

Q. HORATI FLACCI
OPERA

RECONDIDIT

O. KELLER ET A. HOLDER

VOL. II FASC. I

SERMONVM LIBRI II

28

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVNERI

MDCCCLXVIII

philologischer und Schulbücher-Verlag
von
B. G. Teubner in Leipzig.
1869.

- Aristophanis equites.** Recensuit A. v. Velsen. gr. 8. geh. 28 Ngr.
- Barbleux, H.,** Professor am Gymnasium zu Hadamar, *le livre des demoiselles*
Ein französisches Lesebuch für Mädchenschulen. II. Cours. 4. verbesserte
Auflage. gr. 8. geh. 22½ Ngr.
- Bindsell, H. E.,** Professor und Bibliothekar in Halle, *General-Register* über die
Verhandlungen der ersten fünfundzwanzig Versammlungen deutscher Philologen
und Schulmänner. 1838—1867. gr. 4. geh. 1 Thlr.
- Ciceronis, Quinti, reliquiae.** Recognovit FRANCISCUS BURCHERER. gr. 8. geh.
16 Ngr.
- Collmann, Gullelmus, de Diodori Siculi fontibus commentationis criticae capita**
quattuor. Dissertatio inauguralis historica. gr. 8. geh. 16 Ngr.
- Deinhardt's, Heinrich, kleine Schriften.** Ausgewählt und herausgegeben von
HERMANN SCHMIDT. gr. 8. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.
- Holstein, Hugo, de Plinii minoris elocutione disputatio altera.** gr. 4. geh.
10 Ngr.
- Hymnus Cereris Homericus.** Edidit FRANCISCUS BURCHERER. gr. 8. geh.
Ausgabe I. Adjectum est manuscripti specimen. 12 Ngr.
" II. Adjectum est manuscripti simulacrum. 24 Ngr.
- Jahrbücher für classische Philologie.** Herausgegeben von ALFRED FLICKERSEN.
Fünfter Supplementband. Zweites Heft. gr. 8. geh. 28 Ngr.
- Janson, Ludovicus, de Graeci sermonis nominum deminatione et amplificatione**
flexorum forma atque usu. gr. 8. geh. 20 Ngr.
- Knappes, A.,** Director des Gymnasiums zu Donaueschingen, *Leitfaden für den Unterricht*
in der deutschen Stilistik. Für Schlehtenschulen entworfen. gr. 8. geb. 7½ Ngr.
- Klotz, Ricardus, de numero anapaestico quaestiones metricae.** Dissertatio
inauguralis. gr. 8. geh. 12 Ngr.
- Koch, Dr. Ernst, Oberlehrer an der R. S. Landesschule zu Grimma, Griechische Schul-**
grammatik auf Grund der Ergebnisse der vergleichenden Sprachforschung bearbeitet.
gr. 8. geb. 22½ Ngr.
Daraus besonders abgedruckt:
Formenlehre. gr. 8. geb. 12 Ngr.
Syntax. gr. 8. geb. 15 Ngr.
- Krauss, Iosephus, M. Tulli Ciceronis epistularum emendationes.** gr. 8. geh.
10 Ngr.
- Müller, Lucian, Geschichte der klassischen Philologie in den Niederlanden.** Mit
einem Anhang über die lateinische Versification der Niederländer. gr. 8.
geh. 1 Thlr. 20 Ngr.
- Nitzhorn, F., die Entstehungsweise der Homerischen Gedichte.** Untersuchungen
über die Berechtigung der auflösenden Homerkritik. Mit einem Vorwort
von J. N. MADVIG, Professor in Kopenhagen. gr. 8. geh. 1 Thlr. 20 Ngr.

Q. HORATI FLACCI

OPERA

RECENSERVNT

O. KELLER ET A. HOLDER

VOL. II

SERMONVM LIBRI II EPISTVLARVM LIBRI II
LIBER DE ARTE POETICA

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCXLVIII

LIPSIÆ, TYPIS B. G. TEUBNERI

LVDOVICO · KAYSERO
GVILELMO · TEVFFELIO

PIETATIS · ERGO

PRAEFATIO

— nonumque prematur in annum
membris intus positis.

Tandem consilio poetae satis ad uerbum inpleto — uere enim anni MDCCCXXI huius libri fundamenta ac subsidia colligere coepimus — in lucem haec editio prodit, et cum ne tertium quidem uolumen, quo *προλεγόμενα* quae uocant includere in animo habemus, tam celeriter quam ipsi optemus perfectum iri praeuideamus, longiorem addidimus praefationem. ac primum quidem beniuolis lectoribus et nostratibus et exteris, qui tam indulgenter ac benigne uolumen primum exceperunt, gratias maximas agentes, ut et hoc alterum, in quod plus etiam temporis et operae insumpsimus, id quod ex multo maiore codicum numero in hoc secundo uolumine in examen uocatorum et conlatorum apparet, aecum plausum ferat rogamus.

Proximum est ut de codicibus nostris disputemus, quot in primi uoluminis praefatione non enumerati sunt. etenim accesserunt tres quattuorue primarii codices primi optimique generis:

1) *a* = unus ex uetustissimis Horatianis codicibus exeunte codex a saeculo nono nel ineunte decimo partim in membrana rescripta exaratus olim Aueniouiensis uunc Ambrosianus Mediolani adseruatus et signo O 136 instructus, quem ex eodem exemplo, quo Parisinum 7900^a iam in primo uolumine receptum, in codex A sermonibus et in maiore parte epistularum et in arte poetica deficientem, et ipsum partim rescriptum ineunteque decimo saeculo exaratum, fluxisse manifestum est. hunc codicem Mediolani ipsi contulimus; de non nullis locis dubiis Cerianinus u. cl. bybliothecae Ambrosianae praefectus rogantis nos officiosissime per litteras certiores fecit. quibus locis duo codices *A* et *a* inter se consentiunt, quod quidem fere conuenit ubicamque *A* extat,

liber archetypus *A'* ambo codices sine potius archetypum signo *A'* denotauimus. quem si septimo post Christum n. saeculo adscripserimus haud sane nimis anticum aestimabimus.

codex *D* 2) *D* = codex Argentoratensis nota C VII 7 insignitus codex propter lectiones optimus, saeculo ineunte decimo ni fallimur oriundus, cuius grauissimas lectiones ad carmina pertinentis in primi uoluminis appendice supplementi loco exhibuimus. F. W. Bergmanni n. cl. beniuolentia adiuti domi cum ipsi contulimus.

codices *r* et *r'* cum codicibus *r* (id quod ex nolumine I cognoscere licet) et *r'* proximo cognatus est, ita tamen, ut cum *r* minus arte sit cognatus; cumque *D* — carmina si exceperis — nisi in sermonibus et paucissimis epistularum locis plane non extet, in arte poetica autem plane deficiat, *r* contra in sermonibus et epistulis prorsus deficiat et in sola arte poetica extet, liber archetypus *D'* construi uix poterat.

liber archetypus *D'*
codex *E* 3) *E* pars altera codicis ex duobus diuersis quondam libris manu scriptis compositi, saeculi XI, oriundi ex coenobio sancti Emmerammi Ratisbonensi, nunc Monacensis, signati Lat. 14685. quem codicem eadem ratione qua quondam Porphyrius Monacensem nacti (cf. uol. I praef. p. XIII) domi contulimus. cum hoc libro, cuius lectiones ad modum memorabiles sunt, ad uerbum fere consentit fragmentum (*e*) in bibliotheca publica Stutgardensi adseruatum nil nisi satrae primae uersus sextum ad 117mum complectens saeculi undecimi duodecimae. signatum est autem nota mss. poet. et phil. 53 (47). Stutgardiae id ipsi contulimus. quibus locis codices inter se consentiunt signo *E'* comprehendimus. quod si quis hunc librum archetypum saeculo octauo nono et Germaniae meridionali adscripserit, nix fallatur.

fragmen-
tum *e*
liber archetypus *E'*
codex *B* Nec ad alterum codicum genus cuius primarius testis est Bernensis uetustissimus saeculi VIII—VIII (B) olim Floriacensis, quem in nolumine II Hermannus Vsenerus Hermannus Hagenius E. Kurtzius in usum nostrum liberalissime contulerunt, defuit nouum subsidium, quod domi conferre licuit. Monacensis enim quem modo laudauimus 14685 duabus partibus prorsus inter se diuersis manibus scriptis constat; illa pars quae signo *E* a nobis notata est, primo ordini adhaeret et cum codicibus *ADy* cognationis quodam uinculo coniuncta est; altera autem quam *C* nuncupauimus mirum quantum cum

codex *C*

codice *B* consentit ita, ut nullo paene negotio utriusque codicis liber archetypus construi et *B'* nota describi potnerit, nisi uariis mendis quae librarii codicum *B* et *C'* pre se quisque fecerunt, hoc propositum ut ab usu alienum inprobatum esset. nisi nos omnia fallunt, liber archetypus *B'* qui in artis poetico uersu 440 defecit, litteris nucialibus in modum noti illius Salmasiani codicis scriptus erat.

liber archetypus *B'*

Ad tertii generis codices principes duo satis uetusti accesserunt hi: 1) conexus cum Parisino λ eiusdem aetatis (inuentis saeculi $\bar{X}$) et oriundus e coenobio Bellouacensi Leidensis codex

codex λ

l = Lat. bibl. publ. nr. 28, quem coniuncta Pluygersi et Du Rieu benignitate adiuti, dum in Batauis degimus, domi conferre licuit. hic codex praeter λ uetustissimus eorum, qui

codex *l*

Manorti subscriptionem habent, omnino adeo cum λ consentit, ut longe plurimis locis duo codices uno signo λ' comprehendi potnerint. qui liber λ' et ipse Francogallicus octano fore saeculo tribuendus esse uideatur, cum et λ et *l* ineunte decimo saeculo exarati sint. 2) praeterea accepimus librum archetypum ad modum anticum ex concordantibus lectionibus codicem δ et *d*. δ = codex Harleianus 2725 olim ex libris Ioannis Georgii Graecii professoris Ultraiectani, saeculi $\bar{VIII}$ — $\bar{X}$; *d* = codex Harleianus 2688 saeculi $\bar{VIII}$ — $\bar{X}$. utrumque ipsi in museo Britannico Londinii contulimus ita, ut iam non, quod quidem in nolumine primo fecimus, niti opus esset conlatione illa Broukhusiana (cf. praef. uol. I p. XI), quae minus accurata erat quam desiderabamus. hac autem occasione reuocandum est quod in illa praefatione dictum erat, Broukhusii conlationem non esse

liber archetypus λ'

codex δ

codex *d*

eius codicis quem Graecianum in Horatio a se edito Bentleius nuncupet. immo nero et Bentlei de Graeciano et Broukhusii de codice ab ipso non nominato narrationes ex uno eodemque fonte deriuantur, idest ex nostro codice δ in bybliothecca Londiniensi quam maxima diligentia a nobismet conlato. dubitari sane poterat num eundem Broukhusius et Bentleius codicem conarrantes dicerent; qui cum more sui temporis non ea adhibita diligentia quae nunc nec immerito requiritur codices examinerent, accidit ut modo Bentlei modo Broukhusii culpa non nullis locis minime inter se consentirent. cum codice ut supra diximus alius eiusdem bybliothecae codex ad uerbum consentit. uideatur ex saeculo $\bar{VIII}$ extremo originem trahere. quod sane

liber archi-
typus δ'

uehementer dolemus, uterque codex adeo mancus est, ut δ' codex apud Mediomatricos ui fallimur saeculo VII exaratus exceptis lyricis nisi initio sermonum et in epistularum parte restitui non possit. commemorandum est etiam unum ex pretiosissimis huius generis codicibus, qui iu uol. I paruo tantum fragmento continebatur, a medio sermonum libro altero usque ad extremam artem poeticam, si lacunas aliquot exceporis, non doesse: dici-

codex ϵ

mus ϵ = codicem Eiusidlensem (ur. 361), quem a reuerendo patre Gallo Morelio ut domi conforre possemus rogatu nostro accepiimus. praeterea qua est humanitate uir cl. gratissimum nobis fecit quod, dum plagulae typis exscribuntur, interrogatus a uobis compluris locos dubios reuidit.

Ipse, eremitarum in coeuobio in Heluotiiis nobis quoudam commorantibus, ut locos quosdam, de quibus dubitabamus, iterum inspiceremus, narrauit sese uere anui h. s. XXXX in saucti Geroldi monasteriolo Tyrolensium sub monte Arula sito multos libros tegumentis membraeicis iuscriptis inductos repperisse, omnibusque diligenter resolutis cum alios codices tum Horatiorum ϵ contexnisse. qui codex cum δ' et α optimi tertiae classis libri uideatur esse.

Cum igitur additis pluribus haud spernendis codicibus (*DE'C*) primariorum codicum ubique quasi in aciem eductorum ac suo quorumque loco communi signo Ω comprehensorum numerus adeo auctus esset, ut spati parsimoniae seruendum esset, π et τ iu eorum codicum ordiinem redigendos censuimus, qui communi signo ϵ'' (nel ϵ' uel ϵ) notati non omnibus sed granioribus tantum locis, at nimis potius quam parum saepe proferebantur. codices *G* = Gemblacensis collegii uetustum (= Pulmanui *G*) et *V* = codicem Blandinium uetustissimum, quia parum accurate conlati sunt et licet omnem operam et studium ad inuestiganda exemplaria contulissemus, reperiri non potuerunt, nec Ω neque ϵ numero inserere ausi sumus. *V* codicis quidem lectiones, quod a quibnsdam multum poulderis eis adfertur, suis quasquo locis iudicauimus seruata uota *V* quae in primo uolumine adhibita erat. Gemblacensis uero uotam *G*, qua in primo uolumine usi eramus, in secundo consulto omisimus et lectiones attulimus rarissimas. neque quos in primo uolumine

codices *G*
et *V*

codex *G*

codex Gem-
blacensis
uotissus

codices $\alpha\beta\delta$
 $\alpha\mu\epsilon\eta\theta\eta\kappa\eta\pi$
zu Igr Ar-
gentorat. II)

uota ϵ comprehendimus codices (uide uol. I pag. 232: $\alpha\beta\delta\theta$ $\mu\epsilon\eta\theta\eta\kappa\eta\pi\psi$ [*qr* Argeutorat. II]), eos omnis in uolumine II signo

§ complexi sumus. codicem δ, cuius accuratissima iam non deerat
 conlatio, in societatem codicum Ω receptum esse supra narra-
 uimus, id quod iam in uolumino primo factum esset, nisi tm
 temporis intra Broukhusianao conlationis terminos coerciti fu-
 issemus. Θ ρ et Argentoratensis II (C VI 19 saeculi XI) in ser-
 monibus epistulis arto poetica plane desunt. k ut qui prae-
 ter carmina et epodon partem nil nisi serm. II 6, 114—
 7, 118 et partienlam artis poeticæ contineat, uoglectus est.
 αηηυςq ut inferioris ætatis codices exclusi uel in numerum
 codicum γ relegati sunt. supererant igitur codices ββgrv ad quos
 accesserunt π (cum adel). eorum omnium codicum quam dili-
 gentissimas comparauimus conlationes. β = codex Bernensis
 21 olim Bongarsianus saeculi X ut uidetur ineuntis potius quam
 exeuntis, ut codices Bψu monasterio Floriacensi oriundus, in
 usum uoluminis II ab E. Kurtzio artis grammaticæ candidato
 Bernae conlatus; non unlos locos Hermannus Hagenius
 ibidem officiosissime iterum examinauit. qua benignitate adiuti
 tam bonam codicis conlationem accepimus, ut ex codicibus β et
 Franekerano, quem per SOPHIAM angustam Batanorum
 reginam intercedentibus Adelberto de Keller et W. de
 Weckherlin regiuae ab epistulis nobis ipsis in Batauis con-
 ferre licebat, utriusque codicis liber archetypus β' erui posset.
 Franekeranus nunc Leeuwardensis olim Genauensis saeculo XI
 nel XII exaratus est*); β' originalis liber saeculo VIII adsi-
 gnandus uidetur. ubicumqno hic archetypus constitui poterat,
 semper enim in ordinem codicum §' recepimus, quibus autem
 locis codices inter se discedebant, singulos non codicibus §, sed
 ois libris adnumerandos esse duximus, quos nota γ**) compre-
 hensos rarins solebamns proferre. nec alitor codices π et Lipsien-
 sem memorauimus. permultis enim locis hi duo codices inter
 se consentiunt ita, ut has consonantis lectiones nna nota π'
 comprehenderimus et, quotienscumque codices § commemorandi
 orant, landauerimus. π = codex Parisinus 10310 saeculi X—
 XI, Lips. = codex Lipsiensis rep. I. 4. 38 (XLI apud Nau-
 mann) saeculi X, quorum illum quidem ipsi Lutetiae descri-

codices Θρ
 Argentor-
 rat. II
 codex k

codices αη
 ηηηηq
 codices ββgrv
 πadel
 codex β

codex Fran-
 keranus

liber archet-
 ypus β'

codices π
 et Lips.

*) aliquot locos Eelco Verwijs doctor doctissimus rogatu nostro
 benignissime reuidit.

**) de hac nota uide quem infra addidimus indicem compendiorum.

psimus, hunc intercedente B. G. Teubnere bybliopela honestissimo, cui etiam huiusce editionis elegantissime exornatae causa magna gratia habenda est, summo otio demi conferre nobis licuit. quo facto archetypum librum π' restituere conabamur saecule VIII (uel VIII¹¹) ni fallimur exaratum nec sane indignum, qui, ubicumque codices ξ adhibentur, seleret landari.

nota ξ quid velit
nota ξ "
nota ξ '
nota ξ "

nota ξ igitur singuli codices $\beta\pi$ Franckeranus Lipsiensis nunquam comprehensi sunt, sed signum ξ'' denotat, archetypos libros β' et π' lectionis de qua quibusque locis agitur societas esse, et nota ξ' significat, aut β' aut π' (quorum uter denegetur, ubique ex contextu apparet) eandem exhibere lectionem. nec raro singulos codices, qui neque ξ' neque ξ signo continentur, siue β siue π , siue Fran. siue Lips., codicibus ξ , sed uocula 'et' ab his separatas adiecimus.

codices *vsgr*
codex *v*
codex *v*

Quos constanter formula ξ significauimus codices sunt hi: *vsgr*, ad quos in epistulis et in arte poetica *v* accedit, quem ut minoris pretii codicem in sermonibus spreuimus. *v* = codex Nienburgensis nunc Dessauiensis A saeculi X incuntis, quem ea ipsa de causa, quod non solum Germanicorum, sed omnino omnium Heratianorum codicum inter uetustissimos est, praetermittere noluimus. nec minoris pretii ea de causa erat, quod si non optimus, at inter optimos Acronis ad sermones et ad artem poeticam est. immo uere etiam lemmata quae dicunt ad sermones et artem poeticam (quae signo Ac. notauimus) ex nulla alia membrana nisi ex eodem *v* haurire potuimus. quo bono codice ut per otium nti possemus, uiri benignissimi, quorum sub cura imperioque ludi litterarum Wirtembergici sunt, fide sua apud Anhaltines interposita impetraverunt.

codex σ
codex Petropolitani
liber archetypus σ'

Quod ad lectiones pertinet codex *v* satis solitarius est: nec minus codex σ = Sangallensis oppidanus 312 (B I 11) iam in uolumine primo adhibitus. cuius prexime affinem Petropolitani inuenimus, ex quo una cum altero liber originalis σ' construi poterat, nisi de quo infra agemus Petropolitani permulta menda atque inferior aetas id nobis dissuasissent. cum Petropolitani olim Sangermanensem fuisse satis constet neque Sangallensem fane sancti Galli eriuandum esse a Wartmanno bybliothecario certiores facti simus, σ quoque uel etiam σ' ex Gallia precul dubie originem duxit. in usum uoluminis II codicis σ optimam conlationem Eduardi Weelfflini Vitodurani cemi-

quod codex α in rebus orthographicis parum tractabilis erat, quippe qui modo m modo n signo $\sim$ denotet, ita ut, quotienscunque litterarum n uel m exemplis occurrentibus codex α (Barcinouensis) compendium exhiberet, expressis id uerbis adnotandum esset. cum praeterea utroque codice sine ullo damno carere possimus et Barcinouensis codicis Ritterus satis certam conlationem publici iuris fecerit, in uolumine tertio suo loco, ubi de cognatis utriusque codicis libris disseremus, memorabiliore archetypi libri α' lectiones una cum indice eorum locorum, quibus Ritteriana illa codicis α conlatio mendosa est, suppluisse satis habebimus. hic autem codex in uolumine I nota α , in uolumine II numquam ea littera, sed Barcinouensis nomine ubique signatus ineunte saeculo $\overline{XI}$ in Hispania exaratus esse putandus est, nunc in hybliothea uniuersitatis Halensis extat. liberalitate equitis de Mähler n. cl. Borussiae rei litterariae et scholasticae praefecti et humanitate Theodori Bergkii et Godofredi Bernhardy factum est, ut liber per duo ferme mensis domi nostrae remaneret, ita ut etiam scholia quae ille continet excerpere et quaecumque commoda uiderentur in usum huius uoluminis conuertere possemus. ex eodem fonte manauit codex Bambergensis nr. K 2. (M IV 7.) exeunte saeculo X ui fallimur in Germania exaratus. olim fuisse dicitur in 'sacramentario Ratoldi Corb. nr. 587', nunc in hybliothea cath. capituli Bambergensis extat. Hunc librum cuius scholia quoque cum Barcinouensi prorsus consentiunt per longum tempus domi conferre licebat, cum conlegium illustrissimum eorum qui regi Wirtembergico sunt a rebus scholasticis sponcione se nobis obstrinxisset. uerum enim nero hic liber minime integer est, sed ad modum laeuer.

codex Barcinouensis (a)

codex Bambergensis

Argentoratensem III = hybliothecae semiuarii euangelici Argentoratensis A IV 195 olim Io. Jac. Gamsii saec. $\overline{XII}$ — $\overline{XIII}$, continentem artem poeticam sermones epistulas Karolus Laugius uir de Vegetio maxime omnium meritis qua est ingenua erga nos amicitia in sermonibus descripsit.

codex Argentoratensis III

codex Basil. I

Basil. I = hybliothecae publicae Basiliensis F IV 26 saeculi XIII ex v descriptum Friderici Hagenbach nostri solita comitate et eximia Francisci Dorothei Gerlaechi liberalitate domum acceptum contulimus ipsi, licetque complu-

ribus locis, ubi *v* uel *vi* parum liquet, ueram codicis huius lectionem eruere ex Basilieusi.

Beroliensis 269 saeculi XIII epistulas artem poeticam sermones continens post Theodorum Apitzium iterum a Karolo Diltheio nostro diligentissime in sermonibus conlatus est. codex Berolien-
sibus 269

Bruxellis in bybliothecca publica Burgundica transcripsimus codex Bru-
xellensis
10063-10064
duo codices, quorum alter erat signatus numeris 10063 et 10064 saeculi XIII continens carmina epodos artem poeticam sermones epistulas, olim collegii societatis Iesu Louaniensis, alter isque maioris pretii signatus numeris 9776 (= carmina), 9777 (= sermones), 9778 (= ars poetica), 9778 bis (= epistulae), saeculi XI cum subscriptione Mauortiana. codex Bru-
xellensis
9776-9778

Burneianus 179 olim Askewianus nunc musei Britanici plut. CLXII F, saeculi XIII exeuntis, continens carmina carmen saec. epodos art. poet. sermones epistulas, in sermonibus conlatus a nobis. codex Bur-
neianus 179

Gronouianus = Leidensis Gronouii F. 15 saeculi XII — codex Gronouianus
XIII. contulimus ipsi.

codices Harleiani 2724 in museo Britanico plut. LI B. codices Har-
leiani 2724,
3534
saeculi XII med., 3534 in museo Britannico plut. LXIII G. 3754, 4862
saeculi XII exeuntis, 3754, 4862. contulimus ipsi.

Mellic. = codex saeculi XI e Francogallia (per Gersonum?) codex
Mellicensis
in bybliotheccam Benedictinorum Mellicensium quondam transportatus. huius codicis ad familiam *A'Ey* pertinentis Wilhelmus Hartelius Vindobonensis clarus Cypriani editor, cum per humanissimum doctissimumque abbatem Mellicensem librum in urbem licuisset transferri, conlationem fecit quam maxime accuratam nobisque amoris causa done dedit. quo libro cum ad eruendam archetypi primae classis formam interdum non possimus carere, permultis locis inter codices *y* eius lectiones attulimus nec paucas postea in uolumine III, ubi de archetypo classis I agetur, trademus. in margine cuiusdam folii haec repperimus uerba: 'Isto liber redintegrat' est ab odelrico. cui et erat'.

Montepessulanus bybliothecae scholae medicae ur. 425 olim codex Mon-
tepessulanus
= μ
Pithoeanus, ex libris collegii oratorii Treceensis, a nobismet conlatus et quibusdam locis dubiis a Karolo Diltheio amicissimo iterum inspectus, saeculi XII. hic codex mirum in modum permultas lectiones exhibet singularis nec paucas res orthographicas

memoriae prodidit quae haud spernenda uideantur. ceterum cf. uol. I praefat. p. XI.

codex No-
stradam. = n de Nostradamensi = n uol. I (nr. 184 saec. XI), Pul-
mauni B, item cf. ibidem p. XII.

codex Paris.
7976 = k item de Parisinis 7976 = k

codex Paris.
8216 = q - - - 8216 = q

codex Pari-
sin. 10403
= k - - - 10403 = k cf. eandem illam praefa-
tionem.

codex Pari-
sin. 7977 Parisinus 7977 = Bentlei Colbertinus, olim magistri Nicolai
de Clamengiis, saeculi XIII—XIII, hic illic a nobis inspectus.

codex Pari-
sin. 8219 Parisinum 8219 saeculi XIII—XIII olim L. de Targny,
deficientem a serm. I 9, 18 — II 8, 95 et in epistulis et a.
p., contulimus ipsi.

codex Pari-
sin. 10401 Parisinum 10401 = fragmentum continens serm. I 9, 47
— II 3, 317, saec. XIII, contulimus ipsi.

codex
Reginensis Reginensis = olim Ioannis Luidi, nunc collegii Reginensis
Oxonienensis; Maximiliani Mülleri doctissimi humanissimique
illius nostratis opera factum est ut in camera Radeliniana a no-
bis posset describi. uix quemquam fugiet, hunc quoque librum
iam a Bentleio saepissime memoratum in eorum numero esse
ubi subscriptio inueniatur Mauortiana.

codex
Regius Regius = Regius Bentlei, codex bybliothecae regiae sancti
Iacobi nr. 15 B. VII. P. 240 nunc musei Britannici saec. XIII;
Mediomatricis eum quondam fuisse apparet ex hac adnotatione:
'Librū istū emi Methis a Mg^{ro} Iacobo Alamano'. continet artem
poeticam sermones epistulas. sermones contulimus ipsi.

codex Sor-
bonensis = s de Sorbonensi 1578 = s uol. primi nide praefat. uol. I
p. XII.

codex
Taurinensis Taurinensis nr. I. VI 2 siue K. I 7 subscriptione Mauor-
tiana insignis minorem tantum partem saeculo XI, ceterum et
recentiore aeuo conscriptus et parui pretii: ea parte quao XI
saeculo orta est continentur epodoe et ars poetica et sermonum
initium. contulimus codicem Augustae Taurinorum et Gorresii
praefecti bybliothecae et Peyroni bybliothearii liberalitate
eximia adinti.

codices Va-
lentian. 390 Valentianus siue Valentinianus I = nr. 390 fano sancti
Amandi oriundus, saec. XI, a nobismet conlatus. huius codicis
in rebus orthographicis non nusquam memorandi nil nisi apo-
graphum est

Valentianus II = ur. 391 saeculi XIII.

531

Vindobonensis signatus nr. CCCLIX saeculi XII parui^{codex Vin-}
momenti codex, continet epistularum librum secundum; in uo-^{dobonensis}
strum usum transcripsit Wilhelmus Hartelius universitatis
Vindobonensis professor.

codex Vin-
dobyensis

Vossianus noster = Vossianus Bentlei, bybliothecae Leidensis nr. 21, olim Isaaci Vossii, coulatus a nobis. hunc librum sacculi XII, olim sancti Symphoriani Mediomatricensis, plerisque congruis lectionibus ex δ' fluxisse haud dubie efficitur: ceterum ex duabus partibus inter se diuersis conglutinator est.

codex
vossianus

Zulichemianus noster = Zulichemianus Bentlei, bybliothe-
cae Leidensis nr. 127 A ex bybliothea Hulsiana = Cruquii
codex Diuaci siue Carrionis, saeculi XII, conlatus a nobis.

codex Zu-
lcheimianus

Iam uero paucis recenscamus florilegia, scholia aliosque commentarios antiquos, quos in apparatu huiusce uoluminis adhibuimus. usi igitur sumus:

florilegia

florilegio Parisino 8069 saeculi XI, olim Iacobi Augusti
Thuari.

Par. sinensis
H4C9

florilegio Parisino 8818^a, olim Baluziano, saeculi XV.

Paris: 1988.

quae ambo contulimus ipsi; tertium florilegium amplissimum, Nostradamense 188 saeculi XIII magna diligentia transcripserunt nobis Henricus Michclantius bybliothecarius Caesarianus et Henricus Nolteus amicissimus, quorum hic non ea tantum opera, sed etiam, quod omnis paene codices nostros Parisinos multis locis dubiis relegit itaque conlationes nostras emendavit, mirifice de Horatio nostro est meritis. idem in Belgis Blandinius Gemblacensemque suam opere inuestigavit, sed frustra.

Nostrale-
mense 164

florilegium Cusanum C 14 saeculi XII editum est a Ios. Kleinio in libro quem inscripsit: 'über eine Handschrift des Nicolaus von Cues,' Berol. 1866 nonnullos locos Horatianos exhibet, partim ex lemmatis Porphyriionanis partim ex ipso textu Horatiano citatos.

Discussion

florilegium Basiliense F IV 38 edidit Will. Wacker-
nagelius in Hauptii antiquit. Germanic. annal. VIII p. 162
— 174.

Verilegium
Hasildner

nec magis uulgata illa florilegia Vincenti Bellouacensis et Vincentius Bello-
Hildeberti in testimoniis colligendis praeteriimus: quamquam uacensis
ad modum uilia sunt ac mendis referta. Hildebertus

Vincentius
Bello-
morus ist
Hildebertus

Seruius de testimoniis ex Servio Vergili commentatore sumptis ad hoc nolumen non minus ualet illud, quod in primi noluminis praefatione dicturi eramus, grauioris quidem momenti locis Thilonem a nobis consultum absque eo, qua solet liberalitate, responsum esse. praeterea nobis nti lieuit Hermannii Hageni noua bonaque scholiorum Bernensium, quot ad bucolica atque georgica pertinent, editione [Lips. 1867 in supplementis annalium philologicorum IIII p. 669—1008].

Omnino quaecumque libros usque ad XIII saeculi initium scriptos perserutando inuestigauimus testimonia Horatiana, ea excerpimus typisque mandauimus. illud quoque hic gratis animis commemorare nos deest, quod Iosepho Kleinio nostro aliquot testimonia ex Isidori codicibus Parisinis petita debemus et Heiurico Keilio, nostrorum operum fantori clarissimo, de non uullis locis, qui apud grammaticos tunc nondum editos laudati erant, certiores facti sumus.

SCHOLIA. Multo pluris nero ea subsidia aestimanda sunt, quae ex scholiis tractatibusque Horatianis potuntur. quam ob rem has conlationes aut fecimus aut comparauimus:

1) ad restituendum Porphyryonem, quem aetate superiorem
codex Pph.
Porph. Pseudoacronio esse demonstrauius in philologorum Bonnensium symbolis p. 489—501, non Monacensem solum eodidem saeculi VIII—X signatum nr. Lat. 181 (cf. uol. I praef. p. XIII)
codex Ph.
Porf. contulimus recognouimusque ipsi, uerum etiam Wolfenbottelanium eodidem saeculi XIII signatum nr. Lat. 85 Gudianum: quem librum suffragante Christophoro Doellio n. cl. commodissime nobis miserat Bartelsius bybliothecae ducalis secretarius humanissimus idemque litteratissimus. ex his duobus libris manu scriptis construximus archetypi amborum lectiones significauimusque *Porph.* et *Pph.*; *Porph.* = interpretationes Monacensis et Wolfenbottelani inter se congruentes; *Pph.* = lemmata Monacensis et Wolfenbottelani inter se congruentia. ubicumque uero Monacensis et Wolfenbottelanus inter se discrepant, ibi Monacensis interpretationes significauimus *Porph.*, lemmata *Pph.*, Wolfenbottelani interpretationes *Porf.*, lemmata *Pf.*

2) ea scholia, quae uolgo Aconis sine Pseudoacronis feruntur, diuisimus in haec tria genera:

codex Ac.
Act. *Ac. Acr.* = scholia marginalia sine interpretationes codicis

v, eiusdem generis quas ad uol. I praeberat codex *A*, cum lemmatis; *Ac.* = lemmata, *Acr.* = interpretationes. haec scholia nisi in sermonibus et arte poetica, exceptis eis locis ubi forte deficit *v*, certo erui non poterant, quod sane dolendum est, quia in Acronianorum quae dicuntur numero et maximae aetatis et maximi preti sunt.

Reliqua scholia marginalia comprehendimus titulo *schol. I*, ^{schol. I} cum non solitaria in singulis tantum reperirentur codicibus, sed compluribus libris, cum aliis tum *γ*, congruenter continerentur. haec scholia, in epistulis potissimum, ubi deficit *Acr.*, laud spernenda non sine multo labore excerpimus e codicibus *γEr* Bambergensi Barcinonensi (*α'*) Franekerano, partim etiam ex Einsidlensi aliisque.

gloss. I significauimus ea scholia interlinearia quae non ^{gloss. I} tantum in codice *γ*, sed etiam in aliis ut in *Ea* Bambergensi Barcinonensi (*α'*) extant et e communi uetustoque fonte quondam fluxisse putanda sunt.

tractatum Vindobonensem de arte poetica, signatum nr. CXLV, saeculi *X*, Hartelius amicissimus, quamvis magna opera fuerit impendenda, tamen rogantibus nobis describere et accuratissime reuidere non recusauit. est autem paraphrasis quam dicunt illorum scholiorum, quae *Acr.* notauimus. ^{tractatus Vindobonensis}

denique compluribus locis sermonum scholia interlinearia ^{gloss. D I J} siue *gloss. codicum DFδ*, quae item ut *gloss. I* ex uno communi quasi riuo, quamquam parum bono, manasse manifestum est.

Codices igitur, qui famosam illam Vettii Agorii Mauortii ^{recensio Mauortiana} subscriptionem epodon libro subiectam exhibent, hi sunt septem: *Λ'(M)g* Bruxellensis 9776 Parisinus *q* = 8216 Reginensis Taurinensis. id nero nemo certe infitias ibit, unum quemque nostrarum familiarum codicem archetypum multo antiquiorem ducendum esse Mauortio, quem anno DXXXVII p. Chr. consulem finisse scimus. itaque non audiendi sunt ii, qui Horatium ita edi censeant oportere, ut Mauortiana potissimum stemus recensione. immo nec usquam Mauortii singularis lectiones nec emendationes, qualem habes epist. I 1, 69 'optat' pro 'aptat', aliis propterea, quod a Mauortio originem trahant, anteponendas esse censuimus nec Mauortianam recensionem studuimus euincere, sed eam restituere maluimus recensionem, quam antiquissimus archetypus

trium illorum quos modo diximus singularum familiarum olim exhibuisse uideatur.

recensio
nostra

Ergo, quod recipiendarum sine receptarum lectionum rationem attinet, princeps nostra sententia sicut in uol. I etiam in hoc libro ea fuit, ut primae classis lectiones fere putaremus optimas easdemque plerisque locis sequeremur: sunt autem ii codices $A'(Aa)DE'(Ee)\gamma$ et in subsidiis Mellicensis Parisinus $p = 8214 \tau r$. ubi cumque uero utraque alia classis, et secunda et tertia, in lectione a prima classe diuersa congruebant, ibi hanc lectionem illi singulari praeponere solebamus in primae classis archetypo mendum fuisse suspicantes. itaque in artis poeticae u. 360 non primae classis lectionem 'opere in longo', sed alteram 'operi longo' cum omnibus ferme editoribus in textum recepimus, primariae uidelicet classis istam lectionem nil esse rati nisi grammatici cuiusdam emendationem prorsus damnamam. eius modi autem emendationes grammaticae, quae plerumque perfacile possint dispici, hic illic reperiuntur in optimis primae classis codicibus. nec quisquam sane crimini nobis tribuet, quod non, in huius classis uerba iurare addicti, temere etiam per uiam errores eius signa secuti sumus, sed maluimus omni id genus casu grammaticis primae classis correcturis antepone 'lectionem difficiliorem' ceteris duabus classibus congruenter suppeditatam.

Tertiae classis idest librorum $F(\varphi\psi)\lambda'(\lambda l)\delta'(\delta d)\epsilon u v \beta'(\beta Fran.) \pi'(\pi Lips.)$ lectiones singulares originem duxisse uideantur e communi recensione antiquitus quidem, sed deteriorum codicum ope facta. itaque ut taceamus de multis locis quibus haec ipsa familia, quae antiquissimae utique originis est, lectiones orthographicam si respexeris bonas exhibet, proprium idemque uerum quicquam uix his terue reperies.

Vt autem tertiae familiae lectiones omnis promiscue defendere et tamquam ab ipso poeta profectas commendare nemini in mentem ueniet, ita magis e contra in aestimanda classe secunda, quae continetur codicibus $BC(g) - V -$ et ex parte etiam codicibus $(A')E'\lambda$, in discrimen noeamur, quippe quorum cum alii, tum V et g multos lectionum suarum et laudatores et defensores inuenerint acerrimos. quin extiterunt grammatici qui, nisi codicibus g et V optemperaretur, probe ac sincere

Horatium edi posse negarent eaque lege textum construerent. atqui tam incerto et ex parte tantum perfectè codicis *V* lectiones traditae nobis sunt, ut tuto inniti iis nullo pacto possimus (cf. quae alter nostrum de Cruquii suspecta fide mus. Rhen. n. s. XVIII p. 281—283. disputavit et Karolo Zangemeistero rescripsit XVIII p. 634—637.); *g* uero adeo infimae aetatis est, ut, siquis, id quod nuperrime accidit, codices quales sunt *A' D' E' F1' d'* septenis octonisue saeculis antiquiores temere sponat et ex meris codicis *g* mendis audacissimas repetat coniecturas, multam ea res habeat dubitationem. *g* igitur posterioris aetatis et multis tertiae familiae lectionibus corruptus est, *V* ni fallimur (cf. quae de nar. lect. d'est Cruquius attulit *) non ad modum anticus, certe non satis certo a Cruquio nobis traditus idemque tertii generis lectionibus quamvis minus quam *g* contaminatus est. *B* et *C* mancissimi sunt, ut qui o. g. in epistulis prorsus deficient. attamen secundae familiae lectiones paene ab initio usque ad finem componere licet. sed qui altius rem inquireret, quod in primi uoluminis praefatione uernacule conscripta uid. mus. Rhen. XVIII 211—227) huius classis fontem esse recensionem ope unius ni fallimur boni libri ab audace quidem nec uero imprudenti omendatore confectam diximus, id de sermonibus quoque epistulis arte poetica uero dictum esso iuueniet. hunc autem emendatorem (cf. Acr. in apparatu nostro critico ad art. poet. 345) unum solum librum ante oculos habuisse inde conclusimus, quod nar. lect. serm. I 6, 126 campum lusumque trigonem uix aliter intellegi potest, quam ex ea ipsa ratione, quod in uuo quem manibus tractauit libro uera uerba legi non poterant, qua de re cf. uersus Iuuenalis s. 7, 226 sq.: 'quot stabant pueri, cum totus decolor esset Flaccus et haereret nigro fuligo Maroni,' nec inmerito, quod compluribus ueterum scriptorum codicibus accidisse constat, marginem exemplaris non integrum fuisse suspicaris. ita uarias lectiones in primis et extremis uerbis occurrentis facillime explicaueris ut: Dulcis — Iugis epist. I 15, 16. Praeseptum — Perfectum art. poet. 294. opimis — honestis epist. II 2, 32. nec hic quidem famosus

*) ad epist. I 12, 24 pag. 556 ed. 1578: 'uerbū, deest, quod in antiquiss. cod. Blan. syncopatum legitur, d'est, cum apostropho supra d litteram.'

ille trigo praetereundus est. nec facere possumus quin epist. II 1, 167 uar. lect. 'in scriptis' interpretemur inde, quod primariae lectionis 'inscite' nil nisi dimidia pars ab emendatore illo potuerit legi. at duobus certe artis poeticae locis rectissimas haec classis exhibet lectiones: u. 237 'et audax' pro altera lectione 'an audax' et u. 371 'nec scit' pro 'nescit'; unde fit, ut quaestionem non effugiamus, ntrum emendationes habeamus, an ueras boni libri archetypi lectiones. sed felici cuiusdam grammatici emendationes esse posse facile concedes, nisi ad coniciendas noceas 'nec scit' ex 'nescit' singulari emendandi arte opus esse contenderis. ceterum hanc quidem quaestionem mox ita solutum iri speramus, ut res plane liqueat. tris igitur illas codicum Horatianorum classes inter se diuersas hoc modo natas esse putandum est, ut ex uno eoque bono fonte fluxerint genus I et II, illa prima autem scribarum mendis et grammaticorum coniecturis facillime perspicuis laboret, alterius uero classis archetypus ex uno codice a docto emendatore confectus inde potissimam labem traxerit, quod, cum eius scriptura non nusquam euauisset, ille de suo ingenio addiderit coniecturas, tertia denique classis ex archetypo prauo et mendorum emendationumque per leuitatem factarum pleno manauerit eademque postea propriis monachorum commentis plus in dies ceperit detrimenti. itaque iis, qui ut nosmet ueras communis archetypi libri lectiones perscrutari uolent, repellendi erunt primo optimaee classis errores et inmutationes, deinde secundae classis non grammaticae sed rhetoricae uel poeticae emendationes haud sine diligentia excogitatae, tertio plurima monachorum menda ineptiaeque quae in deterrima classe reperiuntur. hoc si feceris, formam archetypi Horatiani inuenies, libri primo fortasse post Christum saeculo adscribendi paucis mendis deprauati.

Quam ob rem nisi rarissimis locis non recepimus coniecturas, sperantes fore ut magis magisque eorum sententia comprobetur, qui Horatium poetam, si cum ceteris comparaueris, prope integrum posteritati proditum nec dignum esse dicant qui commentis et coniecturis uexetur, siquidem omnium nostrorum codicum archetypus iam ipsis primorum Caesarum temporibus conscriptus est. quanto magis sane in plerisque ueteribus scriptoribus, ut in Liuio Tacito Graecis, destituti sumus libris bonis isdemque antiquis! quam aliter hi ad nostram memoriam perue-

nerunt! et quaudò tandem finis erit in unam omnia quasi copulam conicieudi et in Horati carmina coniecturis oneranda acuminis vires profundendi, quod ad sexcentos alios scriptores restituendos longo utilius et exoptatius est! ceterum quoniam exercitationum quales in philologicis quae dicunt seminariis fieri solent, quibus inter gratissimos et ad discendum utilissimos poetas Horatius semper erit, maximam habebamus rationem, ex ingenti coniecturarum copia uel silua quas Bentleius Heinsii Burmannus, nuper Gruppeus Lehrsius Ribbeckius alii ad acueudum ingenium excogitauerunt magnum, quantum in nobis fuit, numerum congressimus. ne igitur proxime factas uel omnis uel aequaliter laudatas quaerat, lectorem beniuolum monitum uelimus.

Restat ut iis omnibus, quorum iu hac ipsa praefatione et in altera mentio facta est, ut in primis Hartelio Woelfflino Nauckio Nolteo Vseuero Hagenio Kurtzio, et quicumque aut consilio aut ro operi nostro adiumenta attulerunt ac subsidia, gratias agamus quam maximas. deinde gratiam praedicamus iis uiris honestissimis, qui 'candidi iudices' bene sese de hoc libro existimare uel iu actis diurnis uel in libris suis plane ot ingenue sunt professi: qua re fortasse factum est, ut studia nostra iterum iterumque accenderentur nec longi difficilisque laboris taedio succumberemus. tertio triumuiris illis ingenio doctrina docendique facultate praestantissimis RITSCHELIO KAYSERO TEVFFELIO, qui, quo simul pietas nostra erga praeceptores significaretur, ut ipsis tris primis huius libri partes dedicaremus, benigne permisiorunt, ingentis agimus grates. eos autem, qui hunc librum tractabunt, oramus, ut id quidem persuasum habeant, diligentiae nos semper operam dedisse, nec ut fit eam ob causam, quod semel quid diximus, pertinaciter in errore manere quam fateri maluisse, nos interdum falsos esse. qui uero temere hunc librum damnare uoluerit, ipse talem siue tanti laboris impensaeque librum conficiat, deinde de utroque iudicetur.

In orthographicis denique rebus eandem rationem institutionemque conseruauimus quam in uolumine I, ita quidem ut, quam maxime poteramus, libri archetypi uel ipsius Horati effingeremus scripturas, nec inuonimus quae refragarentur legibus a nobis [mus. Rhen. XXI p. 241 sqq.] statutis do accusatio

res ortho-
graphica.

plurali in *is* finiente et de ablatiuo singulari desinente in *e*. nec usquam igitur apud aevi Augustani poetas comparatiuus reperitur ablatiuo singulari desinens in *i* [p. 243] et omnia adiectina, participia, numeralia, quae aut usitate aut semper genetiui plurali habent *ium*, exceptis adiectiuis in *x* desinentibus, accusatiui plurali semper in *is* finiunt, sed hac de re uberius in uolumine III disputabitur.

- Δ' = liber archetypus codicum Δ et α .
 δ Δ = codex Parisinus 7900^a saeculi (VIII—) X. olim Puteaneus.
 $\star$ α = codex Aueniouensis nunc Ambrosianus O. 136 sup. saeculi VIII (—X.)
 $\star$ D = codex Oberlinianus A nunc Argentoratensis C VII. 7 saeculi (VIII—) X.
 E' = liber archetypus codicum E et e .
 $\star$ E = codex Emmerammensis 685 nunc Monacensis Lat. 14685 saeculi XI.
 $\star$ e = schedae Stutgardianae mss. poet. et phil. nr. 53 saeculi XI—XII.
 $\star$ γ = codex Bliandifontanus nunc Parisinus 7975 saeculi XI.
 B = codex Bernensis 363 olim Floriacensis saeculi VIII—VIII.
 C = codicis Monacensis 14685 pars altera manu atque E scripta saeculo XI.
 F = liber archetypus codicum φ et ψ .
 φ = codex Parisinus 7974 olim Remeusis saeculi X.
 ψ = codex Parisinus 7971 olim Floriacensis saeculi X.
 $\mathfrak{z}'$ = liber archetypus codicum $\mathfrak{z}$ et $\mathfrak{z}$.
 $\mathfrak{z}$ = codex Parisinus 7972 olim Jo. Jacobi Menteli saeculi VIII—X.
 $\mathfrak{z}$ = codex Leidensis Lat. nr. 28 olim s. Petri Beluacensis saeculi X ineuntis.
 δ' = liber archetypus codicum δ et d .
 δ = codex Harleianus 2726 sine Graecianus saeculi VIII—X.
 d = codex Harleianus 2688 saeculi VIII—X.
 ε = codex Einsidlensis 361 olim s. Geroldi saeculi X ineuntis.
 μ = codex Parisinus 7973 olim Floriacensis saeculi X ineuntis.
 β' = liber archetypus codicum β et $Fran$.
 β = codex Bernensis 21 olim Floriacensis saeculi X.
 $Fran$. = codex Frauckeranus nunc Leeuwardensis olim Genuensis saeculi XI—XII.
 ν = codex Nienburgensis nunc Dessauiensis A saeculi X ineuntis.
 π' = liber archetypus codicum π et $Lips$.
 π = codex Parisinus 10310 saeculi X—XI.
 $Lips$. (II) = codex Lipsiensis rep. I. 4. 38 saeculi X.
 σ = codex Sangallensis oppidanus 312 olim Francogallicus saeculi X.
 τ = codex Turicensis Carolinus 6 saeculi X.
 g = codex Gothanus chart. B 61 saeculi XV.

- * *r* = codex Parisinus 9345 saeculi XI.
- v* = codex Parisinus 8213 saeculi XIII.
- V* = codex Blandinius qui dicitur vetustissimus.
- y* = codicum aliorum atque Ω ς aut singuli aut nonnulli.
- ω = editionum ante Cruquinm aut singulae aut nonnullae.
- Porph.* = liber archetypus interpretationum *Porph.* et *Porf.*
- Porph.* = interpretationes codicis Monacensis Lat. 181 saec. VIII (—X).
- Porf.* = interpretationes codicis Wolfenbittelani Gudiani Lat. 85 saeculi XIII.
- Pph.* = lemmata *Pph.* et *Pf.* inter se congruentia.
- Pph. et Pf.* = interpretationnm *Porph.* et *Porf.* lemmata.
- Acr.* = interpretationes Pseudoacronis.
- Ac.* = lemmata Pseudoacronis (cod. *v*).
- schol. Γ* = ea scholia marginalia quae non ad *Ac. Acr.* pertinent, ueruntamen non solum in cod. *γ*, sed in aliis quoque libris manu scriptis, ut in *r Bamberg. Barcin. Franeker.*, passimque etiam in cod. *v* reperiuntur.
- gloss. Γ* = ea scholia interlinearia quae non tantum in cod. *γ*, sed etiam in aliis, ut in *E a Bamberg. Barcin.* extant.
- tractat. Vindob.* = tractatus Vindobonensis de arte poetica nr. CXLV saeculi X.

FASCICVLVS I

Q. HORATI FLACCI

SERMONVM LIBRI II

RECENSIT

ALFREDVS HOLDER

Q. HORATI FLACCI
S E R M O N V M
LIBER PRIMVS

I

Qui fit, Maecenas, ut nemo, quam sibi sortem

TESTIMONIA.

I 1. INSCR. cf. Apoll. Sid. c. 9, 233 sqq.: 'non quod per satiras, epistularum sermonumque sales nouumque epodou libros carminis ac poeticam artem Phoebi laudibus et uagae Diauae conscriptis uoluit souare Flaccus'. c. 23, 453: 'quamuis post satiras lyramque teudat ille ad Pindaricnm uolare cygnum' 1—3 cf. Hildebert, moral. phil. 980: 'ex hoc nitio oritur, quod nemo sua sorte contentus uiuat, sed laudet diuersa sequentes' 1 'qui fit Maecenas' gloss. Mai class. auct. VIII 490

VARIA LECTIO.

Ω'' = *omn. codd. DEyBFK' (M) δ' (δδ) u; ε''* = *aut omnes codd. β' νπ' sagr (dl) aut ea pars horum codd. ex quibus non aliae lectiones notantur; ε* = *aut omnes codd. vsagr (dl) aut ea pars horum codd. ex quibus non aliae lectiones notantur*

SERMONVM I 1. Q · HORATH FL · EPISTOLARVM || LIBER · II · EXPLIC || INCIPIT SERMONVM LIBER PRIMVS · E Q · HORATH FLACCI · LIBER · SERMO · PRIMVS INCIPIT γ FINIT || POETICA || SERMON LIB · I · INCIPIT · B Q · HORATH · F · EPI · ARV · LIB · II · EXP || INCIPIT SERMONV · LIB · I · F Q · HORATH FLACCI (FL δ) EPISTOLARV LIB · II · EXPLICIT INCIPIT SERMONVM LIBER · I · λδ (a cons. d) Q · HOR · F · SCLARE CARM EXPLIC INCIPIT SERMONV LIB PRIMVS u *inscriptionibus carent D (νl) Q · II · F · Carmen seculare explicit: incipit Eclogarum [Sermorum V2] liber primus y [V] 'in Blandiniis singula notata sunt hoc titulo: Ecloga 1. 2. 3. &c.' Cr. SERMONES hi libri nuncupantur etiam apud ueteres grammaticos. ex omnibus quos contulimus libris nullus exhibet titulum saturarum. HORATH FLACCI CARMINVM LIBER · V · EXPLIC || CIT || INCIPIT SERMONVM LIB · I Porph. 'Quamuis saturam (saty: Porf.) esse opus hoc suum Horatius ipse confiteatur . . . tamen proprios titulos uoluit ei accommodare, nam hos priores duos libros 'sermonum' posteriores 'epistularum (episto: Porf.)' inscripsit (inscribens Porph.) Porph. 'Quamuis igitur hoc opus saturam esse Horatius ipse profiteatur . . . tamen proprios titulos noluit ei accommodare hos priores duos libros sermonum (eplarū ν), posteriores epistularum (sermōnes ν) scribens' Acr. 1 Quid E a. ras. y Pph. alt. l. recte Pph. Porph. Ac. maecenas EB (va et β) meenas δ' mecēnas D mecenās cett.*

seu ratio dederit seu fors obiecerit, illa
 contentus uiuat, laudet diuersa sequentis?
 'o fortunati mercatores!' grauis annis
 miles ait multo iam fractus membra labore,
 contra mercator, nauem iactantibus austris,
 'militia est potior. quid enim? concurritur: horae
 momento cita mors uenit aut uictoria laeta'.
 agricolam laudat iuris legumque peritus,
 sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat.

5

10

TESTIMONIA.

3 cf. Sedul. carm. pasch. I 325: 'ambo errorē pares, quamquam diuersa sequentes' 4—19 cf. Maximus Tyrius diss. 21, 1 'καὶ ἴδους τὸν μὲν γιφωγικὸν μακαρίζοντα τοὺς ἀστικοὺς ὡς συνόντας βίῳ χαίρειν καὶ ἀνθρῶπ' τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν δικαστηρίων, καὶ τοὺς πάντ' ἐν αὐτοῖς εὐδοκίμους, ὀδυρομένους τὰ αὐτῶν καὶ εὐχομένους ἐπὶ σκαβάνῃ βιώναι καὶ γηδὶα σμικρῶ. ἀκούσῃ δὲ τοῦ μὲν στρατιωτικοῦ τὸν εἰρηνικὸν εὐδαιμονίζοντος, τοῦ δὲ ἐν εἰρήνῃ τὸν στρατιωτικὸν τεθνηκότος. καὶ εἴ τις θεῶν ὥσπερ ἐν δράματι ὑποκριτὰς ἀποδύσας ἑκάστον τοῦ παρόντος βίου καὶ σχήματος μεταμπίσει τὰ τοῦ πλησίον, αὐτὸς αὐτὸς αὐτοὶ κτείνοντες μὲν τὰ πρότερα, ὀδυροῦνται δὲ τὰ παρόντα. οὕτω δύσχαριστόν τί ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος κομιδῇ καὶ φιλαίτιον καὶ δεινὸς δύσκολον καὶ οὐδὲν τῶν (τὰ Duebner) αὐτοῦ ἀσπάζεται'. 4—5 'o felices mercatores — ait' Petrus Cluniacensis epist. III 36 6—7 'mercator — potior' Petrus Cluniacensis epist. III 36 7—8 'concurritur — laeta' Ioann. Saresber. polier. VII 16

VARIA LECTIO.

2 fors DE'FK'δ' u' ε' (et omn. Bland.) Pph.' Porph.' Ac. Acr. sors B (et Lips.) schol. D ψ 'fortuna elegerit' Porph.' schol. F' cf. fors opp. ratio apud Cic. ad Att. XIII 13, 3 ulla E ψ a. ras. (v a. ras. σ) y opp. Pph.' 3 laude B laudat Ey opp. Ac. sequentis Bδ' (π' r) y [Reginensis: Fossianus] sequentes cett. ε' 4 fortunate B gaus B annis Ω' ε' gloss. F' armis coni. Bouhicius sed cf. Verg. Aen. VIII 246: 'hic annis grauis atque animi maturus Aletes' Theocr. XXIII 100: 'Τετραετίας πολλοῖσι βραχὺς περὶ ἑὸν ἐνιαυτοῖς' Appulei. met. II 2, 85: 'senex iam grauis in annis' 5 miles B membra lu labore] dolore u 6 INCIPIT cod. e;

Ω''' = DE' (Ee) γ B FL' (λl) δ' (δd) u

nauem Di γ Bpr. r (r corr. et Fran.) nauem cett. Dε ε' (c uauit) Porph.' 7 Militia Dλ potior D portior φ a. ras. quid enim Ω''' ε' Pph.' Ac. cf. II 3, 142 quidni y ortum ex Acr.: 'quare non et est comieum' 8 cita Ω''' ε' (et 4 Bland.) Pph.' Ioannes Saresber. aut cita y Bentl. (quod ex gloss. F' inrepsisse uideatur) ἡῖτα γ leta u le//ta λ letta λ a. ras. 9 laudat] laudat δ' i 10 cantū φ cantu u (et Fran.) y opp. Pph.' Porph.' Ac. Acr. consultor cantum B opp. Pph.' Acr. ubi

ille datis uadibus qui rure extractus in urbem est,
 solos felices uiuentis clamat in urbe.
 cetera de genere hoc, adeo sunt multa, loquacem
 delassare ualent Fabium. ne te morer, audi
 quo rem deducam. si quis deus 'en ego' dicat 15
 'iam faciam quod *uoltis; eris tu, qui modo miles,
 mercator; tu, consultus modo, rusticus: hinc uos,
 uos hinc mutatis discedite partibus. heia!
 quid statis?' — nolint. atqui licet esse beatis.
 quid causae est, incrito quin illis Iuppiter ambas 20
 iratus buccas inflat neque se fore posthac
 tam facilem dicat, uotis ut praebeat aurem?
 praeterea ne sic ut qui iocularia ridens
 percurram, (quamquam ridentem dicere uerum

TESTIMONIA.

13—14 'cetera — loquacem ut lassare queant (lassare ut ualeant *ed. Ascens.*) Fabium' Ioann. Sar. polier. I 13 24 'ridentem — uerum' Ioann. Sar. pol.VIII 11 'quam dicere uerum' ecbasis capt. 484

VARIA LECTIO.

Ω''' = DE'γ BFλδ'u; ξ'' = *omn. codd.* β'vπ'σagr (*dcl*)
praeter eos ex quibus aliae lectiones notantur; ξ = *omn. codd.*
 vσagr (*dcl*) *praeter eos ex quibus aliae lectiones notantur*
 ostia] osti. ubi E ostia E' (π'dir) hostia *cett.* ξ' Pph. 11 rupe E
 urbe Bu 12 uiuentis γ (π' a lpr. ut uid. r) y [Mellic. Valen-
 tian. i] uiuentes *cett.* ξ' cantat By 13 Cetera E' Bλδ'u Caetera DγF
 loque B opp. Ac. 14 ualent] nolent Epr. opp. etiam Pph.
 morer E (morer e) 16 uoltis Ω'' ξ'' 18 motatis E (non c)
 discite γi heia E p. ras. (aeg) heia Ea. ras. eia *cett.* ξ''
 19 nolent B y nolint *cett.* ξ'' (et *omn. codd. Cr.*) cf. Cic. Cat. mai.
 23, 83: 'siquis deus mihi largiatur . . . ualde recusem' adqui δ'
 beatis Ω''' ξ'' Ac. beatos vy 20 est] om. u pr. y opp. Pph. Ac.
 Iuppiter γδ' (Ir et Fran.) inppiter *cett.* ξ' turpiter Peertk. 21 buccas
 u opp. *cett.* ξ'' Aer. ponstiac Ea. ras. uu. 22 sq. inuerso ordine
 in B u. 22 post u. 27 positus in y [Taurin. i aut pr.] 22 preheat
 γδ' lu uu. 23—27 ne — ludo parentesi inclusit Bendl. 23 Pre-
 terea E' λδ'u Praeterea *cett.* est Lucretianum Praetereo y Bouhierus
 interea Peertk. recte Pph. Ac. ne DE'γ Bδ'u ξ'' nec F λ' (g i)
 Pph. ut add. E supra u. iocularia δ (ocularia d i Acr.)
 24—27 quamquam — ludo parentesi inclusit Wakefieldus 24—26
 quamquam — prima parentesi inclusit Lambinus 24 Percurrant B

quid uetat? ut pueris olim dant crustula blandi 25
doctores, elementa uelint ut discere prima,
sed tamen amoto quaeramus seria ludo:)
ille grauem duro terram qui uertit aratro,
perfidus hic caupo, miles nautaeque per omne
audaces mare qui currunt, hac mente laborem 30
sese ferre, senes ut in otia tuta recedant,
aiunt, cum sibi sint congesta cibaria: sicut
paruola (nam exemplo est) magni formica laboris
ore trahit quodcumque potest atque addit acerno
quem struit, haut ignara ac non incauta futuri. 35
quae, simul inuersum contristat Aquarius annum,

TESTIMONIA.

25—26 'sic pueris — prima' Ioann. Saresber. metal. III 3 'ut — doctores' Seruinus ad Aen. VII 115 'dant — doctores' Seruinus ad georg. III 360 25 cf. Hieronym. epist. 128: 'itaque Pacatula nostra — litterarum elementa cognoscat, iungat syllabas, discat nomina, uerba consociet, atque ut uoce tinnula ista meditetur, proponatur ei crustula' 27 cf. ecbasis capt. n. 831: 'ne tamen — ludo' 29—30 'per — currunt' schol. I' ad epist. I 5, 2 33 Seruinus ad Aen. III 402. Floril. Paris. 8818^a et Nostradam. 188 36—37 'quae — prorepat' Seruinus ad Aen. III 403 36 Pseudoacron uulgatus (non A) ad epod. 11, 13 cf. Aeson. epist.

VARIA LECTIO.

Quamquam Fl quamquam DE' γ B δ' n discere γ a. ras. (π' a) opp. Acr.
25 Qui δ' dant olim γ olim dant cettl. (dāt δ) Pph. Seru.
Ioann. Saresber. 26 ut discere] indiscere D pr. B 27 Set γ pr.
et Peerlk. tamen] tandem Peerlk. amato F amisso By [Argen-
torat. III, Regius] opp. ecb. capt. queramus Eδ' φu quaerantur
Peerlk. 28 qui terram r y Meinekius uertit E 29 hic]
hū. λ caupo Ω' 'ς' campo y [Bruzell. 10063 a 1. m. Valentian. 390
Vaticani G Palatinus A1 DF Chisianus B ap. Feam; caupo Regi-
nens., Zulichem.] schol. tarent alii alia con.: cauidicus uaser hic,
callidus (prouidus, perfidus) hic cautor, responsi hic caupo, peruigil
(praefidus, peruicus, perficus, perfidus) hic campo, feruidus in campo
meles B 31 ut motia γ pr. oclia D tua E recedunt
γ pr. 33 Paruola E' γ 1 Fl' (v pr. a d a. ras. ut uid.) y [π Mo-
nuc. 375 Pulmanni cod. G codd. Bland.] Pph. Paruola DB
λ corr. δ u γ 2 ς' (paruola γ) Pf. Acr. cf. Auian. fab. 34, 15 (de for-
mica): 'paruola tunc rideus sic est affata cicadam' 34 thrait ψ λ
qdcunq. E que cumq; D 35 struit Fδ' (ti) haut EB (et Fran. i) haud
cettl. 'ς' Ac. ac] aut β' v y at Ac. et y 36 contristat γ a. ras. λ pr.

non usquam prorepat et illis utitur ante
 quaesitis patiens, cum te neque feruidus aestus
 demoueat lucro, neque hiemps, ignis, mare, ferrum,
 nil obstat tibi, dum ne sit te ditior alter. 40
 quid inuat, immensum te argenti pondus et auri
 furtim defossa timidum deponere terra?
 'quod si comminuas, uilem redigatur ad assem.'
 at ni id sit, quid habet pulchri constructus *aceruos?
 milia frumenti tua triuerit area centum, 45
 non tuus hoc capiet uenter plus ac meus, ut si

TESTIMONIA.

24, 102: 'effusaque hiemem contristat aquarius unda' 41 sq. Seruius
 ad Aen. X 526 43 florileg. Cusan. 46 florileg. Nostrad. 188 'nou
 — meus' florileg. Paris. 8818^a

VARIA LECTIO.

37 Nobis quam δ proreppit u proripit B prepit (e in ras.) δ
 38 Quae si//s D sapiens FLδ'u uar. ζ(r uar.) y [π Argentor. III
 Bamberg. Barcin. Brol. 269 Bruzell. 9777 a 1. m. 10063 a 2. m.
 Fran. Paris. 8216 a 2. m. 8219. Nostrad. 184 uar. Vossianus Zuli-
 chem. 1, omn. codd. Cr.] patiens γ Bu λ corr. (vσ a l 2 uar. r et β)
 Acr. cons. Porph.' paciens DE' (g et Lips.) potieria ω potiens Ges-
 necus 'sapiens] sapiens absolute dicitur; est enim nomen non parti-
 cipium, ut si diceret, qui ante non enim illis sapiens' sic mendose
 Pph.' Porph.' 'quaesitis per aestatem patiens utitur atque contenta'
 Acr. cf. II 6, 91 epist. I 17, 14 et Seren. Sammon. de medic. 6
 uu. 81 sq.: 'pulis quem congerit alte dulcibus ex latebris paliena for-
 mica laborum' praeterea cf. uar. lect. cpist. I 7, 40 estus u
 39 Demoueat EBDz(β'π'ar2 ei omn. Bland.) Dimoueat γFLδ'u(vσgr1)
 Dumoueat D 1 hiems B (π'σ a dg) hiemps cett.'"ζ' (hiepsa r)
 mare] matre δ 40 obstat Ω'"ζ'" sit te] te sit γ dicitur DL
 41 Qui λ immensum DBLδ'(σr in ras. im: g) immensum E'γFu(β'
 v π'a d) 42 Fortim γ defossa γ δ timidum y Seruii cod.
 Paris. 7929 opp. Ac. (tymdū g 1) supponere Seruii Reginensis
 43 Quod si DγBFLδ'u (β'vσg) Ac. Quodsi E'(π'ar) cminuas (=
 comm:) F comminuas cett.'"ζ'" Ac. Pf. cons. Pph. uellem redicat'
 B opp. Pph.' 44 id] uā D a. ras. pulcri u (al) aceruo B
 aceruus cett.'"ζ'" (acernis a) 45 Millia B (lpr.) Milia cett.'"ζ'" (et omn.
 codd. Cr.) tua triuerit] trui attriuerit B 46 hoc Ω'"ζ'" florileg.
 Nostrad. hic γ uar. (r2 uar.) y flor. Paris. 8818^a ac BFLδ'u (vσ
 et π1 Fran.) florileg. Nostrad. quam DE'γ (agr ei β Lips.) Porph.
 Acr. gloss. F florileg. 8818^a

reticulum panis uenalis inter onuslo
 forte uelias unero, nihilo plus accipias quam
 qui nil portarit. uel dic, quid referat intra
 naturae finis uiuenti, iugera centum an 50
 mille aret? 'at suauest ex magno tollere acruo',
 dum ex paruo nobis tantumdem haurire relinquas,
 cur tua plus laudes cumeris grauarua nostris?
 ut tibi si sit opus liquidi non amplius urua
 uel cyatho, et dicas 'magno de flumine malleu 55
 quam ex hoc fonticulo tantumdem sumere'. en fit,
 plenior ut siquos delectet copia iusto,
 cum ripa simul auolsos ferat Aufidus acer.

TESTIMONIA.

55 cf. Hildebert, moral. philos. 961: 'ac si de magno flumine cyathum propinet quis sorbillandum'

VARIA LECTIO.

47 panes *E* corr. *D*2 opp. *Ac.* uenalis *E* pr. γ corr. (π') γ [*Montepess. Paris.* 8219] *Pph.* uenalis *B* uenales *DE* corr. γ pr. $\text{Fl}'\delta'u$ ($\beta'v\sigma a\gamma$) honusto γ pr. $\delta'u$ 48 ueas *F* unero *By* [*Paris.* 8214 pr.] humero cett. "' ξ " nichilo *u* 49 nihil δ' portaris *E* aut pr. dic] om. ϕ pr. quid] om. *E* pr. 50 natura *B* fluis *E'* γ *B*(α) γ [*Gronou. Regin.* γ *Valentian.*] *Pph.* *Ac.* fines cett. "' ξ " uiuent *B* uiuitis *Acr.* uiuentis *Chabotius* opp. *Pph.* *Porph.* *u.* 51 in marg. γ [*cod. Paris.* 8219] 51 ad *E* a. ras. ut uid. (δi) at cett. 'obiectio' gloss. *I'* suauest] sua ut (= sua uert natum ex suauest) *B* suaue est cett. "' ξ " *Pph.* tolleret λ 52 Cū *u* γ opp. *Pph.* *Ac.* tantumdem *BFu* (gr et β π) ^{tu} tantumdem γ tantumdem cett. "' ν σ a (et *Fran. Lips.*) *Pph.* *Porph.* 53 cur] cum comment. *Cruqu.* laudes cumeris] laudas cumeris λ (*a* pr.) γ cumeris laudas *u* 54 si] om. *E* opp. *Pph.* 55 citharo *u* pr. cyatho δ' et] 'malleu abesse particulam '&' ut in duobus manuscriptis *Torrentius* magno de] de magno γ *Hildebertus* cf. *Ouid. am.* II 19, 32: 'carpat, de magno flumine sumat aquam' malleu *DE'* γ ($\beta'v\sigma a\gamma$ et *Lips.*) malle *By* malim $\text{Fl}'\delta'u$ (et π) malis *Porph.* in interpret. malit *Acr.* in interpret. 56 tantumdem *Bu*(g) tantūmē ϕ tantumdem cett. "' ξ " *Ac.* eo] $\circ$ (= con) *B* 57 siquos] siquis *E* γ opp. etiam *Pph.* et e delectet *DE'* γ $\text{B}\delta'$ ($\beta'v\pi'agr$) *Pph.* delectat $\text{Fl}'u$ *E* p. ras. (σ) copia iusto] copia/iusto *D* copia cornu *u* γ opp. *Pph.* *Acr.* 58 auolsos *E'* γ $\text{Fl}'y$ [*Pulmanni G*] auolsos $\text{B}\delta'u$ *D*2 ξ auulsus *D*1(g)

at qui tantuli eget, quantos opus, is neque limo
 turbatam haurit aquam nec uitam amittit in undis. 60
 ut bona pars hominum decepta cupidine falso
 'nil satis est' inquit, 'quia tanti quantum habeas sis'.
 quid facias illi? iubeas miserum esse, libenter
 quatenus id facit: ut quidam memoratur Athenis
 sordidus ac diues, populi contemnere uoces 65
 sic solitus 'populus me sibilat, at mihi plaudo
 ipse domi, simul ac nummos contemplor in arca'.
 Tantalus a labris sitiens fugientia captat
 flumina — quid rides? mutato nomine de te

TESTIMONIA.

62 Hildebert. moral. philos. 990 65 cf. mythogr. III tract. 5, 6
 ap. Mai class. auct. III 186 = ap. Bodeum p. 174: 'innuit feneratorum
 uitam in omnibus, ut probat Horatius, sordidam' 68—70 'Tantalus —
 narratur' Seruins ad Aen. VI 603 (sed u. 68 non extat in codd.) florileg.
 Nostradam. 68—69 'Tantalus — flumina' schol. Statii Theb. III 538
 Vincentius Bellou. spec. hist. 69 69 sq. 'quid rides? mutato nomine
 fabula de te narratur' florileg. Paris. 8069 'quid rides? fabula narra-
 tur, mutato nomine, de te' mythogr. II c. 103 ap. Mai class. auct.
 III 122 = ap. Bodeum I 109

VARIA LECTIO.

59 Atqui *Ey* At qu *B* At qui *cett.* tanto leget *B* tantuli *DEγδ'λ*
superscr. (ντ'σar) tantulo *Fl'u(β')* (tanto *g*) aget φ ^aqnto.
 stopus *B* quanto est opus *cett.* "ς" quantum est opus *y Bendl.* is] / is
 δ 60 Turbata . . . aqua *E* opp. *cett.* "ς" *Pph.* neque *BFl'δ'*
uς' (et *Fran.*) *Ac.* nec *DE'γ* (et *β*) 61 *Vt D1* ut uid. *E'γBFl'δ'*
(β'ντ'agr) *Pph.* At *u D2* ut uid. *E2* aut corr. *B2uar.* λ' uar.
 (σ) par *D1Epr.* 62 abeas *E* abes *F* habeas *cett.* *Acr.* *Hil-*
debert. cf. *Lucil. ap. schol. Iuuen.* III 143: 'tantum habeas, tan-
 tum ipso sies tantique habearis' 63 *hēias E* miserum] miseram
y cont. Marcellius Bendl. opp. *Pph.* *Porph.* *Ac.* *Acr.* 64 Qua-
 tenus *Ω'ς"* Quatinus *l1* (et *codd. Bland.*) *y* atq̄enis γ 65 con-
 temnere *EBδ'(g)* contempnere u contempnere *cett.* "ς" 66 ad *l1* ut
 uid. aut *λ pr.* at *cett.* "ς" ac *lry* 67 aenium mos *D pr.* nūos *λ*
 archa *Fl'u* u. 68 om. *Dpr.* 68 a *Ω'ς"* (et *Lips.*) *Pph.* ab *y*
 siciens *DE* ut uid. λ fugienteia λ fugeneia *D* fugentia *E* opp. *Ac.*
 captat] captas *Peerlk.* opp. *Pph.* gloss. *Γ* et imitatus est hunc locum
 iam *Maximianus cl.* I 185 sq.: 'non aliter sitiens uicinus Tantalus
 undas captat' 69 multato *E* de te] de te φ

fabula narratur: congestis undique saccis 70
indormis inhians, et tamquam parcere sacris
cogeris aut pictis tamquam gaudere tabellis.
nescis quo valeat nummus, quem praebeat usuri?
panis ematur, holus, uini sextarius, adde
quis humana sibi doleat natura negatis. 75
au uigilare metu exanimem, noctesque diesque
formidare malos fures, incendia, seruos,
ne te compilent fugientes, hoc iuuat? horum
semper ego optarem pauperrimus esse bonorum.
at si condoluit temptatum frigore corpus 80
aut alius casus lecto te afflixit, habes quī
assideat, fomenta paret, medicum roget, ut te

TESTIMONIA.

72 florileg. Nostradam. 'aut — tabellis' florileg. Cusanum 76 cf. Gerberti epist. 8: 'fortunam nostram sola uestra' conturbat absentia noctesque diesque' 78 'ne — fugientes' gloss. Mai class. auct. VIII 152. 417 78—79 'horum — bonorum' Priscian. XVIII 2, 22 florileg. Cusan. et Nostradam.

VARIA LECTIO.

71 indormis] qui dormis *Marklandus* insomnis (uel indormis:) inhians *Peerlk. opp. Ac. Acr.* tamquam *DE'Fδ'ε'* tamquam γλν(β') īq == inquam *B* quanquam *florileg. Cusan.* 72 ac u (et β) y aut *cett."* ε' *Pph.' florileg. Cusan. et y florileg. Nostrad.* tamquam *Dγψδ'ε'* tamquam *EBφλν* (et *Fran.*) 73 quid u y quo *cett."* ε" (et 3 *Bland.*) *Ac.* numus δ' nummus *cett."* ε" prebeat λ u 74 olus *EB* holus *cett."* ε" negantis γ 76 noctes] nocte δ i u. 78 omis. *B*

78 Nec *D(σ)* epilent (= comp:) *E* compilent *cett."* ε" *Ac.* 79 optarem *DE'γB(σa g i et Fran. obt: β)* *Prisciani cod. Vind.* 348 optarim *FL'δ'u(νπg 2 r. a. ras. ut uid.) Pf. florilegia, Prisciani eodd. plerique obtarum Pph.* bonorum] malorum *B opp. Pph.' Acr.*

80 *Ac Ey At cett."* ε" condoluit γpr. temptatū *D* temptatum *cett."* ε" frigore corpus] corpore frigus u *opp. Acr.* 81 afflixit *EBFL'δ'(νπ'a)* afflixit γ a. ras. λ *corr.* u (β'g r uar. et omn. *Bland.*) afflixit *D* afflixit γ p. ras. y [*Argentor. III p. ras. Berolin. 269 Bru-xell. 10063 Montepess. Parisini 7976. 8213 uar. 8214. 8216. 8219 corr. Nostrad. 184 Regin. 2 Valentian. 1*] afflixit σr (et *Petropolitanus*)

82 Adsideat *D i FL'E p. ras. Alsiderat E a. ras.* Assideat γδ' λ *corr.* u *D 2 assidat B*

suscitet ac reddat gnatis carisque propinquis?

non uxor *saluom te *uolt, non filius; omnes

uicini oderunt, noti, pueri atque puellae.

85

miraris, cum tu argento post omnia ponas,

si nemo praestet quem non merearis amorem?

an si cognatos, nullo natura labore

quos tibi dat, retinere uelis seruareque amicos,

infelix operam perdas, ut siquis asellum

90

in campo doceat parentem currere frenis?

denique sit finis quaerendi, cumque habeas plus,

pauperiem metuas minus, et finire laborem

incipias parto quod auebas, ne facias quod

Vmuidius quidam. non longa est fabula. diues

95

TESTIMONIA.

86 florileg. Paris, 8818* et Nostradam.
Charis. II 14 p. 228 K. Diomed. I p. 394 K.

94—95 'ne — quidam'

VARIA LECTIO.

83 reddat gnatis *DE'* (*a* et *β*) reddat natis *γBFλ'* (*v* et *π*) natis reddat *δ'u* (*r* et *Fran. Lips.*) notis reddat *σ* gnatis reddat *g* (et 3 *Bland.*) *u.* 84 in marg. exhibet *λ* 84 te uult saluum *Dy* saluum te uult cett. "' *ς"* *Pf.* te saluum uult *va* *y Pph.* 85 Vucini *δ'* atque *q B* *uu.* 86 sq. post *u.* 89 ponit *Peerlk. opp. Porph.*

87 prestat *γFlu* merearis] merearis *y* amorem] honorem *u* (*superscr.* *l amorē*) *y* 88 An si *DE'B* (*v* *ut uid.* *π' l2 uar.* *r uar.* et 2 *Bland.*) *y Pph. Porph. Ac. Acr.* Ac si *γ y* At si *Fl'δu* (*β' v2 σd2 gr*) *Pf. Porf.* Ad si *d1* Vi si *a*; alii alia con.: aut si, et si, nec si, non si, sic si, an sic, at sic, atqui nulla *γBy* *opp. Pph. Acr.* 89 uellis *φ a. ras.* 89—90 seruareque amicos infelix, operam *Doderlinus.*

uu. 90 sq. in fine huius sermonis ponit *Peerlk. opp. Porph. schol. Γ*

90 infelix *δ* perdas *Ω'''ς"* perdes *σ r uar.* (et 1 *Bland.*) *y* perdis *Acr. alt. l.* 'uideris tibi ita operam perdere' *Acr.* 91 campo *DE'γBuς*

campum *Fl'δ'* (*gr et Fran. Lips. pr.*) doceat *E'* curre *δ'* 92 que-

rendi *E'λ* *dūp u y* quoque *Muretus* 94 porto *γ* partho *E'*

auebas *DE'uφcorr.* (*v2σagr*) *Ac.* hauebas *ψcorr.* *δ* 2 habebas

Fl'(β'vιπ') *Pph.* *h̄*ebas *B* habebas *d1* *h̄*ebas *γ* 'cupiebas' *Porph.*

ne facias *Ω'''ς"* *Charisius Diomedes* ne faciat *y* [*omn. Bland. (?)*]

95 Vmuidius *DE'γδ(π'r)* *Acr.* Vmuidius *Bλ'u* (*σadget Fran.*) *schol. F* *u.* 99 Vmuidius *y* [*β*] Humidius *F(v)* (*Charisii codd. uariant*) Numidius *y* *Diomedes opp. etiam Charis.* quidam] qui tam *Bentl. opp. Porph.*

ut metiretur nummos, ita sordidus ut se
 non nunquam seruo melius uestiret, adusque
 supremum tempus ne se penuria uictus
 opprimeret metuebat. at hunc liberta secum
 diuisit medium, fortissima Tyndaridarum. 100
 'quid mi igitur suades? ut uiuam Naculus, aut sic
 ut Nomentanus?' pergis pugnancia secum
 frontibus aduersis componere? non ego auarum
 cum ueto te fieri, uappam inbeo ac nebulonem.
 est inter Tanain quiddam socerumque Viselli: 105
 est modus in rebus, sunt certi denique fines,

TESTIMONIA.

100 'fortissima Tyndaridarum' Quintilianus VIII 4, 65 103—104
 'non — inbeo' gloss. Mai class. auct. VIII 614 106 sq. Hildebertus
 moral. philos. 981 Vincent. Bellouac. specul. hist. 69 florileg. Paris.
 8818* et Cusanum et Nostradam.

VARIA LECTIO.

Acr. Diomed. Charis. 96 metiretur *E* sordibus *B* sordidus *E*
 97 Nonnunquam *D a. ras.* (*d a. ras.*) *y* 'potest et nonnunquam legi'
Acr. unquam *u* (*g*) unquam *cell.* 's seruo melius] melius seruo
y opp. Ac. adusque] at usque *y pr.* atusq *E'* 98 Supremum
DE'δ' u (*β'*) pēnuria *φ* 99 Opprimere *E* liperta *D i aut*
pr. libt^a E 100 tindaridarum *y u corr.* tindaridurum *u pr.* tyndaridū *B* Tyndaris. horum *Io. Clericus* 'tyndaridarum pro tindari-
 dum' *Ac. Acr. cf. Priscian. perieg.* 670: 'post fines Tyndarida-
 rum' 101 quid mi] Quidue *y Reisigius* mi *Bu* (*g et Fran.*)
 mihi *DE'γFλ'δ'ζ' Pph. Ac.* uenius *v* (*et omn. codd. Cr.*) *Pf.*
Porf. uenius *Ω'''ζ''' Pph. Porph. Acr.* uenius *g i* uenius *y* NAEVIVS
inscripciones Maenius Glareanus aut *DE'Fλ'δ' u* (*β'vπ'σ ar et om.*)
codd. Cr.) *Pph. au B* (*g*) ac *l* sic] siē (= sicut) *B* 102 nomentus *E*
 nomentanus *δ'* pges *u opp. Ac.* pugnancia *D* 103 componere
lu componere *cell.* 's' *Ac.* auarum] Dauum glossar. Mai 104 ueto]
 ulto *B* ac *DE'γBFλ'δ' (β'vπ'σ g i)* aut *u y uar.* (*u g r*) 105 tanain
γBδ' Pph. tanayn *D* tanai^m. *φ* tanai ψλ'u tanta inquit dā *E'* socer-
 um] generū *superscr.* socerū *u* 'Socer proprium nomen est qui fuit
 hirsutus et libertus Beselli' *schol. F* que] *om. E* uiselli *Dy*
Baccor. (*vgar et Fran. i Lips.*) *Acr.* uiscelli *E* (uiselli *e*) beselli *Fλ'δ'*
 (*et π*) *Porph. alt. l.* breselli *u* biselli *y* [*β pr.*] *Pph. Porph. om.*
g i (liselli *g 2*) VISELLIVS *inscripciones*

quos ultra citraque nequit consistere rectum,
 illuc unde abii redeo. nemo†n ut auarus
 se probet ac potius laudet diuersa sequentis
 quodque aliena capella gerat distentius uber, 110
 tabescat, neque se maiori pauperiorum
 turbae comparet, hunc atque hunc superare laboret.
 sic festinanti semper locupletior †pstat,
 ut, cum carceribus missos rapit ungula currus,
 instat equis anriga suos uincensibus, illum 115

VARIA LECTIO.

107 uerquid λpr.δ' 108 unde] un^d B habū E' abūt B ne-
 mon ut E'γBu D p.ras. λ'2 (σa et 2 Bland.)y Pph. Ac. ne non utD a.
 rus. Fl'δ' (β'vπ'gr') nemo uty [tertius Bland. et alii codd.] qui nemo
 ut y [V] ut nemo auarus Pf. 'quo modo nemo auarus se probet' Acr.
 '... dissentire (dissentiret Acr.) tamen auarum ait (ait solum Acr.) qui
 (om. Acr.) proposito suo gaudeat (gaudere Acr.) solus (om. Acr.) haec
 autem admiratio pronuntiantis non ad illud pertinet quod auarus se (se
 non v Bamb. Fran.) probet sed quod nemo silius' Porph.' Acr. 'p nemo ita
 ut auarus se probat' gloss. Fran. 'nemon] al ne n. i. iubeo utrunq; potest
 legi ne non l ne n; (sic) gloss. Fran. nemo^{ut}·γ·y [Gronou.] nemon aut
 y [Paris. 8214a. ras.] nec non ut y [Berol. 269] nemo ut si ω enr
 nemo ut Petrus Nannius qum nemo ut Keckius quia nemo ut Nipper-
 deius nunc nemo ut Ritschelius nemoque ut Doederlinus nemo unquam
 ut Kirchnerus nemo nam ut Graserus 109 ac Ω'''ε'' Pph.' at Vy
 potius Dλ sequentisE'γ1 Bl' (a r et π) sequentes cett.'γ2λ'2ε'
 110 aligena D opp. Ac. distencius D 111 nec u opp. Ac.
 meliori u y [Paris. 8213 Wolfenbutt. Gud. 185] opp. Ac. Acr.
 pauperiorem D pr.(r pr. l corr.) 112 Turbe E' comparet λu y (et β)
 comparet cett.'ε'' oparet g (uersui 113 α praefigitur in d, uer-
 sum omis. cod. Fran., add. post u. 121 scholiastae manns, delet
 Peerlk. opp. Ac. Acr.) 113 sic] si Hamacherus opp. Pph.' Ac.
 lucupletior δ' obstat Buar. y Porph.' optet B obsto D uar.
 obstat cett.'ε'' 'totus iste uersus † diafon est (dia·fouē γ disne
 ē ē·y diafanē Bamb.), nam hoc uersu interposito sequentem supe-
 riori sensui adiungit, qui sensus talis est, quem ad modum auriga
 instat cum equis his qui uincunt equos suos, quando autem instat?
 cum rapit ungula currus, contempnit autem sequentem i. e. poste-
 riorem, ita auarus semper festinat uincere ditiozem se' Acr. 114 ut]
 sic Peerlk. opp. schol. F missis B 115 suos BFλ'δ'u (σ2 et π
 Fran.) y Pph.' Porph.' Acr. uar. suis DE'γ pr. δ2ε' Acr. 'suis equis
 septimus casus est. uincensibus datiuus, hoc est his instat qui prae-
 cedunt. Aliiter quibus instat suos uincensibus' Acr.

praeteritum temnens extremos inter euntem.
 inde sit ut raro, qui se uixisse beatum
 dicat et exacto contentus tempore uita
 cedat uti conuiuia satur, reperire queamus. —
 iam satis est; ne me Crispini scrinia lippi
 compilasse putes, uerbum non amplius addam.

120

II

Ambubaiarum collegia, pharmacopolae,

TESTIMONIA.

119 'ut conuiuia satur' Prisc. V 2, 6 120—121 'ne — putes' Acr. ad serm. I 4, 14 schol. γ (non Acr.) ad serm. II 7, 45 Porph. ad serm. I 4, 14 121 cf. ecbasis capt. u. 1229: 'sermonem claudam, uerbum non amplius addam'

I 2. 1 sq. tractatus de duce Ernesto ap. Haupt, German. antiquitat. annal. VII 218: 'ambubaiarum — balatrones et hoc genus omne' * 1 gloss. Mai class. auct. VIII pp. 73. 432. 439 'ambubaiarum collegia' p. 28 cf. Anson. epist. 9, 46: 'aut parasitorum collegia Plautinorum'

VARIA LECTIO.

116 Praeteritum γ Fλ'δ'u temnens B (αg et β) temptus E
 tempnens cett."ς intereuntem Dpr. Eγ Buar. praeter euntem B

117 se] om. ψ pr. uixisse λ dixisse u uetisse E

DESINIT eod. e; Ω" = DEγ BFλ'δ'u

118 et exacto] γ ια (in septem fere litterarum lacuna) B con-
 temptus φδ' contentus cett."ς Ac. uita Epr. γδ' D corr. λ superscr.
 (νπσag et omn. Bland.) Porph. uita B uitae Dpr. Fλ'u E corr. (β' r pr.)
 uite γ uar. 119 Caedat Dy Fλ'δ queamus] beatus B 120 Nam
 γ corr. λ corr. opp. Ac. Crispini] crisippi uy opp. Pph.' Porph.' Acr.
 lippum Bentl. lippi Ω"ς" Pf. (lippini Pph.) Porph.' ad serm. I 4 Acr.
 ad serm. I 4 schol. Γ ad serm. II 7 121 Compilasse Fu(v) Pph.
 Porph. ad serm. I 4 Compilasse cett."ς" Acr. serm. I 4 schol. Γ serm.
 II 7 putas B(π'rpr.) putes cett."ς" Pph.' Porph.' h. l. et serm. I 4
 Acr. ad serm. I 4 putes, uerbum non amplius addam. infelix operam
 perdens, ut si quis asellum in campum doceat parentem currere frenis
 Pecrlk. qui et ipse infelix operam perdidit

I 2. Continuatur hic sermo prior iin D1 EBFλ'δ'u(π'g pr.) ctiam
 D(v)y inscriptione carent TIGELLI (TIGELLI γa) HERMOGENIS MO-
 RES (MORIS r) DESCRIBIT γλ2 (armarg.) (AD TIGELLIVM HER-
 MOGENEM g)

I Ambubaiarum δ'u B corr. glossar. Mai cons.
 Pph.' Porph.' ambubarrum B Hambubaiarum DEγ Fλ' elegia E col-
 legia cett."ς" Pph.' pharma copule γ pr.

mendici, mimae, balatrones, hoc genus omne
 maestum ac sollicitum est cantoris morte Tigelli.
 quippe benignus erat. contra hic, ne prodigus esse
 dicatur metuens, inopi dare nolit amico, 5
 frigus quo duramque famem propellere possit.
 hunc si perconteris, aui cur atque parentis
 praeclaram ingrata stringat malus ingluvie rem,
 omnia conductis coemens obsonia nummis,
 sordidus atque animi quod parui nolit haberi, 10
 respondet. laudatur ab his, culpatur ab illis.
 Fufidius uappae famam timet ac nebulonis

TESTIMONIA.

2 Ioann. Saresber. VIII 13 'mendici mimi balatrones' gloss. Mai
 class. auct. VIII 65 cf. Vopisc. Carin. 21, 1: 'ne patrimonium sua pro-
 scriptis legitimis heredibus mimis et balatronibus deputarent' 6 schol.
 Iuuenal. XIII 273 9 cf. ecclasis capt. 186 'omnia distractis coemens
 obsonia gazis'

VARIA LECTIO.

Ω" = DEYBFλ'δ'u

2 ^{mi} quippe E mimi y glossar. Mai, Ioannes Saresber. balathrones
 Ey(v) Pph. Porph. balathrones D balatrones cett. "ε" Ac. Acr. baratro-
 nes y 'legitur et baratrones' (bal: mendose vd Bamb. Fran.) Acr. 'gu-
 losi quasi baratrones' gloss. l mestum By [Bamberg.] Mestum cett.
 "ε" est] γ (= et) B more B tigilli Fλ'δ' (gr et π) tigelli cett. (β' vgar
 corr. et Lips.) Porph. Acr. 4 hic] Id B opp. Ac. esse] esset By

u. 5 om. D pr. 5 ^{metuens} moriens inope B daræ γ 6 quo] quod u (et β)
 opp. schol. Iuuen. famen λ propellere DEYpr. B (β' sagr et Lips.)
 depellere γ corr. Fλ'δ' u (v et π) schol. Iuuen. cf. Cic. fin. III 25, 69:
 'famem propulsare' item Tac. ab ex. d. Ang. XIII 24 7 percun-
 cteris By [π pr. Fran.] perconteris cett. "ε" Pph. aui] ā (= aut) B

8 Preclarum γλδ' u Ac. ingrata] irata Pecrtk. opp. Ac. Acr.
 et cf. Lucret. III 1001 sq.: 'animi ingratam naturam pascere semper
 atque explere bonis rebus satiareque nunquam' Callimach. aitr. β'
 fragm. 14, 3 sq. Bergk: 'ὄσσα τ' ὀδόντων ἰνδοδι, νειάκων τ' εἰς
 ἀχάριον ἰδν' malus] nen B 9 opsonia Fλ'(v) y [π Paris. 8214]
 obsonia cett. "ε" un. 10—13 om. y [Paris. 7976 a 1. m., Taurin. a 1. m.]
 cosdem inter un. 14 et 15 inseruit y [Paris. 8219] 10 Sordid' E
 parui quod u noluit B 11 Respondit laudat rabhis B
 abhillis δ u. ras. 12 Fufidius DEY(β' σα i ut uid. r et Lips.) Pph.
 schol. I' Fusidius Fλ'δ' u (v et π) Ac. schol. F Futidius B (g et
 γ) FVFIDII in inscriptionibus reperiuntur, FVTIDII nuquam
 famam] fumam B

[diues agris, diues positis in faenore nummis]:
 quiuas hic capiti mercedes exsecat, atque
 quanto perditior quisque est, tanto acrius urget; 15
 nomina sectatur, modo sumpta neste uirili
 sub patribus duris thronum. 'maxime' quis non
 'Iuppiter' exclamat, simul atque audiuit? 'at in se
 pro quaestu sumptum facit hic'. uix credere possis,
 quam sibi non sit amicus, ita ut pater ille Terenti 20
 fabula quem miserum gnato uixisse fugato
 inducit, non se peius cruciauerit atque hic.
 siquis nunc quaerat 'quo res haec pertinet?' illuc:
 dum uitant stulti nitia, in contraria currunt.

TESTIMONIA.

24 Acr. uolgatus (non nostri codd.) ad art. poet. 31 Ganzo Nouar. epist.

VARIA LECTIO.

u. 13 ut glossema sequenti uersui ex arte p. 421 adscriptum
 uneis inclusimus auctore Sanadono. schol. et gloss. omittant hunc
 uersum, nisi quod ad uocem positis in gloss. F adscriptum est:
 'conlati (coll. δ'ν) ad usuram' quod quidem non extat in cod. D.
 in 2 codd. hunc u. cum tribus antecedentibus deesse, antecedere
 uersui 15 in Paris. 8219 ad u. 10 monuimus 13 ignore B foe-
 nore Dyd' (νπ'σ ar et Fran.) fenore EFλ'u (g et β) 14 quia sic B
 capiti δ a. ras. (r1) opp. Pph.' exsecat Bδ' (agr et β pr. Lips. omn.
 Bland.) Porph. alt. l. execat DEpr. γFλ' (v et β corr. Fran. i) Ae. Acr.
 cons. Porph.' alt. l. execat Porph. alt. l. exigit Pph.' Porf. alt. l.
 exigit Ecorr. δ' superser. u F uar. λ uar. y gloss. Γ δ' 15 pellicior D
 perditio B urget Ω' ε Pf. urguet φ corr. (ar et β π) Pph. cons. Ae.
 16 sectantur λ pr. opp. Pph.' sectetur upr. opp. Pph.' 17 tiro-
 num Bδ' u (νπ'lr) Acr. tyronum DEγFλv (β' sag) Ae. Acr. alt. l.
 18 Iupiter γ (a et β π) Iuhpiter Dpr. Iuppiter cell. D corr. ε excla-
 met δ' (σ et Fran.) y 'Interrogatiue pronuntiaudum . . . Quis non
 miretur . . . et exclamet' schol. Γ simulac γ 2 y opp. Ae. gloss. F
 at] & ψ 2 superser. opp. Ae. Acr. ipse u (β') y in se cell. ε' (et
 omn. Bland.) Ae. 19 questu DEγFλδ' u facit om. δ' pr. post hic
 interpungunt Eγ, post facit cell. hoc Fλδ' (β' g) hic cell. Pph.
 uix] nls λ possit γ pr. y 20 sibi] tibi E1 sit] om. D terenti
 DEγB (νπ'σ ar ther: g) Pph.' terentii Fλδ' u (β terenc: Fran.) 21 quem]
 quam λ gnato DEγB (β' sag) uato cell. (νπ'r) uixisse] fugisse B

22 cruciauerit Fu cruciauerat D 23 querat Eλ u hec
 Eγ om. D 24 stulti uitant y Vincentius florileg. Paris. 8818^a

Maltinus tunicis demissis ambulat; est qui 25
 inguen ad obscenum subductis usque facetus;
 pastillos Rufillus olet, Gargonius hircum.
 nil medium est. sunt qui nolint tetigisse nisi illas,
 quarum subsuta talos tegat iustita ueste:
 contra alius nullam nisi olenti in fornice stantem. 30

TESTIMONIA.

ad Aug. ap. Marten. I 312 Ioann. Saresber. polier. VIII 13 Eutyech. II 8 florileg. Paris. 8818^a et Nostradam. 188 Vincentius Bellouac. spec. hist. 69 25 sq. Ioannes Saresber. polier. VIII 12 25 'Maltinus — ambulat' Acr. ad epod. 1, 34 schol. Bamberg. ad serm. I 2, 64 'Malchinus — ambulat pro Maecenae' Acr. ad serm. I 2, 64 27 'pastillos Rufillus hold' gloss. Mai class. auct. VIII 421 cf. Senec. epist. 86, 13: 'descripturus infamem et nimis notabilem deliciis Horatius Flaccus quid ait? pastillos Buccillus olet. dares nunc Buccillum, periunde esset ac si hircum oleret et Gargonii loco esset, quem idem Horatius Buccillo obposuit' 29 Seru. ad Aen. II 516 schol. Statii Theb. VII 654

VARIA LECTIO.

opp. Ioann. Saresber. uicia λ 25 EGLOGA-II·F [ITE DE CONTRARIETATE VITIORV Sorbon. 1578 maiore litera incipit Paris. 8214] Malchinus Dy(β'ar et Lips.) Ac. Acr. ad h. l. et u. 64 Machin' E Malhinus σ Malthinus λ corr. δ'(v et π) Pph.' Porph.' Ioann. Saresb. Maltinus BFλ'u(g) Acr. ad epod. 1, 34 schol. F Malthacinus Peetrk. cf. Justin. XXXVIII 3, 4: 'in quod tum missi Aquilius et Mallius Maltinus (Malthinus cod. D) legati' § 8: 'Aquilius et Mallius Maltinus' prolog. Trog. Pomp. lib. 38: 'Maltino' In Mommseni I. R. N. nr. 6153 memoratur 'Maulius Maltinus' sub Malthini nomine quidam Maecenatem aspicantur significari' Porph.' 'M(a)ecenatem tangit' Acr. cf. Senec. epist. 114, 4 demissis EFλ'δ'uy corr. (β'vπ'agr) Pph. Porph.' schol. γFd ad u. 64 et Ioann. Saresber. demisis B Acr. ad u. 64 dimissis Dypr.(σ) Pf. schol. D Acr. ad epod. 1, 34 schol. Paris. 7985 ad u. 64. cf. Plaut. Poen. V 5, 24: 'sane genus hoc mollebrosum est tunicis demissiciis' 26 Anguen λ 1 obscenum Ω''ε] opscenū y [π] subductis] subducti B demissis Ioannes Saresber. 27 rufillos γ(σ) rufillus cett.'' ε Pph. glossar. Mai Buccillus Seneca or& λ pr. gargonius DEyBψpr. δ'(π'σar et Fran.) Pph.' galgonig g gaorgonius y [β] gorgonius φλ'u ψcorr.(v) Gargonios exhibent inscriptiones hyrcum γFlδ'(ar et βπ) lrcum B hircum cett.(vögl et Fran. Lips.) 28 nolint EyBψιλδ'(β'vπ'ogr) Pph. nolunt Dpuψ2(al) Pf. Ac. 29 suta γ subsuta λ pulsata Seruū Paris. 1750 opp. Acr. sub suta vdl (et Fran.) Reisigius tegit uy schol. Statii opp. Pph.' tetigit Seruū Paris. 1750 30 nulā E ni· λ olenti Ω''ε''] olente gpr. Bentl. 30 sq. stantem

quidam notus homo cum exiret fornice, 'macte
uirtute esto' inquit sententia dia Catonis:
'nam simul ac uenas inflauit taetra libido,
huc iuuenes aequum est descendere, non alienas
permolere uxores'. — 'nolim laudariet' inquit 35
'sic me' mirator cunni Cupiennius albi.
audirest operae pretium, procedere recte
qui moechis non *uoltis, ut omni parte laborent,
utque illis multo corrupta dolore uoluptas,
atque haec rara cadat dura inter saepe pericla. 40
hic se praecipitem tecto dedit, ille flagellis

TESTIMONIA.

31—32 'Horatius: macte uirtute esto pro 'mactus uirtute' Prisc. XVII 27. 32 'ut Horatius: sententia dia Catonis' schol. Pers. I, 31 cl. Sulpiciae sat. nu. 48—50: 'quos inter Prisci sententia dia Catonis scire adeo magni fecisset, utrumne secundis, an magis aduersis staret Romana propago?' 34—35 'non — uxores' Eutycheis ars II 8 p. 477 K. 37 'quartam speciem addiderunt, quam Graeci dicunt $\kappa\alpha\tilde{\alpha}\sigma\iota\nu$, id est cum unius litterae uocalis in duas syllabas fit communio, ut: audire — recte' Marius Victorinus I 20, 9

VARIA LECTIO.

— fornice om. *g* 1 32 inquit *E a. ras.* sententia λ diua α (et β) *y* opp. *Sulpicia schol. Pers.* 33 $\tau\epsilon\tau\alpha$ *B* tetra *cell.* ζ'' 34 *Hac Fl'd' u uar.* iuuenes *E* $\epsilon\tilde{q}\tilde{u}$ *B* equum *DEF\lambda* (*g* et β) (equem *r*) aequum *cell.* ($\nu\alpha'$ *sal* et *Frau.*) 35 inquit *y* corr. 36 cupennius *Fl' schol. F* opp. *cell.* ζ'' *Acr.* (sed cupennius *schol. v*) cupennius *Porph.* (cupp. *Porf.*) 37 audi resto pe *B* Audire est op: *cell.* *B* superscr. ζ'' *Pph.* Marius Victorinus (est om. *Pf.*) opere *E\gamma B\lambda'd'* precium *D\lambda* pcedere *Pph.* opp. *Pf. Porph. schol. y* Victorin. precedere *schol. v* in *Enniano* loco 38 moechis *D\gamma B'd' y* corr. ($\nu\alpha'$ *r* et β) *Pph.* mechis α *l* corr. (*oag* et *Fran.*) moechi λ *E* moechos *F(l) y* mechos λ moechis non] moechis rem *Ioann. Clericus* (cont. *Eun. ann. fragm.* 454 *V.*) opp. *Pph. Porph. Acr.* moecham rem *Pecr\lambda.* opp. *Pph. Porph. Acr.* uultis Ω'' ζ'' *Pph. Acr.* laborent] laboret *l pr. Pecr\lambda.* opp. *Pph.* laborant δ 1 39 multa *B pr. y pr. (l)* opp. *Pph.* nullo *Pecr\lambda.* opp. *Pph.* dolore uoluptas] *omis. B* relicta *lucuna* 40 atque haec rara cadat] rara cadat atque haec *Pecr\lambda.* opp. *Pph.* haec rara] *haerata E* rara] *rata E pr. Fl' opp. Pph. schol. l* cadat] cadant *D a. ras. opp. Pph. schol. l* sepe *E\lambda* *Ac.* pericula ϕ *pr. Pph. opp. Ac.* 41 hic] hic (= hinc) *B* opp. *Ac.* precipitem γ δ' *u* fragellis *B*

ad mortem caesus, fugiens hic decedit acrem
 praedonum in turbam, dedit hic pro corpore nummos,
 hunc permixerunt calones; quin etiam illud
 accidit, ut quidam testis caudamque salacem 45
 demeteret ferro. 'iure' omnes: Galba negabat.
 tutior at quanto merx est in classe secunda,
 libertinarum dico, Sallustius in quas
 non minus insanit quam qui moechatur. ut hic si,
 qua res, qua ratio suaderet, quaque modeste 50
 munifico esse licet, nellet bonus atque benignus

TESTIMONIA.

43 'dedit — nummos' mythogr. II 30 ap. Bodeum p. 84 44 'hunc
 — calones' Prisc. X 1, 1 gloss. Mai class. auct. VIII 88 'calo]
 seruus unde et calones' gloss. I' in epist. I 14, 42 45—46 'accidit
 — ferro' Abbo Floriac. quaest. gramm. c. 7 45 'caudamque salacem'
 Eutycheis ara I 1, 6 p. 454 K.

VARIA LECTIO.

42 cesus *DE* λδ' u 43 Predonum *Eu* Predonū λδ in] *om.* B
 hic] *ni g pr.* opp. *Ac.* *om.* *v y opp.* *Ac.* hoc *Pph.* opp. mythogr.
 44 Illic γ permixerunt *EB* δ' y *Pph.* *Pf.* corr. *Porph.* permixerunt
B uar. *Prisciani cod.* D a i. m. permixere y glossar. Mai permixe-
 runt *cell.* 'ς" *Pf. pr.* *Prisc.* calones] catonus B 45 quidam Ω"ς"
Abbo cuidam y [2 *codd.* *Lambini*, *Petropolitanus*, in *Cruquii cod.* *Tons.*
adscriptum] *Barthius Beull.* testis *Epr.* γ1B (π'ar) y [β corr. *Harlei.*
 2724. *Mellie. Montepess. Valentian.* 1] testes *cell.* "E corr. γ3ς'
 46 Demeteret Ω"ς" *Ac.* *Abbo* Demeterent y [*Vaticanus B ap. Feam*]
schol. D *Barthius Beull.* cuidam testis y [2 *codd.* *ap. Lambin.* (?)]
 . . . demeteret ferrum y *Lambinus* ferro Ω"ς" *Abbo* ferrum y [*cod.*

Carriouis a i. m. (?)] ^K Galba E negabit γ 1 y opp. *Pph.* *Porph.*
 47 Tuclor *DE* merx est] merces *Pf.* mers *upr.* (et β π) *Pph.* merces
Bφλ merx *cell.* 'ς *Ac.* mēx l clausse λ 48 sallustius *BF* λ (π')
Pph. *Porph.* sallustius *DE* γδ' u (β' vōagr) *Pf.* *Porf.* in quas Ω"ς"
Pph. cons. *Acr.* in quis y [*Paris.* 7979] con. *Nic. Heinsius* in qua y
 [*Regius.* 1 ap. *Gesner.*] *Beull.* 49 non] Num *Ac.* quam qui *supra*
u. add. δ' 2 (π') opp. *Pph.* moechatur δ' mechatur *Du recte etiam*
Pph. ut *Du aut pr.* *Eγ* *BF* λδ' (β' vπ'agr) *Ac.* at *Dz aut corr.* φ *su-*
perscr. (σ d uar. i z r uar.) & u y e *Pph.* hic si δ si] sit B sis λ a.
 ras. 50 q̄ res q̄ (= quae res quae) B opp. *Ac.* 'In antiquioribus in-
 uenio qua res (qua res inuenio v *Bamb. Fran.*) ut sit sensus: in quan-
 tum res' *Acr.* quaeque B opp. *Pph.* 51 Munifico *DE* γ B ψ corr. λ
 corr. u δ' 2 (β' vōagr et *Lips. omn. Bland.*) *Pph.* Munificum *FL* δ' D 2 (et π 1)

esse, daret quantum satis esset, nec sibi damno
 dedecorique foret. uerum hoc se amplectitur uuo,
 hoc amat et laudat, 'matronam nullam ego tango'.
 ut quondam Marsaeus, amator Originis ille, 55
 qui patrium mimae donat fundumque laremque,
 'nil fuerit mi' inquit 'cum uxoribus unquam alienis'.
 uerum est cum mimis, est cum meretricibus, unde
 fama malum grauius quam res trahit. an tibi abunde
 personam satis est, non illud, quicquid ubique 60
 officit, euitare? bonam deperdere famam,
 rem patris oblimare, malum est ubicumque. quid inter
 est in matrona, ancilla peccesue togata?
 Villius in Fausta Sullae gener, hoc miser uuo

TESTIMONIA.

55 sq. Seru. ad ecl. 10, 6 59 'fama — trahit' mythogr. II 30 ap.
 Bodeum p. 84 62 'rem — ubicunque' Philargyrius ad Vergil. georg. III 136

VARIA LECTIO.

52 dampno *FX'u* (va et Fran.) damno *cell.* (' π' σ gr et β) 53 uerum
 foret *B* hoc] om. u amplectitur λ 54 et laudat Ω'' ξ'' (et 1 *Blaut.*)
 hoc laudat σ (et Fran.) *y* 55 marsaeus *D* (et π) *Pph.* mars sequus *B*
 marseus *cell.* ξ'' *Pf. Ac.* origenis *E* origius *cell.* *Pph. Acr.* 55—
 56 ille; qui p: m: donans *Bouhierus opp. Seruius* 56 nimiae *B*
 minⁱ *D* mimae *cell.* *Pph. Porph.* 57 mi *Bu a. corr.* (d p. ras. r2) *y*
 michi *ag* (et β) mihi *cell.* (ν π' ar 1 et Fran.) inquit *B* unquam *EB*
 (g) ūq add. supra u. u unquam *cell.* ξ'' alienis δ 1 (et π 1) 58 nimis
 ϕ *opp. schol. F* 59 trahit. an tibi] tibi an trahit *B opp. Pph. Porph.*
 auum de *B* habunde *F* λ 2 (σ a) *Ac.* abunde *cell.* ξ'' abuti *Schirachius*
 60 quicquid Ω'' ξ'' *Pf. Porf.* quidquid *g Pph. Porph.* 61 disper-
 dere *E y* [*Regius*] ^{de}pdere δ ^{de}pdere *d* 62 quid in τ *D* 63 in] add.
 sup. u. u (r 2) an *D* (et Fran.) *y* in *cell.* ξ'' *Pph. Porph. Acr.*
 ancilla] an ancilla *D* peccesue Ω'' ξ'' (et omn. *Blaut.*) *Pph. peccasue Pf.*
 peccasue *y Lambinus Bentl.* 64 Villius *DEyF* δ (ν σ gr et π 2 Fran.
Lips.) *Ac. Acr.* Villius *y* [π 1] / illi' u Tillius *y* [β] Utilius *B*; λ n. 1.
 (1: Ullius) Fulnius *Bentl.* infaustas ull^e *B* faust^e *Pph. opp. Ac. Acr.*
 syl^lae *DF(vl)* *Pph. Porph. Acr.* sylle *y Ac.* sillae λ δ u (ar et β π Fran. 2)
 sill^e *E* sille *g* (et *Lips.*) scillae σ silu^e *y* [*Fran.* 1] sil^e *Pf. Porf.* gener]
 genere *coni. nescio quis miscell. obseruu. Amst.* 1733, *Linkerus opp. Ac.*
Acr. genero *Meinekins opp. Pph. Ac. Acr.* hoc] ac *Linkerus opp. Ac.*

nomine deceptus, poenas dedit usque superque 65
 quam satis est, pugnis caesus ferroque petitus,
 exclusus fore, cum †Longareus foret intus.
 huic si Muttonis uerbis mala tanta uidenti
 diceret haec animus 'quid uis tibi? numquid ego a te
 magno prognatum depono consule cunnum 70
 uelatumque stola, mea cum conferbuit ira?'
 quid responderet? 'magno patre nata puella est.'
 at quanto meliora monet pugnantiæque istis
 diues opis natura suae, tu si modo recte
 dispensare uelis ac non fugienda petendis 75
 inmiscere. tuo uitio rerumne labores,

TESTIMONIA.

71 Prisc. VIII 8, 43 'uelataque stola' Acr. ad serm. II 3, 43

VARIA LECTIO.

65 pēnas u usq;] /// E, add. in marg.
 in hoc u. DESTINIT cod. d

66 Qam D Qd u cesus DELu u. 67 seclauit Apitzius opp.
 Porph.' Ac. Acr. 67 longa reus γψδ Acronis cod. γ alt. l.
 longa rhenus B longureus Acr. cod. v alt. l. in interpret. longa-
 reus cett.' Porph.' Ac. Lignareus uel Tignareus uel Lanareus
 uel Longurienus Linkerus 68 Hunc γ a. ras. λ opp. Pph.
 schol. Γ muttonis γ Fl' (v 2 π' g corr. r et β) Pph.' Porph.
 Acr., Ciceronis cod. Taurinensis pro Scauro 3. item δ, sed litte-
 rae uttonis in ras., muttonis v i mottonis g pr. Muttonis Ang.
 Mains ad Cic. fragm. or. pro Scauro 23 opp. Porph.' Ac. mo-
 tionis B muttonis E mutonis Du γ in marg. (σ et Fran.) Acronis cod.
 γ schol. D ad u. 72 schol. δ uidenti DEγBFδλ corr. σ' Pph.' schol.
 F gloss. Γ uidentis λ uidentis u γ 69 hec E hec λ nunqd E

70 DEFICIT π; Ω' = DEγBFλ'δ u; σ' = aut om. codd.
 β' v g a g r (f) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectio-
 nes notantur; σ = aut om. codd. v σ a g r (f) aut horum codd.
 ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur c. q. s. prognat-
 um] cognatum B cunus D pr. recte D corr. 71 conferbuit
 γ B pr. F corr. λ corr. δ 2 σ (et β) cferuuit B corr. ferbuit F λ
 pr. δ 1 u 72 puella est] puellae D a. ras. puella D p. ras. γ

73 meliore B opp. Acr. pugnaque B 74 tu si] tussi δ a.
 ras. 75 Dispensare δ ac non] annon δ i petentis λ 76 In-
 miscere u (g) inmiscere B inmiscere cett.' σ' tuo] tu B uicio D λ
 corλ. om. λ pr. rerumne v rerumne σ γ opp. Pph.' Ac. rerumq. r

nil referre pulas? quare, ne paeniteat te,
 desine matronas sectarier, unde laboris
 plus haurire mali est quam ex re decerpere fructus.
 nec magis huic inter niueos uiridisque lapillos 80
 (sit licet hoc, Cerinthe, *tuom) tenerum est femur aut crus
 rectius, atque etiam melius persaepe togatae.
 adde huc quod mercem sine fucis gestat, aperte
 quod uenale habet ostendit, neque, siquid honesti est,
 iactat habetque palam, quaerit quo turpia calet. 85
 regibus hic mos est, ubi equos mercantur: oportos

TESTIMONIA.

80 cf. Boetius philos. consol. III 10: 'aut Indus calido propinquus
 orbi candidis miscens uirides lapillos' III 4: 'quamvis se Tyrio su-
 perbus ostro comeret et niueis lapillis' 81 'Horatius: femur, Cerin-
 the, tuum' Prisc. VI 10, 52 86 cf. ecb. capt. 492: 'tempore sic
 pacis fuerat mos regibus illis'

VARIA LECTIO.

Ω' = DEγ BFL' δ u, ε' = codd. β' vσagr (l) practer eos ex
 quibus aliae lectiones notantur; ε = codd. vσagr (l) practer e. q. s.

77 referre γ quare ne poeniteat δ ne] non E (et Fran.) y
 peniteat γ peniteat cett.' (β' σag) poeniteat vr 78 matronas sectarier
 δ (vσ et β corr. Fran.) y matronas sectarier E matronas sectari (r et β
 pr.) y sectari matronas DyBFL' u (ag) schol. F in interpret. cf. Plaut.
 mil. glor. 91: 'ait esse ultra omnis mulieres sectarier' laboris BFL' u
 Dzy uar. (β' v1 ut uid. σg) labores D1 Eγ δ a. ras. (v2 r pr.) y a n. l.
 lahorī Peerlk. 79 aurire δ λ 80 huic] hunc u opp. Ac. Acr. omis.
 B opp. Ac. Acr. huic int̄ δ in ras. uiridis EγB (ag) uirides cett.' ε'
 Acr. 81 hoc] os Hitzigius hoc . . . tuo uy [Paris. 8214] hae
 . . . tuum y [1 Bland.] hoc . . . tuum cett.' (β' σa et cett. Bland.)
 Pph.' schol. I' schol. F ac . . . tuum r ho . . . tuā g o . . . tu//m
 v tuum testatur etiam Priscianus cerinthe DEγ Pph.' erinthe B
 Charinte y [1 Bland.] cherinthe F Acr. cherinte λδ u Cerintha Dorder-
 linus opp. Porph.' schol. F 'nec magis erit tuum femur o Cherinthe
 tenerum aut crus rectum' Acr. aut] ac uy et σ (et Fran.) y 82 per-
 sepe Eλ u persepe ψ togatae (uel togate) est y [onn. Bland. ut uid.
 cum aliis] Bentl. 83 aperte] apertis B Pph.' apertam γ 2 uar. y

84 ostendit λδ neque DEγFL' δ u (β' var) nec B (g) siquit δ
 honesti v y honesti est Ω' ε' Ac. 85 querit λ quo turpia] quot
 pia δ λ calet EγF 86 nouum sermonem incipiunt FLδ u (β' vσgr)
 y [Bamberg. Barcin. Berol. 269 Lips. Mellie. Paris. 7976. 8213.
 8214. 8216. Nostrad. 184 Sorbon. 1578 Vossianus Zulichem. aliis]
 Pph.' opp. EγB (a) y; nullum interuallum, sed maior littera initialis

inspiciunt, ne si facies, ut saepe, decora
 molli fulta pedest, emptorem inducat hiantem,
 quod pulchrae clunes, breue quod caput, ardua ceruix.
 hoc illi recte: ne corporis optima Lyncei
 contemplere oculis, Hypsaea caecior illa,
 quae maka sunt spectes. 'o crus, o brachia!' uerum
 depugis, nasuta, breui latere ac pede longo est.
 matronae praeter faciem nil cernere possis,
 cetera, ni Catia est, demissa ueste tegentis.
 si interdicta petes, nullo circumdata, (nam te

TESTIMONIA.

89 Prisc. V 5, 29 Nonius 196, 31 p. 133 G. 'pulchrae clunes' Charis. I 15 p. 101 K. cf. Charis. I 18, 79 p. 78: 'clunes feminino genere dixit Melissus. . . et Horatius' Prisc. V 8, 42: 'hic et haec cassis clunis' 'Horatius male: quod pulchrae clunes' Seru. ad Aen. II 554 92-93 'uerum depingis nasuta' gloss. Mai class. auct. VIII 375

VARIA LECTIO.

in D (l) y; interuotum sine inscriptione β'y; cum inscriptione EGLOGA .III. Fl δ a. ras. ut uid. u Pph. y CONSIDERATIO EQVI add. ψ (vσ) apertos y opp. Ω'ς' (et omn. Bland.) Pph. Porph. Acr. 87 Incipiunt δ faties u sepe El u. 89 ante 88 ponit Peerlk.

88 Molle B fulta λ fuit B pedes tēptorem B pede est emptorem cett. 'ς' inducat] ducat Bentl. 89 Qd // (Qvd Ei ut uid.) E pulchre E pulcrę u clune E capud E γpr. δ a. ras. upr. ceruis λpr. 90 ille E ne] tu Bentl. lyncei D1 aut pr. γB (r et V)

linei r line::: a lynceis E (σ et β) lineis Fl'u D2 aut corr. (v g et Fran.) cf. Boetius phl. cons. III 8: 'quodsi, ut Aristoteles ait, Lynceis oculis homines nterentur,' 91 Contemplere DEFλ'δ u γ uar. 'ς' Contemplan γ By Bentl. contemplans Erasmus contemplate Peerlk.

hypsaea EyB(β'g) Pph. Ac. hipsea D(σar) ypsaea Fl' ipsea du(v) Porph. schol. F Isaea Pf. Porf. ceclor illa ~~ceclor~~ E caecior, illa Bentl.

ceclor Eu illac B 92-96 o crus — petes] om. u pr. 92 sunt] om. Dy sint l species E spectas Bentl. o] omis. B

opp. Ac. brachia B brachia cett. 'ς' Ac. Acr. 93 Depugis DEpr. B ψcorr. (l 2 uar. r et β Fran. uar. omn. Bland.) Depygis Fdu (σagl) Ac. Depigys γ Depigis λ Ecorr. (v et Fran.) depingis glossar. Mai nasuta] nas-ua B naisuta δ latere] litore Epr.

longo est Ω'ς' 94 Matrone Eu preter γλδ 95 Caetera DyF ni] // ni // φ cacia D copia B opp. Ac. Acr. desmissa λ dimissa D cons. Acr. opp. Pph. 96 inter dicta D ψλ'δ u Ac. interdicta EyBφ

hoc facit insanum) multae tibi tum officient res,
 custodes, lectica, ciniffones, parasitae,
 ad talos stola demissa et circumdata palla
 plurima, quae inuideant pure apparere tibi rem. 100
 altera, nil opstat: Cois tibi paene uidere est
 ut nudam, ne erure malo, ne sit pede turpi;
 metiri possis oculo latus. an tibi mauis
 insidias fieri pretiumque auellier ante
 quam mercem ostendi? 'leporem uenator ut alta 105
 in niue sectetur, positum sic tangere nolit'
 cantat, et adponit 'meus est amor huic similis: nam

TESTIMONIA.

98 Seru. ad Aen. XII 611 'ciniffones' exhibet etiam cebasis captiui
 u. 567

VARIA LECTIO.

97 multa & tibi δ multe E tum DEγ B δ 2 (vσ agl 2 et β V) dum
 Fl'δ u (r et Fran. 1 Bland.) officient DEγ B δ (agr corr. et β 1 V)
 officiant Fl' u (vσr pr. et β 2 Fran. cell. Bland.) 'impediunt (imp: Porf.)

Porph.' in interpret. u. 98 del. Peerlk. opp. schol. et Seru. 98 letica
 Dy parasiti y [Basil. III Montepcss.] Pph.' opp. Seru. uu. 99
 sq. inuerso ordine in Fl' (v) y [Dresd. 1 Paris. 8214] 99 sq.
 palla — rem] om. y [Lips. 1] 99 circumdata λ palla] nam te Fl'
 δ 1 (v 1) y [Regin. 1 Vossian. 1] u. 100 omis. δ pr. aut 1 y [Vossian. 1]
 100 q̄ λ que E pure apparere tibi] cur apparet ibi B 101 altera ?

nil obstant Coae tibi; Peerlk. opstat Pph. pr. ostat δ obstat cell.' &
 Pph. corr. Pf. cois DEγ B Pph.' Ac. chois Fl'δ schol. F clorin
 u opp. Pph.' Porph.' Ac. Acr. clorin y [Paris. 8213, superscr.
 i chois] chlorin y pene λ u poene DEδ 102 nudum y [1 Bland.]

ne crure] nec-rure E turpi δ 103 Metryri F 104 feri γ
 ferri E p̄cium DE auellier] equalic' E 105 mercem] mereedē
 E u pr. uenator] uenerator Ac. opp. Acr. ut] i B ut in D u.
 ras. 106 sectetur Ω' & (et omn. Bland.) Pph.' sectatur φ corr. y
 comment. Cruqu. in interpr. sie Ω' (σ agr et β) Pph.' si v Docderlinus
 sibi Bouhierus tangere] tollere Pph.' opp. Porph.' nolis D pr
 nolit cell.' & Pph.' 107 Captat Lambinus opp. Ω & (et omn. Bland.)
 Pph.' Porph.' Ac. Acr. adponit B Pph. apponit cell.' Ac. Acr. Pf.
 huic E hue B opp. Pph.' Acr. 'in medio uersu (107) ego suspici-
 cor aliquid esse contaminatum' Barthius adu. XXXIX 2 p. 1755

transuolat in medio posita et fugientia captat'.
 hincine uersiculis speras tibi posse dolores
 atque aestus curasque grauis e pectore pelli? 119
 nonne, cupidinibus statuat natura modum quem,
 quid latura sibi quid sit dolitura negatum,
 quaerere plus prodest et inane abscindere soldo?
 num, tibi cum fauces urit sitis, aurea quaeris
 pocula? num esuriens fastidis omnia praeter 115
 pauonem rhombumque? tument tibi cum inguina, num, si
 ancilla aut uerna est praesto puer, impetus in quem
 continuo fiat, malis lentigine rumpi?

TESTIMONIA.

114—116 'num — rhombumque' Seneca epist. 119, 13 118 cf. anth.
 Lat. 1648 M.: 'turpe quidem factu: sed ne tentigine rumpar' praeterea
 cf. 1638, 4 sq.

VARIA LECTIO.

108 Transuolat δ 109 speras λ doloris Epr. γ (var) y labo-
 res σ dolores cett. 'ς' 110 Atque ψ estus u que] om. Eψ
 grauis E1 ut uid. (g) y [β Argent. III ut uid. Barcin. Bern. 542
 Gronou. pr. Lips. corr. Valentian. graui Mellic.] graues cett. 'ς'
 e] a r y [Berol. 269 Lips.] opp. V pelli DEγFL'u (β' vσag r)
 tolli By [V Argent. III superscr. † pelli, Regius, cod. Galei et Re-
 giae Societatis et Magdalen. 1 ap. Bentl.] uelli y illi g 1 cf. Sil. Ital.
 XIII 262 sq.: 'Virrius a Poeno nullam docet esse salutem, uociferans
 pulsas uinendi e pectore curis'. Propert. II 1, 69 sq.: 'idem
 Cauensia solnet de rupe Promethei brachia et a medio pectore pellet
 auem' 111 cupidinib; λ statuat Ω' (β' vσag et codd. Bland.) schol.
 F stabat Pph. 'statuerit' Porph. schol. γ alt. l. statuit r y Pf. Acr.
 quem] q; B u pr. Pph. (om. Pf.) 112 latura sibi, Lambinus
 latura, sibi Aldus 113 Querere Eλδ u abscindere DEγ corr.
 FL'u 'ς' Pph. Ac. abscindere γ pr. (r) abscedere B obscindere δ
 INDE A V. 114 DEFICIT δ; Ω' = DEγ BFλ'u; 'ς' = aut
 om. codd. β' vσa gr (f) aut horum codd. ea pars ex quibus non
 aliac lectiones notantur; 'ς' = aut om. codd. vσa gr (f) aut e. q. s.

queris λ u 115 num] non λ exsuriens λ esurgens E fastidio
 somnia B preter λ 116 pauonem] pnē B rombū u brombū B
 cum] nū B inguina γ 117 Ancilla λ presto γ FL
 puer] aut puer FL' (v corr.) y [Bern. 508. 542 Montepess. Paris.
 8214 Sorbon. 1578 Petropolitanus Regin. 2 Vossian. corr. Zudich. 2]
 impetus Eu impeēt' φ

non ego: namque parabilem amo uenerem facilemque.
 illam 'post paulo'; 'sed pluris'; 'si exierit uir' 120
 Gallis, hanc Philodemus ait sibi, quae neque magno
 stet pretio neque cunctetur, cum est iussa uenire.
 candida rectaque sit; munda hactenus ut neque longa
 nec magis alba uelit quam dat natura ulderi.
 haec ubi supposuit dextro corpus mihi laeuom, 125
 Illa et Egeria est; do nomen quodlibet illi,
 nec uereor ne, dum futuo, uir rure recurat,
 ianua frangatur, latret canis, undique magno
 pulsa domus strepitu resonet, uae pallida lecto

TESTIMONIA.

120 'Horatius: illam 'post paulum' 'sed multo' Prisc. XVIII 245

VARIA LECTIO.

Ω' = *DEγBFλ'u*; ξ' = *codl. β' vσagr (l) practer cos*
ex quibus aliae lectiones notantur; ξ = *codd. vσagr (l) practer*
cos ex quibus aliae lectiones notantur

119 parabile *E* 120 illa *By opp. Ac.* post Ω' ξ' *Ac.*
 pos *Prisciani cod. Vossianus paulo*] paulum *Priscianus paulum*
y ['] opp. Pph. Ac. s& γ f, *E si Bouhierus* 121 Callis *D1 Callis*
E Gallis cett. ξ' Pph. Porph. Ac. Gallus *g* hanc] *om. λ i (non Ac.*
et l) philodemus *DEγBux' Acr.* philodamus *Fl' Porf. schol. F* filo-
 damus *Porph. p. Ac.* sibi quae] sibi; *El si quae B* magi *E*
 122 precio *D λ* nec *E (σg) y Benll.* neque *cett. ξ' Ac.*

neq; cum est iussa uenire cunctetur λ cunctetur *u* 123 actenus
EBλ' y 124 dat *EγBξ' Pph.* det *DF λ'u (vr)* 125 Hec λ
 supposuit *γBFL'u (ag et β) Pph.* subposuit *DE (vσr et Fran.)*
 dextrum corpus mihi laeuo *y Lambinus* dextro Ω' ξ' *Pph.* laeuom
E leuō y [Fran. uar.] leuo B laeuum DF (valr) Pf. leuum γλu (β'σg)
Pph. 126 *I/llia ψ* et] $\sim$ *B* 127 metuo *Fl'u (g2) y* uereor
DEγBξ' futuo Ω' ξ' facio *γuar. (r: fat: Fran. uar.)* 128 canis
 latr& *B* lat/r& *E* 129 uae pallida *γF (af) Pf. tuē pallida B*
 ue. pallida *El ue. pallia D* uel pallida *u y* ue pallida $\beta' vσg$ uae pal-
 lida *r (et V)* Ue pallio^{da} *Pph.* ne pallida *y Benll.* Pallida *Ac.* 'quidam
 putant uae pallida (sic *γ Bamb.*; ue pallida *v Fran.*) unam partem ora-
 tionis esse quomodo uesana; sed magis diuidendum est ut ue (ne *v*)
 interiectio sit . . . ' *Acr.*; *Porph.*: 'quidam putauerant uae pallidam
 (uae *p: Porf.* uep: *Porph.*) nunc unam partem orationis esse . . . ut
 significet 'ualde pallida'. sed mihi uidetur . ue (*lege* nae) imitatio cha-

desiliat mulier, miseram se conscia clamet, 130
 cruribus haec metuat, doti deprensa, egomet mi.
 discincta tunica fugiendumst et pede nudo,
 ne nummi pereant aut puga aut denique fama.
 deprendi miserum est: Fabio uel iudice uincam.

III

Omnibus hoc uitium est cantoribus, inter amicos
 ut nunquam inducant animum cantare rogati,
 iniussi nunquam desistant. Sardus habebat

TESTIMONIA.

I 3. 1—3 'nt ait Flaecus in satyra: omnibus — amicos, rogati
 ut nunquam content, iniussi nunquam desistant' Hieronym. epist. 6
 ad Iulianum 'omnibus — desistant' Adami de Fulda musicae pars prima
 cap. 4 [M. Gerbert. III 336] Vincentius Bellouac. spec. hist. 69 florileg.
 Paris. 8818^a et Nostrad. 188

VARIA LECTIO.

ractere dictum, ut illa perturbata mariti aduentu lamentationis nocem
 proferat' *cons. etiam schol. F* 130 Desiliat *DEγB* (β' ag r uar.) *Pph.*
 Desiliet *σ* Dissiliat *Fl'u* (*vr*) 131 hęc *om. Dpr.* hęc λ [doti] doti haec
Nic. Heinsius Benll. deprensa *By* depusa *E* deprensa *D* deprehensa
Fl'u ml *EBu* mihi *DγFλ'* u. 132 *om. γpr. opp. Pph. Porph. Ac.*
Acr. 132 Discincta *E* fugiendū st *B* fugiendum est *cett. 'ς' Pph.*
 et *Ω'ς r uar. Pf.* ac *σ r* (et *Fran.*) *y* aut *y* ut *Pph.* 133 puga *Eψzλ*
corr. (l uar. et β a. ras.) y fuga *B* pyga *yu* (*σ aglr*) pyge *Flpr.* (*pyge*
Pf. pie Pph.) piga *D* (*v* et *β p. ras. Fran.*) 134 Depreudi *D* Deprensi λ
 Deprehendi u *Pph.* Fabio] Fabio hoc *Peerlk. opp. Pph. Ac.* uim-
 cam λ uincas *Pph.* per errorem, recte etiam *Pf.* hunc sermonem
 quartus quintus tertius sextus *cett.* secuntur in *Porph.*

I 3. DE HERMOGENE (ERM : Eγ) TIGELLIO (TIGI : σ ET TI-
 GELLI E) MODVLATORE (MODVLATIONE E) *Eγ* (*σar*) EGLOGA·III·
Flu inscriptione carent unius uersus interuallo relicto *D(v)* priori
 sermoni continuant *By* [Montepess.] sine interuallo sed maiore lū-
 tera initiali *gl* post *serm.* I 5 extat in *Porph.* 'egloga·III·' (*om.*
Pf.) huius eglogae ordo post secundam eglogam primi libri ordinatus
 est' *Porph.* 'In Tigellium Hermogenem hic inuehitur' *schol. F*

1 uicium *Dλ* est] *om. y* Vincentius Adamus *florileg.* 8818^a
opp. Pph. Ac. Hieronym. 2 nunquam *E* λ nunquam *cett. 'ς'*
 3 Inlusi *B* nunquam *E* λ nunquam *cett. 'ς'*

ille Tigellius hoc. Caesar, qui cogere posset,
 si peteret per amicitiam patris atque suam, non 5
 quicquam proficeret; si collibuisset, ab ouo
 usque ad mala citaret 'io Bacchae!' modo summa
 noce, modo hac, resonat quae chordis quattuor ima.
 nil aequale homini fuit illi: saepe uelut qui
 currebat fugiens hostem, persaepe uelut qui 10
 lunonis sacra ferret; habebat saepe ducentos,
 saepe decem seruos; modo reges atque tetrarchas,
 omnia magna loquens, modo 'sit mihi mensa tripes et
 coucha salis puri et toga, quae defendere frigus
 quamuis crassa queat.' deciens centena dedisses 15

TESTIMONIA.

6—7 'ab — Bacche' Acr. ad serm. II 4, 12 'ab — mala' Porph.
 ad serm. II 4, 12 11—17 'habebat — loculis' Senec. epist. 120, 20
 13—14 'omnia — puri' Prisc. VI 10, 57

VARIA LECTIO.

4 tigellius *Dyu(vsa)* Porph.' Ac. ad h. u. tigillius *B(g)* tigel-
 lus *Fλ'(β'r)* tegellus *E* 'tigilli' Porph.' in loco Luciliano cesar
Elu qui] quod *B* possit *B(σg)* 5 amicitia *D* amicitia *E*
 6 collibuisset *Ω'ς'* 7 citaret *E* cytaret *σ* citaret *ceit.* *ς'* Pph.'
 Porph.' Acr. ad serm. II 4, 12 schol. γ ad h. l. iteraret γ natum
 ex Porph.', Bentl. bacche *EB (r)* bacce γ [Fran.] bacche γ (ν)
 bacche *Fλ'u* (et omn. codd. Crug.) Pf. Acr. ad serm. II 4, 12 bacche
D(σ ag et β) Pph. Bacche et ω [cd. Fabric.] Bacchen! Hirschfeldcrus;
 in Porph.' schol. ad u. 7: 'io Bacche' post schol. ad uu. 7 sq.:
 'modo summa — ima' et post schol. ad uu. 10 sq.: 'saepe uelut
 — ferret' positum est 8 hac] haec Pph.' resonat *DEγBφu*
 (β'vsa) Pf. resonet ψλ'(g) Pph. quae] q; ^{uo} *E* chordis γ *B(σ et β*
cordis r) cordis *DEFl'u(vag et Fran.)* quattuor *EγFu (val)* Pph. Ac.
 Acr. quattuor *Dλ(β'ogr)* Pf. ·III· *B* 9 equale *Eψlu* homini
 fuit illi saepe, Pecrk. u. 10 omis. γ pr. By 10 Curre^{bat} u
 currebat fugiens] curreret aufugiens Praedicatorius opp. Pph.' Porph.'
 Acr. ysepe *E* sepe Pph. 11 habeat *E* habebat γ [Vossianus]
 alebat Bentl. opp. Seneca et schol. F sepe λ u 12 Sepe *El*
 tetrarchas *E* 13 loquentes *B* opp. Senec. et Priscian. 14 Conca
E salis puri] satis pure *B* et] omis. γ [Basil. III] Seneca 15 de-
 ciens *B* decies *ceit.* *ς'* dedisset u pr. γ opp. Acr. Senecae codd.

huic parco, paucis contento, quinque diebus
 nil erat in loculis. noctes uigilabat ad ipsum
 mane, diem totum stertebat. nil fuit unquam
 sic impar sibi. nunc aliquis dicat mihi 'quid tu?
 nullane habes uitia?' immo alia. 'et fortasse minora?' 20
 Maenius absentem Nonium cum carperet, 'heus tu'
 quidam ait 'ignoras te, an ut ignotum dare nobis
 uerba putas?' 'egomet mi ignosco' Maenius inquit.
 stultus et improbus hic amor est dignusque notari.
 cum tua peruideas oculis mala lippus iuunctis 25
 cur in amicorum uitis tam cernis acutum,

TESTIMONIA.

21 'Maenius et satyricæ absentem Nonium cum carpit (caperes Porph.)'
 Porph. ad epist. I 15, 26 25 sq. Hildebert. moral. philos. 996 floril.
 Paris. 8069 et Nostradam. 26—27 'Linx est fera acutissimi uisus qui

VARIA LECTIO.

plurimi 'putaret quod dedisset ei aliquis . . .' *schol. F* 17 noctes
 Ω'ς' *Ac.* noctis *y* [*Bamberg.*] 18 unquam *DEB*λu (*g*) umquam
cett. 5' 19 impar *DEB*λ'u (β' *vagr*) impar *y* *F*(σ) nunc ^o n̄ ψ nec
l pr. nū *B* u. 20 *omis. B* 20 Nulla nē^h abes λ uicia *D*λ et
 Ω'ς' (et *omn. Bland.*) haud *y* aut *y* at *Baxterus* 'et fortasse minora?'
interpunxit cum H. Keckio uu. 21—24 post u. 28 ponit
Peertk. 21 Maenius *y* *B Pf. Porph. ad h. l. Porph. ad epist.*
 Menius ¹ *E* Menius *cett.* *Pph. Porph. Ac.* Maenius *y* *Pf. corr. com-*
ment. Cruqui. absentem λ *a. ras.* caperet u recte etiam *Pph.*

uu. 22—26 *om. Epr., add. in marg.* 22 ut] *om. E opp. Ac.* igno^{so} ψ
 23 nū *y* *Bu* mihi *DEFL'* moenius *y* menius *E*λ'u 24 improbus
DBu (*vsgltr* et *Fran.*) improbus *EyFL* (et β) 25 tua] tria *Hildebertus*
opp. Ac. peruideas *DBFL'uy corr. 5' Pph. Ac. florileg.* 8069 per
 uideas *E* (*vr*) *Pf. prēuideas y praeuideas y Bentl. quideas y [Barcin.]*
Acr. cod. Paris. 7985 non uideas *y florileg. Nostrad.* tu uideas *con.*
Bentl. praetercas (unde *pneas*) *con. Merulius, cf. Tercut. hecyr.* 418
sq.: 'o fortunate, nescis quid mali praeterieris, qui numquam ex ingres-
 sus mare' uideas *interpret. Porph. Acr.* mala Ω'ς' *Pph. Porph.*
Acr. florileg. 8069 *Nostrad. Hildebert.* male *y* [*Argent. III a. ras. ut*
uid., Dresd. II, quidam codd. Cruqui] *Bentl.* 26 uicis *D*λ acute
 λ *pr. (v 2 superscr. l 2 superscr. et gloss. Fran.) y [Basil. III Regin. 2*
uar.] Porph. acutum cett. 5' schol. Lucan. florilegia Hildebert.

quam aut aquila aut serpens Epidaurius? at tibi contra
 euenit, inquirant uitia ut tua rursus et illi.
 iracundior est paulo, minus aptus acutis
 naribus horum hominum rideri possit eo quod 30
 rusticus tonso toga defluit et male laxus
 in pede calcens haeret: at est bonus, ut melior uir
 non alius quisquam, at tibi amicus, at ingenium ingens
 inculto latet hoc sub corpore. denique te ipsum
 concute, numqua tibi ultiorum inieuerit olim 35

TESTIMONIA.

etiam parietes ligneos uisu penetrare dicitur unde Horatius: cur — Epi-
 daurius' schol. Vossianus II ad Lucan. VI 672 teste Vsenero 29—
 30 'minus — naribus' schol. Pers. I, 40

VARIA LECTIO.

27 quam] Quidā Et quam aut aquila aut] ut linx uel schol.
 Lucan. opp. Ac. aut aq.] ut aquila u y opp. Porph.' Ac. aut. aquila λ
 at u(σ) Ac. ac DEγ BFλ' (vgr et β) u n. l. tibi] om. E 28 uicia
 Dλ illi] illa Ac. uu. 29—37 post u. 53 ponit Peetrk. 29 'Ira-
 cundior est] interrogatiue' Ac. Acr. iracundior] infacundior Peetrk.
 opp. Pph.' Porph.' Ac. est] om. E 1 opp. Pph.' Ac. aptus]
 actus Fλ'y opp. Acr. Hildebert. acutis] aduncis dubia Bentlei su-
 spicio opp. Ac. Acr. schol. Pers. et cf. Auson. praef. ad griphum
 [cdyll. I, 1]: 'neque me fallit fore aliquem qui hunc iocum nostrum acu-
 tis naribus et eaperata fronte condemnet' 30 possit] in ras.
 D posset l i y Rusticius γ Rusticus E tenso Epr. y opp. Porph.'
 Ac. toga tonso D opp. Porph.' Ac. defluit D defluit u laxus
 male E opp. Ac. 32 heret γλ' u D corr. crit E haeret? Peetrk.
 33 'et tibi amicus' Porph. in interpr. (ac tibi Pph.') opp. Ac.
 ā (= aut) ingenium iiges B 34 Inculto γ Peetrk. opp. Ac. Acr.
 sub corpore] suppetore F (cf. uar. lect. Verg. Aen. II 227. VI 256.
 X 626) corpore DEγBγ uar. γ' pectore Fλ'u y[β2 Bruxell. 9777.
 Montepess. uar. Paris. 8213. 8214. 8216. Nostrad. 184 uar. Sor-
 bon. 1578. Regin. 2 Valentian. alii] cf. Auian. fab. 40, 1 ubi pe-
 ctore uar. lect. extat in cod. Durtac. cortice Peetrk. 'te ipsum
 concute] . . . hoc Maenio respondetur' Acr. te] et D in ras. y
 opp. Ac. 35 numqua DγF nū qua u nūquā λ nunq. E nūq.
 (= nuncquam) B 'Numqua pro num aliqua' Porph.' cons. Acr.
 uiciorum Dλ inieuerit DEγBλ corr. (vāagr) Pf. Porph.' Ac. insue-

natura aut etiam consuetudo mala; namque
 neglectis urenda filix innascitur agris.
 illuc praeuertamur, amatorem quod amicae
 turpia decipiunt caecum uitia aut etiam ipsa haec
 delectant, uelut Balbinum polypus Hagnae. 40
 uellem in amicitia sic erraremus, et isti
 errori nomen uirtus posuisset honestum:
 ac pater ut gnati, sic nos debemus amici
 siquod sit uitium non fastidire: strabonem
 appellat paetum pater, et pullum, male paruus 45
 sicut filius est, ut abortiuus fuit olim
 Sisypheus: hunc narum distortis cruribus, illum
 balbutit scaurum prauis fultum male talis.

TESTIMONIA.

40 'ueluti — Agnae' gloss. Mai class. auct. VIII 432. 461 47 'hunc
 — eruribus' schol. Statii Theb. VI 848

VARIA LECTIO.

uerit u γη y iusederit FL' (β') Pph. 'insita fuerit' Porph. cons. schol.

γ 'ingenuerit fecerit' Acr. 36 namq. B 37 neglectis B Neglectis
 cell. 'ς' Neclectis y [Mellic.] filix DyBu Ecorr. φ2 (vgarz) filix FL'
 (β') felix Epr. (g r i) Pph. uu. 38—40 post u. 24 ponit Peerlk.

38 praeuertamur γ λ praeuertamus Pph. Peerlk. opp. Ac. amorem B
 amice u Ac. amici FL' y 39 caecum Eu caecum, uitia Horke-
 lius uitia E nica λ hec λ 40 Delectat E polypus DEyFL
 Pph. cons. Ac. polipus Bu hagnae Dy B (ar) hagne Ac. agnae
 EFL' u 'ς' Pph. schol. Frau. glossar. Mai igne y Hagnae scribendum

cum marmoribus uu. 41 sq. post u. 48 ponit Peerlk. 41 amitiā
 D amitiā Eu 42 uirtus nomen λ' u y uirtus posuisset] uita in-
 posuisset Peerlk. uu. 43—48 post u. 40 ponit Peerlk. 43 Ac DEyB
 (agr et Frau.) At FL' u corr. (va et β) U' u pr. nati u y amicus B
 44 sit] sic E pr. uicium λ 45 petum Eu Paetum . . . Pullum Peerlk.
 sed cf. Frst.: 'antiqui . . . puerum quem quis amabat pullum eius dice-
 bant' pater et] pater B pullum p male λ paruus B paruus
 cell. 'ς' Pph. Ac. 46 Sicut B est] .e. E abortiuus Ω' 'ς'
 47 Sisypheus DEy Pf. Ac. sisylus B Pph. Sisiphus FL' u Varum
 Doederlinus distorsit B 48 Balbutit γ Pph. Porph. balbutie B
 Balbutit cell. Pf. Porf. Acr. Scaurum Doederlinus Hillum Rut-
 gersius Scaulum Dacierus opp. Pph. Porph. Acr. prauis Ω' 'ς'
 paruus y [Bruxell. 9777 Sorbon. 1578 alii] Peerlk. fultu B opp. Ac.

parcius hic uiuit: frangi dicatur. ineptus
et iactantior hic paulo est: concinnus amicis 50
postulat ut uideatur. at est truculentior atque
plus aequo liber: simplex fortisque habeatur.
caldior est: acris inter numeretur. opinor,
haec res et iungit, lunctos et seruat amicos.
at nos uirtutes ipsas inuertimus atque 55
sincerum cupimus uas incrustare. probus quis
nobiscum uiuit, multum demissus homo; illi
tardo cognomen pingui damus. hic fugit omnis

TESTIMONIA.

51 sq. cf. ecb. captini uu. 520 sq.: 'haec res conseruat iunctos et iungit amicos. at nos uirtutes ipsas inuertitis omnes' 54 Willelmus uita s. Thomae I 196 Gil.

VARIA LECTIO.

uu. 49—53 post u. 42 ponit *Peerlk.* 49 Partius γ uiuit? y [omn. Bland.] 50 est? y [omn. Bland.] 51 Postulat ut $\Omega' \xi'$ postulo uti *Ios. Kleinius* at] ad *B* uu. 52—55 om. *B* 52 equo λ liber? *Peerlk.* 53 Caldior *D* est? *Peerlk.* acris *DEy* (ar) y [*Bamberg. Bern.* 542. *Bruxell.* 9777 *Gronou. Lips. Mellic. Montepess. Valentian.*] acres $Fl' u \xi'$ numeretur, opinor *Peerlk.*

54 Hec *E* iungat . . . seruet *T. Faber* et iungit ψ et]

quoque *Willelmus* 56 Sincerum ψ Sincertū *D* cupimus] fuginus *B* incurtare *DEB y* [1 *Bland. cum aliis*] *Pph. Porph.* (in *Luciliano* loco *Porph.*: 'incrustatus' *Porf.*: 'incurtatus' exhibet) incurtare r incrustare $\gamma Fl' u D$ uar. *E* 2 ($\beta' v \sigma a g$) *Ae. Aer. uar.* 'Incrustare. (corr. uidetur Incurtare) minuere, lectum est et incrustare' *Acr. incurtare non est uox Latina phus///quis* λ 57 multum est $u y$ multum et conieci illi $\Omega' \xi'$ *Pph. Aer.* ille y [*V Paris.* 8216 *cod. Sorb. ap. Valart.*] *Bentl.* ille est *Petrus Nannius* sed cf. *Cic. de orat.* II 43, 182: 'eaeque omnia quae proborum, demissorum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum sunt, salde benenolentiam conciliant' 58 pingui $\Omega' \xi'$ (et omn. Bland.) *Pph. Aer.* pinguis y pingui et *Heindorfius* pingui huic uel hui con. nescio quis damus] dom' *E pr. aut* 1 illi tardo cognomen pingui demus *Pph.* ille; tardo ac cognomen *Bentl.* ille: tardo et cognomen *Hauptius* ille; tardo cognomen pingui damus *Keckius* ille: tardo cognomen, pingui damus *Dillenburgerus* 'id est sensus: naturam in uitium uertentes pro pingui tardum dicimus' *scholion ineptissimum Porph. nec meliora Aer. hic*] hoc *Ac.* omnis *Ey* (var) y [*Bamberg. Bruxell.*

insidias nullique malo latus obdit apertum,
 cum genus hoc inter uitae uersetur, ubi acris 60
 inuidia atque uigent ubi crimina: pro bene sano
 ac non incauto fictum astutumque uocamus.
 simplicior quis et est, qualem me saepe libenter
 optulerim tibi, Maecenas, ut forte legentem
 aut tacitum impellat: 'quouis sermone molestus 65
 communi sensu plane caret' inquit. heu,
 quam temere in nosmet legem sancimus iniquam!

TESTIMONIA.

66 'communi — inquit' Eutycheis ars II 12 p. 480 K. 67 cf. ecclesiasticus captini u. 515: 'quam temere in uosmet legem sancitis iniquam'

VARIA LECTIO.

9777 Gronou. Lips. Mellic. Montepess. Paris. 8219 Valentin.] omnes cett. 'ς' 59 obdit] odit λ pr. y opp. Pph. Porph. Ac. apertum D(vpr. ut uid.) y opp. Pph. 60 uersetur Ω'ς' uersemur y [V] Bentl. 'cum in genere huius uitae uersemur insidiosorum hominum' Acr. ubi λ acris] ac res B u. 61 om. E pr. add. in marg. ead. m. 61 inuidia atque] inuidiatq B 62 At D a. ras. y fictūq u uictū E1 63 Simplicior Eγ quis et est Ω'ς' (et omn. Bland.) si qui est y 'ORDOE. Et siquis est simplicior qualem me tibi s(a)epe libenter exhibui o M(a)ecenas hunc appellant molestum et stultum' Acr. in proeodosi uerba: qualem — Maecenas defuisse et ante forte extitisse amicum censet Hitzigius libenter] libent² E legentē v a. ras. licenter Prardicomius libenti Schneidewinus 64 Optulerim Dψ1 y [Barcin. Paris. 8216 Zulichem.] Optulerim cett. 'ς' 'si quis est simplex, ut legentem aut cogitantem molestus interpellat, statim eum carere communi sensu dicimus' Acr.

maecenas BF(v) meceenas γ mecenus DEλ'uς' ut DEγBφ uar.ς' aut λ'u y Peerlk. haut ψ haud φ haud v uar. 64 ... 65 ut forte ... impellat] aut forte . . . impellit? Peerlk. 65 impellat Eλ (v) ipellat g impellat cett. 'ς' (et omn. Bland.) impediāt Bentl. appellat y appellet Lambinus impellat conieci cf. uox 'impellimentum' conf. Charis. V p. 294 K.: 'impedio legentem' Diomed. I p. 315 K.: 'impedio lectorem' molestus] modestus Fλ' y 'quouis sermone: 'molestus! c: s: p: c:' distinxit ω [Mediolan. 1477]; nos interpunximus ut Doederlinus 66 communi et Peerlk. opp. Ac. Eutyche. plane] pla ne B heheu u 67 temere in] te merem B sancim² u iquam B umquam Ac.

nam uitiis nemo sine nascitur; optimus ille est,
 qui minimis urgetur. amicus dulcis, ut aequum est,
 cum mea compenset uitiis bona, pluribus hisce, 70
 si modo plura mihi bona sunt, inclinet, amari
 si uolet: hac lege in trutina ponetur eadem.
 qui ne tuberibus propriis offendat amicum
 postulat, ignoscet uerrucis illius: * aequum est,
 peccatis ueniam poscentem reddere rursus 75
 denique, quatenus excidi penitus uitium irae,
 cetera item nequeunt stultis haerentia, cur non
 ponderibus modulisque suis ratio utitur, ac res

TESTIMONIA.

68—69 'nam — urgetur' Hieronymus epist. 79. 133 Hildebertus moral. phil. 962 floril. Nostrad. 188 'uiciis — urgetur' Vincent. Bello-
 nac. spec. hist. 69 florileg. Paris. 8818^a et cf. Wernherus de Elmendorf.
 [Hauptii antiqu. Germ. ann. IIII p. 302] uu. 658—662 71—72 cf.
 tractatus de duce Ernesto [VII 239 H.]: 'amare si cupis me, hac lege
 in trutina poneris eadem' 74—75 'equum — rursus' Vincent. Bel-
 lonac. spec. hist. 69 florileg. Nostrad. 188 'equum — reddere' florileg.
 Paris. 8818^a 78 cf. tractatus de duce Ernesto [VII 208 H.]: 'en pon-
 deribus modulisque suis ratio utitur imperatoris'

VARIA LECTIO.

68 Na λ heu *Vincentius opp. Pph.* Ac. uiciis λ obtinuis
Eφ1 aut pr. 69 minime *B Pph. pr.* minimis *cett.* ζ' *Pf. Pph. corr.*
Hieronym. florileg. Paris. Vincent. Hildebert. urgetur Ω' ζ' *Pph.*
florilegia arguet g y equum y [*Sorbon.* 1578] equum *E λ (g et β)*
aequum cett. ζ est] om. g *opp. Pph.* 70 cum] cur *B opp. Pph.*
compenset Fu (r et β) Pph. compenset cett. ζ *Pf.* uiciis Dλ uitris *B*
 'sic ergo ex eo quod est bona per figuram syllepsi bonis adsu-
 mimus' *Porphyr.* 'amicus bonus debet compensare mea uitia cum
 bonis et, si plura sunt bona, ad ea propensior fieri i. e. ea magis
 laudare' *Acr.* 'Ordo est. amicus dulcis ut iustum est esse cum
 uitiis meis multis compenset bona facta mea' *schol. F* hisce] hisse
 γ *corr.* hisque *B* 71 sunt] sint *l pr.* amari] amare *Doeringius opp.*
Pph. Ac. *Acr.* 72 lege] idē *B opp. Pph.* ponetur] poterat^{no} *E*
 73 Qui ne¹ uberil] *E* 74 ignoscet *DEγFζ' Pph. Bentl.* Ignosce & λ
 ignoscat *Bu (et β corr.) y* aequum *DyBFλ'u corr.* equum *Eu pr.*
 75 poscentem] poscenti *florileg.* 8818^a *opp. Vincent.* uu. 76—80
 om. *B* 76 quatenus *F λ'y* quatenus *cett.* ζ' *Pf.* catenus *Pph.* quater,
 Ac. penitus *D* uicium *D λ* 77 Caetera *DγF* herentia *DEu*
 herentia λ 78 ratio λ

ut quaeque est, ita suppliciis delicta coercent?
 siquis eum *seruom, patinam qui tollere iussu 80
 semiessos piscis tepidumque ligurrierit ius,
 in cruce suffigat, Labeone insanior inter
 sanos dicatur. quanto hoc furiosius atque
 maius peccatum est! paulum deliquit amicus
 (quod nisi concedas, habere iusuauis): acerbus 85
 odisti et fugis ut Rusonem debitor aeris,
 qui nisi, cum tristes misero uenere kalendae,
 mercedem aut nummos unde unde extricat, amaras

TESTIMONIA.

81 Nonius p. 134 cf. echasis captiui u. 628: 'semesos pisces quos Indus liquerat hospes' 84 sq. cf. Hildebert. moral. phil. 973: 'nemo satis credit tantum delinquere, quantum permittas, adeo indulgent sibi latini omnes' 88 'nummos — amaras' gloss. Mai class. auct. VIII 578

VARIA LECTIO.

79 est] om. *E opp. Ac.* supplitiis u coercent *E y F (va)*
 cohercet *D l' u (β' σ r)* [coheret *g*] 80 eum *Ω' ζ' Ac.* enim *y Heim-*
soethius seruom *Ω' ζ'* 81 Semessos *E y [Montepess.] semeso B*
Semosos cett. ζ' piscis *B pisces cett. ζ'* Nonius tepidum *Ω' ζ'*
Nonius trepidum *y* ligurrierit *DE y pr. Fl' u ζ (et β omn. Bland.)* ligu-
 rierit *B y corr. (v)* ligurrierat Nonius 82 labeonē *B labeone cett. ζ'*
Pph. Porph. cons. Acr. Labieno Bentl. 83 Sanz *B sanos* dicatur
 . . . p: e:] insanos dicat: 'quanto . . . peccatum est!' *Peerlk. opp.*
Pph. hoc *D y B F l' u ζ (et Fran.) Ac. om. E y [β Bamberg. Bru-*
xell. 9777 Gronou. Mellic. Montepess. Paris. 8219 Nostrad. 184
Vcorr. aliū] uu. 84sq. om. *B* amicus. quod nisi concedas, ha-
 beare inusuauis, acerbus; *Doederlinus cons. Acr.:* 'paulum si pecca-
 uerit amicus, odisti eum. quod paulum peccatum nisi concesseris
 saeuus et acerbus uideare uel habere (habeares v habueris *Fran.*)'
 85 quod] quoi *Bentl. opp. Acr.* habere *E pr.* acerbum *Reisigius*
opp. Acr. 86 rusonem *DEBF l' ζ' (et scripta fere omnia Cruquii)*
Ac. Acr. rusonem *Pf.* drusonem *u y Porph. rosone y rossonem*
Pph. Rusones inueniuntur apud *Sallust. Jug. 104, 3 et in inscript. Rhen.*
Bramb. 1230, 4. 1471, 1 'Octavius Druso acerbus fenerator fuisse
 traditur' *Porph.* 87 qui] quid *B* cum] cōn *ψ* cum tristes]
 cunct ristes *E* kalendae *D y BF u ζ'* kalende *g* calende *E* 88 unde
 unde *D* alterum unde om. *y glossar. Mai sch. D Acronis cod. Paris.*
 7985 habet unde *y [Montepess. superscr. t unū unū]* ω aliunde *y*
 [Regius] extricta *B* amaras] amaras glossarium *Mai opp. schol. I'*

porrecto iugulo historias captivus ut audit.
 commixit lectum potus mensaue catillum 90
 Euandri manibus tritum deiecit: ob hanc rem,
 aut positum aut mea quia pullum in parie catini
 sustulit esuriens, minus hoc iucundus amicus
 sit mihi? quid faciam, si furtum fecerit, aut si
 prodiderit commissa fide sponsumue negarit? 95
 quis paria esse fere placuit peccata, laborant,
 cum uentum ad uerum est: sensus moresque repugnant
 atque ipsa utilitas, iusti prope mater et aequi.
 cum prorepserunt primis animalia terris,
 mutum et turpe pecus, glandem atque cubilia propter 100
 unguibus et pugnis, dein fustibus, atque ita porro
 pugnabant armis quae post fabricauerat usus,
 donec uerba, quibus uoces sensusque notarent,
 nominaque inuenere; dehinc absistere bello,

TESTIMONIA.

99—102 'cum — terris, mutum et pingue pecus nobis fabricauerat usus' ecbasis captiui uu. 114 sq.

VARIA LECTIO.

89 captivus Ω'ς' Acr. 90 comixti B Commixit γ pr. (va i r et Fran.) y Acr. Commixit cell. (σ g et β) Ac. 91 Euandri manibus tritum Ω'ς' Euandri tritum (Euandritum mendose Pph.) manibus y [Bruxell. 9777] Pph. manibus] labris Peerlk. tortum y [Regius] Bentl. opp. Ac. deiecit E pr. piecit B deiecit DE corr. γ Fl' u σ' Pph. Acr. deiecit ob hanc rem: interpung. Peerlk. u. 92 omis. B 92 mea] me Fl' (β') Pph. opp. Acr. 93 sustulit] Sustinuit γ pr. opp. Pph. Acr. hoc] hic Peerlk. opp. Acr. sch. F: 'ideo' iucundus EBF' (v σ pr. a r et Fran.) iucundus Dyu (σ corr. g et β) forma scholius usitata ut hic Acr. sch. F 94 aut si] au ~ (= au est) B uu. 95—100 omis. B 95 fide] fidei ψ natum ex gloss. Γ: 'fide' q fidei cf. Tercul. Andr. 15, 61 96 hinc noui sermonis initium in y [Bruxell. 9777 Lips. Regin.] paria] λ patria E a. ras. 96—97 laborant cum uentum, interpung. y [omn. Eland.] u. 98 omis. y [Montepess. i] habent Ω'ς' Pph. Porph. 98 equi λ u. 100 omis. y [Mellie. pr.] 100 atque] q D 101 unguibus B Inguib; ψ i delin B 102 post] p E fabricauerat E pr. 104 absistere bello] abstinere belli; E desistere bello Muretus

oppida coeperunt munire et ponere leges, 105
 nequis fur esset neu latro neu quis adulter.
 nam fuit ante Helenam cunius taeterrima belli
 causa, sed ignotis perierunt mortibus illi,
 quos uenerem incertam rapientis more ferarum
 uiribus editior caedebat ut in grege taurus. 110
 iura inuenta metu iniusti fateare necesse est,
 tempora si fastosque uclis euoluere mundi.
 nec natura potest iusto secernere iniquum,
 diuidit ut bona diuersis, fugienda pctendis;
 nec uincet ratio hoc, tantumdem ut peccet idemque 115
 qui teneros caules alieni fregerit horti
 et qui nocturnus sacra * diuom legerit. adsit
 regula, peccatis quae poenas inroget aequas,
 ne scutica dignum horribili scetere flagello.

TESTIMONIA.

110 cf. ecb. captini u. 350: 'uiribus editior, collecto tum grege maior' 117—118 'assit — equas' Vincentius Bellouac. spec. hist. 69 florileg. Paris. 8818^a et Nostradam. 188

VARIA LECTIO.

105 eperunt u cepeŕ E legem γ pr. 106 nequis] Neu quis
 u y neu quis] nequis σ y u. 107 om. E1 opp. Pph.' Porph.'
 107 taeterrima Fy teterrima cett.'ς' Pf. deterrima g y Pph. Aldus 109
 rapientis EB(vg)y [Bamberg.] rapientes cett.'ς' 110 edkior D edi-
 tior γ editor B cedebat DEBku uu. 111—124 omis. B
 111 inuenta] ^{u uen} mta φ metu] mutu E1 necesse est Ω'ς' u. 112
 om. y [Barcin.] opp. Acr. 113 iniquum y [Regius] iniquum Ω'ς' Pph.'
 115 tantumdem ψλ(g) tātumdem u tantundem DEyφ (v σ a r et
 β) Pph. tandundē l 116 caules Ω'ς' caulos g flores Nic. Heinsius
 opp. etiam Porph.' fregerit] infregerit Nic. Heinsio auctore Bentl.
 orti Fl'u u. 117 om. y [Fran. pr.] 117 sacra diuom Ω'ς' diuom
 sacra a y [Argent. lib Gronou. Paris. 8219 Zulichem., 5 codd. Kirch-
 neri] Pph.' cf. art. poet. 114 atsit E adsit cett.'ς assit σ (et Fran.)
 absit r2 118 penas D penas u inroget EF(ag et Fran.) lroget
 D l'u (v σ r et β) Vincent. florileg. inroget γ 119 Nec u (σ a et β) y
 Pf. opp. Pph. scutica Ω'ς' scutira g scythica (sci: Pph.) Pph.'
 horribile E pr. flagella ψ pr. 119—121 flagello, (nam, ut ferula
 caedas meritum maiora subire uerbera, non uereor) Keckius nam ut

nam, ut ferula caedas meritum maiora subire 120
 uerbera, non uereor, cum dicas esse pares res
 furta latrocinii et magnis parua mineris
 falce recisurum simili te, si tibi regnum
 permittant homines. si diues, qui sapiens est,
 et sutor bonus et solus formosus et est rex: 125
 cur optas quod habes? 'non nosti, quid pater' inquit
 'Chrysippus dicat; sapiens crepidas sibi nunquam
 nec soleas fecit, sutor tamen est sapiens'. qui?
 'ut quamuis tacet Hermogenes, cantor tamen atque
 optimus est modulator; ut Alfenus uaser omni 130
 abiecto instrumento artis clausaque taberna
 sutor erat; sapiens operis sic optimus omnis

VARIA LECTIO.

ferula caedas meritum maiora subire uerbera? — non uereor, cum *Wachendorfius* 120 ut] ne *Ac.* ferula ϕ cedas *DEu.* 121 uereor] remoror *Apitzius* ueneror *Icepheus* opp. *Ac.* *Acr.* pares] om. *E* 122 latrocin' *E* 123 Facce γ pr. Facile u pr. recisurum simili te] recisurum & similia *Pph.* recisum iri simul a *Pcerlk.* simili] simili/ ψ 124 Permitt' tant λ 126 obta *E* non] nū u y opp. *Pph.* quid *EBF* λ ζ' *Pph.* quod *Di* γ u inquit] in/quit λ inquis y opp. *Pph.* 127 Chrysippus *EBF* λ Crisippus *D* Chrysippus γ Crisippus u nunquam *E* γ λ numquam cett. ζ' 128 quo *DE* γ *F* λ u ζ' *Ac.* qui *Bu* y [1 *Bland.* *Lips.* 1 cod. collegii *Trinitatis ap. Bentl. Paris.* 8213 superscr. *Valentian.* 2] *Bentl.* η . α y [*Paris.* 8216] cf. *var. lect. epist.* I 16, 63 'quo] quomodo, hoc interrogatiue poeta' *Ac.* *Acr.* 'quo] quare ratione est sapiens sutor uolo ut dicas mihi' *sch. F* 129 ut] Et u y quamuis *DE* λ u quam uis γ *BF* 130 Optimus *D* γ *F* λ (*l* corr. r corr.) y [*Regin.* 1 *Vossianus* *Obtium* *Gronou.*] Optimus *EBu* ζ' alfenus *DE* γ *BF* λ *Pph.* *Porph.* (alph: *Pf.* *Porf.*) *Acr.* alfen' u ['*Alfinius Varus* . . . 4 *codices Bland. in annotationibus* (?)] omni] olim u opp. *Pph.* 132 Sutor Ω ζ' *Pph.* *Porph.* ['ustrina, habet *V* et in ipso carmine subsequenti erasis characteribus, tonsor erat' *Cruq.*] Tonsor y [*V*] *Bentl.* 'Alfenus sutoris filius . . .' *Acr.* 'Alfenum (ad fenū ψ) Varum Cremonensem deridet qui abiecta nstrina (tege abiecto sutrino; tonstrina legit *Bentl.* ex *cod. Regiae Societatis notum ex abiecto ustrino)* quod (quam *Paris.* 7985) in municipio suo exercuerat, Romam uenit . . .' *Acr.* 'Alfenus nimium uaser Cremonensis fuit qui abiecto sutrino quod in municipio suo exercuerat. et clausa taberna . . . tuguriunculo suo Romam petiit . . .' *sch. F* optimus

est opifex solus, sic rex.' uellunt tibi barbam
 lasciui pueri, quos tu nisi fuste coerces,
 urgeris turba circum te stante misereque
 135 rumperis et latras, magnorum maxime regnum.
 ne longum faciam, dum tu quadrante lauatum
 rex ibis neque te quisquam stipator ineptum
 praeter Crispinum sectabitur, et mihi dulces
 140 ignoscent, si quid peccaro stultus, amici,
 inque uicem illorum patiar delicta libenter,
 priuatusque magis uiuam te rege beatus.

III

Eupolis atque Cratinus Aristophanesque poetae
 atque alii quorum comoedia prisca uirorum est,

TESTIMONIA.

136 sq. cf. oeb. captini u. 130

I 4. 1 schol. Pers. 1, 123 cf. Acr. ad serm. I 10, 1: 'quod Lucilii

VARIA LECTIO.

y [*β a. ras.*] obtam' y [*Gronou.*] optimus Ω' *ε Ac.* omnis] olim u
 opp. Ac. 133 solus sic rex B solus. sic rex DEγFu sic rex
 solus λ y uellunt] uellent u(σ1) y opp. Pph.' 134 tu] om. E
 coerces EBFγ p. ras. coherces D γ a. ras. λ' u ε'

INDE A V. 135 DEFICIT cod. B: Ω' = DEγFλ' (λ1) u: ε' =
 aut omn. codd. β' (β Fran.) vσagr (l) aut ea pars ex quibus non aliae
 lectiones notantur: ε = aut omn. codd. vσagr (l) aut ea pars e. q. s.

135 Vrgeris Ω' ε' Vrgueris a γ 137 lauatum λ a. ras.

138 post ibis comma ponit Doederlinus 139 Preter u et Ω' ε' at
 r 1 ut uid. y Maduigius 140 peccaro DEγFλ' u uar. (β' σar) y cons.
 Acr. interpr. peccauero cf. Cic. ad Att. X 8, 5 peccabo u (v γ) y

142 Priuatus DEγF ε' Γph. Porph. Acr. Priuatū u Priuatim λ' y
 uiuam Ω' ε' Acr. uiuat Pph. uiuet Porph.

I 4. In fine serm. I 3: HAEC EGLOGA ORDINE SVO ·|| SE-
 QVITVR deinde schol. serm. I 6 Porph. DE VIIS POETARVM SECVTVS
 (PSECVTVS E) LVCILIVM D marg. E y sine interuallo D EGLOGA
 ·V· DE VITHS (VIC: λ) POETARVM SECVTVS (SEQVTVS u) LVCILIVM
 Fλ u EGLOGA QVARTA INCIPIT a: inscriptione carent γ ε' EGLOGA
 : V: Pph. post finem schol. serm. I 2 'Dicit ergo modo unde nata sit
 satira simul qualis esse debeat satira' Acr. 1 Que polis E aristophanes
 E poεe E 2 comedia Eu uirorum Epr. y uirorum est cett. ε'

siquis erat dignus describi, quod malus ac fur,
 quod moechus foret aut sicarius aut alioqui
 famosus, multa cum libertate notabant. 5
 hinc omnis pendet Lucilius, hosce secutus
 mutatis tantum pedibus numerisque, facetus,
 emunctae naris, durus componere uersus.
 nam fuit hoc uitiosus: in hora saepe ducentos,
 ut magnum, uersus dictabat stans pede in uno. 10
 cum fluere lutulentus, erat quod tollere uelles.
 garrulus atque piger scribendi ferre laborem,
 scribendi recte: nam ut multum, nil moror. ecce,
 Crispinus minimo me prouocat: 'accipe, si uis,
 accipe iam tabulas; detur nobis locus, hora, 15
 custodes; uideamus uter plus scribere possit.'
 di bene fecerunt, inopis me quodque pusilli

TESTIMONIA.

uersus dampnasset in satira 'Eupolis atque Cratius' 7-8 'face-
 tus, emunctae naris' Donatus ad Terent. Phorm. IIII 4. 1 9 sq. Gun-
 zonis epist. ad Augienses [I 296^c Marten. et Dur.] 11 'cum fluere
 lutulentus' schol. γ ad serm. I 10, 50 'ego quantum ab illis tantum
 ab Horatio dissentio qui Lucilium fluere lutulentum et esse ali-
 quid, quod tollere possis, putat . . . multum est tersior ac purus
 magis Horatius, et, non labor eius amore, praecepsus' Quintilian. X
 1, 94 17 sq. schol. Γ (om. quodque — animi) ad serm. II 6, 58

VARIA LECTIO.

$$\Omega' = DE\gamma F\lambda'(\lambda l)u$$

3 ac Ω' ξ' Bentl. aut γ 4 moechus F mecus λ mechus u

aut sic:] at si carius E 8 Emuncē E Emuncte γ F duris φ
 componere E u componere $ectt.$ ξ' 9 uiciosus λ sepe $E\lambda$ u . 11
 ante u . 9 ponit *Peerlk.* opp. *Pph.* *Porph.* 11 lutulentus, erat
 $DE\gamma Fu$ *Pph.* cons. *Quintilian.* lutulentus erat λ 'erat] deest tamen'
gloss. Γ u . 11 *Keckius* in *parenthesi* collocat et garrulus atque piger
 cum dictabat u . 10 coniungit 12 Carrulus $E1$ 13 scribendi — moror]
 in *parenthesi* collocat *Botheus* nam] iā E opp. *Pph.* 14 minimo
 Ω' ξ' *Pph.* *Porph.* *Acr.* mimo σ pr. *Nic. Heinsius* nummo *Bentl.*
 numero *Horkelius* si uis E 15 Accipe iam D pr. $E\gamma$ uar. (σa
 $g r$) γ Accipiam γ $F\lambda'u$ ($\beta'v$ et *omn. Bland.*) 'accipe si uis] accipia-
 mus nit' *Pph.* *Porph.* detur $DE\gamma \xi'$ dentur $F\lambda'u$ ($v r$)
 16 uter] inter E scribere] //scripere λ 17 Dil u ($\beta'a g$) *Di*
ectt. ($v \sigma r$)

fluxerunt animi, raro et perpauca loquentis;
 at tu conclusas hirquinis follibus auras
 usque laborantis, dum ferrum molliat ignis, 20
 ut mauis, imitare. beatus Fannius ultro
 delatis capsis et imagine, cum mea nemo
 scripta legat uolgo recitare timentis ob hanc rem,
 quod sunt quos genus hoc minime iuuat, utpote plures
 culpari dignos. quemuis media elige turba, 25
 aut ob auaritiam aut misera ambitione laborat.
 hic nuptarum insanit amoribus, hic puerorum;
 hunc capit argenti splendor; stupet Albius aere;

TESTIMONIA.

19—21 'at — imitare' schol. Pers. 5, 10

VARIA LECTIO.

18 raro] rara y raro et perpauca Ω'ς' schol. Γ serm. II 6, 58
 raro p pauca y [Gronou.] ore et parua et pauca Peerlk. rari oris,
 pauca Linkerus raro ore et pauca conicee loquentis Ω'ς' (et omn.
 codd. Cruq.) schol. Γ sch. F loquentes y loquentem Lambinus 19 clu-
 das E opp. Pph.' schol. Pers. hirquinis E y [Mellic.] hyrquinis
 r i y [Lips. i Valentian. i] hyrcinis DyF hircinis cett. ε Ac.
 20 laborantis DEyFl' (vagr) y [Bamberg. Bruxell. 9777 Lips. corr.
 Mellic. Regin. i Vossianus] laborantes u (β'σ) emolliat Bentl. opp.
 schol. Pers. 21 imitare] imitare E fannius DEyFl' ε (et Fran.)
 Pph.' Porph.' Ac. Acr. faunius u (et β) Acr. alt. i. sch. D 23 uolgo
 EFl' (v r) y [Lips. pr. Vossianus] uolgo Dyus' 24 nu ^{nime} iuuat E
 minimū g nimiū D pr. opp. Acr. utpute E y [Lips.] ut, puto,
 Peerlk. plures Ω'ς' pluris (genet.) Keckius iures Horkclius
 25 quem uis DyFl' (v a et Fran.) quemuis Eu (σ r et β) Ac. elige
 DEy ε (et β, quartus Bland.) erue Fl'u (et Fran.) eripe y [3 Bland.]
 extrahe ψ uar. y gloss. F: 'producito' Acr. in interpret. arripe Bentlei
 dubia suspicio rape Linkerus erige conicee u. 26 eicit Apitzius 26
 auariciam λ ob auaritia y [Regin.] ab auaritiam y [Gronou. a. ras.
 1 cod. Feac] ab auaritia y [Dessau. II Gronou. p. ras.] Ianus Douza
 pater ob auaritiam Ω' ob auariciam ε' aliquo uitio Peerlk. misera DE
 y (vσagr? et β) miser Fl'u (r i et Fran.) omis. ψ. pr.; cf. Appulei.
 mag. 75, p. 86, 15 Kr.: 'nec quicquam ei relictum est ex largiore
 fortuna praeter ambitionem miseram et profundam gulam'
 27 nuptiarum y a. ras. amiorib' E 28 Albius] alter in Peerlk.
 opp. Porph.' argenti, splendorem (uel splendore) alius stupet aeris
 Linkerus aere E aera coni. nescio quis opp. Pph.'

hic mutat merces surgente a sole ad eum quo
 uespertina tepet regio; quin per mala praeceps 30
 fertur uti pulvis collectus turbine, nequid
 summa deperdat metuens aut ampliet ut rem.
 omnes hi metuunt uersus, odere poetas.
 'faenum habet in cornu, longe fuge: dummodo risum
 excutiat sibi, non hic cuiquam parcat amico, 35
 et quodcumque semel chartis inleuerit, omnis
 gestiet a furno redeuntis scire lacuque
 et pueros et anus'. agedum, pauca accipe contra.
 primum ego me illorum, dederim quibus esse poetas,
 excerpam numero: neque enim concludere uersum 40
 dixeris esse satis; neque, siqui scribat uti nos
 sermoni propiora, putes hunc esse poetam.

TESTIMONIA.

29 'hic — sole' schol. Pers. 5, 54 34 sq. florileg. Paris. 8069 et Nostrad. 'dummodo — amico' Acr. ad serm. 1 4, 82 sqq. 39 'fiorique tribuno' figurate per datiuum. ut supra: dederim quibus esse poetis (potis v poetas Fran.)' Acr. ad serm. 1 6, 25

VARIA LECTIO.

29 motat *E* merces Ω'ς' schol. Pers. 30 tepet *DEγ u uar.* ς' (et *v uar.*) Acr. cf. Ouid. met. 1 63: 'uesper et occiduo quae litora sole tepescunt' petet *y* [Lips. 1] patet *Fl'u(v) y sch. F*

precēs λ 31 Feritur *E* 32 ampliet *DEγϕu(sagr) Ac.* ampliet *ψλ'* (β'ν) *y* 33 poetam *Bcnll. opp. Ac.* 34 Fenum *EF(l et Fran.)* Fenum λ(g) Foenum *Dγ u ς* (et β) risum] risus *D pr. y* 35 Excuciat *E* sibi] tibi *Rutgersius opp. florileg. Paris. 8069 Acr. ad u. 82* non hic *DEγϕ2 ψ corr. ς'* (Nec hic *v*) *florileg. Nostrad. sch. v u. 82* non

non *Fl'y florileg. 8069* n̄ huic *u* non (om. hic) *y sch. γ u. 82* parcat] pacc& *E pr.* parcat *y Acr. ad u. 82 florileg. Nostrad. opp. florileg. 8069 u. 36 omis. y* [Paris. 8219 pr.] 36 qdcunq; *E* inleuerit *γ Fl'ς' Ac.* inleuerit *E* inleuerit *D u(σl)* omnis *DE1(a gr) y* omnes *Fl'uE2(β'νσ) Pph.'* 37 Gestiget *D* redeuntis *D pr. Eγ* (a gr) *y Ac.* redeuntis *D corr. Fl'u(β'νσ) Pph.'* 39 etgo *γ* poetas Ω'ς' *Ac.* poetas *y* [Doruill. 1 superscr.] *Acr. ad serm. 1 6, 25 con. Despauterius* 40 Excerpta *ϕ* 41 siqui *DEγ ψ λ'*

(β'a r p. ras.) sibi *ϕ* si quis *u(g)* siquis *σ r a. ras.* ut uid. is qui *v2 y* [Gronou.] hi siqui *v* 42 putas *E(σg) y schol. ψ opp. schol. Dϕ Fran.*

ingenium cui sit, cui mens diuinior atque os
 magna sonaturum; des nominis huius honorem.
 idcirco quidam comoedia necne poema 45
 esset quaesiuere, quod acer spiritus ac uis
 nec uerbis nec rebus inest, nisi quod pede certo
 differt sermoni, sermo merus. 'at pater ardens
 saeuit, quod meretrice nepos insanus amica
 filius uxorem grandi cum dote recuset, 50
 ebrius et, magnum quod dedecus, ambulet ante
 noctem cum facibus'. numquid Pomponius istis
 audiret leuiores, pater si uiueret? ergo
 non satis est puris uersum perscribere uerbis,
 quem si dissoluas, quiuis stomachetur eodem 55
 quo personatus pacto pater. his, ego quae nunc,
 olim quae scripsit Lucilius, eripias si
 tempora certa modosque et quod prius ordine uerbum est
 posterius facias, praeponens ultima primis:
 non, ut si soluas 'postquam Discordia taetra 60

TESTIMONIA.

43 sq. Prisc. XI 8, 34 et in marg. cod. B alt. man. VIII 7, 37

VARIA LECTIO.

44 sanaturum γ 45 idcirco $E(\sigma)y$ idcirco $cett.\zeta'$ comedia
 Eu necne] nec ne D numne $Reisigius$ ne haec ne $Franckeus$
 46 quesiuere $\gamma\phi\lambda\upsilon$ 47 quod] qui $Pph.'opp. Ac.$ 49 Seuit DEu
 insanus $DE\gamma\psi\tau$ ($\nu\sigma a\gamma r$ et $omn. Bland.$) $Pph.'$ insanit $Fl'u \gamma uar. (\beta')$
 natum ex u. 27 50 grandi $DE\gamma F$ corr. u $\lambda'2\zeta'$ grandem $Fpr. \lambda'$
 51 ambulat y $Pph. opp. \Omega'\zeta' Pf. Porph.' Acr.$ 52 numquid
 $DF\lambda'uy uar. \zeta' Pph.'$ (nunq: $Pf.$) $Ac.$ num qui $\gamma(r) y$ [$Gronou. 1$]
 nūqui $E y$ [$Lips. 1 Mellic.$] pomponius $E\gamma Fl' Pph.' Porph.' Ac.$
 pompōnius D pompeii' u 54 puris] pueris $Fpr. \lambda' opp. Acr. ner-$
 bis] uerbū $F1 \lambda'1 opp. Acr.$ 55 qui uis DFu quiuis $E\gamma\lambda' Pph.'$
 56 Quo D 58 que] om. γ ordine] in ordine $\psi a. ras.$
 uerbū ē y [$Vossianus$] uerbum $DE\gamma u\zeta'$ nūm g uersū Fl' 59 ppo-
 nes E preponēs γ 60 ut $EF\lambda'u D$ in $ras. \gamma uar. \zeta' Ac. Acr.$ et
 $D a. ras. ut uid. \gamma (r) y$ si soluas $DE\gamma Fl'u\zeta' Ac.$ siū soluas λ
 dissoluas $\psi corr. y sch. F$ in interpret. taetra $DE\gamma Fl'$ tetra $u\zeta'$
 terra g

belli ferratos postis portasque refregit,
 inuenias etiam disiecti membra poetae.
 hactenus haec: alias instum sit necne poema,
 nunc illud tantum quacram, meritone tibi sit
 suspectum genus hoc scribendi. Sulcius accr 65
 ambulat et Caprius, ranci male, cumque libellis,
 magnus uterque timor latronibus; at bene siquis
 et uiuat puris manibus, contemnat utrumque.
 ut sis tu similis Caeli Byrrique latronum,
 non ego sim Capri neque Sulci: cur metuas me? 70
 nulla taberna meos habeat neque pila libellos,
 quis manus insudet uolgi Hermogenisque Tigelli.
 nec recito cuiquam nisi amicis, idque coactus,
 non ubiuis coramue quibusbilibet. in medio qui

VARIA LECTIO.

61 Bellā γ postis DEγ (a pr.) y [Lips. pr. Mellic. i ut uid.]
 postes FL' u ε' u. 62 post u. 67 ponit v pr. 62 Inuenias Ω' ε'
 Pf. schol. γ in textu inuenies Pph. Acr. disiecti Ω' ε' discerpti y
 [1 cod. Valartii] Pph. (discerpti Pf.) quae lectio ex serm. II 8,
 86 inrepsisse uidetur membra E λ u poete γ φ 63 hec λ necne
 D λ' u nec ne E γ F 64 nunc] Nec E tantum] tantū u tan E
 queram E λ u meritone] merito. D 65 sulcius DEγ ε' Pph. Acr.
 sulgius FL' y uulgi' u 66 ranci] rancus Matth. Bonfinis opp. Ω' ε'
 (et omn. Bland.) Pf. Acr. post uocem libellis interrogationis signum po-
 nit Doederlinus 67 at] ad E ac I (et Fran. i) y 68 contemnat
 γ (g) contempnat D corr. EF λ' ε' contempnat D a. ras. contempnat u
 69 Vt E γ FL' ε' Ac. Ut, sed U in ras. ut uid. D Et u y 'pro si posuit'
 Acr. sis tu Ω' ε' Pph. tu sis σ y Pf. schol. Paris. 7985 celi
 E γ Pph. Porph. celi g (et β) caelii FL' (σ a r et Fran.) celii Du (v)
 birri E γ FL' u ε' Pph. Acr. byrri D (β' r) byrrius Porph. (birrhius Porf.)
 et Acr. (v) in interpret. buri y [Berol. 269] sch. Paris. 7985 70 sim
 Ω' ε' Ac. sum y [Basil. I Berol. 269] Pph. Porph. capri DEγ φ λ'
 φ corr. ε Pph. caprii u (et Fran.) Pf. capre φ pr. sulci DEγ u pr.
 (v σ a r) Pf. sulcii y sulgi FL' u corr. (et Fran.) sulgi y [β] suti Pph.
 sulcius (sult: Porph.) Porph. in interpr. 72 nunc] mens Maeh-
 lyus uolgi E (r) uulgi D uulgi ccl. ε' 73 Nec DEγ u ε' Non F
 λ' y Nec recitem y [quidam libri apud Lambinum] Bentl. cui-
 quam] quicquam y [cod. Magdalenensis] Bentl. coactis λ pr. (σ
 pr.) 74 ubi nis E ψ

scripta foro recitent, sunt multi quique lauantes: 75
 suaue locus uoci resonat conclusus. inanis
 hoc iuuat, haut illud quaerentis, num sine sensu,
 tempore num faciant alieno. 'laedere gaudes'
 inquit, 'et hoc studio prauos facis'. unde petium
 hoc in me iacis? est auctor quis denique eorum, 80
 uixi cum quibus? absentem qui rodit amicum,
 qui non defendit alio culpante, solutos
 qui captat risus hominum famamque dicacis,
 fingere qui non uisa potest, commissa tacere
 qui nequit, hic niger est, hunc tu Romanae caueti. 85

TESTIMONIA.

81-85 'absentem — caueti' Vincentius Bellouac. spec. hist. 69 florileg. Nostrad. 81 'absentem — amicum' florileg. Paris. 8818^a ef. Augustini ad fratres in eremo serm. 26 [VI p. 1279 ed. Ben.] = anthol. Lat. III 144: 'quisquis amat dietis absentem rodere uitam, hanc mentem indignam nouerit esse sui' 84 sq. florileg. Parisin. 8069 84 ef. Gerberti epist. 5: 'quoniam, ut ait poeta, nusquam tuta fides, et quia finguntur nec uisa, nec audita, uoluntatem nostram uobis non nisi scriptis aperimus, nec nestram aliter recipimus' 85 'hic — caueti' schol. Pers. 1, 110 Sernius ad ecl. 5, 56 georg. I 320 Lactant. schol. Statii Theb. I 57 (sed om. cod. Monac.)

VARIA LECTIO.

75 quique] quisq. *D pr.* 76 resonat] ^{ro}sonat ψ sonat *I* inanis
Eγ Fl' (v1ag) y [Argent. III Fran: Gronou. Mellic. pr. Montepess. Vossian.] inanes *Du § Ac.* conclusus, inanis. *Doederlinus* 77 haut
Eγ pr. (et β) haud *Dγ corr. Fl'u (vsa et Fran. corr.)* aut *g (et Fran. pr.)*

quaerentis γ (*a pr. g*) y [*Argent. III pr.*] q̄rentis y [*Mellic.*] querentis
Eγ [Lips.] quaerentes *DF (vsa corr. lr et β)* querentes λu (*et Fran.*)

78 ledere *El u* gaudes Ω'ς' sch. *I' sch. F* gaudet sch. *Bamb. in interpret. comment. Cruqu.* (grau *Ac.*) 79 Inquit *D a. ras. γ (a et β corr.) y Ac. sch. F Bentl.* Inquit *E* Inquit *Fl'u §'* studium *Peerlk. opp. Pph. Ac.* prauos y [*Valentian. 1* codex in orthographicis haud spernendus] *Pf.* prauus Ω'ς' *Pph. Ac.* 80 sq. est — quibus] om. φ1, add. in marg. φ2 81 Dixi u pr. 81-85 quibus? 'absentem — caueti' interlocuentem inducit accusatorem poetae *Keckius* 81 qui] q̄s florileg. Paris. 8818^a 82 defendit *D* solutos *D pr.* sodales *Vincentius* 83 dicatis *Dλ pr.* 84 non uisa *DEγ Fl' (β' vsa r) sch.*

F florileg. 8069 cons. *Gerbert.* ñ ^{+ uisa} uisa u ñ iussa g commissa *Peerlk.* taceri *E* 85 hic niger] hoc nichil *Vincentius opp. floril. Nostr. romanę ψ*

saepe tribus lectis uideas cenare quaternos,
 e quibus unus auet quauis aspergere cunctos
 praeter eum qui praebet aquam; post huuc quoque potus,
 condita cum uerax aperit praecordia Liber.
 hic tibi comis et urbanus liberque uidetur, 90
 infesto nigris; ego si risi, quod ineptus
 pastillos Rufillus olet, Gargonius hircum,
 liuidus et mordax uideor tibi? mentio siquae
 de Capitolini furtis iniecta Petilli
 te coram fuerit, defendas ut tuus est mos; 95
 'me Capitolinus conuictore usus amicoque
 a puero est, causaque mea permulta rogatus

TESTIMONIA.

90 of. eobasis captiui u. 715: 'comis et urbanus, animo pius, ore
 serenus' 92 'pastillos Rufillus olet' gloss. Mai class. auct. VIII 421

VARIA LECTIO.

86 Sepe u uideas DEF u 5' uideat E uidetis λ' uidea g ce-
 nare Du(agr et Fran.) caenare γ F' (v 61 r 2 et β) caenāre λ canere E -
 quaternis u 87 unus DE γ u 5' Pph.' imus FL' y (vn. t.) 'ultimus'
 gloss. F' auet DE γ φ λ' u ψ corr. 5' Ac. aut Pph.' nouet ψ pr. i amet y
 [1 Bland. et 2 codd. Valart.] Benll. quauis D γ F λ' u 5' Pf. Ac.
 quamuis E y [Bamberg. 1 Bland. Mellic, Wolfenb. III, quidam codd.
 ueteres ap. Lambinum] Pph. quis g quauis Peerlk. aspergere
 E(v) Pph. Porph. aspergere eell. 5' Pf. Porf. Ac. cunctos] cunctis,
 Peerlk. opp. Pph.' 88 Preter EL' u eum] in ras. D ut uid.
 prebet D aquam Ω' 5' Pph.' Ac. aqua Muretus Octanium Pana-
 gathum secutus, ut aequum Peerlk. post] p' F asi Peerlk.
 89 condita] Candida y Reisigius opp. Ω' 5' Pph.' Porph. Acr.
 90 comis et] cōmis& E 91 ego] ergo E 92 Post illos E rufillus
 Ω 5' rēfillus l rufinus r y gargonius DE γ (v ag et β) gorgonius FL' u
 (σ r et Fran.) yreū E hircum eell. (v g) hyrcum 5' 93 liuidus] Luui-
 dus Dpr. ūcio λ i siquae DE γ (a r) sique Pf. Ac. siq; g Pph. siqua
 FL' u (β' v σ) 'pro siqua ut alibi [e. III 14, 19]: Spartacum siqua potuit
 uagantem fallere testa' Acr. 94 capitolini γ u Dp. ras. ψ corr. λ corr.
 (β' σ ag) Pph. Porph. Acr. capitolinis D a. ras. EF λ' (vr) p&illa
 E 95 defendes y [Doruill. II Zulichem.] Porph. opp. sch. F
 mos] nos λ i 96 me] Meo E 97 a puero] MP vero E

fecit, et incolumis laetor quod uiuit in urbe;
 sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
 fugerit? hic nigrae sucus lolliginis, haec est 100
 aerugo mera. quod nitium procul afore chartis
 atque animo prius, ut siquid promittere de me
 possum aliud uere, promitto. liberius si
 dixero quid, si forte iocosius, hoc mihi iuris
 cum uenia dabis: insueuit pater optunus hoc me 105
 ut fugerem exemplis uitiorum quaeque notando.
 cum me hortaretur, parce frugaliter atque
 uiuerem uti contentus eo quod mi ipse parasset:
 'nonne uides, Albi ut male uiuat filius, utque
 Baius inops? magnum documentum, ne patriam rem 110

TESTIMONIA.

107 sq. Prise. XVI 16

VARIA LECTIO.

98 incolumis *F*l'u (β' a) *Porph.* incolumis *E* γ (ν σ gr) *schol.* *F*
 incolumis *D* letor u 99 ammiror *E*(β' g) iuditium *E* γ ψ 100 hic]
 om. *E* nigre *E* sucus *DE* γ *F*l' ζ' *Pph.* *Ac.* succus u *Pf.* hec λ
 101 post mera interrogationis signum ponit *Doederlinus* uictum
D λ afore *DEF*l' ζ' (et omn. *Bland.*) *sch.* *F* afore γ alore u(σ) *Ac.*
 102 atque] ex *Pcerlk.* animo; prius *D* ut Ω' ζ' *Acr.* *sch.* *F*
 et σ corr. γ [*Montepess. superscr.*] *Pcerlk.* id, *Doederlinus* 103 aliud
DE γ u (ν σ a et β in *ras.*) quid γ [*Fran.*] aliquid *F*l' (γ r) *schol.* *F* et
Acr. in interpret. illud γ [*Dresd.* III] *Pcerlk.* 104 michi u 105 in-
 seuit γ *schol.* *Bamb.* opp. *Pph.* *Ac.* (et omn. *Bland.*) optimum γ
 [*Vossian.*] *Pf.* (obtinus *Pph.*) optime *E* optimus cett.' ζ' me] mi *Lam-*
binus opp. *Pph.* *Acr.* (et omn. *Bland.*) 106 uictorum *D* λ quaeque]
 quēq. *D* quē quod γ quōq. *E* 107 ortar&ur *E* 108 mi *DE*u
 (β' σ a) mihi γ *F*l' (ν gr) *Prisciani libri* parasset *D* γ *F*u λ corr. (σ agr
 et β) *Priscianus* rass& *E* parar& ν γ parassem λ' (et *Fran.*) 109 utque
DE γ ψ u λ 2 (σ a λ 2r et *Fran.*) uīq; φ a. *ras.* at quē λ 1 atque ν gl1 ut
uid. (et β) ut qui γ [*cod. Galeanns*] *Bentl.* 110 Baius *DE* γ λ corr.
 (σ pr. a r et *A Bland.*) Barus *F*l' (β' σ coqr. γ) *schol.* *F* *Bentl.* Barrus
 u γ Balbus ν farris uel panis molebot *Bentl.* Panis γ [*ms. Gesneri* a 1.
m. (?)] interrogationis signum ante inops ponit *Doederlinus* BAIA T.F.
 QVINTA inuenitor apud *Mommsen.* I. R. N. 288. BAIA . . . nr. 5914
 L. BAIVS RESTITVTVS spec. ap. *Kellermann.* Fig. 99^a [2, 26]

perdere quis uelit'. a turpi meretricis amore
 cum deterreret: 'Scetani diissimilis sis'.
 ne sequerer moechas, concessa cum uenire uti
 possem: 'depreusi non bella est fama Treboni'
 aiebat. 'sapiens, uitatu quidque petitu 115
 sit melius, causas reddet tibi; mi satis est, si
 traditum ab antiquis morem seruare tuamque,
 dum custodis eges, uitam famamque tueri
 incolumem possum; simul ac durauerit aetas
 membra animunquē tuum, nabis sine cortice'. sic me 120
 formabat puerum dictis, et siue iubebat,
 ut facerem quid, 'habes auctorem, quo facias hoc',
 unum ex iudicibus selectis obiebat;
 'sine uetabat, 'an hoc inhonestum et inutile factum
 necne sit addubites, flagret rumore malo cum 125

TESTIMONIA.

115—116 'sapiens — reddit' gloss. Mai class. auct. VIII 597

VARIA LECTIO.

111 qui λ a *Dyφ* corr. (*vs* corr. *alp. ras. r*) aut *EFλ'u* (*g*) at
 λ corr. (*σ pr.*) om. β' 112 deterreret *DEFL'uyuar.* (*β'vsag*) *schol.*
F deterreret γ (*r*) 'cum uellet me retinere' *schol. I'* scetani Ω'
 (*β'var* et 3 *codd. Bland.*) *Ac.* setani σ sectani g (et 1 *Bland.*) Scan-
 tini uel Scatini *Goettlingius* 113 mechas *D* mechas u 114 de-
 phensi u 115 quitq *E* quidue y *Pph.' Acr.* in interpret. *opp. glos-*
sar. Mai 116 reddat ψ reddit y *glossar. Mai* recte etiam *Pph.'*
Porph.' Ac. mi satis est si *E* u (*β'sg*) mihi satis est si *Fλ'(r)*
Porph.' mi satis etsi *D* sed mihi sat si γ (*a r corr.*) y sat mihi est
 si *r pr.* 119 incolumem *DEγ(vsg)* incolumem u (*alr* et β) Inco-
 lumen *Fλ* (et *Fran.*) possum *DγFλ'u* s' (et *omn. Bland.*) *Bentl.*
 possim *Ey Lambinus* 120 Membra λ 121 sine iubeat *E*
 122 INCIPIT *cod. C;* Ω' = *omn. codd. DEγCFλ'(λλ)* u
 123 selectis *DγC* (*σ agr a. ras.* et β) *Pph.'* electis *Fλ'u* (*vr p. ras.*
 et *Fran.*) electi *E cf. Plin. n. h. XXXIII 7 (2):* 'decuriae quoque
 ipsae pluribus discretas nominibus fuere, tribunorum aeris et selecto-
 rum et iudicum' obitibat *E* 124 uetabat *E* factum *DEγφu*
 (*β'sagr* (et *omn. Bland.*) factu *Cψλ'(v)* 125 Necne *DCγz* Nec ne
Eγi Fλ'u at dubites *E* (*g*) an dubit& *C pr.* an dubites *C corr.* y ad-
 dubites *cett.' s' i. dubites* gloss. *I'* flagret *DEγCu* s fraglet *Fλ'* (et β)

hic atque ille?' auidos uicinum funus ut aegros
 exanimat mortisque metu sibi parcere cogit,
 sic teneros animos aliena obprobria saepe
 absterrent uitiis. ex hoc ego sanus ab illis,
 perniciem quaecumque ferunt, mediocribus et quis 130
 ignoscas uitiis tencor; fortassis et istinc
 largiter abstulerint longa aetas, liber amicus,
 consilium proprium: neque enim, cum lectulus aut me
 porticus excepit, desum mihi. 'rectius hoc est.
 hoc faciens uiuam melius.' sic dulcis amicus 135
 occurrat. hoc quidam non belle: numquid ego illi
 imprudens olim faciam simile?' haec ego mecum
 compressis agito labris; ubi quid datur oti,
 inludo chartis. hoc est mediocribus illis

TESTIMONIA.

128—129 'sic — uitiis' Vinc. Bell. spec. hist. 69 floril. Nostr. 188

VARIA LECTIO.

Ω' = DEγCFλ' (λl) u; ζ' = omn. codd. β' (β Fran.) υσagr (l)
 praeter eos ex quibus aliae lectiones notantur; ξ = omn. codd.
 υσagr (l) praeter e. q. s.

126 atque] itaq̃ E auidos DEγCuλz ζ' Pph.' Acr. uidet Fl'
 u uar. y ceros u 128 an:] amicos C obprobria DFl'u ζ' Porph.
 opprobria γ opppria C obppa E sepe λ 129 Abstinerent E uiciis
 D λ 130 Perniciem DEγCFλ corr. ζ' Perniciem λ' ψ corr. Pernitiem
 u (r) Pph.' quēcūq; φ quēcūq; EC et] in ras. D ut uid.
 131 Ignoscas DEγCλ corr. u (β' σagr) Ignoscat Fl' (v1) uiciis D λ
 tencor] tentor Desprezius fortassis et] fortasse f; C 'Et istinc]
 In alio istis inuenitur. ut sit de mediocribus uitiis' Ac. Acr. istinc]
 istinc y [Bamberg.] 132 abstulerint D pr. Eγ (va r corr. et β1) Acr.
 abstulerit D corr. CFλ'u (σg r pr. et β2 Fran.) etas λ 133 cum]
 om. D pr. aut i, opp. Acr. 135 amicus^{cis} u 136 occurrat] Hoc cu-
 ram γ pr. numquid] non qui λ Ñ qd y [Fran.] ñe qd (= nunc quid)
 C nunqd E 137 Imprudens EγCFu (σa) Imprudens D λ' ζ' Ac.
 faciam] om. D hec E φ λ hoc g 138 Compressis D γ ζ' Cou-
 pressis ECFu Cumpressis λ labris] libris D quidatur λ qd (= quod)
 datur E pr. opp. Pph.' oti Cy oci σ otii γFl'u (vr) Pph.' oculi DEγ
 (β' a g) 139 Inludo EγCu pr. λ uar. (agr) gloss. I Illudo D u
 corr. (σ et Fran.) Inludo φ uar. y Incumbo Fl'u uar. (v a z uar.)
 Ac. Pf. (incubo Pph.)

ex uitis unum; cui si concedere nolis,
 multa poetarum ueniat manus, auxilio quae
 sit mihi (nam multo plures sumus) ac ueluti te
 Iudaei cogemus in hanc concedere turbam.

V

Egressum magna me accepit Aricia Roma
 hospitio modico; rhetor comes Heliodorus,
 Graecorum longe doctissimus: inde Forum Appi
 differtum nautis cauponibus atque malignis.

TESTIMONIA.

141—143 cf. Ioannes Saresber. polier. III 13: 'illico multa adu-
 latorum ueniet manus, et ueluti te Iudaei cogent in suam concedere
 turbam' 141 cf. Senec. de uit. beat. c. 17: 'tota illa comicorum
 poetarum manus in me nenenatos sales suos effudit'

I 5. I Seruius nolgatus ad Verg. Aen. II 713 (deficiunt Thilonis
 codices)

VARIA LECTIO.

140 uiciis *Dλ* nolis *Ω'ς'* noles *Bentl.* 141 ueniat *DCF λ'u*
 (*β'vagr uar.*) ueniat ueniat *γ* uenit *E* ueniet *σ r Acr.* Ioannes Sa-
 resber. *Dan. Heinsius Bentl.* auxilio quae *D a. ras.* *γ C u* (*υσagr*
uar.) auxilioque *EFl' D p. ras.* (*β'r*) auxilio quae *Ac.* 142 *nau]* *is E*
ac] et *y Ioannes Saresber. opp. Acr.* 143 Iudei *D γ λ u*
 cogamus *ω [Mediolan. 1512] Bentl. opp. Acr. schol. F*

I 5. EGLOGA VI · *D Pph.* OPOEPORICOS (om. *σ*) ITER SVVM
 DESCRIBIT (DESCRIBIT ITER SVVM *E σ*) BRVNDISI (BRVNDV: *r*
 ET BRVNDI: *σ*) *E γ* (*σ a r*) inscriptione carent *β'vg l* DESCRIBIT
 ITER SVVM A ROMA · BRVNDISIVM SEXTA EGLOGA (EGLOGA · VI · *φ*)
Fλ EGLOGA · VI · DESCRIBIT IT SVV A ROMA BRVNDISIVM u 1 Egres-
 sun]. gressu *C* accepit *EγC* (*β'agr* et *I Bland.*) *Pph.* Seru. uolg.
 excepit *DFl'u* (*υσ* et *3 alii Cruqui*) cf. *Plaut. Amphitr.* I 1, 9 sq.: 'ita
 peregre huc adueniens puppibus ego hospitio accipiar' *Cic. ad Att.* II 16,
 4: 'te in Arpinati uidebimus et hospitio agresti accipiemus' arithia *C*
 arithia u atroia *E* 2 Hospicio *DEλ'* rethor *λ'u* & rethor *E* heliodrus
E elio dorus *C* 3 Graeco *β Cy* Graecorum *cctt. s' Ac.* longe *DEγ*
Cλ corr. (*σ a l uar. r*) *Acr.* linguae *Fλ'u* *Duar. γ uar.* (*vr uar.* et *Fran.*
 3 *Bland.* lingue *g* linqe *β*) linguam *Paulys* cf. *Vopiscus Aurelian.*
 c. 4, 2: 'matrem quidem eius Callierates Tyrius, Graecorum
 longe doctissimus scriptor, sacerdotem templi solis, qui in nico
 eo in quo habitabant parentes . . . fuisse dicit' unde *E (l, super-*
ser. I iude) *apii u appi cctt.*

hoc iter ignavi diuisimus, altius ac nos 6
 praecinctis unum: minus est gravis Appia tardis.
 hic ego propter aquam, quod erat deterrima, nentri
 indico bellum, cenantis haut animo aequo
 expectans comites. iam nox inducere terris
 umbras et caelo diffundere signa parabat; 10
 tum pueri nautis, pueris conuicia naulae
 ingerere: 'huc appelle'. 'trecentos inseris.' 'ohé!
 iam satis est!' dum aes exigitur, dum mula ligatur,
 tota abit hora. mali culices ranaeque palustres
 auertunt somnos. absentem ut cantat amicum 15
 multa prolulus uappa nauta atque uiator
 certatim, tandem fessus dormire uiator
 iucipit, ac missae pastum retiuaacula mulae

TESTIMONIA.

5—6 'altius — unum' Seruius ad Aen. I 210 VIII 724 15—16
 'absentem — uappa' gloss. Mai class. auct. VIII 614

VARIA LECTIO.

5 hoc] hinc *Botheus* iter] $\lambda\eta\tau\phi$ dlmisim' u pr. aut 1 diuissi-
 mus l, alcius E 6 Precinctis u Precinctis λ Pare cinctis C minus]
 nimis σy apia n 7 deterrima $\Omega'\epsilon'$ Porph. teterrima y [Ar-
 gent. III Pulmanni cod. H] Bentl. sed cf. Gell. XVIII 5, 5: 'in eo
 libro scriptum fuit deterrimam esse potu aquam e niae' uenti E
 8 Indicio E cenantis EC(ar) y [Paris. 8213] cenantis D pr. y
 (r2) y [Bamberg.] caenantes D corr. F(vog21 et Fran.) cenantes λu
 (g1 et β) cenantemque Peerlk. hant EC (et Fran. pr.) haud cell.' ϵ
 9 Expectantes ϕa . ras. Expectantans u Expectans $\sigma a r$ Expectas g
 Expectans cell.' ϵ' expecto comitem Peerlk. 10 celo λ diffu-
 dere y pr. (a et Fran.) 11 conuicia ECF $\lambda'u$ (r et β) conuictia
 y conuicia D ϵ naute EC 12 huc y λ appelle EyCF $\lambda'\epsilon'$
 Pf. apelle D u (r) Pph. applica y [Barcin.] gloss. I' pro interpre-
 tatione Apitzius uerba huc appelle non domino aut seruo cuidam,
 sed toti uiatorum turbae prope canalcm nauigium propter noctem iam
 ingruentem enixius coptanti tribuit ohé y Cu ohae cell.' cf. Plant.
 cas. II 3, 32: 'ohé iam satis uxor est' Martial. III 89 (91) 1.
 9: 'ohé iam satis est, ohé libelle' sed cf. etiam s. I 3, 7: 'io
 Bacchae!' 14 ora Fl ra/b ϵ u 15 Euertunt sonnos u
 ut cantat EyF $\lambda'u$ ($\beta'\sigma i a$) ut cantet v pr. r pr. cantat DC ϕ 2
 (g r corr. cant& v corr.) Pph. gloss. Mai amcō] C amicum
 glossarium Mai opp. etiam Pph. 16 uapa C u. 17 om. y

nauta piger saxo religat stertitque supinus.
 iamque dies aderat, nil cum procedere lyntrem 20
 sentimus; donec cerebrosus prosilit unus
 ac mulae nautaeque caput lumbosque saligno
 fuste dolat; quarta uix demum exponimur hora.
 ora manusque tuae lauimus, Feronia, lymphæ.
 milia tum pransi tria repimus atque subimus 25
 inpositum saxis late caudentibus Anxur.
 huc uenturus erat Maecenas optumus atque
 Cocceius, missi magnis de rebus uterque
 legati, auersos soliti componere amicos.
 hic oculis ego nigra meis collyria lippus 30
 inlinere. interea Maecenas aduenit atque

TESTIMONIA.

20 cf. Sedulius op. pasch. IIII 113: 'iamque dies aderat nocturna
 maestior umbra' 23 'quarta — hora' carmen de figuris u. 179 p. 70
 Halm. 24 Eutychie's ars II 16 p. 484 K.

VARIA LECTIO.

[Lips. pr. Paris. 8216 pr.] 18 Incepit C misse E misse Cy mule
 pastum retinacula misse u opp. Pph.' Acr. 19 sertit omisso que
 λ pr. suppinus φ 20 adherat F cū nil uy lyntrem γ (a corr.) y
 lyne rē E lyntrem cett.'ς' 21 Sentin' E celebrosus ψ pr. 22 Emulae
 E naute E 24 manus omisso que λ tuas D Eutychie's cod.
 Paris. opp. Pph.' lauimur Nic. Heiusius Bentl. opp. Pph.' et
 Eutychie. foeronia γ, recte etiam Pph.' Porph.' Ac. Acr.; in titulis
 inuenitur IVNO FERONIA lymphæ Du 25 Millia γ (a) Mili/a E
 Milia cett.'ς' repimus DyCFλ'ς' (et codd. Bland.) Pph. Porph. Ac.
 repin' E reppimus u pr. repsimus u corr. (σ) y Pf. Porf. 26 Imposi-
 tum D (β'σ a g l) Pf. Porf. Inpositum E γ CFλ u (σ r) Pph. Porph.
 Impositū v Impositis a z uar. Ac. saxis late DEγFλ'uς' Pph.' s:
 late C late saxis a g (et quidam Bland. cod.) y saxū a z uar. anxur DE
 γ Cuς' Pph.' Porph.' Acr. anxur Fλ anxur l Pph. alt. l. 27 Illic γ
 (l i et β corr.) opp. Pph.' maecenas DCy [Bamberg.] mecaenas γλ (et β)
 maecaenas F meceenas E uς' optumus y [Rcgin. a. ras. Vossia-
 nus] optimus Ω'ς' Ac. uu. 28—31 om. y [Paris. 7976 a. i. m.]
 28 Cocceus E magn' E 29 aduersos E corr. (a) y acuer-
 sos E pr. opp. Ac. componere Fλ (v et β) 30 collyria γ F (g
 et β) collirigia C colliria DEλ'uς' 31 Inlinere DECFλ Inlinire γ
 (v i a g t r pr. et Fran.) Ac. Inlinere u (σ et β) maecenas DC (v) mece-
 nas γλ (et Fran.) maecenas F (l) meceenas Euς' atuenit E

Cocceius Capitoque simul Fonteius, ad unguem
factus homo, Antoni non ut magis alter amicus.
Fundos Aufidio Lusco praetore libenter
linquimus, insani ridentes praemia scribae, 25
praetextam et latum clauom prunaeque uatillum.
in Mamurrarum lassi deinde urbe manemus,
Murena praebente domum, Capitone culinam.
postera lux oritur multo gratissima: namque
Plotius et Varius Sinuessae Vergiliusque 40
occurrunt, animae qualis neque candidiores
terra tulit neque quis me sit deuinctior alter.

TESTIMONIA.

32—33 'ad — homo' Acr. ad art. poet. 294 Seruius ad georg. II 277 cf. Vincentius Bollandae. spec. hist. 69: 'homo factus ad unguem'
35 Prisc. II 2, 13 Alcuinus p. 2085 P. 'insani — scrib(a)e' Acr. ad serm. II 3, 43 36 Seruius ad Aen. XI 788 cf. gloss. Mai class. auct. VII 552: 'batillum turibulum' 575: 'pruna, carbones uini' VIII 80: 'batum, uas uini; batillum, paruum batum. Horatius: latum clauum prunaeque batillum' gloss. Isidor. 1601 t. VII 492 Aren.: 'uascillum, paruum uas' 39 cf. eebasis capt. u. 322: 'postera lux oritur, multo gratissima fertur' 40—42 'Plotius — tulit' Prisc. XVII 32 41—42 cf. uita s. Thomae Cantuariensis auctore Willelmo uol. I p. 182 G.: 'quali non candidiorem terra tulit, nec quo fuerit deuinctior alter'

VARIA LECTIO.

32 Cocceus *E* forceius *C* 33 antonii *D* (et *Fran.*) antino *C* antonio *u* 34 Lusco] Fusco *ω* lusco *Teuffelius* pretore *E* λ 35 ridentes] dentes *E* proemia *D* premia λ 36 Praetextam λ *u* clauom *C* clauum *cell.* *ς* *Pph.* *Ac.* uatillum 32' *ς* (et *omn. Bland.*) *Pph.* *Seruii* *Regin.* 1674 batillum *σ* corr. *r* y glossar. Mai batilum *Seruii* *Paris.* 7929 'quod magui penderet indutum se esse lato clauo ac praetexta et de balneis publicis prunis sibi domum a mediastinis adferri (aff.: *Porf.*)' *Porph.* clauum, et nigram quoque alutam *Peerlk.* bacillum *ω* cf. *Cic. de lege agr.* II 34, 93 37 //lassi *E* 39 Proxima *γ* (*a*) *y* [*Bamb. uar.*] Postera *cell.* *γ* *uar.* *ς* nanque *γ* *EC* 40 Plocius *DC* λ uarius *DE* *γ* *C* (*γ* *σ* corr. *a* *g* *r* et *Fran.*) *Seruii* *uarus* *F* λ' *u* (*σ* *pr.* et *β*) sinuisse *E* *u* uergilius *D* *a.* *rus.* *EC* uirgilius *F* λ' *u* *D* corr. *ς* *Priscianus* 41 anime λ qualis *E* *γ* (*r*) *y* [*Lips. pr.*] quales *cell.* *ς* nec *g* *Willelmus* 42 neque quis] nequis *C* sit] fit *C* deuinctior *γ* *u*

o qui complexus et gaudia quanta fuerunt!
 nil ego contulerim iucundo sanus amico.
 proxuma Campano ponti quae uillula, tectum 45
 prae-buit, et parochi quae debent ligna salemque.
 hinc muli Capuae clitellas tempore ponunt.
 lusum il Maecenas, dormitum ego Vergiliusque:
 namque pila lippis inimicum et ludere crudis.
 hinc nos Coccei recipit plenissima nilla, 50
 quae super est Caudi cauponas. nunc mihi paucis
 Sarmenti scurrae pugnam Messique Cicirri
 Musa, uelim memores, et quo patre natus uterque
 contulerit litis. Messi clarum genus Osci;
 Sarmenti domina extat: ab his maioribus orti 55
 ad pugnam uenire. prior Sarmentus 'equi te
 esse feri similem dico.' ridemus, et ipse

TESTIMONIA.

43 eebasis captiui 776 44 eebasis capt. 991 46 'parochi —
 saleauque' Prob. de nomine p. 209 K. 47 Sernius ad georg. I 273

VARIA LECTIO.

43 complexus $C\phi\lambda(\sigma \text{ et } \beta)$ complexus $cett.\zeta$ 44 contulerim] prae-
 tulerim $Cy \text{ ecb. capt. opp. Pph.' Ac. Acr.}$ iucundo $DECF(v\sigma r)$ iu-
 cundo λ iocundo $\gamma u\zeta' Pph.'$ 45 Proxuma Fl' Proxima $cett.\zeta'$
 $Pph.'$ quae] q ; E tetum λ tetum ψ 46 Prebuit u parrochi E
 $Ac. Acr.$ quae $DE\gamma CFu\zeta'$ Probus que λ ($\bar{q} \text{ } l$) qui $g y Pph.'$ ligna]
 lingua E (l) sed cf. Cic. ad Att V 16, 3 47 mule g mulae y
 opp. Seruius ditellas C 48 it] ut E maecenas $DC\phi(vr)$ me-
 cenas γ maecenas ψ (l) mecenat $Elu\zeta'$ uergilius C uirgilius $cett.'$
 ζ 49 Nanque γC lippus E 51 super] semp C Caudi caupo-
 nas] cauponas claudil u caudi D (gr) y $Pf.$ Porph. $Ac. Acr.$
 claudi $E \gamma C \zeta'$ (et omn. codd. Cr.) $Pph.$ claudil $Fl'u$ nun. ϕ
 52 scurre γ messiliq; $E a. ras. Pph.$ (non $Pf.$) ciccerri $DFl'u$ (g et
 β 2) $Pf.$ ciccerrei y [β 1] cicirri C ($v\sigma ar$ et Fran.) $Pph.$ Porph. cicirci y
 circi E cicirrius (cicerrius Porf.) Porph. in interpr. cf. CICEREIVS
 $C. I. L. I$ 565 53 patre] pat C 54 litis D pr. $E \gamma C$ ($a \text{ } r$) y
 [Lips. pr.] lites $cett.\zeta'$ 55 Sarmenti (Serm: $Pph.$) domina exstat
 . . . Messi clarum genus Osci (orti $Pph.$) hoc ordine $Pph.'$ Porph.
 exstat $Pph. opp. \Omega'\zeta' Pf.$ 56 uenire $E(g)$ sarmentis $E(g)$
 sarmentius $Porph.' opp. Acr.$ ad u. 63 57 ferri E redem' E pr.

Messius 'accipio', caput et mouet. 'o tua cornu
ni foret execto frons' inquit, 'quid faceres, cum
sic mutilus miniteris?' at illi foeda cicatrix 60
saetosam laeui frontem turpauerat oris.
Campanum in morbum, in faciem permulta iocatus,
pastorem saltaret uti Cyclopa rogabat:
nil illi larua aut tragicis opus esse coturnis.
multa Cicirrus ad haec: donasset iamne catenam 65
ex uoto Laribus, quaerebat; scriba quod esset,
nilo deterius dominae ius esse; rogabat
denique cur unquam fugisset, cui satis una
farris libra foret, gracili sic tamque pusillo.

TESTIMONIA.

59—60 'quid — minitaris' gloss. Mai class. auct. VIII 341

VARIA LECTIO.

58 Missus *E* Mesius *C(r) opp. inscriptiones'* capud *upr.* tua] tibi *Peetrk.* 59—61 'o si non esses mutilatus praesepto cornu de sinistra parte frontis, quid faceres (faer& v), quomodo minitaris ut taurus?' *Acr.* 59 Si *upr.* execto *ECFl'* (et *Fran.*) execto *Dγu* *g* inqd *C* 60 miniteris *DEγ* (σ et β) minitaris *CFλ'u* (*vagr* et *Fran.*) *glos-sar.* Mai focda *DEγ* *g* faela *Cu* (β'σ) feila *Fl'* 61 Saetosam *Dγ CFu* Saetosam λ *Setosā* *E* *g'* See: *g* leui γ (σ) leui *ECFl'u* *D uar.* *g'* *Pph.* *Linkerus* lēti *D* 'leui oris frontem pro lenam partem ponit in fronte' *Porph.* 'in lena parte frontis habuit cicatricem' *gloss.* *I'* oris] orbe *Horkelius* ora *Apitzius* 62 Campanū *u* immorbum λ fatiem *u* iocatus] locatus *C* 63 saltrat *E* cyclopa *Fl'* (*g*) *Ac.* *Acr.* ciclopa *DEγu* *g'* cillo *pa* *C* cidopo *E* rogarat *C* *uu.* 64—67 *omis.* *y* [*Paris.* 7976 a 1. m.] 64 larua] barba *D a. ras.* *q uar.* (*v r*) *cf. Acr.:* 'quia demissa erat (erat dem: *v Bamb.*) barba' aut] at *C* coturnis *D pr.* coturnis *cell.* *g'* 65 cicirrus *DFλ'u* (*v 2 g* et *Fran.*) cicirrus *Eγ C* (*v 1 σ a r* et β) hec λ' 66 querebat λ 67 Nilo deterius *v y* Nihilo deterius *DEγ CFλ'* (*ar pr.* et *Fran.* *Bland.* 4.) *Pph.* *Ac.* Nichilo deterius *u* (β') Nullo deterius *v 2 uar.* *σ r corr.* *y* Deterius nihilo *l 2* (*nich: g*) *y* dominae ius] domicevis *E* dominus *Pph.* domiū uis *Pf.* domini *γ C* (*var*) *y fort.* rectius, *cons.* *Porph.:* 'id est: nullum praecudicium dominum passum, quod illum decuria scribarum sibi comparasset' dominae *cell.* (β'σ) *gloss.* *I'* dñe *g* 68 unquam *Eγ* (*a*) nñe quā *g* unquam *cell.* *g'* (et *omn. codd.* *Cruquii*) satis] sanis λ₁

prorsus iucunde cenam producimus illam. 70
 tendimus hinc recta Beneuentum, ubi sedulus hospes
 paene macros arsit dum turdos uersat in igni:
 nam uaga per ueterem dilapso flamma culinam
 Voleano summum properabat lambere tectum.
 conuiuas auidos eoenam seruosque timentis 75
 tum rapere atque omnis restinguere uelle uideres.
 ineipit ex illo montis Apulia notos
 ostentare mihi, quos torret Atabulus et quos
 nunquam crepsimus, nisi nos uicina Triuici
 uilla recepisset lacrimoso non sine fumo, 80

TESTIMONIA.

70 cf. *ecb. capt.* 1206: 'prorsus iucundam noctem produximus istam' 72 *schol. Pers.* 6, 24 78 cf. *Gellius* II 22, 25: 'ut est Horatianus quoque illo Atabulus' 80 cf. *Ouid. met.* X 6: 'fax . . . lacrimoso stridula fumo' *Auson. epist.* 4, 7: 'et tinguit pieco lacrimosa colonica fumo'

VARIA LECTIO.

70 iucunde $\gamma C F \lambda'$ (*var*) iocunde $\beta' \sigma$ iucunde *E* iocunde *u* iocundā *D* iucundā *g ccb. capt.* cenam *EC* ($\beta' ag$) caenam *D \gamma F \lambda' u \zeta* producimus Ω' ($\beta' v \sigma$ *corr. ar*) pducimus *gy* produximus $\sigma pr. y$ *ccb. capt.* illam] istam *ecb. capt.* 71 recta Beneuentum] beneuentū recte *u* recta *E \gamma C* ($v i \sigma ag$) recte *D F \lambda' u* ($\beta' v z r$) *y* setulus *\lambda pr.* 72 Pene *E F \lambda u* ($\beta' ag$) Paene *D \gamma C* ($v \sigma$ et *omnes codd. Cr.*) Poene *l r* arsit macros *y* *Lambinus opp. Pph.' schol. Pers.* turdos dum ω [*Mediol.* 1477] *opp. Pph.' schol. Pers.* tardos ϕi turbos *E* lu igni *D E \gamma C \phi \lambda' u* (*vagr*) in igne ψ ($\beta' \sigma$) *schol. Pers.* insignis *Pph.'* 73 dilapso *D E \gamma u* ($v \sigma ar$ et *Fran.*; *dal:* β 1) delapso *C F \lambda'* (g et β 2) Volcano *E C F \lambda' y* [*Lips. Regiu. i Vossian.*] Vulcano *D \gamma u \zeta'* 75 cenam σag (et *Fran.*) *y* caenam Ω' ($v r$ et β) timentis *E \gamma C* (*ar*) *y* [*Lips. Mellic. Regiu. i*] timentes *D F \lambda' u \zeta'* 76 Tunc *vy* omnis *D E \gamma C* (σar) *y* [*Bamberg. Gronou. Lips. Mellic. Valcutian. Vossian.*] omnes *F \lambda' u \zeta'* restringere *U y* uideres] uideri *E* 77 Incipit *u* montis *D pr. \gamma C* (ag) *y* [*Bamberg. pr.*] montes *E F \lambda' u* *D corr. \zeta'* *Pph.'* appulia *D opp. Pph.'* mihi *Dauinia Heimsoethius opp. Pph.' schol. Bamb.* 78 Ostentare ϕ mihi,], grauis *Heimsoethius opp. Pph.' Acr.* torret] terret *E \gamma C y* *opp. Pph.' Porph.' Ac.* at/atabulus ψ *opp. Pph.' Ac. Gellius* 79 Nunquam *E \gamma C* Numquam *cett.' \zeta'* uicina] uicina *C opp. Pph.'* triuici *D corr. C F \lambda' u \zeta'* *Pph.' Acr.* triuici *D i aut pr. E \gamma Ac.* 80 Valla *E* lacrimo *E*

udos cum foliis ramos urente camino.

hic ego mendacem stultissimus usque puellam
ad mediam noctem expecto; somnus tamen aufert
intentum ueneri, tum inmundo somnia uisu
nocturnam uestem maculant uentremque supinum.

85

quattuor hinc rapimur uiginti et milia raedis,
mansuri oppidulo, quod uersu dicere non est,
signis perfacilest: uenit uilissima rerum
hic aqua, sed panis longe pulcherrimus, ultra
callidus ut soleat umeris portare uisor;

90

nam Canusi lapidosus, aquae non ditior urna
qui locus a forti Diomede est conditus olim.
flentibus hinc Varius discedit maestus amicis.

TESTIMONIA.

87 cf. ecbasis capt. 793: 'potio talis adest, quae uersu dicere non est' 93 cf. ecbasis capt. 506: 'flentibus hic paucis discedit maestus amicis'

VARIA LECTIO.

81 ramos *C* opp. *Acr.* 83 noctē mediā *D* 84 lutantum *φ*

inmundo *DEyFu* *g'* *Pph.* imundo *C* *Pf.* imudo *λ* 85 Nocturna *C*
uentre *λ'* sopinū *C* supphum *φ* 86 Quattuor *EyCFu* (*val*) Quatuor
Dλ *g'* raedis *yCFλ'* (*r*) redis *Eu* *g'* rhedis *D* 87 opidulo *DC*
88 pfacil: *y* [*Gronou.*] pfacile ē *E* perfacile *u* perfacile est *cett.* *g'*
Pph. uilissima *u* 89 panis] *om. u pr.* 90 Callidus *u*
umeris *D Pph.* umbris *C* lumeris *cett.* *g'* 91 labidosus *D pr.*

aquae] atq; *E* seil *u* opp. *Pph.* dicior *Dλ* (*vgr*) ditior *y* [*β2*
uar. et alii] *Pph.* ditior *cett.* (*β'gar*) ditius *Peertk.* urna] una
Apitzius opp. *Pph.* *u.* 92 uncis inclusit *Bentl.*; *Peertk.* uersui 88
iungit sic: 'signis perfacile est: locus a forti Diomede conditus est
olim; uenit . . . aqua' uersus 92 non memoratur a *Pph.* *Porph.* *Ac.*
Acr.; gloss. *I* exhibet: 'locus] Canusium' cf. *praeterca* *Acr.* ad
serm. t 10, 30: 'Canusini enim cum sint Latinae gentis et a Dio-
mede Gr(a)ecitatis partem trahant . . .' 93 hinc] hic *u* (*vg*) *y* *Bentl.*
hin *l pr.* *y* hinc *cett.* (*β'gar*) *Pph.* cf. *Plaut. cist.* l 2, 13: 'hinc
flens abiit' uarius *DEyC* (*β'vagr a. ras.*) *Pph.* (uarijs *Pf.*) uarius
Fλ'u (*σ r p. ras. et β corr.*) discedit *EyCFλ'u* *g'* *Pf.* *ecb. capt.*
(desc: *Pph.*) discessit *D* (*σ*) mestus *DEC* *u* maestus *λ*

inde Rubos fessi peruenimus, utpote longum
 carpentes iter et factum corruptius iumbri. 95
 postera tempestas melior, uia peior adusque
 Bari moenia piscosi; dein Gnatia Lymphis
 iratis extracta dedit risusque iocosque,
 dum flamma sine tura liquescere limine sacro
 persuadere cupit. credat Iudaeus Apella, 100
 non ego: namque deos didici securum agere aeuum,
 nec, siquid miri faciat uatura, deos id
 tristis ex alto caeli demittere tecto.
 Brundisium longae finis chartaeque viaequest.

TESTIMONIA.

94 'inde — peruenimus' Seruius ad georg. I 266 101 'namque
 — aeuum' Acr. ad serm. II 6, 65

VARIA LECTIO.

u. 94 *omis.* E1 *opp.* Ac. Acr. utpote C 95 iumbri] iumbrē
 C (v2 *uar.*) ymbri vσ 96 tempesta E pelora lusq; γ atusq; E
 97 Bari D γ C F λ' ε' Ac. Barri E (σ r et β z) Barri u maenia D
 Cu p' / scosi D dein D E γ C (β' vσ a) dehinc F λ' u (g) Pph.' deinde
 r hinc Peetrk. gnatia D corr. E γ C (v *uar.* σ ar et β) Pph. gratia
 D pr. F λ' u (β' v grā g et Fran.) Pf. Egnatia ω Peetrk. lymphis
 D E γ F (v a g r) Pph.' Ac. lymphis C λ' u (β' σ) nimphis y [Bamberg.
 Montepess. *uar.*] Nymphis Peetrk. 98 extracta D E C F u ε' Pf. ex-
 structa γ λ (σ) Pph.' risus] rurs' E *opp.* Pph.' Acr. iocos] locos
 C 99 thura D lumine E pr. y fluuine C (g) flumine r limne Pph.'
 'limine] in templo' gloss. l' 100 credat D E γ F λ' u ε' Pph.' credet
 C (g) credas Peetrk. iudeus D E λ u apellat λ *opp.* Pph.' Ac. Acr.
 u. 101 del Gruppens *opp.* Pph.' Porph.' schol. γ 101 namq; γ C
 aeuum C aeuum cett.' ε' (euā g) Pph.' u. 102 om. v pr.
 102 miris D a. ras. faciat] faciatē λ (facias l) deos] deo E om.
 Pph.' 103 Tristis D E γ C (ag) y [Bruzell. 9777 Gronou. Mellic.]
 Tristes F λ' u ε' Pph.' celi λ u demittere γ C F λ' u z (a g et β)
 Pph.' demittere D E n1 (vσ r et Fran.) 104 Brundisū E Brundisium
 cett.' Acr. Brundesium Pph.' Porph.' longe E C Pph.' cartē E
 carthē u niequest Pph. uiaque (uicē g), om. est. u1 (g) y Bentl.
 uiaque est cett.' ε' Pf. in extremo sermone 5 legitur in Porph.:
 'HETOGA III' (om. Porf.) huius eglogae ordo post secundam eglo-
 gam primi libri ordinatus est

VI

nou quia, Mæcenas, Lydorum quicquid Etruscos
 incoluit finis, nemo generosior est te,
 uec, quod *anos tibi maternus fuit atque paternus,
 olim qui magnis legionibus imperitarint,
 ut plerique solent, naso suspendis adunco 5
 ignotos aut me libertino patre natum.
 cum referre negas quali sit quisque parente
 natus, dum ingenuus, persuades hoc tibi uere,
 ante potestatem Tulli atque ignobile regnum

TESTIMONIA.

I 6. 5 'naso — adunco' schol. Pers. 1, 40

VARIA LECTIO.

I 6. AD MECENATEM DE VITA SVA *Eγ* (*gar* et *Fran.*) EGLOGA
 (EGLOGA · λ) VII · *DFλu* inscriptione carent *C* (*v gl* et *β*) totus
 sermo post I 3 tegitur in *Porph.* HAEC EGLOGA ORDINE SVO ·
 SEQVITVR *Porph.* 1 mæcenas *DC* (*vr*) mæcenas *Fλ'* mæcenas
Eγu *ς'* lydorum *Cλu* (*σ*) *Pph.* lydorum *cett.* *ς'* *Pph.* *alt.* 1. *Acr.*
 quidquid *C* (*g*) *Pph.* *qλvicqλ* *E* quicquid *cett.* *ς'* *Pf.* etruscos *u*
 2 finis *DEγ* *pr.* *C* (*ag r*) *y* [*Lips. pr. Mellic.*] *Pph.* fines *Fλ'u*
D corr. *ς'* *Pph.* *alt.* 1. *Acr.* generosius *E* *opp.* *Acr.* *u.* 3 post
u. 4 tegitur in *y* [*Mellic.*] 3 Ne *Eγ* auus *Ω'ς'* *Acr. Acr.*
 4 legionibus *Ω'ς'* regionibus *y*; imitatus est *Apollinarius Sidon. corm.*
 II 204: 'innumerabilibus legionibus imperitabant' imperitarint *DγC*
 (*gar*) imperitarint *E* imperitarent *Fu* (*β'vlr uar.*) imperitarent *λy* im-
 peritaret *g* imperitarunt *y* 5 Vt *DγCφu λ p. ras.* *ς'* Aut *El'ψ?*
 (*v uar.*) Aut *ψ* adunco] acuto *y* [*codex collegii Trinitatis*] *ω*
 schol. Pers. 6 Ignatos *E* ut *Dφ corr.* (*σ corr.* et *β pr. Fran.*
p. ras.) aut *γFλ'u* (*σ pr. a r* et *β corr. Fran. u. ras.*) at ut *E* aut
 ut *C* (*g*) et ut *v* natus *D1 C* (*r1*) natos *γE* (*v2 uar. a g*) natum
Fλ'u D2 γ uar. (*β'vσ*) 7 Dū *u pr. y* negas *D pr.* qualis *Eγ*
pr. y 8 ,persuades hoc tibi, uere sic interpung. *Doederlinus opp.*
Acr. 'persuades hoc tibi recte' *Acr. ad u.* 14 'Recte hoc tibi per-
 suades, o M(a)ecenas, quod ante imperium Tulli qui unus ex septem
 regibus serui tamen genere fuerat, alii multi ignobiles sed auri boni
 et uitae optima exultabant. Sensus hic est: Recte hoc sentis, non
 nobilitatem magni pendis sed airtutem' *Acr.* 9 tullii *u* (*g*) tullii
cett. *ς'* *Pph.* *Porph.* *Acr.* ignobile regnum] ignobili regnum *Pph.*
 ignobilis regni *Pf.* ignobilis Anci *Peerlk.*

multos saepe uiros nullis maioribus ortos
et uixisse probos, amplis et honoribus auctos;
contra Laeuinum, Valeri genus, unde Superbus
Tarquinius regno pulsus fugit, unius assis
non unquam pretio pluris licuisse, notante
iudice quo nosti populo, qui stultus honores 15
saepe dat indignis et famae seruit ineptus,
qui stupet in titulis et imaginibus. quid oportet
nos facere a uolgo longe longeque remotos?
namque esto, populus Laenino mallet honorem
quam Decio mandare nouo, censorque moueret 20
Appius, ingenuo si non essem patre natus:
uel merito, quoniam in propria non pelle quiessem..

TESTIMONIA.

11 cf. Prudent. c. Symmach. I 595: 'honoribus aucti' et ecbasis
capt. 1151: 'litterulis doctus, multis et honoribus auctus' 15—16
'populus quoque (si florileg.) stultus — indignis' Vincent. Bellouac.
spec. hist. 69 florileg. Nostrad. 188

VARIA LECTIO.

10 Multo *EC opp. Pph.* sepe *Eγλ crede Pccrth. opp. Pph.*
nulli *C opp. Pph.* 11 amplis] multis *ν*, sed i amplis super-
scr. a 2. m. y ccb. capt., at cf. Sallust. Jug. 25, 4: 'amplis hono-
ribus usi' 12 leuinum *DEγλ'u* 13 pulsus regno *C (g) y*
fugit *DγCFλ'uς'* (et i Bland.) fuit *EF corr. λ' corr.* (σ 2 r uar. et
β uar.) cf. Vergili Maccenas I 24: 'quae bene praecinctos postmodo
pulsa fugit' Ouid. met. VII 290: 'pulsa fugit macies' Lactant. di-
uin. instit. I 13: 'fugit igitur expulsus' regno pulsus fugit] fugit
pulsus regno *Pccrth.* 14 Non unq *E* Non unquam *γFλ'u D corr.*
ς' Nonnumquam *D a. ras. (g) Pph.* (nō nunq̃ *Pf.*) Nonnumq *C*
picio *DC p̄ci E* plures *l* 15 iudice quo? nosti: populo *Keckius*
iudice eo, nosti, *Pccrth.* 16 Sepe *EC* fame *EC fama λ'*
17 in imaginib *C* 18 nos] non a uos *Bentl. opp. Ac. Acr.* uolgo
ECFλ' (v) y [Lips. pr. Vossian.] uolgo Dγuς' longeque] lateque
g y Pf. opp. Pph. y [omn. Cr.] post u. 18 uersum 'uiuere perpetuo
(uel uel porro) longe longeque remotos' excidisse putat Doederlinus
opp. Pph. 19 Namq *γC* Namque *cell.ς' Pph.* esto] est *Pph.*
esto, ut *Kirchnerus opp. Pph. Ac. Acr.* lenino *γλ u*
u. 21 in parenthesi collocat *Reisigius* 21 Appius u si non
essem] qui non esset *Pccrth.* 'cum non essem' *schol. F*
22 quiesset *Pccrth. opp. Pph.*

sed fulgente trahit constrictos Gloria curru
 non minus ignotos generosis. quo tibi, Tilli,
 sumere depositum clauom fierique tribuno? 25
 inuidia adcreuit, priuato quae minor esset.
 nam ut quisque insanus nigris medium impediēt crus
 pellibus et latum demisit pectore clauom,
 audit continuo 'quis homo hic est? quo patre natus?'
 ut siqui aegrotet quo morbo Barrus, haberi 30
 et cupiat formosus, eat quacumque, puellis
 iniciat curam quaerendi singula, quali
 sit facie, sura, quali pede, dente, capillo:
 qui promittit, ciuis, urbem sibi curae, .

TESTIMONIA.

31. 33 cf. ecb. captini 1145: 'formosus facie sura pede dente lacerto'

VARIA LECTIO.

23 Set γ pr. constrictos $\Omega' \zeta'$ Ac. constructos σy conscrip-
 ptos Pph.' 24 quo tibi] qdlibi E quo] quod D a. ras. Pph.
 opp. Ac. tilli $DE\gamma F\lambda \zeta'$ Pph.' schol. I Bendl. tullu u ($\nu \sigma$ corr. l
 a. ras. et Fran.) Ac. 25 clauom C clauum cett.' ζ' fieri] fure
 aut fiere C tribunalum D. corr. u 2 y tribunus u i tribuno cett.' ζ'
 Pph.' Porph.' Ac. Acr. 'ceterum illud simplicius erat fierique tribu-
 num' Porph.' 26 adcreuit $ECF\lambda' u$ (νr et Fran.) accreuit $D\gamma$ ($\sigma a g$
 accreuit β) quae minor] qui minor, E 27 nigris] om. u impe-
 diet $DC\lambda'$ ($\sigma a r$ et Fran.) Ac. impediēt $E\gamma$ ($\nu \dot{\iota} p$: g) impediit u ϕ
 corr. (et β in ras.) y 28 demisit $\gamma CF\lambda' u \zeta'$ (demissis r) dinnisit DE
 (g) clauom C clauum cett.' ζ' 29 hic est $DE\gamma$ ($\beta' \sigma a r$) est hic?
 y [Barcin. Monac. V, omn. codd. Cruq., Vatic. B ap. Feam] hic
 et $CF\lambda' u$ (g) hic aut y Bendl. hic ē. ~~aut~~ v hic, est Apitzius hic?
 et Kruegerus 'aut inquirentium aut exprobrantium hic sermo est'
 Acr. 30 Vt $DE\gamma C\psi\lambda' u \zeta'$ Pph.' Ac. Et $\phi \psi$ uar. in marg. a. ras. ut
 uid. (r) y 'alia comparatio' Acr. siqui $DF\lambda u \gamma$ ras. Pph.' Ac. si
 qui C siquis γa . ras. siqui / E egrotet Eu barrus $DE\gamma Cu \zeta'$
 schol. γ cf. Cic. Brut. 46, 169 uarrus $F\lambda'$ Pph.' Acr. 'Barrus (Var-
 rus v Barus Fran.) iste cupiebat se (om. v) formosum uideri (uid:
 form: γ Bamb. Fran.)' Acr. 31 Et cupiat $DE\gamma CF\zeta'$ (et omn.
 Bland.) Ac. Acr. Vt cupiat $\lambda' u \phi$ uar. ψ corr. ($a z r$ uar.) y et per-
 cupiat Paulus ut percupiat Doederlinus formosus C formosus
 cett.' ζ' quacunq; C 32 Iniciat C Officiat g Inicit E Iniciat cett.'
 ζ' Iniciet Peerlk. 'inicit (incipit γ Bamb. Fran.)' Acr. in interpret.
 querend/i ψ querenti E 33 faciē E 34 sic] Si Cy opp.

imperium fore et Italiam, delubra deorum, 35
 quo patre sit natus, num ignota matre inhonestus,
 omnis mortalis curare et quaerere cogit.
 'tunc, Syri, Damae, aut Dionysi filius, audes
 deicere de saxo cuius aut tradere † Cadmo?'
 at Nouius collega gradu post me sedet uno: 40
 namque est ille, pater quod erat meus. 'hoc tibi Paulus
 et *Messalla uideris? at hic, si plostra ducenta
 concurrantque foro tria funera, magna sonabit
 cornua quod uincatque tubas: saltem tenet hoc nos?'

TESTIMONIA.

38 Prisc. XVIII 1, 4

VARIA LECTIO.

Pph. *Porph.* *Ac.* qui] *om.* *E* cuius *Ey* *C* (*a r*) *y* [*Bamberg.*
Barciuon. Regin. 1] *Acr.* ciues *cell.* *ε* *Pph.* cui *g* curae et *y*
curet gy curp & rei (leg. rel.) Pph. 35 delubra] et delubra *y Bentl.*
 36 matre] *om.* *y pr.* 37 Omnis *C* (*g*) *y* [*Bruzell.* 9777 *Lips.*]
Omnes cell. *ε* mortalis *γ C* (*a g*) *y* [*Lips. Mellic.*] mortales *cell.* *ε*
curae E querere *EyCu* cogat *D* *EyFl* (*β'vag* cogat *r*)
cogit u D 2 (*σ*) cog& *C* ut uid., *coni. Peerlk.* 38 Tunc *E Tu*,
omisso ne D recte etiam Priscian. siri *ECu* dame *C* *l* damme
Ac. cons. Acr. aud *y pr.* dionysi *F* dionisi *cell.* 39 de *DEy*
CF *l* *ε* *Pph.* *Acr.* e u (*σ pr. g*) *om.* *y* saxo] saxo *φ* cuius *C* (*a*)
cinq g ciues *cell.* *ε* *Pph.* aut *DEy CF* *l* *ε* *Pph.* & u *y* calmo
Ω (*sed euauit C*) *ε* (*et A Bland.*) *Pph.* *Porph.* *Ac.* *Acr.* chatmo *σ*
camo y [*Paris.* 8216 *corr. codex Martinus cum Buxt. et Nann.*]
chamo y [*Zulichemianus siue Carrionis cod.*] calmo *y* [*Regius*]
bathmo coni. Cruquius 'Cadmus carnifex illo tempore fuisse dicitur'
Porph. 'Cadmus fuit carnifex notae crudelitatis' *Acr.* 40 Al *D*
Ey *corr. CF* *l* *ε* *Pph.* *Porph.* *Ac.* El u Aut *y pr.* (*r pr. aut i*)
 'Subiectio' *Acr.* collega *Ω* *ε* *Pph.* uu. 41 — Il 7, 118 *DE-*
SVNT cod. C

Ω = *DEyFl* (*λ l*) *u*; *ε* = aut omnes *codd.* *β* (*β Fran.*)
v σ a g r (*l*) aut ea pars horum *codd.* ex quibus non aliae lectiones
 notantur; *ε* = aut omnes *codd.* *v σ a g r* (*l*) aut ea pars horum
codd. ex quibus non aliae lectiones notantur

41 Nanque *λ* ille] *omis.* *λ i opp. Pph.* tibi] *tibi γ* 42 messalla
Ω *ε* *Acr.* hic] *hīs u* plostra *DEyFl* *ε* *Pph.* plastra u *y* [*Fran.*
cum aliis] 43 'Aut magna cornua. aut magna funera. aut magna
 sonabit pro ualde sonabit' *Acr.* 44 quod] quo *Kirchnerus opp. Acr.*

nunc ad me redeo libertino patre natum, 45
 quem roduut omnes libertiuo patre natum,
 nunc, quia sim tibi, Maecenas, conuictor, at olim,
 quod mihi pareret legio Romana tribuno.
 dissimile hoc illi est; quia non, ut forsit honorem
 iure mihi inuideat quiuis, ita te quoque amicum, 50
 praesertim cautum dignos assumere, praua
 ambitione procul. felicem dicere non hoc
 me possim, casu quod te sortitus amicum:
 nulla etenim mihi te fors optulit; optimus olim
 *Vergilius, post hunc Varius dixere quid essem. 55

TESTIMONIA.

47 'nunc (non Seruius) — conuictor' Seruius ad Aen. I 214 gloss.
 Mai class. auct. VIII 598 49 sq. Prisc. XV 6, 35 'dissimile — qui-
 uis' Prisc. XV 4, 24

VARIA LECTIO.

Ω' = *DEyFl'* (λl) u ξ' = aut omnes codd. β' (β Fran.)
v s a g r (*l*) aut ea pars horum codd. ex quibus non aliae lectiones
 notantur ξ = aut omnes codd. *v s a g r* (*l*) aut ea pars horum
 codd. ex quibus non aliae lectiones notantur

uu. 45 sq. omis. y [Argent. III pr.] tacent Pph.' Porph.
 u. 46 om. y [Bamberg. Lips. pr. Par. 8216 pr. 8219 Nostrad.
 184 a t. m. Vossianus 1] u. 47 ante 46 ponit y [Bruzell. 9777]
 46 omnes] homines $\hat{u}$ natum *EyFl'u* ($\beta'\sigma$) uatus *D* (*v a g r*)
 y 47 sim *EyFl'u* ξ Pph.' Seruius sum *D* (β') y glossar. Mai,
 Bentl. 'quod sum' schol. γ in interpret. tibi Maecenas] meenas
 i u opp. Pph.' Seruius maecenas *D* (*v a g*) maecaenas *F* (*l*) mecnas γ
 meenas *E* λ u (σ r et Fran. mecena β) 48 pararet *D* pr. *E* 49
 illi] $\hat{e}$ illi u ille *E* forsit Ω' ($\beta'va$ et omn. codd. Cr.) Pph. Priscia-
 nus fors sit g y forsan λz u uar. (σ) y Pf. 50 qui uis ψ Pph. qui-
 uis etiam Pf. uu. 51—53 om. *E*1 opp. Acr. 51 Presertim *E* u
 assumere *DEy* u ξ' assumere λ' adsumere *F* adsumere g pun-
 ctum post assumere ponit, tollit ante felicem Apitzius 52 Ambicione
D λ 53 me] Te u possim $\Omega'\xi'$ (et omn. Bland.) possum σ corr.
l z uar. (et β superscr.) y possunt ω commentat. Cruq. Bentl.
 54 mihi te] tibi me y [cod. colleg. s. Trinit. ap. Bentl., 2 codd.
 Valartii] commentat. Cruq. Bentl. optulit γ λ (g) y obtulit *DEF* u
 ξ' 55 Virgilius $\Omega'\xi'$ uarius *DEy* (*v s* corr. *a g r a. rus.*) uarus
Fl'u ($\beta'\sigma$ pr. r p. ras.) essem] esset *E*

ut ueni coram, singultim pauca locutus,
 (infaus namque pudor prohibebat plura profari)
 non ego me claro natum patre, non ego circum
 me Satureiano uectari rura caballo,
 sed quod eram narro. respondes, ut tuus est mos, 60
 pauca: abeo, et reuocas nono post mense iubesque
 esse in amicorum numero. magnum hoc ego duco,
 quod placui tibi, qui turpi secernis honestum
 non patre praeclaro, sed uita et pectore puro.
 atqui si uiliis mediocribus ac mea paucis 65
 mendosa est uatura, alioquin recta, uelut si
 egregio insparsos repreliendas corpore naeuos,
 si neque auaritiā neque sordes ac mala lustra

TESTIMONIA.

56 Prisc. XV 2, 5, 4, 19 56—57 'singultim — profari' eeb. captiui 117 sq. 56 'singultim pauca locutus' gloss. Mai class. auct. VIII 563 59 Sernius ad georg. II 197 62—64 'magnum — puro' om. u. 63 floril. Nostrad. 188 64 cf. eeb. captiui 1147: 'tu patre praeclaro nutritus pectore casto' 66—67 'uelut — naeuos' Hieronym. epist. ad Saluinam 79

VARIA LECTIO.

56 ueni] λ recte etiam Pph.' Priscian. singultu u opp. Pph.' Ac. Priscian. eeb. capt. glossar. Mai singultū γ marg. schol. Fran. 57 nauq. λ 58 claro DFl'u ($\beta'v\sigma gr$) clarum E γ (a) y natum] nautū ψ 58, 59 'ORDO. Non ego narro me circum rura uectari caballo sature iano . . . Tarentino quia Satureia dicta est Tarentina ciuitas' Acr. 59 me] Ne u pr. opp. Seruius saturae iano F sature//iano D sature iano λ' (a g) satureiano E γ (σr et β) Pph.' Seruius cons. Porph.' satyreiano u (v) Satureiana Petrus Nannius sata Vreiano Zangemeisterus 'Satureiani nomine fundi in Apulia illis temporibus fuisse dicuntur satis ampli ac nobiles; per quod 'Apulum equum' significat' Porph.' 60 eram] erat u y 61 Pauca] $\dagger$ pauca (sic) γ 62 magnū D ego] om. D pr. 64 preclaro λu s& γ s; u sed cett.' 65 si] om. E uiliis D λ ac DE γu ζ' Pph.' aut Fl' at $\varphi 2 y$ 66 alioquin DE γu $\varphi 2 \psi$ corr. ζ' Pph. alioqui Fu Pf. alio qui λ (alioqui l) recta] uera Pph.' uelud E 67 insparsos Eyu ($\beta' a g r$) inspersos DFl' ($v \sigma$) Hieronymus repreliendas $\Omega' \zeta'$ Hieronymus reprehendas σy depredas Marklandus corpore λ neuos r neuos $\Omega' \zeta'$ 68 auiritiam γ auariciam D λ ac mala $\Omega' \zeta'$ Pf. nec mala y [V Lips. I Monac. III] ac neq.// r

obiciet uere quisquam mihi, purus et insons,
 ut me conlaudem, si et uiuo carus amicis: 70
 causa fuit pater his, qui macro pauper agello
 noluit in Flauī ludum me mittere, magui
 quo pueri maguis e centurionibus orti,
 laeuo suspensi loculos tabulamque lacerto,
 ibant octonos referentes idibus aeris, 75
 sed puerum est ausus Romam portare docendum
 artis, quas doceat quiuīs eques atque senator
 semet prognatos. uestem seruosque sequentis,
 in magno et populo siqui uidisset, auita
 ex re praebēri sumptus mihi crederet illos. 80

TESTIMONIA.

69 Probus cathol. t. IIII 28 K. Claudius sacerdot. II 48: 'insons insonsis: sic Horatius' 70 cf. ecb. captini 225: 'ut te collaudem, uideam geminumque parentem'

VARIA LECTIO.

aut mala *Pph.* ω *Bentl.* 'Ordo est. Si neque ausritiam in me reprehendis neque tabernas . . .' *Acr.* 69 Obiciat *Dy opp.* *Pph.* quisquam uere *gy Pph.* 70 ut] ne *Peertk. opp.* *Acr.* ecb. capt. conlaudem *Eγψu pr.* (v a g r) collaudem *D l'u corr.* ζ' ecb. capt. laudem φ 'ut me laudem' *Acr.* in interpret. amicis γ 71 his pater *E (β') y* 72 flauī *DEγu pr.* ζ' *Pph.* flauī *F l' u corr.* *Pf.* 73 e *Du (β'σgr)* et *γFl' (v a r z uar.) om.* *E* 74 leuo φ 75 octonos *Da. ras.* *Eγ pr.* (a g r pr.) *y* [*Sorbon.* 1578 corr.] *Ac.* octonis γ corr. *F l' u D p. ras.* (β'v σ) aeris *DEγ pr.* (a r a. ras.; eri g) aera γ corr. *F l' u D uar.* (β'v σ) asses *y* [*Sorbon.*] asse sacris *Ac.* cf. *inscr. Orelli-Henzen. nr. 7115, 6:* 'municipes praesentes acciperent aeris octonos' *Cic. pro Q. Roscio* 10, 28: 'nam illa membra merere per se non amplius poterant duodecim aeris' *Plin. nat. hist.* XIII 95: 'censores . . . edixerunt, nequis uinum Graecum . . . octonis aeris . . . uenderet' 76 Set γ pr. ausis *E* 77 Artis *Eγ (a) y* [*Mellic. i Montepess.*] Artes *DF l' u ζ'* 78 aestē *E* sequentis *Eγ l' (a r) y* [*Mellic.*] sequentes *DF u l z ζ'* 79 populo] puero *Peertk.* sed habemus 'in magno populo' etiam apud *Plaut. Truc.* I 1, 55 *Flor.* I 26, 6 *Sulpic. Seuerum* I 84 siqui *DEγFl' ζ'* (et *codd. Bland.*) *Ac.* si quis u (g) *y* *Acr.* in interpret. 80 praebēri φ preberi l' crederit *E*

ipse mihi custos incorruptissimus omnis
circum doctores aderat. quid multa? pudicum,
qui primus uirtutis honos, seruauit ab omni
non solum facto, uerum obprobrio quoque turpi;
nec timuit, sibi ne uitio quis uerteret, olim 85
si praeco paruas aut, ut fuit ipse, coactor
mercedes sequerer; neque ego esset questus: at hoc nunc
laus illi debetur et a me gratia maior.
nil me paeniteat sanum huius; eoque
non, ut magna dolo factum negat esse suo pars, * 90
quod non ingenuos habeat clarosque parentis,
sic me defendam. longe mea discrepat istis
et uox et ratio: nam si natura iuberet
a certis annis aeuom remeare peractum
atque alios legere ad fastum quoscumque parentis; 95

TESTIMONIA.

91 cf. ecb. captiu. 1148: 'certum est, ingenuos habens ditesque parentes'

VARIA LECTIO.

81 omnis *DEγ* (*a g 2 r*) *y* [*Bruzell. 9777 Gronou. Mellic. Valentian.*] omnes *FL'us'* 83 seruauit *DEγus' Pph. Acr.* seruabat *FL'us uar. y* 84 obprobrio *γ FL'us' Pf.* obpprio *E opbrio D oppbrio g obprobrium Pph.* 85 commate ante olim distinxit *Stallbaumius* cum uolgo uerteret olim iungatur 87 ego] om. *D* questus *γ* ad hoc *D a. ras. γ FL'us'* (et omn. codd. *Cruquii praeter Diuaci et 1 Bland.*) adhuc *E* at hic *g* ab hoc *D p. ras.* at hoc *y* [*Vaticanus E apud Fcam*] *Aldus* ad haec *y* [*1 Bland. cum alijs*] *Bentl.* ob hoc *σ 2 y* 'ad hoc] propter hoc uel nunc usque. alii 'ad haec' legunt, ut ait: ad haec quae praestitit' *Ac. Acr.* 89 poeniteat *γ* (*v*) peniteat *DEF L'us' g'* paeniteat *y* [*Lips. Mellic. Nostrad. 184*] eo] ego *u pr.* 90 magna] magno *y Pph. opp. Acr.* 91 ingenuos] exiguos *E* habeat] habeam *Pph.* parentis *Eγ* (*a i r*) *y* [*Mellic.*] parentes *DF L'us' Pph.* 93 ratio *λ* 94 Aucertis *λ* Acerti *E* a teneris *I.*

Boothius opp. Acr.: 'a certo anno' aeuo . . . pactus *y* [*Lips.*] euū *u* (*g et β*) aeuum cett. *g* remanere *E* 95 Adq; *φ pr.* fastum] fastus *Pph. opp. Pf. Porph.* 'ad fastum] ad superbiā ad nobilitatem an ad eligendi fastidium quod ex copia nascitur' *Acr.* ac licitum hos legere a fatis *Peerlk. opp. Ac. Pph.* quoscunq; *λ Pf.* quos-

optaret sibi quisque, meis contentus honestos
 fascibus et sellis nollem mihi sumere, demens
 iudicio *uolgi, sanus fortasse tuo, quod
 nollem onus haut unquam solitus portare molestum.
 nam mihi continuo maior quaerenda foret res 100
 atque salutandi plures, ducendus et unus
 et comes alter, uti ne solus rus * peregreue
 exirem, plures calones atque caballi
 pascendi, ducenda petorrita. nunc mihi curto
 ire licet mulo uel si libet usque Tarentum, 105
 mantica cui lumbos onere ulceret atque eques armos;
 obiciet nemo sordes mihi quas tibi, Tilli,
 cum Tiburte uia praetorem quinque secuntur

TESTIMONIA.

103-104 'plures — petorita' Isidorus orig. XX 12, 4 104 ef.
 Quintilianus I 5, 57: 'plurima Gallica euasuerunt ut rueda ne pe-
 torritum, quorum altero tamen Cicero altero Horatius utitur'
 107 ef. eeb. capt. 1152: 'obiciet nemo sordes tibi, quas mihi multi'

VARIA LECTIO.

cumque cett. u corr. ζ' Pph. qq; u pr. parentis Eγ (a r) y [Gronou-
 Mellic. patētia Montepess.] parentes DFl' u ζ' Pph. 96 Obtar & Fl
 sibi] si Fl' meis] meo Peerlk. honestos Ω' ζ' (et omn.
 codd. Cr.) Ac. honestos σ y onustos y Lambinus sed cf. Plaut. capt.
 II 3, 32: 'qui me honore honestiorem semper fecit et facit' 97 su-
 mere] facere uolebat u pr. 98 luditio Eγ u *uolgi] nulgi E
 uulgi cett. ζ' 99 nollem: onus Peerlk. hon' u (a2 l et Fran.)
 onus cett. ζ' haut Dγ1 (σ) aut E (ν) haut Fl' u γ2 ζ' unquam
 El unquam cett. ζ' molestv E 100 querenda El 101—
 103 ducendus — plures] omis. E 101 et] ut γ1 aut pr. ut uid.
 102 come salter F uti nec u (et β corr.) y opp. Pph. rusue Ω ζ'
 rusue y [Fran.] rus ue (rusue ue Pph.) peregre Pph. rus peregreue
 G. N. du Rieu disput. de gente Fabia p. 456 peregre aut Ω (nisi
 quod E deficit) ζ peregre l y [Fran. Nostradam. 184] peregreue y
 [Wolfenbutt. III] Aldus 104 ducenda] et habenda Peerlk. curto]
 cureo E 106 onere u oneret γ equos E 107 nemo sordes
 DEγFu ζ' sordes nemo λ y [Basil. I] opp. Pph. ccb. capt. quas
 //tibi φ tilli DEγ Fl u uar. (β' σ a r) Pph. Porph. Ac. tullu u
 (vgl a. ras. r uar.) Pf. Porf. 108 tyburte E pretorem γ Fl
 secuntur Eγφ (ν et β) sequuntur ψ pr. u sequuntur D λ' ψ corr.
 (σ agr et Fran.)

te pueri, lasanum portantes oenophorumque.
 hoc ego commodius quam tu, praeclare senator, 110
 milibus atque aliis uiuo. quacumque libido est,
 incedo solus, percontor quanti holus ac far;
 fallacem circum uespertinumque pererro
 saepe forum, adsisto diuinis, inde donum me
 ad porri et ciceris refero laganique catinum; 115
 cena ministratur pueris tribus, et lapis albus
 pocula cum cyatho duo sustinet, astat echinus
 uilis, cum patera gutus, Campana supellex.
 deinde eo dormitum non sollicitus, mihi quod cras
 surgendum sit mane, obeundus Marsya, qui se 120
 *uoltum ferre negat Nouiorum posse minoris.
 ad quartam laceo; post hanc uagor, aut ego lecto

TESTIMONIA.

123—124 *uagor — lucernis? Seruius uolgatus ad Aen. I 726 (non

VARIA LECTIO.

109 enophorum u eo nophorū E 110 cōmodius E pre-
 clare λ ^{el} p̄lare u 111 Milib; Ey Ac. Milibus cett.'ς' (et *mss. omnia
 praeter 1 Bland.' Cr.) Militibus y [1 Bland. pr. aut 1 Gronou. i]
 & multis aliis y [2 Bland. ad marg.] *multis aliis rebus commodius
 uiuo' Acr. 'si milia sunt senatorum, commodius me fateor uictitare;
 nam (non γ ν) a (om. Fran.) milio (mino ν), ut quidam putant, fal-
 sum est; nam numeri tantum singularis est milium' Acr. multis Lam-
 binus mollibus Praedicomius milibus atque alius Apitzius nobilibus-
 que aliis Peerlk. mollins conieci 112 holus Ey u (β' a g l r) olus
 D Fl (νσ) 113 uespertinus y [Bruzell. 9777 a 2. m., codd. ap. R.
 Stephanum] Lambinus opp. Pph.' Porph.' Acr. 114 Sepe Ey
 adsisto Ey Fl' (β' ν a r) Pph.' assisto Du (σ g) 115 Aporri D at
 porri Pph.' lagane E lachani y [1 cod. Lambini (?)] opp. Pph.' Acr.
 116 Cena E (g) y [β Mellic. Paris. 8216. 8219 Regius Vossia-
 nus] Caena cett.'ς 117 cyatho F cyato λ' elatho D γ ciatho E
 duo] mihi y [3 Bland.] opp. Pph.' astat DEy Fuς' adstat λ'
 Pph.' 118 gutus DEy Fl' (νσ ar) guttus u (β' g) suppellex φ a.
 ras. 119 mihi quod] qd m u 120 obeundis φ opp. Pph.'
 marsya E (a g) misia D marsia cett.'ς' 121 Vultum DEy Fl'ς'
 Pph.' Vuultū u minores y Pph.' 122 At E lecto] scripto
 g y opp. Pph.' 'lecto] p lectilo' gloss. γ 'aut ego lecto] cum me

aut scripto quod me tacitum inmet, ungor oliuo,
 non quo fraudalis immundus Natta lucernis.
 ast ubi me fessum sol acrior ire lauatum 125
 admonuit, fugio rabiosi tempora signi.
 pransus non auide, quantum interpellat inani
 uentre diem durare, domesticus otior. haec est
 uita solutorum misera ambitione grauique;
 his me consolor uicturum suauius ac si 130
 quaestor *años pater atque meus patruusque fuissent.

TESTIMONIA.

extat in cod. Cassell.) 'nam ob pinguedinem incaluisse hunc Natam induxit, quod potest ab Iloratio nideri translatum, qui ait: ungor — lucernis' schol. Pers. 3, 31 123 cf. hexametri finem apud Symphos. aenigm. 42, 3: 'ungor oliuo' 125—126 'ast — admonuit' Seruius ad georg. III 443 Eutycheis ars II 16 p. 485 K.

VARIA LECTIO.

delectet, lecto producta priore syllaba enuntiare debemus, quia frequentatium est ab eo quod est lego' Pph.' Porph.' 123 scripto] scribo g y lecto y lauuel D γ E F λ (β' v σ a nūet l i) lauul u (g l z) y unguor 'E ungor cett.' 124 non quo] quo non schol. Pers. furatis Seruius Lionis opp. Pph.' schol. Pers. immundus E γ F λ' (β' v σ r) Pph. immundus g Pf. immundus Du (a) natta D F λ' γ z (v σ a r) Pph.' Porph.' Ac. Seruius Lionis nat a E nata γ i u (et β) schol. Pers. natta g Pf. pr. u. 125 om. y [Lips. pr.] 125 ast] Est ψ i opp. Seruius Eutyche. lauandū u opp. Seruius Eutyche. 126 Admonuit D E γ F (v σ a r et β) Animonat l' u (g et Fran.) rabiosi (rabiosa γ pr. rabidosi r uar. y rubidosi D pr. rapidosi y) tempora (tempore D pr. λ i y) signi Ω' ε' Pph.' cons. gloss. I' uidetur esse parodia cf. s. 15, 9 sq.; cāpū lusitq trigonem g campum lusumque trigonem ('sed in V supposita sunt puneta, uulgataque lectio est adnotata: rabiosi tempora s.' Cruqu.) y [V Paris. 9219 (?) ap. Valart.] campum nudumque trigonem Bentl. campum inuisumque trigonem Paulyus campum lusumque strigosum Apitzius 'caniculares dies dicit qui sunt enloratissimi (col: codd. nostri)' Porph.' 'rabiosi] (a)estuosi, dicit autem dies caniculares' schol. γ 'caniculares dies sanctificat (lege: significat)' schol. Fran.; cf. Auien. Arat. 1275: 'uenientis tempora signi' 127 Interpellat D γ φ λ u Pph.' Ac. interpellat ψ interpellat E 128 Ventrē E a. ras. ocior D λ haec] hoc Dy 129 ambicione D λ u 130 uicturus g y [Gronou. Paris. 7977. 8213, Cruquii cod. Bustid.] suauis E 131 Quaestor ay Pf. Questor Ω' ε' Pph. auus Ω' ε' Pph.' Porph.' atque] aq; u 5*

VII

Proscripti Regis Rupili pus atque uenenum
hybrida quo pacto sit Persius ultus, opinor
omnibus et lippis notum et tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia diues habebat
Clazomenis, etiam litis cum Rege molestas, 5
durus homo atque odio qui posset uincere Regem,
confidens tumidus, adeo sermonis amari,
Sisennas, Barros ut equis praecurreret albis.

TESTIMONIA.

I 7. 2—3 'opinor — esse' florileg. Nostrad. 188 . 4—5 'dines agebat Clazomenis' Sernius ad Aen. IIII 345 8 'bis senos — albis' gloss. Mai class. auct. VIII 69

VARIA LECTIO.

om. *E* opp. *Pph.* pater atque meus] praetorque pater *Pecrk.* patruusque] praetorque *Buechelerus* fuissent *DEγ pr. Fl'* (*β'gr*, fuisset *a*) *Pph.* *Porph.* fuisset *uγ corr. (vσ)* *y* *Buechelerus* *Pecrk.*

I 7. IN RVPILIVM (RVBILIV *D*) REGEM PNESTINV *D* (*σ* et *Fran.*) DE CONTIONE (con:itione *a*) PERSH ET RVPILH (RVTILI *r*)

REGIS *γ* (*a r*) DE CONTENTIONE PSH ET RVPILH || REGI IN RVPILIV REGE PRANESTINV. *E* EGLOGA. (EGLOGA. *λ*) VIII. IN RVPILIV (RVPILLIV *λ*) REGEM PRENESTINVM (PRENESNESTINV *λ*) *Flu* 1 rupili *EγFl'u* (*β'agr*) *Porph.* ad u. 32 *Pph.* rupili *v σ Pf.* u. 32 *Ac.* 'rutilium' et 'rutilius' *Porph.* in interpret. sed 'rupilius' *Porph.* ad u. 29 *Acr.* ad u. 20 'rupilium' *Porph.* ad u. 30. 32

Rupili pus] rupilipus *D*. uenenum] uenenus *λ* opp. *Pph.* Rupili pusque uenenumque *Pecrk.* 2 hybrida *φλ'* (*g*) *Pph.* *Porf.* *Ac.* *Acr.* hybrida *DEγ u* (*β'σ a r*) *Porph.* hybrida *ψ a. ras.* hybrida *v* ultus] uultus *E* opinor] opimor *E a. ras.* 3 et] haud *Tan.* *Faber* opp. *Pph.* lippis] lixis *Clericus* opp. *Pph.* 4 negocia (*λ* *vag* et *Fran.*) habeat *E* agebat *Sernius* opp. *Pph.* et cf. *Cic. epist.* I 3, I. XIII 30, I. 57, 2. 5 Clazomenus *E a. ras.* etiam] et iam *Botheus* litis *D pr. Eγ* (*a*) *y* [*Bruxell.* 9777 *a i. m. Gronou.* *Mellic. Valentin.* I] lites *D corr. Fl'u σ'* molestas] molestus *y* [*Gronou.*] cum Rege: molestus, *Pecrk.* 7 tumidus *DEγ u* (*a g*) *y* [*V Bruxell.* 10064 *a i. m. Harlei.* 2724 *Mellic. Montepess.* *Nostrad.* 184 *Regius, alii; tim; Paris.* 8219] tumidusque *Fl'u σ'y*

8 Sisenas u Sisennas *cctl.* *σ'* *Pph.* *Ac.* Sisenas *g* bis senos *glossar.* *Mai* barros *Eγ u i* aut *pr. σ'* *glossar.* *Mai* cons. *Ac.* *Acr.* barros

ad Regem redeo. postquam nihil inter utrumque
conuenit; (hoc etenim sunt omnes iure molesti, 10
quo fortes, quibus aduersum bellum incidit. inter
Hectora Priamiden animosum atque inter Achillem
ira fuit capitalis, ut ultima diuideret mors,
non aliam ob causam, nisi quod uirtus in utroque
summa fuit; duo si discordia uexet inertis 15
aut si disparibus bellum incidat, ut Diomedī
cum Lycio Glaucō, discedat pigrior ultro

TESTIMONIA.

16 cf. Plinius epist. V 2: 'accepi pulcherrimos turdos — recipies ergo epistulas steriles et simpliciter ingratas ac ne illam quidem sollicitiam Diomedis in permutando munere imitantes'

VARIA LECTIO.

σ pr. Ac. uarros Da. ras. Fl'y Pph.' Porph.' baros D corr. uaros u corr.
aequis F glossar. Mai precurreret γλ pcederet u opp. u marg. Pph.'
Ac. glossar. Mai al./bls E opp. Pph.' Ac. Acr. 9 ad Regem redeo] moliri
exitium, Lehrsius regem] rem iam Hertelius p'quā Ac. Acr. nichil u
inter] in E τ g 10 iure] more Doeringius opp. Pph.' Ac.
11 aduersis y [Basil. 1 uar. u. 2 m. Bruzell. 9777 a 1. m.] Kirchnerus
opp. Pph.' ob uerbum Hamacherus inter E olim Bentlii
suspicio 12 Haectora F Haetora λ priamidem E priamidē u
inter Achillem] in7//acille E 14 allam ob] ob a¹iam u 15—18
duo — missis] del. Pccrlk. 15 nexit a uerset y Bentl. opp. Pph.'
nexit ε' inertis E 1 ut uid. γ (a) y [Bruzell. 9777 a 1. m. Mellic.]
inertes E Inertes D Fl'u ε' Pf. inheries Pph. inermes y 16—17
bellum — Glaucō del. Apitzius opp. Porph.' Acr. 16 aut] At γ y
incidat] incid& E 17 'Glaucus enim confessus se uictum
munus Diomedī misit arma aurea, et Diomedes aerea accepit. At Diomedes
et Glaucus inimici fuerunt, Diomedes fortis, Glaucus ignauus.
et munera Diomedī misit, ut ab armis discederet' Acr. licio D
(β' vσtrε) litio E y (ar) licio y [Lips. uar.] licyo F lycio λ (g) Pph.'
Glaucō] claudo E opp. Ac. discedat] lis, cedat Apitzius pulchrior
E γ Fl'u uar. (β' vr et 3 Bland.) pulchior a pulchrior D 1 aut pr. cf.
Cic. pro Murena 12, 26: 'ne pulcrum se ac beatum putaret' pigrior
u D 2 aut corr. (σ gl marg. et β 2) y [V Arg. III Barciu. Gronou.
Paris. 7976. 7979. 8213. 8219. Nostrad. 184. Sorb. 1578. Zulichem.]
consentire uidentur Porph.' Acr.; cf. cod. a serm. II 3, 95: p^ulcis
'cito contentio finietur cedente inferiore et ultro dante aduersario
munera' Porph.'

maneribus missis;) Bruto praetore tenente
 ditem Asiam, Rupili et Persi par pugnat, uti nou
 compositum melius cum Bitho Bacchius. in ius 20
 acres procurrunt, magnum spectaculum uterque.
 Persius exponit causam; ridetur ab omni
 conuentu; laudat Brutum laudatque cohortem;
 solem Asiae Brutum appellat, stellasque salubris
 appellat comites, excepto Rege; caueu illum, 25
 inuisum agricolis sidus, uenisse; ruebat
 flumen ut liberum, fertur quo rara securis.
 tum Praenestinus salso multoque fluenti

TESTIMONIA.

21 cf. ecb. capt. 773: 'concurrunt ambo, psalmos pariter recitando'

VARIA LECTIO.

u. 18 omis. y [Lips. pr.] missis.] nuper *Peerlk. deletis uu.* 15
 —18 duo — muneribus pruto *E* pretore γλ̄ptore *E* 19 rupili gl
 (et *Fran.*) psii u persili *Pph.* pugnat Ω ε' pugnant l i pugna
Pph. pugn. *Ac.* pugnat uti] pugna erat, ut *Peerlk.* uti non testan-
 tur *Pph.* *Ac.* 20 Compositum γ *F* (va r) *Pf.* *Ac.* Compositum *E* i
 (σ) *Pph.* Compositus *DE* γ uar. (β' g l) Compositus λ u Compositi y
 [cod. *Magdalen.*] *Bentl.* cf. *carm. ad Liu.* 301: 'par bene compo-
 situm' bitho *DE* γ *F* λ' (*agr*) *Pph.* cons. *Porph.* *Ac.* Bithus (Bithi
 v) *Acr.* hitto u bito v hytho β' σ *Pf.* cons. *Porf.* 'Bitus' *schol.* u
BITVS *inscr. Rhen.* 855. 1290. *BITI* 955 *Bramb.* *BITHVS* *in inscr.*
Philippensi revuc arch. 1865 nr. 6 p. 451 Bithye *Peerlk.* ba-
 chius *D* γ ε' bacchius *cett.* (a) baccius *Pph.* *Porph.* bacchus *Pf.* *Porf.*
 in ius] intus y [V] *opp.* *Ac.* *Acr.* 21 concurrunt *DE* γ (β'
 v σ ar et 3 *Bland.*) procurrunt *F* λ' u (et V) y p̄currunt g procedunt
Acr. in interpret. spectalū *D* uterque], ierq' *E* 23 choortē
 u coortē *E* 24 apellat *D* (et β p. ras.) appellat *E* γ *F* λ' u ε'
 salubris γ (a) salubres *cett.* ε' *Acr.* 25 Apellat γ Appellat *DE* *F* λ'
 u ε' caneu] canu *E* *opp.* *Ac.* 26 uenisse] ueniss. λ *opp.* *Pph.*

rueat *E* 27 Fulmen *D* *opp.* *Pph.* *Porph.* *Ac.* fertur quo
 rara securis] fertur rapido in sata cursu uel sternit rapido sata
 cursu uel ferit quo rara securis *Peerlk.* 'quo (qua cod. *Fran.*, *Bamb.*
 n. l.) rara securis fertur (fertur securis *Bamb. Fran.*)' *Acr.*

securis *D* ut uid. *opp.* *Pph.* *Acr.* securis *E* *opp.* *Pph.* *Acr.*
 28 iuestiliū u multo *DE* γ (β' v σ corr. a g r) *Pph.* *Porph.* mul-
 tum *F* λ' u γ z uar. (σ pr.) multo *Dan. Heinsius*

expressa arbusto regerit conuicia, durus
 uindemiator et inuictus, cui saepe uiator 30
 cessisset magna compellans uoce cucullum.
 at Graecus, postquam est Italo perfusus aceto,
 Persius exclamat 'per magnos, Brute, deos te
 oro, qui reges consueris tollere, cur non
 hunc Regem iugulas? operum hoc, mihi crede, *tuorum est.' 35

VIII

Olim truncus eram ficulnus; inutile lignum,

TESTIMONIA.

I 8. 1—4 'olim — formido' Hieronym. comment. in Isaiam lib. XII
 cap. 44 Lactant. instit. diuin. II 4, 1 1—3 'olim — deum' glossa
 uet. ad Prudent. apotheos. u. 293 1 Prisc. XV 5, 28 Serrinus ad Aen.

VARIA LECTIO.

29 Expresso *D opp. Pph.' Ac.* arbusto] arbusta *Pph.' opp.*
Ac. ambustus *Peetrk. opp. Pph.' Porph.' Ac.* reger erit *γ opp.*
Pph.' Porph.' conuicia *D γ Fl* ξ conuitia *Eu* (σ l et β) *Pph. Porph.*

30 Vindemator *E γ φ p. ras.* Vindemiator *D φ a. ras.* $\lambda' u \psi p.$
ras. \xi' Pf. Ac. Vindemiator ψ Vindemiator *a* uindemiatur *Pph.*
 'Vindemiator (Vindemator *Bamb.*) non dicitur sed uindemator (uinde-
 miator *v Bamb. Fran.*) et si ita dixeris uersus non stabit' *Acr.*

sepe *E γ* 31 compellans *Fl u* compellans *DE \xi' opellās g* cucul-

lum *DE γ pr. Fl corr. u \xi' (l a. ras.)* cucullum *γ* cuculum λ enculum
l p. ras. y 32 grexus *F Pph.' grecus eccl. \xi' (geus a)* postquam]
 postquā λ Italo] italio *E a. ras.* 33 Persius exclamat] per te auos
 clamat *Peetrk. opp. Pph.' te]* om. *Pph.'* 34 reges] regis *g opp.*
Pph.' Ac. consueueris *y Pph.' censueris E* consueuas *y* consuesti
y [cod. Galeanus] Benth. consuestia *Peetrk.* 35 rege $\lambda' opp. Pph.'$
Ac. crede] credere *E* hic, mihi crede, tuorum est uel operis,
 mihi crede, tui hoc est *Peetrk.* tuorum est $\Omega' \xi'$ tuorum, om. est *g y*

I 8. DE PRIAPO EGLOGA · VIII · D EGLOGA · (EGLOGA λ) · VIII ·
F l u Porph. INDVCIT PRIAPVM LOQVENTEM σ VER BAST
 PRIAPI *a*; sermoni 7 continuant $\gamma \psi y$ sine inscriptione sed maiore
 littera initiali *E* (ψ l et β) HOS (sic) SATYRA INDVCIT LOQVEN-
 TEM || DE MALEFITIIS · *y [Fran.]* 1 eram $\Omega' \xi'$ *Pph. Ac.*
 Lactant. Hieronym. Serrinus Alcuin. schol. Argentor. II erat codd.
DHK Prisciani unde Paldamus con.: 'truncus erat olim' lignum]
 dignum $\phi a. ras. \lambda' opp. Pph.'$

cum faber, incertus scamnum faceretne Priapum,
 maluit esse deum. deus inde ego, furum auimque
 maxima formido: nam fures dextra coercet
 obscenoque ruber porrectus ab inguine palus: 5
 ast inportunas uolucres in uertice harundo
 terret fixa uetatque nouis considerare in hortis.
 huc prius angustis eiecta cadauera cellis
 conseruos uili portanda locabat in arca;
 hoc miserae plebi stabat commune sepulchrum, 10

TESTIMONIA.

XI 65 (inutile lignum doest in cod. Paris. 7929, non in Regin. 1674) Aleninus de gramm. p. 2085 P. 'olim truncus eram' schol. Argentar. II (= Oberlini B) ad epod. 17, 58. 76. cf. Priap. 75, 3: 'quae tamen exanimis nunc est et inutile lignum' uita Adalberonis, mirae. cap. 1 [Pertz XIII] = XII 139]: 'nam quasi truncus erat ficulus, inutile lignum' 4—7 'nam — fixa' Seruius ad georg. III 411 mythographus III tract. 6, 26 ap. Mai class. auct. III 204 = p. 189 ap. Bodeum 'fures — fixa' mythographus I lib. 2 c. 126 ap. Mai, III 46 = p. 40 ap. Bodeum 5. Prisc. III 3, 18 7 cf. eeb. captini u. 1137: 'ericio latis solito considerare cellis' 9 cf. eeb. capt. 1157: 'conseruus uilis, quem tardat acuta securis'

VARIA LECTIO.

2 scannū u faceret λ 4 coercet DEy (a) coerchet Fl'g' Ac. choerchet u 5 Obsceno Ω'g' ruber] rubet y Seruii cod. Vatican. 3317 rubra g [porrectus] proiectus mythographus I palus] paulus λ a. ras. 6 ast] Est Fl' has Seruii cod. Vatican. 3317 inportunas DEy Ful corr. g' (ip: g) importunas l importunus λ pr. uolucres Ω'g' harundo Fl'u g' Seruii Paris. 7959 arundo D arundo Ey (a) 7 terret] terrae mythogr. III considerare in hortis] haerere sepuleris in proecdosi fuisse suspicatur Hitzigius opp. Pph.' Porph.' considerare DEy Fl'g' insidere uy Pph.' consistere y hortis] ortis E opp. Pph.' Porph.' uu. 8—16 in proecdosi defuisse, post serm. 7 editos esse suspicatur Hitzigius 8 huc] Huc prima littera maiore ut in nouo sermone g opp. Acr. cellis φ 9 conseruos Acronis cod. Paris. 7985 et cd. Acronis Aescensigna 1529 conseruus Ω'g' Acr. eodd. cett. uilis Fl' (et Fran.) y eeb. capt. archa u? 10 hoc] Hic y [Bruxell. 9777 a 2. m.] Cuninghamus Peetrk. misere E plebi phoebi l1 stabat] dabat in Peetrk. sepulchrum Ey Fl'g' sepulchrum Du (a) cf. Cic. orat. 48, 160 aspirabont 'ueteres' auctore Gellio II 3, 3, et sua quoque actate manere aspirationem Charisius p. 56 dicit; sepulchrum et Doederlinus post sepulchrum distinzerunt colo Stallbaumius, Keckius puncto, u. 11 post

Pantolabo scurrae Nomentanoque nepoti.
 mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum
 hic dabat, heredes monumentum ne sequeretur.
 nunc licet Aesquiliis habitare salubribus atque
 aggere in aprico spatium, quo modo tristes
 albis informem spectabant ossibus agrum;
 cum mihi non tantum furesque feraeque suetae
 hunc uexare locum curae sunt atque labori,
 quantum carminibus quae uersant atque uenenis

15

TESTIMONIA.

11 cf. *Acr.* ad *serm.* II 1, 22: 'nomina luxuriosorum quos etiam (om. γ) in priore libro (libro etiam γ) Lucilius (Necentius conl. Hauptal.) carpsit' 17 *Consentii ars cap.* 16 p. 400 K.: 'quod Horatius ait: feraeque suetae (suetae M)' 18 cf. *ecb. capt.* 1138: 'abdere se siliei curae fuit atque labori'

VARIA LECTIO.

nepoti *interpunctione omni sublata* 11 Pantolabo *Du(g) Pph.' Porph.' cons. Acr.* Panto labo *EFλ' Ae.* Panta labo γ (Panta labo *Fran.* Planta labo β) Pantolabo $\nu \sigma a r$ Pantolabo et *Peerlk.* scurre *E* susurre *D* ^{m. e} norie. ntasq; λ nepoti] sepulcri γ [*Valentian.* 1] *opp. Pph.'* 12 Mile γ [*Lips.*] *opp. Pph.' Ae.* ped *Ae.* pedis *Porph.* 1 *opp. Porf. Acr.* pedes $\Omega' \zeta' Pph.'$ cippus *DE \gamma \phi corr.* ($\beta' \nu \sigma a g$) *Acr.* ciprus *Fλ a. ras.* (cyprus *l*) γ cipus *u* agrov γ *opp. gloss.* I' agro γ *opp. gloss.* I' quot pedes (pedis *Porph.*) in fronte, quot (qd *Porph.*) in agris (agro *Porph. pr.*) habeant' *Porph.' uu.* 13 *sq. inuerso ordine habet \gamma [\beta], sed errore signis s s correcto* 13 hic stabat, heredes non : n : s :] et stabat mon : heredes ne sequeretur *Peerlk.* haeredes *Fλ'* monumentum *l t Porph.' monumentum \Omega \zeta' ne* Nec *Ae.* sequeretur *DE \gamma (\sigma a g r pr.)* sequerentur *Fλ' u* ($\beta' \nu$) *Ae.* 'hoc monumentum heredes non sequentur' *Porph.' sed cf. Orell. inscr.* 4379. et *C. I. Grace.* 3270 *Boeckh.* 14 libet *u* *opp. Pph.'* aesquiliis $\gamma F \lambda'$ (σa) *Acr.* aesquiliis *DE u* (νr et β esquis g) exquiliis γ [*Fran.*] 15 spatium] spatiantur *Peerlk.* quo $\Omega' \zeta'$ qua *Benll.* qui *Apitzius Peerlk.* 16 deformem *u* (*superscr.* in) γ *opp. Pph.'* informi *a* 17 cum] ^{+ to} Cum γ dum *Doeringius* quin *Horkelius* tantum] uolucres *Peerlk.* ferreq; *E* suae F suetae λ' sueta *E* 18 sunt *E \gamma F \lambda' \zeta'* sint *u* sint *D(\sigma) \gamma* 19 Quantu λ quae] $\bar{q}$ *F* quae λ que γ uersant *DE \gamma F \lambda' \zeta'* uexant *u \gamma* 'uersant] mutant. in aliis 'uexant' lego' *gloss. \gamma*

humanos animos: has nullo perdere possum 20
 nec prohibere modo, simul ac naga Luna decorum
 protulit os, quin ossa legant herbasque nocentis.
 uidi egomet nigra succinctam nadere palla
 Canidiam pedibus nudis passoque capillo,
 cum Sagana maiore ululanti: pallor utrasque 25
 fecerat horrendas aspectu. scalpere terram
 mugibus et pullam diuellere mordicus agnam
 coeperunt; cruor in fossam confusus, ut inde
 manes elicerent animas responsa daturas.
 lanca et effigies erat, altera cerea: maior 30
 lanca, quae poenis conpesceret inferiorem;
 cerea suppliciter stabat seruilibus ut quae
 iam peritura modis. Hecaten uocat altera, saeuam

TESTIMONIA.

27 'puellam — agnam' gloss. Mai class. auct. VIII 362. 30 'lanca
 — cerea' Porph. ad u. 34 Seruius ad Aen. IIII 508

VARIA LECTIO.

20 penlere] pellerē Nic. *Heinsius* auertere *Heinrichius* naga
 Ω'ς' Porph. simul — legant] nulta uix Luna decoro prodit, quum
 ossa sepnlta legunt *Pecrlk. opp. Pph. Porph. schol. γ* decorum]
 decy Ey opp. Pph. 22 nocentis Ey (a1) y [*Mellic.*] nocentes
 cell. ε' 23 succintā F 26 aspectu Ω'ς' 27 Vungibus ψ
 deuellere l y opp. Pph. 28 Caeperunt γ u (vσ et Fran.) Ceberūt g
 sicut erat *Pecrlk. opp. Pph.* infosā E confusus] confusus v
 uu. 20 sq. inuerso ordine sunt in g 29 Manes Ω'ς' Ac. cons. Porph.
 ef. *Vergil. Aen.* IIII 427 manibus Pph. probante *Kirchnero* 'mire
 dictum est manes (manibus *codd.*) animas hoc est quae animae
 manes sunt. ut si diceret 'manes mortuorum' Porph. 'quid sint
 manes animae responsa daturae?' Acr. eliciant u ellicerent DEyF
 λ'ς' Pph. (elirent g) responsa] daresponsa u 30 et] om. u
 y Ac. *Seruius opp. Pph. et Porph. ad u. 34* effigies λ effiges
 g effugies Pph. Porph. Ac. opp. *Seru. Acr.* cerea γ 31 Laēnea
 λ poenis DEyF (σalr et β) pēnis u (v et Fran.) penis λ (g)
 conpesceret γFλ u (σa et β) Pph. ēpescere E conpesceret D (*vglr et*
Fran.) Pf. 32 Cerea φ Cerea cell. subpllicī E ut quae Du
 (β'σ) cons. gloss. Fran. utque v ut que γλ (g) utq; F (alr) atq; E
 33 hecaten DEyFλ' (σagr et β) hecatē u Hechaten v hecatā
 y [*Fran.*] uocet γ pr. seauam Ey

altera Tisiphonen: serpentis atque uideres
 infernas errare canes, Lunamque rubentem, 35
 ne foret his testis, post magna latere sepulchra.
 mentior at siquid, merdis caput inquirer albis
 coruorum, atque in me ueniat mictum atque cacatum
 Iulius et fragilis Pediatia furque Voranus.
 singula quid memorem? quo pacto alterna loquentes 40
 umbrae cum Sagana resonarent triste et acutum,
 utque lupi barbam uariae cum dente colubrae
 abdiderint furtim terris, et imagine cerea
 largior arserit ignis, et ut non testis inultus
 horruerim uoces Furiarum et facta duarum. 45

TESTIMONIA.

37 sq. Prisc. X 1, 1 florileg. Cusanum 37 eeb. capt. 1156 'merdis
 — albis' gloss. Mai class. auct. VIII 357 39 Prisc. V 4, 20 40 cf.
 eeb. capt. 807: 'singula quid memorem? superent cum singula laudem'

VARIA LECTIO.

u. 34 omis. y [Regius 1] 34 tisiphonen D tisiphonem y tisi-
 phonē v tisi//phonē a tisifonē E tysiphonē β' g tesyphonen Fl the-
 siphonē u (l thesiphōtē σ) tessiphonem r serpentis D pr. E γ 1
 (a g) y [Gronou. pr., Lips. Mellic.] serpentes cett. D superscr. ε'
 Pph. Porph. Acr. uiderem y pr. aut 1 opp. Pph. Porph.
 35 canes Ω' ε' Pph. Porph. Acr. 36 ne] neu Peetrk. opp. Ac.
 latere sepulchra] sepulchra latebant Peetrk. opp. Ac. foret]
 forte E lris] hist l sepulchra E γ Fl' (β' va r) Acr. sepulchra Du
 (σ g) u. 37 omis. y [Barcinon. 1] opp. Priscian. 37 Mencior l
 capud Eu pr. 38 lme y ueniat D E γ Fl' ε' Prisciani codd.
 5 ueniant u y Priscianus Hertzi floril. mictum D E γ Fl' ε' Priscia-
 nus floril. mictum u y atque] q; γ y 39 pediatia D γ Fl' (β' a r)
 Pph. Acr. pediatia v g pedatia u (σ) pediatia E 'Pediatius . . . propter
 quod cum Horatius feminino nomine Pediatium non Pediatium appellauit'
 Porph. uoranis γ p. ras. y opp. Porph. Ac. uoram' E opp. Ac.
 40 ali//na D 41 resonarent Ω' ε' r'sonoret g resonariunt y [Bru-
 xcell. 9777 uar. a 2. m., 1 cod. ap. Valart. (?) Benth. resonauerint
 y [Monac. III] resonant et Reisigius 42 uarię y [Bruzell. 9777]
 Marsae Peetrk. colibrę E 43 Abdiderint E Abdiderunt y [Bam-
 berg. a. ras. Paris. 8213 Wolfenbut. III] Abdiderint cett. ε'
 immagine l certa E opp. Ac. 44 asserit E opp. Pph. Ac. Acr.
 ut non] non φ 1 opp. Ac. non ut σ pr. opp. Ac. 45 horruerim Ω'
 ε' Orrueri a pr. y [Barcin.] Obruerim y [Succouatic. G ap. Fcam] Fea

nam, displosa sonat quantum uesica, pepedi
diffissa nate ficus; at illae currere in urbem.
Canidiae dentes, altum Saganæ caliendrum
excidere atque herbas atque iucantata lacertis
vincula cum magno risuque iocoque nideres.

50

VIII

Ibam forte uia sacra, sicut meus est mos,
nescio quid meditans nugarum, totus in illis:
accurrit quidam notus mihi nomine tantum,

TESTIMONIA.

46 Prisc. X 4, 23 Eutychieis ars II 4 p. 471 K. 'quantum uesica displosa pepedi' gloss. Mai class. auct. VIII 458 48 'altum Saganæ caliendrum' gloss. Mai class. auct. VIII 88

19. 1—2 'ibam — nugarum' schol. Veroneus. Verg. ecl. 6, 1 (sed non legit Arn. Hermannus) 'ibam forte' Victorinus III 1, 28 2 cf. eeb. capt. 4: 'necebar neniis, nugis quia totus in illis'

VARIA LECTIO.

46 dispo//sa a uesica, Ω' ε' Eutychie glossar. Mai uesica Prisciani cod. K uessica Prisciani cod. B a. ras. ue//sica Prisciani cod. G pepedi Ey Fl' u D corr. ε' gloss. I' Eutychie glossar. Mai pepedi D pepedit aliquot codd. Prisciani ap. Krehl. in his D a. ras. ap. Hertzium 47 Diffissa DEFλ' ε' Ac. Acr. (diuisa schol. v) Diffisa γ u (a i) ficus] nusus Peerlk. opp. Acr. (fixus schol. Fran. alt. l. opp. γ Bamb.) ille Eλ' illas Peerlk. curre E in] ⁱⁿ p K 48 Canidie E dentes Ω' ε' Pph.' caliendrum DEγ (var et β) Acr. glossar. Mai caliendrum σ caliendrum Fl' u (g et Fran.) Porph.' (gsl: Porph. alt. l.) caleandrum Pph.' 49 lacertis] iocere Machlyus opp. Ω' Pph.' 50 uincula] icula E opp. Pph.' Ac.

I 9. REFERT MOLESTIAM GARRVLI (CA: E QVA: Fran.) DE γ u (σ a r et Fran.) in u additum est quod exhibet F EGLOGA (EGLOGA · λ) · X · (X Porph.) Fl' Porph. inscriptione carent vgl 'Sermo iste dicitur MOLESTVS. ΕΠΙΦΕΡΟΜΕΝΟC' Acr. 'De epagomeno dicit' Acr. 1 Ibam] Ibam ut Bentl. opp. Pph.' Ac. uia] om. γ pr. opp. Pph.' Porph.' uia sacra] ssera uia Ac. opp. Pph.' Porph.' meus] om̄s E opp. Pph.' 2 meditans E (medicans E) totus] et totus γ Lambinus 3 Accurrit DEγ u corr. (β' vs alr et om̄n. Cr.) Accurrit λ Adcurrit F Occurrit u pr. (σ corr. g) Pph.' mihi] sic Pph.' nomine] nomē λ opp. Pph.'

arreptaue manu 'quid agis, dulcissime rerum?'
 'suauiter, ut nunc est' inquam, 'et cupio omnia quae uis'. 5
 cum adsectaretur, 'num quid uis?' occupo. at ille
 'noris nos' inquit; 'docti sumus'. hic ego 'pluris
 hoc' inquam 'mihi eris'. misere discedere quaerens,
 ire modo ocius, interdum consistere, in aurem
 dicere nescio quid puero, cum sudor ad imos 10
 manaret talos. 'o te, Bolane, cerebri
 felicem' aiebam tacitus, cum quidlibet ille
 garriret, nicos, urbem laudaret. ut illi
 nil respondebam, 'misere cupis' inquit 'abire:
 iamdudum uideo; sed nil agis: usque tenebo; 15
 persequar hinc quo nunc iter est tibi'. 'nil opus est te
 circumagi: quendam uolo uisere non tibi notum;

TESTIMONIA.

4 'quid — rerum?' ecb. capt. 1143 10—11 'sudor — talos'
 schol. Iuuen. X 178 13 'uerbem et ficos laudabat' Charisii cod. N
 I 15 p. 96 K. 14 'miscro — abiro' ecb. capt. 135

VARIA LECTIO.

4 Arrepte λ manu] manu] λ 'Ordo. quid rerum agis ait
 (aut γ) mihi tu dulcissime' Acr. 5 ut nunc est ut nunc est γ
 inqua φ opp. Ac. u. 6 om. E1 add. E2 6 assectaretur γ
 E (2) (β'σ α) adsectaretur DF λ' (ν g adsectetur^{aro} r) assentaretur u
 numquid γ (et Fran.) Acr. num quid DE (2) F λ' u (νσ α r et β) ue
 qd g occupo] om. E (2) occuipa g Occupio Ac. 7 inquit] at ille
 u 8 Hunc E pr. opp. Ac. mihi] haud mihi Peerlk. discere E
 quercens E γ λ' u 9 hocius γ a. ras. otius Eu 10—11
 puero, cum . . . talos: o te distinxit Bentl. 10 sudor γ [Bamberg.
 pr.] opp. Ac. Acr. 11 Maner & E manabat schol. Iuuen. bolante
 E opp. Pph.' Porph.' Ac. 'uolanum' Acr. in interpret. balane σ g
 12 Fclie i opp. Pph.' Ac. Acr. agebam E γ 1 aut pr. F λ' Pph.
 aiebam Du γ corr. Pph.' quid lib & E γ quidlibet cett.' quibz g
 13 uicos DE γ u (σ α r i) ficos F (β' v g l) Charisius ficos λ 15 iam-
 dudum D γ u (α) iam dudum E ψ 2 (β' v g r) Nam dudū ψ 1 Namdudumē
 λ Nā dudū i lā du dū φ iam uideo dudum σ s & γ 16 Per-
 sequar E γ u (σ α g et β) Prosequar DF λ' (ν r et Fran. 2 Bland.)
 iter est] ē iter E 17 quendam DEF λ' σ' quemdam γ u

trans Tiberim longe cubat is, prope Caesaris hortos.
 'nil habeo quod agam, et non sum piger: usque sequar te'.
 demitto auriculas, ut iniquae mentis asellus, 20
 cum grauius dorso subiit onus. incipit ille
 'si bene me noui, non Viseum ploris amicum,
 non Varium facies: nam quis me scribere plures
 aut citius possit uersus? quis membra mouere
 mollius? inuideat quod et Hermogenes, ego canto'. 25
 Interpellandi loens hic erat: 'est tibi mater,
 cognati, quis te saluo est opus?' 'hanc mihi quisquam.
 omnis composui'. 'felices! nunc ego resto.
 confice: namque instat fatum mihi triste, Sabella
 quod puero cecinit diuina mota anus urna: 30

TESTIMONIA.

18 'trans — cubat' Acr. ad epist. II 2, 68

VARIA LECTIO.

18 Transſtyberim γ Tranſtilbrē E is] his Eγ pr. (a a. ras.)
 cesaris u ortos γ ortos E 19 nil] nihil Pph.' quod Eγ Fl'
 D corr. ε' Pph.' quā] E quid D pr. λ corr. u γ sequar te] sequaste
 D 1 sequarte D 2 20 iniq; E asellis E 21 subiit γ pr.
 honus γ u 22 me] te Apitzius opp. Pph.' Ac. noui] notis Mark-
 landus opp. Pph. Ac. uouit Pf. opp. Ac. Viscum] fuscum Por-
 phyriōnis ω Weichertus opp. Porph.' Acr. 23 uarium D Eγ (vag
 r et β pr.) Porph. Acr. uarum Fl'u (σ et β corr. Fran.) Porf. me]
 om. γ pr. opp. Pph.' Ac. plures Ω' ε' Pph.' 24 citius E inbra u
 26 Inter pellandi λ' inī bellandi E 27 quis te saluo est D γ
 Fl' ε' quis saluo ē (om. te) E quib; est saluo te u quibus est te saluo
 y [1 Bland.] quis te saluo opus ē? v γ '1. in quibus necessaria
 salus tua est' gloss. I' hanc D a. ras. Eγ (v σ) haud Fl'u D p.
 ras. (ar et β) Pf. aut γ [Fran.] Pph. hant g 28 Omnis D Eγ (ag
 r) γ [β Bruzell. 9777 Gronou. 1 Lips. Mellic. Valentian. Vossian.]
 Omnes Fl'u (v σ et Fran.) Pph.' composui D F (vagtr et Fran.)
 Pf. composui λ composui E γ u (σ et β) Pph. 29 Confice γ [Lips.]
 opp. Pph.' factum u pr. opp. Pph.' Acr. triste, Sabella] triste
 Sabellae, Pcerlk. opp. Pph.' sabilla E opp. Pph.' Porph.' 30
 cecinit puero σ opp. Pph.' cecinit] cecini Pph.' puero E cecinit
 mota diuina auctore Cruquio Bcndl. mota cecinit diuina Pcerlk. mota]
 motum Reisigius urna] aura Iacobsius 'Mota anus u.] id est ipsa

hunc neque dira uenena, nec hosticus auferet ensis,
 nec laterum dolor aut tussis, nec tarda podagra;
 garrulus hunc quando consumet cumque: loquaces,
 si sapiat, nitet, simul atque adoleuerit aetas'.
 uentum erat ad Vestae, quarta iam parte diei 35
 praeterita, et casu tum respondere uadato
 debebat; quod ni fecisset, perdere litem.
 'si me amas', inquit, 'paulum hic ades'. 'inteream, si
 aut ualeo stare aut noui ciuilia iura;
 et propero quo scis'. 'dubius sum quid faciam' inquit, 40
 'tene relinquam an rem'. 'me, sodes'. 'non faciam' ille,
 et praecedere coepit; ego, ut contendere *durumst
 cum uictore, sequor. 'Maecenas quomodo tecum?'

TESTIMONIA.

34 cf. origo et exordium gentis Fraueorum u. 135: 'et matura suis
 aetas adoleuerit annis'

VARIA LECTIO.

commota ex urna dixit imminere mihi fatum ex garrulo. aut mota
 urna ipsa anus cecinit quoniam sortes de urna tolluntur' *Ac. Acr.*

31 dira] dura $\beta'y$ opp. *Pph.'* nec] neque *g Pph.'* 34 uitet
DEFL'u s' (uitet *r i*) uites γ uitat $\sigma i y$ atque] *om. u* 35 uen-
 tum] *Vestū E opp. Pph.'* 36 Praeterita *Eu* tum *DγFL'u s'* dū
E cū v tunc γ uadato *DEγFu s'* uadato λ uadatus γ lemma
cod. Acr. Fran., Benll. 'Vadato (Vadatus *Fran.*) iudicio (iuditio
 γ iudicia v) quia uadatus eum fuerat. Participium est' *Ac. Acr.*

37 Debeat *u opp. Acr.* Debeat *a Porph. opp. Porf.* quid *u opp. Pph.'*
 ni] *ui E (ni a) opp. Pph.'* 38 inquit λ hic ades] *incades*
E hic] huc γ *Apitzius* 'interea γy 39 Aut . . . aut *DEγ pr.*
 ς' *Pph.* laud . . . laud *FL'u pr. γ corr. (v a. ras.)* // Aut . . . aut *r*
Ahaud . . . haud λ (A minio picta) 40 quid] *qt a* inquit λ
 41 an *DEγFL' (vσagr) Pph.'* aut *u (β'y)* 42 precedere γ
 cepit *E cepit u* ego] *ergo Ac. opp. Acr.* durum est $\beta'v \sigma$ *corr. y*
Acr. ut uid. Doederlinus durum *om. est Ω' s' Pph. Ac.* 'Ordo et sen-
 sus est: ego sequor ut est dorum contendere cum uictore id est per-
 tinace' *Porph.'* 43 sequar $\gamma pr. (a)$ sequor *cell. s' Pph.'* meenas
DEF (vσlr) Porf. Pf. meenas γ meenas $\lambda u (\beta'ag)$ *Porph. Acr.*
 tecum] *tecum est y [Bamberg. Fran., Chisianus A ap. Feam,*
 2 *codd. ap. Valart.] opp. Pph. Porph. Ac. Acr.* 44-52 'pau-
 corum hominum et mentis bene sanae] Horatius dicit: 'magnum narras'.

hinc repetit; 'paucorum hominum et mentis bene sanae;
 nemo dexterius fortuna est usus. haberes 45
 magnum adiutorem, posset qui ferre secundas,
 hunc hominem uelles si tradere: dispeream, ni
 summosses omnis'. 'non isto uiuimus illic
 quo tu rere modo: domus hac nec purior ulla est
 nec magis his aliena malis; nil mi officit, inquam, 50
 ditior hic aut est quia doctior; est locus uni
 cuique suus'. 'magnum narras, uix credibile.' 'atqui
 sic habet'. 'accendis quare cupiam magis illi

TESTIMONIA.

47—49 'hunc — modo' Prisc. X 3, 16 47—48 'hunc — omnes'
 Prise. VIII 8, 41

VARIA LECTIO.

ne (om. Porf.) necesse sit (necessit Porph.) frequenter ostendere quis
 qu(a)e uerba habeat aut unde incipiat loqui. hoc obseruandum est:
 deinceps et supra et ubi duo puncta interposita sunt alteram
 personam loqui intellegas. certe iam sensus ipse docet quid Horatius,
 quid ille molestus dicat' Pph.' Porph.' 44 sane E corr. aut 2 sine E
 pr. aut 1 45—48 uerba nemo — omnis garrulo ascribat Stall-
 baumius 45 dexterius] deterius y [Bruxell. 9777 a 1. m.] ω Wad-
 delius est] te Roedcrus 46 posset DEγFL'ς' Ac. posset u pos-
 sit g fere λ opp. Ac. 47 hunc hominem] huic homini Pcerlk.
 opp. Ac. hominem] hominū E opp. Ac. hominum Prisciani VIII
 cod. R opp. Ac. uelles] ferres u si uelles y opp. Priscian. (et
 om. codd. Cr.) tardere E 48 Summosses DEyuς' Priscianus
 Submosses FL' omnis Ey (ari) y [Lips.] omnes DFL'uς' Priscia-
 nus uiuimus Ω'ς' Priscianus uiuitur y [Montepess. superscr. 1 m;
 Galeanus Zulichem. cod. collegii Trinit. Fcae Chisian. B a 1. m. uiuim⁹
 Bruxell. 10064] Benth. opp. Priscian. 49 nec] ne γ y ne φ i λ u y
 purior] pulchrior y [Bruxell. 9777] ulla] illa u est] om. y
 [Ramberg. 2 codd. Bersmanni] 50 nec] Ne u nil Ως'//nil i nihil
 [4 Bland. Fran.; nichil β] mi Ey D p. ras. φ p. ras. (v s a r) mihi
 D a. ras. FL'u corr. Acr. om. u pr. (β'g et 4 Bland.) inquam DE
 γFL'ς' (et 4 Bland.) Ac. unquam u (σ pr.) y 51 Dicitur Dλ
 aut DEyuφ corr. λ corr. ς' haud FL' hic aut] aut hic u (et in
 marg. hic) 52 su//s γ (suis γ pr.) suus cett.'ς' suis a atqui
 DEyuς' atque FL' (g) u. 53 om. D pr. 53^h ab& λ accen-
 dis] Ascendis Ac. opp. Acr.

proximus esse'. 'uelis tantummodo: quae tua uirtus,
expugnabis; et est qui uinci possit, eoque 55
difficilis aditus primos habet'. 'haut mihi dero:
muneribus seruos corrumpam; non, hodie si
exclusus fuero, desistam; tempora quaeram;
occurram in triuiis; deducam. nil sine magno
uita labore dedit mortalibus'. haec dum agit, ecce 60
Fuscus Aristius occurrit, mihi carus et illum
qui pulchre nosset, consistimus. 'unde uenis?' et
'quo tendis?' rogat et respondet. uellere coepi
et prensare manu lentissima brachia, nutans,
distorquens oculos, ut me eriperet. male salsus 65

TESTIMONIA.

54—55 'modo uelis, quae tua uirtus, expugnabis' Diomed. 1 p. 386 K. 59—60 'nil (nihil Hieronymus) — mortalibus' Hieronym. epist. 58 uita a. Theodulphi abbatis [act. ss. Mai I] cap. 1, 7 p. 97

VARIA LECTIO.

54 Proximus *Fl* 1 Proximus *cett.* λ *p. ras.* ζ' modo uelis quae tua uirtus est *Diomedis* *codd.* *AB* *opp.* *Ac.* quae] que λ 55 Expugnabit σ 1 (et β *corr.*) *y* *Diomedis* *cod.* *M* *opp.* *cod.* *B* Expugnabilis g' (et *Fran.*) *y* possit] posset *y* *opp.* *Ac.* poscit *Ianus Douza* *opp.* *Ac.* eoq// *D* eo q^a eoq; *u* eo quod *y* ω 56 Difficilis *Dpr.* *E* γ *Fl'* (*a* *r* Difficili *g*) *y* [*Bruyell.* 9777 *a* 1. *m.* *Fran.* *Gronou.* *Lips.* *Mellic.* *Valentian.* *Zulichem.*] Difficiles *u* *D* *corr.* (σ et β) Difficiles ν primos aditus *D* haut *E* (ν) haud *cett.* ζ' dero *g* deero Ω ζ' 57 seruos] *omis.* *E* *pr.* 58 tempora *E* (temuora *E* 1) tempore *u* queram γ *u* 59 Occurrā maiore littera initiatī ut in nouo sermone *g* nil] nihil *Hieronymus* 60 uita labore] labore uita *Hieronymus* hec *E* agit] ait *y* [*Fran.*] *Botheus* *opp.* Ω ζ' (et *omn.* *codd.* *Cr.*) ecce λ 61 aristius *D* *E* γ *Fl'* ζ' *Pph.* *Porph.* *Ac.* (aristeius *g*) aristhius *u* 62 pulchre ϕ pulcre *u* uenis et *E* γ *D* *corr.* ϕ *corr.* λ' *corr.* (β' ν σ α) *Pph.* uenisset *D* *pr.* *Fl'* (*g* *r*) 'Interrogabat unde uenisset (uenis aet γ) Aristius (arustius γ) uero (*om.* *Fran.*) respondet (respondit *Fran.*) *schol.* *r* 63 tendis *D* *E* γ *u* λ' α ζ' *Pph.* tendit *Fl* γ respondet Ω respondit γ *Pph.* cepit *u* *opp.* *Pph.* 64 prensare γ (β' ν α 1 et *omn.* *codd.* *Cr.* *prensare* *r*) pensare *E* (σ) *y* pressare *D* ψ *u* (β σ α 2 g 1) *y* *Pph.* *Porph.* pressare ϕ λ manu] $\mu\alpha\tau\eta\lambda$ λ (*sic*) brachia *Pf.* *Porph.* brachia Ω ζ' *Pph.* *Porph.* *alt.* 1. nutans] mutans *E* *opp.* *Ac.* *Acr.* nictans *y* *Baxterus* *opp.* *Ac.* *Acr.* 65 salsus] falsus *ylemma* *Acr.* *codd.* *Bamb.* *Fran.* *opp.* *Pph.* *Ac.* falsum *Peerlk.* *opp.* *Pph.* *Porph.* *Ac.*

ridens dissimulare; memm iecur urere bilis.
 'certe nescio quid secreto uelle loqui te
 aiebas mecum'. 'memini bene, sed meliore
 tempore dicam: hodie tricesima sabbata: uin tu
 curtis Iudaeis oppedere?' 'nulla mihi' inquam 70
 'religio est'. 'at mi: sum paulo infirmior, unus
 multorum. ignosces; alias loquar'. huncine solem
 tam nigrum surrexe mihi! fugit improbus ac me
 sub cultro linquit. casu uenit obuius illi
 aduersarius et 'quo tu turpissime?' magna 75
 inclamat uoce et 'licet antestari?' ego uero
 oppono auriculam. rapit in ius: clamor utrimque,
 undique concursus. sic me seruauit Apollo.

TESTIMONIA.

69—71 'nin — est' Prisc. X 4, 23 76 'licet antestari' Entychis
 ars II 15 p. 484 K. 78 'sic — Apollo' schol. Iuuenal. I 128

VARIA LECTIO.

66 Ridens E (Ridem E i) bilis] bellis Fl'y 68 set y
 meliore DEyu (sar) meliori Fl' (β'v g) 69 tricesima l a. ras.
 (et Fran.) tricesima DEy Fl g Pph.' trigesima u y opp. Pph.' Ac.
 uintu Dy (vl et Fran.) uin tu Fl u (sagr et β) Pph.' uin tu E uis
 tu y Bentl. 70 iudaeis Fy indeis DElu oppedere Dy Fl' E corr.
 u superscr. (β'v sar) Pph.' Porf. (oppedere Porph.) Ac. Prisciani
 codd. BDHGLK opponere E pr. u obponere Prisciani cod. R a 1.
 m. opperiere g 'Oppedere] contra dicere quasi contra pedem oppo-
 nere' Ac. Acr. mihi] mlii y a. ras. mi y p. ras. inquam] .i. q.
 Ac. inqua y unquam y umquam y //quā a 71 Religio D Fu
 (v s 2 l r) Religio Ey λ (β'σ 1 a) Riligio g al] aut E (at Ez aut
 E 1) mi] mlii DE y a. ras. Fl' u (β'v a r michi g) Pph.' mi
 y p. ras. (σ) y u. 72 omis. y [Montepess. pr. Paris. 7976 pr.]
 opp. Pph.' Ac. Acr. 72 ignosces] ignoscis v huncine EF (β'
 σ l) Acr. cod. v huncine Dy λ u (vagr) Pph.' Acr. codd. y Fran.

73 tam] lā v opp. Ac. Acr. surrexēs λ fugit] fūgit E
 improbus Dy λ' u (gr et Fran.) Ac. inphus EF (β'v σ a) ac me] ame
 y 75 tu] om. u pr. (β') y opp. Pph.' 76 Inclamat DEy Fl' (σ i
 a g r) Exelamat u (β'v r uar.) 77 Oppo^{no} E Obpono v Oppone Ac.
 Appono y Oppono cett. Pph.' utrinque D Fl' u g' utrinque Ey y
 78 Vndiq. u Vndiq. D seruauit] seruabit schol. Iuuen. opp. Pph.'

X

[Lucili, quam sis mendosus, teste Catone
defensore tuo peruincam, qui male factos

VARIA LECTIO.

HOS OCTO VERSVS EXHIBENT FL' (β') y [Bamberg. a 2. m. marg. Bern. 327. 542. 619 Berol. 5. 269 Burnci. 179 (in marg. a 2. m.) Dessau. II Dresd. I a 2. m. III et marg. Dresd. L Harlei. 2699. 2724 marg. (ab al. sed uctusta manu) Martinus cod. ap. Cruq. Montepess. Paris. 7976. 7977. 8212. 8213. 8214. 8216. 10401 Genou. Nostrad. 184 = Pulmanni B Petropolitanus Romani I. VI. 2, Ottobon. 1660, Feae 3 Vaticani 2766. 2777 (adscr. a 1. m.) 3259. 4 Suecouatic. (in his 1675) Palatini ADF (F a 2. m.) Angelicus A a 2. m. Barberinus B Vallicellanus A Vpsal. olim Miegianus nonnulli codd. Landini R. Stephani Lambini, 1 ap. Canterum, 1 apud Bersmannum, ms. Gesneri II, adscripti sunt in editione princ. bibl. Vaticanae teste Fea] ω [ed. Zaroti, Mediol. 1486, Ald. 1501. Iunt. 1503. Argent. 1514] CONTINANT ANTECEDENTI SERMONI β' y [Montepess. Paris. 8214 Nostrad. 184] VT SERM. X EXORDIUM EXHIBENT HOS VERSVS FL' y OMITTVNT DEYU (vs agr) y [quos ipsi contulimus Bamb. Barcin. Burnei. 179 a 1. m. Bruxell. 9777. 10064. Gronou. Harlei. 3534. Lips. Paris. 7979. 7984. 8218 Sorbon. 1578 Regin. Regius Valentian. Zulichem. praeterea Argent. III. codd. Bland. Gemblac. Mellic. et alii apud alios editores] Pph. Porph. Ac. Acr. schol. Γ in dubium uocat Aldus Manutius, Horatio obiudicet Lambinus, Bentleius silentio domnot, spurios esse ostendit Frid. Iacobsius, Orellius Frontonis circiter aetate ob homine otioso factos esse probare studet, Furio Biboeulo Kirchnerus uindicare conatur, Fannio (conf. Acr. ad serm. I 4, 21) nuper Fr. C. Hermannus Horotianos esse primus putauit Valartius; Heindorfius aut huius aut alius cuiusdam sermonis exordium incohatum sed post reiectum a poeto putot, aut in schedis eius post mortem repertum et huic sermoni additis uerbis ut redeam illuc temere praepositum esse; C. Morgensternius hos uersus ab Horatio primum quidem initio huius sermonis pphos sed curis secundis remotos esse putot, de duplici recensione huius sermonis a poeta facto etiam C. Frankeus cogitot; Io. Val. Franckius his uersibus locum in ipso sermone post uerbo: age quaeso u. 51 odsignauit. Reisigius hos uersus ab Horatio compositos et post u. 71 inserendos esse putat EGLOGA · XI · FL y (SATYRA · XI · Nostrad. 184) 1 quam sis] quod sis y [codd. plerique ap. Lamb., 1 cod. Canteri] quod sit y [Paris. 10401] 2 Defensore y [Bern. 327] tuo nouo y [Berol. 5 pr.] tui Ascensius peruincam] conuincam y ω [ed. Landini ex mss.] deuincam y [Kirchneri cod. L in Dresd. III] prope uincam Peerlk. qui] quod ω [Landin.]

emendare parat uersus, hoc lenius ille
 quo melior uir † est, longe subtilior illo
 qui multum puer et loris et funibus udis
 exoratus, ut esset opem qui ferre poetis
 antiquis posset contra fastidia nostra,

5

VARIA LECTIO.

3 Emenda^{re} rapat y [*Montepess.*] Cōmendare y [*Dresd. III Fran.*]
 lenius] lenior y [*uar. lect. ap. Pulman.*] ω [*ed. H. Stephan.*]
 leuius y [*Bern. 327 pr. 619. Berol. 269. ed Landin. ex mss.*]
 ille] illo *Hanovius* 4 Quo melior uir est *Fλ' (β')* y [*Bamberg.*
Bern. 327. Dresd. I. Montepess. Paris. 8213. 8216. 10401. No-
strad. 184 a 1. m. mss. ap. Lambin.] Quo melior uir et est y
 [*Nostrad. 184 a 2. m., Kirchneri ms. L in Dresd. III*] *Meinekus*
 Quo melior uir adest y [*Berolin. 5*] Quo melior uir hic est y [*Martini-*
nius cod. ap. Cruq.] Quo meliore uir et est y [*Bern. 619*] Quo
 meliorq; uir ē y [*Dessau. II Dresd. III Harleian. 2724*] quo melior
 uir is est *Lambinus* Est quo uir melior y [*Bern. 542 Paris. 7976*]
 ω [*Landin. Ald. Mediol. 1486*] est quo uix melior *Chabotius* Quo
 est uir melior y [*Berol. 269*] Quo uir melior est y [*Paris. 8214*]
 Quo uir est melior y [*Petropolitanus*] longe] longe ac y [*Martini-*
nius] longe et *Praediconius* illo] ille y [*Bamberg.*] uir, et est
 longe subtilior isto *Botheus* 5 qui] quem *Praediconius* mul-
 tum] paulum y [*mss. ap. Lambin. aliq., ms. Canter.*] puer et
Fλ' β' y [*Bamberg. Bern. 327. 542. 619 Berol. 5 Harlei. 2724 Mon-*
tepeess. Martinius Paris. 7976. 8213. 8214. Nostrad. 184] *Teier*
 et y [*Paris. 8216*] puer est *Gesnerus* pueros *Vrichsius* puerum est
Reisigius nuper *Rutgersius* fuerit *Praediconius* udis in ras. y
 [β] 6 Exoratus *F (β' I)* y [*Basil. I Bern. 327 a 1. m. 542.*
Berol. 5. Dessau. II Dresd. I. III. Harlei. 2724. Montepess. Paris.
7976. 8214. 10401. Nostrad. 184. ms. Gesneri II, ms. ap. Rob. Ste-
phan. Feae Vatic. G Suecouat. CDK collegii Romani B] ///atus y
 [*Bamberg.*] Exora///tus λ Exortatus y [*Bern. 327 a 2. m. 619*
Berol. 269 Paris. 8213. 8216. 10401 uar.] Exhortatus y [*Martini-*
nius, Petropolitanus, codd. ap. Lambin., Feae Vatic. A I Palaftin.
CD Chis. A a 1. m. Vallicell. A] *Aldus* *Praediconius* exornatus *Gla-*
reanus est ornatus *Valartus* exoratus *Horkelius* est hortatus *Peerlk.*
 ut esset] omis. y [*Bern. 327 pr.*] opem] opus y [*Dresd. III*] qui]
 quis *Aldus* quod ω [*Landin.*] ferre] ferrer y [β pr.] 7 antiquis]
 Ambiguus y [*codd. aliq. ap. Lambin.*] fastidia] fastivia y [*Berol. 5*]
 nostra] uestra ω [*Landin.*] 7—8 nostra, — grammaticorum, e: d:
Doederlinus qui hos octo uersus genuinos habet u. 8 spurium iudicat
Hitzigius qui septem priores uersus *Horatio* abiudicat et lectori coetaneo
Vateri *Catonis* et *Horati* tribuit; eundem delet *Apitzius*

grammaticorum equitum doctissimus. ut redeam illuc.]

Nempe incomposito dixi pede currere uersus

Lucili. quis tam Lucili fautor inepte est,

ut non hoc fateatur? at Idem, quod sale multo

urbem defricuit, charta laudatur eadem.

nec tamen hoc tribuens dederim quoque cetera; nam sic 5

et Laberi mimos ut pulchra poemata mirer.

ergo non satis est risu diducere rictum

auditoris; et est quaedam tamen hic quoque uirtus;

est breuitate opus, ut currat sententia neu se

TESTIMONIA.

I 10. cf. simile exordium ap. Persium Horati imitatore s. 3, 1: 'Nempe hoc adsiduo o. q. s.' oidem s. 5, 1 Horatiani sermonis I 3 exordium ante oculos uersatum esse arbitramur 1-3 cf. Hieronym. epist. 84: 'mordetur et Lucilius, quod incomposito currat pedo, et tamen salos eius leposque laudatur' 1 cf. ecb. captiui 22: 'nam pede composito cortans insistoro metro' 436: 'neo pede composito soso sociauerat antro' 3 sq. 'quod (quae B) — defricuit' Consentius p. 348 K. 6 cf. ecb. capt. 16: 'hic sua deuitat, dum pulchra poemata cautat'

VARIA LECTIO.

8 Gramaticorum β' y [Bamberg. Berol. 5 Paris. 10401] grecorum y [Bern. 327] romanorum y [codd. ap. Lambin. alig.] equitū y [β] equidem Kirchnerus omis. Landinus illuc] illic y [Nostrad. 184 Feae Vatic. A2]

I 10. EGLOGA · XI · u Porph. AD MALEDICTIONEM (MALEDICTIONE a et Fran. MALEDICTVM σ) LVCILLI (LOC: r) RESPONDET (RESPONDIT r) E γ (σ ar) y inscriptione carent D (v q l et β) 1 incomposito DE γ ψ u σ' Pph.' Ac. incomposito φ λ (v)

2 Lucilli . . . Lucilli u^{ineptus} inepte Ω' Ac. inepti β' r 1 et uar. marg. 2

y inepte est] inepte y [Berol. 5] ineptus Doeringius inepte^u ē v 'Fautor inepte est] fauemus alicui quando aperta uitia eius negamus' Ac. Acr. 3 at] 'Subiectio' Acr. at E γ Fl u D corr. σ' Pph.' ad D

pr. ac l quod] quo. λ opp. Pph.' quae Consentii cod. B opp. Pph.'

4 defricuit (e in ras. ut uid.) D opp. Pph.' Porph.' schol. γ Lips. Consentius deconfricuit schol. Fran. perfricuit Acr. 5 caetera D γ (v σ a) nam D 1 E 1 y [Doruill. II. Dresd. III. Monac. III. Paris. 7976 a 1. m. Nostrad. corr. Valentian. 1] Pph. Acr. num

γ Fl' D 2 E 2 (v σ ar et β in ras. Fran.) Pf. nec u y ū g y 6 laberi

γ laberi cett. σ' Pph. Ac. (liberi Pf.)^{mimos} minos E opp. Pph.' Acr.

pulchra u 7 diducere D pr. E γ (v σ a g r) Pph.' deducere D corr. Fk' u (β') 8 quedam λ hec u 9 est] Est ^{III} φ opp. Pph.' Ac.

impediat uerbis lassas onerantibus aures; 10
 et sermone opus est modo tristi, saepe iocoso,
 defendente uicem modo rhetoris atque poetae,
 interdum urbani, parcentis uiribus atque
 extenuantis eas consulto. ridiculum acri
 fortius et melius magnas plerumque secat res. 15
 illi scripta quibus comoedia prisca uiris est
 hoc stabant, hoc sunt imitandi; quos neque pulcher
 Hermogenes unquam legit, neque simius iste
 nil praeter Caluom et doctus cantare Catullum.
 'at magnum fecit quod uerbis Graeca Latinis 20
 miscuit'. o seri studiorum! quine putetis
 difficile et mirum, Rhodio quod Pitholeonti

TESTIMONIA.

14—15 'ridiculum — res' florileg. Nostrad. 188 18 cf. ecb.
 captiui 706: 'talita conferre compellit simius iste' 20—21 'at —
 miscuit' Iulius Rufinianus de figuris sent. et eloc. § 6 p. 39 sq. Halm.
 21—23 'o — contigit' Prisc. XVI 2, 12

VARIA LECTIO.

ut currat sententia neu sē] est modo tristi. saepe iocoso. *D pr. opp.*
Pph. curat *E opp. Pph.* curra^s u *opp. Pph.* sententia λ
 u. 10 sq. om. *D* 1 10 Impediat *D* (2) γφυσ' Impediat *E* φλ
 honerantibus *F* λ' hōnerantib; *D* (2) aures Ω'ς' 11 sepe *D E* γλ
 u. 12 omis. *y* [*Lips.* I] ante u. 11 ponit *v* 1 Defendente λ
 rethoris *E* γ u *Ac.* poete *E* 13 urbane *F* (l 1) *y opp. Pph.* *Acr.*
 14 Extenuantis λ Extenuatis *F* Extenuatis *D* ψ 15 Forcius λ
 et] ac *y* [*Regius, Vatic. Palat. F*] *Porph.* ad u. 17 *opp.*
Pph. 16 Illis γ *opp. Pph.* *Ac.* comoda γ comedia *D E* u *Pph.*
 17 quos] quas γ 1 18 unū *E* (a g) unquam *cett.*ς' simus γ *pr.*
opp. Pph. *Porph.* *Acr.* 19 caluom *F* λ' caluom *cett.*ς' et doctus
 Ω'ς' edoctus *y* [*Barcin. Berol. 5 pr. Doruill. II*] doctus σ *y* 20 grēca
F Pf. grēca a l *Acr.* grēca *D E* γ λ uς' 21 o s/eri γ o seri v o sacri
 a *opp. Pph.* *Porph.* *Ac.* Priscian. quine γ *F* λ' u (a) *Pf. Porph.*
 qui ne *D* (β' v σ r et *Cruquii* *codd.*) *Pph.* Priscian. qui. ne *E* qd
 ne g 'Id est: putatisne . . .' *Acr.* putetis *D E* γ *F* λ' (β' v 2 σ
 a g *pr. r* et *Cruquii* omnes) *Pph. Porph. Pf. corr. Priscianus* pu-
 tatis u (v i g *corr.*) *y Pf. pr. Porf.* putarit *Peerlk.* post u. 21
 insertus est nec suo loco omissus u. 71 in *y* [*cod. Gcsn. II.*] 22 Dificile
E et] ac *Peerlk.* rodio u pitholeonti u (σ) pitho leonti *E*

contigit? 'at sermo lingua concinnus utraque
 suavior, ut Chio nota si commixta Falerni est'.
 cum uersus facias? te ipsum percontor, an et cum 25
 dura tibi peragenda rei sit causa Petilli?
 scilicet oblitus patriaeque patrisque Latini,
 cum Pedius causas exudet Puplicola atque
 Coruinus, patriis intermiscere petita
 uerba foris malis, Canusini more bilinguis. 30
 atque ego cum Graecos facerem natus mare citra
 uersiculos, uetuit me tali uoce Quirinus,

VARIA LECTIO.

pytho leonti *g* pito leonti *y* [Fran.] pitholeo (*Eγ* pitholeon *vγ* alt. *l.*
 pitoleoa Fran. phitoleon Fran. alt. *l.*) *Acr.* in interpret. 'pitholeo,
 rhodius' *Porph.* in interpret. (ποῖαε. leonti *Porph.* petaleonti *Porf.*
 pythalechon *Porphyr.* cod. Bern. 516 anni 1472 unde Pitholeo olim
 scribendum uideatur cf. *Suet. diu. Iul.* 75 *Macrob. sat.* II 2, 13
 23 concinus *λ* 24 ut *DEγυψ* 2 (β'σ agl 2r) *Pph.* *Ac.* et *Fl'* (*v*) *y*
 [Bamberg. Basil. III Montepess. Vossianus] commista *λ* opp. *Pph.*
Ac. (cōmissa *g* opp. *Pph.* *Ac.*) 25—26 'an et cum dura tibi per-
 agenda rei sit causa Petilli . . . cum uersus facias te ipsum percon-
 tor' hoc ordine *Pph.* cum *Porph.* 25 facias? *interpunximus* cum
Keckio pconctor *E* opp. *Pph.* pē eorum *Ac.* an et cum⁴ anecum
E opp. *Pph.* *Acr.* u. 26 post Petilli interrogandi nota et u. 30
 post bilinguis puncto distinximus cum *Kirchnero* 26 Dura⁴//ū u
 opp. *Pph.* *Porph.* petelli *Eγ* (a et β pr.) petilli *DFl'* u (*vσgr* et
 Fran. β corr.) *Pph.* *Acr.* cons. *Porph.* fast. *Capitol.* et nummi Pe-
 tilli, et *Doederlinus* u. 27 omis. *Pph.* *Porph.* *Acr.*, ante u. 25
 ponit *Maehlyus*, post u. 30 *Doederlinus* oblitus Ω'ς' oblitos *Bentl.*
 oblitis *Maehlyus* patriaeque patrisque] patrię patriiq; u patrięq
 patrisq; u 2 uar. patrumque Latine *Peerlk.* latini *DEγφ* corr. u
λ 2 5 (et *Cruquii* codd. omnes) latine *F* u 2 uar. (et Fran.) latine *λ'* (et β
 pr.) 28 pediū *E* opp. *Pph.* *Acr.* exudet *EγD* corr. 5' *Pph.*
 exsudet *D* pr. *Fl'* u (*g*) *Pf.* puplicola *y* [*Lips.*] *Pph.* *Porph.* publi-
 cola Ω'ς' *Pf.* *Porf.* *Acr.* publicula α 1 Poplicola *Muretus* u. 29
 omis. *y* [*Par.* 7976 pr.] opp. *Acr.* 30 malis] malles u pr. malim
Peerlk. Canusini more bilinguis post uerbo uetuit — uera (u. 32
 — 33) ponit *Pph.* *Porph.* more] mere *E* bilinguis (acc.) *Pop-*
pendieckius opp. *Acr.* 31 Atque Ω'ς' Atqui *y* *Bentl.* et cf. *Lach-*
mann. ad *Lucret.* p. 168 graecos *y* [*Regin.*] ἑcos α *y* grecos Ω
 5' 32 me tali Ω'ς' *Pph.* *Ac.* tali me *y* [*codex collegii Trinitatis*]
Bentl.

post mediam noctem uisus, cum somnia uera,
 'in siluam non ligna feras iusanius ac si
 magnas Graecorum malis implere cateruas'. 35
 turgidus Alpinus iugulat dum Memnona dumque
 defingit Rheni luteum caput, haec ego ludo,
 quae neque in aede sonent certantia iudice Tarpa,
 nec redeant iterum atque iterum spectanda theatris.
 arguta meretrice potes Dauoque Chremeta 40
 eludente senem comis garrere libellos
 unus uiuorum, Fundani; Pollio regum

TESTIMONIA.

33 cf. ecb. capt. 227: 'post noctem mediam, quando sunt somnia uera'
 34 'in siluam ne ligna feras' praefatio s. Eusebii Hieronymi in librum
 psalmodum [Vall. VIII 1157] Hieronymus adu. Pelagian. in fine, Hiero-
 nym. Sophonio epist. 134 Seruat. Lupus ad Einbardum epist. 1 Seruat.
 Lupi de tribus quaestionibus liber pag. 256 Baluz. cf. Berno Augiensis
 de cons. tonorum diuersitate [t. II p. 114 Gerbert.]: 'in siluam ne ligna
 feras: et in mare pisces?' Petrus Cluniacensis epist. II 12: 'et quam-
 uis secundum uulgare prouerbum stolidissimum uideatur humeris ligna
 ad siluam deferre et aqua urceo allata mare infundere'

VARIA LECTIO.

u. 33 omis. y [Wolfenb. l] opp. Pph.' Porph.' mediam noctem]
 noctem mediam ecb. capt. opp. Pph.' Porph. sonnia u 34 siluas
 D non] ne y ligna] ligni q lingua σ g l r y feras] feres σ
 ferās a ferās y [Regius] insanius //insanius λ 35 grecor̃ ψ
 gcorum a l crecor̃ E grecorum D γ φ λ u s' implere Ω' s' implere σ
 36 memnona D E F λ' (vg) Pph.' Porph.' Acr. menona γ mennona
 u (β'ar) memnona σ 37 Defingit D γ (vsa) Defingit β' r pr. Defin-
 dit E y Diflingit F λ' u (g r corr.) diffinget Pph.' diffingat Porph.'
 diffringit Rhoed Dan. Heinsius opp. Acr. defringit Rheni (uel Rheno)
 Pcerlk. capud E. haec ψ hec D λ hoc E i (v i g) y opp. Pph.'
 38 neque Ω' s' Pph.' nec y ede u sonent] sonant q pr. y opp.
 Pph.' certancia λ 39 Ne λ spectanda D γ E 2 (β' v sal 2 r) spe-
 ciata F λ' u y spectantia E i spectatq; g 40 in meretrice Pcerlk. opp.
 Ω' Pph.' potes] potest F λ' potens q 2 y [Bruzell. 9777 uar. a
 2. m. Gotting. l Monae. l Sorbon. 1578] Pph.' putes E pr. places
 Horkelius recte schol. γ crhemeta u opp. Pph.' 41 eludente]
 Et ludent E i senem comis, Kirchnerus comi garrere labello Ray-
 mundus Scyffertus comis] comes ψ superscr. y [Basil. III Zulichem.
 pr.] libellos E γ F λ' u s' libellos D pr. aut i y [Valentian. a. ras.]
 libellis y [Lips. l a 1. m.] Kirchnerus popello Horkelius 42 unus]

facta canit pede ter percusso; forte epos acer
 ut nemo Varius ducit; molle atque facetum
 Vergilio adnuerunt gaudentes rure Camenae. 45
 hoc erat, experto frustra Varrone Atacno
 atque quibusdam aliis melius quod scribere possem,
 inuentore minor; neque ego illi detrudere ausim
 haerentem capiti cum multa laude coronam.
 at dixi fluere hunc lutulentum, saepe ferentem 50
 plura quidem tollenda relinquendis. age, quaeso,
 tu nihil in magno doctus reprehendis Homero?

TESTIMONIA.

44 sq. cf. Quintilian, institut. orat. VI 3, 20: 'neque enim dicret Horatius, facetum carminis genus natura concessum esse Vergilio'

44 'Varius — facetum' Servius ad Verg. eel. VIII 35

VARIA LECTIO.

Elu ψ (uolebat Eludente) opp. Ac. EYānus ψ opp. Ac. uiuopam
 ψ opp. Ac. pollio Ω'ς' Acr. 43 facta] Fracta y [Lips.] Fata
 g y [Paris. 8216 pr. Wolfenb. 1] Horkelius Facta Ω'ς' [In 3
 codd. Bland. & Busl. hi uersus ad hunc modum leguntur, forte epos
 acer, ut nemo, Varius. ductu molle atque facetum Vergilio annue-
 runt gaudentes rure Camenae' Cr.] 44 nemo E (neme E1) opp.
 Acr. uarius DEγ (vσagr et 3 Bland.) Acr. Scruii Vossianus
 uarus Fλ'u (β') Scruii Vatic. 3317 Paris. 7959 ducit D1Eγ
 (v ar) Scruii Vossianus dicit σg Scruii Vatic. 3317 Paris. 7959
 ductu Fλ u (l uar. et β 3 Bland.) dictu l (et Fran.) ductū D
 molle] mole ψ opp. Pph. Acr. 45 Vergilio y [Lips. pr. Regin.]
 Virgilio Ω'ς' (et 3 Bland.) Acr. annuerint Du (β') adnuerint Fλ'
 (v) annuerant γ (σ a) adnuerant r adnuerunt E adnuerunt g y [3
 Bland. Busl. Gotting. 1 Mcllic. Paris. 7976. 8213 Nostrad. 184 a
 pr. m. Pulmanni E] Acr. camene E 46 uarone γ opp. Acr.
 47 possem DEyu (vσagl uar. r et β corr.) Acr. possim Fλ' (β')
 48 ego ψ illi] om. ψ pr. λ i u y opp. Ac. 49 Herentem ψ Herentem
 DEγφλ'uς' capiti] capite γ i ut uid. cum multa Ω'ς' cumulata
 F uar. y cumulatam y multa cum y u. 50—51 'at dixi — relin-
 quendis.' Ritterus opp. Pph. u. 50 omis. y [Paris. 8214] 50 At
 D corr. γ φ u E2 ψ 2 & Pph. Ad D pr. E1 (σ pr.) Et ψ λ' (et
 Fran.) dixi] dixit u opp. Pph. lutulentū E lutulentē E1 opp.
 Pph. sepe Eγλ ferentem] ferentem λ pr. 51 quidam λ
 quaero DEγ (vσar i) quero λ corr. (g et β corr.) Pph. quaeso Fu
 (Ir2 et Fran.) y Pf. queso λ pr. (et β pr.) y 52 nichil u repre-
 hendis Ω'ς' reprehendis σ y Homero] omero E

nil comis tragicū mutat Lucilius Acci?
 non ridet uersus Enni grauitate minores,
 cum de se loquitur non ut maiore reprehens?
 quid uetat et nosmet Lucili scripta legentis
 quæerere, num illius, num rerum dura negarit
 nersiculos natura magis factos et euntis
 mollius ac siquis pedibus quid claudere senis,
 hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
 ante cibum uersus, totidem cenatus? Etrusci
 quale fuit Cassi rapido feruentius anni
 ingenium, capsis quem fama est esse librisque

TESTIMONIA.

54 Seruius ad Aen. XI 601

VARIA LECTIO.

53 Nihil *E Porph. opp. Ac.* comis] comes *Porph. opp. Porf. Ac.* tragicū] traici *E tragicis u* mutat licilius *E opp. Porph. acci DE γ (β σ a g) Porph. accii Fl' u* acti *ν Atti Lambinus Enni Peerlk.* 54 enni *u (gl) Acci Peerlk. opp. Pph. Porph.* minores *Ω'ς' Pph. Porph. Seruii Paris.* 7929 minores? *ω [Mediol. 1477 Venet. 1478] minoris g y [Argent. III Regin. Sorbon. 1578 Valcutian. i] Seruii Regin. quod nescio an recte in textum recipere nolimus; de homocoteleuto cf. uu. 81. 82. 83. 85* 55 de se loquitur non ut] loquitur de se, ut de non *Peerlk. opp. Pph. Ac.* reprehens *DE γ φ* *ς'* reprehens *ψ λ' u Pph. rēphens λ* 56 uetat] notat *Ac. opp. Acr.* lucilli *u (g) lucilli ν* legentis *y [Wolfenb. III] legentes Ω'ς'*
 57 Querere *E γ* num illius] non illius *ψ pr. opp. Pph. Porph. Ac. Acr.* negarit *D (r in ras. ul uid.) negauit y [Bamberg. Wolfenb. III] opp. Pph. Porph.* 58 factos] alios *gy [Fran. uar. Gotting. I Harlei. 4862 Lips. pr. Sorbon. 1578 Wolfenb. II superscr.] abtos y [β uar.] aptos y [Dresd. III Harlei. 2724] comptos y et] om. *E* euntis *D pr. γ (a r pr.) y [Gronou. Mellic. Montepess.] uentis E* euntis *D corr. cett. γ' Acr.* u. 59 sq. omis. *y [Zulichem. i]* 59 ac *DEF λ'ς' (et omn. eodd. Cr.) at u & γ (a)* at sit *Lambinus* quid] qui *y [2 Bland.]* 61 cenatus *E γ λ uς' caenatus D F (vt) Etrusci* etrusce *γ pr. opp. Pph. 62 Cassi* crassi *φ opp. Pph. Porph. Ac. Acr.* feruentius *E* anni *u Pf. opp. Pph. Acr.* amne *σ y opp. Pph. Acr.* 63 Ingenlom *γ* capsis — librisque] del. *Hitzigius opp. Pph. quem] quē D opp. Pph.**

ambustum propriis. fuerit Lucilius, inquam,
 comis et urbanus, fuerit limatior idem, 65
 quam rudis et Graecis intacti carminis auctor
 quamque poetarum seniorum turba; sed ille,
 si foret hoc nostrum fato dilapsus in *aeuom,
 detereret sibi multa, recideret omne quod ultra
 perfectum traheretur, et in uersu faciendo 70
 saepe caput scaberet, uiuos et roderet unguis.
 saepe stilum uertas, iterum quae digna legi sint,
 scripturus, neque te ut miretur turba labores,
 contentus paucis lectoribus. an tua demens
 uilibus in ludis dictari carmina malis? 75
 non ego: nam satis est equitem mihi plaudere, ut audax

TESTIMONIA.

65 cf. ecb. captiui 715: 'comis et urbanus, animo pius, ore seren-
 nus' 71 schol. Pers. 1, 106 Eutythis ars II 1 p. 467 K. cf. ecbasis
 captiui 13: 'saepe caput scabatur, uiuus conroditur unguis' 72-73
 'saepe — scripturus' Hieronym. comment. in ecclesiasten cap. 2
 72 'saepe stilum uertas' Pompeii commentum ap. Keil. V 1 p. 109

VARIA LECTIO.

64 propriis] det. Hitzigius lucilius inquā φ inquam] inq
 (= inquam) u u. 65 omis. φ 1 opp. Acr. 65 urbanis F λ' y
 opp. ccb. capt. limator ψ opp. Ac. Acr. 66 rudis et] Rudius
 Casaubonus opp. Acr. et] ex y [Fran.] a y at Rutgersius
 grecis Pf. grecis y [Barcin.] grecis Ac. grecis Ω' ε' Pph. intacti] qui
 intacti Peerlk. opp. Pph. Ac. auctor] actor Pph. opp. Pf. Ac.
 67 set γ 68 fato] facto E dilapsus Ω' ε' (laps in ras. β) dila-
 tus σ g (et β pr. ut uid. 1 Bland.) delapsus y [3 Bland.] delatus y
 euum λ u aeuom cell. 69 D&errer& E Detraheret y Acr. in
 interpret. u. 71 omis. φ 1 opp. Pph. Porph. 71 Sepe caput
 E scaberet] scarab& E opp. Ac. scalperet y [Fran. uar.] Pph.
 Acr. in interpret. unguis D pr. Ey (a r) y [Paris. 7979] ungues
 cell. ε' Pph. schol. Pers. Eutyth. 72 'iterum ad scripturus (scri-
 pturus cod.) retulit' gloss. γ quae] q. E legissint γ a. ras. y opp.
 Hieronym. legissent u 1 opp. Hieronym. sinl] sunt y comma post
 uocem sinl detet Doederlinus 74 demens] clemens E pr. opp.
 Ac. 75 Vilibus DE γ φ u ε Pph. Milibus ψ λ' (et Fran.) in
 ludis] illudis γ 76 nam] n̄ u equitem] equidē E opp. Ac.
 omis. D pr. mihi] omis. u

contemptis aliis, explosa Arbuscula dixit.
 men moueat cimex Pantilius, aut cruciet quod
 uellicet absentem Demetrius, aut quod ineptus
 Fannius Hermogenis laedat conuiua Tigelli? 80
 Plotius et Varius, Maecenas *Vergiliusque,
 Valgius et probet haec Octavius optimus atque
 Fuscus, et haec utinam Viscorum laudet uterque.
 ambitione relegata te dicere possum,
 Pollio, te, Messalla, tuo cum fratre simulque 85
 uos, Bibuli et Serui, simul his te, candide Furni,
 • compluris alios, doctos ego quos et amicos
 prudens praetereo; quibus haec, sint qualiacumque,
 adridere uelim, doliturus, si placeant spe
 deterius nostra. Demetri, teque, Tigelli, 90

TESTIMONIA.

77 'explosa Arbuscula dixit' Seruius ad ecl. 10, 6 79 'uellicat
 absentem Demetrius' Eutycheis ars II 2 p. 2169 P.

VARIA LECTIO.

77 Contentptis u arbustula E (g) Acr. cod. v arbuscula cell.'s'
 Pph.' Porph.' Ac. Acr. codd. γ Fran. Seruius 78 cimex] in ras.
 γ (cimex a) opp. Ac. [†]cimex u opp. Ac. pantillius y [Fran.] Api-
 tzius potill' g cruci] & E cruciat y 79 demetrius Eutycheis cod.
 Paris. 80 M Fannius ψ (M minio picta) Faunius y [β] Fanius g
 ermocenis E ledat E u conuiua] cula E tegelli E tigilli
 g y u. 81 omis. D pr. Plotius γ Fl' u (a) Plocius DE s'
 uarius DE γ (v σ a g) uarus Fl' u (β' r) maecenas l y [Bamberg.
 Gronou. Lips.] mecenās φ mecenās γ ψ mecenās DE λ u s' Vergi-
 lius Aldus uirgilius Ω' s' uu. 82 sq. ordine inuerso in g y [Lips.]
 82 hec λ omis. u ante uocem Octavius punctum ponit Düntze-
 rus hoctavius γ 83 haec] neque Maechlyus utinam] uninā E
 laudet] laudat F pr. (g) 84 Ambicione D Fl 85 Pollo E Pollio
 cell.'s' Acr. messalla Fl messala DE γ u s' (et β) fratre E (fracte E)
 86 bibuli Ω' s' Bibule Muretus serui DE γ u s' serui Fl (l 2)

his te] iste E y opp. Ac. Acr. Furni] funi u opp. Ac. 87 Cō-
 pluris y [Valentian.] Complures D γ (β' σ a g Cg//pl: v) Complures
 E Fl' (r) Compluresq; u Compluresque y 88 p̄tereo E Fl' u pre-
 tereo D sint Ω' (var et Fran.) Acr. sunt σ pr. g (et β) qualla cum-
 que D γ λ' qualiacumque E F u Acr. 89 Adridere DE (v) Arridere
 γ Fl' u s' cons. Acr. placeat E 90 te] om. Pph.' ad h. l. teque]

discipularum inter iubeo plorare cathedras.
i puer atque meo citus haec subscribe libello.

TESTIMONIA.

92 cf. ecbasis captini 695: 'i puer, atque meae citus hunc impone coquinae'

VARIA LECTIO.

om. *Porph.* ad u. 18   tigelli Ω'ς' tigilli g y *Pph.* ad h. l. et
Porph. ad u. 18   91 Discupularū E Discipularum DγFluς *Pph.*
Ac. Acr. Discipulorum l i (et β i) y   92 i] £ γ haec] hoc y *Ac.*
opp. Pph.

SERMONVM LIBER · I · EXPLIC · || INCIPIT LIBER II · E HORATHI
(HORATHI a) FLACCI SERMONV̄ LIB · I · EXPLICIT. INCIPIT (INCIP · γ)
LIB · II · AD TREBATIV̄ IVRIS CONSVLTV̄ · γ(a) SERMONV̄ LIB · I · EX-
PLIC (EXP̄ ψ om. λ) INCIPIT · LIB (om. F) · II · F λ' SERMONV̄ LIB
EXPLICIT · INCIPIT · SCDS u subscriptione carent D (v g i) Expt. liber
· I · Sermonum. Incip̄ · II · σ Q. HORATHI FLACCI SERMONVM
LIB · I · EXPLICITVR · HINC SECD ORDITVR r · Q · hōēij flaccij
Symonū liber 1mo explicit || Incipit 2° foelici^r velut 1 dialogū. || Tre-
banio loquit² g 2 HORATHI FLACCI SERMONVM || LIBER · I · EX-
PLICIT · || INCIPIT EIVSDEM || LIBER · II · *Porph.*

Q. HORATI FLACCI
S E R M O N V M
LIBER SECVNDVS

I

Sunt quibus in satyra uidear nimis acer et ultra
legem tendere opus; sine nervis altera quicquid
composui pars esse putat similisque meorum
mille die uersus deduci posse. Trebatî,
quid faciam, præscribe. 'quiescas'. ne faciam, inquis, 5
omnino uersus? 'aio'. peream male, si non

TESTIMONIA.

II 1. 1—2 'sunt — opus' Porph.' et Acr. ad serm. I 1, 1

VARIA LECTIO.

II 1. NCIPIT L. SCDS SERMONV. v Ad trebatîū eqtē romanū
scribit u Ad trebatium scribit equitem romanum Porph.' Ad trebatium
quendam iuris peritum scribit et consulit quidnam faciat Acr. 1 satyra
Porph. ad serm. I 1, 1 satyra Dψλ' (σag et β) Pph.' Porf. ad serm. I
1, 1 Acr. codd. v et Bamb. ad serm. I 1, 1 satira Eγφu (v et Fran.)
Acr. cod. γ ad serm. I 1, 1 uidear nimis] n̄imis v̄ider E uidear
Dγλφ2ε' Porph.' et Acr. ad serm. I 1, 1 uideor Fu (l ut uid., sed
parum liquet) y om. Pph.' 2 tendere Ω2'ε' Porph.' et Acr. ad
serm. I 1 tenere g intendere y Nic. Heinsius quidquid F (quid
quid l) quicquid cett. ε' (quitquid g) 3 Composui v (et β) C̄v posui
E pr. Composui cett.' E corr. ε similis Eγ (σ corr. ag) y [Bru-
xell. 9777 a 1. m. Valentin. 1] similes cett.' ε' 4 die] dī l dieſ γ
deduci DEγε' diduci Fl' u (r uar.) y 5 fatiā u prescribe
Fl quiescam F 1 ut uid. (r) y quiescas cett.' φ2ψuar. ε' inquis]
inqd g 6 aio] ago E pr. (aio g) opp. Pph.' non] n̄au γ pr.

optimum erat; uerum nequeo dormire. 'ter uncti
transnanto Tiberim, somno quibus est opus alto,
inriguumque mero sub noctem corpus habento:
ant, si tantus amor scribendi te rapit, aude 10
Caesaris inuicti res dicere, multa laborum
praemia laturus'. cupidum, pater optime, uires
deficiunt: neque enim quibus horrentia pilis
agmina nec fracta pereuntis cuspidē Gallos
aut labentis equo describat uulnera Parthi. 15
'attamen et iustum poteras et scribere fortem,
Scipiadam ut sapiens Lucilius'. haut mihi dero,
cum res ipsa feret: nisi dextro tempore, Flacci
uerba per attentam non ibunt Caesaris aurem,

TESTIMONIA.

7-8 'ter — alto' Ioannes Saresber. polier. I 8 15 schol. Pers.
5, 4 16-17 'et scribere — Lucilius' I'riac. VII 2, 4

VARIA LECTIO.

7 Obtinū λ ter] iter *E opp. Acr. Ioann. Saresber.* uncti]
uncti γ *opp. Ioann. Saresber.* uersum 9 ante u. 8 exhibet γ [*Valentian.*]
Transnato *E γ pr. (β') Pph. opp. Acr. Ioann. Saresber.* Trans nanto
φ Transnato ψ 9 Inriguum *DEFL u (v) Irriguum γ ε'* 10 rapit]
capit *D pr. γ [Basil. l Bentlei Colbertinus] Benth.* 11 Cesaris *E u*
12 Premia *u* obtime λ 14 nec] ne *E (v) γ opp. Pph.* fracta] facta
E opp. Pph. Porph. Ac. pereuntis *E γ (a i) γ [Bruzell. 9777*
Gronou. i Mellic.] Pph. preuntis *D* pereuntis *FL' u ε'* 15 labentes
E opp. schol. Pers. describit *DFL' (β' σ r 2 uar.)* describat *E γ u*
φ 2 uar. ψ 2 (*var et β corr.*) describet *g* ('describat. sic habet cod.
Mart. ceteri aut describit aut describet' Cruq.] descripsit *schol. Pers.*

uulnera *γ [Regin.] uulnera ψ uulnera cett. ε' schol. Pers.*

16 At tamen *D λ' opp. Pph. Ac.* 17 Scipiadam Ω' *Pph.*
Priscianus Scipiadem γ [Dresd. III] haut *E λ (σ) haud D γ Fu ε (et β)*
Ac. (aud Fran.) aut *γ [1 Bland.]* deero Ω' ε' (*et idem cod. Bland.*)
dero *g* 18 Cum *DE γ φ u ε Ac.* quum *γ [idem cod. Bland. (?)]*
Dum ψ λ' (*et β corr. Fran.*) res] omis. ψ *pr. opp. Ac.* ipsa] ista
Peerlk. opp. Ac. feret] feret/lt ψ ferat *γ ferunt Ac.* nisi] aut *γ*
[idem cod. Bland.] opp. Acr. dextro] deero *D a. ras.* dero *D p.*
ras. opp. Acr. 19 per attentam] parat tentā *E* attentam] attantā
γ opp. Pph. Porph. cesaris *u*

cui male si palpere, recalcitrat undique tutus. 20
 'quanto rectius hoc quam tristi laedere uersu
 Pantolabum scurram Nomentanumque nepotem,
 cum sibi quisque timet, quamquam est intactus, et odit?
 quid faciam? saltat Milonius, ut semel icto
 accessit feruor capiti numerusque lucernis; 25
 Castor gaudet equis, ouo prognatus eodem
 pugnis; quot capitum uiuunt, totidem studiorum
 milia: me pedibus delectat claudere uerba
 Lucili ritu, 'nostrum melioris utroque.
 ille uelut fidis arcana sodalibus olim 30
 credebat libris, neque, si male cesserat usquam,
 decurrens alio, neque si bene: quo fit, ut omnis

TESTIMONIA.

26 schol. Statii Theb. VI 329 27—28 'quot — milia' schol. Pers.
 5, 52 29 Porph.' uita Horati

VARIA LECTIO.

20 si palpere, recalcitrat] equus palpare recalcitrat, *Peerlk.*
 palpebre *D a. ras. y Pph. opp. Porph. Ac. palpare v y opp. Pph.'*
recalcitrat y recalcitret y Bcndl. opp. Ac. 21 hoc] hic E
quod quidem inrepsisse uideatur ex art. p. 140 laedere y [Argent. III
Bamberg. Montepess.] ledere Ω' ε' u. 22 del. Apitzius (conl. serm.
I 8, 11) opp. Ac. Acr. 22 Panto labū E y F Pantolabum D pr.
opp. Ac. scurram] scurrītē E que DEyuφ corr. (v a g et β, σ in
litura) Pf. pr. ue F λ' (r et Fran.) Pph. Pf. corr. nepotem] nepotē
E poetā u i opp. Pph. 23 cum] quem Doederlinus opp. Acr.

quisque] quis^q E 24 millionius *g y Pph. Porph. inscr. ap.*
Gruterum 54, 1 milionius Ω' ε' Porph. alt. l. Acr. semel] simul
y Porph. in interpret. icto] uneto Peerlk. opp. Ac. 25 nume-
rus] numeris E opp. Pph. Ac. 26 Castor] P Castor u 27 quot]
quod E φ i (l i) Ac. uiuunt Ω' ε' schol. Pers. u. 28 omis. E i
opp. Ac. 28 Milia Ω' ε' Ac. uerba] uerbū uy 29 Lucilli u (v σ g et
Fran.) opp. Porphyronis uita ritu] ritum Porph. uita Horati
29—37 interpunxi cum Keckio 30 uelud Ac. archana λ' u qui
arcana Peerlk. opp. Pph. 31 nec si male res erat Gogauius ne-
que se male gesserat Peerlk. gesserat DEγF λ' u corr. (v σ agr et
β corr. Fran. omn. Cruq.) cesserat u i (et β pr.) y usquam DEγ
F λ' ε' unquam u φ uar. (σ i r et β in ras.) [unquam i Bland.]
 32 quo] qd (= quod) *E opp. Ac. omnis] oīs u pr. y opp. Acr.*

uotiuā pateat ueluti descripta tabella
 uita senis? sequor hunc, Lucanus an Apulus, anceps:
 nam Venusinus arat finem sub utrumque colonus, 35
 missus ad hoc pulsus, uetus est ut fama, Sabellis,
 'quo?' ne per uacuum Romano incurreret hostis,
 siue quod Apula gens seu quod Lucania bellum
 incuteret uiolenta. sed hic stilus hau petet ultro
 quemquam animantem et me ueluti custodiet ensis 40
 uagina tectus: quem cur destringere coner
 tutus ab infestis latronibus? o pater et rex
 Iuppiter, ut pereat positum robigine telum,
 nec quisquam noceat cupido mihi pacis! at ille
 qui me commorit (melius non tangere! clamo), 45
 flebit et insignis tota cantabitur urbe.

TESTIMONIA.

35 Porph. uita Horat. 42-43 'o — rubigine ferrum' Prisc. XV
 6, 35 44-46 'at — flebit' Prisc. XVII 1, 5 44 sq. cf. ecb.
 captini 553-555: 'nec quisquam noceat cupido mihi pacis, et ultra de
 grege conuentus uis sit, qui calcitret ullus, qui te commouit, melius
 non tangere scibit' 45-46 'qui — flebit' Prisc. X 3, 16

VARIA LECTIO.

34 apulus γ apulus cett. 'ς' Acr. appulus v y 35 finem] om.
 Pph. 'opp. Porph. uita Hor. 36 Massus D opp. Acr. ut] et g
 y 37 quo ne] ne quo Doederlinus opp. Acr. uacuum Ω' 'ς' Ac.
 (uactum Acr.) 38 Sque λ quod . . . quod] quid . . . quid Bentl.
 appula v (et β) seu quot F bellum] belli Bentl. 39 lu-
 cuŕr& E set γ si E opp. Pph. Ac. hau Pph. haut E λ (σ)
 haud cett. 'ς' Pf. aut aut ut a i petet] pito (an prei?) E opp. Pph.
 petit σ y opp. Pph. 40 quemquam] Quēq; u 41 quem] quē E
 opp. Ac. Acr. destringere DE γ ψ uar. 'ς' distringere F λ' u
 coner D in ras. u. 42 in rasura D 43 Iuppiter Eu 'ς' Pph.
 Iuplter D γ F λ' (a) Pf. positum Ω' 'ς' Pph. Priscianus potius
 Peerlk. robigine Ey rubigine cett. 'ς' Priscianus telum] taelum
 F λ' ferrum Priscianus opp. Ac. collum y opp. Ac. 44 pacis] paucis
 ψ a. ras. (I a. ras.) ille Ω' 'ς' Priscianus illi Peerlk. 45 com-
 morit DE γ u 'ς' Ac. Priscian. commorit F λ' commouit ecb. capt. opp.
 Acr. commordit y Rutgersius 46 fleuit 5 codd. Prisciani lib. XVII.,
 2 codd. lib. X. opp. Acr. tota] nota E opp. Acr. urbē F

Ceruius iratus leges minitatur et urnam,
 Canidia Albuci, quibus est inimica, uenenum,
 grande malum Turius, siquid se iudice certes.
 ut quo quisque ualet suspectos terreat, utque 50
 imperet hoc natura potens, sic collige mecum.
 dente lupus, cornu taurus petit: unde, nisi intus
 monstratum? Scaeuae uiuacem crede nepoti
 matrem: nil faciet sceleris pia dextera; mirum:
 ut neque calce lupus quemquam neque dente petit bos: 55
 sed mala tollet anum uitiatō melle cicuta.

TESTIMONIA.

54 et. eeb. captiui 530: 'uerum nil sceleris faciat pia dextera regis' 55 cf. eeb. capt. 365: 'nam neque calce lupus neque quemquam dente petit bos'

VARIA LECTIO.

47 Ceruius] Seruius y Lambinus opp. Ω' ε' (et omn. Bland.) Pph.'
 Porph.' Ac. minitatur] imitatur Porph.' minatur Acr. 48 Caukla λ
 opp. Pph.' Ac. Canidiam γ pr. opp. Pph.' Ac. albuci Ω' ε' Pph.'
 Porph.' cons. Acr. albuti y Albutius Porph. att. l. in interpret.
 atbu. Ac. est] omis. D pr. 49 malum] alō E turius Eγ λ ψ
 uar. u 2 in marg. ε' Pph.' Porph.' Ac. Acr. turias D F (l) torlus u
 Furius Cruquius quid . . . certes Eγ (ν i σ a et β) Pph. quis . . .
 certes r i quid . . . certet D corr. y quis . . . certet D F λ' u γ uar.
 (ν 2 g r 2 et Fran.) quid sibi . . . certes Apitzius 50 ut] Et u opp.
 Ac. ualet] ualeat u ualeat g 51 mecum] metū λ a. ras. opp.
 Pph.' 52 cornu] cornu D (curnu D i) 53 Monstratā F i (l i) opp.
 Ac. scaeuae y sceuē D F λ' u sēue E crede] credere F a. ras.
 † faciet
 opp. Pph.' Ac. 54 nil] nilul λ faciet] facit λ opp. Acr. faceret
 u opp. Acr. faciat g (et Fran.) y eeb. capt. opp. Acr. mirum Ω
 ε' Ac. //mirum l mirum est y uerum y signum exelamandi post mirum
 ponit Stallbaumius, interrogationis signum Halmius mirum nī (uel si)
 Bentl. mirum, quin Goellerus nimirum Meinekius mirum: at Horke-
 lius 55 neque] ne E quemquam] quenq u q̃quā g neque
 neq; nec
 dente] dente λ nec dente φ (l) dente ψ petit] petiⁱ λ petat F (σ
 corr. g l) y petit in ras. ut uid. D 56 Set γ pr. mala] male
 E i γ pr. (β' r i) Pph. mala D F λ' u E 2 γ corr. (ν σ a g r 2) Pf. tollet]

ne longum faciam: seu me tranquilla senectus
 expectat seu mors atris circumuolat alis,
 diues, inops, Romae, seu fors ita iusserit exul,
 quisquis erit uitae scribam color. 'o puer, ut sis 60
 uitalis metuo, et maiorum nequis amicus
 frigore te seriat'. quid? cum est Lucilius ausus
 primus in hunc operis componere carmina morem,
 detrahere et pellem, nitidus qua quisque per ora
 cederet, introrsum turpis; num Laelius aut qui 65
 duxit ab oppressa meritum Karthagine nomen,
 ingenio offensi aut laeso doluere Metello
 famosisque Lupo coperto uersibus? atqui
 primores populi arripuit populumque tributum,

TESTIMONIA.

69 gloss. Mai class. auct. VIII 579

VARIA LECTIO.

toll& E (tellet E1) tollit σ y opp. Pph.' uiciato D γ cicuta] /icuta
 λ opp. Pph.' 57 Neu u 58 Expectat λ pr. Expectet g Expectat
 cett. σ' mors] sors γ pr. mors iam Peerik. circum uolat D E γ ψ
 circumuolat φ λ u 59 rome λ iusserit Ω' σ' luserit r i y Fca
 exul Ω' σ' Ac. 60 erit] erat λ pr. ut uid. uite λ 61 et] del.
 Keckius maiorē E amicus] amicis D pr. 62 Frigora v i Ac.
 est] omis. D ω 63 hunc] huc λ huc g hunc . . . morem]
 hanc . . . formam Marklandus componere D E γ λ' (β' σ ar) componere
 : — : pellem
 Fu (v) sponē g 64 pellem] morē u qua] α (= quia) a (a 2
 uar. : qua) y opp. Ac. 65 Cederet γ Cederet v y [Vossianus]
 in cederet y Nic. Heinsius introrsum] intorsum D y introrsus
 g y lelius D E γ u aut E γ F λ' D in ras. (β' v corr. σ a r)
 et D a. ras. ut uid. u (v pr. g r 2 uar.) 66 oppressa E
 kartagine E (v et Fran.) cartagine D F λ (g r et β' cart: l) carthagine γ
 pr. (σ a) karthagine γ corr. chartagine u 67 Ingeno λ laeso]
 lapso λ les/o D leso u deluere E i metello D a. ras.
 68 Famosisq. D opp. Pph.' que] ue Cuninghamus opp. Pph.
 copto D cf. Lachm. Lucr. p. 135 sq. cooptis u cooperto cett. σ'
 Pph.' atqui & qui F (l a. ras.) y atq (= atque) g 69 populum]
 populis glossar. Mai opp. Ω' σ' (et omn. codd. Cruquii) Pph. Ac. Acr.

scilicet uni aequus uirtuti atque eius amicis. 70
 quin ubi se a *uolgo et scaena in secreta remorant
 uirtus Scipiadae et mitis sapientia Laeli,
 nugari cum illo et discincti ludere, donec
 dequoqueretur holus, soliti. quicquid sum ego, quamuis
 infra Lucili censum ingeniumque, tamen me 75
 cum magnis uixisse inuita fatebitur usque
 inuidia, et fragili quaerens inlidere dentem,
 offendet solido, nisi quid tu, docte Trebati,
 dissentis. 'equidem nihil hinc diffundere possum;
 sed tamen ut monitus caueas, ne forte negoti 80
 incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum:

VARIA LECTIO.

tributum *Dy FL' u E 2 s'* (et omn. codd. *Cruqui*) *Pph.* tributum
E 1 (g) y Lambinus 70 *equs a* aequus *Ω' (v r 2)* *equs r 1* equus
β' g 71 uulgo *Ω' s'* et] *e' F* scaena *σ l y* scena *Ω' s'*
 72 scipiadē *D* laeli *E γ φ ψ corr. λ corr. (a 1 l)* laeli *D* laedi *ψ a.*
ras. λ pr. opp. Acr. laeli *a 2* (et *Fran.*) laeli *u (v r 2)* laeli *σ g r 1* (et *β*)
 73 distincti *y* 74 Dequoqueretur *γ Fu (β' a) y [Bamberg. 1 Barcin.*
Gronou. Vossian.] Dequoqueret λ (Dequoqueretur l) Dequeritur E De-
 queretur *D (v σ g r) cf. art. poet. 186:* 'quoquat' *Verg. Aen. VII 636:*
 'requoquant' *Ouid. met. VII 265:* 'inquoquit' et *cf. Quintil. instit.*
VI 3, 47: 'quae Ciceroni aliquando sed non in agendo exciderunt,
 ut dixit, cum is candidatus, qui coci filius habebatur, coram eo suf-
 fragium ab alio peteret: ego quoque tibi fauebo' holus *Ω' s'* olus
 v quicquid *F (σ a l f)* qd *g* quicquid *cett. s'* quamuis] quā uis *ψ*
 qmuis *λ* quauis *y* 75 lucilii *FL' u Pph. Porph. opp. Pf. Porf.*
 77 querens *λ u* inlidere *E γ FL 1 (vagr et β 1)* illidere *D u (σ l et β 2*
Fran.) 78 Offendit *σ y* Offend = Offendis *Ac. opp. Acr.* solido] sollo
D uar. opp. Acr. trabati *E* 79 nihil *DE γ FL' (v σ a r et Fran.) Pph.*
 nichil *u* (et *β*) nil *g* hinc] hic *y opp. Ω' s'* (et omn. codd. *Cruq.*) *Pph.*
 diffingere *γ u (β' a r et 3 Bland.) Ac.* diffingere *σ* defringe *g* diffin-
 dere *D pr. (v corr. et Fran. uar. V) y* diffindere *D* diffundere *E* diffi-
 dere *F λ u uar. (v pr. l 2, l 1 n. l.) Pph.* 'Diffingere legitur et (*om.*
Porph.) diffidere' *Porph.* his diffidere *Bentl.* 'Praetor enim solebat
 dicere: hic dies diffusus (diffusus *Fran.* confusus *v om. γ)* esto' *Acr.*
 80 Set *γ pr.* negoti *λ* negoti *Fu u.* 81 *omis. γ pr. opp.*
Pph. Porph. 81 *l/ncutiat D* incutiat *E opp. Pph.* sanctarum]
 scaurū *u opp. Pph. Ac.*

si mala condiderit in quem quis carmina, lus est
iudiciumque? esto, siquis mala: sed bona siquis
iudice condiderit laudatus Caesare? siquis
obprobriis dignum latrauerit, integer ipse? 85
'soluentur risu tabulae, tu missus abibis'.

II

Quae uirtus et quanta, boni, sit uiuere paruo
(nec meus hic sermo est, sed quae praecepit Ofellus
rusticus, abnormis sapiens crassaque Minerua)

TESTIMONIA.

82—83 'si — iudiciumque' Apollinar. Sidon. epist. 11 Ioann. Sa-
resber. polier. VII 24

VARIA LECTIO.

u. 82—84 in — condiderit] omis. y [Montepess.] 82 con-
dederit v 83—86 ['esto si quis mala. Hae sunt Horatii per-
contantis Trebatium ad eum usque uersum, soluentur risu t. idque
cum nota interrogationis in V' Cruq.] 83 luditiū Eu set y pr.

84 laudatus DEYFU (va glir et 2 Bland.) laudatur λ (β' σ' 12)
cesare u 85 Olphriis DFλ'u (β' v σ r) Opprobriis γ (a g) Oppriis E
opprobrium y [2 Bland.] latrauerit Ω' s' laeerauerit y Lambinus
Bentl. ipse φ opp. Ac. Acr. ipse ψ 86 tabulae Ω' s' Pph.
rabulae Franckeus opp. Pph. Acr. subellia: Peerlk. ex Porph. Acr.

II 2. AD OFFELLIVM DE EGLOGA · II · F EGLOGA · II · AD
OFELLVM λ inscriptione carent γ u 'In hac egloga sub persona
Ofelli luxuriosos carpit' Porph. 'In hoc sermone sub persona Ofelli
cuiusdam stoici laerat luxuriosos' Acr. huic sermoni primum edito uer-
sus 2 sq. 112—136 defuisse, sermonem olim tantum ad u. 111 pertinuisse,
posterius editum additis uersibus 2 sq. 112—136 esse putat Keckius,
totam eclogam Lucano attribuit Hitzigius conlato prooemio cum Phar-
sal. III 377, sed Horati nomen testantur Priscian. Eutyck. schol.
Pers. Seruius Charisii ed. princeps. 1 boni D pr. E γ Fl u s' (et
omn. Bland.) bono D corr. bonis l a. ras. y Pph. Acr. sit] quid
uel quanta homini sit Peerlk. opp. Pph. 2 set γ quae Ω' (σ
a g et β) quem v l z r (et Fran.) precepit λ recepit E ofellus
DEYFU s' ofellus λ pr. ofella σ superscr. Torrentius Bentl. opp.
Acr. 3 abnormi E γ pr. λ u pr. F p. ras. (v p. ras. σ a l p. ras.
et β 3 Bland. uetustiss.) Acr. uar. abnormis γ corr. F a. ras. u
corr. (v a. ras. g l a. ras. r et Fran. a. ras.) Ac. ab normis D 'ultra
normam philosophiae peritus, aut abnormi recta' Acr. cf. Cic. Lael.
5, 18: 'ad istorum normam fuisse sapientis'

discite, non inter lances mensasque nitentis,
 cum stupet insanis acies fulgoribus et cum 5
 adclinis falsis animus meliora recusat,
 uerum hic inpransi mecum disquirite. 'cur hoc?'
 dicam, si potero. male uerum examinat omnis
 corruptus iudex. leporem sectatus equoue
 lassus ab indomito uel, si Romana fatigat 10
 militia adsuetum graecari, seu pila uelox
 molliter austerum studio fallente laborem
 seu te discus agit (pete cedentem aera disco),
 cum labor extuderit fastidia, siccus, inanis
 sperne cibum uilem, nisi Hymettia mella Falerno 15

TESTIMONIA.

It 2. 8—9 'male — iudex' Hildebertus mor. philos. 985 10—
 11 'nei (uelut cod. P) si — adsuetum' Eutycheis ars II 3 p. 470 K.

VARIA LECTIO.

4 lances Ω'ς' Pph.' nitentis DEγ (a) y [Bruxell. 9777 Regin. Vossian. 1] nitentes F λ' u (β' v σ g, r) Acr. 5 insanis] in uanis Peerlk. opp. Ac. Acr. u. 6 omis. E i aut pr. 6 Adclinis Ω' (β' v a r Adcliu: g) Adclinis σ Ac. cf. Verg. Aen. X 835
 7 Verbū E inpransi Ω'ς Ac. Acr. inpreusi y [β pr.]
 8 uero D pr. opp. Ac. examinat] examinat ψ exanimat u opp. Ac. Acr. Hildebert. 10 sqq. Stallbaumius interpunctionem sustulit post indomito, post aera disco suspensae orationis signo interposito
 10 lassus] Lassus D Lassus y [Regin.] Lals' y [Valentian.] Lapsus ω Acronis cod. Fran. opp. Acr. codd. γ v fatigat] fatiget Eutyche.
 11 Milicia D Militia ψ opp. Pph.' Eutyche. adsuetum D F λ' E 2 (v σ r et β) Pf. Eutyche. atsuetū E i assuetum γ u (a g et Fran.) Pf. graecari Pf. gari y [Zulichem.] grecari Ω'ς Ac. egregari Pph. 'aut luxuriari aut Graeco more ludere' Porph.' 12 molliter austerum] del. Peerlk. opp. Ac. molliter] Mollito uel Molire quidam op. Lam. bin. opp. Pph.' Ac. studio fallente laborem] post uocem agit (u. 13) ponit Peerlk. fallente] fallante D fallante v 13 agit Ω'ς' (et a 2 uar.) aget v g y aut a pete — disco] del. Peerlk. cedentem] cedentē ψ φ 2 cedente φ i (l) aera] mera F i (l i) 14 extuderit D Eγ (β' v σ agl p. ras.) Ac. extuderit F (l a. ras.) extulerit λ u (r et β p. ras.) y expulerit y Bentl. 15 Spenne u a. ras. hymettia g y [Lips.] himettia D a. ras. γ hymetia F λ' (et β) hymetica y [Fran.]

ne biberis diluta. foris est promus, et atrum
 defendens piscis hleat mare: cum sale panis
 latrantem stomachum bene leniet. unde putas aut
 qui partum? non in caro nidore uoluptas
 summa, sed in te ipso est. tu pulmentaria quaere 20
 sudando: pinguem uilis albumque neque ostrea
 nec scarus aut poterit peregrina inuare lagois.
 uix tamen eripiam, posito pauone uelis quin
 hoc potius quam gallina tergere palatum,
 corruptus uanis rerum, quia ueneat auro 25
 rara auis et picta pandat spectacula cauda:
 tamquam ad rem attineat quicquam. num uesceris ista
 quam laudas pluma? cocto num adest honor idem?

TESTIMONIA.

16 'non biberes — antrum' gloss. Mai class. auct. VIII 459 23
 — 24 'posito — palatum' Prisc. VIII 9, 50 24 schol. Pers. 3, 114

VARIA LECTIO.

himettia *D a. ras.* himetia *ED p. ras.* (*va*) himecia σ hyme//cia *r* hyme-
 tica *y* [*Fran.*] ymetia *u* ^{at dens} fclerno ψ 16 diluta] duluta *E* deluta σ *y*
opp. Ac. glossar. Mai est] tibi *Peerlk.* 17 Defendes *a opp. Ac.*
 piscis *D pr. y* (*va gr*) *y* [*Bruzell.* 9777 *Valentian.* 1] pisces *EF* λ' *u D*
corr. (β' σ r 2) 18 stomacū *F* λ (β') leniet *D y Fu* ζ' len ζ *E* huiet λ
u. 19 *omis.* *u opp. Ac. Acr.* 19 partum? non in] paritur non
ex Peerlk. opp. Ac. Acr. 20 set γ pulmentaria] pulumentaria *D*
opp. Pph.' Ac. Acr. quere λ 21 neque Ω' ζ' *Pph.'* nec γ *y* ostrea
D 22 lagonis *F* λ' *Pph.'* *Ac.* laganis γ 23 tamen] tandem *y* [*2 Bland.*]
opp. Ac. Acr. 24 poclus *D* quam] qua *E opp. Priscian. schol.*
Pers. 25 'Variis (uanis *Pph.*) rerum quia ueneat] pro uariis rebus'
Pph.' Porph.' uanis] uarlis *y* [*Dresd. II*] *Pf. opp. Ac. Acr.*
 26 picta . . . cauda] pictam . . . caudam *Peerlk.* pandat] pandet ψ
 pandet *y* pandit *u* (γ *pr.*) *y* cauda] caudla *E* cauda? *y* [*et illi*
2 Bland.] 27 Tanquam *D y* λ' ζ' Tanquam *EF* *u* (α γ) ad] *omis.*
D attineat *DE y* (ν α r 2) adtineat *F* λ' *u* (β') ptineat *gr* *y* qdquā γ
 num] nec *l* $\bar{\iota}$ $\bar{\nu}\bar{\epsilon}$ ν $\bar{\nu}\bar{\epsilon}$ *y* [*Montepess.*] 28 Quē *E* 1 cocto
 num adest] coctone etiam est *Bentlei dubia suspicio* num] nec γ
*corr. y opp. \Omega' ζ' (*et coct.* *Bland.*) *Pph.'* honor Ω' ζ' *Pph.'* color
g (*et* *1 Bland.*) *y* ω *opp. Pph.'**

carne tamen quamuis distat nil, hac magis illam
 imparibus formis deceptum te petere esto.
 unde datum sentis, lupus hic Tiberinus an alto
 captus hiet? pontisne inter iactatus an amnis

30

VARIA LECTIO.

29 quā uis *DFλ* (a) quamuis *Eγ* (*vogr* et *β*) *Pf. Aer.* quiuis
Ac. opp. Aer. omis. Pph. distat] distet u y *Aer.* instat *D pr. ut*
uid. nil] nihil *E* (*σ*) nichil *g y* nihilo *G. Wagnerus* hac *DE γ*
Fl'g' hęc u y hęc g y magis] auis *Peerlk.* illa *DγFl'u g* illā
Eγ uar. ψ uar. (σ g et β) Aer. ista *y [Fran.]* illa ac *Hitzigius* 'Carne
 tamen hac (hanc *Porph.* hac// *Porf.*) magis illam petere deceptum (decep-
 ptum *Porph.*) imparibus formis, quamuis nihil distet, esto' *Porph.' hoc*
schol. in Porph.' post sch. ad uerba: pontisne inter iactatus (32) et ante
schol. ad uerba: imparibus formis (30) extot. 'Carne tamen quamuis
 (quiuis *v*). Hoc interrogatiue (interrogatione *v*). Sensus: Quamuis enim
 hoc (*om. v*) carne distet, magis tamen illam te petere (repetere *γ*) impari-
 bus (tepetem pāribus *v*) formis deceptum esto .i. (*om. v*) concedamus.
 Non distat inquit sed ideo petis quia maior est' *Ac. Aer.* carne]
 carnis (nominat.) *Weilius* carpe tamen, quamuis distat nihil, hanc
 magis illa! *Praediconius* carne tamen, quamuis distat nil, hac magis
 illā *Gesnerus* carne tamen, quamuis distat nihil hac, magis illa — :
Fr. Iacobus Carne tamen, quamuis distat nihil, hac magis illa — :
Haেকেস carne tamen quamuis distat nihil haec magis (= *lanx, cf.*
Plin. nat. hist. XXXIII 146 Digest. XII 6, 36. cl. Varr. l. I v 25, 34)
 illa *ensor Icnensis a. 1837* carne tamen —, quamuis distat nil hac
 magis illa, imparibus *A. Mœbius c: t: q: d:* nil hic magis illa *Cuningha-*
mus nihil hac magis illa, et *Sanadonius* nihil haec magis illi *Valartus*
 (qui post u. 24 ponit hunc u.) carne tamen quamuis distat nihil, hac
 magis illa *Kirchnerus* carne tamen, quamuis distat nihil hac auis
 illi *Heindorfius* 'carne tamen!' quamuis distat nihil haec magis illa?
 — *E. C. Franckus* carne tamen, quamuis distat, uis hac magis illa:
H. I. Hellerus carue tamen quamuis distat nil, hanc (uel hanc) ma-
 gis illā imparibus formis deceptum te patet — esto (= *ah edendo*) *Simo-*
nisius carne tamen quamuis distat nil hac magis illā, imparibus formis
 deceptum te patet', *Hauthalius*, uersum 29 delent *Goerlitzius* et *Mc-*
nekius cui proeterea inserendus post illa uidebatur esse uersus fere
 hic: delector; pulchri quid habet *Innonius* ales? 30 Imparibus *γ g'*
 Imparibus *DEFl'u Pph.* (*tp: Pf.*) te patet *Fl'u D 2 γ uar.*
 (*β vσ corr. r*) te patet *D* te petere *D* i ut uid. *γ ψ uar.* (*σ pr. a g*
 et *β corr.*) *Porph.* (*om. te*) *Acr.* depetere *E* (deperere *E* i) 31 datum]
 autem *Peerlk. opp. Ac. ratum Franckus opp. Ac. an]* in *F* (et *β*)
y opp. ψ uar. cett. de *Porph.' uide appar. ad u. 29*
 32 pontis *D* i ut uid. *E γ (v agl) y [Barcin. Gronou. i ut uid. Mellie.*

ostia sub Tusci? laudas, insane, trilibrem
 nullum, in singula quem minuas pulmenta necesse est.
 ducit te species, uideo: quo pertinet ergo 35
 proceros odisse lupos? quia scilicet illis
 maiorem natura modum dedit, his brene pondus.
 lelinus raro stomachus *uolgaria temnit.
 'porrectum magno magnum spectare catino
 uellem' ait Harpyis gula digna rapacibus. at uos 40
 praesentes, Austri, quoque horum obsonia. quamquam
 putet aper rhombusque recens, mala copia quando
 aegrum sollicitat stomachum, cum rapula plenus

TESTIMONIA.

38 Hildebertus mor. philos. 985 ecbasis captiui 631 40—41 'at
 — opsonia' schol. Γ (non Acr.) ad serm. II 8, 6 43 cf. ecbasis cap-
 tiui 552: 'tu dispone domum, ne quis sollicitet aegrum'

VARIA LECTIO.

Monac. I Regim.] *Pph.* pontes φ λ u corr. (β'σr) *Acr.* pontos *D* pou-
 tus ψ pr. u pr. annis] annis u 33 *Hostia γ (et Fran.) Acr. alt.*
l. tusci D insana E 34 sigula *E* 35 quo *DEγ u ψ 2 uar.*
(vσag) Pph. quid *Fλ' (β'r)* u. 38 *suspectauit Bentl. opp. Pph.*
Porph. Ac. Acr., post u. 22 ponit Doederlinus leulinus *D* lelinus
 λ raro *DEγ λ φ uar. ψ 2 uar. u 2 uar. ξ' (et omn. codd. Cruqu.) Ac.*
Hildebert. ecb. capt. rari γ uar. γ [Vossian. p. ras.] raris Fu (l i) y
Pph. rare Porph. in interpret. 'rari (raris Fran.) magis lego . . .
alii rare legunt cum in usu habemus raro Acr. stomachus λ (et
β) uulgaria Ω' ξ' Ac. temnit DEγ (a g) ecb. capt. tēpnit Fλ'
(β'vσ) temnit u tepmnit r tempsit Hildebertus 39 *Porretū F*
magno] magno D pr. γ pr. magnum r 40 *Velle D i γ (r) Vellem*
EFλ'u D 2 ξ' Vell& v ait] agit γ harpyis y [Lips.] arpyis D γ
E 2 (r) harpiis g arpiis Fλ'u (β'σa) cons. Acr. arpigis v arpis E i cf.
Verg. Aen. III 212 VI 289 41 *Presentes DE u Ac. omis. schol.*
Γ serm. II 8, 6 opp. Pph. Austri] Austris Hamacherus quo
quite y [Fran. Gronou. i a. ras.] coquite Ω' ξ obsonia DEγ corr.
Fλ'u (β'σg r) schol. γ serm. II 8, 6 opsonia v schol. E serm.
II 8, 6 oposonia γ pr. op//sonia a quamquam DEyu (β'σgr quanqā
v quāquā a) Ac. quāuis Fλ' (quā uis ψ) y 42 *rombus DEγ u*
(vσa) rhombus Fλ' (β'g) rombos r que] om. u pr. mala] male
E (v) y 43 *A/γrū D sollicitat E; sollicitas E i stomachū λ*

atque acidas mauolt inulas. necdum omnis abacta
 pauperies epulis regum: nam uilibus ouis 45
 nigrisque est oleis hodie locus. haut ita pridem
 Galloni praeconis erat accipensere mensa
 infamis. quid? tunc rhombos minus aequor alebat?
 tutus erat rhombus tutoque ciconia nido,
 donec uos auctor docuit praetorius. ergo 50
 siquis nunc mergos suauis edixerit assos,
 parebit prauī docilis Romana iuuentus.
 sordidus a tenui ulctu distabat, Ofello

VARIA LECTIO.

44 mauolt *EFλ'y* [*Bamberg. Regin. 1*] mauult *Dyu* *Ac. Acr.*
 mala uult *Pph.* necdum *Eφλu* *Ac.* nec dum *Dγψ* *omnis*] omnes
Ac. abacta] abacta est *y* *Kirchnerus* 46 haut *y* *pr.* (*r 1 ut*
uid. et Fran.) aul *E* haul *cett.* *Ac.* 47 Gallonis *y a. ras.* (*r a.*
ras.) *y* *Porph.* in interpret. Galloni *cett.* *Ac.* (*et omn. Cr. et cons. β'*)
Pph. *Ac.* accipensere *DFλ'Ez* *u* corr. (*et Fran.*) accipensere *σ* (*et*
β) *Pf.* accipensere *ψ* corr. accipiens *ere* *E 1 y* (*g*) accipiensere *uar*
Ac. cons. Porph. arrūpere *u* *pr.* acquipens *φ* *uar.* *u.* 48 *sq.*
omis. y [*Lips. pr.*] 48 tunc *DEγ* (*β'σa*) tum *Fλ'u* (*vgr*) *Pph.*
 rhombos *DE* (*vσ rābos β'*) rhombos *γFλ'* (*agri*) rhombus *u* (*r2*) *y*
 aequor alebat *DγFλ'u* (*vσ a eq: β'gr*) aequora alebant *EDz y*
 [1 *Bland.*] *u.* 49 *omis. g* opp. *Acr.* 49 rhombus *D* (*vσ*) rhombos
E rhombus *γFλ'u* (*a r et Fran.*) *rābus y* [*β*] tuto... nido] totis
 . . . aldīs *Peertk.* 50 auctor] uictor *Pph.* 'uictor] legitur et
 auctor' *Pph.* *Porph.* pretorius *Eγλu* ergo] *γ* ergo *E*
 51 nunc] *om. Pph.* suauis *D 1 Eγ* (*a*) *y* [*Bruzell. 9777 Gronou.*
Mellic. Valentinian.] *Pph.* suauis *cett.* *Ac.* *Pf.* edixerit *Ω' ε' Pph.*
 edixerit a elixerit *y* 52 prauī] *pauī λ* 53 nouum sermonem
 incipiunt *D φ* corr. (*g r*) *y* [*Basil. III Bern. 327 Bruzell. 9777.*
10064 Burnei. 179 Corb. Dessau. II Dresd. II. III Gronou. Lips. I.
II. III. Monac. I. IIII. Paris. 7979. Sorbon. 1578 Regin. 2 Regius
Vossianus Wolfenbut. II, Bad. I, 1 cod. ap. Bersmann., Florcn-
tinus apud Preiss. I 219, plures codd. ap. Torrent.] Pph. 'In
 sordidos, incipit haec egloga' *Porph.* CORRIPIT SORDIDOS SUB OFELLI
 NOMINE (NOMIN^E *φ*) *φ* marg. *y* [*Florent.*] CORRIPIT SORDIDOS
 EGLOGA III. *y* [*Lips. I. II.*] EGLOGA III. *D y* [*Gronou. Vossian.*
cons. Bruzell. 9777 Sorbon. 1578] inscriptione carenī *gr* 53 Sordidā
E opp. *Pph.* *Ac. Acr.* a] *ac* *F pr.* (*l a. ras.*) *y* opp. *Pph.* dista-
 bat *DEγFλ' ε'* (*et omn. Bland.*; distaba *g*) distabit *u y* ofello *λ*
 opp. *Ac.*

iudice: nam frustra uitium uitaueris illud,
 si te alio *prauom detorseris. Auidienus, 55
 cui Canis ex uero dictum cognomen adhaeret,
 quinquennis oleas est et siluestria corna,
 ac nisi mutatum parcit defundere uinum, et
 cuius odorem olei nequeas perferre, licebit
 ille repotia, natalis aliosue dierum 60
 festos albatus celebret, cornu ipse bilibri
 canlibus instillat, ueteris non parcus aceti.
 quali igitur uictu sapiens utetur, et horum
 utrum imitabitur? hac urget lupus, hac canis, aiunt.

TESTIMONIA.

64 'hac lupus, hac canis urget' uita Heinrici VIII imperatoris
 cap. 1 [Pertz XIII = XII 271]

VARIA LECTIO.

54 uitaberis u uitauerit l 55 allo . . . detorseris] aliud . . . detor-
 serit *Peerlk.* prauum Ω'ς' prauus y [*Dessau.* II, 1 *cod. ap. Bers-*
mann.] *Bentl.* tetorseris E₁ auidienus Dyφ corr. ψλ' audienus
 φ pr. auidienis E 56 uero] utero E a. ras. y [*Mellic. pr.*]
 dictum Ω'ς (et β) ductum y [*V Fran. Gronou. a. ras. Lips. Sorbon.*
 1578 *Valentian.* 2] adhaeret D (v a) adheret Ey F λ' u' (β' σ g r)
 adhesit y 57 Quinquennis D₁ Ey (v σ g r i n. l.) y [*Barcin. Mon-*
tepeess. Paris. 10401 *cons. Mellic.*] Quinquennes F λ' D₂ (σ r et β)
 Quinquennas u (et *Fran.*) y 58 motatū E mutarum Ac. defun-
 dere D Ey (v agr et *Fran.* 4 *Bland.*) fundere F λ' diffundere u λ' 2 (σ
 et β) et] om. λ y 59 olei] olet F pr. (l i) 60 repotia D Ey
 (a et β; r i n. l.) Pph.' Porf. Ac. Acr. repocia σ g (et *Fran.*) repor-
 tia F λ' u Porph. repocia v natalis D₁ Ey (g r uar.) y [*Bruzell.*
 9777 *Lips. Regin.* 1 *Valentian.* 1 *Vossian.*] natales F λ' u D₂ E uar.
 (β' v σ r) dierum] deorum *superscr.* ie E u 61 festos] Festus u
 pr. Etistos E₁ bilibri] bilibri id *Peerlk.* 62 non parcus] parcus
 non Pph.' non parem Ac. quoque parcus *Peerlk. opp.* etiam Acr.
 63 Quasi E₁ *opp. Ac.* 64 canis aiunt ac (hac Pf.) lupus urget
 (urget Pf.) Pph.' urget] urgu& E (g) Pph. *opp. cett.* 'ς' (et
codd. Bland.) Pf. Ac. lupus] d. Ac. aiunt D₁ Ey F λ' (β'
 v σ agr uar. et om. *Bland.*) angit u D₂ (r) y [*Argent.* III a 2. m.
Bern. 327. 619 *Berol.* 269 *Bruzell.* 9777. 10064. *Paris.* 7976.
 8214. 8216. 10401 *uar. Nostrad.* 184 *uar. a 2. m. Valentian.* 1 *Cru-*
quii Mart., Zulichem. siue Diuaci cod., alii apud alios agit Regius]

mundus erit, qua non offendat sordibus, atque 65
 in neutram partem cultus miser. hic neque seruis,
 Albuci senis exemplo, dum munia dedit,
 saeuos erit, nec sic ut simplex Naeuius unctam
 conuiuiis praebebit aquam: uitium hoc quoque magnum.
 accipe nunc, uictus tenuis quae quantaque secum 70
 adferat. in primis ualeas bene: nam uariae res
 ut noceant homini, credas, memor illius escae,
 quae simplex olim tibi sederit; at simul assis
 miscueris elixa, simul conchyilia turdis, 75
 dulcia se in bilem uertent stomachoque tumultum
 lenta feret pituita. uides ut pallidus omnis
 cena desurgat dubia? quin corpus onustum
 hesternis uitis animum quoque praegrauat una
 atque affligit humo diuinae particulam aurae.

TESTIMONIA.

77 'desurgit: ἀποδύει, ὡς Ὁράτιος' gl. Philox. p. 70, 7 Vule.

VARIA LECTIO.

65 qua *D* 1 *E* γ (v uar. a r 1 et 4 *Bland.*) *Pph.* *Ac.* *Acr.* qui *F*
l' u *D* 2 γ uar. (β' v σ g r 2) offendat *D E γ F l'* (β' v a g r et 4 *Bland.*)
Pph. offendet u (l uar.) y offendit *D* superscr. (σ et *Fran.* 2) y sordi-
 bus] sordidus y [2 *Bland.*] *Pf.* 66 cultus miser.] cultu. miseri *Pecrlk.*
 opp. *Pph.* cuitus] Cuius *Ac.* miser] miseri *Hamacherus* opp. *Pph.*
 migret *Duentzerus* 67 Albuci Ω' ζ' *Pph.* *Ac.* *Acr.* Albutius *Porph.*
 Albucius *Porf.* dillet γ *D* corr. *E* 2 ψ 2 (v uar. σ a r) dedit *D* pr.
 ut uid. *E* 1 *F l'* u (β' v g) *Ac.* adibit y *Fea* 68 saeuos *Porph.* Sae-
 uus Ω' (v a r et β) *Porf.* Seauus σ (et *Fran.*) Seruis g sic ut] sit
 ut *E* ut] omis. u pr. y naeuus γ *F l'* (a) neuus *D E u* ζ'
Acr. Nouius *Ac.* 69 Conuiuiis *D* u *Acr.* 70 nūc uinctus λ
 opp. *Pph.* *Acr.* tenuis// *E* teneris *Acr.* opp. *Pph.* *Ac.* 71
 Afferat *D* γ u (β' σ a g) *Ac.* Adferat *E F l'* (v r) ualeat γ pr.
 uarie λ 72 hominis γ a. ras. esq̄ γ' esce φ esse λ ascq̄ *E*
 73 at] at (ad *E* 1 ut uid.) *E* ac g r y at cett. ζ' 74 conchyilia
E γ conchyilia *D F l'* ζ' conchyllia u 76 lenta] Lj/// *D* Lenia *Ac.*
 feret] ferat β' y pituita λ opp. *Ac.* 77 Cena γ (a g et *Fran.*)
Pph. *Acr.* Caena *D E F l'* u (v σ r et β) dubia] uaria ex *Acr.* interpr.
Doedertinus opp. *Pph.* *Ac.* onustum γ λ onestū *E* 78 animū
 animū u pregrauat γ 79 adfigit *E* (r et omn. codd. *Cr.*) affligit

alter, ubi dicto citius curata sopori 80
 membra dedit, uegetus praescripta ad munia surgit.
 hic tamen ad melius poterit transcurrere quondam,
 siue diem festum rediens aduexerit annus
 seu recreare uolet tenuatum corpus, ubique
 accedent anni, tractari mollius aetas 85
 inbecilla uolet; tibi quidnam accedet ad istam,
 quam puer et ualidus praesumis, mollitiem, seu
 dura ualetudo inciderit seu tarda senectus?
 rancidum aprum antiqui laudabant, non quia nasus
 illis nullus erat, sed credo hac mente, quod hospes 90
 tardius adueniens uitiatum commodius, quam
 integrum edax dominus consumeret. hos utinam inter
 heroes natum tellus me prima tulisset!

TESTIMONIA.

80 cf. s. Odilonus de mirac. s. Adelheidæ liber [ap. Marrier. bibl. Cluniac. p. 366*]: 'mox citius dicto surrexit claudus ab imo' 84—87 'seu — puer (om. tenuatum — uolet)' florileg. Nostrad. 188 84 cf. ecbasis captiui 111: 'tu recreare uenis tenuatum corpus ab easis' 85—86 'tractari — istam' florileg. Nostrad. 188 'tractari — solet' Vincentius Bellouac. spec. hist. 69

VARIA LECTIO.

D γ F λ' u uar. (β' v σ a effigit *g*) afflixit u affligit *y* 80 dico *E*
 dictus *D pr. opp. Pph.' Acr.* cicius *D E* 81 Membra *γ u*
 82 Hic *D* Sic *y [Fran.] opp. Pph.' Ac.* trans currere *γ φ*
 quondam *λ* 83 festum rediens] rediens festā *D opp. Ac.*
 aduexerit Ω' ζ' (et *4 Bland.*) adduxerit σ 2 *y* adduxerat *r*
 uu. 84 sq. omis. *y [Paris. 7976 pr.]* 84 ubique] ubique *Bcndl.*
 85 Accedunt u (v) *y* accident *Ac.* tractari *D opp. Ac.* et
 mollius
 tractari *y [Regin., codd. aliq. ap. Torrent.] ω* mollius] nulli'
 u *opp. Acr. floril. Nostr. Vincent.* etas *λ* etati *y* 86 Inbecilla
DE γ λ u ζ (et β) Inbecilla *F (i et Fran.)* uolet] uolet *Vincentius*
 accedet] accrescet *Fea opp. Pph.' istam] illam v uar. y opp. Pph.'*
 87 presumis *λ* mollitiem *γ u* molliciem *DF λ' mollicē E*
 88 ualetudo *EF λ' u pr. (σ ar 2 et Fran.) Acr.* ualetudo φ u ualetudo
D γ ualetudo *vgr 1* (et β) *Ac.* 90 set *γ pr.* 91 uitaret *γ (a r et*
 'codex *Bland.' Cruq.) Acr.* uiciaret *E (σ)* uitiatum *DF λ' u γ uar.* (et β
 uic: v σ *uar. g et Fran.)* uitaret *Pcerlk.* ['in 3 *Bland.* adnotatum est,
 reprehenderet' *Cruq.*] 93 Heroas *λ*

das aliquid famae, quae carmine gratior aurem
 occupet humanam: grandes rhombi patinaeque 95
 grande ferunt una cum dampno dedecus; adde
 iratum patrum, uicinos, te tibi iniquum
 et frustra mortis cupidum, cum derit egenti
 as, laquei pretium. 'iure' inquit 'Trausius istis
 iurgatur uerbis; ego uectigalia magna 100
 diuitiasque habeo tribus amplas regibus'. ergo,
 quod superat non est melius quo insumere possis?
 cur eget indignus quisquam te diuite? quare
 templa ruunt antiqua deum? cur, inprobe, carae
 non aliquid patriae tanto emetiris aceruo? 105

TESTIMONIA.

103 'cur — diuite?' Sernius ad Aen. VI 611 schol. Pers. 3, 70

VARIA LECTIO.

94 gravior *D* 95 Occupet *D* *E* *γ* *ψ* 2 uar. *λ* *p*. *ras*. (σ *pr*. a l 2
 et *V*) Occupat *u* *ψ* corr. (β' *v* σ corr. *g* l 1 *r*) *Pph.* Occupat *F* *λ* *a*.
ras. Occupet *λ* rhombi *E* *γ* *λ*' *u* (*agr* et β) rombi *D* (*v* σ) rhombi *y*
 [*Fran.*] patenē *D* patinae *cett.* 96 gaude ferunt] Grandes fuer
E dāpno φ (*v*; dampno β) danpno *u* dāpno ^{mp} *D* damno *E* *γ* *λ*' *ψ* (*agr*
 et *Fran.*) dedūcus *λ* adde] ^{adde} *ε* *ite* *u* opp. *Ac.* 97 uicinos]
 atque affines, *Pcerik*. iniquum *y* [*Mellie.*] iniquum Ω' *ε*' *Pph.* *Ac.*
 unquā *Pf.* 98 derit *v* 1 *g* deēpit *E* de erit *γ* *ψ* (*l*) deerit *cett.* *ε*' *u*. 99
 om. *y* [*Barcin.*] 99 *As* *D* *pr.* *E* *γ* *λ*' *u* corr. *ε* (et 4 *Bland.*) *Pph.* (ad
Pf.) *As* *D* corr. φ uar. (*v* corr. l 2 et *Fran.*) *Ac.* *ε* *As* *u* as laquei]
Asia que *F* (*Asiaq* & l 1) laque *Pph.* (non *Pf.*) precium *E* *λ*
 inquit *r* *Pph.* inquit *y* opp. *Pf.* *Ac.* *Acr.* trausius *D* *γ* *λ* *u* (β' σ
a *g* *r*) trauius *F* (*v* l *r* 2 uar.) *Pph.* *Porph.* transius *E* 1 trauius *u* 2
marg. tranis *Ac.* *Thracius Cruquius Trallius Baxterus TRAUSIUS*
inser. ap. Gruter. 744, 3 100 iurgatus *E* 1 opp. *Ac.* *Acr.* 101 ergo
E ergo hoc σ 102 quo insumere] quod ^{insumere} *u* *sumere* *r* insumere]
^{insumere} *u* *sumere* *y* [*Lips.*] 103 indignus Ω' *ε* (*cons.* β') *Pph.* *Ac.*
Acr. *Sernius schol.* *Pers.* indignus *Hitzigius* 'Sensus (est add. *Porf.*):
 Cur te diuite aliquis pauper est?' *Porph.* 104 Templarū *E*
 imbe *D* *E* *γ* (*a* et β *ipbe* *g*) imbe *F* *λ*' *u* (*v* *or* et *Fran.*) carae] carā
E 105 aliquid] aliud *r* *y*

uni nimirum recte tibi semper erunt res?
 o magnus posthac inimicis risus! uterne
 ad casus dubios fidet sibi certius? hic qui
 pluribus adsuerit mentem corpusque superbum,
 an qui contentus paruo metuensque futuri 110
 in pace, ut sapiens, aptarit idonea bello?
 quo magis his credas, puer hunc ego *paruos Ofellum
 integris opibus noui non latius usum,
 quam nunc accisis. uideas metato in agello
 cum pecore et gnatis fortem mercede colonum, 115
 'non ego' narrantem 'temere edi luce profesta
 quicquam praeter holus fumosae cum pede pernae.
 ac mihi seu longum post tempus uenerat hospes

TESTIMONIA.

116 'temere — profesta' gloss. Mai class. auct. VIII 235

VARIA LECTIO.

106 recte tibi Ω' (β'σag) Ac. recte tibi v r (et V) y tibi recte
 y Bentl. tibi recte y recte Pph.' tibi] omis. Pph.' erunt Ω'ς'
 Pph.' eunt y [Harlei. 3754. 4862] e coni. Nic. Heinsii Bentl.
 res] tres Pph.' 107 inimici u opp. Ac. 108 dubius D pr. opp.
 Pph.' Ac. fidet] fidet F (l i) opp. φ corr. Pph.' fidet g y Acr.
 sibi] tibi E y opp. Pph.' cercius D 109 assuerit D y u (β'σagr).
 Pf. adsuerit F λ' E 2 (v) Pph. atsuerit E 1 Asuerit Ac. 110 an] At
 γ At l At a y an qui] Antiqui E a. ras. y Au//qui λ contus λ
 112 his] hic y [Monac. quintus] Pph.' opp. Ac. Acr. puer
 λ u E p. ras. F p. ras. (β'σg) puerum D E a. ras. γ (val a. ras. r)
 paruus Ω'ς' (pu g) offellū λ opp. Acr. 113 latius] lautius y
 H. Stephanus laetius Nic. Heinsius 114 abscis E pr. aut corr.
 opp. Ac. uideas] omis. E opp. Ac. metato] metatū F λ' (l i) opp.
 Ac. mercato u uar. y opp. Ac. 115 gnatis E y F λ'ς natis u (et β)
 gnatis D 116 edi luce D E u φ p. ras. (β'σaigr) Pf. Acr. glossar.
 Mai edi/luce γ de luce λ γ uar. y et edulce F (l i) edulce Pph. & edi
 luce φ corr. & de luce va 2 profesta] pfecta E pr. F opp. Pph'.
 Porph.' Ac. Acr. gloss. Mai 117 Qdquā g opp. Acr. Qcquam a
 preter E γ φ fumosae E 118 Ac D E γ F λ'ς (et β) At φ
 corr. u (et Fran.) y Ac. seu] post u pr. opp. Ac. longus
 D pr.

siue operum uocuo gratus conuiuia per imbrem
 uicinus, bene erat non piscibus urbe petitis, 120
 sed pullo atque haedo; tunc pensilis uua secundas
 et nux ornatat mensas cum duplici ficu.
 post hoc ludus erat culpa potare magistra,
 ac uenerata Ceres, ita culmo surgetet alto,
 explicuit uino contractae seria frontis. 125
 saeuia atque nouos moueat Fortuna tumultus:
 quantum hinc imminuet? quanto aut ego parcius aut uos,
 o pueri, nitiuistis, ut huc *nouos incola uenit?
 nam propriae telluris erum natura neque illum
 nec ine nec quemquam statuit: nos expulit ille; 130

TESTIMONIA.

120 cf. ecbasis captini 183: 'ex quo cum pomis, cum piscibus urbe petitis' 121—122 'tum — ficu' Prisc. VII 12, 63 22 'cum duplici ficu' Charis. I 15 p. 96 K. 128 cf. ecbasis captini 110: 'laudes dic superis, siluae nouus incola surgis'

VARIA LECTIO.

119 uocuo γ pr. uacuo cett. 'ς' Ac. conuiuia λ 121 Set γ pr.
 hēdo γ λ (vr) hēdo a hedo Fu (β' σ gl) Ac. aedo DE tunc DE γ
 (σ a) tum Fl' u (β' v gr) Priscianus 122 nōx E ōrnabat γ
 ficu D γ Fl' u (β' a r) Charisius Prisciani cod. optimus R t fīco E
 (v σ g) u. 124 ante u. 123 ponit Hamacherus 123 culpa Ω' 'ς' (et
 omn. codd. Cruq.) Porph. Acr. cuppa y Lambinus cupa ω Bentl. pulpa
 Nic. Heinsius nulla con. Bentl. nupta uel Polla Peerlk. pulso p: ma-
 gistro Kirchnerus in ed. a. 1817 culpa potare] cum nulla adpota
 Hamacherus portare E 124 ac] quae Peerlk. opp. Ω' 'ς' (et codd.
 Bland.) Pph. Ac. ita Ω' 'ς' (et codd. Bland.) uti σ pr. y ita ut λ 2
 y ut y Peerlk. 125 Explucuit a contractae D frontes λ
 126 Seuiat D u Sveuiat E nouuos E tumultus λ 127 imminuet
 E imminuet D γ Fl' u σ īm: y [Fran.] quanto E γ (a12) quan-
 tum D Fl' u (β' v σ gr) quando Peerlk. aut] om. E pr. parti φ u
 128 nitiuistis D pr. E γ ψ φ uar. 'ς' (nitiuis r i) Ac. Acr. iusti-
 uistis D corr. φ (a211) y Pph. in/itiuistis λ uixistis u y ortum ex Acr.:
 'Nitiuistis accepti estis bene uixistis' huc] hoc ψ opp. Pph. Ac. hic
 Pf. nouus Ω' 'ς' Pph. ecb. capt. 129 propriae Ω (β' v σ ar) pro-
 prie gly erum DE γ (σ ag et Fran.) y herum Fl' u (vr et β)
 130 quemquam γ quemquā λ

illum aut nequities aut nafri incitia iuris,
 postremum expellet certe uiuacior heres.
 nunc ager Vmbreni sub nomine, nuper Ofelli
 dictus, erit nulli proprius, sed cedit in usum
 unnc mihi, nunc alii. quocirca uiuite fortes
 fortiaque aduersis opponite pectora rebus? 135

III

Sic raro scrihis, ut toto non quater anno
 membranam poseas, scriptorum quaeque retexens,
 iratus tibi quod uini somnique benignus

TESTIMONIA.

131 'ut et snpra: illud aut (ant & Porph.) nequities' Porph.' ad
 serm. II 3, 94 136 ecbasis captiui 218

II 3. 2 cf. ecbasis captiui 209: 'Romam, res lactas et prospera
 quaeque retexens'

VARIA LECTIO.

131 nafri γ pr. POST V. 131 VNVM FOLIVM EXCISVM
 EST IN D, REDIT SERM. II 3, 75; ITEM POST V. 131 DE-
 SINIT cod. u

$\Omega' = Ey F\lambda' \varsigma' =$ codd. $\beta' \nu \sigma a g r$ (l) praeter eos ex qui-
 bus aliae lectiones notantur; $\varsigma =$ codd. $\nu \sigma a g r$ (l) praeter c. q. s.

132 Postremum Ω' ($\beta' \nu$ Post tremū a) Postremo $\sigma g r y$ expellit
 Ey uiuacior E 133 umbreⁿⁱ E nuper] nōp E 134 Dictus
 erat: nulli proprius; sed cedit y Bentl. erit Ω' ($\beta' \sigma a g r$) erat νy
 Peerik. pprius φ cedit $F\lambda'$ cedit ν cedit y Bentl. 135 aliis
 λy quo circa EF 136 opponite] ob ponite ν opponito ecb. capt.

II 3. DAMASIPPVM INTRODVXIT TRACTANTEM SECVM HORATIVS
 (S: II: om. r) E(r) EGLOGA-III. $F\lambda$ DE DAMASIPPO add. ψ inscriptioni-
 bus earent γ (vagi) 'In hac egloga (om. Porph.) introducit Damasip-
 pum corripientem se tamquam (tanq: Porf.) desidiosum' Porph.' 'Haec
 ergo satyra habet quasi dialogi genus' Acr. 1 Si E 1 F corr. ($\beta' g$ et
 3 Bland.) Ac. Acr. Sic $\gamma F\lambda' E_2$ ($\nu \sigma a r$ et β corr.) Pf. Si⁵ Pph.
 raro] rato E opp. Pph. Ac. scribes E 1 $\gamma \psi$ corr. (a g) Pph. Ac.
 Acr. scribis $F\lambda' E_2$ ($\beta' \nu \sigma r$ et 3 Bland.) Pf. sic ergo scribis Peerik.
 ut $\Omega' \varsigma' Pph.$ tu, ut Meinekius sic raro scribis, toto non ut quater
 anno Duentzerus 2 retexens] repixens F uar. opp. Ac. ccb. capt.

nil dignum sermone canas. quid fiet? ab ipsis
 Saturnalibus huc fugisti. sobrius ergo 5
 dic aliquid dignum promissis. incipe: nil est.
 culpantur frustra calami, inmeritusque laborat
 iratis natus paries dis atque poetis.
 atqui *uultus erat multa et praeclara minantis,
 si uacuum tepido cepisset uillula tecto. 10
 quorsum pertinuit stipare Platona Menandro,
 Eupolin Archilochum, comites educere tantos?
 inuidiam placare paras uirtute relicta?
 contemnere miser. uitanda est inproba Siren
 desidia, aut quicquid uita meliore parasti 15

TESTIMONIA.

9 Seruius ad Aeu. II 96 13—14 'quin tu inuidiam — miser'
 schol. Pers. 3, 21 in glossis Pithoeanis 13 Hildebertus moral. phil.
 los. 983

VARIA LECTIO.

Ω' = Eγ F λ'; ε' = codd. β' ν σ α γ ρ (l) praeter eos ex quibus
 aliae lectiones notantur; ε = omnes codd. ν σ α γ ρ (l) praeter
 eos e. g. s.

4 ab Eγ λ ψ 2 (β' ν σ α ρ l 2) at F (g l 1 et V) y 5 fugisti sobrius.
 ergo y [1 Bland.] Bentl. ergo] esto y [1 Bland. Valentian. 1
 Vatican. A a 2. m.] Bentl. 6 incipe in rasura φ nil est? Cu-
 ninghamus 7 inmeritus E F λ (ν r et Fran.) immeritus γ (σ α l) īme-
 ritus (g et β) 8 iratis] Iratus Pph.' paries Ω' ε' Pph.' chartis
 Hitzigius opp. etiam Porph.' 9 uultus Ω' ε' Seruius 10 uacuum
 Ω' ε' coepisset Eγ F tecto] lecto con. et damnauit Bentl.
 11 Qorsum φ plantona γ a. ras. 12 Eupolin E ψ λ' (ν σ α γ)
 Eupolim γ φ (r et β Eupoli Fran.) Eupolidi Pcerlk. archilocum F λ'
 archilochus y [Basil. III Regin. 2, Feac codd. Vatic. E Suecouat.
 B a 1. m. Vaticanus Palat. F] Bentl. educere] et ducere y Stall-
 baumius tantos] quin tu (pro quantos?) schol. Pers. quid? tu Ru-
 gersius Bentl. 13 placare placare γ placere E Pph. opp. Pf. Aer.
 schol. Pers. Hildebert. paras] pares γ pr. y opp. Pph.' schol. Pers.
 Hildebert. putas γ Pph. opp. Pph.' schol. Pers. Hildebert. pa-
 rasti Aer. in interpret. 14 Contemnere F (σ α γ l r) schol. Pers. Com-
 temnere γ Contēpnere λ (β' ν) Contēpnere E inproba Ω (σ) improba
 β' ν a g l r Aer. sireu Eγ syren F λ 15 quicquid Eγ (β' ν σ α r) Ae.
 Aer. quidquid F (g l) quid quod λ meliora φ a. ras.

ponendum aequo animo'. di te, Damasippe, deaeque
 uerum ob consilium donent tonsore. sed unde
 tam bene me nosti? 'postquam omnis res mea lanum
 ad medium fracta est, aliena negotia curo
 excussus propriis. olim nam quaerere amabam, 20
 quo uaser ille pedes lauisset Sisyphus aere,
 quid sculptum infabre, quid fusum durius esset;
 callidus huic signo ponebam milia centum;
 hortos egregiasque domos mercarier unus
 cum lucro noram; unde frequentia Mercuriale 25
 inposuere mihi cognomen compita'. noui,
 et miror morbi purgatum te illius. 'atqui
 - emouit ueterem mire nouos, ut solet, in cor
 traecto lateris miseri capitisue dolore;
 ut lethargicus hic cum sit pugil et medicum urget'. 30

TESTIMONIA.

16—17 'dii — tonsore' historia pontificalis 39 [monum. Germ. SS. XX 542]

VARIA LECTIO.

17 tonsores y [Paris. 8213 a. ras.] Pph.' sed unde] scite
 (= secunde) E sed] set y pr. 18 bene me] bene // // me λ
 postquam] pos. qā y [Montepess.] postquam etiam Pph.' 19 negocia
 λ' 20 querere Ey 21 uaser] faber F λ' y uar. (β' a uar. r) y
 opp. Pph.' Porph.' Ac. lauisset] lauasset φ pr. y opp. Pph.'
 sisypus F Pf. sisiphus γ λ Acr. sisippus E sysyphus Pph. 22 Qui
 E sculptum Ey λ ψ uar. (σ a corr. et omn. codd. Cruq.) scultum β' a
 pr. sculptum F (vglr) 23 poenebā E opp. Ac. 25 mercuriale γ
 pr. y mercuriē E opp. Pph.' Porph.' 26 Inposuere E F λ Pph.
 Imposuere γ ε' Pf. compita Ey F (β' a r) Pph.' copita λ competa v σ g
 Kopoeta Ac. 27 miror morbi] morbi miror y Aldus atqui] omis.
 E 28 Emouit γ F λ' (β' v p. ras. σ ar) Ac. Et mouit E (v a. ras.
 g) y mire] maior Horkelius morbus uel ire (sic) Peetrk. nouis l
 - nouos a i ? y [Bamberg. pr. ut uid.] nouos a nouus Ω ε'
 29 Traecto γ opp. Pph.' Traiecta Ac. opp. Pph.' ue E (σ g) que
 γ F λ' (β' v a r) 'qui lateris aut capitis dolore correpti sunt' Acr.
 30 ut] aut Hertelius lethargicus EF (β' g l) Ac. Acr. letargic'
 λ (σ) Ac. alt. l. loethargicus γ (a) letargicus v cons. r medicum]
 modicū F (β' ut uid. v a g l i et 2 Bland.) y urget γ λ ε' urgvet
 E arguet γ urget F (l)

dum nequid simile huic, esto ut libet. 'o bone, ne te
frustrare: insanis et tu stultique prope omnes,
siquid Stertinius ueri erepat, unde ego mira
descripsi docilis praecepta haec, tempore quo me
solatus iussit sapientem pascere barbam 35
atque a Fabricio non tristem ponte reuerti.
nam male re gesta cum uellem mittere operto
me capite in flumen, dexter stetit et 'caue faxis
te quiequam indignum: pudor' inquit 'te malus angit,
insanos qui inter uereare insanus haberi. 40
primum nam inquiram, quid sit furere: hoc si erit in te
solo, nil uerbi, pereas quin fortiter, addam.
quem mala stultitia et quemcumque inscitia ueri
caecum agit, insanum Chrysippi porticus et grex
autumat. haec populos, haec magnos formula reges 45
excepto sapiente tenet. nunc accipe, quare
desipiant omnes aequae ac tu, qui tibi nomen
insano posuere. uelut siluis, ubi passim

VARIA LECTIO.

31 esto ϕ opp. Acr. [bone] bene E opp. Ac. ne] omis. E
32 Frustrare λ opp. Pph. [tu] omis. E post hunc u. ponunt
n. 40 β' y [Bamb. pr.] neque eundem suo loco omittunt 33 Siquit E
ueri E $\gamma\psi$ uar. ($\nu\sigma a i g l z$) uerum Fl' ($\beta'r$ et 2 Bland.) uere a 2
34 Describi E hec γ ti λ u. 35 omis. y [Paris. 8216 pr.] opp.
Ac. Pph. ^{aa} pientē λ sapientiā E opp. Pph. Porph. Ac. 36 fabri-
tio γ fabricicio λ 37 eum] $\bar{c}$ λ opp. Ac. uellem] uellet Ac.
operto] oporto ψ 38 dexter stetit] dextersstetit E opp. Pph.
39 quidquā g te malus] temadus γ a. ras. angit E $\gamma\psi$ uar. (ν
uar. σag) urget Fl' ($\beta'v\sigma$ corr. r et 4 codd. Bland.) u. 40 omis.
y [Lips. i] (cf. $\beta'y$ ad n. 32) opp. Acr. 40 qui] qui ϕ uereare]
uereate E 41 si erit] siet Fl' y siriēt (ortum ex siet) r i y [Lips.
pr.] 42 nihil λ pr. Acr. 43 Qē E stulticia et E ($\beta'v\sigma gr$) stu-
titia et cett. (a) Ac. stultities Meinckius et] omis. y [Basil. III
Wolfenbutt. I] quemcumque $\Omega' \epsilon'$ [quemcumq. 4 Bland.] quaecum-
que y $\bar{c} \epsilon \alpha \eta$ γ cuiusque Cunninghamus istia λ 44 Cecum E
chrysippi λ' chrysippi F chrisippi E γ ($\nu a g$) crysip pi r crisippi β'
 σ Ac. 45 autumat] Attumat Ac. hec . . . hec E 47 eque E
eq. λ 48 insano] Insani y Lambinus opp. Ac.

palantis error certo de tramite pellit,
 ille sinistrorsum hic dextrorsum abit, unus utrisque 50
 error, sed uariis includit partibus; hoc te
 crede modo insanum, nihilo ut sapientior ille,
 qui te deridet, caudam trahat. est genus unum
 stultitiae nihilum metuenda timentis, ut igitur,
 ut rupes fluuiosque in campo ob stare queratur: 55
 alterum et huic uarum et nihilo sapientius, ignis
 per mediōs fluuiosque ruentis: clamet amica
 mater, honesta soror cum cognatis, pater, uxor
 'hic fossa est ingens, hic rupes inaxima: serua!'
 non magis audierit, quam Fufius ebrius olim, 60

TESTIMONIA.

49 cf. ecbasis captini 1097: 'sufficiat dietis do tanto tramite uulpis' 50—51 'ille — error' Prisc. XV 4, 19 59 'hic — maxima pendens' ecbasis capt. 200

VARIA LECTIO.

49 Palantis *E* (*r*) *y* [*Barcin. Bruxell.* 9777 *Lips. Montcpess. Valentian.*] Pallantis *y* Pallantis *a* Palantes *F*λ' (*β'vσg*) de tramite] d&ramite *E* 50 sinistrosū *y* [*Paris.* 10401] non *Priscian.* utrisque *Eγ* (*σ r 2 uar.* et *β corr.* *Fran.*; *a n. l.*) utrique *F*λ' (*vg r et β om.* *Bland.*) *Priscianus* utrimque *Cuninghamus* 51 s& *y* includit *γ F*λ (*a*) illudit *E*ς' parcl̄ *E* 52 crede] Cre *E* nihilo *Eγψλ' Ac.* nichilo φ 53 trahit *γ* (*va*) trahat *E F*λ (*β'σgr thr: f*) *Pph.' Porph.'* 54 Stulticiae *E* nihilum] nichilo φ *pr.* ut uid. ignis *Eγψ corr. y* [*Montcpess. Valentian.*] ignes *F*λ'ς' (*a n. l.*) u. 55 sq. omis. *y* [*Bruxell.* 9777 *a i. m.*] 55 rupes Ως rupis *g* 56 uarum *Eγ F*λ (*β' a g r*) *Pph.' Porph.' Ac. Acr.* uarium ψ *uar.* (*vs l*) *Bcull.* nihilo *E F*λ' (*vσagr uar.* et *Fran.* nich: β) nihilo *y* nilo *ry* [*Basil.* III *Regin.*] ignis *Eγ* (*va*) *y* [*Barcin. Mcllic.*] ignes *F*λ' (*β'σgr*) 57 ruentis] ruentes *F* (*v pr. l a. ras.*) *y* amica] amica *Horkelius* amice *Schneidewinus* 57—58 'amica mater honesta soror] melius est sic (si *Porph.*) accipi: amica mater, ut sit ex Graeco tractum φιλη μήτηρ, quam per se 'amica', per se deinde 'mater', quia mentionem uxoris facit in sequentibus' *Porph.* 58 cognatis] ognatis *y* cognatis φ 59 hic rupes] hinc rupes *y* [*Fran.*] *ecb. capt.* Vt rupes *Ac.* rupis *y* opp. *Acr.* ruptis *E* 60 fufius *Eγ F* (*σ a l a. ras. r 2*) *Pph.' Porph.'* fusius β'v ut uid. *l p. ras. r 1* fus' λ (*g*) non post olim sed post Fufius commate distinguit *Kirchnerus*

cum Ilionam edormit, Catienis mille ducentis
 'mater, te appello!' clamantibus. huic ego uolgens
 errori similem cunctum insanire docebo.
 insanit ueteres statuas Damasippus emendo:
 integer est mentis Damasippi creditor? esto. 65
 'accipe quod nunquam reddas mihi' si tibi dicam;
 tune insanus eris si acceperis? an magis excors
 reiecta praeda, quam praesens Mercurius fert?
 scribe decem a Nerio: non est satis, adde Cicutae
 nodosi tabulas centum, mille adde catenas; 70
 effugiet tamen haec sceleratus uincula Proteus.
 cum rapies in ius malis ridentem alienis,

TESTIMONIA.

64 historia pontificalis 39 [monum. Germ. SS. XX 542] 69 Ser-
 nius ad Aen. VII 422 'acribe decem Nerio' schol. Persii 2, 14
 71 cf. quod ex Appuleio landaninus testimonium ad epist. I 1, 90

VARIA LECTIO.

61 edormit *Eγλψ p. ras. ζ' Porph.* edormit *F(l) y* 'Et edor-
 mit pro praeterito accipi non pro praesenti debet (dedit *Porph.*)'
Porph. Ilionam dormit *y* Iliona dormit *Lennepius* catienis *Ω'*
(ψ uar. per errorem) ζ' Pf. Porf. Ac. Acr. catenis *φ uar. caciensis gy*
Pph. Porph. 62 appello *EF (v σ g l)* apello *γ λ (β' a r)* uulgens
E (g r) uolgens *λ* uulgum *γ F corr. (β' v 2 σ a)* uultum *F (v 1 ut uid.)*
uulgus l (littera g in erasa t ut uid.) 63 Errorē *F* Errore *F pr.*
(l i) opp. Ac. similem] similis *F* cunctum] cuncta *F pr. (l a, ras.)*
y uu. 64 *sq. inuerso ordine in y [Valentian.]* 64 'n̄ insanit, hyro-
 nicos t̄ interrogatiue' schol. *γ uu.* 65 *sq. inuerso ordine in y [Lips.*
pr.] creditor, esto *Duentzerus* 66 nunquam *E(a)* numquam *cett.*
ζ' si] sit λ pr. 67 acciperis *E* 68 Reiecta *γ* 69 decem] dotem
Serui cod. Regin. (deam Paris. 7929) opp. Ac. Pph. a nerio (*a et*
omn. codd. Cruq.) Ac. Acr. anerio Ω' ζ' Pph. nerio (*om. a*) *σ corr. gy*
Pf. schol. Persii '... lege decem (duodeci *Porf.* decem *Porf. marg.)*
 tabularum quas Nerio instituit' *Porph.* 'quidam anerio *ιφ' εν (ΥΦΗΝ*
Porph. ΥΦΗΥ Porf.) legunt' *Porph.* 'quidam anerio unum nomen
esse dicunt, alii nero separant praepositionem et sic nomen infe-
rant: Nerio, ablatiui casus. Nerius autem siue Anerius et Cicuta
feneratores fuerunt' Acr. 71 Effugit *E* tamen haec] *bis habuit*
λ pr. haec sceleratus] hic celeratus *E* proteus *Ω' (a) Ac. Acr.*
ptheus ψ corr. ζ' 72 rabies *E (g) opp. Pph.* lus *E γ uar. φ corr.*

fiet aper, modo auis, modo saxum et, cum uolet, arbor.
 si male rem gerere insani est, contra bene sani,
 putidius multo cerebrum est, mihi crede, Perelli 75
 dictantis, quod tu nunquam rescribere possis.
 audire atque togam iubeo componere, quisquis
 ambitione mala aut argenti pallet amore,
 quisquis luxuria tristitiae superstitione
 aut alio mentis morbo calet: huc propius me, 80
 dum doceo insanire omnis, uos ordine adite.
 danda est ellebori multo pars maxima auaris;
 nescio an Anticyram ratio illis destinet omnem.
 heredes Staberi summam incidere sepulchro,
 ni sic fecissent, gladiatorum dare centum 85

TESTIMONIA.

75 ef. eebasis captiui 147: 'sanior (sanius A) est multum cerebro
 (multo cerebrum A) qui potat acetum' 76 Seruius ad Aen. VII 422
 83 schol. Pers. 4, 16

VARIA LECTIO.

(gl uar. et Fran. Bland. codd.) y Pph.' Porph.' iura y F a. ras. λ'
 (v s a r et β) luğra (ra a manu tertia) φ 73. 72 fiet (fiet Pph.
 fit Pf.) aper modo auis modo saxum. & Pph.' et Porph.' ante u. 72
 exhibent 73 auis] apis v Ac. 74 si male rem] Simularē E i
 opp. Ac. gererem γ pr. opp. Acr. insani, contra bene sani
 est y Benll. 75 REDIT D

$$\Omega' = DE\gamma F\lambda'$$

mihi om. D pr. perelli Ω' Acr. pellē l perilli a parelli y Pph.
 (patērelli Pf.) Porph.' 76 nunquam EF (a) numquam cett.' ε' Acr.

77 audire atque] Atq. audire D opp. Pph.' componere EF (v)
 componere cett.' ε' Pph.' Porph.' 78 amorē E uu. 78—79 aut
 — luxuria] omis. y [Paris. 8216] 80 morbo] omis. E huc] hunc
 y pr. ha//e v t hvc v marg. 81 oīs y [Paris. 10401] omnes Ω' ε'

82 ellebori E pr. 83 Nescio Ω' ε' Pph.' Ac. schol. Pers. nec scio
 Meinekius an] om. φ pr. λ' y opp. Pph.' schol. Pers. anticyram
 a r (et Fran.) y Pph.' Porph.' Acr. schol. Pers. anticyrā D (g et β)
 anticyram F (l) anticirām γ (va) anticycyrā λ antiscyrā E 84 Here-
 des DE γ λ Haeredes F incidere] inseulpserē Pecrk. 'ut heredes
 sui sepulcro eius inseulperent' Porph.' sepulchro D γ F λ' ε' Acr.
 sepulcro E Porph.' 85 dacentum λ

damnati populo paria atque epulum arbitrio Arri,
 frumenti quantum metit Africa. 'siue ego prauē,
 seu recte hoc uolui, ne sis patruus mihi'. credo,
 hoc Staberi prudentem animum uidisse. 'quid ergo
 sensit, cum summam patrimoni insculpere saxo 90
 heredes uoluit?' quoad uixit, credidit ingens
 pauperiem uitium et cauit nihil acrius, ut, si
 forte minus locuples uno quadrante periret,
 ipse uideretur sibi uequior: omnis enim res,
 uirtus, fama, decus, diuina humanaque pulchris 95
 diuitiis parent; quas qui construxerit, ille
 clarus erit, fortis, iustus. sapiensne etiam? et rex

TESTIMONIA.

95—98 'uirtus — uolet' Vincentius Bellouac. spec. hist. 69 florileg.
 Paris: 8818* et Nostrad. 188 95—97 Hildebert, moral. philos. 990
 97 Prisc. XVI 2, 12 cf. Hincmar Rem. ad episc. epist. cap. 1 [t. II
 487* Du Chesne]: 'unde in adulta aetate sapiens et rex fortis se
 ipsum reprehendebat, et nitare uolebat'

VARIA LECTIO.

$$\Omega' = DE\gamma F\lambda'$$

86 Damnati $DE\gamma F$ ($\sigma a g l r$) Pf. Damnati λ ($\beta'v$) Pph.
 atque] et Pph. arbitrio] arbitrio ϕ pr. arri $E\gamma$ ($\sigma a g r$ et
 Frau.) Porph. Ac. arri $DF\lambda'$ (v et β) Arri, et Bentl. 87 quan-
 tum] et quantum Peerlk. africa γ africa E u. 89 ante u. 88
 ponit γ [Zulichem.] 88 recte] recto Ac. 89 uidisse $\Omega' \zeta'$ (et omu.
 codl. Cruq.) uidisse? Horkelius iussisse uel uoluisse Lambinus ludisse
 γ [Regius] canisse Peerlk. quid] qd λ ergo] ego $E\lambda'$ pr.
 90 cum summam] consummā λ patrimoni $D\gamma$ (σa et β) patri-
 monii $EF\lambda'$ (vgr et Frau. patrom. l) 91 Heredes $F\lambda$ Heredes $DE\gamma$
 noluit] ~~Staberi~~ ϕ quoad uixit $\psi \lambda$ ($a z$) quo aduixit $\gamma E z$ (vgr et
 Frau.) quo ad uixit $D\phi$ (σl et β) qd aduixit $E i$ ($a i$ ut uid.) 92 nihil
 $\Omega' \zeta$ Ac. nil σ 93 locuples] locupl Ac. periret $DE\gamma$ ($\sigma g a r$) per-
 isset $F\lambda'$ ($\beta'v$ et 3 Bland.) 94 nequeor D omnis enim res] omnia
 enim, spes Peerlk. 95 pulchris $DE\gamma \psi \lambda'$ ($\beta'v \sigma$) pulchris r pul-
 chris ϕ (g) pleris a 96 diuitiis parent] parent diuitiis Hildebertus
 opp. Ac. construxerit $DE\gamma$ ($\sigma g r$ et 1 Bland. cons. a) Viuectius
 contraxerit $F\lambda'$ ($\beta'v$) Hildebertus 97 fortis iustus] iustus (iustus
 Pph.) fortis Pph. opp. Priscian. Hildebert. Vincat. floril. 8818^a

et quicquid uolet. hoc, ueluti uirtute paratum,
 sperauit magnae laudi fore. quid simile isti
 Graecus Aristippus, qui seruos proicere aurum 100
 in media iussit Libya, quia tardius irent
 propter omnes sequens? uter est insanior horum?
 nil agit exemplum, litem quod lite resoluit.
 siquis emat citharas, emptas comportet in unum.
 nec studio citharae nec musae deditus ulli, 105
 si scalpra et fornas non sutor, nautica uela
 auersus mercaturis, delirus et amens
 undique dicatur merito. qui discrepat istis,
 qui nummos aurumque recondit, nescius uti
 compositis metuensque uelut contingere sacrum? 110

TESTIMONIA.

100 cf. Auson. ed. 3, 13: 'spargit Ar. mediis in Syrtibus aurum'
 103 Acr. ad u. 210 florileg. Paris. 8069 et Nostradam. 188 105 ef.
 ecbasis captini 207: 'nec studio citharae, nec musae deditus ulli'
 108 'hinc etiam Horatius in odis: si — sutor' gloss. Mai class.
 auct. VIII 551 109 sq. Vinc. Boll. spec. hist. 69 floril. Nostr. 188

VARIA LECTIO.

iustus sapiens] sapiens iustus *Dy opp. Priscian. Hildebert.* iustus
 et sapiens *Vincutius* ne γ *F* (β ν σ pr. 1 in ras. r) *Acr. Priscia-*
nus floril. Nostrad. que *DE* (1 uar.) *Ac. floril. Paris.* 8818^a omis.
 ψ corr. λ (g σ corr. et β p. ras.) *Hildebertus Vincutius* ['*uariant hic*
codices, alii sapiensne etiam et rex; alii, sapiensque etiam rex; alii,
sapiensque etiam et rex habent' *Crug.*] 'aut interrogatio audientis aut
 dicentis dubitatio' *Acr.* et Ω ' ξ ' *Priscianus Vincutius* omis. g y
Hildebertus floril. Paris. 8818^a *Nostrad.* 98 quidquid *FL'* (g) y
 ueluti] uelut in λ' *opp. Ac.* uelut in *F* 99 magne *EL* quid si-
 mile isti] Dissimiliane *Pecrk. opp. Ac.* simili *E opp. Ac.*
 100 Graecus *F Pf. Graecus celt. Pph. Ac.* proicere] plectere *Ey*
 101 Immedia *D* libia *FL'* libia *DEy* 102 onus *Dy FL' \xi*
 bonus *E* (r a. ras. et *Fran.*) 103 quod] quid *D* 1 aut pr. *opp. Acr.*
 litem quod] quod litem y *Pf. floril. Paris.* 8069 *Nostrad.* 188
opp. Pph. Acr. ad u. 210 uu. 104—140 omittit uidetur *Porph.*
 104 siquis] Sequis *Ac.* citharas *DE* γ cytharas *FL'* con-
 portet *EF* (ν et β) comportet *D* λ' (σ *agr* et *Fran.*) 105 citharae *Dy*
 cytharae *EF* λ' 106 nautia *EL* p. ras. 108 qui γ *FL' D p. ras.*
 (β ν σ r et omu. codd. *Cr.*) *Ac.* quid *D* a. ras. *E* (g) istis *DEy \psi*
 corr. (σ *agr*) *Ac.* iste *FL'* (β ν et 2 *Bland.*) 109 qui] hic *Vincen-*
tius 110 Compositis ν uelut λ contingere γ

siquis ad ingentem frumenti semper *aceruom
 porrectus uigilet cum longo fuste, neque illinc
 audeat esuriens dominus contingere granum,
 ac potius foliis parcus uescatur amaris;
 si positus intus Chii ueterisque Falerni 115
 mille cadis, nihil est, tercentum milibus, acre
 potet acetum; age, si et stramentis incubet unde
 octoginta annos natus, cui stragula uestis,
 blattarum ac tinearum epulae, putrescat in arca:
 nimirum insanus paucis uideatur, eo quod 120
 maxima pars hominum morbo iactatur eodem.
 filius aut etiam haec libertus ut ebibat heres,
 dis inimice senex, custodis? ne tibi desit?
 quantum enim summae curtabit quisque dierum,
 ungere si caules oleo meliore caputque 125

TESTIMONIA.

114 cf. ecbasis captiui 144: 'sed potius foliis parcus uescaris
 acerbis' 117—118 'unde — uestis' Prisc. XVIII 24, 210 de fig.
 num. § 30 p. 416 K. 117 cf. ecbasis captiui 147: 'sanior est mul-
 tum cerebro qui potat acetum' 119 'blattarum et — putrescant'
 gloss. Mai class. auct. VIII 68

VARIA LECTIO.

111 frūtis *E* aceruum Ω'ς' 112 porrectus] Proiectus *y*
 [Montepess.] Bendl. proiecto Peerlk. 113 contingere Ω'ς' con-
 fringere Meinekius contundere Apitzius consumere Peerlk. gra-
 num] in ras. *y* [Nostrad. 184] sacerum *y* [Monacensis quintus]
 114 foliis] folijs φ folii *E* uescatur] uexatur *E* (a) pascatur α *y*
 115 positus *E* 116 ter centum γ tercentū *D F λ' Ac.* tre-
 centū *E* 117 stantis *E* opp. *Acr.* unde Ω'ς' *Ac.* ndis Horke-
 lius opp. *Acr.* uluae Meinekius opp. *Acr.* ultra Peerlk. opp. *Acr.*
 uneoctoginta Prisciani lib. XVIII. cod. *R a i. m.* 118 Octo-
 ginta *D* opp. *Ac.* annos] annis *v y* 119 Blattarum *D E γ F*
 glossar. Mai Blattarū λ ac] et glossar. Mai putrescat Ω'ς'
 putrescat Cruquiana putrescant glossar. Mai 121 pars] par *E*
 opp. *Ac.* 122 hec γ haeres *E F λ'* 124 Quantum *E* cur-
 tabit] curtabat λ' opp. *Ac. Acr.* 125 Ungere *D γ F λ' (β' v σ a r)*
 Unguere *E* (g) mediore *D a. ras.* capud *E*

cœperis inpexa foedum porrigine? quare,
 si quiduis satis est, peiuras, surripis, aufers
 undique? tun sanus? populum si cadere saxis
 inciolas seruosue tuos, quos aere pararis,
 insanum te omnes pueri clamentque puellae; 130
 cum laqueo uxorem interemis matremque ueneno,
 incolumi capite es? quid enim? neque tu hoc facis Argis,
 nec ferro ut demens genetricem occidis Orestes.
 an tu reris eum occisa insanisse parente,
 ac non ante malis dementem actum Furiis quam 135

TESTIMONIA.

126 'impexa — porci' gloss. Mai class. auct. VIII 421 'impexa
 foedum porrigine' VIII 437 'inpexnū foeda porrigine' VIII 435
 132 cf. ecbasis captiui 1144: 'incolumi capite es qui cano flore reluces'

VARIA LECTIO.

126 inpexa Ω' (v a r et β) impexa σ g (et Fran.) glossar. Mai
 pp. 421. 437 cons. Acr. foedum DE γ (vagr et Fran.) glossar.
 Mai fedum FL' fedum σ (et β) porrigine Ω' ε' Acr. prurigine y opp.
 Ac. glossar. Mai quare] porci glossar. Mai opp. Ac. Acr.

127 Siquiduis D Ac. Siquid uis E quid uis γ F qduls λ per-
 iuras γ (v a g; p iuras Fran.) peiuras DEF λ' (σ r et β) surripis]
 subripis α i (et β supripis Fran.) 128 tun sanus E γ pr. ψ p. ras.
 (a i g r et Fran.) tunc sanus D tu insanus F λ' γ superscr. (v a 2) tum
 sanus σ (et β) cedere y [Bamberg. Gronou. Regin.] credere g cedere
 Ω' ε' 129 seruosque y tuos Ω' ε' tuo g y Bentl. fuges Kirchne-
 rus pararis] parabis σ 130 te] ē E clament D clamant y
 131 interemis E y [Fran. Mellic. Montepess. pr. Paris. 7976 Regin.]

Ac. interimis D γ FL' ε' 132 Incolumi F λ (β' a r Incolumi I) Ac.
 Incolumi DE γ (v σ g) es?] es. Duentzerus quidni? neque enim
 Bentl. quid enim Ω' ε' Ac. quidni? y tu] omis. λ (σ i a pr. et β)
 y Argis] agris E i 133 ferro ut demens Ω' ε' demens ferro ut
 σ pr. y genetricem EF y [Mellic. Montepess. Paris. 7976] geni-
 tricem cell. ψ corr. ε' occidis Ω (v uar. σ pr. a g et β) occidit
 v σ corr. l r (et Fran.) horestes λ uu. 134—137 omis. y

[Harleian. 2724 a i. m.] 134 eum] en λ 135 'malis' ant
 magis uelis ant malis furiis (futuris v) uel uitlis' Ac. Acr.

in matris iugulo ferrum tepefecit acutum?
 quin, ex quo est habitus male tutae mentis Orestes,
 nil sane fecit quod tu reprehendere possis:
 non Pyladen ferro uiolare aususue sororem
 Electram, tantum male dicit utrique uocando 140
 hanc Furiam, hunc aliud, inssit quod splendida bilis.
 pauper Opimius argenti positi inlus et auri,
 qui Veientanum festis potare diebus
 Campana solitus trulla uappamque profestis,
 quondam lethargo grandi est oppressus, ut heres 145

TESTIMONIA.

136 cf. ecchasis captiui 1219: 'ad iugulum tantum ferrum reddebat acutam' 142—157 cf. mythographus II 226 p. 149 Bod.: 'quidam uir Opimius admodum extitit auarus, ut quum multis diuitiis abundaret, ipse festis diebus Veientanum pessimum uinum biberet, priuatis autem diebus uappam, quod est Veientano deterius. hic forte prae nimio sollicitudine incidit in letargum morbum. tunc eius lactus heres coepit circa loculos currere et claues quaerere, sperans illum cito moriturum. accedens medicus fidelis cognita morbi causa et pecunia tota ante se numerata dixit aegro: nisi tua custodias, nihil distat fame an morbo pereas. ille euigilaus: 'quis tollit?' ait et saluatus est' 143 schol. Pers. 5, 147

VARIA LECTIO.

136 iugulo] // ⁱⁿ // gulo λ tepe fecit u. 137 omis. λ pr. opp. Acr. est] omis. y Heindorfius male = tutae D (sie) male tuae E tutae] motae Nic. Heinsius horestes γ λ 138 sane] plane Peerlk. fecit γ quod] q λ que; (e in ras. i ut uid.) D reprehendere Ω ε' reprehendere σ y possit γ pr. 139 pyladen g piladen γ (v σ a r et Fran.) pilaiden E filade λ (filaden β loco correcto) phyladen F philaden D (f) aususue D γ F λ ε' aususq; E sororem] sororem est y Bcntl. 140 Electran E γ F λ' (v i a i r) Electram D (β' v 2 σ a 2 η) male dicit DEF maledicit γ λ utrique] utrisq; E uocando] uocandū λ 141 aliud] aliū F y quod] qua β' y opp. Pph.' illis D uilis Pph.' opp. Ac. 142 opimius DE γ ψ 2 (β' v σ a r) Acr. opimus F λ' (g) Pph.' argenti positi . . . auri] argento posito . . . auro Peerlk. opp. Acr. positi] poti E opp. Acr. 143 ueientanum DE ψ corr. (v σ g r) Pf. schol. Pers. uegentanum γ F λ' (β' a) Pph. Ac. Acr. 144 uapā φ i opp. Acr. 145 lethargo D F (g l r 2 et Fran.) letargo λ (r i) loethargo γ (a) lithargo E lethargo v letargo σ (et β) heres D γ λ heres F heros E

iam circum loculos et clavis laetus ouansque
 curreret. hunc medicus multum celer atque fidelis
 excitat hoc pacto: mensam poni iubet atque
 effundi saccos numinorum, accedere pluris
 ad numerandum: hominem sic erigit; addit et illud: 150
 'ni tua custodis, audis iam haec auferet heres'.
 men uiuo? 'ut uiuas igitur, uigila. hoc age!' quid uis?
 'deficient inopem uenae te, ni cibus atque
 ingens accedit stomacho futura ruenti.
 tu cessas? agendum, sume hoc tisanarium oryzae!' 155
 quanti emptae? 'paruo'. quanti ergo? 'octussibus'. eheu!
 quid refert, morbo an furtis pereamque rapinis?'

TESTIMONIA.

156 'quanti emptae? — octussibus' gloss. Mai class. auct. VIII 35

VARIA LECTIO.

146 clauis *D pr. E γ (v a r i)* clauis *cett. 'ς'* letus λ 147
 medicus multum celer atque] medici ingenium celere arsque uel me-
 dicus multa celer arte *Peerlk. opp. Acr.* celer atque] celebratq. *E*
opp. Ac. 149 pluris *y [Regin. i]* plures Ω'ς' 150 addit] addidit
E λ 151 haec] iam *Nic. Heinsius* heres *D* haeres *E γ Fl'*
 152 uiuas] uigiles *Peerlk.* uigil hoc age! *Doederlinus* uigila
D E Fl'ς' uigil *γ* quid *E γ D 2ς'* quod *D 1 Fl'* (et β corr.) *y*
 153 Deficient *E γ [Dornill. I Defini: Valentian. i]* uenae te] uenae
E ni] nē *γ* 154 Ingens Ω'ς' praesens *Benll.* (is praesens
Peerlk.) ingesta *Marklandus* instans *Sanadonus* id genus *Hork-*
lius liqueus *Hamacherus* insons *Paulus* accedat *D ψ corr. λ (σ)*
 accedit *E γ F (β'v a g r)* 155 tisanarium *D γ (σ a g r i tisanariū v)*
Ac. tisanariū *E tisanarium Fl' (β')* tisanarium *r* oryzae *D E γ F (v σ*
a r et β) oryzae λ (*g et Fran.*) oryzae *l* 156 Quanti *D E*
γ F corr. (v σ r et β) glossar. Mai empte *g (et Fran.)* emptae *a* empti
Fl' y emptum *Apitzius* ergo] omis. *γ (v i a i) y* octussibus *D E*
γ F (v σ a r et 3 Bland.) Ac. glossar. Mai octussibus; λ octusibus β
l p. ras. octo assibus *y Acr. interpr.* oct. assibus *y [V] omis. g*
cf. Varr. L. L. V § 169: 'ptisanarium octusse siue octo assibus
 emptum est' eheu *γ Fl' D 2 (v σ a r et Fran.)* oheu *D i a. ras.*
 eheu *E* heheu *y [β] omis. g* 157 pereamque Ω'ς' (et omn. *Bland.*)
 pereamne *v y* pereamue *y*

quisnam igitur sanus? 'qui non stultus'. quid avarus?
 'stultus et insanus'. quid, si quis non sit avarus,
 continuo sanus? 'minime'. cur, Stoice? 'dicam. 160
 non est cardiacus (Craterum dixisse putato)
 hic aeger: recte est igitur surgetque? negabit,
 quod latus aut renes morbo temptentur acuto.
 non est periurus neque sordidus, immolet aequis
 hic porcum Laribus; uerum ambitiosus et audax: 165
 nauiget Anticyram. quid enim differt, barathrone

TESTIMONIA.

- 158 'quisnam igitur sanus' Acr. ad u. 168 161 schol. Pers. 3, 65
 163 'Horatius in II sermonum: quod — acuto' Prisc. VI 6, 30
 164 cf. ecclasia captiui 714: 'non est periurus neque sordidus ac furiosus'

VARIA LECTIO.

ante u. 158 INCIP. DE STOKIS DISPTARE *q marg. noui ser-*
monis initium cum titulo EGLOGA · V · y [Gronou.] uu. 159—166
quid — Anticyram] del. Gruppeus u. 159—160 quid — sauus?]
omis. g opp. Acr. 159 quid, si quis non sit avarus?] quid enim
 differt, barathrone *Peerlk. u. 160 ante u. 159 ponit y [Bam-*
berg.] u. 159 omis. y [Paris. 8214 a 1. m.] opp. Acr.
 u. 167 et hunc u.: 'nauiget Anticyram. quid si quis non sit avarus'
 post u. 159 ponit *Peerlk. 162 Illoc E1 eger D ager λ' est]*
omis. y u. 163 qui legitur etiam epist. 16, 28 in marginem rele-
gabat Meinekius opp. Pph.' Porph.' Ac. Acr. 163 aut Ω'ς' Pri-
scianus et σ 2 uar. g y morbo] uor/no E opp. Pph.' Acr. Priscian.
 temptentur *DyFl' (σ a et β) Pph.' tententur y [codd. Bland.]*
 temptent² *E pr. temptantur v g r (et Fran.) y Priscianus 164*
 periurus *Ω'ς' Acr. peiurus y [Gronou. 1] iumolet DEγF (β' vσ*
alr) imolet λ imolet g inmol& Acr. 165 III° λ portum λ' por-
cam v Acr. uerum] utrū F u. 166 omis. E opp. Pph.' Acr.
 166 anticyram *γFl' (a corr. r et β) Ac. anticyra D anticiram vσ a*
pr. g (et Fran.) anticurū y [Lips.] quid] q λ opp. Pph.' barathroue
DFl' barathone γ (a r) baratrone β'σg pr. Pph. baratrone Pf. bala-
throne v Ac. Acr. balatrone r 2 uar. y balatrōni y Bentl. 'Barathro
(Baratro Porph.) luxuriosus; uerum quidam legunt barathro ut uenit
a nominatio barsthrus (baratrhus Porph.)' Porph.' 'Balatrone.
scurre et triuialis. nam balathrones (balatrōnes γ) dicuntur rustici
homines, inepti et triuales. Publius Seruilius baratro (barathro γ ba-
latro Fran.) multa (multi v) in Augustum amare (cesarē Fran.) nou

dones quicquid habes an nunquam utare paratis?
 Seruius Oppidius Canusi duo praedia, diues
 antiquo censu, gnatis diuisse duobus
 fertur et hoc moriens pueris dixisse uocatis 170
 ad lectum 'postquam te talos, Aule, nucesque
 ferre sinu laxo, donare et ludere uidi,
 te, Tiberi, numerare, cauis abscondere tristem;
 extimui, ne uos ageret insania discors,
 tu Nomentanum, tu ne sequerere Cicutam. 175

TESTIMONIA.

168—169 'diues (om. Regin. 1674) antiquo censu' Seruius ad Aen. VII 537

VARIA LECTIO.

sine ioco dixit. fuit autem tantus (totus v) deuorator, ut simili uitio laborantes barathrones (barathrones y balatrones *Fran.*) dicti sint' *Acr.*

167 dones] damnes (*seruata scriptura* barathrone) *dubia Benth.*
suspicio opp. Ac. quicquid *DEγψ pr. ε' Ac.* quidquid *cell. (g)*
 nunq *E* numquam *cell. ε'* 168 noui sermonis faciunt initium λ' (β' v)
 y [*Barcin. Berol. 5 Bruzell. 9777. 10064. Dessau. II Dresd. 1. III.*
Florentinus Lips. 1. II a 2. m. Mellic. marg., Monac. I Montepess.
Paris. 7976. 8214. 10401 Nostrad. 184 Valentian. 2 Wolfenb. 1] non
Porph. Acr. CONTRA AVAROS · ET AMBICIOSOS λ CONTRA AVA-
 ROS & AMBITIOSOS EGLOGA · V · y [*Mellic. Paris. 7976 cons.*
Paris. 8214] CONTRA AMBITIOSOS & AVAROS y [*Nostrad. 184]*
 Contra ambitiosos & auaros · egloga · V y [*Bruzell. 9777]* CONTRA
 AMBITIOSOS ECLOGA V y [*Florentinus*] maiorem litteram ini-
 tialem exhibent ψ y [*Bamberg. Lips. sed minio pictam, Sorbon.*
 1578] 168 Canusi] casusi *E opp. Pph. Ac. Acr.* predia *E Pph.*
 prelia *Acr.* (plia g i) 169 censo *E opp. Porph. Ac. Seruius*
 gnatis] ignatis *E natis y* diuisse *DEγλ' ψ corr. ε' (et omn. codd.*
Crug.) Ac. diuissis *F (a) y ex interpretatione Acronis* 170 hoc]
 haec y uocatis] duob; v i u. 171 omis. y [*Bamberg. pr.] opp.*
Acr. posquā v *opp. A* talos ψ (*l*) aule ψ ^{ale} φ 172 et
 ludere] effundere *Hamacherus opp. Acr.* et] te y [*Lips. pr.] omis.*
 g y ludere] ludere *E opp. Acr.* perdere *Benth. opp. Acr.* cre-
 dere *Cuninghamus* 173 Te] omis. *E y* tiberi] tibi *ψ pr.*
 174 Extumui y [*Mellic.*] insania *D i E γ (a g r) y* uaesania *F*
 uesania λ' *D 2 (β' v σ)* discors] dissors *Nic. Heinsius* 175 nū-
 mentanum y momētānū g Momentanum *Ac.* sequerere] sequere *D i*
 λ' y *Pf.* sequererere *E* cicutā v *Ac.*

quare per diuos oratus uterque Penatis,
 tu eaue ne minuas, tu ne maius facias id
 quod satis esse putat pater et natura coerceat.
 praeterea ne uos titillet gloria, iure
 iurando opstringam ambo: uter aedilis fueritue 180
 uestrum praetor, is intestabilis et sacer esto.
 In cicere atque faba bona tu perdasque lupinis,
 latus ut in circo spatium et aeneus ut stes,
 nudus agris, nudus nummis, insane, paternis;
 scilicet ut plausus quos fert Agrippa feras tu, 185
 astuta ingenuum uolpes imitata leonem.
 nequis humasse uelit Aiacem, Atrida, uetas eur?
 'rex sum'. nil ultra quaero plebeius. 'et aequam

TESTIMONIA.

183 cf. Prudentius c. Symmach. I 102: 'ecce deum in numero formatus et aeneus adstat' 187 Scaevola ad Aen. III 475 Prisc. VII 2, 7

VARIA LECTIO.

176 penatis γ Fl (a) y [Gronou. i Lips. pr.] p/natis E penates DF2 ζ' 177 maius] mavis E 178 coerceat γ F (v σ ar) coerceat DE λ' (β' g) Ac. 179 Praeterea λ titillet] tetillet a i aut pr. opp. Ac.
 180 opstringam y [Valentian. pr.] obstricigā E obstringam r obstringam cctt. ζ' aedilis EF edilis D γ λ 181 pretoris γ ptoris. his F at ptorib; his ψ marg. intestabilis] inestabilis D (inestabilis D i) inestabilis E recte etiam Pph. Porph. Ac. Acr. 182 cicere] cicera Pph. opp. Ac. tu] // ϕ perdasque Ω' ζ' pdae ψ uar. 183 Latus Ω' ζ' (et omn. codd. Crug.) Catus y [Fran. i] Ac. lentus Nic. Hcinsius altus Peerlk. eireo] circo ψ a. ras. et Fl' y cons. Prudent. aut DE γ (β' v i σ a g r) & ut v i y aeneus EF λ' ζ' neus D γ
 ut stes DE γ F ζ' Ac. instes λ ^{ui} astes y [Paris. 8216] astes y [Basil. I 1 cod. Fcac] asstes y [Paris. 8213] 184 nudus nummis] nummis D y 186 ingenuum] ingenu λ' (g) y uolpes E ψ (i pr.) y [Regin.] uolpes D γ ϕ λ ζ' Acr. imitata] imitate Peerlk. 187 humasse E uelit] uellet Pph. opp. Scaevola Priscianus 188 nil γ Fl' ζ' nihil DE (r i) Pph. Acr. quaero Dy Fl' (v a et β) quero E (σ g r et Fran.) quære y [V] quaeres Doederlinus plebeius E et] at Peerlk. opp. Acr. equam γ

rem imperito, ac sicui uideor non iustus, inulto
dicere quod sentit permitto'. maxime regum, 190
di tibi dent capta classem reducere Troia.
ergo consulere et innox respondere licebit?
'consule!' cur Aiax heros ab Achille secundus
putescit, totiens seruatis clarus Achivis,
gaudeat ut populus Priami Priamusque inhumato, 195
per quem tot iuuenes patrio caruere sepulchro?
'mille ouium insanus morti dedit, inclitum Ulixen
et Menelaum una mecum se occidere clamans.'
tu, cum pro uitula statuis dulcem Aulide natam
ante aras spargisque mola caput, inprobe, salsa, 200
rectum animi seruus *cursum? insanus quid enim Aiax
fecit, cum strauit ferro pecus? abstinuit uim
uxore et gnato: mala multa precatus Atridis:

VARIA LECTIO.

189 imperito *DEγF* (β' *νσαlr*) *Acr.* iperito λ (*g*) ac *DEγ*
F *ς'* at λ (et *V*) *y* cui] *omis.* *D pr.* 190 quod *EγFl* (β' *νσαr*)
Quid *gy* quē *Dy* permitto] *pnixto* ψ 2 *uar.* 191 *Di γ Di DEFλ*
Pph. capta classem] *classē capta Ey* reducere *DEγIF* (*vagl*
r corr. et β) *reducere λγ 2* (σ et *Fran.*) ^{reducere} *reducere y Pph.*

Troia] *troie Pf.* 193 Aiax] *aiax γ aia//l* Achille] *acille λ'*
194 Putescit *DEγFl* (*νσαr* et β *pr. omn. codd. Cruq.*) Putrescit *g*
(et β *corr. Fran.*) *y* Putescit *l* totiens *DFλ'* (*νa*) *tocieus E* (β'
σ *r*) *totēēs γ tocies g* seruatus ψ *pr. y* 196 sepulchro *Ω'ς'*
sepulcro σ 197 insanus] *sanus Pph. omis. Pf.* ulixen *DEγψ*
(*νσαlr* et β) *ulixem φ (g)* *ulixē λ* (et *Fran.*) 199 statuisti *E*
vlide *E* 200 aram *y* [*BruceH. 9777, 1 cod. Valartii*] *Kirchnerus*

inprobe D γ F Ipbe λ (g) *phē E* *improbeς'* 201 *cursum Bo-*
theus quorsum *DEγψ uar.* λ *corr.* (σ *agl r pr.* et β) *Acr.* *loco*
poster. quorsū φ quorsum *r* quorsū ψ λ *pr.* (et *Fran.*) quorum *g r*
corr. Pph. *Porph.* *Acr.* *loco priore* 'inter quos, inquit (inquit
Porph.), insanus est utrum inter luxuriosos et auaros an inter am-
bitiosos?' *Porph.* 'quia multa sunt genera insanie de quibus insanus
(insanis *ν*) fuit Aiax? in *alio: (*om. D*) quorsum (*D*; in aliquorum
γ ν Fran.) insanus? hoc est quam (sic *D. om. γ*, quod *ν Fran.*)
ob causam uel in quam partem?' *Acr.* insanus] *insani Peerlk.*
opp. Acr. 202 uini] *uini E opp. Ac.* 203 *Vorein γ* gnato
DEγψ 2 (*νagl r et Fran.*) nato *Fλ* (et β) gnata σ *y*

non ille aut Teucrum aut ipsum uiolauit Ulixen.

'uerum ego, ut haerentis aduerso litore nauis

205

eriperem, prudens placui sanguine diuos'.

nempe tuo, furiose. 'meo, sed non furiosus'.

qui species alias ueri scelerisque tumultu

permixtas capiet commotus habebitur, atque

stultitiane erret nihilum distabit an ira.

210

Aiax cum inmeritos occidit desipit agnos;

cum prudens scelus ob titulos admittis inanis,

stas animo, et purum est uitio tibi cum *tumidumst cor?'

siquis lectica nitidam gestare amet agnam,

VARIA LECTIO.

204 ulixen *Dy* (*v* et *β*) *Pph.* *Ac.* ulixen *Pf.* ulixem *EFλ'* (*σagr* et *Fran.*) 205 haerentis *a l y* [*Valentian.* 1] herentis *Eγ* (*vr pr.*) *y* [*Bruxell.* 9777 *Lips.* erentis *Montepess.*] haerentes *F λ* herentes *D* (*β'σgr corr.*) litore *DEγF* (*agl r* et *β*) littore *λ* (*vσ* et *Fran.*) ibi sidere *Pecrk.* nauis *D pr.* *Eγ* (*v a l r* et *β*) *y* [*Bamberg.* *Bruxell.* 9777 *Gronou. pr.* *Lips. Regin. Valentian.* 1] naues *cell.* *ς* 207 tuos *φ a. ras.* furiosę *E* furiose? *Duentzcrus* set *γ* 208 alias] prauas *Hirschfelderus* falsas *Pecrk.* ueri sceleris *DE γ* (*β'vσ a g z r*) ueris celeris *F λ'* ueris sceleris *g i* ueris (ueri *Pf.*) celeri *Pph.* *Hamacherus* ueris cerebri *Horkelius* (ueris 'cerebri usque *Linkerus*) [*V habet Species alias ueris . . . sed. f. littera maiuscula adempta sequenti dictioni, adscripta erat praecedenti* *Cruq.*] 'qui facit scelus etiam (*om. γ*) propter aliquam commoditatem tamen iste necessario (necarius *γ*) habeatur (habeatur *v*) insanus . . . Cum dicit insanum qui scelus innocentiae confuderit, dum iactantiae auae plus detrahit . . . ' *Acr.* tumultum *γ pr. y opp. Ac.* 'qui sub specie iustitiae scelus admittit - i. tumultum sceleris miscet ueritati habendus est motae mentis' *Acr.* 209 permixtas caplet] permiscet capitatis *Pecrk.* 210 Stulticia *D* ne erret] neherret *F'* an ira] amira *φ a. ras.* 211 cum i: *D* (*g* et *omn. Bland.*) i: cum *cell.* (*σ a r*) i: dum *β'v y* inmeritos *DEγ* (*vσ a l*) inneritos *F λ* (*β' r*) Imitos *g* 212 cum] Tu *y* [*Wölfenb. ll uar.*] *Bentl.* ^{cu}idens *D* admittis *Ω'* (*β'vσ a r p. ras. et 1 Bland.*) admittit *r a. ras. y* comittit *g Pf.* comittit *Pph.* committit *y* [committis inaneis, sic omnes *codd. Cruqii praeter 1 Bland.*] cum admittis *Bentl.* inanis *F λ'* (*v i*) *y* [*Gronou. 1 Regin. 1 Valentian. 1*] *Pph.* inanes *DEγ λ corr.* (*β'v zσagr*) *Acr.* 213 stas] Stans *a pr. g opp. Ac.* uitio] *om. F λ* (*β'*) *y* uicio *add. ψ 2 tibi*] *omis. Eγ pr. (a i aut pr. l i) y* tumidum, *om.* est *λ y* tumidum est *cell.* *ς*

huic uestem ut gnatae, paret ancillas, paret aurum, 215
 Rufam aut Pusillam appellet fortique marito
 destinet uxorem, interdicto huic omne adimat ius
 praetor et ad sanos abeat tutela propinquos.
 quid? siquis gnatam pro muta deuouet agna,
 integer est animi? ne dixeris. ergo ubi praua 220
 stultitia, hic summa est insania; qui sceleratus
 et furiosus erit, quem cepit uitrea fama,
 hunc circum tonuit gaudens Bellona cruentis.

TESTIMONIA.

216—217 'fortique — uxorem' Donatus ad Terent. hec. IIII 1, 41

222—223 cf. tractatus de duce Ernesto [VII 197 H.]: 'et quem honoris mei cepit uitrea fama humiliabo, quia per me hunc circumtonabit gaudens Bellona cruentis' 222 'Quē — fama' floril. Cusanum

VARIA LECTIO.

215 gnate *E* (*g*) gratae *a pr.* natae *y* [*β*] 216 putam et putillam *Ios. Scaliger* pupam aut pupillam *y Lambinus* Rusam aut rusillam *ω [Georg. Fabricius]* aut *Ω'ς'* et *y [omn. Bland. (?)]*
 pusillam *Ω'* (*β' v s a r*) pus iam *g* posillam *y [V]* rufillam *Ioannes Despauterius* appellet *D E F λ* *ς'* appellet *γ (I)* 218 Pretor *D γ λ*
 Precor *E* habeat *E γ pr.* 219 Quid *Ω'ς'* (et *omn. codd. Cruq.*)
Ac. Quis *r y* gnata *D γ F λ'* (*v s a r* et *Fran.*) gnatas *E* natam *g* (et *β*) muta] mita *λ* multa *E (g)* deuouet *D* 220 Inter *D*
 ergo] ergu *E pr.* 221 Stulticia *D E* St: hic s: est *Ω'ς'*
 stultities summast *Linkerus* suma *D* qui] quis *F (g pr.) y opp.*
Ac. 222 cepit *g s* (et *β 1*) *y Pph. floril. Cus. tractat. de Ernesto*
 caepit *v r* (et *β 2 Fran.*) coepit *E* coepit *l* coepit *D γ F λ (a) Pf.* fama]
 forma *F uar. (v1) opp. Pph. Ac. Acr. floril. Cus. et tract. de Ernesto*
uu. 223 *sq.* inuerso ordine in *r pr.* 223 circumtonuit *F λ* circum
 tonuit *E γ Ac.* circū tonuit *D* circumsonuit *Peerlk.* gaudens *D*
 gaudens *cell. s' Ac. Acr. tractatus de Ernesto* flagris *Hitzigius*
 gladiis uel facibus *Peerlk.* cruentes *φ pr. (g)* 'cruentis] aut rebus
 sut plagis. absolute quae sanguine laetatur cruentis gaudens' *Ac.*
Acr. 224 ab hoc uersu noui sermonis initium stotuit *v* 'Nunc
 luxuriosos insanos probat, supra auaros et ambitiosos' *Porph. cf.*
Acr.: 'Dixit in auaros, deinde in ambitiosos, nunc in luxuriosos.
 uult enim etiam hos insanos dicere (doc: v)' *Acr.* 'aut uerba Ster-
 tinii refert Damasippus aut ex persona cum Horatio Damasippus
 loquitur' *Acr.*

nunc age luxuriam et Nomentanum arripe mecum:
vincet enim stultos ratio insanire nepotes. 225
hic simul accepit patrimoni mille talenta,
edicit, piscator uti, pomarius, auceps,
unguentarius ac Tusci turba impia uici,
cum scurris fartor, cum Velabro omne macellum
mane domum ueniant. quid tum? uenere frequentes; 230
uerba facit leno: 'quicquid mihi, quicquid et horum
cuique domi est, id crede tuum et uel nunc pete uel cras'.
accipe quid contra haec iuuenis responderit aequos.
'in uiue Lucana dormis ocreatus, ut aprum
cenem ego; tu piscis hiberno ex aequore uellis: 235

TESTIMONIA.

228 'ac — uici' Seruius ad Aen. V 560

VARIA LECTIO.

224 nunc] Hunc *E* (*r pr.*) *opp. Pph.* luxuriā ϕ *opp. Pph.*
nomentanum γ nomen ueni *F* 1 λ 1 nomentanum *cett.* ξ' *Pph.*
momentanum *Pf.* 225 Vincet *DE* $\gamma \psi$ *corr.* ξ' (et *omn. codd. Cr.*)
Ac. Acr. Vincit *F* λ' (uicit *r*) *y* stultos] et stultos *Peerlk. opp.*
Ac. 226 patrimoni $\gamma \phi \lambda'$ ($\nu \sigma a$ 1 et β) patromoni ψ *a. ras.* patri-
monii *E* (a 2 *g* et *Fran.*) matrimoni *D* 227 Edicit *D* Et dicit *E*
Edicit *a* 228 Vuguentarius *E* $\gamma F \lambda$ (νa *g*) Vngentarius *D* ($\beta' \sigma$ 1 *r*)
impia Ω' ($\beta' \nu a$ *g r*) *Pf. Porph. Acr. Seruii Cassell.* $\tau p i a$ σ impia *y*
Pph. 229 scurris λ *opp. Pph. Acr.* uelabro (ue in *ras.* ut uid.)
D 230 quid tum? *D* γF ($\nu \sigma a$ *g* 1 *r* 2 et β) quid tu *y* [*Fran.*] ϕ tū?
 λ quid dū *E a. ras.* (*r* 1 *a. ras.*) *y* quid dū *E* qui cum *y Bentl.*
quid enim *y Cuninghamus* uenire *E* ut uenere *Meinckius*
231 quidquid . . . quidquid *F* λ (*g*) quid quid . . . quiquid *l* et
horum] eorum *F uar.* 233 haec *D* $\gamma F \lambda'$ ($\nu \sigma a$ et β quidam *codd.*
Cruquii) hec *E* (*g* et *Fran.*) hoc *r y omis. y* iuenis *E* Inuenis *Ac.*
aequos *Pph.* aequus $\xi' \xi'$ (*a n. l.*) *Ac. Acr.* equus *g* 'aut proprium
nomen Aequus aut ironia' *Acr.* 234 in] tu *Bentl.* lucana Ω
(lac: *l a. ras.*) ξ' tu cana *Peerlk.* ocreatur *E opp. Ac.* 235 Ce-
nem *DE* γ ($\beta' \sigma a$ *g r*) Caenem *F* λ' (ν) tū] tū *E* piscis *E* (νa et
Fran.) *y* [*Montepess. Valentian.*] pisces $\gamma F \lambda' \xi$ pissces *D* aequore
EF λ' equore *D* γ uellis *DE* γ (σa *g* 1 et β *corr.*) uerris *F* λ *D uar.*
($\beta' \nu r$ 1 *uar.* et *omn. Bland.*) *Ac. corrupt.* 'Vellis.] alii uerris . 1 .
trahis. sed si (*om. v*) uellis, cum difficultate trahis (*add. y: . 1 . capis.*
si uerris, trahis)' *Acr.*

segnis ego indignus qui tantum possideam. aufer!
 sume tibi *decies! tibi tantumdem! tibi triplex,
 unde uxor media currit de nocte uocata!
 filius Aesopi detractam ex aure Metellae,
 scilicet ut decies solidum absorberet, aceto 240
 diluit insignem bacam: qui sanior ac si
 illud idem in rapidum flumen laceretue cloacam?
 Quinti progenies Arri, par nobile fratrum,
 nequitia et nugis, prauorum et amore gemellum,
 lusciniis soliti inpenso prandere coemptas, 245
 quorsum abeant? sani ut creta an carbone notati?

TESTIMONIA.

245 'et lusciniā (luscina cod. Bobiensis), ut Horatius dicit' ox Charis. arte gramm. exc. p. 552 K. 246 schol. Pors. 5, 108 cf. tractatus de duce Ernesto 4 [VII 197 H.]: 'ad quem non creta sed carbone notandus comes'

VARIA LECTIO.

236 Signis ψ uar. 237 sume] inde *Pecrlk.* decies *cf.* u. 240] decies $\Omega' \zeta'$ tantundem $DE \gamma \lambda'$ ($\nu \sigma a r$ et *Fran.*) tantūde *F* (g et β) tibi] tibi $\tilde{\eta} \eta \phi$ opp. *Ac.* 238 currit $\Omega' \zeta'$ (et *omn. codd. Cruq.*) currat *y* curret *Doederlinus* uocata $\Omega' \zeta'$ citata *y* [*cod. Barberinus A a 2. m. ap. Feam*] 'nocte citata] legitur et uocata' *Pph.* *Porph.* 239 Filius $\Omega' \zeta'$ *Pph.* Clodius dubia *Bentlii suspicio cont. Plin. nat. hist. VIII 122 opp. Acr.* aesopi $DE \gamma$ esopi λ esopi $F \lambda'$ metellae $DE \gamma \lambda' \phi 2$ uar. ψ uar. *Pph.* metallae *F opp. Acr.* 240 deciens *Pph.* decies $\Omega' \zeta'$ *Pf. Porph. Acr.* absorberet $DE \gamma \psi 2$ uar. ($\nu \sigma g l$ et β corr.) *Pph.* sorberet *y Pf.* exorberet $F \lambda y$ exsorberet ψ corr. ($\beta' r$) obsorberet *a y* aceto $DE \gamma F Pph.$ acceto λ 241 bacam $E \gamma F \zeta'$ baccam $D \lambda$ qui sauior] qui // sanior *D* qui insanior *y* uu. 243. 242 hoc ordine (sed ante u. 243 adscriptum est posterior, ante u. 242 por) *D* 242 laceret] omis. *D* cloacam] coaclam γ (*a*) *y* comma post fractrum sustulit *Kirchnerus* 244 nequitia et] nequitie *Linkerus* 245 Lusciniās $F \lambda$ pr. Luscinas *D* Luscinas *E* inpenso $E \gamma F \lambda'$ ($\nu \sigma a r$ et β) *Pph. Porph.* penso *D* inpendo *E* inpenso g (et *Fran.*) *Pf. Porph.* immenso *coni. Cruquius* coemptas $DE \gamma F Pph.$ coeptas λ 246 habeant λ opp. *Pph. Ac.* habeant *E* (νa) *Ac. alt. l. Acr.* ut creta sani *y* [*Fran. 2 Bland.*] sani ut $DE \gamma$ ($\sigma a g l$ et β) ν sani *r* sani $\phi \lambda$ (*r i*) *y* schol. *Pers.* sani ψ insani ψ uar. *Pph. Acr.* sanē an ν sanin *y* *Bentli.* sanc

aedificare casas, postello adiungere muris,
 ludere par impar, equitare in harundine longa
 siquem delectet barbatum, amentia uerset.
 si puerilius his ratio esse euincet amare, 250
 nec quicquam differre, utrumne in puluere trimus
 quale prius ludas opus, an meretricis amore
 sollicitus piores; quaero, faciasne quod olim
 mutatus Polemon? ponas insignia morbi,

TESTIMONIA.

247 cf. Waltharius u. 153 p. 8 ed. Grimm, et Schmeller.: 'aedi-
 ficare domos cultumquo intendere ruris' 254—257 'plane mul-
 tum mihi facetiarum contulit istic Oratius Flaccus memorabilis poeta,

VARIA LECTIO.

Apitius notati Ω' ε' (et 4 Bland.) et cf. Pers. s. 5, 108: 'illa
 prius creta, mox haec carbone notasti?' notandi D 2 (v 1 et
 v uar. r 2) y *Acr.* pro interpretatione schol. Pers. 'creta no-
 tandi sunt ut boni uideantur an carbone ut mali? aliter. Quo-
 rum abeant. (hab: codd.) id est in quam partem abeant (hab: v
Fran.) carbone ut notentur sicut insani an creta ut (om. v) sani (insani
 v)?' *Acr.* 247 Aedificare DEγ Pph'. Edificare φ λ Adificare ψ cas-
 sas E opp. Pph'. postello] postella F λ (postello l 1) postella F uar.

muris F λ y [*Lips. pr.*] muros l mures DEγ ψ uar. λ corr. ε'

248 Laudare E opp. Pph'. : impar F (l) Pph. ipar λ impar D
 Eγ ε' Pf. harundine DEγ ψ (σ gal) arundine φ λ (β vr) 249 si-
 quem] Siqd E delectet DEγ ε' delectat F λ y uerset Ω' ε' (et β) Pph'.
 uersat y [*Fran. et alii*] uincet F uar. 250 Si D pr. γ 1 F λ 2 (v 2 g l 1
 et β 2 *Fran.* 4 Bland.) Pph'. Ac. Acr. Si a Sie D corr. E λ 1 ut uid. γ 2
 ψ 2 (v 1 σ r et β 1) Se l 2 puer illius γ opp. Pph'. Porph'. Ac.
 his] bis Pph. iis Pf. esse DEγ λ' F p. ras. (β' v σ a) Porf. esset
 F (g) Pph'. foret r euincet DEγ λ' (v σ a et β corr. euincet F
 //uincet r uincet F 1 ut uid. (β') vinco g 'Si optinere potuerit, pue-
 rilius esso smare quam ludere, . . . ' Porph'. 251 nec quic-

quam] Nequicquā v Nequā a Nec qdquā g differre E γ F (β'
 σ g l r) Acr. in ras. D differre a deferre λ pr. utrumne λ

trimus DE F λ' ε' trimis γ primus V trimus y [*Gronou.*]

252 ludas] duceas Wackfieldus 253 Solititus E piores] plu-
 res F pr. opp. Acr. quero E facinasne E faciesno a 254
 Mutatus E opp. Pph'. Fronto polemon Ω' (β' σ g r) Pph. Porph.
 Acronis codd. γ Bamb. *Fran.* Fronto polemon a palemon D corr.
 (v et β corr.) Pf. Porf. Acr. codd. γ *Fran.* alt. l. Polemo Lum-
 binus ponas] poenas F pr. Frontonis cod. ponas l

fasciolas, cubital, focalia, potus ut ille 255
 dicitur ex collo furtim carpsisse coronas,
 postquam est impransi correptus uoce magistri?
 porrigis irato puero cum poma, recusat.
 'sume, catelle!' negat; si nou des, optet: amator
 exclusus qui distat, agit ubi secum, eat an non, 260
 quo rediturus erat non arcessitus, et haeret
 inulsis foribus? 'nec nunc, cum me uocet ultro,
 accedam? an potius mediter finire dolores?
 exclusit; reuocat. redeam? non, si obsecret'. ecce

TESTIMONIA.

mihique propter Mecenatem et Mecenatianos hortos meos non alienus, is namque Oratius sermonum libr. 8. fabulam istam Polemonis inseruit, si (ae eod.) recto memini, hisce uersibus: <spatium unius uersus in cod.>: 'mntatus — magistri' Fronto epist. ad M. Caesarem lib. I 7 p. 23 sq. Naber cf. schol. Iuuenal. I 12: 'Frontonis platanos] in Horatiana domo in qua poetae recitabant' 255 cf. Quintilianus XI 3, 144: 'palliolum sicut fascias, quibus crura nectuntur, et focalia et aurium ligamenta sola excusare potest ualctudo' 257 Acr. ad serm. II 2, 7 cf. oebasis captini 778: 'ducitur impransi susceptus laude magistri' 262 'quod (Daul) exemplum inducit ad similitudinem uitiorum, a quibus recedere non possumus. hoc et Horatius et Terentius in eunucho cum. dicit: quid igitur faciam? non eam ne nunc quidem cum arcessor ultro? ergo hoc ait: Daue, mihi crede, dispono praeteritis renouare moribus' schol. Pers. 5, 161

VARIA LECTIO.

255 Fasciolas *E* opp. *Pph.* Fronto cubitale Ω'ς' *Pf.* cubital *y* [1 cod. *Bersmanni*, 1 *Chisianus* *Feac*, *V* 1 aut corr.] *Pph. corr.* Fronto cupital *Pph. pr.* potus] postus *Frontonis* cod.
 256 ex] omis. *Frontonis* cod. carpsisse γ carpsisse *E* (l *pr.*) *y* opp. *Fronto* 257 est] omis. *v* impransi *DEγF* (β' *vagl*r) *Acr.* serm. II 2, 7 *Frontonis* cod. impransi σ 2 *supr.* u. i] si λ correptus Ω'ς' *Acr.* serm. II 2, 7 258 porrigis] Porrigit *Ac.* 259 Catelle *Bentl.* sed cf. *Plaut.* *asin.* III 3, 103: 'die igitur me anaticulam, columbulam uel castellum' optet Ω'ς' optat σ *y*
u. 260 omis. λ *pr.* 260 distat] instat ψ *uar.* 261 erat non] ^{uit} non φ arcessitus γ λ' (α *g* r) arces situs *DF* accersitus *E* (β' *v* σ) acersitus γ *uar.* heret *DγF* heret λ aer& *E* 262 nec Ω'ς' *Pph.* ne λ *p. ras.* (g l) *y* cf. *Terent.* *cun.* I 1, 1 cl. *Pers.* 5, 173 sq. *Bentl.* nunc] non γ (α) opp. *Pph.* ^{nc} *enm* r uocet Ω'ς' *Pph.* uocat σ *u.* 263 omis. *y* [*Lips.* I. II a 1. m.] 263 an] ac *v* *y* meditor *D* dolores Ω'ς' labores *v* 1 *y* [*Berol.* 269 *Dresd.* 1 *Paris.* 10401, 2 *codd.* ap. *Valart.*] 264 Excludit *D* *pr.* *y* si] sit λ a. *ras.*

seruos, non paulo sapientior: 'o ere, quae res 265
 nec modum habet neque consilium, ratione modoque
 tractari non *uult. in amore haec sunt mala, bellum,
 pax rursum: haec siquis tempestatis prope ritu
 mobilia et caeca fluitantia sorte laboret
 reddere certa sibi, nihilo plus explicet ac si 270
 insanire paret certa ratione modoque'.
 quid? cum Picenis excerpens semina pomis
 gaudes, si cameram percusti forte, penes te es?
 quid? cum balba feris annoso uerba palato,
 aedificante casas qui sanior? adde cruorem 275
 stultitiae, atque ignem gladio scrutare. modo, inquam,
 Hellade percussa Marius cum praecipitat se,
 cerritus fuit? an commotae crinine mentis

TESTIMONIA.

274 floril. Cusanum

VARIA LECTIO.

265 Seruos *g* Seruius *l a. ras.* Seruus Ω ε' non] nam
 γ ere *DE γ F (v σ g a)* ēre φ here ψ here λ (β' r) o ere quae
 res] óhereq̄res λ (oñe requē - res *l*) orerequires *F* oere requēres *v*
o/ērequēres φ 2 sed cf. Terent. eun. 12: 'ere quae res --- regere
non potes' quae] qui F 1 λ 1 (v) 266 nec] Illoc λ pr. habet
omis. F 1 (l 1) que] qui F pr. 267 Tractare γ pr. (l pr.) uult
 Ω' ε' belū *E* 268 sursū λ 1 hec *E* prope] ^{ppē} quoq; *v*
 siquis] ai qui *l* 269 ceca *E* sorte] forte *Ey* 270 Redder&
E 272 Qui. φ Qui *F (l 1) y Pph.* Quod *schol. γ Bamb. Qd ψ*
Quid cett. ε' Pf. schol. Fran. pīscenis λ opp. Pph. exerpens D
exerpens Pf. exerc& Pph. 273 Gaude& a cameram
 Ω' ε' *Porph. Aer.* forte] sorte β' y pene *D* es] *e/ s λ est y*
 274 balba] barba *Pf. bella a blanda Peerlk. feris] feras ω*
Pf. feres y Doederlinus feris y [Valentian.] 275 cruorem] mu-
cronem Hitzigius u. 276 omis. y [Lips. 1] opp. Pph. Stultitiae
DE gladio scrutare modo, in quem Carolus Frankeus gladio.
scrutare modo, inquam Hamacherus 277 cum praecipitat se] se
praecipitantis Peerlk. opp. Pph. precipitat γ 278 fuit] furit coni.
Kirchnerus an] hanc γ pr. commote] E

absolues hominem, et sceleris damnabis eundem,
 ex more imponens cognata uocabula rebus? 280
 libertinus erat, qui circum compita siccus
 lautis mane senex manibus currebat et 'unum,
 ('quid tam magnum?' addens) 'unum me surpite morti;
 dis etenim facile est' orabat; sanus utrisque
 auribus atque oculis; mentem, nisi litigiosus, 285
 exciperet dominus, cum uenderet. hoc quoque uolgens
 Chrysippus ponit secunda in gente Meneni.
 'Iuppiter, ingentis qui das adimisque dolores',
 mater ait pueri mensis iam quinque cubantis,
 'frigida si puerum quartana reliquerit, illo 290

TESTIMONIA.

288 ecbasis captiui 119

VARIA LECTIO.

279 damnabis Ω (σ r dānat⁹ g) dampnabis β' ν α l 280 inpo-
 nens EF Iponens λ imponens D γ ε' cognata Ω' ε' nou nata Hor-
 kclius 281 nouum sermonem incipit sed sine titulo φ 'Hic in-
 cipit de superstitiosis et religionis loqui' Porph.' 'nunc transit ad
 superstitiosos' Acr. composita ψ opp. Pph.' 283 quid tam Ω
 (β' a r et 4 Bland.) Quiddam D 2 γ 2 F corr. (ν σ g l) qui tam
 Scheibcus ['Non autem assentior iis qui τὸ ἓν ἑνὸν iungen-
 dum ducunt pronomini me, propter ἀκόλουθον, et codicum Bland.
 interpunctionem' Cruq.] surripi D p. ras. (r) y 284 Disc&
 en' E 285 litigiosus λ litigiosus Pf. litigiosos Ac. litigiosus
 cett. Pph. Porph.' 286 uenderit E (σ) opp. Acr. uolgens ψ
 corr. uolgo ψ pr. uolgos r uulgo λ (g pr.) y [Bamberg. 2 uar. Lips. 1]
 uulgm l a. ras. uulgu D E γ φ corr. ε' Acr. 287 Chrysip-
 pus γ F (a) Pph.' Porph.' Chrysippus D (l) Chrysippus λ Chrisippus
 v r Ac. Acr. Crisippus E (β' σ g) secunda D E F (β' σ g l r)
 Acr. secunda λ (ν) Iocunda γ (a) menenii φ memm^{no} ψ opp. Porph.'
 (memm¹ l opp. Porph.') 288 Iuppiter E φ λ (β' ν σ) Iupiter D
 γ ψ (g l r a n. l.) ingentis E γ F λ (ν a g) y [Barcin. pr. Valen-
 tian.] Ingentes D φ corr. (σ l r et β) dolores Ω' ε' doloris y [Re-
 gin. 1] labores y ecb. capt. 289 mensis F (ν a pr.) menses cett.
 ε' lam] omis. D cubantes λ

maue die, quo tu indicis ieiunia, nudus
 in Tiberi stabit'. casus mediusue leuarit
 aegrum ex praecepili: mater delira necabit
 in gelida fixum ripa febrimque reducet.
 quone malo mentem concussa? timore deorum'. 295
 haec mihi Stertinius, sapientum octauos, amiceo
 arma dedit, posthae ne compellarer inultus.
 dixerit insanum qui me, totidem audiet atque
 respicere ignoto discet pendentia tergo'.
 Stoice, post damnum sie uendas omnia pluris, 300
 qua me stultitia, quoniam non est genus unum,
 insanire putas? ego nam uideor mihi sanus.
 'quid? caput abscisum demens cum portat Agaue

VARIA LECTIO.

291 Mane *γ* corr. *F* λ' (v r 2 et β) *Pph.* Magne *D* γ p^z. φ uar.
 ψ corr. (σ a g l 2 r 1 et Fran.) Magno *E* quo] quando λ y opp.
Pph. qd ψ a. ras. y opp. *Pph.* quo tu indicis] ^{quotain} ioui · dieis φ
 iudicis] idicas λ opp. *Pph.* 292 cassus *E* mediusue *DE* γ (v σ
 a g) mediusque *F* λ' (β' r et 3 *Btand.*) leuarit *D* γ *F* λ' lauarit *E*
 293 Egrū λ praecepili γ negabit *E* γ uar. (β') y 293 sq.
 aegrum --- mater et febrimque reducet del. *Peerlk.* uersum sic con-
 stituens: 'in gelida fixum ripa delira necabit' u. 294 maiore
 littera incipit g febrim *F* λ' (v g pr.) y febre[m] *ectt.* ψ corr. (β' σ
 a g corr. febrm r) reducit v σ pr. g pr. r 1 y 295 concussa *E* γ
F λ' (v a g r σ uar.) ^o ^h *ē* u^o sa *D* percussa β' σ y 296 octauos *Pph.*
 octauus Ω' ε' *Pf.* 297 posthac γ *F* post hac *D* *Ac.* p. hac *E* post-
 hāc λ ne] omis. *D* pr. opp. *Ac.* compellarer *DE* γ λ' ε' *Ac.* con-
 pellarer *F* (r) 298 insanus *D* a. ras. opp. *Ac.* *Acr.* me, totidem]
 memet, idem *Doederlinus* me statim idem uel me sat idem uel quae
 in me totidem *Peerlk.* me, pol idem *E. C. Franckeus* 299 Respicietre
 γ reicere *Peerlk.* ignoto *D* opp. *Ac.* tergo Ω' ε' *Pph.* collo y
 opp. *Acr.* et cf. *Catull.* 22, 21: 'non uidemus manticae quod in
 tergo est' *Pers.* 4, 24: 'praecedenti spectatur mantica tergo'
 300 damnum *DE* γ λ (σ g r, a n. l.) *Pph.* dāpnū *F* (β' v l) uedas λ
 uenda *D* 1 opp. *Pph.* 301 Quam me stultitiam y *Lambinus Bentl.*
 qua me] Me quia *E* 302 'insanire (*Aegrotare Porf.*) putas?
 interrogatiue dicit' *Porph.* 303 caput *E* opp. *Ac.* *Acr.* absci-
 sum Ω' ε' *Ac.* abscisum y demens Ω' ε' manibus σ 2 uar. g (et *V*)

gnati infelicis, sibi tunc furiosa uidetur?³
 stultum me fateor, (liceat concedere ueris) 305
 atque etiam insanum; tantum hoc edissere, quo me
 aegrotare putes animi uitio. 'accipe: primum
 aedificas, hoc est, longos imitaris, ab imo
 ad summum totus moduli bipedalis, et idem
 corpore maiorem rides Turbonis in armis 310
 spiritum et incessum: qui ridiculus minus illo?
 an quodcumque facit Maecenas, te quoque uerum est
 tanto dissimilem et tanto certare minorem?
 absentis ranae pullis nituli pede pressis
 unus ubi effugit, matri denarrat, ut ingens 315
 belua cognatos eliserit: illa rogare,
 quantane? num tantum, sufflans se, magna fuisset?

TESTIMONIA.

310-311 'corpore — spiritum' Prisc. VI 3, 16 310 'Turbonis
 in armis' Seruius ad Aen. VII 378 Seruius uolgatus (non Cassell.) ad
 Aen. I 83

VARIA LECTIO.

y *Bentl.* cum portat Agaue] ad Graue portat E cum portat D y F
 λ'ς' portauit y [V] agani F uar. agaue y [Lips.] 'quando
 per insaniam ferebat caput filii sui Agaue, non (om. y *Bamb.*)
 intellegebat se insanam esse' *Acr. cf. Hygin. fab. 184*: 'ob hoc cum
 Agaue mater cum sororibus Ino et Aulonoe per insaniam a Libero
 obiectam membratim laniauit' 304 tunc DE corr. γς' tum F λ'
 (v) y ne E pr. num σ 2 y 305 fateor] fatear *Pecrlk.* liceat] lex
 est *Horkelius* uincat *Meinckius* licet et *Pecrlk.* libeat *coni. cf. Lucr.*
 III 538: 'quin etiam si iam libeat concedere falsum' ueris] uere
Apitzius 306 atque] adde *Pecrlk.* tantum] tamen *Pecrlk.*
 309 pipetalis γ pr. 310 maiorem] maiori ψ p. ras. *Prisciani cod.*
A maiore *Prisciani codd. B D G L K* in] et *Pecrlk. opp. Pph.*
Seruius 311 Incessū & spin E incessum] incensū F 1 (et *Fran.*)
 y 312 quicumq. E meenas v σ y meenas Ω'ς' 313 Tanto
 Ω'ς' Tantum y [V] tam te *Pecrlk.* et tanto] quanto *Pecrlk.*
 314 pressis] pressis γ 316 deliserit *Pph.* deliserit *Pf.* 317 nun
 γ num *cell.* σ (et β V) *Pph.* tantum E y [V *Montepess. corr.*
Tons.] tand y [Bruxell. 9777] omis. D pr. tantum φ 2 superscr.
 y [Valentian. 1] tanta v y tandem γ F λ' D corr. σ' *Pph.* 'ad-
 notandum tandem (corr. tantum) pro tam positum id est tam ma-

'maior dimidio'. 'num tanto?' cum magis atque
 se magis inflaret: 'non, si te ruperis' inquit,
 'par eris'. haec a te non multum abludit imago. 320
 adde poemata nunc, hoc est, oleum adde camino:
 quae siquis sanus fecit, sanus facis et tu.
 non dico horrendam rabiem' — iam desine! 'cultum
 maiorem censu' — teneas, Damasippe, tuis te!
 'mille puellarum, puerorum mille furores' — 325
 o maior tandem parcas insane minori!

III

Vnde et quo Catius? 'non est mihi tempus auenti

TESTIMONIA.

321 'oleum adde camino' Seruius ad Aen. IIII 54 326 Ratherius
 Veron. de contemptu canonum I 15 p. 354 Ball.
 II 4. 1 'undo — Catius?' Prisc. XV 5, 30

VARIA LECTIO.

gua' *Porph.* 'ordo. num tam magna fuisset' *gloss.* I sufflans
 se γ (σ a g r et V sufl: se ν) y sufflans si D pr. F (β l) sufflans
 sic l D corr. y sufflans s// E sufflans *Pph.* non tandem sufflans
 si *Cuiacius* et an, (dum sese inflat) sic *Peerlk.* fuisset] faus& l
 fuissent D pr. u. 319 ante u. 318 habet y [*Lips. pr.*] 318 dimi-
 dio] pernicio *Bentlii* dubia suspicio ait nimio *Hamacherus* num]
 ter *Burmannus* tanto Ω ' ξ ' tantū l y cum] et cum *Peerlk.*
 319 si] se l pr. Inquit γ a. ras. 322 fecit. sanus facis et E γ
 F l' D 2 (ν σ a g et l *Bland.*) facit. et sanus facies D 1 (β ' et 3
Bland.) facis γ san' facies ψ uar. facit sanus facit et r sanis facis
 et tn *Pph.* faciet, sanus facies *Linkerus* post u. 322 legitur in
 ϕ pr.: Quae siquis sanus facies facis γ san' facies tu 323 dico D dicam
 y dico *cett.* ξ ' *Porph.* Ac. Acr. orrenda E horrendus Ac. 324
 censū D 326 O maior tandem Ω ' ξ ' *Pph.* O tandem maior y
 minore l pr. minorē ψ marg. *app. Pph.* *Porph.*

II 4. M. (MODO ψ om. σ) CATIVM INDVCIT LVXVRIOSVM
 (om. σ) CENARV (CAENARV ψ σ ; CENE r) PCEPTA (PREC: σ r) TRA-
 DENTEM E ψ marg. (σ r) inscriptione carent D γ ϕ l' (ν a g et β sine
 intervallo a g) 'Catium interrogat cenarum auctorem cenae praecepta'
Porph. 'Marcum Catium introducit ordinem cenarum tradentem Acr.
 1 quo] quo//quo D recte *Pph.* *Priscian.* quo is Ac. auenti

ponere signa nouis praeceptis, qualia uincunt
 Pythagoran Anytique reum doctumque Platona.²
 peccatum fateor, cum te sic tempore laeuo
 interpellarim. sed des ueniam bonus, oro. 5
 quod si interciderit tibi nunc aliquid, repetes mox,
 siue est naturae hoc siue artis, mirus utroque.
 'quin id erat curae, quo pacto cuncta tenerem,
 utpote res tenuis, tenui sermone peractas'.
 ede hominis nomen, simul et Romanus an hospes. 10
 'ipsa memor praecepta canam, celabitur auctor.

TESTIMONIA.

2 sq. 'in usus istorum licet et Catio 'ponere — Platona' Ioannes
 Saresber. polier. VIII 8 4 cf. cebasis captiui 125: 'peccatum fa-
 teor, iuuenilis me grauat error'

VARIA LECTIO.

DE pr. φ corr. ψ uar. ζ' hauenti γ φ 2 ut uid. (a) habenti F
auendi λ pr. E p. ras. AVTENTI r 2 preceptis γ λ uincunt DE
γ (β' ν 2 σ a g 2 l r et 3 Bland.) uincunt F λ (ν 1 g 1 et V) uincant y
Ioannes Saresber. 3 Pythagoran E φ λ' Pythagoran ψ (r) Pithago-
ran D Pitagoran γ schol. ad 'Anyti reū' Pph.' post schol. ad
'Ede hominis nomen' (u. 10) exhibet Porph. post schol. ad 'longa
— erit' (u. 12) Porf. anytique D γ (a g et β) anltiq; λ corr. F 2 (ν r)
ntiq; F λ pr. anetique σ (antique l) antyquite E opp. Acr. anyti (om.
que) Pph.' platona D E F λ' ζ' Ioann. Saresber. platonem γ
4 leuo E λ 5 Interpellarem F (ν r) Interpellarim cett.' φ corr. (β'
σ g) Interpellarū a set γ 6 Quod si Ω' ζ' Pf. Quodsi r y
Pph. Ac. si interciderit] sinterciderit D pr. nunc] [c̄ E opp.
Pph.' aliquid γ 7 est] om. Ac. natē λ 'Mirus utroq.] qui
est optimus in utroque et in arte et in natura' Acr. utroque] in
utroque y utraque Praediconius 8 Quid F pr. λ a. ras. erat
Ω' ζ' erit σ y cuncta] cuncti λ 1 tenerem] tenorē λ 1 9 Vt
poteris F pr. ut pote^{tes} l Utpote r pr. res] omis. λ' tenuis E F
λ' (g) y [Valentian.] tenues D γ F corr. λ corr. (β' ν σ a l 2 r)
tenui] tenui et Praediconius pactis λ 10 Etde E opp. Pph.
(Aede Pf.) et] omis. E 11 Ipsa E γ F λ' (ν a g r et β corr.)
Iipse D (β' σ) celibitur E opp. Ac. celabrat² λ opp. Ac. celebrabi-
tur F λ 2 uar. (l 1) opp. Ac.

longa quibus facies ouis erit, illa memento,
 ut suci melioris et ut magis alba rotundis,
 ponere: namque marem cohibent callosa uitellum.
 cole suburbano qui siccis creuit in agris 15
 dulcior; luriguo nihil est elutius horto.
 si uespertinus subito te oppresserit hospes,
 ne gallina malum responset dura palato,
 doctus eris uiuam mixto mersare Falerno:
 hoc teneram faciet. pratensibus optima fungis 20
 natura est: aliis male creditur. ille salubris
 aestates peragit, qui nigris prandia moris
 finiet, ante grauem quae legerit arbore solem.

TESTIMONIA.

12—14 cf. Plin. nat. hist. X 145: 'quae oblonga sint oua gratioris saporis putat. Horatius Flaccus, feminam edunt quae rotundiora gignuntur, reliqua marm' 14 'marem — uitellum' gloss. Mai class. auct. VIII 597 16 'irriguo — horto' gloss. Mai class. auct. VIII 302 17 cf. uita Benedicti abb. Clusensis cap. 6 [Pertz XIII = XII 202]: 'sed, siquis ad eos uespertinus hospes aduenerit, aut discedit ad crastinum, aut, ut multum, forte moratur per biduum'

VARIA LECTIO.

12 erit] erat a t Ac. opp. Pph.' 13 ut] Et y Ac. snai
 DEY F ζ' Ac. su/ci λ meloris E alba Ω' ζ' alma Bentl. opp.
 Acr. et cf. Bentlei curas nouissimas alta Cuninghamus 14 cohi-
 bent DEY λ corr. ϕ 2 ζ' Pph.' phibent F λ' y glossar. Mai 15 Colle
 F (g l a. ras.) Caule ϕ uar. (r 2 uar.) Cole cett. λ corr. ψ corr. ζ' (et
 4 Bland.) 'Cole] hoc est caule' Ac. Acr. agris] herlis D uar.
 uu. 16—18 post u. 23 ponit y [Barcinon.] 16 irriguo D y
 λ corr. ζ' glossar. Mai luriguo EF λ' elutius DEY λ (β' v σ a)
 glossar. Mai elucius F (g l r) elotius y inhorto E^h orto λ irri-
 gui . . . horti Dan. Heinsius 17 hospes] ortus E 18 gallina
 malum responset] molli gallina resistat Peerlk. gullina E respon-
 sat γ (a) respondet D 1 E (σ corr. g) responde l pr. responde σ pr.
 responset F λ D 2 (β' v l corr. r) 19 mixto Ω' ζ' mulso y musto ω
 Bentl. 20 hoc] Ille λ fatiet γ protensibus γ pr. opp. Pph.'
 obtina D pr. 21 salubris E γ (v 1 σ 2 a g pr. r) y [Lips. pr.
 Paris. 8214 Regin. Valentian.] salubres cett. ζ' 22 Aestatis r
 pr. y [Paris. 8213 pr.] peraget F λ (v corr. ut uid. g l 2 r 2)
 peragit DEY ψ 2 (β' v pr. ut uid. σ a l 1 r 1)

Aufidius forti miscebat niella Falerno,
 mendose, quoniam uacuis committere uenis 25
 nil nisi leue decet: leni praecordia mulso
 prolueris melius. si dura morabitur *aluos,
 mitulus et uiles pellent opstantia conchae
 et lapathi breuis herba, sed albo non sine Coos.
 lubrica nascentes implent conchylija lunae; 30
 sed non omne mare est generosae fertile testae:
 murice Baiano melior Lucrina peloris,
 ostrea Circeis, Miseno oriuntur echini,
 pectinibus patulis iactat se molle Tarentum.
 nec sibi cenarum quicuis temere arroget artem, 35
 non prius exacta tenui ratione saporum.

TESTIMONIA.

25—26 cf. ecbasis captiui 990: 'nil nisi leue decet uacuis committere uenis' 28 cf. Seren. Sammon. un. 533 sq.: 'quodque satis melius uerbis dicemus Horati, mitulus (Mytilus Med.) et uiles pellent (pellunt Tur.) obstantia conchae' 29 'Coos est insula, unde Horatius dicit Coem uinum' schol. Luean. VIII 247 33 Seruius ad georg. I 207 grammaticus de dubiis nominibus p. 578 K. 34 gloss. Mai class. auct. VIII 435 'et molle Tarentum' Macrob. saturn. II 14

VARIA LECTIO.

26 len^u/e l lege *F pr. y* leni] pleni *γ a. ras.* mulso] niso
F uar. 27 alus *y [Montepess.]* aluus Ω'ς' 28 Mitulus *E γ F*
 ε' (et 4 Bland.) *Pph.' Porph.'* Mitulus λ Mutulus *D* Mytilus ω *Sereni*
Sammonici cod. Med. Mugilia ω *Sereni Sammonici cod. Const.*
 pellenti] pollenti *D pr. E Sereni Sammonici Pictor.* pellunt *Sereni*
Sammonici Turic. opstantia ψ *pr.* obstantia *cett.'* conche λ
 29 l^u/pathi *D* breuis γ set γ albe *E* coo Ω' (a γ et β *pr.*) *Pph.'*
 choo ν σ r (et *Fran.*) chio *y [β corr.]* 30 implent *E γ F λ'* (ν σ a r
 et *Fran.*) implent *y [β]* Iplent *g* coplent *D y* conchylija *y [Paris.*
 7976 *Nostrad.* 184] conchilia Ω'ς' *Pph.'* lunae] lunam *F 2 uar.*
 opp. *Pph.'* 31 Set γ tertē *E* 32 Baiano] palato *E 1 aut pr.*
 lucrana *D a. ras.* 33 O//strea *D* circeis Ω'ς' echini *E*
 echini λ 34 iactabāt *E* molle] molle φ turentū λ *pr. opp.*
Macrob. 35 nec] Haec *D 1* Ne *y com.* Heindorfius *opp. Ac.*
 cenarum *D E γ ψ* (a γ r et *Fran.*) *Ac.* caenarum φ λ' (ν σ et β) quicuis
E γ λ' Ac. qui uis *D F* quāuis *g* quisquam *Bersmannus* argog&
E arroget *cett.'* artem] arcē a γ y 36 Non Ω'ς' Ni *D 2 y Aldus*
 'Non] p nisi' ψ

nec satis est cara piscis auerrere mensa
 ignarum quibus est ius aptius et quibus assis
 languidus in cubitum iam se conuiuia reponet.
 Vmber et iligna nutritus glande rotundas 40
 curuat aper lances carnem uitantis inertem:
 nam Laurens malus est, uluis et harundine pinguis.
 uinea summittit capreas non semper edulis.
 fecundi leporis sapiens sectabitur armos.
 piscibus atque auibis quae natura et foret aetas, 45
 ante meum nulli patuit quaesita palatum.

TESTIMONIA.

37 ecbasis captini 627 39 ecbasis captini 540 43 schol. Γ
 (nou Acr.) ad epod. 2, 34 44 Donat. ad Terent. euv. III 1, 36

VARIA LECTIO.

37 piscis *Eγ* (v a et β) y [Bamberg. Bruzcll. 9777 Lips. pr. Mellic. Paris. 8216 a 1. m.] *Pph.* pisces cett. & Acr. auerrere
γ F λ' (v a r et omn. Bland.) *Pph.* *Porph.* a^u ferrere E auertere D ψ 2
 (β' σ g) *ecb. capt. auellere Pcerlk.* 38 ius] vis E opp. Acr.
 39 reponet D *Eγ* ψ corr. (β' σ a l corr. r 2) reponit *F λ'* (v g r 1)
Pph. reponat y *ecb. capt.* post u. 39 *Pcerlk.* uu. 45 sq. ponit
 40 et] ut *Bonfinis* iligna] ligna φ rotundas] rotundus F 2
 uar. 41 Curuat Ω' ε' Ac. Curuet y *Aldus Benth.* lances Ω' ε' Acr.
 carmen D a. ras. (g) *Pph.* uitantis Ω' ε' uitantes y [Lips. 2]
Pph. uiciantis y uar. (et Fran. uar. uit: 1 uar. ui//tantis a) ε al.
 mensas uitantes inertem carnem Acr. 42 laures a harundine
 D *Eγ* (σ g, et Fran.) arundine *F λ'* (v a r et β) 43 uinea Vi//v//ea
 γ *Venea schol.* γ ad h. l. et ad epod. 2, 34 opp. schol. E ad epod.
 2, 34 summittit D *Eγ* & *Porph.* schol. Fran. ad epod. 2, 34 sub-
 mittit *F λ* summittat y [Fran.] schol. γ Fran. ad h. l. schol. γ
 epod. 2, 34 csumit schol. E ad epod. capreas] cape^ras E edulis
 D pr. ut uid. E γ *F λ'* (a g) y [Gronou. 1] *Pph.* *Porph.* edules D
 corr. ut uid. ψ corr. (β' v σ r) edullis schol. γ ad h. l. schol. Fran.
 ad epod. et schol. Γ ad epod. 2, 34 44 Fecundi D E F λ' (v g r
 et β) *Pph. Ac. Donatus* Fecundi y [Fran.] Pf. Foeecundi γ (a) Fe-
 cundae σ 2 y Foeecūdz y [V] cf. Plin. nat. hist. VIII 217 Varr. d.
 re rust. III 12 Priscian. V 8, 42 45 auibis] panis F 2 uar. (a 2
 uar.) y [Lips. 1 ut uid.] et] ac *Sanadonus* et foret aetas] affe-
 rat atque ars *Pcerlk.* 46 meeū E nulli patuit] patuit nulli β' y
 patuit] latuit *Pcerlk.* quesita E palatum] palato y *Pcerlk.*

sunt quorum ingenium noua tantum crustula promit:
 nequaquam satis in re una consumere curam;
 ut siquis solum hoc, mala ne sint nina, laboret,
 quali perfundat piscis securus oliuo. 50
 Massica si caelo suppones uina sereno,
 nocturna siquid crassi est tennabitur aura,
 et decedet odor nervis inimicus; at illa
 integrum perdunt lino nitiata saporem.
 Surrentina uaser qui miscet faece Falerna 55
 uina, columbino linum bene colligit ouo,
 quatenus ima petit uoluens aliena uitellus.
 tostis marcentem squillis recreabis et Afra

TESTIMONIA.

48 cf. ecbasis captiui 41: 'una re quemcumque' suam consumere curam' 55 schol. Pers. 3, 93 57 Porph. ad serm II 4, 14 'uoluens aliena uitellus' glossa. Mai class. auct. VIII 597

VARIA LECTIO.

47 tantum] tam F i λ' pr. omis. E pr. y crustula E opp. Pph.'
 Acr. promit] promunt Pph.' 48 nequaquam] Nequaquam v
 satis] licet Apitzius satis in re Ω' ε' satis // in re y [Lips.] satis
 est in re y satis in re una est y Botheus satis in re una qsumere
 curā ē y [Regius] est satis in re una c: c: uel satis est in rem
 unam insumere curam Bentl. cf. 'una re quemcumque suam consu-
 mere curam' ecb. capt. u. 41 una] in ras. D curam] curamst
 Teuffelius 49 ne sint] nescit F i λ u. 50 omis. y [Bamberg. i]
 50 Quale F perfundat D E γ λ φ corr. (v σ a g r) profundat F
 (β' l) piscis E γ F λ (a g r pr. et β) y [Bamberg. i Lips. i Monte-
 pess. Paris. 8214 Nostrad. 184 pr.] pisces D F superscr. λ super-
 scr. (v σ l r corr. et Fran.) securus] securus ψ 51 si caelo supp.]
 suppones si caelo (celo Pph.) Pph.' celo E suppones Ω' (a g) sub-
 pones r corr. suppones v subponas β' σ r pr. y 52 Nocturno F pr.
 siquid] siquid D aura] aula l pr. 53 immuc' D 54 inte-
 grum] interdum Dorigamus opp. Ac. sapore D Pf. opp. Pph. Acr.
 55 fece γ schol. Pers. fece D F λ' fece E lerna γ falerna E
 opp. schol. Pers. 56 colūbino λ linum] linum: γ linū λ uinū
 F 57 Quatinus D corr. (g r et β) Quatenus Ω' (v σ a et Fran.)
 Porph. ad serm. II 4, 14 petit Ω' ε' Ac. petat σ 2 y petunt Porph.
 ad serm. II 4 58 squillis γ, sed in marg. squillis

potorem cochlea: nam lactuca innatat acri
 post uinum stomacho; perna magis ac magis hillis 60
 flagitat inmersus refici, quin omnia malli
 quaecumque inmundis feruent allata popinis.
 est operae pretium duplicis pernoscere iuris
 naturam, simplex e dulci constat oliuo,
 quod pingui miscere mero muriaque decebit 65
 non alia, quam qua Byzantia putuit orca.
 hoc ubi confusum sectis inferbuit herbis
 Corycioque croco sparsum stetit, insuper addes

TESTIMONIA.

59—60 cf. Plin. nat. hist. XXIII 38: 'stomacho innatat'
 60 'perna — hillis' gloss. Mai class. auct. VIII 274 61 'flagitat
 inmersus refici' gloss. Mai class. auct. VIII 338 62 ecbasis captui 142

VARIA LECTIO.

59 cochlea *g* coctlea Ω'ς' l&uca *E opp. Pph.' Porph.'*
 inattit λ *opp. Pph. (innata Pf.) acrl* agri *l i Pph.' opp. Acr. acris*
Doedertinus opp. Ac. 60 ac *E (σ r)* et *D γ F λ' (β' v a g r 2 uar.)*
schol. Γ' glossar. Mai hillis *D E γ (β' v σ a) Acr. gloss. Mai* hillis *r*
hilla g illis λ (*hillis l*) illis *F λ' γ marg. (r 2 uar.) schol. Γ uar.*
 61 inmersus *D E γ F (β' v a r) Acr. glossar. Mai* in morsus *l imors'*
λ (imorsus g) immorsus σ inmersis y Benth. immersus Praedicomius
immersus Iahnus is morsus Apitzius admorsus Peerlk. quin] ⁱⁿ λ
ualit D E γ F σ' mallit λ mauult (uet mauolt) y Benth. 62 in-
 mundis *D E F (β' v σ r) schol. Γ' ecb. capt. inmundis λ (g) inmundis*
γ (a l) in mundis y [Fran. et omn. codd. Cr.] ferue^{nt} λ feruunt
y opp. schol. Γ allata Ω'ς' schol. Γ' (y v Bamb.) ecb. capt. aliata
F 2 uar. Peerlk. albata y [Lips.] ablata y [Regin. uar.] schol. Fran.
alata y adipata y [Sorbon. 1578] 63 opere *D E γ* p̄cium *D E λ*
 64 e dulci *D F λ (σ a et β) edulci v g l r corr. (et Fran.) e dulci*
E et dulci γ eduli F uar. (r pr.) y constat] stat E 65 quod
 pingui At pingui *a y [cod. Sim. Bosii] Benth. qui con, etiam: quin-*
quenni^{mi} scere E misceri Pph.' Porph.' muria] moria F uar. (a i
l i) murta Pph. murca a 2 Pf. 66 qua] q; λ (et β pr.) quē *F*
quae a l a. ras. r corr. qua D qui v byzantia y [β Bamberg.
Reginensis] bizantia D E F (a l r) bizancia v σ g (et Fran.) briantia
γ brantia λ putuit D E γ φ uar. ψ 2 (β' v 2 σ a g r et omn. codd.
Cr.) puuit l putuit (p in ras. ut uid.) l puduit F (v i) putruit ω Lam-
binus 67 sictis λ 68 Corycio *F λ' (g) Pph.' Corytio a Coricio*

pressa Venafranae quod baca remisit oliuae.

Picenis cedunt pomis Tiburtia suco:

70

nam facie praestant. uennuncula conuenit ollis;

rectius Albanam fumo duraueris nuam.

hanc ego cum malis, ego faecem primus et aller,

primus et inuenior piper album cum sale nigro

incretum puris circum posuasse catillis.

75

*inmanest uitium, dare milia terna macello

angustoque uagos piscis urgere catino.

magna mouet stomacho fastidia, seu puer uuctis

tractauit calicem manibus, dum furta ligurrit,

TESTIMONIA.

73—74 'ego primas faecem et (face nec eod.) allec miseni' Nonius p. 120 78—80 cebasis captiui 1019—1021 79 gloss. Mai class. auct. VIII 318

VARIA LECTIO.

DE (β'σ) Coritio γ Corricio ν ^{crō⁶⁰} D opp. Pph.' Porph.' addes] addens F λ' 69 uenafranae λ' uena franę γ F uenaf/ranę D uenafranę E quod] quod (d in ras. r ut uid.) γ baca E γ F (ν σ a l r) bacca D λ (g) bacha β' 70 Picenis D 71 nam] Ne E prestant D F uennuncula D E F (r) uennucula γ λ' φ 2 uar. ψ uar.

uennucula a uennucula ν Ac. uenucula β' g uenicula σ ollis] illis ν 72 abanā D 73 llanc eīgo E opp. schol. Γ Nonius faecem γ F λ (ν σ a) Pph.' factkē E fecem D (β' g l) allec γ F λ' (ν σ g et Fran.) Pph.' Porph.' allec E lallec D (r) alec a et allec . . . faecem . . . incretum hoc ordine Pph.' 74 inueni γ D p. ras. (β' ν σ a r) inuenior D a. ras. E corr. F λ' γ uar. (et V) inuenitor E pr. (g) y schol. Γ inuenit y inueniar ω [ed. Chabot.] Peerlk. 75 circum posuisse D E γ schol. Γ circūposuisse F λ //catillis D 76 inmanest uitium] in mare conuitium Landinus Inmanest] Immae' ν Inmane (om. est) λ Inmane est cell. ε' Immae ē g immaneat

^{ne} Praedicomius millia g 77 A/g//toq; λ Agnustoq; F i piscis E γ F λ' (a) y [Barcin. Mellic. Montepess. Paris. 8214 Nostrad. 184 a 1. m.] pisces D ψ corr. (β' ν σ g r) urgere g r i y

78 Magno φ pr. opp. ecb. capt. mouent D E γ ψ corr. (β' ν a l r) mouet F λ (σ g et β corr.) ecb. capt. stomacho Ω' ε' stomachum y Kirchnerus 79 fulta φ pr. furta cell. φ corr. ε' glossar. Mai ecb. capt. frusta φ uar. (et Fran. 2) y crusta Apitzius

siue grauis ueteri craterae limus adhaesit. 80
 uilibus in scopis, in mappis, in scobe quantus
 consistit sumptus? neglectis, flagitium ingens.
 ten lapides uarios lutulenta radere palma
 et Tyrias dare circum inluta toralia uestis,
 oblitum, quanto curam sumptumque minorem 85
 haec habeant, tanto reprehendi iustius illis,
 quae nisi diuitibus nequeunt contingere mensis?
 docte Cati, per amicitiam diuosque rogatus
 ducere me auditum, perges quocumque memento.
 nam quamuis memori referas mihi pectore cuncta, 90
 non tamen interpres tantundem inueris. adde

TESTIMONIA.

81—82 'unde Horatius in sermonibus: in scope quantus consistit sumptus; et haec scopa, ac. i. illud unde domus mundatur; unde idem in eodem libro: uilibus in scopis, in mappis' gloss. Mai class. auct. VIII 535 87 cebasis captiui 143 90 Prisc. VII 16, 78

VARIA LECTIO.

80 craterae *DE γ ψ p. ras.* ($\beta' v 2 \sigma a l r 2$ cratere $r 1$) *ecb. capt.*
cratēp λ creterre F (v 1) creterre g [crēterrae V] adhesit E γ λ'
 81 mappis] mattis *Tan. Faber opp. Pph. Porph. Acr. scobe]*
scope γ (v 1 a) glossar. Mai 82 Consistat *g y opp. glossar. Mai*
 neglectis $\Omega' \zeta'$ neglectus $v 1 y$ 83 teu] Te en ϕ lapidos
 λ *opp. Pph. lapidis a 1* uarios $\Omega' \zeta'$ Parios *Erasmus sed cf. Senec.*
Troad. 846: 'an ferax uarii lapidis Carystos' lutulenta *D* lucu-
 lenta *F (v pr. ut uid. l 1)* palma] plauta *Th. Marcilius*
 84 inluta *DE γ* ($\beta' v \sigma a r$ illuta *g*) inluta (in in *ras.*) *D* inlota *F λ y* illota
l torilia *E* uestis *y [Mellie.] uestes* $\Omega' \zeta'$ uu. 85 *sq. Peerlk.*
ita constituit: 'oblitum, tanto reprehendi iustius, illis haec habeant,
quanto curam sumptumque minorem' 85 sumptum] $\suppto \phi$
 86 rependi ψ *pr. λ' (v 2 \sigma) y* reprehendi *cell. ζ'* 87 Que $\gamma \lambda$
 nisi] in *E* nequeunt $\Omega' \zeta$ *ecb. capt. nequeant r 2 uar. (et β) y*
 contingere] consistere *Chabotius* 88 amicitiam *D* amicitia *E*
 imititia] $\sup$ rogatus *D* 90 nam] Non *y [Fran.] Num codd. Prisciani*
quamuis] quā E y quamquam *y opp. Priscian. memori refe-*
ras $\Omega' \zeta'$ *Priscianus r'feras memori g y* pectorae *D a. ras.*
 91 non] Nam γ *pr. tantundem* Ω ($\beta' v \sigma a$) tantūdem *g l*
 iueris *E y [Mellie. 1] iueris cell. ζ'*

uoltum habitumque hominis, quem tu uidisse beatus
non magni pendis, quia contigit; at mihi cura
non mediocris inest, fontis ut adire remotos
atque haurire queam uitæ praecepta beatae.

95

V

Hoc quoque, Teresia, praeter narrata petenti
responde, quibus amissas reparare queam res
artibus atque modis. quid rides? 'iamne doloso
non satis est Ithacam reuechi patriosque Penates

TESTIMONIA.

92 sq. cf. ecbasis captiui u. 1130: 'non magni pendis habitum uultumque potentis'

VARIA LECTIO.

92 Voltu *E* corr. Vtui *E* pr. Vultum *eccl.* ϵ' ϵ' 93 Nomagni
D curā *E* u. 94 *omis. E* pr. inest] en- λ fontis *E* γ *F*
 λ (*v a g r*) y [*Bamberg. Barcin. Bruzell. 9777 Fran. Lips. Mellic. Montepess. Paris. 7976. 8214 Nostrad. 181 pr. Regin. Regius Valentin.*] fontes *D* (σ *t* et β) ut] *crasum in* ϕ adire] audire
 γ *F a. ras.* remotos *E* 95 queam] Quam *Pph.* uite λ
beatae] beat' ψ uar.

II 5. VLIXES AD TYRESIAM (TER: *r*) VATEM (MATREM
VATEM *r*) ϕ (σ *r*) *inscriptione earent DE* γ ψ λ' (*v a g*) *priori ser-*
moni continuat ψ 'Hic introducit² ulixes' *schol. F* 'In hac introduxit
(introduc: *Porf.*) Vlixem quaerentem apud inferos a Teresia quemad-
modum possit rem familiarem reparare' *Porph.* 'inducit Vlixen in-
terrogantem Teresiam' *Acr.* 1 *teresia DE* γ *F* (β' *v a*) *Pph.* *Porph.*
schol. I' TERESIAS *r*) *tiresia* λ' *Ac.* *tyresia* σ *g* u. 3 INCIPIT ϵ

$$\Omega' = DE\gamma F\lambda'\epsilon$$

quid] η *E* γ iamne *E* γ *F* λ ϵ (*v* σ *a g r* et β) iam ne *D* (*l* et *Fran.*)
tāne ϕ 2 uar. (tāne ψ uar.) y *Pecrlk.* doloso *DE* γ *F* corr. ϵ ϵ'
dolosos *F a. ras.* λ *a. ras.* doloso y *Nic. Heinsius Bendl.* 4 Itha-
cam *D* ϵ (σ) *Itacā* *E* *Itachā* *F* λ' (β' *r*) *itacam* *v g* *Itācam* γ (*a*)
reuechi γ *a. ras.* penates Ω' ϵ' nepotes y cf. *Tibull.* l 3, 33:
'patrios celebrare Penates'

aspicere? o nulli quicquam mentite, uides ut 5
 nudus inopsque domum redeam, te uate; neque illic
 aut apotheca procis intacta est aut pecus: atqui
 et genus et uirtus, nisi cum re, uilior *algast.
 'quando pauperiem missis ambagibus horres,
 accipe qua ratione queas ditescere. turdus 10
 siue aliud *priuom dabitur tibi, deuolet illuc,
 res ubi magna nitet domino sene; dulcia poma
 et quoscumque feret cultus tibi fundus honores,
 ante Larem gustet uenerabilior Lare diues;
 qui quamuis periurus erit, sine gente, cruentus 15
 sanguine fraterno, *fugiliuos, ne tamen illi
 tu comes exterior, si postulet, ire recuses'.
 utne tegam spurco Damae latus? haut ita Troiae

TESTIMONIA.

5. 8 Hildebertus moral. philos. 990 post hunc uersum: 'unde habeas
 quaerit nemo sed oportet habere' mythographus II 165 p. 131 Bod.:
 'et genus et uirtus, nisi cum re, uilior alga est' 16 cf. ecchasis
 captiui u. 381: 'sanguine de fratris, nec nou de morto parentis'

VARIA LECTIO.

5 Aspicere Ω'ς' Assp: σ qđq̄ g mentitē γ ut] *add.* ε
 2 in ras. 6 redeat F i ε (l pr.) u. 7 omis. y [Mellic. i] 7 at-
 qui DE γ λ F p. ras. ε' autqui F (v i l a. ras.) pecus] penus y
 8 cum re] cure E i y opp. Hildebert. alga ε y alga est cett. Hildebert.
 'si rem non habet uilior est alga' Porph. 9 Quanto E
 11 siue] ut ψ uar. Aut y [Zulichem.] opp. Pph. aliud] ::::iqđ
 ε aliqd uel aliqt y opp. Pph. priuom D E γ F ε (v uar. σ a g l r
 et β) Pph. Porph. Acr. primum λ γ uar. (et Fran.) y primū v 'legi-
 tur et primum' Acr. 12 sene] siue E i F i (v i g) y uu. 13 sq.
 inuerso ordine in y [Regio pr.] 13 quāscumque γ feret] feres
 D a. ras. 14 uenēuerabilior φ 15 quamuis σ a r 2 (et β
 quis Fran.) quāuis D E F λ' quam// γ quam uis v r i quīs g
 gente] mente Wakefieldus opp. Pph. Porph. Acr. 16 fugiliuos
 Ω'ς' ne] nec D ε non σ i y 18 Ut ne maiore littera initiali
 ut in nouo sermone l Vtne D E γ λ (a r) Vt ne β' v σ g (et omn.
 codd. Cr.) penitus deletum in ε Syisne ∴ at ut ψ Vtne at ut φ
 i uiolentia gloss. F Visue y dame D γ dame E F λ ε 'Dāma
 nomen cuiusdam indigui' schol. Γ (γ Bamb.) 'ut tegat spureo da

ine gessi, certans semper mellioribus. 'ergo
 pauper eris'. fortem hoc animum tolerare iubebo; 20
 et quondam maiora tuli. tu protius unde
 diuitias aerisque ruam dic augur acruos.
 'dixi equidem et dico: captes astutus ubique
 testamenta senum, neu, si uaser unus et alter
 insidiatorem praeroso fugerit hamo, 25
 aut spem deponas aut artem inlusus omittas.
 magna minorue foro si res certabitur olim,
 uiuet uter locuples sine guatis, improbus, ultro
 qui mellorem audax uocet in ius, illius esto
 defensor; fama cinem causaque priorem 30
 sperne, domi si gnatus erit secundaue coniunx.

TESTIMONIA.

24 cf. ecbasis captiui u. 1154: 'susum scande pater, mirabitur
 unus et alter' 25 Acr. ad serm. II 5, 44: 'quia dixerat proso (progo
 schol. v marg.) fugerat (fugerit v marg.) hamo (amo v)' 26 Prisc.
 II 1, 5

VARIA LECTIO.

me latns' schol. γ haut ε φ 2 ψ corr. (ν et β) aut F λ hand
 ecth. ε troiae DE γ (ν σ a r et β) troie F λ (g) troia ε (l i) y
 [Bamberg. Bruxell. 9777 a 1. m. Frau. Sorbon. 1578 Valentinian.]
 'apud troia' gloss. Γ 19 gessi] gesti E 20 iubeo E aidebo
 y [β] 'impero haec facere' schol. Γ (y Bamb.) 21 maiore ε
 tuli Ω' ε' attuli F 2 uar. tulit ω [ed. Cratonis] Pracdiconius
 opp. schol. γ tuli. tu] tulisti Peetrk. opp. schol. γ protinus Ω'
 ε' protenus Beuth. sed cf. Scr. ad Verg. ecl. 1, 13 Flauius Caper
 p. 2243 P. 22 que] quae Pph. ruam D γ F λ' ε (β' ν σ a r) Pph.
 eruam E (g) 'ruam: eruam' Porph. Acr. struam I. Schraderus
 23 dico Ω' ε' dicam y cf. Plaut. mil. glor. 1059: 'dixi hoc tibi
 dndum et nunc dico' u. 24 ante u. 23 ponit y [Nostrad. 184
 pr.] 24 neu DE γ λ' ε ψ p. ras. (ν 2 σ a g r) ne β' y seu F (ν i r 2
 uar.) 25 fugerit] fuerit E fugeris F pr. 'aliam fecerit heredem'
 Acr. amo λ ε (a pr.) Ac. opp. Acr. 26 Aut Ω' ε' Haut φ 2 ut
 F uar. artem Ω' ε' Prisciani Caroliruhanus II a 2. m. partem
 Prisciani codd. plerique inlusus DEF λ (r) illusus γ ε (ν σ a g l
 cons. β') Prisciani codd. RGLK 28 uiuet uter] Vincit ε pr.
 Viuet ε corr. uinet] Su iu& ψ gnatis Ω' ε natis y [β] im-
 probus DEF λ' ε ε' Ac. Acr. 1pb9 g improbus γ u. 29 omis.
 y [Montepess. i] opp. schol. γ 31 sperne] Sterne ψ uar. opp.
 schol. γ Serne ε gnatus Ω' ε natus r 2 (et β) foecunda

"Quinte" puta, "aut Publi", (gaudent prænominē molles auriculæ), "tibi me nirtus tua fecit amieum: ius anceps noui, causas defendere possum; eripiet quibus oculos citius mihi quam te 35 contemptui quassa nuce pauperet: hæc mea cura est, nequid tu perdas, neu sis iocus". ire domum atque pelliculam curare iube; si cognitor ipse; persta atque obdura, seu rubra Canicula findet infantis statuas, seu pingui tentus omaso 40 Furius hibernas cana niue conspuet Alpīs.

TESTIMONIA.

32—33 'gaudent — auriculæ' Vincent. Bell. spec. hist. 69 floril. Par. 8818^a Nostr. 39 sq. 'Persius: findit infantes statuas' Seru. ad ge. III 363 41 Quintil. inst. or. VIII 6, 17 Horatium non nominans

VARIA LECTIO.

γ (a) secundi E: secunda σ (et Fran.) secunda cett. (v g r et β) conlux DE γ ψ corr. ε (v σ corr. a g l r et β corr.) conlux F λ (β' σ pr.) 32 Quante γ Qunte D (l) Quin te ε puta] putat ω puto Prædicomius Tite, Peckh. aut] at F marg. gaudent E opp. Vincent. Audent floril. Paris. 8818^a 33 Auriculæ E 34 causa E possum] possim y [Fran.] 35 qui uis oculus citus E cicius ε 36 quassā ε quassa cett. ε' (et omn. codd. Crug.) Pph. cassa σ 2 uar. y nuce] ceu (ceu?) ε opp. Pph. schol. γ pauperet (et in ras.) φ mea cura est] me ::::: ε cura est] curæ y [Lips. i] 37 iocus] locus (i longa) γ locus ψ uar. φ 2 uar. opp. Ac. 'Ne sis ludibrio cuiquam, et facile perdas. Aliter, id est ne sis contemptibilis qui (quia?) possis inuadi, nam loca uacua facile inuaduntur' Acr. 38 Pelliculā E si DE γ λ ε ψ 2 (β' v l 2 r et 4 Bland.) si F (a l i ut uid.) sis φ corr. (v i a. ras. ut uid. σ et β corr.) ei fit g cognit² E i cognitor cett. (et 4 Bland.) cons. gloss. F: 'defensor' 39 Persta DE γ ε F 2 ε Presta F λ' (et Fran.) y Pusta φ 2 uar. 'permane persenera' interpret. Acr. findet] fundet y [β] opp. Pph. findit Scruius opp. Pph. cf. Tib. I 7, 21: 'qualis est arentes cum findit Sirius agros' 40 Infantis D pr. ut uid. E γ (a g r 2 in ras.) y [Lips. Mclic. Paris. 8214 Nostrad. 184 pr.] Pph. Infantes D corr. F λ' ε corr. (β' v σ) Scruius pingui, n in ras., D tentus] tens// φ tantus λ opp. Ac. tensus y opp. Ac. omaso] amaso D pr. amasa λ corr. omas//o ε 41 Furius DE γ φ λ' ε ε' Pph. Porph. Acr. Furius ψ [Fusius annotationes Blandiniae] Iuppiter Quintilianus hibernas λ opp. Pph. (hyb: Pf.) Acr. Quintil. hibernas E conspuet] cōspue¹ g conspuet y Acr. Quin-

"nonne uides" aliquis cubito stantem prope tangens
inquiet, "ut patiens, ut amicis aptus, ut acer?"

plures aduabunt thynui et cetaria crescent.

sicui praeterea ualidus male filius lu re

45

praecleara sublatus aletur, ne manifestum

caelibis obsequium nudet te, leniter in spem

adrepe officiosus, ut et scribare secundus

heres et, siquis casus puerum egerit Orco,

in nactuom uenias: perraro haec alea fallit.

50

qui testamentum tradet tibi cumque legendum,

abnuere et tabulas a te remouere memento,

sic tamen ut limis rapias quid prima secundo

cera uelit uersu; solus, multisne coheres,

TESTIMONIA.

42 cf. Pers. 4, 34: 'est prope te ignotus, cubito qui tangat'
44 glossar. Mai class. auct. VIII 108 50 cf. ecbasis captiui u. 768:
'sic David cecinit, perraro haec alea fallit'

VARIA LECTIO.

tit. consuit *Porph.* alpis γ in ras. alpas ε alpes cett. ξ' *Porph.*
Acr. Quintil. 43 paciens $D \lambda \varepsilon$ 44 aduabunt $D E \gamma F \lambda'$ ($\nu a g$
 r) glossar. Mai annabunt ε ($\beta' \sigma$) thynni $E \gamma$ ($a g$ corr. et β)
tynni $D \varepsilon$ (g pr. et *Fran.*) thinni $F \lambda'$ ($\nu r 2$) thini $r 1$ tinni σ gloss.
Mai thunni γ cetaria Ω' *Acr.* glossar. Mai crescent] crescel $\varphi 2$
uar. ψ uar. opp. glossar. Mai post u. 44-unum folium excidit in ν
 $\xi' =$ codd. $\beta' \sigma a g r$ (l) praeter eos ex quibus aliae lectiones
notantur; $\xi =$ codd. $\sigma a g r$ (l) praeter c. q. s. u. 45 omis. λ pr.

Sicui $D \varepsilon$ Sic in E praeterea F male] mele $E 1$ 46 Praecleara γ
Praecleara ε ne] ne D opp. schol. I' : 'ne te prodat manifesta
blandities et patrimonii causa id facere uidearis, ne te nudum reddat
obsequium' manifestum] manifesti *Pecrk.* 47 Caelibis $D \gamma$
 F ($\sigma a l r$) Celibis $E \varepsilon$ (β') Celibus λ Celebis g 48 Adrepe $E \varepsilon$
($\sigma g r$ et $\beta 1$) Arrepe $D \gamma \varphi$ corr. Arripe $F \lambda'$ (a et $\beta 2$) Adripe γ
[*Fran.*] opp. schol. γ Bamb. offitiosus $\gamma \varphi$ ut et $\Omega' \xi'$ et ut
 $E 2$ p. ras. γ ut ($om.$ et) $g \gamma$ ut *Heindorfius* utei *Teuffelius* et scri-
bare] adscribare *Apitzius* 49 Heres γ orcho λ horco ε 50 uacuo
uom γ uacuō γ [*Montepess.*] uacuū cett. ξ' hec E alea] halea
 εa . ras. alea// λ fallit $D E \gamma \varphi \psi$ corr. ut uid. ξ' falli; λ fallit
 ψ pr. ut uid. γ 52 abnuere et] Abnuere λ 53-55 rapias;
quid ... uersu, solus ... oculo *van Hecude* 54 Caera $D E$ ($l r$
2 et *Fran.*) Cera $\gamma F \lambda$ ($\sigma a g$ et β) $C:::$ ε Ceca $r 1$ coheres $\gamma \varepsilon$

ueloci percurre oculo. plerumque recoctus 55
 scriba ex quinquero *cornum deludet hiantem,
 captatorque dabit risus Nasica Corano'.
 num furis? an prudens ludis me obscura canendo?
 'o Laertiade, quicquid dicam aut erit aut non:
 diuinare etenim magnus mihi donat Apollo'. 60
 quid tamen ista uelit sibi fabula, si licet, ede.

TESTIMONIA.

55—56 'plerumque — hiantem' Seruius Aen. XI 552 56 'coruum
 deludet hiantem' schol. Γ ad u. 61 59 Prisc. VII 2, 6 'quicquid
 — non' Boetius philos. consol. V 3

VARIA LECTIO.

E 2 ε' coheres ψ λ choeres D choeres φ coherces F uar. coheres
 E 1 'coheres] deest si' gloss. Γ uu. 55—69 additis anno 724
 censet Hitzigius 55 ueloci] Velo λ V : : : ε recoctus] re-
 coctos Pph. opp. Pf. Porph.' recoctū Scruii Regin. 1674 56 Scripa
 λ pr. Scribe E y opp. Seruius S//riha ε quinquero] quinq;
 uiro D E λ' quōq; uiro ∴ ð ex quinque ψ quiq; uiro ð ex quinq; φ
 'solent autem mitti quinque; inde ex quinque uiris' Acr. coruum
 Ω' ε' Pph. Acr. cornum Scruii Regin. 1674 deludet Ω' ε' Pph.
 schol. γ ad u. 61 diludet Scruii Paris. 7929 deludit g y schol.
 Bamb. ad u. 61 Seruii Regin. 1674 'homo nisi (enī Fran.)
 exercitatus facile inludit audios et appetentes rei alienae' Acr. ad
 h. u. 58 me] meo ψ a. ras. obscura] obseca E 59 laer-
 tiade a y laerciade D y lertiade γ F λ' ε (r) Priscian. codd. HGLK
 lertisde Prisciani cod. B lerciade E (β' σ g) quidquid γ a. ras.
 F λ' Prisciani cod. R quicquid D E ε γ p. ras. ψ p. ras. (β' σ a r)
 Prisciani codd. plurimi quicqd g 'aut erit] aut uerum est aut
 falsum' gloss. Γ 'Satirice autem (omis. γ) iocatur secans illos (sec-
 catia illis Bamb. Fran.) qui diuinandi artem profitentur. aliter, iocatur
 ambigua responsa, sed uera confirmat, nam (ū γ Bamb.) quic-
 quid dicat aut non. sed (aut Fran.) erit' Acr. 60 magnus mihi
 donat Ω' ε' mihi magnus donat g y mihi donat magnus y magnus
 donauit y Bentl. 'donauit' interpret. gloss. Γ diuinare mihi
 magnus donauit Eichstædtius diuinare etiam magnus mihi donat
 Botheus diuinare tibi magnus mihi donat Froehlichius 61 tamen]
 tandem comment. Cruq. Botheus sibi, fabula sit licet, Prædico-
 nius si libet, audi Todtius si licet φ ε D p. ras. λ p. ras. (σ g
 r et β omn. codd. Cruq.) silic& E scilicet D a. ras. γ ψ λ' (a et
 Fran.) 'si placet' gloss. Γ ede Ω' ε' (et omn. codd. Cruq.) cons.
 gloss. Γ edam y

'tempore, quo iuuenis Parthis horrendus, ab alto
 demissum genus Aenea, tellure marique
 magnus erit, forti nubit procera Corano
 filia Nasicae, metuentis reddere soldum. 65
 tum gener hoc faciet: tabulas socero dabit atque
 ut legat orabit; multum Nasica negatas
 accipiet tandem et tacitus leget, inuenietque
 nil sibi legatum praeter plorare sulsque.
 illud ad haec iubeo: mulier si forte dolosa 70
 libertusue senem delirum temperet, illis
 accedas socius; laudes, lauderis ut absens;
 adiuvat hoc quoque, sed vincit longe prius ipsum
 expugnare caput. scribet mala carmina uecors:
 laudato. scortator erit: caue te roget; ultro 75
 Penelopam facilis potiori trade'. putasne?
 perducī poterit tam frugi tamque pudica,
 quam nequiere proci recto depellere cursu?

VARIA LECTIO.

62 iuēnis *E* iuuenis *cett.* ξ' 63 Dimissum *D y sed cf. Verg.*
Aen. l 288 *cnea y cnea E* 65 nasicae *DE y ψ λ' nasice ϕ*
nassice ε (β') 66 tum] Tunc λy Tū *E 2 Tu E 1* 67 legat orabit]
 legator ablt *E s* legat] lcat /// *y* orabit] orabit (or in ras.) *D*
 68 et] omis, *D pr. y* 70 hec λ iubeo ϕ 71 delirum ε
 delibrā *E* 72 accedas] Accede] λ Accedat *F (l)* Accedis *y* [β]
 Acced :: : ε 73 Adiuvat, a in ras. *D* Adiut *E* set *y* vincit
*DE y ψ λ' ε ξ' micit ϕ vincet $\sigma a 1$ ant pr. *g y* 74 Expurgare ε
pr. scribet *DE y λ' ψ 2 ξ' scribit *F εy* 'id est si insanus poe-
 mata componit in quem captas laudato (laudando ε)' *Acr.* carmina]
 crimina ε 75 scortator] sortator *E 1* λ *pr. opp. gloss. F:* 'mulierarius'
 caue te] caute *EF* cauet. erogat. u. *Fuar.* te roget] i roget
 λ 'ultro] hoc est praenū petitionem eius' *gloss. F* 76 Penelo-
 pam *DE y a. ras. F ε ξ'* Pene lopā λ (Pene lopā *l*) Penelopem *y p.*
ras. y Penelopen *y* 78 nequiere $\sigma r 1 y$ [*Bamberg. p. ras. Des-*
sau. II Doruill. I Dresd. I. III. IIII Gotting. I. II Gronou. Monac.
I. III Paris. 8213 Sorbon. 1578 Valentian. Wolfenbut. I Zuli-
*chem. I nequere Regius] nequiere $\Omega' \xi'$ recto] tecto λ *pr.*
*opp. Acr.****

'uenit enim magnum donandi parca iuuentus,
 nec tantum ueneris quantum studiosa culinae: 80
 sic tibi Penelope frugi est, quae si semel uno
 de sene gustarit tecum partita lucellum,
 ut canis a corio nunquam absterrebitur uncto.
 me sene quod dicam factum est: anus improba Thebis
 ex testamento sic est elata: cadauer 85
 unctum oleo largo nudis *umeris tulit heres,
 scilicet elabi si posset mortua; credo,
 quod nimium institerat uiuenti. cautus adito,

TESTIMONIA.

79 cf. Lamprid. Alex. 37, 1: 'spectacula frequentauit cum summa donandi parsimonia' 83 florileg. Paris. 8069 (non Nostrad. 188) ecba-
 sis captini u. 214.

VARIA LECTIO.

79 uenit (= uenalis eat) enim magno y Sim. Bosius magnum]
 (indignum) Bentl. mansum Hamacherus donandi] donanti Peerlk.
 parca] omis. ψ 1 aut pr. parca F uar. 80 tantum] tandem
 y pr. culinae] calinae ϕ 'culinae] coquinae non inguini' gloss. I'
 'Haec res fecit Penelopam castam esse, quia illi magis studebant peni
 (log. penui) quam ueneri' Acr. 81 sic] Si E 'Sic] taliu' gloss. F
 penelope DE y F ϵ pene lopæ λ Penelopa Bentl. et cf. Lach-
 mann. ad Lucret. p. 408 frugi] frugis D quae] que E λ
 uno] unum Peerlk. opp. gloss. I': 'id est ab uno sene' 82 de
 sene] Dese ne E tecum] uerum E. C. Franckcus partita] par-
 tica EF pr. opp. Pph.' 'largiente sene' gloss. I' lucellum] lucellia
 λ pr. opp. Pph.' gloss. I' 83 nunquam E (a) Pf. Porf. numquam
 ccti. ϵ' Pph. Porph. 84 sene] sene ϵ a. ras. dicam factum
 est] factum est dicam g y factum] facta D improba E y (β' a l r)
 ipha λ (g) improba D F ϵ (a) 86 humeris Ω' ϵ' haeres F λ'
 uu. 87 — II 6, 33 DESUNT IN E uu. 87 — II 6, 20 DESUNT IN ϵ

$$\Omega' = D \gamma F \lambda'$$

87 elabi D y λ F 2 (β' σ corr. a g l 2 r 2 uar. et 4 Bland.) & labi
 F et labi l i y ut labi σ pr. r si Ω' (σ a g) sic β' r (et 4 Bland.,
 sed ut aie V) 'Anus quaedam captatore nudo nudam efferris se
 uoluit. ea uidelicet captione (cogitatione Fran.) ut uel mortua hume-
 ris eius elaboretur quae elabi captione eius uina non poterat' Acr.
 'Sensus declarat ita: anum testatam esse ut si cadauer eius elapsum
 esset is qui non protulisset careret hereditate. hoc autem dicit ut
 hereditas moneat nimia obsequia declinari' Acr. 88 institerat

neu desis operae neuē immoderatus abundes.
 difficilem et morosum offendet garrulus; ultra 90
 non etiam sileas. *Daunos sis comicus atque
 stes capite obstituto, multum similis metuenti.
 obsequio grassare; mone, si increbruit aura,
 cautus uti uolet carum caput; extrahe turba
 oppositis umeris; aurem substringe loquaci. 95
 importunus amat laudari: donec 'ohē iam!' *
 ad caelum manibus sublati dixerit, urge,

VARIA LECTIO.

D γ φ corr. (β' a g r) extiterat *F* y [β 2 uar.] literat λ intiterat *l*
 institerit σ y 'ae ingesserat' gloss. *I* 89 dæsis φ neuē] neuē
 γ *F* (a *l*) y neuē immoderatus] ne uelim moderat' *l* neuēlim moderat' ψ
 neuēlimmoderatus φ immoderatus *D* γ *F* (a *l*) immoderatus λ (g et *Fran.*)
 immoderatus σ r (et β) abundes Ω' ε' habūdas g 90 offendit *F*
 (l) y offendere r offendet cett. ε' (et 4 *Bland.*) offendes *Benl.* gar-
 rulus: ultra non, *Franckus* garrulus: ultra noli et iam *Lehrsius*
 garrulus ultro. non *Benl.* garrulus: ultra y [codd. *Bland.*] garrulus
 ultro: *Hauptius* garrulus ultro; *Doederlinus* ultra *D* ut uid. γ pr.
F λ ε' (et 4 *Bland.*) ultro γ corr. φ 2 uar. (σ corr. l et β 2) y *Benl.*
 ἐκπρόσω gloss. *I* cum u. 91 HEDIT v

ε' = codd. β' v σ a g r (l) praeter eos ex quibus aliae lectiones
 notantur; ε = codd. v σ a g r (l) praeter e. q. s.

91 non] nos *Horkelius* mutum *Peerlk.* dauus Ω' ε' 92 obstipo
 Ω' ε' *Pph.* metuendi φ 93 grassare] erassare ψ 2 l 1 (et β)
 'grassare] aggredere' gloss. *I* mone] mone y [*Bruzell.* 9777]
 mone *Barthius* increbruit *D* γ (σ corr. g et *V*) increbuit *F* λ'
 (σ pr. a) increpuit γ uar. (β' v r et reliqui *Bland.*) cf. *Cic. epist.*
VII 20, 3: 'uentus increbreacit' 94 uellet λ a. ras. (a) y

inde a u. 95 DEFICIT *D* Ω' = γ *F* λ' ^aumeris l ^bumeris
 ψ humeris cett. ε' aurem] auram *R. Seyffertus* opp. *Pph.* *Porph.*
 substringe] obstringe *Pf.* opp. *Pph.* cf. *Quintil.* X 5, 4
 loquaci] loquacē *F* pr. *Pph.* *Porph.* u. 96 omis. y [*Regius*]
 96 importunus *F* λ (v et β) importunus γ (a g l r et *Fran.*) Oportunus σ
 donec 'ohē!' iam *Meinekius* donec 'ohē iam!' *Hauptius* ohē
 iam] oēiam λ' oēia *F* opp. φ 2 uar. ψ 2 hō eiam *Acr.* 97 celū λ
 sublati] sulatus λ opp. *Acr.* v urge Ω' ε' urgue g urge et y
Aldus 'Ordo. Importunus (inp: v ip: *Fran.*) urge. Id est laudando
 eum donec dixerit sublati manibus ad caelum . . . adiuratus (iurat'
 v iuret *Fran.*) hōe iam (hōe *Bamb.*) id est sufficit et bene habet'
Acr. 'Quia solent homines quae cupiunt per somnum (somnia *Fran.*)

crescentem tumidis infla sermonibus utrem.
 cum te seruitio longo curaque leuarit,
 et certum uigilans, quartae sit partis Vlixes, 100
 audieris, heres, 'ergo nunc Dama sodalis
 nusquam est? unde mihi tam fortem tamque fidelem?'
 sparge subinde et, si paulum potes, inlacrimare; est
 gaudia prodentem *uultum celare. sepulchrum
 permissum arbitrio sine sordibus extrue: funus 105
 egregie factum laudet uicinia. siquis
 forte coheredum senior male tussiet, huic tu
 dic, ex parte tua seu fundi siue domus sit
 emptor, gaudentem nummo te addicere. sed me
 imperiosa trahit Proserpina: uiue ualeque. 110

TESTIMONIA.

104 cf. s. Odilonis abb. Cluniac. de miraculis s. Adalheidae imp. liber [ap. Marri. bibl. Cluniac. p. 366*]: 'gandia prodebat nec gratia tanta latebat' 106 cf. cecasis captiui u. 728: 'egregie factum laudat uulpecula totum'

VARIA LECTIO.

uidere, ergo noli credere te heredem factum nisi (non v) cum illud (ill v) uigilans uideris' *Acr.* 100 et certum] per somnum *Peerlk. opp. Ac.* sit Ω' σ' esto y [*Paris.* 7977. 8213, *aliq. ap. Lambin., cod. Magdalen. Oxon.*] *Bentl.* ulixis F 101 heres F λ'
 102 tamque] taq; ψ tāq; g 103 inlacrimare Ω' σ' inlacrimare r illacrimare σ (et β z) est] del. σ z a *Iahnus* rem l pr. omis. y illacrimare et *Bentl.* inlacrima. e re est *Praedicowius* si] sic y *Bentl.* potes] potis y haud potes *Peerlk.* 104 prodentem γ ψ λ' φ z σ' prudente φ i pmentē y prudentem y prudentum y prudentis y prudenter *Bentl.* sed cf. *Sil. Ital.* VI 384: 'seruabam uoltus ducis ac prodentia sensum lumina' *Sen. Phaedr.* 371: 'proditur uultu furor' *Lucan.* III 356 sq.: 'cum turbato iam prodita uultu ira ducis, tandem testata est uoco dolorem' multū F (l i) uultum F z cell. σ' uultum est *Iahnus* uultu *Bentl.* 'uultum] deest utile est' gloss. I' celare] caelare F λ' uelare y *Peerlk.* celato σ z y inlacrimare, gaudia prodest et uultu celare *Hamacherus* sepulchrum] sepulcrum σ memento r z uar. 105 extrue γ (v σ r) extrue cell. (β' a g) 106 laudet] laudat l z (et β) y cēb. capt. 107 cohēre dū F 108 domus] dominus *Pph.* 109 numo γ addicere] addiceres λ a. ras. addiceris v sed] set y Rt v me] ne F i, me F uar.
 110 Impia λ

VI

Hoc erat in uotis: modus agri non ita magnus,
 hortus ubi et tecto uicinus iugis aquae fons
 et paulum siluae super his foret. auctius atque
 di melius fecere. bene est. nil amplius oro,
 Maia nate, nisi ut propria haec mihi munera faxis. 5
 si neque maiorem feci ratione mala rem,
 nec sum facturus uitio culpaue minorem;
 si ueneror stultus nihil horum; 'o si angulus ille
 proximus accedat, qui nunc denormat agellum!
 o si urnam argenti fors quae mihi monstret, ut illi, 10
 thesauro inuento qui mercennarius agrum
 illum ipsum mercatus arauit, diues amico
 Hercule!' si quod adest gratum iuuat, hac prece te oro:

TESTIMONIA.

II 6. 1 cf. Verg. Aen. XII 259: "hoc erat, hoc, uotis" inquit
 "quod saepe petiui"

VARIA LECTIO.

II 6. DE QUIETE AGRESTI ψ (*l r et Fran.*) De modo agri &
 serui oratili de morili disceptatio ϕ inscriptione carent γ λ (ν a g)
 priori sermoni continuat Porph.' 'Hac satyra de incunditate (ioc.
Bamb.) recessus loquitur sui qua in Sabinis fruebatur' Acr.

2 Ortus γ tectus γ *a. ras.* (*a*) aquae] atq; λ *a. ras.* 3 auctius
 ψ 4 Di F λ' (σ r) Dii γ (β' ν a g) nihil γ (*a*) nil cett.' ς' oro]
^{1. opto} orto γ (*oro* *a*) ^{2. opto} opto ν i y 5 nate] na///te ϕ haec] hec λ omis.

Pph.' faxis] fixis λ faxt/s ψ 7 ue F (β' ν l r) que γ λ (σ a g)

8 si ueneror] Siue neror F γ (g) Siue neror *a* 9 denormat Ω'
 ς' (et omn. Bland.) Pph.' Porph.' Ac. Acr. dinormat ν i deformat
 y Aldus ortum ex schol. I' interpret.: 'deformat quia agrum deter-
 minat' 10 o] omis. λ pr. Heu F ψ i ϕ uar. quae] η ψ
 q ; ϕ λ' que ϕ 2 corr. ne g quam ν 2 y 'quae] aliqua' gloss. I'
 illi Ω' ς' ille ν i g (et V) y olim Peerlk. post u. 10 sequitur
 u. 17 in r 11 Tres auro γ (Tres auro *a*) Thesauro cett.' ς' thena:

Porph. qui] quem Peerlk. ^{† mox} qui y [Bruxell. 9777] 12 illum
 ipsum] Ipsum illum y ipse illum Peerlk. arauit] arauit λ
 amico] amicus Pph.' opp. schol. I' 13 quod Ω' ς' quid F uar. y

pingue pecus domino facias et cetera praeter
 iugenum, utque soles, custos mihi maximus adsis. 15
 ergo ubi me in montis et in arcem ex urbe remoui,
 quid prius inlustrem saturis musaeque pedestri?
 nec mala me ambitio perdit nec planctus Auster
 autumnusque gravis Libitinae quaestus acerbae.
 Matutine pater, seu Iane libentius audis, 20
 unde homines operum primos vitaeque labores
 instituunt (sic dis placitum), tu carminis esto
 principium. Romae sponsorem me rapis. 'heia,

TESTIMONIA.

20 Servius ad Aen. VII 607 mythiographus III tractat. 4, 9 np.
 Mai. class. auct. III 181 = III 9 p. 170 Bod.

VARIA LECTIO.

'quod nunc possideo' *schol.* Γ hac] ac λ ac γ (v et *Fran.*) hoc γ
Peerlk. 14 pecus] pectus λ a. ras. caetera γ F (a l) preter λ
 15 utque soles] Vtq̄ solis *Ac.* assis γ λ *corr.* (β' σ a 1 g) adsis
 F λ' (v a 2 r) 16 montis Ω' (a g r 1) γ [*Gronov.* 1 *Lips. Paris.*
 8214 *Nostrad.* 184 *pr. Valentinian.*] montes ε' 'aut villam in monte
 positam aut quasi regiam meam . . . aut arcem (artem γ) quae me
 ab urbanis molestiis vindicaret, aut in villam quod est melius quae
 quasi arx (ars v) est rustico' *Acr.* 'et in arcem ex urbe remoui]
 belle dixit, uelut rex in uillula mea uelut in arce positus eram (eram
Porph. erat *Porf.*) uel ideo (idem *Porph.*) quia in monte posita est'
Pph. Porph. 'belle dīx uelut rex in uillula mea uelut in arce posit'
 eram ut idē quia in monte posita ē' *schol.* F et . . . remoui] ut
 . . . recepi *Peerlk.* u. 17 parenthesi inclusit *Gesnerus* 17 inlu-
 strē F λ illustrem γ ε' satyris Ω' (β' v a 2 g) satiris σ a 1 r saturis
 γ [*Paris.* 8214 a 1. m.] uu. 18 sq. uersui 17 praeposendos cense-
 bat *Haberfeldius*, *Gruppeus* duo uersus delet 18 me] omis. F γ
 u. 19 bis extat in λ 19 Autumnus Ω' ε' Autumpnus r

que] ne γ libitinae γ λ (β' v σ a r libitine g) libitine ψ libithine φ
 libithine l quaestus l γ questus Ω ε' acerbe λ 20 Matutine λ

21 operum primos] pmos opū g γ *Fen* 22 dis] dis γ
 23 Romae] Roma γ Romam *Marcilius* 'Sponendi tibi M(a)ecenās ut
 Romam (roma *Fran.*) uenirem quo cum uenero haec incommoda patior
 (patiar *Bamb.*) At. Si inquit in urbe fuero, cogis me sponsorem
 esse' *schol.* Γ heia F (g l r) eia λ eia γ (β' v σ; a n. l.)

ne prior officio quisquam respondeat, urge'.
 sine Aquilo radit terras seu bruma uivalem 25
 interiore diem gyro trahit, ire necesse est.
 postmodo quod mi obsit, clare certumque locuto
 luctandum in turba et facienda iniuria tardis.
 'quid uis, insane, et quas res agis?' improbus urget
 iratis precibus: 'tu pulses omne quod obstat, 30
 ad Maecenatem memori si mente recurras'.
 hoc iuuat et melli est, non mentiar. at simul atras

TESTIMONIA.

27 Sernius ad ecl. 1, 30 31 Prisc. VII 12, 63

VARIA LECTIO.

uu. 24 sq. exciderunt in y [Bamberg.] 24 officio] officitio γ
 urge Ω' ε' (et omn. codd. Cruq.) urgue g r urges φ 2 y 'urge] ppera'
 gloss. I' inde a u. 26 duo folia desunt in v usque ad u. 117

ε' = codd. β' σ a g r (l) praeter eos ex quibus alia lectio notatur:
 ε = codd. σ a g r (l) praeter c. q. s.

26 gyro F λ' (β' g) giro γ (σ a r) 27 Post modo λ' Postmodo
 cett. postmodum Seruii Paris. 7959 quod] quid F uar. (g) y opp.
 Sernius mi γ ψ p. ras. (σ a 1 g l p. ras. r 1 et β) mihi F (a 2 l a. ras. r 2
 et Fran.) om. λ certum] multum Sernius locuto γ F 2 uar. ε' (et l 2)

Sernius locuti λ locuta ψ locut/ φ locutū y [β uar. cum aliis] l 1 n. l.

29 Quid tibi uis Ω' ε' Quid uis λ p. ras. y [β corr. Berol. 269

Lips. p. ras. Monac. l. III Paris. 8213] Aldus 'Quid tibi] ~ Verba
 corum qui calcantur aut tardi sunt' gloss. γ quas res agis in-
 sane? y quas res Ω' ε' quam rem Bentl. agis] agit y [Fran.]
 omis. g y [Barcin. Harlei. 4862 Monac. 14685 fol. 103. Zulichem.
 alii] inplus F λ improbus γ ε' urget] arguet g r nrges y
 Peerlk. 'persequitur' gloss. I' u. 30 post u. 33 in ima pagina
 ponitur addito signo d in y [Mellic.] 30 Iratus λ y Dan. Hein-
 sius 'imprecationibus' gloss. I' precibus? Peerlk. 'tu pul-
 ses omne quod obstat] pollo (leg. porro [?]) ualcas, - caue ualcas

et similia dictu' Pph.' Porph.' pulses] pluses λ opp. Pph.' pulsas
 σ y puls⁹ et g 'impingas' gloss. γ obstat Ω' ε' Pph.' obstat y
 31 meccnatem r mecaenatem γ ψ λ' mecenatē φ ε' memori] me-
 meri ψ pr. recurras? Peerlk. 32 melli γ φ 2 ψ uar. ε melius
 F Pph.' mel λ y 'suisuitati et dulcedini' Acr. 'pro iocundum (ioc:
 Pf.) est' Porph.' mentiar] mentior σ y opp. Pph.' at] at// λ' ad g
 ac r et F opp. F uar. simul] sim ue φ uar. sinue ψ uar. atras]
 acras g altas y Ducentzerus opp. schol. γ: 'propter funera mortuorum'

uentumst Aesquilias, aliena negotia centum
 per caput et circa saliunt latus. 'ante secundam
 Roscius orabat sibi adesses ad Puteal cras. 35
 de re communi scribae magna atque noua te
 orabant hodie meminisses, Quinte, reuerti.
 inprimat his, cura, Maecenas signa tabellis'.
 dixeris, experiar: 'si uis, potes' addit et iustat.
 septimus octauo propior iam fugerit annus, 40
 ex quo Maecenas me coepit habere suorum
 in numero, dumtaxat ad hoc, quem tollere raeda
 uellet iter faciens, et cui concedere nugas
 hoc genus, 'hora quota est? Thraex est Gallina Syro par?

TESTIMONIA.

40 ecbasia captini n. 182

VARIA LECTIO.

33 Ventumst *F* 1 Ventum est *cett.* *F* 2 ξ' aesquilias γ *F* (σ a
 et *Fran.*) ξ quilias λ esquilias *l* *r* (et β) esquilias *g* exquilias *y*
 cum u. 34 *REDIT E*

$$\Omega' = E \gamma F \lambda'$$

34 capud *E* secundam] σ ξ α ξ *E* 35 ad Puteal cras] quā te re-
 uerti omisis uu. 36 sq. *y* [*Sorbon.* 1578 *pr.*] 36 scribe *E* noua te
y [*Regin.* 2 *Valentian.* 2] nouate *g r* 1 (et β) noua *l* ξ nouatae γ *F* λ' (*a*
n. l. r 2 et *Fran.*) nouare *E* noua re *y* nouate *y* [*Sorbon.* 1578] 'no-
 uate] Veteres hunc casum indifferenter ponebant nouate pro nouata'
gloss. *I'* 'Scribe et nouate quibus sponderant, nouate qui nouauerant
 debitum, unde nouatio cum eodem contractu (tractatu *Fran.*), aut credi-
 toria persona mutatur' *Acr.* 37 Orabant *E* γ λ' ϕ 2 ψ 2 *superscr.* ξ'
 Orabat *F* 1 *y* hodie] hodie ut *y* [*Montepess. Zulichem.* 2]
 Quinte] quincte *F* (*l a. ras.*) *y* qulu ϕ te *F* *uar. opp. schol.* *I'*
 38 Inprimat Ω (*r* et β) Imprimat σ *a g l* (et *Fran.*) maecenas *y*
 [*Bruzell.* 9777 *Lips. Montepess. Nostrad.* 184] mecenaz Ω' ξ'
 tabellis] tabellaz *F* (σ *pr. l a. ras.*) *opp. schol. y* 40 propior] pprior
F λ' γ *corr.* (*a*) fugerit] praeterit *ecb. capt.* 41 maecenas σ *r y*
 mecaenas ϕ λ' meceaz *E* γ (*a g*) μ ξ μ ν ν ν ψ cepit *E* ϕ 42 dum-
 taxat Ω (*a g r*) dum taxat β' σ dū taxit *l* raeda *y* [*Lips.*] reda *E*
 γ ξ' rheda *F* λ' 43 congre ϕ 44 genus] μ ξ μ ν ν *E* hora] *omis.*
E quota] qd α *E* Thraex est] traxe *E* thraex an *y* *Lambinus*
 thraex *y* [*duo (om. edit. 1573) Bland.*] Thraex c. III 9, 9 threx γ *F* (*a* et

matutina parum cautos iam frigora mordent: 45
 et quae rimosa bene deponuntur in aere.
 per totum hoc tempus subiectior in diem et horam
 inuidiae noster: ludos spectauerat nua,
 luserat in campo: 'Fortunae filius' omnes.
 frigidus a rostris manat per compita rumor: 50
 quicumque obuius est, me consulit: 'o bone (nam te
 scire, deos quoniam propius contingis, oportet),
 numquid de Dacis audisti?' nil equidem. 'ut tu
 semper eris derisor'. at omnes di exagitent me,
 si quicquam. 'quid? militibus promissa Triquetra 55

TESTIMONIA.

45 cf. anthol. Lat. nr. 1023; 1 M.: 'uer erat, et blando mordentin frigora sensu'

VARIA LECTIO.

β 1) trex y [Fran.] thrax λ' F 2 thrax r trax σ g Gallina] callina
 E syro γ F λ' (σ r) siro E (β' a g) 46 deponuntur] dispo-
 nunt² E 1 y opp. Pph.' 'quae bene committuntur auribus rimosis'
 Porph.' 'Id est: ea mihi credebat et de his loquebatur mecum quae
 sine periculo garrulis committuntur. At h(a)ec inquit credita (mihi cre-
 debat Fran.) quae prodita nocere non possunt' Acr. aurae E λ
 48 luukliae; noster E γ λ (σ et β 2 Fran.) Inuidiae. noster ψ 2
 (r) Inuidiae; nrt l Inuidiae (Inuidie g) noster a g (et β 1) Inui-
 diae nrt F (l i) noster. ludos Bentl. spectauerat Ω' ε' spe-
 ctauerit g r pr. y Bentl. 'spectauerat] moraliter id est M(a)ecenae
 mecum' gloss. I' 'nam siquis me cum M(a)ecenae una uidisset
 statim filium Fortun(a)e dicebat' schol. I' 'Si luissem in campo
 cum M(a)ecenae, omnes dicebant: ita amat illum Fortuna quasi
 filium suum, solebant enim ueteres Romani filios suos ad campum
 mittere, ut illic pila luderent' Acr. 49 Luserat φ Luserat cett.
 ε' Luserit y Bentl. fortune E 50 competa g 51 Qui-
 cumq; E nam te] nāq; λ 52 propius] pprius F λ 53 Dacis]
 clacis E 1 nil ε' nihil E F (a l i r i) nihil γ λ 54 deris/or y
 (derisor a) 'Negas inquit ut semper rideas de hominibus' schol. I'
 at E p. ras. (σ g et β) ad Ω' (a r et Fran. 3 Bland.) omnes]
 omis y [Montepess.] omnis y [3 Bland. (?)] di exagitent] diuila-
 gitent φ diuexagitent ψ diu exagitent l Di exagitent te F marg.
 di E F λ' (σ r) dii γ (β' a g) exagitent] exagitant E 55 si]
 Sic γ a. ras. quicquam] qdā g triquetra γ

praedia Caesar an est Itala tellure daturus?
iurantem me scire nihil mirantur ut unum
scilicet egregii mortalem atque sileuti.
perditur haec inter misero lux non sine uotis:
o rus, quando ego te aspiciam, quandoque licebit 60
nunc ueterum libris nunc somno et inertibus horis
ducere sollicitae iucunda obliuia uitae?
o quando faba Pythagorae cognata simulque
uncta satis pingui ponentur holuscula lardo?
o noctes cenaque deum, quibus ipse meique 65
ante Larem proprium uescor uernasque procaces

TESTIMONIA.

63 cf. Seren. Sammon. c. 39 u. 741 (de faba): 'Pythagorae cognata
leni condita cumino' 64 cf. ecbasis captini 626: 'uncta satis spisso
ponentur oluscula lardo'

VARIA LECTIO.

56 Praedia *E* γ Praemia *Peertk.* opp. *Pph.* cesar *E* est
Itala] etala *E* 57 mirantur *E* γ φ 2 ψ corr. ξ' mirant² λ miratur
F y *Bentl.* et *E* 1 γ (β' a g l pr. r) ut *F* λ *E* 2 (σ l corr. et β uar.)
58 egregii] egreu *F* egregi² y [*Zulichem.*] silenti *E* γ λ (σ
a g r et *Fran.*) silentii *F* (l et β) 59 Perditur Ω' ξ' porgitur *Luch-*
mannus proditur *Paudyus* sed perdit genere passio inuenitur apud
Prosperum et *Hieronymum* haec perit interea uel praeterit haec in-
ter uel haec inter perit *Peertk.* haec inter] interea ω [*Mediol.* 1477]
60 aspitia *E* que] omis. *E* y u. 61 REDIT ϵ
 $\Omega' = E \gamma F \lambda' \epsilon$
61 u&er² liberis *E* somno] somno *E* et inertibus] etinerib; *E*
inertibus λ horis] hortis *F* λ' y [*Fran.*] horis φ uar. oris ψ 2 uar.
62 sollicite *E* γ iucunda *E* F λ' (r 1) iocunda γ ϵ φ 2 (β' σ a
g r 2) uite *E* uu. 63—70 pro panno adsuto habet *E. C. Fran-*
ckeus 63 quado ϵ pythagorae a l r *Pph.* *Porph.* pythagore g
pythagorae *F* λ (et β pitagore *Fran.*) phitagorae σ pithagore *E* pitha-
gor :: ϵ cognata] cognato λ opp. *Pph.* *Porph.* *schol.* Γ' simulae *Vse-*
nerus 64 uncta] Uncta ψ satis Ω' ξ' *ecb. capt. foci Bentl.* fabis
Meinekius suis *Peertk.* pingui] pingue a pr. ponuntur g y ponen-
tur Ω' ξ' (*nisi quod pon :: :: ::* ϵ) holuscula Ω ξ oluscula σ l
(et β) 65 cenae a pr. (et β) y cene ϵ (g et *Fran.*) caenae *E* (σ l r) caene
F λ coenae γ (a corr.) quibus] //q; λ o quibus *Peertk.* 66 Larem]
lare ϵ

pasco libatis dapibus. prout cuique libido est,
 siccat inaequalis calices conuiuia solutus
 legibus insanis, seu quis capit acria fortis
 pocula seu modicis uuescit laetius. ergo 70
 sermo oritur, non de uillis domibusue alienis,
 nec male necne Lepos saltet, sed quod magis ad nos
 pertinet et nescire malum est agitamus, utrumne
 diuitiis homines an sint uirtute beati,
 quidue ad amicitias, usus rectumne, trahat nos, 75
 et quae sit natura boni summaumque quid eius.
 Ceruius haec inter uicinus garrit anilis
 ex re fabellas. siquis nam laudat Arelli
 sollicitas ignarus opes, sic incipit 'olim

VARIA LECTIO.

67—68 dapibus — siccat] *omis.* *y* [Regius] 67 dapibus] dapib,
E (dapib; *a*) prout *E* *γ* *ψ* *corr.* (*β' σ a l r*) cū ut *F* (*g*) /// ut *λ*
 'cum ad agrum uenero' *schol.* *I'* 68 sūt inaequat calices *gloss.* *F*
 inaequalis *E* (*a l r 2*) *y* [Montepess. Paris. 8214 *Valentian.*] in-
 equalis *γ* (*r 1*) inaequales *F* *λ ε ζ'* (teq: *g* et *β 1*) conuiuia] con-
 uiuia *ψ a. ras.* *λ* 69 capit] capit *I. Douza* 'accipit' *gloss.* *γ*
 70 seu] *omis.* *ε* uuescit *γ ε* (*σ a r* et *β 1 4 Bland.*) uescit *F* hume-
 scit *λ' E 2 ψ p. ras.* (*g* et *β 2 Fran.*) ^A uuescit *E* letius *λ* letius *E*
 letius *g* (et *Fran.*) lentius *Peerlk.* 71 Semo *γ* 72 necne] nec
ε (*r pr.*) *y* *opp.* *Pph.'* ne *g* *opp.* *Pph.'* necne Lepos] nec iene post
F necne nepos *φ 2 ψ uar.* ede pos *φ uar.* edepos *ψ uar.* lepos]
 nepos *γ corr.* *λ φ 2 ψ uar.* *y* lepos *γ a. ras.* *ε ζ' Pph.' Porph.*
 pos *E* 'lepos] Nomen proprium opinatissimi saltatoria' *Acr.* 'At edepos
 salt&' *ψ* set *γ* 74 an sint] an sin ^t *ansiu E* an sit *g r pr.*
 75 ad] *omis.* *E* amittias *λ* amitticias *E* 76 quae] que *E*
 eius] *es E* 77 Cerulus *γ λ' ε φ 2 uar.* *ζ'* (et *omn. Bland.*) *schol.*
γ Ceruus *E* Ceruius *F* turuius *F* uar. turpius *φ uar.* *ψ 3 uar.*
 haec] has *a 2 g y* *opp.* *Ω' ζ'* (et *omn. Bland.*) uicinus *F* *λ' 2 (β'*
σ 2 a r corr.) uicinos *λ 1 E 2 γ corr.* *F* uar. (*σ 1 g r pr.* et *omn.*
Bland.) uicino. *E* *1* uicinos *E* uicinas *γ pr.* (*l 1*) anilis *ψ 1 λ' an*
 illis *φ uar.* *ψ 2 gloss.* *ψ uar.* anilis *ψ* (*e a 3. manu*) aniles *φ* aniles
E *γ ζ' abscisum ε* 78 siquis nam] *nom* siquis *σ y cf. Acr.* 'Ordo.
 Nam siquis Arellium diuitem laudat, Ceruius has fabulas de muribus
 e contrario infert'

rusticus urbanum murem mus paupere fertur 80
 accepisse cauo, ueterem uetus hospes amicum,
 asper et attutus quaesitis, ut tamen artum
 solueret hospitlis animum. quid multa? neque ille
 sepositi ciceris nec longae inuidit auenae,
 aridum et ore ferens acinum semessaque lardi 85
 frustra dedit, cupiens uaria fastidia cena
 uincere tangentis male singula dente superbo:
 cum pater ipse domus palea porrectus in horna
 esset ador loliumque, dapis meliora relinquens.
 tandem urbanus ad hunc "quid te iuuat" inquit, "amice, 90
 praerupti nemoris patientem uiuere dorso?"

TESTIMONIA.

79—81 'olim — amicum' Donat. ad Terenti Andr. V 4, 22 80 cf. praexereitamina Prisciani grammatici ex Hermogene uersa, de fabula 1, 1 p. 551 Halm.: 'usi sunt tamen ea (fabula) uetustissimi quoque suctores, ut Hesiodus Archilochus Horatius, Hesiodus quidem lusciniæ, Archilochus autem uulpis, Horatius muris' Augustin. contra mendacium ad Consentium 28 [t. VI 465¹ Ben.] et Isidor. origi. I 39: 'ut apud Horatium mus loquitur muri' 83 sq. 'nec ciceris nec — auenae' Quintilian. VIII 3, 17 86—87 cf. uita Benedicti abb. Clusensis cap. 6 [Pertz XIII = XII 201]: 'ipse, ne cui aliquid desit, ministros bortatur, ac circuiendo prœdidet omnia, cupiens uaria, ut dicitur, fastidia uincere coena'

VARIA LECTIO.

80 paupere] papere *E* u. 81 omis. *y* [*Paris.* 8216]
 81 Accepisse *E* 82 Aspes *E* pr. attentus *y* *F* λ' (β' σ α) attenti' *E* (r)
 intentus *g* (et 1 *Bland.*) *y* interit ε quesitis *E* ut tamen] uē, ta men φ
 at que
 //q̄ tamen φ ut tamen cett.' *F* uar. artum Ω' ε' (et omn. codd.
Cruquii) areum *g* *y* 83 hospitlis] hospitibus *y* uar. ueque] uque *y*
 84 sepositi] Sepositis λ *a. ras.* (r 1 et 1 *Bland.*) Sepositiis *y*
 longe *E* 85 semessa *E* *y* [*Zulichem.*] semesa *F* semesa cett.' ε'
 86 frustra] Frustra *E* φ *a. ras.* λ (*g* et β) furta *Peerlk.* cena
g (et β) *y* caena Ω' (σ *a* r 2 ε̄ε̄ r 1) 87 'tangentis] Contempti-
 bilius ossa tangentis' gloss. *I'* singula] sigula *E* 88 ipse] ipsa:
E pr. la orna *y* *F* ε (*a* pr. r) inorna *E* λ (σ et *Fran.*) in horna *a*
 corr. *g* 1 (et β) *schol.* *I'* In urna *F* uar. *y* 'hernotina' *Acr.* in
 interpret. u. 89 omis. *F* 1 u. 89 inter uu. 109 et 110
 fuerat in λ, suo loco in marg. add. 90 ad hunc] adhuc *E* (l)
 quid] quod ε *y* inquit *E* *y* 91 Prerupti λ' *schol.* *y* Preruptis

uis tu homines urbemque feris praeponere siluis?
 carpe uiam, mihi crede, comes; terrestria quando
 mortalis animas uiuunt sortita, neque ulla est
 aut magno aut paruo leti fuga: quo, bone, circa, 95
 dum licet, in rebus incundis uiue beatus,
 uiue memor, quam sis aevi breuis". haec ubi dicta
 agrestem pepulere, domo leuis exilit; inde
 ambo propositum peragunt iter, urbis auentes
 moenia nocturni subrepere. iamque tenebat 100
 nox medium caeli spatium, cum ponit uterque
 in locuplete domo uestigia, rubro ubi cocco

TESTIMONIA.

95 cf. ecbasis captiui u. 1133: 'nec magno aut paruo leti fuga
 nulla erit antro' 96 ecbasis captiui u. 165 97 cf. Pers. 5, 153:
 'uiue memor leti, fugit hora'

VARIA LECTIO.

γ (a) Prupti g nemoris] nec moris E ne λ patientem] patientia
 E dorso] torso ε 92 Vis tu F λ' ς' (et omu. codd. Cruq.) Vistu
 E γ interit ε Vin tu y Lambinus preponere γ siluis] soluis E
 93 crede, comes; terrestria quando] carpe comes. terrestria fato

Peerlk. terrestria γ In g post hunc u. in media pagina 71'
 secuntur epist. I 16, 67 sqq.; ad hunc sermonem redit ima pag. 117'

'Si quidem omnia terrestria sic uiuunt ut mortales animas ha-
 beant. At. Quoniam omnia mortalia sunt animalia, iucunde nobis fa-
 cias' schol. Γ 94 Mortalis E γ ψ uar. (σ superscr. a r) y [Paris.
 8214 Regiu. 1 Valentian.] Mortales F λ' ς' interit ε animas]
 anima ψ uar. uiuant a uiuant Ω ς' sortita] sortitata λ
 95 leti y [β Berol. 269 Montepess. Paris. 8213. 8214. 8216 No-

strad. 184] leti ε (et Fran.) lecti r 1 et g leti γ loeti E ϕ λ' (σ a
 r 2) loeti// ψ bone F λ (a) y bene E γ ε ς' (et omu. codd. Cruq.)
 schol. Γ : 'Ordo est. quo circa bene uiue in rebus copiosis' 'bene]
 $\alpha\nu\alpha\sigma\tau\epsilon\pi\alpha\phi\eta$ gloss. Γ 96 iucundis E F λ' (a r) :::: dis ε iocuu-
 dis γ ϕ p. ras. (β σ iocundes g) uiue] uiuis ε opp. schol. Γ eeb.
 capt. 97 haec hec E 98 Agrestre E domo] cauo Peerlk.

domo. leuis E 99 iter] inter ψ auentis F auentes E γ λ'
 ε F 2 ς' 'Laetantes quasi hi qui ad meliora concurrunt' schol. Γ
 'auentes] cupientes' gloss. Γ uu. 100—102 desunt in ε

100 Menia E Mene λ nocturni] noctur λ surrepe g 101 cum
 ponit] coponit E 'cum ponit] quo tempore' Acr.

tincta super lectos canderet uestis eburnos,
 multaue de magna superessent fercula cena,
 quae procul extractis iuerant hesterna canistris. 105
 ergo ubi purpurea porrectum in ueste locauit
 agrestem, ueluti succinctus cursitat hospes
 continuatque dapes, nec non uerniliter ipsis
 fungitur officiis, praelambens omne quod adfert.
 ille cubans gaudet mutata sorte bonisque 110
 rebus agit laetum conuiuium, cum subito ingens
 nauarum strepitus lectis excussit ntrumque,
 currere per totum pauidi conclaue, magisque
 exanimis trepidare, simul domus alta Molossis

TESTIMONIA.

103 cf. cebasis captini u. 655: 'tincta super lectos candescant uestis eburnos' 104 sq. 107 sq. cf. cebasis captini uu. 159—162: 'continuantur dapes succinetus cursitat hospes, fungitur officiis nec non uerniliter ipsis, multaue de magna creuerunt fragmina coena, quo procul instructis inculcat habere canistris' 107 cf. cebasis captini u. 95: 'cursitat ille strepens, paribus concurrere gaudens' 109 sq. cf. cebasis captini u. 156: 'ille cubans gaudet, praelambens omne quod adfert'

VARIA LECTIO.

103 canderet] arderet *Pecrlk.* candescant *ceb. capt.* 'canderet] fulgeret' gloss. *Γ* 104 sup^h *E* cena *E γ* (*a g r 2 et β*) caena *ψ λ'* (*σ et Fran.*) caene *φ cēq ε* (*cēq r 1*) 105 Que *E* extractis] instructis *ceb. capt. sed cf. Cic. Cat. mai.* 13, 44: 'epulis extractisque mensis' *Ouid. met.* XI 119: 'mensas extructas dapibus' hesterna] exīna *E* uu. 105 sq. inuerso ordine in *γ* [*Zulichem.*] 106 ergo] *Ego ε* ubi] *omis. F λ y* 107 ueluti] ueluti *λ* 108 continuatque] concinnatque *Pecrlk. opp. ceb. capt.* 'apponit' gloss. *Γ* uerniliter *E γ 1 F ε ζ'* (*et Bland. codd.*) schol. *φ ceb. capt.* uernaliter *γ 2 φ p. ras. ψ uar.* (*1 et β corr.*) *y* illud habent *Caecil. Statius* u. 131 *Sen. benef.* II 11, 3 uerali *λ* ipsis] ipse *Lambinus* ipse *Touffeliu* 109 offitiis *γ* praelambens *Ω ζ'* (*prel: 1 r*) *plabens γ y* praelibens *y* [*Bruxell.* 9777 *uar. Lips. pr.*] praelibans *y* [*cod. Magdalenensis alter prel: Regius*] *Bentl.* praelambere translate *ap. Prudentium hamart.* 347. *catem.* V 120 et *Auicenu orb. t.* 495 *īgustaus* interpretatur *Aer.* adfert *E* affert *γ ε ζ'* afflat *F λ y* inter uu. 109 et 110 uersus 89 *erasus est in λ* 110 motata *E* 112 Vallarū *E* u. 113 *omis. y* [*Regius*] 113 conclaue *λ* 114 molosis *F λ ε* (*β'*) molossas *1* molossis *E γ* (*σ a g r*)

personuit canibus. tum rusticus "haut mihi uita 115
est opus hac" ait et "ualeas: me siua *cauosque
tutus ab insidiis tenui solabitur eruo".

VII

"Iamdudum ausculto et cupiens tibi dicere *seruos
pauca reformido." Dausue? "ita, Daus, amicum
mancipium domino". et frugi? "quod sit satis, hoc est,
ut uitale putes". age, libertate decembri,

TESTIMONIA.

II 7. 1 cf. ecbasis 'captini u. 123: 'iam dudum ausculto, sed dicere
plura retardo' 4 'ago libertate decembri' Acr. ad serm. II 7, 39 cf.

VARIA LECTIO.

115 tum] dū E haut γ λ ε (σ a pr. r 1 aut Fran.) hand cett.
ε at E 116 hac E γ ψ ε ε' hec λ y hac ut hec φ ah F 2 uar.
ait] agit γ ualeas Ω ε' (et omn. codd. Cruq.) ualeat y
cauos Ω ε' cuius l 1 117 insidiis] ininsiliis λ

II 7. DE IOCVNDITATE (IVC: r) DECEMBRIS (DECEMBRI^s r)
MENSIS (ab att. m. σ qui reliquas uoces omittit) ET SERVILI LICENTIA
(LICENC: φ) ε F 2 (σ l r) y: inscriptione carcent E γ F λ (v a g)
Porph.; continuant priori sermoni F (et codd. Bland.) y "Haec per
διάλογον (per idia logon Porph. peridia longon Porf.) habet. Loqui-
tur enim cum seruo Horatius" Porph. sermonem VII cum VI artis-
simo esse uinculo conexum ut 'auscultasse' Dausus ea ipsa fingeretur,
quae ante poeta quasi secum ipse locutus fuisset, censuit Bentl. opp.
Acr.: 'Hac satira libere pulsans domini uitia, quae celat, et aliter,
quam promiserat, uiuat. Inducitur seruus sicuti in comoedia qui di-
cat non posse se ferre quod alia landet alia faciat. Et ex persona
sua Horatius aliena uitia carpit. at. Inducit seruum loquentem cum
domino de uariis hominum moribus' 1 Iamdudū φ λ' (v r) Ac. Iam
dudum E γ ψ ε ε' Pph. ccb. capt. ausculto] auscultā Ac. opp.
Pph. hic adsto Bentl. opp. Pph. et] at Rutgersius del. Peerlk.

mihi dicere seruum Peerlk. seruus γ seru/ε ε seruus cett. ε'
2 pauca. 'reformido'. Dausue? Peerlk. dausue ε 1 ut uid.

dausue cett. ε' dāu^s ε dāuus cett. ε' Ac. interpunxi cum
Keckio et frugi quoque? 'sic satis: hoc est' Peerlk. 3 quod]
quo ad Laminus ait quosdam uelle legi "hoc] hic ψ uar. y
4 uitale] uix tale y [Bruxell. 9777 uar. Valention. uar.] tu

quando ita maiores uoluerunt, utere: narra. 5
 'pars hominum uitis gaudet constanter et urget
 propositum; pars multa natat, modo recta capessens,
 interdum prauis obnoxia. saepe notatus
 cum tribus anellis, modo laeua Priscus inani
 uixit inaequalis, *clauum ut mutaret in horas, 10
 aedibus ex magnis subito se conderet, unde
 mundior exiret uix libertinus honeste,
 iam moechus Romae, iam mallet doctus Athenis
 uiuere, Vortumnis quotquot sunt natus iniquis.
 scurra Volanerius, postquam illi iusta cheragra 15

TESTIMONIA.

Ioann. Saresber. polier. lib. I prol. [III 14 Giles]: 'sic dum corrigat
 Horatius, etiam seruus, ut decembri libertate utatur, indulget'
 6—8 'pars — obnoxia' Hildebert. moral. philos. p. 979 14 Prisc.
 XVII 7, 45

VARIA LECTIO.

id tale *Bestius ap. Feam* nil tale *Gundlingus* uitale putes] uita reputes *Cannegieterus* 'ut uitale putes] ideo hoc ait quia
 ferme citius moriuntur serui qui frugi sunt' *Pph. Porph.* 'Ut
 uitale p:] . . . id est tam frugi est, ut cum optet dominus uiuere
 . . . talis seruus es ut uelim te uitalem esse' *Ac. Acr.*

6 uicilis *E* ε 7 capescens *E* γ (*a l i r i et Fran.*) γ capessens ^a v
 capessens *cett.* (σ γ ρ z et β) urget Ω' ε' (*a n. l.*) urget g 8 prauis]
 paruis *E* opp. *Hildebert.* obnoxia] obnoxia ψ obnoxia φ sepe
E γ ε 9 laeua *F* λ ε (*a pr.*) leua *E* γ ε' 10 inaequalis γ λ ine-
 quales g clauum Ω' ε' *Acr.* (clauum r) motar& *E* in horas]
 in oras *F* inoras λ opp. *Ac.* 11 Edibus γ ~~ex~~ magnis ex magnis
 γ subit ε *uu.* 12—13 uix — Romae] omis. *E* i 12 honeste
 ψ 13 moechus γ corr. φ λ (*a r*) moechus ψ mechus γ *pr.*
 ε (*g l et β*) moechus v σ (*et Fran.*) doctus' *E* γ φ p. ras. ε
uar. (v z σ a i aut z l r) doctor *F* λ ε (β' v i g et om. *Bland.*)
 'dicitur enim iste Priscus (crispus z) orator fuisse' *Acr.* adhenis *E*
 14 uortumnis y [*Paris.* 7976. 8216 uortumnis *Paris.* 8213]
 uertumnis Ω' ε' *schol.* Γ *Priscian.* quot quot λ' (r) qd qā *E*
 (qd qī *E* z) qd qd g quot tot ε opp. *schol.* Γ *Priscian.* sunt
 natus] sternatus *F* *uar.* *Prisciani cod.* S opp. *schol.* Γ 15 iusta]
 ius sta ε cheragra ε (*r corr.*) chiragra *E* (v r *pr.*) ciragra γ chy-
 ragra φ λ ψ *uar.* (a) cyragra β' l cyragra ψ ciragra σ g

contudit articulos, qui pro se tolleret atque
mitteret in phimum talos, mercede diurna
conductum paut: quanto constantior idem
in uitlis, tanto leuius miser ac prior ille
qui iam contento, iam laxo lunc laborat.' 20
non dices hodie quorsum haec tam putida tendant,
furcifer? 'ad te, inquam'. quo pacto, pessime? 'laudas
fortunam et mores antiquae plebis, et idem,
siquis ad illa deus subito te agat, usque recuses,
aut quia non sentis quod clamas rectius esse, 25
aut quia non firmus rectum defendis et haeres

TESTIMONIA.

15-16 cf. Pers. 5, 59 sq.: 'sed eum lapidosa cheragra frerit articulos' 24 cf. Auson. epist. 4, 31: 'subsidiisque foro? moneo tamen, usque recuses'

VARIA LECTIO.

16 Contudit *E γ F ζ'* Contulit *λ y* Contundit *ε* Contigit *y* [1 *Bland.*] 'propter metrum corripuit' *Acr.* tollere *E γ* 17 in phimum *E γ ε ψ 2 (β' v 1 ut uid. a r pr.)* in finū *φ λ y Pph.' Porph.'* ^{in pyrgum} infimū *l* in phimum *y* [*Bland.* 4 (?)] in phimū *σ* *ισφινū ψ* inphirgum *r* corr. in pyrgum *ε uar.* (*v 2*) *y* in pirgum *φ 2 uar. (g)* ['scribitur *ξ φιμός* in 1 *cod. Bland.' Cruqu.*] cf. *schol. Aeschin.* I 59, 9: 'φιμοί οί καλούμενοι κημοί, εἰς οὓς ἐνιβαίλλοντο οἱ ἀσπεράγαιοι' *schol. Iuuen.* 14, 5: 'fritillo] pyxide coruea qui φιμός Graece dicitur' 'Pimū quod nos fritillam dicimus' *Porph.'* 'phimum] pyrgum, alii fritillum dicunt' *Acr.* 18 paut] patuit *ε* isdem *F a. ras. ε (a g r 2 uar. et β a. ras.)* idem *E γ λ F p. ras. (v σ r et β p. ras. Fran.)* isdē *l* iisdem *y* [*omn. Bland. (?)*] 'idem] Volaneriū' *gloss. I'* 19 uiciis *ε* leuius] est melius *F λ'* tanto leuius] tanto minus et uel tam nobilius *Peerlk.* ac prior *F λ' ε 2 (σ)* acrior *E γ ε 1 (v a g r 2 et β acrior r 1)* ille *Ω' ζ'* illo *φ 2 uar. (σ uar. et β 2)* ['acrior ille, sic legitur in omnibus scriptis practer 1 *Bland.' Cruqu.*] 20 iam . . . iam *λ' (σ g et Fran.) schol. I'* iam . . . quam *γ ε (v 1 ut uid. a)* tam . . . quam *F γ uar. (v r et β 3 Bland.)* iā contento (*om. alterum iam*) *E'* iam hic (*hic iam ε*) 'modo' intellegendum modo laxo modo contento' *Acr.* qui iam] quam qui *Doederlinus* contento] contempto *ε* 21 non dices, hodie quorsum *distinxit Doeringius* haec] haec *λ* 22 laudas *E γ λ' ε F uar. φ 2 ζ'* laudes *F y* 23 antiq; *E* et] at *Marklandus* 24 agat, usque] agat usque *Doederlinus* agat, ire uel isse *Peerlk.* 25 rectijus *E* 26 'quia in defendendo rectum non es firmus' *Porph.'* 'aut quod non sit firmus ad ea tuenda quae dieit'

nequicquam caeno cupiens euellere plantam.
 Romae rus optas, absentem rusticus urbem
 tollis ad astra leuis. si nusquam es forte nocatus
 ad cenam, laudas securum holus ac, uelut usquam 30
 ninctus eas, ita te felicem dicis amasque
 quod nusquam tibi sit potandum. iusserit ad se
 Maecenas serum sub lumina prima uenire
 conuiuiam: "nemon oleum fert ocius? ecquis
 audit?" cum magno blateras clamore fugisque. 35

TESTIMONIA.

34 'conuiuiam — ocius' florileg. Nostradam. 188 35—36 'dicimus etiam hic mulius, lii, pro custode mulorum; unde Horatius: blateras clamore (clamo cod.) fugisque † mulius' glossar. Mai class. auct. VIII 340 35 'maguo — furisque' florileg. Cusanum (nou Nostradam.) 'magno blateras clamore' Eutyehis ars II 13 p. 481 K.

VARIA LECTIO.

Acr. non firmus $E\gamma F\epsilon\zeta'$ infirmus λ et haeres] & heris (uirgula a 2. m) E haeres $F\lambda'$ heres $\gamma\epsilon$ inde a u. 27 incipit alia manus in cod. a 27 Nequicquam γ (a) Ne η qua g Nequicquam $E F\lambda'$ $\epsilon\zeta'$ caeno F ($\nu\sigma a l r$) ceno $E\gamma\lambda\epsilon$ ($\beta'g$) 28 Romerus λ oblas E uu. 28—69 DESVNT ϵ $\Omega' = E\gamma F\lambda'$

29 si nusquam] sin usquam y Doederlinus (sinus $\tilde{\alpha} g$ sinusquā v). si non Pcerlk. si nemo forte uocauit idem proposuit es] es// γ
 30 cenā F ($a l r$ et Fran.) olus E (σ) uelud E usquam $\Omega'\zeta'$ (et omn. codd. Cruq.) usque y escam Horkelius et Hitzigius 31 Vincius $\Omega'\zeta'$ uictus ψ uar. uluctus ϕ 2 uar. Unctus y uinctus eas] inuitus eas Marklandus uix fugias Horkelius uitasses Hitzigius eas] eas. ϕ [eas ψ eas l amas] amas Pcerlk. [ϵ to amas in omnibus scriptis adiungitur sequentibus' Cruq.] 32 nusquam $E F\lambda'\gamma$ corr. ζ (et β) numquam γ a. ras. y nūq y [Fran.] iusserit] uiserit E 1
 33 Maecenas E ($\nu a r$) y Mi/cenas λ (Mæcē: l) Mecēnas y Mecenas F ($\beta'\sigma g$) serum] seru// E solum Marklandus 34 conuiuiam] Cū uinā λ oleum] oēn l fert E ψ 2 (ν 2 $\sigma l r$ et Fran.) feret $\gamma F\lambda$ (ν 1 a g et β codd. Bland.) otius λ' ecquis $\gamma F\lambda'$ (ν σr) ecquis a et quis E (g et β) haec quis F uar. y 35 magno] magna F opp. Pph. Eutyeh. floril. Cusan. blateras] plateras E opp. Pph. Porph. Eutyeh. floril. Cusan. gloss. Mai lateras schol. y cf. Varr. sat. p. 149 R.: 'quid est? quid (b)lateras? quid rabis?' cf. Appul. met. III 24, 289 VIII 26, 577 Iuuentini eleg. de Philom. u. 56 [anth. Lat. nr. 233 M.] Festus s. u. 'blaterare' 'blaterare proprie est inepte clamare' Acr. 'blateras] latras uel furiose clamas' Pph. Porph. fugis

Mulius et scurrae tibi non referenda precati
 discedunt. "etenim fateor me" dixerit ille,
 "duci ventre leuem, nasum nidore supinor,
 inbecillus, iners, siquid uis, adde, popino.
 tu cum sis quod ego et fortassis nequior, ultro 40
 insectere uelut melior, uerbisque decoris
 obuoluas uitium?" quid, si me stultior ipso
 quingentis empto dragmis deprenderis? aufer
 me uultu terrere; manum stomachumque teneto,
 dum quae Crispini docuit me ianitor edo. 45
 te coniunx aliena capit, meretricula *Dauom:
 peccat uter nostrum cruce dignius? acris ubi me

TESTIMONIA.

36 'tibi — precati' Prisc. XVIII 25, 230 39 glossar. Mai class.
 auct. VIII 424 40 florileg. Nostradam. 188 41 - 42 'uerbisque —
 nitium' schol. Pers. 5, 106

VARIA LECTIO.

Ω' ε' gloss. Mai furis γ uar. (ν uar. et V) γ Pph.' flor. Cus. 'fugisque'
 μορφολογικ (lege μορφολογικς). al furis' gloss. F' 'Expressit uelocitatem
 hominis festinantis ad caenam' Acr. 36 Mulius Ω ε' Acr. Miluius I y
 Peerlk. scurrae] εurre λ referenda] refrenanda E opp. Priscian.
 precati] pcatu F a. ras. opp. Acr. Priscian. u. 37 omis. y
 [Montepess.] 38 supinor γ λ F uar. ε' Ac. Acr. supinor E
 supino F (I) y Pph.' supini g 39 Inbecillus Ω (β' ν σ α r) Imbe-
 cillus g I Inbecillis ψ uar. y glossar. Mai 40 ultro] ultra λ y
 41 uelut φ que] ne Peerlk. 42 Obuoluas Ω' ε' Obuoluis σ y
 schol. Pers. obuolues Peerlk. si me] sine E stultior] astutior
 F uar. y ipso γ F λ (ν α r et β) ipse E ψ 2 (σ g I et β 2 Fran.)
 43 empto] emptos λ emptis ψ a. ras. dragmis F λ' dragmis
 E γ ε' deprenderis E γ (ν σ α g r et Fran.) deprehenderis F λ (et β
 dejen: I) 44 uultu F λ' (ν r) y [Regin. i Vossianus] uultu E γ ε'
 manum] uanu λ 45 Dum quae F (a g r et β corr.) Dumque ν
 Dum. I Dumque E γ λ (β' σ) crispini γ F (β' σ α g r) crispini E
 crispini ν crissippi F uar. y crissippi λ crysippi I uu. 46-91

DEFICIT ν

ε' = codd. β' σ α g r (I) praeter eos ex quibus aliae lectiones notan-
 tur; ε = codd. σ α g r (I) praeter e. q. s.

46 coniunx E γ F (a g I r) iunx λ coniux β' σ aliena] si aliena
 Peerlk. dauum Ω' (β' σ α g) clauum r 47 cruce] crece E
 digulus] dignus φ

natura intendit, sub clara nuda lucerna
 quaecumque excepit turgentis uerba caudae,
 clunibus aut agitauit equum lasciuia supinum, 50
 dimittit neque famosum neque sollicitum, ne
 ditior aut formae melioris meiat eodem.
 tu cum proiectis lusignibus, anulo equestri
 Romanoque habitu, prodis ex iudice Dama
 turpis, odoratum caput obscurante lacerna, 55
 non es quod simulas? metuens induceris atque
 altercante libidinibus tremis ossa panore.
 quid refert, uri uirgis ferroque necari
 auctoratus eas, an turpi clausus in arca,
 quo te demisit peccati conscia erilis, 60
 contractum genibus tangas caput? estne marito

TESTIMONIA.

58 cf. Senec. epist. 37, 1: 'uri uinciri ferroque necari'

VARIA LECTIO.

48 intendit Ω' ε' (et 4 codd. Bland.) incendit γ (et Fran. uar.)
 y Bendl. nuda lucerna] lucerna nuda E 49 Quaecumque γ excipit
 urgentis se y [3 Bland., cod. Pulmanni V] excepit E F (σ a g l et
 β) excepit r exiepit Fran. excoepit γ aexepit λ y turgentis] turientis
 E urgentis F i (l i et Fran.) y u. 50) omis. y [Monac. quintus] opp.
 Acr. 50 equum y [Gronou.] equum Ω' ε' suppinum λ
 u. 52 omis. γ pr. opp. schol. F 52 Diltior E forme E λ
 eodem] edem E i γ 53 tu cum] Tecū F (l i) (sed tu cum F uar.
 l i) opp. Ac. 54 Dama] clama E pr. damma g r 55 lacerna γ corr.
 F λ ε' lucerna E γ pr. (l pr. r uar.) 56 simulas?] simulas, Doe-
 derlinus induceris] educeris F uar. y 57 Altercante γ F λ' (β'
 σ a r corr. altercantibus r pr.) Ali candente E Alternante g y [Arg-
 gent. III a. ras. Paris. 8213] 58 refert uri] referator Pph.[†] refer-
 turi l i referi] refert ψ refertū φ uri] urgi y [Mellic.] uri
 uirgis] uirgis uri y opp. Ω' ε' (et V) uinciri uri Linkerus 'uri flammis,
 uirgis secari, ferro necari' Acr. 59 turpi] turbi E archa λ' (g
 et β) 60 demisit E γ (g l r) dimisit F λ (β' σ) peccati conscia
 herilis demisit E γ pr. peccati demisit conscia erilis a peccati demisit
 (peccatis dim: Mellic.) conscia herilis y [Dresd. III Mellic.] d: pec-
 cati (pect: r) conscia erilis (uel her:) cett. ε' erilis F (β' a g l) y [Regin.
 Vossianus] herilis E γ λ (σ r) 61 Contractum γ F (β' σ a r) Contractu

matronae peccantis in ambo iusta potestas?
 in corruptorem uel iustior. illa tamen se
 non habitu mutatae loco, peccatae superne.
 cum te formidet mulier neque credat amanti, 65
 ibis sub furcam prudens dominoque furenti
 committes rem omnem et uitam et cum corpore famam.
 euasti. credo, metues doctusque cauebis;
 quaeres, quando iterum paueas iterumque perire
 possis, o totiens *seruos! quae belua ruptis, 70
 cum semel effugit, reddit se praua catenis?
 "non sum moechus" ais; neque ego, hercule, fur, ubi uasa

VARIA LECTIO.

E Contractum ut λ' ψ 2 (*g* et fere *omn. Cruq.*) caput] capud *E* capt. λ 62 ambo *E* γ *F* (β' a g r) ambos λ' (σ) 'pro in ambos' gloss. *I* uu. 63—65 eiciebat *Kirchnerus* 63 tamen] etenim *Peerlk.* 'tamen] enim aut habundat' gloss. *I* adultera enim supra adulterum nihil committit criminis neque habitum suum mutat. id est non deponit ingenuitatis insignia neque locum mutat. id est non exit de domo sua . . . ' schol. *I* 64 motatae *E* peccatae *E* γ ε' (et *codd. Bland.*) peccatae *F* λ (et β *corr.*) y peccatae y *Pph.* spectetque *Horkelius* mutatae *Apitzius* superne Ω' (σ g r et β) *Pph.* schol. *I* supne y [*Fran.*] a n. l. supene y [*Paris.* 10403] supne y [*Regius*] supine *Petrus Nannius* superbe *Prædicomius* sequens, te *Withofius* pudenter *Peerlk.* u. 65 omis. y [*Lips. pr.*] opp. *Acr.* 65 cum] .τ. cū ψ te] se *Hitzigius* opp. *Acr.* formidet] formidat r pr. y *Doederlinus* credat] credit y *Doederlinus* 66 prudens] imprudens *Peerlk.* furenti] prudenti λ 67 Committas γ pr. y Committes *E* γ *corr.* *F* ε Cōmites λ uitam et cum corpore famam] famam et cum corpore uitam *Peerlk.* cum] omis. *E* 68 euasti] Euasit *F* uar. (φ uar. ψ 2 uar.) opp. gloss. *I*: 'i. euasisti' euasti? metues, credo y *Bentl.* euasti? credo metues *Kirchnerus* metues doctusque *E* *F* λ' (β' a r) metuens doctusque γ (*g*) doctus metuensque σ 69 Quaeres *F* 2 (σ a l r et β) Quæ res γ pr. (et *Fran.* i) Queres *E* Quæris *F* 1 λ (et β *corr.*) Quæris g y iterum] omis. λ paueas] pecces *Peerlk.*

70 REDIT ε; Ω' = *E* γ *F* λ' ε

70 tociens ε (σ a et *Fran.*) tociens g seruos Ω' ε' que *F* λ' q. ε belua] beluaria *E* 71 semel] se me ε praua] prina *Cruquius*, praua, *Peerlk.* 72 moechus γ *F* ε (a *corr.* i) moechus

praetereo sapiens argentea. tolle periculum,
iam uaga prosiliet frenis natura remotis.
tunc mihi dominus, rerum imperiis hominumque 75
tot tantisque minor, quem ter uindicta quaterque
imposita hant unquam misera formidine priuet?
adde super dictis quod non leuius naleat: nam,
siue uicarius est qui seruo paret, uti mos
nester ait, seu conseruos; tibi quid sum ego? nempe 80
tu, mihi qui imperitas, alii seruis miser atque
duceris, ut neruis alienis mobile lignum.
quisnam igitur liber? sapiens sibi imperiosus,
quem neque pauperies neque mors neque uiucula terrent,
responsare cupidinibus, contemnere honores 85

TESTIMONIA.

74 cf. *cebasis captiui* n. 1040: 'tunc uaga prosiluit frenis natura remotis' 85 'ut supra: responsare cupidinibus' *Porph.* ad II 7, 104

VARIA LECTIO.

λ (r) moelchus *E* mechus β'σ a pr. g als] ait g y *I'ph.* aio γ pr.
erucle *E* nasa] uisa g (et *V*) 73 *Pretereo F* *Pretero* λ'
'prudeus ptereo] *Tumens* (timens *Fran.*) legitur et prudens sub eadem significatione' *schol.* *I'* periculum] pictum *F* uar. (perictū *I* uar.) *opp. schol.* γ 74 iam] tunc *ccb. capt.* prosiliet] prosiluit *ccb. capt.* natura] nata *E* 1 77 *Inposita E* ε (σ) *Inposita γ* *F* λ' ε' hant *E* λ (σ) hant γ *F* ε ε' unquam γ *F* λ' ε (β'σ a) unquam *E* (g r) priuet] priuat ε *F* uar. (β') y *opp. schol.* γ (*BRUAT I* uar.) 'liberet (laboret *Fran.*)' gloss. *Fran.* *Voss.* 'liberant' gloss. *I'* (*E* γ) 78 super *E* γ ε φ z (β'σ a g l r z uar.) supra *F* λ (r) 79 paret] parat ε *opp. gloss.* *I'* (*E* γ) paretpar ψ uti mos *E* γ ε *F* z ε' ut imos g ut est mos *F* λ y 80 agit σ y conseruos a 1 conseruos Ω' ε' quod Ω' ε (et 1 *Bland.*) quid β'σ a g l z 81 imperitas *E* γ *F* λ' ε' imperitas ε alii *E* ε φ p. ras. (β'σ i a r et *V* cum 2 aliis *codd. Cruq.*) aliis γ *F* λ' (σ z g et β corr.) 82 duceris] *Duceres* ε 'traheris' *schol.* *I'* lignum] signum auctore *Iano Douza* *patre Bentleius* *opp. schol.* *I'* 83 Quis nā *E* que *E* γ *F* λ (σ a g r et *V*) qui ε (β'λ) cf. *Stat. silu.* II 6, 16 sq.: 'qui sponte sibi imperiosus erat' u. 84 post u. 87 ponit *Pecrik.* 85 responsare cupidinibus] 'percontatiue legendum' *Porph.* ad u. 104 contemnere γ (a g l) contemnere *E* *F* λ ε (β'σ r) honores] honorē ε y

fortis, et in se ipso totus teres atque rotundus,
 externi nequid valeat per leue morari.
 in quem manca ruit semper fortuna. potesne
 ex his ut proprium quid noscere? quinque talenta
 poscit te mulier, nexat foribusque repulsum 90
 perfundit gelida, rursus uocat. eripe turpi
 colla iugo, "liber, liber sum", dic age. non quis:
 urget enlm dominus mentem non lenis et acris
 subiectat lasso stimulos uersatque negantem.
 uel cum Pausiaca torpes, insane, tabella, 95
 qui peccas minus atque ego, cum Fului Rutubaeque
 aut Placideiani contento poplite miror
 proelia rubrica picta aut carbone, uelut si

TESTIMONIA.

86 Augustin. de quantitate animae 27 [I 414 Ben.] cf. Auson. ed. 16, 5 sq. 'securus, mundi instar habens, teres atque rotundus externae nequid labris per leuia sidat' 88 'in — fortuna' florileg. Parisin. 8069 Nostradam. 188

VARIA LECTIO.

86 totus teres, *Lambinus* totus, teres *Bentl.* teres] terr& E
 opp. *Augustin.* 'in se teretes dicuntur qui ab alio non qu(a)erunt
 quod faciendum sit sed ipsi per se inueniunt' *Acr.* 87 nequid]
 ne quit F 1 per leue] plene F pleua ψ uar. plenet φ uar. 'Meta-
 fora a leui ligno siue marmore' *Acr.* uu. 88—90 post u. 91
 ponit y [Fran.] 88 manca] manna floril. *Nostr.* 188 potesne
 E & F p. ras. (β' σ a uar. g l p. ras.) potestue γ F λ' (a r) 89 prop-
 rium] proprium E γ (a) 92 REDIT v

ς' = codd. β' v σ a g r (l) praeter eos, ex quibus alia lectio no-
 tatur: ε = codd. v σ a g r (l) praeter e. q. s.

liber liber] liber ε (l pr.) y 93 Vrguet a g acris E F λ ε
 (g) y [β Gronou. i Valentian.] acres γ ε 94 lasso stimulos] lasso,
 s timulos ψ stimulos] stimulus E pr. uersat] uexat y ex gloss. I':
 'regit uexat' negantem] neganti *Pecrlk.* 95 torpes] topens ε
 torp& E 'stupes miraris' gloss. I' insane F 96 Quid E 'quo-
 modo' gloss. I' ego] omis. ε y 97 Au γ placide iani γ λ' F 2
 (v r) placideiani E placide iani a (et β) placidiani ε (σ placidi iani *Fran.*)
 paci dei ani ψ i pacideiani φ i *Pph.* (pacide iā *Pf.*) Pacidiani y [1 cod.
Bland.] pacide iani g cf. *Lucil. ap. Non.* 4, 64: 'cum Pacideiano hic
 componitur' contento] ctempto E opp. *Pph.' schol.* I' 98 Proelia
 γ ε (a l r) Praelia E F λ (σ g et *Fran.* Plia v Prelia β) uelut γ

re uera pugnent, feriant nltentque mouentes
 arma uiri? nequam et cessator Daus; at ipse 100
 subtilis ueterum iudex et callidus audis.
 nil ego, si ducor libo fumante: tibi ingens
 uirtus atque animus cenis responsat opimis?
 obsequium uentris mihi perniciosius est cur?
 tergo plector enim. qui tu inpunitior illa, 105
 quae paruo sumi nequeunt, obsonia captas?
 nempe inamarescunt epulae sine fine petitae,
 inlusique pedes niliosum ferre recusant
 corpus. an hic peccat, sub noctem qui puer uuam

TESTIMONIA.

107 Hildebert, moral. philos. 985 109 — 110 'an — strigili?'
 Prisc. VII 14, 70

VARIA LECTIO.

99 mouentes *E* γ φ 2 ψ *corr.* ε' mouentis *ε* *F* uar. (l 1) morientes *F* λ 100 et] *omis.* *F* λ' (v 1) *y* *opp. Ac.* 'Si inquit pictura fuerim fortassis delectatus et moras fecero, statim dominus stomachatur' *schol.* γ daus *ε* dauus *cett.* 101 u&erē *E* calidus *ε*
 102 nil] *nihil Pph. Porph. Ac.* si ducor] si ductor *y* seductor *Pph.* 103 cenis γ (*a* *g* et β) caenis *E* *F* λ' *ε* (*v* σ *r* et *Fran.*)

responsat] respondat *E* opimis] opinis *ε* 104 perniciosus γ perniciosius *E* *F* λ (*v* *a* *g* *r* et β) perniciosus *ε* (σ et *Fran.*) pnitiosus *l* 'percontatiue (pcontinuatiue *F*) legendum' *Porph. schol. F* 105 tergo plector. enim qui *Peerlk.* 'nam ego uapulo' *Acr.* qui tu *E* *F* 2 ε' (et *omn. codd. Cruq.*) *Ac.* qui tu *r* quid tu γ λ (*a*) quid (*om. tu*) *ε* qui dum *F* 1 (l 1) 'unde tu quo modo' *gloss. I'* inpunitior *E* λ' (et β inpunior *g*) *Ac.* impunitior γ *F* 2 ε impunior *r* 'interrogatiue hoc totum dicit affirmans ita esse ut dicit' *schol. I'* imitatus est *Persius* 5, 129 *sqq.*: 'sed si intus et in iecore segro nascuntur domini, qui tu inpunitior exis atque hic, quem ad strigiles scutica et metus egit erilis?' illa] ulla λ' 106 Que γ paruo sumi] aruosū in *ε* sumi] sumi *E* obsonia *E* *F* λ' (β' σ *g* *r*) ipsonia γ opsonia *v* *a* u. 107 *omis.* *v* *pr.* 107 petite *E* 108 Inlusi *E* *F* λ' *ε* (*r* et β) Illusi γ (σ *a* *g* et *Fran.*) Inlusi *v* lassati uel inflati uel collapsi *Peerlk.* illuduntque . . . et ferre *idem* pedes] *omis. ε* ulciosum *ε* 109 peccat] peccauit *Priscianus* noctem] nocte *ε* *opp. Priscian.*

furtiva mutat strigili? qui praedia uendit, 110
 nil seruire gulae parens habet? adde quod idem
 non horam tecum esse potes, non otia recte
 ponere, teque ipsum uitas *fugitiuos et erro,
 iam uino quaerens, iam somno fallere curam;
 frustra: nam comes atra premit sequiturque fugacem? 115
 unde mihi lapidem? 'quorsum est opus?' unde sagittas?
 'aut insanit homo aut uersus facit', ocius hinc te
 ni rapis, accedes opera agro nona Sabino.

VIII

Vt Nasidieni iuuit te cena beati?

nam mihi quaerenti conuiuiam dictu's here illic

TESTIMONIA.

113 'et hic erro, nis. i. uagus quilibet et instabilis; unde Horatius in sermonibus: teque — erro' gloss. Mai class. auct. VIII 186

II 8. t Prisc. XVII 5, 38 2—3 'nam — die' Prisc. XV 3, 14

VARIA LECTIO.

110 Furtiva Ω' ε' (et omn. codd. Cruq.) Priscian. Furtium y Prisciani 2 codd. ap. Krehl. mutat] motat E praedia ψ

111 seruire] seruire ε corr. y gula E φ ι 112 tecum] te :: : ε potes] putes E pr. oclia E 113 'uitas] se uitant' gloss.

Γ uitans Peerlk. fugitiuus Ω' ε' glossar. Mai et erro Ω' ε (et V) glossar. Mai ut erro r (et 3 Bland.) et erras y opp. schol. γ ut erras Peerlk. 'erro] nomen est' gloss. Γ 'Errones dicuntur qui inopes sunt consilii; hic erro, sicut popino uel ganeo' Acr. cf. edict. aedit. ap. Gell. IIII 2, 1: 'quis fugitiuus errone sit'

114 q̄rens F querens γ ε querens E λ 115 sequitur; fuga :: : ε

117 oclius γ F λ otius E ε u. 118 REDIT C

Ω' = E γ C F λ' ε

118 nona] noua ε (σ ι) y

II 8. AD FVNDANVM φ 2 (I AD FVNDANVM Fran.) AD FVNDANVM CENAM NASIDIENI REFERENTEM (REFERRE r) σ r inscriptione carent Ω (ν a g et β) 'hanc ad Fundanum scribit' Porph.

1 ut] qui Iahnus opp. Pph. 'quomodo quisliter' Acr. nasidieni F iuuit te] Inuite λ Inuite λ ι cena C (g r et β) caena cett. (ν σ a et Fran.) 2 q̄renti F querenti E γ C λ conuiuiam y quaerenti conuiuiam] conuiuiam quaerenti Priscianus Bentl. opp. schol. Γ epist. dictus Ω' ε' dictu's (= dictus es) conieci dictus here]

de medio potare die. 'sic ut mihi nunquam
in uita fuerit melius'. dic, si graue non est,
quae prima iratum uentrem pacauerit esca. 5
'in primis Lucanus aper; leni fuit Austro
captus, ut aiebat cenae pater; acris circum
rapula, lactucae, radices, qualia lassum
peruelliunt stomachum, siser, allec, facula Coa.
his ubi sublatis puer alte cinctus acernam 10
gausape purpureo mensam pertersit, et alter

TESTIMONIA.

schol. γ (non Bamb. Fran.) epist. I 5, 2 5 'ut in sequentibus: iratum uentrem' Porph. serm. II 2, 18 8 cf. ἐχbasis captiui u. 146: 'sunt mihi lactucae, radices, semina siluae' 9 Prisc. VI 4, 20 'siser — Coa' glossar. Mai [class. auct. VIII 230] 10—11 'his — pertersit' Prisc. VII 11, 55 'acernam — pertexit' glossar. Mai [class. auct. VIII 15] 11 'gausape purpureo mensam pertersit acernam' Prisc. VII 15, 74

VARIA LECTIO.

dicti : : : re ε here Ω' ε' Priscianus heri σ pr. y schol. γ epist. cf. Quintil. I 7, 22: 'here nunc e littera terminamus: at ueterum comicorum adhuc libris inuenio: heri ad me uenit, quod idem in epistulis Augusti, quas sua manu scripsit aut emendauit, deprenditur' I 4, 8: 'in here neque e plane neque i auditur' 'heri et here (& here & heri E) potest dici' schol. Γ illic Ω' ε' Priscian. schol. γ epist. illuc y Peerlk. 3 potare] patare schol. γ epist. sic ut] sicut C φ (ν) nunquam EC (g) nunquam cett. ε' 4 dic — non cuanuit ε dic E γ C ε' (et omn. codd. Cruq.) da F λ (β 2) y si] sic γ (a 1) 5 Que γ uentrem] tre ε uentre I 1 placauerit F λ ε (ν a corr. g et β) pacauerit γ C E 2 (a pr. l corr. r et Fran. puc: l pr. pa cauerat σ) peccauerit E 1 y esca] : : : ε 6 In primis EC (ν g l r) In primis F λ ε (β' σ a) Imprimis γ fuit] fluit ε opp. Pph. hic fuit Peerlk. opp. Pph. 7 cenae C ε (r et β) cenae g) caenae E γ F (ν σ a l) caene λ 8 Rappula ε (β' σ) Rapula E γ CF λ' (ν a g r) Pph. lactucae radices] radices lactucae et, Peerlk. opp. Pph. et ccb. capt. lassum] lapsum ε 'fastidiosum' gloss. Γ

9 allec γ C λ' ε ε' allec F hallec E (r) alec y glossar. Mai fecula E γ CF λ' glossar. Mai fecula ε y [omn. codd. Cr.] Coa] coha F λ ε (β') choha l choa ν coa g co&C 'Coa, piper allecc non siue aceto' Priscianus prae admixto u. 49 10 ubi E γ φ 2 uar. φ 2 (ν corr. σ a g l r et β) ut CF λ ε (ν pr. et Fran.) y Priscianus 'posteaquā' gloss. γ sublatis] sublatis λ opp. Priscian. 11 pertersit] pertexit glossar. Mai conl. Cruquius d'tersit g y cf. Lucil. ap.

sublegit quodcumque laceret inutile quodque
 posset cenantis offendere; ut Attica uirgo
 cum sacris Cereris procedit fuscus Hydaspes
 Caecuba uina fereus, Alcon Chium maris experts. 15
 hic erus: "Albanum, Maecenas, siue Falernum
 te magis adpositis delectat: habemus utrumque."
 diuitias miseras! sed quis cenantibus una,
 Fundani, pulchre fuerit tibi, nosse laboro.
 "summus ego et prope me Viscus Thurinus et infra, 20
 si memini, Varius, cum Seruilio Balatrone
 Vibidius, quos Maecenas adduxerat umbras.

TESTIMONIA.

15 Prisc. II 8, 46 cf. incerti excerpta argumenti grammatici § 56 p. 210 Eichenf. et Endl.: 'Caecuba uina optima dicuntur'

21 cf. schol. Fran. ad serm. I 2, 2: 'balatrones autem luxuriosas ac perditos nocat a Seruilio Balatrone (balatronsq. cod.) cuius in secundo meminit'

VARIA LECTIO.

Prisc. VIII 50: 'purpureo tersit tunc latas gausape mensas'

12 qđeunq; *EC* quodque *ψ* 13 cenantis *Cy* [*β* i *Lips.*] caenantis
F ε cenantes *γ* (*g r* et *β* 2 *Fran.*) caenantes *E* λ' *ψ* *superscr.* (*ν σ α*)
 offenderet ε (*et Fran. a. ras.*) 14 cereis *E* hydaspes *EC*
 ε (*β' ν l r*) *Pph.* hydas pes *F* hydapes λ hidaspes *γ* (*σ α*) hydap^spes *g*

15 Caecuba *ψ* (*sed ψ marg.* Cecuba) al cchiū ε alcchiū *C*
 16 erus Ω *ς* herus (*ν σ et β*) albinum *C* maecenas *EC* φ ε (*a*
l r) mecenās *γ* mecaenas *ψ* meceenas λ mecenās *ς'* ualernū *E*
 17 appositis *E* γ (*σ α g*) adpositis *CF* λ' ε (*β' ν r*) 18 set *γ*
 cenantibus *γ* *C* (*β' g r*) caenantibus *F* λ' ε (*ν σ α*) canentib; *E* nna]
 unam λ *a. ras.* 'simul' gloss. *Γ* 19 Fundā ε Fundāⁿⁱ *E* pulcre
F ε opp. gloss. *Γ* 20 et] omis. *C* prope] pro ε (*β' ν et V*)

Thurinus *γ* *F* ε (*β' ν a l r*) thurrius *E* thurrin' λ turin' *C* (turinus *σ*
 i'rinus *g*) Turanus *Fabricius cont. Ouid. Pont. III 16, 29* 20—
 21 Thurinus — Varius] omis. *y* [*Gronou.*] uu. 21—23 omis. *y*
 [*Regin. i*] 21 si memini] seminiε ε uarias λ balatrhone *γ* *CF*
 λ' (*ν a*) balatrone *E* ε (*β' σ g*) balatrhone *r* 'Balatrones dicuntur deri-
 sores, libiores in loquendo, procaciores abiecto' *schol. Γ* 22 Vbi-
 dius λ opp. *Pph.* Iorph'. quos Ω' (*β' σ 2 uar. a r*) *Pph.* Porf.
 quas *ν σ g y* Porph. maecenas *C* ε (*ν l r*) *Pph.* maecenas λ mece-
 nas *E* γ *F* (*β' σ α g*) adduxerit *Cy* adduxerat *cell.* *ς'* *Pph.*

Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra,
 ridiculus totas simul absorbere placentas.
 Nomentanus ad hoc, qui, siquid forte lateret, 25
 indice monstraret digito: nam cetera turba,
 nos, inquam, cenamus auis, conchylia, piscis,
 longe dissimilem noto celantia sucum;
 ut uel continuo patuit, cum passeris atque
 ingustata mihi porrexerit ilia rhombi. 30
 post hoc me docuit melimela rubere minorem
 ad lunam delecta: quid hoc intersit, ab ipso
 audieris melius. tum Vibidius Balatroni
 "nos nisi damnose bibimus, moriemur inulti;"

TESTIMONIA.

26 cf. Sedul. op. pasch. III 214: 'cetera turba latet, numero
 nec clauditur ullo' 29. 30 Prisc. XVII, †init. add. in codd. RDI
 34 cf. Ioann. Saresber. VIII 8: 'si apud Nasidienum conuinae con-

VARIA LECTIO.

uu. 23 sq. omis. λ 1 add. marg. λ 2 inter uu. 9 et 10
 23 portius γ C porticus E 24 simul E γ λ ψ uar. (σ a l 2 r) schol.
 γ semel C F ε (β' v g l 1 et 1 Bland.) absorbere E γ C F (v σ a g l
 absorberet r) Pph.' absorbere λ ε (β' et 2 Bland.) 'pro absorbendas'
 (ad sorbendam Porph.) Porph.' 25 Nonmentan' λ 26 monstr&
 y [Lips.] opp. Pph.' monstrare E cetera γ (v σ a l et Fran.)
 27 inquam] tamquam Peerlk. 'efexegesis' gloss. γ caenamus E γ
 ε (v σ a) cernam' C cenamus F λ' (β' g r) glutimus Gust. Kruegerus
 auis C F ε (v ut uid.) y [β pr. Lips. Valentinian.] aues E γ λ'
 ψ corr. (σ a g r et β corr. Fran.) conchylia ε cochyliā γ conchilia
 E C F λ' ε' piscis y [Paris. 8213] pisces Ω' ε' 28 dissimilem
 noto] dissimili notum Peerlk. opp. Acr. celantia φ succum λ
 (et Fran.) secum F 1 post u. 28 uersum hunc fere: 'ingenitos (uel
 natiuos) ignari expulsos arte saporis' intereidisse putat Doederlinus
 29 atque] assi et y [?] Bentl. uu. 30 sq. inuerso ordine
 habet y [β] opp. Priscian. u. 30 omis. ε opp. Priscian. 30 An-
 gustata ψ 1 opp. Priscian. incrustata Horkelius porrexerit E γ
 C F λ' (β' v g r 2) Prisciani cod. R porrexit r 1 y [Dessau. II Paris.
 8214] Prisciani cod. I Marcilius et Horkelius porrexerat σ a y
 Prisciani cod. D Bentl. 31 melimela] m&um&a F uar. y rubera
 φ 33 balatroni E γ C φ λ' (v a r) balatroni ψ labatroni ε balatroni
 β' σ g 34 dampnose β' damnosi Peerlk. opp. Ioann. Sar.

et calices poscit maiores. uertere pallor 35
 tum parochi faciem nil sic metuentis ut acris
 potores, uel quod male dicunt liberius uel
 feruida quod suptile exurdant uina palatum.
 inuertunt Allifanis uinaria tota
 Vibidius Balatroque, secutis omnibus; imi 40
 conuiuae lecti nihilum nocuere lagoenis'.
 'adfertur squillas inter murena natantis
 in patina porrecta. sub hoc erus "haec grauida" inquit
 "capta est, deterior post partum carne futura.
 his mixtum ius est: oleo, quod prima Venafri 45
 pressit cella; garo de sucis piscis Iliberi;

TESTIMONIA.

ueniant, sordidus displicet apparatus, domus incomposita susurris incrustatur, et auaritia illius, qui tricliniis praest, conuiuarum irrisoriam prouocat gulam, ut quum Alifanis uinaria tota inuenterint, submurmurent iuicem illud Iloralii: nos, nisi damuose bibimus, moriemur inulti' Verg. Aen. II 670: 'numquam omnes hodie moriemur inulti' 39 'inuertunt Alifanis uinaria' glossar. Mai [class. auct. VIII 44]

VARIA LECTIO.

moriemur γ C F λ' ϵ ζ' Ioann. Saresber. moriamur E ψ 2 (σ 2) y 'It ferro moriamur et non uindicemur si non multum biberimus' schol. I'

35 poscit Ω' ζ' (et omn. codd. Crug.) poscunt y maiores] meliores y [Valentian. cum aliis] opp. schol. γ 36 parrochi γ nil] nihil ψ a. ras. ϵ (l r) sic] sit E ut] & E in ϵ 'tāquā' gloss. γ acris E γ F λ' (σ corr. a r) acres C ϵ ζ'

uu. 37-83 DESVNT in ϵ ; $\Omega' = E \gamma$ C F λ'

37 potores] Potures C male dicunt Ω' 38 supple y [Montepess.] exurdant Ω' ζ' exurdant y exurdant y 39 alifanis λ glossar. Mai alii fanis F i Pph. alii lifanis v allifanis cett. ζ'

40 Vibidius λ opp. schol. γ balathro C ϕ λ' (v) balatro ψ balatro E γ ζ' imi E i γ (v a g r et Fran. i 4 Bland.) schol. γ Voss. imis C F λ' E 2 (σ et β Fran. 2) 41 nichilum λ' nocueit λ laconis F i lagoenis E γ C ψ 2 (a) lagenis ϕ 2 (β' σ l r) logenis λ lagenis v lagenis γ u. 42 omis. g 42 Adfertur E C (r et β i) Affertur γ F λ' (v σ a et β 2 Fran.) squillas ψ y scillas l i natantis Ω (β' a r) y [Lips. Paris. 8214] natantes ψ corr. (v σ l) 43 pacina E i erus Ω' ζ' herus v y heros β' haec] aec λ hec E grauida] gaudia λ opp. schol. I' inquit E C 46 cella] omis. E

nino quinquenni, nerum citra mare nato,
 dum quoquitur (cocto Chium sic conuenit ut nou
 hoc magis ullum aliud); pipere albo, non sine aceto
 quod Methymnaeam uitio mutauerit nuam. 50
 erucas uiridis, inulas ego primus amaras
 monstraui inquoquere; inlutos Curtillus echinos,
 ut melius muria quod testa marina remittat".
 interea suspensa grauis anlaea ruinas
 in patinam fecere, trabentia pulueris atri 55
 quantum nou Aquilo Campanis excitat agris.
 nos minus ueriti, postquam nihil esse pericli
 sensimus, erigimur; Rufus posito capite, ut si

TESTIMONIA.

47 cf. cecbasis captiui u. 731: 'quinquennis nini sitis est citra mare nati' 49 Prisc. VI 4, 20 (del. rh): 'piper allece non sine aceto' in marg. r: 'hoc magis ulla mali ut [lege: ullum aliud] piper albo non sine aceto' 54—56 Seruius ad Aen. I 697 (non Cassell.) 58 cf. Appulei. III 24, 290: 'quidni? quo inter genua sua deposito capite sine modo flebat'

VARIA LECTIO.

47 quinqueni γ 48 quoquit² λ y [Regin.] eoquitur cett. ξ'
 50 methymnaeam γ (g) me thymnae C methimnae F λ' (v a r et Fran.)
 u&himnae E metimnaeam σ motauerit E C mutauerat y Aldus opp.
 cett. ξ' (et omn. codd. Cruq.) schol. γ 51 Aerucas λ ϕ corr.
 ψ marg. Aeerucas ψ Erucas E C Arulas uel Arusas ϕ pr. ut uid.
 Erucas γ uiridis E C (β') y [Valentian.] uirides γ F (v σ a l luri-
 des g) urides λ 52 inquoquere F λ' y [Fran. Gronou.] incoquere
 E γ C ξ 'Quidam sic legunt. Inulas et erucas (erucis v) monstraui
 incoquere (inquo: Fran.) inluto in cinere. ut sit Scurtillins (scur-
 tillilus Fran.) nomen. Alii inlutos echinos legunt . . . ' schol. Γ
 inlutos Ω' ξ' (et codd. Bland.) illutos σ inlotos uel illotos y Bentl.
 curtillus λ cortillus C 53 quod Ω' ξ' quo y [V et Pulmanni
 cod. H] quam y Bentl. que y [Regius] 'deest cum' gloss. γ Voss.
 murina C remittat γ F λ' (β' v σ superscr. a r) remittas E pr. re-
 mittit E corr. C (σ g et omn. codd. Cruq.) Bentl. 54 grauis Ω'
 (v a g) y [Gronou. Lips. Mellic. Regin. i Valentian.] Pph. graues
 β' σ r Seruius uolg. anlaea γ Porph. Seruius uolg. aulea E C F
 λ' ξ' schol. Γ 55 fecere γ fere C atris ϕ i 56 aquilo ψ
 57 post qua F (l) nihil C uu. 59—95 DEFICIT i

filius immaturus obisset, flere. quis esset
 finis, ni sapiens sic Nomentanus amicum 60
 tolleret: "heu, Fortuna, quis est crudelior in nos
 te deus? ut semper gaudes inludere rebus
 humanis!". Varius mappa conpescere risum
 uix poterat. Balatro suspendens omnia naso.
 "haec est condicio uiuendi" aiebat, "eoque 65
 responsura tuo nunquam est par fama labori.
 tene, ut ego accipiar laute, torquerier omni
 sollicitudine distretum, ne panis adustus,
 ne male conditum ius adponatur, ut omnes
 praecincti recte pueri comptique ministrent? 70
 adde hos praeterea casus, aulaea ruant si,
 ut modo; si patinam pede lapsus frangat agaso.
 sed conuiuatoris uti dueis ingenium res

TESTIMONIA.

64 cf. Hieronym. epist. 85 ad Paulinum 4: 'ne me pntes in modum
 rustici Balatronis enecta Origenis reprobare quae scripsit' Pers. 1, 118:
 'callidus excusso populum suspendere naso' 73—74 'Multorum in-

VARIA LECTIO.

59 immaturus $\gamma \phi \lambda$ ($\beta' v a r$) immaturus immaturus ψ imatur⁹
 σg immaturus C; E n. l. 60 nō tanus λ 62 inludere Ω ($a r$)
 inludere ξ' 63 Human⁹ λ uariis F 1 mappā C ēpescere E C
 conpescere *ceff.* ξ' 64 balathro C F λ ($v r$) balatro E ($\beta' \sigma g$) bara-
 thro γ (a) 65 inde a u. 65 DEFICIT v

$\Omega = E \gamma C F \lambda$; $\xi' =$ aut omnes *codd.* $\beta' \sigma a g r$ aut horum
codd. ea pars, ex quibus non alia lectio notatur; $\xi =$ aut omni.
codd. $\sigma a g r$ aut e. g. s.

haec] Hoc γ pr. Hec γ corr. condicio E F (σg) eonditio γ C λ
 ($\beta' a r$) 66 nunq E numquam *ceff.* ξ' par] pars λ a. ras. omis.
 γ pr. 67 Ten C (σ) y accipiar] accipier ψ 'pascar $\epsilon\upsilon\phi\phi\alpha\epsilon\theta\omega$ '
gloss. γ torquerier omni] torqueri (torquere ϕ) romani F uar.

69 ius] omis. ψ pr. adponat C apponatur *ceff.* ξ' 70 Precincti λ
 recte pueri E F λ ($\beta' \sigma a r$) recte pueri /// γ pueri recte C (g)
 comi ψ 71 addit] addi Peerlk. hos] os λ p̄terea E F
 p̄tēa λ aulaea Ω ξ' ruant] ruunt y Peerlk. 73 Set γ pr.
 dueis] dicis γ pr. (r pr.) opp. Aer.

aduersae nudare solent, celare secundae”.

Nasidienus ad haec “tibi di quaecumque precaris, 75
 comoda dent; ita uir bonus es conuiuiae comis;”
 et soleas poscit. tum in lecto quoque uideres
 stridere secreta diuisos aure susurros’.
 nullos his mallem ludos spectasse; sed illa
 redde age quae deinceps risisti. ‘Vibidius dum 80
 quaerit de pueris, num sit quoque fracta lagoena,
 quod sibi poscenti non dantur pocula, dumque
 ridetur fictis rerum Balatrone secundo,
 Nasidienne, redis mutatae frontis, ut arte
 emendaturus fortunam; deinde secuti 85
 mazonomo pueri magno discerpta ferentes
 membra gruis sparsi sale multo non sine farre,
 pinguibus et ficis pastum iecur aueris albi,

TESTIMONIA.

genum — secunde (hoc uerb. om. Nostr.) Vincent. Bellonac. spec. hist. 69 florileg. Parisin. 8818 Nostrad. 188 74 florileg. Paris. 8069
 78 Prisc. X 5, 29 81 sq. cf. ecbasis captiui na. 986 sq.: ‘scrutor
 rancisona, num sit quoque fracta lagoena? quod mihi poscenti non dan-
 tur pocula uini’ 86—87 Prisc. VI 16, 81: ‘discerpta — farre’

VARIA LECTIO.

74 Aduerse γ 75 hec E tibi] ita *Pecrlk.* di] *omis.* F 1
 λ quēcunq; E C quēcūq; λ precaris γ (σ a r) pearis E (g) p̄ceris
 C F λ (β' σ superscr.) cf. *Mart.* VI 87: ‘di tibi dent et tu, Caesar,
 quaecumque mereris’ 76 ita] ut *Pecrlk.* es] cs ψ & ψ 1
 cs // φ est φ 1 y [*Paris.* 8214] 77 uideris λ 78 diuisos] diuis
 ψ diuissos *Prisciani cod. L* 80 uibidus C 81 Querit γ quo-
 que C facta γ lagoena E γ (a et *Fran.*) lagona C F λ laguena
 g lagoena F uar. (σ r et β) 82 dantur E γ ψ (β' σ 1 a r) *ccb. capt.*
 dentur C φ λ (σ 2 g) 83 *REDIT* ε

$\Omega = E \gamma C F \lambda \varepsilon$

83 fictis] uictis E F uar. balatrone E γ ε (β' σ a) *schol.* γ
 balatrone F λ (r) abalatrone C alatrone g 84 Namsidienne λ 1
 mutae E ε molatę C u. 85 *omis.* ω [*ed. Zarot.*] 86 magni F 1
 87 gruis] grauis λ 1 opp. *Priscian.* 88 pastum Ω ε' *glossar.*
Mai pasti y pasto y pastae *Gruppcus* albis ε 1 ut uid. albe g

et leporum *auulsoſ, ut multo ſuauius, armoſ,
 quam ſi cum lombis quiſ edit. tunc pectore aduſto 90
 uidimus et merulas poni et ſine clune palumbes,
 ſuauis reſ, ſi non cauſas narraret earum et
 naturas dominuſ, quem noſ ſic fugimus ulſi,
 ut nihil omnino guſtaremuſ, uelut illiſ
 Canidia adſlaſſet peior ſerpentibuſ Afris. 95

TESTIMONIA.

89—90 'et — edat' Prisc. XVII 7, 47

VARIA LECTIO.

albae y [Bland. codex antiq. et Tons. ap. Cruq., Feae Succouatic.
 1701 a 1. m., Pulmanni cod. H] albi cett. s' album eoni. Grup-
 peus cf. Mart. XIII 58, 1: 'aspico, quam tumeat magno iecur an-
 sere maius' 89 leporum] leporis r pr. (et Fran.) y auulsoſ
 E γ C F λ s uulsoſ s (et Fran. 2 Bland.) y inde a u. 90 DEFI-
 CIT β 90 quiſ edit] quiſ ſedit ψ pr. edit Ω s edat y Priscia-
 nus 'pro edat' gloss. Γ tum] dum s cum E ut uid. C y
 aduſta ψ 1 opp. schol. γ 92 Suauis Ω s y [Argent. III Berol.
 269 Fran. Gemblac. Gronou. Lips. Mellic. Montepess. Paris. 7976.
 8214 a 2. m. Nostrad. 184 Regin. Regius Valentian. cum aliis]
 Suauis y 94 uelud s ueluti y uelut illiſ] ueluti ſi y [Mon-
 tepess.] Bentl. 95 adſlaſſet C F λ s (r) aſſlaſſet E γ (σ a g et
 Fran.) peior Ω s peius Peerlk. afriſ E γ s F uar. (a g r et
 Fran.) atriſ C F λ (σ g uar.) Q. (om. λ) HORATHI · FLACCI · SER-
 MONV̄ LIBER SECVNDVS (· II · φ λ) EXPLICIT ∴ ∴ (· φ λ) F λ ORATHI
 FL · CARMEN SECVLARE EXPLICIT · INCIPIT LIBER EPLARv̄ sic s
 SERMONV̄ LIB · II · EXPLICIT · INCIPIT LIB · I · EPISTOLARV̄
 σ FINIT DECIMVS LIBER HORATHI FELICITER a Sermonum
 liber hic finem dat uatiſ orati · r subscriptione carent E γ C (g)

FASCICVLVS II

Q. HORATI FLACCI

EPISTVLARVM LIBRI II

LIBER DE ARTE POETICA

RECENSUIT

OTTO KELLER

Q. HORATI FLACCI
EPISTULARVM

LIBER PRIMVS

I

Prima dicte mihi, summa dicende camena,

TESTIMONIA.

I 1. 1 Servius ad eclog. 8, 11

VARIA LECTIO.

I 1. Ω''' = A' (A a) E γ F λ' (λ l) δ' (δ d) ε; ζ'' = aut omnes codd. β' (β Fran.) ν π' (π Lips.) σ g r v (a d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ζ = aut omnes codd. ν σ g r v (a d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

INCIPIE EPISTULARVM LIBER (om. A) PRIMVS (om. A δ') A' δ'

INCIPIE^{EP} EPISTULARVM || LIBER PRIMVS AD IVLIVM FLORVM γ (cons.

a 2 in marg.) INCIPIE EPISTULARV · LIBER · PRIM' φ Q. HOR FLACCI CARM EPISTOLARV INCIPIE · LIB · I ψ (cons. l) CARM EPISTOLARV INCIPIE · LIB · I · λ INCIPIE LIBER EPLAR · ε SERMONV LIB · II · EXPLICIT · INCIPIE LIB · I · EPISTOLARV σ (cons. Fran.) Q · HORATHI · FLACCI · CARMEM SECVLARE EXPLICITUR · HINC LIBRI EPISTOLARVM ORDIUNTUR · QUORV PRIMVS HIC INCIPIE r QUINTI · HORATHI FLACCI LIBER PRIM' INCIPIE v inscriptione carent E1 (v g et β) INCIPIE EPISTULARVM LIB · II · Porph. in A' E γ F λ' δ' ζ'' epistulae post carmen saec. leguntur, in ε (σ g) Porph. post sermones, in ν y [Montepessul. Nostradam. Parisin. 8216 Sorbonens.] post artem poeticam 'Flacci epistularum libri titulo tantum dissimiles a sermonum sunt; nam et metrum et materia uerborum et communis adsumptio eadem est. quos operis sui ultimos esse ipse testatur Maecenati, cum dicit finire se operam uelle et philosophiae malle inseruire' Porph. 'Epistularum libri tantum nomine dissimiles a libris sermonum sunt. nam et metrum et materia uerborum et communis assumptio eadem est. hoc solum distare uidentur, quod hic quasi ad absentes loqui uidetur, ibi autem ad praesentes loquitur. et hii ultimi sunt sui operis libri, licet scriptorum initio in multis codicibus locum sermonum occupauerint' schol. γ cons. schol. F Inscriptionem editionum: 'ad Maecenatem' non exhibent Ω''' ζ'' 1 dicendi A

spectatum satis et donatum iam rude quaeris,
 Maecenas, iterum antiquo me includere ludo:
 non eadem est aetas, non mens. Vicinius armis
 Herculis ad postem fixis latet abditus agro, 5
 ne populum extrema totiens exoret harena.
 est mihi purgatum crebro qui personet aurem
 'solue senescentem mature sanus *ecum, ne
 peccet ad extremum ridendus et ilia ducat'.
 nunc itaque et uersus et cetera ludicra pono: 10
 quid uerum atque decens curo et rogo et omnis in hoc sum;
 condo et compono quae mox depromere possim.
 ac ne forte roges quo me duce, quo lare tuter:
 nullius addictus iurare in uerba magistri,
 quo me cumque rapit tempestas, deferor hospes. 15
 nunc agilis flo et mersor ciuilibus undis,

TESTIMONIA.

2—9 Imitatus est Ouidius trist. III 8, 19 sqq.: 'ne cadat et multas
 palmas iuhonestet adeptus, languidus in pratis gramina carpit equus.
 miles ut emeritis non est satis utilis armis, ponit ad antiquos, quae
 tulit arma, Larcs. sic igitur, tarda uiros minucite senecta, me quoque
 donari iam rude tempus erat' 3 cf. 'antiquo iterum ludo inclusus...'
 Magistri Conradi canonici Thuriensis fabularius, non. mus. Heluet. V
 p. 40 4 sq. 'Veianius — fixis' Soruius ad Aen. I 248 8 sq. 11 flo-
 rileg. Nostradam. 12 schol. Veronens. Vergil. eclog. 6, 7 p. 73 K.

VARIA LECTIO.

uu. 2 — 6 *desunt in* ε 2 *queris* A γ λ 3 *Mecenas* γ F
 Mienas λ includere Ω'' δ 2 *aut corr.* ε (β' cons. π') schol. I'
inducere v et fort. δ 1 aut pr. (recte d) reddere y defic. ε 4 Non
aetas eadem non mens y sed uide imit. Calpurn. ecl. 4, 30: 'non ead-
em nobis sunt tempora, non deus idem' eadē A 5 *abditus*
additus y u. 6 *paene omnis deest in* ε 6 *Nec E* totiens A'
E F λ' δ' (v r v) totiens γ (β' σ g) exoret A' E γ φ p. ras. ψ
uar. λ corr. ε'' schol. I' exornet F λ' δ' pr. (et 2 Bland.) harena E
 (β' v σ g) schol. I' arena A, ε non liquet; arena γ F λ' δ' (π' a r v)
 8 *aequum δ a. ras. ε equum eccl.'' florileg. Nostradam.*
 10 *itaque* utique y cetera γ F δ' 12 *Conde A* compono A'
 γ F δ' ε'' compono E λ (v r) 14 *addictus F λ' δ' ε (sed in λ addi*
in ras.) ε'' Porph.' schol. I' adductus A' E γ δ' 2 (r) gloss. I' cf.
Quintilian. instit. III 1, 22: 'neque enim me cuiusquam sectae uelut
quadam superstitione imbutus addixi' 15 *cumq. E (v) cumque eccl.''*
 16 *mersor Ω''' ε'' (et omn. Bland.) Pph.' Porph.' schol. ε*

uirtutis uerae custos rigidusque satelles,
 nunc in Aristippi furtim praecepta relabor
 et mihi res, non me rebus subiungere conor.
 ut nox longa quibus mentitur amica, diesque 20
 longa uidetur opus debentibus, ut piger annus
 pupillis, quos dura premit custodia matrum,
 sic mihi tarda fluunt ingrataque tempora quae spem
 consiliumque morantur agendi nauiter id quod
 aequae pauperibus prodest, locupletibus aequae, 25
 aequae neglectum pueris senibusque nocebit.

TESTIMONIA.

17 Wilhelmus, uita s. Thomae [ap. Giles. I 307] imit. anonymus auctor satirae do lite u. 118: 'si iudex custos rigidus legisque magister' apud Barth. aduersar. 7, 18 19—21 florileg. Nostradam. 19 Porph. ad epist. I 10, 40 Hildebertus moral. philoa. 991 23 sq. floril. Nostr. 24—26 'id — nocebit' Io. Victor. VI 6, 429 26 floril. Nostr.; cf. ecbasis captiu. u. 1175: 'aequae neglectum pueris senibusque nocebum'

VARIA LECTIO.

uersor y ω cf. Catull. 68, 13: 'accipe quis merser fortunae fluctibus ipse'; 'uersor' inrepsit ex schol. Γ: 'parumper in his uersari uolo' u. 17 ante u. 11 ponit Hitzigius inserto 'et' post u. 10 schol. u. 18 ante schol. u. 17 exhibet Porph. 17 uerae E F δ ε (ν σ α τ) uere γ λ (β' d g r v) ueri A satellis F λ' δ' (π' r pr.) u. 19 ante u. 18 pon. Sanadonius 18 precepta A 19 aut cum Dobraco non in nunc corrigendum aut u. 19 ante uu. 18. 17 inserendum esse statuit Meinekius praef. XXXIII opp. Ritter. ann. phil. et paed. LXXVI 246 sq. et] ac Porph. ad epist. I 10 non] et Gruppeus opp. Porph. ad epist. I 10, 40 florileg. Nostradam. Hildebert. subiungere Ω''' ε'' (et omn. codd. Cruquii) florileg. Nostradam. supponere y submittere y ω Hildebertus 21 Longa Ω''' (defic. ε) ε'' Porph. florileg. Nostradam. Lenta y [1 cod. Barthii suspectissimus, non Bamberg. quod contenderat Iaeckius] prob. Bentl. sed cf. Senec. dialog. X de breuit. uitae 16, 2: 'quod saepe illis longus uidetur dies' Auson. de inconexis u. 10 p. 198 Bip.: 'longa dies operosa uiro, sed temperies uox' piger ε κlier A 22 patrum coni. Bellus sed cf. Senec. consolat. ad Marciam 24: 'pupillus relictus sub tutoris cura usque ad decimum quantum annus fuit, sub matris tutela semper' uu. 23—26 desunt ε 32 temporaq. uespem A tempora δ 24 nauiter Ω''' (defic. ε) ε'' gnauius v y florileg. Nostradam. in v ut forma notabilior adscriptum est: NAUITER. u. 25 omis. δ' i aut pr. y et florileg. Nostradam.; post u. 26 exhibent r y [Lips. i] 25 Aequē . . . æquem A aequē δ' 26 Aequē δ neglectum A' γ (d) neglectum ectt.'

restat ut his ego me ipse regam solerque eiementis.
 non possis oculo quantum contendere Lynceus;
 non tamen idcirco contempnas lippus inungi:
 nec, quia desperes inuicti membra Glyconis, 30
 nodosa corpus nolis prohibere cheragra.
 est quadam prodire tenuis, si non datur ultra.
 feruet auaritia miseroque cupidine pectus:
 sunt uerba et uoces quibus hunc lenire dolorem

TESTIMONIA.

28 schol. Vossian. Lucan. VI 672 florileg. Nostradam. uu. 30—
 G3 florilegium Nostradamense 32 Aleninus de diuinis officiis
 lib. c. 18 p. 1190* 33 cf. Columbanus ad Hunaldum u. 7: 'ardet
 auaritia caecaque cupidine pectus' idemquo ad Sethum u. 45:

VARIA LECTIO.

(defic. ε) florileg. Nostradam. senibus puerisq; v opp. florileg.
 Nostradam. senib;que λ uu. 27—43 partes finales desunt in ε
 27 rogam A 28 oculos λ pr. (v i) y Pf. Bentl. idemque conie-
 ctauerat Passeratius oculo cett." ε" (et omn. codd. Cruquii) Pph.
 schol. Lucan. florileg. Nostradam. Nestor Nouariensis s. u. Lyn-
 ceus oculis y [1 cod. Feae] cf. Cic. de offic. III 2: 'quantum coniti
 animo potes, quantum labore contendere' linceus γ 29 Num tamen
 γ i idcirco E idcirco cett." ε" contempnas δ' ε inungi A' E
 γ F λ' (β' v σ g) inungi δ' (r v) 30 Non v (et Fran.) opp. etiam
 florileg. Nostradam. desperas ε pr. (g) glyconis A glyconis γ gly-
 conis cett." 'Glyco quidam athleta fortissimus fuit, alii Milonia legunt
 illius Crotoniatia qui apud Olympias in agone interfectum taurum suis
 humeris dicitur sustulisse' schol. I' sed uide anthol. Pal. VII 692:
 'Γλύκων, τὸ Περραμηνὸν Ἀσίδῃ κλέος, ὁ παμμάχων κεραννός, ὁ
 πλατὺς πόδας, ὁ καινός Ἀτλας, αἱ τ' ἀνίκτοι χεῖρες ἔρποντι· τὸν
 δὲ πρόσθεν οὐτ' ἐν Ἰταλοῖς οὐθ' Ἑλλάδι τροπωτὸν οὐτ' ἐν Ἀσίδῃ
 πάντα νικῶν Αἰδῆς ἀνέτραπεν' 31 nolis corpus g cheragra
 A' E (et π pr.) chiragra γ λ pr. (β' v a 2 g corr. r) schol. I' chy-
 ragra F λ corr. δ' (l) ciragra σ g pr. flor. Nostr. cy.// ε cyragra v
 32 quadam A' pr. E F (σ i r et π corr. V) schol. I' gloss. I'
 quodam A corr. γ ψ corr. ead. m. λ' ε (β' v π' a 2 d g v et cett. Bland.)
 florileg. Nostradam. quoddam y ω Alcuinus Fca quodam y aliqua
 y quoddam δ; Bentleyus 'tenuis' inquit 'ubi pronominihus iungitur,
 ablatiuum femininum semper exigit' prodire] ire γ 33 Feruet
 Ω" ε" florileg. Nostradam. auaricia λ misero Ω" ε" (et 4
 Bland.) misera v 2 y florileg. Nostradam., falso: cupido enim semper
 masculino genere ponitur apud Horatium cupine A 34 hunc]
 supra uersum γ linire A γ i aut pr.

possis et magnam morbi deponere partem. 35
 laudis amore tumes: sunt certa piacula quae te
 ter pure lecto poterunt recreare libello.
 inuidus, iracundus, iners, ulnosus, amator:
 nemo adeo ferus est ut non mitescere possit,
 si modo culturae patientem commodet aurem. 40
 uirtus est uitium fugere, et sapientia prima
 stultitia caruisse. uides, quae maxima credis
 esse mala, exiguum censum turpemque repulsam,
 quanto deuites animi capitisque labore;
 impiger extremos curris mercator ad Indos, 45

TESTIMONIA.

'non misera capitur caecaque cupidine rerum' (cod. Parisin. 8303 saec. X) 36 sq. Augustinus de ciuit. d. V 13 epist. III 231, 3 [II p. 1024] 39 sq. imit. Lactantius de mortibus persecutorum 3: 'nulla denique — mitesceret' 39 florilegia Parisina 8069 et 8818^a Vincentius Bellonacensis specul. histor. VII 68 41 sq. 'uirtus — caruisse' floril. Paris. 8818^a Io. Saresber. met. 4, 30; cf. Quintil. inst. VIII 3, 41: 'prima uirtus est uitio carere' Inuenialis 13, 189: 'prima docet rectum sapientia' 41 'uirtus — fugero' Quintil. inst. VIII 3, 10 floril. Par. 8069; uituperant Lactant. VI 5, 12 45 sq. Vincentius Bellon. spec. hist. VII 68 45 floril. Par. 8818^a Pseudoacron uolgatus ad art. poet. 117, non schol. Γ im. Statius s. III 2, 91: 'non uel ad ignotos ibam comes impiger Indos'

VARIA LECTIO.

36 tumens *A* certe *E* 1 quete *A* 38 iners *A* δ' eris
Heldius 39 ut Ω''' ε'' florileg. *Nostradam.* et *Parisin.* 8069 qui
y florileg. *Paris.* 8818^a *Vincentius*; cf. *Senec. de ira* II 12: 'nulli
 sunt tam feri et sui iuris affectus, ut non disciplina perdomentur'
Lactant. (a quo et u. 41 uidimus laudari) *de mort. persecutor.* 3:
 'nulla denique natio tam feris moribus uiuens, ut non suscepto
 dei eultu ad iustitiae opera mitesceret' mitescere *E* 40 pa-
 cientem *F* λ ε 41 uicium ε sapientia λ 42 Stulticia *A'* *E* λ ε
 43 repulsam δ' 2 *y*, δ' 1 non liquet, fuit fort. laborem quod
h. l. exhibent y (defic. ε) *uu.* 44—47 desunt ε *u.* 44 omis.

† labore

y [*Sorbonens.*] 44 dolore γ, *uar. ab ead. m.*; item *y* [1 cod. *Feac*]
 dolore δ' 1 ut uid. *y* labore δ' 2 (ν et π) dolabore r labore cett.'' ε
 (et β' *Lips.*) florileg. *Nostradam. cons. gloss.* Γ periclo *y* ortum ex
gloss., gloss. Γ: 'periculo' 45 Impiger Ω''' ε'' *Pf.* Impiger β' v
Pph. florileg. Nostr. curris Ω''' ε'' *Pph.' gloss.* Γ floril. *Nostr.*
 currit *y* [*Basil.* II] florileg. *Paris.* 8818^a *Vincentius Acron uolga-*
tus ad art. poet. 117 (*opp. comment. Cruqu.*) *Bersmannus*; cf. *Clau-*

per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes:
 ne cures ea, quae stulte miraris et optas;
 discere et audire et meliori credere non uis?
 quis circum pagos et circum compita pugnaz
 magna coronari contemnat Olympia, cui spes, 50
 cui sit condicio dulcis sine pulnere palmae?
 uilius argentum est auro, uirtutibus aurum.
 'o ciues, ciues, quaerenda pecunia primum est;
 uirtus post nummos!' haec Ianus summus ab imo

TESTIMONIA.

48 cf. cebas. captiu. u. 1129: 'dicero et audire et meliori credere non uis' 50 Priscianus instit. XVIII 27, 284: Attici στέφεται τῷδε καὶ τῷδε. et Romani 'coronatur illam rem' et 'illa re', quomodo etiam 'inducitur' Horatius: 'coronari Olympia' 52 Columbanus ad Hunaldum u. 9 Petrus abbas Cluniacensis epist. I 6 [biblioth. Cluniae. p. 628] 53 sq. 'o — nummos' florilegium Paris. 8818⁴ Viuentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 Petrus Cluniacensis epist. I 6 54 sq. 'haec — prodoeot' schol. Γ epist. I 20, 1

VARIA LECTIO.

dian. de III cons. Honor. 257: 'tu licet extremos late dominare per Indos' 46 post mare, non post Indos interpung. Meineckius, falso: etenim, quod iam Porphyrio uidit, Horatius imitatus est Theogn. 175 sqq.: ἦν (πενίην) δὴ καὶ φεύγοντα καὶ ἐς βαθυκῆτα πόντον ἔπειτ' αὖ περὶ νῆας, Κύρνε, κατ' ἡλιβάτων. καὶ γὰρ ὁμῶς ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐχρία νῶτα θαλάσσης δίζησθαι χαλεπήs, Κύρνε, λύσιν πενίης' pauperie γ fugens E saxa Ω''' ε'' florileg. Nostradam. tela y opp. Theogn. quem modo laudauimus ignes Ω''' ε'' floril. Nostr.

47 que E λ stulte F uu. 48—61 initia desunt ε 48 Dicere F λ' i δ' i (et π i) y; ε defic. schol. Γ: ὕστερον πρότερον, nam prius audimus, tum discimus' 49 compita E (r) compita cett.'" ε'' Pph. cōpeta g pugnaz E 50 contemnat F λ (g et π) contemnat A' E γ δ' ε' florileg. Nostradam. contemnat ε i ut uid., nunc contempta olimpia E δ' pes λ i 51 cui] Cum σ i condicio A' ψ λ (σ g et Lips.) conditio cett. ε' florileg. Nostradam.; ε defic. pulnere Ω''' ε'' gloss. Γ florileg. Nostradam. pondere y palme λ

52 Vilius est argentum auro u y Petrus Cluniacensis Vilius est auro argentum y Bentleius opp. Ω''' ε'' Columban. florileg. Nostradam. (est in ras. sed a i. m. Lips.) 53 querenda γ λ δ' pecunia δ est om. flor. Nostr. 54 numos δ' nummos cett.'" δ ε ε'' haec Ω''' ε' schol. Γ ad epist. I 20, 1 hec β' g florilegium Nostradam. hoc y [π i] 'quos haec inducit monere' Porph. Ianus] cianus A

prodocet, haec recitant iuuenes dictata senesque, 55
 laeue suspensi loculos tabulamque lacerto.
 est animus tibi, sunt mores, est lingua fidesque,
 sed quadringentis sex septem milia desunt:
 pleps eris. at pueri ludentes 'rex eris' aiunt
 'si recte facies'. hic murus aeneus esto, 60

TESTIMONIA.

58 sq. cf. Iuuenalis 5, 132 sqq.: 'quadringenta tibi siquis deus aut similis dis et melior fatis donaret homuncio: quantus ex nihilo fieres?'

59 sq. 'pueri — facies' Ioannes Victoriensis 4, 1 p. 560 B.
 59 plebs eris] cf. Gualtheri Alex. V 507: 'respectu principis huius plebs erit' 60 cf. Isidorus origin. VIII 3, 4: 'Reges a regendo ... recto

VARIA LECTIO.

55 Pprodocet δ Prodocet cett." ε" (et 4 Bland.) schol. Γ I 20, 1 florileg. Nostradam. Prodocet uel Praedocet σ y [Barcin.] ω Perdocet y ω Edocet y senesque et cōni. Marklandus: iuuenesque senesque habes etiam apud Ouid. met. VIII 525 Pers. 5, 64 Stat. Theb. V 149. pueri uero hic manifesto excipiuntur uide uu. 59. 62

u. 56 Guyetus alique delendum censent: nam turbato in sequentibus ordine et Porphyronis silentio adeo augentur suspiciones, ut facere non possint, quin hunc uersum ex serm. I 6, 74 perperam huc translatum esse arbitrentur; nos retinuimus lectionem libris traditam, quoniam Porphy. silentio nihil probatur, cont. c. I 19, 1 ≡ c. III, 1, 5. s. I 2, 27 ≡ I 4, 92. s. II 3, 163 ≡ epist. I 6, 28 habent u. 56 Ω" ε" y ω ad unum omnes, testantur etiam schol. Γ gloss. Γ floril. Nostr., tuentur Fea Doederlinus Schmidius 56 Leuo E γ λ' δ' (defic. ε) tabulam Ω" ε" floril. Nostrad. tabulas editores quidam lacerno ε u. 57 ante u. 58 habent E (a corr. g r 2: in r totus u. 57 ab alt. m. in rasura) y [Bruxell. 9778 Buslidianus 2 codd. Pulmanni] florileg. Nostradam. u. 58 ante u. 57 habent A' γ F λ' δ' ε (β' ν π' σ v) 57 est] Ast δ' y [Reginens. 1] (defic. ε) est lingua E y [codd. Bentlei] florileg. Nostradam. Bentleius et lingua cett." ε" lingua, om. et uel est, g 58 Sed A' F λ' δ' ε" schol. Γ S, E Set γ Si σ 2 y [Bruxell. 2 uar. Montepessut. Regin. 2 uar. alii: non Petropolit. quod contenderat Orellius] florileg. Nostradam.: ε defic. millia Ω" ε" schol. Γ desunt A' E γ δ' ε (β' ν σ g et π a. ras. Lips. 2) florileg. Nostradam. desint F λ' (r v et π p. ras. Lips. 1) u. 59 omis. 1 pr. 59 Pleps A' y [β Bamberg. corr. Parisin. 8214] Plebs γ Plebs cett." ε' Ples r 1 y: ε defic. u. 60 sq. del. Gruppæ opp. floril. Nostr. hic — culpa del. Wielandus et Mcinckius: bene defendit Doederlinus I p. 74; Hilzigius del. u. 61, et u. 60 sic scribit pro hic 60 facias y cons. Isidor. opp. florileg. Nostr. Ioann. Victorius. et cf. Auson. de inconexis u. 3

nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.
 Roseia, die sodes, melior lex an *puerorumst
 nenia, quae regnum recte facientibus offert,
 et maribus Curtis et decantata Camillis?
 isne tibi melius suadet qui, rem facias, rem,
 si possis, recte, si non, quocumque modo rem,
 ut propius spectes laetrimosa poemata Pupi:
 an qui Fortunae te responsare superbae
 liberum et erectum praesens hortatur et aptat?

65

TESTIMONIA.

igitur faciendi regis nomen tenetur, peccando amittitur. Vnde et apud veteres tale erat prouerbum: rex eris, si recte facias: si non facias, non eris' 61 ulta Norberti archiepiscopi Magdeburg. additam. [Pertz. XIII = XII p. 706] 62 sq. 'puerorum — que — offert' Ioannes Victoriensis 4, 1 p. 360 B. 65 sq. florileg. Nostradam. 67 cf. Arnobius III c. 9: 'quis ad extremum deam Pecuniam esse erodat, quam uelut maximum numen uestrae indicant litterae donare annulos aureos, loca in ludis atque in spectaculis priora e. q. s.' et cf. Augustin. de ciuit. dei VII 3: 'obsecurata est dea Pecunia . . . eur dea Pecunia Mineruae praelata non est?' 68—70 florileg. Nostradam. 69 cf. Seneca de uita beata 4: (beatam uitam dicit) 'liberum animum et erectum et interitum ac stabilem, extra metum, extra cupiditatem positum'

VARIA LECTIO.

p. 198 Bip.: 'qui recte faciet, non qui dominatur, erit rex' et Porph. ad u. 62: ' . . . pueri lusu cantare solent: 'rex erit qui recte faciet, qui non faciet non erit' aneus A 61 Nil — tibi] bis in cod. γ Nihil E Nichil A Nil////a Nil cett." ε" Non florileg. Nostradam. ^{si} conscire E consire A tibi γ fol. 83^b tibi γ fol. 84^a pallescere γ 62 puerorum est Ω''' ε" (et 4 Bland.) Ioann. Victoriens. puerorum, om. est, γ [Bruxell. Reginens.] ω florileg. Nostradam. 63 Nenia Ω''' ε" (et Fran.) Porph. florileg. Nostradam. Noenia γ [β] u. 64 del. Hitzigius opp. Pph. Porph. schol. Γ et cf. Lucan. VII 358: 'si Curios his fata darent reducereque Camillos' decanta δ' uu. 65—106 desunt ε 65 Hisne γ suades γ rem tibi facias rem F' [qui rem facias 4 Bland.] 66 recte] om. ψ 1 quocumq. E 67 puppi A corr. γ ψ 2 (et Fran.) Porph. pupi cett." ε (et β) schol. Γ gloss. Γ cons. titul. lapidum, uide Fcam ad h. l.; defic. ε 68 fortune λ δ 1 ut uid. tu λ 1 tē φ te cett." ε" (defic. ε) superbae Ω''' (defic. ε) ε" schol. Γ superbe g γ florileg. Nostradam. conl. Lambinus; cf. c. 1 28, 32 69 preus A δ orfatur A γ aptat A' E γ F λ δ' ε" (et omn. Bland.) schol. Γ florileg. Nostradam. optat g 1 pr. γ [Bruxell. Regin.: lectio Mauortiana?] ω cf. uar. lect. epist. 1 6, 55

quod si me populus Romanus forte roget, cur 70
 non ut porticibus sic iudiciis fruar isdem,
 nec sequar aut fugiam quae diligit ipse uel odit,
 olim quod uolpes aegroto cauta leoni
 respondit referam: 'quia me uestigia terrent,
 omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum'. 75
 belua multorum es capitum: nam quid sequar aut quem?
 pars hominum gestit conducere publica; sunt qui
 frustis et pomis uiduas uenentur auaras
 excipiantque senes quos in uiuaria mittant;
 multis occulto crescit res faenore. uerum 80

TESTIMONIA.

72—80 florileg. Nostradam. 73—75 omisso 'referam' Thomas Cantuar. epist. 391 [III p. 299 Giles.] 73 'et Horatius ne in poemate quidem humilem generis huius usum putauit in illis uersibus: 'quod dixit aegroto catta leoni' Quintiliani codd. instit. V 11, 20 74 sq. cf. Seneca de uita beata c. 28: 'nec uiam bonam ac malam per se aestimans, sed turba uestigiorum, in quibus nulla sunt redeuntium?' 76 cf. ecbas. captiu. u. 440: 'belua multorum capitum uisis moribundum?'

VARIA LECTIO.

71 porticipibus δ' 1 iudiciis E (σ) iuditiis φ isdem A' F λ' δ' ε'' idem E a. corr. γ (et π pr.) y; in γ superscr. p isdē 72 Ne E aut A' E γ (β' σ g r et Lips.) florileg. Nostradam. ac F λ' (v) y et δ' (v et π); ε' defic. quae E γ F δ' ε' (et Lips.) schol. I que A λ' (v et β) florileg. Nostradam. quem y [π Fran. cum aliis] uel odit Ω''' (defic. ε) ε'' florileg. Nostradam. colitque y [Montepessul. uar.] 73 uolpes F λ' 1 (r et π 2 Lips.) uulpes cell.'' ε (et β' π 1) Quintil. uolgal. florileg. Nostradam.; defic. ε aegroto A egroto λ' 74 trent ψ 75 spectancia λ 76 Belua Ω''' ε' (cons. π') Porph. florileg. Nostradam. (defic. ε) Bellua ω es] est y Plaza et Bentl. opp. etiam florileg. Nostradam.; ε defic. r 1 non liquet quem A' E γ (β' σ g l 2 r v et Lips.) florileg. Nostradam. quae F δ' (v l 1 et π) q; λ 77 Par A 78 Fruistis δ' 1 Frustis cell.'' ε'' (et σ 2 uar.) gloss. I florileg. Nostradam. Crustis σ y [Petrop., 'quidam codd.' Crugui] Fructis y Fructibus y defic. ε; gloss. I interpret.: 's. carnis ut piscis' poms λ 79 Excipiunt φ a. corr. uiuaria δ 1 (σ 1 g) uiuaria A mitant δ' 1 mutant σ 1 g florileg. Nostradam. 80 res crescit y [Sorbonens.] opp. etiam florileg. Nostradam. faenore A (v r) foenore E δ' (a et Fran.) foenere γ fenore F λ' (π' v v et β) florileg. Nostradam. uenere g

esto aliis alios rebus studiisque teneri:
 idem eadem possunt horam durare probantes?
 'nullus in orbe sinus Bais praelucet amoenis'
 si dixit diues, laeus et mare sentit amorem
 festinantis eri: cui si uitiosa libido
 fecerit auspicium, eras ferraumenta Teanum
 tolletis, fabri. lectus genialis in aula est:
 nil ait esse prius, melius nil caelibe uita;
 si non est, iurat bene solis esse maritis.
 quo teneam uultus mutantem Protea nodo?
 quid pauper? ride: mutat cenacula lectos

85

90

TESTIMONIA.

uu. 82—100 florileg. Nostradam. 85 cf. Ausonius epigr. 71, 2: 'repperit obscenas ueneres uitiosa libido' 87 cf. glossarium Mai class. auct. VIII 260: 'genialis lectus, ubi sponsus et sponsa cubant' 90 Hildebertus moral. philosoph. p. 980. cf. Appuleius Osanni p. 7: 'sed et Horatius eos, qui facile uertunt sententiam et (nec?) deprehendi facile possunt, Proteos uocat'

VARIA LECTIO.

81 alios aliis v aliis] ta/us q studiis (sic) rebq; y [Montepessulan.]: ex his duobus uersibus intellegas, quemadmodum uerum uerborum ordinem temere mutare soliti sint sequioris aevi codicum auctores; nos plerasque talium transpositionum typis mandare nolimus studiis teneri F 82 Idē E possuntne y (?) Lambinus opp. florileg. Nostradam. horam Ω" ε' Pph. gloss. Γ florileg. Nostradam. hora l v p. ras. (et β) y Pf.: etiam in l fort. lineola crasa: defic. ε 83 urbe F i δ' (et π corr.): λ' et Lips. recte baiis F (v l v) bai/ls λ bals cett." praelu& A praelucet γ amoenis Ω" 84 locus A a. corr. 85 eri A' E i γ δ (v π' g r) heri F λ' E 2 ut uid. (β' v) eri E (σ d) cuius uitiosa γ uetiosa λ 86 Fecerit γ auspitiū E γ aut spiciū A teannum λ 88 Nila/lt E ait om. δ' pr. caelibe E F δ (σ a l r et β 2 Fran., cons. d) celibe A γ λ (v π' v et β i cons. g) florileg. Nostradam. 90 nodo mutantem prothea uultus y [Sorbonens.] Hildebertus uultus F λ' (g) uultus cett." uultum y [Lips.] florileg. Nostradam.; defic. ε motantē E protea A' y [Bamb. Valent.] prothea cett." ε" flor. Nostradam.; defic. ε 91 quid? pauper — ride! — mutat Doe-derlinus, sed cf. cpist. I 2, 10 Quod δ' ride Ω" ε" gloss. Γ florileg. Nostradam. omis. y [Valentian. i] rides v y Cuninghamus; defic. ε; uiden' ut Bentleius idem Hitzigius mutat E cenacula A E λ (β' v ut uid. π' σ g v) florileg. Nostradam. caenacula γ F δ' (a l r)

balnea, tonsores, conducto nauigio aeque
 nauseat ac locuples, quem ducit prina triremis.
 si curatus inaequali tonsore capillos
 occurri, rides; si forte subucula pexae 95
 trita subest tunicae, uel si toga dissidet impar,
 rides: quid? mea cum pugnat sententia secum,
 quod petiti spernit, repetit quod nuper omisit,
 aestuat et uitae disconuenit ordine toto,

TESTIMONIA.

93 'nauseat — prima triremis' glossarium Mai tribus locis [classie. auctor. VIII 381. 491. 580] 94—97 'si — rides' [Rufinianus] de schematis lexeos § 18 p. 62 Halm. 95 sq. 'si — tunicae' glossarium Mai [classie. auctor. VIII 525] cf. Hieronymus aduersus Iovinianum lib. II c. 21 [Vallars. II 357*]: 'tunc pexa tunica et nigra subueula nestiebaris' 97—100 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 97 sq. 'mea pugnat — repellit — omisit' Hildebertus moral. philos. p. 980 98 cf. Seneca de uita beata c. 28: 'fluētiamus aliudque ex alio comprehendimus: petita relinquimus, relicta repetimus' 99 sq. 'diruit — rotundis, aestuat — toto' Hieronymus comment. in Ecclesiasten c. 3 [Vallars. III 409*]

VARIA LECTIO.

92 æque A 93 Nauisat y [Fran.] hac F ac cett.™ §" glossarium Mai p. 381 florileg. Nostradam. ut y; defic. ε; an glossarium Mai p. 491 p. 580 priua] omis. y [β 1] prima glossar. Mai tribus locis florileg. Nostradam. 94 Sic Pph. curatus Ω" §" (et omn. Bland.) Pph. Rufinianus florileg. Nostradam. curtatus y [Reginens. 2 Zulichemian. a. ras.] ω eurusat y [Bamberg. 2 in marg.]; defic. ε; tonsus interpr. schol. Γ; cf. Petron. sat. c. 107: 'uoluerunt enim, antequam conscenderent, exonerare capita molesto et superuacuo (capillorum) pondere, sed celerior uentus distulit eurationis propositum' inequali λ tonsore E 95 Occurri F λ' δ' (v 1 aut pr. π' σ a 1 g r v) Rufinianus Occurri E γ Occurri florileg. Nostradam. Occurrit A (a 2 v 2 et Fran.; Occurrit β) Oceanro v corr. aut 2 y [Bamberg. 2 Gronou. Montepessul. uar. Reginens. Zulichem.] Bcnll. 'rides, eum in me uides enlpam aut tonsoris aut uestiarii' Porph. subuca A pexae φ 96 Trita E 1 aut pr. dissip& δ 1; recte δ 2 d Inpar E (v et β) impar cett.™ § (et π' Fran.) Rufinianus florileg. Nostradam.; defic. ε 97 quod E 2 Vincentius opp. florileg. Nostradam. qui A conpugnat λ; recte l sententia λ mecum δ' 1 (v g) y Vincentius secum cett.™ § (v uar.) florileg. Nostradam.; defic. ε; cf. Ouid. met. XV 27: 'pugnatque diu sententia scenm' 98 petit A 99 Estuat y

diruit, aedificat, mutat quadrata rotundis? 100
 insanire putas sollemnia me neque rides,
 nec medici credis nec curatoris egere
 a praetore dati, rerum tutela mearum
 cum sis et prae sectum stomacheris ob unguem
 de pendentis, te respicientis amici. 105
 ad summam, sapiens uno minor est Ioue, diues,
 liber, honoratus, pulcher, rex denique regum,
 praecipue sanus, nisi cum pituita *molestast.

TESTIMONIA.

100 Hildebertus moral. philos. p. 980 'diruit edificat' Wernherus de Elmendorf. 831 [German. antiqu. ann. IIII 307 H.] 103 cf. uita Benedicti abbatis Clusensis c. 8 [Pertz. XLIII = XII 202]: 'rerum tutela nostrarum' 106—108 florileg. Nostradam. 106 cf. Ouidius metam. XV 858 de Augusto: 'sic et Saturnus minor est Ioue'

VARIA LECTIO.

100 edificat γ mutat E muttat λ rotundis $A E$ (rotundis β)
 u. 101 det. Lehrsius mus. Rhen. XVII 489 101 putas $A' E$
 $\gamma \delta'$ ($\sigma g l r v$ et $\beta 2 \pi 2$ Fran. Lips.) Pph. schol. Γ gloss. Γ putat
 $F \lambda 1$ aut pr. (v pr. aut $1 v$ uar. et $\beta 1 \pi 1$) sollemnia $E \gamma$ (v
 σ pr. $a r$) Pph. sollemnia $A \delta'$ sollemnia $F \lambda'$ 102 aegere δ'
 INDE $A V$. 103 — 1 18, 46 DEFICIT cod. d; $\Omega'' = A' (A a)$
 $E \gamma F \lambda' (\lambda l) \delta$; $\varsigma'' =$ aut omnes codd. β' (β Fran.) $v \pi'$ (π Lips.)
 $\sigma g r v (a l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectio-
 nes notantur; $\varsigma =$ aut omnes codd. $v \sigma g r v (a l)$ aut horum codd.
 ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur 103 pretore $\gamma \delta$
 dato $\delta 1$ 104 Cum sis. et . . . stomacheris $y \omega$ praeue $A' \delta$
 sectum om. δ pr. sed tū A' 105 te suspicientis N . Heinsius
 et Bentleius, sed cf. [Caes.] bell. Afr. c. 85: 'ducemque aliquem requi-
 rent, quem respicerent, cuius auctoritate imperioque rem gere-
 rent' 106 Adsumas $\delta 1$, recte $\delta 2$ sapiens δ 107 DENVO
 INCIPIT ε ; $\Omega'' = A' (A a) E \gamma F \lambda' (\lambda l) \delta \varepsilon$ honoratus pulcher]
 pulcher honoratus florileg. Nostradam. pulcher ε , h fort. ab alt.
 m. dinig. E 108 Praecipue $A \psi \lambda' \delta \varepsilon$ saniis $\delta 1$ cum] dum
 y opp. Pph. molesta est $\Omega'' \varsigma''$ Pph. florileg. Nostradam. mo-
 lesta, om. est y [Parisin. 8216]

II

Troiani belli scriptorem, Maxime Lolli,
 dum tu declamas Romae, Praeneste relegi:
 qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
 planius ac melius Chrysippo et Crantore dicit.
 cur ita crediderim, nisi quid te distinet, audi. 5
 fabula, qua Paridis propter narratur amorem

TESTIMONIA.

I 2. 1—16 exceptis u. 5 et 'Nestor — utrumque' Ioannes Saresberiensis polierat. 7, 9 1—4 cf. Ioannes Saresber. metalog. 1, 22: 'gloriatu Horatius se uirtutis causa relegisse Homerum, qui quid sit — dicit' 1 cf. Ausonius periocha 1 in Iliadem: 'si Homerum scriptorem Troici belli eatenus, qua Iliadem suam incipit quaque finit, percesseamus . . .' 2 'dum tu (te Porph.) declamas Romae' Porph. ad u. 64 3 sq. cf. Ioannes Victoriensis 5, 3 p. 393 B.: 'sicut Oratius de Homero dicit: qui — dicit' 3 cf. eebas. captiu. u. 717: 'nouit quid pulcrum, quid turpe, quid utile, falsum' uita Heinrichi III. c. 2 [Pertz. XIII = XII 272]: ' . . . quid honestum, quid turpe, quid utile, quid non . . . '

VARIA LECTIO.

$\Omega'' = A' (A a) E \gamma F \lambda' (\lambda l) \delta; \xi'' = \text{aut omnes codd. } \beta'$
 (β Fran.) ν π' (π Lips.) $\sigma g r v (a l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; $\xi = \text{aut omn. codd. } v \sigma g r v (a l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

I 2. AD LOLLIVM $E F \lambda' \delta (\pi' \sigma a r \text{ et Fran.})$ AD LOLIVM γ
 AD LOLLIVM MAXIMVM v ; inscriptione carent $A \varepsilon (\nu g \text{ et } \beta)$

1 Maxime, non maxime Meinekus praefat. p. XXXV cons. inscript. cod. v ; Porph. et schol. Γ tacent; cf. Ouid. ex P. II 8, 2 et III 5, 6: 'Maxime Cotta' Ioldi E lolli ceti. Pph. Porph. (etiam γ)

2 Dum ε , Cum ε 1 declinas ε 1 3 Quicquid A' pulcrum ε utile δ q E 4 Planius $A' E \gamma \delta$ 2 nar. ($\sigma g r$ et Lips.) sch. Γ (interpret.: 'apertius') Ioannes Victoriensis Plenius $\phi \lambda \varepsilon \gamma$ 2 uar. (ν ut uid. v et β 2 π Fran. codd. Bland.) Ioann. Saresber. metal. Plenius $\psi (l)$ Pplenius δ (Plen' β 1) Pulchrius Ioann. Saresb. polier. VII 9: 'planius, ut poeta, qui exemplis propositis multo maiore $\varepsilon\nu\alpha\gamma\gamma\epsilon\lambda\alpha\varsigma$ docet, quam quibus philosophus, qui, cum ethicen ex professo tractet, plenius praecepta tradit. in nullo autem scriptore maiorem esse nim $\varepsilon\nu\alpha\gamma\gamma\epsilon\lambda\alpha\varsigma$ καὶ σαφηνείας, quam in Homero, omnes uno ore affirmant' Iacobsius chrisippo $F \lambda' \delta \varepsilon$ cratore γ dicit δ 5 distinet E 1? ψ corr. $\lambda \delta$ 1 ε ($\pi' l$ $p. ras.$ v 1 nar. et codd. Bland.) distinet $F \delta$ 2 destinet $A' E$ 1? γ ($l a. ras.$ $r pr.$) detinet A corr. $E p. ras.$ ($\beta' \sigma g r$ corr. v) dest.: v cf. c. III 7, 11 6 amare ε 1

Graecia barbariae lento conlisa duello,
 stultorum regum et populorum continet aestus.
 Autenor censet belli praecidere causam.
 quid Paris? ut *saluus regnet uiuatque beatus, 10
 cogi posse negat. Nestor componere litis
 inter Peliden festinat et inter Atriden:
 hunc amor, ira quidem communiter urit utrumque.
 quicquid delirant reges, plectuntur Achini.
 seditione, dolis, scelere atque libidine et ira 15
 Iliacos intra muros peccatur et extra.
 rursus, quid uirtus et quid sapientia possit,
 utile proposuit nobis exemplar Ulixen,

TESTIMONIA.

14 florileg. Nostradam. Otto Frisingensis prolog. lib. II p. 17

16 'Yliacos — extra' Ioannes Victoriensis 5, 1 p. 383 B.

VARIA LECTIO.

7 Graecia λ δ Grætia ψ barbariae A' E δ 2 barbaræ δ 1 bar-
 barie γ F λ' ε A 2 lento ε conlisa A' F λ δ ε (π') y *schol.* γ
 collisa E γ ε' 8 regum δ aestus A' E γ δ 2 (σ et β; o: g) Io.
Saresber. polierat. aestum F λ' ε (π' r v et 4 Bland.) estum δ 1 (et
Fran.) v euauit. p̄lia interpret. gloss. ε et cf. *serm.* I 2, 110 et
Vergil. Cir. 340: 'sollicitos animi releuauerat aestus' 9 belli cen-
 set E opp. *eccl.* ε' precidere A γ causas Ioannes Saresber.
polierat. 10 Quid A' E γ δ 2 ε' Ioann. Saresber. 'deest facit'
gloss. I' Quod E corr. F λ' δ 1 ε (v i uar.) Quid Paris, ut saluus
 regnet uiuatque beatus? Doederlinus, sed cf. *epist.* I 1, 91 Quod
 Paris, ut Bentleius saluus Ω'' ε' *schol.* I' solus y [aliqui codd.
Cruquii] Landinus reget ε ulu&q; F beat :: ε 11 Nestor]
 ne fūrte A componere λ (v et β) componere *eccl.* ε' (et π' Fran.)
 litis π' lites Ω'' ε' 12 inter] primus eoni. Benth. ad *serm.* I 7, 11
 peliden Ω'' nisi quod peliden A festinet δ 1 (l pr.) y atri-
 dem λ ε (et Fran.) atriden *eccl.* (π' l et β) 13 Hunc A' E γ 2
 superser. δ 2 (v σ g l 2 r v et β) gloss. I' Nunc γ F λ' δ 1 ε (π' et
 Fran.) u. 14 del. Prienius, eundem post u. 16 ponit Ioannes
 Saresberiensis 14 Quidquid A (et π 1) Quicquid *eccl.* etiam *flori-*
leg. Nostradam. delyraut ε 15 Selicione λ ε atque] cæsectum
 ε libine A 16 pecc :: :: ra ε 17 Rursum Bentleius, sic
habuisse Regin. 1 falso existimans, et cf. *epod.* 16, 10 sapientia λ
 sapie :: ε poss& E :: :: sit ε 18 exexplar ε ulixen A' γ δ
 (β' v σ l r et Lips.) ulyxen F (et π) ulixem E (g v) ulyxem λ uli :: ε

qui domitor Troiae multorum prouidus urbes
 et mores hominum inspexit, latumque per aequor, 20
 dum sibi, dum sociis reditum parat, aspera multa
 pertulit, aduersis rerum immersabilis undis.
 Sirenum uoces et Circae pocula nosti:
 quae si cum sociis stultus cupidusque bibisset,
 sub domina meretrice fuisset turpis et excors, 25
 uixisset canis immundus uel amica luto sus.
 nos numerus sumus et fruges consumere uati,
 spousi Penelopae, nebulones Alcinoique
 in cute curanda plus aequo operata iuuentus:

TESTIMONIA.

23 'Circae pocula' memorat etiam Symmachus epist. I 47 25 Ser-
 uius ad Aen. VII 19 glossarium Mai classic. auct. VIII 102 26 'et
 amica luto sus' Seruius ad georg. I 400 idem ad Aen. VIII 83 Isidorus
 orig. XII 1, 25 cf. Lactantius instit. III 8, 9: 'obscenus canis aut
 sus ille lutulentus' idem epit. din. iustit. c. 37: 'satiis omnino non esse,
 quam post hominum formam, uel suem uel canem uiuere?' uu. 27
 — 70 'Nos numerus — Testa diu' florileg. Nostradam. 27 sq.
 Priscianus instit. VI 17, 88. VII 4, 12 27 'fruges — uati' schol. I' ad
 epist. I 4, 16. Willetmus uita s. Thomae I 197 ed. Giles. 28 sq. 'ebu-
 lotis Alcinoique in cute curam da plus aequo .p. i.' (in. Porf.) sic men-
 dose Porph. ad epist. I 15, 24. imitatus est Ausonius epist. 9, 13—15:
 'nam mihi non Saliare epulum, non cena dapalis, qualem Penelop(a)e
 nebulonum mensa procorum Alcinoique habuit nitidae cutis uicta iu-
 uentus' cf. etiam Gellius XVIII 9, 8

VARIA LECTIO.

19 dominator F λ 21 soltis A 22 Pculit E aduersus E a.
 ras. E nar. (g pr.) et uersis γ immersabilis A' E γ F λ' δ ε'' imners:
 ε (σ) imers: g 23 circae Ω'' ε'' (et omn. codd. Cruquii [?]) Symma-
 chus circe v g circes, s add. recent. m., v; circes y [Montepess. nar.
 Petropolit. Sorbonens. 2 Zulichenianus (NB. ≈ cod. Diuaci ap.
 Cruquii)] Valerius ad Ruffinum nouit y Valerius 24 Que λ
 soltis A 25 domina Ω'' ε'' Seruius glossar. Mai dina y
 turpis, et excors Th. Schmidius et Docderlinus turpis et excors,
 alii ex/ors y [Fran.] exsors con. Minos et Marklandus opp. Seru.
 glossar. Mai u. 26 omis. v pr. 26 immundus A E γ F λ ε ε''
 immundus δ (a l) tm: g 27 frugis ε pr. (a pr.) fruges cett. ε''
 Pph. schol. I' ad epist. I 4 florileg. Nostradam. consumere F (l)
 u. 28 post u, 29 pon. r i 28 penelope E ε (g et β π) penelo-
 pae cett. ε (et Fran. Lips. codd. Bland.) Ausonius penelopes v
 penelopes y [Basil.] florileg. Nostradam. Alcinoique, Fea
 29 equo λ operata δ operosa y [Petropolit. 2]

cui pulchrum fuit in medios dormire dies et 30
 ad strepitum citharae cessatum ducere curam.
 ut iugulent hominem, surgunt de nocte latrones:
 ut te ipsum serues, non expergisceris? atqui,
 si noles sanus, curres hydropicus; et ni
 posces autem diem librum cum lumine, si non 35
 intendes animum studiis et rebus honestis,

TESTIMONIA.

32—37 'ut iugulent — torquere' Reinerus uita Euraeli 2 ap.
 mon. Germ. SS. XX p. 562 32 Seruius ('de nocte latrones' cod. Ber-
 nens. 172) ad georg. I 287 34—37 'ut te ipsum — torquere' Rei-
 neri de ineptiis cuiusdam idiotae libellus [mon. Germ. SS. XX p. 600]
 36 'intendant — honestis' Ioannes Victoricensis 6, 11 p. 446 B.

VARIA LECTIO.

30 Qui δ 1 pulchrum ε 31 Ad estrepitum γ Astrepitum φ
 citharae A' γ δ 2 cithare E δ 1 chytarē φ λ' chytarē ψ cessantem
 ω opp. etiam codd. Bland. et florileg. Nostradam. cessantem y [1
 cod. Fecae] ω curam A' γ F λ' δ E uar. ab ead. manu ut uid,
 ε 2 uar. (β' v π' σ g corr. r v) schol. Γ florileg. Nostradam. somnum
 E ε δ 2 uar. (g pr.) y [π uar. codd. Bland. Bruxell. 2 uar.] cf.
 serm. II 7, 114: 'iam uino quercens, iam somno fallere curam' c.
 III 11, 35 sq.: 'minuentur atrae carmine curae;' cessatum ducere ut
 Plaut. Poenul. prol. 20: 'cessum ducere' Stich. 139: 'uenatum du-

cere' serm. II 4, 89: 'auditum ducere' curā (sic) y [Bamberg.]
 cessantem ducere curam I. Scaliger cessantem ducere Somnum uel
 somnum Bentleius. Ad strepitum citharae, cessatum, educere curam
 Rosellus Ad . . . cessanti incidere curam Tunstallus Ad st. c. ces-
 santem ducere σοφῶν Praediconius uu. 32—64 post epist. I 1,
 51 transponendos censent Torrentius et D. Heinsius uu. 32 sq.
 inuerso ordine exhibent y [Bamberg. Parisinus 7976 Valentin. 1]

32 hominem A' E F λ' δ ε (v π' g r v et β V) homines A corr.
 γ (σ et Fran.) Seruius flor. Nostr. Reinerus: cf. Ouid. amor. III 8,
 21: 'quotiens hominem iugulauerint'. Docderlinus falso ante homines
 distinguit surgunt] uigilant Seruius florileg. Nostradam. 33 Tu
 te ipsum ut serues coniectauit Bentleius atqui A' E γ δ 2 ε''
 Reinerus atque F λ' δ 1 ε (v π' et V) florileg. Nostrad. atquin v 1 y

34 Si oles ε 1 noles A' E γ F δ ε 2 ε'' (et 4 Bland.) Rei-
 nerus nolis λ' (g r pr. v) ω florileg. Nostradam. curres A' E 1 y
 ε 1 δ 2 (v 1 π' σ g r et 4 Bland.) schol. Γ Reinerus cures F λ' δ 1
 E p. ras. (β' v 2 v) florileg. Nostradam, queres Ieuerus ad Lucan.
 III 657 'hidropic' δ hydropicus cett." 36—39 desunt quaedam
 in ε 36 lutendes Ω'' Intendens v π' r pr. Intendas y [π 2] flo-
 rileg. Nostradam.

inuidia uel amore uigil torquere. nam cur
 quae laedunt oculum festinas demere: siquid
 est animum, differs curandi tempus in annum?
 dimidium facti qui coepit habet: sapere aude; 40
 incipe! qui recte uiuendi prorogat horam,
 rusticus expectat dum defluat annis: at ille
 labitur et labetur in omne uolubilis *aenom.
 quaeritur argentum puerisque beata creandis
 uxor et inculcae pacantur uomere siluae. 45
 quod satis est cui contingit, nil amplius optet.

TESTIMONIA.

cf. Hieronymus comment. in Zachariam II 6 [Vallars. VI 826] Horatio non nominato: 'dimidium facti qui bene coepit (cepit) habet' item hunc nersum laudat Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 inter 'floseulos epistolarum Oratii'. Ausonius epigr. 81: 'incipe: dimidium facti est coepisse' 40 cf. Auson. de conexis p. 198 Bip.: 'incipe, quidquid agas! pro toto est prima operis pars' 'et quod ait Horatius: sapere aude: ne non te ratio subiugiet prius quam metus' Augustin. de quant. animae 41 [t. I 421 Ben.] 42 sq. Ioannes Saresburiensis epist. 263 42 imit. Iuuenalis 14, 25 sq.: 'rusticus expectas, ut non sit adultera Laryae filia' 43 cf. Ouid. met. X 619: 'labitur occulte fallitque uolatilis aetas'

VARIA LECTIO.

38 Que λ ledunt EF λ δ 1 oculum EF λ' δ 1 (v π' σ 2 r et 2 Bland.) Bentl. oculos A' γ λ corr. δ 2 (β' σ 1 g v et 2 Bland.) florileg. Nostradam. defic. ε siquid F λ' (v v corr.) opp. florileg. Nostradam. (et 4 Bland.) 39 difers A curanti ε 40 cepit δ 1 sapere λ 41 uiuendi qui recte A' γ F λ' δ ε (β' v π' σ 1 r v) qui (quis Pf.) recte uiuendi E (σ 2 g) Pph. Bentleius, in altera lectione ambiguum esse putans, utrum recte uiuendi uelit an recte prorogat; cf. art. poet. 29 et uar. lect. I 18, 74; schol. r in marg.: 'ORDO. Qui prorogat horam recte uiuendi' uiuendi recte qui y ω flor. Nostr. 42 expectat δ defluat] fluat A pr. ε (σ pr.) annis] aenis φ

III E 43 Inuolubilis omne γ aenom Ω" 44 Queritur γ λ δ 45 inculae placantur Wakefeldius perarantur Nodellius opp. florileg. Nostradam. et cf. Germanicus in Arat. phaenom. p. 96 ed. 1589: 'fructusque dabat pacata colono sponte sua tellus'

u. 46 del. Lehrsius 46 Quod ε contigit λ δ ε (et β) contigit cell. ε' (et Fran. V [?] cum alio Bland.) flor. Nostr. enutringet r contigit y [2 Bland.] contigerit Doederlin. contigit, is Stallbaum. cum y [V, per tituram]; contigit, hic y Lambinus nihil A' γ δ ε (v π' et Fran. V sed per tituram) nichil g (et β) flor. Nostr. nil EF λ' (σ r v)

non domus et fundus, non aeris *aceruos et auri
aegroto domini deduxit corpore febris;
non animo curas: ualeat possessor oportet,
si comportatis rebus beue cogitat uti. 50
qui cupit aut metuit, iuuat illum sic domus et res
ut lippum pictae tabulae, fomenta podagram,
auriculae citharae collecta sorde dolentis.
* sincerumst nisi uas, quodcumque infundis acescit.

TESTIMONIA.

47 sq. Hildebertus moral. philosoph. p. 988 51 sq. 'qui capit
(sic) — podagram' Hildebertus moral. philos. p. 988 53 'collecta
sorde dolentis' Probi appendix p. 195 K. 54—60 'sincerum est uas,
ei si quodcumque infundas — et mens' Hildebertus moral. philos. p. 980
54 florilegium Parisin. 8818^a; glossarium Mai class. auct. VIII 15
ecbasis captiui u. 321 Reineri uita Reginardi 1 [mon. Germ. SS. XX
p. 671]

VARIA LECTIO.

cf. appar. crit. ad epist. II 1, 17. 31 optes A opte et γ
uu. 47—49 omis. v 1 (et β 1) 47 eris A λ aceruus Ω'' ε
(et β 2 π' Fran.) florileg. Nostradam. 48 domui ε deduxit δ
deduxit cett." ε (et β 2 π' Fran.) gloss. I' flor. Nostr. pr. Hildeb. deducit
y flor. Nostr. corr. deducet v 2 uar. y deducunt y febris y [π 1
Regincns. 1] febres E 1 F λ' δ 1 ε A 2 (v 2 g r 1 v et β 2 Fran. Lips.)
Hildebertus febrem A' γ E 2 δ 2 (σ r 2) florileg. Nostradam. ['febres.
alii febrem quoque, alii febrim habent' (?) Crug.] 49 possessor A
50 conportatis γ F λ δ (v σ r et Lips.) florileg. Nostradam. com-
portatis A' E ε (β' g l v et π) 51 aut[†] aut' δ ac v y opp. florileg.
Nostr. Hildeb. et] aut A uar. flor. Nostr. // et δ et cett." ε'' (et Bland.)
ac y 52 lippū F λ' piete tabule λ (g) florilegium Nostradamense
pictae tabulae cett." ε'' tabulae pictae y Hildebertus pictae in marg.
σ fomenta Ω'' ε'' Pph.' florileg. Nostradam. tomenta Bouhierus
opp. Burmann. ad anthol. Lat. II p. 485 podagra ε 1 podagram
cett." ε 2 ε'' Pph.' florileg. Nostradam. Hildebert. podagram y [Pot-
tieri cod. 10 (?) et 1 apud Oudendorpium ad Appul. met. V p. 339
Dessauicus. II] Bentl. opp. Docertiu. I 83; abstractum positum pro
concreto 53 cytharae F λ' δ ε cithare E dolentis A' γ (et π 1)
Probus doleutes A corr. E F λ' δ ε ε (et β' Lips.) florileg. Nostra-
dam. 54 Sincerum est Ω'' ε'' Sincerum, om. est florileg. Nostra-
dam. Parisin. 8818^a glossarium Mai ecbasis captiui infundit δ
(et β 1) acescit A E pr. F λ' δ (β' v π' σ r v) florileg. Paris. 8818^a
glossarium Mai ecbasis captiui accessit E corr. γ 1 ut uid. ε 1 (a g

sperne uoluptates: nocet empta dolore uoluptas. 55
 semper auarus eget: certum uoto pete finem.
 inuidus alterius macrescit rebus opimis:
 inuidia Siculi non inuevere tyranni
 maius tormentum. qui non moderabitur irae,
 infectum uolet esse, dolor quod suaserit et mens, 60
 dum poenas odio per uim festinat inulto.
 ira furor brevis est: animum rege; qui nisi paret,
 imperat: hunc frenis, hunc tu compesce catena.

TESTIMONIA.

55 Hieronymus aduersus Iovinianum II c. 12 [Vallars. II 342*]
 Ioannes Saresber. polierat. 8, 6 Hieronymum laudans 56 'semper
 auarus eget' Hieronymus comm. in Ecclesiasten c. 5 [Vallars. III 430*]
 Isidorus orig. X s. u. 'auarus' Columbanus ad Sethum n. 37; florileg.
 Paris. 8818*; in Aquigrano palatio n. 67 ed. Dümmler. [Haupt. antiqu.
 Germ. annal. XII 463] 'certum — finem' Ioannes Saresberiensis polier.
 VII 23 57—59 'inuidus — tormentum' florilegium Paris. 8818*
 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68; sed utrobique et in florileg.
 Nostradam. post u. 57 hic legitur pentameter: 'et uidet illius
 prospera cum lacrimis' 57 Lactantius ad Statii Theb. I 127
 58 sq. cf. Ioannes Saresberiensis polier. VII 24: 'nec leue tormentum
 credas (sc. inuidiam), quo nullum grauius potuerunt Siculi excogitare
 tyranni' u. 61 om. floril. Nostrad. 62 sq. floril. Par. 8818* Hildeb.
 mor. phil. p. 980 Vincent. Bell. specul. histor. VII 68 62 cf. Seneca
 de ira I 1, 2: 'quidam ex sapientibus uiris iram dixerunt breuem insaniam'
 Themistius or. de amicitia p. 7 D.: 'ἐγὼ δ' οἶμαι τὴν ὀργὴν
 μανίαν ὀλιγοχρόνιον εἶναι'

VARIA LECTIO.

pr.) Hildebertus aciesit ε p. ras. (g corr.) aciesit γ 2 accessit florileg.
 Nostradam. 55 Semper uoluptates nocent ε 1 ut uid. Spne ε
 empta] omis. A pr. dolor :: ε 57 macrescit δ ut uid. macrescit
 cell." ζ " cons. r macrescit σ 1 y floril. Nostr. et Parisin. 8818*
 Hildebertus Vincentius de pentametro post hunc uersum in florilegii
 interpolato uide testim. u. 58 omis. δ 1 58 Inuidia ε
 59 maius] magis florileg. Parisin. 8818* opp. Nostradam. irae
 A' E γ ε (et Lips.) Pf. gloss. F ire a 2 g l 2 (et fort. Lips. 1) florileg.
 Nostradam. iram F l' 1 δ 1 A 2 (et π 1) aenum Pph.; posteriora tem-
 pora uerbum moderari cum accusatio coniungere solebant 60 uolet
 ε et mens] exmens y H. Stephanus opp. florileg. Nostradam. et
 uide Rothmaler. de Hor. uerborum inuentore, Berol. 1862 p. 21
 amens y [cod. Vatic. (?) in Murcti uar. lect. 18, 3]; habemus ξ v
 διὰ θυοῦν 62 furor ε heuis ε pr. 63 Impera, et hunc y
 [H. Stephani cod. uetustus (?)] coupece A γ F l' (v) compesce
 E δ ε ζ " florileg. Nostradam. catena A' γ F l' δ ε ζ " (et r corr.)

fingit eum tenera docilem ceruice magister
 ire uiam qua monstret eques: uenaticus, ex quo 65
 tempore ceruinam pellem latrauit in aula,
 militat in siluis catulus. nunc adhibe puro
 pectore uerba puer, nunc te melioribus offer.
 quo semel est imbuta recens, seruabit odorem
 testa diu. quodsi cessas aut strenuus anteis, 70
 nec tardum opperior nec praecedentibus insto.

TESTIMONIA.

66 sq. cf. Willelmus uita s. Thomae [Giles. I 183]: 'ceruinam pellem postquam latrauit in aula, militat in syluis catulus' Seruius ad Aen. VII 480: 'ceruinam catulus pellem latrauit in aula' 67—70 'nunc adhibe — diu' Reineri uita Wolbodonis I [mon. Germ. SS. XX p. 565] 68—70 'nunc te — diu' Hildebertus moral. philos. p. 983

69 sq. 'quo — diu' Augustinus de ciuit. I 3. florilegium Paris. 8818^a Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 Ioannes Saresberiensis polierat. VI 4 metalog. II 7 Hincmarus Remensis epist. ad Carolum III Crassum c. 1 [historiae Francorum scriptor. ed. du Chesne II 485^b] idem ad episcopos quosdam Franciae epist. c. 1 [II 487^c]; uita s. Anselmi c. 4 [Giles. V 314] cf. Ioannes Saresberiensis polier. VII 9: 'quoniam et testa diutius seruat odorem ovis, quo semel est imbuta recens' Hieronymus epist. 10 ad Paulum [Vallars. I p. 25^a]: 'etiamsi aqua plena sit, tamen eundem odorem lagoena seruat, quo dum rudis esset, imbuta est' 69 florilegium Paris. 8069 omisso 'est'

VARIA LECTIO.

*Hildebertus cathena florileg. Nostradam. ut enis E 1 catenis E 2 (σ 2 g) y [Bruzellens. Valentian. Zulichem. 2 aliqui codd. Cruquii] cathenis florilegium Paris. 8818^a catenę r pr. 64 fingite cum Pph.'
 eum v pr. ut uid. cons. Pph.' equum v corr. florileg. Nostr. aequū δ ut uid. haequū φ aequū ψ equum cett." ζ" 65 qua E (v 1 ? l) y [Bruzell. p. ras. Petrensis Valentian. 1] Bentl. quam cett." ζ" florileg. Nostradam. cf. Liu. XXXII 11: 'pedites iubet, qua dux monstraret uiam, ire' Vergil. Aen. I 418: 'corripuere uiam interea, qua semita monstrat' monstret E γ F λ' δ ε (β' π' a r) mostret A monstra: v σ g v y [Bruzell.] florileg. Nostradam. Bentl. eques A
 66 Ceruinam pellem latrauit tempore in aula γ pellā φ p/ellā ψ puellā F 1 ? lacerauit y opp. etiam Scru. florileg. Nostradam.
 67 adhibe A' E γ F λ' ε ζ' (et 4 Bland.) adhibe δ 1 aut pr. ut uid. (β' g) florileg. Nostr. adibe σ 1 ? r adibe σ 68 Pectorę A 69 Imbuta A' E γ F λ' ε 1 (π' σ et β) imputa δ 1 imbuta δ 2 ε 2 (v a 2 aut corr. l r v et Fran.) florileg. Nostradam. et Parisin. 8069 Ib: g recens] omis. ε 1 add. ε 2 uu. 70. 71 quodsi — insto] del. Lehrsius
 70 strenuus E 71 operior A' γ opperior E opperior cett.
 nēc A ne^o E precedentibus γ*

III

Iuli Flore, quibus terrarum militet oris

Claudius Augusti priuignus, scire laboro.

*Thraecane uos Hebrusque nivali compede uinctus,

an freta uicinas inter currentia turris,

an pingues Asiae campi collesque morantur?

5

quid studiosa cohors operum struit? hoc quoque curo.

quis sibi res gestas Augusti scribere sumit?

bella quis et paces longum diffundit in *aeuom?

quid Titius, Romana breui uenturus in ora,

Pindarici fontis qui non expalluit haustus,

10

TESTIMONIA.

I 3, 2 scire laboro] isdem uerbis hexametrum finit imitator Horati Persius 2, 17 3 'compede uinctus' ecbas. captini u. 248 et 308 9 cf. Auson. Mosell. u. 476: 'ibis in ora hominum laetoque fouebere cantu'

VARIA LECTIO.

I 3. AD IULIVM FLORVM E γ F λ' δ (π' σ a r v et Fran.) schol. Γ: γ [Petro-pol. cons. Sorbonens.] add: SATYRARVM SCRIPTOREM. inscriptione carent A ε (v g et β) 1 militet δ militet cell." ε" (et Bland.) Pf. militat γ horis E 2 priuigenus γ Threca E Tracha γ F λ Thracia cell.' ebriusq. E compede A (et β) Pph. compede cell.' ε" (et π' Fran.) Pf. u. 4 ad marg. A 4 an] ac Pph. uicinas inter A; nas inter supplicuit A 2, abscisso A 1; item rres in turres currencia λ turris γ 1 (v 2 a g) γ [Bruxellens. 1 Mellicens. Parisin. 8214] Pph. turres A turres E F λ' ε δ 2 (β' σ r v et Lips.) Porph. bis in interpretat. terres δ 1 terras v 1

† turris

γ [V cod. Silu. ap. Crug.] praetulit Bentl.; terras γ [π]; schol. Γ: 'turres dixit has ciuitates, quia in alto sunt positae' cf. Lucan. VIII 954 de his ipsis oppidis: 'Threiciasque legit fauces et amore notatum aequor et Heroas lacrimoso litore turres' lectio 'terras' propter terrarum u. 1, unde nata est, improbanda esse uideatur 5 colles campi, σ morantur v 6 choors A' coors γ operum] omis. γ pr. struit Ω" ε" struat v σ 2 haec quoque ω 7 augus A sumit Ω" ε" sumat v σ 2 sūmit g 8 paces] pacis σ pr. γ pacem γ cf. epist. II 1, 102 Lucret. V 1229 Plaut. Pers. u. 753 schol. Γ: 'None dictum, cum grammatici nequent plnrali numero declinari' diffundat v σ 2 aeuum Ω" 9 ticius ε ticius A γ 10 Pyndarici F λ haustus] 'Haustu] num haustu?' Pph. Porph. sed cf. Symmach. epist. 9, 88 p. 174 Sciopp.: 'Gallicanae facundiae haustus requiro'

fastidire lacus et rinos ausus apertos?
 ut ualet? ut meminit nostri? fidibusne Latinis
 Thebanos aptare modos studet auspice Musa,
 an tragica desaeuit et ampullatur in arte?
 quid mihi Celsus agit, mōitus multumque monendus, 15
 priuatas ut quaerat opes et tangere uitet
 scripta Palatinus quaecumque recepit Apollo,
 ne, si forte suas repetitum uenerit olim
 grex auium plumas, moueat cornicula risum
 furtiuis nudata coloribus? ipse quid audes? 20
 quae circum uolitas agilis thyma? non tibi paruom
 ingenium, non incultum est et turpiter hirtum:
 seu linguam causis acuis seu ciuica iura
 respondere paras seu condis amabile carmen,
 prima feres hederæ uicticis præmia. quodsi 25

TESTIMONIA.

14 'tragica — arte' glossarium Mai classic. auct. VIII 55
 16—20 'Priuatas — coloribus' Reineri de ineptiis cuiusdam idiotæ
 libell. 2 [mon. Germ. SS. XX p. 603] 17 cf. Ioannes Saresberiensis
 polierat. II 26: 'scripta Palatinus qn: tenebat Apollo' 18—20 'quod
 (quid Vincent.) si forte — coloribus' florileg. Nostradam. Vincentius
 Bellonacensis specul. histor. VII 68 18 sq. cf. Auianus fab. 5, 3:
 'ne detracta grauem faciant miracula risum' 19 'moueat — risum'
 Seruius ad Aen. XI 522 23—25 'seu ciuica — prima fores hercle
 uicticis præmia palmae' Pseudoacron uolgatus (Wolfeubutt.) c. I 10,
 I; non noster Acr. 24 Pseudoacron uolgatus ad art. poet. 436, non
 noster Acr. 25—29 'Quod si — cari' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

12 Ut ualet ε minit ε 14 thragica E traica A desaeuit
 E φ (α) deseuit cell. ε" airtes γ 15 ait γ ait δ agit cell. ε" ε"
 Pph. 16 querat E γ λ uitæ φ 19 cornicula Ω" ε" florileg.
 Nostradam. Reinerus uulpecula Seruius cf. adnotat. epist. I 7,
 29 risu ε 20 mundata ε a. ras. 21 thyma E γ δ ε paruom
 y [π] paruom Ω" ε (et β' Lips.) 22 nō λ et A' E γ δ ε (ν σ
 g v et β π ι) Bentl. nec F λ' (r v i uar. et π 2 Fran. Lips.) non y
 hirtum F λ' hyreum γ 23 ciuica ε 24 Responsare E
 25 hederæ E i γ φ δ ε (ν l i 2 aut corr. v et Fran.) hederæ ψ edere
 λ ederae A (a 2) ederae E 2 (σ a i l i aut pr. r) premia A φ quod
 si] q: si E i quidsi l pr. u. 26 post u. 27 pon. Hitzigius; ordi-

frigida curarum fomenta relinquere posses:
 quo te caelestis sapientia duceret, ires.
 hoc opus, hoc studium parui properemus et ampli,
 si patriae uolumus, si nobis uiuere cari.
 debes hoc etiam rescribere, sit tibi curae
 30
 quantae conueniat Munatius, an male sarta
 gratia nequiquam coit et rescinditur ac uos
 seu calidus sanguis seu rerum inscitia uexat
 indomita ceruice feros? ubicumque locorum

TESTIMONIA

28 sq. Ioannes Victoriensis p. 271 B. 28 "parui properemus"
 ut e contrario 'ampli' diuites dicuntur" schol. Vergil. eclog. 7, 29
 29 cf. eebasis captin. n. 516: 'si uolumus genti, si nobis uiuere cari'
 31—35 'Heu male parta — Diuitis' florileg. Nostradam. 31 sq.
 Hieronymus contra Rufinum I 1 [Vallars. II 459]: 'Flaccus quoque in
 epistola quam scribit ad Florum: male, ait, sarta gratia nequidquam
 coit et rescinditur' 32 cf. Petronius 113: 'credo ueritas, ne inter
 initia coeuntis gratiae recentem cicatricem rescinderet'

VARIA LECTIO.

nem cum alijs libris tum et florilegio Nostradamensi traditum retinere
 maluimus cons. Porph. 26 tormenta con. Ionex u. 27 omis. e
 pr. 27 caelestis Ω "celestes florileg. Nostradam. sapiencia λ

† uolum'

29 patrie γ λ uolumus ε cupimus v opp. Pph. florileg. No-
 stradam. Ioann. Victoriens. kari v y [Basil. Petropolit.] 30 sit
 A' E γ F λ' ε δ 2 ζ" (et omn. codd. Cruq.) Pph. Porph. gloss. Γ;
 si δ 1 A p. ras. y; sit, t in ras. v: ergo sit v 1, si v 2, sit v 3;
 si tibi curae est Bentl. ex coniectura. 'deest an, ut sit sensus: an
 sit tibi curae Munatius' Porph. cure λ 31 Quante A λ δ 1 Quam
 te Muretus conueni//// A conuenit E pr. (a) minatus v a 1 (et
 π pr.) minatus g (et Lips.) numatius v y 32 Gracia A ε nequi-
 quam E γ 1 F λ' δ ε (v σ a r 2 v et β π) Pph. Porph. nequicquam A
 γ 2 (et Fran. Lips.) florileg. Nostradam. nequitquam g ne qui//quam
 r cogit γ ac Ω" ζ" flor. Nostr. at v y at y ω ante Bentl.

33 Seu . . . seu γ 2 superser. (σ) y [Gronou. i Zulichem.; Seu
 etiam miniator cod. Paris. 8214] ω [Venet. 1481] Heu . . . heu
 Ω" ζ" (et omn. Bland.) Heu . . . et florileg. Nostradam. aut . . .
 aut interpret. schol. ε cons. schol. Γ rerum] ueri suspie. Bentl.
 opp. florileg. Nostradam. insciscia ε uexat E uersat y 34 ferox
 γ 1 locorum] colorum A

uiuitis, indigni fraternum rumpere foedus,
pascitur in uestrum reditum notitia iuuenca.

35

III

Albi, nostrorum sermonum candide iudex,
quid nunc te dicam facere in regione Pedana?
scribere quod Cassi Parmensis opuscula uincat,
an tacitum siluas inter reptare salubris,
curantem quicquid dignum sapiente bonoque est? 5
non tu corpus eras sine pectore: di tibi formam,
di tibi diuitias dederunt artemque fruendi.
quid uoueat dulci nutricula maius alumno,

TESTIMONIA.

35 cf. ecbasis captiu. 519: 'indigni quocunque sumus dirumpere foedus'

I 4. nu. 8—14 florileg. Nostradam. 8—11 'quid — crumena'
Ioannes Saresberiensis metalog. I 7

VARIA LECTIO.

35 rumpere δ fedus λ foedus *cett.* *commate* post uiuitis
omisso punctum post foedus *pon. cum alii tum Doedertinus*

36 Pascitur δ

I 4. AD ALBIVM TIBVLLVM (TEB: a; om. σ) E γ (σ a et Lips.)
AD ALBIVM (TEB: add. Fran.) ELEGOR (ELEGIVM FL'v ELEGIORU
 π r 1 et Fran.) SCRIPTOREM F λ' δ (r p. ras. v cons. Fran.) 1 ALBI
A 2 regione E 3 cassi A' E γ ϵ pr. ut uid. Pph.' cassi F δ a.
ras. ϵ corr. casu λ 4 interreptare δ ϵ (σ g r v 1) inter reptare A'
E F λ' (β' π' v 2) Pph.' cons. γ ; perexiguo intervallo plures: inter-
reptare atibi non inuenitur reptare] λ reptare γ pr. salubris γ 1
(σ 2 et π 1) Pph.' salubres *cett.* ϵ (et β' Lips.) 5 quicquid Ω'' ϵ
(et β' Lips.) quitquit g quidquid y [π a. ras.] bonumque γ (et π a.
ras. π uar. 1 Bland.); v parum liquet 6 cum tu corpus eras sine
pectore, di Mulherus eris Praediconius et Horkelius di A' E
 γ F λ' dii δ ϵ ψ corr. λ 2 Di A' E γ ϕ λ' dii ψ δ ϵ 7 diuitias λ
dederunt A' γ F λ' δ ϵ (v 1 et β 1 ut uid. π 1 omn. Bland.) de-
derant E λ corr. (v σ g r v 2 et Fran. Lips.); schol. F: 'metri ratione
breuem syllabam fecit dederunt' gloss. ϵ repetit in margine DEDE-
RUNT ut formam memorabiliorem. Tibull. III 5, 4: 'dedērunt' et
cf. Hor. epod. 9, 17 serm. I 10, 45 8 foueat ϵ 1 maius] magis A

qui sapere et fari possit quae sentiat, et cui
 gratia fama uoletudo contingat abunde, 10
 et mundus uictus, non deficiente crumina?
 inter spem curamque, timores inter et iras
 omnem crede diem tibi diluxisse supremum:
 grata superueniet quae non sperabitur hora.
 me pinguem et nitidum bene curata cute uises, 15
 cum ridere uoles, Epicuri de grege porcum.

TESTIMONIA.

12 sq. tractatus de duce Ernesto 38 [VII 247 H.], sed 'credo' . . .
 'mibi' 13 sq. Thomas Cantuariensis epist. 325 [p. 231 Gil.] Ioannes
 Saresberiensis polierat. II 27 13 cf. Martial. III 54, 3 sq.: 'si sa-
 pis, utaris totis, Colline, diebus, extremumque tibi semper adesse pu-
 tes' 14 Hildebertus moral. philos. p. 976 uita Adalberonis c. 12
 [Pertz. XIII = XII 135] echasis captini u. 219 15 sq. Hieronymus
 aduersus Iovinianum II c. 12 [Vallars. II 342*] idem huc respicit adu.
 Iovin. II c. 36: 'Epicurum nostrum sudantem in hortulis suis, inter adu-
 lescentulos et mulierculas alloquatur; fauent tibi crassei, nitidi, deal-
 bati . . . quoscumque formosos, quoscumque calamistratos, quos erine

VARIA LECTIO.

9 Quam sapere et fari ut possit, quae sentiat, utque Lambi-
 nus Qui E 1 δ 1 ε 1 (l et β 1 4 Bland.) Cui ε Qui ψ λ δ 2 (et π)
 Qin φ Quin A' γ E 2 (g r et Lips.) Quam v σ v (et Fran.) y florileg.
 Nostradam. Ioannes Saresber. 'nisi ut' gloss. l' quae] q. 10 A
 10 Gracia A ualitudo γ (β' g r i) florileg. Nostradam. contin-
 guat ψ a. ras. y contingit δ 1 habunde γ δ ε 11 Et mundus
 A' E γ δ 2 (β' v σ g r et π corr. Lips.) Ioannes Saresber. Et modus
 et F λ' δ 1 (v et π a. corr.) flor. Nostradam. Et mudus ε: gloss. Γ:
 'i. e. moderata uita'. Et domus et Bentleius, sed cf. Ammian. Mar-
 cellin. XXVIII 5: 'mundiore uictu stipendioque milite recreato'
 Auson. grat. act. p. 291 ed. Bipont.: 'uictum, uestitum, supelle-
 etilem, munda, non splendida' epist. I 5, 7: 'munda supellex'
 crumina A' γ F δ ε (v π' r) crumena E ψ corr. λ' (β' σ g v) florileg.
 Nostradam. cf. Iuuenal. 11, 38: 'deficiente crumina' (uar. culina)
 Camens Boivinus uu. 12—14 hic delendos et post epist. 3, 19
 transponendos esse censuit Schützius opusc. p. 334 opp. florileg. No-
 stradam. tumores inter et iram E (non g) sed cf. Statius Theb.
 V 425 sq.: 'postquam timor iraque cessit uoltibus' iram E y [Ba-
 sil.] 13 supraemū A u. 14 om. g opp. florileg. Nostradam.
 14 super ueniat A 1 ε 1 (l i) opp. florileg. Nostradam. ecbas. captiui
 Hildebert. Thom. Cantuariensis. uita Adalberonis que λ 15 curata
 δ eurnata l 1 u. 16 pars non extat in ε 16 cū grege E

V

Si potes Archiacis conuiua recumbere lectis
 nec modica cenare times holus omne patella,
 supremo te sole domi, Torquate, manebo.
 uina bibes iterum Tauro diffusa palustris
 inter Minturnas Sinuessanumque Petrinum: 5
 si melius quid habes, arcesse, uel imperium fer.
 iamdudum splendet focus et tibi munda supellex.
 mitte leuis spes et certamina diuitiarum
 et Moschi causam: cras nato Caesare festus
 dat ueniam somnumque dies; impune licebit 10
 aestiuam sermone benigno tendere noctem.

TESTIMONIA.

composito, quos rubentibus baccis nidero de tuo armento sunt, immo inter tuos suos grunniunt' Ioannes Saresberiensis polierat. VIII 6 laudans Hieronymum

I 5. 7 cf. uita Benedicti abbatis Clusensis c. 6 [Pertz. XIII] = XII 201]: 'splendet ut focus, sciphorum, lancis et cantari esset munda supellex' 8 florileg. Nostradam. 11 cf. Hieronymus epist. 130 ad

VARIA LECTIO.

AD TORQVATVM *E* γ *F* λ' δ (σ *a r v* et *Fran. Lips.*), *E* (et *Lips.*) *y* add. ORATOREM 1 archiacis Ω" ε" (et *codd. Bland.*) *schol.*

† *archiacis*
 I' *Pph.* *Porph.* archiacis *v* archaicis *y* ω *commentator Cruquianus* arcanis *y* 'Archias breues lectos fecit, inde Archiaci dicti sunt' *Porph.*

2 cenare γ ε cenare *A* olus *E Pf.* holus *cett.* ε" *Pph.*

4 tauro δ palustris ε (*g r* et π 2 *Lips.*) *y* palustri *A* i δ 1 ? (et *Fran.*

2 *uar.*) palustres *cett.* *A* 2 δ 2 ε (et β' π 1) 5 menturnas γ (α) me-

neturnas *A* sinuessanum γ δ 6 SI Ω" ε" (et *omn. codd. Cruqui*)

Sin ω: hac uero particula nusquam utitur *Flaccus* arcesse *A* γ *F*

λ' δ ε" arces se ε accerse *E* (i 2 *v*) cf. *Fca* ad h. l. imperium λ

(*v*) ip: *g* fer] euanuit ε u. 6 post u. 7 pon. *y* [1 *cod. Fcae*]

Fca; u. 7 in margine exhibet *y* [*Bruzell.*] u. 7 del. *Gruppeus*

7 iam dudum (iamdudum δ *a Lips. alii*) Ω" ε" iamdudum Hau-

ptius supellex δ 8 leuis *A* *E* γ 1 (*v* σ 2 *g r* pr. ? et π) leues *cett.*

A 2 γ 2 (β' σ 1 *v* et *Lips.*) florileg. Nostradam. diuitiarum *A*, ε non

liquet: diuitiorum *Doederlini suspicio opp. florileg. Nostradam.*

9 Moschi c:] c: Moschi *y* editoris quidam (*Fca Meinekius alii*) opp.

Ω" ε" *Pph.* cesare *A* λ f :: :: s ε 10 sonumque γ in-

pune *A* γ λ δ ε (*v* π' σ et β) *Pph.* impune *E F* (*a g l r v* et *Fran.*) *Pf.*

lic :: :: ε 11 Estiuā *A* Aestiuam *cett.* Festiuam *y* [*Berolin.* 1

quo mihi fortunam, si non conceditur uti?
 parcus ob heredis curam nimiumque seuerus
 adsidet insano. potare et spargere flores
 incipiam patiarque uel inconsultus haberi.
 quid non ebrietas dissignat? operta recludit,
 spes iubet esse ratas, ad proelia trudit inertem,
 sollicitis animis onus adiunxit, addocet artis.

15

TESTIMONIA.

Demetriadem [Vallars. I p. 991⁶]: 'numquam dies tibi longi erunt; sed, quamuis aestiuis tendantur solibus, breues uidebuntur' 12-14
 'Quo — insano' florileg. Nostradam. 12 'quid michi dinitio, si non conceditur uti?' Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68
 uu. 16-20 florileg. Nostradam. 16-19 Hildebertus moral. philos. p. 986 16 schol. Γ epist. I 7, 6

VARIA LECTIO.

1 cod. Bormansi (Zimmermanni annal. 1838 p. 616) Louaniensis Sorbonens. 1 ut uid.] Mcinckius; gloss. Γ interpret.: 'breuem', et cf. Hieronym. quem supra laudauimus et Calpurn. ecl. 1, 1-3: 'non-dum Solis equoa decliuis mitigat aestas, quamuis et madidis incumbant prela racemis et spument rauco feruentia musta suauro'. denique lectio 'festiuam' propter 'festus' u. 9 minus probanda esse uideatur extendere γ ω uu. 12-20 del. Gruppens 12 quo] Quod γ Quid, uar. quo σ Quo etiam florileg. Nostradam. fortunam E F λ' δ a. ras. (π' g 1 r) gloss. ε et ut uid. A' ε a. ras.; fortuna γ δ p. ras. (β' σ g 2 v) florileg. Nostradam. et ut uid. A 2 ε p. ras. (et codd. Bland. ut uid.) Docderlinus (fortuna v 1 an v 2 non liquet) fortunae y Fea fortuna ē y [Zulichemian.] siue Diuaci cod. fortunas y [1 cod. Valartii (?) Murctus Lambinus alii; cf. Ouid. amor. II 19, 7: 'quo mihi fortunam, quae numquam fallere curet?' ibid. III 7, 49: 'quo mihi fortunae tantum . . .'] Catonis distich. 4, 16: 'quo tibi diuitia, si semper pauper abundas?' serm. II 5, 102 conceditur] ceditur ε 14 Adsidet A' E F λ δ (β' v π' r) Assidet γ ε (σ g l v) florileg. Nostrad. portare A a. ras. 15 paciar E λ ε 16 ebritas A hebrietas φ λ' ε corr. dissignat A E γ ψ φ corr. λ' δ (β' v r et π) schol. Γ epist. I 7 designat φ pr. ε (σ a g v et Lips.) Pph. florileg. Nostr. Hildebert.; Porph. interpret.: 'aperit' 17 in proelia ω proelia A E γ F λ' plia δ ε inertem E ψ corr. ε (π' σ r) gloss. Γ uar. in-[†]hertem δ 1 (v) inermem A' γ λ' δ 2 (β' σ 2 g) florileg. Nostrad. inermem F (sic) inermen v inermes Hildebertus; cf. Senec. de ira I 13, 3. 1: 'utilis, inquit, ira est, quia pugnaciores facit. isto modo et ebrietas: facit enim proteruos et audaces, multique meliores ad ferrum fuere male sobrii . . . et mortis timor etiam inertissimos excitauit ad proelium' 18 & docet E opp. floril. Nostr. ad/docet A

fecundi calices quem non fecere disertum,
 contracta quem non in paupertate solutum? 20
 haec ego procurare et idoneus imperor et non
 innitus, ne turpe toral, ne sordida mappa
 congruet naris, ne non et cantharus et laux
 ostendat tibi te, ne fidos inter amicos
 sit qui dicta foras eliminet, ut coeat par 25
 iungaturque pari: Butram tibi Septiciumque

TESTIMONIA.

19 schol. I^o epist. I 15, 20: 'ut supra: facundi — disertum' cf. ecbas. captiu. n. 738: 'Treuirici calices quos non fecere loquaces?' 21 sq. 'haec — innitus' Seruius ad Aen. X 444 22 sq. 'ne turpe — nares' glossarium Mai tribus locis classic. auct. VIII 153, 501, 582 uita Benedicti abbatis Clusensis c. 6 [Pertz. XIII = XII 201] cf. ecbas. captiu. nn. 1017 sq.: 'praeuideas ne turpe toral nec sordida mappa, sordidus aut dapifer nares congruet edentum' 22 'ne turpe toral apocope est' Seruius ad Aen. I 701 'ne sordida mappa' Seruius ad Aen. II 272 23 Quintilianus inuit. XI 3, 80: 'nam et corrugare nares Horatius ait... indecorum est' 24 sq. 'ne — eliminat' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

artis y [Montepessul.] artes Ω''ζ'' florileg. Nostradam.

19 Fecundi F ε (β' σ a g l v) schol. F (v; foec. Fran.) epist. I 15 bis floril. Nostr. Hildebert. Fecundi λ Faecundi γ (v r et π corr. cons. Lips.) Fancundi A Faecundi E δ (et π pr.) schol. γ Bamb. epist. I 15; cf. Ouid. metam. XIII 791: 'lurida supponunt fecundo sulphura fonti' trist. V 12, 37 sq.: 'denique non paruas animo dat gloria uires et fecunda facit pectora laudis amor' disertum δ (et π) desertū l pr. y 21 ego] ergo γ a. ras. λ a. corr. et idoneus procurare (procurare γ pr.) imperor γ inperor y [β] opp. Pph.' Porph.' Seru. 23 Congruet A' E F λ' ε δ 2 y [Bamberg. Barcin. Bruxell. Gronou. Mellic. Parisin. 8214 Reginens. 1] ecbasis captiu. Congru& δ 1 Congruet γ (β' π' σ r v) cons. Pph.' (v 1 non tiqu.) naris A' E y [π Mellicens.] Pph.' nares cett.' ε (et β' Lips.) nec non et β' v g opp. Pph.' cantarus δ ε opp. Pph.' lans F λ' (π') 25 foras seliminet A eliminat] sic, sed iminet in ras. ε eliminat y florileg. Nostrad. post eliminat punctum ponit Paulus, comma Ribbeckius ut A' E γ δ ε ζ' (et β' π 1 aut pr.) et F λ' (et π 2 aut corr. Lips.) 26 butram A γ φ ε δ 2 (β' v π' g r) brutam E ψ λ' (σ et codd. Cruquii) butrā δ (a) † butrā brutam v; BVTRA apud Gruter. p. 1071 et 1521. Brutum o

† septiciū
 septitium γ septicium cett.' ζ'' septicium r septimium v septimium y ω
 ['Septimium Septitiumue, utrumque est in scriptis' Cruq.]

et nisi cena prior potiorque puella Sabinum
detinet adsumam. locus est et pluribus umbris;
sed nimis arta premunt olidae conuiuia caprae.
tu quotus esse uelis rescribe et rebus omissis 30
atria seruantem postico falle clientem.

VI

Nil admirari prope res est una, Numici,
solaque quae possit facere et seruare beatum.
hunc solem et stellas et decedentia certis
tempora momentis sunt qui formidine nulla
imbuti spectent. quid censes munera terrae? 5

TESTIMONIA.

30 cf. *Martialis epigr.* XIII 217: 'die quotus et quanti cupias cenare' 31 *Seruius ad Aen.* II 453

I 6. 1 sq. *florileg.* *Nostradam.* *Iohannes de Monsterolio epist.* 70 ap. *Marten. uett. scriptt.* ampl. coll. 1437* 2 cf. *Ioannes Saresberiensis polierat.* VIII 24: 'quae sola possunt facere et seruare beatum'

VARIA LECTIO.

27 cena *E* δ (β' σ g v), *omis.* *A* (a in *ras.*); caena *cett.* (ν π' r)
potior λ que] *omis.* ε 28 adsumam *E* ad sumam *A* ad sum-
mam ε (ν σ l i r v et *Lips.* 4 *Bland.*) *gloss.* I' adsummam *cett.* (β' π'
a l z) adsumū g u. 29 del. *Gruppeus sed cf. epod.* 9, 35 29 Set
γ Sed *cett.* "ς (et β π') *Pph.* arta Ω"ς" (et *omn. codd. Cruq.*)
Pph. olidee *A* olide λ δ i capre *E* 30 rescribē φ rescribere
δ i ε rescribit l pr.

I 6. AD NUMICIV (NUMITIUM v et *Fran.*) γ (v et *Fran.*) AD
NUMICVM *F* λ' δ (a r et *Lips.* qui addit: DE ADMIRACIONE) Ad
numiciū de ammiratione & Cupiditate rerū *E* cons. y; *inscr. omis.* *A*
ε (ν σ g et β π) In hac epistula *Bouhierus* complures exegit aut
uersuum transpositiones, quas non notauimus 1 NICHIL *A* Nihil *Pph.*
·Il γ admirari *A* γ i *F* λ δ ε (et π' l z) *Pph.* flor. *Nostr.* ammirari
E γ z (β' l i) properes. *distingunt multi codd.* prope, *Sanadonius*

2 solaque quae] Sola ^{quae}queq: l Sola que *florileg.* *Nostr.* so-
laque] Solaq; /// λ Solaq /// γ Sola /// ε 3 Nunc λ' y ω hinc *Bou-*
hierus decedentia λ 5 Imbuti δ ε (ν σ v et β) Imbuti *A* *E* γ *F* λ'
(π' g r et *Fran.*) spectant ε (et *Fran.*) y terrę *A*

quid maris extremos Arabas ditantis et Indos
 ludicra? quid plausus et amici dona Quiritis?
 quo spectanda modo, quo sensu credis et ore?
 qui timet his aduersa, fere miratur eodem
 quo cupiens pacto: pavor est utrobique molestus, 10
 inprovisa simul species exterret utrumque.
 gaudeat an doleat, cupiat metuatne: quid ad rem,
 si, quicquid uidit melius peiusue sua spe,
 defixis oculis animoque et corpore torpet?

TESTIMONIA.

uu. 7—32 florileg. Nostradam. 7 Diomedes lib. I p. 327 K.:
 'Flaecus in satira Quiritem dixit' (= Pers. 5, 75) Sernius [Sergius]
 comment. in Itonatum p. 432 K.: 'sed legimus apud Horatium hunc
 Quiritem, ut sit nominatiuus hic Quiris' 12 'gaudeas an dolcas, eu-
 plas metuasue quid ad rem?' Hildebertus lib. de querimonia et conflictu
 carnis et spiritus p. 945

VARIA LECTIO.

u. 6 omis. E pr., add. ead. m. 6 Quid :: aris ε
 arabes F λ' (β') arabas cett. 'ε' et] omis. A 7 :: dicra ε
 'ludicra] inania' gloss. F. plerique editores et codd. aliquot
 (l 2 Fran. 2) interpungunt post quid; alii ut codd. g l i y [β Bas-
 sil. Bruxell. 9777 Parisin. 8214 Valentian.] interpungunt post
 ludicra, aut subiectionem hic esse censentes (et Indos? 'ludicra'. quid
 plausus . . .) aut maris ludicra unam nationem efficere putantes (et
 Indos ludicra? quid plausus . . .); contra Doederlinus tegit: 'ludi-
 cra quid plausus et amici dona Quiritis?' plausus pro genetiuo acci-
 piens; idem impugnat eorum opinionem, qui ludicra ludos publicos
 esse contendunt l p. 91 sq. plausus et amici δ plaususque
 florileg. Nostradam. 8 quo spe] abscissa in ε credis δ
 9 his A' E γ δ i ε ε" schol. F florileg. Nostradam. is F λ' δ p. ras. y
 10 est] omis. φ ε utrobique A E utrobique cett. 'ε" (et omn.
 codd. Crug.) florileg. Nostradam. utrique y ω in utroque y 11 In-
 prouisa Ω" ε" florileg. Nostradam. Impr: g spetles A exterret
 utrumque γ F λ' δ ε ε" florileg. Nostradam. exterruit utrū E (a i)
 exterruit. utrumque A exterret] exerceat y [1 cod. Fcaq] Mark-
 landus cf. uar. lect. Vergil. georg. III 434; externat Iacobsius le-
 ction. Venus. p. 157; Vergil. Aen. XI 806 sq.: 'fugit ante omnis
 exterritus Arruns laetitia mixtoque metu' Lucret. II 1040: 'non ilate
 exterritus ipsa' 12 cupiat] omis. ε metuatne Ω" ε" (et omn.
 codd. Crug.) metuatne y metuat r metuatue A 2 ω florileg. Nostra.d
 Hildebertus 13 quicquid Ω" ε" quicquid g y peiusne δ y
 peiusue ε peiusue cett. 'ε" florileg. Nostradam. peiusque y Fea

insani sapiens nomen ferat, aequus iuui, 15
 ultra quam satis est uirtutem si petat ipsam.
 i nunc, argentum et marmor uetus aeraque et artis
 suspice, cum gemmis Tyrios nitrare colores;
 gaude quod spectant oculi te mille loquentem;
 nauos mane forum et uespertinus pete tectum, 20
 ne plus frumenti dotalibus emetat agris
 Mutus et (indignum, quod sit peioribus ortus)
 hic tibi sit potius quam tu mirabilis illi.
 quicquid sub terra est, in apricum proferet aetas,

TESTIMONIA.

15 sq. Ioannes Saresberiensis polier. I 4 et III 9 Ioannes Victo-
 riensis VI 1 p. 418 B. 16 cf. Ioannes Saresberiensis polier. III 9:
 'quis enim uirtutem amplectitur ipsam?' 24 ecbasis captiui u. 472

VARIA LECTIO.

uu. 15 sq. subiectionem esse eoni. Doederlinus 15 Insanis A Ins:
 sapiens nomen Ω" ε" florileg. Nostradam. cons. Pph.' Ins: nomen sa-
 piens y et editores quidam, qui et in antecedente epistula u. 9 iustum
 uerborum ordinem temere immutauerunt; cf. Ouid. fast. II 717: 'Bru-
 tus erat stulti sapiens imitator' ferat] feret y florileg. Nostra-
 dam. Ioannes Saresb. equus florileg. Nostradam. equus A aequus
 cett.' 16 est] et Doederlinus, sed cf. 7, 82 sq.: 'ultra quam satis
 est' uirtute ε petat EF λ' δ ε (v v et π Fran.) florileg. Nostra-
 dam. Ioannes Victoriensis peteat A petet γ (a g r et β Lips. 2 Bland.)
 Io. Saresb. petit σ 17 era E φ λ et artis om. flor. Nostr. artis^{pa}
 y [Montepess.] artes^{cu} A artes cett.' ε" Pph.' 18 Suspice γ F δ ε
 A 2 λ' 2 (v σ 2 g r v et β Lips.) gloss. I' Suspice a Auspice florileg.
 Nostradam. Suscipe A 1 E λ' 1 (σ 1 et π pr. Fran.) Pph.' Porph.' in
 textu ['quidam libri ueteres habent suscipe' Crug.] tirios E γ tu
 et hos florileg. Nostradam. 19 spectant A' γ F λ' δ ε ε" Pph.' flo-
 rileg. Nostradam. spectent E (v) y gloss. v 20 Nauos l Nauus Ω' ε
 (et β' π 1 omn. codd. Cruquii) Gnauus λ 2 (v et Lips.) y floril. Nostra-
 dam. tecū E 1 21 ne] Me y Dacierus post Mucius et post illi
 interrogandi signa ponens 22 Mutus et Ω" ε (et β' π' omn. codd.
 Crug.) Mutus ut y [Fran.] Mutius ω florileg. Nostradam. Mucius ω
 MVTOS in inscriptionibus reperiri iam Bentl. uidit indignus EA 2
 quod] qui malebat Bentleius opp. florileg. Nostradam. illi, quic-
 quid distinguit Doeringius 24 Quicquid Ω" ε (et β' Lips.) florileg.
 Nostr. Quidquid g (et π 1) In apricum] in lucem y in apertam y flor.
 Nostr. proferet E ε A 2 (v σ 2 g 2 l 2) Pph.' florileg. Nostr. ecbasis

defodiet condetque nitentia. cum bene notum 25
 porticus Agrippae et uia te conspexerit Appi,
 ire tamen restat Numa quo deuenit et Ancus.
 si latus aut renes morbo temptantur acuto,
 quaere fugam morbi. uis recte uiuere (quis non?):
 si uirtus hoc una potest dare, fortis omissis 30
 hoc age deliciis. uirtutem uerba putas et
 lucum ligna: caue ne portus occupet alter,
 ne Cibyrica, ne Bithyna negotia perdas;

TESTIMONIA.

25—27 'cum bene notum porticus Agrippennio te conspexerit, Appi
 ire tamen restat in uia, quo deuenit et Ancus' Hildebertus moral. phi-
 los. p. 992 25 sq. cf. Ouid. ex Ponto II 4, 19 sq.: 'nos fora uide-
 runt pariter, nos porticus omnis, nos uia, nos iunctis curua theatra
 locis' 31 sq. cf. Ioannes Saresberiensis polier. VII 12: 'errant qui
 uirtutem uerba putant, ut lucum ligna'

VARIA LECTIO.

^{ta}
captiui pferet v proferat A' γ F λ' (β' π' σ i r) pfer/// & δ profert g i
 profer! at *Praediconius* 26 agryppe λ et] omis. A' E γ (v π'
 g r et β) *Botheus exhibent* F λ' δ ε (σ v et Fran.) floril. *Nostradam.*;
Porph. et schol. I' in interpretatione habent 'et' appii F λ δ ε
 p oppii
 appi v 27 quouenit φ qd ψ u. 28 del. C. F. Hermannus
 progr. Marburg. 1838 p. 15; quamquam test. Pph. Porph. floril. Nostr.
 et iam *Serenus Sammonicus* hunc locum imitatus est 29: 'portio si
 capitis morbo temptatur acuto' 329. 'si latus immeritum morbo tem-
 platur acuto' 28 aut renes] aurenes A i λ et renes r pr. v y opp.
 Pph. floril. Nostr. temptatur γ 29 'uis recte] interrogatiue'
 gloss. I' quis non] confirmatiue' gloss. I' quid non florileg. No-
 stradam. 31 hoc] haec ω opp. etiam omn. codd. Crug. 31 de-
 lictis E ψ uar. Pph. delictus φ uar. dinitis florileg. Nostradam.
 putas A corr. E γ F λ' δ 2 ε" florileg. Nostrad. putes A pr. δ i ε (et
 3 codd. Bland.) Bentl. et Ω" ε' et v ut φ corr. (σ 2 i 2) ω (β' n.
 l., ut β' 2 ut uid.) florileg. Nostradam. Porph.: 'Si ita contemnis uir-
 tutem, ut non summum bonum eam sed uerba existimes, si religione
 non monearis, ut lucos sacros in hoc pules stare, ut ligna homini-
 bus praestent, relinque haec et quae miraris sequere (sic, non ut
 Hauth.)' 32 lucum ligna] lusu digna I. Clericus Locū λ i
 33 cibyratica A' (v r et π) cybiritica E cybiritica γ 2 (g) cibiritica F λ'
 δ ε 2 (σ) cybratica γ i tibi ratia ε i bythina γ bithina E δ pithina ε
 recte A' F λ' negocia λ

mille talenta rotundentur, totidem altera, porro et
 tertia succedant et quae pars quadret *acernom. 35
 scilicet uxorem cum dote fidemque et amicos
 et genus et formam regina Pecunia donat,
 ac bene nummatum decorat Suadela Venusque.
 mancupiis locuples eget aeris Cappadocum rex:
 ne fueris hic tu. chlamydes Lucullus, ut aiunt, 40
 si posset centum scaenae praebere rogatus,
 'qui possum tot?' ait; 'tamen et quaeram et quot habeo
 mittam'. post paulo scribit sibi milia quinque

TESTIMONIA.

34—38 florileg. Nostradam. 36 sq. 'uxorem — donat' Vincentius
 Bellouacensis specul. histor. VII 68 37 sq. Ioannes Saresburiensis
 polier. V 17 metalog. I 4 37 Hildebertus moral. philos. p. 990
 38 Priscianus instit. IIII 1, 5. Abbo Floriacensis quaest. grammat. c. 6
 [Mai class. auct. V 355] 'decorat — Venusque' glossarium Mai [clas-
 sic. auct. VIII 604] 40 cf. Plutarchus Lucull. c. 39, 6: 'σφατηγού
 δὲ ποτε φιλοτιμονύμηνον περὶ θείας καὶ χαρῶν τιμὴν κόσμον αἰτωνόμενον
 πορφυρῶς χλαμύδας ἀπεκρίνατο σκεψάμενος, ἂν ἔζη, δώσειν, εἰς
 μεθ' ἡμέραν ἡρώτησιν αὐτῶν, ὅπως δέοιτο. τοῦ δὲ ἑκατὸν ἀρκέσειν
 φήσαντος ἐκείνησε λαβεῖν δις ῥοαύτας' εἰς δὲ καὶ Φλάκκος ὁ ποιητὴς
 ἐπιπεφώνηκεν, ὥς οὐ νομίζει πλουτῶν, οὐ μὴ τὰ παρορρώμενα καὶ λαν-
 θάνοντα πλείονα τῶν φαινομένων εἶναι'

VARIA LECTIO.

34 rotundentur *E* (a i r i) ^{ofon} rudentur *A* et] *omis. A' γ δ ι ?*
 (σ i et β 2) exhib. *E F λ' δ* in ras. ε ζ" (et 3 Bland.) florileg. No-
 stradam. 35 Tercia φ ε que λ quadret *E F λ' δ* (v v i corr.
 aut 2) gloss. a Bentl. quadrat *A' γ ε ζ"* gloss. *E γ* florileg. Nostra-
 dam. quadrat r acernum Ω" ζ" floril. Nostr. 36 et] *omis. E*
 37 formam nomen y [Petroptol.] opp. florileg. Nostradam.
 38 nummatum *E δ* i nummatum cell." ζ" florileg. Nostradam. Sua-
 dela (non suadela) Porph.: 'ordo: et Venus Suadela; Suadela autem
 epitheton est Veneris' gloss. Γ: 'dea suasionis' 39 Mancupiis *F*
 λ' δ pr. (et π i) Mancipiis cell." ζ"; cf. EMANCVPATA in inscript. aevi
 Augustani apud Mommsenium academ. Berolin. act. 1863 p. 460
 neg & F eris γ capadoeū γ 40 Ne *E Ne cell."* ζ chlamy-
 des *A'* clamydes γ *F λ' δ* ε chlamydes *E* 41 possit ε posset δ possit
 v (et π i) y post posset comma ponit Obbarius scaenae *A' γ δ ε*
 (v σ i) scaenae *F* scaenae cell. prebere *A γ* 42 possum ε possum
 cell." ζ" schol. Γ possim y [Gronou. i ut uid.] Cruquius ait] *omis.*
 δ pr. ait ε (a/it π) queram *E γ* quot] quod *E ψ* pr. (v pr.
 aut i g) ω opp. etiam omni. Bland. 43 post] ῥ *E F λ* milia *E*
 p. ras. cell." ζ" milia *E a. ras.*

esse domi chlamydam; partem uel tolleret omnis.
 exilis domus est ubi non et multa supersunt 45
 et dominum fallunt et prosunt furibus. ergo
 si res sola potest facere et seruare beatum,
 hoc primus repetas opus, hoc postremus omittas.
 si fortunatum species et gratia praeslat,
 mercemur *seruom, qui dicet nomina, *laeuom 50
 qui fodicet latus et cogat trans pondera dextram
 porrigere: 'hic multum in Fabia ualet, ille Velina:
 cui libet hic fascis dabit eripietque curule,
 cui uolet inportunus ebur'. 'frater' 'pater' adde;
 ut *cuiquest aetas, ita quemque facetus adopta. 55
 si bene qui cenat bene uiuit, lucet, eamus

TESTIMONIA.

45—48 florileg. Nostradam. 45 sq. 'namque exilis domus est, ubi non multa supersunt et dominum fallunt et furibus prosunt' Hildebertus moral. philos. p. 988 55 florilegium Parisin. 8069 ecbasis captiui u. 617 56 sq. 'si — gula' schol. Persii 4, 17

VARIA LECTIO.

44 chlamidum A' E danidū λ pr. clamidum cett. 'ς' (clamydā π)
 partem δ toleret A omnis y [Montepess.] omnes Ω''ς'' 45 est] omis. A 1 et] ex A 1 47 facere] omis. A 1 48 primus A' E δ 2 (β' σ g r et Lips.) florileg. Nostradam. primum F λ' δ 1 ε A 2 (v v
 † primum tu primum
 et π) primum γ p'tremus ε omittas δ 49 Sic E speties A λ pstat ε (l) prestat cett. pstat g 1 prestat v in ras. (prestat β pr.) 50 seruom Ω''ς'' dicet & nomina δ laeuom E y [2 codd. Pulmanni et 2 Feae quorum alter ab alt. m. et Cruquii codd. 'Mart. et Sil.'] Bentl. teuom σ 2 saeuom A' γ F λ' δ (v, sed sœ in ras.; r et Fran. codd. Bland. ut uid.) Baxterus seuom π' σ 1 g v (et β) s :: : ε gloss. v: 'improbum' seruom y [cod. Iacckii (?)] ω [Britannici editio Ven. 1520] Nestor Nouariensis Rutterus scseuom Pithoeus 51 fodicet A' E γ F λ' δ (v 1 π' g et 4 Bland.) fodiet ε (β' v p. ras. σ) fodiat λ corr. (v et β 2) pondera A' E γ δ 2 ε' pondere F (superscr. a) λ' 1 δ 1 (π' 1) in ε littera finalis crasa 52 Porrigere ε 53 Cuilibet ω hic] is δ ε (v pr. ut uid. aut his) Bentl. hic cett. 'ς' (et Lips.) fascis γ pr. fascies cett. 54 inportunus A' E γ F δ ε (v π' r et β) inpoturnus λ importunus σ g l v (et Fran.) 55 cuique est Ω''ς'' cuique om. est y [Valent.] facetos ε adapta F λ' y 56 cenat A E F λ' cœnat γ δ ε uiuit bene schol. Pers.

quo ducit gula, piscemur, uenemur, ut olim
 Gargilius, qui mane plagas, uenabula, seruos,
 differtum transire forum populumque iubebat,
 unus ut e multis populo spectante referret 60
 emptum mulus aprum. crudi timidique lauemur,
 quid deceat, quid non, obliti, Caerite cera
 digni, remigium uitiosum Itbacensis Vlixī,
 cui potior patria fuit interdicta uoluptas.
 si, Mimnermus uti censet, sine amore iocisque 65
 nil est iucundum, uiuas in amore iocisque.
 uiue, uale! siquid nouisti rectius istis,
 candidus imperti: si nil, his utere mecum.

TESTIMONIA.

62 sq. Priscianus instit. IIII 5, 29 'Caerite — Ulixei' Priscianus instit. VI 18, 92

VARIA LECTIO.

57 duct $\Omega'' \zeta''$ ducet λ corr. (docet g 1) y [Brux. Par. 7976] schol. Pers. Fea ueneremur δ a. ras. 58 Gargilius $A' E \gamma \delta 2$ ($v \sigma g v$ et β) schol. I' Gargilius $F \lambda' \delta 1$ ($\pi' r$) Garrilius ε Gracilius y [Fran.] 59 transire] transferre g Hcimsoethius opp. schol. I' populū] Campum Bentleius coplam Hamacherus cliuom Cuningh. plateas Clericus sed cf. Cic. Phil. III 13, 32: 'uidetisne refertum forum populūque Romanum ad spem recuperandae libertatis erectum?'

60 ut] et $E \gamma$ (I pr.) refferret γ 61 timidi E 62 qui non A cerite $\lambda \varepsilon$ caera $\delta \varepsilon$ 63 remiū uiciosum $A 1$, corr. $A 2$ uiciosum A' itacensis $F \lambda' \varepsilon$ ulixi $E \gamma$ ($\sigma a g$ et $\beta 1$) y [Bruzell. pr. ut uid. Mellic. Nostradam.] ulixei $A F \lambda' \delta \varepsilon$ ($v \pi' r v$) 1 cod. Prisciani lib. IIII; idem hanc ipsam formam testatur lib. VI; ulixis plerique codd. Prisciani lib. IIII ulyxis Pf. 64 Qui λ pr. patria $A' E \gamma \phi \delta 2 \zeta'$ patriae $\psi 1$ aut pr. $\lambda' \delta 1 \varepsilon$ ($v 1 \pi'$)

$A V$. 65 — 12, 29 DEFICIT A ; $\Omega' = E \gamma F \lambda' (\lambda l) \delta \varepsilon$: $\zeta'' =$ aut omn. codd. β' (β Fran.) $v \pi'$ (π Lips.) $\sigma a g r v$ (I) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; $\zeta =$ aut omn. codd. $v \sigma a g r v$ (I) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

65 Sino $\bar{p}$ neruus ε mimnermus $\gamma \phi E 2 \delta 2$ ($v \sigma$ corr. $a g 2$) Pph.' Porph.' mimnermus $\psi \lambda'$ meninnermus $E 1$ mueruus $\delta 1$ u. 66 omis. ε pr. y [Bruzell. pr. Parisin. 8216] 66 Nil $\bar{e} E$ Nihil εy locundum $\gamma \delta \varepsilon$ ($\beta' \sigma v$) recte cett.' locisque λ (Iocisq. I) 67 Nouisti δ 68 imperti $\gamma \delta \varepsilon$ ($v \pi' a r v$) imperti $E F \lambda' (\beta' \sigma g)$ si nil E ($\sigma a g r$ et β Lips.) si nilil γ si non $F \lambda' \delta$ in ras. ε ($v v$ et π Fran.)

VII

Quinque dies tibi pollicitus me rure futurum,
 Sextilem totum mendax desideror. atqui,
 si me uiuere uis sanum recteque ualentem,
 quam mihi das aegro, dabis aegrotare timentem, 5
 Maecenas, ueniam: dum ficus prima calorque
 designatorem decorat lictoribus atris,
 dum pueris omnis pater et matercula pallet,
 officiosaque sedulitas et opella forensis
 adducit febris et testamenta resignat.
 quodsi bruma nives Albanis inlinet agris, 10

TESTIMONIA.

17. 8 sq. 'et opella — febres' glossar. Mai class. auct. VIII 391
 8 cf. Apoll. Sidon. ep. II 12: '... satis seduli languidos multos officiosis-
 sine occidunt' 10 Acr. ad serm. II 3, 4: 'in libris opellarum: si-agris'

VARIA LECTIO.

$\Omega' = E \gamma F \lambda' (\lambda \text{ l}) \delta \varepsilon$; $\xi'' = \text{aut omn. codd. } \beta' (\beta \text{ Fran.})$
 $\nu \pi' (\pi \text{ Lips.}) \sigma a g r v (l) \text{ aut horum codd. ea pars ex quibus non}$
aliae lectiones notantur; $\xi = \text{aut omn. codd. } \nu \sigma a g r v (l) \text{ aut}$
horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

I 7. AD MAECENATEM (MEC: omnes praeter a) $E \gamma F \lambda' \delta (\sigma a$
 $r v \text{ et Fran. Lips.})$; add. $F \lambda' \delta (\sigma r)$: EXCUSAT SE QUOD (QUIA δr)
 DIUTIUS MORETUR (MORATVR δr MORARETUR $\psi \lambda' \text{ MORABAT}^2 \sigma$)
 IN AGRIS (IN AGRO σ) $F \lambda' \delta (\sigma r)$; inscr. carent $\varepsilon (\nu \text{ et } \beta \pi)$ 2 at-
 qui $E 1 \gamma 2 \delta 2 (\nu 2 v \text{ et } \pi' 2 2 \text{ Bland.})$ y atque $\gamma 1 F \lambda' \delta 1 \varepsilon E 2$
 ξ'' (et 2 Bland.) 3 sanum recteque ualentem $E \gamma \delta 2 (\beta' \pi' \sigma a g r)$

recteque uidere ualentem $\delta 1 (v) y \omega$ recteque ualentem λ recteque ual-
 entem $F (l, \text{ sanum fort. ab alt. m.})$ recteque uidere ualentem ε san-
 um recteq.; ualentem ν ut uid. recteque nigere ualentem coni. Bentleius,
 sed cf. cpist. I 16, 21 4 egro $\lambda \varepsilon$ egrotare $E \varepsilon$ 5 Maecenas

$\delta (\sigma a \text{ et Lips.})$ Mæcenas (uirgula ab alt. m.) γ Mecenas cett. calor
 $\Omega' \xi$ (et $\beta \pi'$) color $\varepsilon 2 (\nu 1 a \text{ et Fran. V})$ (calor σ in ras.) 6 Dis-
 signatorem $\Omega' (\pi' a r v \text{ et Fran.})$ schol. Γ Designatorem g Designato-
 rem $\gamma 2 (\nu \sigma \text{ et } \beta)$ cf. cpist. I 5, 16 8 Offitiosa γF 9 Adducit
 $E \gamma F \lambda' (\beta' \sigma a g r v \text{ et Lips.})$ glossarium Mai Adducet $\delta \varepsilon (\nu \text{ et } \pi 1)$
 febris $\varepsilon y [\pi \text{ Reginens. 1}]$ felwes cett. ξ'' (δ in ras.) glossarium
 Mai 10 Quid? si Grocbeius pruma ε inlinet $E F \lambda \delta \varepsilon (\nu$
 $\pi' a g r \text{ pr.})$ illinet $\gamma (\beta' \sigma l r \text{ corr. v})$ schol. Γ serm. II 3

ad mare descendet uates tuus et sibi parcat
 contractusque leget: te, dulcis amice, reniset
 cum Zephyris, si concedes, et hirundine prima.
 non quo more piris uesci Calaber iubet hospes
 tu me fecisti locupletem. 'uescere sodes'. 15
 'iam satis est'. 'at tu quantum uis tolle'. 'benigne'.
 'non iniuisa feres pueris munuscula paruis'.
 'tam teneor dono quam si dimittar onustus'.
 'ut libet: haec porcis hodie comedenda relinques'.
 prodigus et stultus donat quae spernit et odit: 20
 haec seges ingratos tulit et feret omnibus annis.
 uir bonus et sapiens dignis ait esse paratus;

TESTIMONIA.

12 cf. Pers. s. 5, 23 (ubi etiam ad c. I 3, 8, III 17, 5 respicit): 'tibi, dulcis amice' 15-22 'Cescere sodes — paratum' florileg. Nostradam. 18 florilegium Paris. 8818^a 21 Soranus ad Aen. III 102 22 Charisius p. 267 K. Soranus ad Aen. II 377 (ut Hor.: uir bonus et sapiens dignis ait esse paratus, pro: ait se dignis paratum esse)

VARIA LECTIO.

12 reu/ set λ 13 zephris γ ε cepheris E concedis E (et Fran. β corr.) γ concedes cett. 'ε'' concedas v concedas γ ω hyrundine F λ' 14 piris Ω' ε'' cons. Pph. Porph. 15 lucupletem δ (l pr.) 16 quantumuis ω Bcull. quantū λ attolle E diuine i benigne F, benigne cett. 'ε'' florileg. Nostradam. 18 honustus γ 19 hec E reliquus F λ' relinques cett. ε'' gloss. Γ florileg. Nostradam. 20 prodigus et stultus, donat quae, spernit et odit interpungit Mitscherlichius quae] que λ 21 ingratos E i aut pr. λ corr. γ 2 (π' a i g r v et β 2 Fran. 2 uar.) florileg. Nostradam. ingrato γ i E 2 aut corr. δ 2 (β' σ a p. ras.) ingratiss F λ' (et π corr.) ingrata v 22 sapiens] prudens γ [Petropol.] opp. florileg. Nostradam. et cf. Auson. cdyll. 16, 1 in principio hexametri: 'Vir bonus et sapiens' dignis] dictis Charisius opp. florileg. Nostradam. ait E γ (v π' σ a g 2 r et β) schol. Γ florileg. Nostradam. om. g i ^{4 ai} agit F λ' ε (et π corr. Fran.) γ agit δ agit v paratus F λ' i δ ε i γ uar. (v i σ i uar. a v et π i) γ [4 Bland. cum Busl. sed duo cum titura s litterae' Cr.] Charis. Seru. paratū E, corr. ead. m. (f), paratum γ λ' 2 ε 2 (β' σ g r v i uar. et Lips.) floril. Nostr. paratu v p. ras.; schol. Γ: 'non nisi dignis largiri se paratum esse ait'. cf. c. III 27, 73: 'uxor inuicti Iouis esse nescis' Catull. 4, 2: 'ait fuisse uanum celerissimus' 22 sq. interrogationis signum post paratus et post lupinus pon. Bentleyus

nec tamen ignorat quid distent aera lupinis.
 dignum praestabo me etiam pro laude merentis.
 quodsi me noles usquam discedere, reddes 25
 forte latus, nigros augusta fronte capillos,
 reddes dulce loqui, reddes ridere decorum et
 inter uina fugam Cinarae maerere proteruae.
 forte per augustam tenuis *uolpecula rimam
 repserat in cumeram frumenti, pastaque rursus 30
 ire foras pleno tendebat corpore frustra;
 cui mustela procul 'si uis' ait 'effugere istiuc,
 macra *cauom repetes artum, quem macra subisti.'

TESTIMONIA.

29—33 florileg. Nostradam. Vinctius Bellouacensis specul. histor. VII 68 29 sq. 'forte — frumenti' Acr. ad serm. I 1, 53 cf. Hieronym. epist. ad Saluinam de uirginitate seruanda uol. I p. 121 ed. Col. Agr. 1616. Augustin. contr. mond. ad Consentium c. 28 Isidor. orig. I 39 § 6 Otto 'forte — cumeram' glossarium Mai [classic. auct. VIII 131]

VARIA LECTIO.

23 quid] qui π' 24 prestabo $\gamma F \lambda' \delta$ me, etiam disting. Bentleius 25 noles $E \lambda' p.$ ras. ($\beta' \sigma a r p.$ ras. v et $\pi p.$ ras.) nolles $\gamma F \lambda' \delta \varepsilon$ ($\pi' g r i$) quod quidem inrepsisse uideatur ex gloss. (* nollet? gloss. ε) nolis v unq $E y$ 28 cinere $E pr.$ cinere $\gamma pr.$ cinare $\gamma corr.$ ε cinyre λ cinyre ψ cyure φ (l) recte $E corr.$ δ ($v \sigma a$ et π) merere $\gamma F \lambda' \delta \varepsilon$ recte E ($\beta' v a$ et π) proterue λ 29 in l scholiastae manu in marg. adscriptum est: $F \delta B U L \delta U U L P E C U L \delta E$ uolpecula $\Omega' \zeta''$ Acr. ad serm. I 1, 53 glossarium Mai florileg. Nostradam. eademque lectio Seruio ante oculos uersata esse uideatur testimonio ep. I 13, 19 nitedula Bentleius ex coniectura quem permulti recentiorum temere secuti sunt 'uolpulae (uolpeculae Porf.) ... fabellam refert' Porph. ad u. 1; Cyrillus apologetic. II c. 11: 'macilentia uulpes ... in pingue cellarium secreto reperto foramine introiuit' 30 in cumeram $\Omega' \zeta$ (et $\beta' Lips.$) Pph. Porph. ad h. u. et schol. Γ ad serm. I 1, 53 glossarium Mai florileg. Nostradam. Vincentius in crumeram $v i y$ in cameram v (et πi) $y \omega$; gloss. Γ ad h. l.: 'uas uiminum frumentarium' cons. Porph. frumenti] pulmenti Hauthalius rursus $\Omega' \zeta''$ florileg. Nostradam. rursus $v \sigma i$ 31 corpore] pectore Vincentius 32 mustella $\lambda a.$ ras. (mustela l) cf. etiam uar. lect. art. poet. 327 33 cauum $\Omega' \zeta''$ florileg. Nostradam. repetas $y \omega$ opp. florileg. Nostradam. arctum v florileg. Nostradam. subisti] petisti Vincentius

hac ego si compellor imagine, cuncta resiguo;
 nec somnum plebis laudo satur altitium nec 35
 otia diuitiis Arabum liberrima muto.
 saepe uerecundum laudasti, rexque paterque
 audisti coram, nec uerbo parcius absens:
 inspicere si possum donata reponere laetus.
 haut male Telemachus, proles patientis Vlxi: 40
 'non est aptus equis Ithace locus, ut neque planis
 porrectus spatiis nec multae prodigus herbae;
 Atride, magis apta tibi tua dona relinquam.'
 *paruom parua decent: mihi iam non regia Roma,
 sed uacuum Tibur placet aut inbelle Tarentum. 45

TESTIMONIA.

44 'paruum parua decent' florilegia Nostradam. et Paris. 8818* Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 cf. Claudian. contra poetas nanos u. 14: 'quondam decernerunt ludicra paruum' 44 sq. cf. Petrus Cluniacensis epist. III 30 [biblioth. Cluniac. ed. Marrier. p. 860*]: 'et ut aliquid poeticum addam, iam non mihi turbida Roma, sed uacuum Tibur placet ac inbelle Tarentum'

VARIA LECTIO.

34 Haec Pph. compellor EFδ ε ζ'' (et 4 Bland.) Pph. compellor γ λ (v) compellar y ω 36 Ocia ε diuitiis λ uu. 37—39 det. Guyetus 37 Sepe E rex, omisso que E u. 38 det. A. Nauckius 38 partius EFλ'δ 39 possim y letus λ 40 Haut E γ ε pr. (σ et β Lips. 2) Haud ε corr. δ 2 (a g l corr. r v) At F λ ι δ ι Aut π' l pr. patientis γ E 2 sapientis E ι y [Valent. 1] Marklandus opp. gloss. Γ ulixi E γ δ 2 (β' σ α g) ulixei F λ'δ ι ε (v π' r v) ulixis y 41 aequis ε Ithace E ε ι marg. (g) Pf. item Porphy. interpretatio Ithacae γ δ (v σ 2 α et π) Pph. gloss. Γ itacae F λ 2 (β' σ ι r) itace λ ι (v) Ith.: ε in textu Ita cae l; Ithace apud Ouid. Tibull. alios

42 spaciis F λ ε multe E 43 Atridae γ ψ 44 Parum r Paruum Ω' ζ'' florileg. Nostr. 45 Set γ S, E tybur δ inbelle Ω' ζ'' inbelle l ibelle g post u. 45 nouam epistolam incipiunt F λ' y hac addita inscriptione (excepto f): FABULA UULTEI; oppos. E γ δ ε ζ'' et schol. (et gloss.) Γ: 'Fabula haec satis apte superioribus iuncta est, quibus ostendit se diuitiis otium pr(a)ferre' Porph.: 'fabellam de Vulteio Maena praecone facetissime et dilacide exponit uel per se uel prioribus aduexam in exemplum sui, qui otium diuitiis praeferat' in florileg. Nostradam. haec tegimus: 'Docet quemque metiri debere sese modulo suo et loquitur de Philippo caudico

strenuus et fortis causisque Philippus agendis
 clarus, ab officiis octauam circiter horam
 dum redit atque foro nimium distare Carinas
 iam grandis natu queritur, conspexit, ut aiunt,
 adrasum quendam uacua tonsoris iu umbra 50
 cultello proprios purgantem leniter unguis.
 'Demetri', (puer hic non laeue iussa Philippi
 accipiebat) 'abi, quaere et refer, unde doino, quis,
 cuius fortunae, quo sit patre quone patrono.'
 it, redit et narrat, *Volteium nomine Menam, 55
 praeconem, tenui censu, sine crimine, notum

TESTIMONIA.

nn. 46—98 florileg. Nostradam. 55 'it, redit . . .,' cebas.
 captiui u. 975

VARIA LECTIO.

qui per puerum suum quendam inuitauit ad cenam, hii tres uicissim
 in loquendo frequenter mutant personam' 46 Strenuus Ω' ε'' *P'ph.*
florileg. Nostradam. Strenuus σ g philippus F λ' 47 offitiiis
 φ 48 charinas E 49 quaeritur E F nt] *omis. E i add.*
 2; uti δ 50 Adrasum φ Adrasum cett.' ε (et π' *Fran.*) Arrasum σ
 r corr. v (et β) Abrasum y ω *florileg. Nostradam.* [opp. *codl. Cruq.*]:
cf. Petrou. sat. 32: 'pallio enim coccineo adrasum incluserat caput'
['adrasum aliqui codl. habent arrasum, sed nulli abrasum' Cruqu.]
 tensoris E 51 proprios Ω' ε'' *florileg. Nostradam.* propio
 y Docderlinus cum aliis purgantem] rescautem E resecantem g y
 [Parisiu. 8214 uar. a 2 m. *Regin.*] purgantem cett.' ε'' *florileg. No-*
stradam. unguis a (et π) unguis Ω' ε (et β' *Lips.*) *florileg. Nostra-*
dam. 52 Dimetri E γ laeue a leue E ε δ 2 (v σ g r v i corr. aut 2
 et *Fran. Lips.*) *florileg. Nostradam.* leuē γ leuū F λ' δ 1 (v i aut pr.
 et π i) laeuus Cuningh., quod laeue ἀπαξ λγ. sit uisa ε philippi
 F λ' 53 quere E γ λ 55 It redit E γ δ ε ε (et β') *florileg. No-*
stradam. Et redit F i λ' i (π' i); sed usitate dicitur: 'It redit' [Ouid.
fast. I 126] 'itque reditque' [Vergil. Aen. VI 122 Tibull. II 6, 46
Ouid. tr. V 7, 14 Stat. Theb. VIII 49] 'redit itque' [Ouid. metam.
II 409] Ut nos legit auctor cebasis captiui [uid. u. 975]
 uultei F i uultuum λ' (v) *florileg. Nostradam.* uultuium cett.
 meum E F λ' δ ε i (π' σ g r) *florileg. Nostradam.* meum ε 2 (v) me-
 nam γ (β' a) in antiquis marmoribus MENAE reperiuntur, non MAE-
 NAE *cf. Fca ad epod. 4, 1* 56 Preconem γ ψ λ' δ sine crimine
 natum y [1 cod. Gc. Fabricii et 1 cod. H. Stephani] ω Bentleius,
 opp. etiam *florileg. Nostradam.* et repugn. Fca, et *cf. Sil. It. XII 330:*

et properare loco et cessare et quærere et uti,
gaudentem paruisque sodalibus et lare certo
et ludis et post decisa negotia campo.

'scitari libet ex ipso quodcumque refers: dic 60
ad cenam ueniat.' non sane credere Mena,
mirari secum tacitus. quid multa? 'benigne'
respondet. 'neget ille mihi?' 'negat improbus et te
neglegit aut horret.' Volteium mæne Philippus
uilia uendentem tunicato scruta popello 65
occupat et saluere iubet prior; ille Philippo
excusare laborem et mercennaria uincla,

TESTIMONIA.

65 glossarium Mai [classic. auct. VIII 537] ef. Hieronym. Hilarion.:
'audiuit Methonao a quodam Iudæo uilia populis scruta uendendo'
67 ef. Iunene. euang. list. III 696 sq.: 'tum inuenis sese tam sordida
uincla laboris nolle pati memorat'

VARIA LECTIO.

'Delius . . . Troianos notus semper minuisse labores;' sine crimine uo-
tum, interpung. ω *Fca*, nos *prætulimus*: , sine crimine, notum *conl.*
art. poet. 320: , sine pondere et arte, 57 locum *F* λ' 1 δ 1 (et π 1) *y*

querere γ λ 58 paruis sodalibus δ lare curto γ [*codd. Sil.*
et Mart. ap. Cruquium] *Bentl.* *Doederlinus opp. etiam florileg. No-*
stradam.; *Volteius non erat 'uagus'*, sed 'qui certum præsepe tene-
ret' epist. 1 15, 28 et cf. *Auicn. orb. terræ* 282: 'certi laris in-
scia gens est' 59 negocia λ capo δ 1 ut uil. 60) quodcumque
E (v) quodcumque etiam *florileg. Nostrad.* quaecumque *r* 1 (et *Lips.*:
π 1 *n. l.*) *y* 61 cenam *E* (β' g v) *florileg. Nostradam.* caenam *cell.*
mena Ω' ε'' *florileg. Nostradam.* 63 Respondet *E* γ *F* λ' (β'
v π' σ 1 a r v) Respondit δ ε (σ 2 g) *florileg. Nostradam.* neget . . .
negat *E* 1 *F* λ' 1 δ ε (v σ 2 et *Fran.* 1) *Bentl.* negat . . . negat γ *E* 2
ψ 2 λ' 2 (σ 1 a g r 2 v et β *Fran.* 2 aut *corr.*) *florileg. Nostradam.* po-
sterius negat omis. π' r 1 *y*; cf. u. 81 sq.: 'uti mercetur . . . merca-
tur' ant improbus γ λ (et β) iphus ε (g) improbus *cell.* ε (et π' *Fran.*)

& te λ (& te etiam l) 64 Neglegit Ω' ε'' Negligit v *florileg.*
Nostradam. uolteium δ *y* [*Barcinon.*] uolteium *F* ε λ *corr.* aut 2
y uolteium λ' uolteium *cell.* uolteium *florileg. Nostradam.*

† uilia fracta

philippus *F* λ' 65 scruta popello φ 66 Occupat *F* λ *pr.* sal-
uare γ (a et π 1) *opp. etiam florileg. Nostradam.* philippo *F* λ'
67 mercennaria Ω' ε'' (*nisi quod mercennaria λ*) mercennaria v *florileg.*
Nostradam.

quod non mane domum uenisset, denique, quod non
 prouidisset eum. 'sic iguouisse putato
 me tibi, si cenas bodie mecum.' 'ut libet.' 'ergo 70
 post nonam uenies; nunc i, rem strenuus auge.'
 ut uentum ad *cenamst, dicenda tacenda locutus,
 tandem dormitum dimittitur. hic ubi saepe
 occultum uisus decurrere piscis ad hamum,
 mane cliens et iam certus conuiua, iubetur 75
 rura suburbana indictis comes ire Latinis.
 inpositus mannis *aruom caelumque Sabinum
 non cessat laudare. uidet ridetque Philippus,

TESTIMONIA.

72 'dicenda tacenda locutus' eebas, captini u. 314 cf. Persius
 4, 5: 'dicenda tacendaque calles' 77 sq. 'inpositus — laudare' glos-
 sarium Mai class. auct. VIII 349

VARIA LECTIO.

69 Prouidisset Ω' ζ'' (et omu. codd. Cruq.) florileg. Nostradam.
 Praeuidisset γ ω; gloss. γ: 'In alio preuidisset legitur'. cf. Plaut. asi-
 nar. II 4, 44: 'non hercle te prouideram' Prouisisset Lambinus
 ignouisse δ 70 caenas γ F δ ε 71 strenuus ε (σ) γ 72 caenam γ
 F δ ε est] hoc loco omis. π' r 1: π' addit est u. 73 post dormitum (opp.
 Pph.), r addit est supra uocem uisus u. 74; post uentum pon. γ
 [Orelli Berneus. d Petropolit. 2 codd. Feac] locutus Ω' ζ'' flori-
 leg. Nostradam. loquutus α 73 dimittitur γ hic E γ λ uar. δ 2
 (β' ν σ α γ r v et π 2 Lips.); omis. F 1 δ 1 ε (et π 1); est λ' ψ 2; ast φ
 corr. (l 2) γ [Petropolit. Valentin. 2] florileg. Nostradam.; ergo γ
 [Montepessul. uar.] Cuninghamus; huc γ hinc γ ω Doederlinus; hinc
 (uti saepe — hamum) mane cliens I. M. Gesnerus; cf. epist. I 15,
 33: 'hic ubi . . . ' II 2, 136: 'hic ubi . . . ' confusionem istam inde
 ortam esse arbitror, quod 'est' uel 'st' in archetypo tertiae stirpis (F λ' δ
 ε π' r) suo loco (u. 72) praetermissa et infra uersum adscripta in aliis
 libris ante dimittitur in aliis post dimittitur ineuleata sit 74 uisus v
 decurrere piscis adhamum ε pisces γ (α) amum γ (σ l pr.) imā
 a 75 et iam E F δ (ν α et π Fran.) etiam γ λ' ε (σ γ v et β Lips.)
 florileg. Nostradam. eciam r serus conuiua Bentlei dubia suspicio
 conuiua δ 76 Rure suburbano ω opp. florileg. Nostradam.
 77 Inpositus E F λ ε (ν π' et β) glossarium Mai Impositus γ δ (σ α γ
 l r v et Fran.) florileg. Nostradam. manis γ mannis φ a. ras.
 mannas λ pr. aruom Ω' ζ'' florileg. Nostradam. celum E λ
 78 philippus F λ'

et sibi dum regulem, dum risus undique quaerit,
 dum septem donat sestertia, mutua septem 80
 promittit, persuadet uti mercetur agellum.
 inercatur. ne te longis ambagibus ultra
 quam satis est morer, ex nitido fit rusticus atque
 sulcos et uincta crepat mera, praeparat ulmos,
 immoritur studiis et amore senescit habendi. 85
 ucrum ubi oues furto, morbo periere capellae,
 spem mentita seges, bos est enectus arando,
 offensus damnis media de nocte caballum
 arripit iratusque Philippi tendit ad aedis.
 quem simul aspexit scabrum intonsumque Philippus, 90
 'durus' ait, 'Voltei, nimis attentusque videris
 esse mihi.' 'pol me miserum, patrone, uocares,
 si uelles' inquit 'ucrum mihi ponere nomen.

TESTIMONIA.

87 Priscianus instit. VIII 6, 34 florilegium codicis Cusani C 14
 'bos — arando' glossarium Mai class. auct. VIII 202 et 371 91 Priscia-
 nus instit. VII 5, 22

VARIA LECTIO.

u. 79 del. A. Nauckius, idem u. 80 dum in tum mutandum esse
 censet opp. florileg. Nostradam. 80 sestertia E ε 82 ne te Ω
 §' florileg. Nostradam. nec te π' l r i ambagibus] ambiguus π' i
 r i aut pr. ambagi, l^{bus} 84 crepat] aperit y [Nostradam. uar.]
 preparat γ λ ῑpara δ i u. 85 pars non liquet in ε 85 Im-
 moritur γ F λ' δ (σ a g r v et π) Inmoritur E (β' v et Lips.) florileg.
 Nostradam. l : : moritur ε 86 Uerū ibi E perire δ florileg. No-
 stradam. capelle λ 87. 88 bos — damnis in suspicionem uocat
 A. Nauckius opp. florileg. Nostradam. 87 bos εē enectus γ
 arando] arator eoni. Groebelius 88 dampnis F λ' δ florileg. Nostra-
 dam. 89 Eripit φ (r et π p. ras. Lips.) Arripit cett. φ uar. ε (et β'
 Lips. 2) florileg. Nostradam. philippi F λ' aedis y [π] aedes E
 γ ε δ corr. ε haedes F hēdem δ edes λ (β' g et Lips.) florileg. Nostra-
 dam. 90 aspexit ε aspexit cett. §' florileg. Nostradam. philip-
 pus F λ' 91 uoltei δ uultei cett. florileg. Nostradam. attentus
 E γ λ' corr. ε δ 2 §' flor. Nostr. Prisc. adtentus F λ' pr. (π' r) atten-
 dus δ i 92 poli ne E 93 ponere E γ λ uar. (β' σ a g v uar. et
 V) dicere F λ' δ ε (v i π' r v et alii Bland.) florileg. Nostradam.

quod te per Genium dextramque deosque Penatis
 obsecro et obtestor, uitae me redde priori! 95
 qui semel †aspexit, quantum dimissa petitis
 praestent, mature redeat repetatque relicta.
 metiri se quemque suo modulo ac pede uerum est.

VIII

Celso gaudere et bene rem gerere Albinonano
 Musa rogata refer, comiti scribaeque Neronis.
 si quaeret quid agam, dic multa et pulchra minantem
 uinere nec recte nec suauiter; haut quia grando

TESTIMONIA.

98 florilegium Paris. 8069. cf. Alcuinus de diuinis officiis c. 18 p. 1190*: 'modulum enim suum unumquemque considerare prudenter nos admouet lyricus, dicens . . . (sequitur epist. I 1, 32)' imitati sunt Lucanus VIII 527: 'motiri sua quemque (al. regna) decet uiresque fateri' et Avianus fab. 5, 1 sq.: 'metiri se quemque decet propriisque iuuari laudibus'

I 8. uu. 4 — 12 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

94 penatis π' r i penates Ω' ζ' florileg. Nostr. 95 ob//estor γ 96 simul aspexit Ω' ζ'' florilegium Nostradam. quod quidem ex u. 90 falso hic repetitum crediderim. semel aspexit γ [cod. Mart. Cruquii et codd. Lambini] Bentl.; sed ne uerbum aspexit quidem Horatio debere puto; nescio an scripserit; adgnouit [simul etiam omn. Bland.] demissa γ ε 97 Praestent E φ δ maturae E γ δ 98 uerum Ω' ζ'' florileg. Nostradam. iustum γ [Nostradam. uar.] par con. A. Nauckius; dictionem uerum est luculenter illustrauerunt Obbarius et Schmidius

I 8. AD CELSVN ALBINOVANVM (ALVINOVANVM γ a ALBINOBANV λ ALBINUVANVM δ) COMITEM (om. v) NERONIS (om. v) E γ F λ' δ (a r v et Fran. cons. g 2 et Lips.) 1 Celso ut gaudeat et bene rem regat (sic) albinouano γ [Nostrad. uar.]; Hor. expressit Graecorum 'χαλπεῖν καὶ εὖ πράττειν' rem //// gerere δ 2 scribe λ ε 3 quaeret ψ δ ε (v l et π plures codd. Cruquii) queret E φ λ (v et Fran.) quaerit γ (a g r et β Lips. aliqui codd. Cr.) querit σ [quaerit aliqui Cruq.] pulera F λ' (pulchra l) 4 recte γ haut E λ pr. ε (σ r i et β i Lips.) florileg. Nostradam. haut γ F δ (v a g l r 2 v et β 2 π 2 Fran.) aut λ corr. (et π i)

contuderit uitis oleamque momorderit aestus, 5
 nec quia longinquis armentum aegrotet in agris;
 sed quia mente minus ualidus quam corpore toto
 nil audire uelim, nil discere, quod leuet aegrum;
 fidis offendar medicis, irascar amicis,
 cur me funesto properent arcere ueterno; 10
 quae nocuere sequar, fugiam quae profore credam;
 Romae Tibur amem uentosus, Tibure Romam.
 post haec, ut ualeat, quo pacto rem gerat et se,
 ut placeat iuueni percontare utque cohorti.
 si dicet 'recte', primum gaudere, subiinde 15
 praeceptum auriculis hoc instillare memento:
 'ut tu fortunam, sic nos te, Celse, feremus.'

TESTIMONIA.

10 'cur — properas arcere ueterno?' glossarium Mai classic. auct. VIII 602 12 Porphyryon ad serm. II 7, 28 Sernius ad Aen. III 224: 'Carthagine . . . pro Carthagini; et pro aduerbio in loco de loco posuit; sic Hor.: Romae Tibur amem, uentosus Tibure Romam, pro Tiburi.' florileg. Nostradam. Hildebertus moral. philos. p. 980; schol. P. serm. II 7, 28: 'Romae .t. u. t. R.' 16 cf. Boet. de phil. cons. I 4, 31 sq.: 'instillabas enim auribus e. q. s.' 17 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

5 uitis *E pr. ut uid. y* [π] uites *cell. s' florileg. Nostradam.* oleamque $\gamma F \lambda' \delta \varepsilon \zeta''$ flor. Nostr. oleumque σ oleamue *E y* [*Montep. Regin. i*] *Bentl.* u. 6 omis. ε pr. aut ε 1 6 longinquis δ egrotet λ egrotat florileg. Nostradam. agris $\Omega' \zeta''$ (et *omn. Bland.*) florileg. Nostradam. aruis y horis (pro oris) y [*Montepcss.*] 7 S. *E*

7 POST H. V. DEFICIT δ VSQUE AD EPIST. II 2, 19 $\Omega' = E \gamma F \lambda' (\lambda \text{ l}) \varepsilon; \zeta''$ aut *omu. codd. \beta' (\beta* Fran.) $\nu \pi'$ (π Lips.) σ a g r v (*l*) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; $\zeta =$ aut *omn. codd. \nu \sigma* a g r v (*l*) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

u. 8 omis. y [*Lips. i*] 8 leuat ε egrum *F* 10 me] mili *E* funestoq; *F* arcere $\Omega' \zeta$ (et β') *Pph. florileg. Nostradam.* urguere $\pi' r y$ 12 Rome $\lambda \varepsilon$ uentosus $\gamma E \psi$ uar. λ uar. ε uar. ($\beta' \nu \sigma$ a g r v ν et $\pi \nu$ uar. Lips.) gloss. *\Gamma* Sernius florileg. Nostradam. Hildebertus uenturus $F \lambda' \varepsilon$ (r 1 ν 2 et π 4 Bland.) y *Porph. ad serm. II 7* codd. mss. partim ante uent: interpungunt (ut *omn. codd. Cruquii*) partim post uent: turbare ε 14 percontare $\Omega' (\nu$ a g r et β cons. $\pi')$ percontare $\sigma \nu$ percunctare y [*Fran.*]

utque $\Omega' \zeta''$ (et *omn. codd. Cruquii*) *Pph.* atque *E* 2 y 16 Preceptum $\gamma F \lambda'$

VIII

Septimius, Claudī, nimirum intellegit unus,
 quanti me facias. nam cum rogat et prece cogit,
 scilicet ut tibi se laudare et tradere coner,
 dignum mente domoque legenlis honesta Neronis,
 munere cum fungi propioris censet amici; 5
 quid possim uidet ac nouit me ualidius ipso.
 multa quidem dixi, cur excusatus abirem:
 sed timui mea ne fluxisse minora putarer,
 dissimulator opis propriae, mihi commodus uul.
 sic ego, maioris fugiens obprobria culpaē, 10
 frontis ad urbanae descendi praemia. quodsi
 depositum laudas ob amici iussa pudorem;
 scribe tui gregis hunc et fortem crede bonumque.

TESTIMONIA.

I 9. 6 Aer. ad art. poet. 321: 'ualidius pro ualidius, ut alibi: nouit me ualidius ipso' 7—9 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

Ω' = $E \gamma F \lambda'$ (λl) ε ; ξ'' = aut omn. codd. β' (β Fran.) $\nu \pi'$ (π Lips.) $\sigma a g r v$ (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ξ = aut omn. codd. $\nu \sigma a g r v$ (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

I 9. AD CLAUDIUM NERONEM $\gamma F \lambda'$ ($a r v$ et Fran. Lips.) SEPTIMUM COMENDAT NERONI E 1 Septimus $E \varphi a$. corr. λ pr. Septimiu' ε intellegit Ω (et 4 Bland.) u. 2 omis. l pr. aut 1; item uu. 1 sq. omis. y [Zulichem. 1] [γ nam cum rogat & pr. cogit' omn. codd. Cruuii: at Zulich. $\sim$ Diuaci cod. 1 deficit! cf. apparat. crit. 12, 23] 2 cum] me $y \omega$ $F \varepsilon a$ 2 sq. cogit scilicet, ut cum codd. quibusdam et editionibus disting. Bentleius sed cf. epist. 118, 16 et quae ibi adnotauimus uu. 4. 5 del. Gruppeus, hunc ante illum transpon. Mutherus 4 domoque $F \varepsilon a$ idem post Neronis punctum ponit u. 5 del. A. Nauckius 5 propioris γ 6 ac nouit $E \xi$ (et β) y acnouit γ (et Fran.) agnouit cell. ($\pi' r v$) ualidius γ 8 Set γ ne] non $F \lambda a$. corr. opp. floril. Nostradam. 10 oppria E obprobria cell. obprobria $\nu r i v$ culpe λ 11 urbane λ proemia E u. 13 omis. y [π pr.] 13 bonumq; /// γ

X

Vrbis amatorem Fuscum saluere iubemus
 ruris amatores; hac in re scilicet una
 multum dissimiles, at cetera paene gemelli
 fraternis animis, quicquid negat alter, et alter,
 adnuimus pariter: uetuli notique columbi, 5
 tu nidum seruas, ego laudo ruris amoeni
 riuos et musco circumlita saxa nemusque.
 quid quaeris? uluo et regno; simul ista reliqui
 quae uos ad caelum fertis rumore secundo,
 utque sacerdotis fugitius liba recuso, 10
 pane egeo iam mellitis potiore placentis.
 uiuere naturae si conuenienter oportet,
 ponendaeque domo quaerenda est area primum;

TESTIMONIA.

I 10. 1 glossarium Mai classic. auct. VIII 548 10 sq. cf. Ioannes Saresberiensis epist. 85: 'pane eget iam mellitis potiore placentis, utque sacerdotis fugitius liba recusat' un. 12—44 flor. Nostrad. 13 hnc respexit Hildebertus de querimonia et conflictu carnis et spiritus u. 35 p. 946: 'est igitur ponenda domus e. q. s.'

VARIA LECTIO.

I 10. AD ARISTIVM FVSCVM GRAMMATICVM (GRAMAT: λ) γ (a et Lips.), add. F λ' (r et Bland.): IN URBE COMMORANTEM (CONM: λ) FVSCO ARISTO IN URBE CŌMORANTI · E AD ARISTIVM (ARISTŪ Fran.) FVSCVM v (et Fran.) uu. 1—18 partes initiales euenerunt in ε 1 saluare γ pr. (a 1) saluire glossar. Mai 3 at E ε (v 2 et V) y Bentleius ad γ F λ' ε'' caetera γ F pene E F λ (poene l) poenae γ gemelli E 4 quicquid — pariter del. Hitzigius quidquid ε quidquid g siqd E quicquid cett. ε' (cons. β') 5 Adnuimus Ω' (a) nisi quod ε euanuit Annuimus ε'' ['pariter uetulis notisque columbis. quam sibi Lambius lectionem coniectura proponit, eam continet V, sed in rō noti s littera superscripta, sed in uetulis et columbis apposita. sic et cod. Sil., quam genuinam credo' Crug.] 8 queris E γ λ 9 celum λ ε fertis Ω' (ν π' a g r et codd. Bland. praeter V) effertis β' σ v (et V) y ecfertis Paulys 10 fugiti^{us} l fugitiuus Ω ε'' Pph.' 11 potiore λ 12 si] sic F λ' ε a. corr. opp. floril. Nostr. 13 Ponenda y [Fran. uar. codd. Bland.] Sauppeus philol. XVIII 253—56 opp. Ω' ε'' gloss. Γ flor. Nostr. domo γ (a [superscr. 2] et Fran.) domvi

nouistine locum potiore rure beato?
 est ubi plus tepeant hiemes? ubi gratior aura 15
 leniat et rabiem Canis et momenta Leonis,
 cum semel accepit Solem furibundus acutum?
 est ubi diuellat somnos minus inuida cura?
 deterius Libycis olet aut nitet herba lapillis?
 purior in uicis aqua tendit rumpere plumbum, 20
 quam quae per pronum trepidat cum murmure *rium?
 nempe inter varias nutritur silua columnas,
 laudaturque domus longos quae prospicit agros:
 naturam expelles furca, tamen usque recurrat
 et mala perumpet furtim fastidia victrix. 25

TESTIMONIA.

17 Acr. ad serm. II 3, 163 24 florilegium Paris. 8818^a Hildebertus sermon. 68 p. 570 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 cf. Ioannes Saresberiensis polier. III 8: 'naturae . . . quam licet expellas — recurrat'

VARIA LECTIO.

E quod inrepsit ex gloss.; domo etiam flor. Nostr. om. g i aera z uu. 14—20 n. l. v uu. 15—17 om. σ i 15 tepeant E 16 canis et] cani fert E a. ras. 18 diuellat E pr. F l' e (v ut uid. π' r σ z uar. et 4 Bland.) depellat E corr. γ (β' σ a g v) florileg. Nostr. improbandum propter 'expelles' u. 24, 'pellebat' u. 35, 'depulit' u. 38 cf. anacreont. 33, 9 Rose: 'κατά μιν σχίσας ὀνίφους' Claudian. in Rufin. I 210 sq.: 'fulgentibus illic surgunt strata toris, hic mollis panditur herba, sollicitum curis non abruptura soporem' schol. I: 'Maronianum illud: nec somnos abruptum cura salubres' [georg. III 530] somnum π' somnus r i y 19 libicis γ E e lapillis] tapetis Bentlei superuacua suspicio opp. florileg. Nostradam. 21 rium Ω' florileg. Nostradam. post u. 22 in y [π] sex uu. erasi sunt, tum sequitur u. 23 22 varias] parias y [Lambini et Valartii codd.] fort. conl. Lamb. conspiciat γ uu. 24—28 def. Guyetus 24 expelles Ω' ε'' (et omn. Bland.) florileg. Nostradam. Bentl. expellas y [Mart. Sorbon. Valent. 2] ω Io. Saresber. Hildebertus Vincentius repelles florilegium Paris. 8818^a 25 prorumpet florileg. Nostradam. fastidia E z (σ g) florileg. Nostradam. Bentl. fastigia γ F l' (v π' a r v et β z Fran.) uestigia y [β i Bambergens. Barcinon. 4 Bland.] Stallbaumius cf. Senec. epist. 119, 5: 'inter reliqua hoc nobis praestitit natura praecipuum; quod necessitati fastidium excusait'

non qui Sidonio contendere callidus ostro
 nescit Aquinatam potentia uellera fucum,
 certius accipiet damnum propiusue medullis,
 quam qui non poterit uero distinguere falsum.
 quem res plus nimio delectauere secundae,
 mutatae quatient. siquid mirabere, pones
 inuitus. fuge magna: licet sub paupere tecto
 reges et regum uita praecurrere amicos.

30

*ceruos equum pugna melior communibus herlis
 pellebat, donec minor in certamine longo
 implorauit opes hominis frenumque recepit;
 sed postquam uictor uiolens discessit ab hoste,

35

TESTIMONIA.

30—33 Hildebertus moral. philos. p. 988 30 sq. 'quem — quacient' Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 30 florilegium Paris, 8818*

VARIA LECTIO.

27 potentia γ i φ pr. po//tantia ε fucum Ω' ζ'' Porph. flor. Nostr. aucum y nec scio an sint quibus 'aucum' hoc loco legisse uideatur Anicetus cf. Arat. 346: 'Assyriumque bibunt noua uellera aucum' fart. illic quoque 'fucum' scribendum 28 Cercius ε dampnum F λ' propiusque γ (σ 1 a g 2 et Lips. cons. β 1) propiusue cett. (ν σ 2 g 1 r 2 aut corr. ν et π Fran.) flor. Nostr. propius r 1 aut pr. [potiusue 4 Bland. (?)] 29 potuit ε pr. opp. Pph. flor. Nostr. distinguere y opp. Ω' ζ'' florileg. Nostradam. 30 nimio] inсто Vincentius opp. florileg. Nostradam. 31 Mutatae E quacient E ε pr. mirarabere γ pones E 33 praecurrere] praecedere y praecellere y 34 Ceruus Ω' ζ'' florileg. Nostradam. equum y [Gronou.] equum Ω' ζ'' florileg. Nostradam. pugnae Nic. Heinusius improb. Benth., qui confert c. III 6, 16: 'melior sagittis' 36 Implorauit ψ ε (et β) Implorauit cett. ζ (et π' Fran.) florileg. Nostradam. Impor: r 1 frenum] regnum π' opp. floril. Nostr. 37 Set y postquam a postquam Ω' ζ'' floril. Nostr. uiolens uictor E y uictor uiolens cett. ζ'' floril. Nostradam. ('uioleus' testatur schol. I) uiolens uicto Benth. addens: 'sed . . . illud uiolens nequaquam mihi placet; et atrocior mendam hic olim inoleuisse facile mihi persuadeo' uicto souipes et dormito uictor aliae Benth. suspiciones uictor uicto ω [editio Cadomensis epistularum Horati a. 1480] uicto ridens Hauptius uicto insultans Hamacherus uicto inludens Holderus uitulans uicto Ieuerus ad Lucan. I 81 alii alia; lectionem libris traditam ut elegantem ac significantem

non equitem dorso, non frenum depulit ore.
 sic qui pauperiem ueritus potiore metallis
 libertate caret, dominum uehet improbus atque 40
 seruiet aeternum, quia paruo nesciet uti.
 cui non conueniet sua res, ut calceus olim,
 si pede maior erit, subuertet, si minor, uret.
 lactus sorte tua uines sapienter, Aristi,
 nec me dimittes incastigatum, ubi plura 45
 cogere quam satis est ac non cessare uidebor.
 imperat aut seruit collecta pecunia cuique,
 tortum digna sequi potius quam ducere funem.
 haec tibi dictabam post fanum putre Vacinae,
 excepto quod non simul esses, cetera lactus. 50

TESTIMONIA.

41 florilegium Paris. 8818^a Augustinus quaest. in heptateuchum 1, 31 [III p. 556] Petrus Cluniacensis aduersus Iudaeorum inueteratam duritiam c. 4 [biblioth. Cluniae, p. 1046^a] Aleuini epist. ad D. Danid p. 769 ed. Paris. 1617 Ioannes Saresberiensis polierat. V 10 42 sq. florilegium Paris. 8069 47 sq. florileg. Nostradam. (siuo interpolatione) Hildebertus moral. philos. p. 291, inserto inter hos uersus hexametro Iuuenalis 14, 304: 'sed certe misera est magni custodia census' 47 Donatus ad Terent. hecyr. II 1, 27 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 Ioannes Saresberiensis polier. III 12; cf. Columbanus ad Sethum n. 51: 'nec subitis pereat collecta pecunia flammis' 48 cf. ecbasis captiui n. 484: 'prompta sequi tortum potius, quam dicere uerum' 49 cf. testim. ad epist. II 2, 214

VARIA LECTIO.

tuentur *Fca et Ritterus* 'locum sanum deprauarunt homines critici'
Obbarius 39 ueritus *E* 40 uehit *E y Bentl.* uehet *cell.* 'g'
Pph. florileg. Nostradam. improbus Ω' g (et π *Fran.*) *Pf.* improbus v *Pph. floril. Nostr.* e n. l. *Trpr. g* 41 quia Ω' l' g' (et λ *Bland.*) qui γ p. ras. γ ω Augustinus florilegia Nostradam. et Paris. 8818^a Aleuinus Petrus Clun. Ioann. Saresber. qua σ i paruo quia nesciet uti v nesciet e *pr. y* nesciet *cell.* 'g' (et λ *Bland.*) testimonia

42 ut] et *F l'* callens e 43 uret v urget σ g y opp. Ω' g' florileg. Nostradam. et Paris. 8069 et cf. Propert. V 3, 23 Ouid. remed. am. 235 44 uinis *E* i opp. florileg. Nostradam. erisl *E* i 45 dimittes Ω' g (et β *Lips.*) dimittis v (et π) dimittas y [*Fran.* i alii] 46 fatis e γ 47 aut Ω' g (et π' *Fran.*) florileg. Nostrad. ac y [β i alii] haud *Waddelin.* sed cf. Senec. de uita beata 26, 1: 'diuitiae enim apud sapientem uirum in seruitute sunt, apud stultum in imperio' 48 potius λ 50 quod] qd^l *F* caetera γ *F l'* letus γ

XI

Quid tibi nisa Chios, Bullati, notaque Lesbos?
 quid concinna Samos? quid Croesi regia Sardis?
 Smyrna quid et Colophon? maiora minorane fama?
 cunctane prae campo et Tiberino flumine sordent?
 an uenit in uotum Attalicis ex urbibus una? 5
 an Lebedum laudas odio maris atque uiarum?
 'scis Lebedus quid sit: Gabiis desertior atque
 Fidenis uicus; tamen illic uiuere uellem,
 oblitusque meorum, obliuiscendus et illis,
 Neptunum procul e terra spectare furentem.' 10
 sed neque qui Capua Romam petit, imbre lutoque
 aspersus uolet in caupona uiuere; nec qui

TESTIMONIA.

I 11. 2 sq. Priscianus instit. VII 7, 83: 'Smyrna quid et Colophon, quid Croesi regia Sardis' 7 et 30 cf. Iuuenal. 10, 99—102: 'huius, qui trahitur, praetextam sumere mauis, an Fidenarum Gabiorumque esse potestas et de mensura ius dicere, nasa minora frangere panis uacuis aedilis Vlubris?'

VARIA LECTIO.

I 11. AD BULLATIVM E γ F λ' (a r v et Fran. Lips.) add. E: HEVERSUM DE ASIA. 1 Iespos E 2 cri//si ε (crisi cod. Prisciani) sardis Ω' ε'' schol. I' Sardes ω 3 Smyrna quid et Colophon? maiora minorane fama, cunctane prae Campo et Tiberino flumine sordent? legunt Macleanus Orellius alii; minorane fama? Bentl. et plerique Smyrna ε ψ 2 λ 2 (v et Lips. 1) Zmyrna E γ φ (a g r) Smyrna ψ 1 λ 1 (σ et π) (S in ψ et λ a miniatore addita) Smirna β' l v quid et] aut quidem et aut quidem codd. Prisciani colophon F λ' minorane fama ε minorae E γ [Mellic.] minorane cett.' ε'' (et 4 Bland.) minorane γ [Reginensis] 4 Cunctane E F λ' ε (β' σ γ v 2 v) Cunctaque γ (v 1 ut uid. π' a r) precam / poecitiberino γ 5 ex] omis. ε u. G om. σ 1 6 lebedum γ uu. 7—10 ut ex Bullati persona scriptos acceperunt gloss. I': 'Scis' quasi respondit Bullatius Horatio' et: 'Sed neque' Horatius' ['hic dialogus est, quantum licuit obseruare ex notis codd. Bland. Cr.] cf. 16, 41 7 quod γ [1 Bland. corr.]

glibiis F λ' 8 //us E 9 oblitus stultorum Stobbergius Oblitus ψ 10 eterra ucl e terra F λ' ε (v 1 ? π' r v), item schol. I' et codd. Lucreti Lucr. II 1 sq., quem comparant schol. I' & terra E exterra γ (v 2 ?) σ a g et β) n terra γ [Fran.] 11 Set γ qui] qu (sic) E 12 Aspersus Ω' ε'' Pph. caupona E

frigus collegit, furnos et balnea laudat
 ut fortunatam plene praestantia uitam;
 nec, si te ualidus lactauerit Auster in alto, 15
 idcirco nauem trans Aegaeum mare uendas.
 incolumi Rhodos et Mytilene pulchra facit quod
 paenula solstitio, campestre niualibus auris,
 per brumam Tiberis, Sextili mense caminus.
 dum licet ac *uoltum seruat Fortuna benignum, 20
 Romae laudetur Samos et Chios et Rhodos absens.
 tu quaecumque deus tibi fortunauerit horam

TESTIMONIA.

18 cf. Ioann. Saresberiens. polycrat. VIII 12: 'ille nunc utitur pen-
 nula, nunc campestri' 20 ecbasis captiui u. 517 uu. 22—30 florileg.
 Nostradam. 22 sq. Ioannes Victoriensis I 3 p. 286 B. 'tu —
 mann' Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 'quaecumque
 — manu etc.' schol. Lucan. II 651 22 ecbasis captiui u. 616

VARIA LECTIO.

13 furnos Ω' ε'' Pph.' Porf. fornus r pr. aut i Porph. furnos
 φ λ; sed in φ y nihil est nisi signum scholii ad marginem adscripti,
 in λ scholia desunt. cognationis horum librorum memorabile sane
 indicium; furnos ψ 14 Et F i (l i); Ut λ, sed U a miniatore
 prestantia γ F prestancia λ uu. 15—22 sic ordinabat Mutherus:
 15. 17. 16. 18. 19. 21. 20. 22 15 Nec te φ Nec te si v y nec
 si te etiam Pph.' 16 Idcirco Ω' ε' (et π' cons. β') Idcirco σ nauem
 Ω' ε' (et π') nauim β' y aegaeum γ (v a) egeum E φ λ ε aegeum ψ
 17 Incolumi E F λ' (β' π' a v) Pph.' Incolomi γ ε (v σ g r)
 rhodos E γ F λ' (v π' σ z a g r et Fran.) rodos ε (v) rhodus σ i (et
 β i) mytilene ψ (l r) mitilene E mytylene ε myrtilene λ mitylene
 γ i φ mytylene γ z (a) facit quod] fuit quod Mutherus 18 Paen-
 nula E (v a et π) Pph.' Porph., ε parum liquet, Penula cett.
 solstitio ε sosticio λ (sic) solticio v y cāprestre λ auris Ω' ε''
 horis σ i 19 caminis ε caminus, interpung. Mutherus uu 20.
 21 del. Lehrsius 20 ac] &c λ ac cett. ε'' (et omn. codd. Cruquii)
 ecbasis captiui et y & v y uultum Ω' ε'' (et omn. codd. Cruquii)
 ultum y 21 samos F λ ε (v σ g r v et β π Lips. superscr.) samus
 E γ i (a r et Frau. Lips. pr.) chios E F λ' ε ε'' chios γ i (a g r)
 rhodos E F λ' (v σ v corr. i aut 2 et π) rhodus γ i (β' a g r v
 pr. et Lips.) rodos ε absens Ω' ε'' [uu. 22 sq. omis. 3 Bland. a
 t. m., habuit 1 Bland.] 22 quaecunq. E (v) opp. cett. ε'' florileg.

grata sume manu neu dulcia differ in annum,
 ut, quocumque loco fueris, uixisse libenter
 te dicas. nam si ratio et prudentia curas, 25
 non locus effusi late maris arbiter aufert,
 caelum, non animum mutant qui trans mare currunt.
 strenua nos exercet inertia: nauibus atque
 quadrigis petimus bene uiuere. quod petis, hic est,
 est Vlubris, animus si te non deficit aequus. 30

TESTIMONIA.

23 cf. Ouid. remed. am. 93: 'sed properea, nec te nenturos differ in annos' 27. 30 cf. Seneca ep. III 7 (28) 1, 2, 4: 'animum debes mutare, non caelum. licet uastum traieceris mare, . . . sequentur te, quocumque peruenieris, uitia . . . quaeris quare te fuga ista non adiunet? tecum fugis [cf. c. II 16, 19, 20] . . . locum ex loco mutas, cum illud, quod quaeris, bone uiuere omni loco positum sit' 27 florilegium Paris. 8818^a Hieronymus eplst. 16 ad Damasum c. 2 [Vallars. I 42^c] Pseudo-aceron uolgatus ad c. II 7, 4; non Acr. Petrus Cluniacensis eplst. II 44. VI 47 [biblioth. Cluniac. ed. Marrier. p. 783^b 956^c] Hildebertus moral. philos. p. 980 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68 28 cf. Senec. dialog. 9 de tranquill. animi 12, 3: 'sine proposito uagantur quærentes negotia . . . quorum non immerito quis inquietam inertiam dixerit' 29 sq. 'quod quaeris ubique est, est — aequus' Ioannes Saresberiensis polier. III 8

VARIA LECTIO.

Nostradam. oram *E p. ras. γ p. ras.* (π' a r 1 aut pr. et ille 1 Bland.) opp. florileg. Nostradam. *ecbas. capt.* 23 summanu γ 1 neu Ω' ε'' (et 'multi' codd. Cruquii) Benth. nec v (et β 2) y florileg. Nostradam. Ioannes Victoriensis 24 VI *E γ φ 2* (σ a g v) florileg. Nostradam. Tu F λ' ε (β' v π' r et 4 Bland.) quocunq. *E* (v) opp. etiam florileg. Nostr. 25 nam si] demit Lehrsius nam ni Muthcrus opp. florileg. Nostradam. racio λ u. 26 det. Lehrsius opp. florileg. Nostradam. 27 Caelum Ω' motant *E* mutat . . . currit Hieronymus opp. florileg. Nostradam. qui] g florilegium Paris. 8818^a 28 Sirenuu Ω' ε'' Pph. florileg. Nostradam. 29 Quadigis ε hic est] h : : : ε u. 30 om. *E* 1, add. *E* 2 ut uid. in marg. 30 Est ulubris ε aequus y [Montepess. pr.] aequus Ω'

XII

Fructibus Agrippae Siculis, quos colligis, leci,
 si recte frueris, non est ut copia maior
 ah lone donari possit tibi. tolle querellas:
 pauper enim non est cui rerum suppetit usus.
 si ventri bene, si *laterist pedibusque tuis, nil
 diuitiae poterunt regales addere maius.
 Si forte in medio positorum apstemius herbis
 ninis et urtica, sic nines protinus ut te
 confestim liquidus Fortunae *rius inauret,
 uel quia naturam mutare pecunia nescit,

TESTIMONIA.

I 12. 1—6 cf. Wernherus de Elmendorf. un. 1113 sq. [antiqu. Germ. ann. III p. 315 H.] 2—6 florileg. Nostradam. 4—6 Hildebertus moral. philos. p. 991 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 68
 4 Porph. ad n. 5 florilegium Paris. 8818^a 8 sq. Eutyches I 3, 3:
 'Hor. epist. libro I: ut te confestim largus imber inauret'

VARIA LECTIO.

I 12. AD ICEIVM *E F λ'* (v) AD HICEIVM *γ* (a r) (AD HICEIVM *Fran.*): *F λ'* (r) *add.*: QUEM (QUAM λ) CEM (om. r) QUADAM ADMONITIONE (ARMONICIONE λ r) LAUDAT. *F λ'* (r), *cons.* ε *sed parum liquet* 'Ad Iecium procuratorem Agrippae' *schol.* Γ *inser.* omis. v π' α (et β) 1 Fructibus Acrillae *Horkelius aual. Hor. p. 89 sqq.* icei Ω' ε'' *Porph. schol.* I Iti cum quanno a. u. c. 600 ω et nonnulli recentiorum uu. 2—4 *del.* Mutherus 3 A lone *florileg. Nostradam.* querellas γ a. ras. ε 2 (a r) quaerellas π' quaerelas F λ querelas *cett.* ε'' *florileg. Nostradam.* 5 laterist] saltim est *florileg. Nostradam.* lateri ē *perexiguo intervallo* ψ lateriē φ (t) lairie^{est} λ lateriem γ lateri, om. est ε y *Vincentius* lateri est E 6 Diuiciae λ poterant y *Vincentius* poterunt etiam *florileg. Nostr.* uu. 7—9 *del.* *Gugelus*: sed huc fort. iam respexit *Ausonius profess.* 4, 19. 20: 'salibus modestus, felle nullo perlitus, uini cibique abstemius' apstemius ε i abstemius *cett.* ε'' *Pph.* 8 ['sic viues protinus. hic in omnibus scriptis est interpunctio' *Cruyn.* (non in omnibus nostris)] protinus Ω' ε'' *Pph. schol.* Γ protenus *Beatt.* cum aliis 9 confestim con. *Schirachius* liquidus] largus *Eutyches*: cf. *Hieronym.* ad *Eust.* ep. 22 nr. 32: 'aurum liquescit in litteras' rius Ω' ε'' u. 10 ante u. 7 pon. *Mutherus opp Pph. Porph.* 10 motare E

uel quia cuncta putas una uirtute minora.
 miramur, si Democriti pecus edit agellos
 cultaque, dum peregre est animus sine corpore uelox,
 cum tu inter scaliem tantam et contagia lueri
 nil *paruum sapias et adhuc sublimia cures: 15
 quae mare compescant causae, quid temperet animum,
 stellae sponte sua iussaene uagentur et errent,
 quid premat obscurum lunae, quid proferat orbem,
 quid uelit et possit rerum concordia discors,
 Empedocles an Sertinium dellret acumen? 20
 uerum, seu piscis seu porrum et caepe trucidas,
 utere Pompeio Grospho, et siquid petet ultra
 defer: nil Grosplus nisi uerum orabit et accum.
 nilis amicorum est annona, bonis ubi quid dest.

TESTIMONIA.

12 sq. huc fort. respexit Laetantius instit. III 23, 1: 'laudatur Democritus, quod agros suos reliquerit oosquo pascua publica fieri passus sit' 13 'Peregre — uelox' florileg. Nostradam. 19 'concordia discors' — sed Hor. non nominato — memoratur ap. Donat. ad Terent. eunuch. IIII 4, 53. cf. Lucanus I 98: 'temporis angusti mausit concordia discors' Onidius metam. I 432 sq.: 'uapor umidus omnis res creat et discors concordia fotibus apta est' Laetantius instit. II 9: 'philosophi quidam et poetae discordi concordia mundum constare dixerunt' 24 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

13 post uelox nescio an interrogationis signum ponendum erat
 15 paruum Ω'ζ'' parua v y prauum r i y 16 compescant E ε (et π' Fran.) Pf. compescant γ F λ (v r et β) compes. c. Pph. cause λ quid] qui λ temperat F λ' (et π) opp. cell. ζ' (et Lips.) 17 Stelle E λ iusse/ne ε iussene λ et] an y [Pctropol.] 18 obscurum Ω'ζ'' qui proferat λ 19 rerum concordia discors Ω'ζ'' Pph. discors concordia rerum v 20 Empedocles γ F ε stertini F λ' sterninum ε [stertinium etiam omn. codd. Cr.] 21 piscis E i (v a et π) pisces cell. ζ' cepe F λ', ε non liquet 22 grospho E petet Ω'ζ''
 Pph. Porph. petit g ultro Ω'ζ'' ultro γ cf. Publ. Syr. 44 Wocffl.: 'his est gratum quod opus est, ultro si offeras' 23 Deffer γ nil] uoc ēñ y [π] equum λ aequum cell. 24 [*hoc carmen in scriptis fere habet interpunctionem post τὸ annona' Cruqu.] quid dest a pr. quid ē E i a. ras. quid deest cell. E ζ' (et Lips.)

ne tamen ignores quo sit Romana loco res:
 Cantaber Agrippae, Claudii uirtute Neronis
 Armenius cecidit; ius imperiumque Phraates
 Caesaris accepit genibus minor; aurea fruges
 Italiae pleno defundit Copia cornu.

25

XIII

Ut proficiscentem docui te saepe dinque,
 Augusto reddes signata uolumina, *Vini,

TESTIMONIA.

29 Copiam pleno cornu exhibet etiam Boetius de phil. consol. c. II
 2, 5 sq.

VARIA LECTIO.

florileg. Nostradam. (quid^{de} est π) cf. DERUNT laudat. Turiae II
 58 et codd. *Vergilian.* [^{in 'I'} syncopatum legitur d'est, cum apo-
 stropho supra d litteram] *Cruqu.* quid des *Passeratius* 25 Nec

non ε (et π) Nec tam ε 2 marg. Ne tamen cett. ξ (et β' Lips.) Nec tamen
 v y 26 agrippe λ claudii ε 27 cecidit γ imperium λ
 phraates E prahates γ ε (β' a r et π Lips. 2) *Porph. schol. γ cons. Porf.*
praates F (l) phrahates σ g v phraates v praates λ PHRAATIS legitur
inscript. Orell. 628 Tigranes suspic. Bentleius 28 frugis y [*Zuti-*
chem. 1 ut uid.; fruges Zulichem. 2] fruges Ω' ξ'' cf. *epist. 1 2, 27*
 29 defundit γ λ corr. (β' 1 σ 1 a corr. g r pr. et Lips. pr. omn.
Bland.) *Bentl.* defundit E F λ' ε (σ p. ras. a pr., n superscr. ab cod.,
 r corr. et π) *gloss. r diffudit v y ω diffundit $\beta' 2$ v y*

I 13. REDIT cod. A; $\Omega'' = A' (A a) E \gamma F \lambda' (\lambda l) \varepsilon$; $\xi'' =$
aut omn. codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ g r v (a l) aut horum
codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; $\xi =$ aut
omn. codd. v σ g r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non
aliae lectiones notantur AD (om. E) VINIVM (sic λ , cons. schol. γ
ubi hanc formam ter habemus; VINIVM γ F ε A 2 a l r v et Fran.,
VENNIVM E et Lips.) ASELLAM (sic A 2 ASELLVM E F λ' ε r, ASELL-
*IVM v omis. γ a et Fran.) A' E γ F λ' ε (r v); add. E F λ' ε (r):
 MONET (MONENS F λ') VT CARMINA CAESARI (CES: λ) TRADAT*

AD VINIVM ASINAM RVSTICV y [*Mellicensis*]; *Gruunius [= C.*
Vinnius] *Fronto legitur in schol. v* 1 sepe E ϕ 1 2 reddas ε
*a. ras. (v 2) y uenit E uini cett. ξ'' *Porph.; cum marmoribus*
scriptis et cum titulis codd. λ y [Bern. 542 Mellic.] schol. γ scripsi-
*mus 'Vini'**

si ualidus, si laetus erit, si denique poscet;
 ne studio nostri pecces odiumque libellis
 sedulus inportes opera uehemente minister. 5
 si te forte meae grauis uret sarcina chartae,
 abicito potius, quam quo perferre iuberis
 clitellas ferus inpingas Asinaeque paternum
 cognomen uertas in risum et fabula fias.
 uiribus uteris per cliuos flumina lamas. 10
 uictor propositi simul ac perueneris illuc,
 sic positum seruabis onus, ne forte sub ala
 fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum,
 ut ninsa glomus furtiuae Pyrria lanae,

TESTIMONIA.

I 13. 6—8 'Horatius epistularum I: si — inpingas' Priscianus iustit. XVIII 4, 50 7 sq. 'quam — inpingas' glossarium Mai [class. auct. VIII 148] 8 'clitellas ferus inpingas' Porph. ad u. 19 9 cf. Pers. s. 5, 152: 'et fabula fies' 10—12 'uiribus — onus' Priscianus l. 1. 14 'ut — Pyrria lanae' glossarium Mai [class. auct. VIII 255]

VARIA LECTIO.

Ω" = A' (A a) E γ F λ' (λ l) ε: ζ" = aut omn. codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ γ r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur: ζ = aut omn. codd. v σ γ r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur
 3 lectus λ 5 inportes E (β' g l) inportes cell. ζ' operante hementē A 1 6 Site, t in ras. A' urit E y uret cell. ζ" urat Priscianus urget y chartae A' γ carthe E cartae F ε carte λ kartē y [Mellic. Valent.] //carte v 7 potius λ 8 ferus] sero N. Heinsius improb. Bentl. inpingas E (t et Fran.) Porf. inpinguas φ a. ras. (r i v) y inpingas cell. ζ (et β π') Porph. asine λ 10 diuos E lamas E (v) y (lāmas l, uirgula fort. ab alt. m.) lamas cell. ζ" Pph. Porph. schol. Γ Prisc. r in ras. 12 Sepositum D. Heinsius Si positū A 1 honus γ ε scmicolon post onus pon. Doederlinus 13 portes E 14 glomus A' i E γ (π' σ r et l Bland.) gloss. Γ glomos F λ ε A 2 E 2 uar. (β' g et 3 Bland.) glossarium Mai; schol. Γ: 'apud Titinium in quadam fabula inducitur ancilla quae lanae glomos (v Fran.; glomus γ) furatur et deprehenditur. aspere ex comparatione stultitiae ait. Pyrria autem nomen ancillae in fabula' globos v v y glomen y furtiue A l //urtiue λ ε n. l. pyrria φ (π' r et β) schol. v, pirria cell. ζ schol. γ: ε n. l.; purria Pph. cf. inscript.: 'P. Purreius' bullett. dell' inst. 1865 lectionem libris traditam in suspicionem adduxit Luchmannus Lucret. II p. 408 Proelia et Prilia coni. Ribbeckius

ut cum pilleolo soleas conulua tribulis. 15
 ne uolgo narres te sudauisse ferendo
 carmina quae possint oculos auresque morari
 Caesaris; oratus multa prece, nitere porro.
 nade, uale, caue ne titubes mandataque frangas.

XIII

Vilice siluarum et mihi me reddentis agelli,
 quem tu fastidis habitatum quinque focis et
 quinque bonos solitum Variam dimittere patres,
 certemus, spinas aninone ego fortius an tu
 euellas agro, et melior sit Horatius an res. 5
 me quamuis Lamiae pietas et cura moratur,
 fratrem maerentis, raptō de fratre dolentis

TESTIMONIA.

15 glossarium Mai [classie. auct. VIII 417. 579] 19 Seruius ad
 Aen. III 409
 I 14, 1 'mihi me (om. γ) reddentis agelli (om. E)' schol. I' epist.
 I 18, 101

VARIA LECTIO.

15 Et β' pilleolo Ω'' ε'' y schol. Γ conuiua γ 16 Nec
 Ey Ne cell. ε'' Neu σ a y Bentl. uolgo A 1 F λ' ε (π' g r i) uulgo
 E γ A 2 ε' sudauis A 1 17 aures Ω'' ε'' 18 Caesaris E
 18, 19 nitere. porro nade, uale: Bentleius, item legisse uideatur Por-
 phyr. cf. ad serm. II 6, 30 ad u. 19 adnotauit gloss. Γ: 'hic
 uade
 nersus non stat, nisi sola auctoritate' 19 Viue v

I 14. AD VILICVM (VILICVM A VILICVM l r v et Fran.) A' γ
 F λ' (r v et Fran.), add. F λ' (v): SVVM DE VARIETATE STUDIИ (I:
 V: S: om. v). AD AGELLVM E 1 Vilice A' γ F λ' ε (v) y [π 1 Bam-
 berg. 1 Barc. Brux. 1 Gron. 1 Valent. 1] Pph. Porph. schol. Γ Vil-
 lice E (β' σ g r v) reddentis y [Barthii cod. uetustis-
 simus idemque suspectissimus] improb. Bentl. 2 Quē A 3 hariam
 ε y uariant cell. ε'' (et 4 Bland.) cons. Pph. Porph.: v parum liquet;
 varia y hodieque is uicus Vicouaro appellatur 5 Euellas ε (β' r et
 Lips.) Euellas cell. ε (et π) oratus A' γ an rus Dau. Heinsius,
 non improb. Bentl., euidem improbaucrim propter rure u. 10 et rura
 u. 14 'res = Benitzthum' 6 moratur Ω'' ε'' moretur φ corr. λ corr.
 (v corr.) y 7 maerentis A' (v) merentis cell. 7. 8 raptō —

insolabiliter, tamen istuc mens animusque
 fert et amat spatiis obstantia rumpere claustra.
 rure ego uiuentem, tu dicis in urbe beatum: 10
 cui placet alterius, sua uimirum est odio sors.
 stultus uterque locum inmeritum causatur inique:
 in culpa est animus, qui se non effugit unquam.
 tu mediastinus tacita prece rura petebas,
 nunc urbem et ludos et balnea uilicus optas. 15
 me constare mihi scis et discedere tristem,
 quandocumque trahunt inuisa negotia Romam.
 non eadem miramur: eo disconuenit inter
 meque et te: nam quae deserta et inhospita tesqua
 credis, amocina uocat mecum qui sentit et odit 20
 quae tu pulchra putas. fornix tibi et uncta popina

TESTIMONIA.

11—13 florileg. Nostradam. 13 Hildebertus moral. philos. p. 980
 14 gloss. Mai [classic. auct. VIII 353] 19 'deserta — tesqua' gloss.
 Mai [el. auct. VIII 584] cf. Apollin. Sidon. c. 16, 91: 'inhospita tesqua'

VARIA LECTIO.

insolabiliter] del. E. C. Franckens et A. Nauckius 8 mens me
 animusque y [Barthii cod. uetustissimus] amat] auct. Bentl. opp.
 Pph.' et cf. c. I 2, 50. III 9, 24 spaciis E λ obstantia Ω"
 5" Pph.' uu. 10—13 delet Lehrsius 10 in uentu A
 post beatum punctum pon. Doederlinus 11 sors A' γ F λ' ε 5"
 florileg. Nostradam. res E (σ γ) y [1 Bland. Bruxell.], natum pu
 fallor ex u. 5; fors r 12 Sult' λ inmeritum A' γ (f) imme-
 ritum EF λ ε (ν π' σ r v) florileg. Nostradam. inqhat iniq. ε
 causamur Doederlinus clausa E iniquae E 13 Incupa E in
 poena Hildebertus opp. flor. Nostr. se] te flor. Nostr. unquam
 E (g v) (ūquam f) flor. Nostr. 14 tu] tum gloss. Mai mediastinus
 E pr. mediastenus λ uar. y [π ι] Pf. recte cett." ε cons. β' Pph.
 Porph.' schol. Γ petabas A patebas γ (f) 15 uidicus A i aut pr.
 uilicus cett.' A corr. (ν σ a et π ι) uillicus E corr. (β' g r v et Lips.)
 16 discedere] discere A 17 Quandocumque E (v) negocia λ
 18 discon uenit E 19 nanq, E pr. nanq, E corr. quae] qua ε (ι
 an 2?) A pr.? (σ ι a et β ι I') quae aperte exhib. A γ F λ' (ν σ 2 g 2
 r v et π Fran.) qui g i ut uid. diserta E 20 amena λ 21 Que
 λ [u] omis. ε pulchra ψ λ fornæx A (fornex a) fornix λ' pr.
 iuncta E popine ε popinε π' r y popina cett." 5'

incutiunt urbis desiderium, uideo, et quod
 angulus iste feret piper et tus ocus uua,
 nec uicina subest uinum praebere taberna
 quae possit tibi, nec meretrix tibi uicina, culus 25
 ad strepitum salias terrae grauis: et tamen urges
 iampridem non tacta ligonibus arua bouemque
 disiunctum curas et strictis frondibus exples;
 addit opus pigro riuus, si decidit imber,
 multa mole docendus aprico parcere prato. 30
 nunc age, quid nostrum concentum diuidat, audi.
 quem tenues decuere togae nitidique capilli,
 quem scis immunem Cinarae placuisse rapaci,
 quem bibulum liquidi media de luce Falerni:
 cena breuis iuuat et prope riuum somnus in herba; 35
 nec lusisse pudet, sed non incidere ludum.
 non istic obliquo oculo mea commoda quisquam

TESTIMONIA.

23 cf. Apollinar. Sidonius epist. VII 17, 21: 'angulus iste placet paupertinusque recessus' 36—58 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

23 ferex *A* ferat ψ uar. tus $\Omega''\zeta'$ (et β) *Porph.* thus $\nu\sigma$
 otius *A* ψ λ' uua *A* (*l*) 24 Nec uicina *E* prebere $\gamma\lambda$
 25 Que λ possit *E* $F\lambda'\epsilon$ ($\pi'g r v$) posset *A'* γ ($\nu\sigma$) meretrix
 $\Omega''\zeta''$ meretrix νg tibi uicina $\epsilon\gamma$ 26 Ire λ urges *E* $\gamma F\lambda p. ras.$
 ($\beta' \nu\sigma l r v$) urges *A'* $\lambda a. ras. \epsilon (g) Pph. 27 bouenq; λ
 28 Disiunctum $\Omega''\zeta''$ (et *omn. codd. Cruq.*) *Pph.* Deiunctum γ *Lam*
bius exples frondibus *E pr.* frontibus $\epsilon pr.$ 29 Addidit *A* (*sed*
tertia d in t mutata) pygro λ riuus γ [*Montepess.*] riuus $\Omega''\zeta''$
 si] sicu *E* 30 ducendus *A'* (νi aut *pr.*) paio *A* prato *cell.*
 ζ'' campo γ 31 cōsensu *E* concentum *l* 32 toge λ 33 immunem
A' $\gamma \epsilon$ ($\sigma r v$) immunem *E* $F\lambda' (v)$ cinarae *E* $\gamma\phi$ corr. λ corr. ϵ
 ($\sigma a r$ et π *Fran.*) cinarae *A* cinyrae *F* $\lambda a. corr.$ (cinyre *l*) uu. 34
 —40 sic ordinabat *Hitzigius*: 34. 39. 36—38. 40; u. 35 del. *Gruppeus*
 et *Hitzigius* 35 Cena *A* *E* ($g r v$) Caena *cell.* riuum somnus]
 riuos omnia ϵ riuum *A* riuo ϵ riuum *cell.* ζ'' ($r i n. liq.$) u. 36
 del. *Lehrsius* opp. florileg. Nostradam. 36 s. *E* cidere ϵ
 uu. 37. 38 del. *Gruppeus* opp. florileg. Nostradam. 37 obliquo *A*
 $\lambda pr.$ obliquo *cell.* ζ'' florileg. Nostradam. commoda] quomode *A*$

limat, non odio obscuro morsuque uenenat:
 rident uicini glæbas et saxa mouentem.
 cum seruis urbana diaria rodere mauis;
 horum tu in numerum uoto ruis: Inuidet usum
 lignorum et pecoris tibi calo argutus et horti.
 optat ephippia bos piger, optat arare caballus:
 quam scit uterque, libens, censebo, exerceat artem.

40

XV

Quae sit hlemps Veliae, quod caelum, Vala, Salerni,
 quorum hominum regio et qualis uia (nam mihi Balas

TESTIMONIA.

38 cf. Sidon. Apoll. ep. III 22: 'non reliquisti cur uenenato morsu accere' 40 gloss. Mai [class. auct. VIII 159] 41 sq. 'Inuidet — horti' Priscianus instit. XVIII 18, 138 42 glossarium Mai [classie. auct. VIII 134] 43 sq. florileg. Nostradam. Hildebertus moral. philos. p. 980 43 'optat ephippia bos piger' gloss. Mai [cl. auct. VIII 196]

VARIA LECTIO.

39 glæbas A' glebas cett. 'ς' cons. β' 39 sq. fuerunt qui non post mouentem sed post seruis punctum ponerent; gloss. I': 'incerta distinctio'; ut nos distinxit etiam Porph. 40 tu post seruis inserebat Bendl. gloss. I': 'deest tu' diaria Ω'' ζ'' Pph. schol. I' 'diaria] aliter cibaria' gloss. I' et schol. I' cibaria g r i y [Bruzell.] maius A' 41 Horum ψ 42 & pecoris & tibi A pecorum glossarium Mai argutus] insignis glossarium Mai orti A' λ 43 ephippia A' E ε schol. I' ephippia γ ephippia F λ' pier ε exceptis codd. v Basil. qui post bos interpungunt, distinguunt post piger omnes codd. qui distinctiones habent (non interpung. λ ε g Bambergens.) aut de quibus notauimus (A' E γ F β' v l r Barcin. Bruzell. Lips. Mellicens. Nostradam. Parisin. 7976. 8214. 8216 Petropolit. Reginens. Sorbonens. Valent.) schol. I' Hildebertus cons. glossar. Mai; cf. Fea ad h. l. et Meineki praefat. p. XXXVI sq.; post bos interpung. Bendl., utrobique cod. a u. 44 del. Lehrsii opp. florileg. Nostradam. 44 scit ε exerceat A

I 15. AD NYMONIVM VALAM A' γ F λ ε (v et Lips. 4 Bland., cons. r et Fran.); γ [1 Bland.] odd.: 'De lauacris frigidis'; titulo carent E (r σ g l i et β π) et E i continuauerat hanc epistolam praecedenti complures coniecturas Lehrsii lege in Fleckeiseni annal. philol. LXXXVII 539 1 QUEM A hiens E? (a g et π cons. β' v

Musa superuacuas Antonius, et tamen illis
 me facit inuisum, gelida cum perluor unda
 per medium frigus. sane murteta relinqui 5
 dictaque cessantem neruis elidere morbum
 sulpura continui nicus genit, inuidus aegris
 qui caput et stomachum supponere fontibus audent
 Clusinis Gabiosque petunt et frigida rura.
 mutandus locus est et deuersoria nota 10
 praeteragendus *equos. 'quo tendis? non mihi Cumas
 est iter aut Baias' laena stomachosus habena
 dicet eques, sed equi frenato est auris in ore;
 maior ntrum populum frumenti copia pascat
 collectosne bibant imbres puteosne perennis 15

TESTIMONIA.

I 15. 5 'sane murteta relinqui' glossarium Mai [classie. auct. VIII 338]

VARIA LECTIO.

Pf.) hiemps *cell.* § *Pph.*; hiemf l celū λ ualla ε a. ras. [?] (σ) uala *cell.* § 3 supuacua F 1 ut uid. supuacuas// λ' 4 perluor E γ F λ' ε (β' ν σ g r v et *Lips.*) *Porph.* perluor A' y [π 1 ut uid.] peruehor y gloss. Γ uar. (et *codd. Bland. uar.*) peruehor y [Valent. i] proluor l 2 cf. *Ouid. fast.* V 435 *metam.* III 173. III 310. *Auicn. progn.* 316: 'maior sola perluet imber' 5 murteta A' γ φ λ pr. λ' 2 § (et β cons. π'; l 1 n. l.) *schol.* Γ gloss. Mai murteca ψ murka E 1 myrteta λ corr. E 2 *Pph.* *Porph.* myrteta ε mirteta A corr. (v et *Fran.*)

7 Sulpura A' gloss. γ Sulpura y [π] Sulphura *cell.* §' (et *Lips.*) *schol.* Γ *Pph.* cons. *Porph.* contempni A' F λ' ε (β' ν σ corr. r v) contempni E γ (g et π) 8 supponere Ω'' 9 Clusinos E 1 (et V) y *Cunninghamus Stallbaumius* Clusinus *cell.* §'' glabios F λ' ε 10 Motandus E deuersoria A' (et V) *Pph.* diuersoria λ diuersoria *cell.* §' (et *rell. Bland*) *Pf.* cons. π' 11 Preteragendus γ pr. F λ equus Ω'' § om. g 1 12 laena y [Bamberg. Barcin. Bruzell. Mellic.] leua Ω'' § stomachosus E γ F λ' § stomachus A (σ) y stomachosus

ε stomachatus r 2 y stomachandus v; r 1 non ligu. abena A 13 Dicit E aequus F λ ut equis *Horkelius* set γ equi A' E F λ' γ 2 §' *Pph.* *Porph.* *schol.* Γ qui γ 1 equis ε γ uar. (π' r v a. ras.) *Pf.* *Bentleius* 'in equi ore frenato est quaedam, inquit, auricula' *Porph.* 14 'hunc uersum quidam principiis iungendum putant' gloss. l' 15 ymbres ε puteosne Ω'' §' (et V) puteosque β' v y

iugis aquae: (nam uina nihil moror illius orae.
 rure meo possum quiduis perferre patique;
 ad mare cum ueni, generosum et leue requiro,
 quod curas abigat, quod cum spe diuite manet
 in uenas animumque menum, quod uerba ministret, 20
 quod me Lucanae iuuenem commendet amicae;) tractus
 uter pluris lepores, uter educet apros,
 ultra magis piscis et echinos aequora celent,
 pinguis ut inde domum possim Phaeaxque reuerti:
 scribere te nobis, tibi nos adcredere par est. 25

TESTIMONIA.

17 [Sergius] explauit. in Donatum lib. I p. 511 K. 19 sq. cf. ecbaa. capt. 730. 736: 'ad mensam uado, perfortia uina requiro . . . quod curas abigit, quod linguae uerba ministrat' 22. 23. 25. Porph. ad u. 1 22 Priscianus instit. VII 7, 34 25 schol. Γ ad n. 2

VARIA LECTIO.

puteosue y perennis A' ε (v et β π) y [Bamberg. Barcin. Bruxell. Gron. Montep. Zülch.] perennes E (σ g) perhennes γ F λ' 16 iugis A' γ F λ' ε E 2 uar. ε'' (et 3 Bland.) gloss. Γ dulcis E λ uar. (g i r et V) gloss. Γ uar. Dulcis v horae ε 17 possum ε y possum cett. ε'' quiduis ucl quid uis Ω'' ε'' quod uis y [Gronou.] quoduis Nic. Hcinsius improb. Bcilleio et opp. Sergio sufferre v y pati quae A u. 18 omis. ε 18 ueni Ω'' ε (et β' π) uenio γ 2 (σ et Lips.) y 21 lucane λ iuuenē, maiore I A (l) commen- dat A' γ ε (β') Porf. commendat cett. ε' Porph. schol. Γ cōmodet g pr. 22 in A pluris A' E γ i ε (π' r) y [β Bamberg. Bruxell. Gronou. pr. Regiens. pr.] Priscianus plures F λ' ε Porph. ad u. 1 utere duceret A uter educet a 23 piscis E pisces cett. ε'' Porph. ad u. 1 caelent F λ' 24 phaeax A (et β' π) pheax cett. ε phægax y [3 Bland. (?) Pheggax con. Cruquius opp. Pph. Porph.] 25 'hic uersus principia epistolae conclusit' schol. Γ ad h. u. cons. gloss. Γ; et schol. Γ ad u. 2: 'hic ponendus ultimus uersus: scribere te nobis, tibi nos accredere fas est' adcredere E Porph. ad u. 1 ad credere I a. ras. at credere F ε (et Lips.) accredere λ ε (et β) ac credere A γ (v l p. ras. et Fran.) hoc credere y [π i ut uid.] par] dignum y [Petropol.] 26 noua epistula, cui inscrip- tum AD MAENIVM (MEN: F a 2 r v) F (a 2 r v et Lips.) noua epistula sine hoc titulo E ε ε' (et π) continuantur sequentia antecedentibus in A' γ λ' Porph. (sed in Porf. maior littera initialis) schol. I; ubi: 'quia de se ut luxurioso locutus erat, subiecit de Maenio fabulam'

Maenius, ut rebus maternis atque paternis
 fortiter absumptis urbanus coeplit haberi
 scurra, uagus, non qui certum praesaepe teneret,
 inpransus non qui ciuem dinosceret hoste,
 quaelibet in quemuis obprobria fingere *saeuos, 30
 perniciēs et tempestas barathrumque macelli,
 quicquid quaesierat, uentri donabat auaro.
 hic, ubi nequitiae fautoribus et timidis nil
 aut paulum abstulerat, patinas cenabat omasi
 uillis et aguinæ tribus ursis quod satis esset, 35

TESTIMONIA.

29 cf. Manilius V 494: 'nec pacem bello, ciuem discernet ab hoste'
 31 cf. uita Benedicti abbatis Clusensis c. 13 [Pertz. XIII = XII
 205]: 'talīs ergo perniciēs et tempestas barathrumque macelli annis plu-
 rimis sanctum Dei uirum . . . uexauit' 32 cf. eiusdem c. 12 [p. 205]:
 'quicquid undecumque compilare poterat, uentri donabat auaro'
 34 'patinis caenabat omasi' glossarium Mai [classie. auct. VIII 394]

VARIA LECTIO.

26 Maenius A' E γ (cons. v) Pph.' Porph.' schol. ε Menius cett.
 (m enuus g) Mallius Beckerus mus. Rhen. V 373 27 cepit γ
 editorum plerique post haberi interpungunt, nos cum codicibus qui-
 busdam et Doederlino post scurra distinguere maluimus 28 prae-
 saepe σ presepe γ λ praesepe uel p̄sepe cett.' Pph.' 29 Inpransus
 A Impransus E (β' l) Inpransus cett.' ε' Pph.' ciuem] uicem E 1
 † elocm
 (r 1 et π 1) cui est v dinosceret Ω'' ε' (et β) dinosceret γ [Fran.]
 hostē E (a z uar.) 30 Quelibet γ opprobria A (g v) oppria E
 obprobria cett.' ε'' fingere] stringere Nic. Heinsius improb. Bentl.,
 fundere Schraderus: probra fingere apud Sallust. Iugurth. 44, 5
 crimina fingere apud Ouid. epist. 12, 177 Cic. in Ferr. I 5, 15.
 Ammian. Marcell. XVII 11 seuus E saeuus cett.'' (et 2 Bland.)
 certus γ [2 codd. Bland. (?) dirus γ [Montepessul. 1] post saeuus
 punctum pon. Doederlinus 31 Pernicies γ (l) Pernicies v hara-
 thrum A barathrum cett.' ε'' 32 Quicquid Ω'' ε'' Quidquid g
 quesierat λ quaesierat A donabat A' E γ λ uar. (β' σ g) uita Bene-
 † bat
 dicti donarat F λ' ε (v π' r et 4 Bland.) donarat v donaret Bentleius
 33 hinc ubi Doederlinus nil ubi Lchrsius nequicie λ
 34 caenabat γ F ε (π' r l) cenabat A' E λ g ε' celabat v post omasi
 cum codicibus quibusdam interpungit Bentl. u. 35 crasus ε 1, add.
 ε 2 aguiui A' γ λ E 2 φ 2 ε 2 (v σ g l 2 r et Lips.) aguinæ ψ (β' 2 l 1 et

scilicet ut uentres lamna candente nepotum
diceret urendos. correctus Bestius idem,
quicquid erat nactus praedae maioris, ubi omne
uerterat in fumum et cinerem, 'non Hercule miror'
aiebat 'siqui comedunt bona, cum sit obeso 40
nil melius turdo, nil uolua pulchrius ampla.'
nimirum hic ego sum: nam tuta et *paruola laudo,
cum res deficiunt, satis inter uilia fortis:
uerum ubi quid melius contingit et uinctus, idem
uos sapere et solos aio bene uiuere, quorum 45
conspicitur nitidis fundata pecunia uillis.

TESTIMONIA.

uu. 42—46 'Ego tuta — uillis' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

π 4 Bland.) agmine E 1 agmine φ 1 (β' t) agmine v esset] e& E na-
tum ex e& 36 lamna Ω'' (π' g r) lamna v 1 σ v 37 correctus A'
γ ε ψ uar. (v σ l 1 ut uid. r v corr.? et β Lips. 3 Bland.) correptus EF
λ (g l 2 v pr.? et π Fran. 1 Bland.) y [Mellic.] cf. II 1, 129 corrector
y II 1, 268 porreptus E pr.; corrector v 2 uar. Lambinus Benth.
codd. partim post bestius partim ante bestius partim omnino non
interpungunt 38 Quicquid Ω'' ε' Quidquid g (Quicquid π) Siquid y
Benth. nactus ε natus λ pr. nactus E pr. nactus cett. ε''
prede A prede E pile λ omuē E 39 Verteret E ψ pr. ε Verterat
cett. ε'' Pf. Porph. Verterat v Vertat Pph. optimi scriptores indicatuum
usurpare solent cf. Madvig. gramm. Lat. § 359 ereule λ 40 siqui
E si q/// g sibi λ pr. bona Ω'' ε'' (et omn. codd. Cruq.) bene ω;
Senec. epist. 122: 'multi bona comedunt, multi amicas habent' obeso
ε (l et π) oboeso φ 41 uolua F λ' ε y [π Bamberg. 1 codd. Bland. alii]
ulua E corr. uina E pr. uulua A' γ φ corr. λ' 2 ε' pulchrius] dulcius
y 42 tuta] tua F pr. /// tuta E paruola A paruola cett. ε'' floril.
Nostr. uu. 43 sq. post u. 38 pon. A 1 (σ g et π 1) uu. 43 sq. post
u. 39 pon. γ (a) post u. 41 pon. y [Bruzell. 1] uu. 43 sq. recte
pon. E F λ' A 2 ε 2 (β' v corr. σ corr. r v et π 2) florileg. Nostr.
uu. 43 sq. aut omisisse aut inter uu. 34 et 36, ubi duo uersus
erasos esse apparet, posuisse uideatur ε 1; u. 43 om. y 1 aut pr.
[Lips.], add. in marg.; u. 44 om. v pr., add. in marg.; u. 44 hic
om. et post epist. 16, 19 inserit y [Valent. 1] 43 deficiunt φ
45 aio] alio F λ' ε 1 (π') animo florileg. Nostradam. 46 nidis ε
uillis F 1 λ' (et π 1)

XVI

Ne perconteris, fundus meus, optime Quinti,
 aruo pascat erum an hacis opulentet olinae,
 pomisne et pratis an amicta vitibus ulmo,
 scribetur tibi forma loquaciter et situs agri.
 continui montes si dissociantur opaca
 ualle, sed ut ueniens dextrum latus aspleat Sol,
 * laeuum discedens curru fugiente uaporet:

5

TESTIMONIA.

I 16. 5—10 florileg. Nostradam. 5 sq. 'continui — ualle' Pseudoneron nolgatus ad c. I 17, 11

VARIA LECTIO.

I 16. AD QVINTIVM (QVINTIVM A QVINTŪ a) A'γ (v et Fran.) AD QVINTIVM (QVINTIVM E QVINTIVM λ) DE SITV (DESITUM λ) AGRI (AGRI E) SVI (omis. λ) E F λ (r et Lips.) 'Quintium alloquitur de situ agri sui' schol. I' 1 perconteris Ω' (v π' σ pr. g et β cons. a) Pph.' Porph.' percuniteris v quinti Ω' ε' Porph.' schol. I' quineti g (et I') 2 piscat ε herum F λ' ε (v σ r a. ras. v) erum cell.' (g r p. ras.) hacis Ω' ε (et β' π Lips. p. ras. 4 Bland.) opulentet num Horatianum sit dubitat Rothmaler. de Horatio uerborum inuatore p. 30 oliue E λ 3 Pomisne Ω' ε' Pomisue y [1 Bland. cum aliis] an pratis E λ (g) y [1 Bland. Montepess. Regim. 2 Valent.] Bcutt. at pratis E 2 et pratis cell.' ε' cf. appar. crit. art. poet. 116 et cf. epist. I 18, 102 sq. amica E λ φ uar. amicta cell.' ε' Pph.' Porph.' gloss. v cf. Ouid. met. X 100: 'pampineae uites et amictae uitibus ulmi' ex P. III 8, 13: 'non hic pampineis amicitur uitibus ulmus' inneta σ uictib. A & supra u. E 5 si E pr. γ (σ a) y Pph. sci A s/i g ui E corr. F λ' ε γ uar. (β' v π' v) cons. schol. I: 'nisi dissociarentur ipsi montes ualle' nisi r (superscr. t ui) y [Barcin. Basil. 2 Parisin. 8216 in marg.] Pf. florileg. Nostradam. Porph.' corruptus: 'continui montes si dissociantur' deest quidem et sedit, aut si continui fidem solientur opaca ualle (ualde Porph.) sic Monac. et Wolfenbuttel., non ut apud Paulum et Hauthalium legitur. tum secuntur in Porph.' haec: 'unde intellegitur (intelligitur Porf.) agrum suum uallumque inter continuos montes incere' lectio 'ni' improbanda est, quod tum imperfectum coniunctiui ponendum erat cf. Krügeri gramm. § 639^a; praeterea cf. Plin. epist. V 6: '... uideas ... audias ... putes ...'; 'continui' uero interpretandum est: 'hart ancinander stossende, unmittelbar aufeinander folgende' dissociantur florileg. Nostradam. 6 s, E aspleat Ω' ε' 7 Leuam y Leuum ψ λ florileg. Nostradam. laeuum cell.' discedens Ω' ε'

temperiem laudes. quid? si rubicunda benigni
 corna nepres et pruna ferant? si quercus et ilex
 multa fruge pecus, multa dominum luuet umbra? 10
 dicas adductum propius frondere Tarentum.
 fons etiam riuo dare nomen idoneus, ut nec
 frigidior Thraecam nec purior ambiat Hebrus,
 infirmo capiti fluit utilis, utilis aluo.
 hae latebrae dulces, etiam, si credis, amoenae, 15
 incolumem tibi me praestant Septembribus horis.

TESTIMONIA.

12—17 florileg. Nostradam. 12 'hic (sc. Digentia riusus) est, de quo ait: fons — idoneus' Porph. ad epist. I 18, 101 cons. schol. d ibidem 16 item Ausonius edyll. 8, u. 9 p. 170 Bipont. hexametrum finit: 'Septembribus horis'

VARIA LECTIO.

descendens $\pi' r y \omega$ descendens florileg. Nostradam. decedens Bentl., sed cf. Ouid. met. III 91 sq.: 'et lux tarde discedere uisa praecipitatur equis, et aquis nox surgit ab isdem' curru $\Omega'' \xi''$ flor. Nostr. cursu y [V Par. 8216] 8—10 in interpunctione secuti sumus Docderlinum 8 quid si Ω ($v g v$ et $\beta \pi$ omn. Bland.) quidsi// y [Lips.] quod si σ (et Fran.) y quodsi $a l r i y$ cf. I 19, 12 Stat. Theb. VII 173 sq. hinc et floril. Nostr. //rubicunda γ benigni $A' E \gamma \phi$ corr. ε corr. ($\sigma g l 2$ et Fran. 2 Bland.) benigne ψ ($l 1$ et $\beta 2 \pi 2$) benigne ϕ pr. $\lambda \varepsilon$ pr. $\gamma 2$ uar. $E 2$ ($v \pi' r v$ et $\beta 1$) florileg. Nostradam.

9 Cornu A Cornua $a 1$ ferant $\Omega'' \xi$ (et π' Fran.) ferunt flor. Nostr. Bentl. ex coniectura ferent y [β] si $E F \lambda' \varepsilon$ ($v g r$) omis. $A' 1$ et $\gamma A' 2$ ($\beta' \sigma$ et π ; & si Lips.) hinc florileg. Nostradam. ni y [codd. Bland.?: 'ni quercus, ut uolunt Blandinii' Cruqu.] 10 luuet

$A' E \gamma F \lambda' \xi''$ iuuat ε (σ) florileg. Nostradam. Bentl. iuuat v

11 Discas A Dicas & adductū E 13 thraecā A' (v cons. π) thre-
 cam $F 1 \lambda'$ pr. thracam $E \gamma F$ corr. λ corr. $\varepsilon 1$ ($\sigma g r$) tracam ε tre-
 cam y [Petropol.] tracham v flor. Nostr. 14 utilis · utilis $E \gamma F \lambda'$
 ($v \sigma a g v$ et β) florileg. Nostradam. utilis, omisso alt. utilis, $\varepsilon 1$ aptus

et utilis ϕ corr. ($\pi' r$ et Fran.) apt² aluo²; utilis A cf. uariam lectio-

nem u. 59 15 Kálalehre λ dulces etiam si credi Camenae Hama-
 cherus et (iam si credis) amoenae Bentl. etiam si] he si mihi
 flor. Nostr. etia A etiam cell. cons. ξ'' cf. Plinius ep. V 17: 'scriptn
 elegis erat fluentibus et teneris et enodibus, sublimibus etiam, ut popu-
 scit locus' Petron. sat. 84: 'quam Graeci Monocnemon uocant, etiam
 odorant' amoene γ amice σ 16 Incolumem $E F \lambda'$ ($a r$ et Lips.)

tu recte uiuis, si curas esse quod audis.
 lactamus iam pridem omnis te Roma beatum;
 sed uereor, necui de te plus quam tibi credas,
 neu putes alium sapiente bonoque beatum, 20
 neu, si te populus sanum recteque ualentem
 dictitet, occultam febrem sub tempus edendi
 dissimules, donec manibus tremor incidat unctis.
 stultorum incurata pudor malus ulcera cclat.
 siquis bella tibi terra pugnata marique 25
 dicat et his uerbis uacuas permulceat auris:
 'tene magis *saluom populus uelit an populum tu,
 seruet in ambiguo qui consulit et tibi et urbi,
 Iuppiter,' Augusti laudes adgnosce possis:
 cum pateris sapiens emendatusque uocari, 30
 respondesue tuo, dic sodes, nomine? 'nempe

TESTIMONIA.

19 cf. Seneca epist. 80, 9: 'intus te ipse considera: nunc qualis sis, aliis credis' Caton. dist. I 14 ~ Io. Saresb. polier. III 6: 'plus aliis de te, quam tu tibi, credere noli' un. 20—24 florileg. Nostradam. 20 Charisius p. 268 K. un. 30—33. 36—79 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

Incolumen A ε (β' v et π i) flor. Nostr. Incolomem γ ε septembrius E i
 septembrib; ε u. 19 post u. 20 pon. y [Mellicens.] 19 Set γ
 opp. cett." Pph. tibi] omis. A i 20 alium a sapiente florileg.
 Nostradam. 21 Seu E 22 occultam ε febrem Ω" ε" florileg.
 Nostradam. tempus Ω' ε' (et Lips.) florileg. Nostradam. pectus a
 legit & poet' tempus
 g y gloss. I uar. (subtempus γ) /// y [π] 24 cclat F ε 26 per-
 mulceat Ω" ε" demulceat v y auris A' E i γ pr. (π') aures F λ' ε ε'
 27 saluum Ω" ε" Pph. 29 Iuppiter γ F λ' (r) Iuppiter cett. ε"
 Porph. adgnosce A i E Porph. ad u. 25 adēgnosce a agnoscere
 ε ut uid. agnoscere cett. ε" Porph. cognoscere y [Mellicens.]
 'possis] interrogatiue' gloss. I possis cum, pateris Porph. 30 pa-
 teris γ F λ' ε (g v et π Lips. 2 superscr.) et fort. A i [?] flor. Nostr.
 poteris v a r (et Lips. i) cupias E A 2 (β' σ) aut pateris aut poteris
 A i 31 Respondens ne ε respondesne? tuo dic sodes nomine!
 interpung. Doederlinus opp. gloss. I' et cf. Pers. 4, 46 sq.: 'egre-
 gium cum me uicina dicat, non credam?' contra Horkelius anal.
 Hor. p. 147 distinguit: tuo 'dic sodes' 'nomine] et hoc interro-

uir bonus et prudens dici delector ego ac tu'.
 qui dedit hoc hodie, cras, si uolet, auferet, ut si
 detulerit fasces indigno, detrahet idem.
 'pone, menm est' inquit: pono tristisque recedo. 35
 idem si clamat furem, neget esse pudicum,
 contendat laqueo collum pressisse paternum,
 mordear obprobriis falsis mutemque colores?
 falsus honor iuuat et mendax infamia terret
 quem nisi mendosum et medicandum? uir bonus est quis? 40
 'qui consulta patrum, qui leges inraque seruat,
 quo multae magnaeque secantur iudice lites,
 quo *res sponsore et quo causae teste tenentur'.

TESTIMONIA.

39 sq. 'falsus — mendacem' Ioannes Saresberiensis polier. III 14
 39 Hildebertus moral. philos. p. 993 uita Godefridi comitis Capen-
 bergensis c. 5 [Pertz, XIII = XII 520] 'falsus honor iuuat' Wern-
 herus de Elmendorf. u. 1194 [antiqu. Germ. ann. III p. 317 H.]

VARIA LECTIO.

gatiue? gloss. I' cf. I 10, 22 tuo] tu^o F (et Lips.) tuo v tu o λ
 tu//o l; r in ras. tu y 33 ut si A' E γ λ uar. (β' 1 v σ g l p.
 ras. et π) aut si F λ' ε (β' 2 r v et Lips. 1) idem florileg. Nostr. ausi
 λ pr. 34 fasces Ω'' ε'' indigno ε detrahet E F λ' ε A 2 ε' (et
 Fran.) detrahit A' γ λ uar. (σ et β) 35 inquit A E 1 γ 1 φ 1 recte
 cett.' ε'' tristis] tacitus Lehrsius recedo] repono E pr.
 37 p̄sisse ε 38 opprobriis A (v) florileg. Nostradam. opp̄priis E
 obprobriis γ F λ' ε ε (et π' Fran.) mutemq.^{ue} A colores Ω'' ε'
 schol. E florileg. Nostradam. coloris π' r 1 y colorem y schol. I' pro
 interpretatione punctum post colores, non interrogationis signum
 pon. Bentl., et post idem u. 36 comma 39 humor ε et] aut Ioan-
 nes Saresberiensis opp. uita Godefridi et Hildebert. medax A
 40 Niquē mendosū & m̄dicum E medicandum E 1 γ F λ ε 2 (r p. ras.
 et π p. ras. Lips. pr. 4 Bland.) Fph.' Porph.' Bentl. mendicandum
 ε 1 (g 1 ? l 1 r a. ras. et π a. ras.) mendacem A mendacem A 2 E 2
 uar. γ 2 uar. ψ uar. (β' v σ a corr. g 2, l 2 et Lips. corr.) florileg.
 Nostr. Io. Saresber. (mend/cē a) mendicium A 1 ? E 2 (a pr. ? g 1 ?)
 † medicandum
 mendacem v qui φ uu. 41—43 interrogatiue accipiunt gloss.
 I' et Doederlinus, ironice Porph.' schol. I' et uide epist. I 11, 11
 41 seruat A u. 42 omis. γ pr., add. in marg. serantur γ 1
 (g 2) 43 res sponsore y [V] aut nescio an ipsius Cruuii emendatio

sed nilet huic omnis domus et uicinia tota
 introrsum turpem, speciosum pelle decora. 45
 'nec furtum feci nec fugi' si mihi dicat
 *seruos: 'habet pretium, loris non ureris' aio.
 'non hominem occidi.' 'non pascas in cruce cornos.'
 'sum bonus et frugi.' renuit negitatque Sabellus:
 'cautus enim metuit foueam lupus accipiterque 50
 suspectos laqueos et opertum miluus hamum.
 oderunt peccare boni nirtutis amore;

TESTIMONIA.

45 cf. Persius 1, 14: 'summa nequiquam pelle decorus' 48 cf. cecina. capt. 1117: 'hos repetens ludos emtriat in cruce cornos' 50—52 Hildebertus moral. philos. p. 995, inter uu. 51 et 52 inserto: 'oderunt peccare mali formidine poenae' idem uersus in margine ad u. 52 adscriptus in γ , post u. 52 apud Vincentium et Iohannem de Moustierolio 52 Rotherus Veronensis. exc. ex dialogo confessionali 21 p. 264 Ball. idem de translat. s. Melrouis 7 p. 311 Vincentius Bellouacensis

VARIA LECTIO.

responsore Ω'' ξ'' florileg. Nostradam. nisi quod respo^{res} A, 'quo res sponsore, sic habet V et nerissima lectio est, haetenus ignorata doctis' Cruquius 44 Set γ pr. S, E opp. cett." Pph. florileg. Nostr. uicinia ε 45 Introrsum E γ q corr. A 2 (v σ a g l 2 in marg. r 2 uar. v) Introrsu ε 2 in marg. In prorsu A 1 Introrsus $\beta' r$ 2 (et π 2 Lips.) y florileg. Nostradam. Beull. Hinc prorsus r 1 Huic prorsus F $\lambda' \varepsilon$ opp. gloss. F; cf. serm. II 1, 65 et similem locum Persianum 2, 8 sqq. (cont. huius epist. uu. 59 sqq.): "mens bona, fama, fides!" haec clare et ut audiat hospes; illa sibi introrsum et sub lingua murmurat: 'o si ebulliat patruus praeclarum funus! e. q. s.'" spetiosu A 46 feci γ dicat Ω'' ($\beta' \sigma$ g v) florileg. Nostradam. dieit v $\pi' r$ y Beull. dieit y 47 Seruus Ω'' ξ'' florileg. Nostradam. precium A' E λ ε 49 negat hoc renuitque florileg. Nostradam. renuitque negatque y negitatque E 1 y [π 1 V cum aliis] negit atque A 1 γ (et Lips.) negat atque F $\lambda' \varepsilon$ A 2 (v σ g r 2 aut corr. v) negatque E p. ras. negatatq; a mugit atq. r 1 aut pr. 50 metuat E accipit erque A 51 Suspectos A' E γ $\lambda' uar.$ (σ g r corr. v) floril. Nostr. Suspectus F $\lambda' \varepsilon$ ($\beta' v r$ pr. cons. π') suspensos Hildebertus opertum A miluus A' E 1 γ pr. F $\lambda' \varepsilon$ ($\beta' \pi' g$ r 1 et 4 Bland.) miluius γ corr. F corr. E 2 (v σ r 2) florileg. Nostradam. miluius ε cf. epod. 16, 32 miluus] praecauet Hildebertus amum ε 1 hamum cett." florileg. Nostradam. u. 52 hic om. et post u. 73 inserit y [Valcut. 1] 52 bonis A in γ manu multo recentiore hic uersus

tu nihil admittes in te formidine poenae:
 sit spes fallendi, miscebis sacra profanis.
 nam de mille fabae modiis cum subripiis unum, 55
 damnum est, non facinus, mihi pacto lenius isto.
 nix bonus, omne forum quem spectat et omne tribunal,
 quandocumque deos uel porco uel boue placat,
 'laue pater!' clare, clare cum dixit 'Apollo.'
 labra mouet metuens audiri 'pulchra Lauerna, 60
 da mihi fallere, da iusto sanctoque nideri,

TESTIMONIA.

specul. histor. VII 68 Iohannes de Monsterolio epist. 75 [apud Martenium uett. scriptt. ampl. coll. II 1458^b] 59 sqq. imitatus est Persius 2, 8-10: 'mens bona, fama, fides!' — haec clare et ut audiat hospes: illa sibi intorsum et sub lingua murmurat: 'o si ebulliat patruus praeclearum funus!...' 60 sq. 'pulchra — nideri' Ioannes Saresberiensis epist. 250 60 cf. Pers. 5, 181: 'labra moues tacitus' 61 'da ... da' cf. Pers. 2, 45 sq.

VARIA LECTIO.

adscriptus est: Oderūt peccare inali forūidie pena, cons. y [Basil. 2 Melliccus. corr. Nostradam. 2 alii] Hildebert. Vincentius Iohannes de Monsterolio cf. apparat. eritic. epist. I 2, 57; uersum in interpolatum nou exhibent Ω'' σ'' florileg. Nostradam. 53 poene E λ pene γ 54 Si φ p. ras. fallenti ε miscebit I pr. uu. 55-58 del. Franckus opp. florileg. Nostradam. uu. 55 sq. del. Guyctus 55 fabae ... unam con. Cuninghamus fabam ... unam [?] Peerlkampus opp. etiam Augustius de mendac. c. 12: 'si enim quaeratur quid obait homini copiis superfluis redundantibus, si de innumeris milibus frumentorum amittat unum modium, qui tamen modius possit ad necessarium uictum prodesse furanti: consequens erit, ut et furtum sine reprehensione fieri possit et falsum testimonium sine peccato dici. quo quid dici potest peruersius?' modius] om. I pr. modus ε a. ras. (I corr.) subripiis A' F λ ε (π' r v) surripiis E γ (β' v σ g l) flor. Nostr. 56 Daupnum F λ' florileg. Nostradam. Damū A recte etiam Pph. pacto mihi lenius isto florileg. Nostrad. 57 tribunal] omis. A 1 58 Quocunq. E (v) parco ε placet ε 1 pacat λ pr. 59 salue, clare cum dixit Apella Franckus clare. clare E γ ε 1 σ' flor. Nostr. clare semel pon. A 1 F 1 λ' ε 2 (cons. π'); A 2 add. alterum 'dixit' item I infra uersum et y [Petropol.]; clare tacitus y clare supplex y cum Ω'' σ'' que σ 61 iusto A' E (v 2 uar.) y [π t V Melliccus. Montepessul. 1 Parisin. 8214 a t. m.] Benl. cont. serm. I 4, 39 art. poet. 372 iustum γ F λ' ε (et β' Lips. rell. Bland.) ω florileg. Nostradam. sancto

noctem peccatis et fraudibus obice nubem'.
 qui melior seruo, qui liberior sit auarus,
 in triniis fixum cum se demittit ob assem,
 non uideo: nam qui cupiet, metuet quoque; porro 65
 qui metuens uiuet, liber mihi non erit unquam.
 perdidit arma, locum uirtutis deseruit, qui
 semper in angenda festinat et obruitur re.
 uendere cum possis captium, occidere noli:
 seruiet utiliter: sine pascat durus aretque, 70
 nauiget ac mediis hiemet mercator in undis,
 annuae prosit, portet frumenta penusque.
 uir bonus et sapiens audebit dicere 'Pentheu,
 rector Thebarum, quid me perferre patique
 indignum coges?' 'adinam bona'. 'nempe pecus rem 75
 lectos argentum: tollas licet.' 'in manicis et
 compedibus saeuo te sub custode tenebo.'

TESTIMONIA.

62 cf. ecbas. capt. 120: 'peccatis noctem, quia fraudibus obice nubem'
 64 cf. Persius 5, 111: 'inque lato fixum possit transcedere num-
 mum' 67 sq. Hildebertus moral. philos. p. 990 72 Priscianus in-
 stit. V 6, 34. VI 14, 76 'portet — penusque' Seruius ad Aen. I 703
 73—75 'Vir bonus et prudens. audebit dicere pentheu Rector the-
 barum quid me perferre pati est Indignum temptas' floril. Basil. P IV
 38 73 sq. 'Pentheu, rector Thebarum' Priscianus instit. VII 5, 17
 73 cf. Auson. ed. 16, 1: 'uir bonus et sapiens' 77 cf. ecbas.
 capt. 1181: 'compedibus tales nunc sub custode tenebit?'

VARIA LECTIO.

(santo A) A'E (et π 1 V) y sanctum γ F λ' ε ε' (et Lips. cell. Bland.)
 ω flor. Nostr. sanctum iustumque v y Io. Sar. 62 obice γ obice
 cell." 63 Qui . . . qui A'E γ (β' σ g l 2 v et Lips. 4 Bland.) unum
 qui testatur Porph. Quo . . . qui aut Qui . . . qui v pr. Quo . . . quo
 F λ' ε (v corr. et π 1) flor. Nostr. Qui . . . quo r Quin P'ph. 64 triu's A
 demittit E F λ' (π' g) gloss. Γ: 'inclinat' dimittit A' γ ε ε' flor.
 Nostr. asse A 1 65 qui] omis. A 66 uiuet Ω" ε" flor. Nostr.
 uiuit σ Bentl. unq E (g) flor. Nostr. u. 67 omis. v pr., add. v 1
 in marg. uu. 69—72 del. Lehrsius mus. Rhen. XVII 488 sq.
 69 compassis A captiū l 1 captium Ω' ε" P'ph. florileg. Nostr.
 70 aratque γ pr. 72 penusque Ω" ε' (cons. π') test. Prisc. Seru.
 (cod. Bernens. 363) flor. Nostr. penumque v y quod quidem inrepsit
 ex scholiis 75 'nempe] uerba Penthei' gloss. Γ 76 el] et in
 F y que flor. Nostr. 77 Conpedib; λ y seuo λ

'ipse deus, simul atque nolam, me soluet,' opinor,
hoc sentit 'moriar'. mors ultima linea *rerumst.

XVII

Quamuis, Scaena, satis per te tibi consulis et scis,
quo tandem pacto deceat maioribus uti:
disce, docendus adhuc quae censet amicus, ut si
caecus iter monstrare uelit; tamen aspice siquid
et nos quod cures proprium fecisse loquamur. 5
si te grata quies et primam somnus in horam
delectat, si te pulvis strepitusque rotarum,

TESTIMONIA.

78 glossarium Mai [classic. auct. VIII 562] hoc loco Euripideo [Bacch. 50] perinde ac Flaccus usus est Plutarchus *περί ευθυμ.* c. 18: 'ὡ γὰρ ἔξεστι τῆς μὲν ἀρετῆς καὶ οὐκείας μερίδος ἐπιμετανοήσεως ἡδὲ αὖτε τῶν δὲ ἀλλοτριῶν καὶ παρὰ φύσιν προβαλλόντων ἀδίκως ἀπειθεῖν εἰκότα· λύσει γὰρ ὁ δαίμων αὐτὸς, ὅταν ἐγὼ θίλω. τί ἂν τοῦτω χαλεπὸν ἢ δύσκολον ἢ παραχῶδες ἐμπέτον ἐπινοήσαιμεν;' 79 Ioannes Victoriensis V 8 p. 408 B.: 'et Oratius dicit: mors ultima linea rerum' tractat. de duce Ernesto 21 [VII 219 Haupt.]: 'mors ultima linea rerum'

I 17. 3 'disce — adhuc' Porph.' ad u. 16 un. 6—51 florileg. Nostradam. 7 cf. auct. elegiae de nuce 87: 'felix secreto quae

VARIA LECTIO.

78 simul atque uolam] simul ac glossarium Mai uolam] uolet y [Basil. 1 uar. a 2. m. Nostradam. 2 uar.] opp. etiam florileg. Nostradam. opinior A 79 est, om. rerum γ i rerum, om. est Ey ^{uolte t reru} Ioannes Victoriensis tractat. de duce Ernesto est///// y [π] rerum est cett." ε' florileg. Nostradam.

I 17. AD SCAEVAM (sic a: S'EVAM A; cett. SCEVAM) A' γ F λ E 2 (v et Fran. Lips.), E 2 add. LOQVITVR; ad Lollium Scaenam schol. Γ s scaeva E γ (β' v σ a) Pph.' S'EVA A sceua cett.' 2 tenuem Horkelius anal. Hor. 129 sqq. tandem Ω'' ε''; Porph.' tacet; totum uersum del. Lehrsius mutato in antecedente 'et scis' in 'ipae' deceat Ω'' ε'' liceat v y 3 cum codd. mss. quibusdam post disce non post adhuc, interpungendum est, cf. Auson. praef. ad centonem p. 205 Bip.: 'et si pateris ut doceam docendus ipse' epist. 17 p. 264 Bip.: 'ego te docebo docendus adhuc' quae] quia E i ut uid. quae E 2 cēs& λ 4 Cecus E λ uelit, tamen, aspice interpung. Th. Schmidius et Doederlinus opp. codd. aspice Ω'' ε''

6 inborā E 7 Delectat Ω'' ε'' Porph.' flor. Nostr. Delectet ω

si laedet caupona, Ferentinum ire iubebo.
 nam neque diuitibus contingunt gaudia solis,
 nec nixit male, qui natus moriensque fefellit. 10
 si prodesse tuis pauloque benignius ipsum
 te tractare uoles, accedes siccus ad unctum.
 'si pranderet holus patienter, regibus uti
 nollet Aristippus'. 'si sciret regibus uti,
 fastidiret holus qui me notat'. ntrius horum 15
 uerba probes et facta doce, uel iunior audi,
 cur sit Aristippi potior sententia. namque
 mordacem Cynicum sic cludebat, ut aiunt:
 'scurror ego ipse mihi, populo tu; rectius hoc et

TESTIMONIA.

nata est arbor in aruo: non hominum strepitus audit, uon illa rotarum, uon a uicina puluerulenta uia est'

9 sq. Hildebertus moral. philos. p. 990 9 ecbasis captiui n. 988
 10 Porph. ad epist. I 18, 103 12 glossarium Mai [classic. auct. VIII 25]: 'tetrarchare i. e. principari, unde Horatius in libro epistolarum: tetrarchare uolens accedes siccus ad unctum' 'accedes — unctum' Porph. ad epist. I 14, 21 Acr. ad art. poet. 422 13 cf. Ioannes Saresberiensis polier. V 17: 'quae sic praudet olus patienter, rebus ut ati nouerit et rerum quae sic uersatur in usu, ut olus et quacilibet extremæ paupertatis xenia docta sit nou fastidire' 19 'scurror — mihi' glossarium Mai [classic. auct. VIII 550]

VARIA LECTIO.

8 laedet A' F (v l et π 2 Bland.) ledet γ λ (β' σ g r et Lips.) gloss. Γ ledit E flor. Nostr. [ledit 2 Bland.] ledat v y caupo E i caupona · tferenti iunire A terentinum γ (a r i) ferentinum E F λ' ε (β' v' σ g v cons. π') Porf. schol. Γ flor. Nostr. ferentiam Porph. 9 neque] non Hildebertus opp. Pph. flor. Nostr. solis A sola Hildebertus 12 accedas florileg. Nostr. adiunctum E, corr. alt. m. adiunctum uel ad unctum A' γ F λ' ε ε'' Pph. Acr. ad art. poet. glossarium Mai Porf. ad epist. I 14, 21 floril. Nostr. (ad iunctum Porph. ibid.) iunctum y [I'] 13 holus Ω'' ε' Pph. olus π' r Pf. flor. Nostradam. patienter ε uu. 14 sq. omis. φ i u. 14 omis. ψ i aut pr. λ' pr. (et β i) u. 15 ante u. 14 pon. π' recte cett.' ε (et Fran.) florileg. Nostradam. 15 Fastidires A holus Ω'' ε' (et π) floril. Nostradam. olus r (et Lips. 2; Lips. 1 non liquet) 17 aristippi F λ' (sed idem recte u. 14) nanq. E 18 cinieum γ illudebat Cruquius de codicibus suis nihil memorans opp. etiam Pph. florileg. Nostradam. 19 rectius] regibus F λ' pr.

splendidus multo est. equos ut me portet, alar rex, 20
 officium facio: tu pascis uilia, *ueruus
 dante minor, quamuis fers te nullus egentem.
 omnis Aristippum decuit color et status et res,
 temptantem maiora, fere praesentibus aetum.
 contra, quae duplici panno patientia uelat, 25
 mirabor, uitae uia si conuersa decebit.
 alter purpureum non expectabit amictum,
 quidlibet indutus celeberrima per loca uadet
 personamque feret non inconcinnus utramque;
 alter Miletī textam cane peius et angue 30
 uitabit chlamydem, morietur frigore, si non
 rettuleris pannum; refer et sine uiuat ineptus.

TESTIMONIA.

23 Ioannes Saresberiensis polier. VIII 14 cf. Stat. praefat. silu.
 lib. 11: 'Melior, uir optime nec minus in iudicio litterarum, quam in
 omni uitae colore tersissime' 25 Isidorus orig. XVIII 24, 11 Seruius
 ad Aen. V 421 28 Ioannes Saresberiensis polier. VIII 14 30 sq.
 'alter — chlamydem' Priscianus instit. VII 13, 68

VARIA LECTIO.

20 [Spl: m: est. hic 4 Bland. ita disting. ut cum sequentibus iun-
 gatur] equos Pph. nequus F equus cett. "ς" Pf. flor. Nostr.
 21 Offitium γ φ facito E 1 pascis E 1 (g) y uerum es A F λ'
 (v) y Pf. (item alius Porphy. cod. ap. Feam) uerum E γ ε (β' v π'
 a g r l 2 et 4 Bland.) florileg. Nostr. uerum, om. es, Pph. rerum γ
 uar. (σ) y [Barcinon. 2 uar. Montepessul. Sorbonens. 1] rerum es
 y [Zulich.] de tectione uerum cf. Lachm. Lucr. p. 29. 65—67. 200
 22 fert λ 1 23 aristippum F λ' 24 maiora fere, interpung.
 Doedertinus p̄sentit E aecā y [π] equum E florileg. Nostra-
 dam. aequum cett. "Pph." u. 25 in loco raso add. y [Lips. 2]
 25 patientia λ patientia ε sapientia Marklandus 27 expectabat γ a.
 corr. 28 quolibet Io. Saresb. opp. flor. Nostr. ioca F λ' (r 1 et
 π 1) y 30 mill&i E texta ε angue A' E γ λ 2 (β' π' 1 ut uid.
 σ g r) Pph. florileg. Nostradam. angue Pf. angui v angui F λ' ε A 2
 (v et π in ras.), testatur Priscianus, Benth.; angue scribendum est cf.
 Varro Atac. apud Non. 191, 22. Quid. met. III 483 Propert. III
 5, 40 Stat. Th. III 485 31 Vitalit E F λ' ε A 2 (v cons. π) Pph. flor.
 Nostr. Prisciani cod. Palatinus Vitauit A' γ (v σ g r et β' ut uid.):
 Vi/tauit Lips.) Vitabat y [Bamberg.] Priscianus chlamidem A' E
 floril. Nostr. clamidem cett. 32 Rettuleris E corr. F λ ε (π' a) Red-
 duleris E pr. Retuleris A γ ς' floril. Nostr. Retuleris v refert E 1

res gerere et captos ostendere ciuibus hostis,
 attingit solum Ionis et caelestia temptat.
 principibus placuisse uiris non ultima laus est. 35
 non cuius homini contingit adire Corinthum.
 sedit qui timuit ne non succederet: esto.
 quid? qui peruenit fecitne uiriliter? atqui
 hic est aut nusquam, quod quaerimus; hic onus horret,
 ut paruis animis et paruo corpore malus; 40
 hic subit et perfert. aut uirtus nomen inane est,
 aut decus et pretium recte petit experiens uir.
 coram rege suo de paupertate lacentes

TESTIMONIA.

35 florilegium Paris. 8818* Hildebertus moral. philos. p. 989. ecba-
 sis captiui u. 1131 Iohannes de Monsterolio epist. 76 [apud Marten. II
 1464*], de codicibus a Chounrado Schirensi exaratis [Pertz. XVII p. 624]
 36 florileg. Basil. F IV 38 39 cf. ecbasis captiui u. 1142: 'his
 est aut nusquam quod quaerimus, hic latet hostis' Pers. 5, 174: 'hic,
 hic, quem quaerimus, hic est' 43—51 cf. Wernherus de Elmendorf.
 [Hauptii antiqu. Germ. ann. III p. 313] uu. 1039—1056 43—45 'Ho-
 ram — rapias' Hildebertus moral. philos. p. 989

VARIA LECTIO.

uu. 33—62 *det. Lehrsius opp. florileg. Nostradam.* 33 hostis
A' γ ε (π' σ ρ ι) hostes EF λ' (β' v g v) florileg. Nostradam.
 34 Attingit *F λ pr. Allingit cett.' ε" florileg. Nostradam.* celestia
E λ templa, uar. temptat E teptat λ recte etiam florileg. Nostra-
dum. 35 ultima] maxima Iohannes de Monsterolio *opp. etiam flori-*
leg. Nostr. 36 Non *Ω" ε (et β Lips.) Pph.' Nec v i aut pr. itemque*
v uar. y [Basil. I superser. a i. m. i n] Non y [π] cuius ε
uius E i hominum ε i A 2 florileg. Nostradam. Vincentius homini
cett.' ε" hominis v contigit Vincentius chorinthus φ 37 suc-
cederet E i esto Ω" ε (et β Lips.; esto π) florileg. Nostradam.
isto. Lehrsius isto? Ribbeckius 38 peruenit *F a. ras. λ' ε (π')*
recte Pph.' florileg. Nostradam. atqui *Ω" ε" florileg. Nostradam.*
atquin v 39 querimus *γ φ λ ε honus A' γ (v a. ras. et π) Pf.*
florileg. Nostrad. onus cett.' ε" Pph. orr& φ 40 malus ε pr.
 42 precium *A' EF λ' ε uu. 43 sqq. saturae deperdūae fragmentum*
esse putat Keckius 43 suo *Ω" ε" Pph.' flor. Nostr. Hildeb. cons.*
Porph.' ad u. 52 sua y [Par. 8216, 1 cod. Feae Petrensis] Bent-
leius; sed cf. Plant. Stich. 454 sq.: 'tam confido, quam potis, meum
me optenturum regem ridiculis logis.' Columnella praef. l 9: 'an
honestius duxerim mercennarii saluatoris mendacissimum aucupium cir-
cumuoilantis limina potentiorum (epod. 2, 8) somnumque regis
sui rumoribus augurantis'

plus poscente ferent: distat sumasne pudenter
 an rapias; atqui rerum caput hoc erat, hic fons. 45
 'indotata mihi soror est, paupercula mater,
 et fundus nec uendibilis nec pascere firmus'
 qui dicit, clamat 'uictum date!' succinit alter
 'et mihi!' diuiduo findetur munere quadra:
 sed tacitus pasci si posset *coruos, haberet 50
 plus dapis et rixae multo minus inuidiaeque.
 Brundisium comes aut Surrentum ductus amoenum
 qui queritur salebras et acerbum frigus et imbres,
 aut cistam effractam et subducta uatica plorat,
 nota refert meretricis acumina, saepe catellam, 55
 saepe periscelidem raptam sibi flentis, uti mox
 nulla fides damnis uerisque doloribus adsit.
 nec semel inrisus tiriuis attollere curat

TESTIMONIA.

45 'atqui — fons' omis. florileg. Nostradam. 50 sq. Hildebertus
 l. 1, omissio 'haberet' un. 53—62 florileg. Nostradam.
 53 'qui — frigus' glossarium Mai [classic. auct. VIII 526]

VARIA LECTIO.

44 ferunt E¹ (v) florileg. Nostrad. se7// (lineola ab alt. m.) A
 ferent cett. 'ε' (for& a, ut assolet) Hildebertus summas ne A a. ras.
 γ (l a. ras.) prudenter v Hildebertus opp. etiam florileg. Nostra-
 dam. 45 erit A 2 y 47 nee// uendibilis ε ü/// uendibilis A nec uen-
 dibilis cett. 'β' v π' σ a r v) florileg. Nostradam. neque uendibilis g
 48 uitlum date E¹ succinet v opp. Pph. Porph. gloss. v flor.
 Nostr. 49 Et coih E (ortum ex OIhl) 'et mihi' Doederl. item
 post 'mihi' distinguunt codd. quidam et Porph. diuidu : : ε
 findei A findetur cett. 'ε' (et π) Pph. Porph. findatur y fundetur g 1
 (et Lips.) flor. Nostr. [quadra omn. Bland.] 50 Set γ Sed cett.
 Pph. florileg. Nostradam. Nam Hildebertus coruus Ω "ε" flori-
 leg. Nostradam. u. 52 post u. 53 pon. σ y [Mellieens.] 52 Brun-
 disium Ω "ε" Brundisium Pf. y [Nostradam. Orelli Bernens. d corr.]
 Brundesium Pph. surgentum ε doctus A' 53 queritur] metuit
 glossarium Mai opp. etiam floril. Nostr. salebras ε 54 efractam y
 55 mere//trici ε sepe A E λ capellam E 1 56 Sepe γ
 γ λ periscelidem] resceldē E 1 57 dampnis F λ' florileg. No-
 stradam. adsit A' E F λ' ε (π' r et Fran.) assit γ (v σ g v et β)
 florileg. Nostradam. 58 inrisus A' E F λ ε (β' et π 2 Lips.) Pph.

fracto crure planum, licet illi plurima manet
 lacrima, per sanctum iuratus dicat Osirim
 'credite, non ludo; crudeles tollite claudum!'
 'quaere peregrinum!' uicinia rauca reclamat.

60

XVIII

Si bene te noui, metnes, liberrime Lolli,
 scurrantis speciem praeberere, professus amicum.
 ut matrona meretrici dispar erit atque
 discolor, infido scurrae distabit amicus.
 est huic diuersum ultio ultium prope maius,
 asperitas agrestis et inconcinna grauisque,
 quae se commendat tonsa cute, dentibus atris,

5

TESTIMONIA.

61 sq. cf. Quintilianus instit. VI 3, 9: 'adiuuant urbanitatem . . . procerbia opportuno aptata: ut homini nequam lapsa et ut alleuaretur roganti: tollat te qui non nouit' 62 cf. Ioannes Saresberiensis epist. 184: 'no quoties haec praedicauerint, quaere peregrinum — reclamet' conferendus etiam uideatur Hieronymus epist. 77 ad Oceanum 3 [Vallars. I 459]: '... dimisit illius criminis noxium . . . quod clauante uicinia uxor sola non prodidit'

It 8. 1 cf. Seneca, epist. 16, 7: 'iam ab initio, si bene te noui, circumspicies quid haec epistula munusculi attulerit' u. 3—18: 'Ut matrona — elatrem' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

cons. v (et π 1) irrisus γ A 2 § florileg. Nostradam. ad tollere ε Porph. atollere γ florileg. Nostradam. attollere cett." §" Porf.
 60 osirim Ω" §" florileg. Nostradam. osyrim v 62 Quere E γ λ cauta reclamat Marklandus opp. etiam Pph.' florileg. Nostradam. reclamat Ω" §" florileg. Nostradam. reclamet y [Reginensis 1]

I 18. AD LOLLIVM (LOLIVM λ) A' γ F λ E 2 (r v σ 2 et Fran. Lips. 2), E 2 (r) add. DE MODO OBSEQUIORVM ET LIBERTATIS (LIBERTATE E 2) continuatur haec epistula antecedenti a Pph. Porph.' nouam incipiunt Pf. schol. I' et codd. Horatiani 2 spetiem A u. 3 om. y [Petropol. pr.] opp. florileg. Nostrad. post u. 3 g add. u. 8 (item π 1) 4 scurra ε 5 Post huic γ Et huic E Est huic cett." §"

Pph.' florileg. Nostradam. uicio uiciū λ propeius A post u. 6 add. u. 17 y [π 1; sed del. π 2] 7 Qu: se (om. Pph.) commendat (comm. β) tonsa (tensa v) cute (tons, acute A) Ω" §" Pph.' Porph.' schol. I' Que se comendat tensa cute flor. Nostr. commendat quae se intonsa cute Sanadonius quae cute se intonsa commendat Doederl. sed cf. Martial. X 98 sqq.: 'praesta de grege sordidaque nulla tonsos,

dum *uolt libertas dici mera ueraque uirtus.
 uirtus est medium uitiorum et utrumque reductum.
 alter in obsequium plus aequo pronus et imi 10
 derisor lecti sic nutum dinitis horret,
 sic iterat uoces et uerba cadentia tollit,
 ut puerum saeuo credas dictata magistro
 reddere uel partis mimum tractare secundas;
 alter *rixator de lana saepe caprina 15
 propugnat nugis armatus: 'scilicet ut non
 sit mihi prima fides et uere quod placet ut non

TESTIMONIA.

12 cf. 'uerba dubie cadentia' Senec. epist. 49, 7.

VARIA LECTIO.

horridulos, rndes, pusillos, hircosi mihi filios subulci' et XI 11, 1—3:
 'tolle pner calices tepidique toreumata Nili: et mihi secura pocula
 trade manu, trita patrum labris et tonso pura ministro' et *serm.* I
 3, 30 *sqq.*: 'rideri possit eo quod rusticius tonso toga defluit
 et male laxus in pede calceus haeret' *Persius s.* 3, 53 *sqq.*: 'quae-
 que docet sapiens braccatis inlita Medis porticus, insonnis quibus et
 detonsa iuuentus inuigilat, siliquis et graudi pasta po-
 lenta' denique cf. *Theophrast. char.* 19 (10) 4 u. 8 hoc loco om.
 g (et π 1) 8 uult Ω" ζ" Pph. flor. Nostr. cons. v dici mera Ω" ζ"
 flor. Nostr. mera dici y ω 9 uiciorum λ ε utrumque γ (a a. ras.)
 utrumque cett. ζ" Pph. Porph. utrinque Pf. flor. Nostr. reductum
 E 1 10 obsequium Ω" ζ" Pph. flor. Nostr. plus aequo] plus ::
 quo ε 12 Sic uerat uoces (= ueras uoces esse iubet [t]) y [Barthii
 cod. uetustissimus] opp. flor. Nostr. et improb. Benth. et] set A 1
 (sed a 1) cadentia λ 13 seuo ε 14 partis A' (v) y [Mellicens. 1
 aut pr. Parisinus 8214 Valentinian.] Pph. pñris γ pcis g partes cett.
 ζ" Pf. flor. Nostr. mimum Ω" ζ (et Fran. Lips.) Pf. minimum y [π a.
 ras.] nimium v y [β 1 Regin. 1] flor. Nostr. 15 rixator uerisimilis
 Mureti coniectura, defensa per *Feam cont. Quintilian. inst.* XI 1 *Iud.*
Firmic. de error. prof. relig. 5, 8 et cf. 'promissor' *art. poet.* 138
 rixatus y [V et 1 al. Bland.] rixatur Ω" ζ" (et 2 Bland.) Pph. flor.
 Nostr. sepe E λ caprina et Benth. 16 nugis, armatus scilicet:
 'ut non Doederlinus, falso: nam particula scilicet fere numquam in epi-
 stulis utitur Horatius nisi coniuncta particulae ut: 'scilicet ut' *Ouid. tr.* II
 17. V 7, 5, 8, 27. *Stat. Theb.* III 652 *Senec. de uita beata* 18, 3. *Anian.*
fab. 27, 4. 28, 7 armatus] animatus *Ribbeckius opp. flor. Nostr. et*
cf. Hieronym. epist. ad Eustoch. 22: 'os barbarum et procax et in con-
 uicia semper armatum' u. 17 om. y [Par. 8216] quid E pr. a. ras.

acriter elatrem, pretium aetas altera sordet.
 ambigitur quid enim? Castor sciat an Docilis plus;
 Brundisium Minuci melius uia ducat an Appi. 20
 quem damnosa Venus, quem praeceps alea nudat,
 Gloria quem supra uires et uestit et unguit,
 quem tenet argenti sitis inportuna famesque,
 quem paupertatis pudor et fuga, diues amicus,
 saepe decem uitiis instructor, odit et horret, 25
 aut, si non odit, regit ac ueluti pia mater
 plus quam se sapere et uirtutibus esse priorem
 uult et ait prope nera 'meae, contendere noli,
 stultitiam patiuntur opes; tibi paruola res est:

TESTIMONIA.

19 sq. Ioannes Saresberiensis polierat. V 6 un. 21—48 florileg. Nostradam. 21 cf. Persius 5, 57 sq.: 'hunc alea decoquit, ille in uenerem putris'; Ouid. ex Ponto I 10, 33 et Catonis distich. IIII 10, 1: 'ueneris damnosa uoluptas'

VARIA LECTIO.

18 p̄cium E λ ε aetas] omis. A pr. etas ε 19 docilis A' E γ F λ' ε (et β' π) Pph. Porph. dolcis ε (et Lips. 3 Bland.) dolichos y [3 codd. Cruuii: Mart. Tons. Sil. (?) 'Castor autem (aut Porf.) et Docilis ut alii dicunt histriones tunc temporis, ut alii gladiatores fuerunt' Porph. DOCILIS liberti nomen in inscriptione Mutinensi apud Cardinalem diplom. p. 182 20 Brundisium Ω" ε" Pph. Porph. Brundisium y Pf. Porf. minuci Ω" Pph. Porph. Numici Ioann. Saresber. minuti y [4 Bland. (?)] appli F λ' uu. 21. 23 del. Lehrsius opp. florileg. Nostradam. 21 Quēdā uosa F λ pr. Quē A damnosa Ω" ε (et β' π) Pph. dampnosa v v (et Lips.) florileg. Nostradam. alea A 22 unguit A' γ ε ε" ungū F λ (σ l corr. v) florileg. Nostradam. unguet g pr. l pr. ung& E u. 23 omis. ε pr. 23 inportuna E (β' l) florileg. Nostradam. inportuna cett. ε ip: g 21 diues amicus Ω" ε" amicus diues g 25 Sepe E λ ε uicilis λ instructor γ, ε i euanuit horret et odit florileg. Nostradam. horret A 26 uelut ε 27 se sapere] sepe A 1 28 Volt F λ' y [Gronou. cons. π 1], ε non liquet Vlt g Vult cett. ε' (et Lips.) flor. Nostr. et ait] et in ras. ait supra u. A meę A meç y mihi y ω opp. cett. ε" (et omn. codd. Cruq.) florileg. Nostradam. 29 Stulticiā E λ ε patiantur Pph. opp. Pf. Porph. florileg. Nostradam. paciuntur φ ε paruola F λ' paruola cett. ε" florileg. Nostradam.

arta decet sanum comitem toga: desine mecum 30
certare⁷. Eutrapelus, cuicumque nocere nolebat,
uestimenta dabat pretiosa: beatus enim iam
cum pulchris tunicis sumet noua consilia et spes:
dormiet in lucem, scorto postponet honestum
officium, nummos alienos pascet, ad imum 35
Thraex erit, aut holitoris aget mercede caballum.
arcuum neque tu scrutaberis illius umquam,
commisumque teget et uino tortus et ira.
nec tua laudabis studia aut aliena reprehendes,
nec, cum uenari uolet ille, poemata panges. 40
gratia sic fratrum geminorum, Amphionis atque

TESTIMONIA

36 'aut — caballum' glossarium Mai [classic. anet. VIII 394]
37—39 'arcbanum tu scrutaberis — reprehendes' florilegium Paris. 8818^a
37 sq. Hildebertus moral. philos. p. 984 39 Hildebertus moral.
philos. p. 989 40 Eutyches II 7

VARIA LECTIO.

30 Atrā ε Arta cell." Arcta florileg. Nostradam. toga] omis.
ε 1 desine ε 2 dissine ε 1 31 uolebat ε nu. 32—51 desunt
extrema ε 32 p̄ciosa E en/ī lā E 33 pulcris A sumet A
sumit E y ⁴ exspes E 2 (&spes E 1 l) 34 ponet γ ^{post} 35 Offitium γ
nummos alienos pascet ad imum (i. e. Ianum) Rutgersius 36 Thraex
A' 1 Threx ν Trex ε 2 uar. Thrax λ A' 2 Trax (plerique scribunt:
Traxerit) E γ F ε Pph.' florileg. Nostradam. aut] at E holitoris
ν (et β; helitoris Fran.) Pph. ^holitoris Pf. olitoris Ω" (σ g r v et π)
glossarium Mai florileg. Nostradam. (/olitoris Lips.) agit A' γ y
aget cell.' ε (et β Lips.) Pph.' glossarium Mai eget florileg. Nostr.
mercede E 37 Arcbanum γ ε nec Hildebertus scrutaueris E (g)
ill :: ε illius y [1 cod. Feae 1 Gesneri 1 Valartii] Bentl. ullius cell.'
ε" florilegia Nostradam. et Parisin. 8818^a Hildebertus ulius l 1
ollius coni. Holderus unquam E (g) florilegia umquam cell." ε"
39 laudabis] s in ras. λ aut] n' flor. 8818^a opp. Nostr. rependes
E pr. (g 1) defic. ε reprehendes cell." ε' (et Lips.: reprehendes π) floril.
Par. 8818^a re/pendes r reprehendis Pph. reprehendes σ Pf. Hilde-
bertus rependens floril. Nostr. 40 Necū E Nēcū l Ne ψ Euty-
ches opp. Pph.' florileg. Nostradam. Nec λ uol& & ille λ panges
γ F λ' ε" flor. Nostr. plangas E pangas g r 2 uar. y [Reginens. 1]
Eutyches planges A 41 Gracia λ sic] si E 1 amphionis F λ'

Zethi, dissiluit, donec suspecta seuero
 conticuit lyra. fraternis cessisse putatur
 moribus Amphion: tu cede potentis amici
 lenibus imperiis, quotiensque educet in agros 45
 Aetolis onerata plagis iumenta canesque,
 surge et inhumanae senium deponere Camenae,
 cenes ut pariter pulmenta laboribus empta:
 Romanis sollemne uiris opus, utile famae
 uitaque et membris, praesertim cum ualeas et 50
 uel cursu superare canem uel uiribus aprum
 possis. adde uirilia quod speciosius arma

TESTIMONIA.

44 sq. 'tu — imperiis' Hildebertus moral. philos. p. 989 51 cf.
 echasis captiui u. 478: 'non cursu superabo canem nec uiribus aprum'

VARIA LECTIO.

42 Zethi A' E §" cons. g Zeti F λ' ε A p. ras. (v) Tethi γ 43 Ctinuit
 E lira γ putatur] probatur Horkelius opp. etiam florileg. No-
 stradam. 44 cede ε 45 Lenib. A pr. quotiensque (quociensque
 g) educet A' E ε z (v g r et β) quotiesque educet γ quotiensq. //// edu-
 cet ε quotiens (quociens λ) quoq. ducit λ' quotiensque ducit F (in ψ
 'quo' infra uersum adscriptum est) quotiensque educet π' quotiens
 educet σ quotiensque (quociensq; v et Fran.) educit v (et Fran.)
 floril. Nostr. 46 Aetolis γ Porph. Benth. Aetolis A' E γ (r pr.)
 Aetholis (sic v) aut Aetholis F λ' Aetholis ε (v) Etholis florileg. No-
 stradam. Aeolis γ [Fran. Montepessul. Nostradam. Parisin. 7976.
 8214] conl. Vlitiu ad Gratii cyneg. 35 prob. Meinek. praef. p.
 XXXVII honerata A' E γ (β' v) florileg. Nostradam. onerata F λ' (v
 π' g r cons. σ) 47 INDE PERGIT COD. d PRAETERMISSIS
 EPIST. I 1, 103—18, 46; Ω" = A' (A a) E γ F λ' (λ l) ε; §" =
 aut omn. codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ d g r v (a l) aut horum
 codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; § = aut
 omn. codd. v σ d g r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus
 non aliae lectiones notantur 47 sinu A i camenę φ camenae
 cett. §" camoenae l camene g flor. Nostr. 48 Cenes A' E Caenes
 γ F λ' ε 49 sollemne E γ ε (β' σ a) Pf. sollempne F λ' (v d r) sol-
 lenne g solenne A utilae A F 50 praesertim γ cō// ε ut uid.
 u. 52 excisus ε 52 speciosius A γ speciosus E i uu. 53—72 de-
 sunt multa in ε: desunt enim u. 53 non — cor(onae), u. 54 proelia —
 s(aeuam), u. 55 militiam — tu(listi), u. 56 sub — Parth(orum), u. 57
 nunc — ahest, u. 58 ac — et, u. 59 quamuis — u(umerum), u. 60

non est qui tractet: scis quo clamore coronae
 proelia sustineas campestria; denique saeuam
 militiam puer et Cantabrica bella tulisti 55
 sub duce qui templis Parthorum signa refigit
 nunc, et, siquid abest, Italis adiudicat armis.
 ac ne te retrahas et inexcusabilis absis,
 quamuis nil extra numerum fecisse modumque
 curas, interdum nugaris rure paterno: 60
 partitur lyntres exercitus, Actia pugna
 te duce per pueros hostili more refertur,
 aduersarius est frater, lacus Hadria, donec
 alterutrum uelox Victoria fronde coronet.

TESTIMONIA.

61 sq. huc respexit Anson. Mosell. 211 sq.: 'cum Venus Actiacis
 Augusti laeta triumphis, ludere lasciuos fera proelia insit Amores, qua-
 lia Niliacae classes Latinaeque triremes subter Apollineae gesserunt Leu-
 cados arces, aut Pompeiaui Mylasena pericula belli Euboicae referunt
 per Auerua sonantia cymbae'

VARIA LECTIO.

$\Omega'' = A' (A a) E \gamma F \lambda' (\lambda l) \varepsilon$; $\xi'' =$ aut omn. codd. β' (β
Fran.) ν π' (π *Lips.*) $\sigma d g r v$ ($a l$) aut horum codd. ea pars ex
 quibus non aliae lectiones notantur; $\xi =$ aut omn. codd. $\nu \sigma d g$
 $r v$ ($a l$) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones
 notantur

curas — nu(gar)is, u. 61 partitur — ex(ercitus), u. 62 te — h(o-
 stili), u. 63 aduersarius — frater, u. 64 alterutrum uelox, u. 65
 consentire — st(udiis), u. 66 fautor — tuu(m), u. 67 protinus —
 moneam, u. 68 quid — ulro, u. 69 percontatorem fugito, u. 70
 nec — patu(lae), u. 71 et — uo(lat), u. 72 non — ie(cur) ε
 53 quodamore *E pr.* (d_1) corone λ 54 Proelia *A corr.* *E \gamma* ($a d l r$ et
 $\beta \pi$) Praelia ψ (ν) Prelia *A pr.* $\phi \lambda$ (σv) 55 Miliciam $A' \lambda$ 56 par-
 torum $F \lambda'$ refigit $\Omega'' \xi''$ (et omn. codd. *Cruquii*) cons. *Porph.*
 refixit $y \omega$ 57 Nunc & siquid abest: Italis, adiudicat armis *A*
 Italis] aliis $r i$ (et πi) adiudicat aruis *conl. Benth.* 58 ac — ne
 te retrahas et inexcusabilis absis — *Doederlinus* inexcusabilis Ω''
 ξ'' *Pph.* inexcussabilis $g y$ [*Mellic.*] absis] abates *Benth.* 61 Partitur
 $\Omega'' \xi''$ cons. *Pph.* Partitus $d r 2$ uar., fort. etiam ν pr. aut 1 lyntres
 $A' E$ (ν et β) *Pph.* lyntres $\gamma F \lambda' \xi'$ (et *Fran.*) ex exercitus *A*
 62 more] mole *E* 63 hadria $A' E \gamma \xi''$ *Pph.* *Porph.* adria $F \lambda'$
 ε (σv)

consentire suis studiis qui crediderit te, 65
 fautor utroque tuum laudabit pollice ludum.
 protinus ut moneam, siquid monitoris eges tu;
 quid de quoque uiro et cui dicas, saepe uideto.
 percontatorem fugito: nam garrulus *idemst
 nec retinent palulae comissa fideliter aures, 70
 et semel emissum uolat inreuocabile uerbum.
 non ancilla tuum iecur ulceret ulla puerue
 intra marmoreum uenerandi limen anfrui,
 ne dominus pueri pulchri carene puellae
 annere te paruo heet aut incommodus angat. 75

TESTIMONIA.

65 sq. florileg. Nostradam. Hildebertus moral. philos. p. 989 Ioannes
 Saresberiensis polierat. III 4 66 of. ecbasis captiui u. 1164: 'uulpes
 hunc gemino collaudat pollice ludum' uu. 68—92 'quid — pocula'
 florileg. Nostradam. 68—71 floril. Paris. 8818^a Hildeb. moral.
 phil. p. 985 68 ecbasis captiui u. 1084 69 Donatus ad Terent.
 hecyr. l 2, 34 cf. ecbasis captiui u. 1188: 'excoers, follus eques, ab-
 normis garrulus idem est' 71 schol. Bamb., non Acr., ad art. poet.
 390; cf. ecbasis captiui u. 1050: 'nam semel — uerbum': Appuleius de
 magia c. 83 p. 568 Oudendorp.: 'si uerba ita, ut poetae aiunt, pinnis
 apta uolgo uolarent' Sulpic. Seuer. u. b. Martini praefat.: 'emissus
 semel non queat reuocari' Cassiodor. nar. praef. [t. I l^a (iar.): 'adde-
 bam, debere illos Flacci dicta recolere, qui monent, quid periculi uox
 praecipitata possit incurere' Augustin. ep. VII t. II p. 32: 'nullum
 unquam uerbum, quod reuocare uellet, emisit' 72 'non — ulla'
 Hildebertus moral. philos. p. 989

VARIA LECTIO.

65 sq. qui crediderit te fautor, utroque *Doederlinus* 65 stu-
 dio suo (sic) *Pph.* 67 Protinus $\Omega'' \zeta''$ *Pph.* *Porph.* protenus *Bentl.*
 ut $\Omega'' \zeta''$ *Pph.* et ψ 2 eges tu] es gestu *A* (egestu *a*) 68 Quid,
 de quoque uiro, et cui dicas, saepe uideto *Bentl.* sepe λ saepe
cell. uhleto] caueto *florileg. Paris.* 8818^a *Vincentius opp. florileg.*
Nostr. 69 Percontatorem Ω'' ($\beta' v g$ et π) cons. *Pph.* Perenn-
 ctatorem r i v (et *Lips.*) *florilegia* garulus *A* λ 'est] test v om.
flor. Nostr. 70 aures ψ 71 et uolat emissum semel *Hildebertus*
 inreuocabile $\Omega'' \zeta''$ uu. 72—75 ante u. 36 *trampon. Lehr-*
sus post u. 67 Ribbeckius 72 ancilla λ *a. ras.* u. 73 *ex-*
cisus ϵ 74 Ne pueri dominus pulchri *E(g)* y [*Reginens. 5 codd.*
Feae] Ne pueri (puri *Pf.*) domini *Pph.* Ne dominus (dominus v domus
 σ) pueri pulchri *A' y F* $\lambda' \epsilon \zeta''$ Ne dominus pulchri pueri *d y Te*
 dominus puleri pueri *florileg. Nostradam.* carene ϵ carpu ϵ *F*
 karene y [*Petropol.*]

qualem commendes etiam atque etiam aspice, ne mox
 incutiant alieua tibi peccata pudorem.
 fallimur et quondam non dignum tradimus: ergo
 quem sua culpa premet, deceptus omitte tueri,
 ut penitus notum, si temptent crimina, serues 80
 tuerisque tuo fidentem praesidio: qui
 dente Theonino cum circumroditur, ecquid
 ad te post paulo uentura pericula sentis?
 nam tua res agitur, paries cum proximus ardet,
 et neglecta solent incendia sumere uires. 85

TESTIMONIA.

76—81 'qualem — praesidio' Hildebertus moral. philos. p. 989
 76 sq. florilegium Paris. 8818^a 79 Cledonius p. 78 K.: 'certus omitte
 tueri' Pompeius comment. p. 280 K.: 'praesens sua culpa ire deceptus
 omittit et uori' cf. echasis captini u. 1047: 'te tua culpa premit'
 82 cf. Hieronym. epist. 57. [II p. 78]: 'canino dente rodere' 84 sq.
 flor. 8818^a Hildeb. moral. phil. p. 989 84 ceb. captini u. 1088 tracta-
 tus de duce Ernesto 32. [VII 236 H.] monument. Germaniae Pertz. II
 p. 183 Io. Saresburiensis uita s. Anselmi [V p. 341 ed. Giles.] Ioannes
 Victoriensis VI 11 p. 444 B. Caesarius uita s. Engelberti I 4 p. 298
 Boehmer. Volcmari chronica ed. Boehmer. p. 60 cf. epist. Eugenii pa-
 pae III ad Wibaldum abbatem [apud Marten. uett. scriptt. ampl. coll.
 II 353^c]: 'sicut ait poeta: res tua nunc agitur, paries enim proximus
 ardet' 'paries — ardet' s. Thomas epist. 130 ad Gilbertum [III p. 289
 ed. Giles.] 85 cf. echasis captini u. 1086: 'nam neglecta — uires'

VARIA LECTIO.

76 Quē l̄ commendas Hildebertus opp. Ω" ε" florilegia
 ecia atque ecia respice floril. 8818^a aspice Ω" ε" florileg. Nostra-
 dam. 77 Incutiant l̄ Incu uant A 78 quondam Ω" ε" Pph.
 florileg. Nostrad. quendam E 2 (v 1) y dignos florileg. Nostradam.
 79 Quae A' a. corr. premit φ corr. (v) y florileg. Nostradam.
 pmit & decept' E 80 Vipaenit' A At Bentl. opp. Ω" ε"
 Pph. flor. Nostr. Hildeb. crimine ψ pr. 81 Tuerisq. A fidens
 est F l̄ pr. (d) y fidentem cett. ε" flor. Nostr. findentem a fidentes
 Hildeb. fidenter v y Bentl. presidio A γ φ l̄ 82 cū supra u. γ
 ecquid γ F ε 2 (v π σ a d r et β) Pf. flor. Nostrad. ecqui l̄ (et
 Fran.) et quid A E ε 1 (g) Pph. εquid v 'Ecquid aduerbium est anti-
 quum pro ecce [!]' schol. Γ 83 post (p̄ E) paulo Ω" ε" flor. Nostr.
 paulo post Pf. 84 Nam tua Ω" ε" flor. Nostr. Io. Saresb. iam
 tua v y nam iam tua Hildeb. tunc tua Io. Victoriensis Volcmarus
 tom tua Caesarius 85 neglecta A 1 neglecta A 2 cett. ε" floril.
 Nostr. uu. 86—88 post u. 95 pon. Doederl.

dulcis inexpertis cultura potentis amici;
 expertus metnet, tu, dum tua navis in *altost,
 hoc age, ne mutatâ retrorsum te ferat aura.
 oderunt hilarem tristes tristemque locosi,
 sedatum celeres, agilem *nauomque remissi,

90

91 † potores bibuli media de nocte Falerni

TESTIMONIA.

86—92 'dulcis — poenula' Hildebertus moral. philos. p. 989 87
 — 89 florilegium Paris. 8818^a 87 sq. cf. ecbasis captivi n. 1047 sq.:
 'tu dum — te nehat aura' 89 sq. 'Oderunt ylaem tristea tristem-
 que iocosi Sedatum seleres agilem gralumque remissi' floril. Basil. F.
 IV. 38 89 cf. ecbasis captivi n. 992: 'oderunt hilarem moesti tristem-
 que iocosi' et cf. Wernherus de Elmendorf. [Hauptii antiqu. Germ. ann.
 III p. 311] nn. 983—987 91 sq. florilegium Paris. 8818^a

VARIA LECTIO.

86 inexpertis Ω'' ζ'' flor. Nostr. inexperti Pph'. amici. /// s. +
 (= scilicet est) φ 87 meluet E F λ' ε ζ' Hildebertus metnit A' γ ψ
 corr. (β' α g v 2 uar.) flor. Nostr. Vincentius est Ω'' ζ'' Pph'. flor.
 Nostr. om. y [Mellie. Regin.] 88 utrum iluc an iloc ε pr. habue-
 rit, non liquet age] eaeue Hildebertus opp. florileg. Nostrad.
 motala E aura Ω'' ζ'' florileg. Nostradam. unda y post h. u.
 Vincentius inseruit u. l 17, 36 opp. florileg. Nostr. un. 89—95
 ante u. 67 pon. Doedert. 89—92 del. Lehrs. 89 hylares Vin-
 centius 90 agiles Vincentius nauumque E γ F ε ζ'' nauūq; φ λ
 nauumq. A a. ras. (r) guauumque v florileg. Nostradam. 91 sq.
 bibuli — oderunt del. Pottierus in g pr. uu. 89. 90. 92 sic ordi-
 nati erant: 90. 92. 89; corr. ut uidetur ead. manu additis litteris
 b a u. 91 omis. Ω'' ζ''; exhibent a prima manu tantummodo
 σ y Parisinus 8216 Petropol. Valent. florilegia Nostradamense et
 Parisinum 8818^a laudat hunc uersum ut Horatianum Nestor Noua
 riensis s. u. lepor; item habent h. u. Hildebertus et Vincentius;
 recentiores manus addid. cum in γ ψ (l r et Lips.) de v inter aucto-
 res non constat utrum a 1. an a 2. manu additus sit; in A' E φ λ ε
 (β' v d g et π) ne ab altera quidem manu extat. schol. Γ tacent.
 post u. 92 add. y [Montep. 2]. Porphy.: 'oderunt porreeta n. (m. Pph.
 om. Pf.) hic ostendit quid sit leuis aura b. e. parua eausa cur quis non
 ametur. poenula reeuantem (res autem Porph. autem Porf.) non amant,
 etiam si tu malam ualeitudinem ostendas ad excusationem non bibendi'.
 'uereor equidem, inquit Bentleius, 'ne interpolatoris liberalitati hic uer-
 isenlus debeat' cf. quam ad epist. I 2, 57 memorauimus florilegiorum
 interpolationem 91 potores liquidi media de luce Falerni recepit Bent-
 leius bibuli] liquidi y [codd. Fabricii] uetuli Horkelius Bibuli Rosel-

oderunt porrecta negantem pocula, quamvis 92
 nocturnos inres te formidare tepores.
 deme supercilio nubem: plerumque modestus
 occupat obscuri speciem, taciturnus acerbi. 95
 inter cuncta leges et percontabere doctos,
 qua ratione queas traducere leniter *aenoni:
 num te semper inops agitet uexetque cupido,
 num panor et rerum mediocriter utilium spes,
 uirtutem doctrina paret naturae donet, 100
 quid minuat curas, quid te tibi reddat amicum,
 quid pure tranquillet, honos an dulce lucellum
 an secretum iter et fallentis semita uitae.
 me quotiens reficit gelidus Digentia *rius,
 quem Mandela bibit, rugosus frigore pagus, 105
 quid sentire putas? quid credis, amice, precari?
 sit mihi quod nunc est, etiam minus, ut mihi uiuam

TESTIMONIA.

uu. 94—103 florileg. Nostradam. 94 sq. Hildebertus moral.
 philos. p. 989 94 cf. Ausonius prolog. ed. 7 u. 2: 'pone supercilium'
 96 Priscianus instit. XVIII 4, 50 97 cf. Vergil. cul. 97: 'securam
 placido traducit pectore uitam' 98 Hildebertus moral. philos. p. 989
 Ioannes Saresburiensis pollicerat. III 9 102 cf. Phaedr. III prol. 26:
 'dulce . . . lucrum' 106 sq. florileg. Nostrad.

VARIA LECTIO.

lus nocte] luce y [Regin. 2 corr.] opp. florilegia falerni γ (2) pha-
 lerni florilegia Vincentius 92 uegantem porrecta ε (d) 93 uapores
 ε 1 y [Valent.] tepores ε 2 cett." ε" (et omn. codd. Cruquii) cf. serm.
 I 4, 29 sq.: 'hic mutat merces surgente a sole ad eum quo uespertina
 tepet regio' 95 obscuri Ω" flor. Nostr. spetiem A γ 96 per-
 contabere Ω" Prisc. flor. Nostr. doctus ψ 97 rationes A
 acuum Ω" uu. 98 sq. post u. 103 pon. Hitzigius opp. florileg.
 Nostr. 98 Num Ω" ε" (et 4 Bland.) Non γ uar. ψ 2 λ 2 (r v et
 π 2) y Hildebertus Ne ω Bentl. flor. Nostr. senp λ 1 inops ψ pr.
 (π' v) flor. Nostr. inops cett." ε' Pph.' 99 Nam γ Num cett." ε" (et
 4 Bland.) Non ψ 2 λ 2 (v) Ne ω Bentl. Neu flor. Nostr. 100 doc-
 trina] omis. A paret v natura ne A 102 honos] on' E
 104 quociens λ (g v et Fran.) quotiens cett." ε' Pph. digencia λ dicen-
 tia Pph. riuus Ω" ε" 105 Quē A Quē λ rogosus γ 106 Quod
 γ Quid cett." ε" Pph.' florileg. Nostradam. putas A' E γ F λ' ε"
 Pph.' florileg. Nostradam. putes ε 107 quid ε 1, corr. ε 2 qd' E

quod superest aeni, siquid superesse nolunt di;
 sit bona librorum et prouisae frugis in annum
 copia, neu fluitem dubiae spe pendulus horae. 110
 sed satis est orare Iouem, qui donat et aufert:
 det uitam, det opes; *aecum mi animum ipse parabo.

TESTIMONIA.

109 sq. florileg. Nostradam. cf. Ioannes Saresberiensis epist. 188:
 'est bona librorum Domino propitio et prouisae frugis in annum copia,
 caetera Dominus ministrabit' 111 sq. 'satis orare Iouem — parabo'
 Ioannes Saresberiensis pollicrat. III 9 112 'det uitam — opes' echa-
 sis captiui u. 822 cf. Ouid. trist. V 11, 15: 'nec uitam nec opes nec
 ius mihi ciuis ademit' ex Ponto II 1, 53: 'di tibi dent annos! a te nam
 cetera sumes'

VARIA LECTIO.

etiam] & ut λ ut mihi A' E $\gamma \psi$ corr. ($\sigma g r$ et Lips.) Porph.
 (interpr.: 'dammodo uiam') floril. Nostradam. & michi v et mihi
 F $\lambda' s$ A 2 (β' ut uid. v d et π 4 Bland.) 108 cui ε dū A' F λ'
 ($\beta' d g v$) di E $\gamma \varepsilon$ ($v \pi' s r i$ ut uid.) 109 st] Spes E prou-
 isae λ frugis ε 110 neu] ne y [β pr. Montepessul. pr. Re-
 ginens.] Pph. Porph. (cons. Porf.) schol. Γ in interpretatione neu
 $\Omega' \xi'$ (et Fran. omn. Bland.) florileg. Nostradam. flu/e//dubies pe
 A (recte a) dubie λ dubis Pph. hore λ flor. Nostr. ore A ($ore a$)
 anrae y [cod. Mart. apud Cruquium] opp. schol. Γ 111 Set γ
 S, E Sed cett. " ξ " (et omn. Bland.) Pph. hęc v quod quidem ex Porph.
 schol. Γ inrepsit qui E γ F corr. ε A 2 $\lambda' s$ ($\beta' v \sigma g r v$ et π 2 Lips.)
 Ioannes Saresber. quae A' ψ pr. $\lambda' i \gamma$ uar. (et π 1) que d qua ϕ pr.
 donat A' E $\gamma \lambda' s$ ($\beta' v \sigma r v$ et π uar. Lips.) Ioannes Saresber.
 donet g ponat y [π 1 unde nescio an lectionem codd. F $\lambda' s$ ortam
 esse putaueris] ponit F $\lambda' i \varepsilon$ (d et π 2 omn. Bland.) 'haec a Ioue, in-
 quit, petam, quae ipse mihi praestare non possum, ceterum (cē: Porf.)
 ut aequum animum geram, in mea magis est potestate' Porph. cons.
 schol. Γ 112 Ded A animum mihi ego ipse parabo y [cod. col-
 legii Trinitatis] Ioannes Saresberiensis aequum (equum Fran.) mi
 animum $\psi \varepsilon$ corr. E p. ras. ϕ p. ras. ($\sigma l p. ras. r$ corr. aut 2 et β 1
 Fran. p. ras.) y [Barc. Mellic. Nostradam. Par. 7976] aequum mihi
 (michi v) animum E a. ras. ϕ a. ras. $\lambda' \varepsilon$ pr. ξ' quum mihi animū A
 mihi equum animū y equū m, om. suum g mihi E mihi r mi
 y [Montepessulan.]

XVIII

Prisco si credis, Maecenas docte, Cratino,
 nulla placere diu nec uiuere carmina possunt,
 quæ scribuntur aquae potoribus. ut male sanos
 adscripsit Liber Satyris Faunisque poetas,
 uina fere dulces oluerunt mane Camenae. 5
 laudibus arguitur uini uiuosus Homerus;
 Ennius ipse pater numquam nisi potus ad arma
 prosiluit dicenda. 'forum putealque Libonis
 mandabo siccis, adimam cantare seueris'
 hoc simul edixi, non cessauere poetae 10
 nocturno certare mero, putere diurno.
 quid? siquis *uoltu toruo ferus et pede nudo

TESTIMONIA.

I 19. 3 sq. 'ut — poetas' Seruius ad eclog. 7, 25 mythographus tertius tractat. 12, 4 p. 245 Bode. 5 Priscianus instit. VIII 10, 53

6 Ioannes Saresberiensis polierat. VIII 10 7 sq. Ioannes Saresberiensis epist. 85: 'teste illo ueteri amico meo, qui numquam nisi potus ad artes prosiluit' 7 cf. Serenus Sammonicus u. 713: 'Ennius ipse pater dum pocula siccata iniqua' 8 sq. 'forum — seueris' floril. Nostrad. 11 cf. Ioannes Saresberiensis metalog. prolog. lib. I: 'nocturno putere mero, putere diurno' 12—14 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

I 19. ADMECENATEM *a*, AD MECENATEM *A E γ F λ ε (d r v et Fran. Lips.)* 1 maecenas *ε (v a) Pph. Porph. mecnas A γ mecnas cett.* cratino *A pr. (l pr.)* 3 aque *λ* potoribus *E corr. F λ' ε ε'* potioribus *A E pr. γ a. ras. γ uar. (π' a 2 uar.)* santis *A pr.*

4 Adscripsit *A' E F λ' ε ε' (et β) Pph. Seruius* Ascripsit *γ y* Adscribit *r 1* Ascribit *v* 'addidit' *schol. I'* satirus *A* satiris *γ* post poetas punctum pon. *Bentl.* 5 Vina fere, *uar.* Vini fere *ψ* Vinifere *φ* Uinifere *l* Vinifere *y [Pctropol.]* dulce soluerunt *A' 1 γ 1* dulcis oluerunt *ε (v d corr.; dulci soluer π)* dulces oluerunt *cett. cons.*

Pph. camenae A' E γ F λ ε u. 6 del. Hitzigius 6 uiuosus *E*

7 Ennius *E* nunq *E (v)* 8 dicendo *A 1* 10 edixi *E 1 F λ 1 ε γ uar. ε' (et π 1) gloss. I' Bentl.* edixit *A' γ φ corr. E 2 λ 2 (g corr. l r v et Lips.)* edixi *y [1 cod. Feae ab alt. m.] Dan. Heinsius* edixi et *Lehrsius* 'hoc simul edixi, non cessauere poetae' statim ut hoc, inquit, omnibus dixisse uti stulti sunt heropam' *Pph. Porph. praefendum edixi cf. uu. 17. 18* cessauerę *φ* 11 pñere *E 1* 12 Quod si *y opp. Pph. Porph. flor. Nostr.* uultu *Ω'' ε'' Pph. florileg. Nostradam.*

exignaeque togae simul et textore Catonem,
 virtutemne repraesentet moresque Catonis?
 rupit larbitam Timagenis aemula lingua,
 dum studet urbanus tenditque disertus haberi.
 decipit exemplar uitūs imitabile: quodsi
 pallerem casu, biberent exangue cuminum.

15

TESTIMONIA.

13 cf. mythogr. II 223 p. 149 Bod.: 'larbita natione Maurus fuit, qui cum Timagenem philosophum docte declamantem incassum imitari conaretur, invidia quodam modo disruptus traditur' 17 sq. florileg. Nostradam. 'quodsi — euminum' schol. Pers. 5, 55

VARIA LECTIO.

13 Exignaeque toga simul et textore flor. Nostr. con. Cruqu.
 Exignae, omissio que ε (d pr. et β 1) Pph.' textore A' E γ ε 2 & Pf.
 Porph. ex ore uel exore F λ' ε 1 ut uid. (π' et β 1) d parum liquet tex-
 tuque y [1 Bland. corr.] tesquore y [codd. (ficti?) opud Murctum]
 Murctus textore λ corr. (et Lips. 2) y 1. Pph. catonem A 14 repre-
 sentet γ p̄sentet π' catinus ε 1 ut uid. 15 larbitam y [Barc. Montcp.]
 schol. r //larbitam d larhytham A corr. (π') yarbytham F λ' larbi//thā
 E larbuchā E 1 ut uid. tarbitham γ tarbytham A' larbithrā ε yarbitam
 v (et Fran.); cf. 'Maurus larba' Ouid. fast. III 552 timagenis
 F λ' (v π' a v) Porph. schol. Γ tymagenis σ d g timagenes A timaginis
 E (et β) tymaginis ε (et Fran.) emula ε lingua A γ F λ' ε E 2 (β'
 v π' σ a corr. d g r 2 v) cena E 1 y [Nostrad. uar.; eēna Fran. 2 uar.],
 receperunt Sanadonius et Stallbaumius: gena γ uar. superscr. (a pr.
 r 2 uar.) y [Barcinon. 2 uar.] linguae r 1 ['lingua, alias eoena' 2
 Bland.] 'exemplum stulti imitatoris interposuit. nam hic Barbutha
 Maurus regione, nomine fuit Codrus (cordus codd.), qui dum Tima-
 genem imitatur post conuiuium et inter pocula declamantem, propter
 insolentiam faciendi quod conabatur ipse disruptus est. Timagenes
 enim multos conabatur alhibere socios (solitos Porph.) et cenae et de-
 clamationi suae, dumque ab his multum laudatur ad imitationem sui pro-
 uocasse Barbuthan (hyarbitan Porf.), qui se et stomacho subrupit,
 dum Timagenem et dicendo et pascendo amicos conatur aequare'
 Porphy. 'larbita Maurus fuit qui cum Timagenem philosophum post
 conuiuium et inter pocula declamantem nellet imitari et non posset,
 invidia quodam modo disruptus est' schol. Γ 16 tend&q, E tendit,
 om. que l disertus γ 17 exemplum Pph. opp. Porph. florileg.
 Nostradam. uicis λ quodsi] q̄si E 2 in ras. quodsi uel quod
 si cclt. " & Pph. florileg. Nostrad. quid si y Glareanus prob! si Sa-
 nadonius nec si Porph.' 18 Palleret ε Pallerent a corr. r 1 (et β 1)

o imitatores, seruoui pecus, ut mihi saepe
 bilem, saepe iocum uestri mouere tumultus! 20
 libera per uacuum posui uestigia princeps,
 non aliena meo pressi pede: qui sibi fidet,
 dux reget examen. Parios ego primus lambos
 ostendi Latio, numeros animosque secutus
 Archilochi, non res et agentia uerba Lycamben. 25
 ac ne me foliis ideo breuioribus ornes,
 quod timui mutare modos et carminis artem:
 temperat Archilochi musam pede mascula Sappho,
 temperat Alcaeus, sed rebus et ordine dispar,

TESTIMONIA.

19—23 'O — mihi iocum — examen' flor. Nostr. 19 'o — pecus'
 Ratherius phrenes. prooem. 5 p. 222 Ball.; Lueau. VI 152: 'o famuli tur-
 pos, seruum pecus, absque errore!' cebasis captiui 1029: 'accubet
 et reliquum seruum pecus ad comedendum' 20 ef. Iuuenal. 15, 15 sq.:
 'bilem aut risum fortasse quibusdam mouerat' 28 ef. Ausonius Cu-
 pid. cruei adfex. u. 25: 'mascula Lesbicis Sappho peritura sagittis'

VARIA LECTIO.

Pph. Pallerem cctt." ζ (et *Fran. Lips.*; *Palle* ^{rem} π) *Porph.* schol. *I*
flor. Nostr. sch. Pers. casu] om. d 1 exangue *A' E* γ ε ζ " *schol.*
Pers. exsangue *F* λ' (σ *g*) *Porph.* florileg. *Nostradam.* exangue v

19 O litiores *A* (*a recte*) seruo y [π] seruum Ω " ζ' floril.
Nostradam. sepe *E* u. 20 omis. l 1 add. l 2 20 Uilem *A'*
 (v 1 aut pr.) y bile ε sepe *E* λ (l 2) ε locū *A* (locū *E*, non a)
 22 fidet *A' E* γ ϕ corr. (v π' *g* r et *V*) *Pph.* Porf. fidit *F* λ' ε (β' σ

d et 3 *Bland.*) florileg. *Nostradam.* fidit v; *Porph.* loeo corrupto:
 'pracedere, inquit, solus audet, qui recte sibi confidit (confidit
Porph.), habetque alios pro ea mihi regem apium (appium *Porph.*)
 sequentibus' 23 reget *A' E* γ *F* λ' (v π' σ *g* r et β *V*) regit ε (d et

Fran. 3 *Bland.*) flor. Nostr. regit v axamen γ patrios *F* λ' 1 (π'
 r 2 uar.) opp. *Pph.* *Porph.* 24 sequutus v y 25 agencia λ a/gentia
E ag :: tia *A* lycamben *E* (v r et *Lips.*) licamben γ ε (σ d; cons.
 β) lycamben *F* λ' (*a*) licamben *A* u. 26 om. y [*Valent.* 1] 26 Ae
 me ne foliis *Pph.* opp. Ω " ζ " *Porph.* At ne me foliis ω 27 Quo
 l pr. aut 1 motare *E* inutare l 1 uu. 28. 29 inuerso ordine
 y [*Lips. pr.*] u. 28 om. y [β 1] m :: scula ε sappho *A* γ *F* ε
 (π' d l) sappho *E* λ ζ' u. 29 om. y [*Fran.* 1] alceus *E* λ alcheus
A' alcheus γ recte *F* ε (l) *Pph.*

nec socerum quaerit, quem uersibus oplinat atris, 30
 nec sponsae laqueum famoso carmine nectit.
 hunc ego, non alio dictum prius ore, Latinus
 uolgaui fidicen; inuat inmemorata ferentem
 ingenuis oculisque legi manibusque teneri.
 scire uelis, mea cur ingratus opuscula lector 35
 laudet ametque domi, premat extra linem iniquus?
 non ego nentosae plebis suffragia uenor
 inpensis cenarum et tritae munere uestis;
 non ego nobilium scriptorum auditor et ultor
 grammaticas ambire tribus et pulpita dignor: 40
 hinc illae lacrimae. 'spissis indigna theatri

TESTIMONIA.

30 cf. Ausonius epist. 7 uu. 53 sq. p. 248 Bipont.: 'aut cunctis pariter uersibus oblinat fuluam lacticolor spongia saepiam'

33—38 'Inuat — uestis' florileg. Nostradam. 38 imit. Pers. 1, 53 (quod iam uidit schol. I): 'scis comitem horridulum trita douare lacerna' 39 sq. hac respexisse luenalectem 1, 1 sqq.: 'semper ego auditor tantum e. q. s.' iam uidit gloss. Γ

VARIA LECTIO.

30 nec] Et Pph.' querit A λ oplinat A' oblinat E γ λ' 2
 (β' σ g r corr. v et Lips. 1 aut pr.) optinet F λ' 1 (v 1 a 2 d et π 1)
 oblinet ε oblinet v 2 r pr. ut uid. (et Lips. corr.) 31 laqueū F
 famose γ, recte γ 1 32 Nunc λ 1 hinc Horkelius non] nō E
 alio E prius] melos Horkelius latinus A' E γ F ε γ' (et Fran.
 4 Bland.) latinis λ' (v σ et β) latinis v 33 Volgaui ε (d) Volgaui
 A γ F λ' ε (π' g ut uid. r 1) (ψ in marg. p uulgaui) Vulgaui E ε
 fidicē E inmemorata Ω'' Pph.' florileg. Nostradam. 34 Ingenuis
 Ω'' ε' Pph.' (et 4 Bland.) flor. Nostr. cons. r Ingeniis β' v y mani-
 bus, om. que ε (g 1) 35 Scilicet A ignarus A 1, ingratus A 2
 opuscula A 36 ex' l'm ε iniqu' y [Paris. 8216 Valent.] iniquus
 Ω'' ε'' flor. Nostr. iniquus? interpung. Doederlinus uu. 38—40
 om. y [Valent. 1] 38 Impensis Ω'' floril. Nostr. caenarum F ε
 munere γ 39 auditor Ω'' ε' auditor g (et π) adiutor v 2 in ras. d
 y [Barcinon. Fran. uar. Gronou. Reginens. 1; 'auditor, alias adiu-
 tor' 2 Bland.] Weichertus; sed, quod ne gloss. l' quidem fugit, iam
 luenalectis huc respexisse uidetur illo loco quem supra laudauimus
 ultor Ω'' ε'' (et omn. codd. Cruquii) actor y [cod. Canteri (?)] altor
 Vossius filius impr. Bendl. 40 Grammaticas ψ ε ambire] audire A 2
 uar. y 41 ille A theatri F teatris λ

scripta pudet recitare et nugis addere pondus'
 si dixi, 'rides' ait 'et Iouis auribus ista
 seruas: fidis enim manare poetica mella
 te solum, tibi pulcher.' ad haec ego naribus uti 45
 formido et, luctantis acuto ne secer ungui,
 'displicet iste locus' clamo et diludia posco.
 ludus enim gennit trepidum certamen et iram,
 ira truces inimicitias et funebre bellum.

XX

Vortunnum lanumque, liber, spectare nideris,
 scilicet ut prostes Sosiornum punice mundus.

TESTIMONIA.

43, 45 cf. Persius 1, 40 sq.: '... 'rides' ait 'et nimis unciis
 naribus indulges' 45 sq. 'ad haec — ungui' Prisc. VII 13, 69
 47 glossarium Mai [classie. auct. VIII p. 177 et p. 303] 48 sq. Florileg.
 Nostr. Hildch. moral. philos. p. 982 post Iuuen. 8, 165 sq.: 'brene
 sit, quod turpiter audes; quaedam cum prima resecentur crimina barba';
 Ioannes Victoriensis V 10 p. 415 B. 49 Sernius ad Aen. VIII 702

VARIA LECTIO.

42 putet ε 43 rides] add. A 2 in lacuna (recte a) /// rics E
 riles γ 44 manere γ 45 hec λ uu. 46, 47 desunt ε
 46 et] om. λ' (d) opp. Pph.' ungui Ω'' ε'' Pph.' Priscianus un-
 gue γ 47 iste E γ (β' σ a r et Lips.) Pph.' ille F λ' (ν d g v et π)
 glossarium Mai duobus locis, omis. A; cf. apparatus art. poet. 376

48 strepidū λ tepidum florileg. Nostradam. POST V, 48
 DEFICIT v FSQVE AD II 2, 65: perit enim quaternio 'XV'; Ω''
 = A' (A a) E γ F λ' (λ l) ε; ε'' = aut omn. codd. β' (β Fran.)
 π' (π Lips.) σ d g r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non
 aliae lectiones notantur; ε = aut omn. codd. σ d g r v (a l) aut ho-
 rum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur
 49 inimicitias ε inimitias ψ λ

I 20. AD LIBRVM SVVM (VERSUUM v) A' γ F λ ε (d r v et
 Fran. cons. Lips.); r add.: LOQUITUR TĀQUĀ AD PUERŪ PRO-
 STATURŪ) 1 Vortunnum F λ' ε (β') γ Porph. cons. Pph. Vertunnum
 A' E ε' Pf. Vertunnum γ Uortunnum v cf. inscr. Gruter. p. XCVI 3:
 VORTVMNVS lānūq. λ 2 ut] omis. E: prostes] pates l i

odisti clauis et grata sigilla pudico,
 paucis ostendi gemis et communia laudas,
 non ita nutritus. fuge quo descendere gestis: 5
 non erit emissio reditus tibi. 'quid miser egi?
 quid uolui?' diees, ubi quid te laeserit et scis
 in breue te cogi, cum plenus languet amator.
 quodsi non odio peccantis desipit augur,
 carus eris Romae, donec te deserat aetas; 10
 contractatus ubi manibus sordescere uolgi
 eoepersis, aut tineas pasces taciturnus inertis,
 aut fugies Vticam aut uinctus mitteris Ilerdam.

TESTIMONIA.

I 20. 12 imit. Martial. VI 60, 7 sq.: 'quam multi tineas pascunt blattasque disertis, et redimunt soli carmina docta coci' 13 schol. Pers. 1, 43: 'per scombros ergo significat salsamentarios, per tus pigmentarios. hoc et Horatius in lib. I epist. dicit: aut fugies Vticam aut uinctus (nunc tus cod.) mitteris Ilerdam' cf. ecbasis captiui u. 1118: 'et famuli nequam uincti mittantur Ilerdam'

VARIA LECTIO.

Ω'' = A' (A a) E γ F λ' (λ l) ε; ξ'' = aut omn. codd. β' (β Fran.) π' (π Lips.) σ d g r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ζ = aut omn. codd. σ d g r v (a l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur
 sossiorum ε mundus A' E γ ε ξ'' Pph.' nudus F λ' (v) in F (l [2 ?]) superscr. † mundus; purus y cf. Ouid. trist. III 1, 13 sq.: 'quod neque sum cedro flauus nec pumice leuis, erubui domino cultior esse meo' 3 clauis A' E γ (g et π) clauis F λ' ε ξ' Pph.' 4 gemmis γ laudes λ' 5 quo] quod A γ (quodescendere a) discedere y [1 cod. Feae Nostr. uar.] ω descendere etiam omn. codd. Cruquii 6 riditus E tibi omis. A pr. egi! interpung. Doederlinus, idem u. 7: nolui! 7 ubi quid Ω'' ξ'' prob. Bentl. ubi quis A 2 uar. (l 2 v) y [Basil. 1 Sorbonens. 2 Valent. Zurich.] ubi qui g leserit A E 8 cum plenus Ω'' ξ'' plenus cum y Bentl. 9 despicit ε 10 Karus v y [Basil. 1 Montepessul. fol. 3^v] erit λ pr. rome λ deserat A' E γ F λ ξ'' (et l corr.) schol. I' deserit ε (l pr.) Bentl. deseret σ v y deteret Franckcus 11 Contractatus l i y [Barcinon. Valentian.] Contractus y i [Parisin. 8214] Contractat' (ortumne ex Contractatus — Contractatus?) A Contractatus cett. ξ' (et β l 2) contractare apud Lucretium aliosque volgi g ut uid. uulgi Ω'' ξ' (uulgi Fran.) 12 Cooperis A' tinas E pasces E inertis A' γ ε (d) y [π Bamberg. Gron. Mell.] inertes F λ' ξ' inertes E 13 fugias λ pr. uinctus

ridebit monitor non exauditus ut ille,
 qui male parentem in rupis protrusit asellum 15
 iratus: quis enim inuitum seruare laboret?
 hoc quoque te manet, ut pueros elementa docentem
 occupet extremis in uicis balba senectus.
 cum tibi sol tepidus pluris admouerit auris,
 me libertino natum patre et in tenui re 20
 maiores pinnas nido extendisse loqueris,
 ut quantum generi demas, uirtutibus addas;
 me primis urbis belli placuisse domique:
 corporis exigui, praecanum, solibus aptum,
 irasci celerem, tamen ut placabilis essem. 25
 forte meum siquis te percontabitur *aeuom:

TESTIMONIA.

16 'Quis enim — laboret' florileg. Nostradam. 17 cf. Iuuenalis 7, 225 sqq.: 'tolidem olfecisse lucernas, quot stabant pueri, cum totus decolor esset Flaccus et haereret nigro fuligo Maroni' 19 Priscianus instit. VII 17, 86 21 Porph. ad epist. II 2, 50: 'maiores pinnas nido (nidos codd.)' 22 florileg. Nostradam. 25 cf. Anson, ed. 2, 35 init. hexametri: 'irasci promptus, . . .'

VARIA LECTIO.

Ω' σ' (et β codd. Bland.) unctus λ uar. ω ninctus l cf. epist. II 1, 268 sq. uinctus r i (et Fran. codd. Bland. uar.) mitterit A
 15 rupis y [Sorbonens.] rupes Ω'' σ'' protrudit E i (et 1 Bland.) y protrusit cett.'' σ'' (et 3 Bland.) protusit r i (et Lips. pr.)
 u. 16 in suspicionem uocat A. Nauckius opp. florileg. Nostradam.
 uu. 17, 18 excisi ε 18 balba E (bella β) balba cett.'' σ' Pph.' Porph. alba y post h. u. complures excidiisse suspicatur Meinckius, uerum conexum uersuum sequentium cum antecedentibus recte interpretatus est Porph.' 19 pluris A' E γ ε σ' (et π) y Priscianus plures F λ' (β' σ v) auris a i aut pr. (et π) aures E aures cett.'' σ' Priscianus unnos y [Sorbonens., superscr. aures] superscr. in A φ y [Montepessul. Valent.] auras codd. aliquot Prisciani 21 Maiores E γ F λ' (β' σ a g v) Porph. ad epist. II 2 Maiores A Maioris ε (π' d r i aut pr.) pinnas A i E γ y [π Mell. Par. 7976. 8214] Porph. ad II 2 pennas F λ' ε A 2 σ' 23 quātū λ 24 praeconem dotibus aptum Hamacherus praecanum solibus v solis amicum Meinckius sodibus aptum Holderus opp. Pph.' Porph.; 'aprici' appellantur senes Pers. 5, 179 25 celerem λ 26 percontabitur Ω'' eūū ε æuum cett."

me quater undenos sciat impleuisse Decembris,
conlegam Lepidum quo duxit Lollius anno.

TESTIMONIA.

27 Priscianus VII 17, 85

VARIA LECTIO.

27 impleuisse *A* impleuisse *cett.* §'' decembris *A'* γ ε (d g) y
Priscianus decembres *E F* λ' §'' 28 Conlegam *A'* Collectam ε Col-
legam *cett.* §'' *Pph.* (CONLEGA monum. *Ancyran.*) quod γ ε α,
ras. opp. Pph. dixit *Doeringius opp. Pph. Porph.* lolius ε
sollius *A* lollius *cett.* §'' *Pph. Porph.*

Q · HORȚ · FLACCI · EPISTOLARŪ LIB · I · // EXPLICIT · INCIPIT LIBER
SECUNDVS ∴ a cons. γ (et Fran.) Q̄ ORATI FLACCII EPISTOLARŪ LIBER · I ·
EXPLICIT · (sic) || INCIPIT LIB · II · LEGE FELITIT ∴ E Q · HORATH · F ·
EPISTOLARŪ LIB · I · EXPLICIT · || INCIPIT · II · AD CAESAREM · F · Q · HORATH ·
FLACCII EPISTOLARUM · LIB · I · || EXPLICIT · INCIPIT AD CESAREM
AUGUSTAM · λ HORATH FL · EPISTOLAR · LIB · I · EXPLICIT · || INCIPIT II ·
AD CAESAREM AVGVSTVM · ε cons. σ d r v EXPLICIT LIBER PRIMVS
EPISTOLARŪ || Q · HORATH FLACCI *A* (2 ut uid.) sine titulo *A* 1 ut vide-
tur (g l i)

Q. HORATI FLACCI
EPISTVLARVM

LIBER SECVNDVS

I

Cum tot sustineas et tanta negotia solus,
res Italas armis tuteris, moribus ornes,

TESTIMONIA.

II 1. INSCR. et uu. 1 sqq. cf. Porph.¹ ad epist. I 20, 1: '... ex his versibus et in principio sequentis 'libri' apparet Horatium hoc volumen quasi nouissimum totius operis habuisse: nam 'secundum epistularum' (episto: Porf.) coactus adiecit' uu. 1—14 florileg. Nostradam. 1—4 Suetonius uita Horati: 'expressitque (sc. Augustus) eelogram cuius initium est: cum — Caesar' 1 cf. Symmachus epist. X 34 ad d. Valent. semper Aug.: 'nouerat horum corporum ministerio tantae urbis onera sustineri' 2 Pseudonacron uolgatus ad c. III 14, 43

VARIA LECTIO.

DEFICIT A; Ω' = E γ F λ' ε; ε'' = aut omn. codd. β' (β Fran.) π' (π Lips.) σ a d g r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omn. codd. σ a d g r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

II 1. 1 Ccū E sustentens Cuningh. 2 tuteris E tuteris cett. ε' (et π 2 Lips.) florileg. Nostradam. tuteris l tuearis y [π 1] moribus Ω' ε'' florileg. Nostradam. moenibus com. Bentleius; cf. Ouid. met. XV 833 sq.: 'legesque feret iustissimus auctor: exemploque suo mores reget (sc. Augustus)'; Suetonius Aug. c. 27: 'recepit et morum legumque regimen aequae perpetuum, quo iure, quamquam sine cen-

legibus emendes, in publica commoda peccem,
 si longo sermone morer tua tempora, Caesar.
 Romulus et Liber pater et cum Castore Pollux, 5
 post ingentia facta deorum in templa recepti,
 dum terras hominumque colunt genus, aspera bella
 componunt, agros adsignant, oppida condunt,
 plorauere suis non respondere fauorem
 speratum meritis. diram qui contudit Hydram 10

TESTIMONIA.

10 sqq. huc respexisse videatur Curtius VIII 5: 'no Herenlem quidem et Patrem Liberum prius dicatos deos, quam niciasent sceum uidentium inuidiam' 10 Prisciannus instit. VIII 3, 16: 'Horatius in epistularum libro II: speratum — Hydram' cf. Auson. ed. 19, 2: '... contudit Hydram'

VARIA LECTIO.

$\Omega' = E \gamma F \lambda' \epsilon$; $\xi'' = \text{aut omn. codd. } \beta' (\beta \text{ Fran.}) \pi' (\pi \text{ Lips.}) \sigma \text{ a d g r v } (l) \text{ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur: } \xi = \text{aut omn. codd. } \sigma \text{ a d g r v } (l) \text{ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur}$

surae honore, census tamen populi ter egit' imit. Ouid. trist. II 225 sq. 231—235: 'nunc tibi Pannonia est, nunc Illyria ora domanda, Raetica nunc praebent Thraciaque arma metum ... denique ut in tanto, quantum non extitit unquam, corpore pars nulla est, quae labet, imperii, urbs quoque te et legum lassat tutela tuarum et morum, similes quos cupis esse tuas, nec tibi contingunt' Hor. c. III 5, 21 sq. III 26, 35 sq. 3 in commoda publica y [Gronou.] opp. etiam Pph. florileg. Nostr. 4 demorer ϵ cesar $\lambda \epsilon$ Caesar? interpung. Sanadonius 6 ingencia λ facta $\Omega' \xi''$ Porph. schol. I' florileg. Nostradam. fata y Bentl.; ad h. l. addidere uidetur Florus II 34: 'ob haec tot facta ingentia dictus imperator perpetuus et pater patriae: tractatum etiam in senatu, an, quia condidisset imperium, Romulus uocaretur; sed sanctius et reuerentius uisum est nomen Augusti, ut scilicet iam tum, dum colit terras, ipso nomine et titulo consecraretur'; Seneca Hercul. fur. 445 sq.: 'post tot ingentis uiri memoranda facta' Plinius epist. VIII 24: 'sit apud te honor antiquitati, sit ingentibus factis, sit fabulis quoque' uu. 8 sq. abscisi ϵ 8 Componunt $\gamma \xi'$ (et Fran.) florileg. Nostr. Componunt $E F \lambda$ (Capon: β) adsignant $F \lambda'$ ($\pi' a d r$) adsign. Pph. assignant $E \gamma$ ($\beta \sigma g v$) Pf. florileg. Nostradam. ADSIGNAUI Augustus ipse in monumento Ancyrano condunt] firmant y formant y Cuninghamus opp. etiam florileg. Nostradam. post condunt semicolon pon. ω et editiones Bentlicianae 10 Speratu ϵ contudit E corr. ut uid. $F \lambda$ ($\beta' \pi' \sigma a l z r v$) florileg. Nostradam. contulit E pr. ut uid. $\gamma \epsilon$

notaque fatali portenta labore subegit,
 comperit inuidiam supremo fine domari.
 urit enim fulgore suo qui prae-grauat artis
 infra se positas, extinctus amabitur idem.
 praesenti tibi maturos largimur honores 15
 iurandasque tuom per nomen ponimus aras,
 nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes.
 sed tuus hic populus, sapiens et iustus in uno,

TESTIMONIA.

13 sq. Ratherius phreues. prooem. 9 p. 227 Ioannes Saresheriensis polier. VII 24 cf. Quintilian. instit. orat. X 1: 'atque ille (i. e. Charisius) quidem omnibus eiusdem operis auctoribus abstulit nomen, et fulgore quodam suae claritatis tenebras obduxit . . . dieant haec plenus futura saecula, nunc enim ceterarum fulgore uirtutum laus ista praestringitur' 15 sq. Seru. ad cel. 1, 7 ad georg. I 24 Psendoaeron uolg. ad c. III 14, 39 cf. schol. Bern. ad ecl. 1, 6: 'alii . . . imperatores post mortem in deos transferantur, Augustus uero in uita, ut Hor. ait' 16 cf. Willelmus uita s. Thomae [Giles. I 313]: 'iurandasque summi per nomen construit aras' 17 Priscianus instit. X 2, 9 XI 4, 18

VARIA LECTIO.

(d l i) condidit g Pf. eont. Pph. hydram E ($\pi' a g r$ et β) Pf. hidram γ (σ et Fran.) ydram F λ corr. ε (d v) florileg. Nostradam. idrā l: λ pr. non liquet 11 Totaq. E Totaq; y [Fran. i] fatali ε 12 Comperit E ε ζ'' florileg. Nostradam. Comperit γ F λ supremo E ε ($\sigma g l v$ et Fran.) supremo γ λ (a et $\beta \pi$) flor. Nostr. sūmo F subpremo r sumpno d donari F i 13 enim] ait Ratherius qui prae-grauat arte, infra se positos Pearceus qui prae-grauat, artes Botheus prae-grauat uel pgrauat $\Omega' \zeta''$ pregrauat r v praegrâu& σ pregrauet flor. Nostr. artis E i arte ε artes cett. ζ'' flor. Nostr. 14 positos ε positas cett. ζ'' flor. Nostr. Io. Sar. positos y [1 cod. Feae ab alt. m.] Fea 15 Presenti γ F λ' u. 16 del. Gruppens 16 tuū E tuom E i ut nid. tuum cett. ζ'' nomen γ F $\lambda' \varepsilon$ ζ'' Aeron uolgatus ad c. III 14, 39 Seruius ad cel. 1, 7 eiusdemque eodd. plerique ut Bernens. 363 Paris. 7959 Valentian. 389 Vatican. 3317 (test. Thilone et Holdero) ad georg. I 24 cons. Willelm. numen E y [V Gronou. 2 Sorbonens. uar.] Seruii eodd. Augiensis duo Leidensis 80 Hageni Bernenses ad georg. I 24 Barthius aduers. 36, 4 Bentl. cf. adnotat. ad u. 6 et uar. lect. c. III 21, 5 haras γ 17 nil ortum E ($\beta' \pi' g r v$) nihil ortum γ F $\lambda' \varepsilon$ ($\sigma a d$) Prisciani eodd. optimi utrobique 18 S; E y hic $\Omega' \zeta''$ hoc y [cod. collegii Trinit.] Bentl.: sed idem comparat Terent. hautont. V 1, 2: 'sed hic adiutor meus et monitor et praemonstrator Chremes'; ex scholiastarum autem interpretationibus eos 'hoc' legisse, quod quidem Bentleius existimauit, minime efficitur, 'hic' etiam Pph.

te nostris ducibus, te Graiis anteferendo,
 cetera nequaquam simili ratione modoque 20
 aestimat et nisi quae terris semota suisque
 temporibus defuncta uidet, fastidit et odit,
 sic fautor ueterum, ut tabulas peccare uetantis
 quas bis quinque uiri sanxerunt, foedera regum
 uel Gabiis uel cum rigidis aequata Sabinis, 25
 pontificum libros, annosa uolumina uatum
 dictitet Albano Musas in monte locutas.
 si, quia Graecorum sunt antiquissima quaeque
 scripta uel optima, Romani pensantur eadem
 scriptores trutinâ, non est quod multa loquamur: 30
 nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri,
 uenimus ad summum fortunae, pingimus atque

TESTIMONIA.

20—22: 'Vix aliquid populus r: — odit' florileg. Nostradam. 25 cf. Ouid. metam. XIII 797: 'portaque nequiquam rigidis promissa Sabinis' 806 sq.: 'populisque aequata duobus, Romule, iura dabas'

VARIA LECTIO.

u. 19 del. *Gruppeus* 19 graiis Ω' ε'' 20 Caetera γ F λ' nequaquam ε 21 nisi que λ emota E i summota flor. Nostr. 23 ut tabulas ε uetantis γ (a) y [π Mellic. Montepess. Par. 8214 Valent.] uetantes E F λ' ε ε' 24 Quasuis E pr. sanxerunt E F λ' ε (g v et π Fran.) sanxerunt γ sanxerunt σ a d sanxerunt r i sanxerunt y [β] sanx//erunt y [Lips.] 25 equata E 26 annosa] amissa Pph. 27 Dictitet ε i ? λ' ε 2 in marg. (β' σ a i v et π 2) schol. E bis Dictitet E Dictitet γ Dicat et F λ' (d) Dicat /// ε Dicit et π' Dicit g Dictet r loquutas v 28 Si quia E i γ F λ' (σ a d g v et π Fran.) Porph. Si quia E p. ras. (l p. ras. et β) y Pph. Si//qua ε Si//quia r (et Lips.) graecorum ψ Pph. grecorum uel gcorum γ φ λ' ε ε'' schol. γ graiorum E (g) y [V Regimens. 2 codd. Torrenti] Bentl.; cf. uu. 90. 161 ari. poet. 268. 286 auquissima ε uu. 29 sq. abscisi ε 29 pensantur Ω' ε'' pensantur g optume Porf. i. i. nu 31 sq. cuanuit ε i 31 Nihil a Non i Nichil β' oleam Ω' ε'' olea y [1 cod. Feac et 1 Berolin.] Bentl. ex coniectura 'constat intra oleam et extra (om. Porf.) nucem esse duritiam' Porph. nil extra E γ (π' σ d g r v) nihil extra F λ' (a et Fran.) (nichil extra β) durum y duri? interpunxit Doederlinus 32 Venimu E i summum Ω' ε'' Pph. summam y pangimus γ y

psallimus et luctamur Actinis doctius unctis.
 si meliora dies, ut uina, poemata reddit,
 scire uelim, chartis pretium quotus adroget annus. 35
 scriptor abhinc annos centum qui decidit, inter
 perfectos ueteresque referri debet an inter
 nilis atque novos? excludat iurgia finis.
 'est uetus atque probus, centum qui perficit annos'.
 quid? qui deperit minor uno mense uel anno, 40
 inter quos referendus erit? ueteresne poetas,
 an quos et praesens et postera respuat aetas?
 'iste quidem ueteres inter ponetur honeste,
 qui nel mense breui uel *totost iunior anno'.
 ntor permissio, caudaeque pilos ut equinae 45
 paulatim uello et demo unum, demo etiam unum.

TESTIMONIA.

33 Eutyches II 8   35 glossarium Mai [classic. auct. VIII 496]
 38 'Excludat — finis' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

33 Psallimus] *non liquet* ε et $\Omega' \zeta''$ Eutyech. ac y lucta-
 mur] saltamus Eutyches doctius] fortius y scitius Eutyches uolgatus
 Fea Meinekius, ceterum Eutycheis codex antiquissimus exhibet a 1. m.
 dictionibus, ab altera citius unctis? interpung. Doederlinus
 35 pretium chartis ω opp. $\Omega' \zeta''$ (et V) cartis $F \lambda'$ p̄cium λ
 adroget $E F \lambda' \varepsilon$ ($\beta' d$) arroget γ ($\pi' \sigma a r v$ et βz) λ roget g
 36 decket γ pr. abhinc $\Omega' \zeta'$ (et Fran.) abhinc y [β] adhinc g
 recepit Linkerus; sed non est Latinum u. 37 post u. 39 exhibet
 y [Petroplit. pr.] 37 :: ectos ε ueteresque $E \gamma$ ($\sigma a g r$ et β)
 ueteresne $F \lambda' \varepsilon$ ($d v$ et π Fran. Lips. 2; ueteres Lips. 1) debe//t E
 38 Vilis $E 1$ (et π) Vil :: $s \varepsilon$ Viles $\gamma F \lambda' E z \zeta'$ excludat E
 $\gamma F \lambda' \zeta''$ Pph. gloss. γ flor. Nostr. excludat r excludet $s y$ 39 per-
 licit $E \gamma F \lambda' \zeta''$ prospicit y [Buslidian.] perspicit y [Mellicens.]; ε
 non liquet 40 Quid qui] d et qui in ras. ε 41 poetas] pro-
 bosque Bentl. 42 respuat $E \gamma$ ($\pi' \sigma a r$ et β in ras. V) respuet $F \lambda'$
 (v et Fran.) y respuet ε (d in ras. $g r z$ uar. et 3 Bland.) etas λ
 u. 44 del. A. Nauckius 44 toto est $\Omega' \zeta''$ toto, omisso est, y
 [Valentian.] 45 pillos λ aequine $E \varepsilon$ 46 Paulatim $\Omega' \zeta''$
 demo] omis. E pr., add. supra uersum & demo E etiam E
 γ ($\beta' \sigma a g r v$ et Lips. p. ras.) & item $F \lambda' \varepsilon$ (d) Bentl. (& itē Lips. 1;

dum cadat elusus ratione ruentis acerui,
 qui redit in fastos et virtutem aestinat annis
 miraturque nihil, nisi quod Libitina sacrauit.
 Ennius, et sapiens et fortis et alter Homerus, 50
 ut critici dicunt, leniter curare videtur
 quo promissa cadant et somnia Pythagorea.
 Naenius in manibus non est et mentibus haeret
 paene recens? adeo sanctum est vetus omne poema.
 ambigitur quotiens, uter utro sit prior, aufert 55
 Pacuvius docti famam senis, Accius alti,
 dicitur Afrani toga convenisse Menandro,
 Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi,

TESTIMONIA.

48—53 cf. Seneca dialog. VI ad Marciam de consolatione 1, 3, 4:
 'quamdiu quisquam erit, qui reuerti velit ad aeta maiorum . . . legitur,
 floret, in manus hominum, in pectora receptus uetustatem nullam timet'
 49 'miratur nihil mihi quod libita sacrauit' Porph. ad u. 28
 50 Sigebertus uita Deoderici I c. 17 [Pertz. VI 479]: 'et alter
 Homerus' 51 glossarium Mai [classie. auct. VIII 149] 56 cf. Quinti-
 lianus instit. X 1, 97: 'uirium . . . Accio plus tribuitur, Pacuuium vi-
 deri doctiorem, qui esse docti affectant, uolunt'

VARIA LECTIO.

et idē π); cf. Pers. s. 6, 58 sq.: 'adde etiam unum, unum etiam:
 terrae est iam filius', iterum γ [Basil. II Louaniensis] u. 47 omis.
 α (et π pr.) 47 cadat EFλ'ε (π'd g r v et Fran.) Pph. Porph.
 cadet γ (σ et β) raeione ε 48 infastos (in f:) Fλ'ε (β'σ d g) infastos γ
 infastos π'a r i adfastos E, v fort. ab alt. m.: adfastos uel ad fastos
 ψ uar. (v) Pph. γ; 'qui red. ad fastos' qui per consules annorum
 colligit numerum' Pph. Porph. cf. Ouid. fast. l 537: 'talibus ut dietis
 nostros descendit in annos' estimat E γ λ 49 libitina λ'
 libitina ψ 52 phitagorea γ pithagorea E 53 Naenius π'a r
 Ne/nius E Neuius cett. ε' skol. γ Neuius g Lauius γ [cod. Cor-
 beianus] non] omis. π' i uonne nescio quis nunc Douza et]
 non Cuninghamus set Gust. Krügerus sed Frenzelius at Dacierus
 inlibus ε, t et uirgula ab alt. manu heret E γ λ'ε 54 Pene
 λ ε post recens punctum pon. et codd. et editorum plurimi, inter-
 rogationis signum Bentleius 55 quoties γ quotiens cett. (π'σ α
 d r et β) quociens g v (et Fran.) 56 Pacuuius Ω' ε' Pf. Porf. Pa-
 cuus Pph. Porph. Pacuuius g i accius E γ ε (β' a g v) Porph. actius
 F λ' ε' alti γ post u. 56 Lehrsius u. 173 ponit 57 Dicitur ε

vincere Caecilius gravitate, Terentius arte.
 hos ediscit et hos arto stipata theatro 60
 spectat Roma potens, habet hos numeratque poetas
 ad nostrum tempus Liui scriptoris ab aeuo.
 interdum *uolgens rectum uidet; est ubi peccat.
 si ueteres ita miratur laudatque poetas,
 ut nihil anteferat, nihil illis comparet, errat; 65
 si quaedam nimis antiquae, si pleraque dure
 dicere credit eos, ignaue multa fatetur,
 et sapit et mecum facit et loue iudicat aequo.
 non equidem insector delendaue carmina Liui
 esse reor, memini quae plagosum mihi paruo 70
 Orbiliū dictare; sed emendata uideri

TESTIMONIA.

59 Donatus ad Terent. hecyr. I 2, 63 63 florileg. Nostradam.
 69 sq. 'non — reor' Hepidannus uita s. Wiboradno [act. SS. Boll.
 Antw. 1680 t. I p. 203, 2] 70 Suetonius de gramm. et rhet. 9 p. 107
 Reiff.: 'fuit autem [Orbilius] naturae acerbae non modo in autisophi-
 stas, quos omni occasione lacernuit, sed etiam in discipulos, ut et
 Horatius significat plagosum eum appellans'

VARIA LECTIO.

59 caecilius *F* ($\pi' a l r$) *Pf.* cecilius *E* $\gamma \lambda \zeta'$ cecilius ε ter-
 rentius λ 60 edicit λ *pr.* ediscit *l* ediscet π' arto Ω'
 62 liui γ *E* 2 ($\pi' a g r$) liui *F* $\lambda' \varepsilon$ ($\beta' d v$) *omis.* *E* 1 leui σ 'Linium
 autem dicit Andronicum' *Porph.* 'Liui pro Liui' *gloss.* *I* euo λ
 63 uolgens $\Omega' \zeta''$ *flor. Nostr.* peccat ε peccat *ceit.* ζ'' peccet
florileg. Nostradam. 64 uetere ε 1 poeta γ 1 65 anteferat ε 1
 comparet $\Omega' \zeta'$ (cōparat *Fran.*) 66 antiquae $\gamma \phi$ ε *E* 2 anti-
 qua *E* 1 durae λ ε *E* 2 dura *E* 1 67 credit $\Omega' \zeta''$ credat *r* 1
 cedit γ [*cod. regiac societatis et quartus Schmidii*] *Beuticius*
 69 delendaue *E* γ ($\beta' \sigma g$ et *V*) delendaue *F* $\lambda' \varepsilon$ ($\pi' d r v$) *Pf.* *Hepi-*
dannus (delen//dave *a*, ergo priori lectioni consensisse uideatur *a* 1)
 criminia *E* *pr.* ε liui *E* 2 ($\sigma g r$ 2 et *Lips. superscr.*) γ *Pf.*
Porph. *Hepidannus* liui *F* $\lambda' \varepsilon$ ($\beta' d v$) leui *E* 1 γ (et π 1) *Porph.* laui *a*
r 1 ut uid. (et *Lips.*) *Bentl. improb. Weichert* *poc. Lat. p. 19.* *Lacinius*
erat aequalis Hortensii atque Ciceronis nec potuit referri inter ueteres
poetas. praeterea eius ἐξωτοναιγνία pueris in ludis explicata esse haut
uerisimile est. gloss. I: 'lyricus fuit'; γ ad marg.: 'alias neui s. uerū
ē leui' 70 que γ 71 utrum sed an set γ *pr. habuerit, non*
liquet; s. E ε (item uu. 77. 78. 89) sed *ceit.* ζ'' *Pph.* sede mandata λ

pulchraque et exactis minimum distantia miror.
inter quae uerbum emicuit si forte decorum,
si uersus paulo concinnior unus et alter:
iniuste totum ducit uenditque poema. 75
indignor quicquam reprehendi, non quia crasse
compositum inlepidum putetur, sed quia nuper,
nec ueniam antiquis, sed honorem et praemia posci.
recte necne crocum floresque perambulet Attae
fabula si dubitem, clament perisse pudorem 80
cuncti paene patres, ea cum reprehendere coner,
quae grauis Aesopus, quae doctus Roscius egit:
uel quia nil rectum, nisi quod placuit sibi, ducunt,
uel quia turpe putant parere minoribus, et quae

TESTIMONIA.

76 sq. Hepidannus uita s. Wiboradæ l. l.: 'sed eorum reuerendam canitiem ab huiusmodi suspicione oportet alienam conspici, quidquam ab eis reprehendi — nuper' 81 sq. 'ea — egit' Donatus ad Terent. heeyr. prolog. alt. 49 82 cf. Quintil. inst. XI 3, 111: 'plus autem adfectus habent lentiora, ideoque Roscius citatior, Aesopus grauior fuit, quod ille comoedias, hic tragoedias egit' 83—85 florileg. Nostradam. Hepidannus l. l.

VARIA LECTIO.

72 minimum Ω' ε'' nimium l uar. y Pf. m. Pph. 73 que γ
(a) decorum E γ (a) y decorum et F λ' ε ε'' cf. epist. l 17, 6. 7. 8
74 concinnior λ (d) 75 iniustum v y duci :: ε ducit
uenitque y [Regincns. 1] Bentliius ducis nendisque Duntzerus
76 qui :: quam ε quicquam cett. ε'' Pph. quiquā σ qdquā g repre-
hendi Ω' ε'' reprimi σ y crassae λ u. 77 omis. ε pr. add.
in marg. cad. m. 77 Compositum E λ (et β) :: positum ε Com-
positum cett. ε' (et Fran.) inlepidum EF λ' (β' σ a) inlepidum. ε (π' d
g r v illepidum Hepidannus 78 et] ac E (g) et cett. ε''
praemia λ praemia γ posei// π' r 79 necne] ne λ' i (d i) nec F
pr. (β' et π i) perambulet EF λ (r 2) perambulat γ ε ε''; r i non
liqu. atti E i ut uid. 80 clament Ω' ε'' Pph. Porph. schol. I.
clamat σ elamant v clamant y perisse E i y Pph. 81 pene λ ε
poene γ ca cū reprehendere ε respondere coneris Donatus
82 esopus F λ' 83 quod] q E ducunt F λ' ε (σ a d g r v et
Fran. Lips. a. ras.) schol. I interpret.: 'putant' florileg. Nostrad.
Hepidannus dicunt E γ (et β π i Lips. 2) y

iuberbes didicere, senes perdenda fateri. 85
 iam Saliare Numae carmen qui laudat et illud,
 quod mecum ignorat, solus *uult scire uideri,
 ingeniis non ille fauet plauditque sepultis,
 nostra sed impugnat, nos nostraque liuidus odit.
 quodsi tam Graecis nouitas inulsa fuisset 90
 quam nobis, quid nunc esset uetus? aut quid haberet,
 quod legeret tereretque uirum publicus usus?
 ut primum positis nugari Graecia bellis
 coepit et in uitium fortuna labier aequa,
 nunc athletarum studiis, nunc arsit equorum, 95
 marmoris aut eboris fabros aut aeris amauit,
 suspendit pieta uultum mentemque tabella,
 uunc tibicinibus, nunc est gauisa tragoedis;
 sub nutrice puella uelut si luderet infans,

TESTIMONIA.

85 cf. Petronius sat. 4: 'quod quisque perperam didicit, in senectute confiteri non uult' 86 'illa uerba Saliaria' memorat Apollinar. Sidonius epist. 8, 16 87 Gerbertus epist. 161 [historiae Fraueorum scriptor. ed. du Chesne II p. 827]: 'uult tamen uideri solus scire, quod mecum ignorat, ut ait Flaccus'

VARIA LECTIO.

85 Iuberbes $\gamma F \varepsilon (\pi' \sigma a d r v \text{ et } \text{Fran.})$ floriteg. Nostradam.
 Iuberbes $E \lambda' (g \text{ et } \beta)$ Hepidannus Imberbi Cruquius et Bentleius
 87 Quo $E \iota$ ignoret $\varepsilon pr.$ uult $\Omega' \varepsilon''$ 88 sepultus $\gamma y (y \text{ uar.}$
 sepultis) 89 s& γ impugnat $E \gamma F \varepsilon (\pi' \sigma a d r v \text{ et } \beta)$ impugnat
 $\lambda' (g \text{ et } \text{Fran.})$ 90 graecis $\varepsilon Pph.$ $\varepsilon \alpha g l$; E non liquet, grecis
 cett. ε'' Grauis Bentleius 91 quid nunc] $q \text{ } \overline{u} \varepsilon =$ quod nunc $E \iota$
 qui nunc λ haberes $F \iota \lambda' (d \text{ et } \pi \iota)$ 92 Quid $\varepsilon \iota$ tereretque $E \gamma \lambda' 2 (\sigma a$
 $d r v \text{ et } \beta)$ tereretque ε teneretq. $F \iota \lambda a. ras.$ (et *Fran.* ι) teretq; $\iota \iota$ (et
Lips.) tereretque g uirum $\Omega' \varepsilon''$ quirum y [cod. *Lambini*] quirum
 y [cod. *Vrsini* (?)] *F. Vrsinus*, recepit *Fea* pupiens $r \iota$ (et *Fran.*)
 93 graecia $\gamma (a)$ grecia $\lambda \varepsilon$ gre λ ia $E F$ 94 Caepit φ Cepit λ uicium
 $\lambda \varepsilon Pf.$ Porf. uitium cett. *Pph. Porph.* naenum Schützius lusum uel
 $\uparrow$ labier
 requiem *Lehrs* libier γ 95 athletarum $\gamma \varphi (a d v)$ *Pph.* atl&arū
 E adhletarum $\psi \lambda'$ adhletharū ε arsi :: ε 96 Marmoris E
 97 Suspendi ε uultum $E y$ [*Corbicanus*] uultum cett. ε''
 98 Tunc $F \iota \lambda' \iota (d \text{ et } \pi \iota \text{ ut uid.})$ 99 uelud $\varphi pr. \varepsilon$.

quod cupide petiit, mature plena reliquit. 100
 quid placet aut odio est, quod non mutabile credas?
 hoc paces habuere bonae uentique secundi. .
 Romae dulce diu fuit et sollemne reclusa
 mane domo nigrare, clienti promere iura,
 cautos nominibus rectis expendere nummos, 105
 maiores audire, minori dicere per quae
 crescere res posset, minui damnosa libido.
 mutauit mentem populus leuis et calet uno
 scribendi studio: pueri patresque seueri
 fronde comas uincti cenant et carmina dictant. 110

TESTIMONIA.

100 cf. ecbasis captiui u. 1055: 'quod cupide possis, mature pleno relinquis' uu. 101—107 florileg. Nostradam. 107 cf. Homerus Latinus I 26: 'spernitque preces damuosa libido'

VARIA LECTIO.

uu. 100 sq. interpolatos esse iudicat *Lehrs* sed ambo testantur *Porph.* schol. *Γ* 100 reliquit *γ* ε reliquit *cett.* relinquit *y* ω opp. *ς* *Porph.* u. 101 ante u. 102 exhibent Ω' *ς* *Pph.* *Porph.* florileg. Nostradam. item *r* corr. 1 aut 2; eundem inter uu. 106 et 107 inseruit *r* pr. aut 1; delendum censent *Schütz* *ius* *Ribbeckius* *Lehrs* post u. 107 traiecit *Lachmannus* 101 mutabile credas] mutabile// cre//das ε motabile *E* u. 102 om. flor. Nostr. 102 'paces] at hoc pac&' gloss. *Γ* pacet *r* 1 103 sollempne *E* γ ψ λ' ε (β' σ pr. a g et plures codd. Cr.) *Pf.* sollempne φ (σ superscr. d r) sollempne π' v sollempne y [aliquot codd. Cruq.] sollempne florileg. Nostrad. domu *Fca* 104 promere λ 105 Cautos Ω' *ς* *Pph.* *Porph.* floril. Nostrad. Cautos y *Scriptos* y [*Barthii* cod. actustissimus (?)] *Beulæius* cauto *Schütz*; cf. 'recte cauta pecunia' cod. *Theodosian.* II 4, 2 rectis Ω' *ς* (et om. codd. Cruqui) *Pph.* *Porph.* certis v florileg. Nostrad. *Beutl.* exponere y opp. etiam florileg. Nostrad. optimis libris traditam lectionem probat *Reinius* [annal. gymnas. Berolin. VII 299 sq.] 107 damnosa Ω' *ς* dampuosa d florileg. Nostradam. 108 Motault *E* 109 Scribenti λ 1 pueri patres *E* 1 pueri patresque *E* 2 *cett.* *ς* puerique patresque y *Beutl.* addens: 'etsi semel quidem iterumque priorem syllabam in partes producant et noster et Virgilius' 'iuuenes. p. c. (iuuenesq; patres *Pf.*) hoc est omnis aetas' *Pph.* *Porph.* *Pph.* fortasse inrepsit ex epist. I 1, 55 110 uincti ε cenant *E* λ (β' a g r v) caenant y *F* ε (σ d l)

ipse ego, qui nullos me adfirmo scribere uersus,
 inuenior Parthis mendacior et prius orto
 sole uigil calamum et chartas et scrinia posco.
 nauem agere ignarus nanis timet; habrotonum aegro
 non andet nisi qui didicit dare; quod medicorum est 115
 promittunt medici; tractant fabrilis fabri:
 scribimus indocti doctique poemata passim.
 hic error tamen et leuis haec insania quantas
 uirtutes habeat, sic collige. uatis anarus
 non temere est animus; uersus amat, hoc studet unum; 120

TESTIMONIA.

114—117 Hieronymus contra Rufinum lib. I c. 17 [Vallars. II 472°] florileg. Nostradam. 115 sq. 'quod — fabri' Hieronymus epist. 53 ad Paulinum 6 [Vallars. I 275^b] Wibaldus epist. 167 [ap. Iaffé monum. Corbei. p. 279] annales s. Disibodi a. 1090 [Pertz. XVII 13]: .'. . saltem ille ethnicus uerecundiam tuam moueat, qui dicit: quid medicorum est, promunt medici; tractant fabrilis fabri' cf. Ioannes Saresberiensis pollic. I 4: 'quod medicorum est, promittunt fabri, medici fabrilis tractant'

116 'tractent — fabri' Conradi episcopi chron. 4 [in Ottonis Frisingensis editione Basil. p. 246] 'tractent fabrilis fabri' Ottonis Frisingensis episcopi gesta Friderici imperatoris II 18 [mon. Germ. XX 402]

117 Hieronymus epist. 53 ad Paulinum 7 [Vallars. I 275^b] Otto Frisingensis proem. chron. p. 2 cf. Persius I, 13 sq.: 'scribimus inclusi, numeros ille, hic pede liber, grando aliquid' 119—124 'uatis — urbi' florileg. Nostradam. 119 sq. 'uatis — animus' Ioannes Saresberiensis epist. 185

VARIA LECTIO.

111 me] omis. v y adfirmo F λ ε (π' a d r) affirmo E γ (β' σ g l v) 112 mendacior E γ ε 113 Solue ε cartas ε uu. 114 sq. prope modum euanuerunt ε 114 Nauem E F λ' ε σ'

Pph. flor. Nostr. Nauim γ (β' d z) y igna^rus E ignarus, ru in ras. a

li//& E habrotonum E 2 aut corr. (α et β) ///brotonū ε abrotonum E 1 aut pr. (d g r et π Fran. 'omn. libri antiqui' Cr.: æbrotonū Lips.) Porph. a. corr. abrotonum v Porf. Porph. corr. habrotonum

γ F λ hebrotonum l obrotonum σ elleborum floril. Nostrad. ego γ egro λ ε 115 sq. quod — medici] det. Ribbeckius quod melicorum est, promittunt melici Bentlei suspicio opp. Hieronym. bis, florileg. Nostradam., Ioann. Saresber.; annal. s. Disibodi: nec melici musici sunt, quod uolebat Bentleius, sed poetæ Iyrici; et cf. Ouid. trist. V 6, 11 sq.: 'quem semel excepit, numquid Podalirius aegro promissam medicæ non tulit artis opem?' 115 kuhl γ 117 indoctis γ

118 leuls E 120 Non Ω' ε' Porph. florileg. Nostradam. Nec γ [Fran.] haud Ioannes Saresberiensis

detrimenta, fugas seruorum, incendia ridet;
 non fraudem socio pueroue incogitat ullam
 pupillo; uiuit siliquis et pane secundo;
 militiae quamquam piger et malus, utilis urbi,
 si das hoc, paruis quoque rebus magna iuari. 125
 os tenerum pueri balbumque poeta figurat,
 torquet ab obscenis iam nunc sermonibus aurem,
 mox etiam pectus praeceptis format amicis,
 asperitatis et inuidiae corrector et irae,
 recte facta refert, orientia tempora notis 130
 instruit exemplis, inopem solatur et aegrum.
 castis cum pueris ignara puella mariti
 disceret unde preces, uatem ni Musa dedisset?

TESTIMONIA.

122 incerti excerpta argumenti grammatici § 67 [ed. Eichenfeld, et Endlich. p. 211, cod. saec. VII—VIII]: 'Incogitat, cogitat' 123 'secundo pane, uili, δευτερίῳ' incerti excerpta gramm. § 67 p. 211
 uu. 126—131 florileg. Nostradam. 126 Eutyches II 13 p. 482 K. cf. P. Anni Flori Virgilius orator an poeta? p. 109 ed. Halm.: 'bone Iuppiter, quam imperatorium, quam regium est, sedere a suggestu praeipientem bonos mores et sacrarum studia litterarum, iam carmina praelegentem quibus ora mentesque formantur...' 127 'obscenis' incerti excerpta gramm. § 67 p. 211 132 cf. Silius II 68: 'haec ignara uiri uacuoque adueta cubili'

VARIA LECTIO.

122 sotio γ puero ι cogitat E y pueroue incogitat $cett.$ ξ'
 (et Fran. omn. cold. Cruqui) florileg. Nostradam. puero ue cogitat
 y [β] pueroue excogitat y puero non cogitat y [Gudianus] uide etiam
 incerti grammatici testimonium 124 Milicie λ Mollic γ ; 'impiger
 militiae' Tacit. ab exc. d. A. III 48 quamquam F λ' $Pf.$ opp. $cett.$ ξ''
 $Pph.$ floril. Nostrad. urbi Ω' ξ'' $Pph.$ floril. Nostrad. urbi est d
 (sed in d est ab alt. m. esse uid.) y [Montepessul. 1 cod. Fcae ali-
 quot Combei] 126 baluq. ε 127 obsc.: nis ε obscenis $cett.$
 ξ' $Pph.$ flor. Nostr. obscenis d ι $Pf.$ obscenis y [β] aure ε ι aurem
 $cett.$ ξ'' $Pf.$ florileg. Nostradam. aures $Pph.$ 128 preceptis γ λ
 form.: ε firmat Docringius, opp. florileg. Nostradam. et cf.
 c. III 24, 54 scrm. I 4, 121 129 Asperit.: tis ε corrector y [Fran.
 cum aliis] opp. etiam florileg. Nostradam. ire λ 130 recte]
 : : ect.: ε Recte E 132 castis]: : : stis ε 133 disceret]
 : : : et ε nisi E (et β) ni $cett.$ ξ ι , natum ex ni, g ne r ι (et π ι)
 ut uid.

poscit opem chorus et praesentia numina sentit,
 caelestis implorat aquas docta prece blaudus, 135
 auertit morbos, metuenda pericula pellit,
 impetrat et pacem et locupletem frugibus annui:
 carmine di superi placantur, carmine Manes.
 agricolae prisci, fortes paruoque beati,
 condita post frumenta leuantes tempore festo 140
 corpus et ipsum animum spe finis dura screntem,
 cum sociis operum pueris et coniuge fida
 Tellurem porco, Siluanum lacte piabant,
 floribus et uino Genium memorem breuis aevi.
 Fescennina per hunc inuenta licentia morem 145
 uersibus alternis obprobria rustica fudit,
 libertasque recurrentis accepta per annos

TESTIMONIA.

136 ecbasis captiui u. 737: 'morbos auertit, metuenda p: p:.'
 145 Seruius test. Fea ad Aen. VII 695 'fescennina' incerti ex-
 cerpta argumenti grammatici § 67 p. 211 Eichenf. et Endl. 147 Ser-
 uius ad georg. II 385

VARIA LECTIO.

134 :: oscit ε Poscet β' presentia γ λ numia F (numia ψ)
 135 Caelestis E γ (π' a r) Pf. y [Bruzell. Mellicens. Montepes-
 sul. Reginens. 1 Valentian.] Celestis g Pph. Caelestes F ε (β' d l v)
 Celestes λ (σ) implorat Ω' ε' (et Fran.) Pf. inplorat a (et β) Pph.
 blaudus E pr. F λ' ε 1 γ uar. ε' (et π) blandos E corr. γ ε 2 (σ a et
 Lips.) non post blaudus, sed post aquas comma pon. codd. et Bentl.
 137 Imperat γ ε 1 (d 1 r pr.) Impetrat cell' ε'' Pf. Inpetrat Pph.
 138 Crimine ε 1 di Ω' crimine ε 1 139 Agricole λ 140 p̄ E ε
 (d) post cell' ε'' Pph. leuantes in suspicionem uocat A. Nauckius
 u. 141 ante u. 140 pon. y [Fran. 1] eundem dcl. A. Nauckius
 142 pueris, omisso et, γ ε ε'' Bentl. et pueris E F λ' (v)
 143 porto γ parco ε pr. porco cell' ε'' 'porco' pro 'porca' Pph.
 Porph' et hoc con. Lambinus, recepit Cuninghamus porca y [Bar-
 cinon.] siluanū φ 144 et humo γ memores quidam ante
 Lambinum 145 inuenta Ω' ε'' Porph. Seruius inuecta Politianus
 Bentl. inuēcta y [1 cod. Feae] li :: entia ε licentia λ more ε 1
 146 oppropria E obprobria cell' ε'' opprobria a v
 147 recurrentis E γ (π' a r) y [Bruzell. Mellicens. Reginens.] recur-

ludit amabiliter, donec iam saeuos apertam
 in rabiem coepit uerti iocus et per honestas
 ire domos impune minax. doluere cruento 150
 dente lacessiti, fuit intactis quoque cura
 condicione super comuni: quin etiam lex
 poenaeque lata, malo quae nollet carmine quemquam
 describi; uertere modum formidine fustis
 ad bene dicendum delectandumque redacti. 155
 Graecia capta ferum uictorem cepit et artis
 intulit agresti Latio: sic horridus ille
 defluxit numerus Saturnius et graue uirus
 munditiae pepulere; sed in longum tamen *aeuom
 manserunt hodieque manent uestigia ruris. 160

TESTIMONIA.

156 sq. 'Graecia — Latio' Ioannes Saresberiensis polier. VIII 7. cf. Ouidias fast. III 101 sq.: 'nondum tradiderat uictas uictoribus artes Graecia' Lilius XXXIII 4: 'iam in Graeciam Asiamque transcendimus omnibus libidinum illecebris repletas et regias etiam attractamus gazas; eo plus horreo, ne illae magis res nos ceperint, quam nos illas'

158 'defluxit' incerti excerpta gramm. § 67 p. 211 160 'uestigia ruris' incerti excerpta gramm. § 67 p. 211

VARIA LECTIO.

rentes $F\lambda'\epsilon$ ($\beta'\sigma d$ corr. v) currentia $Pph.'$ currentes d pr. g post re-
 currentis add. E ; 'simul est' 148 saeuos y [π pr.] $Pph.'$ saeuus
 $\gamma F\lambda'\epsilon$ (σa et $Fran.$) seuus E seuus ξ 149 coepit uerti $E\gamma\epsilon$ ($a d$
 r cons. $\beta'\pi'\sigma g$) uerti coepit $F\lambda'$ uerti cepit v locus $E a$, ras.
 150 domos $\Omega'\xi''$ domus y Fca impune $E\gamma\lambda'\epsilon\xi''$ impune $F(\sigma d)$
 ire minax impune domos $y \omega$ 152 Condicione λ (g et $Lips.$)
 Conditione $cett.$ ξ' 153 lata $E\gamma\lambda$ uar. ϵ corr. ($\sigma a g l 2$ uar. $r 1$
 v et π corr. $Fran.$ $Lips.$) nata $F\lambda'\epsilon$ pr. γ uar. (d et $\beta 1 \pi$ pr. $Lips.$ 2
 uar.) quae] non liquet ϵ 154 fustes q corr. $E 2$ uar. $\epsilon 2$
 u. 155 abscissus est ϵ 156 Graecia a $Pph.'$ $Gretia$ $E\gamma$ $Grecia$ $F\epsilon$
 $Gretia$ λ' coepit $\gamma F\lambda'\epsilon$ artis $E\gamma$ (a pr.) y [π $Mellicens.$] artes
 $cett.$ ξ' 157 lati $E 1$ 158 numerus $E\gamma\lambda'\xi''$ numeris F pr.
 $\epsilon 1$ (d) y saturnius ϵ saturnus γ (f) graue ui rus *Auratus* et *Rut-*
gersius opp. schol. I' et *Bentl.* qui dictionis: 'graue uirus' exempla
 adfert 159 Munditiae λ Mundi :: ϵ Munditiae $cett.$ pepulere
 $\gamma\lambda$ uar. ($\beta'\sigma a g l 2$ uar. v et π) pepulere E peperere $F\lambda'\epsilon$ $E 2$ uar.
 ($d r$ et $Lips.$) sed $\Omega'\xi''$ set y [*Zulichem.*] aeuum Ω' u. 160
 omis. y [π pr.] 160 ruris $\Omega'\xi''$ ruri *Palartus* 'rusticitatis' *Porph.'*

serus enim Graecis admouit acumina chartis,
 et post Punica bella quietus quaerere coepit,
 quid Sophocles et Thespis et Aeschylus utile ferrent.
 temptauit quoque rem si digne uertere posset,
 et placuit sibi natura sublimis et acer: 165
 nam spirat tragicum satis et feliciter audet,
 sed turpem putat inscitae metuitque lituram.
 creditur, ex medio quia res arcessit, habere
 sudoris minimum, sed habet comoedia tanto

TESTIMONIA.

162 'post — quietus' Ioannes Victoriensis V 5 p. 400 B. 166 cf. Quintilian. instit. X 1, 96: 'Horatius . . . plenus est iucunditatis et gratulae et uariis figuris et uerbis felicissime audax' 167 glossarium Mai [classic. auctor. VIII 294]: 'inscitus, insipiens. Horatius: sed turpe putat inscitae metuitque liturae'. idem p. 528: 'et haec inscitia, ac id est ignorantia; unde Horatius in epistolis: sed turpem putat inscitiae metuitque lituram' 'lituram' iucerti excerpta gramm. § 67 p. 211

VARIA LECTIO.

161 Serus Ω'ς'' seruus con. *Kraffertus philol.* XVII p. 725 graecis uel g'cis γ F (a et π) Pph.' grecis E λ' ε ζ' om. d pr. *Grails Porphy.* ed. *Fabric.* a. 1555 amouit λ' i amouit γ [Fran.] cartis F λ (cartis l) 162 post Ω'ς'' Pph.' p a post, st ab alt. m. in ras. γ [Gronou.] querere γ λ 163 *sophocles* ε *sophodes* d γ: etiam l pr. *parum liquet* *thespis* E ε *thesphis* F λ' *theslis* γ *aeschylus* E F *aeschilos*

ε (l) *eschilos* λ pr. (d) *eschylos* r (*aeschylos* π *eschilos Lips.*) *aeschulus* γ *eschilus* a *eschillus* λ corr. (σ g v uar.) *eschylus* β' *escinus* v

164 quoque, rem si *Lambinus* quoque rem, si *Orellius* rem] iam, *Lehrsius* 166 sperat E pr. *tragicum* γ u. 167 *damn.* *Gruppens*

167 Sed Ω'ς'' Pph.' *inscite* φ λ' ε i ? (d et Fran. β p. ras. π i *Lips.* corr. 3 *Bland.*) *gloss.* Γ cons. *gloss.* Mai loco *prior* *inscitae* φ γ *aut casus*

uar. (a i aut pr. et β a. ras.) *inscitae* ε *inscitae* γ (a corr. aut 2 r i) γ [Valentian. i] *glossar.* Mai loco *post.* *inscitae* σ *inscriptis* (uel in

scriptis) E (g et β' 2 uar. *Lips.* a. corr. V) *inscriptis* v in *scriptis* *recepit Stallbaumius* *inscitus* *Benlleius* 'sed *stulte* et *crubescit* et *timet* *emendare* quod *scripserit*' *Porph.* cons. *schol.* ε 168 quia] qui ε 2, ε i omis. *arcessit* ε (σ d et β 2 3 *Bland.*) *arcessit* γ *arcessit* F λ' (a et π Fran.) *arcessit* E (g r v et β i *Lips.* V) 169 *nimum* aut

E pr. aut i (d) sed Ω'ς'' (s, E ε) *comedia* γ *tanto* γ

plus oneris, quanto ueniae minus. aspice, Plantus 170
 quo pacto partis tutetur amantis ephēbi,
 ut patris attenti, lenonis ut insidiosi,
 quantus sit Dossennus edacibus in parasitis,
 quam non adstricto percurrat pulpita socco:
 gestit enim nummum in loculos demittere, post hoc 175
 securus cadat an recto stet fabula talo.
 quem tulit ad scaenam uentoso Gloria curru,
 exanimat lentus spectator, sedulus inflat
 (sic leue, sic *paruomst, animum quod laudis auarum
 subruit aut reficit): ualeat res ludicra, si me 180

TESTIMONIA.

170—173 Ioannis Cottonis musica 18 [Gerbert. II p. 253]: 'quem-
 admodum enim comoediarum scriptor, si partes iuuenis seni uel luxu-
 riosi auaro mandauerit, derisui subiacet, quales apud Flaccum Plautus
 et Dossennus inducuntur, ita reprehendi potest modulator, si in tristi
 materia salientem modum adduxerit' 174 cf. Ausonius odyll. 4, 58 sq.:
 'tu quoque qui Latium lecto sermone Terenti comis et astricto percurris
 pulpita socco' 176 cf. Persius 5, 104 sq.: 'tibi recto niuere talo ars
 dedit?' 177—181 florileg. Nostradam. 177 cf. Statius Theb. X
 711 sq.: 'haec pietas, hic uerus honos, ibi gloria tantum uentosum-
 quo decus titulique in morte latentes' 180 'ualeat' incerti ex-
 cerpta gramm. § 67 p. 211

VARIA LECTIO.

170 honeris *E* ε 2 aspice Ω' ε'' 171 partis *E* ι *Pph.* par-
 tes cett. ε'' ephēbi *F* 172 attenti *E* γ (π' σ α γ ρ υ) atenti ε
 (d et Fran.) adtenti *F* λ' (et β) lenonis *F* laemonis *l* ul] et γ γ
 u. 173 post u. 174 pon. γ [Montepessul.], post u. 56 *Lehrs*ius
 173 dossenius *E* corr. γ *F* ε ε'' (et omn. codd. *Cruqui*) dossenius *E*
pr. λ (g) dossenius *r* υ γ ω 'persona comica' gloss. ε *DOSSEN* (sic)
C. I. L. I nr. 430; et cf. *Senec. epist.* 89, 7 174 quam] cum uel
 quom con. *Krafft*us adstricto *F* λ' (π' a d r) asstricto *E* *pr.* (et β)
 astricto *E* corr. γ ε (σ γ υ et Fran.) 175 in loculos Ω' ε'' *Pf.* om.
 d *pr.* in loculum *Pph.* demittere *E* (d) γ [4 *Bland. Gron. Lips.* 2
Montep.] dimittere γ *F* λ' ε ε'' dimittere υ post hęc γ γ post (p *E*
F a γ, sed in g γ a 2. m.) hoc cett. ε''

uu. 176—218 *DESVNT* ε; Ω' = *E* γ *F* λ'

177 scaenam γ corr. *F* (a d ι l et π) *Pf.* cenam γ *pr.* (d ι et β)
 scenam cett. ε (et Fran.) cenam flor. *Nostr.* 178 inflat Ω' ε'' floril.
Nostradam. instat γ *Gesner*us 179 paruui est Ω' ε'' *Pph.* flori-
 leg. *Nostradam.* paruui, om. est, d γ γ 180 aut Ω' ε'' *Pph.* *Porph.*
 florileg. *Nostradam.* ac γ [*Paris.* 8216 *Vindobon.*] *Bentleius*
 ualeat] pereat γ opp. *Pph.* florileg. *Nostradam.*

palma negata macrum, donata reducit opimum.
 saepe etiam audacem fugat hoc terretque poetam,
 quod numero plures, uirtute et honore minores,
 indocti stolidique et depugnare parati,
 si discordet eques, media inter carmina poscunt 185
 aut ursum aut pugiles: his nam plebecula gaudet.
 uerum equitis quoque iam migravit ab aure uoluptas
 omnis ad incertos oculos et gaudia uana.
 quattuor aut pluris *aulea premuntur in horas,
 dum fugiunt equitum turmae peditumque cateruac; 190
 mox trahitur manibus regum fortuna retortis,
 esseda festinant, pilenta, petorrita, naues,
 *captium portatur ebur, captiua Corinthus.
 si foret in terris, rideret Democritus, seu

TESTIMONIA.

183 sq. cf. eebasis captiui uu. 348 sq.: 'ue numero plures, uirtute et honore minores, indocti stolidi simul impugnare parati' 'Sunt numero — Indocti' floril. Nostrad. 190 sq. Ioannes Victoriensis V 3 p. 392 B. 190 cf. Statius Theb. XII 657: 'mutat et innumeris peditumque equitumque cateruis' eebasis captiui u. 347: 'tunc equitum turmae certant peditumque cateruac' 192 'esseda festinaut, pilenta, petorrita' glossarium Mai his [classic. auct. VIII p. 417 et p. 419] 'esseda festinant' glossarium Mai [classic. auct. VIII 196] Quintilianus instit. I 6, 57: 'plurima Gallien enalnerunt ut raeda ac petorritum, quorum altero tamen Cicero, altero Horatius utitur' 194—196 Priscianus instit. V 2, 7 194 'si — Democritus' florilegium Cusanum [cod. saec. XII]

VARIA LECTIO.

181 magrum *E*, corr. ead. m. reducet *y* opp. Porph.' flor. Nostr.
 182 Sepe λ 184 Inducti ψ λ' 1 Indocti φ decertare *y* [Montepessul.] 186 gaudet *E* γ λ uar. (σ *a* γ λ 2 uar. *r* et β Lips. V) Porph.' ad u. 187 plaudet *F* λ' (d et π Fran. 3 Bland.) plaudit λ corr. gaudet
y plaudet *v* 187 equiti Benll. opp. Pph.' et cf. I 15, 13 188 incertos Ω' ε'' Pph.' Porph.' ingratos Benll. incestos Cunninghamus intentos Schützius intortos Praedicowius; 'insertos oculos' legimus etiam apud Senec. epist. 83, 21 189 Quattuor Ω' (a et π) Quatuor ε' (et Lips.) plures γ (a *r*) *y* [Bamberg. Mellicens. Parisinus 8214 +1
a 1. m.] plures cell. ε'' plures *v* aulea Ω' ε'' Pph.' Porph.
 192 petorrita Ω' (et omn. Bland.) Pf. cons. ε'' Pph. petorrita σ 193 Captium Ω' ε'' corinthus *E* corr. 1 aut 2 γ ε'' chorinthus *F* λ' (v pr.) corinthus *E* 1 aut pr. Pph.' (Porph. 'corinthus' exhibit) 194 ridet γ

diuersum confusa genus panthera camelo 195
 sine elephas albus *uolgi conuerteret ora;
 spectaret populum ludis attentius ipsis,
 ut sibi praebentem nimio spectacula plura,
 scriptores autem narrare putaret asello
 fabellam surdo. nam quae peruincere uoces 200
 eualuere sonum, referunt quem nostra theatra?
 Garganum mugire putes nemus aut mare Tuscum,
 tanto cum strepitu ludi spectantur et artes,
 diuitiaeque peregrinae, quibus oblitus actor
 cum stetit in scaena, concurrit dextera laenae. 205
 'dixit adhuc aliquid?' 'nil sane'. 'quid placet ergo?'
 'lana Tarentino uiolas imitata ueneno'.

TESTIMONIA.

195 sq. Priscianus instit. V 4, 23   195 Priscianus VI 5, 27

VARIA LECTIO.

195 panthera *F* λ'   196 Seu *E*   elephas *E* γ (π' *a g r i* et *Fran.*) elephas *F* λ' (σ *r z* et β) *Pf.* elephas *d v Pph.* *cf.* 'Thoana' *Onid. ex Ponto* III 2, 59   uulgi Ω' ε'' conuerteret *E F* λ' γ *z* ε' conuertet π' ut uid. conuerterit γ *i Prisciani* *codd. optimi* dnohis *locis*, praetulit *Bentleius* *cont. serm.* I 1, 2, 'quamquam utrumuis sat commode admitti potest'   197 attentius γ (σ *a r v* et β π) attentius *g* (et *Fran. Lips.*) attennius *E* adtentius *F* λ' atentius *d*
 198 prehentem *E* γ λ   nimio *E* (a *i g r*) γ [π *i V Mellicens. Montepessul. Par.* 8216] inimo γ *F* λ' *E z* uar. (β' σ *a z d v* et π *z Fran. Lips.*) *Porph.' schol.* γ mimum γ [*Barcin. Bruxell. Montepessul. uar. Nostradam. z Valentinian. z uar.; Diu. Tons. Mart. Sil. apud Cruign.*] *cf. uar. lect.* I 1, 32, 16, 61   plura Ω' ε'' //plura *v* (plura etiam *Basil.* I qui ex *v* descriptus est) risu γ [*Montepessul. Parisin.* 8216 *uar. Petropolit. corr.*] multa γ   200 nam quae] namque λ γ
 202 mugire *E* nemus] *re E* nemus γ *omis. γ pr.*   204 Diuicię λ peregrine *E*   post peregrinae punctum *pon. Doederlinus*   auctor ψ *corr.* (et π) γ   205 scaena *F* (σ *l* et π) scena *cett.* ε   laeuae *E nt* *id. F corr.* (a et π *z*) leuae γ λ' *corr.* (σ *r z* et β *z Lips. corr.*) leue *v* laena *F pr. nt* *uid.* (r et π *i*) leua λ' *pr.* (β' *d g* et *Lips. pr.*)
 206 nihil *E Pph. cons.* β' *opp. Pf.*   'Nihil sane' respondentis est, et iterum 'quid' Horatius dicit' *Porph.*   207 Laena *Marcilius*, refutauit *Fea*   tarentino *F* λ' (σ *g* et *Lips.*) *Pph.* tarentino *E* terentino γ (β' *a d r i* ut *uid.* et π)   tarentino *v*   imitata *E* γ λ *superscr.* (σ *a g r* et π *z Fran. Lips.*: iam β) imitare *F* λ' (*d* et π *i*)

ac ne forte putes me, quae facere ipse recusem,
 cum recte tractent alii, laudare maligne:
 ille per extentum funem mihi posse uidetur 210
 ire poeta, meum qui pectus inaniter angit,
 irritat, mulcet, falsis terroribus implet,
 ut magus, et modo me Thebis modo ponit Athenis.
 uerum age et his, qui se lectori credere malunt
 quam spectatoris fastidia ferre superbi, 215
 curam redde breuem, si munus Apolline dignum
 uis complere libris et uatibus addere calcar,
 ut studio maiore petant Helicon uirentem.
 multa quidem nobis facimus mala saepe poetae
 (ut uineta egomet caedam mea), cum tibi librum 220
 sollicito damus aut fesso; cum laedimur, unum
 siquis amicorum est ausus reprehendere uersum;
 cum loca iam recitata reuoluimus inreuocati;
 cum lamentamur non apparere labores
 nostros et tenui deducta poemata filo; 225

TESTIMONIA.

210—213 florileg. Nostradam. 217 'et uatibus addere calcar'
 Priscianna instit. VI 6, 31 221—225 'Nunc ledimur — filo' florileg.
 Nostradam. 225 'et alibi in Honorato (sic pro Horatio): subtili de-
 ducta poemata filo' schol. Onid. amor. I 14, 7 apud Burmannum cf.

VARIA LECTIO.

208 Ac ne Ω'ς'' Pph.' At ne y 209 Quem γ Cū y [Bar-
 cinon.] 210 extum λ pr. extentum cell.'ς'' Pph.' floril. Nostr.
 extensum y [β Mellic. Montepess. Petropol.] 212 Irritat E Initat λ
 Irritat cell.'ς'' florileg. Nostradam. Implet Ω'ς'' florileg. Nostra-
 dam. 214 credere Ω'ς'' tradere y [Montepessul.] 215 superbi
 Ω'ς'' superba y [Corbeian.] 216 redde Ω'ς'' impende y [cod.
 coll. Trin.] Bentl. preuem E pr. ut uid. 217 complere λ (et β)
 complere cell.'ς'' (et Fran.) 219 REDIT ε h. u. superiore parte
 abscisa 219 quidam λ facimus nobis v y sepe λ poëe E
 220 U :::: neta ::::: am mea ε cedam λ 221 laedimur
 ε (a l r) ledimur cell.'ς'' florileg. Nostr. 222 est ausus] audet y
 [Valentian. i] reprehendere Ω'ς'' (et omn. codd. Cruuii) floril.
 Nostradam. reprehendere σ y [Sorbonens. cum aliis] Bentleius: nec uero
 in epistulis hac forma usus esse uidetur Horatius rependere y [Gro-
 nou.] 223 reuolumus γ reuol//uim' a inreuocati Ω'ς'' Tr: g
 225 d :: ducta ε deducta cell.'ς'' florileg. Nostradam. schol. cod.

cum speramus eo rem uenturam, ut simul atque
 carmina rescieris nos fingere, commodus ultro
 arcessas et egere uetes et scribere cogas.
 sed tamen est operae pretium cognoscere, qualis
 aedituos habeat belli spectata domique
 Virtus, indigno non committenda poetae.
 gratus Alexandro regi magno fuit ille
 Choerilus, incultis qui uersibus et male natis
 rettulit acceptos, regale nomisma, Philippos.

230

TESTIMONIA.

Auson. grat. act. p. 296 Bip.: 'tenuiore filo, ut dicitur, deducta libauerim' Columnella X 40: 'Pieridos tenui deducito carmine Musae (sc. cultus et tempora serendis arboribus etc.)' 232—234 huc respexisse uidentur Ausonius epist. 16, 3: 'cumque ego imitatus sim uesaniem Choerili, tu ignoscas magnanimitate Alexandri' 234 imitatus est Ausonius epist. 5, 19: 'bis septem rutilos regale nomisma Philippos' 18, 5 sq.: 'ergo interceptos regale nomisma Philippos accipe tot numero, quot duo Geryones'

TESTIMONIA.

Leidensis ad Ouid. amor. I diducta y [*Montep.*] 226 eo rem uenturam $E\gamma\epsilon\lambda$ uar. ($\pi'\sigma a g r$ et *Fran.*) item fore uenturum $F\lambda'$ ($d v$ et β) 228 Arcessas $\gamma F\lambda'\epsilon\zeta''$ Acersas $E\lambda$ ut uid. Arcessas $E\lambda$ ut uid. (σv et $\pi 2$); *schol. I' interp.* (*om. cod. \gamma*): 'Discretio inter arcesso et arcesso h(a)ec est: arcesso s. uoco et uenit a uerbo quod est accio, accis, quod est quart(a)e coniugationis; arcesso idem significat quod et primitium eius a quo deriuatur -i. arceo. sed secundum Priscianum arcesso uenit ab arcio quod nunc dicimus accio et est compositum ex ad et cio quod est uoco, quia antiqui ar pro ad dicebant' (*sic cod. E*) 229 Set γ Sed *cell.* $\zeta(l 2; l 1 non liquet)$ *Pph.* opere $E\phi\lambda'$ precium $E\lambda\epsilon$ qualis $y[\pi]$ quales $\Omega'\zeta'$ 230 habeant γ bello σy [*Lips. pr. Montepess. pr.*] 231 po&e $\lambda uu.$ 232—270 *det. Gruppeus* 232 Gra :: alexandr :: ϵ magno] Magno editorum plerique opp. *Doederlin. epist.* II p. 77 et *ef. s. II* 3, 45 sq.: 'haec populos, haec magnos formula reges excepto sapiente tenet' et *Auson. epist.* 16, 3: 'cumque ego imitatus sim uesaniem Choerili, tu ignoscas magnanimitate Alexandri' ille] illi *Peertkampus ad art. poet.* 357; ill :: ϵ 233 Choerilus ϵ ($a g r$ et *Fran.*) Cherilus γ (σv) Choerulus E ($\epsilon\beta$) Choerilos $F\lambda$ (d et *Lips.*) Choerilos λ' (π') *Bentl.* et] ac y 234 Rettulit $\gamma F\lambda$ ϵ ut uid. ($\pi' a r$ et *Fran.*) *Pph. Porph.* Rettulit E ($\sigma d g l v$ et β) *Pf. Porf.* nomisma $\Omega'\zeta'$ ($\epsilon\beta$) *Porph. cons. pandect. Florvntin.* Ausonius numisma $v 2 y$ [*Fran. cum aliis*] *Porf.* philippus γ philippos $E\lambda$ pr.

sed ueluti tractata notam labemque remittunt 235
 atramenta, fere scriptores carmine foedo
 splendida facta linunt. idem rex ille, poema
 qui tam ridiculum tam care prodigus emit,
 edicto ueluit, nequis se praeter Apellen
 piugeret aut alius Lysippo duceret acra 240
 fortis Alexandri uultum simulantia. quodsi
 iudicium subtile uidendis artibus illud
 ad libros et ad haec Musarum dona uocares,
 Boeotum in crasso iurares aere natum.
 at neque dedecorant tua de se iudicia atque 245
 munera, quae multa dantis cum laude tulerunt
 dilecti tibi Vergilius Variusque poetae,
 nec magis expressi *uultus per aenea signa,

TESTIMONIA.

248—250 'Non m:— el: appellant' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

235 Set γ Sed cett. ϵ'' Pph. 236 fedo $\lambda' \epsilon$
 237 Sple :: : lra facta :: : nunt ϵ 238 ridiculū ϵ kare y [*Petropolit.*] 239 nequis uel ne quis $\Omega' \epsilon''$ ne qui *Cuninghamus*, sed
 cf. *Itin. nat. hist.* VII 125 D.: 'idem hic imperator edixit, ne quis ipsum
 alius quam Apelles pingeret, quam Pyrgoteles scalperet, quam Lysippus
 ex aere duceret' preter γ λ apellent// λ apellem λ corr.
 (l v et Fran.) y apellen cett. ϵ' (l p. ras. et β) apellen g 240 du-
 ceret] euderet *Lambinus Bentl. cf. Vergil. Aen.* VII 634: 'aut leuis
 ocreas lento ducunt argento' aera $\Omega' \epsilon''$ era g aere y [*Regin.* 1] *Cu-*
ningh. 241 uultum γ $F \lambda'$ ($\pi' d r i$) y [*Gron. Voss.*] uultum $E \epsilon$
 ($\beta' \sigma a g r 2 v$) simulantia *Pontanus* 242 luditium $E \gamma \phi$ suptile
Pf. Porf. illed γ 243 liberos ϵ ad hec λ adhuc ϵ
 244 Hocotum γ ($a r i$) Boctum E ut uid. $F \lambda' \epsilon \epsilon''$ lu] del. *Gla-*
reanus iu//reres γ 245 At $\Omega' \epsilon' Pph.$ schol. Γ Ad σ Ac $\beta' y$
 con. *Cuninghamus* iuditia E 246 tulere λ corr., λ pr. tuler
 = tulerum (tuler = tulerunt l) 247 tibi] tul E ut uid.
uergilius $\beta' y$ *Porph.* uirgilius $\Omega' \epsilon' schol.$ Γ uarius $E \gamma$ ($a g$ et
Lips. 2 3 codd. *Bland.*) *Porph.* uarus $F \lambda' \epsilon \epsilon''$ (et V) *Porf.*

INDE AB HOC VERSV DEFICIT γ 1

$\Omega' = EF \lambda' (\lambda l) \epsilon; \epsilon'' =$ aut omnes codd. β' (β Fran.) π'
 (π Lips.) $\sigma a d g r v$ (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae
 lectiones notantur; $\epsilon =$ aut omnes codd. $\sigma a d g r v$ (l) aut horum
 codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

248 expsi ϵ uultus $\Omega' \epsilon' flor. Nostr.$ (uultu π) enea E

quam per uatis opus mores animique uirorum
 clarorum apparent. nec sermones ego malle[m] 250
 repentis per humum quam res componere gestas,
 terrarumque situs et flumina dicere et arces
 montibus impositas et barbara regna, tuisque
 auspiciis totum confecta duella per orbem,
 claustraque custodem pacis colibentia lanum, 255
 et formidatam Parthis te principe Romam,
 si, quantum cuperem, possem quoque; sed neque paruum
 carmen maiestas recipit tua, nec meus audet
 rem temptare pudor quam uires ferre recusent.
 sedulitas autem stulte, quem diligit, urget; 260
 praecipue cum se numeris commendat et arte:
 discit enim citius meminitque libentius illud

TESTIMONIA.

258 sq.: 'Non meus — recensent' florileg. Nostradam. 262 sq.:
 'Discit homo citius — ueneratur' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

$\Omega' = EF\lambda' (\lambda l) \varepsilon; \xi'' = \text{aut omnes codd. } \beta' (\beta \text{ Fran.}) \pi'$
 (π Lips.) $\sigma a d g r v (l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae
 lectiones notantur; $\xi = \text{aut omnes codd. } \sigma a d g r v (l)$ aut horum
 codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

250 malle ε , lincola supra c fort. euauit 251 Repentis E
 (α) y [π Bruxell. Mellicens. Valentian.] Pph. Repentes cett.' ξ' Pf.
 componere λ (et β) 253 impositas $\Omega' \xi''$ Pf. inponit Pph. inposi-
 tas y ; E parum liqu. 254 Auspitiis E ut uid. tuella ε i
 255 Clastra E i cohilientia λ 257 sed $\Omega' \xi'$ (se π i) paruum y
 [π i] paruum $\Omega' \xi'$ 259 recusent $\Omega' \xi$ (et β π) flor. Nostr. recu-
 sant σr i (et Fran. Lips.) 260 qu : : diligit ε autem, stulte
 quem diligit Lambinus: autem stulte, quem diligit, Bentl.; item cod.
 Regiunensis urget E ($\pi' a g l i r$) urget $F \lambda \varepsilon$ ($\beta' \sigma d l 2 v$)
 uu. 261—270 in ε abscisae sunt partes finales; 261 desunt: (c)om-
 mendat et arte, 262 (m)eminitque libentius illud, 263 (pro)hat et uc-
 neratur, 264 (gr)auit, ac neque ficto, 265 (ec)reus usquam, 266 (u)er-
 sibus opto, 267 (u)unere et una, 268 (po)rrectus operta, 269 (ucn-
 dente)m tus et odores, 270 amicitur ineptis ε 261 Precipue $F \lambda' \varepsilon$
 262 Discit $\Omega \xi''$ Porph. floril. Nostrad. cons. Pf. Dicit i pr.
 ut uid. Pph. Discet y [V] schol. ε enim] homo florileg. Nostrad.
 opp. etiam V ciccius λ

quod quis deridet, quam quod probat et ueneratur.
 nil moror officium quod me grauat, ac neque ficto
 in peius uultu proponi cereus usquam 265
 nec prae factis decorari uersibus opto:
 ne rubeam pingui donatus munere et una
 cum scriptore meo capsula porrectus aperta
 deferar in uicum uendentem tus et odores
 et piper et quicquid chartis amicitur ineptis. 270

II

Flore, bono claroque fidelis amice Neroni,
 siquis forte uelit puerum tibi uendere natum

TESTIMONIA.

267 sq. glossarium Mai [classic. auct. VIII 124]: 'unde Horatius: et una eum scriptore meo capsula protectus aperta'

VARIA LECTIO.

265 Impeius σ ι (et β π *Lips. p. ras.*; Impetus *Lips. a. ras.*); cf. *Plin. epist.* V 15: 'pictiores pulchram absolutamque faciem raro nisi in peius effingunt' uultu ε (d) y [*Grou. Foss.*] uultu *cett.* ε''
 cere | ε umquam y [*Montepessul.*] 267 Nec E ι Ne *cett.* ε''
Pph. Porph. 268 porreptus E, correptus E pr. ? protectus glossar. Mai 'capsula correptus' bene correptus et in capsula (capso *Porph.*) opertus quasi mortuus in feretro *Pph. Porph.* (cons. edit. *Veact.* 1481 et codd. *Vatican.* et *Chisian.*) operta Ω' ε'' glossarium Mai *Bentleius* aperta y [*Bernens.* 508 *Sorbouens. pr. Vindobon., Pottieri cod.* 20, *Schmidii Wolfebuttelanus, aliquot Feae*] ω *Fea*; areas, in quibus mortuorum corpora efferebantur, uel apertas uel opertas seu clauis fuisse docet *Maryardus antiqu. Rom.* V 1, 360 269 Deferas E ι (Deferat β Referat *Frau.*) tus E (β' a d g r et *Lips. codd. Cruquii*) thus F λ' (σ et π) & thus v 270 quicquid Ω' ε' quidquid π' g chartis ε (a d r et *Lips.*) chartis E cartis *cett.* ineptis Ω' ε'' ineptis (uel inemptis) y [1 cod. *Frae.*, cod. *Sil. Cruquii*] *Landinus*, sed cf. *Catull.* 36, 1. 6 *Martial.* III 12

II 2. AD FLORVM F λ (σ a r v et *Fran. cons. Lips.*) inscriptio-
 nem omis. E (d pr. aut ι g l et β π); in E ι (d pr. aut ι) ne inter-
 uallum quidem extat nec maior littera F in Flore uu. 1—10
 partes finales abscisae ε; 1 desunt: (fidei)s amice Neroni, u. 2: tibi

Tibure uel Gabiis et tecum sic agat 'hic et
 candidus et talos a uertice pulcher ad imos
 fiet eritque tuus nummorum milibus octo, 5
 uerna ministeriis ad nutus aptus erilis,
 litterulis Graecis inbutus, idoneus arti
 cuilibet, argilla quiduis imitaberis uda;
 quin etiam canet indoctum, sed dulce bibenti.
 multa fidem promissa leuant, ubi plenius aequo 10
 laudat uenalis qui *uolt extrudere merces.

TESTIMONIA.

II 2. 4 eebasis captini u. 1146 'talos — imos' Ausonius epist. 4, 48 7 cf. eebasis captini u. 1151: 'litterulis doctus, multis et bonoribus auctus' 10 sq.: 'Multa — merces' florileg. Basil. F. IV 38 10 'Multa — leuant' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

uendere natum, u. 3 agat, hic et, u. 4 (uertice) pulcher ad imos, u. 5 milibus octo, u. 6 (a)ptus erilis, u. 7 (i)doneus arti, u. 8 imitaberis uda, u. 9 sed dulce bibenti, u. 10 ubi plenius aequo & 3 gabis λ hic et E F λ' ε'' Pph.' hic est y 4 Candib, E 1 5 milibus E F λ' ε'' milibus a g 6 adut/us E erilis y [Zulchemian. pr.] eriles E F λ' (β' σ, pr. à d et π) heriles σ corr. g r v (et Lips.) 7 Litterulis E F λ' ε (β' a d g corr. r v) Literulis σ g pr. gcis a grecis E F λ' ε ε'' inbutus E F ε (σ) imbutus λ' ε'' 8 Quilibet λ 1 argille ε 1 qui uis ε quauis E 1 aut pr. imitaberis E ψ uar. (β' 1 σ a g l 2 uar. et Lips. omn. Bland.) schol. I'

^{lter} Bentl. imitaberis r ^{bi} imitaberis v imitabitur λ' (β' 2 d r corr. et π 2) schol. I' uar. Fca imitabimur F' (et π 1) cf. Persius s. 3, 23: 'udum et molle lutum es' schol. I' (r Bamberg.): 'Quidam imitabitur legunt, quod est a puero alienum; melius ergo legimus imitaberis id est tanti ingenii est, ut flectas eum quo uelis tamquam argillam udam et in ueteribus exemplaribus imitaberis inuenitur' 9 s, E uu. 10 sq. ex Horati persona, non ex uenditoris dictos accipiant scholia (E & Porph. Pseudoacron uolgatus) 10 leuant E equo λ uu. 11—31 initia desunt & abisis de u. 11: Laudat — uo(l)t, u. 12 — meo, u. 13 — face(ret), u. 14 — semel, u. 15 — metuen(s), u. 16 — nihi(l), u. 17 — se(curus), u. 18 — uilosum, u. 19 — hunc, u. 20 — proficisc(enti), u. 21 — m(ancum), u. 22 — epistul(a), u. 23 — f(aciencia), u. 24 — q(uereris), u. 25 — mi(ttam), u. 26 — collec(ta), u. 27 — dum, u. 28 — hoe, u. 29 — ieiun(is), u. 30 — loc(o), u. 31 — et & 11 Laudet Stallbaumius uenalis a y [π Montepessul.] Pph.' uenales E F λ' ε'' Pf. corr.

quid tum profeci, mecum facientia iura
 si tamen adtemptas? quereris super hoc etiam, quod
 expectata tibi non mittam caruina mendax. 25
 Luculli miles collecta uatica multis
 aerumnis, lassus dum noctu stertit, ad assen-
 perdiderat, post hoc ueemens lupo, et sibi et hosti
 iratus pariter, ieiunis dentibus acer,
 praesidium regale loco deiecit, ut aiunt, 30
 summe munito et multarum diuite rerum.
 clarus ob id factum donis ornatur honestis,
 accipit et bis deua super sestertia nummum.
 forte sub hoc tempus castellum euertere practor
 nescio quod cupiens hortari coepit eundem 35
 uerbis quae timido quoque possent addere mentem:
 'i, bone, quo uirtus tua te uocat, i pede fausto,

TESTIMONIA.

uu. 26—40 florileg. Nostradam. 29 ecbasis captiui u. 1228

VARIA LECTIO.

$\Omega'' = E F \lambda' (\lambda l) \delta' (\delta d) \varepsilon; \varepsilon'' =$ aut omnes codd. β' (β Fran.) π' (π Lips.) $\sigma a g r (d l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; $\varepsilon =$ aut om. codd. $\sigma a g r (d l)$ aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

23 tum $\Omega'' \varepsilon''$ Pph. tunc y [Montepessul.] 24 attemptas δ (y v et π) Pf. adtemptas $E F \lambda' (\sigma a r$ et Fran. Lips.) Pph. attemptas δ queris E 25 Expectata $E F \lambda' \delta \varepsilon''$ cons. d Expectata σr mitam δ' 26 Luculli Ω'' Porph. florileg. Nostradam. cons. ε' Lucilli $\pi' r$ i Pph. 28 $\dot{\rho}$ E ueemens δ' Pph. pr. uehemens cett. ε'' flor. Nostr. 30 Presidium $E \lambda'$ agunt ε 31 multatarii E uu. 32—52 initia prope modum euauerunt ε 32 obit $E i$ y factum $E F \lambda' \delta' \varepsilon'$ flor. Nostr. (factu π) factus y facti Cuninghamus ornatur $\Omega'' \varepsilon'$ hornatur florileg. Nostradam. ornatus $\pi' r$ oneratur Wakefieldus honestis $\Omega'' \varepsilon''$ florileg. Nostradam. optimis $E i$ uar. λ uar. (y) y [V Parisinus 8216; oppimis Sorbonens. uar.] recepti Stallbaumius, tectio Mauortiana? 33 sestercia λ 34 $\check{\rho}$ cor $E i$ u. 35 omis. ϕ pr., ead. m. add. in margine 36 timidus quoque possent addere mentis Paulus mentem $\Omega'' \varepsilon''$ florileg. Nostrad. menteis y [V (?)] mentis (gen. partitiu.) Ribbeckius 37 tua te u: floril. Nostr. tua] mea λ a. corr.; recte etiam i et florileg. Nostradam.

grandia laturus meritorum praemia! — quid stas?
 post haec ille catus, quantumvis rusticus, 'ibit,
 ibit eo quo uis qui zonam perdidit' inquit. 40
 Romae nutrirī mibi contigit atque doceri,
 iratus Graīs quantum nocuisset Achilles.
 adiecere bonae paulo plus artis Athenae,
 scilicet ut uellem curuo diuoscere rectum
 atque inter siluas Academi quaerere uerum. 45
 dura sed emouere loco me tempora grato,
 cinilisque rudem belli tulit aestus in arma,
 Caesaris Augusti non responsura lacertis.
 unde simul primum me dimisere Philippi,
 decisis humilem pinnis inopemque paterni 50
 et larīs et fundi Paupertas impulit audax

TESTIMONIA.

41 — 48 uita Horati in codice Romano [Faei II] 41 Porphyrio
 uita Horati: 'puer admodum Romam cum parente migravit, ut ipse di-
 cit: Romae — doceri' 44 cf. Persius 4, 11 sq.: 'rectum discernis, ubi
 inter curua subit' 51 cf. Persius prolog. 10 sq.: 'magister artis in-
 genique largitor uenter, uenatas artifex sequi uoces'. Appuleius de
 magia 18, 434: 'paupertas . . . omnium artium reperitrix'

VARIA LECTIO.

38 premia λ qid λ 39 hec E λ (g v) haec cett. ζ'' Pph.' hoc y
 omis. florileg. Nostradam. 'quantumuis] responsio militis Luculli'
 gloss. Γ 40 quous δ flor. Nostr. qu] quo ε inquit ψ inquit φ
 41 nutrirī] non tiquet ε congīt E 42 graīs Ω'' ζ'' (et Lips.)
 graīs y [π] 43 paulo Ω'' ζ'' Pph.' 44 uellem E (a g) y [Melli-
 cens. Montepessul. Parisin. 8214 Reginens. 2 superscr. Valentin. 1]
 possim F λ' δ' ε (π' v et Fran.) possem σ r (et β) y scirem y [Nostra-
 dam. 2 uar.] diuoscere Ω'' ζ'' Pph.' 45 achademi E querere
 E λ δ' rērū λ (uerū l) 46 emouere δ, sed e in ras. (sede
 mouere a d et β; se demouere E; sedemouere Lips.) :: ouere ε
 emouere cett. ζ'' (et omn. Bland.) amouere v y .me' loco t: E
 47 rudē φ estus λ 48 Cesaris E δ' non responsura]
 responsura Peerlkampus 49 medii misere F a. ras. λ' a. ras.
 Pph. philippis F λ' 50 Decisis E pinnis E (π' i r i) y [β i
 Mellicens. Nostradam. 1 ut uid. Reginens. 1] Porph.' pennis cett. ζ
 (π' 2 et β 2 Fran.) 51 Uet λ, miniatoris culpa; recte l impulit
 Ω'' ζ'' Pf. iup. Pph. //edax λ, recte l

ut uersus facerem: sed quod non desit habentem
 quae poterunt unquam satis expurgare cieutae,
 ui melius dormire putem quam scribere uersus?
 singula de nobis anni praedantur euntes: 55
 eripuerit locos, uenerem, conuiuia, ludum;
 tendunt extorquere poemata: quid faciam uis
 denique? non omnes eadem mirantur amantque:
 carmine tu gaudes, hic delectatur iambis,
 ille Bioncis sermonibus et sale nigro. 60
 tres mihi conuiuiae prope dissentire uidentur,
 posecentes uario multum diuersa palato.
 quid dem? quid non dem? renuis tu, quod iubet alter;
 quod petis, id sane est inuisum acidumque duobus.
 praeter cetera me Romaene poemata censes 65

TESTIMONIA.

55 sq. Ioannes Victoriensis II 8 p. 321 B. 55 u. Thomas epist.
 191 ad Owenum regem Walliae [Giles. III 391] 58 'non — amanti-
 que' florilegia Nostradam. et Paris. 8818* 61—64 florileg. Nostrad.
 62 'uario — palato' eebasis captiui u. 141 65—69: 'Rome ne
 — utrique est' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

52 Fut λ, *miniator uoluerat* Et (*Ut l*) uerus δ' sed Ω''ε''
 defit *Aubertus annal. philol. et paedag. Havn.* 12 p. 111—122
 53 unquam E F λ' δ' (π' a r 2) unquam ε (g r 1? v et Fran.) Pf. āquam σ
 (et β) expurgare Ω''ε'' (et omn. codd. Cruquii) Pph.' Porph.' ex-
 pugnare y [*Mellicens.* 1] 54 Ni melius Ω''ε'' Ne melius *Cruquius*
 Nil melius y quem λ 55 predantur λ u. 57 hic omis. y [π pr.]
 57 Tendunt l //tendunt λ quid faciam uis denique? *interpun-*
ximus cum Doederlino cf. art. poet. 267 faciam uis Ω''ε'' (et Fran.)
 Pph.' Porph.' facismus g (et β) y 58 amantque? *Doederlinus*
 uu. 61—73 *exilus euenerunt in ε excepto u. 62 u. 61 post*
u. 62, et u. 63 ante u. 62 pon. Ribbeckius 62 multum] multa
 et y [*Petropolit.*] opp. *florileg. Nostradam.* 63 dem? quid non
 dem?] ///dem? quid dem λ tu quod δ' ε (β' σ a g l 2 r v et Lips.)
 Pph.' *floril. Nostr.* tu qd ñ E quod tu F λ' (et π) y *Bentleius; nos*
seruauimus chiasmum 64 acidum innisumque *flor. Nostr.* 65 Preter
 λ' δ' cactera F δ crēa E romae mene y ω opp. Ω''ε'' (et omn.

scribere posse inter tot curas totque labores?
 hic sponsum uocat, hic auditum scripta, relictis
 omnibus officiis; cubat hic in colle Quirini,
 hic extremo in Auentino, uisendus uterque:
 interualla uidēs humane commoda. 'uerum 70
 purae sunt plateae, nihil ut meditantibus opstet'.
 festinat calidus mulis gerulisque redemptor,
 torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum,
 tristia robustis luctantur funera plaustris,
 hac rabiosa fugit canis, hac lutulenta ruit sus: 75

TESTIMONIA.

uu. 72-77 florileg. Nostradam. 75 Donatus ad Terent.
 adolph. III 2, 21 'hac lutulenta ruit sus' Donatus ad Terent. adolph.
 III 2, 11 cf. Ausonius epist. 10, 25: 'sus lutulenta fugit, rabidus
 canis impeto saeuo'. Lactantius instit. III 8, 9: 'nerum, inquit, obs-
 ceuus canis aut sus ille lutulentus . . .'

VARIA LECTIO.

codd. Cruquiū' Porph.' romene E florileg. Nostrad. Romana Bax-
 terus opp. Porph.'

66 REDIT v; §" = aut omn. codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.)
 σ a g r v (d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectio-
 nes notantur; § = aut omn. codd. v σ a g r v (d l) aut horum
 codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

68 offitiis φ Quirino Nic. Heinsius opp. etiam florileg. Nostra-
 dam. et cf. Ouid. fast. III 375: 'colle Quirini' inter uu. 68 et
 69 inseruit u. 57 y [π pr.] 70 humanae E δ' ε (σ a i r i et π 3 Bland.)
 eum mane est Franckeus haud sane Froehlichius homini uni Ribbeckius
 insanum Düntzerus opp. Pph.' Porph.' gloss. I' uer : : ε uerum cell."
 §" Pph.' rerum y [1 Bland. et Tonsanus] Cruquiū 71 Purae E
 (β' σ a r et Lips. omn. Bland.) testantur schol. v et Porph.' ad u. 75
 Plures F δ' ε (v g v et π) Pf. Plures λ' (d) 'si pure legitur yronicos in-
 tellege' gloss. I' 'interrogatiue pronuntiandum' Porph.' Pluresunt
 Pph. cf. Liu. XXIII 14: 'signis collatis dimicaturum puro ne patenti
 campo' plateae λ opstet δ (d 2; d i n. l.) obstat cell. §" obsit σ
 post obstat interrogationis signum pon. codicum Horat. pars Porph.
 schol. I' (v ε) Doederlinus 72 festinat] nempe instat Lehrsius
 73 machinat_ignum E uu. 74-94 perpaucā supersunt in ε
 74 plustris E 75 hac] Ilc (sic) ε Illec E i sagit Ω" §"
 Pph.' Donatus floril. Nostr. quod propter alterum 'fugit' u. 77 nescio
 an hic reiciendum erot: ceterum iam Ausonius (uide locum quem supra
 laudauimus) 'fugit' legisse uideatur. furit r i ? y [aliquot codd. Fear

i nunc et uersus tecum meditare canoros!
 scriptorum chorus omnis amat nemus et fugit urbem,
 rite cliens Bacchi somno gaudentis et umbra:
 tu me inter strepitus nocturnos atque diurnos
 uis canere et contracta sequi uestigia uatum? 80
 ingenium, sibi quod uacuas desumpsit Athenas
 et studiis annos septem dedit insequitque
 libris et curis, statua taciturnius exit
 plerumque et risu populum quatit: hic ego rerum
 fluctibus in mediis et tempestatibus urbis 85
 uerba lyrae motura sonum conectere digner?

TESTIMONIA.

76 cf. Petronius sat. 115; 'ite nunc mortales et magnis cogitationibus pectora implete' 77 florileg. Nostradam. 81—84 'Ingenium — quatit' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

1 *Combei*] *practulerunt* *Fea* et *Doederlinus* in adnotatione; fu//gi// r: deficit ε 76 I Nunc λ (N a miniatore, 1 ab eo qui contextum scripsit) 77 urbem E (β' σ a r v et Lips.) Porph. urbes F λ' δ' (v g et π Fran. uar.) florileg. Nostrad. 'urbis' schol. ε in interpret. fugit urbes Rite, cliens disting. Bentleius in curis nouissimis 79 tu me] Sume ψ 1 ε (et π 1) Si me r 1 ut uid. 80 contracta E a. ras. ε (contr/// ε) y [*Valentian. corr.* 1 aut 2] Porph. uar.: 'contracta pro detritis et diuulgatis dixit' schol. I' (*Bamberg. Barcinon.*) contracta F λ' δ' ε'' (et 3 Bland.) Pph. gloss. I' (E v Bamberg. Barcin.) Stallbaumius cantata y [V] contexta y cunctata y Cuninghamus cinctuta y tractata y non tacta Bentleius non cuncta Waddellius contracta Tunstallus 'et contracta s. u. u.] legitur et contracta, caute impressa (imp: Porf.), ut ea sequendo contigerit imitator' Pph. Porph.: 'non datur' ut Propertius ait 'ad Musas currere lata uia' sed angustum est poetarum iter et plerique 'aut non uiderunt uiam qua iretur ad carmen, aut uisam timuerunt calcare' Petron. satur. 118 uu. 81—86 del. Lehrsius 81 sibi quod Ω'' ε'' Pph. flor. Nostr. sibi qui y desumpsit δ 82 Et Ω'' ε' (et β) Ψ y [Fran.] auos λ insenuit Ω'' ε'' Pph. florileg. Nostradam. insenuit σ insonuit y [π 2] 'legitur et insonuit' Porph. 83 curis E F λ corr. ε (et Lips.) Pf. 2 florileg. Nostradam. curii λ' δ' (β' v 2 uar. et π 1 ut uid.) Porph.: 'nam Curius ob seueritatem taciturnissimus fuit' curis Pph. 'Mercurii' pro 'et curis' recepit Valartus ex cod. *Bellonacensi* [?]; ε non liquet curis statua taciturnius, exit interpung. Doederlinus 85 Fluctibus Ω'' ε'' Luctibus y Immediis λ 86 lirae ψ pr. λ': ε non liquet conectere E δ' ε'' connectere F λ'

frater erat Romae consulti rhetor, † ut alter
 alterius sermone meros audiret honores,
 Gracchus ut hic illi, foret *huic ut Mucius *ille.
 qui minus argutos uexat furor iste poetas? 90
 carmina compono, hic elegos. 'mirabile uisu
 caelatumque nouem Musis opus' aspice primum,
 quanto cum fastu, quanto molimine circum
 spectemus uacuam Romanis uatibus aedem;
 mox etiam, si forte uacas, sequere et procul audi, 95
 quid ferat et quare sibi nectat uterque coronam.

VARIA LECTIO.

uu. 87—140 *Dan. Heinsius transponebat post epist. II 1, 229, Boivinus post epist. II 1, 118 aduersante Bentleio* 87 Pactus erat Romae consulto rhetor *Bentlei suspicio opp. Poph. Porph. Meinekius post rhetor haec fere excidisse coniecit: 'uterque alterius laudum sic admirator'; aliquid excidisse iam Dan. Heinsius putauerat, contra Doederlinus quae tibi tradita sunt per brachylogiam interpretatur, 'frater' bis intellegendum esse ratus frater] suusor Hamacherus retor δ' et alter F λ' (r i et π i; superser. ut ψ λ') ut alter cett. λ' 2 ε' (et Lips.) 89 Cracchus λ (C et h uinio pictae; l recte) Gracchus ε Gracus δ Crassus *Bentlei suspicio opp. Porph.:* 'apud ueteres tam primus iuris consultus Mucius (mutius *Porf.*) Scaeuola extitit, quam orator Tib. Gracchus' illic foret δ' i hic . . . illi Ω'' ε'' huic . . . ille ω [editio Britannici] *Lambinus Bentleius* mutius E eius δ' i 90 argutas E uersat *Bentleius; sed cf. serm. I 7, 15. Senec. epist. 39, 5: 'nec immerito hic illos furor uexat' Iuuenal. 7, 63 sq.: 'nisi cum se carmine solo uexant'* 91 compono Ω'' ε' (et *Fran.*) compono y [β] cōp: g miserabile uisu ω 92 Caelatumque ψ (ν a et π) Celatumque φ λ' δ' ε ε' Caelatum, om. que, E Sacratumque *Bentleius, idem post spectemus ponit semicolon; sed cf. anthol. Palat. VIII 545: 'Καλλιμάχου τὸ ποσειδὸν ἔπος τόδε· δὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ ὄνῃ τοὺς Μουσέων πάντας ἔδεισε κάλως'* opus aspice: primum *disting. Fca, sed cf. epist. II 1, 170—174. Propert. III 8 (16), 29 sq.: 'aspice quid donis Eriphyla inuenit amaris, arserit et quantis nupta Creusa malis'* 93 fastu] factu δ' i 'circumspectemus] una pars orationis est diuisa in duos uersus Lucili more et antiquorum' *Pph. Porph.* 94 uacuā, uirgula ab all. m. esse uid. δ edem λ δ' uu. 95—98 toti abscisi in ε 95 uacas Ω'' ε'' (et omn. codd. *Cruqui*) *Pph. Porph.* uacat y ω; *Ouid. fast. III 87: 'quodsi forte uacas, peregrinos inspicie fastos'* peul E ut uid. 96 quare] qid F qualem y*

caedimur et totidem plagis consumimus hostem,
 lento Samnites ad lumina prima duello,
 discedo Alcaeus puncto illius; ille meo quis?
 quis nisi Callimachus? si plus adposcere uisus, 100
 fit Minnermus et optiuo cognomine crescit.
 multa fero, ut placem genus inritabile uatum,
 cum scribo, et supplex populi suffragia capto;
 idem, finitis studiis et mente recepta,
 opturem patulas impune legentibus aures? 105
 ridentur mala qui componunt carmina; uerum
 gaudent scribentes et se uenerantur et ultro,
 si taceas, landant quicquid scripsere beati.

TESTIMONIA.

uu. 106—119 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

97 Caedimur $\pi' a r$ Cedimur $E F \lambda' \delta' \varsigma$ Credimur $\beta' i$ 98 [‘lumina prima. duo Bland. aperte habent prona, sed V per lituram lumina prima, id est prima luce . . .’ Cruqu.] ‘ad lum. p. (ad lumina prima Pf. item eod. Chisianus)] usque ad lucernam id est ad uesperam’ Pph. Porph. uu. 99—115 nil restat in ε nisi extrema uersuum 99 alcaeus a Pph. Porph. alcaeus $E F \lambda' \delta'$ 100 callimachus E callimachus F si plus] omis. $\delta' i$ adposcere $\Omega'' \varsigma'$ (et β) Pph. cons. Porph. apposcere y [Fran.] attollere y 101 minnermus $\delta \lambda$ p. corr. (v σ a p. ras. r z v) minner//m' a minnermus ψ φ corr. λ' inimmermus E minneruus φ pr. (d) cognone E crescit $E F \lambda' \delta' \varsigma$ cons. $\pi' r$ crescit ε (et Fran.) y crescat y [β] 102 inritabile $E y$ [Gronou.] Pph. irritabile cett. ς'' Pf. post uatum semicolon pon. Doederlinus improb. Kolstero [annal. philol. et paedag. LXXXI p. 137] 103 Tū ψi suplex λ suffr: capto] suffragia posco. $\dagger$ capto v 105 Opturem $F \lambda' \delta'$ ($\beta' v$ z nar. a et π ; v , sed u in ras.) Pf. Opturem E (r et Lips.) Pph. Opdurem g Obdurem v σ obtundem Wakefieldus impune E (v σ) impune $F \lambda' \delta' \varsigma''$ auras $\delta' \varepsilon$ aures cett. ς'' Porph. post aures interrogationis signum posuimus eum Doederlino [Horat. epist. II p. 86 sqq.]: aliter enim coniuunctiuus ‘opturem’ explanari nequit, cf. 126: ‘praetulerim?’ 106 componut λ (v et β) componunt cett. ς' (et Fran.) florileg. Nostradam. 107 fenerantur E 108 quicquid $\Omega'' \varsigma''$ Pf. florileg. Nostradam. quidquid Pph. quicquid g scribere $E i$ ante ‘beati’ distinguunt codd. pars et Porph.

at qui legitimū cupiet fecisse poema,
 cum tabulis animū censoris sumet honesti; 110
 audebit, quacūque parū splendoris habebunt
 et sine pondere erunt et honore indigna ferentur,
 uerba mouere loco, quamuis inuita recedant
 et uersentur adhuc inter penetralia Vestae;
 obscurata diu populo bonus eruet atque 115
 proferet in lucem speciosa uocabula rerum,
 quae priscis memorata Catonibus atque Cethegis
 nunc situs informis premit et deserta uetustas;
 adsciscet noua, quae genitor produxerit usus.
 ueemens et liquidus puroque simillimus anni 120
 fundet opes Latiumque beabit diuite lingua;

VARIA LECTIO.

109 *codd. g et Vindobon. nouum incipiunt epistolam, cui inscriptum est in Vindobon.: LEX PORMATVM* 110 censoris sumet Ω" ε" *flor. Nostr. sūmet censoris g cunq. E (v) Pf. opp. Pph. flor. Nostr.*

112 *INCIPIT cod. D; Ω" = D E F λ' (λ l) δ' (δ d) ε, ε" = aut omnes codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ a g r v (d l) aut horum codicum ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur, ε = aut omnes codd. v σ a g r v (d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur*

112 spondere λ feruntur D E δ' ε (β' v σ a r et Lips. cons. g) ferentur F λ' (v et π) *florileg. Nostradam. fruentur Horkelius*

113 inuita rec:] inuita sequantur · † recedant v, *ortum ex art. poet.*

311 114 et] dum *Doederlini suspicio* II p. 90 *opp. Pph. florileg. Nostrad. inter Ω" ε" ω florileg. Nostrad. defic. ε intra y (?) ω ueste λ ε*

V. 115 *VLTIMVS IN ε; Ω" = D E F λ' (λ l) δ' (δ d)*

115 Obscurata Ω" *floril. Nostr. cons. ε" Porph.* ^{po} pulo E 116 inuē E i aut pr. sp̄iosa λ uocabula λ 117 sq. priscis — nunc] *del. Hitzigius opp. florileg. Nostradam.* 118 p̄mit/// E uetustas] uestas δ pr. aut : 119 Adsciscet E δ (v σ a g r 2 aut corr. et Lips.) Pph. Adacisset β' d (et π) Ascisset D Asciscet F λ' (r 1 aut pr. [et Basil. I; v n. l.]) Asciscit *florileg. Nostradam.* 120 Ueemens et liquidus δ Vehemens et liquidus E F λ' ε" [et Basil. I; v n. l.] Et uehemens liquidus D y Et liquidus uehemens σ d 2 marg. r 2 marg. Hic uehemens, liquidus y cf. *Brambach. orthogr. Lat. p. 286* 121 lacium D

luxuriantia conpescet, nimis aspera sano
 leuabit cultu, nirtute carentia tollet,
 ludentis speciem dabit et torquebitur ut qui
 nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa mouetur. 125
 praetulerim scriptor delirus inersque uideri,
 dum mea delectent mala me uel denique fallant,
 quam sapere et ringi? fuit haut ignobilis Argis
 qui se credebat miros audire tragoedos
 in uacuo laetus sessor plausorque theatro, 130
 cetera qui uitae seruaret munia recto
 more, bonus sane uicinus, amabilis hospes,
 comis in uxorem, posset qui ignoscere seruis
 et signo laeso non insanire lagoenae,

TESTIMONIA.

122 sq. florileg. Nostradam. 'nimis — cultu' glossarium Mai [class. auct. VIII 306] 125 imitat. Persius 5, 123: 'tris tantum ad numeros satyrum mouere Bathylli' nu. 126—133. 135—142. 144. 146—157 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

uu. 122 sq. ante u. 120 transponendos statuit Botheus 122 conpescet *F* (a) conpescet *cell.* "ε" (cōp: g) flor. Nostr., sed in δ alterum c in ras. sano *E* 123 Leuabit *D* Leuabit flor. Nostr. carentia *D* *E* 2 aut 1 ψ in ras. λ corr. (σ 1 2 v et β) flor. Nostr. carencia *g* calentia *E* 1 aut 2 *F* λ' pr. δ' (va r et π pr. Fran. A Bland. cons. Lips.) gloss. Γ: 'in usu posita' 124 sp̄ciem λ ut *D* 125 nunc Satyrum agrestem, nunc et Cyclopa mouetur Wakefieldus satirū *D* λ pr. satyruu *cell.* mouet *E* uu. 126—140 ex Flori persona dictos accipit Dacrus, malo poetae euidam adsignant Gesnecrus Doeringius Botheus 126 Pretulerim φ λ' δ' 127 delectant δ' (g v) y delectent *cell.* "ε" florileg. Nostradam. fallant Ω" ε" florileg. Nostradam. fallent *E* 2 y 128 ringi? interpung. Glarcanus Doederlinus alii haut *E* ψ pr. (σ d pr.) aut *g* 1 pr. Pph. haud *D* φ ψ corr. λ δ ε" florileg. Nostradam. argus y [2 coll. Torrcnti] Sanadonus opp. Pph. Porph. flor. Nostr. 129 tragoedos λ traguoeelos δ 1, recte δ 2 130 letus λ sessor *D* theathro φ 131 Cetera δ' 1 (a g v et β Lips.) Pph. florileg. Nostradam. Caetera δ 2 *cell.* ε Pf. qui quae 1 132 uicinus λ a. ras. 133 comis λ, recte 1 134 ligno 1 leso λ lagoenē *E* lagoenae a (et Lips.) lagoene *g* r lagene *D* lacenae *F* δ' 1 (1 et π 1) lacaenē λ 1 lagenae λ 2 δ' 2 (β' σ v) lagēnē v

posset qui rupem et puteum uitare patentem: 135
 hic ubi cognatorum opibus curisque reffectus
 expulit elleboro morbum bilemque meraco,
 et redit ad sese: 'pol! me occidistis, amici,
 non seruastis' ait, 'cui sic extorta uoluptas
 et demptus per uim mentis gratissimus error'. 140
 nimirum *saperest abiectis utile nugis,
 et tempestium pueris concedere ludum,
 ac non uerba sequi fidibus modulanda Latinis,
 sed uerae numerosque modosque ediscere uitae.
 quo circa mecum loquor haec tacitusque recorder: 145
 'si tibi nulla sitim finiret copia lymphae,
 narrares medicis: quod quanto plura parasti,
 tanto plura cupis, nulline faterier audes?
 si *uolnus tibi monstrata radice uel herba
 non fieret lenius, fugeres radice uel herba 150
 proficiente nihil curarier: audieras, cui

TESTIMONIA.

141 ecbasis captiui u. 1226 142 cf. ecbasis captiui u. 1227: 'me tempestium psalmis concedere ludum'

VARIA LECTIO.

135 patentem *D E F 2 λ' 2 δ' 2 ζ' (et Lips.) floril. Nostr. paren-*
tem F 1 λ' 1 δ' 1 (et π 1) 137 elleboro *E F λ' δ' ζ (π' 2 cons. β') Pph.*
florileg. Nostradam. elleboro D helleboro Pf. illeboro π' r 138 redit
 δ occidistis δ 139 cui] quod *Pph. opp. florileg. Nostrad.*
 140 per uim Ω'' ζ'' *floril. Nostrad. pretium ω [editio princeps] per*
uim in ras. r mentis] omis. δ' 1 y [Voss. 1] 141 sape///est δ,
lineola per p ducta ab alt. m. u. 142 post u. 144 ponit *Todtius*
 142 tempestiū δ' tempestium *celt. ζ'' Pph. florileg. Nostr.*
 144 Sed Ω'' ζ'' uere δ' (*g v et Lips.*) *florileg. Nostradam.*
uerae . . . uitae] uitae . . . uerae y opp. etiam florileg. Nostrad.
edissere D 145 hec λ 146 coppia *D coppia δ, puncta a δ 2*
esse uideantur lymphae D E λ δ' 147 Narrares *E δ* quid φ
corr. quato D quando δ 1 148 Nanto δ' 149 uolnus Ω'' ζ''
Pph. florileg. Nostradam. u. 150 omis. D pr. E 1 ψ pr. λ' 1 y
[π 1 Bruxell. Fran. pr. ut uid. Zulichemian.] habent φ δ' λ' 2 ζ (et β
Lips.) Porph. florileg. Nostradam.

rem di donarent, illi decedere prauam
 stultitiam, et cum sis nihilo sapientior ex quo
 plenior es, tamen uteris monitoribus isdem?
 at si diuitiae prudentem reddere possent, 155
 si cupidum timidumque minus te: nempe ruberes,
 uiueret in terris te siquis auarior uno.
 si proprium est, quod quis libra mercatus et *aerest,
 quaedam, si credis consultis, mancipat usus:
 qui te pascit ager, tuus est, et uilicus Orbi, 160
 cum segetes occat tibi mox frumenta daturus,
 te dominum sentit. das nummos, accipis uuam,

TESTIMONIA.

159 Eutyches II 11 p. 480 K.: Hor. serm. lib. II: 'quaedam, si credis consultis, mancipat usus'

VARIA LECTIO.

152 dii λ' flor. Nostr. di cett.' donarent Ω'' ε'' Pph.' florileg. Nostradam. donarunt y donarant y donarint Bentleius dec//edere E VV. 153—192 DESVNT D PERDITO FOLIO VNO; Ω'' = E F λ' (λ l) δ' (δ d); ε'' = aut omnes codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ a g r v (d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omnes codd. v σ a g r v aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

153 Stulticiam E λ 154 Dicior flor. Nostr. monitoribus Ω'' ε'' flor. Nostr. cons. π' rationibus uel racionibus β' y sermonibus y [Montepessul. uar. Schmidii secundus] 155 A/, t δ (t ab alt. m.?) At cett. ε'' Pph.' flor. Nostr. Ac l y Radius diuiciae λ prudentem Ω'' ε'' flor. Nostr. sapientem y 156 minus tu (tū σ) nempe σ y flor. Nostr. Cuninghamus ruberes Ω'' ε' (et π 2 Lips. 2) Porph.' flor. Nostr. pudeses E 2 y (nempe// ruberes Lips.; π 1 n. l.) 158 Si δ quod quis Ω'' ε'' Porph.' q. q. Pph.' quicquid y [3 Bland.] mercatus et aere est E (σ a r et β 1 Lips. 2 V) Porf. cons. Porph. mercatus et aere π' mercatur et aere F λ' δ' (v et β 2 Fran. hære v ere g) mercamur et aere y [3 Bland.] perfectum accuratius est ideoque aptius in quaestione iuridicali cf. Gaius l § 119: 'is qui mancipio accipit, aes tenens ita dicit: hunc ego hominem ex iure Quiritium meum esse aio isque mihi emptus esto hoc aere aeneaque libra' 159 mancipiat δ mancipat cett.' ε'' Pph.' mancipit g, Hor. mancupat scripsisse putauerim 160 uilicus E F λ (v π' a) Pph. schol. v uillicus δ' ε' Pf. schol. r orbi E ε'' Pf. orlāi F λ' δ' (v) o. Pph. 'oruius' Porph. in interpret.

161 daturus E (β' σ a g l 2 r 1 v) schol. Barc. daturās F daturas λ' δ' (v π' r 2 et 4 Bland.) Bentl. 162 sentis λ 1 aut pr. y sentit cett.' ε'' senti I. H. Vossius

pullos, ova, cadum temeti: nempe modo isto
 paulatim mercaris agrum, fortasse trecentis
 aut etiam supra minimorum milibus emptum. 165
 quid refert, viuas numerato nuper an olim?
 emptor Aricini quoniam Veientis et arui
 emptum cenat holus, quamvis aliter putat; emptis
 sub noctem gelidam liguis calefactat aenum;
 sed uocat usque suum, qua populus adsita certis 170
 limitibus uicina refugit iurgia: tamquam
 sit proprium quicquam, puncto quod mobilis horae
 nunc prece, nunc pretio, nunc ui, nunc morte suprema

TESTIMONIA.

169 cf. ecbasis captiui u. 1212: 'sub noctem gelidumque foco calefactat amicum' 170 sq. 'qua — iurgia' Seruius ad Aen. VI 603 glossarium Mai [classic. auct. VIII 54] 'populus — iurgia' glossarium Mai [classic. auct. VIII 436] 'et populus — limitibus' glossarium Mai [classic. auct. VIII 522] 170 'qua populus adsita surgit' Agroetius p. 2274 P. 172—177: 'Non proprium — horrea' florileg. Nostradam. 172—174 Willhelmus uita s. Thomae [Giles. II 325]: 'nil proprium dicens quod puncto mobilis horae — iura' 173 cf. Ouid. fast. II 806: 'nec prece nec pretio nec mouet ille minis'

VARIA LECTIO.

163 isio] sto Lachmannus ad Lucret. p. 197 usus uel uti Lehrsius
 164 mercaris E a. ras. et corr. 165 numerorum δ' milibus Ω'' ε'
 millibus π' a a. ras. g epmtum ψ 167 arcini δ' quoniam Ω''
 ε'' (et omn. Bland.) Cruquius quondam ψ superscr. (v) y [π 2 Basil. I,
 Cruquiū Mart., Montepessul. Parisini 7976. 8214 ab alt. m. 8216
 corr. Sorbonens. i Vindobon.] quando y (?) quidam y [Montep. uar.]
 168 Emptum Ω'' ε'' Pf. Emptor σ g pr. y cenat E δ corr. (β'
 d g v) cenet δ pr. caenat F λ' holus Ω'' ε' (et Fran.) h. Pph. olus
 y [β Nostradam.] Pf. putat Ω'' ε'' putet v 169 lignis cale-
 factat E aenum] enium λ, recte l 170 Sed Ω'' ε'' quia E i
 qua cell. ε' Pph. quod π' quoad r i adsita Ω'' ε'' cons. Pph. assita v
 glossar. Mai 171 Limitibus λ refugit Ω'' ε' (et β) Seruius glos-
 sarium Mai duobus locis 'qua populus . . . indicat fines certos et
 uicinorum iurgia uitare t.' Porph. refugit v y [Basil. I a i. m. Fran.]
 Bentleius reffigit Holderus refringit Horkelius refutat Ribbeckius re-
 fixit Lehrsius sed cf. Ter. Andr. 766. iurgia] uirga E i tanq E (g v)
 tanquam cell. ε'' 172 quicquam Ω'' ε'' flor. Nostr. quitquam g
 orae E i 173 precio E λ morte suprema Ω'' floril. Nostrad.
 Willhelmus cons. ε'' sorte suprema ω sed cf. serm. I 7 13: 'ultima . . .

permutet dominos et cedat in altera iura.
 sic quia perpetuus nulli datur usus et heres 175
 heredem alterius uelut unda superuenit undam,
 quid uici prosunt aut horrea? quidue Calabris
 saltibus adiecti Lucani, si metit Orcus
 grandia cum paruis, non exorabilis auro?
 gemmas marmor ebur Tyrrena sigilla tabellas 180
 argentum uestes Gaetulo murice tinctas
 sunt qui non habeant, est qui non curat habere.
 cur alter fratrum cessare et ludere et ungui
 praeferat Herodis palmetis pinguibus, alter
 diues et inportunus ad umbram lucis ab ortu 185
 siluestrem flammis et ferro mitiget agrum,
 scit Genius, natale comes qui temperat astrum,

TESTIMONIA.

uu. 178—186: 'si metit — agrum' florileg. Nostrad. 184 Priscia-
 nus instit. VI 11, 61

VARIA LECTIO.

mors' *Sil. It. V 416 sq.*: 'morte suprema' *Boet. de phil. consol. II 7*:
 'morte suprema' 174 *Pmut& E* 1 *Permutat flor. Nostr.* domos *E* 1
 aut *pr.* cedet *F* λ caedet *I* cedat *cell.* 'ε'' eēdat *v* eēdit *flor. Nostr.*
 175 Nulli *p*: rerum datur *flor. Nostr.* Sic *g y* [*Par. 8214*]

^{sic}
Sic E y [*Mell.*] *Si v Si F* λ' δ' ε'' *Pph.* *Porph.* *Fca Sed v y* quia
 Ω ε'' qua *d I I Pph.* nuli λ heres δ' 176 *Hereditē//, lin.*
ab alt. m. E alternis *y Bentl.* uelut δ 177 uici] uites *Can-*
terus fretus Porphy. olim uolg. falsa lectione 'uineis' pro 'uicis' quod
codd. testantur psunt, *p in ras.*, δ horrea, interpung. *Doederl.*
 178 emetit *Pph.* uu. 180—182 *del. Lehrs.* 180 tyrrena
E (g) Pf. tyrrena *F* λ' tirreua δ' 181 uestes Ω'' ε'' florileg.
Nostrad. g&ulo *E Pph.* getulo *F* λ' getulo δ 182 curat Ω'' ε''
 florileg. *Nostradam.* Bentlius euret *y* [3 *codd. Valart* (?)] ω
 uu. 183—189 post 12, 11 ponit *Ribbeckius* 183 fratrum] frater
 δ'y [*Gron.*] opp. *Pph. Porph.* flor. *Nostr.* ungui Ω'' ε'' ungi σ *Pf.*
 florileg. *Nostradam.* 184 Preferat *E* λ' δ' Prefert florileg. *Nostra-*
dam. polmetis *E pr.* 185 Dirus *Bardilius* opp. florileg. *No-*
stradam. et] omis. *E pr.* λ inportunus *E F* λ δ 1 (*v σ a v et β*)
Pph. florileg. Nostradam. importunus δ 2 (*π' d g l r et Fran.*) *Pf.*

186 mitiget β' mitiget floril. *Nostrad.* 187 gen' *E* temperet *v*
 u. 188 post u. 189 *E pr.*

naturae deus humanae, mortalis in unum
 quodque caput, uultu mutabilis, albus et ater.
 utar et ex modico quantum res poscet aceruo 190
 tollam, nec metuam quid de me iudicet heres,
 quod non plura datis inuenerit; et tamen idem
 scire uolam, quantum simplex hilarisque nepoti
 discrepet et quantum discordet parcus auaro.
 distat enim, spargas tua prodigus, an neque sumptum 195
 inuitus facias neque plura parare labores,
 ac potius, puer ut festis Quinquatribus olim,
 exiguo gratoque fruaris tempore raptim.
 panperies immunda domus procul absit: ego utrum

TESTIMONIA.

189 'albus et ater' florilegium Cusan. [cod. saec. XII] uu. 190
 — 196 florileg. Nostradam. 190 iam schol. I confert Pers. 6, 22: 'utar
 ego, utar' 197 glossarium Mai [classic. auct. VIII 23]: 'unde Horatius
 in epistolarum libro: ac potius festis puer ut quinquatribus'. idem
 [classic. auct. VIII 487]: 'unde Horatius in epistolis: an potius puer
 festis quinquatribus' schol. Lucan. BeroLin. I 254: 'instituerant
 sacrificia Mineruae per quinque dies, quos Horatius nocat quinquatria'
 nu. 198—213 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

188 comma non ante 'mortalis', sed post 'mortalis' pon. Doeder-
 linus opp. codd. mortalis] immortalis Hartungius de Romanorum
 religione I 34 mortalium Schoemannus fatalis Ribbeckius 189 uultu
 F λ' δ' y [Gronou.] uultu E ε'' Pph.' motabilis E alter d pr.? y
 [Lips. et supplementum codicis γ] 190 e modico florileg. Nostra-
 dam. poscet Ω'' ε'' flor. Nostr. poscit σ possit Pph.' Porph.
 191 tollam] Tolā λ 192 Quot φ quod non] Quid E
 193 REDIT D; Ω'' = D'E F λ' (λ l) δ' (δ d); ε'' = aut omnes
 codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ a g r v (d l) aut horum codd. ea
 pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omnes codd.
 v σ a g r v (d l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectio-
 nes notantur

193 uolam Ω'' ε'' I'ph.' flor. Nostr. uolo g uelim y 194 quātū λ
 195 Dista E i tua] om. E 196 nec flor. Nostr. 197 po-
 cius D 198 fruatis E 199 immunda D E F δ' ε' (et Fran.) flor.
 Nostr. immunda λ' (et β) Imda g domus procul absit D E F z λ z aut
 corr. δ z (β v σ a g l r v et π z Lips.) procul, omissis domus et absit,
 F i λ i aut pr. δ' (et π i) procul domus absit y [cod. coll. Trin.] ω
 flor. Nostr. Stallbaumius modo procul absit I. M. Gesnerus probante

naue ferar magna an parua, ferar unus et idem. 200
 non agimur tumidis uelis Aquilone secundo:
 non tamen aduersis aetatem ducimus Austris,
 uiribus, ingenio, specie, uirtute, loco, re
 extremi primorum, extremis usque priores.
 non es auarus: abi! quid? cetera iam simul isto 205

VARIA LECTIO.

$\Omega'' = D E F \lambda' (\lambda l) \delta' (\delta d); \xi'' =$ aut omnes codd. β' (β Fran.)
 v π' (π Lips.) σ a g r v ($d l$) aut horum codd. ca pars ex quibus non
 aliae lectiones notantur; $\xi =$ aut omnes codd. v σ a g r v ($d l$) aut
 horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

Meinek.; praecul praecul absit y [1 cod. *Pulmanni*] *Bentleius* cui plurimi
 adstipulantes praetulerunt istam repetitionem nimis hic tragicam uel ut
 eum *Gesnero* laquamur paratragicam damo praecul absit y [1 cod. *Fecae*
 et 1 *Pulmanni*] domu praecul absit eani, apud *Lambinum* domo ut pro-
 cul absit *Apitzius* moda ut praecul absit *Kuschelius* mihi praecul absit
Düntzcrus penus praecul absit *Schnebergerus* tamen praecul absit
Lucianus Müllerus praecul, precor, absit *Bentlei* suspicia, si in lectione
 aptimis libris tradita stamus, sententia huius loci non discrepat cum altera
 scriptura: 'domu praecul' quam propter codicum auctaritatem repudia-
 uimus. domus autem genetiuo casu accipiendum est, nec uero, quod
Doeringius fecit, nominatiua; et hoc, ni fallar, uoluit *Flaccus*: odi
 domum inmunda egestate labarantem, praecul absit a mea domo inpor-
 tuna pauperies cf. c. III 16, 36. *Statius* s. III 4, 33—35: 'tu sordida
 tecta iugumque seruitii uulgare feres? praecul absit: ego isti, quem
 meruit, farmae domum daba' asit g pr. 200 magna an parua]
 parua an magna florileg. *Nostradam.* 202 aduersis $\Omega'' \xi''$ Pf.

floril. *Nostr.* aduersis λ corr. y α stris *E* sstris y recte etiam *floril.*
Nostrad. 203 ingenio $\Omega'' \xi''$ Pph. *florileg.* *Nostrad.* ingenua y
 [1 *Bland.*] ingenita y [1 *Bland.*; 'V autem totus ad finem huius epi-
 stolae partim obliteratus est partim lacer' *Cruqu.*] loco, re] colore
 F $\lambda' \delta' (\pi' 1)$ 204 extrem' usque *E* 1 205 abi. quid *D* in loco
 raso post auarus codd. partim colon uel comma (*E* λ [2?] v d l r
Barc.) partim interrogationis signum ponunt (δ *Basil.* i *Bruxell.* *Lips.*
Valent. *Voss.*) partim non distinguunt (*D F Fran.*); post abi interp.
 omnes codd. de quibus notauimus (*D E F \lambda* [2?] $\delta' v$ a l r *Barcin.*
Basil. i *Bruxell.* *Fran.* *Lips.* *Val.* *Voss.*); post quid partim inter-
 pungunt (*E F \lambda' v d Barc.* *Basil.* i *Fran.* *Bruxell.* *Valent.* *Voss.*)
 partim non (δ a *Lips.*) [non es auarus? abi. quid cetera? iam simul
 isto cum uitia fuge: rite caret 2 *Bland.*; quod cetera iam simul
 isto cum uitia fuge. 2 *Bland.*] *schol. I*: 'Quid inde, si nan es
 auarus? numquid idcirco cum ista uitia recesserunt amnia uitia? nan'
Porph.: 'scimus te non esse auarum; uade accurus de hoc ipso; sed

cum uitio fugere? caret tibi pectus inani
ambitione? caret mortis formidine et ira?
somnia, terrores, magicos, miracula, sagas,
nocturnos lemures portentaque Thessala rides?
natalis grate numeras? ignoscis amicis? 210
lenior et melior fis accedente senecta?
quid te exempta iuuat spinis de pluribus una?
uiuere si recte nescis, decede peritis.
lusisti satis, edisti satis atque bibisti:

TESTIMONIA.

208 glossarium Mai [classic. auct. VIII p. 519] 210 sq. cf. Pers. 5, 109 sq.: 'es modicus uoti presso lare? dulcis amiceis? e. q. s.' uid. ad art. poet. 43 210 'natalis — numeras' Seruius ad eclog. 3, 76 212 sq. florilegium Paris. 8069 212 of. ecbasis captiui u. 1215: 'erici-um uafum seruus de pluribus unum' et simil. u. 709 214 huc (et ad epist. I 10, 49 et o. III 29, 43) respexisse uidentur qui earum illud fecit marmori in sculptum quod edidit Bonad. carm. ex ant. lap. II p. 536: 'uixi, edi atque bibi, luero merus atque popino: haec mihi quot curis uita peracta fuit! qui legis haec diuinae bona uerba precare Vae-cunae, nuno saltem uacuo donet ut esse mihi'

VARIA LECTIO.

quid prodest auarum te non esse, si in ceteris haeres uitii (caeteris heres intus Porf.) ac teneris? 'quid cetera (ect: Porf.) iam simul] sic pronuntiaudum est, ut intellegatur (intellig: Porf.) non fugisse alia uitia (uicia Porf.)' Pph. Porph. in cetera sit g 'caetera D F δ 2 iam Ω" ε" Pph. num y florileg. Nostradam. Muretus dum Chabotius 206 uicio D E λ fugere D F λ' δ' 1 (π' v; fuge re r) Porph. schol. I' florileg. Nostradam. fuge · rite E ψ 2 δ' 2 (β' v a g

r 2 et 4 Bland.; fuge rite σ) .fugere rite car& pectus y [Gronou.] rites † cal& λ superscr. tibi om. g in lacuna u. 207 om. δ' pr. y [Bamb. pr. Barc. 1] 207 Ambicione D et ira] dirae Spengelius 209 potentia δ' 1 thesalla F thessalla λ a. ras. thersala E 210 Natalis D (v a) y [π Bruxell. Valentinian. 1] Seruius Natales cett." ε" Pph. florileg. Nostrad. fataleis y [codd. Mart. et Situ. apud Cruqu. (?)] grate δ' numertis E 1 aut pr. 211 sis E λ' (β') opp. etiam florileg. Nostradam. accedente δ y 212 expta D 1 exempta λ iuuat D iuuat cett." ε" Pf. flor. Nostr. uiuat d pr. om. v pr. Porph. interpr.: 'quid prodest, inquit, uno ergo (ego Porph.) te carere uitio, a tam multis possessum?' leuat y [Bamberg. 3 Bland. 1 cod. Feac] L. Pph. cf. serm. I 1, 41 et Persius s. 2, 62: 'quid innat?' u. 213 delet Lehrsius 213 recte nescis Ω" ε" Pph. florileg. Nostradam. nescis recte v decaede λ'

tempus abire tibi est, ne potum largius aequo 215
rideat et pulset lasciuia decentius aetas'.

TESTIMONIA.

215 cf. Statius s. II 2, 127 sqq.: 'dubium quem non in turbine rerum
deprendet suprema dies; sed abire paratum ac plenum uita'

VARIA LECTIO.

215 equo λ 216 Rideat E i aut pr. pulset] plaudat y
[1 Bland. uar.] decenti VS E decentius cett." Pph.' Porph.' schol.
P' cons. §" licentius v (et π 2 uar.) y prob. Barthio repugn. Bcilleio
qui confert c. III 15, 7—9 et Iuuenal. 11, 201 sq.: 'spectent iuue-
nes, quos clamor et audax sponso, quos cultae decet adsedisse puel-
lae' et uid. art. poet. 106 sq.: 'decent . . . ludentem lasciuia . . . dicta'
frequentius Nic. Heinsius etas φ post u. 216 in codd. D E F
λ' δ' (ν π' a r v et β) secuntur serm. I 1 sqq.; σ Porph.' finiunt; in
y [Fran.] sequitur uita Horati

Q · HORATH · FLACCI · EPISTOLARVM · (EPLARV F) LIBER · SE
CVNDVS · EXPLICIT √ E F λ δ' (a) FINIUNT LIBRI EPLARVM
QUINTI · FLACCI · HORATH · v

Q. HORATI FLACCI
DE ARTE POETICA
LIBER

Humano capiti cernicem pector equinam

TESTIMONIA.

DE ARTE POETICA. 1—4 Quintilianus instit. VIII 3, 60: 'id enim tale monstrum, quale Horatius in prima parte libri de arte poetica fingit: humano capiti — uoluit et cetera ex diuersis uaturis subiciat' cf. Ioannos Saresberiensis polier. II 18: 'disiuncta coniungit, ut si humano capiti cernicem iungat equinam uarias inducens undique plumas, ut iuxta poetam turpiter atrum desinat in piscem mulier formosa superne'. Petrus Cluniacensis epist. I 16 [biblioth. Cluniacensis. ed. Marrior. p. 637^c]: 'ne forte iuxta poetam humano capiti cernicem pector equinam iungere uidearis, et mulierem formosam superne in atrum piscem desinere cogas' 1 sq. Petrus Cluniacensis epist. III 17 [biblioth.

VARIA LECTIO.

Q · HORTI FLACCI DE ARTE POETICAE INCIPIT ꝥ POETICA ORATIONIS INCIPIT
B fol. 182 v · L · FLACCI HORATII LIBER CARMINUM · III · ꝥ EXPLICIT ·
INCIPIT DE ARTE POETICA C Q · (om. d) HORATII FLACCI CARMINUM
LIBER III EXPLICIT ꝥ INCIPIT DE ARTE POETICA ꝥ d (a) cons. β',
INCIPIT EIVSDEM LIBER (om. ψ λ) DE ARTE POETICA (add. LIBER ψ)
ψ λ' u cons. r POETICUS LIBER ꝥ INCIPIT LIBER HORATII
FLACCI DE ARTE POETICA v INCIPIT DE ARTE POETICA ꝥ
FINIT DE CENTUM GENE ꝥ RIBVS ME TRORVM ꝥ [Lips. post
carminum libr. III.]: inscriptionem omis. v r ut omnes quos no-
uimus codices praeter Zulichemianum etiam V post carmina huic
librum exhibuit; in Zulichemiano post carm. saec. legimus: post epi-
stulas primus locuit H. Stephanus. Oratius (omis. florileg. Nostra-
dam.) in poetria florilegia Paris. 8818^a et Nostradam. incipit liber
poetriae ꝥ [Parisus. 8219] 'huic librum qui inscribitur de arte poe-
tica . . . ' Porph. 'In hoc libro est intentio Oratium tractare de arte
poetica' tractat. Vindobon. 'librum de arte poetica' primus laudat
Quintilianus [instit. VIII 3, 60], epistulis accenset Charisius [p. 202.
204 K.]; ceterum idem [p. 202 K.] Q. Terenti Scauri commentarios
'in artem poeticam' commemorat: totum librum Horatio abindicabat
Harduinus; A. Riceobonius D. Heinsius L. Desprez P. A. Petri-
nius Bouhicrus Peerlkampus miras hic ubi taxationes finxerunt, de
quibus omnibus uide Gruppici Mincem p. 225—228; eandem uiam nu-
per ingressi sunt Ribbeckius ac Lehrsius

Ω' = omnes eodd. ꝥ B C F λ' (λ l) δ u; ξ'' = aut omnes eodd.
β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ τ a r v (l) aut horum eodd. ea pars
ex quibus non aliae lectiones notantur; ξ = aut omnes eodd. v σ τ a r
v (l) aut horum eodd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

1 humano d capiti] pectori B pr. pectore qñā B

iungere si uelit et uarias inducere plumas
undique conlatis membris, ut turpiter atrum
desinat in piscem mulier formosa superne:
spectatum admissi risum teneatis amici?
credite, Pisones, isti tabulae fore librum
persimilem cuius uelut aegri somnia uanae
finguntur species, ut nec pes nec caput uni

5

TESTIMONIA.

Cluniac. p. 846^b] et legis Sarracenuorum synops. p. 1113^r: 'et sic undique monstruosus, ut ille ait, humano capiti ceruicem equinam (equinam ceru: epist. IIII 17) et plumas anium copulat' Symmachus epist. I 4: 'haud ita Placcus tuus praecepit in illis poeticæ artis edictis, quorum hoc memini esse principium: ne humano capiti ceruix equina iungatur' 2 cf. Prudentius contra Symmachum II 59 sq.: 'desine terga hominis plumis obducere; frustra fertur aus mulier magnusque eadem dea uultur' 3 sq. 8 sq. cf. Ioannos Saresberiensis polier. II 15: 'phantasma, quum rerum ignotae uidentur species... a natura discrepantes, ut si forte nec pes nec caput uni reddatur formae, dam tetrum desinit in piscem mulier formosa superne' 4 'faciem formosa superne' schol. Lucan. VIII 317 7—9 'uelut aegri somnia uanas fingentis species, ut — formae' Ioannes Saresberiensis polier. VII 12

VARIA LECTIO.

u. 2 omis. B 2 plumas Ω' ζ'' tractat. Vindobon. Petrus Cluniacens. pennas y [Bentlei Regius] natum ex gloss. Γ; gloss. Γ: 'inducere plumas] id est inponere pennas... formae con. Bisciola ac Bentleius partes Apitzius, sed uide Spengelium philol. XVIII 94 sq. et Prudentium contra Symmachum II 57: 'desine, si pudor est, gentilis ineptia, tandem res incorporea simulatis fingere membris: desine terga hominis plumis obducere; frustra fertur aus mulier magnusque eadem des uultur' 3 conlatis BCF l pr. aut 1 δ (τ a et π) collatis γ u l corr. 1 aut 2 ζ' (et Lips.) tractat. Vind. collectis v y membris l u (τ r v) membris cett. ζ'' utipī δ ut] aut Sanadonius atrum] hirtum Goerlitzius opp. tract. Vind. 3 sq. atrum... piscem] atram... pristin emi. Gronou. pater et N. Heinsius opp. tractat. Vindobon. 4 piscem Ω' ζ'' pristin y [cod. Hellerianus] natum ex gloss.; gloss. Γ: 'in piscem] id est beluam marinam hoc est in pistrice' supernae BC δ 1 5 missi BC admissi cett. ζ' (cons. Lips.) amissis y [π] teneatis? amici, credite, disting. Marklandus opp. Porph. Acr. 6 pisonis F δ 1 (τ pr. l 1 et π) pisonis l 7 cui l uelut u aegri CF l' δ (v σ r τ et 3 Bland.) egrī γ u (v p. ras. cons. β' π' τ 1) tract. Vind. aegris B (a a. ras. et 1 Bland.) egris v a. ras. y [Montepessulan.] et 'egrotantibus' et 'egri' gloss. Γ in confusa annotatione; cf. Persius s. 3, 83: 'aegroti ueteris meditantur somnia' sonnia u 8 Fingenter δ 1 Finguntur B Finguntur ψ corr. (v uar.) y tractat. Vindobon. Fingentur cett. ζ' (et π; Fringeni Lips.) species γ u

reddatur formae, 'pictoribus atque poetis
quidlibet audendi semper fuit aequa potestas'. 10
scimus, et hanc neniam petimusque damusque vicissim;
sed non ut placidis coeant inmitia, non ut
serpentes aubibus geminentur, tigribus agni.
inceptis granibus plerumque et magna professis
purpureus, late qui splendeat, unus et alter 15
adsuitur pannus, cum locus et ara Dianae
et properantis aquae per amoenos ambitus agros
aut flumen Rhenum aut pluuius describitur arcus;
sed nunc non erat his locus. et fortasse cupressum
scis simulare: quid hoc, si fractis enatat expes 20

TESTIMONIA.

9 sq. 'pictoribus — potestas' Venantius Fortunatus V 4 p. 170 florileg. Nostradam. cf. Lucian. imag. 18: 'παλαιός οὗτος ὁ λόγος, ἀνευ-
θύνους εἶναι καὶ ποιητὰς καὶ γραφίτας' 11 'neniam' et 13 'gemi-
nentur' incerti exc. arg. gr. § 26 p. 207 Eichenf. et Endl. 15 sq. 'pur-
pureus — pannus' Serulus ad Aen. X 653 florileg. Nostradam. Caesarius
vita s. Engelberti ed. Boehm. II p. 295 cf. Apollin. Sidonius epist. post
e. 22: 'ut lyricus Flaccus in artis poeticae uolumine praecepit, multis
isdemque purpureis locorum communium paucis semel inchoatas materias
decenter extendit' 18 Porph.' ad c. III 4, 38 annales Stadenses a.
1224 [Pertz. XVI p. 358] 19—22 om. 'si — piugitur' florileg. Nostra-
dam. 20 sq. huc respexisse uidetur Persius 1, 88 sq.: 'cantas cum
fracta te in trabe pictam ex umero portes' 20 'exspes' incerti ex-
cerpta argumenti grammatici § 26 p. 207 Eichenf. et Eudlieb.

VARIA LECTIO.

9 forme γ φ pictoribus — potestas] subiectionem esse putat
Barterus 10 Quidlibet Ω' ε' (et Lips.) flor. Nostr. Quodlibet y
[π 1] Pph. Quolibet Venantius Fortunatus Scilicet Peerlkampus
audendi B 12 S, C inmitia C F δ (v τ) imitia B imitia γ
λ' u (β' σ r v cons. π'); a non liquet 13 tygribus F δ acni B
15 Purpureus δ 1 16 Adsuitur B C F λ' δ (v a) Pph. Assui-
tur γ λ corr. u ε'' Pf. florileg. Nostradam. diane ψ 17 et]
Aut σ amēnos u 18 rhenum γ B C δ λ' 2 ε' (et Lips.) Porph.
ad c. III 4, 38 renum λ (l 2) Pf. renum F λ' (et π) rheni u y reni v y
Albertus rhenus y [Sorbonens.]. 'non dixit genere masculino Rhenus, sed
neutro hoc Rhenum . . .' Porph.' ad h. u. cons. Acr. item gcnus neu-
trum testatur Porph.' ad c. III 4, 38 aut fluuius F 1 λ' 1 δ 1 (x pr. et π)
Porph. ad c. III 4, 38 aut pluuius cett. F 2 λ' 2 ε' (et Lips.) Porf. ad
c. III 4, 38 19 Sed Ω' ε' u nē B nec non flor. Nostr. 20 simi-
lare B y simulare cett. ε'' Pph. Diomed. tractat. Vindob. flor. Nostr.
quid hoc, si, ut fractis innatet expes nauibus, aere dato quis plu-

nauibus, aere dato qui pingitur? amphora coepit
 institui: currente rota cur urceus exit?
 denique sit quiduis simplex dumtaxat et unum.
 maxima pars natum, pater et iuvenes patre digni,
 decipimur specie recti: brevis esse laboro, 25
 obscurus fio; sectantem leuia nerui

TESTIMONIA.

21 sq. 'amphora — exit?' Hieronym. ep. ad Marcellam 27, 3 flor. Paris. 8069 floril. Cusanum C. 14. annales s. Disibodi a. 1090 [Pertz. XVII p. 12] chronic. a. 1150 [Pertz. VIII p. 246] cf. Hieronymus epist. 107 ad Lactam 3: 'paeno lapsus sum ad aliam materiam et currente rota, dum urceum facere cogito, amphoram finxit manus'. Apollinaris Sidonius epist. VIII 16: 'secundum regulas Flacci ubi amphora coepit institui urceus potius exisse uideatur'. Regino Prumiensis de harmonica institutione 17 [I p. 244 Gerbert.]: 'currente rota amphora cepit institui: cur urceus exit?' 23 cf. seabasis captini uu. 719 sq. 'fiat nelle tuum, simplex dumtaxat et unum, sit fixum quod uis, sit uiax gratia nobis' uu. 25—31 florileg. Nostradam. 25 sq. 'cui contraria est ea, qua sit ex uicino transitus ad diuersa ut similia: brevis esse laboro, obscurus fio et quae secuntur' Quintil. VIII 3, 65 idemque VIII 3, 82: 'βραχυλογία male imitantes sequitur obscuritas' cf. Ausonius epist. 19 post n. 10 p. 267 Bipont.: 'iucundissimum poema . . . in epitomen coegisti tanta elegantia, solus ut mihi uidere assectus, quod contra rerum naturam est, breuitas ut obscura non esset'

VARIA LECTIO.

gitur Peerlkampus quid] qd = quod C expes B C λ δ 1 u pr. (σ et π Lips. 2) tractat. Vindobon. expes γ u corr. δ 2 (ν τ 2 v et β) expers F δ 1 ut uid. λ uar. (τ 1 ut uid. l r 1 et π Fran. 1) a non liqu. (expres Lips. 1) 21 pingitur ψ (r 1 ut uid.) y Anfora flor. Cus. cepit u cepit F 22 non post institui, sed post rota interpung. γ ω [Lips. 1498] Doederlinus opp. florileg. Cusan. uu. 23—31 del. Gruppens 23 sit] omis. B quiduis Bcnθ. quid uis ψ corr. (r 2 in marg.) quod uis γ B C F λ' u (β' ν σ r 1 ut uid. v) quoduis δ (π' τ a r 2) dumtaxat B dumtaxat uel dum taxat cell'. tractat. Vindobon. item inscript. aevi Augustani [Orell. 6428] Traiani [Orell. 6857] Deciani [Orell. 5534] 25 specie (spetle γ u) recti Ω' ε'' tractat. Vindob. flor. Nostr. recti specie τ 26 leuia Ω' ε'' Porph.' Acr. tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. lenia y [2 codd. Parisini (?) cod. Achillis Statii] Bentleius Peerlkampus Stallbaumius alii; ceterum ipse Bentleius in curis nouissimis rursus praetulit leuia, quod rectissime interpretatur Ranler [Dichtkunst des Horaz² p. 19]: 'ein Autor, der zu sehr feilt, zu sehr poliert, nützt sein Werk ab und benimmt ihm die Nerven' cf. epist. II 1, 51: 'leuiter' leniter v et Iacobi disputationem de usu uocabulorum leuis et lenis apud portas Latinos, Numburg. 1836 p. 17

deficiunt animique; professus grandia turget;
 serpit humi tutus nimium timidusque procellae;
 qui uariare cupit rem prodigialiter unam,
 delphinum siluis adpingit, fluctibus aprum. 30
 in uitium ducit culpae fuga, si caret arte.
 Aemilium circa ludum faber imus et unguis
 exprimet et mollis imitabitur aere capillos,
 infelix operis summa, quia ponere totum
 nesciet: hunc ego me, siquid componere curem, 35
 non magis esse uelim, quam naso uiuere prauo,

TESTIMONIA.

30 cf. nita Benedicti abbatis Clusensis prolog. [Pertz, XIII = XII p. 197]: 'sed ne iam uidear delphinum siluis appingere, fluctibus aprum'
 32—37 Ioannes Saresberiensis polier. prolog. l. VI 32 'Aemilium ludum' et 35 'hunc' incerti exc. arg. gr. § 51 p. 210 Eichenf. et Endl.
 33 'et — capillos' Scruius ad Aen. VI 848

VARIA LECTIO.

27 ^{ur} //get λ: turget l turget τ 28 tutus r y cautus *Peerlkam-*
pus opp. Ω' ε'' tractat. *Vindobon. florileg. Nostradam. timusq. C*
 29 uiam Ω' ε'' *Pph.' tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. una*
Praediconius 30 Delphinū F Delphinū B adpingit γ F λ' δ (v a
 v et π) tractat. *Vindobon. appingit C u ε' (et Lips.) florileg. Nostrad.*
 appingit B n. 31 det. *Ribbeckius* 31 in uitum γ culpae ducit u y
 ducit culpae cett. ε'' cons. *flor. Nostr.* 32 Aemeliū C Aemi//lium λ
 fabrum *Cunninghamus* imus δ imus cett. *Pph. Porph. Acr.*
tractat. Vindobon. 'his demonstrat aenarium fuisse fabrum iuum (Vnus
Porf.) hoc est in angulo iudi tabernam habentem' *Porph.' unus r i*
ut uid. (sed cf. uar. lect. u. 152) y [3 codd. Bentlei 6 Fene aliquot
Marciliū et Valarti] Pf. Ioannes Saresberiensis Beulleius (faber, unus
Bentl.) cum plerisque qui post eum Hor. eliderunt: at notum Ho-
ratio intra decem uersus uocabulum unus ter imputare: iuum contra-
rium esse existimo summo siue optimo; inritus Horkelius fabri manus
Peerlkampus unguis γ i B (π' a cons. r) unguis cett. ε'' u. 33
 omis. τ i aut pr., add. ab altera manu in marg. τ 33 mollis γ i
 B C λ' δ (π' a) y molles F u γ 2 ε' aere] arte *Wernsdorffius ad*
Lucil. Actn. 589 post u. 33 uersum exeidisse putat *Lehrsius*
 34 operis, summa, interp. *Bentl.* summa δ i quia q B 35 Nescit
 B Nescit C Nesciet cett. ε' Nesciat β' i σ pr. // // λ egomet F a.
 ras. δ i (τ r i v) componere F λ u (v r et β) componere cett. ε' (et
Fran.) eurg B 36 naso uiuere p: Ω' ε'' *Io. Saresber. prauo*
 uiuere naso γ ω p//rauo λ prauo δ prauo cett. ε' (et Lips.) *Io. Sar.*

spectandum nigris oculis nigroque capillo.
 sumite materiam uestris, qui scribitis, aequam
 uiribus et uersate diu, quid ferre recusent,
 quid ualeant umeri. cui lecta potenter erit res, 40
 nec facundia deseret hunc nec lucidus ordo.
 ordinis haec uirtus erit et uenus, aut ego fallor,
 ut iam nunc dicat iam nunc debentia dici,
 pleraque differat et praesens in tempus omittat;

TESTIMONIA.

38—41 florileg. Nostradam. Reineri de ineptiis cuiusdam idiotae libellus 2 [mon. Germ. SS. XX p. 601] 38—40 'sumite — humeri' Reineri uita Euracii prol. [mon. Germ. SS. XX p. 562] 38 sq. tractat. Viudobonensis ad u. 189: 'dixit superius, ut quisquis sumat materiam suis uiribus aequam', 309: 'dixit enim superius: sumite materiam et cet.' 39 sq. cf. uita Benedicti Cluseusis l. c.: 'ego solus noui, mei quid ualeant humeri, quid ferre recusent' 42 'ordinis — uenus' Porph. ad c. I 30, 7 42 'uenus' incerti excerpta arg. gr. § 51 p. 210 Eichenf. et Endl. 43 sq. Sernius ad Aen. prooem. 43 Willelmus uita s. Thomae [Giles. II p. 316]: 'nec artificialiter iuxta poetam: uenue iam dicam nunc iam debentia dici'

VARIA LECTIO.

prano l y paruo v i uar. y [π i aut pr.] torto y [Bruxell.; Basil. l gloss. pro interpretat.] 37 Spectatum y nigroue B C nigroque cett. 'ς' Acr. post u. 37 uersus 136—152 ponit Lehrsius 38 materiam] lā mīr B opp. tractat. Vindobon. ad h. u. et ad uu. 189 et 308 flor. Nostr. 40 Quid δ umeri a humeri δ humeri cett. 'ς' florileg. Nostradam. potenter Ω' 'ς' Pph. Porph. Acr. tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. Rainerus, huc respexit Cassiodorius de diu. lect. 5: 'secundus liber Salomonis . . . a beato Hieronymo potenter expositus est' pndenter y [1 cod. Combei] Marklandus; potenter = κατὰ τὸ δυνατόν 41 facunda B deseret Ω' 'ς' (et π) deserit ν σ τ pr. (et Lips.) flor. Nostr. licet δ i 42 Ordines γ pr. et] omis. δ i aut γ δ p. ras. (β' ν π' σ τ α) Pph. Acr. tractat. Vindobon. haut C ψ (v) haud B φ δ i u (r i) hau l aud l ut uid.; Ouid. metam. l 607: 'aut ego fallor' 43 ut] Aut F i l i δ i (π' i τ i r i et Fran. i) opp. tract. Vind. iam nō dicat y non debentia y [Sorb. p. ras.] ω Peetkampus dici] dī = dicit B post dicat interpunxit Bentl.; plerique cum Lambino post dici distinguunt; codd. uariant: cf. Pers. s. 5, 109 sq.: 'es modicus uoti? presso lare? dulcis amicus? iam nunc astringas, iam nunc granaria laxes?'

† qu; 44 Pleraq; B reliqua Schneideminus philol. X 362 presens γ φ tempore δ 2, δ i recte

hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor. 45
in uerbis etiam tenuis cautusque serendis
dixeris egregie, notum si callida uerbum
reddiderit inuictura *nouum. si forte *necesset,
iudiciis monstrare recentibus abdita rerum,
fingere cinctutis non exaudita Cethegis 50
continget dabiturque licentia sumpta pudenter.
et noua fictaque nuper habebunt uerba fidem, si
Graeco fonte cadent parce detorta. quid autem
Caecilio Plautoque dabit Romanus adeptum
Vergilio Varioque? ego cur, acquirere pauca 55

TESTIMONIA.

45 Seruius ad georg. II 475 ad Aen. IIII 412, 415 un. 47—51
florileg. Nostradam. 47 sq. 'dixeris — nouum' Priscianus instit.
XVIII 12, tot historia pontificalis 12 [mon. Germ. SS. XX 526]
cf. Persius s. 5, 14: 'uerba togae sequeris inuictura callidus acri'
50 schol. Lucan. II 543, glossarium Mai [classie. anct. VIII 130]
'cinctutis' incerti exc. gramm. § 51 p. 210 Eichenf. et Endl. 52 sq.
'et — detorta' Seruius nolgatus ad Aen. IIII 34 55 sq. 'ego — in-
uideor' Priscianus instit. XVIII 18, 138

VARIA LECTIO.

u. 45 post u. 46 ponunt Bentleius et post hunc plerique, repu-
gnante Spengelio philol. XVIII 96 et opp. Acr. tractat. Vindobon.;
Horatio abiudicat u. 45 Hammersteinus 45 spernet B C spernat
cett. 's' sperat r i 47 Dixerit B opp. tract. Vind. egregie C
48 nouum Ω' s' τ in ras. necesse, om. est a necesse e ē s
49 iuditiis u monstrare Ω' s' tract. Vind. flor. Nostr. formare
Pf. forma Pph. rerum B C (a i ut uid.) y [Mellic. i Zulich. alii]
flor. Nostr. rerum et γ F λ' δ u s' (et omn. Cruqu.) tract. Vind.
50 cinctutis λ pr. u Pf. non] nos B post Cethegis duo
puncta ponit Lambinus 51 prudenti δ i (v i v) 52 factaque y
[G. Fabricii codd.] Bentleius opp. Ω' s' Pph. Acr. tractat. Vind.
post u. 52 uersum excidisse putat Lehrsius 53 Graeco B Pph. Greco
cett. cantant γ C 2 (v a r et β) Pf. gloss. I' Seru. cadent cett. (π' s
τ v et Fran. omn. Bland.) Pph. Acr. interpr.: 'si . . . translatu fue-
rint' tractat. Vindobon. Bentleius cadunt y ^{te} parce arte B
autem? interp. Ribbeckius 54 Cecilio F λ' δ u dabit Ω' s' (et
omn. codd. Cr.) tract. Vind. dabat y dedit y 'dabit] p dedit . . .
gloss. I' adeptum B C 55 Vergilio γ Vigilio C Virgilio cett. 's'
uario γ B C (π' a r i ut uid.) Acr. tract. Vind. uario cett. 's' ad-
quirere Ω' s' Pph. Priscian. nequirere τ (et Fran.) acquirere s

si possum, inuideor, cum lingua Catonis et Enni
sermone patrium ditauerit et noua rerum
nomina protulerit? licuit semperque licebit
signatum praesente nota producere nomen.
ut siluae foliis pronos mutantur in annos,
prima cadunt: ita uerborum uetus interit aetas,
et inuenum ritu florent modo nata uigentque.

60

TESTIMONIA.

56 'ut in arte poetica: inuideor (φ)θονοῦμαι' schol. I' epist. I 5, 21. 'innideor' Pseudoaugustinus de grammatica c. 15 58—63: 'Licuit — nostraque' flor. Nostr. 60—62 Diomodes p. 400 K. 'Valerius . . . Horatium dixisse ait: ut siluae flores pronos mutantur in annos et prima cadunt, ita uerborum uetus interit (. . . rat' cod.) aetas, et noua inuenum ritu florent modo nata uigentque (motat augmentq; cod.) et rel.' excerpt. ex comm. in Donat. uol. V p. 326 K. ex cod. Laurentino saec. VIII] 60 sq. cf. Hieronymus praefat. ad II. libr. Osee [Vallars. VI p. 54]: 'postquam autem reuersa fuerit terra in terram suam et tui nos qui scribimus, quam eos qui de nobis iudicant, pallida mors [Hor. c. I 4, 13] subtraxerit et alia uenerit generatio primisque foliis uirens silua succreuerit, tunc sine nominum dignitate sola indicantur ingeuia'

62 cf. Terentius Scarrus apud Gaiumfredum p. 19 [classie. auct. ed. Mai. V p. 150]: 'postrema aetas mundi ut disciplinam pristini saeculi, ita et sermonem fastidire coepit et noua parere uerba, quae iuuenum ritu florent et uigent'

VARIA LECTIO.

56 possum Ω' ε" Pph. Aer. Prisc. possim y enni F λ' u hennij δ 57 d noua δ 58 pretulerit y protulerit cett. ε" 59 presente u producere Ω' ε" (et omn. Cruqu.) gloss. I' florileg. Nostr. (e in ras. r) procudere y [codd. Lambini, Statii, de Nores, Luisini (?)] Bentleius nomen Ω' ε" tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. nummum Luisinus Bentleius, sed cf. Iuuenal. s. 7, 55: 'communī feriat carmen triuiale moneta' 60 ut siluae e foliis, pronos nutant ubi in annos, Mæthys silue foliis B folia in siluis Diomedes opp. Ω' ε" tractat. Vindobon. foliis silue flor. Nostr. siluae flores Valerius siluis folia Bentleius at cf. Meinck. praefat. p. XXXI [pronos] prius Bentleius per nos floril. Nostrad. pr: mut:] si commutantur Hamacherus noua progignuntur uel progenerantur Prutius mutantur C imitantur u mutantur cett. ε" tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. uiduantur y [Montepessul. uar.] conī. Bentleius nudantur y [1 cod. Fabricii] conī. Bentleius 61 Prima Ω' ε" tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. priua Bouhierus prisca Praedicowius prona Hamacherus poma Helbigius aetas] usus y [Gothanus tertius Nostradam.] 62 uigent Ω' ε" Terent. Scarrus

debemur morti nos nostraque: siue receptus
 terra Neptunus classes Aquilonibus arceat,
 regis opus sterilisue *palus diu aptaque remis 65
 uicinas urbes alit et grane sentit aratrum,
 sen cursum mutauit iniquom frugibus annis,

TESTIMONIA.

63—65 Priscianus instit. VI 16, 83 63 'debemur — nostraque'
 Seruius ad Aen. VIII 96 florilegium Parisin. 8818^a Hildebertus moral.
 philos. p. 971 Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 67. uita Adal-
 beronis c. 11 [Pertz. XIII = XII p. 134] 63 sq. 'receptus — arceat'
 Quintilianus instit. VIII 6, 23 65 'Horatius corripuit, ut: sterilisque
 diu palus aptaque remis' Seruius ad Aen. VI 107. 'sterilisque — remis'
 idem ad Aen. II 69 et Seruius Honoratus de finalibus 6 p. 452 K.

VARIA LECTIO.

tractat. Vindobon. flor. Nostr. uident y [Montepessul. uar. 1 l'atic.]
 Bentl. 63 d: m:] mutatur formam *Peerkampus* Debemur y ū
 Fl' d u s'' Pph. Acr. tractat. Vindobon. florileg. Paris. 8818^a et
 Nostradam. Prisciani codex optimus (R) uita Adalberonis Debemus
 B (r i) Pf. Prisciani cod. plerique Seruii cod. Reginensis Vincen-
 tii Debemus r Debentur Hildebertus; expressum ex Simonid. fragm. 122
 ed. Bergk. ³ p. 1159: 'θανάτω πάντες ὀφειλόμεθα' Ouid. metam.
 X 32: 'omnia debemur uobis (sc. dis inferis)' 64 classes Ω' s''

65 Regis opus Ω' s'' Acr. tractat. Vindobon. regium opus Mei-
 neckius: Ouid. fast. VI 259: 'regis opus placidi quo non metuen-
 tius ullum etc.' Auson. Mosell. 287—90: 'quis modo Sestiacum pe-
 lagus, Nephelaeides Helles aequor, Abydeni freta quis miretur ephrebi?
 quis Chalcedonio constratum ab litore pontum, regis opus magni?'
 Acr.: 'Nam regis opus est admittere terrae mare, paludes deriuare
 in terra (iutra γ ν); portus significat autem Lucrinum portum et alios
 qui manufacti sunt ab Augusto et alia regum opera; hoc est regium
 opus quod nullus facere potest nisi rex' sterilisue δ (v τ a v et π)
 Acr. ut uid. tractat. Vindobon. Bentl. sterelisue γ sterilisque B C F
 λ u (β' σ 1 ut uid. r 1 et Lips.) Pph. Priscianus Seruius Honoratus et
 Seruius ad Aen. sterelisque l Pf. diu palus Ω' s'' Pf. Seruii cons.
 Pph. ('diu paulus' Pph.) testatur Priscianus palus diu I. M. Gesne-
 rus prob. Lachmann. mus. Rhcn. III 614 et ad Lucret. p. 196 et
 L. Müller. de re metr. p. 308; in τ diu supra u. scriptum est;
 palus prius *Bentleius* palus aptataque *Marcilius* palus dudum acta-
 que *Cunninghamus* palus agitataque idem palus pulsataque *Marklan-
 dus* palus olim *Peerkampus* apta Ω' s'' acta y [1 cod. Fcae]

67 motauit C opp. Pph. iniquom C omis. B iniquum cett. s''
 Pph. iniquum y [Bamb.] annis u arnis y [Doruill.]

doctus iter melius; mortalia facta peribunt:
 nedum sermonum stel honos et gratia uiuax.
 multa renascuntur quae iam cecidere, cadentque 70
 quae nunc sunt in honore uocabula, si uolet usus,
 queni penes *arbitriunst et ius et norma loquendi.
 res gestae regumque ducumque et tristia bella
 quo scribi possent numero, monstraui Homerus.
 uersibus impariter iunctis querimonia primum, 75
 post etiam *inclusast uoti sententia compos;

TESTIMONIA.

68 "... de fluuiio: doctus iter melius' Porph.' ad epist. I 14, 30
 68—72: 'Mortalia — loquendi' florileg. Nostradam. 'mortalia
 facta peribunt' florilegium Paris. 8818* Vincentius Bellouacensis spe-
 cial. histor. VII 67 69 cf. ecclasis captiui u. 720: '... sit uiuax gratia
 nobis' 70—72 Ioannes Saresberiensis metalog. I 16, III 3
 72 Ioannes Saresberiensis metalog. III 4 73 sq. Marius Victorinus
 I 12, 5 p. 66 Gaisf., Ioannes Victoriensis p. 273 B. 75 sq. Marius
 Plotius III 45 p. 258 Gaisf. Charisius p. 202 K.: 'Horatius (Persius
 cod. Neapol.) epistolarum: uersibus impariter iunctis' 'impariter...
 aduerbium... figurauit' Q. Terentius Scaurus in commentariis in ar-
 tem poeticam lib. X apud Charis. I. I.

VARIA LECTIO.

68 Inter C facta Ω' ε' (β in ras.) Acr. tract. Vind. flor. Nostr.
 cuncta y [Galeanus] Benth. 69 gracia λ 70 que iam ψ
 cadentq. C 71 nunc sunt] sunt nunc flor. Nostr. uocula B
 si Ω' ε'' tractat. Vindobon. florileg. Nostr. corr. (sed pr.) sic y
 72 arbitrum male coni. Wakefieldus: arbitrium et ius diuersa sunt apud

est
 iurisconsultos arbitriuni u arbitrium est cett.' ε'' ius Ω' ε'' (et omn.
 codd. Cruqu.) Acr. florileg. Nostradam. Ioannes Saresber. ter: nis
 τ, r non liquet Inter uu. 72 et 73 in λ minio picta extant haec

uerba (a Mauortio olim addita?): INCIPIT nUNC LOQUI DE OMNIB;
 METRIS ~ y [Taurinus] Porph.; ibidem in l haec reperiuntur: In-
 cipit modo loqui de metris eorumque repertoriis; in nonnullis codi-
 cibus u. 73 R maiore littera adpicta est 73 geste regum ducumq. γ

74 possunt numero scribi Ioann. Victorinus. possent scribi v

75 INCIPIT cod. ε: Ω' = γ B C F λ' (λ I) δ ε u: ε'' = aut
 omnes codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ τ a r v aut horum codd. ea
 pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omnes codd.
 v σ τ a r v aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones
 notantur 75 impariter C F λ δ ε u (v τ r) Pph. ipariter B impariter
 γ (β' π' σ α t v) Pf. quærimonia C queremonia ψ i aut pr. quæremo-
 nia φ prima Plotius 76 inclusa, om. est r i (et Lips. i) inclusa

quis tamen exiguos elegos emisit auctor,
 grammatici certant, et adhuc sub iudice lis est.
 Archilochum proprio rabies armavit iambo:
 hunc socci cepere pedem grandesque coturni, 80
 alternis aptum sermonibus et popularis
 uincentem streptus et natum rebus agendis.
 Musa dedit fidibus diuos puerosque deorum
 et pugilem uictorem et equom certamine primum
 et iuuenum curas et libera uina referre. 85
 descriptas seruare uices operumque colores
 cur ego si nequeo ignoroque, poeta salutor?
 cur nescire pudens praue quam discere malo?

TESTIMONIA.

77 sq. Marins Plotius III 44 77 cf. Terentianus Maurus 1721:
 'pentametrum dubitant quis primus finxerit auctor, quidam non dubi-
 tant dicere Calliuom' 78 'certant — est' annales Stadenses a. 1224
 [Pertz. XVI p. 358] 'et — est' Vincentius Bellouacensis specul.
 histor. VII 67 chronie. Magni Presb. a. 1209 [Pertz. XVII p. 526]
 79—82 Porphyrius interpolatus, non codd., ad c. I 16, 2 79 nescio au-
 tē respexit Apollin. Sidonius c. 9, 211: 'non laesi Archilochi feros
 iambos' 85 cf. Statius s. I 6, 41: 'non sic libera nina tunc flue-
 bant' 86 Acr. ad u. 89 88 Hieronymus contra Ruffinum lib. I c. 17
 [Vallars. II p. 473^c]: 'nec Horatium audinnt commonentem: cur —
 malo' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

$\Omega' = \gamma B C F \lambda' (\lambda l) \delta \varepsilon u; \xi'' = \text{aut omnes codd. } \beta' (\beta \text{ Fran.})$
 $\nu \pi' (\pi \text{ Lips.}) \sigma \tau a r v \text{ aut horum codd. ca pars ex quibus non aliae}$
 $\text{lectiones notantur; } \xi = \text{aut omnes codd. } \nu \sigma \tau a r v \text{ aut horum}$
 $\text{codd. ca pars ex quibus non aliae lectiones notantur}$
 est $\gamma B C \varepsilon F 2 \delta 2 (\beta' \nu \sigma a 2 \text{ et Lips. } 2) \text{ gloss. } \Gamma' \text{ tractat. Vindobon.}$
 iuncta est $u (v) y$ iunctis $F 1$ ut uid. $\lambda' \delta 1 u \text{ uar. } (\tau \text{ et } \pi \text{ corr.}; \text{ iunctus}$
 $\pi \text{ pr.}) a 1 \text{ non liquet compos } \lambda u \text{ compos cett. } \xi'' 78 \text{ Gramatici } \delta$
 $u. 79 \text{ omis. } \lambda' 1 \text{ add. } \lambda' 2 79 \text{ Archilochum } C \delta \varepsilon u \lambda' 2$
 armalit $B 80 \text{ coepere } \gamma \text{ pr. } F \lambda' \delta \varepsilon \text{ grandescq. omis. } \varepsilon \text{ pr.}$
 coturni $\Omega' \xi' Pf. \text{ cons. } \pi' l r \text{ om. Pph. } 81 \text{ popularis } B C (\pi' r) Pph.$
 populares cett. $\xi' Pf. \text{ popularis } y [\text{Montepessulan.}] 83 \text{ Musa } \delta$
 diuus $\tau \text{ pr. } 84 \text{ equo } C \text{ equum cett. } \xi' \text{ 'equom' Vergil. georg.}$
 $l 13 86 \text{ Descripta } \gamma 1 \text{ Descriptas cett. } \xi'' Pph' \text{ Acr. tractat. Vin-}$
 dōbon. nescio an erat corrigendum descriptas cf. c. II 13, 23; gloss. γ
 interpret.: 'diuisas, distributas a me' 'descriptas seruare uices' hoc
 est ordinem per species signorum (γ singulorum), quare poeta dicitur

versibus exponi tragicis res comica non * uult:
 indignatur item prinatis ac prope sorco 90
 dignis carminibus narrari cena Thyestae.
 singula quaeque locum teneant sortita decenter.
 interdum tamen et uocem comoedia tollit,
 iratusque Chremes tumido delitigat ore;
 et tragicus plerumque dolet sermone pedestri 95
 Telephus et Peleus, cum pauper et exul uterque
 proicit ampullas et sesquipedalia uerba,
 si curat cor spectantis tetigisse querella.

TESTIMONIA.

90 sq. Marini Plotius IIII 8 p. 269 Gaisf. 92 florileg. Nostradam. Ioannes Saresberiensis polier. I 4 metalog. II 19 93 Donatus ad Terent. adelph. V 3, 3 sq. 94 Hieronymus epist. 54 ad Furiam 2 [Val-lars. I p. 282^e] 97 'ut superius (sup̄ Barcin.): proicit (prospicit γ pro hic Barcin.) ampullas' schol. I' epist. I 3, 14

VARIA LECTIO.

89 uersibus] uerbis Woelfflinus uult Ω' ε'' 91 cena B C u caena cett. thyestae v (et π) y thieste γ C thyreste B thiestae cett. u. 92 del. Prinzus et Ribbeckius 92 decentem B y [V' cum al. Cruquiano et Vigorniensis] tractat. Vindobon. Benth. ducenī C, C 1 ducem ut uid.: decenter cett. ε'' florileg. Nostradam. Ioannes Saresber. bis 93 cōmedia C comedia δ 1 ε u conmedia λ 94 Iratus, om. que, ε cremes γ chremes C tumido γ delitigat] dilitigat ψ pr. desaeuit Hieronymus 95 ueteres editores et aliquot recentiores cum codd. quibusdam post pedestri interpungunt et tragicum intellegunt pro tragico actore uel pro scriptore tragœdiarum. ita uero particula 'cum' sine uerbo posita caset; at multa melius ea cum uerbo 'proicit' iungitur et adiectiuum 'tragicus' cum Telepho et Peleo. sic et Hor. s. II 5, 91 de 'Dauid comico' et Cic. in Pison. 20, 47 de 'tragicu illo Oreste aut Athamonte' locuntur ac uere poetice Flaccus a comoedia ad tragœdiam ita transit, ut, quem forte commemorauit, Chremeti comico tragicos illos Telephum Pelcumque opponat 96 Thelephus F (σ l et β Lips.); Telephus ε sed in ε η uidetur fuisse nota scholii quod nunc euauit; cf. u. 104: 'Telephe' et apparat. eritic. epist. I 11, 13 aut Peleus Benthicus cum] nec Prinzus 97 Proicit Ω' ε'' Pph. schol. I' (v) epist. I 3, 14 Proicit τ Pf. sesquipedalia v y 98 curas u (v) y [Basil. I a 1. n. Montepessul. Parisin. 8214. 8216, 8219 pr. Taurinens. 2 uar.] idem con. Peerlk. curat cett. u uar. ε'' Porph. Acr. gloss. I' tract. Vind. cura l 1 spectantis C tetigisse] ab alt. m. in lacuna ψ querella C a. ras. δ ε (a et β Fran.

non satis est pulchra esse poemata: dulcia sunt
et quocumque uolent animum auditoris agunto. 100
ut ridentibus adrident, ita flentibus adsunt
humani uultus: si uis me flere, dolendum est
primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia laedent,
Telephe uel Peleu; male si mandata loqueris,

TESTIMONIA.

uu. 99—103 florileg. Nostradam. 99 Adae de Fulda musicae pars
secunda c. 11 [III p. 353 Gerbert.] 100 Seruius [Sergius] comm. in
Donatum p. 415 K. 101—103 'ut — tibi ipsi' Vincentius Belloua-
censis specul. histor. VII 67 101 sq. cf. Senec. de ira II 2, 5: 'inde
est quod adridemus ridentibus et contristat nos turba maerentium' de
clementia II 6, 4: 'semper adridere ridentibus' 102 sq. 'si uis —
tibi' Ioannes Saresberiensis metal. I 17 uu. 104—111: 'Male si —
lingua' florileg. Nostradam. 104 sq. 'male — ridebo' Ioannes
Saresberiensis metalog. I 17

VARIA LECTIO.

corr.) y [Taur. 1 Foss.] querella y [π] querela φ querila C p. ras.
querela cett.' ε (et Lips.) 99 pulcra ε u flor. Nostr. Adam pura y
opp. tractat. Vindobon. non improb. Bentl. uu. 100 sq. omis. τ 1,
add. τ 2 in marg. 100 uolent γ B C ε (β' v a r et Lips.) Aer. Ser-
uius tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. uolunt F λ' δ u (σ et π)
uolunt v 101 adrident C F (a et π) arident cett.' ε' (et Lips.) flori-
leg. Nostradam. adsunt F ε u (β' a r et π) florileg. Nostradam.
assunt cett.' ε (et Lips.) adflent grammaticus anonymus bibliothecae
Vigorniensis Bentleius opp. Aer. gloss. I' interpr.: 'in praesto sunt; .
praeterea iure κακοφωνίας argueretur Horatius, si scripisset: 'flenti-
bus adflent humani uultus; si uis me flere, dolendum est' et cf.
u. 204: 'adspirare et adesse choris' et epist. I 17, 57 et Lucret. I 178.
adsint uel assint y [Gronou. 2 Nostrad. Regin. 1 Taur. 2 codd. Bentlei
Combei Fene Oberlini] ω Vincentius adflant y [codd. Marcellii (?)]
102 uolunt C uultus cett.' ε'' florileg. Nostradam. si me uis flere
Vincentius opp. florileg. Nostradam. me nisse dolere? Peertkampus
dolendum C 103 tū B C tunc cett.' ε'' Pph.' florileg. Nostra-
dam. defendit Doederlinus epist. II p. 109 'cnn' pro 'tūm' Porph.
in interpret. nunc τ pr. laedent B F (π'a) Pph.' ledent γ C δ ε
u λ p. ras. et corr. ε' floril. Nostr. ledunt λ' loeden τ uu. 104
— 195 DEFICIT cod. v; ε'' = aut omnes codd. β' (β Fran.) π'
(π Lips.) σ τ a r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae
lectiones notantur; ε = aut omnes codd. σ τ a r v (l) aut horum
codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur 104 Telefe B
male] mala τ 1 r (et π) y opp. schol. γ tractat. Vindobon. florileg'
Nostradam. Ioann. Saresber. loqueris v

ant dormitabo aut ridebo. tristia maestum 105
 uoltum uerba decent, iratum plena minarum,
 ludentem lasciuia, seuerum seria dictu.
 format enim natura prius nos intus ad omnem
 fortunarum habitum; iuuat aut impellit ad iram,
 aut ad humum maerore graui deducit et angit; 110
 post effert animi motus interprete lingua.
 si dicentis erunt fortunis absona dicta,
 Romani tollent equites peditesque cachinnum.
 intererit multum, diuosne loquatur an heros,

TESTIMONIA.

105—117 'tristia — agelli' Hildebertus moral. philos. p. 984
 105—107 'tristia — dictum (sic)' florilegium Paris. 8069 105 sq.
 'tristia mestum uultum uerba decent' Vincentius Bellouacensis specul.
 histor. VII 67 Ioannes Victoriensis V 9 p. 411 B. 106 Conradi de
 Fabaria casus s. Galli c. 11 [Pertz. II p. 174] 'uultum uerba
 decent' florilegium Paris. 8818^a 108—111 Ioannes Saresberiensis
 metalog. I 17 113 florilegium Cusanum C 14 ex Pph. non ex Hor.
 un. 114—124 florileg. Nostradam. 114—116 'intererit —
 feruidus' Seruius interpolatus (saec. XV) ad Aen. XII 18

VARIA LECTIO.

105 donitabo C tristitia γ maestum BF λ' δ (a) moestum γ
 mestum cett. §" 106 uerba decent uultum Hildebertus opp. florileg.
 Parisin. 8069. 8818^a Nostradam. lactum urbana decent Peerkampus
 Voltum C Vultum cett. §" flor. 8069. 8818^a Nostr.
 decent] delectent flor. 8069 plena om. δ 1 107 lasciuia ε γ -
 108 pri^{us} nos λ 109 aut] atq. τ opp. tractat. Vind. flor. Nostr.
 impellit CF λ (τ) impellit cett. §" impelit florileg. Nostradam.
 110 umā λ 1 maerore B γ moerore γ uerore cett. §" deducit]
 littera e euauit δ 111 effert γ C δ ε u F 2 λ 2 (σ τ 2 a r v et β 2
 Fran. Lips.) Acr. gloss. F tractat. Vindobon. Ioann. Saresber. efferet
 B effere florileg. Nostrad. (om. β 1) et certi F 1 λ' (τ 1 et π) gloss. l:
 's. sunt' inip̄re C 113 Romani ε equites peditesque Ω' §"
 Pph. florileg. Cusanum e. p. q. tractat. Vind. hanc formulam alius
 serio usitatam hic ut apud Plautum Poenul. II 4, 10: 'quoduis genus
 ibi hominum uideas, quasi Aeheruntem ueneris: equitem peditem, liber-
 tium, furem an fugitum uelis' non sine ioco dictam accipe. Bentlei
 coniectura: 'equitesque patresque' compluribus de causis improbanda
 uideatur. Porph.: 'ridebit equester ordo et plebs' cachinnū s
 chachinū λ 114 diuosne BC (et 2 Bland.) diuosne γ 1 F 1 λ' δ u
 §' (et 1 Bland.) Pph. tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. Bentl.
 diuosq. ε diuosne γ 2 F 2 (β' σ τ 2 v) Seruius interpolatus et Hilde-

maturusne senex an adhuc florente iuuenta 115
feruidus, et matrona potens an sedula nutrix,
mercatorne uagus cultorne uirentis agelli,
Colchus an Assyrius, Thebis nutritus an Argis.
aut famam sequere aut sibi conuenientia finge.
scriptor honoratum si forte reponis Achillem, 120

TESTIMONIA.

116 cf. Aulien. progn. 468: 'sique sues lentae, si lanae sedula
nutrix' 117 cf. Ouid. fast. V 499: 'forte senex Ilyrius angusti
cultor agelli' 120 'ponere dicit scribero, ut Horatius; scriptor
— Achillem' schol. Pers. 1, 70 'si — Achillen' Porph. ad art.
poet. 190

VARIA LECTIO.

bertus: 'unicuique personae actus aptandus est cum discretionē, ut
appareat, utrum deus loquatur an quilibet uirorum fortiam; et sic
d :: :: intellegendum' schol. ε Dausne loquatur herusne Lan-
dinus Dausne loquatur Eroone Lambinus diuesne loquatur an Irus
(hirus) Erasmus hēros B heros cett. 'ε' 115 Maturusne uel
Maturus ne Ω' ε'' florileg. Nostradam. Maturus ue v y maturusne
Hildebertus 116 et] an u (v) y ω florileg. Nostradam. Hildeber-
tus opp. cett. u uar. ε'' potens Ω' ε'' tractat. Vindobon. florileg.
Nostradam. parens y Fea, sed cf. Iuuenal. 1, 69: 'occurrit matrona
potens' 117 Mercatorne uel Mercator ne Ω' ε'' florileg. Nostra-
dam. Mercator ue v y mercatorne Hildebertus cultorne Hildeber-
tus opp. florileg. Nostradam. uirentis B C ε (σ τ z a r v et Lips.)
tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. uigentis γ F λ' δ u (β' τ ι
et π 1 Bland.) omis. Hildebertus 'florentis feracis' gloss. Γ

118 assyrius B (β') asyrius λ assirius γ C F u asirius ε asyr^{us} δ
agris C 119 sequere] si qre B conuenientia λ conuenientia φ
119 sq. finge scriptor, disting. ω Bentl., sed superuacuum erit 'scri-
ptor', si cum antecedentibus iunxeris; sin cum sequentibus, minime: quippe
quo impediatur, quominus uocem reponere ad actorem referamus
120 honoratus. Bouhierus Homereum Bentleius Homericum Bache-
lerus opp. Ω' ε'' Pph. tractat. Vindobon. schol. Pers. florileg. No-
stradam.; nec scholiastas Horati Homericum legisse, quod quidem Bent-
leius contendit, ex eorum uerbis apparet: hi enim non 'Homericum' sed
praepositionem re in reponis spectantes sic interpretantur: 'reponi igitur
id est itidem scribi; si ergo Achillem de quo semel Homerus scrip-
sit, uelis scribere, debes talem facere, qualem Homerus ostendit.
reponis id est ad imitationem Homeri scribis' schol. γ, idem alt.
loco: 'honoratum id est illustrem, honoris plenum' uide etiam Doe-
derlin. epist. II p. 110 sq. achillen F λ' Pph. opp. Pf. floril. Nostr.

impiger, iracundus, inexorabilis, acer
iura neget sibi nata, nihil non arroget armis.
sit Medea ferox inuictaque, flebilis Ino,
perfidus Ixion, Io uaga, tristis Orestes.
siquid inexpertum scaenae committis et audes 125
personam formare nouam, seruetur ad inuium
qualis ab incepto processerit, et sibi constet.
difficile est proprie communia dicere; tuque
rectius Iliacum carmen deducis in actus,
quam si proferres ignota indictaque primus. 130
publica materies priuati iuris erit, si
non circa uileni patulumque moraberis orbem,
nec uerbo uerbum curabis reddere fidus

TESTIMONIA.

122 'iura — nata' Sernius ad Aen. II 29 124 cf. Ouidius trist.
I 5, 22: 'fecerunt furiae, tristis Oresta, tuae' 126 sq. 'hoc praeci-
puit Horatius in arte poetica: seruetur — constet' Sernius ad Aen.
VI 176 interpolatus (saec. XV) 126 'seruetur ad inuium' eebasis ca-
ptiui u. 830 uu. 128—135 florileg. Nostradam. 133 sq. 'nec

VARIA LECTIO.

121 Impiger *F* ε florileg. Nostradam. ipiger *B* Impiger cett.' ε''
Impier τ 122 sibi negat τ negat λ' δ (τ i r et Lips.) tractat.
Vind. neget cett. ε' flor. Nostr. nichil u adrog& *F* arroget cett.'
ε'' tract. Vind. flor. Nostr. arrogat τ i 123 media *B* λ pr. Ino,
in in ras. λ 124 Ixionia vaga *C* horrestes δ horestes ε
125 scaenae *B C* λ' δ (σ a) scenae cett. ε cōmitis *C* 127 in-
coepto δ 128 'tuque] hoc interrogatiue ait: at enim dicunt difficile
esse communia propriis explicare uerbis' schol. *I*; Ribbeckius inter
dicere et tuque haec interpolat: 'uerum quae placeant raro contingit
ingere' proprię *B* δ a. ras. ut uid. dicere communia u pr.
129 deducis carm u carnen deducis λ carmen deducis cett.' ε'' floril.
Nostrad. carmen didacia y *F*ea deduxes Botheus 130 quam sic
Botheus opp. etiam florileg. Nostrad. proferre sicnota λ pr. pri-
mis γ 131 Publica y uu. 132—137 ex parte tantum liquent
in *C* u. 132 delet Lehrsius 132 Nec ω opp. *Pph.* florileg.
Nostradam. orb :: ε orbem. interpungit Doederlinus
133 uerbo uerbum γ *B F* λ' δ ε u ε'' *Pph.* uerbum uerbo *C* (σ) y
Hieronymus Sernius utrobique florileg. Nostradam., praetulit Bent-
leius: sed haec lectio prozam sapit cf. Boetium (quem iam tract. Vin-
dobon. laudat) in Porphyrium I p. 46: '... uereor ne subierim fidi

interpres, nec desilies imitator in artum,
unde pedem proferre pudor uelut aut operis lex. 135
nec sic incipies, ut scriptor cyclicus olim:
'fortunam Priami cantabo et nobile bellum'.
quid dignum tanto feret hic promissor hialu?
parturient montes, nascetur ridiculus mus.

TESTIMONIA.

— interpres¹ Seruius ad Aen. I 223. XI 1. Hieronymus epist. 57 ad Pam-
machium 5 [Vallars. I p. 309^a], hic praemissis: 'sed et Horatius uir
acutus et doctus hoc idem in arte poetica erudito interpreti prae-
cipit' 134 'nec — artum' tractat. Vindobon. ad art. poet. u. 149

138 sq. florileg. Nostradam. Vincentius Bellouacensis specul. histor.
VII 67 138 cf. Quintilianus instit. I 5, 6: 'occurrat mihi forsitan ali-
quis: quid hic promisso tanti operis dignum?' Petrus Cluniacensis
epist. III 17 [biblioth. Cluniae, p. 829^a]: 'sed ne do his illud usitatum
dicatur: quid — hialu?' 139 Hieronymus aduers. Iovinianum lib. I 1
[Vallars. II p. 238^a] Probus eath. p. 25 K. florilegium Paris. 8818^a flo-
rilegium Cusanum C 14 Seruius ad Aen. VIII 83. uita Wolfhelmi ab-
batis Brunwilarensis c. 11 [Pertz, XIII = XII p. 186] Gunzo Noua-

VARIA LECTIO.

interpretis culpam, cum uerbum uerbo expressum comparatumque red-
diderim² nec minus hoc altera: uerbum e (ex tractat. Vindobon.)
nerbo y [Montepessulan.] schol. e et tractat. Vindobon. pro inter-
pretatione 134 disilies B dissilies C imitatur γ 1 arcum u
(a 1 ?) artum cett. γ' (et π) tractat. Vind. arcum r 1 (et Lips. 1) flor.
Nostrad. 135—137 initia euauerunt in C u. 135 delet
Lehrsius 135 pudor proferre pedem y [Sorbonens.] referre pudor
uelut v opp. etiam florileg. Nostradam. nu. 136—152 post n. 37
ponit Lehrsius 136 y [Montepessulan.] in marg.: '† nec uicini
capies quod scriptor' sic φ 2, φ 1 euauit ut] omis. γ 1
cyclicus y B C F λ' e (β' a ciclycus r) tractat. Vindobon. ciclicus δ
(π' τ v) Acr. ciclicus u ciclius σ y [Reginens. pr. cons. Parisin. 8219
Vossian. II] Cyclius praetuli Bentleius; formam κύκλιος pro κυκλι-
ζός praeter Pollianum anthol. Pal. XI 130, 1. nemo exhibet: Pol-
lianus autem ea propter εὐφραντα usum esse Welckerus demonstrauit

cycl. epic. p. 117 137 cantabo et] cantarat B bellum y [No-
stradam.] 138 dignum feret hic tanto y [Valentian.] dignum feret
tanto C dignum tanto feret cett. γ'' floril. Nostrad. tanto dignum y
Petrus Cluniacensis fieret Vincentius 139 Parturient Ω' γ'
Pph. Acr. tractat. Vindobon. Probus Seruius florilegia Paris. 8818^a
Cusanum Nostradam. Vincentius uita Wolfhelmi Iohannes de Mon-
sterolio Partuent r 1 Parturi/ent y [β] Parturiunt y [Gemblacensis
alique] Hieronymus Gunzo Uodalscaleus Bentleius

quanto rectius hic, qui nil molitur inepte: 140
 'dic mihi, Musa, uirum, captae pos tempora Troiae
 qui mores hominum multorum uidit et urbes'.
 non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
 cogitat, ut speciosa dehinc miracula promat,
 Antiphaten Scyllamque et cum Cyclope Charybdin. 145
 nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri,
 nec gemino bellum Troianum orditur ab ovo;
 semper ad euentum festinat et in medias res

TESTIMONIA

riensis (saec. X inenno) epist. ad Angienses fratres [apud Martenium uett. scriptt. ampl. coll. I p. 298⁴] Iohannes de Monstrollo [ibid. II p. 1445⁴] Uodalscaeus de Eginone et Herimanno c. 16 [Pertz. XIII = XII p. 439] cf. Ioannes Sarosberiensis polier. I 13: 'saepe quum paruntur montes, procedit ridiculus mus' 'nascetur — mus' Quintilianus instit. VIII 3, 20 'ridiculus mus' echasis captiui u. 369 141 sq. Ausonius periocha I. libri Odysseae eosdom uersus usurpauit; Otto Frisingensis chron. lib. I c. 26 142 schol. I^o epist. I 2, 20 Ioannes Sarosberiensis polier. I 4 143 florileg. Nostradam. 147 Hieronymus epist. 10 ad Paulum [Vallars. I p. 24⁴]

VARIA LECTIO.

140 Quando δ 1 nil γ B u λ' 2 ε'' nihil λ' a. ras. δ a. ras. ε (a 1) nibi C 141 capte F p capte tēpora C posttempora ε p (C λ' a) uel post tempora (tempa δ) cett. ε'' Ausonius Otto Frisingensis post menia uel moenia y [Montepess. uar. Sorbonens. 2 codd. Feac quorum alter ab alt. m., 1 cod. Achillis Statii, 1 cod. Valartii, 1 Bentlei] Bentleius post funera y Bentlei dubia suspicio, post Pergama Cuninghamus: cf. c. l 28, 11 sq.: 'quamuis clipeo Troiana refixo tempora testatus' Ouid. metam. XI 757 sq.: 'Priamusque nouissima Troiae tempora sortitus' VIII 365 sq.: 'forsitan et Pylus citra Troiana perisset tempora' et uide interpretes ad Vellei. Patere. I 3, 2: 'Iliaca componentes tempora' 142 qui] qs B uidet C 1 143 s, C 144 Cogitat ε spetiosa F speciosa δ 145 Antiphaten γ F λ δ (β' σ τ r et Lips.) Antipathen B (a) Antipathen C Antipaten ε Antipathem u (v) tractat. Vindobon. scillam Cdu schillam γ Circam cont. Bentl. quo nihil κακοφώνοντες et opp. tract. Vind. cum] omis. δ 1 ε 1 (τ) ē B cyclope γ C u charibdim B C ψ φ corr. λ ε (a) caribdim φ pr. δ u (τ l r 1 v) caribdin γ y ef. epist. I 17, 60: 'Osirim' 147 Et gemino Hieronymus ^{† troianum orditur} troiae sortitur λ' ouo] in ras. δ (heuo = aeuo π 1) 148 Senp λ adeuentū δ

non secus ac notas auditorem rapit et quae
desperat tractata nitescere posse, relinquit, 150
atque ita mentitur, sic ueris falsa remiscet,
primo ne medium, medio ne discrepet imum.
tu quid ego et populus mecum desideret audi.
si plosoris eges aulaea manentis et usque
sessuri, donec cantor 'uos plaudite' dicat, 155
aetatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
mobilibusque decor naturis dandus et annis.
reddere qui nocet iam scit puer et pede certo
signat humum, gestit paribus concludere et iram

TESTIMONIA.

151 sq. cebasis eaptiui 482 sq. 'Sie neris — imum' florileg. Nostradam. 151 cf. Senec. Hereul. fur. 1075: 'ueris miscens falsa'

152 cf. Wilhelmus uita s. Thomae: 'ne primum medio, medium nee discrepet imo' un. 158—176: 'Reddere — adimunt' floril. Nostradam. 158—174 Hildebertus moral. philos. p. 982 158—165 Vincentius BeNonacensis speenl. histor. VII 67 158 sq. 'reddere — humum' schol. Statii Theb. III 257 p. 131

VARIA LECTIO.

u. 149 omis. y [Taurinens. 1] 149 ^{on} Nec u Non cett.' §'' Haut
y ¹⁾ auditas, ad marg. ac notas u 150 tracta B imum] unū
B (r 1) y 153 q/d ε 154 si fautoris eges con. Bentleius spectatoris eges Meinekius plosoris γ B C λ corr. δ 2 (a r) y [V Gemblacens. Gronou. Lips. Montepessul. uar. Parisin. 8216 a 1. m. Taurinens. 1 Valentin.] Pph. cons. Acr. plusoris uel plus oris F λ' δ 1 (τ 1 et π) plusoris u B 2 superscr. φ 2 λ' 2 (β' σ τ 2 v) Pf. tractat. Vindobon. in interpretat. pl.: isoris ε 'Plosoris et plusoris legitur' Acr. aule B aulaea C Pph.' aulea cett'. 155 Sessori B Sessori C post dicat punctum pon. codd. pars et Doederl. 157 Mobilibusque: ε Nobilibusque B naturis Ω' §'' tractat. Vindobon. Wielandus maturis y [Upsalensis 1 Vatic. 1 Vigorniensis uar.] Bentl. opp. tractat. Vindobon. 'dandus est] puero adolescenti et maturo seni τὸ (ton γ r) πρὸς id est decus tribuendum est. annis ad (a)etatem retulit, naturis ut scias quemadmodum debeat uir loqui et quemadmodum mulier' schol. l'. in arte poetica particula 'et' nusquam postponitur et cf. Ouid. epist. 14, 55: 'femina sum et uirgo, natura mitis et annis'

158 Redere u qui Ω' §'' florileg. Nostradam. cum M. Bonfinis certo] C non liquet

uu. 159—200 DEFICIT cod. ε; Ω' = γ B C F λ' δ u
159 humū > (= et) gestit B concludere C λ δ u (a et π) colludere

colligit ac ponit temere et mutatur in horas. 160
 inberbus iuuenis, tandem custode remoto,
 gaudet equis canibusque et aprici gramine campi,
 cerens in vitlum flecti, monitoribus asper,
 utilium tardus provisor, prodigus aeris,
 sublimis cupidusque et amata relinquere pernix. 165
 conuersis studiis aetas animusque uirilil
 quaerit opes et amicitias, inservit honori,
 commisisse canet quod mox mutare labore.
 multa senem circumueniunt incommoda, uel quod

TESTIMONIA.

161—164 Ioannes Saresberiensis polier. VIII 24 162 uita Adal-
 beronis c. 1 [Pertz. XIII = XII p. 130] 165 schol. Γ (γ Fran. omis.
 Hauthal. Panyus alii) epist. II 1, 100: 'ut alibi: et amata relinquere
 pernix' 166—168 Ioannes Saresberiensis polier. VIII 24 166 sq.
 'animusque — amicitias' Seruius ad Aen. VIII 163 169—174 Vincen-
 tius Bellouacensis specul. histor. VII 67 169 sq. florilegium Paris.
 8818* 169 cf. Columbanus ad Sethum n. 21 [cod. Paris. 8303]: 'multa
 senem fragilis nexant incommoda carnis'

VARIA LECTIO.

γ B F ε' (et Lips.) et iram] plura Hildebertus, C 1 non liquet
 u. 160 omis. F pr. 160 Concepit ω [Zarot.] Peerlk., sed cf. Stat.
 Th. XII 759 ac ponit Ω' ε' (et π) flor. Nostr. ac ponet r (et Lips.)
 et ponit y Hildeb. aut ponit y temere] te meē = te metere B
 motatur C hora B, C non liquet 161 inberbus γ C 1 (r 2
 uar.) y [Mellicens.] Imberbus y [V] Imberbis τ ut uid. Imberh/s C
 Imberbis F λ δ u (π' σ a r v) florileg. Nostradam. Vincentius Imberbis
 β' τ l Hildebertus Ioannes Saresber. Imberbis B; Charisius lib. I p. 95
 K.: 'inberbi autem dicuntur, non inberbes: sic enim et Varro . . .
 et Cicero . . . Titus Liuius autem XVIII inberbis singulariter' Acr.:
 'Imberbus et inberbis, sicut inermus et inermis' recepinus formam
 rariorem 162 aequis F 163 Cereus β' ferens Vincentius
 uicium λ δ 1 flectit γ 165 cupidus, omisso que, Vincentius
 166 Conuersi B animusque B uiriles B 167 Querit u ami-
 cicias λ amicitias ψ u amicitias C uu. 168—170 omis. δ pr., add.
 in margine superiore 168 Commississe B mox mutare γ B λ
 corr. 1 aut 2 u (β' a v et Lips. 2) Acr. tractat. Vindobon. florileg. No-
 stradam. Ioannes Saresber. mox motare C permutare F λ' δ (σ τ r et
 π corr. Lips. 1: mutare π pr.) post mutare y [cod. Gonodii] mox mu-
 uire y [Helmutad. Mellic.] in hoc usu particulae mox = postea ueteres
 grammaticos basisc apparet ex Seru. ad georg. I 24 ubi candem ob cau-
 sam Hor. c. III 6, 48 adlegat 169 incommoda δ in//commoda u

quaerit et inuentis miser abstinet ac timet uti, 170
 uel quod res omnis timide gelideque ministrat,
 dilator, spe longus, iners audisque futuri,
 difficilis, querulus, laudator temporis acti
 se puero, castigator censorque minorum.
 multa ferunt anni uenientes comoda secum, 175
 multa recedentes adimunt. ne forte seniles
 mandentur iuueni partes pueroque uiriles:

TESTIMONIA.

170 Aer. ad serm. I 1, 42: 'ut in arte poetica: miser — uti'
 173 cf. Seneca de ira II 19, 4: 'senes difficiles et queruli sunt'
 175 sq. 'multa — adimunt' Sornius ad Aen. V 344 cf. Seneca dia-
 log. VII ad Gallionem de uita beata 20, 3: 'ego fortunam nec uenien-
 tem sentiam nec recedentem' 177 Engrapius in Terent. Phorm.

VARIA LECTIO.

170 Querit γ u abstinet Ω' ξ'' floril. Nostr. abstāt (sic) flo-
 rileg. Paris. 8818^a ac timet] omis. C 1 & timet C 2 Acr. ad serm.
 I 1 flor. Nostr. Vincentius 171 quod] quia Vincentius opp. flor.
 Nostr. omnis F y [π Montep. Petropolitan.] omnes cell. ξ' floril.
 Nostradam. gelide timideque flor. Nostrad. timide Ω' florileg.
 Nostradam. cons. ξ' timide π' gell B 172 Delator B comma
 post dilator del. Doederlinus longus Ω' ξ'' florileg. Nostradam.
 Hildebertus lentus Bentleius audisque Ω' ξ'' tractat. Vindobon.
 florilegium Nostradam. Hildebertus pauidusque e cod. Reginensi, ubi
 legitur iners. Ξ audisq; Bentleius; sed cf. Senec. epist. 101, 8.
 10: 'maximum uitae uitium est, quod imperfecta semper est, quod
 aliquid ex illa differtur. qui cotidie uitae suae summam manum
 imposuit, non indiget tempore. ex hac autem indigentia timor
 nascitur et cupiditas futuri exedens animum . . . cui uita sua
 cotidie fuit tota, securus est: in spem uiuentibus proximum quodque
 tempus elabitur subitque auditas ac miserrimus ac miserrima omnia
 efficiens metus mortis' Aristotel. rhet. II 13, 8: 'καὶ φιλόφρων καὶ
 μάλιστα ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ διὰ τὸ τοῦ ἀπόντος εἶναι τὴν
 ἐπιθυμίαν' Sophocles. Acris. fragm. 63 N.: 'τοῦ ξὴν γὰρ οὐδεὶς ὥς
 ὁ γηγόντων ἐρᾷ' Statius s. III 3, 132: 'Aenasa auide futura quae-
 rens' Acr.: 'cupidus futuri, quia semper senex timore mortis uiuere
 desiderat. nam timor mortis desiderium uitae est' 173 Difficilis δ
 querulus ϕ post u. 173 in y [1 cod. Feae] insertus est hic: 'Laudat
 praeteritos, praesentes despicit actus' 174 censor castigatorque eo
 opp. Ω' ξ'' flor. Nostr. uu. 175—177 del. Lehrsius 175 ue-
 nientis B comoda δ 176 recedentis B seniles] uiriles B

177 Mandantur u Mand^{en}//tur λ (recte ι) Mandan̄//// δ

semper in adiunctis aeuoque morabimur aptis.
aut agitur res in scaenis aut acta refertur.
segnius iritant animos demissa per aurem 180
quam quae sunt oculis subiecta fidelibus et quae
ipse sibi tradit spectator: non tamen intus
digna geri promes in scaenam, multaue tolles
ex oculis quae mox narret facundia praesens.
ne pueros coram populo Medea trucidet, 185
aut humana palam quoquat exta nefarius Atreus,
aut in auem Procne uertatur, Cadmus in anguem.
quodcumque ostendis mihi sic, incredulus odi.
neue minor neu sit quinto productior actu

TESTIMONIA.

III 5, 14: 'partes enim uirorum viros, feminarum feminas, ut docet Horatius, agere conuenit' 179 Diomedes p. 490 K. 180—182 'Segnius — spectator' florileg. Nostradam. 180 sq. 'segnius iritant animum dimissa per aurem, quam quae sunt oculis subiecta fidelibus' ex uita sancti Mochullei Hiberniensis episcopi [mon. Germ. SS. XX 512] 'segnius — fidelibus' Petrus Cluniacensis contra Petrobrasianos haereticos epist. [biblioth. Cluniacens. p. 1196c] Ioannis Saresberiensis quidam amicus [apud Giles. Thoma Cantuariensis oper. III p. 301] cf. Nazarius panegyri. Constant. Aug. c. 32: 'ad animum languidinis accedunt, quae aurium nra manant, quam quae oculis hauriuntur' 187 cf. Claudianus I Entrop. 293: 'in uoluerem Tereus, Cadmus se uertit in anguem'

VARIA LECTIO.

u. 178 del. Ribbeckius 178 morabimur γ u λ corr. 1 aut 2 (β' σ a r v et Lips.) tractat. Vindobon. morabitur B F λ' δ (τ et π) commentator Cruquianus, C non liquet apti B 179 scaenis γ B ψ λ' (σ a) y Pph. Porph.' scenis cett. omis. Pf. 180 iritant λ iritant B iritant cett. ε' irritant flor. Nostr. (β in ras.) demissa Ω ε'' dimissa τ l y tractat. Vindobon. emissa flor. Nostr. aurem Ω' ε'' tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. Ioannes Saresber. Petrus Cluniac. aures y [Parisin. 8216 Valentinian.] 181 Quamque B λ δ i etque γ λ 183 scaenam B ψ (β' σ a l) scaenam cett. ε' 184 que λ u p̄sens facundia narr& y [Montepessul. Sorbonens.] opp. tractat. Vindobon. 185 Ne Ω' ε'' tractat. Vindobon. restituū Bentleius Nec v y ω Neu y 186 quoquat C i F y [β Gron. Montepessulan.] coquat C coquat cett. ε' nefar atreus λ 187 procne F (τ r i et Lips. i) p̄ne λ progne cett. ε' (et π) illud praetulimus propter Vergil. georg. III 15 cadmus γ C δ u cathmus B c̄athm' λ chadmus F 189 nec u neu δ neu cett. ε' (et π) Pph. (ue/n Lips.)

fabula quae posci nolt et spectanda reponi; 190
 nec deus intersit, nisi dignus vindice nodus
 inciderit; nec quarta loqui persona laboret.
 actoris partis chorus officiumque uirile
 defendat, neu quid medios intercinat actus
 quod non proposito conducat et haereat apte. 195
 ille bonis faueatque et consilietur amice,

TESTIMONIA.

191 sq. 'nec — inciderit' Seruius ad Aen. I 8. II 620. VIII 764
 florileg. Nostradam. 192 'nec — laboret' Diomedes p. 491 K.
 uu. 196—201 florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

fit δ (τ) quinto] nicto B ^{qnto} C 2 in lacuna 190 que u
 nolt C F λ' δ (et π) uult eett. ξ' et spectanda γ C φ (a v et β π 2)
 Pph.' tract. Vind. et expectanda B & // s // spectanda ψ et spectata λ'
^{† tanta}
 δ n γ uar. ξ' (et Fran.) et spectanda v; Porph.: 'hoc est quae pla-
 cere uult et iterum proferri' schol. γ : 'quae uult posci a populo et
 reponi spectanda ut denno agatur, quae uult in auctoritatem venire'
 cf. u. 37 et s. I 10, 39 reponi] repositi Wytttenbachius u. 191
 om. Fran. pr. Nec Ω' ξ'' Pph.' tract. Vind. Non floril. Nostr.
 ne Handius Tursellin. III 122 neu Schellens vindice] indice σ
 v 1 uar. γ 192 nequarta γ nec] ne φ Diomedis codd. plerique
 uu. 193—195 r 2 in ros. 193 Aetoris Ω' ξ (et π Fran. omn.
 codd. Cr.) Pph.' Aer. tract. Vind. Auctoris γ (β 1) ω partis B C 1
 γ [Montepessulan.] partes eett. ξ'' parteis γ [omn. eodd. Cruquii (?)]
 offitium γ F 194 moedios δ intercenat B intercinat eett.
 ξ'' intercidat σ τ γ 195 hereat γ φ δ u apte C ψ a. ras.
 196 REDIT cod. v; ξ'' = aut omnes eodd. β' (β Fran.) v π'
 (π Lips.) σ τ a r v (f) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae
 lectiones notantur; ξ = aut omnes eodd. v σ τ a r v (f) aut horum
 eodd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur
 196 III B amice γ B C u ξ (et Fran. Lips.) florileg. Nostr.
 amice F λ δ (τ v et β) amieis λ' Acr. idem conl. Muretus amici F 1
 γ [π] cf. epist. II 1, 128 197 amat γ 1 pacare r 1 γ [cod Bus-
 lidian. ap. Cruquium cod. Vietoris Gisellini ap. Pulmannum eodd.
 Statii] peccare a paccare l 1 peccare γ B C F λ δ corr. u (β' v π' σ
 τ v) Ac. gloss. I' tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. peccare δ
 pr. γ [Montepessulan. Parisin. 8214 Tauricens.] timentis F γ [π
 Montepessulan.] timentes eett. ξ' tractat. Vindobon. florileg. Nostra-
 dam. cons. gloss. I' tumentes γ [eod. Vietoris Gisellini] pacare tu.

et regat iratos, et amet pacare timentis;
 ille dapes laudet mensae brevis, ille salubrem
 iustitiam legesque et apertis otia portis;
 ille legat commissa, deosque precetur et oret 200
 ut redeat miseris, abeat Fortuna superbis;
 tibia non, ut nunc, orichalco uincta tubaeque
 aemula, sed tenuis simplexque foramine paucō
 adspirare et adesse choris erat utilis atque
 nondum spissa nimis complere sedilia flatu; 205
 quo sane populus numerabilis, utpote paruos,

TESTIMONIA.

202 sq. cf. Ioannes Saresberiensis polier. prolog. lib. VI: 'nam quis a semipagano tibiam aurichalco iunctam et aemulam tubae grandioris expectet?'

VARIA LECTIO.

mentes uel tumentis receperunt Benth. Meinekius Hauptius Linkerus alii pacare timentis recepimus cum Doederlino cf. epist. l 4, 12: 'timores inter et iras' 198 mense C 199 iusticiam C λ legis C oia C 200 Intellegat γ:

201 DENVO INCIPIT cod. ε; Ω' = γ B C F λ' (λ l) δ ε u; ε'' = aut omnes codd. β' (β Fran.) ν π' (π Lips.) σ τ a r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omnes codd. ν σ τ a r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

201 habeat δ post u. 201 lacunam statuit D. Heinsius u. 202 om. γ [Fran. pr.] 202 non ut] omis. B ñ orichalco C1 orichalco

φ corr. ψ u Pph.' orichalco φ pr. λ' δ ε orichalco γ C 2 orichalco B uincta γ B F λ' δ u (π' σ τ a et β 2 Bland.) Pph. iuncta C ut uid. ε (ν r 2 v et Fran. 2 Bland.) Pf. tr. Vind. Io. Sar. r 1 n. l. 203 s, C pauco γ B C ε uar. u uar. δ 2 ε' (et β uar. Fran.) Pph.' cons. Acr. paruo F λ' δ 1 ε u (τ et β π 2 2 Bland.) quod inuasisse uidetur

ex u. 206 pauco v 204 Adspirare C λ' δ (ν a et π) Asspire γ ε (σ) Aspirare B F u ε' (et Lips.); illud praetulimus et propter Vergilianos codices uetustissimos et alliterationis causa in hoc libro nonnumquam usitatae cf. uu. 9. 42. 121. 247. 414. 416 coris B 205 complere u (v) complere cett. ε'' u. 206 del. Hammersteinius 206 Quod B ut pule ucl utpute C δ ε (τ pr.) paruos B C paruos cett. ε'' paruos Tun. Faber opp. Acr. tractat. Vindobon.

et frugi castusque nerecundusque coibat.
 postquam coepit agros extendere nictor et urbes
 latior amplecti murus uinoque diurno
 placari Genius festis impune diebus, 210
 accessit numerisque modisque licentia maior.
 inductus quid enim saperet liberque laborum
 rusticus urbano confusus, turpis honesto?
 sic priscae motumque et luxuriam addidit arti
 tibicen traxitque uagus per pulpita uestem; 215
 sic etiam fidibus uoces creuere seueris,
 et tulit eloquium insolitum facundia praeceps,
 utiliumque sagax rerum et diuina futuri
 sortilegis non discrepuit sententia Delphiis.
 carmine qui tragico uilem certauit ob ircum, 220

TESTIMONIA.

208—214 cf. Plinius nat. hist. XVI 171 D.: 'postquam uarietas
 accessit et cantus quoque luxuria . . .', 213 'rusticus urbano . . .
 turpis honesto' eebasis captini u. 619 220—224 'carmine — specta-
 tor' Diomedes p. 491 K. Mar. Victorinus II 4, 25 cod. Valent. fol. 35'
 220 sq. 'carmine — nudauit' Diomedes p. 487 K. florilegium Cusannum
 C 14 220 Serranus ad eclog. 3, 20 Isidorus orig. VIII 7, 5

VARIA LECTIO.

$\Omega' = \gamma B C F \lambda' (\lambda l) \delta \varepsilon u; \zeta'' = \text{aut omnes codd. } \beta' (\beta \text{ Fran.})$
 $v \pi' (\pi \text{ Lips.}) \sigma \tau a r v (l) \text{ aut horum codd. ea pars ex quibus non}$
 $\text{aliae lectiones notantur; } \zeta = \text{aut omnes codd. } v \sigma \tau a r v (l) \text{ aut}$
 $\text{horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur}$

207 frugi] fugit B catus F cautus C ut uid. ψ corr. cohibet
 F δ a. ras. u cohibet ε pr. 208 Postquam $\Omega' \zeta''$ (P^q C) cepit
 λ u urbes $\Omega' \zeta''$ gloss. I' urbem γ u. 209 bis exhibet τ fol. 62^b
 fin. et fol. 63^a in. 209 Latior λ Latior cett. laxior Bentleius, sed
 cf. Ouid. fast. III 181 sq.: 'moenia iam stabant, populis angusta
 futuris, credita sed turbae tunc nimis ampla suae' implecti B
 uinoque γ i uino, om. que, B 210 impune γ B ζ' impune cett.
 ($v \sigma v$ et β) Ac. (ipune Fran.) uu. 211. 213. 214 r 2 in ras.
 211 numerus u licencia λ uu. 212 sq. det. Paldamus, post u. 224
 pon. Engelius u. 212 omis. F' $\lambda' 1 \delta$ i aut pr. ($\pi' 1 \tau$ 1 r 2; r 1 non
 liqu.) add. in marg. F 2 $\lambda' 2 (\pi' 2 \tau 2)$ tentantur Acr. tract. Vind.
 214 Hic γ [1 Bland.] priscae ϕ luxuriam γ F $\lambda' \delta \varepsilon \zeta'$ (r 2 et
 Lips. 2) luxuriam B C u (π') Pph. tractat. Vind. luxuriam v luxuria
 Pf.; r 1 non liquet 215 Ticen B 216 Hic γ [1 Bland.]
 217 Etulit λ pces λ u. 218 paene euanuit in C 219 Sor-
 tileges ε pr. aut i 220 cantauit γ y Ac. certauit cett. ζ'' Pph.

mox etiam agrestis Satyros nudavit et asper
 incolumi granitate iocum temptavit eo quod
 inlecebris erat et grata novitate morandus
 spectator functusque sacris et potus et exlex.
 uerum ita risores, ita commendare dicacis
 conveniet Satyros, ita uertere seria ludo,
 ne quicumque deus, quicumque adhibebitur heros,
 regali conspectus in auro nuper et ostro,
 migret ip obscuras humili sermone tabernas,

225

TESTIMONIA.

221 cf. Ansonius Mosell, 170 sq.: 'hic ego et agrestes Satyros
 et glauca tentes Naidas extremis credam concurrere ripis' 223 cf.
 Ovidius metam. IIII 284: 'dulcique animos novitate tenebo' 224 'ex-
 lex' glossarium Mai [classie. auct. VIII 200] incerti excerpta argumenti
 grammatici § 26 p. 207 Eichenf. et Endlich.

VARIA LECTIO.

Porph.' Victorin. tractat. Vind. Isidorus circum *B C F λ y* [Mell.
Parisin. 8216 *Valentian.* 1] *Isidori cod. Parisin.* 7582 saec. X yreum
 σ' ireu Pph. hircum γ ε u (ν π' τ l) Pf. *Diomed. florileg. Cusan.* hyr-
 cum δ (a r v cons. β') cf. *Quintilian. instit.* 15, 20 221 mox] *Vox*
florileg. Cusan. agrestis γ i C (a) y [π *Bruzellens. Gronou. Mell-*
cens. Montepessul. Parisin. 10403] *Pph.' florileg. Cusan. Diomedes*
p. 487 K. (omis. codd. p. 491) *Marius Victorinus (cod. Valentian.)*
agrestes cett.' ε' satyros C δ u nudavit] novavit *Diomedis codd.*
utrobique, recte Pph.' Victorinus (cod. Valent.) 222 incolomi γ
B ε (ν σ r et π 2) *Diomedes Incolumi cett.' ε''* *Marius Victorinus*
granitate] omis. codd. Diomedis p. 491 locum δ ε (τ r i et π *Lips.*
corr. ut uid.) Diomedes; B utrum locum an locum uoluerit non
liquet, iocum cett.' ε' (et *Lips. pr. ut uid.) Acr. tractat Vindobon.*

† Illecebris

Marius Victorinus 223 inlecebris erat] inerat λ Inlecebris *B C*
corr. δ 2 (a l corr. r 2 et β i) *Acr. Diomedes* Inlecebris *C pr.* Ince-
 lebris *F δ i ε* (τ i l pr. r i et π 2 *Lips.*) Illecebris γ u (ν σ τ 2 v et
Fran.) tractat. Vindobon. Illecebris Mar. Victorinus (cod. Valent.)
Illec/lebris τ erat omis. F pr. (et π) et] omis. δ (τ) & grata
erat C grata] omis. codd. Diomedis 224 Spectatus *C*
 225 cōnendare *B* dicacis *B C* dicaces *cett.' ε'' tractat. Vindobon.*
 loquaces γ 226 Conueniat *B (β')* opp. tractat. *Vind.* satyros *C*
 δ u ita uertere] auertere *B C* 227 adhibetur *B ε* (et *Lips. pr.*)
 adhibetur *C* et heros *B*

aut, dum uitat humum, nubes et inania captet. 230
effutire leuis indigna Tragoedia uersus,
ut festis matrona moueri iussa diebus,
intererit Satyris paulum pudibunda proteruis.
non ego inornata et dominantia nomina solum
uerbaque, Pisones, Satyrorum scriptor amabo, 235
nec sic enitar tragico differre colori,
ut nihil intersit, Dausne loquatur et audax
Pythias emuncto lucrata Simone talentum,
an custos famulusque dei Sileus alumni.
ex noto fictum carmen sequar, ut sibi quiuis 240
speret idem, sudet multum frustraue labore
ausus idem: tantum series inuncturaue pollet,

TESTIMONIA.

230 cf. Ioannes Saresberiensis polier. VIII 5: 'nubes — captant;'
imitatus est Persius 6, 7: 'grande locuturi nebulas Helleone legunt'

232 sq. Acirio scholasticus music. p. 206 [t. II Gerbert.] 240 'ex
— sequar' schol. I' epist. II 1, 167 240—242 'Ut sibi — idem'
florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

230 dum] nū BC uitet u (τ) uitet ε uitat cett.' ε'' Ac. Acr.
tractat. Vindobon. 231 Effutire γ F λ Effutire δ leuis γ i BC
(v a cons. π) y leues cett.' ε' indignata B tragoedia F δ i aut
pr. tragoedia γ tragedia u 233 satiris u pp'uis F uu. 234
—243 Spengelius post u. 250 ponebat, suspect. Gruppeus opp. Porph.
Acr. tractat. Vindobon. 234 nomine B C i 235 pisonis F λ'
δ i ε (et π; personis τ i) satirorum u 236 Ne γ pr. opp. tractat.
Vindobon. 237 nichil u dausne B dausne C dauusne cett.' ε''
et B C y [V et alter Bland.] an γ F λ' δ ε u ε'' Ac. cf. uar.
lect. epist. I 12, 17 238 Pythias F λ' δ ε Pithyas γ B C Phithias u
239 alumni u 240 carmen fictum u y [Bruzell. Petropolit.]
opp. cett.' ε'' Ac. schol. I' epist. II 1, 168 uu. 240—243 del.
Ribbeckius 241—243: aut uu. 242 sq. aut 'sudet — idem'
detenda censet Gruppeus 241 :: peret ε Spiret λ' Sperat τ pr.
frustraue ε 242 :: sus ε
uu. 243—410 DEFICIT cod. ε; Ω' = γ B C F λ' δ u; ε''
= aut omnes codd. β' (β Fran.) ν π' (π Lips.) σ τ α r v (l) aut ho-
rum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut
omnes codd. ν σ τ α r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non
aliae lectiones notantur

tantum de medio sumptis accedit honoris.
 siluis deducti caueant me iudice Fauni,
 ne uelut innati triuivis ac paene forenses 245
 aut nimium teneris iuvenentur uersibus unquam,
 aut immunda crepent ignominiosaque dicta:
 offenduntur enim quibus est equos et pater et res,
 nec siquid fricti ciceris probat et nucis emptor
 aequis accipiunt animis donantque corona. 250
 syllaba longa breui subiecta uocatur iambus,

TESTIMONIA.

247—250 florileg. Nostradam. 248 Ioannes Saresberiensis polier.
 VIII 10: 'offenditur enim, quibus — res' 251—262 cf. Marius Plo-
 tius III 30 p. 268 Gaisf.: 'secundum rationem metri iambici huc usque
 extendi metrum iambicum deberet, a dimetro usque ad trimetrum, quam-

VARIA LECTIO.

$\Omega' = \gamma$ B C F λ' δ u; $\xi'' =$ aut omnes codd. β' (β Fran.)
 v π' (π Lips.) σ τ a r v (l) aut horum codd. ea pars ex quibus non
 aliae lectiones notantur; $\xi =$ aut omnes codd. v σ τ a r v (l) aut
 horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

243 sumptis u accedit $\Omega' \xi''$ tractat. Vindobon. accedit τ y

⁴ siluis

Botheus accessit y 244 Silua u opp. cett.' ξ'' tractat. Vindobon.
 educti y [2 codd. Feac] Marklandus opp. Aer. tractat. Vindobon.
 iudice] lucide C 245 uelut λ i aut pr. paene v poene λ corr.
 pene cett. 246 uersib. istis unq C unquam γ B C (v et Fran.)
 unquam cett.' ξ' (et β) u. 247 post u. 248 florileg. Nostradam.
 247 immunda u (l) florileg. Nostradam. pr. imunda B immunda cett.
 ξ'' Ac. florileg. Nostradam. corr. ignominiosaq. δ dicta] uerba
 ω [Mediolan. 1476. Lips. 1498] excerpta Frisingensia opp. tractat.
 Vindobon. qui 'uerba' exhibet pro interpretatione; dicta r dicam flori-
 leg. Nostradam. 248 equos B C i (este q_s B) aequus δ a. ras.

equus C 2 cett.' equus y [Montepessul.] 249 siquid B fricti y
 F λ' i δ corr. u C 2 ξ' (et Lips. omn. codd. Cruqu.) Ac. tractat.
 Vindobon. florileg. Nostradam. stricti C i fracti B δ pr. $\lambda' 2$ (τ v et
 π i); frictum eieer, quod hodieque appellatur ecchio fricto, et frictae nu-
 ces occurrunt apud Plautum bacch. 767. Poenul. l 2, 112

250 donantque u (π' r) donant, om. ue, B donantque u uar. cett.' ξ'
 (et π uar. Lips. 2) florileg. Nostr. donantq; v coronā, lincola fort.
 ab alt. m., y 251 Sillaba γ i B u longa] nona B subiuncta
 τ opp. Pph.

pes citus; unde etiam trimetris ad crescere inssit
 nomen iambeis, cum senos redderet ictus
 primus ad extremum similis sibi: non ita pridem,
 tardior ut paulo grauiorque ueniret ad auris, 255
 spondeos stabilis in iura paterna recepit
 commodus et patiens, non ut de sede secunda
 cederet aut quarta socialiter. hic et in Acci
 nobilibus trimetris apparet rarus, et Enni
 in scaenam missos cum magno pondere uersus 260
 aut operae celeris nimium curaue carentis
 aut ignotaee premit artis crimine turpi.

TESTIMONIA.

uis Horatius usque ad trimetrum praeceperit, cum de sexto pede uel septimo iambico nullam fecerit mentionem' 251 sq. 'syllaba — citus' Marius Plotius IIII 3 252 sq. 'pes — iambeis' Pseudoacron uol-gatus (non Acr. γ) ad c. I 16, 24 254—256 'non ita pridem — recepit' Marius Plotius IIII 3 p. 268 Gaisf. 257 sq. 'non ut — sociali-ter' Marius Plotius IIII 6 et IIII 7 p. 269 Gaisf.

VARIA LECTIO.

252 trimetris] Iri metris B ad crescere C φ λ' δ u (a v et π)
 ad crescere ψ accrescere cett. § (r 2 et Lips.) r 1 n. l. Acr: β' accedere
 Pph.' 253 Nomen Ω' §' (Nomen Fran.) Pph.' Porph.' Acr. momen
 Ribbeckius iambis B Pph. 253 sq. post iambeis punctum ponit
 Iahnus nou. annal. phil. et paedag. XXXVII 474 post u. 254
 lacunam statuit Ribbeckius 255 paulo Ω' §' Pph.' Acr. Plotius
 paulum π' r auri π' r y [Montepessul.], C non liquet, aures cett.
 §' Pph.' uu. 256—258 legi uix possunt et in antecedentibus
 nonnulla cuanuerunt in C 256 Spondios B stabilis B y [π]
 stabiles cett. §' palna in iura u paterna] alterna Batauius quidam
 in actis societatis Vltraiect. III 101 et C. F. Hermannus philol. X
 233 257 pacius λ 258 acci γ C §' aci a pr. achi t acci B

I II

accii F λ' δ u (τ 1 n. l.) acci v Atti ω opp. tractat. Vindobon.
 259 Mobilibus P. Victorius opp. Bentl. appar&] φ n. l. post
 rarus duo puncta ponit D. Heinsius opp. tractat. Vindobon. enni
 F λ' δ u 259 sq. et Enni. In scenam missus Marcilius et Bentleius
 260 scenam B C (σ τ a l et Fran.) cenam λ pr. scenam cett.
 missus Piscator cum magno pondere Ω' §' Ac. Bentl. magno cum
 pondere v y ω, sed cf. apparat. critic. ad serm. I 10, 49 magno quod
 pondere M. Bonfinis 261 opere C φ celeris (sceleris ψ) nimium
 Ω' §' Pph.' nimium celeris a y opp. Ac. 262 ignotē γ pr.

non quivis uidet inmodulata poemata iudex,
 et data Romanis *ueniast indigna poetis.
 idcircone nager scribamque licenter, an omnis 265
 uisuros peccata putem mea, tutus et intra
 spem ueniae cautus? uitai denique culpam,
 non laudem merui. nos exemplaria Graeca
 nocturna uersate manu, uersate diurna.
 at uestri prozui Plautinos et numeros et 270
 laudauere sales, nimium patienter utrumque,
 ne dicam stulte, mirati, si modo ego et uos
 scimms iurbanum lepido seponere dicto,

TESTIMONIA.

263 cf. Auson. edyll. 4, 56: 'te praeceunte, nepos, modulata poemata Flacci' 267 cf. ecbasis captiui n. 745: 'hanc meruit poenam, uitasti denique culpam' 268 sq. 'uos — manu' Acr. ad serm. I 3, 117

VARIA LECTIO.

263 inmodulata γ C δ u ($\beta' v$) inmodulata B inmodulata cett.' ξ' poemate F poemata cett.' ψ corr. 264 Sed data y uenias B uenia est cett.' ξ'' uenia y indigna] iniusta y [Montepessul.] opp. tract. Vind. 265 Idcircone C (σ) Idcirco, om. ne, B Idcircone cett.' ξ'' Ac. an γ B C $\lambda' \delta$ ξ'' Ac. Acr. tract. Vind. ut u y [Barcinon. corr. Basil. I (superscr. $\dagger$ an) Parisinus 8219 uar. I cod. Statii] Bentl. consentire Acronem dicens $\dagger$ an v at y [Bernens. 542] Gruppeus et y [Parisin. 8216] Fea ' omnis B C $\lambda' \delta$ ($v \tau a$) y [$\beta \pi 2$ Brux. Gron. Montep. Vossian.] ω Ac. omnes γ u ($\sigma r v$ et Fran. Lips., $\pi 1$ non liq.) 266 intra] extra Lambinus uenie γ 266 sq. cantus? uitai codd. Acr. tractat. Vind. Lambinus Bentl. Fea mea? . . . cautus uitai interpung. Doedertinus uitai — merui del. Gruppeus incautus uitai Hamacherus: sed hic locus nulla eget emendatione, uerum recta interpretatione uocabuli 'tutus', de quo cf. u. 28 268 graeca B (a et π) gre//ca λ greca cett. uu. 270—274 del. Gruppeus, inter uu. 262 et 263 ponit Prinzius 270 Aut γ A/t I uestri $\Omega' \xi''$ (et omn. codd. Cruqu.) tractat. Viudobon. nostri y [Bernens. 508 Nostradam. uar. Vossian. fol. 130] ω ubi uerba 'At — sales' non Horatio, sed Pisonibus tribuebantur 271 patienter F 272 Ne stulte dicam y Ne dicam $\Omega' \xi''$ Acr. Non dicam y [Nostradam. pr. Valentian. 1] Sanadonius nec dicam Stallbaumius miratis modo B 273 lepido F seponere B dictum u y dicto cett.' ξ'' Pph.' Acr. tractat. Vindobon. dicto v dictu y

legitimumque sonum digitis callemus et aure.
 ignotum tragicæ genus inuenisse camenæ 275
 dicitur et plaustis uexisse poemata Thespis,
 quæ canerent agerentque peruncti faecibus ora.
 post hunc personæ pallæque repertor honestæ
 Aeschylus et modicis instruit pulpita tignis
 et docuit magnumque loqui nitique coturno. 280
 successit uetus his comoedia, non sine multa
 laude; sed in uitium libertas excidit et uim
 dignam lege regi: lex est accepta, chorusque
 turpiter optinuit sublato iure nocendi.
 nil intemptatum nostri liquere poetæ; 285
 nec minimum meruere decus uestigia Græca

TESTIMONIA.

274 Pseudoacron uolgatus ad o. III 9, 49. Ioannes de Muris
 summa musicæ e. 9 [III p. 209 Gerbert.] 275—288 Donatus (?) de
 tragœd. et comoedia fragm. p. XVII Klotz, 275—280 cf. Apollinaris
 Sidonius carm. 9, 232—235: 'pictum faecibus Aeschylon aecutus aut
 planstris solitum sonare Thespin, qui post pulpita trita sub coturno du-
 cebant olidae marem capellæ' 275—277 Diomedes p. 487 K.
 278 cf. Athenae. I 214: 'καὶ Ἀλκύνλος δὲ οὐ μόνον ἐξεύρε τῆν τῆς
 στολῆς εὐπρόπειαν καὶ σεμνότητα...' 282 sq. 'Plerumque in uitium
 — regi' florileg. Nostradam. 283 sq. 'lex — nocendi' Ioannes Sares-
 beriensis polier. VII 24

VARIA LECTIO.

274 digito Ioannes de Muris 275 camenæ Ω' ε'' Pph.
 276 plausis B C i plantus uel plautus codd. Diomedis uetasse per
 Hellada con. Cuninghamus uixisse B (a pr. ut uid.) thespis γ
 (β' ν σ α) thespis B thepsis C thespis F λ' (π' r) thespis δ u (tesp//i//s
 r) u. 277 delet Lehrsius 277 qui Bentleius opp. Ω' ε'' Ar.
 Acr. tr. Vind. Diomed. Donat. et cf. Apoll. Sid. quem supra laudauimus
 peruncti] infecti Diomedes opp. Pph. faecibus B C (a l et Fran.)
 Pph. Diomedes fecibus cett. ε' (et β) ora] atris B C, in C superscr.
 i ora, ora cett. ε' tractat. Vindobon. (or//a π) 278 persone δ i
 ut uid. palle γ δ u honeste δ i 279 Aeschylus γ B λ corr. δ
 corr. Haeschylus C Aeschilus ν σ α Pph. Porph. Aeschynus φ corr. ψ
 λ' δ pr. Aeschinus φ pr. u ε'' Aeschinus τ pulpita B C (pulpitat
 ignis C) 280 nitique nit in ras. C coturno Ω' ε'' 281 comedia
 C δ u 282 s, C uis C u. 283 omis. B 283 est omis. C
 284 optinuit F (et Fran.) tractat. Vindobon. obtinuit cett. ε' (et β)
 obtinuit ν 285 post poetæ punctum ponit Doederl. //liquare δ
 286 minimū in ras. δ græca B (et π) græca uel gca cett. ε'

ausi deserere et celebrare domestica facta,
 uel qui praetextas uel qui docuere togatas.
 nec uirtute foret clarisue potentius armis
 quam lingua Latium, si non offenderet unum 290
 quemque poetarum limae labor et moræ. uos, o
 Pompilius sanguis, carmen reprehendite, quod non
 multa dies et multa litura coercuit atque
 perfectum deciens non castigauit ad unguem.
 ingenium misera quia fortunatius arte 295
 credit et excludit sanos Helicone poetas
 Democritus, bona pars non unguis ponere curat,
 non barbam, secreta petit loca, balnea uitat.
 uanciscetur enim pretium nomenque poetæ,
 si tribus Anticyris caput insanabile numquam 300

TESTIMONIA.

288 Diomedes p. 489 K. 290 sq. imit. Persius 1, 61: 'uos o patricius sanguis'
 292—294 'Carmen — unguem' florileg. Nostradam.
 295 florilegium Cusanum 297 sq. 'Bona pars unguis non ponero — loca' florileg. Nostradam. 298 'secreta — nitat' Pompei commentum [uol. V p. 162 Keil.] 298 'balnea uitat' Seruius [Sergius] comment. in Donatum p. 431 K.

VARIA LECTIO.

288 Vel ^{ut} ϕ pretextas γ , C n. l. togatis B C post togatas comma ponit Doederlinus 289 uirtutem γ clarisq. B C clarisue cell. ϵ'' potencieus λ 290 Qua C, fort. euannit lincola ligna u lacium λ pr. 291 uos o] δ su = uersu B 292 reprehendite C (v ϕ) rependite B reprehendite cell. ϵ'' Acr. in textu tract. Vind. florileg. Nostradam. cf. serm. I 10, 52. 55 293 coercuit Ω' ϵ'' florileg. Nostradam. cohercuit a 294 p̄sectū B Presectum C ut uid. Praesectum γ [V et alt. Bland. et fort. Gronou. 1, probiores aliquot Statii, Mureti unus et Vaticanus apud Lambinum] Lambinus Bendl. Perfectum cell. ϵ'' Acr. tractat. Vindobon. florileg. Nostradam.; illud plerique recentiorum praetulerunt; at Fea docuit praecisorum unguum in hac ultima politura nullum esse usum Perfectū γ [π] declens B decies cell. ϵ'' florileg. Nostrad. 295 quia] q B uu. 296—299 propemodum cuanuerunt C 296 elicone F λ' δ u 297 unguis B C λ' δ (π' τ a r v et β) unguis cell. ϵ' flor. Nostrad. u. 298 omis. n 1, add. n 2 in marg. 298 barbas B, C. n. l., opp. floril. Nostr. petit] fugit Pompeius 299 p̄cium λ poete ϕ poeta Peerlkampus 300 anticyris n ancyris = antceyris B (t pr.) anticyris cell. nunquam B C (et Fran.) numquam cell. ϵ'

tonson Licino commiserit. o ego laeuos,
 qui purgor bilem sub uerni temporis horam!
 non alius faceret meliora poemata: uerum
 nil tantist: ergo fungar uice cotis, acutum
 reddere quae ferrum ualet exsors ipsa secandi; 305
 munus et officium, nil scribens ipse, docebo,
 uude parentur opes, quid alat formelque poetam,
 quid deceat, quid non, quo uirtus, quo ferat error.
 scribendi recte *saperest et principium et fons;
 rem tibi Socraticae poterunt ostendere chartae, 310
 uerbaque pronisam rem non inuita sequuntur.

TESTIMONIA.

304 sq. 'Fungar — secandi' florileg. Nostradam.; Hildebertus epist. lib. I 8: 'nouimusque poetam fungi uice — secandi' cf. Emisii epist. inter epist. a. Thomae Cantuariensis (III p. 201 Giles.): 'numquid tunc fangebamini uice cotis — secandi?' Ioannes Saresberiensis epist. 479: 'lyricum . . . imitator fungens uice cotis — secandi' 305 'exsors' incerti excerpta argumenti grammatici § 26 p. 207 ed. Eichenf. et Endlich. (cf. ad uu. 20. 224) 309 florilegia Nostrad. et Cusanum, hoc ex Porphy., non ex Hor. 311 Quintil. inst. I 5, 2 cf. Asinius Pollio apud Porphy., ad h. u.: 'male hercule eueniat uerbis, nisi rem sequantur'

VARIA LECTIO.

301 laeu^r/s a leuus C u laeuus cett.^r leuis y stultus u uar.
 302 purgor λ purgor cett. ε' Pph.^r Ac. Acr. tract. Vind. purgor σ pr. purger r (et Lips. pr.) purgo y ω bili Cruquius ex tribus commentariis Bland. opp. tractat. Vindobon. horam] auram Heinsius et Burmannus opp. Pph.^r 304 tantis īgo B tanti est ergo cett.^r ε'
 (est om. β 1) ergo] ego sed u ergo l ego sed y [Nostradam.] sed ego y [Par. 7976] 305 exsors ipsa λ u γ uar. (ν σ 2 τ l 2 v; etsors l 1) tractat. Vindobon. florileg. Nostrad. Emisius cons. grammatic. incert. exors ipsa F δ (β' σ 1 r et Lips.) Acr. Hildebertus Ioannes Saresber. exsortita γ (a) y exortita B C λ uar. δ 2 uar. Ac. exors ipsa secandi y [π] (AL LIB Exortita λ) 306 offitium γ φ u nihil δ pr. y 307 parentusopes B C 1 308 Qui λ doceat γ δ pr. aut 1 (v 1 a 1 r 1) in γ superscr. at deceat qui non B λ pr. iustus] iustus γ 1 post u. 308 uu. 332—346 ponit Lchrsius 309 recte sapere λ pr. (v) recte sapere est cett. ε' Pph.^r sapere recte est τ est principium, om. et, B 310 socratice C chartae B C Pph.^r cartae F λ' δ u charte γ kartae y [Petropolit.] 311 sequuntur C sequuntur B sequuntur cett.^r Pph.^r Porph.^r tractat. Vindob. Quintilianus cons. ε''

qui didicit patriae quid debeat et quid amicis,
 quo sit amore parens, quo frater amandus et hospes,
 quod sit conscripti, quod iudicis officium, quae
 partes in bellum missi ducis: ille profecto 315
 reddere personae scit conuenientia cuique.
 respicere exemplar uitae morumque iubebo
 doctum imitatore[m] et uiuas hinc ducere uoces.
 interdum speciosa locis morataque recte
 fabula nullius ueneris, sine pondere et arte, 320
 ualidius oblectat populum meliusque moratur,
 quam uersus inopes rerum nugaeque canorae.
 Grais ingenium, Grai[s] dedit ore rotundo
 Musa loqui, praeter laudem nullius auaris.
 Romani pueri longis rationibus assem 326
 discunt in partis centum diducere. 'dicat

TESTIMONIA.

uu. 312—316 florileg. Nostradam. 313 ecbasis captini u. 618
 315 'profecto' incert. gramm. § 51 p. 210 Eichenf. et Endlich.
 323 sq. 'Grais ingenium — loqui' Otto Frisingensis chron. lib. I
 c. 27 'Grais dedit — loqui' tractat. de duce Ernesto [VII p. 193
 Haupt.] cf. Apollinaris Sidonius carm. 23, 236: 'sen linguae Argolicae
 rotunditate'

VARIA LECTIO.

312 Quiddidicit ^{di} γ Cui didicit B Quos ita more B 314 Quid
 ... quid σ τ Quo C1 officiumque B officiique C (a i) offitii quae
 u 316 persona B 317 iuhbo λ pr. (sic) uidebo ψ pr. (l i et β i) γ
 318 uiuas Ω' ε'' (et omn. codd. Cruqu.) tract. Vind. ueras γ ω
 Lambinus 'uiuas uoces id est ueras' Acr. ducere] reddere γ [Pe-
 tropolit. Sorbon.] 319 spetlosa γ F locis B C λ 2 δ 2 aut corr.
 ε' (et Lips. corr. 4 Bland.) Pph. Porph. Ac. Acr. gloss. F locis F λ'
 δ i aut pr. u (π' σ τ) tractat. Vindobon. Iason de Norcs; cf. Quin-
 tilian. instil. VII 1, 41: 'plerique . . . contenti sunt locis speciosis
 modo uel nihil ad probationem conferentibus' colligit saepe magis
 placuisse fabulam, quae nudis narr(aretur) uerbis, quoniam res spec-
 tatore[m] delectarent, quam quae locis communibus explicaretur' Porph.
 322 regum B nuge γ 323 Grai[s] F δ corr. i aut 2 u (v r
 v et β π p. ras. Lips.) Grai[s] B λ' δ pr. aut i Gragus γ C grai[s] F
 δ u (v r v et β Lips.) Pph. grai[s] B C λ' gragus γ rutundo C
 324 Mulsa B propter laudem Sanadonus 325 rationib; λ
 326 partis B (π') γ [β i ut uid. Reginens. i] partes cett. ε (et Fran.)

filius Albini: si de quincunce remotast
 uncia, quid superat? poteras dixisse? 'triens'. 'eu!
 rem poteris seruare tuam. redit uncia, quid fit?'
 'semis'. at haec animos aerugo et cura peculi 330
 cum semel imbuerit, speramus carmina fingi
 posse linenda cedro et leui seruanda cupresso!
 aut prodesse uolunt, aut delectare poetae,
 aut simul et iucunda et idonea dicere uitae.

TESTIMONIA.

329 'Rem poterit seruare suam' florileg. Nostradam. 330 sq.
 'Animos — fingi' florileg. Nostradam. 332 cf. Persius 1, 42: 'et ce-
 dro digna locutus (carmina)' Ausonius epigr. 34, 13 sq.: 'huius in arbi-
 trio est, scu te iuuenescere cedro seu iubeat duris uermibus esse cibum'
 333—337 florileg. Nostradam. 333 sq. Vincentius Bellona-
 censis specul. histor. VII 67 Ioannes Saresberiensis polier. I 8. idem
 rectius metalog. II 8 334 Seruius ad Aen. VI 660.

VARIA LECTIO.

centum] .c. B dicat Ω' ε'' tractat. Vindobon. dicas Bentleius;
 cf. c. I 27, 10 327 Fillius λ a. ras. alba nisi dequincuncere
 molast C 1 albani B C 1 (v a v pr. et β) albiui cett.' ε'' Ac. tr. Vind.
 sede q̄c̄ B quincunce u quincunce cett.' cons. ε'' remotast C
 remota est cett.' cons. ε'' 328 Untia u Uncia B superat Ω' ε''
 tractat. Vindobon. superest γ uar. y superet y [Zulichemian.] Bentl.
 poteras B C F λ' δ 1 u (τ r v et π 2 Fran. Lips.) tractat. Vindo-
 bon. poterat γ δ 2 (v σ a et β π 1 Fran. uar.) Bentl. poteris Hor-
 kelius properat Schneidewinus philot. III 539; poteras = potes ut
 Vergil. ecl. 1, 79 Plin. epist. III 5, 16 Ouid. trist. V 1, 49 me-
 tam. I 679 Hor. serm. II 1, 16 dixisse, triens? interp. Bentl.
 eu γ B C δ in ras. (v π' ut uid. σ τ r et 4 Bland.) heu a est F λ' δ 1
 ut uid. u (β' ut uid. v) hem y cn y heus y 'euge' interpretantur Acr.
 et tractat. Vindobon. 329 reddit B untia u uncia B quid
 est B, utrum quid fit an quid sit habucrit C, non liquet 330 Sen-
 nis B at y [π 2 1 cod. Feac 1 Valart 2 Cruuii p. ras.] an B y
 [V et 2 alii Bland. a. corr.] idem con. Statius ad cett.' ε'' (π' ut uid.)
 cf. apparat. critic. serm. I 6, 87. scholia tacent hec u erugo
 C δ u supr. u. peculii ψ u (l) flor. Nostr. peculi cett. ε'' cf. Vergil.
 ecl. 1, 32: 'nec cura peculi' 331 imbuerit ψ corr. λ (et β) flor.
 Nostrad. imbuerit cett. ε' speramus γ B C ψ corr. λ 2 (β' v a) spe-
 remus F λ' δ u (π' σ τ r v) tract. Vind. floril. Nostrad. 'sperandum
 est' Acr. cupresso? plerique uu. 332—346 post u. 308 ponit
 Lehrsius u. 334 del. Gruppeus 334 aut iucunda simul et
 idonea Ioannes Saresber. polierat. opp. metalogic. aut] et Seruius

quicquid praecipies, esto brevis, ut cito dicta 335
 percipiant animi dociles teneantque fideles:
 omne superuacuum pleno de pectore manat.
 ficta uoluptatis causa sint proxima ueris,
 nec quodcumque uelit poscat sibi fabula credi,
 neu pransae Lamiae uium puerum extrahat aluo. 340
 centuriae seniorum agitant expertia frugis,
 celsi praetereunt austera poemata Rannes:
 omne tulit punctum qui miscuit utile dulci,
 lectorem delectando pariterque monendo.
 hic meret aera liber Sosis, hic et mare transit 345

TESTIMONIA.

335—337 Hildebertus moral. philos. p. 961 336 eebasis captini
 u. 585 339 Seruius ad Aen. XII 83 341 glossarium Mai [classic.
 anct. VIII 117] 342 cf. Martialis I 25, 2—4: 'profer opus, quod
 nec Cecropiae damnent Pandionis arces nec sileant nostri praeter-
 eantque senes' 343 sq. florilegium Nostradamense 343 flori-
 legium Parisium 8818^a Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 67
 Ioannes de Muris summa musicae c. 2 [III p. 195 Gerbert.] Adam de
 Falda musicae part. tertia c. 8 [III p. 362 Gerbert.] Ioannes Saresbe-
 rionensis metalog. II 8. idem epist. 80: 'alter enim omne tulit punctum
 et miscuit ntile dulci' 344 'delectando — monendo' eebasis captini
 u. 588

VARIA LECTIO.

opp. tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. similet γ iucunda γ
 B C λ corr. aut pr. ς (et π 1) iocunda F 1 aut pr. λ pr. aut corr. δ
 pr. u (β' σ v et π 2 Lips.) florileg. Nostrad. iucund^{te}tidonea B
 335 Quidquid λ' (σ et π 1) Quicquid etiam florileg. Nostradam. pre-
 cipies γ 336 animo γ [1 Bland.] teneant et fideles Hildebertus
 u. 337 del. Bentleius Sanadonius Gruppeus 337 Omis B
 /// pleno δ de corpore γ opp. schol. γ tract. Vind. flor. Nostr.
 339 Ne γ F λ' δ ς'' Acr. tractat. Vindobon. Nec B C u (σ) Ser-
 uius uellit γ B C ut uid. δ corr. (a 1 r 2, item r 1 ut uid.) Acr. tractat.
 Vindob. Seruius uelut τ a 2 uolet F λ' δ pr. u ς'' posset F δ 1 ut
 uid. posset r 1 γ [Lips.] 340 $\bar{N}$ B Neu cett. ς'' Pph. Ac. tract.
 Vind. prensae B uium δ 1 u uiuū δ uūm λ uiuum cett. ς'' Pph.
 uiuum a extrahet r 1 γ [Lips.] Pph. aluo] abuo B pr.
 342 Celsi pī cunctaurā poemata B rannes u rannes cett. ς''
 u. 344, quem testatur floril. Nostrad., superuacuum uidetur Gruppeo,
 idem delet uu. 345 sq. 345 meret B aera B u C 2 λ' 2 δ 2 (ν 2
 π' σ a 1 ut uid. r v et β 2 Fran.) Pf. aerea γ 1 era γ 2 (τ) tractat.

et longum noto scriptori prorogat *aeuom.
 sunt delicta tamen quibus ignouisse uelimus:
 nam neque chorda sonum reddit quem uolt manus et mens,
 poscentique grauem persacpe remittit acutum,
 nec semper feriet quodcumque minabitur arcus. 350
 uerum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis
 offender maculis, quas aut incuria fudit
 aut humana parum cavit natura. quid ergost?
 ut scriptor si peccat idem librarius usque,
 quamuis est monitus, uenia caret, et citharoedus 355
 ridetur, chorda qui semper oberrat eadem:

TESTIMONIA.

uu. 347—353 'Sunt d: quidem — natura' flor. Nostr. 348—
 350 Ioannes Victoriensis IIII 7 p. 375 B. 350 Seruius ad Aen. VII
 498 [Probus] de ultimis syllabis 242 K. florilegium Paris. 8818^a Vincen-
 tius Bellonacensis specul. histor. VII 67 cf. ecbasis captiui u. 1162:
 'non semper — arcus' 'feret quodcumque minabitur arcus' tractat.
 de duce Ernesto 4 [VII p. 197 Haupt.] 355 sq. 'At citharedus —
 eadem' florileg. Nostradam.

VARIA LECTIO.

Vindobon. aere F λ' i δ i (v i a 2 uar. et β i) ere C i ae (sic) Pph.
 sosis γ B C (β' a i et 4 Bland.) Ac. sosis cett. 'ς' Pph.' Porph.' tract.
 Vind. so/sis Pf.; Acr.: 'Sosis i. bibliopolis; alii emendatores
 et probatores carminum uolunt duo i debere scribi, sed propter
 metrum unum scribitur. Sosis ergo duo fratres fuerunt bibliopolae
 opinatissimi' et] omis. δ pr. 346 euum u aeuum cett. uu. 347
 — 360 Bouhierus contlocabat post u. 378 Mollevautus post u. 274 opp.
 etiam florileg. Nostrad. 348 corda γ F λ' δ u uolt F δ (et π) y
 uul λ uult cett. 'ς' florileg. Nostradam. et mens] omis. B
 349 psepe C φ λ' u remittit γ B C δ 2 'ς' tractat. Vindobon. flori-
 leg. Nostradam. Ioannes Victoricens. reddit (superscr. † remittit) u
 schol. γ et tractat. Vindobon. pro interpretatione remittit F λ in marg.
 δ i ut uid. (et 1 Bland.) remittit λ' in textu; a i non liquet
 350 Nec Ω' 'ς' tr. Vind. flor. Nostr. Seruius [Probus] de ultimis syl-
 labis Non florileg. Paris. 8818^a feriet] feret γ pr. (a pr. ut uid.
 l corr., omis. l pr.) tract. de duce Ernesto quodcumq C (v) euicun-
 que M. Bonfinis 351 plura] pura l pr. aut i 353 ergost B
 ergo est cett. 'ς' (et omn. codd. Cruqu.) ergo, om. est, a i ? v y
 [Sorb. p. ras. Vpsal.] ω 355 Quauis δ i et Ω' 'ς' cons. tract.
 Vind. ut v y [Zulichem. 2 superscr.] Bendl. At florileg. Nostrad.
 citharedus δ cytharoedus F 356 corda F λ' δ u oberrat B C F
 λ' δ pr. u (v σ v et π Fran.) tractat. Vindobon. florileg. Nostradam.

iudicis argutum quae non formidat acumen;
 haec placuit semel, haec deciens repetita placebit. 365
 o maior iuuenum, quamvis et uoce paterna
 fingeris ad rectum et per te sapis, hoc tibi dictum
 tolle memor, certis medium et tolerabile rebus
 recte concedi; consultus iuris et actor
 causarum mediocris abest uirtute deserti 370
 Messallae, nec scit quantum Cascellius Aulus,
 sed tamen in pretio est: mediocribus esse poetis
 non homines, non di, non concessere columnae.
 ut gratas inter mensas symphonia discors
 et crassum unguentum et Sardo cum melle papauer 375
 offendunt, poterat duci quia cena sine istis:

TESTIMONIA.

364 Petrus Pictauiensis epist. ad Potrum Cluniacensem [biblioth. Cluniac. ed. Marrier p. 617.] 365 florilegium Paris. 8818¹ Vincen-
 tius Bellouacensis specul. bistor. VII 67 un. 372—380 'Mediocribus
 — quiescit' floril. Nostradam. 375 'Sardo — papauer' florilegium
 Cusaum C 14 376 Vincentius Bellouacensis l. l.

VARIA LECTIO.

u. 364 post u. 365 ponit *Lehrsius* 364 quae non] nusquam
Petrus Pict. 365 Hic . . . hic *Vincent.* deciens *B* decies *cett.*
 5'' flor. *Nostr.* omis. u pr. deties flor. *Par.* 8818^a 368 tollera-
 bile γ λ a. ras. (τ a. ras. et *Lips.* a. ras.) 369 concedi, et consultus
Lambinus concedit *B* consultis *B* auctor u auctor *B* (β') γ
 actor *cett.* 5' 370 deserti *B* 371 Messallae γ [*Tauricens.* a.
 ras.] *Porf.* Messallae *F* δ ι u Mesallae λ' (π') Messalae γ *C* ut uid. δ
p. ras. (ν σ τ a r 2 cons. β') *Acr.* *Porph.* Mesalae *B* λ uar. (r ι); 'at
 lib Mesale' λ ; secuti sumus acta triumph. *Capitolina* a. 727, et sic
 intelligitur, unde orta sit lectio *codd.* *F* λ' δ u (π') nec scit *B* γ [*V*
Montepessulan. et alt. *Bland.*] nescit *cett.* 5'' (et 2 *Bland.*) tractat.
Vindobon. alt. loco, alt. miscit mendose cascellius γ *C* *F* λ' ι δ *Acr.*
 casellius u λ 2 ut uid. castellius *B* utrum ausus an ausus *B* habeat
 non liquet, ausus *C.* AVLI CASCELLII in inscriptionibus reperiuntur
 373 Non dii, non homines γ *in opp.* tractat. *Vindobon.* florileg.

Nostr. di γ [π] dii Ω' 5' flor. *Nostr.* cessere ϕ columnae u
 374 gratis γ ι *B* (τ pr. ut uid.) gretas δ pr. gratas *cett.* grates flor.
Nostr. pr. symphonia *B* δ u dicors γ ι λ' (τ ι aut pr.)
 375 grassum γ unguentum Ω' 5' (et π) florileg. *Nostrad.* unguentum
 σ (et *Lips.*) unguentum r et] omis. u 376 duci poterat u po-
 terat, om. duci, *B* poterat duci *cett.* florileg. *Nostradam.* *Vincentius*

sic animis natum inuentumque poema iuuandis,
 si paulum summo decessit, vergit ad imum.
 ludere qui nescit, campestribus abstinet arnis,
 indoctusque pilae disciue trochiue quiescit, 380
 ne spissae risum tollant impune coronae:
 qui nescit versus tamen audet fingere. 'quidni?
 liber et ingenuus, praesertim census equestrem
 summam nummorum, uitioque remotus ab omni'.
 tu nihil inuita dices faciesue Minerva: 385
 id tibi iudiciū est, ea mens; siquid tamen olim
 scripseris, in Maeci descendat iudicis auris
 et patris et nostras, nonumque prematur in annum,

TESTIMONIA.

377 [Probus] de ultimis syllabis p. 223 K. 382 schol. I^a epist.
 II 1, 117: 'ut in arto poetica: qui — fingere' florileg. Nostradam.:
 'qui — fingere' 385 'quia esset observare rudis animos sub vulpe
 latentes, horum qui nichil inuita dicant faciantue Minerva' Reineri de
 ineptiis eiusdam idiotae libellus [Pertz, monum. Germ. SS. XX 593]
 388 Quintilianus praefat. ad Tryphonem § 2: 'usus deinde Horati
 consilio, qui in arte poetica suadet, ne praecipitetur editio nonum-

VARIA LECTIO.

cous. §" cena C δ u florileg. Nostradam. cena cett. istis] illis
 y opp etiam florileg. Nostradam. 377 animus B et ut uid. C
 natū// C, lincola supra u ab alt. manu 378 paulum Ω' §" flor.
 Nostr. a summo Lambinus opp. etiam codd. Bland. flor. Nostr.
 decessit Ω' §" (et codd. Bland.) discessit y flor. Nostr. Lambinus 're-
 cessit' interpr. Acr. pergit B C, superscr. ead. m. † vergit C
 380 quiescit] nescit δ 1 381 spisse γ 1 impune C F λ δ u (v σ
 v et β cons. π) impune γ (τ a r et Fran. cons. l et Lips.) ipune B
 382 versus Ω' §" schol. I^a epist. II 1 tractat. Vind. flor. Nostr. ver-
 sum v y 383 ingenuus B praesertim γ equestre B equestre C,
 lincola supra e a i. m. uidetur esse 384 uicio λ 385 nichil
 u nī B faciesue B C F λ' δ corr. u (π' σ r v et omu. codd. Cruqn.)
 Acr. tractat. Vindobon. faciesque δ pr. (β' v τ a) faciesque γ
 386 iudiciū stea B iuditium est ea C φ u (σ et β) iudicium est ea cett. '§'
 iudicium es ea v iudicium esto, ea Fca 387 utrum maeci an maeti
 habeat B non liquet maeci C 1 ut uid. λ p. ras. Pph. Porph. cons.
 inscript. uetusiss. maeci λ a. ras. δ meci γ F δ 1 ? meti u metij C
 descendas λ pr. tractat. Vindobon. auris B (π' a pr.) y [Montepes-
 sul.] aures cett. §' (et Lips. corr.) 388 post annum punctum pon.
 ω ante Bentleium (et codd. quidam)

membranis intus positis: delere licebit
 quod non edideris; nescit uox missa reuerti. 390
 siluestris homines sacer interpresque deorum
 caedibus et uictu foedo deterruit Orpheus,
 dictus ob hoc lenire tigris rapidosque leones.
 dictus et Amphion, Thebaeae conditor urbis,
 saxa mouere sono testudinis et prece blanda 395
 ducere quo uellet. fuit haec sapientia quondam,
 publica priuatis secernere, sacra profanis,

TESTIMONIA.

que prematur in annum, dabam iis otium q. s.' Flagrinus ad Vergil. eclog. 9, 35: 'Cinna Zmyrnam scripsit, quam nonum post annum. ut Catullus ait, edidit; id quod et Quintilianus ait; unde etiam Horatium in arte poetica dicunt ad eum alluisse, cum ait: nouumque prematur in annum'. Gunzo Nonariensis apud Marten. uett. scriptt. ampl. coll. I 297: 'si quidem Cinna librum suum Smyrnam decem annis elimaui, Horatius in nonum annum carmina sine publica ostentione producenda percepit' 389 sq. 'Delere — reuerti' florileg. Nostradam.

390 'nescit — reuerti' Augustinus epist. III 143, 4 Hieronymus epist. 49 ad Pammachium 2 [Vallars. I p. 234⁴] Pseudoacron uolgatus ad art. poet. 462 (non Acr.) Ratherius Veron. phrenes. 22 p. 242: 'nescit enim, scribit ut Placcus, uox missa reuerti' imit. Seruatius Lupus epist. 64: 'non potest uox missa reuerti' 391—393 Seruius interpolatus (cod. saec. XV) ad Aen. VI 645 394—396 cf. Sil. It. XI 441 sq.: 'exaudita chelys lapidem testudine felix ducere et in muros posuisse uolentia saxa' 396—399 'fuit — ligno' flor. Nostr.

VARIA LECTIO.

389 Membranis λ u 390 edederis B uox] uos λ pr.
 391 Siluestris γ ι (τ α) y [π Mellicens. ι] Siluestres cett. ε' Pph.
 392 Cedibus et uictu foedo u u. 393 omis. y [Lips.] eundem u.
 ante u. 392 exhib. σ pr. post u. 394 y [Bamberg.] 393 ab hoc l
 (et Fran.) linire B tigris γ ι B (α) y [Mell. Montep. tygris π]
 tigres C δ u γ 2 tygres F λ rapidos γ C F λ' u ε'' rapidas δ rabl-
 dos B (σ v) y [omn. codd. Cr. Bamb. Par. 7976 Sorb.] Seru. interpol.
 cf. Ouid. epist. 10, 96: 'destitutor rapidis praeda cibusque feris'
 394 āphyon ψ urbis Ω' ε' (et omn. codd. Cr.) tract. Vind. arcis δ
 nar. u nar. (β' v a superscr. at urbis) y; lectio 'arcis', orta fort.
 ex Aeneid. VIII 313: 'Ium rex Euandrus Romanae conditor arcis' a
 mythologia discrepat: arcis enim conditor Cadmus, Amphion urbis fuisse
 dicuntur: 'Cadmus constituit Thebas, has Amphion muro cinxit' Acr.;
 'urbis' tegisse uideatur Atilius Fortun. II 26: 'conditor uet orbis'
 396 Dr//e B Dicere C ι 396—401 fuit — uenit del. Zinkius in
 Eoc 1864, 316 sqq. opp. schol. et florileg. Nostradam. sapientia λ
 397 Puplica λ' (r v) saxa B ut uid.

concubitu prohibere uago, dare iura maritis,
 oppida moliri, leges incidere ligno.
 sic honor et nomen diuinis ualibus atque 400
 carminibus uenit. post hos insignis Homerus
 Tyrtaeusque mares animos in Martia bella
 uersibus exacuit; dictae per carmina sortes,
 et uitae monstrata *uiast, et gratia regum
 Pieriis temptata modis, ludusque repertus 405
 et longorum operum finis: ne forte pudori
 sit tibi Musa lyrae sollers et cantor Apollo.
 natura fieret laudabile carmen an arte,
 quaesitumst; ego nec studium sine diuite uena,
 nec rude quid prosit uideo ingenium: alterius sic 410
 altera poscit opem res et coniurat amice.
 qui studet optatam cursu contingere metam,
 multa tulit fecitque puer, sudauit et alsit,

TESTIMONIA.

401 sq. Quintilianus instit. X 1, 56: 'quid? Horatius frustra Tyr-
 taeum Homero subiungit?' au. 408—418 florileg. Nostradam.
 408—411 Ioannes Saresberiensis metalog. I 8 410 sq. 'alterius
 — amice' Ioannes Saresberiensis metalog. II 20 idem pollic. VI 22

VARIA LECTIO.

400 honor γ B C u (ν τ a) tr. Vind. honos F λ δ ξ'' (l in ras.)
 402 Tyrtaeus B y cons. Porphy. interpret. et Acr. Tyrteus γ C' (ν a)
^{† dyrcceus}
 Tyrcceus λ Tyrcceus l Tyrtheus τ Tirceus r i (et Lips.) Pyrcceus u Dir-
 ceus y ω tractat. Vindobon. Dyrcceus δ 2 ut uid. (o) Dircheus u Pyr-
 ceus F δ 1 ut uid. (l in marg.) Pyrcaeus Pph.' Porph.' per errorem
 opp. interpret. Dircaeus Lambinus marcia λ δ 403 sortis B pr.
 404 uiest B uiest r pr. uia est cett.' ξ'' Pph.' 405 Pleris B
 temptata δ reperitus γ ne in ras. δ 407 lirae γ C pr. δ u lyra
 Meinekius sollers λ soleas B sollers cett. ξ'' opollo y appollo δ
 409 Qsitiū stego B Quesitum est ego u Quaesitum est ego cett.
 nec] ne δ y dnuite λ 410 prosit Ω' ξ'' flor. Nostr. possit
 y [codd. aliquot Lambini et 1 Francisci Luisini] Ioannes Sarsber.
 Bentl., sed uid. apparat. critic. c. I 26, 10
 411 DENVO INCIPIT cod. ϵ sed folio mutilo DESVNT
 MILTA; Ω' = γ B C F λ' δ ϵ u
 412 moctam F λ 413 fecit, om. que δ i

abstinuit uenere et uino; qui Pythia cantat
 tibicen, didicit prius, extinguitque magistrum. 415
 nunc satis est dixisse 'ego mira poemata pango;
 occupet extremum scabies; mihi turpe *relinquist,
 et quod non didici sane nescire fateri'.
 ut praeco, ad merces turbam qui cogit emendas,
 adsentatores lubet ad lucrum ire poeta 420
 diues agris, diues positus in faenore nummis.

TESTIMONIA.

414 sq. 'qui — tibicen' Prisciani codex interpolatus instit. XVIII
 25, 247 417 Ioannes Saresberienensis metalog. II 6 'occupet —
 scabies' Ioannes Saresberienensis polier. VII 19

VARIA LECTIO.

414 Astinuit y [π pr.] uenere δ uino] baccho y ω opp.
 Ω' ε" tractat. Vindobon. florileg. Nostradam. pithya B C pithia γ
 u; defic. ε u. 415 omis. ε pr., add. ead. m. in marg. ε
 415 didicit B dicit C 1 prim' C 416 N/ε u Nunc cctt.' ε" Ac.
 Acr. gloss. F tract. Vind. floril. Nostrad. Nec y [Vigorniensis et 1
 ex bibliotheca episcopi Eliensis apud Bentl.] Bentl. Non y [Digbea-
 nus Par. 8219 a. corr. Voss.] Num y [Helmstadiensis] prob. Re-
 gelsberger. et Habersfeldt.; Acr.: 'id est hoc tempore, in hac copia
 imperitorum sufficit sicuti sese iactare et dicere: 'ego optimus poeta
 sum' cum non sit' Petron. sat. c. 1: 'nunc et rerum timore et sen-
 tentiarum ussissimo strepitu hoc tantum proficiunt, ut cum in forum
 uenerint, putent se in alium orbem terrarum delatos' c. 4: 'nunc
 puori in scholis ludunt, iuuenes ridentur in foro, et quod utroque
 turpius est, quod quisque perperam didicit, in senectute
 confiteri non uult [cf. Hor. epist. II 1, 84 sq.]' est] et B C
 mira] omis. γ 1 pango Ω' ε" tr. Vind. flor. Nostr. fungo y [Pe-
 tropolit.] defic. ε; cf. Lucret. I 933 sq. turpe relinqui est γ F λ'
 u. 416 Ioannes Saresber. tractat. Vindobon. in interpretatione turpe
 relinqui, om. est, δ 1 ut uid. (σ) y [Bamberg. Barcinon. Bruxellens.
 pr. Lips. Parisin. 7976 Reginens. Valentian.] florileg. Nostradam.
 turpe relinqui, om. est, B turpe relinqui est δ turpe relinqui ε C
 turpe est relinqui Ac.; deficit ε, β 1 non liquet u. 418 del. Peer-
 kampus opp. florileg. Nostradam. 418 dedici C 1 post sane
 comma ponit Doederlinus 420 Adsentatoris B C Adsentatores cctt.
 (β' v a) Assentatores ε' ad lucrum iubet B C y [Valentian. 1]
 u. 421 del. Hitzigius, testantur Acr. tractat. Vindobon. 421 agri
 B C. fgnore B (et Fran.) y foenore γ C λ' (v τ a v et β π) foenere
 δ fenore F u (σ r et Lips.); C ε non liqu.

si *uerost, unctum qui recte ponere possit
et spondere leui pro paupere et eripere artis
litibus implicitum, mirabor, si sciet inter
miscere mendacem uerumque beatus amicum. 425
tu, sen donaris seu quid donare uoles cui,
nolito ad uersus tibi factos ducere plenum
laetitiae; clamabit enim 'pulchre! bene! recte!'
palescet super his, etiam stillabit amicis
ex oculis rorem; saliet, tundet pede terram. 430
ut qui conducti plorant in funere, dicunt
et faciunt prope plura dolentibus ex animo, sic
derisor uero plus landatore monetur.
reges dicuntur multis urgere culillis,

TESTIMONIA.

uu. 424—436 'Mirabor — dignus' florileg. Nostradam. 428
— 433 Ioannes Saresberienus polier. VI 30: 'ad singula clamat (inatho,
sen bona, sen mala sunt, pulchre, bene, recte, palescit super — mo-
uetur' 433 'derisor — monetur' Pseudoacron uulgatus ad epist. I
18, 11 (non schol. I')

VARIA LECTIO.

422 Sin u a. ras. (l v et π) y Si cett. §' Pph.' Ac. Acr. tractat.
Vindobon. uero, om. est. λ i ueru est cett. §'' Pph.' iunctum B
recte qui y [Buslidian.] opp. Pph.' iussit B C i 423 pan-
pare λ artis y [Parisinus 8212 et Frue Vr, B ab alt. m.] Bcnd.
aljs l atris Ω §'' gloss. Γ tractat. Vindobon.: defic. ε. cf. Lucret. V
1146: 'arta inra' Plin. nat. hist. XVI 12 D.: 'leges artae' n. 424
post 425 exhibent B y [Gronou.] 424 implicitum F λ ε (v a) impli-
citu B implicitum cett. §'' cons. σ sciat B sciet cett. §'' flor. Nostr.
426 Tu ε se quid B quid] omis. u pr. qđ = quid ε y
uelis flor. Nostr. cui] qui B quoi y [V (?)]: defic. ε 428 Letitię
C Laeticię λ ε Leticie u pulcre C u pulchrae δ a. ras. 429 pal-
lescet, super his etiam disting. alij opp. codd. 430 rore mallet B
pede terram] in rasura δ 431 ut quae conductae Kirchmannus
opp. Ω' §'' Pph.' Porph.' Acr. tract. Vind. flor. Nostr. 432 fa-
tiant u 433 laulat ore B 434 multis u: c:] cur^{multi} surgere, cui.
illis B urgere γ B C F δ ε u § (et Lips.) Pf. Acr. tractat. Vindo-
bon. florileg. Nostradam. urgere λ' (β' a 2 et π) Pph. culillis γ λ
corr. ε ut iud. δ 2 (v σ π) Ac. Acr. Pf. 1 tractat. Vind.; CVLVLIS λ
marg. culillis (sic) C culolis F λ' δ 1 u (β' v et π 2) florileg. Nostra-
dam. culillis π' r Pph. Pf. 2 gloss. Γ; a 1 non liqu.

et torquere mero quem perspexisse laborent, 435
 an sit amicitia dignus: si carmina condes,
 numquam te fallent animi sub *uolpe latentes.
 Quintilio siquid recitares, 'corrigere sodes
 hoc' aiebat 'et hoc'. melius te posse negares,
 his terque expertum frustra, delere iubebat 440
 et male tornatos incudi reddere uersus.

TESTIMONIA.

437 florilegia Nostradam. Paris. 8818^a Basil. F IV 38; Vincentius Bellouacensis specul. histor. VII 67. Hildebertus moral. philos. p. 974
 cf. s. Thomae epist. 50 [III p. 129 Giles.]: 'ne uos (te Ioannes Saresberiensis polier., eum idem epist.) decipiant animi sub nulle latentes' item Wilhelmi Carnotensis olecti ad Alexandrum papam [Gilberti opp. ed. Giles. II p. 212] Ioannes Saresberiensis polierat. VI 30. epist. 291
 cf. etiam Persius 5, 117: 'astutam rapido seruus sub pectore uolpem' et Reiner. laudat. ad u. 385 441 cf. Apollinar. Sidonius ep. VIII 13: 'Horatiana incude formatos Asclepiadeos'

VARIA LECTIO.

435 prospexisse u y florileg. Nostradam. Fca opp. gloss. Γ tractat. Vindobon. laborent γ B C ε (τ α r et β i) laborent ψ laborant δ u laborant φ λ' ε' (et β z Fran.) florileg. Nostradam.: indicatium 'nolunt' habent Aer. et tr. Vind. in interpretat. 436 amicitia λ amicitia C ψ u sic δ carmina ε u. 437 omis. ε pr., sed in infima pagina, quae nunc abscissa est, olim additum fuisse intellegitur ex signo adscripto: τ 437 Ne quā B Numquam cell.' ε'' Nunquam florileg. Nostradam. et Paris. 8818^a fallent γ B C λ' δ uar. (β' v a et π pr.) tractat. Vindobon. fallant F δ u (σ τ v et π corr. Lips.) florileg. Nostradam. et Parisin. 8818^a Hildebertus Vincentius fallunt r 'fallent' pro fallant' gloss. Γ cf. epist. I, 7, 25. 27 animi] uolpes Ribbeckius uulpe Ω' ε'' Pph.' florilegia latentes B u i aut pr. uu. 438—453 desunt initia ε 438 Quintilio Ω' ε'' Pph.' tractat. Vindobon. Quintilio Fca corrigere γ 439 agebat B C F 440 terque] tero C

POST HYNC VERSVM DEFICIUNT codd. B C, B cum hac subscriptione: FINIT || POETICA || SERMON Lib. I. INCIPIT; in C scholiis ac duabus imagunculis paginam uidemus expletam; in altera pagina artis poeticae reliqua pars sequitur altera manu ac nigriore atramento scripta: quam alteram manum significauimus littera E

Ω' = E γ F λ' (λ I) δ ε u; ε'' = aut omnes codd. β' (β Fran.) v π' (π Lips.) σ τ α r v (I) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur; ε = aut omnes codd. v σ τ α r v (I) aut horum codd. ea pars ex quibus non aliae lectiones notantur

441 et] aut Gust. Krügerus torquatos E tornatos cell.' ε''

si defendere delictum quam uertere malles,
 nullum ultra uerbum aut operam insumebat inanem,
 quin sine riualli teque et tua solus amares.
 uir bonus et prudens uersus reprehendet inertis; 445
 culpabit duos, incomptis adlinet atrum
 transuorso calamo signum, ambitiosa recidet
 ornamenta, parum claris lucem dare coget,
 arguet ambigue dictum, mutanda notabit,
 fiet Aristarchus, nec dicet 'cur ego amicum 450
 offendam in nugis?' hae nugae seria ducent
 in mala derisum semel exceptumque sinistre.
 ut mala quem scabies aut morbus regius urget
 aut fanaticus error et iracunda Diana,
 uesanum tetigisse timent fugiuntque poetam 455

TESTIMONIA.

453 'morbis regius' ineert. grammat. § 59 p. 210 Eich. et Endl.
 455 sq. Ioannes Saresberiensis polier. VII 12

VARIA LECTIO.

Ω' = $E \gamma F \lambda' (\lambda \iota) \delta \varepsilon u$; ξ'' = aut omnes codd. β' (β Fran.)
 $\nu \pi'$ (π Lips.) $\sigma \tau \alpha r v$ (ι) aut horum codd. ca pars ex quibus non
 aliae lectiones notantur; ξ = aut omnes codd. $\nu \sigma \tau \alpha r v$ (ι) aut
 horum codd. ca pars ex quibus non aliae lectiones notantur

Pph. Ac. tractat. Vindobon. ter natos Bentlei coniectura etiam pro-
 pter 'ter' in antecedente uersu refutanda formatos Guyetus; at cf.
Propert. III 25 (32) 43: 'incipi iam angusto uersus includere torno'

443 nil ultra uerbi aut operae insumebat inanis Cuninghamus
 sumebat u pr. (ν et π) y inane γ 445 reprehendet $E \gamma \delta \varepsilon$
 u uar. (u v cons. β') tractat. Vindobon. reprehendit τ reprehendit $F \lambda' u$

(ν r et Lips.) reprehendit $\sigma \iota$ (rephen/////dit π) inertis γ (a pr. et π) in-
 hertes δ inertes cett. 446 incomptis u (ν) adlinet Ω' ($\nu \pi' a$ r
 pr. v) *Pph.* allinet $\beta' \sigma \tau r$ corr. alinet] obelum gloss. Gronou.

447 Transuorso $\phi \psi$ corr. λ' (et π) y Transuerso cett. ξ' tr. Vind.

ambiciosa λ ? 448 lucem claris dare cogit u elaris lucem dare coget
 cett. ξ'' el: ι : d : cogit σ (et Lips. pr.?) claris eoget dare lucem τy
 u. 449 om. y [*Par.* 8219 a i. m.] del. Ribbeckius motanda E

450 aristarc' δ nec $E \gamma \delta \varepsilon u$ ar. ($\beta' \nu \tau a$) non $F \lambda' \delta u$ ($\pi' \sigma r v$),
 defic. ε 451 nuge δ 452 sinistrae $E \gamma \phi \lambda'$ 453 urget E (ι
 corr. et Fran. pr.) urget cett. etiam $\varepsilon \xi'$ (et β Fran. corr.) tr. Vind.

uu. 454—476 DEFICIT cod. ε ; Ω' = $E \gamma F \lambda' (\lambda \iota) \delta u$
 455 Vaesanum $F \delta$ (τr et π) Vesanium cett. ξ' (et Lips.) fugiunt F

qui sapiunt; agitant pueri incautique secuntur.
hic dum sublimis uersus ructatur et errat,
si ueluti merulis intentus decidit auceps
in puteum foueamue, licet 'succurrite' longum
clamet 'io ciues!' non sit qui tollere curet. 460
si curet quis opem ferre et demittere funem,
'qui scis, an prudens huc se delecerit atque
seruari nolit?' dicam, Siculique poetae
narrabo interitum. deus immortalis haberi
dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam 465
insiliit. sit ius liceatque perire poetis:
inuitum qui seruat, idem facit occidenti.
nec semel hoc fecit, nec, si retractus erit iam,
fiet homo et ponet famosae mortis amorem.
nec satis apparet, cur uersus facitet: utrum 470
minxerit in patrios cineres, an triste bidental

TESTIMONIA.

457 'hic — ructatur' Seruius ad Aen. III 576 459 sq. 'Horatius:
licet — clamet' Charisius p. 204 K. 460 'non — curet' eebasis captiu
u. 744 466 cf. Ouidius metam. II 280 sq.: 'liceat periturae . . . igne
perire tuo' 467 florileg. Nostradam. cf. Seneca Phoen. 100: 'occi-
dere est uetare cupientem mori' 471 schol. Lucan. I 608: 'nam
hodie uocatur bidental a bidentibus ibi immolatis, ut dicit Horatius'
cf. Persius s. 2, 27: 'triste . . . bidental'

VARIA LECTIO.

λ' δ pr. ζ' (β' 2) fugient u fugient E γ δ corr. (β' 1 a) 456 secuntur
γ F λ' δ ζ' (et β) tr. Vind. sequuntur u sequuntur τ a v (et Fran.)
Pph.' 457 ructator δ 458 Si δ u (π' 2 σ τ l p. ras. et β' 2)
Sic E γ F λ' ζ'' gloss. Γ tr. Vind. Sic v merulis λ 459 foueamue
Ω' ζ'' foueamue ω succurritæ δ 460 ne Schelleus 461 Si quis
curat ω demittere λ' u (v corr. v et π 2) dimittere cett. ζ'' 462 delece-
cerit E γ δ corr. (β' v τ a) proiecerit F λ' δ pr. u (π' σ r v) tr. Vind.
Bentl. cf. s. 13, 91 463 poete γ 464 immortalis Ω ζ' (et Lips.)
immortalis σ τ l (et π) 465 enpedocles u aetnam E Pph.' hethnā δ
& nā ψ ethnam cett.' u. 467 del. Ribbeckius Inuictum λ 1
469 fiet] uiuet Schraderus 470 apar& F facitet] dictitet y
Cunninghamus 471 Mixerit y [Montepessul.] MINXERIT inscript.
apud Trotzium de mem. prop. p. 569 in — monerit om. Lips. 1
an Ω' ζ' aut β' v 1 a y post u. 471 DEFICIT v

mouerit incestus. certe furit, ac uelut ursus
 obiectos caueae ualuit si frangere clatros,
 inductum doctumque fugat recitator acerbus;
 quem uero arripuit, tenet occiditque legendo, 475
 non inmissura cutem, nisi plena cruoris, hirudo.

TESTIMONIA.

473 'obiectos ualent si frangere clathros' glossarium Mai [classic, auct. VIII 106] nu. 474—476 florilegium Nostradamense 476 glossarium Mai [classic, auct. VIII 269] ecbasis captini n 761 Otto Frisingensis de rebus gestis Friderici I, imperat. lib. I c. 16 Ioannes Victoricensis I 10 p. 298 ed. B. Cisterciensis quidam in cod. Vindobon. 883 fol. 31

VARIA LECTIO.

472 incertus λ u uar. opp. Acr. tractat. Vindobon. uelut u
 473 Obiectas *E* (*l* pr) clatros Ω' ξ'' et sic scribendum censui-
 mus cont. inscript. Orell. nr. 7365: 'CLATROR' 475 uere δ

Q · HORATH · FLACCI DE ARTE POETICA EXPLICIT; ($\cdot \gamma$) || INCI-
 PIT EPODON (EPPODON γ) AD MECENATEM; ($\cdot \gamma$) γ (α) F · HORATH ·
 DE ARTE POETICA || LIBER EXPLICIT · || INCIPIT · EPODON φ Q ·
 (om. δ) HORATH (ORATH *l*) FLACCI (FLACCII λ FLACTI *l*) DE ARTE
 POETICA EXPLICIT · INCIPIT EIUDEM EPODON ψ λ' δ Q · h · FLACCI
 lib de arte poetica explicit · incipit eidē epodos. u EXPLICIT LIB
 POETICVS · INCIP LIB SERMONV σ Q · HORATH FLACCI DE
 ARTE || POETICA EXPLICIT · τ ORATH · FLACCI · DE ARTE
 POETICA EXPLICITVS EST LIBER r LIBER DE ARTE POE-
 TICA EXPLICIT · QINTI · HORATH · FLACCI · || EPISTOLARUM
 LIBER PRIMVS INCIPIT v: subscriptione carent *E* β' v, Lips. eras.

INDEX VERBORVM

Numeri litteris non notati sermones indicant, E epistulas,
A artem poeticam

A.

- a I 1, 68, 2, 69, 4, 29, 37, 27, 111, 5, 22, 6, 18, 88, 24, II 1, 71, 2, 53, 3, 36, 69, 320, 5, 52, 83, 6, 50, E I 1, 103, II 2, 4, 13.
ab I 2, 11 (*bis*), 3, 6, 4, 117, 129, 5, 55, 6, 83, 7, 22, 8, 5, II 1, 42, 66, 2, 10, 3, 4, 133, 308, 5, 62, 6, 117, 8, 32, E I 1, 54, 7, 47, 10, 37, 12, 3, II 1, 62, 127, 187, 2, 185, A 127, 146, 147, 384.
abdiderint I 8, 43, abditus E I 1, 5, abdita A 49.
abeo I 6, 61, abit I 5, 14, II 3, 50, abeat II 3, 218, A 201, abeant II 3, 246, abi E I 7, 53, II 2, 205, abire I 9, 14, E II 2, 215, abirem E I 9, 2, abibis II 1, 86, abii I 1, 108.
abbine E II 1, 36.
abicto E I 13, 2, abiecto I 3, 131.
abiectis E II 2, 141.
abigat E I 15, 19, abacta II 2, 44.
abluat II 3, 320.
abnormis II 2, 3, †abnormi II 2, 3.
abnuere II 5, 52.
abortiuus I 3, 46.
abacido abscisum II 3, 303.
abscindere I 2, 113.
abseondere II 3, 173.
absistere I 3, 104.
absoluca II 3, 272.
absona A 112.
absorbere II 8, 24, absorberet II 3, 240.
absterrent I 4, 129, absterrebitur II 5, 83.
abstinet A 170, 379, abstinuit II 3, 202, A 414.
absum abest E I 18, 57, A 370, absis E I 18, 58, II 2, 199, absens II 5, 72, E I 7, 38, 11, 21, absentis II 3, 314, absentem I 3, 21, 4, 81, 5, 15, 10, 79, II 7, 28, afore I 4, 101.
absumo absumptis E I 15, 27.
abundē I 2, 59, E I 4, 10.
abundo abundes II 5, 89.
ac I 1, 35, 46 (†quam), 65, 67, 83, 104, 109, 2, 3, 12, 33, 75, 93, 3, 43, 62, 78, 4, 3, 46, 119, 142, 5, 5, 18, 22, 6, 65, 68, 112, 130, 8, 21, 9, 73, 10, 34, 59, II 2, 58, 118, 124, 3, 47, 114, 119, 135, 228, 241, 270, 4, 60, 7, 12, 30, E I 1, 13, 23, 2, 4, 3, 32, 6, 38, 7, 98, 9, 6, 10, 46, 11, 20, 13, 11, 16, 32, 71, 18, 26, 58, 19, 25, II 1, 208, 264, 2, 143, 197, A 20, 142, 160, 245, 472.
Academi E II 2, 45.
accedit II 3, 154, A 243, accedam II 3, 263, accedas II 5, 72, accedat †II 3, 154, 6, 2, accedere II 3, 142, accedente E II 2, 211, accedes II 7, 118, E I 17, 12, accedet II 2, 86, accedent II 2, 85, accessit II 1, 25, A 211.
accendis I 9, 53.
accidit I 2, 45.
accido accisus II 2, 114.
accipio I 5, 58, accipis E II 2, 162, accipit E II 2, 33, accipiant A 250, accipias I 1, 48, accipe I 4, 14, 15, 38, II 2, 70, 3, 46, 86, 233, 307, 5, 10, accipiebat E I 7, 53, accipiet II 5, 68, E I 10, 28, accipit I 6, 1, II 3, 226, E I 10, 17, 12, 28, acceperis II 3, 67, acceperisse II 6, 81, accipiar II 8, 67, accepta E II 1, 147, A 283, acceptos E II 1, 234, accipiter E I 16, 60.
Accius E II 1, 56, Acci I 10, 53, A 258.
accurrit I 2, 3.
acer I 1, 58, 4, 46, 65, 10, 43, II 1, 1, 5, 43, E II 1, 165, 2, 29, A 121, acris (*nom. fem.*) I 3, 60, II 7, 47,

- acrem I 2, 42. acre II 3, 116. acri I 10, 14. II 4, 69. acres I 7, 21. acria II 8, 7. acris I 3, 53. II 7, 23, 8, 36. acris II 6, 69. acrior I 6, 125. acris I 2, 15. II 3, 22. acriter E I 18, 18.
- acerbus I 3, 85. A 474. acerbi E I 18, 25. acerbae II 6, 19. acerrum E I 17, 53.
- acernam II 8, 10.
- *aceruos (nom.) I 1, 44. E I 2, 47. acerui E II 1, 47. aceruo I 1, 34.
- *accruom II 3, 111. E I 6, 35.
- aceruo I 1, 51. II 2, 105. E II 2, 120. aceruos II 5, 22.
- acescit E I 2, 51.
- aceti II 2, 62. acetum II 3, 117.
- aceto I 7, 32. II, 3, 240. 8, 49.
- Achilles E II 2, 42. Achillem I 7, 12. A 120. Achille II 3, 193.
- Achiui E I 2, 14. Achius II 3, 124. E II 1, 33.
- acidum E II 2, 64. acidus II 2, 44.
- acies II 2, 5.
- acinum II 6, 85.
- acipensere II 2, 47.
- Actia E I 18, 61.
- actor E II 1, 204. A 362. actoris A 193.
- actu A 189. actus A 129, 124.
- acumen E I 12, 20. A 361. acumina E I 17, 55. II 1, 161.
- acuo acuis E I 3, 23.
- acutum I 3, 26, 8, 41. II 3, 136. E I 10, 17. A 304, 312. acuto II 3, 163. E I 6, 24, 19, 46. acutis I 3, 29.
- ad I 1, 43. 2, 26, 42, 99, 3, 7, 17, 27, 4, 29, 5, 32, 56, 65, 83, 6, 45, 787, 95, 115, 122, 7, 2, 9, 10, 35, II 1, 36, 2, 27, 81, 82, 85, 108, 3, 19, 111, 150, 171, 218, 309, 5, 70, 97, 6, 31, 35, 42, 72, 75, 90, 7, 22, 24, 29, 30, 32, 8, 25, 32, 75. E I 1, 5, 9, 46, 106, 2, 31, 5, 47, 6, 12, 7, 11, 61, 72, 74, 89, 9, 11, 110, 3, 10, 2, 14, 26, 15, 18, 17, 12, 18, 35, 83, 19, 7, 45. II 1, 32, 48, 58, 62, 155, 177, 188, 243, 2, 4, 6, 22, 27, 98, 138, 185. A 108, 109, 110, 126, 148, 254, 255, 294, 367, 378, 419, 420, 427.
- adusque I 1, 97, 5, 26.
- adlabe E I 2, 67.
- adclimis II 2, 6.
- adcredere E I 15, 25.
- ad crescere A 252. adcreuit I 6, 26.
- addicere II 5, 109. addictus E I 1, 14.
- addit I 1, 31. II 3, 150, 6, 39. E I 14, 29. addas E I 20, 22. adde I 1, 74, 2, 83. II 2, 26, 3, 69, 70, 275, 321, 4, 21, 7, 39, 78, 111, 8, 71. E I 6, 54, 18, 62. addere E I 12, 6, 19, 42. II 1, 217, 2, 36, addens II 3, 283. addam I 1, 121. II 3, 42. addes II 4, 68. addidit A 214.
- addocet E I 5, 18.
- addubites I 4, 125.
- adducit E I 7, 2. adduxerat II 8, 22. adductum E I 16, 11.
- adeo adito II 5, 88. adite II 3, 81.
- adire II 4, 21. E I 17, 36.
- adeo I 1, 13, 7, 7. E I 1, 32, II 1, 54.
- adfert II 6, 109. adferat II 2, 71.
- adfertur II 8, 42. allata II 4, 62.
- adfirmo E II 1, 111.
- adflasset II 8, 95.
- adfixit (†affixit) I 1, 81.
- adgnosce E I 16, 29.
- adhaeret II 2, 56. adhaesit II 4, 80.
- adhibebitur A 227.
- adhuc E I 12, 15, 17, 3. II 1, 206, 2, 114. A 78, 115.
- adicio adiecere E II 2, 43. adiecti E II 2, 178.
- adimis II 3, 288. adimunt A 176.
- adimam E I 16, 75, 19, 2. adimat II 3, 217. ademptum A 54.
- aditis I 2, 56.
- adiudicat E I 18, 57.
- adiungere II 3, 247. adiunctis A 178.
- adiutorem I 9, 46.
- adiuuat II 5, 73.
- adinet A 446.
- admiror I 4, 99. admirari E I 6, 1.
- admittis II 3, 212. admittes E I 16, 53. admissi A 5.
- admonuit I 6, 126.
- admouit E II 1, 161. admouerit E I 20, 19.
- adnabunt II 5, 44.
- adnuimus E I 10, 5. adnucruat I 10, 45.
- adoleuerit I 9, 34.
- adopta E I 6, 55.
- ador II 6, 89.
- adpingit A 30.
- adponit I 2, 107. adponatur II 8, 62.
- adpositis II 8, 17.
- adposcere E II 2, 109.
- adquirere A 56.
- adrasum E I 7, 50.
- adrepe II 5, 48.
- adrident A 101. adridere I 10, 89.
- adroget E II 1, 39 (cf. arr:).
- adescit E II 2, 119.

- adscripsit E I 19, 4.
 adsectaretur I 9, 6.
 adsentatores A 420.
 adsero adsita E II 2, 170.
 adsidet E I 5, 14. assident (al. ad-
 sident) I 1, 82.
 adsignant E II 1, 8.
 adsisto I 6, 114.
 adspirare A 204.
 adstricto E II 1, 174.
 aduensco aduenerit II 2, 109. adue-
 tum II 2, 11.
 adsum adeest II 2, 28, 6, 13. adsunt
 A 101. adsis II 6, 15. adsit I 3,
 117. E I 17, 57. ades I 9, 38. ad-
 esseu A 204. aderat I 5, 20, 6, 82.
 adesseu II 6, 35.
 ad suo adsuitur A 16.
 adsumam E I 5, 28. assumere I 6, 51.
 adtemptas E II 2, 24.
 aducho aduexerit II 2, 83.
 aduenit I 5, 31. adueniens II 2, 91.
 aduersarius I 9, 75. E I 18, 63.
 aduersum E I 1, 75.
 aduersus aduersum I 7, 11. aduerso
 II 3, 205. aduersae II 8, 74. aduer-
 sis II 2, 136. aduersa E I 6, 9. ad-
 uersis I 1, 103. E I 2, 22. II 2, 202.
 adulter I 3, 106.
 adunco I 6, 5.
 adustus I 8, 68. adusto II 8, 90.
 aedem E II 2, 94. aede I 10, 38.
 aedis E I 7, 89. aedibus II 7, 11.
 aedificas II 3, 308. aedificat E I 1,
 100. aedificare II 3, 247. aedificante
 II 3, 275.
 aedilis II 3, 180.
 aedituos E II 1, 230.
 Aegaeum E I 11, 16.
 aeger II 3, 162. aegri A 7. aegro
 E I 7, 4. II 1, 114. aegrum II 2,
 43, 3, 293. E I 8, 8. II 1, 131. ae-
 gris E I 16, 7. aegros I 4, 126.
 aegrotet I 6, 30. E I 8, 6. aegro-
 tare II 3, 307. E I 7, 4.
 aegrotus aegrotō (dat.) E I 1, 73.
 aegrotō (abl.) 2, 48.
 Aemilium A 32.
 aemula E I 19, 16. A 203.
 Aeneā II 5, 63.
 aeneus II 3, 183. E I 1, 60. aēnea
 E II 1, 218.
 aenum E II 2, 169.
 aequale I 3, 9.
 aequata E II 1, 25.
 aequor (nom.) II 2, 48. (accus.) E
 I 2, 20. aequore II 3, 235. aequora
 E I 16, 23.
 aequus II 1, 70. E I 6, 15, 11, 30.
 aequus I 3, 233. aequa A 10. ae-
 quum I 2, 34, 3, 69. *74. aequi I 3,
 98. aecum E I 17, 24. *18, 112.
 aequam II 3, 188. A 38. aecum E
 I 12, 23. aequo I 5, 8. II 3, 16. E
 II 1, 68. aequā E II 1, 94. aequo
 I 3, 52. E I 2, 29, 18, 10. II 2, 10.
 215. aequis II 3, 164. aequas I 3,
 118. aequis A 250. aequē II 3, 47.
 E I 1, 25 (bis). 26, 92.
 aëra II 2, 13. aëre E II 1, 214.
 aerugo I 4, 101. A 330.
 aerumnis E II 2, 27.
 aes I 5, 13. aers I 3, 86, 6, 75. II
 5, 22. E I 2, 47, 6, 39. II 1, 96. A
 164. aere I 4, 28. II 3, 21. 129. E
 II 2, 12, 158. A 21. 33. aera † I 6,
 75. E I 6, 17, 7, 23. II 1, 240. A 345.
 Aeschylōs E II 1, 163. Aeschylus A
 279.
 Aesopus E II 1, 82. Aesopi II 3, 239.
 Aesquilias II 6, 33. Aesquilis I
 8, 14.
 aestates (acc.) II 4, 22.
 aestimat E II 1, 21. 48.
 aestiuam E I 5, 11.
 aestuat E I 1, 99.
 aestus I 1, 38. E I 8, 5. II 2, 47.
 aestūs I 2, 110. E I 2, 8.
 aetas I 4, 119, 132, 9, 34. II 2, 85.
 4, 45. E I 1, 4, 6, 24. 55, 18, 18.
 20, 10. II 1, 42, 2, 216. A 61. 166.
 aetatis A 156. aetatem E II 2, 202.
 aeternum E I 10, 41.
 Aetnam A 465.
 Aetolis E I 18, 46.
 aeni II 6, 97. E I 18, 108. II 1, 144.
 aeuo A 178. aeuom I 5, 101, 6, 91.
 *aeuom I 10, 68. E I 2, 43, 5, 8.
 18, 97, 20, 26. II 1, 159. A 346.
 aeuo E II 1, 62.
 After Afra II 4, 58. Afri II 8, 95.
 affigit II 2, 79. † affixit I 1, 81.
 Afrani E II 1, 57.
 Africa II 3, 87.
 agao II 8, 72.
 Agaue II 3, 303.
 agedum I 4, 38. II 3, 155.
 agelli E I 14, 1. A 117. agellum II
 6, 9. E I 7, 81. agello I 6, 71. II
 2, 114. agellos E I 12, 12.
 ager II 2, 133. E II 2, 160. agri II
 6, 1. E I 16, 4. agro II 7, 118.
 agrum I 8, 12, 16, 11, 6, 11. E II
 2, 164, 186. agro E I 1, 5, 14, 5.
 agris I 3, 37. E I 7, 10. agros E I
 10, 23, 18, 45. II 1, 8. A 17, 208.

- agris I 2, 13. II 3, 184, 4, 15, 8, 56. E I 6, 21, 8, 6. A 421.
 aggere I 8, 15.
 agilis E I 1, 16, 3, 21. agilem E I 18, 80.
 agito I 4, 138. agitamus II 6, 73.
 agitant A 341, 456. agitet E I 18, 98. agitant II 7, 50.
 agmina II 1, 14.
 agnam I 8, 27. II 3, 214. agnā II 3, 219.
 aquinae E I 15, 35.
 agnum E I 13, 13. agni A 13. agnos II 3, 211.
 ago agis I 9, 4, 15. II 6, 29. agit I 9, 60. II 2, 13, 3, 44, 103, 260, 6, 111. E I 3, 15. agam I 9, 19. E I 8, 3. agat II 7, 24. E II 2, 3. age I 10, 51. II 3, 117, 152, 224, 7, 4, 92, 8, 80. E I 6, 31, 14, 31, 18, 88. II 1, 214. agunto A 100. agere I 5, 101. E II 1, 114. agentia E I 19, 25. ageret II 3, 174. agerent A 277. ager E I 18, 36. egi E I 20, 6. egit E II 1, 82. egerit II 5, 49. agitur E I 18, 84. A 179. agimur E II 2, 201. agendi E I 1, 24. agendis (dat.) A. 82. (abl.) E I 7, 46. acta A 179. acti A 173. actum II 3, 135.
 agrestis E I 18, 6. agresti E II 1, 157. agrestem II 6, 98, 107. E II 2, 125. agrestis A 221.
 agricolam I 1, 9. agricolae E II 1, 139. agricolis I 7, 26.
 Agrippa II 3, 185. Agrippae E I 6, 26, 12, 1, 26.
 Ajax II 3, 193, 201, 211. Aiaceum II 3, 187.
 aio II 1, 6. E I 15, 45, 16, 47. ais II 7, 72. ait I 1, 5, 2, 131, 3, 22. II 2, 40, 3, 289, 6, 116, 7, 80. E I 1, 88, 6, 42, 7, 22, 32, 91, 18, 28, 19, 43. II 2, 139. aiunt I 1, 32. II 2, 64. E I 1, 59, 6, 49, 7, 49, 17, 18. II 2, 39. aiebam I 9, 12. aiebas I 9, 68. aiebat I 4, 115. II 8, 7, 65. E I 15, 40. A 439.
 ala E I 13, 12. alis II 1, 58.
 Albanum II 8, 16. Albanum II 4, 22. Albano E II 1, 27. Albanis E I 7, 10.
 alatus II 2, 61.
 Albinouano E I 8, 1.
 Albinus Albinus A 327.
 Albius (Tibullus) Albi E I 4, 1.
 Albius I 4, 28. Albi I 4, 109.
 Albuca II 1, 48, 2, 67.
 albus I 6, 116. E II 1, 196, 2, 189.
 alba I 2, 124. albi I 2, 36. II 8, 88. album II 2, 21, 4, 74. albo II 4, 29, 8, 49. albā II 4, 13. albis I 7, 8, 8, 16, 37.
 Alcaeus E I 19, 29. II 2, 99.
 Alcinoi E I 2, 28.
 Alcon II 8, 13.
 alea II 5, 60. E I 18, 21.
 Alexandri E II 1, 241. Alexandro II 1, 232.
 Allenus I 3, 130.
 alga II 5, 8.
 algeo alsit A 413.
 alias I 4, 63, 9, 72. E II 1, 17.
 aliena I 1, 110, 9, 50. II 7, 48. alieni I 3, 116. alieno I 4, 78. alienā I 4, 128. II 6, 33. E I 18, 77. alienos E I 18, 35. alienas I 2, 34. aliena II 3, 12, 4, 57. E I 18, 39, 19, 22. alienis I 2, 57. II 3, 72, 6, 71, 7, 82.
 alio (adverb.) II 1, 32, 2, 65.
 alioqui I 4, 4. alioquin I 6, 66.
 aliquis I 3, 19. II 6, 42. aliquid II 4, 6. aliquid II 2, 94, 105, 3, 6. E II 1, 206.
 alius I 1, 81, 2, 30, 3, 33. E II 1, 240. A 303. aliud II 5, 11, 8, 49.
 alii II 2, 135, 7, 81. alium E I 16, 20. aliam I 7, 14. aliud I 4, 103. II 3, 141. alio I 4, 82. II 3, 80.
 aliā II 4, 66. alio E I 19, 32. alii I 4, 2. E II 1, 209. aliis II 4, 21, 17, 81. alios I 6, 25, 10, 87. II 2, 60. E I 1, 81. alias II 3, 208. alia I 3, 20. aliis I 6, 111, 10, 47, 77. E I 1, 81. aliter E II 2, 168.
 allec II 8, 2. allec II 4, 73.
 Allifanis II 8, 39.
 alo alit A 66. alat E I 17, 20. A 307. alebat II 2, 48. aletur II 5, 46.
 Alps II 5, 41.
 Alpinus I 10, 36.
 alter I 1, 40, 5, 33, 42, 6, 102. II 2, 80, 5, 24, 8, 11. E I 6, 32, 10, 4 (bis), 17, 27, 30, 48, 18, 10, 15. II 1, 50, 74, 2, 63, 87, 183, 184. A 15.
 altera I 2, 101, 8, 30, 33, 34. II 1, 2. E I 18, 18. A 411. alterum II 3, 56. alterius E I 2, 67, 14, 11. II 2, 88, 176. A 410. altera (nom.) E I 6, 34. altera (acc.) II 2, 174.
 altercante II 7, 57.
 alternis A 81. alterna I 8, 40. alternis E II 1, 136.
 alterutrum E I 18, 64.
 attilium E I 7, 35.
 altus alta II 6, 114. alti (mascul.) E

II 1, 56. alti (*neutr.*) II 6, 58. altum I 8, 48. alto II 1, 8, 2, 121. 5, 62. altū I 2, 105. alto I 5, 103. II 2, 31. E I 11, 15, 18, 87. alte II 8, 10. altius I 5, 5.
 alumni A 239. alumno E I 4, 8.
 *alūs II 4, 27. aluo E I 16, 14. A 340.
 amabilis E II 2, 132. amabile E I 3, 24. amabiliter E II 1, 148.
 amarus amari I 7, 7. amarus I 3, 88. II 8, 51. amaris II 3, 114.
 amator I 2, 55. II 3, 259. E I 1, 38. 20, 8. amatorem I 3, 38. E I 10, 1. amatores E I 10, 2.
 ambagibus II 5, 9. E I 7, 82.
 ambigitur E I 18, 19. II 1, 55.
 ambiguus E I 16, 28. ambiguē A 449.
 ambio ambiat E I 16, 13. ambire E I 19, 40.
 ambitio II 6, 18. ambitione I 4, 26. 6, 52. 129. 10, 84. II 3, 78. E II 2, 207.
 ambitiosus II 3, 165. ambitiosa A 447.
 ambitus A 17.
 ambo (*nom.*) II 6, 99. ambo (*acc.*) II 3, 180. 7, 62. ambas I 1, 20.
 ambubaiarum I 2, 1.
 ambulat I 2, 25. 4, 66. ambulet I 4, 51.
 ambustum I 10, 64.
 amens II 3, 107.
 amentia II 3, 249.
 amica (*subst.*) E I 1, 20. amicae I 3, 38. amicae E I 15, 21. amicam I 5, 15. amicā I 4, 49.
 amico amicitur E II 1, 270. amicta E I 16, 3.
 amicitiam I 3, 5. II 4, 88. amicitia I 3, 41. A 436. amicitias II 6, 75. A 167.
 amictum E I 17, 27.
 amiculum E I 17, 3.
 amicus (*adject.*) I 2, 20. 3, 33. amica II 3, 57. E I 2, 26. amicum II 7, 2. amici E I 6, 7. amico II 6, 12. amicis E II 1, 128. 429. amicē A 196. 411.
 amicus (*subst.*) I 3, 69. 84. 93. 4, 132. 5, 33. II 1, 61. E I 18, 4. 21. amici I 3, 43. E I 9, 5. 12. 18, 44. 73. 86. amico I 2, 5. 4, 35. 5, 44. II 3, 296. amicum I 3, 73. 4, 81. 6, 50. 53. 9, 22. II 5, 33. 6, 81. 8, 60. E I 18, 2. 101. A 425. 450.
 amice E I 7, 12. 18, 106. II 2, 1. amico I 4, 96. amici I 3, 140. ami-

corum I 3, 26. 6, 62. E I 12, 24. II 1, 222. amicis I 3, 50. 4, 73. 135. 6, 70. II 1, 70. 5, 43. E I 8, 9. II 2, 210. A 312. amicis I 1, 89. 3, 1. 54. 5, 29. 10, 87. E I 5, 24. 6, 36. 10, 33. amici E II 2, 138. A 5. amicis I 5, 93.
 amittit I 1, 60. amissas II 5, 2.
 annis (*nom.*) E I 2, 42. A 67. annis (*gen.*) II 2, 32. anni (*dat.*) E II 2, 120. anni (*abl.*) I 10, 62.
 amo I 2, 119. amas I 9, 38. II 7, 31. amat I 2, 54. II 5, 96. E I 14, 9. II 1, 120. 2, 77. A 363. amant E II 2, 58. amem E I 8, 12. amet I 10, 60. II 3, 214. E I 19, 36. A 45. 197. amare II 3, 250. amanti E II 1, 171. amanti II 7, 65. amabam II 3, 20. amares A 444. amabo A 235. amavit E II 1, 96. amari I 3, 71. amabitur E II 1, 14. amandus A 313. amata A 165.
 amoeni E I 10, 6. amoenum E I 17, 52. amoenae E I 16, 15. amoenis E I 1, 83. amoenos A 17. amoena E I 14, 20.
 amor I 2, 107. 3, 24. II 1, 10. E I 2, 13. amorem I 1, 87. E I 1, 84. 2, 6. A 469. amore I 4, 111. II 3, 78. 244. 252. 267. E I 1, 96. 2, 37. 6, 65. 66. 7, 85. 16, 52. A 313. amoribus I 4, 27.
 amoto I 1, 27.
 Amphion E I 18, 44. A 394. Amphionis E I 18, 41.
 amphora A 21.
 amplectitur I 2, 53. amplecti A 209.
 ampliet I 4, 32.
 amplius I 1, 54. 121. II 6, 4. E I 2, 46.
 amplus amplā E I 15, 41. ampli E I 3, 28. amplas II 2, 101. amplis I 6, 11.
 ampullas A 97.
 ampullatur E I 3, 14.
 an I 1, 50. 76. 88. 2, 59. 103. 3, 22. 4, 124. 9, 41. 10, 25. 74. II 1, 34. 2, 31. 32. 110. 3, 67. 83. 134. 157. 167. 210. 246. 252. 260. 263. 278. 312. 4, 10. 5, 58. 6, 56. 74. 7, 59. 109. E I 1, 62. 68. 3, 4. 5. 14. 31. 4, 4. 6, 12. 11, 5. 6. 12. 20. 14. 4. 5. 16. 2. 3. 27. 17, 45. 18, 19. 20. 102. 103. II 1, 37. 42. 176. 2, 166. 195. 200. A 114. 115. 116. 118. 239. 265. †330. 408. 436. 462. 471.
 anceps (*nom. masc.*) II 1, 34. (*acc. neutr.*) 5, 34.

ancilla I 2, 117. E I 18, 72. ancillā I 2, 63. ancillas II 3, 215.
 Ancus E I 6, 27.
 anellus II 7, 9.
 angit II 3, 39. E II 1, 211. A 110.
 angat E I 18, 75.
 anguem A 187. angue E I 17, 30.
 angulus II 6, 8. E I 14, 23.
 angustam E I 7, 22. angusto II 4, 77. angustā E I 7, 26. angustis I 8, 8.
 anilis II 6, 77.
 animae I 5, 41. animas I 8, 29. II 6, 94.
 animalia I 3, 99.
 animantem II 1, 40.
 animosum I 7, 12.
 animus I 2, 69. II 2, 6, 7, 103. E I 1, 67, 11, 30, 12, 13, 14, 8, 13. II 1, 120. A 166. animi I 2, 10, 4, 18. II 3, 201, 220, 307. E I 1, 44. A 111. animo E I 14, 4. animum I 3, 2, 4, 120. II 2, 78, 3, 89, 5, 20, 6, 83. E I 2, 36, 39, 62, 11, 27, 15, 20, 18, 112. II 1, 141, 179, 2, 110. A 100. animo I 4, 102, 5, 8. II 3, 16, 213. E I 2, 49, 6, 14. A 432. animi E II 1, 249. A 27, 336, 437. animis E I 5, 18. A 377. animos I 4, 128, 8, 20. E I 19, 24. A 180, 330, 402. animis E I 10, 4, 17, 40. A 259.
 annona E I 12, 24. annonae E I 16, 72.
 annoso II 3, 274. annosa E II 1, 26.
 annus II 2, 83, 6, 40. E I 1, 21. II 1, 35. annum I 1, 36. E I 2, 39, 11, 23, 12, 16, 18, 109. II 1, 137. A 388. anno II 3, 1. E I 20, 28. II 1, 40, 44. anni II 2, 85. E II 2, 55. A 175. annis A 157. annos II 3, 118. E II 1, 36, 39, 147, 2, 82. A 60. annis I 1, 4, 6, 94. E I 7, 21. II 1, 48.
 anseris II 8, 88.
 ante (*praep.*) I 3, 107, 4, 51, 6, 9, 10, 61. II 3, 201, 4, 23, 46, 5, 14, 6, 31, 66. E I 2, 35.
 ante (*adv.*) I 1, 37, 3, 92. ante quam I 2, 104. II 3, 135.
 anteco anteis E I 2, 70.
 anteferat E II 1, 65. anteferendo E II 1, 19.
 Antenor E I 2, 2.
 antestari I 9, 76.
 Anticyram II 3, 83, 166. Anticyris A 300.
 Antiphaten A 145.

antiquae II 7, 23. antiquo II 3, 163.
 E I 1, 3. antiqui II 2, 89. antiqua II 2, 104. antiquis (*dat.*) E II 1, 78. antiquis (*abl.*) I 4, 117. antiquissima E II 1, 28. antique E II 1, 66.
 Antoni I 5, 33.
 Antonius (*Musa*) E I 15, 3.
 anulo II 7, 53.
 anus I 9, 30. II 5, 84. anum II 1, 56. anus I 4, 38.
 Anxur I 5, 26.
 Anyti II 4, 3.
 Apella I 5, 100.
 Apellen E II 1, 239.
 aper II 2, 42, 3, 73, 4, 41, 8, 6. aprum II 2, 82, 3, 234. E I 6, 61, 18, 51. A 30. apros E I 15, 22.
 aperit I 4, 89.
 apertam E II 1, 148. apertum I 3, 59. apertos E I 3, 11. apertis A 192. apertē I 2, 83.
 Apollo (*nom.*) I 9, 78. II 5, 60. E I 3, 17. A 407. (*uocat.*) E 16, 59. Apolline E II 1, 216.
 apotheca II 5, 7.
 appareo apparet A 259. 470. apparent E II 1, 250. apparere I 2, 100. E II 1, 224.
 appello (*l. coniug.*) II 3, 62. appellat I 3, 45, 7, 25. appellet II 3, 216. appello (*III. coniug.*) appelle I 5, 12.
 Appia I 5, 6.
 Appius I 6, 21. Appi I 5, 3. E I 6, 26, 18, 20.
 aprici A 162. aprico E I 14, 30. apri-cum E I 6, 24. aprico I 8, 15.
 apstemius E I 12, 7.
 apstes A 362.
 aptat E I 1, 69. aptare E I 3, 13. aptarit II 2, 111.
 aptus I 3, 29. II 5, 43. E I 7, 41. II 2, 8. apta A 65. aptum E I 20, 24. A 81. apta E I 7, 43. aptis A 178. aptius II 4, 38. aptē A 195.
 Apulia I 5, 77.
 Apulna II 1, 34. Apula II 1, 38.
 aqua I 5, 89. E I 10, 20. aquae I 5, 91. II 6, 2. E I 15, 16, 19, 3. A 17. aquam I 1, 60, 4, 88, 5, 7. II 2, 69. aquas E II 1, 135.
 Aquarius I 1, 36.
 aquila I 3, 27.
 Aquilo II 6, 25, 8, 56. Aquilone E II 2, 201. Aquilonibus A 64.
 Aquinatem E I 10, 27.
 ara A 16. aras II 3, 200. E II 1, 16.
 Arabum E I 7, 36. Arabas E I 6, 6.

aratrum A 66. aratro I 1, 28.
 arbiter E I 11, 26.
 arbitrium A 72. arbitrio (*dot.*) II 5, 105, (*abl.*) II 3, 86.
 arbor II 3, 73. arbore II 4, 23.
 Arboscula I 10, 77.
 arbusto I 7, 29.
 arcæ I 1, 67, 8, 9, II 3, 119, 7, 59.
 arcuum E I 18, 37. arcuâ II 1, 30.
 arceo arcet A 64. arcere E I 8, 10.
 arcessit E II 1, 168. arcessas E II 1, 228. arcesse E I 5, 6. arcessitus II 3, 261.
 Archiacis E I 5, 1.
 Archilochi E I 19, 25, 28. Archilochum II 3, 12, A 79.
 arcus A 18, 350.
 ardet E I 18, 81. ardens I 4, 48.
 ardentem A 465. arsit I 5, 72. E II 1, 95. arserit I 8, 44.
 ardua I 2, 89.
 area I 1, 45. E I 10, 13.
 Arelli II 6, 78.
 argentea II 7, 73.
 argentum E I 1, 52, 2, 44. argenti I 1, 41, 4, 28, II 3, 78, 112, 6, 10, E I 18, 23. argento I 1, 86. argentum E I 6, 17, 16, 76, II 2, 181.
 argilla E II 2, 8. •
 Argis II 3, 132. E II 2, 128. A 118.
 arguet A 449. arguitur E I 19, 6.
 argutus E I 14, 42. argutum A 364.
 argutâ I 10, 40. argutos E II 2, 90.
 Aricia I 5, 1.
 Aricini E II 2, 167.
 aridum II 6, 85.
 Aristarchus A 450.
 Aristippus II 3, 100. E I 17, 14. Aristippi E I 1, 18, 17, 17. Aristippum E I 17, 23.
 Aristius I 9, 61. Aristi E I 10, 44.
 Aristophanes I 4, 1.
 arma armis E I 18, 57. A 122. arma II 3, 297, 7, 100. E I 16, 67, 18, 52, 19, 7, II 2, 47. armis I 3, 102, II 3, 310. E I 1, 4. II 1, 2. A 289, 372.
 Arminius E I 12, 27.
 argumentum E I 8, 6.
 armo armauit A 72. armatus E I 18, 16.
 armos I 6, 106. II 4, 44, 8, 89.
 arvo arat II 1, 35. aret I 1, 51. E I 16, 70. arare E I 14, 43. arauit II 6, 12. arando E I 7, 87.
 arripit E I 7, 89. arripe II 3, 224.
 arripuit II 1, 62. A 475. arrepta I 9, 4.

Arrius Arri II 3, 86, 243.
 arroget II 4, 35 (*adr.*) E II 1, 35, A 122.
 ars artis I 3, 131. II 4, 7. E II 2, 43. A 262. arti E II 2, 7. A 214.
 artem II 4, 35, 5, 26. E I 4, 7, 14, 44, 19, 27. arte II 8, 84. E I 3, 14, II 1, 59, 261. A 31, 295, 320, 408.
 artes E II 1, 203. artis I 6, 77. E I 5, 18, 6, 17, II 1, 13, 155. artibus II 5, 3. E II 1, 242.
 articulos II 7, 16.
 artus artâ E I 18, 30. artum (*mass.*) II 6, 82. artum (*neutr.*) E I 7, 33, A 134. arto E II 1, 60. arta E I 5, 29.
 aruom arui E II 2, 167. *aruom E I 7, 77. aruo E I 16, 2. arua E I 14, 27.
 arx arcem II 6, 16. arces E II 1, 252.
 as II 2, 99. assis I 6, 13. assem I 1, 43. E I 16, 64. II 2, 27. A 325.
 asellos I 9, 20. asello E II 1, 199.
 asellum I 1, 90. E I 20, 15.
 Asiae I 7, 24. E I 3, 5. Asiam I 7, 19.
 Asinae E I 13, 8.
 aspergere I 4, 87. aspersus E I 11, 12.
 asper II 6, 82. A 163. 221. aspera E I 2, 21. II 1, 7, 2, 122.
 asperitas E I 18, 6. asperitatis E II 1, 129.
 aspiciam II 6, 60. aspiciat E I 16, 6. aspice E I 17, 4, 18, 76. II 1, 170, 2, 92. aspicere II 5, 5. asperit E I 7, 90. †96. aspectu I 8, 26.
 aspirare †A 204.
 assue assis II 4, 38. assos II 2, 51.
 assis II 2, 73.
 Assyrius A 118.
 ast I 6, 125, 8, 6.
 astat I 6, 117.
 astrum E II 2, 187. astra II 7, 29.
 astutus II 5, 23. astuta II 3, 186.
 astutum I 3, 62.
 at I 1, 44, 51, 60, †61, 66, 80, 99, 2, 18, 47, 73, 3, 27, 32, 33 (*bis*). 41, 51, 55, 4, 19, 48, 67, 5, 60, 6, 42, 47, 87, 7, 32, 8, 37, 47, 9, 6, 71, 10, 3, 29, 23, 50. II 1, 44, 2, 40, 73, 4, 53, 93, 6, 32, 54, 7, 100. E I 1, 62, 2, 42, 7, 16, 10, 3. II 1, 245, 2, 109, 155. A 270, 330.
 Atabulus I 5, 78.
 Atacino I 10, 46.
 ater E II 2, 182. atra II 7, 115.

- atrum II 2, 16. atri II 8, 55. atrum (*masc.*) A 3. atrum (*neutr.*) A 446.
 atras II 6, 32. atris (*masc.*) E I 7, 6, 18, 7, 19, 30. atris (*fem.*) II 1, 58. †A 423.
 Athenae E II 2, 43. Athenas E II 2, 81. Athenis I 1, 64. II 7, 13. E II 1, 213.
 athletarum E II 1, 95.
 atque I 1, 34, 85, 112, 2, 7, 10, 14, 18, 22, 40, 51, 82, 110, 3, 5, 12, 51, 55, 61, 83, 98, 100, 101, 129, 4, 1, 2, 43, 102, 107, 126, 5, 4, 16, 25, 27, 31, 76, 6, 3, 9, 77, 95, 101, 103, 106, 111, 131, 7, 1, 6, 12, 8, 14, 18, 19, 34, 38 (*bis*). 49 (*bis*). 9, 31, 10, 12, 13, 28, 31, 39, 44, 47, 82, 92, II 1, 70, 2, 44, 65, 79, 121, 126, 3, 8, 36, 77, 86, 147, 148, 153, 182, 209, 276, 285, 298, 306, 318, 4, 45, 95, 6, 3, 37, 39, 66, 91, 6, 3, 36, 7, 16, 56, 81, 86, 96, 103, 8, 29, E I 1, 11, 2, 15, 7, 48, 83, 10, 40, 11, 6, 7, 28, 15, 26, 16, 78, 18, 3, 41, 76, II 1, 32, 38, 39, 226, 245, 2, 41, 45, 72, 115, 117, 214. A 2, 161, 204, 293, 400, 462.
 atqui I 1, 19, 6, 65, 2, 52, II 1, 68, 3, 2, 27, 5, 7, E I 2, 33, 7, 2, 17, 38, 45.
 atramenta E II 1, 236.
 Atrons A 186.
 Atriden E I 2, 12. Atrida II 3, 187.
 Atride E I 7, 43. Atridis II 3, 203.
 atrium atria E I 5, 31.
 Attae E II 1, 79.
 Attalicis E I 11, 5.
 attamen II 1, 16.
 attemptas †E 2, 24.
 attentus II 6, 82. E I 7, 91. attenti E II 1, 172. attentam II 1, 19.
 attentius E II 1, 197.
 Attica II 8, 13.
 attineat II 2, 27.
 attingit E I 17, 34.
 attollere E I 17, 68.
 auaritiam I 4, 26, 6, 68. auaritia E I 1, 33.
 auarus I 1, 108. II 3, 158, 159. E I 2, 56, 16, 63. II 1, 119, 2, 205.
 auaro E I 15, 32. II 2, 194.
 auarum I 1, 103. E II 1, 179. auaris II 3, 82. A 324. auaras E I 1, 78.
 auarior E II 2, 157.
 auceps II 3, 227. A 458.
 auctor I 4, 80, 10, 66, II 2, 50, 4, 11. A 45, 77. auctorem I 4, 122.
 auctoratus II 7, 59.
 audax (*masc.*) II 3, 165, 5, 29. audax (*fem.*) I 10, 76. E II 2, 51. A 237.
 audacem E II 1, 182. audaces I 1, 30.
 audes I 6, 28. E I 3, 20. II 2, 148.
 A 125. audeat E II 1, 115, 166, 253. A 322.
 audent E I 15, 8. audeat II 3, 113. aude II 1, 10. E I 2, 40.
 audebit E I 16, 73. II 2, 111. audeudi A 10. ausus I 6, 76. II 1, 62, 3, 139. E I 3, 11. II 1, 222. A 242.
 ausi A 287. ausim I 10, 48.
 audis II 6, 20, 7, 101. E I 16, 17.
 audit I 3, 89, 6, 29. II 7, 35. audi I 1, 14. E I 2, 5, 14, 31, 17, 16. II 2, 26. A 153.
 audire I 2, 37. II 3, 77. E I 1, 48, 8, 8. II 1, 106, 2, 129. audiret I 4, 53. E II 2, 88.
 audiet II 3, 298. audisti II 6, 53. E I 7, 38. audiuit I 2, 18.
 audieris II 5, 101. 8, 33. audierit II 3, 60. audieras E II 2, 151. audiri E I 16, 60. auditum II 4, 89. E II 2, 67.
 auditor E I 19, 39. auditoris I 10, 8. A 100. auditorem A 149.
 auellier I 2, 104. auolos I 1, 58.
 * II 8, 89.
 auenae II 6, 84.
 Auentino E II 2, 69.
 auco auct I 4, 87. aucti II 4, 1.
 auentes II 6, 29. auebas I 1, 91.
 auerrere II 4, 37.
 auertit E II 1, 136. auertant I 5, 15. auersus II 3, 107. auersos I 5, 29.
 auers II 3, 127. auert I 5, 83. E I 11, 26, 18, 111. II 1, 55. aufer II 3, 236, 7, 43. auferet I 9, 31. II 3, 151. E I 16, 33. abstulerint I 4, 132. abstulerat E I 15, 34.
 Aufidio (Lusco) I 5, 34.
 Aufidius II 4, 24.
 Aufidus I 1, 58.
 auge E I 7, 71. augenda E I 16, 68. auctos I 6, 11. auctus II 6, 3.
 augur II 5, 22. E I 20, 9.
 Augusti E I 3, 2, 7, 16, 29. II 2, 48. Augusto E I 13, 2.
 Audiennus II 2, 55.
 audis II 3, 151. A 172. audios I 4, 126, 5, 75. audire I 6, 127.
 aus II 2, 26, 3, 73. auem A 187.
 auim I 8, 3. E I 3, 19. aubus II 4, 45. A 13. auis II 8, 27.
 autā I 6, 79.
 autā E I 1, 87, 2, 66.

aulaea (*nom.*) II 8, 54, 71. *E II 1, 189. (*acc.*) A 151.
 Aulide II 3, 129.
 Aulus (Cassellius) A 371.
 Aulus Aule II 3, 171.
 *aues I 6, 3, 131. aui I 2, 7.
 aura II 5, 93. E I 10, 15, 18, 83.
 aurae II 2, 79. aurā II 3, 52. auras I 4, 19. auris E I 11, 18.
 aurea E I 12, 28. aurea I 2, 114.
 auriculam I 9, 77. auriculae II 5, 33. auriculis E I 8, 16. auriculas I 9, 20. E I 2, 53.
 auriga I 1, 115.
 auris E I 15, 13. aurem I 1, 22, 9, 2. II 1, 19, 2, 94, 5, 95. E I 1, 7, 40. II 1, 127. A 180. aure II 3, 239, 6, 46, 8, 78. E II 1, 187. A 274. aures E I 18, 70. auribus E I 19, 43. aures I 10, 10. E I 13, 17. II, 2, 105. auris E I 16, 28, 20, 19. A 255, 387. auribus II 3, 285.
 aurum E I 1, 52. auri I 1, 41. II 3, 142. E I 2, 47. aurum II 3, 100, 109, 215. auro II 2, 25. E I 1, 52. II 2, 179. A 228.
 ausculto II 7, 1.
 auspice E I 3, 13.
 auspiciū E I 1, 86. auspiciis E II 1, 254.
 Auster II 6, 18. E I 11, 15. Austro II 8, 6. Austri (*uocat.*) II 2, 41.
 Austria I 1, 6. E II 2, 202.
 austerum II 2, 12. austera A 312.
 aut I 1, 8, 72, 81, 101, 2, 81, 117, 133. (*bis*). 3, 27. (*bis*). 36, 39, 65, 88, 92, 94, 4, 4. (*bis*). 26. (*bis*). 132, 133, 5, 64, 6, 38, 39, 122, 123, 7, 16, 9, 24, 32, 39. (*bis*). 51, 10, 78, 79. II 1, 10, 15, 65, 67, 2, 18, 22, 127. (*bis*). 131. (*bis*). 3, 15, 78, 80, 122, 163, 204. (*bis*). 216, 5, 7. (*bis*). 26. (*bis*). 32, 59. (*bis*). 6, 95. (*bis*). 7, 25, 26, 50, 52, 97, 98, 117. (*bis*). E I 1, 72, 75, 2, 51, 70, 6, 28, 7, 45, 64, 10, 19, 47, 15, 12, 34, 17, 39, 41, 42, 52, 54, 18, 26, 36, 39, 75, 20, 12, 13. (*bis*). II 1, 91, 96. (*bis*). 101, 189, 186. (*bis*). 189, 202, 221, 240, 2, 165, 177. A 18. (*bis*). 42, 105. (*bis*). 109, 110, 119. (*bis*). 135, 179. (*bis*). 186, 187, 230, 246, 247, 258, 261, 262, 333, 334, 352, 353, 443, 453, 454.
 autem E II 1, 199, 2, 60. A 53.
 autumnus II 6, 19.
 autumnus autumnat II 3, 45.
 auxilio I 4, 141.

B.

baca II 4, 69. bacam II 3, 241. bacia E I 16, 2.
 Bacchae I 3, 7.
 Bacchius I 7, 30.
 Bacchus Bacchi E II 2, 78.
 Baiac Bais E I 1, 83. Baias E I 15, 2, 12.
 Baiano II 4, 32.
 Baius I 4, 110.
 Balatro II 8, 40, 64. Balatroni II 8, 33. Balatrone II 8, 21, 83.
 balatrones I 2, 2.
 Balbinum I 3, 40.
 balbus balba E I 20, 18. balbum (*accus.*) E II 1, 126. balba (*accus.*) II 3, 274.
 balbutit I 3, 48.
 balnea E I 1, 92, 11, 13, 14, 15. A 298.
 barathrum E I 15, 31. barathro II 3, 166.
 barbam I 3, 133, 8, 42. II 3, 35. A 298.
 barbariae E I 2, 7.
 barbarus barbara E II 1, 253.
 barbatus II 3, 249.
 Barium Bari I 5, 97.
 Barrus I 6, 30. Barros I 7, 8.
 beatus I 3, 142, 4, 21, II 4, 92, 6, 96. E I 2, 10, 18, 32. A 425. beata E I 2, 41. beati II 8, 1. beatæ II 4, 95. beatus I 1, 117. E I 6, 2, 47, 14, 10, 16, 18, 20. beato E I 10, 14. beati II 6, 74. E II 1, 139, 2, 108. beatis I 1, 19.
 Bellona II 3, 223.
 bellum I 7, 11, 16. II 3, 267. belli I 3, 107, 4, 61. E I 2, 1, 9, 20, 23. II 1, 230, 2, 47. bello II 2, 111.
 bellum I 5, 8, II 1, 38. E I 19, 49. A 137, 117, 315. bello I 3, 104.
 bella (*nom.*) A 73. bella (*acc.*) E I 3, 8. E I 16, 26, 18, 55. II 1, 7, 162. A 402. bellis E II 1, 93.
 bellus bellā I 4, 114. bellis I 4, 136.
 belua II 3, 316, 7, 70. E I 1, 76.
 bene I 3, 61, 4, 17, 67, 9, 22, 44, 68. II 1, 32, 2, 18, 71, 120, 3, 18, 74, 4, 56, 6, 4, 46. E I 1, 89, 2, 59, 4, 15, 6, 25, 38, 56. (*bis*). 8, 1, 11, 29, 12, 5, 15, 45, 18, 1, II 1, 155. A 428.
 Beneuentum I 5, 71.
 benignus I 2, 4, 51. II 3, 3. benignum E I 11, 20. benigno E I 5,

11. benigni E I 16, 8. benignē E I 7, 16. 62. benignus E I 17, 11.
beo beet E I 18, 75. beabit E II 2, 121.
Bestius E I 15, 37.
bibit E I 18, 105. *bibimus* II 8, 31.
bibant E I 15, 15. *bibenti* E II 2, 9.
biberent E I 19, 18. *bibes* E I 5, 4. *bibiati* E II 2, 214. *biberis* II 2, 16. *bibisset* E I 2, 24.
Bibuli I 10, 86.
bibulum E I 14, 34. [*bibuli* E I 18, 91.]
bidental A 471.
bilibri II 2, 61.
bilinguis I 10, 80.
bilis I 2, 66. II 3, 141. *bilem* II 2, 75. E I 19, 20. II 2, 137. A 392.
Bioneis E II 2, 60.
bipedalis II 3, 309.
Birri I 4, 69.
bis E II 1, 24, 2, 33. A 358. 440.
Bitho I 7, 20.
Bithyna E I 6, 33.
blandus E II 1, 135. *blandā* A 395.
blandi I 1, 25.
blateras II 7, 35.
blattarum II 3, 119.
Boeotum E II 1, 244.
Bolane I 9, 11.
bonum *boni* II 6, 76. *bona* I 3, 71. *bonorum* I 1, 79. *bona* I 3, 79. 114. II 3, 182. E I 15, 40. 16, 75.
bonus I 2, 51. 3, 32. 125. II 4, 5. 8, 76. E I 7, 22. 16, 32. 40. 49. 67. 73. II 2, 115. 132. A 359. 445.
bona I 1, 61. E I 18, 109. A 397.
bono E II 2, 1. *bonum* E I 9, 13. A 358. *bonam* I 2, 61. *bone* II 3, 31. 6, 51. 95. E II 2, 37. *bono* E I 4, 5. 16, 20. *boni* E I 16, 52. *bonae* E II 1, 102. 2, 43. *bonis* E I 12, 24. A 196. *bonos* E I 14, 3. *bona* II 1, 83. *boni* II 2, 1. *bonis* II 6, 110. *adverb.* *nide* s. u. *bene*.
bos II 1, 55. E I 7, 87. 14, 43. *bo-ucum* E I 14, 27. *boue* E I 16, 58.
bracchia I 2, 92. 9, 64.
breuis E I 2, 62. A 25. 335. *breuis* (*fem.*) II 4, 29. E I 14, 35. *breue* I 2, 89. *breuis* II 6, 97. E II 1, 144. A 198. *breui* A 251. *breuem* E II 1, 216. *breue* II 2, 37. E I 20, 8. *breui* (*ablat.*) I 2, 93. E II 1, 44. *breui* (*adu.*) E I 3, 9. *breuioribus* E I 19, 26.
breuitate I 10, 2.

bruma II 6, 25. E I 7, 10. *brumam* E I 11, 19.
Brundisium I 5, 104. E I 17, 52. 18, 20.
Brutum I 7, 23. 24. *Brute* I 7, 33.
Bruto I 7, 18.
buccas I 1, 21.
Bullati E I 11, 1.
Butram E I 5, 26.
Byzantia II 4, 66.

C.

caballus E I 14, 43. *caballum* E I 7, 88. 18, 36. *caballo* I 6, 52. *caballi* I 6, 103.
cachinnum A 113.
caeco *cacatum* I 8, 38.
cadauer II 5, 85. *cadauera* I 8, 8.
Cadmus (*mythol.*) A 187.
Cadmus (*carnifex*) † *Cadmo* I 6, 39.
cado *cadunt* A 61. *cadat* I 2, 40. E II 1, 47. 176. *cadant* E II 1, 62.
cadentia E I 18, 12. *cadent* A 53. 70. *cecidit* E I 12, 27. *cecidere* A 70.
cadum E II 2, 163. *cadis* II 3, 116.
Caecilius E II 1, 59. *Caecilio* A 54.
Caenuba II 8, 15.
caecus E I 17, 4. *caecum* I 3, 39. II 3, 44. *caeca* II 3, 269. *caecior* I 2, 91.
caedibus A 392.
caedo *caedam* E II 1, 220. *caedas* I 3, 120. *caedere* II 3, 128. *caedebat* I 3, 110. *caedimur* E II 2, 97.
caesus I 2, 42. 66.
caelebs *caelibis* II 5, 47. *caelibe* E I 1, 88.
caelestis E I 3, 27. *caelestis* E II 1, 135. *caelestia* E I 17, 34.
Caeli I 4, 69.
caelo *caelatum* E II 2, 92.
caelum E I 15, 1. *caeli* I 5, 103. II 6, 101. *caelo* II 4, 51. *caelum* II 5, 97. E I 7, 77. 10, 9. 11, 27. *caelo* I 5, 10.
caenum *caeno* II 7, 27.
caepe E I 12, 21.
Caerite E I 6, 62.
Caesar I 3, 4. II 6, 56. *Caesaria* I 1, 18. II 1, 11. 19. E I 12, 28. 13. 18. II 2, 48. *Caesar* E II 1, 4.
Caesare II 1, 84. E I 5, 9.
Calaber E I 7, 14. *Calabria* E II 2, 177.
calamum E II 1, 113. *calamo* A 447.
calami II 3, 7.

calcar E II 1, 217.
 calceus I 3, 32. E I 10, 42.
 calefactat E II 2, 169.
 calet II 3, 80. E II 1, 108.
 calidus E I 3, 33. II 2, 72. caldior
 I 3, 53.
 calicendrum I 8, 48.
 calix calicem II 4, 79. calices E I
5, 19. calices II 6, 68, 8, 35.
 callemus A 273.
 callidus I 5, 90. II 3, 23, 7, 101. E
 I 10, 26. callida A 47.
 Callimachus E II 2, 109.
 callosa II 4, 14.
 calo E I 14, 42. calones I 2, 44.
6, 103.
 calor E I 7, 5.
 Caluom I 10, 19.
 calx calce II 1, 55.
 camelo E II 1, 125.
 Camenae E I 18, 47. camenae A
 275. camēnā E I 1, 1. Camenae I
10, 45. E I 19, 5.
 cameram II 3, 273.
 Camillis E I 1, 64.
 caminus E I 11, 19. camino II 3,
 321. camino I 5, 81.
 Campana I 6, 118. Campano I 5,
 15. Campanum I 5, 62. Campanā
 II 3, 144. Campanis II 8, 56.
 campestre E I 11, 18.
 campestris E I 18, 54. campestri-
 bus A 379.
 campi A 162. campo I 1, 91. cam-
 pum I 6, 126. campo II 3, 55, 6,
 42. E I 7, 59, 11, 4. campi E I 3, 5.
 caudente E I 15, 36. caudentibus I
5, 26. canderet II 6, 103.
 candidus E I 6, 68. II 2, 4. can-
 dida I 2, 123. candidē I 10, 86. E
1, 4, 1. candidiores I 5, 41.
 Canicula II 5, 39.
 Canidia II 1, 48, 8, 95. Canidae I
8, 48. Canidiam I 8, 24.
 canis I 2, 128. II 2, 64, 5, 83. E I
2, 26. II 2, 75. Canis (som.) II 2,
 56. Canis (gen.) E I 10, 16. Canem
 I 7, 25. canem E I 18, 51. cane E
 I 17, 30. canes I 8, 35. E I 18, 46.
 canibus (ablat.) II 6, 115. A 162.
 canistris II 6, 105.
 canit I 10, 43. canas II 3, 4. canere
 E II 2, 80. canerent A 277. canam
 II 4, 11. canet E II 2, 2. cecinit
 I 9, 30. canendo II 5, 58.
 canorae A 322. canores E II 2, 76.
 Cantaber E I 12, 26.
 Cantabrica E I 18, 55.

cantharus E I 5, 23.
 canto I 9, 25. cantat I 2, 107, 5, 15.
 A 414. cantare I 3, 2, 10, 19. E I
19, 2. cantabo A 137. cantabitur
 II 1, 46.
 cantor I 3, 129. A 155, 407. canto-
 ris I 2, 3. cantoribus I 3, 1.
 cantum I 1, 10.
 canus canā II 5, 41.
 Canusini I 10, 39.
 Canustum Canusi I 5, 91. II 3, 168.
 capella I 1, 110. capellae E I 7, 86.
 capessens II 7, 7.
 capillo I 6, 33, 8, 24. A 37. capilli
 E I 11, 32. capillos E I 1, 24, 7,
 26. A 33.
 capio capit I 4, 28. II 6, 69, 7, 46.
 capiat A 362. capiet I 1, 46. II 3,
 209. cepit II 3, 222. E II 1, 156.
 cepere A 80. cepisset II 3, 10. cap-
 tus II 2, 32, 8, 7. capta II 8, 44.
 E II 1, 156. captae A 144. captā
 II 3, 191. captos E I 17, 33.
 capitalis I 7, 13.
 Capito I 5, 32. Capitone I 5, 38.
 Capitolinus I 4, 96. Capitolini I 4, 94.
 Cappadocum E I 6, 39.
 caprae E I 5, 29.
 capreas II 4, 43.
 caprinā E I 18, 15.
 Caprius I 4, 65. Capri I 4, 70.
 capea E II 1, 263. capsis I 4, 22,
 10, 64.
 captator II 5, 57.
 captivus I 3, 89. captiva E II 1,
 193. captium (masc.) E I 16, 69.
 *captium (neutr.) E II 1, 193.
 capto E II 2, 103. captus II 7, 106.
 captat I 1, 68, 2, 108, 4, 83. captes
 II 5, 23. captet A 230.
 Capuae I 5, 47. Capua E I 11, 11.
 caput I 2, 89. E I 17, 45. A 8. ca-
 pitis II 3, 22. E I 1, 44. capiti I
2, 14, 10, 49. II 1, 25. E I 16, 14.
 A 1. caput I 5, 22, 58, 8, 37, 10,
 37, 71. II 3, 125, 200, 303, 6, 74,
 24, 6, 34, 7, 55, 61. E I 15, 8, II
2, 189. A 300. capite II 3, 38, 132,
5, 22, 8, 58. capitum II 1, 27. E I
1, 76.
 carbone II 3, 246, 7, 98.
 carceribus I 1, 114.
 cardiacus II 3, 161.
 caret I 3, 66. E I 10, 40. II 2, 205,
 207. A 31, 355. carentis A 261.
 carentia E II 2, 123. caruere II 3,
 196. caruisse E I 1, 42.
 Carinas E I 7, 48.

- carmen A 408. carminis I 10, 66. II 6, 22. E I 19, 27. A 45. carmen E I 3, 24. II 1, 86, 258. A 129, 240, 292. carmine II 2, 94. E I 19, 31. II 1, 138, 153, 236, 2, 59. A 220, 351. carmina E I 19, 2. carminibus A 401. carmina I 10, 75. II 1, 63, 82, 5, 74. E I 13, 17. II 1, 69, 110, 185, 227, 2, 35, 91, 106. A 331, 403, 436. carminibus I 8, 19. A 91. carnem II 4, 41. carne II 2, 29, 8, 44.
- carpe II 6, 23. carpentes I 5, 95. carperet I 3, 21. carpsisse II 3, 256.
- carus I 6, 70, 9, 61. E I 20, 10. carae E I 18, 74. carae (dat.) II 2, 104. carum II 5, 24. caro II 2, 19. carā II 4, 37. cari E I 3, 29. caris I 1, 83. carē E II 1, 238.
- casas II 3, 247, 275.
- Cascellius A 371.
- Cassi I 10, 62. E I 4, 3.
- castellum E II 2, 34.
- castigator A 174.
- castigauit A 294.
- Castor (mythol.) II 1, 26. Castore E II 1, 5.
- Castor (gladiator) E I 18, 12.
- castus A 207. castis E II 1, 132.
- casus I 1, 81. II 3, 292, 5, 49. casu I 6, 53, 9, 36, 74. E I 19, 18. casūs II 2, 108, 8, 71.
- catellam E I 17, 55.
- catelle II 3, 259.
- catenam I 5, 65. catenā E I 2, 63. catenis II 7, 71. catenas II 3, 70.
- caterucae E II 1, 129. cateruas I 10, 35.
- cathedras I 10, 91.
- Catia I 2, 95.
- Caticnis II 3, 61.
- catillum I 8, 90. catillis II 4, 75.
- catini I 3, 92. catinum I 6, 115. catino II 2, 39, 4, 77.
- Catius II 4, 1. Cati (uoc.) II 4, 88.
- Cato maior Catonis I 2, 32. E I 12, 14. A 56. Catonem E I 19, 13.
- Catonibus E II 2, 117.
- Cato grammaticus [Catone I 10, 1.]
- Catullum I 10, 19.
- catulus E I 2, 67.
- catas E II 2, 39.
- caudae II 1, 49. E II 1, 45. caudam I 2, 45. II 3, 53. caudā II 2, 26.
- Caudi I 5, 61.
- caueae A 473.
- cauct A 168. caueas II 1, 80. caueant A 244. caue II 3, 38, 177, 5, 75. E I 6, 32, 13, 19. caucto I 4, 85. cauebis II 7, 68. cauit II 3, 92. A 353.
- caulis cole II 4, 15. caulibus II 2, 62. caules (acc.) I 3, 116. II 3, 125.
- *cauos (†cauus) II 6, 116. *cauom (†cauom) E I 7, 33. cauo II 6, 81. canis II 3, 173.
- caupo I 1, 29. cauponibus I 5, 4.
- caupona E I 17, 8. cauponā E I 11, 12. cauponas E I 5, 51.
- causa I 3, 108, 6, 71, 10, 26. causae I 1, 20. causam I 7, 14, 22. E I 2, 2, 5, 9. causi I 4, 17. II 5, 30. A 338. causae E I 12, 16, 16, 43. causarum A 370. causis E I 3, 23. causis I 4, 116, 10, 28. II 5, 34, 8, 92. causis E I 7, 46.
- causatur E I 14, 12.
- cautus II 5, 88, 94. E I 16, 50. A 46, 267. cauta E I 1, 73. cautum I 6, 51. cantos II 6, 45. E II 1, 105.
- cedo cedunt II 4, 70. cedat I 1, 119. E II 2, 174. cede E I 18, 44. cedentem II 2, 13. cederet II 1, 65. A 258. cedet II 2, 134. cessasse E I 18, 43. cesserat II 1, 31. cessasset I 7, 31.
- *cedro A 332.
- celeberrima E I 17, 28.
- celebret II 2, 61. celebrare A 287.
- celer II 3, 147. celeris A 261. celere E I 20, 25. celeres E I 18, 20.
- cella II 8, 46. cellis I 8, 8.
- celo celat E I 16, 24. celest I 2, 85.
- celent E I 15, 23. celare II 6, 104, 8, 74. celantia II 8, 28. celabitur II 4, 11.
- celsi A 342.
- Celsus E I 3, 15. Celso E I 8, 1.
- Celse E I 8, 17.
- cena I 6, 116. II 8, 1. E I 5, 27, 11, 35. A 91, 376. cenae II 8, 7.
- cenam I 5, 70, 75. II 7, 30. E I 7, 61, 72. cenā II 2, 77, 6, 86, 104.
- cenarum II 4, 35. E I 19, 33. cenis II 7, 103. cenae (uoc.) II 6, 65.
- cenacula E I 1, 91.
- cenaeas E I 7, 70. cenat E I 6, 56. II 2, 168. cenamus II 8, 27. cenant E II 1, 110. cenem II 3, 235. cenes E I 18, 48. cenare I 4, 85. E I 5, 2. cenantis I 5, 8. II 8, 13. cenantibus II 8, 18. cenabat E I 15, 34. cenatus I 10, 61.
- cenasc E I 6, 5. II 2, 65. censet E I 2, 9, 6, 65, 2, 5, 17, 3. censelo E I 14, 44. census A 383.

- censor I 6, 29. A 174. censoris E II 2, 110.
 censum II 1, 75. E I 1, 43. censu II 3, 169, 324. E I 7, 56.
 centena I 3, 15.
 centum I 1, 45, 50. II 3, 23, 79, 85, 116, 6, 33. E I 6, 41. II 1, 36, 39. A 326.
 centuriae A 344.
 centurionibus I 6, 73.
 cera II 5, 54. cerā E I 6, 62.
 cerebrosus I 5, 21.
 cerebrum II 3, 75. cerebri I 9, 11.
 Ceres II 2, 124. Cereris II 8, 14.
 cereus E II 1, 265. A 163. cerea I 8, 30, 32. cerēa I 8, 43.
 Cerinthe I 2, 81.
 cernis I 3, 26. cernere I 2, 94.
 cerritus II 3, 278.
 certamen E I 19, 48. certamine E I 10, 35. A 81. certamina E I 5, 8.
 certatim I 5, 17.
 certo certant A 78. certes II 1, 49.
 certemus E I 14, 4. certare II 3, 313. E I 18, 31, 19, 11. certans II 5, 19. certantia I 10, 38. certauit A 220. certabitur II 5, 27.
 certus E I 7, 75. certum (masc.) E I 2, 56. certum (neutr.) II 5, 100, 6, 27. E I 15, 28. certo I 4, 47. II 3, 49. E I 7, 58. A 158. certā II 3, 271. certi I 1, 106. certa E I 1, 36. certis (masc.) E II 2, 179. certis (fem.) A 368. certa I 4, 58. II 3, 279. certis I 6, 94. E I 6, 3. certis (adverb.) E I 10, 28. certō I 9, 67. II 2, 132. A 472. certius (adu.) II 2, 108.
 ceruinam E I 2, 66.
 Ceruius II 1, 47, 6, 77.
 ceruix I 2, 89. ceruicem A 1. ceruice E I 2, 64, 3, 34.
 *ceruos (†ceruus) E I 10, 31.
 cessator II 7, 109.
 cesso cessas II 3, 155. E I 2, 70.
 cessat E I 7, 78. A 357. cessare E I 7, 57, 10, 46. II 2, 183. cessantem E I 15, 6. cessauit E II 2, 14. cessauere E I 19, 19. cessatum E I 2, 31.
 cetaia II 5, 44.
 cetera (fem. sing.) II 8, 26. cetera (nom. plur.) I 1, 13, 3, 77. E II 2, 205. cetera (accus.) I 2, 25, 10, 5. II 6, 14. E I 1, 10, 10, 3, 50. II 1, 20, 2, 65, 131.
 Cethegis E II 2, 117. A 50.
 chartae I 5, 104. E I 13, 6. chartā I 10, 4. chartae A 310. chartis I 4, 36, 139. E II 1, 35, 161. chartas E II 1, 113. chartis I 4, 101. E II 1, 270.
 Charybdim A 145.
 cheragra II 7, 15. cheragrā E I 1, 31.
 Chios E I 11, 1, 21.
 Chium II 8, 48. Chii II 3, 115. Chio I 10, 24. Chium II 8, 15.
 chlamydem E I 17, 37. chlamydem E I 6, 44. chlamydes E I 6, 40.
 Choerilus E II 1, 233. A 357.
 chorda A 348. chordā A 356. chordis I 3, 8.
 chorus E II 1, 134. 2, 77. A 193, 283. choris A 204.
 Chremes A 94. Chremeta I 10, 40.
 Chrysippus I 3, 127. II 3, 287.
 Chrysippi II 3, 44. Chrysippo E I 2, 4.
 cibaria I 1, 32.
 cibus II 3, 153. cibum I 10, 61. II 2, 15.
 Cibyrica E I 6, 33.
 cicatrix I 5, 60.
 ciccris I 6, 115. II 6, 84. A 249.
 cicere II 3, 182.
 Cicirrus I 5, 65. Cicirri I 5, 52.
 ciconia II 2, 49.
 cincta II 1, 56. cinctae E II 2, 53.
 Cinctus II 3, 69. Cinctum II 3, 175.
 cimex I 10, 78.
 Cinarae E I 7, 28. Cinarae E I 14, 33.
 cinctus A 50.
 cingo cinctus II 8, 10.
 cimifones I 2, 98.
 cinis cinerem E I 15, 39. cineres A 471.
 cippus I 8, 12.
 circa II 6, 34. A 32, 132.
 Circae E I 2, 23.
 Circeis II 4, 33.
 circiter E I 7, 47.
 circum (praep.) I 3, 135, 6, 82. II 3, 146, 281, 4, 84. E I 1, 49 (bis).
 circum (adu.) I 6, 58. II 3, 223, 8, 7. E I 3, 21. II 2, 93.
 circumagi I 9, 17.
 circumdata (nom. sing.) I 2, 29. circumdata (accus. plur.) I 2, 96.
 circumlita E I 10, 7.
 circumposuissē II 4, 75.
 circumroditur E I 18, 82.
 circum spectemus E II 2, 93, 34.
 circum nectari I 6, 58, 59.
 circumueniunt A 169.
 circum uolitas E I 3, 21.
 circumuolito circumuolat II 1, 58.

circus circum 1 6, 113, *circo* II 3 183.
cistam E 1 17, 54.
citharae (*gen.*) II 3, 105. E 1 2, 31.
citharae (*nom.*) E 1 2, 53. *citharas*
 II 3, 104.
citharoedus A 355.
cito citaret 1 3, 7.
citra 1 1, 107, 10, 31. II 8, 47.
citus 1 10, 92. A 252. *cita* 1 1, 8.
citō A 335, *citius* 1 9, 24. II 2, 80.
5, 35. E II 1, 262.
ciuita E 1 3, 23.
ciuitis E II 2, 47. *ciuitia* 1 9, 39.
ciuibus E 1 1, 16.
ciuis *ciuem* II 5, 30. E 1 15, 29.
ciuibna E 1 17, 33, *ciuis* 1 6, 34.
39. *ciues* (*soc.*) E 1 1, 53 (*bis*).
 A 460.
clamo II 1, 45. E 1 19, 47. *clamas*
 II 7, 25. *clamat* 1 1, 12. E 1 17,
48. *clamet* 1 2, 130. II 3, 57. E 1
16, 36. A 460. *clament* II 3, 130.
 E II 1, 80. *clamans* II 3, 198. *claman-*
tibus II 3, 62. *clamabit* A 428.
clamor 1 9, 77. *clamore* II 7, 35. E
1 15, 53.
clarus II 3, 97, 194. E 1 7, 47. II 2,
32. *clarum* 1 5, 54. *claro* (*dat.*) E
 II 2, 1. *claro* 1 6, 58. *clarā* II 7,
48. *clarorum* E II 1, 250. *claris* A
448. *claros* 1 6, 91. *claris* A 289.
clarē II 6, 27. E 1 16, 59 (*bis*).
classem II 3, 191. *classe* 1 2, 47.
classes (*acc.*) A 64.
clatros A 473.
Claudius E 1 3, 2. *Claudi* (*gen.*) E
1 12, 26. *Claudi* (*socat.*) E 1 9, 1.
claudo *claudere* 1 10, 59. II 1, 28.
clausus II 7, 59. *clausū* 1 3, 131.
claudum E 1 17, 61.
clauis II 3, 146. E 1 20, 3.
clauom 1 5, 36, 6, 25, 28. *II 7 10
 (†*clauum*).
claustra E 1 14, 2. II 1, 255.
Clazomenis 1 7, 5.
cliens E 1 7, 75. II 2, 78. *clienti* E
 II 1, 101. *clientem* E 1 5, 31.
clitellus 1 5, 47. E 1 13, 8.
cliuōa E 1 13, 10.
cloucam II 3, 242.
clume II 8, 91. *clunes* 1 2, 89. *clu-*
nibus II 7, 50.
Clusinis E 1 15, 2.
coactor 1 6, 86.
Cocceius 1 5, 28, 32. *Coccei* 1 5, 50.
cocco II 6, 102.
cochlea II 4, 59.
coemena 1 2, 9. *coemptas* II 3, 245.

coco *coit* E 1 3, 32. *coeat* E 1 5,
25. *cocant* A 12. *coibat* A 207.
coepi 1 9, 63. *coepit* 1 9, 42. II 6,
41. E 1 2, 40, 15, 27. II 1, 94, 149,
162. 2, 35. A 21. 208. *coeperunt* 1
3, 105, 8, 28. *coeperis* II 3, 126. E
1 20, 12.
coerces 1 3, 184. *coercet* 1 3, 79, 8,
4. II 3, 178. *coercuit* A 203.
cogitat E 1 2, 50. A 144.
cognatū II 6, 63. *cognati* (*plur.*) 1
9, 27. *cognatorum* E II 2, 136.
cognatos 1 1, 88. II 3, 316. *cognata*
 II 3, 280. *cognatis* II 3, 58.
cognitor II 5, 38.
cognomen II 2, 56. *cognomen* (*acc.*)
1 3, 58. II 3, 26. E 1 13, 2. *cogno-*
mine E II 2, 101.
cognoscere E II 1, 229.
cogo *cogit* 1 4, 127, 6, 37. E 1 9,
2. A 419. *cogas* E II 1, 228. *cogat*
 E 1 6, 51. *cogere* 1 3, 4. E 1 10,
46. *coges* E 1 16, 75. *coget* A 448.
cogemus 1 4, 143. *cogeris* 1 1, 72.
cogi E 1 2, 11, 20, 8. *coactus* 1
4, 73.
coheres II 5, 54. *coheredum* II 5,
107.
cohibent II 4, 14. *cohibentia* E II
1, 255.
cohors E 1 3, 6. *cohorti* E 1 8, 14.
cohortem 1 7, 23.
Colchus A 118.
cole (*abl.*) II 4, 15.
collega 1 6, 40. *conlegam* E 1 20, 28.
collibuisse 1 3, 6.
colligis E 1 13, 1. *colligit* II 4, 56.
 A 160. *collige* II 1, 51. E II 1, 119.
collegit E 1 11, 13. *collectus* 1 4,
31. *collecta* E 1 10, 47. *collecta*
 E 1 2, 53. *collectos* E 1 19, 15.
collecta E II 2, 26.
collis *colle* E II 2, 68. *colles* E 1
3, 5.
collum E 1 16, 37. *collō* II 3, 256.
colla II 7, 92.
collyria 1 6, 30.
colo *colunt* E II 1, 7. *cultus* II 5,
13. *culta* E 1 12, 13.
colonus II 1, 35. *colonium* II 2, 115.
Colophon E 1 11, 3.
color II 1, 60. E 1 17, 23. *colori* A
236. *colores* E 1 6, 18, 16, 38. A
86. *coloribus* E 1 3, 20.
colubrae 1 8, 42.
columbino II 4, 56.
columbus *columbi* E 1 10, 5.
columnae A 373. *columnas* E 1 10, 22.

- comas E II 1, 110.
 comedunt E I 15, 40. comedenda E I 1, 19.
 comes I 5, 2, 6, 102, II 5, 17, 6, 93, 7, 115. E I 7, 76, 17, 52. E II 2, 187. comiti E I 8, 2. comitem E I 18, 30. comites I 5, 2, 7, 25. II 3, 12.
 comicus II 5, 91. comica A 89.
 comis I 4, 90, 10, 41, 53, 65. II 8, 76. E II 2, 133.
 commendat E I 18, 7. II 1, 261.
 commendes E I 18, 76. commendet E I 15, 21. commendare A 225.
 commingio commixit I 3, 90.
 comminuas I 1, 43.
 commisceo commixta I 10, 24.
 committis A 125. committere II 4, 25. committes II 7, 67. commississe A 168. commisserit A 301. committenda E II 1, 231. commissum E I 18, 38. commissa I 3, 95, 4, 84. E I 18, 70. A 200.
 commodet E I 1, 40.
 commodum commoda II 8, 76. E I 14, 37. II 1, 3. A 175.
 commodus E I 9, 2. II 1, 227. A 257. commoda E II 2, 70. commodius I 6, 110. II 2, 91.
 commoritur II 1, 45. commotus II 3, 209. commotae II 3, 278.
 commune I 8, 10. communi I 3, 66. II 6, 36. E II 1, 152. communia E I 20, 4. A 128. communibus E I 10, 34. communiter E I 2, 13.
 comoedia I 4, 2, 45, 10, 16. E II 1, 169. A 93, 281.
 comparet I 1, 112. E II 1, 65.
 compellans I 7, 31. compellor E I 7, 34. compellarer II 3, 227.
 compenset I 3, 70.
 comperit E II 1, 12.
 compes compe E I 3, 3. compe-
 dibus E I 16, 77.
 compescant E I 12, 16. compesce E I 2, 63. compescere II 8, 63. compesceret I 8, 31. compescet E II 2, 122.
 compilent I 1, 78. compilasse I 1, 121.
 compita II 3, 26, 281, 6, 50. E I 1, 40.
 complere E II 1, 217. A 205.
 compluris I 10, 87.
 compono E I 1, 12. II 2, 91. componunt E II 1, 8, 2, 106. componere I 1, 103, 4, 8, 5, 29. II 1, 63, 3, 77. E I 2, 11. II 1, 251. A 36.
 composui I 9, 28. II 1, 3. compo-
 situm I 7, 20. E II 1, 77. compo-
 sitis II 3, 110.
 compos A 76.
 compressis I 4, 138.
 compti II 8, 70.
 concedas I 3, 85. concedere I 4, 140, 143. II 3, 305. E II 2, 142.
 concedes E I 7, 13. concessere A 373. conceditur E I 5, 12. concedi A 369. concessa I 4, 113.
 concentum E I 14, 31.
 concha I 3, 14. conchae II 4, 28.
 conchyliis II 2, 74, 4, 30, 8, 27.
 concinnus I 3, 50, 10, 23. concinna E I 11, 2. concinnior E II 1, 74.
 conclauis II 6, 113.
 concludere I 4, 40. conclusus I 4, 76. conclusas I 4, 19.
 concordia E I 12, 19.
 concnere II 6, 43.
 concubitu A 398.
 concurrat E II 1, 205. concurrant I 6, 43. concurratur I 1, 7.
 concursus I 9, 78.
 concute I 3, 35. concussa II 3, 295.
 condicio II 8, 65. E I 1, 51. condicione E II 1, 152.
 condio conditum II 8, 69.
 conditor A 394.
 condo E I 1, 12. condis E I 3, 24.
 condunt E II 1, 8. condret II 7, 11. condas A 436. condet E I 6, 25. condiderit II 1, 82, 84. conditus I 5, 92. condita I 4, 89. E II 1, 140.
 condoluit I 1, 80.
 conducat A 195. conducere E I 1, 77. conductum II 7, 18. conducto E I 1, 92. conducti A 431. conductis I 2, 9.
 conectere E II 2, 86.
 confero contulerim I 5, 44. contulerit I 5, 54. confatis A 3.
 conferuesco conferbuit I 2, 71.
 confestim E I 12, 9.
 confice I 9, 29. confecta E II 1, 254.
 confidens I 7, 7.
 confusus I 8, 28. A 213. confusa E II 1, 195. confusum II 4, 67.
 congero congesta I 1, 32. congestis I 1, 70.
 coniunx II 5, 31, 7, 46. coniuge E II 1, 142.
 coniurat A 411.
 conlaudem I 6, 70.
 conlegam E I 20, 28. *vid.* collega.
 conlegia I 2, 1.
 conlia E I 2, 7.

- concludere A 159.
 conor E I 1, 19. coner II 1, 41. E
 I 9, 3. II 1, 81.
 conpescere II 8, 63. conpesceret I
8, 31. conpescet E II 2, 122.
 complexus I 5, 43.
 comportet II 3, 104. comportatis E
 I 2, 50.
 congruet E I 5, 23.
 conscire E I 1, 61.
 conscire conscia I 2, 139. II 7, 60.
 conscripti A 314.
 consentire E I 18, 65.
 conservāō I 8, 9. II 7, 80.
 considerare I 8, 7.
 consilietur A 196.
 consilium I 4, 133. consiliū II 3,
17, 266. E I 1, 24. consilia E I 18, 33.
 consistit II 4, 82. consistimus I 9,
62. consistere I 1, 107, 9, 2.
 consolor I 6, 180.
 conspexit E I 7, 49. conspexerit E
 I 6, 26. conspicietur E I 15, 46.
 conspectus A 228.
 conspuet II 5, 41.
 constantior II 7, 18. constanter II
7, 6.
 constat II 4, 61. constet A 127. con-
 stare E I 14, 16.
 contrictos I 6, 23.
 construxerit IF 3, 96. constructus I
1, 44.
 consuaria I 7, 34.
 consuetudo I 3, 36.
 consul consule I 2, 70.
 consulo consulis E I 17, 1. consulit
 II 6, 51. E I 16, 28. consule II 3,
193. consulere II 3, 192. consulto
 I 10, 14.
 consultor I 1, 10.
 consultum consulta E I 16, 41.
 consultus I 1, 17. A 369. consulti
 E II 2, 87. consultia E II 2, 159.
 consumimus E II 2, 97. consumere
 II 4, 48. E I 2, 27. consumeret II
2, 92. consumet I 9, 33.
 contagia E I 12, 14.
 contemnas E I 1, 29. contemnat I
4, 68. E I 1, 60. contemnere I 1,
63. II 7, 85. contemni E I 15, 7.
 contemnere II 3, 14. contemptum
 II 5, 36. contemptis I 10, 77.
 contemplor I 1, 67. contemplare I
2, 91.
 contendat E I 16, 37. contendere I
9, 42. E I 1, 28, 10, 26, 18, 28.
 contento II 7, 20, 97.
 contentus I 1, 3, 118, 4, 108, 6, 96,
10, 60, 74. II 2, 110. contento I
3, 16.
 conticuit E I 18, 43.
 continet E I 2, 8.
 contingis II 6, 52. contingit E I 2,
46, 15, 44, 17, 36. contingunt E I
17, 9. contingat E I 4, 10. contin-
 gere II 3, 110, 113. II 4, 87. A
412. continget A 51. contigit I 10,
23. II 4, 93. E II 2, 41.
 continuat II 6, 108.
 continuo (*adu.*) I 2, 118, 6, 29, 100.
 II 3, 160, 8, 29.
 continuus continui E I 16, 5.
 contra (*adu.*) I 1, 6, 2, 4, 30, 3, 27.
4, 38, 6, 12. II 9, 74. E I 17, 23.
 (*praepr.*) II 3, 233.
 contractatus E I 20, 11.
 contractus E I 7, 12. contractae II
2, 125. contractum II 7, 61. con-
 tractā E I 5, 20. contracta E II
2, 80.
 contraria I 2, 24.
 contristat I 1, 36.
 contudit II 7, 16. E II 1, 10. con-
 tuderit E I 8, 5.
 convenienter E I 10, 12.
 convenit I 7, 10. II 4, 71, 8, 48.
 conveniat E I 3, 31. convenientia
 A 112, 316. conveniet E I 10, 42.
 A 226. conveniisse E II 1, 57.
 convenu I 7, 23.
 converteret E II 1, 196. conversa E
 I 17, 26. conversis A 166.
 convicia I 5, 11, 7, 29.
 convictor I 6, 47. convictore I 4, 96.
 convivia I 1, 119, 10, 80. II 2, 119,
4, 39, 6, 68, 8, 76. E I 5, 1, 7, 75,
13, 15. conviviam II 6, 111, 7, 34.
8, 2. conviviae II 8, 41. E II 2, 61.
 convivis II 2, 69. convivias I 5, 75.
 convivatoris II 8, 73.
 convivua E I 3, 29. II 2, 56.
 coperto II 1, 68.
 copia I 1, 67. II 2, 42. E I 12, 2.
 Copia E I 12, 29. copia E I 15,
14, 18, 110. II 2, 146.
 cocto II 2, 28. *cf. quoquo.*
 cor II 3, 213. cor II 3, 28. A 98.
 coram (*praepr.*) I 4, 74, 95. E I 17,
43. A 185. (*adu.*) 16, 56. E I 7, 38.
 Corano II 5, 67, 64.
 Corinthus E II 1, 193. Corinthum
 E I 17, 36.
 corio II 5, 83.
 cornicula E I 3, 19.
 cornu I 4, 34. cornu (*abl.*) I 5, 58.

- II 1, 52, 2, 61. E I 12, 29. cornua I 6, 44.
cornum corna II 2, 57. E I 16, 9.
 coronae E I 18, 53. coronam I 10, 49. E II 2, 96. coronā A 259. coronae A 381. coronas II 3, 256.
 coronet E I 18, 64. coronari E I 1, 50.
 corpus I 1, 80. II 2, 77. E I 4, 6. corporis I 2, 90. E I 30, 24. corpus I 2, 125. II 1, 9, 2, 84, 109, 7, 109. E I 1, 31. II 1, 141. corpore I 2, 43, 3, 34, 6, 67. II 3, 310. 7, 67. E I 2, 48, 6, 14, 7, 31, 8, 7, 12, 13, 17, 40.
 corrector E II 1, 129.
 corrige A 438. correctus E I 15, 37. *corripio* correptus II 3, 257.
 corrumpam I 9, 57. corruptus II 2, 9, 25. corrupta I 2, 39. corruptus I 5, 95.
 corruptorem II 7, 63.
 cortice I 4, 120.
 Cornutus I 10, 29.
 *coruōs E I 17, 50. *coruom II 5, 56. coruorum I 8, 38. coruos E I 16, 48.
 Corycio II 4, 68.
 cos cotis A 304.
 coturno A 280. coturni A 80. coturnis I 5, 64.
 Caus Coa II 8, 9. Coa II 4, 29. Cois I 2, 101.
 Crantore E I 2, 4.
 cras I 6, 119. II 3, 232, 6, 35. E I 1, 86, 5, 2, 16, 33.
 crassa I 3, 15. crassum A 375. crassi II 4, 52. crasso E II 1, 244. crassū II 2, 3. crasse E II 1, 76.
 craterae II 4, 80.
 Craterum II 3, 161.
 Cratinus I 4, 1. Cratino E I 19, 1.
 crebro E I 1, 7.
 credibile I 9, 52.
 creditor II 3, 65.
 credo II 2, 90, 3, 88, 5, 87, 7, 68. credis E I 1, 42, 102, 6, 8, 14, 20, 16, 15, 18, 106, 19, 1. II 2, 159. credit E II 1, 67. A 296. credam E I 8, 11. credas II 2, 72, 112. E I 16, 19, 18, 13. II 1, 101. credit I 5, 109. II 7, 65. crede I 7, 35. II 1, 53, 3, 52, 75, 232, 6, 93. E I 4, 13, 9, 13. credite E I 17, 61. A 6. credere I 2, 19. E I 1, 45, 7, 61. II 1, 214. credebat II 1, 31. E II 2, 129. crederet I 6, 80. credit II 3, 91. crediderim E I 2, 5.
 crediderit E I 18, 65. creditur II 4, 21. E II 1, 168. credi A 339.
creo creandis E I 2, 44.
 crepidas I 8, 127.
crepo crepat II 3, 33. E I 7, 84. crepent A 217.
 crescit E I 1, 80. II 2, 101. crescere E II 1, 107. crescentem II 5, 98. crescent II 5, 44. creuit II 4, 15. creuere A 216.
 cretā II 3, 246.
 crimine II 3, 278. E I 7, 56. A 262. crimina I 3, 61. E I 18, 80.
 Crispinus I 4, 14. Crispini I 1, 129. II 7, 45. Crispinum I 3, 139.
 critici E II 1, 61.
 crocum E II 1, 79. croco II 4, 68. Croesi E I 11, 2.
 cruciet I 10, 78. cruciauerit I 2, 22. crudeles E I 17, 61. crudelior II 8, 61.
 crudi E I 6, 61. crudis I 5, 49.
 cruentus II 5, 15. cruento E II 1, 150. cruentis II 3, 223.
 crumina E I 4, 11.
 cruor I 8, 28. cruoris A 476. cruorem II 3, 275.
 crus I 2, 81. crus I 6, 27. crus (uoc.) I 2, 92. crure I 2, 102. E I 17, 59.
 cruribus I 2, 131. cruribus I 3, 47.
 crustala I 1, 25. II 4, 47.
 crux cruce I 3, 82. II 7, 47. E I 16, 48.
 cubilia I 3, 109.
 cubital II 3, 235.
 cubitum II 4, 39. cubito II 5, 42.
cubo cubat I 9, 18. E II 2, 68. cubans II 6, 110. cubantis II 3, 289.
 cucullum I 7, 31.
 culices I 5, 14.
 culinae II 5, 80. culinam I 5, 38, 73. culmo II 2, 124.
 culpa E I 18, 79. culpa E I 9, 10. A 31. culpam A 267. cnlpa II 2, 123, 6, 7. E I 1, 61, 14, 13.
culpo culpabit A 446. culpante I 4, 82. culpatur I 2, 11. culpantur II 3, 7. culpari I 4, 25.
 cultello E I 7, 51.
culto cultro I 9, 74.
 cultor A 117.
 cultura E I 18, 86. culturae E I 1, 40. cultūs II 2, 66. cultum II 3, 323.
 cultu E II 2, 123.
 culullis A 434.
 cum (prae.) I 1, 58, 2, 57, 58 (bis). 3, 70, 4, 5, 50, 62, 66, 81, 105, 6, 81, 6, 117, 118, 7, 5, 17, 20, 8, 25.

41. 42. 50. 9. 43. 10. 42. 85. II 1.
73. 76. 2. 17. 96. 115. 117. 122. 3.
25. 58. 112. 229 (*his.*) 4. 73. 74. 5.
8. 7. 9. 35. 67. 8. 14. 21. 90. E I
2. 24. 35. 6. 18. 36. 7. 13. 10. 21.
13. 15. 11. 40. 15. 19. 18. 33. II 1.
5. 25. 132. 142. 203. 216. 268. 2.
93. 119. 179. 206. A 115. 269. 358.
375. (*sufl.*) I 1. 102. 3. 57. 4. 137.
9. 43. 68. II 1. 51. 2. 7. 70. 3. 198.
224. 269. 5. 82. 7. 112. E I 1. 97. 6.
68. 7. 62. 70. 14. 20. 18. 30. II 1.
68. 87. 2. 3. 23. 76. 145. A 153. 175.
- cum (*coniunctio*) I 10. 33. (*c. indic.*)
I 1. 104. 114. 2. 71. 114. 116. 122.
3. 87. 97. 92. 4. 89. 133. 5. 20. 6.
7. 108. 8. 2. 17. 9. 21. 10. 28. 55.
II 1. 18. 23. 62. 2. 5. 14. 43. 98.
3. 30. 61. 72. 73. 90. 131. 199. 202.
211. 212. 213. 258. 272. 274. 277.
303. 5. 99. 6. 101. 111. 7. 53. 71.
93. 96. E I 1. 97. 108. 4. 16. 9. 2.
5. 10. 17. 15. 4. 18. 43. 16. 30. 55.
59. 64. 18. 40. 82. 84. 20. 8. 19.
II 1. 205. 220. 221. 223. 224. 226.
261. 2. 103. 161. A 16. 96. (*c. cont.*)
I 1. 32. 38. 86. 92. 2. 31. 67. 3. 21.
25. 69. 121. 4. 11. 22. 107. 112.
113. 125. 5. 50. 9. 6. 10. 12. 10. 25
(*his.*) 28. 31. II 3. 87. 262. 286. 318.
4. 4. 6. 83. 7. 40. 55. 8. 20. E I 1.
104. 6. 25. 12. 14. 15. 40. 16. 69.
18. 50. 20. 19. II 1. 1. 81. 209. 2.
153. A 56. 253. 331.
- Cumas E I 15. 11.
- cumeram E I 7. 30. cumeris I 1. 53.
- cuminum E I 19. 18.
- (quo)cunque E I 1. 15.
- cunctetur I 2. 122.
- cunctum II 3. 63. cuncti E II 1. 81.
- cuncta E I 11. 4. cunctos I 4. 87.
- cuncta II 4. 8. 20. E I 7. 34. 12.
11. 18. 96.
- cunnius I 3. 107. cunni I 2. 36. cun-
num I 2. 70.
- cupido E I 18. 98. cupidine I 1. 61.
E I 1. 33. cupidinibus I 2. 111. II
7. 85.
- cupidus E I 2. 24. A 165. cupido
II 1. 44. cupidum II 1. 12. 2. 98.
E II 2. 156. cupidē E II 1. 100.
- Cupiennius I 2. 36.
- cupio I 9. 5. cupis I 9. 14. E II 2.
148. cupit I 5. 100. E I 2. 51. A
22. 465. cupimus I 3. 56. cupiam
I 9. 53. cupiat I 6. 31. E I 6. 12.
cupiens II 6. 86. 7. 1. 27. E I 6.
10. II 2. 35. cupierem E II 1. 257.
cupiet E I 16. 65. II 2. 109.
- cupresso A 332. cupressum A 10.
- cur I 1. 53. 2. 7. 3. 26. 77. 126. 4.
70. 5. 68. 7. 34. II 1. 41. 2. 7. 103.
104. 3. 160. 187. 193. 7. 104. E I
1. 70. 2. 5. 37. 8. 10. 9. 7. 17. 17.
19. 35. II 2. 183. A 22. 65. 87. 88.
350. 470.
- cura II 4. 93. 5. 36. E I 10. 18. 14.
6. II 1. 151. A 330. curae I 6. 34.
8. 18. II 4. 8. E I 3. 30. curam I
6. 32. II 4. 48. 85. 7. 114. E I 2.
31. 4. 12. 5. 13. II 1. 216. curā II
5. 99. A 261. curarum E I 3. 26.
curis E II 2. 83. curas I 2. 119. E
I 2. 42. 11. 25. 15. 19. 18. 101. II
2. 66. A 85. curis E II 2. 136.
- curatoria E I 1. 102.
- Curia E I 1. 64.
- curo II 3. 19. E I 1. 11. 3. 6. curas
E I 14. 28. 16. 17. 18. 60. curat E
I 17. 58. II 2. 182. A 28. 297. cu-
rem A 35. cures E I 1. 47. 12. 15.
17. 5. curet A 460. 461. cura II 6.
38. curare I 6. 37. II 5. 38. E II
1. 51. curantem E I 4. 5. curabis
A 133. curarier E I 2. 151. cu-
randi E I 2. 39. curandā E I 2.
29. curatus E I 1. 94. curatū E I
4. 15. curata II 2. 80.
- curris E I 1. 45. currit II 3. 238.
- currunt I 1. 30. 2. 24. E I 11. 27.
- currat I 10. 2. currere I 1. 31. 8.
47. 10. 1. II 6. 113. currente A 29.
- currentia E I 3. 4. curreat I 3.
10. II 3. 282. curreret II 3. 147.
- curres E I 2. 34.
- curra I 6. 23. E I 16. 7. II 1. 177.
- currūs I 1. 114.
- curstat II 6. 107.
- cursum (+quorsum) *II 3. 201. A
67. cursu II 5. 78. E I 18. 51. A
412.
- Curtillus II 8. 52.
- curto curtabit II 3. 124.
- curtus curto (*abl. m.*) I 6. 104. curtis
(*dat. m.*) I 9. 70.
- curule E I 6. 53.
- curuo curuat II 4. 41.
- curuos curuo E II 2. 44.
- cuspidē II 1. 14.
- custodia E I 1. 22.
- custodis II 3. 123. 151. custodiet II
1. 40.
- custos I 6. 81. II 6. 15. E I 1. 17.
A 239. custodis 4. 118. custodem

* E II 1, 255. custode E I 16, 77.
A 161. custodes I 2, 98, 4, 16.
cutem A 476. cute E I 2, 29, 4, 15.
18, 7.
cyatho (*abl.*) I 1, 55, 6, 117.
cyclicus A 136.
Cyclopa I 5, 63. E II 2, 125. Cy-
clope A 115.
Cynicum E I 17, 18.

D.

Dacis (*abl.*) II 6, 53.
Dama II 5, 101, 7, 53. Damae (*gen.*)
I 6, 38. Damae (*dat.*) II 5, 18.
Damasippus II 3, 64. Damasippi II
3, 65. Damasippe II 3, 16, 324.
dammabis II 3, 279. damnati II 3, 86.
damnosa (*nom. fem.*) E I 18, 21. II
1, 107. damnosus II 8, 34.
damnum E I 16, 56. damno I 2, 52.
damnum II 3, 300. E I 10, 28.
damno II 2, 26. damnis (*dat.*) E I
17, 57. damnis (*abl.*) E I 7, 88.
dapis II 6, 89. E I 17, 51. dapes
(*acc.*) II 6, 108. A 108. dapibus II
6, 67.
* Danos († Daus) II 5, 91. Daus II
7, 2 (*bis*). 109. A 237. * Dauom
(† Dauum) II 7, 46. Dauo I 10, 40.
de I 1, 13, 55, 69, 4, 91, 102, 5, 28,
6, 39, 10, 55. II 3, 49, 238, 5, 82,
6, 36, 53, 71, 104, 8, 3, 46, 81. E
I 1, 105, 2, 32, 4, 16, 7, 88, 14, 7,
34, 16, 19, 55, 17, 43, 18, 15, 68.
[91.] II 1, 245, 2, 55, 191, 212. A
243, 257, 327, 337.
deae (*nom.*) II 3, 16.
debes E I 3, 30. debet E II 1, 37.
debemus I 3, 43. debent I 5, 46.
debeat A 312. debentibus (*dat.*) E
I 1, 21. debentia A 43. debebat I
9, 37. debetur I 6, 88. debemur
A 63.
debitor I 3, 86.
decantata E I 1, 64.
decade E II 2, 213. (* decedite I 1,
18 Vsnar.) decedere E II 2, 152.
decendentia E I 6, 3. decedet II 4,
53. decessit A 378.
decem I 3, 12. II 3, 69. E I 18, 26.
decembri II 7, 4. Decembris E I
20, 27.
decenter A 92. decentius E II 2, 216.
decerpere I 2, 79.
decet II 4, 26. E I 18, 30. decent
E I 7, 44. A 106. decept E I 6, 62.

17, 2. A 308. decens E I 1, 11. de-
centem † A 92. decebit II 4, 65. E
I 17, 26. decuit E I 17, 23. decuere
E I 14, 32.
decidit I 2, 42. E I 14, 29. II 1, 36.
A 458.
deciens I 3, 15. * II 3, 237 († de-
cies). 240. A 294, 365.
decipit E I 19, 17. decipiunt I 3,
39. decipimur A 25. deceptus I 2,
65. E I 18, 79. decepta I 1, 61.
deceptum II 2, 30.
decisa (*acc.*) E I 7, 59. decisis E II
2, 50.
Decius Decio I 6, 20.
declamas E I 2, 2.
decor A 157.
decorat E I 6, 38, 7, 6. decorari E
II 1, 266.
decorus decora I 2, 87. decorum E
II 1, 73. decorum I 8, 21. decorā
E I 16, 45. decoris II 7, 41. deco-
rum (*adv.*) E I 7, 27.
decurrere E I 7, 74. decurrens II 1, 32.
decus II 3, 95. decus (*acc.*) E I 17,
42. A 286.
dedecorat E II 1, 245.
dedecus I 4, 51. dedecus II 2, 96.
dedecori I 2, 53.
deditus II 3, 106.
deducis A 139. deducit A 110. de-
ducam I 1, 15. deducam I 9, 59.
deduxit E I 2, 48. deduci II 1, 4.
deducti A 244. deducta E II 1, 225.
defendis II 7, 26. defendit I 4, 82.
defendas I 4, 95. defendat A 194.
defendere I 3, 14. II 5, 34. A 442.
defendens II 2, 17. defendente I
10, 12. defendam I 6, 92.
defensor II 5, 30. [defensore I 10, 2.]
defer E I 12, 23. detulerit E I 16,
34. deferor E I 1, 15. deferar E
II 1, 269. delatis I 4, 22.
deficit E I 11, 30. deficient II 1, 13.
E I 15, 43. A 27. deficiente E I 4,
11. deficient II 3, 153.
defigo defixis E I 6, 14.
defugit I 10, 37.
defluit I 3, 31. defluat E I 2, 42.
defluxit E II 1, 158.
defodiet E I 6, 25. defossā I 1, 42.
defricuit I 10, 4.
defuncta E II 1, 22.
defundit E I 12, 29. defundere II 2,
58. defudit † E I 12, 29.
dehinc I 3, 104. A 144.
deicere I 6, 39. deiecit I 3, 91. E
II 2, 30. deiecerit A 462.

- dein I 3, 101, 5, 97.
 deinceps II 8, 80.
 deinde I 5, 37, 6, 119. II 8, 85.
 delassare I 1, 11.
 delectat II 1, 28, 8, 17. E I 17, 7.
 delectant I 3, 40. delectet I 1, 57.
 II 3, 249. delectent E II 2, 127.
 delectare A 333. delectauere E I
 10, 30. delector E I 16, 32. delectatur E II 2, 59. delectandum E
 II 1, 155. delectando A 344.
 delere A 389, 410. delenda (acc.)
 E II 1, 69.
 deliciis E I 6, 31.
 delictum A 442. delicta (nom.) A
 347. delicta (acc.) I 3, 79, 141.
 deligo delecta II 8, 32.
 deliquit I 3, 84.
 delirant E I 2, 14. deliret E I 12, 20.
 delirus II 3, 107. E II 2, 126. delira
 II 3, 293. delirum II 5, 71.
 delitigat A 94.
 Delphi Delphis A 219.
 delphinum A 30.
 delubra I 6, 35.
 deludet II 5, 59.
 demens I 6, 97, 10, 74. II 3, 133,
 393 (+manibus). dementem II 3,
 135.
 demeteret I 2, 46.
 Demetrius I 10, 79. Demetri (uoc.)
 I 10, 90.
 Demetrius seruos Demetri (gen.) E I
 7, 52.
 demitto I 9, 20. demittit E I 16, 64.
 demittere I 5, 103. E II 1, 175. A
 461. demisit I 6, 28. II 7, 60. de-
 missus I 3, 57. demissa I 2, 99.
 demissum II 5, 63. demissus I 2, 95.
 demissa A 180. demissis I 2, 25.
 demo E II 1, 46. demas E I 20, 22.
 deme E I 18, 94. demere E I 2,
 38. demptus E II 2, 140.
 Democritus E II 1, 194. A 297. De-
 mocriti E I 12, 12.
 demoueat I 1, 39.
 demum I 5, 23.
 dena E II 2, 33.
 denarrat II 3, 315.
 denique I 1, 92, 106, 2, 133, 3, 34,
 76, 4, 80, 5, 68. E I 1, 107, 7, 68,
 13, 3, 18, 54. II 2, 58, 127. A 23,
 267.
 denormat II 6, 9.
 dentem II 1, 77. dente I 6, 33, 8,
 42. II 1, 52, 55, 6, 87. E I 18, 83.
 II 1, 151. dentes (acc.) I 8, 48.
 dentibus E I 18, 7. II 2, 29.
 depellere II 5, 78. depulit E I
 10, 38.
 deperdat I 4, 32. deperdere I 2, 61.
 deperiit E II 1, 40.
 deponas II 5, 26. deponere I 18,
 47. deponere I 1, 42. E I 1, 35.
 deponuntur II 6, 46. depositum
 (masc.) I 6, 25. E I 9, 12.
 deposeo I 2, 70.
 deprenderis II 7, 43. deprendi I 2,
 134. deprensa I 2, 131. deprensi I
 4, 114.
 depromere E I 1, 12.
 depugis I 2, 93.
 depugnare E II 1, 184.
 dequoqueretur II 1, 74.
 deridet II 3, 53. E II 1, 263. deri-
 sum A 452.
 derisor II 6, 54. E I 18, 11. A 433.
 desaeuit E I 3, 14.
 descendat A 387. descendere I 2,
 34. E I 20, 5. descendet E I 7, 11.
 descendi E I 9, 11.
 describat II 1, 15. descripsi II 3, 34.
 describitur A 18. describi I 4, 3.
 E II 1, 154. descripta II 1, 33. de-
 scriptus A 86.
 deserat E I 20, 10. deserere A 287.
 deseret A 41. deseruit E I 16, 67.
 deserta (nom. fem.) E II 2, 118.
 deserta (acc.) E I 14, 19. desertior
 E I 11, 7.
 desiderium (acc.) E I 14, 22.
 desidero desideret A 153. desideror
 E I 7, 2.
 desidia II 3, 15.
 desiliat I 2, 130. desilies A 134.
 desuiat A 4. desine I 2, 78. II 3,
 323. E I 18, 30.
 desipit II 3, 211. E I 20, 9. desi-
 piam II 3, 47.
 desistam I 9, 58. desistant I 3, 3.
 desperat A 150. desperes E I 1, 30.
 destinet II 3, 83, 217.
 destringere II 1, 41.
 desum I 4, 131. dest E I 12, 24.
 desunt E I 1, 58. desis II 5, 89.
 desit II 3, 123. E II 2, 52. dero
 I 9, 56. II 1, 17. derit II 2, 98.
 desumpit E II 2, 81.
 desurgat II 2, 77.
 deterior II 8, 44. deterius I 5, 67.
 deterrima I 5, 7. deterius I 10, 90.
 E I 10, 19.
 detero detereret I 10, 69.
 detorreret I 4, 112. deterruit A 392.
 detinet E I 5, 28.
 detorsis II 2, 55. detorta A 53.

detrahere I 10, 48. II 1, 64. detrahet

E I 16, 34. detractam II 3, 239.

detrimenta E II 1, 121.

deuēnit E I 6, 27.

deuersoria E I 15, 10.

deuinctior I 5, 42.

deuites E I 1, 44.

deuolet II 5, 11.

deuouet II 3, 219.

deus I 1, 15, 8, 3. II 7, 24, 8, 62.

E I 11, 22, 16, 78. II 2, 188, A 191.

227, 464. dei A 239. deum I 8, 3.

di I 4, 17. II 3, 16, 191, 6, 4, 54.

8, 75, E I 4, 6, 7, 18, 108. II 1,

138, 2, 152. A 373. deorum I 6, 35.

II 3, 295. E II 1, 6. A 83, 391.

deum II 2, 104, 6, 55. dis II 3,

123, 284, 6, 22. deos I 5, 101, 102.

7, 33. II 6, 52. E I 7, 24, 16, 58.

A 200. dia II 3, 8.

dexter II 3, 83. dextera II 1, 54.

E II 1, 205. dextra I 8, 4. dextro

I 2, 125. dextram E I 6, 51, 7, 21.

dextrum E I 16, 6. dextro II 1,

18. dexterius I 2, 45.

dextrorsum II 3, 50.

Diana A 454. Dianae (gen.) A 16.

diaria E I 14, 40.

diacis I 4, 83. diacis A 225.

dico I 2, 48, 5, 57. II 3, 323, 5, 23.

dicis II 7, 31. E I 14, 10. dicet E

I 2, 4, 17, 48. dicunt E II 1, 51.

A 431. dicam E I 4, 2. A 272. di-

cias I 1, 55, 3, 121. E I 11, 25, 16,

11, 18, 68. dicat I 1, 15, 22, 118,

3, 19, 127. E I 10, 26, 46, 17, 60.

A 43, 155, 326. dic I 1, 49. II 3,

6, 5, 22, 108, 7, 92, 8, 4. E I 1,

62, 7, 60, 8, 3, 16, 31. A 141. di-

cere I 1, 24, 5, 87, 6, 52, 9, 10,

10, 84. II 1, 11, 3, 199, 7, 1. E I

16, 73. II, 1, 67, 106, 252. A 128,

331. dicentis A 112. diceret I 2,

69. E I 15, 37. dicam I 9, 69. II 2,

8, 3, 66, 160, 5, 59, 84. A 463. dices

II 7, 21. E I 20, 7. A 385. dicet E

I 8, 15, 15, 13. A 460. dixi I 10,

1, 50, II 5, 23. E I 9, 7, 19, 43,

II 2, 20 (bis). dixit I 10, 77. E I

1, 84, 16, 59. II 1, 206. dixere I 6,

55. dixeris I 4, 41. II 3, 220, 6,

39. A 47. dixerit II 5, 97, 7, 37,

dixisse II 3, 161, 170. A 328, 416.

dixero I 4, 104. dixerit II 3, 228,

dicatur II 3, 256. E II 1, 57. A 276.

dicuntur A 434. dicatur I 2, 5, 3,

49, 83. diei E I 16, 32, 18, 8. A

43. dicendum E II 1, 155. dicenda

E I 7, 72, 19, 8. dicende E I 1,

1. *dicto's (= dictus es) II 8, 2.

dictus II 2, 134. A 393, 394. dicta

est E II 2, 18. dictum (nom.) II 2,

56. dictum E I 19, 32. dictum A

367, 449. dicte E I 1, 1. dicto II

2, 80. dictae A 403. dicta E I 15,

6. A 335. dictia II 7, 78. dictu A

107. dictum dicto A 273. dicta II 6,

97. A 112, 247. dicta E I 5, 25.

dictia I 4, 131.

dictet E I 16, 22. II 1, 27.

dicto dictant E II 1, 110. dictet E

I 6, 50. dictare E II 1, 71. dictan-

tis II 3, 76. dictabam E I 10, 42.

dictabat I 4, 10. dictari I 10, 75.

dictata E I 1, 55, 18, 13.

didit II 2, 67.

diducere I 10, 7. A 326.

dies I 5, 20. E I 1, 20, 5, 10. II 1,

34. A 299. diei (gen.) I 9, 35. diem

I 3, 18, 6, 128. II 2, 83, 6, 26, 47.

E I 2, 35, 4, 13. die II 1, 4, 3, 291.

8, 3. diernum II 2, 60, 3, 124. dies

I 1, 76. E I 2, 30, 7, 1. diebus I

3, 16. II 3, 143. A 210, 232.

differs E I 2, 39. differt I 4, 48. II

3, 166. differat A 44. differ E I 11,

23. differre II 3, 251. A 236.

differtum I 5, 4. E I 6, 59.

difficilis A 173. difficile A 128. dif-

ficilem II 5, 90. difficile I 10, 22.

difficilia I 2, 56.

diffundere II 1, 79. diffusā I 8, 47.

diffundit E I 3, 8. diffundere I 5,

10. diffusa (acc.) E I 5, 4.

Digentia E I 18, 104.

digito (abl.) II 8, 26. digitis (abl.)

A 274.

dignor E I 19, 40. digner E II 2, 86.

dignus I 3, 24, 4, 3. A 191, 436.

digna II 2, 40. E I 10, 48. dignum

(nom.) E I 4, 5. dignum I 3, 119,

II 1, 85. E I 7, 24, 9, 4, 18, 78.

dignum A 283. dignum (neutr.) II

3, 4, 6. E II 1, 216. A 138. digni

E I 6, 63. A 24. digna (nom.) I 10,

72. dignis E I 7, 23. dignos I 4,

25, 6, 51. digna A 183. dignis A

91. digne E II 1, 164. dignius II

7, 47.

dilapsus I 10, 68. dilapso I 5, 73.

dilator A 172.

diligit E I 1, 72. II 1, 260. dilecti

(nom.) E II 1, 247.

dilucresco diluxisse E I 4, 13.

diludia E I 19, 47.

diluit II 3, 211. diluta II 2, 16.

dimidium (*acc. neutr.*) E 1, 40. di-
midio (*abl.*) II 3, 318.
dimittit E 7, 51. dimittere E 1, 14,
3. dimittes E 1, 10, 45. dimisere E
II 2, 49. dimittitur E 1, 7, 73. di-
mittar E 1, 7, 18. dimissa E 1, 7, 96.
dinoscere E II 2, 41. dinosceret E
1, 15, 29.
Diomedes A 146. Diomedi I 7, 16.
Diomede I 5, 92.
Dionysi (*gen.*) I 6, 38.
diruit E I 1, 100.
dirus diram E II 1, 10. dira I 9, 31.
discedo E II 2, 29. discedit I 5, 93.
discedunt II 7, 37. discedat I 7,
17. discedite I 1, 18. discedere I
9, 8. E I 7, 25, 14, 16. discedens
E I 16, 7. discessit E I 10, 37.
discerpta II 8, 86.
disincta I 2, 132. disincti II 1, 73.
discipularum I 10, 91.
discit E II 1, 262. discunt A 326.
disce E I 17, 3. discite II 2, 4.
discere I 1, 26. E I 1, 48, 8, 8. A
88. disceret E II 1, 133. discet II
3, 299. didici I 5, 101. A 418. didi-
cit E II 1, 115. A 312. 415. didi-
cere E II 1, 85.
discolor E I 18, 4.
disconuenit E I 1, 29, 14, 18.
discordet E II 1, 185. 2, 191.
Discordia I 4, 60. discordia I 7, 15.
discors II 3, 174. E I 12, 19. A 374.
discrepat I 6, 92. II 3, 108. discre-
pet E II 2, 124. A 152. discrepuit
A 219.
discus II 2, 13. disci A 380. disco
II 2, 13.
disertus E I 19, 16. disertus A 370.
disertum E I 5, 19.
disiecti I 4, 62.
disiunctum E I 14, 28.
dispar E I 18, 3, 19, 29. disparibus
I 7, 16.
dispensare I 2, 75.
dispercam I 9, 47.
displicet E I 19, 47.
disposita I 8, 46.
disquirite II 2, 7.
dissentis II 1, 72. dissentire E II
2, 61.
disidet E I 1, 96.
designat E I 5, 16.
designatorem E I 7, 6.
dissiluit E I 18, 42.
dissimilis I 4, 112. dissimile II 3,
313. 8, 28. dissimile I 6, 49. dissim-
iles E I 10, 3.

dissimulator E I 9, 9.
dissimules E I 16, 23. dissimulare
I 9, 66.
dissocientur E I 16, 5.
dissoluas I 4, 55.
distentius I 1, 110.
distinet E I 2, 5.
distinguere E I 10, 22.
disto distat II 2, 29, 3, 260. E I 17,
44. II 2, 195. distent E I 7, 23.
distare E I 7, 48. distantia E II
1, 72. distabat II 2, 63. distabit II
3, 210. E I 18, 4.
distorquens I 9, 66. distortis I 3, 47.
districtum II 8, 68.
ditescere II 5, 10.
dito ditantis E I 6, 6. ditauerit A 57.
din E I 2, 70, 13, 1, 19, 2. II 1, 103.
2, 115. A 39, 65.
diuellat E I 10, 12. diuelleret I 8, 27.
diuersum E I 18, 5. II 1, 195. di-
uersa (*acc.*) I 1, 3. 109. E II 2, 62.
diuersis I 3, 114.
dines I 1, 65, 25, 2, [13 (*bis*.)] 71.
3, 124, 7, 4. II 1, 52, 3, 168, 5.
14, 6, 12. E I 1, 84, 106, 18, 24.
II 2, 185. A 421 (*bis*). diuitis E I 18,
11. ditem I 7, 19. diuite II 2, 103.
E I 15, 19. II 2, 31, 121. A 409.
diuitibus (*dat.*) II 4, 87. E I 17, 2.
ditior I 1, 40, 5, 21, 9, 51. II 7, 62.
diuidit I 3, 114. diuidat E I 14, 31.
diuideret I 7, 13. diuisit I 1, 109.
diuissimus I 5, 5. diuissus II 3, 169.
diuissos II 8, 78.
diuiduo E I 17, 43.
diuinare II 5, 60.
diuinus diuina I 9, 30. A 218. diui-
nae (*gen.*) II 2, 72. diuina II 3, 26.
diuinis (*dat.*) I 6, 114. A 400. diui-
nior I 4, 43.
diuitiae E I 12, 6. II 1, 204, 2, 155.
diuitiarum E I 5, 8. diuitiis II 3,
96. diuitias II 2, 101, 5, 22, 8, 18.
E I 4, 7. diuitiis II 6, 74. E I 7, 36.
diurnā II 7, 17. A 292. diurno E I
19, 11. A 209. diurnos E II 2, 79.
diuos A 114. *diuom (+dinum) (*gen.*)
I 3, 117. diuos II 3, 176, 206, 4.
88. A 83.
dius dia I 2, 32.
do I 2, 126. das II 2, 94, 3, 288. E
I 7, 4. II 1, 125, 2, 162. dat I 1,
89, 2, 124, 6, 16. E I 5, 10. damus
I 3, 58. E II 1, 221. A 11. dant I
1, 25. dem E II 2, 63 (*bis*). des I
4, 44. II 3, 259, 4, 5. E II 2, 16.
det + I 2, 124. E I 18, 112 (*bis*).

dent II 3, 191, 8, 76. da E I 16, 61 (*his*). date E I 17, 48. dare I 2, 5, 3, 22. II 3, 85, 4, 76, 81. E I 6, 30, 16, 12. II 1, 115. A 143, 395, 448. dantis E II 1, 246. daute E I 17, 22. dabit I 8, 13. E I 18, 32. daret I 2, 62. dabis I 4, 105. E I 7, 4. dabit II 5, 57, 66. E I 6, 53, II 2, 124. A 54. daturus II 6, 56. E II 2, 161. daturus I 8, 29. dedit I 2, 41, 43, 65, 5, 98, 9, 60. II 2, 37, 81, 3, 197, 297, 6, 86. E I 10, 33, II 2, 82. A 83, 323. dederunt E I 4, 7. dederim I 4, 39, 10, 5. dederit I 1, 2. dedisses I 3, 15. dedisset E II 1, 133. datur I 4, 138. E I 1, 32. II 2, 175. detur I 1, 15. dentur II 8, 82. dandus A 157. dauda II 3, 82. dabitur II 5, 11. A 51. data A 261. dati E I 1, 103. datum II 2, 31. dato A 21. datis I 1, 11. E II 2, 192.

doceo II 3, 81. doceat I 1, 91, 6, 77. doce E I 17, 16. docentem E I 20, 17. docebo II 3, 63. A 306. docui E I 13, 1. docuit II 2, 50, 7, 45, 8, 31. A 280. docuere A 288. doceri E II 2, 41. docendus E I 11, 30, 17, 3. docendum (*mascul.*) I 6, 76. doctus I 10, 19, 52. II 4, 19, 7, 13, 68. E II 1, 82. A 68. docti E II 1, 58. doctum II 4, 3. A 318, 471. docte II 1, 78, 4, 88. E I 19, 1. docti E II 1, 135. docti I 9, 7, E II 1, 117. doctos I 10, 87. E I 18, 96. doctior I 9, 51. doctius E II 1, 33. doctissimus I 5, 3, [10, 8].

docilis II 3, 34. docilis (*fem. nov.*) II 2, 52. docilem E I 2, 64. dociles A 336.

Docilis E I 18, 19.

†doctor II 7, 13. doctores I 1, 26. doctores I 6, 82.

doctrina E I 18, 100.

documentum I 3, 110.

dolet A 95. doleat I 1, 75. E I 6, 12. dolentis E I 14, 7. dolentia E I 2, 53. dolentibus A 432. doluere II 1, 67. E II 1, 130. doliturus I 10, 89. dolitura I 2, 112. dolendum A 102.

dolo dolat I 5, 23.

dolor I 9, 32. E I 2, 60. dolorem E I 1, 34. dolore I 2, 39. II 3, 29. E I 2, 55. doloribus E I 17, 57. dolores I 2, 109. II 3, 263, 285.

dolosa II 5, 70. doloso (*dat.*) II 5, 3. dolus dolo I 6, 90. dolis (*abl.*) E I 2, 15.

domesticus I 6, 128. domestica (*acc.*) A 267.

domina I 5, 55. dominae (†domini) (*gen.*) I 5, 67. dominā E I 2, 25.

dominanta A 231.

dominus II 2, 92, 3, 113, 286, 7, 75, 93, 8, 93. E I 18, 74. domini I 5, 67. E I 2, 48. domino II 6, 11, 7, 3, 66. dominum E I 6, 46, 10, 40, 16, 10. II 2, 162. domino II 5, 12. domuius E II 2, 174.

domitor E I 2, 19.

domo domari E II 1, 12.

domus I 2, 129, 9, 49, II 6, 114. E I 2, 47, 51, 6, 45, 10, 23, 16, 44. domus (*gen.*) II 6, 108, 6, 88. E II 2, 193. dono E I 10, 13. donum I 5, 38, 6, 114. II 3, 230, 5, 6, 37. E I 7, 68, 15, 24. domo II 6, 98, 102. E I 7, 53, 9, 4. II 1, 104. domi I 1, 67. II 3, 232, 5, 31. E I 5, 3, 6, 41, 19, 36, 20, 23. II 1, 230. domos II 3, 24. E II 1, 150. domibus II 6, 71.

doucec I 3, 103, 5, 21. II 1, 73, 2, 50, 5, 26. E I 10, 35, 16, 23, 18, 42, 53, 20, 10. II 1, 148. A 155.

dono donat I 2, 56. II 5, 60. E I 6, 37, 7, 20, 80, 18, 111. donant A 250. dones II 3, 167. donet E I 18, 100. doneut II 3, 17. donabat E I 15, 32. donarent E II 2, 152. donare II 3, 172. A 426. donandi II 5, 79. donaris A 426. donasset I 5, 63. donari E I 13, 3. donatus E II 1, 267. donata E II 1, 181. donatum E I 1, 2. donata E I 7, 39.

donum dono E I 7, 18. dona (*acc.*) E I 6, 7, 7, 43. II 1, 243. donis E II 2, 32.

dormis II 3, 234. dormire I 5, 17. II 1, 7. E I 2, 30. II 2, 54. dormiet E I 18, 34. dormitum I 5, 48, 6, 119. E I 7, 73.

dormitat A 359. dormitabo A 106.

dorso I 9, 21. II 6, 91. E I 10, 38.

dos doti I 2, 131. dote I 4, 60. E I 6, 36.

Dossennus E II 1, 173.

dotalibus E I 6, 21.

dragmis II 7, 43.

dubitem E II 1, 80.

dubius I 9, 40. dubiae E I 18, 110. dubia II 2, 77. dubios II 2, 108.

ducenta I 6, 42. ducentos I 3, 11, 4, 2, 10, 60. ducentis II 3, 61.

duco I 6, 62. ducit I 10, 44. II 2, 35. E I 1, 23, 6, 57. II 1, 75. A 31.

ducimus E II 2, 202. ducunt E II 1, 83. ducat E I 1, 9, 18, 20. ducere II 4, 89, 6, 62. E I 2, 31, 10, 48. A 318, 396, 427. ducent A 451. duceret E I 3, 27. II 1, 240. duxit II 1, 66. E I 20, 28. ducor II 7, 102. duceris II 7, 82. duci II 7, 38. A 376. ducendus I 6, 101. ducenda I 6, 104. ductus E I 17, 52. dudum *vid.* iamdudum. duello E I 2, 7. II 2, 98. duella E II 1, 254. dulcis I 3, 69, 4, 135. dulcis E I 18, 86. dulce E I 18, 102. II 1, 103. dulcis E I 1, 51. dulci E I 4, 8. dulcem II 3, 192. dulce E I 7, 27. II 2, 2. dulcis (*nocat.*) E I 7, 12. dulci II 4, 64. A 343. dulces I 3, 139. E I 16, 15, 19, 5. dulcia II 2, 75. A 99. dulcia II 5, 12. E I 11, 23. dulcior II 4, 16. dulcissime I 9, 4. dum I 1, 40, 52, 2, 24, 127, 3, 137, 4, 20, 118, 5, 13 (*bis*). 72, 29, 6, 8, 9, 60, 10, 36 (*bis*). II 2, 67, 3, 31, 81, 4, 79, 6, 96, 7, 45, 8, 48, 80, 82. E I 2, 2, 21 (*bis*). 42, 61, 7, 5, 7, 48, 79 (*bis*). 80, 11, 20, 12, 13, 18, 8, 87, 19, 16. II 1, 7, 47, 190, 2, 27, 127. A 230, 457, 465. dummodo I 4, 34. dumtaxat I 6, 42. A 23. duo duarum I 8, 45. duobus II 3, 169. E II 2, 64. duo I 7, 15. duo (*neutr.*) I 6, 117. II 3, 168. duplicis II 4, 63. duplices II 2, 122. duplici E I 17, 25. durare I 6, 128. E I 1, 82. durauerit I 4, 119. duraueris II 4, 72. durus I 4, 8, 7, 6, 29. E I 7, 91, 16, 70. dura I 10, 26, 57. II 2, 88, 4, 18, 27. E I 1, 22. durum (*nom. neutr.*) I 9, 42. duri E II 1, 31. duram I 2, 6. duro (*neutr.*) I 1, 28. dura E II 2, 46. duros A 446. dura I 2, 40. E II 1, 141. duris I 2, 17. dure E II 1, 66. durius II 3, 22. dux E I 19, 23. ducis II 8, 73. A 315. duce E I 1, 13, 18, 56, 62. ducum A 73. ducibus (*dat.*) E II 1, 19.

E.

e I 2, 110, 4, 87, 6, 73. II 4, 64. E I 6, 60, 11, 10. ebibat II 3, 122. ebrietas E I 5, 16.

ebrius I 4, 51. II 3, 60. ebur E II 1, 133. eboris E II 1, 96. ebur E I 6, 51. II 2, 180. eburnos II 6, 103. ecce I 4, 13, 9, 60. II 3, 264. echinus I 6, 117. echini (*nom.*) II 4, 33. echinos II 8, 52. E I 15, 23. ecquis II 7, 34. ecquid E I 18, 82. edax II 2, 92. edacibus (*abl.*) E II 1, 173. edicit II 3, 227. edixi E I 19, 10. edixerit II 2, 61. edicto (*abl. neutr.*) E II 1, 239. ediscit E II 1, 60. ediscere E II 2, 144. edisere II 3, 306. edo est II 2, 57. E I 2, 39. edit (= edat) II 8, 90. esset II 6, 89. edendi E I 16, 22. edi II 2, 116. edisti E II 2, 214. edit E I 12, 12. edo II 7, 45. ede II 4, 10, 5, 61. edideris A 390. editor I 3, 110. edormit II 3, 61. educet E I 15, 22. edūco educere II 3, 12. educet E I 18, 45. edulis II 4, 43. effert A 111. elata II 5, 85. effigies I 8, 30. effractam E I 17, 54. effūgit E I 14, 13. effugere E I 7, 32. effugiet II 3, 71. effūgit II 3, 315, 7, 71. effundi II 3, 149. effusi E I 11, 26. effutire A 231. egeo E I 10, 11. eges I 4, 118. E I 18, 67. A 154. eget I 1, 59. II 2, 103. E I 2, 56, 6, 32. egere E I 1, 102. II 1, 228. egenti II 2, 98. egentem E I 17, 22. Egeria I 2, 126. ego I 1, 15, 79, 103, 2, 54, 69, 119, 4, 39, 56, 70, 91, 129, 136, 137, 5, 7, 30, 44, 48, 82, 101, 6, 58 (*bis*). 62, 87, 110, 122, 8, 2, 9, 7, 25, 28, 42, 76, 10, 31, 37, 48, 76, 87, II 1, 74, 2, 100, 112, 116, 127, 3, 33, 62, 87, 205, 235, 236, 302, 4, 73 (*bis*). 5, 60, 7, 40, 72, 80, 96, 102, 8, 20, 51, 67. E I 1, 27, 5, 21, 7, 34, 9, 10, 10, 6, 14, 4, 10, 15, 42, 16, 32, 17, 19, 19, 23, 32, 37, 39, 45. II 1, 111, 250, 2, 84, 199. A 35, 42, 65, 87, 153, 234, 272, 301, 351, 409, 416, 450. mihi I 1, 66, 2, 125, 3, 13, 19, 71, 94, 139, 4, 104, 134, 142, 5, 51, 78, 6, 48, 60, 54, 69, 80, 81, 97, 100, 101, 107, 119, 7, 35, 8, 17.

9, 3, 8, 27, 29, 56, 61, 70, 73, 10, 76. II 1, 17, 44, 2, 118, 135, 3, 26, 66, 75, 83, 231, 236, 302, 4, I 90, 23, 5, 35, 60, 102, 6, 5, 10, 15, 23, 115, 7, 75, 81, 104, 116, 8, 2, 3, 30, E I 1, 1, 7, 19, 23, 3, 15, 5, 12, 7, 4, 41, 63, 92, 23, 9, 9, 14, 1, 16, 15, 2, 11, 16, 46, 56, 61, 66, 17, 19, 46, 49, 18, 17, 107 (*bis*). 19, 19, E II 1, 70, 210, 2, 41, 61, A 141, 188, 357, 417, mi I 1, 101, 2, 57, 131, 3, 23, 4, 108, 116, 9, 50, 71, II 6, 27, E I 18, 112, me (*acc.*) I 1, 68, 120, 2, 36, 3, 63, 4, 14, 17, 39, 70, 80, 105, 107, 120, 135, 5, 1, 6, 6, 40, 45, 53, 58, 59, 70, 72, 89, 92, 114, 123, 125, 130, 8, 38, 9, 22, 38, 41, 65, 73, 78, 10, 32, 78 (*men*). II 1, 28, 40, 45, 67, 75, 2, 23, 130, 3, 18, 34, 38, 80, 262, 233, 298, 301, 305, 306, 4, 89, 5, 19, 33, 68, 109, 6, 16, 18, 23, 41, 51, 54, 57, 116, 7, 37, 44, 45, 47, 8, 20, 31, F I 1, 3, 13, 15, 19, 27, 70, 74, 101, 4, 15, 7, 1, 3, 16, 24, 25, 70, 92, 95, 8, 10, 9, 2, 10, 45, 14, 1, 6, 16, 19, 15, 4, 21, 16, 16, 74, 78, 17, 15, 20, 18, 104, 19, 26, 20, 20, 23, 27, E II 1, 111, 180, 208, 213, 264, 2, 12, 20, 46, 49, 65, 79, 127, 138, A 35, 102, 103, me (*abl.*) I 4, 26, 102, 137, 5, 42, 6, 88, 9, 23, 68, II 1, 51, 2, 7, 3, 152 (*men*). 198, 224, 5, 84, 7, 42, E I 6, 68, 7, 70, 9, 6, 14, 20, 18, 30, II 1, 68, 87, 2, 13, 23, 145, 191, A 155, 244.

egomet I 2, 131, 3, 23, 8, 23, F II 1, 220.

egredior egressum I 5, 1.

egregii II 6, 58, egregio (*abl. n.*) I 6, 67, egregias II 3, 21, egregio II 6, 106, A 47.

cheu I 3, 66, II 3, 156.

eiecta I 8, 8.

elabi II 5, 87.

elatrem E I 18, 18.

Electram II 3, 140.

elegos E II 2, 21, A 77.

elementa (*acc.*) I 1, 26, E I 20, 17.

elementis E I 1, 27.

elephans E II 1, 196.

elicerent I 8, 29.

elidere E I 16, 6, eliserit II 3, 316.

elige I 4, 25.

eliminet E I 5, 25.

elixa II 2, 74.

ellebori II 3, 82, elleboro E II 2, 137.

eloquium A 217.

eludento I 10, 41, eludebat E I 17, 18, clusus E II 1, 47.

elutius II 4, 16.

emendes E II 1, 3, [emendare I 10, 3], emendaturus II 8, 85, emendatus E I 16, 30, emendata (*acc.*) E II 1, 71.

emetiris II 2, 105.

emeto emetat E I 6, 21.

emicit E II 1, 73.

emiserit A 77, emissum E I 18, 71.

emisso (*dat.*) E I 20, 6.

emo emat II 3, 104, emit E II 1, 238, emisti E II 2, 18, ematur I 1, 74, emendo II 3, 64, emendas A 419, empta E I 2, 56, emptae II 3, 156, euptum E I 6, 61, II 2, 165, emptum E II 2, 168, empto II 7, 43, emptas II 3, 104, emptas E I 18, 48, emptis E II 2, 168.

emouit II 3, 28, emouere E II 2, 46.

Empedocles E I 12, 20, A 465.

emptor II 5, 109, E II 2, 167, A 249, emptorem I 2, 88.

emunctas I 4, 8, emuncto A 238.

en I 1, 15.

enatat A 20.

enectus E I 7, 87.

enim I 1, 7, 4, 40, 133, II 1, 13, 3, 94, 124, 132, 166, 201, 225, 5, 79, 7, 93, 105, E I 13, 4, 16, 50, 18, 19, 32, 19, 44, 48, 20, 16, E II 1, 13, 161, 175, 262, 2, 195, A 108, 212, 248, 299, 428.

enitar A 236.

Ennius E I 19, 7, II 1, 50, Enni I 10, 54, A 56, 259.

ensus I 9, 31, II 1, 40.

eo I 6, 119, it I 5, 48, E I 7, 55, ens II 7, 31, 59, eat I 6, 31, II 3, 260, camus E I 6, 56, I I 10, 92, E I 6, 17, 7, 71, II 2, 37 (*bis*). 76.

ire I 6, 105, 125, 9, 2, II 5, 17, 37, 6, 26, E I 2, 65, 6, 27, 7, 31, 76, 17, 8, II 1, 150, 211, A 420, euntem I 1, 116, euntis E II 2, 55, euntis I 10, 68, ibam I 2, 1, ibant I 6, 76, ires E I 3, 27, irent II 3, 101, ibis I 3, 138, II 7, 66, ibit E II 2, 39, 40, ibant II 1, 19.

eo (*adu.*) I 1, 56, 3, 30, 6, 89, 9, 55, II 3, 120, 8, 65, E II 1, 226, 2, 40, A 222.

eodem (*adu.*) II 7, 52.

ephebi E II 1, 171.

ephippia E I 14, 43.

Epicharmi E II 1, 58.

- Epicuri E I 4, 16.
 Epidaurius I 3, 27.
 epistula E II 2, 22.
 epos I 10, 43.
 epulum II 3, 86. epulae II 3, 119.
 7, 107. epulis II 2, 45.
 eques I 6, 77, 106. E I 2, 65, 15,
 13. II 1, 185. equitis E II 1, 187.
 equitem I 10, 76. E I 10, 38. equi-
 tes A 113. equitum [I 10, 8.] E II
 1, 190.
 equestrem A 383. equestri II 7, 53.
 equidem II 1, 79, 5, 23, 6, 53. E II
 1, 62.
 equinae E II 1, 45. equinam A 1.
 equitare II 3, 248.
 *equus E I 15, 11. equus E I 17,
 20. A 248. equi I 5, 56. E I 15,
 13. equum II 7, 50. E I 10, 34.
 *ecum E I 1, 8. ecum E I 2, 64.
 equom A 84. equo II 1, 15, 2,
 9. equorum E II 1, 95. equis I 1,
 116. E I 7, 41. equos I 2, 86. equis
 I 7, 8. II 1, 26. A 162.
 erupsemus I 5, 79.
 ergo I 4, 53, 10, 7. II 2, 35, 50,
 101, 3, 5, 89, 156, 192, 220, 5, 19,
 101, 6, 16, 70, 106. E I 6, 46, 7,
 70, 18, 78. II 1, 206. A 304, 353.
 erigit II 3, 150. erigimur II 8, 58.
 erectum E I 1, 62.
 erilis II 7, 60. erilis E II 2, 6.
 eripias I 4, 57. eripe II 7, 91. eri-
 pere A 423. eriperem II 3, 206.
 eriperet I 9, 65. eripiam II 2, 23.
 eripiet II 5, 35. E I 6, 53. eripuer
 E II 2, 56.
 errat E II 1, 65. A 457. erret II 3,
 210. errant E I 12, 17. errare I 8,
 35. erraremus I 3, 41.
 erro II 7, 113.
 error II 3, 49, 51. E II 1, 118, 2,
 140. A 308, 454. errori I 3, 42. II
 3, 63.
 erucas II 8, 51.
 eruet E II 2, 115.
 erum eruo II 6, 117.
 erus II 8, 16, 43. eri E I 1, 85.
 erum II 2, 129. E I 16, 2. ere II
 3, 265.
 esca II 8, 5. escae II 2, 72.
 esseda E II 1, 192.
 esuriens I 2, 115, 3, 93. II 3, 113.
 et I 1, 37, 41, 55, 71, 93, 118, 2,
 54, 92, 107, 108, 113, 126, 132, 3,
 13, 14, 20, 24, 31, 41, 45, 50, 63,
 86, 98, 100, 101, 105, 117, 122, 125
 (ter). 136, 139, 4, 18, 22, 36, 51,
 58, 66, 68, 79, 90, 93, 98, 121, 124,
 130, 5, 10, 36, 40, 43, 46, 49, 53,
 57, 58, 78, 86, 95, 6, 16, 17, 28, 31,
 35, 37, 42, 61, 64, 69, 70, 88, 97,
 101, 102, 115, 116, 7, 19, 30, 8, 27,
 30, 39, 41, 43, 44, 45, 9, 5, 12, 36,
 40, 42, 44, 55, 61, 62, 63, 64, 75,
 76, 10, 8, 11, 15, 19, 22, 58, 65, 66,
 70, 71, 81, 82, 83, 86, 87. II 1, 1,
 23, 40, 42, 46, 47, 61, 64, 71, 72,
 73, 77, 2, 1, 5, 16, 26, 57, 58, 63,
 87, 98, 115, 122, 3, 9, 27, 30, 38,
 43, 44, 56 (bis). 73, 92, 97, 98, 106,
 107, 142, 146, 152, 165, 170, 172,
 178, 181, 183, 188, 192, 198, 203,
 213, 218, 224, 231, 232, 243 (bis).
 261, 269, 279, 282, 309, 311, 313,
 4, 1, 13, 28, 29, 38, 40, 42, 45, 63,
 58, 73, 74, 84, 5, 13, 21, 23, 24, 44,
 52, 68, 90, 100, 103, 6, 2, 3, 14,
 16, 28, 29, 32, 34, 39, 43, 46, 47,
 61, 73, 76, 82, 85, 116, 7, 1, 3, 6,
 23 (bis). 26, 36, 40, 67 (bis), 86, 93,
 100, 101, 113, 8, 11, 20 (bis), 35,
 77, 88, 89, 92. E I 1, 2, 9, 11 (bis).
 12, 16, 19, 34, 35, 41, 47, 48 (bis).
 49, 69 (bis). 78, 84, 99, 104, 2, 4,
 8, 12, 15, 16, 17, 20, 23, 25, 27, 30,
 34, 36, 43, 45, 47 (bis). 51, 60, 3,
 8, 11, 14, 16, 22, 28, 32, 4, 9 (bis).
 11, 12, 15, 5, 7, 8, 9, 14, 27, 30, 6,
 2, 3 (bis). 6, 7, 8, 11, 17 (bis). 20,
 22, 26, 27, 31, 36, 37 (bis). 47, 49,
 51, 7, 7, 8, 9, 11, 13, 20 (bis). 21,
 22, 27, 40, 53, 55, 58, 59 (bis). 63,
 66, 67, 75, 79, 84, 85, 95, 8, 1, 3,
 13, 9, 2, 3, 13, 10, 4, 7, 8, 25, 33,
 11, 3, 4, 9, 13, 17, 21 (bis). 25, 12,
 8, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 23, 13, 9,
 14, 1, 2, 5, 6, 9, 15 (bis). 16, 19
 (bis). 20, 21, 22, 23, 26, 28, 35, 39,
 42 (bis). 15, 2, 3, 8, 9, 10, 18, 23,
 31, 33, 35, 39, 42, 44, 45, 16, 3, 4,
 9 (bis). 26, 32, 39, 40, 43, 44, 49,
 51, 57, 62, 68, 73, 76, 17, 1, 6, 16,
 19, 23 (bis). 30, 32, 33, 34, 40, 41,
 42, 47, 49, 51, 53 (bis). 54, 18, 6,
 9, 10, 12, 17, 24, 25, 27, 28, 33,
 47, 50 (bis). 55, 57, 58, 68, 71, 78,
 85, 96, 99, 103, 109, 111, 19, 12,
 25, 27, 29, 38, 39, 40, 42, 43, 46,
 47, 48, 49, 20, 3, 4, 7, 20. II 1, 1,
 5 (bis). 18, 21, 22, 33, 46, 48, 52,
 53, 60, 72, (+73), 74, 78, 84, 86,
 94, 103, 108, 110, 112, 113 (bis).
 118, 123, 124, 129 (bis). 131, 134,
 141, 142 (+bis). 144, 149, 156, 158,
 162, 163 (bis). 165 (bis). 166, 183.

184. 188. 203. 213. 217. 225. 228
(*bia*). 233. 243. 252 (*bia*). 253. 256.
261. 263. 267. 269. 270 (*bia*). 2. 3
(*bia*). 14. 19. 31. 33. 60. 76. 77. 78.
80. 82. 83. 84. 85. 95. 96. 97. 101.
103. 104. 107 (*bia*). 112 (*bia*). 114. 118.
120. 124. 128. 134. 135. 138. 140.
142. 153. 158. 160. 167. 174. 175.
183 (*bia*). 185. 186. 189. 190. 192.
194. 200. 207. 211. 216. A 2. 11.
14. 15. 16. 17. 19. 23. 24. 30. 42.
44. 52. 56. 57. 62. 66. 69. 72 (*bia*).
73. 78. 81. 82. 84 (*bia*). 85 (*bia*). 95.
96 (*bia*). 97. 100. 110. 116. 125. 127.
137. 142. 145. 148. 149. 153. 154.
157. 158. 159. 160. 162. 165. 167.
170. 181. 190. 195. 196. 197 (*bia*).
199. 200. 204. 207. 208. 214. 217.
218. 221. 223. 224 (*bia*). 228. 230.
234. 237. 248 (*bia*). 249. 257. 264.
266. 272. 274. 276. 282. 287. 291.
293. 296. 306. 312. 313. 318. 320.
330. 332. 348. 355. 358. 362. 368.
369. 375 (*bia*). 383. 388 (*bia*). 392.
394. 395. 400. 404 (*bia*). 406. 407.
411. 413. 414. 418. 423 (*bia*). 432.
435. 439. 441. 444. 445. 454. 457.
461. 469.
et (= *etiam*) I 3. 28. 4. 131. 9. 25.
10. 6. 25. 56. II 3. 32. 117. 150.
222. 322. 4. 10. E 1 5. 28. 10. 4.
1. 5. II 1. 214. A 93.
et — et I 3. 54. 4. 38. 6. 11. 93.
7. 3. II 1. 16. 5. 8. 48. 49. 8. 91.
E I 1. 10. 64. 5. 21. 23. 6. 34. 35.
42. 45. 46. 7. 57 (*quater*). 10. 16.
16. 28. 18. 22. 38. II 1. 42. 50
(*ter*). 68 (*ter*). 137. 2. 3. 4. 28. 51.
A 32. 33. 258. 259. 270. 279. 280.
309. 334. 345. 346. 366. 367.
etenim I 6. 54. 7. 10. II 3. 284. 5.
60. 7. 37.
etiam I 2. 44. 82. 3. 36. 39. 4. 62.
7. 5. II 3. 27. 122. 306. 5. 91. E I
3. 30. 7. 24. 16. 12. 15. 18. 76 (*bia*).
107. E II 1. 46. 128. 152. 182. 2.
2. 24. 25. 165. A 46. 76. 216. 221.
252. 429.
Etrusci (*gen.*) I 10. 61. Etruscos I
6. 1.
cu A 328.
euado euasti II 7. 68.
euoluere E II 1. 201.
Euandri I 3. 91.
euellas E I 14. 5. euellere II 7. 27.
euenit I 3. 25.
euentum A 143.
euertere E II 2. 34.
euincet II 3. 250.
euitare I 2. 61.
euoluere I 3. 112.
Eupolis I 4. 1. Eupolin II 3. 12.
Eutrapelus E I 18. 31.
ex I 1. 51. 52. 56. 2. 79. 4. 123.
129. 140. 5. 66. 77. 103. 6. 80. II
2. 56. 3. 137. 235. 239. 256. 280.
293. 5. 56. 85. 108. 6. 16. 41. 78.
7. 11. 54. 89. E I 2. 65. 7. 60. 83.
11. 5. II 1. 168. 2. 153. 190. A 143.
184. 240. 430. 492.
exacuit A 403.
exagitant II 6. 54.
examen E I 19. 23.
examinat II 2. 8.
exangue E I 19. 18.
exanimem I 1. 76. exanimem II 6.
114.
exanimio exanimat I 4. 127. E II 1.
178.
exauditus E I 20. 14. exaudita A 50.
excerpens II 3. 272. excerptam I
4. 40.
excedo excidere I 8. 49. excidit A
282.
excedo excidi I 3. 76.
excipiant E I 1. 79. exciperet II 3.
286. exceptit I 4. 134. II 7. 49. ex-
cepta E II 2. 16. exceptum (*acc.*
maec.) A 452. excepto I 7. 25. II
3. 46. excepto (*neutr.*) E I 10. 50.
excitat II 3. 148. 8. 56.
exclamat I 2. 18. 7. 33.
excludit A 298. excludat E II 1. 38.
excluit II 3. 264. exclusas I 2. 67.
9. 58. II 3. 260.
excors II 3. 67. E I 2. 25.
excusare E I 7. 67. excusatus E I
9. 7.
excutiat I 4. 35. excussit II 6. 112.
excussus II 3. 20.
execat I 2. 14. execto I 5. 59.
exemplar E I 19. 17. exemplar E I
2. 18. II 1. 58. A 317. exemplaria
A 268.
exemplum II 3. 103. exemplo I 1.
33. exemplo II 2. 67. exemplis I
4. 106. E II 1. 131.
exeo exit E II 2. 83. A 22. exirem
I 6. 103. exiret I 2. 31. II 7. 12.
exierit I 2. 120.
exercet E I 11. 28. exerceat E I
14. 41.
exercitus E I 18. 61.
exigitur I 5. 13. exacta II 4. 36.
exacto I 1. 118. exactis E II 1. 72.
exiguas E I 19. 13. exigui E I 20. 24.

exiguum E I 1, 43. exiguo E II 2, 198. exiguo A 77.
exilio exilit II 6, 98.
 exilis E I 6, 45.
 eximit E I 5, 18. *exempta* E II 2, 212.
 exlex A 224.
 exorabilis E II 2, 179.
 exoret E I 1, 6. [exoratus I 10, 6].
 exors † A 305.
 expalluit E I 3, 10.
 expecto I 5, 83. expectat II 1, 68.
 E I 2, 42. expectans I 5, 2. expectabit E I 17, 27. expectata E II 2, 25.
 expelles E I 10, 24. expellet II 2, 132. expulit II 2, 130. E II 2, 137.
 expendere E II 1, 105.
 expergisceris E I 2, 33.
 experiar II 6, 32. *experiens* E I 47, 42. expertus E I 18, 87. expertum A 440. experto I 10, 46.
 expers II 8, 15. expertia A 341.
 expes A 20.
 exples E I 14, 28.
 explicet II 3, 270. explicuit II 2, 125.
 explorea I 10, 77.
 exponit I 7, 22. exponimur I 5, 23.
 exponi A 82.
 exprimet A 33. expressi E II 1, 248.
 expressa I 7, 29.
 expugnare II 5, 74. expugnabis I 9, 55.
 expurgare E II 2, 53.
 exsecat I 2, 14. execto I 5, 59.
 exsors A 305.
 exta A 186.
 extendere A 208. *extendisse* E I 20, 21. extentum E II 1, 210.
 extenuantis I 10, 14.
 exterior II 5, 17.
 externi II 7, 87.
 exterret E I 6, 11.
 extimui II 3, 174. extimuit A 416.
 extinctus E II 1, 14.
exto extat I 5, 55.
 extorquere E II 2, 67. extorta E II 2, 139.
 extra (*praep.*) E I 2, 16. 18, 59. 19, 36. (*adu.*) E II 1, 31.
 extrahat A 310. *extrahe* II 5, 21.
 extractus I 1, 11.
 extremum A 447. *extremum* E I 1, 2. A 254. extremo E II 2, 69. *extremā* E I 1, 6. *extremi* E II 2, 204. *extremos* I 1, 116. E I 1, 45, 6, 6. *extremis* E I 20, 18. II, 2, 204.
 extricat I 3, 88.
extrudere E II 2, 11.

extruo extrue II 5, 105. *extracta* I 5, 98. *extractis* II 6, 105.
 extuderit II 2, 14.
 exudet I 10, 28.
 exul II 1, 59. A 96.
 exurdant II 8, 28.

F.

faba II 6, 63. fabae E I 16, 55. fabā II 3, 182.
 fabellam E II 1, 200. fabellas II 6, 78.
 faber I 8, 2. A 32. fabri E II 1, 116.
 fabros E II 1, 96. fabri (*uocat.*) E I 1, 87.
 Fabiā E I 6, 52.
 Fabium I 1, 14. Fabio I 2, 134.
 Fabricio II 3, 36.
fabrico fabricauerat I 3, 102.
 fabrilia E II 1, 116.
 fabula I 1, 70. 95, 2, 21. II 5, 61.
 E I 2, 6, 13, 2. II 1, 80. 176. A 190. 320. 339.
 facetus I 2, 26, 4, 7. E I 6, 55. *facetum* I 10, 44.
 facies I 2, 87. II 4, 12. *faciem* I 2, 94, 5, 62. II 8, 38. *facie* I 6, 33. II 4, 71.
 facilis II 5, 76. facile II 3, 284. *facilem* I 1, 22, 2, 119.
 facinus E I 16, 56.
 facio E I 17, 21. *facis* I 4, 79. II 3, 132. 322. *facit* I 1, 64. 2, 19. 27. II 3, 231. 312, 7, 117. E I 11, 17, 15, 4. II 1, 68. A 467. *facimus* E II 1, 219. *faciunt* A 432. *faciam* I 3, 94. 137, 9, 40. II 1, 5, 24. 57. E II 2, 57. *facias* I 1, 63. 94, 4, 59. 122, 10, 25. II 3, 177. 253, 6, 14. E I 1, 65, 2, 2. II 2, 196. *faciat* I 5, 102. *faciant* I 4, 78. *facere* I 6, 18. E I 4, 2, 6, 2. 47. II 1, 208. *facerem* I 4, 122. 10, 31. E II 2, 52. *faceres* I 5, 59. *faceret* I 8, 2. E II 2, 13. A 303. *faciens* I 4, 135. II 6, 43. *facientibus* E I 1, 53. *facientia* E II 2, 23. *faciam* I 1, 16, 4, 137, 9, 41. *facies* I 9, 23. E I 1, 60. A 385. *faciet* II 1, 54, 4, 20, 5, 66. *feci* II 6, 6. E I 16, 46. *fecisti* E I 7, 15. *fecit* I 3, 128, 4, 98, 10, 20. II 3, 138. 202. 322, 5, 33. E I 17, 88. A 413. 468. *fecerunt* I 4, 17. *fecere* II 6, 4, 8, 55. E I 5, 19. *fecerat* I 8, 26. *fecerit* I 3, 94. E I 1, 86. *faxis* II 3, 38.

6, 5. fecisset I 9, 37. fecissent II 3, 85. fecisse E I 17, 5, 18, 59. II 2, 109. facturus II 6, 7. faciundo I 10, 70. faciendi II 6, 28. factus I 5, 33. factum (nom.) II 6, 84. factum (acc.) I 5, 25, 6, 90. II 5, 106. factum (supinum) I 4, 124. factos I 10, 58. A 427. facta E II 1, 130. factis E II 1, 266.
 factitet A 470.
 factum E II 2, 32. facti E I 2, 40. facto (abl.) I 6, 84. facta A 68. facta I 8, 45, 10, 43. E I 17, 16. II 1, 6, 237. A 287.
 facundia A 41, 184, 217.
 faecula II 8, 2.
 faenere [I 2, 13.] E I 1, 80. A 421.
 faenum I 4, 34.
 faex faecem II 4, 73. faece II 4, 55. faecibus A 277.
 Falernum II 8, 16. Falerni I 10, 24. II 3, 115. E I 14, 34. [18, 91.] Falerno II 2, 15, 4, 19, 24. Falerni II 4, 55.
 fallacem I 6, 113.
 fallit II 5, 50. fallunt E I 6, 46. fallant E II 2, 127. A 437. falle E I 6, 31. fallere II 7, 114. E I 16, 61. fallentis E I 18, 103. fallente II 2, 12. fefellit E I 17, 10. fallor A 42. fallimur E I 18, 78. fallendi E I 16, 54.
 falsus E I 16, 39. falsum E I 10, 22. falso I 1, 61. falsis II 2, 6. falsu A 151. falsis E I 16, 38. II 1, 212.
 falx falce I 3, 123.
 fama I 2, 59, 133, 4, 114, 10, 63. II 1, 35, 3, 25, 222, 8, 66. E I 4, 10. famae (dat.) I 6, 16. II 2, 91. E I 18, 49. famam I 2, 12, 61, 4, 83, 118. II 7, 67. E II 1, 56. A 119.
 famā II 6, 30. E I 11, 3.
 fames E I 18, 23. famem I 2, 6. famosus I 4, 5. famosae (gen.) A 469. famosum II 7, 51. famoso E I 19, 31. famosis II 1, 68.
 famulus A 239.
 fanaticus A 454.
 Fannius I 4, 21, 10, 80.
 fanum E I 10, 49.
 far I 6, 112. farris I 5, 69. farre II 8, 87.
 fartor II 3, 229.
 fas A 360.
 fasciculum E I 13, 13.
 fasciolas II 3, 255.

fascis E I 6, 53. fasces (acc.) E I 6, 53, 16, 34. fascibus I 6, 27.
 fasti fastos I 3, 112. E II 1, 48.
 fastidio fastidis I 2, 115. E I 14, 2. fastidit E II 1, 22. fastidire I 3, 44. E I 3, 11. fastidiret E I 17, 15.
 fastidium fastidia [I 10, 7.] II 2, 14, 4, 78, 6, 86. E I 10, 25. II 1, 215.
 fastum I 6, 95. fastu E II 2, 93.
 fatali (abl.) E II 1, 11.
 fateor II 3, 305, 4, 4, 7, 37. fatetur E II 1, 67. fateare I 3, 111. fateatur I 10, 3. fateri E II 1, 85. A 418. faterier E II 2, 148. fatentes E II 1, 17. fatebitur II 1, 76.
 fatigat II 2, 10.
 fatum I 9, 29. fato I 10, 63.
 fauet E II 1, 88. faueat A 196.
 Fauni A 244. Faunis E I 19, 4.
 fauerem E II 1, 2.
 Faustā I 2, 61.
 fausto E II 2, 37.
 fauter I 10, 2. E I 18, 66. II 1, 23.
 fauteribus E I 16, 33.
 faux fauces (acc.) I 2, 114.
 fax facibus I 4, 52.
 febrem I 11, 3, 294. E I 16, 32. febrim II 3, 294. febris E I 2, 48, 7, 2.
 fecunda II 5, 31. fecundi II 4, 44.
 fecundā II 3, 287. fecundi E I 6, 19.
 felicem I 6, 52, 9, 12. II 7, 31. felices (acc.) I 1, 12. (vocat.) I 9, 28.
 feliciter E II 1, 166.
 femur I 2, 81.
 ferae I 8, 17. ferarum I 3, 109.
 fercula II 6, 104.
 feret I 3, 96. E I 6, 2, 17, 24, 19, 5. II 1, 236.
 Ferentinum E I 17, 8.
 feris II 3, 274. feriat II 1, 62. feriant II 7, 39. feriet A 350.
 fero E II 2, 102. fers E I 17, 23.
 fert II 3, 68, 185, 7, 34. E I 14, 2. fertis E I 10, 2. ferunt I 4, 130. II 2, 26. A 175. feras I 10, 34. II 3, 185. ferat I 1, 58. E I 6, 15, 18, 88. II 2, 17, 95. A 308. ferant E I 16, 2. fer E I 8, 6. ferre I 1, 31, 4, 12, 6, 121, 9, 46. [10, 6.] II 3, 172, 7, 108. E II 1, 215, 259. A 39, 461. ferens II 6, 85, 8, 15. ferentem I 10, 50. E I 19, 33. II 1, 141.
 ferentes (nom.) II 8, 86. ferret I 3, 11. E II 2, 14. ferrent E II 1, 163.
 feres E I 3, 25, 7, 17. feret II 1, 18, 2, 76, 5, 13. E I 7, 21, 14, 23, 17, 29. A 138. feremus E I 8, 17.

- ferent E I 17, 44. tuli II 5, 21.
tulisti E I 18, 55. tulisti I 5, 42. II
5, 86. E I 7, 21. II 1, 177, 2, 47.
A 217, 343, 413. tulerunt E II 1,
246. tulisset II 2, 93. ferendo E I
13, 16. laturus II 1, 12. E II 2, 38.
latura I 2, 112. fertur I 4, 31, 7,
27. II 3, 170, 6, 80. ferar E II 2,
200 (*his*). ferentur (+feruntur) E
II 2, 112. lata (*nom. fem.*) E II 1,
163.
Feronia I 5, 24.
ferox A 123.
ferramenta E I 1, 86.
ferratus I 4, 61.
ferrum I 1, 39. ferrum (*acc.*) I 4,
20. II 3, 136. A 395. ferro I 2, 46.
66. II 3, 133, 139, 202, 7, 58. E II
2, 186.
fertile II 4, 31.
fernet E I 1, 33. feruent II 4, 62.
feruentis II 10, 62.
fernidus I 1, 38. A 116. feruida II
8, 38.
ferula I 3, 120.
feruor II 1, 25.
ferus E I 1, 39, 13, 8, 19, 12. feri
I 5, 57. ferum E II 1, 156. feris
II 6, 92. feros E I 3, 34.
Fescennina E II 1, 145.
fessus I 5, 17. fesso E II 1, 221.
fessum I 6, 125. fessi I 5, 91.
festinas E I 2, 38. festinat E I 2,
12, 61, 16, 68. II 2, 72. A 148.
festinant E II 1, 192. festinantis E
I 1, 85. festinanti I 1, 113.
festus E I 5, 9. festum II 2, 83. festo
E II 1, 140. festos II 2, 61. festis
II 3, 143. E II 2, 197. A 210, 232.
ficus I 8, 1.
ficus I 8, 47. E I 7, 5. ficu II 2,
122. ficis II 8, 88.
fidelis II 3, 147. fidelem II 5, 102.
fidelis (*nocat.*) E II 2, 1. fideles A
336. fidelibus (*dat.*) A 181. fideliter
E I 18, 70.
Fidenis E I 11, 8.
fides E I 1, 57, 17, 57, 18, 17. fide
(*dat.*) I 8, 95. fidem E I 6, 36. II
2, 10. A 52.
fidibus E I 3, 12. II 2, 143. A 83, 216.
fidicen E I 19, 37.
fides E I 19, 44. fidentem E I 18,
81. fidet II 2, 108. E I 19, 22.
fidus A 133. fidus E II 1, 142. fidis
II 1, 30. fidus E I 5, 24. fidis E I 8, 9.
figo fixa I 8, 7. fixum II 3, 291. E
I 16, 64. fixis E I 1, 5.
figurat E II 1, 126.
filiu II 5, 65.
filius I 1, 84. 3, 46, 4, 50, 109, 6,
38. II 3, 122, 239, 5, 45, 6, 49, 8,
59. A 327.
filiu I 3, 37.
flum fluo E II 1, 225.
findet II 5, 39. findetur E I 17, 49.
fingit E I 2, 64. finge A 119. fin-
gere I 4, 84. E I 15, 30. II 1, 227.
A 50, 382. finxerunt I 4, 18. fin-
xisse E I 9, 8. fingeris A 367. fingi
A 331. fingentur A 8. fictum I 3,
62. A 240. ficto E II 1, 264. ficta
A 52, 338. fictis II 8, 83.
finire E I 93. II 3, 263. finiet II 4,
23. finiret E II 2, 146. finitis E II
2, 104.
finis I 1, 92, 5, 104. II 8, 60. E II
1, 38. A 406. finem II 1, 35. E I
2, 56. fine II 7, 107. E II 1, 12.
fines (*nom.*) I 1, 106. finis (*acc.*) I 1,
50, 6, 2.
fio E I 1, 16. A 26. fis E II 2, 211.
fit I 1, 1, 44, 56, 117. II 1, 32, 3,
30. E I 7, 83. II 2, 141, 101. A 329,
357. fas E I 13, 9. fiat I 2, 118.
fi II 5, 38. A 408. fieri I 1, 104,
2, 104, 6, 25. feret E II 2, 150.
fiat II 3, 4, 73. E II 2, 5. A 450,
469.
firmus II 7, 26. E I 17, 47.
Flacci II 1, 18.
flagello I 3, 119. flagellis I 2, 41.
flagitium II 4, 82.
flagito flagitat II 4, 61.
flagret I 4, 125.
flamma I 5, 71. flammā I 5, 99.
flammis E II 2, 186.
flatu A 205.
Flavius Flani I 6, 72.
flebilis A 123.
flecti A 163.
fieri II 8, 59. A 102. flentis E I 17,
56. flentibus I 5, 93. A 101. flebit
II 1, 46.
florent A 62. florentp A 115.
Florus Flore E I 3, 1. II 2, 1.
flor flores (*acc.*) E I 5, 14. II 1, 79.
floribus E II 1, 144.
fuctibus (*dat.*) E II 2, 85. (*abl.*) A 30.
fuitem E I 18, 110. fuitantia II 3,
269.
fumen (*nom.*) I 7, 27. A 18. (*acc.*)
II 3, 38, 242. flumine I 1, 55. E I
11, 4. flumina I 1, 62. E I 13, 10,
II 1, 252.
fluo fluit E I 16, 14. fluant E I 1,

23. fluero I 10, 50. fluonti I 7, 28.
 flueret I 4, 11.
 fluuios II 3, 55, 57.
 focalia II 3, 255.
 focus E I 5, 7. focis E I 14, 2.
 fodicet E I 6, 51.
 foodus E I 3, 35. foedera E II 1, 24.
 foedus foeda I 5, 69. foedum (acc. neutr.) II 3, 126. foedo (abl. masc.) A 392. (neutr.) E II 1, 236.
 foliis I 5, 81. II 3, 111. E I 19, 26. A 60.
 follibus I 4, 19.
 fomenta E I 2, 52. (acc.) I 1, 82. E I 3, 26.
 fons II 6, 2. E I 16, 12, 17, 45. A 309. fontis E I 3, 10. fonte A 53.
 fontibus E I 15, 8. fontis II 4, 24.
 Fonteius I 5, 32.
 fonticulo I 1, 56.
 for fari E I 4, 9.
 foramino A 203.
 forensis E I 7, 8. forenses A 245.
 foris (adu.) I 10, 30. II 2, 16. foras E I 5, 25, 7, 31.
 foris (subst.) fore I 2, 67. foribus (dat.) II 3, 262. (abl.) 7, 90.
 forma E I 16, 4. formae (gen.) II 7, 52. formae (dat.) A 9. formam E I 4, 6, 6, 37. formas II 3, 106. formis II 2, 30.
 formica I 1, 33.
 formido E I 19, 46. formidat A 364.
 formidet II 7, 63. formidare I 1, 77. E I 18, 93. formidatam E II 1, 256.
 formido I 8, 4. formidine II 7, 77. E I 6, 4, 16, 53. II 1, 154, 2, 207.
 formo format E II 1, 128. A 108.
 format A 307. formare A 126. formabat I 4, 121.
 formosus I 3, 125. formosus I 6, 31. formosa A 4.
 formula II 3, 45.
 fornix E I 14, 21. fornice I 3, 30, 31.
 fors I 1, 2, 6, 54. II 1, 59, 6, 10.
 forat I 6, 49.
 fortasse I 3, 20, 6, 98. E II 2, 164. A 19.
 fortassis I 4, 131. II 7, 40.
 forte I 1, 48, 3, 64, 4, 104, 9, 1. II 1, 80, 3, 93, 273, 5, 70, 107, 7, 29, 8, 25. E I 1, 13, 70, 95, 3, 18, 7, 29, 12, 7, 13, 6, 12, 20, 26. II 1, 73, 208, 2, 2, 34, 95. A 48, 120, 176, 406.
 fortis I 3, 52. II 3, 27, 6, 69, 7, 86. E I 6, 30, 7, 46, 15, 43. II 1, 50.
 fortis (gen.) E II 1, 241. forti II 3, 216, 5, 64. fortem II 1, 16, 2, 115, 5, 20, 102. F I 9, 13. forte I 10, 43. E I 7, 26. forti I 5, 92. II 4, 24. fortes I 7, 11. II 2, 135. E II 1, 139. fortia II 2, 136. fortissima I 1, 100. fortiter II 3, 42. E I 15, 27. fortius I 10, 15. E I 14, 4.
 Fortuna II 2, 126. E I 11, 20. A 201.
 Fortunae (gen.) II 6, 49. E I 12, 2.
 Fortunae (dat.) E I 1, 68. Fortuna (uocat.) II 8, 61.
 fortuna II 7, 88. E II 1, 94, 191.
 fortunae E I 7, 54. II 1, 32. fortunam II 7, 23, 8, 85. E I 5, 12, 8, 17. A 137. fortuna I 9, 45. fortunarum A 109. fortunis A 112.
 fortunatum E I 6, 49. fortunatam E I 11, 14. fortunati I 1, 4. fortunatus A 295.
 fortunauerit E I 11, 22.
 forum E I 16, 57. forum (acc.) I 6, 114. E I 6, 20, 69, 19, 8. foro I 4, 75, 6, 43. II 5, 27. E I 7, 48.
 Forum (Appi) I 5, 3.
 fossa II 3, 59. fossam I 8, 28.
 foueam E I 16, 50. A 459.
 fragilis I 8, 39. fragili II 1, 77.
 frangas E I 13, 12. frangat II 3, 72. frangere A 473. fregit I 3, 116. frangatur I 2, 128. fractus I I 1, 5. fracta II 3, 10, 8, 81. fracta II 1, 14. fracto E I 17, 52. fractis A 20.
 frater E I 6, 54, 18, 63. II 2, 87. A 313. fratrem E I 14, 7. fratre I 10, 85. E I 14, 7. fratrum II 3, 243. E I 18, 41. II 2, 183.
 fraternum E I 3, 35. fraterno II 5, 16. fraternis (dat.) E I 18, 43. fraternis (abl.) E I 10, 4.
 fraudatis I 6, 124.
 fraus fraudem E II 1, 122. fraudibus E I 16, 62.
 frenato E I 15, 13.
 frennm E I 10, 36, 38. frenis (dat.) I 1, 91. (abl.) II 7, 74. E I 2, 63.
 frequentes II 3, 230. frequentia II 3, 25.
 freta E I 3, 4.
 fricti A 249.
 frigidus II 6, 60. A 455. frigida II 3, 290. frigida E I 3, 26, 15, 9.
 frigidior E I 16, 13.
 frigus I 2, 6, 3, 14. E I 11, 13, 15, 5, 17, 53. frigore I 7, 80. II 1, 62. E I 17, 31, 18, 105. frigora II 6, 45.
 frondere E I 16, 11.

frons fronde E I 18, 61. II 1, 110.
frondibus E I 14, 28.
frons I 6, 59. *frontis* II 2, 125, 8, 84. E I 9, 11. *frontem* I 5, 61.
fronte I 8, 12. E I 7, 26. *frontibus* I 1, 103.
fructus (acc.) I 2, 79. *fructibus* E I 12, 1.
frugaliter I 4, 107.
frugi I 3, 49. II 5, 77. 81. 7, 3. E I 16, 49. A 207.
frumenti I 1, 45. II 3, 87. 111. E I 6, 21. 7, 30. 15, 14. *trumenta* E I 16, 72. II 1, 140. 2, 161.
fruor *fruar* E I 1, 71. *fruaris* E II 2, 198. *fruoris* E I 12, 2. *fruendi* E I 4, 7.
frustra I 10, 46. II 2, 54. 98. 3, 7, 115. E I 7, 31. A 241. 410.
frustrare II 3, 32.
frustum *frusta* II 6, 86. *frustis* (†crustis) E I 1, 78.
frux *frugis* E I 18, 109. A 341. *fruge* E I 16, 10. *frugibus* A 67. *fruges* (acc.) E I 2, 27. 12, 28. *frugibus* E II 1, 137.
fucum E I 10, 27. *fucis* I 2, 83.
Fufidius I 2, 12.
Fufius II 3, 60.
fuga II 6, 95. E I 18, 24. II 2, 16. A 31. *fugam* E I 6, 29. 7, 28. *fugas* E II 1, 121.
fugacem II 7, 115.
fugio I 6, 126. *fugis* I 3, 86. II 7, 33. *fugit* I 3, 58. 6, 13. 9, 73. E II 2, 75. 77. *fugiant* E II 1, 190. A 455.
fugiam E I 1, 72. 8, 11. *fuge* I 4, 34. E I 10, 32. 20, 5. *fugito* E I 18, 69. *fugere* E I 1, 41. *fugiens* I 2, 42. 3, 10. E I 1, 46. 9, 10. *fugiente* E I 16, 2. *fugientes* I 1, 78. *fugientia* I 1, 68. 2, 108. *fugerem* I 4, 106. *fugeres* E II 2, 150.
fugies E I 20, 13. *fugi* E I 16, 46. *fugisti* II 3, 5. *fugimus* II 8, 93. *fugere* E II 2, 206. *fugerit* I 4, 100. II 5, 25. 6, 40. *fugisset* I 5, 68. *fugiendum* I 2, 132. *fugienda* I 2, 75. 3, 114.
*fugitiuus II 5, 16. 7, 113. *fugitius* E I 10, 10.
fugo *fugat* E II 1, 182. A 474. *fugato* I 2, 21.
fulcio *fula* I 2, 88. *fultum* I 3, 48.
fulgente I 6, 23.
fulgore E II 1, 13. A 143. *fulgoribus* II 2, 5.
fultura II 3, 154.

Fului II 7, 96.
fumante II 7, 102.
fumosae II 2, 117.
fumum E I 15, 39. A 143. *fumo* I 5, 80. II 4, 72. A 143.
Fundani (uocat.) I 10, 42. II 8, 19.
fundata E I 15, 46.
Fundi *Fundos* I 5, 31.
fundo *fundet* E II 2, 121. *fundit* E II 1, 146. A 352. *fusum* II 3, 22.
fundus II 5, 13. E I 2, 47. 16, 1. 17, 47. *fundi* II 5, 108. E II 2, 51.
fundum I 2, 56.
funebre E I 19, 40.
funesto E I 8, 10.
fungitur II 6, 109. *fungar* A 304.
fungi E I 2, 5. *functus* A 224.
fungus *fungis* I 4, 20.
funis *funem* E I 10, 48. II 1, 210. A 461. *funes* II 7, 20. [funibus I 10, 5.]
funus I 4, 126. (acc.) II 5, 105. *funere* A 431. *funera* I 6, 43. E II 2, 74.
fur I 3, 106. 4, 3. 8, 39. II 7, 72.
furem E I 16, 36. *fures* I 8, 17.
furum I 8, 3. *furibus* E I 6, 46.
fures I 1, 77. 8, 4.
furcam II 7, 66. *furcā* E I 10, 24.
furcifer II 7, 22.
Furiam II 3, 141. *Furiarum* I 8, 45.
Furiis II 3, 135.
furibundus E I 10, 17.
furius II 3, 207. 222. *furius* II 3, 304. *furius* II 3, 207. *furiusius* I 3, 83.
Furius II 5, 41.
Furni I 10, 86.
furno I 4, 37. *furnos* E I 11, 13.
furo *furis* II 5, 58. *furit* A 472. *furere* II 3, 41. *furēti* II 7, 66. *furētem* E I 11, 10.
furor E I 2, 62. II 2, 90. *furorē* II 3, 325.
furtim I 1, 42. 8, 43. II 3, 256. E I 1, 18. 10, 25.
furtinae E I 13, 14. *furtiuū* II 7, 110.
furtiuus E I 3, 20.
furtum I 3, 94. E I 16, 46. *furto* E I 7, 86. *furta* I 3, 122. II 4, 79.
furtis I 4, 94. II 3, 157.
Fuscus I 2, 61. 10, 83. *Fusum* E I 10, 1.
fuscus II 8, 14.
fustis E II 1, 154. *fuste* I 3, 134. 5, 23. II 3, 112. *fustibus* I 3, 101.
futuo I 2, 127.

G.

- Gabios E I 15, 2. Gabiis E I 11, 7.
 II 1, 25, 2, 3.
 Gaetulo E II 2, 181.
 Galba I 2, 46.
 Gallina II 6, 44.
 gallina II 4, 18. gallinā II 2, 24.
 Galloni II 2, 47.
Gallus (natione) Gallos II 1, 14.
Gallus (sacerdos) Gallis I 2, 121.
gallus galli (gen.) I 1, 10.
 Garganum E II 1, 202.
 Gargilius E I 6, 58.
 Gargonium I 2, 27, 4, 92.
 garrit II 6, 77. garrire I 9, 13. gar-
 rire I 10, 41.
 garrulus I 4, 12, 9, 33. II 5, 90. E
 I 18, 69.
 garum garo II 8, 46.
 gaudeo I 4, 78. II 3, 273, 8, 62. E
 II 2, 59. gaudet II 1, 26, 6, 110.
 7, 8. E II 1, 186. A 162. gaudent
 II 5, 32. E II 2, 107. gaudeat II
 3, 195. E I 6, 12. gande E I 6, 19.
 gaudere I 1, 72. E I 8, 1, 15. gaudens
 II 3, 223. gaudentis E II 2, 78.
 gaudentem II 5, 109. E I 7, 58. gau-
 dentes I 10, 45. gauisa E II 1, 98.
 gaudia I 5, 43. E I 17, 2. (acc.) II
 6, 104. E II 1, 188.
 gausape II 8, 11.
 gelidus E I 18, 104. gelidam E II
 2, 169. gelidā II 3, 294, 7, 91. E I
 15, 4. gelidā A 171.
 gemellum II 3, 244. gemelli (nom.)
 E I 10, 3.
 geminentur A 13.
 gemino A 147. geminorum E I 18, 41.
 gemmas E II 2, 180. gemmis E I 6, 18.
gemo gemis E I 20, 4. gemit E I
 15, 7.
 gener I 2, 64. II 5, 66.
 generosae II 4, 31. generosum E I
 15, 18. generosis I 6, 24. genero-
 sior I 6, 2.
 genetricem II 3, 133.
 genialis E I 1, 87.
 genitor E II 2, 119.
 Genius E II 2, 187. A 210. Genium
 E I 7, 94. II 1, 144.
 gens II 1, 38. gente II 3, 287, 5, 15.
genu genibus II 7, 61. E I 12, 28.
genu I 2, 2, 4, 24, 65, 5, 54. II 3,
 53, 301, 5, 8, 63. E II 1, 195. ge-
 neri E I 20, 22. *genuus* (acc.) I 3,
 60, 6, 12. II 6, 44. E I 6, 37. II 1,
 7, 2, 102. A 275. *genere* I 1, 13.
gero gerat I 1, 110. E I 8, 13. *gerere*
 II 3, 74. E I 8, 1, 17, 33. *geri* II
 5, 19. *geri* A 183. *gestā* II 3, 37.
gestae A 73. *gestas* E I 3, 7. II
 1, 251.
gerulus E II 2, 72.
gestio *gestis* E I 20, 5. *gestit* E I 1,
 77. II 1, 175. A 159. *gestiet* I 4, 37.
gesto *gestat* I 2, 83. *gestare* II 3, 214.
gigna *genuit* E I 19, 48.
gladiatorum II 3, 85.
gladio II 3, 276.
glabias E I 14, 39.
glandem I 3, 100. *glande* II 4, 40.
Glauco I 7, 17.
glomus E I 13, 14.
Gloria I 6, 23. E I 18, 22. *gloria* II
 3, 179. E II 1, 177.
Glyconis E I 1, 30.
Gnatia I 5, 97.
gnatus II 5, 31. *gnati* I 3, 43. II 3,
 304. *gnato* II 3, 203. *gnatae* II 3,
 215. *gnatam* II 3, 219. *gnato* I 2,
 21. *gnatis* (dat.) I 1, 83. *gnatis* II
 2, 115, 5, 23.
Gracchus E II 2, 82.
gracili I 5, 69.
gradu I 6, 40.
Gracia E I 2, 7. II 1, 93. 156.
graeor *graecri* II 2, 11.
Graecus I 7, 32. II 3, 100. *Graeco*
 A 53. *Graecorum* I 5, 3, 10, 35. E
 II 1, 28. *Graecis* I 10, 68. E II 1,
 90, 161. *Graeco* I 10, 31. *Graeca*
 I 10, 20. A 268, 286. *Graecis* E
 II 2, 7.
Grais E II 1, 19, 2, 42. A 323 (bis).
gramine A 162.
grammatici A 78. [grammaticorum
 I 10, 8.] *grammaticas* E I 19, 40.
granaria (acc.) I 1, 63.
grandis E I 7, 49. *grande* II 1, 49.
 2, 86. *grandi* I 4, 50. II 3, 145.
grandes II 2, 95. A 80. *grandia* E
 II 2, 38, 179. A 27.
grando E I 8, 4.
granum II 3, 113.
grassare II 5, 93.
gratia I 6, 88. E I 3, 32, 4, 10, 6,
 49, 18, 41. A 69, 404.
gratus II 2, 119. E II 1, 232. *grata*
 E I 4, 14, 17, 6. *gratum* II 6, 13.
grato E II 2, 46, 198. *gratā* E I
 11, 23. A 223. *gratas* A 374. *grata*
 E I 20, 3. *gratior* II 2, 94. E I
 10, 15. *gratissimus* E II 2, 140.
gratissima I 5, 39. *gratē* E II 2, 210.
grauida II 8, 43.

gravis I 1, 4, 5, 6. II 4, 80, 6, 12.
E II 1, 82. *gravis (fem.)* E I 13, 6,
14, 26, 18, 6. *grauē* II 8, 4. *grauem*
I 1, 28. II 4, 23. A 349. *grauē*
E II 1, 158. A 66. *gravi* I 6, 129.
A 110. *grauibus* A 14. *grauis* I 2,
110. II 8, 54. *grauior* A 255. *grauis*
I 2, 52, 9, 21.
grauitate I 10, 54. E II 1, 59. A 222.
grauo *grauat* E II 1, 254.
grex II 3, 44. E I 3, 19. *gregis* E
I 9, 13. *grege* I 3, 110. E I 4, 16.
Grosphus E I 12, 23. *Grospho* E I
12, 22.
gruis II 8, 87.
gula II 2, 40. E I 6, 57. *gulae* II
7, 111.
gustet II 5, 14. *gustaremus* II 8, 94.
gustarit II 5, 82.
gutus I 6, 118.
gyro II 6, 26.

H.

habenae E II 2, 15. *habenā* E I
15, 12.
habeo I 9, 19. II 2, 101. *habet* I 1,
81. 3, 20, 126, 4, 122. II 3, 167. E
I 5, 6, 16, 47. *habet* I 1, 41, 2, 84,
85, 4, 34, 9, 53, 56. II 3, 266, 7,
111. E I 2, 40. II 1, 61, 169. *habemus*
II 8, 17. *habens* I 1, 62, 92.
habeat I 4, 71, 6, 91. E II 1, 119,
230. *habeant* II 4, 86. E II 2, 182.
habento II 1, 9. *habere* II 6, 41.
E II 1, 168, 2, 182. *habendi* E I
7, 85. *habentem* E II 2, 52. *habebat*
I 3, 2, 11, 7, 4. *haberes* I 9, 45. *haberet*
E I 17, 50. II 1, 91. *habebo* E
I 6, 42. *habebunt* E II 2, 111. A
52. *habnere* E II 1, 102. *habere*
I 3, 85. *habentur* I 3, 52. *haberi* I
2, 10, 6, 30. II 3, 40. E I 5, 15,
15, 27, 19, 16. A 464. *habebifur* II
3, 209. *habitus* II 3, 137.
habitare I 8, 14. *habitatum* E I
14, 2.
habitum II 4, 92. A 109. *habitu* II
7, 54, 64.
habrotonum E II 1, 114.
haec II 2, 64 (*bis*). E II 2, 75 (*bis*).
hactenus I 2, 123, 4, 63.
Hadria E I 18, 63.
haedo II 2, 121.
haeres II 7, 26. *haeret* I 3, 32. II
3, 261. E II 1, 53. *haerent* A 195.
haerentem I 10, 49. *haerentia* I 3,
77. *haerentis* II 3, 205.

Hagnae I 3, 40.
hamum E I 7, 71, 16, 51. *hamo* II
5, 25.
harenā E I 1, 6.
Harpyis II 2, 40.
harundo I 8, 6. *harundine* II 3, 248.
4, 42.
hau II 1, 39.
hanrit I 1, 60. *haurire* I 1, 52, 2,
79. II 4, 95.
haustus (acc.) E I 3, 10.
haut I 1, 35, 4, 77, 5, 8, 6, 99, 9,
27, 56. II 1, 17, 2, 46, 5, 18, 6,
115, 7, 77. E I 7, 40, 8, 4. II 2, 128.
Hebrus E I 3, 3, 16, 13.
Hecaten I 8, 33.
Hectora I 7, 12.
hederae (gen.) E I 3, 25.
heia I 1, 18. II 6, 23.
Helenam I 3, 107.
Heliconae E II 1, 218. *Helicone* A 296.
Heliodorus I 5, 2.
Hellade II 3, 277.
herba II 4, 29. E I 10, 13. *herbae*
E I 7, 42. *herbā* E I 14, 35. II 2,
149, 150. *herbas* I 8, 22, 49. *herbās*
II 4, 67. E I 10, 31, 12, 7.
hercule II 7, 72. *Hercule* E I 15, 39.
Herculis E I 1, 6. *Hercule* II 6, 13.
here II 8, 2.
heres II 2, 132, 3, 122, 145, 151, 5,
49, 86, 101. E II 2, 175, 191. *heredis*
E I 5, 13. *heredem* E II 2, 176.
heredes II 3, 81. (*acc.*) I 8, 13. II
3, 91.
Hermogenes I 3, 129, 9, 25, 10, 18.
Hermogenis I 4, 72, 10, 80.
Herodis E II 2, 181.
heros II 3, 193. A 114, 227. *heroas*
II 2, 23.
hesterna II 6, 105. *hesternis* II 2, 78.
heu II 8, 61.
heus I 3, 21.
hiatu A 138.
Hiberi (pisces) II 8, 46.
hibernum I 7, 27. *hiberno* II 3, 235.
hibernas II 5, 41.
hic I 1, 29, 2, 4, 14, 19, 22, 41, 42,
43, 49, 86, 3, 2, 4, 49, 50, 58, 4,
27 (*bis*). 29, 35, 85, 90, 100, 126, 6,
29, 42, 7, 4, 9, 51. II 1, 39, 2, 2,
31, 66, 82, 108, 3, 30, 50, 162, 165,
226, 7, 109. E I 1, 60, 6, 23, 40,
53, 7, 52, 73, 15, 33, 42, 17, 39,
41, 45. II 1, 18, 118, 2, 3, 14, 59,
67 (*bis*). 68, 69, 89, 489, 91, 126.
A 138, 140, 258, 315 (*bis*). 357. *haec*
(*nom. sing.*) I 2, 23, 40, 125, 131.

- 3, 54. 4, 100. 6, 128. II 3, 45 (*bis*).
 320. 5, 36. 60. 8, 43. 65. E 17, 21.
 II 1, 118. A 42. 339. 363 (*bis*). 366
 (*bis*). 396. hoc (*nom.*) I 1, 78. 2, 2.
 81. 97. 3, 1. 83. 4, 24. 55. 77. 124.
 134. 139. 6, 44. 49. 7, 35. 8, 10.
 10, 46. II 1, 21. 2, 69. 3, 41. 308.
 321. 4, 7. 20. 67. 5, 73. 6, 1. 32.
 7, 3. 8, 32. E 17, 19. 45. 20, 17.
 II 1, 182. A 20. huius I 4, 44. 6.
 89. huic I 2, 68. 80. 107. 3, 16. II
 3, 23. 31. 56. 62. 215. 217. 5, 107.
 E 18, 5. *II 2, 89. hunc I 1, 99.
 112 (*bis*). 2, 7. 44. 3, 47. 4, 28. 42.
 85. 89. 6, 55. 7, 35. 8, 13. 9, 31.
 33. 47. 50, 50. II 1, 34. 63. 112.
 3, 141. 147. 223. 6, 90. E 11, 34.
 2, 13. 63 (*bis*). 6, 3. 9, 13. 16, 44.
 19, 32. II 1, 145. 2, 19. A 35. 41.
 80. 278. hanc I 2, 121. 3, 21. 4,
 23. 143. 6, 122. II 3, 141. 4, 73. A
 11. hoc (*acc.*) I 2, 54. 90. 3, 4. 60.
 115. 4, 79. 80. 104. 105. 122. 135.
 136. 5, 5. 6, 8. 62. 10, 3. 5. 68. II
 1, 36. 51. 2, 7. 123. 3, 88. 89. 98.
 132. 152. 155. 170. 285. 306. 4, 49.
 5, 1. 20. 66. 6, 42. 41. 47. 8, 25.
 31. 43. E 13, 6. 28 (*bis*). 30, 6.
 30. 31. 48 (*bis*). 8, 16. 16, 33. 75.
 18, 88. 19, 10. II 1, 102. 120. 125.
 2, 13. 24. 28. 34. A 45 (*bis*). 367.
 323. 439 (*bis*). 468. hoc (*abl. masc.*)
 I 1, 56. II 2, 24. 3, 51. hac I 1,
 30. 3, 8. 72. 9, 49. II 2, 29. 20, 6.
 13. 116. E 17, 34. 10, 2. hoc (*abl.*
neutr.) I 1, 13. 46. 2, 53. 64. 3,
 34. 93. 4, 2. 129. 6, 41. 52. 87. 110.
 7, 10. 9, 8. [10, 3]. 10, 17 (*bis*). 60.
 II 3, 148. 8, 49. E 11, 11. II 2,
 24. hi I 4, 33. hae E 16, 15. A
 461. haec I 3, 39. 4, 63. II 3, 267.
 4, 86. 6, 27. 7, 21. horum (*masc.*)
 I 3, 30. II 2, 41. 63. 3, 102. 231.
 E 14, 41. 17, 15. horum (*neutr.*)
 I 1, 78. II 6, 8. his (*dat. masc.*) II
 2, 37. E II 1, 214. A 281. (*dat. fem.*)
 II 6, 38. (*dat. neutr.*) I 4, 56. 6,
 71. 8, 36. II 2, 112. E 16, 9. A 19.
 hos II 2, 92. 8, 71. E II 1, 60 (*bis*).
 61. A 401. has I 8, 20. haec (*acc.*)
 I 2, 69. 4, 137. 5, 65. 9, 60. 10,
 37. 82. 83. 88. 92. II 3, 34. 71. 122.
 151. 268. 296. 5, 70. 6, 5. 59. 77.
 E 14, 54. 55. 5, 21. 7, 19. 8, 13.
 10, 49. 19, 46. II 1. 243. 2, 39. 145.
 his (*abl. masc.*) I 2, 11. 5, 55. II 8,
 79. his (*abl. neutr.*) I 6, 130. 9, 50.
 II 3, 250. 6, 3. 7, 89. 8, 10. 45.
 E 11, 27. 6, 68. 16, 26. II 1, 186.
 A 429.
 hic (*adu.*) I 5, 7. 30. 82. 89. 9, 7.
 26. 38. 10, 8. II 2, 7. 3, 59 (*bis*).
 221. 8, 16. E 11, 29. 17, 39. II
 2, 84.
 hinc hinc I 4, 6. hinc I 3, 70.
 hinc hinc I 9, 74. hinc I 2,
 109.
 hiemat II 2, 17. hiemet E 16, 71.
 hiemps I 1, 39. E 15, 1. hiemes
 E 10, 15.
 hilaris E II 2, 193. hilarem E I
 18, 89.
 hillis II 4, 60.
 hinc I 1, 17. 18. 4, 6. 5, 47. 50, 71.
 86. 93. 9, 16. 44. II 1, 79. 2, 127.
 7, 117. E 19, 41. A 318.
 hio hiet II 2, 32. hiantem I 2, 89.
 II 5, 66.
 hircum I 2, 27. 4, 92. ircum A 220.
 hircinis I 4, 19.
 hirtum E 13, 22.
 hirudo A 476.
 hirundine E 17, 13.
 historias I 3, 89.
 hodie I 9, 57. 69. II 2, 46. 6, 37.
 7, 21. E 17, 19. 70. 16, 33. II
 1, 160.
 holitoris E 18, 36.
 holus (*nom.*) I 1, 74. 6, 112. II 1,
 74. (*acc.*) II 2, 117. 7, 30. E 15, 2.
 17, 13. 15. II 2, 168.
 holuscula II 6, 64.
 Homerus E 19, 6. II 1, 50. A 74.
 359. 401. Homero I 10, 52.
 homo I 2, 31. 3, 67. 5, 33. 6, 29.
 7, 6. II 7, 117. A 469. hominis II
 4, 10. 92. E 10, 36. homini I 3,
 9. II 2, 72. E 117, 36. hominem I 9,
 47. II 3, 150. 279. E 12, 32. 16.
 48. homines I 3, 121. II 6, 21. 74.
 A 373. hominum I 1, 61. 3, 30. 4,
 83. 9, 44. II 3, 121. 7, 6. 75. E 1
 1, 77. 2, 20. 15, 2. II 1, 7. A 142.
 homines II 6, 92. A 391.
 honesta II 3, 58. honesti E II 2, 110.
 honestae A 278. honesti I 2, 84.
 honestum (*acc. neutr.*) I 3, 42. 6,
 63. E 18, 34. honesto A 213. hone-
 stis E 12, 36. honestos I 6, 96.
 honestas E II 1, 149. honesta E 1
 9, 4. honestis E II 2, 32. honeste
 II 7, 12. E II 1, 43.
 honor I 2, 28. E 16, 39. A 400.
 honos I 6, 83. E 18, 102. A 69.
 honoris A 243. honori A 167. ho-
 norem I 4, 44. 6, 19. 49. E II 1,

78. honore E II 1, 183. 2, 112. A
 71. honores I 6, 16. II 5, 13. 7,
 85. E II 1, 15. 2, 88. honoribus
 I 6, 11.
 honoratus E I 1, 107. honoratum
 A 120.
 hora I 4, 15. 5, 14. II 6, 44. E I
 4, 11. horae (gen.) I 1, 7. E I 18,
 110. II 2, 172. horam II 6, 47. 7,
 112. E I 1, 82. 2, 41. 7, 47. 11,
 22. 17, 6. A 302. horā I 4, 2. 6,
 23. horas II 7, 10. E II 1, 189. A
 160. horis II 6, 61. E I 16, 16.
 Horatius E I 14, 5.
 hornā II 6, 88.
 horres II 5, 2. horret E I 7, 64. 17,
 39. 18, 11. 25. horruerim I 8, 45.
 horrentia II 1, 13. horrendus II 6,
 62. horrendam II 3, 323. horrend-
 ae I 8, 26.
 horreum horrea E II 2, 177.
 horribili I 3, 119.
 horridus E II 1, 157.
 hortatur E I 1, 69. hortari E II 2,
 35. hortaretur I 4, 107.
 hortus II 6, 2. horti I 3, 116. E I
 14, 42. horto II 4, 16. hortos I 9,
 18. II 3, 24. hortus I 8, 7.
 hospes I 5, 71. II 2, 90. 118. 4, 10.
 17. 6, 81. 107. E I 1, 15. 7, 14. 2,
 132. A 313.
 hospitio I 5, 2. hospitii II 6, 83.
 hosticus I 2, 31.
 hostili (abl. masc.) E I 18, 62.
 hostis II 1, 37. hosti E II 2, 28.
 hostem I 3, 10. E II 2, 97. hoste
 E I 10, 37. 15, 29. hostis E I 17, 33.
 huc I 2, 34. 83. 5, 12. 27. 8, 8. II
 2, 128. 3, 6. 80. A 462.
 humana (nom. fem.) I 1, 75. A 353.
 humano (dat. neutr.) A 1. huma-
 nam II 2, 95. humani A 102. hu-
 mana II 3, 95. humanis II 8, 63.
 humanos I 8, 20. humana A 186.
 humane E II 2, 70.
 humilem E II 2, 50. humilī A 229.
 humo humasse II 3, 187.
 humus humi A 28. humo II 2, 79.
 humum E II 1, 251. A 110. 159.
 230.
 hybrida I 7, 2.
 Hydaspes (sermus) II 8, 14.
 Hydram E II 1, 10.
 hydropicus E I 2, 31.
 Hymettia II 2, 15.
 Hypsaēā I 2, 91.

I

iaceo I 6, 122. iaceret II 8, 12.
 iacis I 4, 80. iaceret II 3, 242.
 iactantior I 3, 50.
 iactat I 2, 85. II 4, 34. iactamus
 E I 16, 18. iactantibus (abl. m.) I
 1, 6. iactaucrit E I 11, 15. iacta-
 tur II 3, 121. iactatus II 2, 32.
 iam I 1, 5. 16. 120. 4, 15. 5, 9. 13.
 20. 65, 8. 33. 9. 35. II 3, 146. 151.
 289. 323. 4, 32. 5, 3. 96. 6, 40. 45.
 100. 7, 13 (bis). 20 (bis). 74. 114
 (bis). E I 1, 2. 7, 16. 44. 49. 75.
 10, 11. 16, 18. 18, 32. II 1, 86. 127.
 148. 187. 223. 2, 205. A 70. 158.
 468. iamdudum I 9, 15. II 7, 1. E
 I 5, 7. iam nunc A 43 (bis). iam-
 pridem (iam pr.) E I 14, 27. 16, 18.
 iambeis A 253.
 iambus A 251. iambo A 79. iambos
 E I 19, 23. iambis E II 2, 59.
 ianitor II 7, 45.
 ianua I 2, 128.
 ianus E I 1, 61. ianum II 3, 18. E
 I 20, 1. II 1, 255. iane II 6, 20.
 E I 16, 59.
 iarbitam E I 19, 15.
 leci E I 12, 1.
 iceto icto II 1, 24.
 ictus A 253.
 idecirco I 4, 45. E I 1, 29. 11, 16.
 A 265.
 idem I 10, 3. 65. II 2, 28. 3, 309.
 7, 18. 23. 111. E I 15, 37. 44. 16.
 34. 36. 18, 69. II 1, 14. 237. 2, 104.
 192. 200. A 358. eadem E I 1, 4.
 eundem II 3, 279. E II 2, 35. idem
 I 3, 115. II 5, 242. E II 2, 14. A
 241. 242. 354. 467. eadem I 3, 72.
 10, 4. E II 1, 29. A 358. eodem
 (masc.) II 3, 121. (neutr.) I 4, 55.
 II 1, 26. E I 6, 2. idem E I 1, 82.
 eadem (acc.) E I 1, 82. 14, 18. II
 2, 58. isdem E I 1, 71. II 2, 154.
 idco E I 19, 26.
 idoneus E I 5, 21. 16, 12. II 2, 7.
 idonea II 2, 111. A 334.
 idus idibus I 6, 75.
 iecur I 9, 66. II 8, 88. E I 18, 72.
 ieunia II 3, 291.
 ieunus II 2, 38. ieunis E II 2, 29.
 igitur I 1, 101. II 2, 63. 3, 152. 158.
 162. 7, 83.
 ignarus II 6, 79. E II 1, 114. ignara
 I 1, 35. E II 1, 132. ignarum II
 4, 38.
 ignavi I 5, 5. ignauē E II 1, 67.

- ignis I 1, 39, 4, 20, 8, 44. ignem II 3, 276. igni I 5, 72. ignis II 3, 54, 56. ignes (acc.) E I 1, 46.
 ignobilis E II 2, 128. ignobile I 6, 9. ignominiosa A 247.
 ignoro A 87. ignoras I 3, 22. E II 1, 87. ignorat E I 7, 23. ignores E I 12, 25. ignoratae A 262.
 ignosco I 3, 23. ignoscis E II 2, 210. ignoscas I 4, 131. ignoscere E II 2, 133. ignoscet I 9, 72. ignoscet I 3, 74. ignoscent I 3, 140. ignouiae E I 7, 69. A 347.
 ignotum I 3, 22. A 275. ignoto II 3, 299. ignota I 6, 36. ignotos I 6, 6, 24. ignota A 130. ignotis I 3, 108.
 Iherdam E I 20, 13.
 ilex E I 16, 9.
 ilia II 8, 30. E I 1, 2.
 Iliā I 2, 126.
 Iliacum A 129. Iliacos E I 2, 16.
 iligna II 4, 40.
 Iliouam II 3, 61.
 ille I 1, 11, 28, 2, 20, 41, 55, 3, 4, 68, 4, 126, 6, 41, 9, 6, 12, 21, 41, 10, 67. II 1, 30, 44, 2, 60, 130, 3, 21, 50, 52, 96, 204, 253, 4, 21, 6, 8, 83, 110, 7, 19, 37, E I 2, 42, 6, 52, 7, 63, 66, 18, 40, 20, 11, II 1, 88, 157, 210, 232, 237, 2, 17, 39, 60, 289, 92, A 196, 198 (bis), 200, 315, 357. illa (nom. fem.) II 3, 316, 7, 63. illud (nom.) I 2, 44. illius (masc.) I 3, 74, 10, 57, II 3, 27, 5, 29. E I 18, 37. II 2, 92. illius (fem.) II 2, 72. E I 15, 16. illi (dat. masc.) I 1, 63, 3, 9, 57, 4, 136, 5, 60, 64, 6, 88, 9, 13, 53, 74, 10, 48, II 5, 16, 6, 10, 7, 15. E I 6, 23, 17, 59. II 2, 89, 789, 152. illi (fem.) I 2, 126.
 illi (neutr.) I 6, 49. illum I 1, 115, 3, 47, 7, 25, 9, 61. II 2, 129, 131, 6, 12. E I 2, 51. illum I 2, 29, 120, 5, 70. illud (acc.) I 2, 60, 4, 64, 77, 99. II 2, 29, 61, 3, 150, 242, 5, 70. E II 1, 86, 242, 262. illo (masc.) II 1, 73, 3, 290, 311. illa I 1, 2, 2, 91. II 2, 29. illo (neutr.) I 5, 77. illi (nom.) I 2, 90, 3, 28, 108, 10, 16. illac I 8, 47. E I 19, 41. illa (nom. neutr.) II 4, 53. illorum (masc.) I 3, 141, 4, 39. illis (dat. masc.) I 1, 20, 2, 39, II 2, 36, 20, 3, 83, 5, 71. E I 11, 9, II 1, 65.
 illis (dat. fem.) II 8, 94. E I 15, 3. illas I 6, 80. illas I 2, 28. illa (acc.) I 2, 91. II 4, 12, 7, 24, 105, 8, 79.
 illis (abl. masc.) I 2, 11. illis (abl. fem.) I 2, 2. illis (abl. neutr.) I 1, 37, 4, 129, 139. II 4, 86.
 illic I 9, 48, II 5, 6, 8, 2. E I 11, 8. illinc II 3, 112.
 illuc I 1, 108, 2, 23, 3, 38. II 5, 11. E I 13, 11.
 imago II 3, 320. imagine I 4, 22, 8, 43. E I 7, 34. imaginibus (abl.) I 6, 17.
 imber E I 14, 29. imbrem II 2, 119.
 imbre E I 11, 11. imbrī I 5, 95.
 imbres (acc.) E I 15, 15, 17, 53.
 imbuerit A 331. inbutus E II 2, 7.
 inbuta E I 2, 69. imbuti E I 6, 5.
 imitabile E I 19, 17.
 imitator A 134. imitatore A 318.
 imitatores E I 19, 19.
 imitor imitatoris II 3, 308. imitare I 4, 21. imitaberis E II 2, 8. imitabitur II 2, 64. A 33. imitandi I 10, 17. imitata II 3, 186. E II 1, 207.
 immensum I 1, 41.
 immineat II 2, 127.
 immo I 3, 20.
 immoderatus II 5, 89.
 immolet II 3, 164.
 inumoritur E I 7, 85.
 impar I 3, 19. II 3, 248. E I 1, 96.
 imparibus II 2, 30. impariter A 75.
 impediāt I 10, 10. impedit I 6, 27.
 impellit A 109. impellat I 3, 65. impulsi E II 2, 51.
 imperiosus II 7, 83. imperiosa II 5, 110.
 imperito II 3, 189. imperitas II 7, 81. imperitariāt I 6, 4.
 imperium I 6, 35. E I 5, 6, 12, 27.
 imperiis (dat.) E I 18, 45. imperiis II 7, 75.
 impero imperat E I 2, 63, 10, 47.
 imperet II 1, 51. imperor E I 5, 21.
 impetrat E II 1, 137.
 impetus I 2, 117.
 impiger E I 1, 45. A 121.
 impius impia II 3, 228.
 implet E II 1, 212. impleat II 4, 30. implere I 10, 35. impleuisse E I 20, 27.
 implicitum A 424.
 implorat E II 1, 135. implorauit E I 10, 36.
 improbus I 3, 24, 9, 73. II 5, 28. E I 10, 40. improba II 5, 81. cf. inprobos.
 impune E I 5, 10. II 1, 150, 2, 105. A 210, 381.
 inus A 32. ima I 3, 8. inum A 152.

imi II 8, 40. E I 18, 10. imum E I 18, 35. A 126, 378. imo II 3, 308. E I 1, 54. imos I 9, 10. E II 2, 4. ima II 4, 57.

in (*cum accus.*) I 1, 11, 31, 2, 18, 24, 43, 48, 117, 3, 67, 141, 4, 80, 143, 5, 62, 6, 72, 7, 20, 8, 12, 28, 38, 47, 9, 9, 77, 10, 34, 68. II 1, 63, 71, 82, 2, 34, 66, 75, 134, 3, 38, 72, 104, 242, 4, 39, 5, 23, 47, 50, 6, 16 (*bis*). 47, 7, 10, 17, 62, 88, 8, 55, 61. E I 1, 14, 18, 79, 2, 30, 32, 43, 3, 8, 2, 36, 6, 24, 7, 30, 11, 5, 23, 13, 2, 14, 41, 15, 20, 30, 39, 16, 53, 17, 6, 18, 10, 34, 45, 109, 20, 8, 15. II 1, 3, 6, 48, 94, 142, 159, 175, 189, 265, 269, 2, 47, 116, 133, 174, 188. A 4, 31, 44, 60, 129, 134, 148, 160, 163, 183, 187, 229, 266, 269, 282, 315, 326, 387, 388, 402, 452, 459, 471. in (*cum abl.*) I 1, 12, 60, 67, 91, 106, [2, 13,] 2, 30, 47, 63, 64, 106, 108, 3, 17, 26, 32, 41, 72, 82, 92, 110, 4, 9, 10, 34, 74, 98, 5, 37, 72, 6, 17, 22, 62, 79, 7, 14, 8, 6, 7, 9, 12, 15, 9, 2, 59, 10, 38, 52, 70, 75. II 1, 1, 2, 19, 20, 111, 114, 3, 41, 55, 101, 119, 136, 182, 183, 234, 248, 251, 267, 287, 292, 294, 310, 4, 15, 48, 81 (*ter*). 5, 45, 6, 1, 28, 42, 46, 49, 88, 95, 102, 106, 7, 49, 59, 86, 8, 4, 6, 43, 77. E I 1, 11, 83, 87, 2, 23, 66, 67, 3, 14, 4, 2, 5, 20, 6, 52, 56, 7, 50, 8, 6, 10, 2, 20, 35, 11, 12, 15, 12, 7, 14, 10, 13, 35, 15, 13, 16, 28, 48, 64, 68, 71, 76, 18, 87, 20, 18, 20, II 1, 18, 27, 31, 53, 173, 194, 205, 244, 2, 12, 15, 68, 69, 85, 130, 157. A 46, 71, 173, 179, 228, 268, 351, 372, 421, 431, 451.

inaequalis II 7, 10. inaequali E I 1, 94. inaequalis II 6, 68.

inamareount II 7, 107.

inanis II 2, 14. inane E I 17, 41. inanem A 443. inane I 2, 113. inani I 6, 127, II 7, 2, E II 2, 206. inanis I 4, 76. II 3, 212. inania A 230. inaniter E II 1, 211.

inauret E I 12, 2.

inbecillus II 7, 32. inbecilla II 2, 86.

inberbus A 161. inberbes E II 1, 85.

incantata I 8, 49.

incastigatum E I 10, 45.

incauta I 1, 35. incauto I 3, 62. incauti A 459.

incedo I 6, 112.

incendia (*nom.*) E I 18, 85. incendia (*acc.*) I 1, 77. E II 1, 121.

incepto A 127. inceptis A 14.

incerno incertum II 4, 75.

incertus I 8, 2. incertam I 3, 109.

incertos E II 1, 188.

incessum II 3, 311.

incestus A 472.

incidit I 7, 11. incidat I 7, 16. E I 16, 23. inciderit II 2, 88. A 192.

incido incidere E I 14, 36. A 329.

incidere II 3, 84.

incipit I 5, 18, 77, 9, 21. II 6, 79.

incipias I 1, 94. II 3, 129. incipe II 3, 6, E I 2, 41. incipiam E I 5, 15. incipies A 136.

inclamat I 9, 76.

inclinat I 3, 71.

inclitum II 3, 197.

includere E I 1, 3. inclusa A 76.

incogitat E II 1, 122.

incola II 2, 128.

incoluit I 6, 2.

incolumis I 4, 98. incolumem I 4, 112. E I 16, 16. incolami II 3, 132.

E I 11, 17. A 222.

incommoda A 169.

incommodus E I 18, 75.

incomposito I 10, 1.

incomptis A 446.

inconcinuus E I 17, 29. inconcinna E I 18, 6.

inconsultus E I 5, 15.

in corruptissimus I 6, 81.

increbruit II 5, 23.

incredulus A 188.

incrustare I 3, 56.

incubet II 3, 117.

incultum E I 3, 22. inculto I 3, 34. incultae E I 2, 45. incultis E II 1, 233.

incurata E I 16, 24.

incuria A 359.

incurreret II 1, 37.

incus incudi A 441.

incutiunt E I 14, 22. incutiunt II 1, 81. incutiant E I 18, 77. incuteret II 1, 39.

inde I 1, 117, 5, 3, 94, 6, 114, 8, 3, 28. II 6, 98. E I 15, 24.

index indice II 8, 26.

iudicis A 49.

indico I 6, 8. indicis II 3, 291. indictis E I 7, 76.

indicta A 130.

indignor E II 1, 76. A 352. indignatur A 20.

indignus II 2, 103, 3, 236. indigna

A 231, 264. indignum E I 8, 22.
 indigno E I 16, 34. II 1, 231. in-
 dignum (*moec.*) E I 16, 75. indignum
 (*neutr.*) II 3, 32. indigni E I 3, 35.
 indigna E II 2, 112. indignis I 6,
 16. indigna E I 19, 41.
 indoctus A 212, 380. indoctum A
 474. indoctum E II 2, 2. indocti E
 II 1, 117, 184.
 indomito II 2, 10. indomitā E I 3, 31.
 indormis I 1, 71.
 indotata E I 17, 46.
 inducit I 2, 22. inducat I 2, 88. in-
 ducant I 3, 2. inducere I 5, 2. A
 2. induceris E I 7, 56.
 indus induta E I 17, 28.
 Indus Indos E I 1, 45, 6, 6.
 ineptus I 3, 42, 4, 21, 6, 16, 10, 79.
 E I 17, 32. ineptum I 3, 138. In-
 eptus E II 1, 270. inepte I 10, 2.
 A 140.
 iners II 7, 39. E I 1, 38. II 2, 126.
 A 172. inertem II 4, 41. E I 5, 17.
 inertis I 7, 15. E I 20, 12. A 445.
 inertibus II 6, 61.
 inertia E I 11, 28.
 inexcusabilis E I 18, 58.
 inexorabilis A 121.
 inexpertum A 125. inexpertis E I
 18, 86.
 infabre II 3, 22.
 infamia E I 16, 39.
 infamia II 2, 48.
 infaus I 6, 57. E II 1, 92. infantis
 II 5, 40.
 infectum E I 2, 60.
 infelix I 1, 20. A 34. infelicia II 3, 304.
 inferiorem I 8, 31.
 infernas I 8, 35.
 infero intulit E II 1, 157.
 infernesco inferbuit II 4, 67.
 infesto I 4, 21. infestis II 1, 42.
 infidus infido E I 18, 4.
 infirmus infirmo E I 16, 14. infir-
 mior I 9, 71.
 inflat E II 1, 178. inflat I 1, 21.
 infla II 5, 98. inflaret II 3, 319.
 inflavit I 2, 33.
 informis E II 2, 118. informem I
 8, 16.
 infortunia A 103.
 infra II 1, 75, 8, 20, 23. E II 1, 14.
 infundis E I 2, 54.
 ingenium I 3, 33, 4, 43, 10, 63. II
 4, 47. E I 3, 22. II 2, 81. A 410.
 ingenium II 1, 75, 6, 15, 8, 73. A
 295, 323. ingenio II 1, 67. E I 2,
 203. ingenis E II 1, 88.

ingens I 3, 33. II 3, 59, 154, 315, 4,
 82, 6, 111, 7, 102. E II 2, 73. in-
 gentem II 3, 111. ingens II 3, 21.
 ingentis II 3, 288. ingentia E II 1, 6.
 ingenuus I 6, 8. A 383. ingenuum
 II 3, 186. ingenuo I 6, 21. inge-
 nuos I 6, 91. ingenns E I 19, 34.
 ingerere I 5, 12.
 ingluvie I 2, 8.
 ingratus E I 19, 35. ingrata I 2, 8.
 ingrata E I 1, 23. ingratos E I 7, 21.
 inguen I 2, 26. inguine I 8, 5. in-
 guina I 2, 116.
 ingustata II 8, 30.
 inhians I 1, 71.
 inhonestas I 6, 36. inhonestum I 4,
 124.
 inhospita E I 14, 12.
 inhumanae E I 18, 47.
 inhumato II 3, 195.
 inicit I 6, 32. iniecta I 4, 94.
 inimicitias E I 19, 42.
 inimicus II 4, 53. inimica II 1, 48.
 inimicum I 5, 49. inimice II 3, 123.
 inimicis II 2, 107.
 iniquus E I 19, 36. iniqui E I 6, 15.
 iniquae I 9, 29. iniquum II 2, 27.
 iniquom A 67. iniquam I 8, 67.
 iniquum I 3, 113. iniqua E II 2, 19.
 iniquis II 7, 14. inique E I 14, 12.
 iniuria II 6, 28.
 iniussi I 3, 3.
 iniusti I 3, 111. iniuste E II 1, 75.
 inlacrimare II 5, 103.
 inlecebris A 223.
 inlepidus E II 1, 77.
 inlidere II 1, 77.
 inlinet E I 7, 10. inlinere I 5, 31.
 inleuerit I 4, 36.
 inludo I 4, 139. inludit II 3, 51. in-
 ludere II 8, 62. inlusus II 5, 26.
 inlusi II 7, 108.
 inlustrem II 6, 17.
 inlutos II 8, 52. inluta II 4, 84.
 inmane II 4, 76.
 immaturus II 8, 59.
 immemorata E I 19, 33.
 immeritus II 3, 7. immeritum E I 14,
 12. immeritos II 3, 211.
 immersabilis E I 2, 22.
 immiscere I 2, 76.
 immitia A 12.
 immodulata A 263.
 immorsus II 4, 61.
 immortalis A 464.
 immundus I 6, 124. E I 2, 26. im-
 munda E II 2, 199. immundo I 6, 84.
 immunda A 247. immundis II 4, 62.

- immunem E I 14, 33.
 innascitur I 3, 37. innati A 245.
 innatat II 4, 52.
 Ino A 123.
 inops I 4, 110. II 1, 59. 5, 6. E I 18, 28. inopis I 4, 17. inopi I 2, 5. inopem II 3, 153. E II 1, 131. 2, 50. inopes A 322.
 inornata A 234.
 imparibus II 2, 30. impariter A 75.
cf. impar.
 impensa impensis E I 19, 38.
 inpenso II 3, 245.
 inperti E I 6, 68.
 inpeza II 3, 126.
 inpingas E I 13, 8.
 inponens II 3, 280. inposuere II 3, 26. inpositus E I 7, 77. inposita II 7, 77. inpositum I 5, 26. inpositas E II 1, 253.
 inportes E I 13, 5.
 inportunus II 5, 96. E I 6, 54. II 2, 185. inportuna E I 18, 23. inportunas I 8, 6.
 inpransus E I 15, 29. inpransi II 3, 257. inpransi II 2, 7.
 inprimis II 2, 71.
 inprimo inprimat II 6, 38.
 inprobis II 6, 29. inproba II 3, 14. inprobe II 2, 104. 3, 200. *cf.* improba.
 inpromisa E I 6, 11.
 inprudens I 4, 137.
 inpugnat E II 1, 89.
 inpunitior II 7, 105.
 inquam I 9, 5, 8, 50, 70, 10, 64. II 3, 276. 7, 22. 8, 27. inquis II 1, 5. inquit I 1, 62. 2, 32. 35, 57. 3, 23. 126. 4, 79. 5, 59. 9, 7. 14. 38. 40. II 2, 99. 3, 39. 319. 6, 20. 8, 43. E I 7, 23. 16, 35. II 2, 40. in quimus I 3, 66. inquiet II 5, 43.
 inquirer I 8, 37.
 inquiram II 3, 41. inquirant I 3, 28.
 inquoquere II 8, 52.
 inrenocabile E I 18, 71.
 inreuocati E II 1, 223.
 inriguum II 1, 2. inriguo II 4, 16.
 inrisus E I 17, 58.
 inritabile E II 2, 102.
 inritat E II 1, 212. inritant A 189.
 inroget I 3, 118.
 insanabile A 300.
 insania II 3, 74. 221. E II 1, 118.
 insanis II 3, 32. insanit I 2, 49. 4, 27. II 3, 61. 7, 117. insanire II 3, 63. 81. 225. 271. 302. E I 1, 101. II 2, 131. insanisse II 3, 134.
 insanus I 4, 49. 6, 27. II 3, 40. 67. 120. 159. 197. 201. insanu I 5, 35. II 3, 74. E I 6, 15. insano II 3, 48. E I 5, 14. insanum I 2, 27. II 3, 41. 52. 130. 298. 306. insane II 2, 33. 3, 184. 326. 6, 22. 7, 95. insanos II 3, 40. insanis II 2, 5, 6, 69. insanior I 3, 82. II 3, 102. insanius I 10, 34.
 inscitia II 1, 81. 2, 131. 3, 43. E I 3, 33.
 inscitus inscitē E II 1, 167.
 insculpere II 3, 90.
 insector E II 1, 69. insectere II 7, 41.
 inuenit E II 2, 82.
 insequeris E II 2, 19.
 insero (*semen*) insequerit I 3, 35.
 insero inseris I 5, 12.
 inseruit A 167.
 insidias I 2, 104. 3, 59. insidiis II 6, 117.
 insidiatorem II 5, 25.
 insidiosi E II 1, 172.
 insignia II 3, 254. insignibus II 7, 53.
 insignis II 1, 46. A 401. insignem II 3, 241.
 insiluit A 466.
 insolabiliter E I 14, 8.
 insolitum A 217.
 insonsa I 6, 69.
 insparsos I 6, 67.
 inspiciunt I 2, 87. inspicie E I 7, 39.
 inspexit E I 2, 20.
 interno instruit A 279.
 instillat II 2, 62. instillare E I 8, 16.
 instita I 2, 29.
 instituunt II 6, 22. institui A 22.
 insto E I 2, 71. instat I 1, 115. 9, 29. II 6, 39. institerat II 5, 88.
 instructor E I 18, 25.
 instrumento I 3, 131.
 instruo instruit E II 1, 131.
 insuavis I 3, 85.
 insudet I 4, 72.
 insuevit I 4, 105.
 insum inest I 4, 47. II 4, 24. inerant II 6, 105.
 insumere II 2, 102. insumebat A 413.
 insuper II 4, 68.
 intactus II 1, 23. intacta II 5, 7.
 intacti I 10, 66. intactis E II 1, 151.
 integer II 1, 85. 3, 65. 220. integrum II 2, 22. 4, 54. integris II 2, 113.
 intellegit E I 9, 1.
 intemptatum A 285.

- intendit II 7, 48. intendes E I 2, 86.
intentus A 458. intentum I 5, 84.
inter I 1, 47, 105, 116, 2, 40, 80,
3, 1, 53, 60, 82, 7, 9, 11, 12, 10, 91,
II 2, 4, 32, 92, 3, 40, 6, 59, 77, 8,
42, E I 2, 12 (*hic*). 3, 4, 4, 4, 12,
5, 5, 24, 7, 28, 10, 22, 12, 14, 14,
18, 15, 43, 18, 96, II 1, 36, 37,
41, 43, 73, 185, 2, 45, 66, 79, 114,
A 374.
interciderit II 4, 6.
intercinat A 191.
interdicto interdicta E I 6, 61. inter-
dicta I 2, 96.
interdictum interdicto II 3, 217.
interdum I 9, 2, 10, 13, II 7, 8, E
I 18, 60, II 1, 65, A 23, 319.
interea I 5, 31, II 8, 54.
intereo interit A 61. inteream I 9, 38.
interemis II 3, 131.
interiore II 6, 26.
interitum A 464. interitu A 146.
intermiscere I 10, 29.
inter noscere A 424, 425.
interpellet I 6, 127. interpellare
II 4, 5. interpellandi I 9, 26.
interpretes II 4, 91. A 134, 391. inter-
prete A 111.
interum inter est I 2, 62 *sq.* inter-
sit II 8, 32. A 191, 237. intererit
A 111, 233.
intervallo E II 2, 70.
instabilis II 3, 181.
intonsum E I 7, 90.
intra I 1, 49, E I 2, 16, 18, 73, II
1, 31, A 266.
introrsum II 1, 65, E I 16, 45.
intus I 2, 67, II 1, 52, 3, 115, 112,
A 108, 182, 389.
inuenias I 4, 62. inueniet II 5, 68.
inuenere I 3, 104, E I 2, 58. inue-
nerit E II 2, 192. inuenisse A 275.
inuenior II 4, 74, E II 1, 112. in-
uenta E II 1, 145. inuentum A 377.
inuento II 6, 11. inuenta I 3, 111.
inuentis A 170.
inuentore I 10, 48.
inuertimus I 3, 65. inuertunt II 8,
39. inuersum (*masc.*) I 1, 36.
invicem inque vicem I 3, 141.
inuietus I 7, 39. inuicta A 123. in-
uicti II 1, 11, E I 1, 30.
inuidet E I 14, 41. inuideat I 6, 50,
9, 25. inuideant I 2, 100. inuidit II
5, 84. inuideor A 56.
inuidia I 3, 61, 6, 26, II 1, 77. in-
uidiae E I 17, 51, II 1, 129. inui-
- diae II 6, 48. inuidiam II 3, 13, E
II 1, 12. inuidia E I 2, 37, 58.
inuidus E I 1, 33, 2, 57, 15, 7. in-
uida E I 19, 18.
inuisa E II 1, 90. inuisum E II 2,
61. inuisum E I 15, 4. inuisum I
7, 26. inuisa E I 13, 17. inuisis II
3, 262. inuisa E I 7, 17.
inuitus E I 5, 22, 10, 32, II 2, 196.
inuita II 1, 76. inuitum E I 20,
46, A 467. inuita A 385. inuita E
II 2, 113, A 311.
inulas II 2, 44, 8, 51.
inultus I 8, 44, II 3, 297. inulto II
3, 189, E I 2, 61. inulti II 8, 34.
inungi E I 1, 29. inunctis I 3, 25.
inurbanum A 273.
inutile I 4, 124, 8, 1, II 8, 12.
io I 3, 7, A 460.
io A 124.
iocatus I 5, 62.
iocoso I 10, 11. iocosi (*nom.*) E I
18, 89. iocosus I 4, 104.
iocularia I 1, 23.
iocus II 5, 37, E II 1, 149. iocum E
I 19, 20, A 222. ioco I 8, 50. iocos
I 5, 28, E II 2, 56. iocis E I 6,
65, 66.
ipse I 1, 67, 4, 108, 5, 57, 6, 81, 86,
II 1, 85, 2, 61, 3, 94, 5, 38, 6, 65,
88, II 7, 100, E I 1, 27, 72, 3, 20,
16, 78, 17, 19, 18, 112, 19, 7, II 1,
111, 208, A 182, 306. ipsa I 3, 28,
II 1, 18, A 305. ipsi A 103. ipsum
I 3, 34, 10, 25, II 3, 204, 6, 12, 7,
113, 8, 23, E I 2, 33, 17, 11. ipsam
E I 6, 16. ipsum I 3, 17, II 5, 73.
ipso II 2, 20, 7, 42, 3, 32, 86, E I
7, 60, 9, 6. ipsa I 3, 39. ipsas I 3,
55. ipsa II 4, 11. ipsis (*masc.*) E
II 1, 197. ipsis (*neutr.*) II 3, 4, 6,
108.
ira I 2, 71, 7, 13, E I 2, 13, 62, 19,
49. irae I 3, 76, E II 1, 129. irae
E I 2, 59. iram E I 19, 48, A 109,
159. ira II 3, 210, E I 2, 15, 18,
38, II 2, 207. iras E I 4, 12.
iracundus E I 1, 38, A 121. ira-
cunda A 454. iracundior I 3, 29.
irascar E I 8, 9. irasci E I 20, 25.
iratus I 1, 21, II 1, 47, 3, 3, E I 7,
89, 20, 16, II 2, 29, 42, A 94. irato
II 3, 258. iratum II 2, 97, 8, 5, A
106. iratos A 197. iratis I 5, 98,
II 3, 8, 6, 30.
is I 1, 59, 9, 18, II 3, 181, E I 1,
65, ea A 386. id I 1, 44, II 1, 8,
E II 2, 64, A 386. eius II 1, 70.

- 6, 76. enm I 3, 80, 4, 29, 88. II 3, 134. E I 7, 69. id I 1, 64, 4, 73, 5, 102. II 3, 177, 232. E I 1, 24, II 2, 32. eo (*neutr.*) I 4, 108. E I 14, 18. eorum I 4, 80. earum II 8, 92. eos E II 1, 67. eas I 10, 14. ea E I 1, 47. II 1, 81.
- iste I 10, 18. E I 14, 23, 19, 47. II 1, 43, 2, 90. ista II 5, 61. isti I 3, 41. II 3, 99. A 6. istam II 2, 86. isto I 9, 48. E II 2, 163. ista II 2, 27. isto E I 16, 56. II 2, 205. istis (*dat.*) I 2, 73. istis I 6, 92. II 3, 108. ista E I 10, 8, 19, 43. istis I 4, 52. II 2, 99. E I 6, 67. A 376.
- istic E I 14, 37.
- istinc I 4, 131. E I 7, 32.
- istuc E I 14, 8.
- ita I 1, 96, 2, 20, 3, 79, 101, 6, 50, II 1, 59, 2, 46, 124, 5, 18, 6, 1, 7, 2, 8, 76. E I 2, 5, 6, 55, 20, 5. II 1, 64. A 61, 101, 151, 235, 226, 254. itaque E I 1, 10.
- Italiae E I 12, 29. Italiam I 6, 35.
- Italus *Itali* II 6, 56. Italo (*abl. neutr.*) I 7, 32. Italis E I 18, 67. Italas E II 1, 2.
- item I 3, 77. A 90.
- iter I 9, 16. E I 15, 12, 18, 103. iter I 5, 5, 95. II 6, 43, 99. E I 17, 4. A 68.
- iterat E I 18, 12.
- iterum I 10, 39 (*bis*). 72. II 7, 69 (*bis*). E I 1, 3, 5, 4.
- Ithace E I 7, 41. Ithacam II 5, 4.
- Ithacensis E I 6, 63.
- iubeo I 1, 104, 10, 91. II 3, 77, 5, 70. iubes I 6, 61. iubet II 3, 148. E I 5, 17, 7, 14, 66. II 2, 63. A 420. iubemus E I 10, 1. iubeas I 1, 63. iube II 5, 38. iubebat I 4, 121. E I 6, 59. A 440. iuberet I 6, 93. iubebo II 5, 20. E I 17, 8. A 317. iussit II 3, 35, 101, 141. A 252. iusserit II 1, 59, 7, 32. iuberis E I 13, 7. iubetur E I 7, 75. iussus I 3, 80. inssa I 2, 122. A 232. iussae E I 12, 17.
- incundus I 3, 93. incundum E I 6, 66. incundo I 5, 44. incunda II 6, 62. A 334. incundis II 6, 96. incunde I 5, 70.
- Iudaeus I 5, 100. Iudaei I 4, 143. Iudaeis I 9, 70.
- iudex II 2, 2, 7, 101. A 263. indicia A 314, 364, 387. iudex (*uocat.*) E I 4, 1. iudice I 2, 134, 6, 15, 10, 38, II 1, 49, 84, 2, 54, 7, 54. E I 16, 42. A 78, 244. iudicibus I 4, 123. iudicium II 1, 83. A 386. iudicium I 4, 99. E II 1, 242. iudicio I 6, 98. iudicia E II 1, 245. iudiciis E I 1, 71.
- iudico iudicat E II 1, 68. iudicet E II 2, 191.
- iugera I 1, 59.
- iugis (*gen. fem.*) II 6, 2. E I 15, 16.
- iugulas I 7, 35. iugulat I 10, 58. iugulent E I 2, 32.
- iugulo (*abl.*) I 3, 89. II 3, 136.
- iugum iugo II 7, 92.
- Iulius (*Florus*) Iuli E I 3, 1.
- iumenta E I 18, 46.
- iunctura A 48, 242.
- iungit I 3, 54. iungere A 2. iungatur E I 5, 26. iunctos I 3, 54. iunctis A 75.
- iunior E I 17, 16. II 1, 44.
- Iunonis I 3, 11.
- Iuppiter I 1, 20. E I 16, 29. Iouis E I 17, 34, 19, 43. Iouem E I 18, 111. Iuppiter (*uocat.*) I 2, 18. II 1, 43, 3, 288. Ioue E I 1, 106, 12, 3. II 1, 68.
- iurgia (*acc.*) E II 1, 38, 2, 171.
- iurgo iurgares E II 2, 22. iurgatur II 2, 100.
- iuro iurat E I 1, 89. iures E I 18, 93. iurare E I 1, 14. iurantem II 6, 57. iurares E II 1, 244. iurandas E II 1, 16. iuratus E I 17, 69.
- ius *iuseulum* (*nom.*) II 4, 38, 8, 45, 69. iuris II 4, 63. (*acc.*) I 3, 81.
- ius (*nom.*) II 1, 82. A 72, 466. iuris I 1, 9, 4, 104. II 2, 131. A 131, 369.
- ius (*acc.*) I 5, 67, 7, 20, 9, 77. II 3, 72, 217, 5, 29, 34. E I 12, 27. iure I 2, 46, 6, 50, 7, 10. II 2, 99. A 284. iura I 3, 111, 9, 39. E I 3, 23, 16, 41. II 1, 104, 2, 23, 174. A 122, 256, 398.
- iururandum inre iurando II 3, 179, 180.
- inssa (*acc.*) E I 7, 52, 2, 12.
- iustitiam A 199.
- iustus II 3, 97, 189. E II 1, 18. iusta II 7, 15, 62. iustum I 4, 63. iusti (*neutr.*) I 3, 98. iusto E I 16, 61. iustum II 1, 16. iusto I 1, 57, 3, 113. iustior II 7, 63. iustius II 4, 86.
- iuuenia E I 3, 36.
- iuuenis II 3, 233, 5, 62. A 161. iuueni E I 8, 14. A 177. iuuenem E

I 15, 21. iuvenes II 3, 196. E I 1, 55. iuvenum A 62, 85, 366. iuvenes (acc.) I 2, 34. (vocat.) A 24.
iuuener iuuenentor A 246.
iuuentū A 115.
iuuentus II 2, 52, 5, 79. E I 2, 29.
iuuo iuuat I 1, 41, 78, 4, 24, 77. II 6, 13, 32, 90. E I 2, 51, 14, 35, 16, 39, 19, 33. II 2, 212. A 109. iuuēt I 6, 123. E I 16, 10. iuuare II 2, 22. iuuit II 8, 1. iuueris II 4, 91.
iuuandis A 377. iuuari E II 1, 125.
Ixion A 124.

K.

kalendae I 3, 87.
Karthagine II 1, 66.

L.

Labeone I 3, 82.
Laberi (gen.) I 10, 6.
labes labem E II 1, 235.
labitor E I 2, 43. labier E II 1, 94.
labentis II 1, 15. labetur E I 2, 43. lapsus II 8, 72.
labor II 2, 14. A 291. laboris I 1, 33, 2, 78. labori I 8, 18. II 8, 66.
laborem I 1, 30, 93, 4, 12. II 2, 12. E I 7, 67. labore I 1, 5, 88, 9, 60. E I 1, 44. II 1, 11. laborum II 1, 11. A 212. labores (acc.) II 6, 21. E II 1, 224, 2, 66. laboribus E I 18, 48.
laboro II 8, 19. E I 3, 2. A 25. laborat I 4, 26. II 3, 7, 7, 20. laborant I 3, 96. labores I 2, 76, 10, 73. E II 2, 196. laboret I 1, 112. II 3, 269, 4, 49. E I 20, 16. A 168, 192, 241. laborent I 2, 38. A 436.
laborantis I 4, 20.
labra E I 16, 60. labris E I 1, 68, 4, 132.
lac lacte E II 1, 143.
lacernā II 7, 55.
lacrto I 6, 74. E I 1, 56. lacertis (dat.) E II 2, 48. (abl.) I 8, 49.
laccsiti E II 1, 151.
lacrima E I 17, 60. lacrimae E I 19, 41.
lacrimoso I 5, 80. lacrimosa E I 1, 67.
lactuca II 4, 59. lactucae II 8, 8.
lacus E I 1, 84, 18, 63. lacu I 4, 37. lacus E I 3, 11.
laedat I 10, 80. E II 2, 16. laedunt E I 2, 38. laedere I 4, 78. II 1, 21.

laedet E I 17, 8. laedent A 103.
laeserit E I 20, 7. laedimur E II 1, 221. laeso II 1, 67. E II 2, 134.
Laelius II 1, 65. Laeli II 1, 72.
Laertiade II 5, 59.
laetitia A 428.
laetor I 4, 98.
lactus II 3, 146. E I 7, 39, 10, 44, 50, 13, 3. II 2, 130. laetū I 1, 8.
laetum II 6, 111. laetius II 6, 70.
Lacuino I 6, 19. Lacunum I 6, 12.
lacuūs A 301. laeui I 5, 61. laeuae E II 1, 205. * laeuom I 2, 125. E I 6, 50, 16, 7. laeuo I 6, 74. II 4, 4. E I 1, 56. laeuā II 7, 9. E I 15, 12. laeue E I 7, 52.
lagani I 6, 115.
lagoena II 8, 81. lagoenae E II 2, 134. lagoenis II 8, 41.
lagois II 2, 22.
lagnas E I 13, 10.
lambere I 5, 74.
lamentamur E II 1, 224.
Larniae E I 14, 6.
Larniae (mythol.) A 340.
larnā E I 15, 36.
lana E II 1, 207. lanae W I 13, 14.
lanā E I 18, 15.
lanca I 8, 30, 31.
langnet E I 29, 8.
languidus II 4, 39.
lanx E I 5, 23. lances (acc.) II 2, 4, 4, 41.
lapathi II 4, 29.
lapidosus I 6, 91.
lapillos I 2, 80. lapillis E I 10, 19.
lapis I 6, 116. lapidem II 7, 116. E II 2, 73. lapides II 4, 83.
laquei II 2, 99. laqueum E I 19, 31.
laqueo II 3, 131. E I 16, 37. laqueos E I 16, 51.
lar laris E II 2, 51. larem I 2, 56.
lare E I 1, 13, 7, 58.
Lar Larem II 5, 14, 6, 66. Lare II 5, 14. Laribus I 5, 66. II 3, 165.
lardi II 6, 85. lardo II 6, 64.
largimur E II 1, 15.
largo II 5, 86. largior I 8, 44. largius E II 2, 215. largiter I 4, 132.
laruā I 5, 64.
lasanum I 6, 109.
lascina II 7, 50. E II 2, 216. lascini I 3, 134. lasciuia A 107.
lassus II 2, 10. E II 2, 27. lasso II 7, 24. lassum II 8, 8. lassi I 5, 27.
lassus I 10, 10.
latebrae E I 16, 15.
latet I 3, 34. E I 1, 5. latere I 8,

36. latentes A 437. lateret II 8, 25.
 latuit E II 2, 15.
Latinus Latini I 10, 27.
Latinus E I 19, 32. *Latinis* I 10, 20.
 E I 3, 12, 7, 76. II 2, 143.
Latium (nom.) A 290. *Latio* E I 19,
 24. II 1, 157. *Latium* (acc.) E II
 2, 121.
latras I 3, 136. *latret* I 2, 128. *la-*
trantem II 2, 18. *latrauit* E I 2,
 66. *latranerit* II 1, 85.
latro I 3, 106. *latrones* E I 2, 32.
latronum I 4, 69. *latronibus* (dat.)
 I 4, 67. (abl.) II 1, 42.
latrocinis I 3, 122.
latus (nom.) II 3, 163. E I 6, 28.
lateris II 3, 29. *lateri* E I 12, 5.
latus (acc.) I 2, 103, 3, 59. II 5, 18,
 6, 34. E I 6, 61, 7, 26, 16, 6, *latere*
 I 2, 93. *laterum* I 2, 32.
latus II 3, 183. *latum* I 5, 36, 6, 28.
 E I 2, 20. *lavior* A 209. *late* I 5,
 26, 46, 18. E I 11, 26. A 15. *latius*
 II 2, 113.
laudabile A 408.
laudator A 173. *laudatore* A 433.
laudo E 1, 27, 35, 10, 6, 15, 42. *lau-*
das II 2, 28, 33, 7, 22, 30. E I 9,
 12, 11, 6, 20, 4. *laudat* I 1, 9, 2,
 54, 7, 23. II 6, 78. E I 11, 13, II
 1, 64, 86, 2, 11. *laudant* E II 2,
 108. *laudes* I 1, 53. II 5, 72. E I
 16, 8. *laudet* I 1, 3, 109, 10, 83. II
 5, 106. E I 19, 36. A 198. *laudato*
 II 5, 76. *laudare* E I 7, 78, 9, 3.
 II 1, 209. *laudabant* II 2, 89. *lau-*
dabis E I 18, 39. *laudabit* E I 18,
 66. *laudauere* A 271. *laudaret* I 9,
 13. E I 16, 8. *laudator* I 2, 11, 10,
 4. E I 10, 23. *lauderis* II 5, 72.
laudetur E I 11, 21. *laudari* II 5,
 96. *laudatier* I 2, 35. *laudatus* II
 1, 81.
Lauerna E I 16, 60.
Laurens II 4, 42.
lauo *lauius* I 5, 24. *lauantes* I 4,
 75. *lauieset* II 3, 21. *lauemur* E I
 6, 61. *lauatum* I 3, 137, 6, 125. *lau-*
tis II 3, 282.
laus I 6, 88. E I 17, 35. *landis* E
 I 1, 36. II 1, 179. *laudi* II 3, 29.
laudam A 268, 324. *laude* I 10, 49.
 E I 7, 24. II 1, 246. A 282. *laudes*
 (acc.) E I 16, 29. *laudibus* E I 19, 6.
laute II 8, 67.
laxus I 3, 31. *laxo* II 3, 172, 7, 20.
Lebedus E I 11, 7. *Lebedum* E I
 11, 6.

lectica I 2, 98. *lecticā* II 3, 211.
lector E I 19, 35. *lectorī* E II 1,
 214. *lectorem* A 344. *lectoribus* I
 10, 74.
lectulus I 4, 133.
lectus E I 1, 87. *lecti* II 8, 41. E I
 18, 11. *lecto* I 1, 81. *lectum* I 3,
 90. II 3, 171. *lecto* I 2, 129. II 8,
 77. *lectos* II 6, 103. E I 1, 91, 16,
 76. *lectis* I 1, 86, II 6, 112. E I 5, 1.
legati I 5, 29.
legio I 6, 48. *legionibus* I 6, 4.
legitimum (mass.) A 274. (neutr.) E
 II 2, 109.
lego *legat* I 4, 23. II 5, 67. *legant*
 I 8, 22. *legere* I 6, 95. *legentis* E
 19, 4. *legentem* I 3, 64. *legentibus*
 E II 2, 106. *legentis* I 10, 56. *lege-*
ret E II 1, 92. *leges* E I 18, 96.
legēt II 5, 68. E I 7, 12. *legit* I
 10, 18. *legerit* I 3, 117. II 4, 23.
legendo A 475. *legi* I 10, 72. E I
 19, 34. *lecta* A 40. *lecto* (mass.) E
 I 1, 37. (neutr.) I 6, 122. *legendum*
 II 5, 61.
lego *legatum* II 5, 69.
lemures E II 2, 209.
lenio *leniat* E I 10, 16. *lenire* E I
 1, 34. A 393. *leniet* II 2, 18.
lenis II 7, 23. *lene* II 4, 26. E I 15,
 18. *leni* II 4, 26, 8, 6. *lenibus* E I
 18, 45. *lenior* E II 2, 211. *lenius*
 E I 16, 56. *leniter* II 5, 47. E I 7,
 51, 18, 27.
leno II 3, 231. *lenonis* E II 1, 172.
lentus E II 1, 178. *lenta* II 2, 76.
lento E I 2, 7. II 2, 28. *lentis-*
sima I 9, 61.
Leonis E I 10, 16. *leoni* E I 1, 73.
leonem II 3, 186. *leones* (acc.) A
 393.
lepidus A 273.
Lepidum E I 20, 28.
Lepos II 6, 72.
lepus *leporis* II 4, 44. *leporē* I 2,
 105. II 2, 9. *leporēs* E I 15, 22.
leporum II 8, 89.
Lesbos E I 11, 1.
lethargicus II 3, 30.
lethargo II 3, 145.
leti II 6, 95.
leuis I 6, 98, 7, 29. E II 1, 108.
leue E II 1, 179. *leuem* II 7, 38.
leui A 423. *leuis* (mass.) A 231.
 (fem.) E I 5, 8. *leuius* E II 2, 159.
leuiora I 4, 53. *leuiter* E II 1, 51.
lenius II 7, 19, 78.

- leuis* leue II 7, 87. leui A 332. leuia A 26.
leuo leuant E II 2, 10. leuet E I 8, 8. leuantes E II 1, 140. leuarit II 3, 292, 5, 99.
leuo leuabit E II 2, 123.
lex E I 1, 62. II 1, 152, 2, 18, A 135, 283. legem I 3, 67. II 1, 2. lege I 3, 72, A 283. legum I 1, 9. II 1, 81. legea (acc.) I 3, 105. II 1, 47. E I 16, 41. A 190, 399. legibus II 6, 69. E II 1, 3.
libello I 10, 92. E I 1, 37. libellis E I 13, 4. libellos I 4, 71, 10, 41. libellis I 4, 66.
libeus E I 14, 44. libenter I 1, 63, 3, 64, 141, 5, 31. E I 11, 24. libentius II 6, 20. E II 1, 262. cf. libet.
liber I 3, 52, 4, 90, 132. II 7, 83, 22. E I 1, 107, 16, 66. A 212, 383. liberum E I 1, 69. libera (acc.) E I 19, 21. A 85. liberior E I 16, 63. liberrimē E I 18, 1. liberrima (acc.) E I 7, 36. liberius I 4, 103. II 8, 37.
Liber I 4, 89. E I 19, 4. II 1, 5.
liber A 345. librum E I 2, 35. II 1, 220. A 6. liber (uocat.) E I 20, 1. librorum E I 13, 13, 18, 109. libris (dat.) II 1, 31. E II 2, 83. libros E II 1, 26, 243. libris I 10, 63. II 6, 61. E II 1, 217.
liberta I 1, 22.
libertas E I 18, 8. II 1, 147. A 282. libertate I 4, 5. II 7, 4. E I 10, 40.
libertinarum I 2, 48.
libertinus II 3, 281. 7, 12. libertino I 6, 6, 45, 46. E I 20, 20.
libertus II 3, 122, 5, 71.
libet I 6, 105. E I 6, 53, 7, 19, 60, 70. libeus E I 14, 44.
libido I 2, 33, 6, 111. II 6, 67. E I 1, 85. II 1, 107. libidine E I 2, 15. libidinibus II 7, 57.
libitina E II 1, 49. Libitinae II 6, 19.
libo libatis II 6, 67.
Libonis E I 19, 8.
libra I 5, 69. librā E II 2, 158.
librarius A 254.
libum libo II 7, 102. liba (acc.) E I 10, 10.
Libya II 3, 101.
Libycis E I 10, 12.
licenter A 265.
licentia E II 1, 145. A 51, 241.
liceo licuisse I 6, 13.
licet I 1, 19, 2, 51, 81, 6, 105, 8, 14, 9, 76. II 5, 61, 6, 96. E I 10, 32, 11, 20, 16, 76, 17, 59. A 459. liceat II 3, 305. A 466. licebit II 2, 59, 3, 192, 6, 60. E I 5, 10. A 58, 389.
licuit A 58.
Licino A 301.
lictoribus E I 7, 6.
lignum I 8, 1, 11, 7, 82. ligno A 399. lignorum E I 11, 42. ligna I 5, 46, 10, 34. E I 6, 32. lignis E II 2, 169.
ligo ligatur I 5, 13.
ligonibus E I 11, 27.
ligurrit II 4, 79. ligurrierit I 3, 81.
limae A 291.
limatior I 10, 65.
limen (acc.) E I 18, 73, 19, 36. limine I 5, 99.
limitibus E II 2, 171.
limo limat E I 14, 38.
limus limis II 5, 53.
limus II 4, 80. limum II 4, 56. limo I 1, 59.
linea E I 16, 79.
lingua E I 1, 57, 19, 15. A 56. linguam E I 3, 23. lingua I 10, 23. E II 2, 121. A 111, 290.
lino limunt E II 1, 237. liuenda A 332.
linquit I 9, 74. linquimus I 5, 36.
liquere A 285.
linum lino II 4, 54.
lippus I 3, 25, 5, 30. E I 1, 29. lippi I 1, 120. lippum E I 2, 52. lippis I 5, 49, 7, 3.
liquescere I 5, 99.
liquidus E I 12, 9. II 2, 120. liquidus (gen. neut.) I 1, 54. E I 14, 34.
lis A 78. litem I 9, 37. II 3, 103.
lite II 3, 103. E II 2, 19. lites E I 16, 42. litis I 5, 54, 7, 5. E I 2, 11. litibus A 421.
litigiosus II 3, 285.
litterulis E II 2, 7.
litura A 293. lituram E II 1, 167.
litus litore II 3, 205.
liuidus I 4, 93. E II 1, 89.
Liuus Liuī E II 1, 62, 69.
locabat I 8, 2. locauit II 6, 106.
loculos I 6, 74. II 3, 146. E I 1, 56, 11, 175. loculis I 3, 17.
locuples II 3, 93, 5, 28. E I 1, 93, 6, 39. locupletem E I 7, 15. II 1, 137.
locuplete II 6, 102. locupletibus E I 1, 25. locupletior I 1, 113.
locus I 4, 15, 76, 5, 92, 9, 26, 51. II 2, 46. E I 5, 28, 7, 41, 11, 26, 15, 10, 19, 47. A 19. locum I 8, 18. E I 10, 13, 13, 12, 16, 67. A 22. loco II 7, 64. E I 7, 57, 11, 24, 12, 25. II 2, 30, 46, 113, 203. locorum E I 3,

34. loca E I 17, 28. II 1, 223. A 298. locis A 319.
 lolium II 6, 89.
 lolliginis I 4, 100.
 Lollius E I 20, 28. Lolli (*uocat.*) E I 2, 1, 18, 1.
 †Longarenus I 2, 67.
 longinquis E I 8, 6.
 longus A 172. longa I 1, 25, 2, 123. 4, 132. II 4, 12. E I 1, 20, 21. A 251. longae I 5, 104. II 6, 84. longo (*neutr.*) A 360. longum (*neutr.*) I 3, 137, 5, 94. II 1, 57, 2, 118. E I 3, 8. II 1, 159. A 346, 459. longo (*masc.*) I 2, 93. II 3, 112. E II 1, 4. longa II 3, 248. longo (*neutr.*) II 5, 99. E I 10, 35. longorum A 406. longos II 3, 308. E I 10, 23. longis E I 7, 82. A 325. longe I 4, 34. 5, 3. 89, 6, 18 (*bis*). 92, 9, 18, [10, 4]. II 5, 73. 8, 28. longius A 302.
 loquaci II 5, 95. loquacem I 1, 13. loquaces (*acc.*) I 9, 33. loquaciter E I 16, 4.
 loquor E II 2, 115. loquitur I 10, 55. loquatur A 114, 237. loquamur E I 17, 5. II 1, 30. loqui I 9, 67. E I 7, 27. A 192, 280, 324. loquens I 3, 13. loquentis I 4, 18. loquentem E I 6, 19. loquentes I 8, 40. loquendi A 72. loquar I 9, 72. loqueris E I 20, 21. A 104. locutus I 5, 56. E I 7, 72. locuto II 6, 27. locutas E II 1, 27.
 loris [I 10, 5]. E I 16, 47.
 lubrica II 4, 30.
 Lucania II 1, 38.
 Lucanus II 1, 34, 8, 6. Lucanae (*gen.*) E I 15, 21. Lucanā II 3, 234. Lucani E II 2, 178.
 lucellum E I 18, 102. (*acc.*) II 5, 82. lucernā II 7, 48. lucernis (*dat.*) II 1, 25. (*abl.*) I 6, 124.
 lucet E I 6, 56.
 lucidus A 41.
 Lucilius I 4, 6, 57, 10, 53, 61. II 1, 17, 62. Lucili I 19, 2 (*bis*). 56. II 1, 29, 75. [Lucili (*uocat.*) I 10, 1].
 Lucrina II 4, 32.
 lucror lucrata A 238.
 lucrum luci E I 12, 14. lucrum (*acc.*) A 420. lucro I 1, 39. II 3, 25.
 luctamur E II 1, 33. luctantur E II 2, 74. luctantia E I 19, 46. luctandum II 6, 28.
 Lucullus E I 6, 40. Luculli E II 2, 26.
 lucus A 16. lucum E I 6, 32.
 ludicra E II 1, 180. ludicra (*acc.*) E I 1, 10, 6, 7.
 ludo I 10, 37. E I 17, 61. ludis II 5, 58. ludas II 3, 252. Indere I 5, 49. II 1, 73, 3, 172, 248. E II 2, 183. A 379. luderet E II 1, 99. ludentis E II 2, 124. ludentem A 107. ludentes E I 1, 59. lusisti E II 2, 214. Insit E II 1, 148. luserat II 6, 49. lusisse E I 14, 36. lusum I 5, 48.
 ludus II 2, 123. E I 19, 48. A 405. ludum I 6, 72. E I 14, 36, 18, 66. II 2, 56, 142. A 32. ludo I 1, 27. E I 1, 3. A 226. ludi (*nom.*) E II 1, 203. ludos II 6, 48, 8, 79. E I 14, 15. ludis I 10, 75. E I 7, 59. II 1, 197.
 lumbos I 5, 22, 6, 106. lumbis II 8, 90.
 lumine E I 2, 35. lumina II 7, 33. E II 2, 98.
 Luna I 8, 21. lunae (*gen.*) E I 12, 18. Lunam I 8, 35. lunam II 8, 32. lunae (*nom.*) II 4, 30.
 lupinis II 3, 182. E I 7, 23.
 lupus (*fera*) II 1, 52, 55, 2, 64. E I 16, 50. II 2, 28. lupi (*gen.*) I 8, 42.
 lupus (*piscis*) II 2, 31. lupos II 2, 36.
 Lupus Lupo II 1, 68.
 lusciniās II 3, 215.
 Lusco I 5, 34.
 lustrum lustra I 6, 68.
 lusum † I 6, 126.
 luteum I 10, 37.
 lutulentus I 4, 11. lutulenta E II 2, 75. lutulentam I 10, 50. lutulenti II 1, 83.
 lutum luto (*dat.*) E I 2, 26. (*abl.*) E I 11, 11.
 lux I 5, 39. II 6, 59. lucis E II 2, 185. lucem E I 18, 31. II 2, 116. A 143, 448. luce II 2, 116. E I 14, 34. A 363.
 luxuriam II 3, 224. luxuria II 3, 79. luxuriam A 214.
 luxurior luxuriantia E II 2, 122.
 Lycamben E I 19, 25.
 Lycius Lycio (*abl.*) I 7, 17.
 Lydi Lydorum I 6, 1.
 lymphae E II 2, 146. lymphā I 5, 24. Lymphis I 5, 97.
 Lynceus E I 1, 28. Lyncei I 2, 90.
 lyntrem I 5, 20. lyntres (*acc.*) E I 18, 61.
 lyra E I 18, 43. lyrae E II 2, 86. A 407.
 Lysippo E II 1, 240.

M.

- macellum II 3, 229. macelli E I 15, 31. macello II 4, 76.
macer *macra* E I 7, 33 (*bis*). *macrum* (*acc.*) E II 1, 151. *macro* I 6, 71.
macro I 5, 72.
machina E II 2, 73.
maerescit E I 2, 57.
macte I 2, 31.
macula *maculis* A 352.
maculant I 5, 85.
Maecenas I 3, 27, 31, 48, 9, 43, 10, 81. II 3, 312, 6, 34, 41, 7, 33, 8, 22. *Maecenatem* II 6, 31. *Maecenas* (*uocat.*) I 1, 1, 3, 64, 6, 1, 47, II 8, 16. E I 1, 3, 7, 5, 19, 1.
Maeci (*gen.*) A 387.
Maenius I 3, 21, 23. E I 15, 26.
maerere E I 7, 28. *maerentis* E I 14, 7.
maerore A 110.
maestus I 5, 93. *maestum* I 2, 3, A 105.
magicus E II 2, 208.
magis I 2, 80, 124, 3, 142, 5, 383, 9, 50, 53, 10, 58. II 2, 29, 112, 3, 60, 67, 318, 319, 4, 13, 60 (*bis*). 6, 72, 113, 8, 17, 49. E I 7, 43, 15, 23, 16, 27. II 1, 248. A 36, 362.
magister E I 2, 64. *magistri* II 3, 257. E I 1, 14. *magistro* E I 18, 13. *magistrum* A 415.
magistra II 2, 123.
magnus I 4, 67. II 2, 107, 5, 60, 64, 6, 1. *magna* I 6, 20. II 3, 317, 5, 12, 27. *magnum* I 4, 51, 110, 7, 21. II 2, 69, 3, 283. *magni* I 1, 33, II 4, 93. *magno* II 6, 95. E II 1, 232. *magnae* II 3, 99. *magnum* (*acc. masc.*) I 9, 46. II 2, 39. *magnum* E I 1, 35. *magnum* I 4, 10, 6, 62, 9, 52, 10, 20. II 5, 79. A 280. *magno* I 1, 51, 2, 70, 72, 128, 6, 79, 8, 50, 9, 59, 10, 52. II 2, 39, 7, 35, 8, 86. *magna* I 5, 1, 7, 31, 9, 75. II 6, 36, 104. E II 2, 200. *magno* I 1, 55, 2, 121. A 260. *magni* I 6, 72. *magnae* E I 16, 42. *magnorum* I 3, 136. *magnis* I 3, 122, 6, 4. *magnos* I 7, 33. II 3, 45. *magnas* I 10, 15, 35. *magna* I 3, 13, 4, 44, 6, 43, 8, 36. II 2, 100, 4, 78. E I 1, 50, 10, 32. II 1, 125. A 11. *magnis* (*masc.*) I 6, 73. II 1, 76. (*fem.*) I 6, 28. II 7, 11. *maior* (*masc.*) E I 10, 43. (*fem.*) I 6, 88, 100, 8, 30. II 3, 318. E I 12, 2, 15, 14. A 211. *maius* I 3, 84. E I 18, 5. *maioris* (*fem.*) E I 9, 10, 15, 38. *maiori* (*fem.*) I 1, 111. *maiorem* (*masc.*) II 2, 37, 3, 310, 324. (*fem.*) II 6, 6. *maius* II 3, 177, 8, 57. E I 2, 59, 4, 8, 12, 6, 17, 40. *maior* (*uocat.*) II 3, 326. A 366. *maiore* (*masc.*) I 10, 55. (*fem.*) I 8, 25. (*neutr.*) E II 1, 218. *maiores* II 7, 5. *maiora* E I 11, 3. *maiorum* II 1, 61. *maiores* II 8, 35. E II 1, 106. *maiores* (*fem.*) E I 20, 21. *maiora* I 3, 120. II 5, 21. E I 17, 21. *maioribus* I 5, 55, 6, 10. E I 17, 2. *maximus* II 6, 15. *maxima* I 8, 4. II 3, 59, 82, 121. A 24. *maximè* I 2, 17, 3, 136. II 3, 190. *maxima* E I 1, 42.
magus E II 1, 213.
Maia II 6, 5.
maiestas E II 1, 258.
malis *malis* II 3, 72.
male *dicunt* II 3, 140. *male* *dicunt* II 8, 37.
malignis I 5, 4. *maligne* E II 1, 209.
malo A 88. *maius* I 2, 103, 4, 21. E I 14, 40. *mauolt* II 2, 44. *malunt* E II 1, 214. *malis* I 2, 118, 10, 30, 35, 75. *malit* II 4, 61. *mallei* I 1, 55. II 8, 79. E II 1, 250. *malles* A 442. *mallet* I 6, 19. II 7, 13. *mauit* I 8, 3.
Maltinus I 2, 25.
malum *mala* (*acc.*) I 3, 7. *malis* II 4, 73.
malum I 2, 62. II 6, 73. *malo* I 3, 59. *malum* I 2, 59. II 1, 49. *malo* II 3, 295. *mala* II 3, 267. E II 2, 127. (*acc.*) I 2, 68, 3, 25, 4, 30. II 3, 203. E I 1, 43. II 1, 219. A 452.
malis I 2, 56.
malus I 2, 8, 4, 3. II 3, 39, 4, 42. E I 16, 24. II 1, 121. *mala* I 3, 36. II 1, 56, 2, 42, 3, 43, 6, 18. A 453.
malis I 2, 79. *malo* (*dat. masc.*) I 3, 59. *malo* (*abl. masc.*) I 4, 125. *mala* II 3, 78, 6, 6. *malo* I 2, 102. E II 1, 153. *malis* I 5, 14. *mala* I 2, 92. *malos* I 1, 77. *mala* I 6, 68. II 1, 82, 83, 5, 74. E I 10, 25. II 2, 106.
malis (*fem.*) II 3, 135. *male* I 3, 31, 45, 48, 4, 66, 109, 9, 65. [10, 2.] II 1, 6, 20, 31, 2, 8, 3, 37, 74, 137, 4, 21, 5, 45, 107, 6, 72, 87, 8, 69. E I 3, 31, 7, 40, 17, 10, 19, 3, 20, 15. II 1, 233. A 104, 441. *malum* (*adu.*) II 4, 18.
Mamurrarum I 5, 37.

mancipium II 7, 3. mancipiis †E I 6, 39.

mancipio mancipat F II 2, 159.

mancipiis E I 6, 39.

mancus *manea* (nom.) II 7, 83. *man-*
cum E II 2, 21.

Ma-lela E I 18, 105.

mando *mandare* I 6, 19. *mandabo*
I 19, 9. *mandentur* A 177. *man-*
data (acc.) E I 13, 19. A 104.

mane I 3, 18, 6, 120. II 3, 230, 282.
291. E I 6, 20, 58. 7, 61, 68, 75.
19, 5. II 1, 104.

maneo *manet* E I 20, 17. *manemus*
I 5, 37. *manent* E II 1, 160. *man-*
entis A 151. *mauebo* E I 5, 3.
manserunt E II 1, 160. *mansuri* I
5, 87.

Manes (nom.) E II 1, 138. *manes*
(acc.) I 8, 29.

mangonum E II 2, 12.

manicis E I 16, 76.

manifestum II 5, 46.

mannis E I 7, 77.

mano *manat* I 6, 50. A 337. *manet*
E I 15, 12, 17, 59. *mauare* E I 19,
44. *manaret* I 9, 11.

mantica I 6, 106.

manus I 4, 72, 141. A 348. *manum*
II 7, 44. *manu* I 9, 4, 61. E I 11,
23. A 269. *manibus* E I 16, 23.
manus I 5, 24. *manibus* I 3, 91.
4, 68. II 3, 282. †303. 4, 79, 5, 97.
E I 19, 34, 20, 11. II 1, 53, 191.

nappa E I 5, 22. *nappa* II 8, 63.
nappis II 4, 81.

marcentem II 4, 58.

mare I 1, 39. II 2, 47, 4, 31. E I
1, 84. *maris* II 8, 15. E I 6, 6, 11,
6, 26. *mare* I 1, 30. II 8, 47. E I
1, 48, 7, 11, 11, 16, 27, 12, 16, 15,
18. II 1, 202. A 345. *mari* II 5, 63.
E I 16, 25.

marina II 8, 53.

mariti E II 1, 132. *marito* (dat.) II
3, 216, 7, 61. *maritis* E I 1, 89.
A 398.

Marius II 3, 277.

marmor *marmoris* E II 1, 96. *mar-*
mor F I 6, 17. II 2, 180.

marmoreum E I 18, 73.

Marsaeus I 2, 55.

Marsya I 6, 120.

Martia A 402.

mas *marem* II 4, 14. *maribus* E I
1, 64. *mares* A 402.

mascula E I 19, 28.

Massica II 4, 61.

mater I 3, 98, 9, 26. II 3, 58, 289,
293. E I 17, 46, 18, 26. *matris* II
3, 136. *matri* II 3, 315. *matrem*
II 1, 54, 3, 131. *mater* (uocat.) II
3, 62. *matre* I 6, 36. *matrum* E I
1, 22.

matreula E I 7, 7.

materiam A 38.

materias A 131.

maternus I 6, 3. *maternis* (abl. fem.)
E I 16, 26.

matrona E I 18, 3. A 116, 232. *ma-*
trona I 2, 94. II 7, 62. *matronam*
I 2, 54. *matronā* I 2, 63. *matrouas*
I 2, 78.

maturus A 115. *maturos* E II 1, 15.

maturo E I 1, 8, 7, 97. II 1, 100.

Matutine II 6, 20. *matutina* II 6, 45.

Maxime E I 2, 1.

mazonomo II 8, 86.

Medea A 123, 185.

mediastinus E I 14, 14.

medicandum E I 16, 40.

medicus II 3, 147, 292. *medici* E I
1, 102. *medicum* I 1, 82. II 3, 30.
medici E II 1, 116. *medicorum* E
II 1, 115. *medicis* (dat.) E II 2,
147. (abl.) E I 8, 2.

mediocris II 4, 94. A 370. *medio-*
cibus (dat.) A 372. (abl.) I 4, 130.
139, 6, 65. *mediocriter* E I 18, 99.

mediter II 3, 263. *meditare* E II 2,
76. *meditans* I 9, 2. *meditantibus*
E II 2, 71.

medium (neutr.) I 2, 28. E I 18, 9.
A 152. *medium* (masc.) I 1, 100.
II 3, 19. *mediam* I 5, 83, 10, 33.
medium I 6, 27. II 6, 101. E I 15,
5. A 368. *medio* II 8, 3. *media* I
4, 25. II 3, 101, 238. E I 7, 88, 14,
34. [18, 91.] *medio* I 2, 108, 4, 74.
E I 12, 7. II 1, 168. A 243. *medios*
II 3, 57. E I 2, 30. A 194. *medias*
A 118. *media* E II 1, 185. *mediis*
(masc.) E II 2, 85. (fem.) E I 16, 71.

medullis E I 10, 28.

meiat II 7, 52.

mel *melli* II 6, 32. *melle* II 1, 56.
A 375. *mella* II 2, 15, 4, 24. E I
19, 44.

Meleagri A 146.

melimela II 8, 31.

melior I 3, 52. [10, 4.] II 7, 41. E
I 10, 34, 14, 5, 16, 63. II 2, 211.
(fem.) I 5, 26. II 3, 32. E I 1, 62.
melius I 2, 82, 4, 116. II 1, 45. E
I 15, 41, 44. *melioris* II 1, 29, 4,
13, 7, 52. *meliori* E I 1, 48. *melio-*
rem

II 5, 29. melius II 2, 82, 8, 53. E I 1, 88, 5, 6, 6, 13. II 2, 51. A 68. meliore I 3, 68. II 3, 15, 125. melioribus II 5, 19. E I 2, 68. meliora I 2, 73. II 2, 6, 6, 89. E II 1, 31. A 303. melius (*adu.*) I 1, 97, 4, 135, 7, 20, 10, 15, 47. II 2, 102, 4, 27, 6, 4, 8, 4, 31. E I 1, 65, 2, 4, 18, 20. A 321, 439. mellitis E I 10, 11. membranam II 3, 2. membranis A 389. membrum membra (*acc.*) I 1, 5, 4, 62, 120, 9, 21. II 2, 81, 8, 87. E I 1, 30. membris E I 18, 50. membris A 3. memini I 9, 68. II 8, 21. E II 1, 70. meminit E I 3, 12. II 1, 262. memento II 4, 12, 89, 5, 52. E I 8, 16. meminisses II 6, 37. Memnona I 10, 36. memor II 2, 72, 4, 11, 6, 97. A 368. memorem E II 1, 144. memori II 1, 29, 6, 31. memora memorem I 8, 40. memores I 5, 53. memoratur I 1, 64. memorata E II 2, 117. Mena E I 7, 61. Menam E I 7, 55. Menandro E II 1, 57. Menandro II 3, 11. mendax E I 7, 2, 16, 39. II 2, 25. mendacem I 5, 82. A 425. mendacior E II 1, 112. mendici I 2, 2. [mendosus I 10, 1.] mendosa I 6, 66. mendosum E I 16, 40. mendose II 4, 25. Menelaum II 3, 198. Meneni (*gen.*) II 3, 287. mens I 4, 43. E I 1, 4, 2, 60, 11, 8. A 348, 386. mentis I 9, 20, 41. II 3, 65, 80, 137, 278. E II 2, 140. mentem II 2, 109, 3, 285, 295, 7, 93. E II 1, 97, 108, 2, 36. mente I 1, 30. II 2, 90, 6, 31. E I 8, 7, 2, 4. II 2, 104. mentibus E II 1, 53. mensa I 3, 13. II 2, 47. mensae A 198. mensum II 3, 148, 8, 11. mensā I 3, 90. II 4, 37. mensis II 4, 87. mensas II 2, 4, 122. A 374. mense I 6, 51. E I 11, 12. II 1, 40, 41. mensis II 3, 289. mentio I 1, 93. mentior I 8, 37. mentitur E I 1, 29. A 151. mentiar II 6, 32. mentita E I 7, 87. mentite II 5, 5. meraco E II 2, 137. mercator I 1, 6, 17. E I 1, 15, 16, 71. A 117. mercatores (*uocat.*) I 1, 1

mercaturis II 3, 107. mercenarius II 6, 11. mercennaria E I 7, 67. merces mercedem I 3, 88. mercede II 2, 115, 7, 17. E I 18, 36. mercedes (*acc.*) I 2, 14, 6, 87. mercor mercearis E II 2, 161. mercatur E I 7, 82. mercantur I 2, 86. mercetur E I 7, 81. mercemur E I 6, 50. mercarier II 3, 21. mercatus II 6, 12. E II 2, 158. Mercuriale II 3, 25. Mercurius II 3, 68. merdis I 8, 37. meret A 345. merearis I 1, 87. merentis E I 7, 24. merui A 268. meruere A 286. meritum I 3, 129. II 1, 66. merito (*adu.*) I 1, 20, 4, 61, 6, 22. II 3, 108. meretricula II 7, 46. meretrix E I 14, 25. meretricis I 4, 111. II 3, 252. E I 17, 55. meretrici E I 18, 3. meretrice I 4, 49, 10, 40. E I 2, 25. meretricibus I 2, 58. mergos II 2, 51. meritum meritorem E II 2, 38. meritis E II 1, 10. mersare II 4, 19. mersor E I 1, 16. merulis A 458. merulas II 8, 91. merum mero II 1, 2, 4, 65. E I 19, 11. A 435. merus I 4, 48. mera I 4, 101. E I 18, 8. meros E II 2, 88. mera E I 7, 84. merx I 2, 47. mercem I 2, 83, 105. merces (*acc.*) I 4, 22. E II 2, 11. A 419. *Messalla I 6, 42. Messallae A 371. Messalla (*uocat.*) I 10, 85. Messius I 5, 58. Messi I 5, 52, 51. metam A 112. metallis E I 10, 39. Metellae II 3, 239. Metello II 1, 67. Methymnaeam II 8, 50. metiri I 2, 103. E I 7, 28. metiretur I 1, 26. meto metato II 2, 111. meto metit II 3, 87. E II 2, 178. metuo II 1, 61. metuui E I 2, 51, 16, 50. II 1, 167. metuunt I 1, 33. metas I 1, 23, 4, 70. metuat I 2, 131. E I 6, 12. metaens I 2, 5, 4, 32. II 2, 110, 3, 110, 7, 56. E I 16, 60, 66. II 2, 15. metuens II 5, 65, 8, 36. metuenti II 5, 22. metuebat I 1, 29. metuam E II 2, 191. metnes

II 7, 68. E I 18, 1. metuet E I 16, 65. 18, 87. metuenda II 3, 51. E II 1, 136.
metus metu I 1, 76, 3, 111, 4, 127.
meus I 1, 46, 2, 107, 6, 41, 131, 9, 11, 2, 2. E I 16, 1. II 1, 258.
mea I 2, 71, 6, 65, 92. II 3, 18, II 5, 36. E I 1, 27, II 2, 21. *meum* E I 16, 35. *meae* E I 13, 6. *meo* I 19, 22. *meum* E I 15, 29. *meum* I 9, 66. II 4, 46. E I 20, 26. II 1, 211. *meo* II 3, 207. E I 19, 22. II 1, 268. *mea* I 3, 22, 4, 27. *meo* E I 15, 17. II 2, 12, 29. *mei* II 6, 65. *meae* E I 18, 28. *mea* E II 2, 127. *meorum* II 1, 3. E I 11, 9. *meis* I 5, 30. *meos* I 4, 71. *mea* I 3, 70, 4, 22. E I 9, 8, 14, 37, 19, 35. II 1, 220. A 266. *meis* I 6, 26.
migret A 229. *migravit* E II 1, 187.
miles I 1, 5, 16, 29. E II 2, 26. *milibus* II 6, 65.
Mileti E I 17, 30.
militia I 1, 7, II 2, 11. *militiae* E II 1, 124. *militiam* E I 18, 55.
mitto militat E I 2, 67. *militet* E I 3, 1.
mille I 1, 51, 8, 12. II 1, 4, 3, 61, 79, 116, 127, 226, 326. (*bis*). E I 6, 19, 34, 16, 65. *milis* II 1, 28. E I 1, 58. (*acc.*) I 1, 45, 5, 25, 86. II 3, 23, 4, 76. E I 6, 43. *milibus* I 6, 111. II 3, 116. E II 2, 5, 165.
Milonius II 1, 24.
miluus (*tristylabus*) E I 16, 51.
mimae (*dat.*) I 2, 56. *mimae* (*nom.*) I 2, 2. *mimis* (*abl.*) I 2, 58.
Minernus E I 6, 65. II 2, 101.
minum E I 18, 14. *minos* I 10, 6.
minarum A 106.
minax E II 1, 150.
Minerua II 2, 3. A 385.
mingo minxerit A 471. *mictum* 18, 38.
minister E I 13, 5.
ministerium E II 2, 6.
ministrat A 171. *ministret* E I 15, 29. *ministrant* II 8, 70. *ministratur* I 6, 116.
†minitaris I 5, 60. *minitur* II 1, 47. *miniteris* I 5, 60.
minor mineris I 3, 122. *minantis* II 3, 9. *minantem* E I 8, 3. *minabitur* A 350.
minor I 10, 48. II 7, 76. E I 1, 106, 10, 35, 43, 12, 28, 17, 22. II 1, 40. (*fem.*) I 6, 26. II 5, 27. A 189. *minus* E I 18, 107. *minoris* I 6, 121. *minori* II 3, 326. E II 1, 196. *mi-*

norem II 3, 313, 4, 85, 6, 7, 8, 31. *minus* E I 17, 51. II 1, 170. *minores* E II 1, 183. *minora* E I 11, 3. *minorum* A 174. *minoribus* E II 1, 84. *minores* I 10, 54. *minora* I 3, 20. E I 9, 8, 12, 11. *minus* (*adu.*) I 1, 93, 2, 49, 3, 29, 23, 5, 6, 6, 24. II 2, 48, 3, 93, 311, 7, 96. E I 8, 7, 10, 18. II 2, 90, 156. *minimum* E II 1, 169. A 286. *minimo* I 4, 14. *minimis* I 3, 69. *minimum* (*adu.*) E II 1, 72. *minime* I 4, 24. II 3, 160.
Minturnas E I 5, 6.
Minuci E I 18, 20.
minuo minuas II 2, 34, 3, 177. *minuat* E I 18, 101. *minui* E II 1, 107.
mirabilis E I 6, 23. *mirabile* E II 2, 21.
miracula E II 2, 208. A 144.
mirator I 2, 36.
miror II 3, 27, 7, 97. E I 15, 39. II 1, 72. A 358. *miraris* I 1, 86. E I 1, 47. *miratur* E I 6, 2. II 1, 49, 64. *miramur* E I 12, 12, 11, 18. *miratur* II 6, 57. E II 3, 58. *mirer* I 10, 6. *miretur* I 10, 73. *mirare* E I 6, 18. *mirari* E I 7, 62. *mirabor* E I 17, 26. A 424. *mirabere* E I 10, 31. *mirati* A 272.
mirus II 4, 7. *mirum* II 1, 54. *miri* I 5, 102. *mirum* I 10, 22. *miros* E II 2, 129. *mira* II 3, 33. A 416.
mirè II 3, 28.
miscet II 4, 65. *miscere* II 4, 65. *miscebat* II 4, 24. *misceris* E I 16, 54. *miscuit* I 10, 21. A 343. *miscueris* II 2, 74. *mixtum* II 8, 45.
mixto II 4, 19.
Miseno II 4, 33.
miser I 2, 64, 3, 135. II 2, 66, 7, 19, 81. E I 20, 6. A 170. *miserum* I 2, 134. *miseri* II 3, 20. *misero* I 3, 87. II 6, 59. *miseræ* I 8, 10. *miserum* I 1, 63, 2, 21. E I 7, 92. *miseram* I 2, 130. *miser* (*vocat.*) II 3, 14. *misero* E I 1, 33. *miserâ* I 4, 26, 6, 129. II 7, 77. A 295. *miseris* A 201. *miseras* II 8, 18. *miseri* I 9, 8, 14.
mitescere E I 1, 39.
mitiget E II 2, 186.
mitis II 1, 72.
mittam E II 2, 25. *mittant* E I 1, 79. *mitte* E I 5, 8. *mittere* I 6, 72. II 3, 37. *mitteret* II 7, 17. *mittam* E I 6, 43. *missura* A 476. *mitteris* E I 20, 13. *missus* II 1, 36, 86. A

260. missa A 320. missi A 315.
missae I 5, 18. missi I 5, 28. mis-
sos I 1, 113. A 260. missis I 7, 18.
II 5, 59.
mitulus II 4, 28.
mobile II 7, 82. mobilis (*gen. fem.*)
E II 2, 172. mobilibus A 157. mo-
bilis II 3, 269.
moderabitur E I 2, 59.
modestus E I 18, 94. modestē I 2, 50.
modico (*abl. masc.*) E II 2, 190. mo-
dicā E I 5, 2. modico (*neutr.*) I 5,
2. modicis (*dat. neutr.*) A 279. mo-
dicis (*abl. neutr.*) II 6, 70.
modius E I 16, 55.
modo I 1, 16. 17. 2, 16. 74. 3, 7. 8.
12. 13. 71. 8, 15. 9, 9. 10. 11. 12.
II 3, 73 (*bis*). 7, 7. 9. 8, 72. E I 1,
40. II 1, 213 (*bis*). A 62. 272.
modulator I 3, 130.
modulus modulanda E II 2, 113.
modulus moduli II 3, 309. modulo
(*abl.*) E I 7, 98. modulus (*abl.*) I
3, 78.
modus I 1, 106. II 6, 1. modum I
2, 111. II 2, 37. 3, 266. E I 18, 59.
II 1, 154. modo I 8, 21. 9, 49. II
3, 52. 266. 271. E I 1, 66. 6, 8. II
1, 20. 2, 163. modis A 211. modos
I 4, 58. E I 3, 13. 19, 27. II 2,
144. modis I 8, 33. II 5, 3. A 405.
moechas I 4, 113.
moechatur I 2, 49.
moechus I 4, 4. II 7, 13. 72. moe-
chis I 2, 38.
moenia (*acc.*) I 5, 97. II 6, 100. + A
141.
molā II 3, 200.
mole E I 14, 30.
molestus I 3, 65. E I 6, 10. molesta
E I 1, 108. molestum I 6, 99. mo-
lesti I 7, 10. molestas I 7, 5.
molimine E II 2, 93.
molitur A 140. moliri A 399.
molliat I 4, 20.
mollis molle (*nom.*) II 4, 34. (*acc.*) I
10, 44. molli I 2, 88. molles II 5,
32. mollis A 33. molliter II 2, 12.
mollius I 9, 25. 10, 59. II 2, 85.
mollitiem II 2, 87.
Molossis II 6, 114.
momento (*abl.*) I 1, 8. momenta E
I 10, 16. momentis E I 6, 4.
monet I 2, 73. moneam E I 18, 67.
mone II 5, 93. monendus E I 3, 15.
monendo A 314. monitus II 1, 80.
E I 3, 15. A 355.
monitor E I 20, 14. monitoris E I
18, 67. monitoribus (*dat.*) A 163.
(*abl.*) E II 2, 154.
mons monte E II 1, 27. montes E
I 16, 5. A 139. montibus E II 1,
253. montis I 5, 77. II 6, 16.
monstret II 6, 10. E I 2, 65. mon-
strare E I 17, 4. A 49. monstraret
II 8, 26. monstraui II 8, 52. mon-
strauit A 74. monstrata A 404. mon-
stratum II 1, 53. monstrata E II
2, 149.
monumentum I 8, 13.
mora A 291.
morata A 319.
morbus A 453. morbi II 3, 27. 254.
E I 1, 35. 6, 29. morbum I 5, 62.
E I 15, 6. II 2, 137. morbo I 6, 30.
II 3, 80. 121. 157. 163. E I 6, 28.
7, 86. morbos E II 1, 136.
mordax I 4, 93. mordacem E I 17, 18.
mordent II 6, 45. momorderit E I
8, 5. mordeat E I 16, 38.
mordicus I 8, 27.
moriens II 3, 170. E I 17, 10. mor-
riar E I 16, 79. morietur E I 17,
31. moriemur II 8, 34. mortas II
5, 87.
moro I 4, 13. E I 15, 16. II 1, 264.
moraris E II 2, 19. moratur E I
14, 6. A 321. morantur E I 1, 24.
3, 5. morer I 1, 14. E I 7, 83. II
1, 4. morari II 7, 87. E I 13, 17.
morandus A 223. moraberis A 132.
morabitur II 4, 27. morabimur A
178.
morosum II 5, 90.
mors I 1, 8. 7, 13. II 1, 58. 7, 84.
E I 16, 79. mortis I 4, 127. II 2,
98. E II 2, 207. A 469. morti II
3, 197. 283. A 63. mortem I 2, 42.
morte I 2, 3. E II 2, 173. morti-
bus I 3, 108.
morsu E I 14, 38.
mortalis E II 2, 188. mortalem II
6, 58. mortalia A 68. mortalibus
I 9, 60. mortalis I 6, 37. II 6, 24.
morum moria II 4, 22.
mos I 2, 86. 4, 95. 6, 60. 9, 1. II
7, 79. morem I 4, 117. II 1, 63. E
II 1, 145. more I 3, 109. 10, 30.
II 3, 280. E I 7, 14. 18, 62. II 2,
132. mores I 3, 97. E I 1, 57. II
1, 249. A 156. morum A 317. mo-
ribus E I 18, 44. mores II 7, 23.
E I 2, 20. 19, 14. A 142. moribus
E II 1, 2.
Moschi E I 5, 2.

motus motum A 214. *motus* (*acc.*) A 111.

mouet I 5, 58. II 4, 78. E I 16, 60. *moueat* I 10, 78. II 2, 126. E I 3, 19. *mouere* I 9, 24. E I 19, 20. II 2, 113. A 395. *mouentem* E I 11, 39. *mouentes* II 7, 99. *moueret* I 6, 20. *mouerit* A 472. *motura* E II 2, 86. *mouetur* E II 2, 125. A 433. *moueri* A 232. *motā* I 9, 30.

mox II 3, 192. 4, 6. E I 1, 12. 17, 56. 18, 76. II 1, 128. 101, 2, 95. 161. A 168. 184. 221. *Mucius* E II 2, 89. *mugire* E II 1, 202.

mula I 5, 13. *mulae* I 5, 18. 22. *mulcet* E II 1, 212.

mulier I 2, 180. A 4. *mulium* II 2, 31.

mulso II 4, 20.

multus multa I 4, 111. II 7, 7. A 293 (*his*). *multum* A 114. *multae* E I 7, 42. *multo* I 7, 28. *multo* (*abl. m.*)

I 1, 5. 2, 39. 10, 3. II 8, 87. *multa* I 4, 5. 5, 16. 10, 49. E I 13, 18. 14, 30. 16, 19. II 1, 246. A 281. *multi* I 4, 75. *multae* I 2, 97. E I 16, 42.

multa I 1, 13. II 6, 101. E I 6, 45. II 2, 10. A 70. 169. *multorum* I 9, 72. E I 2, 12. A 142. *multarum* E II 2, 31. *multorum* E I 1, 76. *multis* (*dat.*) II 5, 54. E I 1, 80. *multos* I 6, 10. *multa* I 5, 65. 6, 82.

10, 69. II 1, 11. 3, 2. 203. 6, 83. E I 2, 21. 7, 62. 8, 3. 9, 7. II 1, 30. 67. 219. 2, 102. A 175. 176. 183. 413. *multis* E I 6, 60. II 2, 26. A 434. *multum* I 3, 57. 4, 13. II 3, 147. 320. 5, 67. 92. E I 3, 15.

6, 52. 10, 3. II 2, 62. A 241. 357. *multo* I 4, 142. 5, 39. II 3, 76. 82. 8, 89. E I 17, 20. 51.

Mulvius II 7, 36. *mulus* E I 6, 61. *mulo* I 6, 105. *muli* I 5, 47. *mulis* E II 2, 72.

Munatius E I 3, 31. *munditiae* E II 1, 159.

mundus mundi I 3, 112. *mundus* II 2, 65. E I 4, 11. 20, 2. *munda* I 2, 123. E I 5, 7. *mundior* II 7, 12.

munia II 2, 67. 81. E II 2, 131. *munifico* I 2, 51.

munire I 3, 105. *munito* E II 2, 31. *munus* E II 1, 216. A 396. *munere* E I 9, 5. 17, 49. 18, 75. 19, 38. II 1, 207. *munera* II 6, 5. E I 6, 5.

II 1, 246. *muneribus* I 7, 18. 2, 67.

munuscula E I 7, 17.

murena II 8, 42.

Murenā I 5, 38.

murex murice II 4, 32. E II 2, 181.

murā II 4, 65. 8, 53.

murmure E I 10, 21.

murteta E I 15, 5.

murus E I 1, 60. A 209. *muros* E I 2, 16.

mus II 6, 80. A 139. *murem* II 6, 80. *mures* II 3, 247.

Musa E II 1, 133. A 83. 324. 407.

musae (*dat.*) II 3, 105. *musam* E I 19, 28. *Musa* (*nocat.*) I 5, 53. E I 8, 2. A 141. *musā* II 6, 17. *Musā* E I 3, 13. *Musarum* E II 1, 243.

Musis E II 2, 92. *Musas* E II 1, 27.

Musa (Antonius) E I 15, 3.

musco E I 10, 7.

mustela E I 7, 32.

mutabilis E II 2, 189. *mutabile* E II 1, 101.

mutilis I 5, 60.

mutō E I 7, 36. *mutat* I 4, 29. 10, 53. II 7, 64. 110. E I 1, 24. 100.

mutant E I 11, 27. *mutem* E I 16, 38. *mutare* E I 12, 10. 19, 27. A 168. *mutantem* E I 1, 20. *mutaret* II 7, 10. *mutauit* E II 1, 108. A 67.

mutauerit II 8, 50. *mutatur* A 160.

mutatur A 60. *mutandus* E I 15, 10. *mutanda* A 449. *mutatus* II 3, 254. *mutata* E I 18, 88. *mutatae* II 8, 84. *mutatum* II 2, 58. *mutatā* II 6, 110. *mutato* I 1, 69. *mutatae* E I 10, 31. *mutatis* (*abl. masc.*) I 4, 7. (*abl. fem.*) I 1, 18.

Muttonis I 2, 68.

mutus mutum I 3, 100. *mutā* II 3, 219.

Mutus E I 6, 22.

mutuus mutua E I 7, 80.

Mytilene E I 11, 17.

N.

Naevius (*poeta*) E II 1, 53.

Naevius I 1, 101. II 2, 68.

naeuos I 6, 67.

nam I 1, 33. 2, 33. 96. 107. 3, 68.

107. 120. 4, 9. 13. 142. 5, 73. 91.

6, 27. 93. 100. 8, 4. 46. 9, 23. 10,

5. 76. II 1, 35. 2, 45. 54. 71. 129.

3, 20. 37. 41. 302. 4, 42. 59. 71. 90.

6, 51. 78. 7, 78. 115. 8, 2. 26. E I

1, 76. 2, 37. 9, 2. 11, 25. 14, 19.

15, 2. 16. 42. 16, 55. 65. 17, 2. 18,

69. 84. II 1, 166. 186. 206. A 348.

namque I 2, 119, 3, 36, 5, 39, 49, 101, 6, 19, 41, 57, 9, 29, II 4, 11, E I 17, 17.
 nanciscetur A 299, nantus E I 15, 38.
 naris I 4, 8, naribus I 3, 30, naris E I 5, 23, naribus E I 19, 45.
 narro I 6, 60, narra I 9, 52, narrat E I 7, 55, narres E I 13, 16, narraret A 184, narra II 7, 5, narrare E II 1, 139, narrantem II 2, 116, narrares E II 2, 117, narraret II 8, 92, narrabo A 464, narratur I 1, 70, E I 2, 6, narrari A 91, narrata II 5, 1.
 nascitur I 3, 68, nascentes II 4, 30, nascetur A 139, natus I 5, 53, 6, 8, 21, 29, 36, 10, 31, II 3, 8, 118, 7, 14, E I 17, 10, nata I 2, 72, natum I 6, 6, 45, 46, 58, II 2, 93, E I 20, 20, II 1, 244, 2, 2, A 82, 377, nate II 6, 5, nato II 8, 47, E I 5, 9, nati E I 2, 27, nata A 62, natis E II 1, 233, nata A 122.
 Nascia II 5, 57, 67, Nasicae II 5, 65, Nasidienus II 8, 75, Nasidieni II 8, 1, Nasidienne II 8, 84.
 naus II 2, 89, nasum II 7, 38, naso I 6, 5, II 8, 64, A 36.
 nasuta I 2, 93.
 nata natam II 3, 199.
 natale E II 2, 187, natalis II 2, 60, E II 2, 210.
 natis nate I 8, 47.
 nato natat II 7, 7, natantis II 8, 42.
 Natta I 6, 124.
 natu E I 7, 49.
 natura I 1, 75, 88, 2, 74, 111, 124, 3, 36, 113, 5, 102, 6, 66, 93, 10, 58, II 1, 51, 2, 37, 129, 3, 178, 4, 21, 45, 6, 76, 7, 48, 74, E I 18, 100, A 108, 353, naturae (gen.) I 1, 50, II 4, 7, E II 2, 188, naturae (dat.) E I 10, 12, naturam II 4, 61, E I 10, 24, 12, 10, naturā E II 1, 165, A 408.
 naturis A 157, naturas II 8, 93.
 nauigio E I 1, 92.
 nauigo nauiget II 3, 166, E I 16, 71, nauis E I 18, 87, nauis E II 1, 114, nauem I 1, 6, E I 11, 16, II 1, 114, naue E II 2, 200, naues (nom.) E II 1, 192, nauis II 3, 205, nauibus E I 11, 28, A 21.
 nauos E I 6, 20, * nauom (nauum) E I 18, 90, nauiter E I 1, 21.
 nauseat E I 1, 93.
 nauta I 5, 16, 19, nautae I 5, 22, nautae (nom.) I 1, 29, 5, 11, nautis (dat.) I 5, 11, (abl.) I 5, 4.

nautica II 3, 106.
 nē I 1, 14, 23, 40, 78, 94, 98, 120, 2, 4, 77, 87, 90, 102 (bis), 127, 133, 3, 73, 106, 119, 137, 4, 31, 110, 113, 6, 85, 102, 8, 13, 35, II 1, 5, 37, 57, 61, 80, 2, 16, 3, 31 (bis), 88, 123, 174, 175, 177 (bis), 179, 187, 220, 297, 4, 18, 49, 5, 16, 37, 46, 6, 24, 7, 51, 87, 8, 68, 69, E I 1, 6, 8, 13, 47, 3, 18, 5, 22, 23, 24, 6, 21, 32, 33 (bis), 107, 7, 82, 9, 8, 12, 25, 13, 4, 12, 16, 19, 16, 1, 19, 17, 37, 18, 58, 74, 76, 88, 19, 26, 46, II 1, 208, 239, 267, 2, 21, 215, A 152 (bis), 176, 185, 227, 245, 272, 339, 381, 406.
 ne (suffix.) I 1, 40, +108 (nemon), 2, 76, 109, 3, 20, 4, 64, 5, 65, 6, 38, 8, 2, 9, 41, 69 (uin), 72, 10, 21, 78, II 2, 32, 107, 3, 67, 97, 128 (tin), 152 (men), 166, 210, 251, 253, 295, 317, 4, 83 (ten), 5, 3, 18, 64, 76, 6, 73, 75, 7, 2, 34 (nemon), 61, 75, 88, 8, 67, E I 1, 63, 3, 3, 12, 6, 12, 10, 14, 11, 3 (†ue), 4, 12, 17, 14, 4, 15, 15, 16, 3, 27, 31, 17, 44, 18, 100, 19, 14, II 1, 41, 2, 65, 148, A 114, 115, 117, 237, 265, cf. necne, utrumne.
 nebulonis I 2, 12, nebulonem I 1, 104, nebulones E I 2, 28.
 nec I 1, 60, 2, 52, 80, 124, 127, 3, 113, 115, 128, 4, 47 (bis), 73, 5, 102, 6, 3, 85, 8, 21, 9, 31, 32 (bis), 49, 50, 10, 5, 32, II 1, 14, 44, 2, 2, 22, 68, 130 (bis), 3, 105 (bis), 133, 251, 262, 266, 4, 35, 37, 5, 80, 6, 7, 18 (bis), 72, 108, E I 1, 30, 72, 102 (bis), 2, 71 (bis), 5, 2, 7, 23, 35 (bis), 38, 42, 8, 4 (bis), 6, 10, 45, 11, 12, 15, 14, 24, 25, 36, 16, 12, 13, 46 (bis), 17, 10, 47 (bis), 58, 18, 39, 40, 70, 19, 2, 30, 31, II 1, 78, 248, 250, 258, 266, 2, 191, A 8 (bis), 41 (bis), 133, 134, 136, 146, 147, 191, 192, 236, 249, 286, 289, +339, 350, 371, 402, 410, +416, 450, 453 (bis), 470, necdum II 2, 44.
 necesse I 3, 111, II 2, 31, 6, 26, A 48.
 neclego uide negligo.
 necne I 4, 45, 63, 125, II 6, 72, E II 1, 79.
 neco necabit II 3, 293, necari II 7, 58.
 nectit E I 19, 31, nectat E II 2, 96.
 nedum A 62.
 nefarius A 186.

- negitat E I 16, 49.
 negligit E I 7, 64. neglectum E I 1, 26. neglecta E I 18, 85. neglectis † I 3, 37. neglectis I 3, 37. II 4, 82.
 nega negas I 6, 7. negat I 6, 90. 121. II 3, 269. E I 2, 11. 7, 63. 10, 4. neget E I 7, 63. 16, 36. A 122. negantem II 7, 94. E I 18, 92. negabat I 2, 46. negabit II 3, 162. negares A 439. negarit I 3, 95. 10, 57. negata E II 1, 181. negatum I 2, 112. negatas II 5, 67. negatis I 1, 75.
 negoti II 1, 80. negotia II 6, 33. E I 14, 17. negotia I 7, 4. II 3, 19. E I 6, 33. 7, 59. II 1, 1.
 nemo I 1, 1. 87. 108. (†nemon). 3, 68. 4, 22. 6, 2. 107. 9, 45. 10, 44. II 7, 34. (nemon). E I 1, 39. II 2, 13.
 nempe I 10, 1. II 3, 207. 7, 80. 107. E I 10, 22. 16, 31. 75. II 2, 156. 163.
 nemus nemoris II 6, 94. nemus E I 10, 7. II 1, 202. 2, 77.
 nenia E I 1, 63.
 nepos I 4, 49. nepoti I 8, 11. II 1, 53. E II 2, 193. nepotem II 1, 22.
 nepotum E I 15, 36. nepotes II 3, 225.
 Neptunus A 64. Neptunum E I 11, 10.
 nequam II 7, 109. nequior II 3, 94. 7, 40.
 nequaquam II 4, 48. E II 1, 20.
 neque I 1, 21. 38. 39. 59. 111. 2, 84. 121. 122. 123. 3, 138. 4, 40. 41. 70. 71. 133. 5, 41. 42. 6, 68. (bis). 87. 9, 31. 10, 17. 18. 38. 48. 73. II 1, 13. 31. 32. 55. (bis). 2, 21. 66. 129. 3, 112. 132. 164. 266. 5, 6. 6, 83. 94. 7, 51. (bis). 65. 72. 81. (ter). E I 1, 101. 7, 41. 11, 11. 17. 2, 18. 37. II 1, 245. 267. 264. 2, 195. 196. A 318.
 nequeo II 1, 7. A 87. nequit I 1, 107. 4, 85. nequeunt I 3, 77. II 4, 87. 7, 106. nequeas II 2, 59. nequire II 5, 78.
 nequicquam II 7, 27. nequiquam E I 3, 32.
 nequitiae E I 15, 33. nequitia II 3, 244.
 nequities II 2, 131.
 Nerio II 3, 69.
 Nerouis E I 8, 2. 9, 4. Neroni E II 2, 1.
 nerui A 26. neruis II 4, 53. E I 15, 6. neruis II 1, 2. 7, 82.
 nescio I 9, 2. 10. 67. II 3, 83. E II 2, 35. nescis I 1, 73. E II 2, 213.
 nescit E I 10, 27. 12, 10. A 379. 382. 390. nescire II 6, 73. A 88. 418. nesciet E I 10, 41. A 35.
 nescius II 3, 109.
 Nestor E I 2, 11.
 neu I 3, 106. (bis). 10, 9. II 5, 24. 37. 89. E I 11, 23. 16, 21. 18, 110. A 182. 194. 340.
 neuue II 5, 82. E I 16, 20. A 189.
 neutram II 2, 66.
 ni I 1, 44. 2, 95. 5, 59. 9, 37. 47. II 3, 85. 151. 153. 7, 118. 8, 60. E I 2, 34. † 16, 5. II 1, 133. 2, 64. A 382. (quidni).
 nidore II 2, 19. 7, 38.
 nidum E I 10, 6. nido II 2, 49. E I 20, 21.
 niger I 4, 85. nigrae I 4, 109. nigrum I 9, 73. nigro II 4, 74. E II 2, 60. A 37. nigra I 8, 23. nigris I 4, 91. II 2, 46. nigros I 7, 26. nigra I 5, 39. nigris I 6, 27. II 4, 22. A 37.
 nihil I 7, 2. 10, 52. II 1, 79. 3, 92. 116. 4, 16. 6, † 4. 8, 57. 8, 67. 94. E I † 2, 46. 15, 16. 16, 53. II 1, 42. 65. (bis). 2, 16. 71. 151. A 122. 237. 385. nil I 1, 40. 49. 62. 2, 28. 57. 77. 94. 101. 3, 9. 17. 18. 4, 13. 5, 20. 44. 61. 6, 89. 9, 14. 15. 16. 19. 50. 59. 10, 19. 53. II 1, 64. 2, 29. 3, 4. 6. 42. 103. 138. 188. 4, 26. 5, 69. 6, 4. 53. 7, 102. 111. 8, 36. E I 1, 61. 88. 6, 1. 66. 68. 8, 8. (bis). 12, 5. 15. 23. 15, 33. 41. (bis). 18, 59. II 1, 17. (bis). 31. 83. 206. 264. A 140. 285. 304. 306.
 nihilum II 3, 54. 210. 8, 41. nihilo I 1, 48. II 3, 52. 56. 270. E II 2, 153. nilo I 5, 67.
 nimirum II 2, 106. 3, 120. E I 9, 1. 14, 11. 15, 42. II 2, 141.
 nimis II 1, 1. E I 5, 29. 7, 91. II 1, 66. 2, 122. A 205.
 ninium II 5, 88. E I 5, 13. 7, 48. A 23. 246. 261. 271.
 nimius nimio E I 10, 39. II 1, 198.
 nisi I 2, 28. 30. 3, 85. 87. 134. 4, 47. 73. 5, 79. 7, 14. II 1, 18. 62. 78. 2, 15. 58. 3, 285. 4, 26. 87. 5, 8. 6, 5. 8, 34. E I 1, 108. 2, 5. 64. 62. 5, 27. 12. 23. 16, 40. 19, 7. II 1, 21. 49. 83. 115. 2, 100. A 191. 476.
 nitco nitet II 5, 12. E I 10, 12. nitent A 351. nitentia II 2, 4. nitentia E I 6, 25. nitutia II 2, 128.

nitescere A 150.
 nitidus II 1, 64. nitidum E I 4, 15.
 nitidam II 3, 214. nitido F I 7, 83.
 nitidi E I 14, 32. nitidis E I 15, 46.
 nitore nitere F I 13, 18. niti A 280.
 nuallem II 6, 25. nuali E I 3, 3.
 nualibus E I 11, 18.
 niueos I 2, 80.
 nix nine I 2, 108. II 3, 234. 5, 41.
 niues (acc.) E I 7, 10.
 no nabis I 4, 120.
 nobile II 3, 243. nobile A 137. no-
 bilium E I 19, 32. nobilibus (abl.)
 A 259.
 nocet E I 2, 55. noceat II 1, 44.
 noceant II 2, 72. nocentis I 8, 22.
 nocere E I 18, 31. nocendi A 284.
 nocebit E I 1, 26. nocuere II 8,
 41. E I 8, 11. nocuisset E II 2, 42.
 noctu E II 2, 27.
 nocturnus I 3, 117. nocturnam I 5,
 85. nocturnā II 4, 52. A 269. no-
 cturno F I 19, 11. nocturni II 6,
 100. nocturnos E I 18, 93. II 2, 79,
 209.
 nodosi II 3, 70. nodosā E I 1, 31.
 nodus A 191. nodo E I 1, 90.
 nolim I 2, 35. nolis I 4, 140. F I 1,
 31. nolit I 2, 5. 10. 106. A 463.
 nolint I 1, 19. 2. 28. noli E I 16,
 69. 18. 28. nolito A 427. nollem I
 6, 97. 99. nollet E I 17, 14. II 1,
 153. noles E I 2, 34. 7, 25. noluit
 I 6, 72.
 nomen E I 17, 41. A 400. nominis
 I 4, 44. nomen I 2, 126. 3, 42. II
 1, 66. 3, 47. 4, 10. E I 6, 15. 7,
 93. 16, 12. II 1, 16. A 59. 253. 209.
 nomine I 1, 69. 2, 65. 9, 3. II 2,
 133. E I 7, 55. 16, 31. nomina I 2,
 16. 3, 104. E I 6, 50. A 58. 231.
 nominibus E II 1, 105.
 Nomentanus I 1, 102. II 8, 23. 25.
 60. Nomentano I 8, 11. Nomenta-
 num II 1, 22. 3, 175. 224.
 nomisma E II 1, 234.
 non I 1, 35. 37. 46. 54. 84. 87. 95.
 97. 103. 121. 2, 17. 20. 22. 34. 38.
 49. 60. 75. 119. 3, 5. 33. 44. 62.
 77. 121. 126. 4, 35. 54. 60. 70. 74.
 82. 84. 114. 136. 5, 33. 80. 87. 91.
 101. 6, 1. 14. 21. 22. 24. 49. 52. 58
 (bis). 64. 84. 90. 91. 119. 124. 127.
 7, 14. 19. 31. 8, 17. 44. 9, 17. 19.
 22. 23. 44. 48. 57. 10, 3. 7. 34. 51.
 55. 76. II 1, 6. 19. 45. 2, 4. 19. 62.
 65. 89. 102. 105. 113. 116. 120. 3,
 1. 36. 60. 69. 106. 135. 139. 158.

159. 161. 164. 189. 204. 207. 259.
 260. 261. 264. 265. 267. 301. 319.
 320. 323. 4, 1. 29. 31. 36. 43. 66.
 91. 93. 94. 5, 4. 59. 91. 6, 1. 32.
 59. 71. 108. 7, 21. 25. 26. 36. 56.
 64. 72. 78. 92. 93. 112. 8, 4. 48.
 49. 56. 82. 87. 92. F I 1, 4 (bis).
 19. 28. 29. 32. 39. 48. 66. 71. 82.
 2, 3. 35. 47 (bis). 49. 58. 59. 3, 10.
 21. 22. 4, 6. 11. 14. 5, 12. 16. 13.
 20. 21. 23. 6, 29. 45. 62. 7, 14. 17.
 41. 44. 52. 61. 68 (bis). 78. 10, 26.
 29. 38 (bis). 42. 46. 50. 11, 26. 27.
 30. 12, 2. 4. 14. 13. 18. 27. 36. 37.
 38. 15, 11. 28. 29. 39. 16, 47. 48.
 56. 65. 66. 17, 27. 29. 31. 35. 36.
 37. 61. 18, 16. 17. 26. 53. 72. 78.
 19. 10. 22. 25. 32. 37. 39. 20, 5. 6.
 9. 14. II 1, 9. 30. 53. 69. 76. 88.
 101. 115. 120. 122. 174. 224. 231.
 2, 13. 25. 48. 52. 58. 63. 131. 139.
 143. 150. 179. 182. 192. 201. 202.
 205. A 12 (bis). 19. 36. 50. 89. 99.
 123. 132. 143. 149. 182. 195. 202.
 219. 234. 254. 257. 263. 268. 281.
 290. 292. 294. 297. 298. 303. 308.
 311. 361. 364. 373 (ter). 390. 418.
 † 450. 460. 476.
 nondum A 205.
 nonne I 2, 111. II 5, 42.
 nonus nona II 7, 118. nonum (acc.
 masc.) A 388. nonam E I 7, 71.
 nono (masc.) I 6, 61.
 norma A 72.
 nos I 3, 43. 56. 4, 41. 5, 5. II 8, 27.
 34. 57. 93. E I 2, 27. 8, 17. 17, 5.
 A 63. nostri E I 3, 12. 13. 4. no-
 strum II 1, 29. 7, 47. nobis I 1,
 52. 3, 22. 4, 15. E I 2, 18. 3, 29.
 15. 25. II 1, 91. 219. nos I 5, 50.
 79. 6, 18. 44. 9, 7. II 2, 130. 6, 72.
 75. 8, 61. E I 11, 28. 15, 25. II 1,
 89. 227. A 108. nosmet I 3, 67. 10,
 56. nobis I 3, 57. E II 2, 55.
 noscere II 7, 89. A 425. noui I 9,
 22. 39. II 2, 113. 3, 26. 5, 34. E I
 18, 1. nouisti E I 6, 67. 10, 14.
 nostri I 3, 126. 6, 15. II 3, 18. E I
 2, 23. nouit E I 9, 6. noram II 3,
 25. noris I 9, 7. nosse II 8, 19. nos-
 set I 9, 62.
 noster II 6, 48. nostrum E I 14, 31.
 nostrum I 10, 68. E II 1, 62. no-
 stra I 10, 90. nostri A 285. nostra
 E II 1, 201. A 63. nostrorum E I
 4, 1. nostris E II 1, 19. nostros E
 II 1, 225. nostras A 388. nostra E
 II 1, 89 (bis). nostris I 1, 53.

- nōta I 10, 24. notam E II 1, 235.
 notā A 59.
 nōto notat E I 17, 15. notante I 6, 14. notabit A 449. notabant I 4, 5. notarent I 3, 103. notando I 4, 106. notandi A 156. notari I 3, 24. notatus II 7, 8. notati II 3, 246.
 notus I 2, 31, 9, 3. nota E I 11, 1. noto II 8, 28. A 346. notum I 9, 17. E I 6, 25, 7, 56, 18, 80. notum I 7, 3. A 47. noto A 240. noti I 1, 85. E I 10, 5. notos I 5, 77. notas A 149. nota E I 15, 10, 17, 55. II 1, 11. notis E II 1, 130.
 nouem E II 2, 92.
 nouitas E II 1, 90. nouitate A 223.
 Nouus I 6, 40. Nouium I 3, 21.
 Nouiorum I 6, 121.
 nouis *II 2, 128, 3, 28. nouo I 6, 20. nouam A 126. *nouom A 48.
 nouū II 6, 36. noua A 52. nouis II 4, 2. nouos II 2, 126. E II 1, 38. noua II 4, 47. E I 18, 33. II 2, 110. A 57. nouis I 8, 7.
 nox I 5, 9. II 6, 101. E I 1, 20.
 noctem I 4, 52, 5, 2. 83, 10, 33. II 1, 2, 7, 109. E I 5, 11, 16, 62. II 2, 169. nocte II 5, 238. E I 2, 32, 7, 88. [18, 91.] noctes (acc.) I 1, 76, 3, 17. (uocat.) II 6, 65.
 nubem E I 16, 62, 18, 94. nubes (acc.) A 230.
 nubo nubet II 5, 64. nuptarum I 4, 27.
 nudat E I 18, 21. nudet II 5, 47.
 nudare II 8, 74. nudauit A 221.
 nudata E I 3, 20.
 nudus II 3, 184 (bis). 291, 5, 6. nuda II 7, 48. nudam I 2, 102. nudo I 2, 132. E I 19, 12. uadis (abl. masc.) I 8, 24. II 5, 86.
 nugae A 322, 451. nugarum I 9, 2. nugis E I 19, 42. nugas II 6, 43.
 nugis II 3, 244. E I 18, 16. II 2, 141. A 451.
 nugaris E I 18, 60. nugari II 1, 73. E II 1, 23.
 nullus II 2, 90. E I 1, 83. nulla I 4, 71, 6, 54, 9, 70. E I 17, 57. II 2, 12, 22, 146. nullius E I 1, 14, 17, 22. A 320, 324. nulli II 2, 134, 5, 5. E II 2, 148, 175. nulli I 3, 59. II 4, 46. nullam I 2, 30, 61. nullum A 413. nullo I 1, 88, 8, 20. nulla E I 1, 61, 6, 4. nulla E I 1, 75. nullos II 8, 79. E II 1, 111. nulla I 3, 20. nullis I 6, 10.
 num I 2, 114, 115, 116, 3, 35, 4, 77, 78, 6, 36, 10, 57 (bis). II 1, 65, 2, 27, 28, 3, 317, 318, 5, 58, 8, 81. E I 18, 98, 99. cf. numquid.
 Numa E I 6, 27. Numae E II 1, 86.
 †numen (uomen) E II 1, 16. numina (acc.) E II 1, 134.
 numerabilis A 206.
 numeras E II 2, 410. numerat E II 1, 61. numerare II 3, 173. numeretur I 3, 53. numerandum II 3, 150. numerato E II 2, 166.
 numerus II 1, 25. E I 2, 27. II 1, 158. numerum E I 14, 41, 18, 59. numero I 4, 40, 6, 62. II 6, 42. E II 1, 183. A 74. numeris A 211.
 numeros E I 19, 24. II 2, 144, A 270. numeris I 4, 7. E II 1, 261.
 Numici (uocat.) E I 6, 1.
 nummatum E I 6, 38.
 nummis I 1, 73. nummum E II 1, 175. nummo II 5, 109. nummi I 2, 133. nummorum II 3, 149. E II 2, 5, 165. A 384. nummum (gen.) E II 2, 33. nummos I 1, 67, 96, 2, 43, 3, 88. II 3, 109. E I 1, 54, 18, 35. II 1, 195, 2, 16, 162. nummis I 2, 9, [13.] II 3, 184. A 421.
 †numqui I 4, 52.
 numquid I 2, 62, 4, 52, 136, 9, 6. II 6, 53. cf. num.
 nunc I 2, 23, 3, 19, 4, 56, 64, 5, 51, 6, 45, 47, 87, 104, 8, 14, 9, 5, 16, 28. II 2, 51, 70, 114, 133, 135 (bis). 3, 46, 224, 232, 262, 321, 4, 6, 5, 101, 6, 9, 61. E I 1, 10, 16, 18, 2, 67, 68, 4, 2, 6, 12, 7, 71, 14, 15, 31, 18, 57, 107. II 1, 95 (bis). 98 (bis). 127, 2, 78 (bis). 76, 118, 125 (bis). 173 (quater). A 19, 43 (bis). 71, 202, 416.
 nunquam I 3, 2, 3, 127, 5, 79. II 3, 66, 76, 167, 5, 83, 8, 3, 66. numquam E I 19, 7. A 300, 437.
 nuper II 2, 133. E I 1, 98. II 1, 77, 2, 166. A 52, 228.
 nusquam II 5, 102, 7, 29, 32. E I 17, 39.
 nutaus I 9, 61.
 nutricula E I 4, 8.
 nutritur E I 10, 22. nutriti E II 2, 41. nutritus II 4, 40. E I 20, 5. A 118.
 nutrix A 116. nutrice E II 1, 99.
 uutum E I 18, 11. nutus E II 2, 6.
 nux II 2, 122. nucis A 249. nuece II 5, 36. E II 1, 31. nuces (acc.) II 3, 171.

O.

- o I 1, 4, 2, 22 (*bis*). 5, 43, 58, 9, 11, 10, 21. II 1, 42, 60, 2, 107, 128, 3, 31, 265, 326, 5, 5, 59, 6, 8, 10, 51, 60, 63, 65, 7, 70. E I 1, 53, 19, 19, A 291, 301, 366.
- ob I 3, 91, 4, 23, 26, 7, 14. II 3, 17, 212. E I 1, 104, 5, 13, 9, 12, 16, 64. II 2, 32. A 220, 393.
- obdit I 3, 59.
- obdura II 5, 39.
- obeco obisset II 8, 59. obeundus I 6, 120.
- oberrat A 356.
- obeso E I 15, 40.
- obice E I 16, 62. obiciebat I 4, 123.
- obiciet I 6, 69, 107. obicierit I 1, 2. obiectos A 473.
- oblectat A 321.
- oblincare I 2, 62.
- oblino oblitus E II 1, 201. oplinat E I 19, 30.
- oblique E I 14, 37.
- obliuiscendus E I 11, 9. oblitus I 10, 27. E I 11, 2. oblitum II 4, 86.
- obliti E I 6, 62.
- oblitum obliuia II 6, 62.
- obnoxia II 7, 8.
- obprobrio I 6, 84. obprobria I 4, 128. E I 9, 10, 15, 30. II 1, 116.
- obprobria II 1, 85. E I 16, 38.
- obrepere A 360.
- obruitur E I 16, 68.
- obscenum (opescenum) I 2, 26. obsceno I 8, 5. obscenis E II 1, 127.
- obscurante II 7, 55. obscurata E II 2, 115.
- obscurus A 26. obscuro E I 18, 95.
- obscurum E I 12, 18. A 363. obscuro E I 14, 38. obscuras A 229.
- obscura II 5, 58.
- obsecro E I 7, 95. obsecret II 3, 264.
- obsequium II 5, 47, 7, 104. obsequium E I 18, 10. obsequio II 5, 93.
- obsonia I 2, 9. II 2, 41, 7, 106. (*ubique uar. opsonia*.)
- obstipo II 5, 92.
- obsto opstat I 1, 113, 2, 101. obstat II 6, 30. obstatet I 1, 40. opstatet E II 2, 71. obstare II 3, 55. opstantia (*acc.*) II 4, 28. obstantia (*acc.*) E I 14, 9.
- obsum obsit II 6, 27.
- obteator E I 7, 95.
- obuius I 9, 74. II 6, 51.
- obuoluas II 7, 42.
- occido occidis II 3, 133. occidit II 3, 211. A 475. occidere II 3, 138. E I 16, 69. occidenti A 467. occidi E I 16, 48. occidistis E II 2, 138.
- occisa II 3, 134.
- occo occat E II 2, 161.
- occulo occultum E I 7, 74. occultam E I 16, 22. occulto E I 1, 80.
- occupo I 9, 6. occupat E I 7, 66, 18, 95. occupet II 2, 95. E I 6, 32, 20, 18. A 417.
- occurrit I 9, 61. occurrunt I 5, 41.
- occurram I 4, 136, 9, 59. occurri E I 1, 95.
- ocius I 9, 9. II 7, 34, 117. E I 14, 23.
- ocreatus II 3, 234.
- Octauus I 10, 82.
- octauus II 3, 296. octauo II 6, 40.
- octanam E I 7, 47.
- octo E II 2, 5.
- octoginta (unde octoginta) II 3, 118.
- octonos (toctonis) I 6, 75.
- octussibus II 3, 156.
- oculum E I 2, 38. oculo I 2, 103. II 5, 55. E I 1, 28, 14, 37. oculi E I 6, 19. oculis I 5, 30. A 181. ocula I 9, 65. II 5, 35. E I 13, 17. II 1, 188. oculis I 2, 91, 3, 26. II 3, 285. E I 6, 14, 19, 34. A 37, 184, 430.
- odi A 188. odiati I 3, 86. E I 20, 3. odit II 1, 23. E I 1, 72, 7, 20, 14, 20, 18, 25, 26. II 1, 89. oderunt I 1, 85. E I 16, 52, 18, 89, 22. odere I 4, 33. odisse II 2, 36.
- odio E I 14, 11. II 1, 101. odium E I 13, 4. odio I 7, 6. E I 2, 61, 11, 6, 14, 38, 20, 2.
- odor II 4, 53. odorem II 2, 59. E I 2, 69. odores E II 1, 269.
- odoratum II 7, 55.
- oenophorum I 6, 109.
- Ofellus II 2, 2. Ofelli II 2, 133.
- Ofellum II 2, 112. Ofello II 2, 53.
- offendant A 376. offendam A 451.
- offendat I 3, 73. II 2, 65. offendere II 8, 13. offenderet A 290.
- offendet II 1, 78, 5, 90. offenduntur A 248. offendat E I 8, 2. offendat A 352. offensus E I 7, 88. offensi II 1, 67.
- offer E I 1, 63. offer E I 2, 68.
- optulit I 6, 54. optulerim I 3, 64.
- officio officit I 2, 61, 9, 50. officient I 2, 97.
- officiosus II 5, 48. officiosa E I 7, 8.
- officium A 314. officio II 6, 24. officium E I 17, 21, 18, 35. II 1, 264.

- A 123, 306. officii E II 2, 21. officii II 6, 109. E I 7, 47. II 2, 68.
 ohe I 5, 12. II 5, 96.
 oleam E I 8, 5. II 1, 131. oleis II 2, 46. oleas II 2, 67.
 olet I 2, 27. 4, 92. E I 10, 19. olenti (abl.) I 2, 30. oluerunt E I 19, 5.
 oleum (acc.) II 3, 321. 7, 34. olei II 2, 69. oleo II 3, 125. 5, 86. 8, 45.
 olidae F I 5, 29.
 olim I 1, 25. 3, 35. 46. 4, 67. 137. 5, 92. 6, 4. 47. 51. 85. 8, 1. II 1, 30. 2, 73. 3, 20. 60. 253. 5, 27. 6, 79. E I 1, 73. 3, 18. 6, 57. 10, 42. II 2, 166. 197. A 136. 386.
 olinae II 4, 69. E I 16, 2.
 oliuo I 6, 123. II 4, 50. 64.
 olla ollis II 4, 71.
 Olympia E I 1, 50.
 omasi E I 15, 34. omaso II 5, 40.
 omittas II 5, 26. E I 6, 48. A 44.
 omittite E I 18, 79. omisit E I 1, 98. omisis (abl. fem.) E I 5, 30. 6, 30.
 omnino II 1, 6. 8, 94.
 omnis (masc.) I 4, 6. II 2, 8. 76. E I 1, 11. 7, 7. 17, 23. II 2, 77. (fem.) II 1, 32. 2, 44. 3, 18. 94. E I 16, 18. 44. II 1, 188. omne I 2, 2. II 3, 229. 4, 31. E I 16, 57 (bis). II 1, 54. A 337. omnis (gen. neut.) I 2, 132. omnem (masc.) E I 4, 13. A 108. (fem.) II 3, 83. 7, 67. omne I 1, 29. 10, 69. II 3, 217. 6, 30. 109. E I 2, 43. 5, 2. 15. 38. A 343.
 omni (masc.) I 7, 22. (fem.) I 2, 38. II 8, 67. (neutr.) I 3, 130. 6, 83. A 384. omnes I 1, 84. 2, 46. 4, 33. 6, 46. 7, 10. II 3, 32. 47. 6, 49. 54. 8, 69. E II 2, 58. omnia E I 1, 76. omnibus I 3, 1. 7, 3. omnis (masc.) I 4, 36. 5, 76. 6, 37. 81. 9, 28. 48. II 3, 81. A 265. (fem.) I 3, 68. E I 6, 44. omnia I 1, 86. 2, 9. 115. 3, 13. 9, 5. II 3, 309. 4, 61. 8, 64. omnibus (masc.) II 8, 10. E I 7, 21. (neutr.) E II 2, 68.
 onerantibus I 10, 10. onerata E I 18, 46.
 oneris E II 1, 170. onus I 6, 99. 9, 21. II 3, 102. E I 5, 18. 13, 12. 17, 39. onere I 6, 106.
 onustus E I 7, 18. onustum II 2, 77. onusto I 1, 47.
 opacā E I 16, 5.
 opella E I 7, 8.
 opera II 7, 118. operae I 2, 37. II 4, 63. E II 1, 229. A 261. operae II 5, 89. operam I 1, 90. A 443. opera E I 13, 5.
 operata E I 2, 29.
 opertum E I 16, 51. opertiā E II 1, 268. operto II 3, 37. opertos I 2, 86. operta (acc.) E I 5, 16.
 opifex I 3, 133.
 Opimius II 3, 142.
 opimum E II 1, 181. opimis II 7, 103. E I 2, 57.
 opinor I 3, 53. 7, 2. E I 16, 78. II 2, 17.
 opinat E I 19, 30.
 opis I 2, 74. E I 9, 9. opem I 10, 6. E II 1, 124. A 411. 401. opes E I 18, 29. A 307. opes II 6, 79. E I 3, 16. 10, 36. 18, 112. II 2, 121. A 167. opibus II 2, 113. E II 2, 136.
 oportet I 6, 17. II 6, 52. E I 2, 49. 10, 12.
 oppedere I 9, 70.
 opperior E I 2, 71.
 Oppidina II 3, 168.
 oppidulo I 5, 87.
 oppidum oppida (acc.) I 3, 105. E II 1, 8. A 399.
 oppono I 9, 77. opponite II 2, 136. oppositis II 5, 95.
 opprimeret I 1, 99. oppresserit II 4, 17. oppressus II 3, 145. oppressā II 1, 66.
 opstringam II 3, 180.
 opticit A 284.
 optimus I 3, 68. 6, 51. 10, 82. optumus I 3, 130. 132. 4, 105. 5, 27. optima II 4, 20. optimum (nom.) II 1, 7. optime (uocat.) II 1, 12. E I 16, 1. optima (nom.) E II 1, 29. (acc.) I 2, 90.
 optino E II 2, 101.
 opto E II 1, 266. optas I 3, 126. II 7, 28. E I 1, 47. 14, 15. optat E I 14, 43. optet II 3, 259. E I 2, 46. optarem I 1, 79. optaret I 6, 96. optatam A 112.
 opturem E II 2, 105.
 opulentet E I 16, 2.
 opus E I 18, 49. A 65. operis I 3, 132. II 1, 63. A 34. 135. operi A 360. opus (acc.) II 1, 2. 3, 252. E I 1, 21. 3, 28. 6, 48. 14, 29. II 1, 249. (uoc.) E II 2, 92. operum I 7, 35. II 2, 119. 6, 21. E I 3, 6. II 1, 142. A 86. 406.
 opus (est) I 1, 54. 59. 5, 64. 9, 16. 27. 10, 9. 11. II 1, 8. 6, 116. 7, 116.
 opuscula E I 4, 3. 19, 35.

orae (*geu.*) E I 15, 16. oris (*abl.*) E I 3, 1.

Orbilium E II 1, 71.

orbis orbem E I 12, 18. II 1, 254.

A 132. orbe E I 1, 83.

Orbium Orbi E II 2, 160.

orea II 4, 66.

Orcus E II 2, 178. Orco II 5, 49.

orditur A 147.

ordo A 41. ordinis A 42. ordine I

4, 58. II 3, 81. E I 1, 99, 19, 29.

Orestes II 3, 133, 137. A 124.

orichalco A 202.

Originis I 2, 55.

oritur I 5, 39. II 6, 71. oriuntur II

4, 33. orientia E II 1, 130. oritur-

um E II 1, 17. ortus E I 6, 22.

ortum E II 1, 17. orto E II 1, 112.

orti I 5, 55, 6, 73. ortos I 6, 10.

ornamenta A 448.

ornes E I 19, 26. II 1, 2. ornabat

II 2, 122. ornatur E II 2, 32.

oro I 7, 34. II 4, 5, 6, 4, 13. oret

A 200. orare E I 18, 111. orabat

II 3, 284, 6, 35. orabant II 6, 37.

orabit II 5, 67. E I 12, 23. oratus

II 3, 176. E I 13, 18.

Orpheus A 392.

ortu E II 2, 135.

oryzae II 3, 155.

os I 4, 43. oris I 5, 61. os I 8, 22.

E II 1, 126. ore I 1, 34. II 6, 85.

E I 6, 8, 10, 38, 15, 13, 19, 32. A

24, 323. ora I 5, 24. II 1, 64. E I

3, 9. II 1, 136. A 277.

os ossa I 8, 22. II 7, 57. ossibus I

8, 16.

Oscus Osci I 5, 54.

Osirim E I 17, 60.

ostendis A 188. ostendit I 2, 84.

ostendat E I 5, 24. ostendere E I

17, 33. A 310. ostendi E I 19, 24.

ostendi I 2, 105. E I 20, 4.

ostentare I 5, 78.

ostia (*acc.*) I 1, 10. II 2, 33.

ostrea II 2, 21, 4, 33.

ostro E I 10, 26. A 228.

otior I 6, 128.

otium oti I 4, 138. otia (*acc.*) I 1,

31. II 7, 112. E I 7, 36. A 129.

oues E I 7, 86. ouium II 3, 197.

ovo onans II 3, 146.

ouum ouo I 3, 6. II 1, 26, 4, 56. A

147. ouis II 2, 45, 4, 12. oua E II

2, 163.

P.

pacare A 197. pacanerit († placauerit) II 8, 5. pacantur E I 2, 45.

paetum pacto I 4, 56, 99, 7, 2, 8,

40, 113, 148, 4, 8, 7, 22. E I 6,

10, 8, 13, 16, 56, 17, 2. II 1, 171.

Pacuius E II 1, 66.

paene I 2, 101, 5, 72. E I 10, 3. II

1, 54, 81. A 245.

paeniteat I 2, 77, 6, 89.

paennia E I 11, 18.

paetum I 3, 45.

pagus E I 18, 105. pagos E I 1, 49.

palam I 2, 85. A 186.

Palatinus E I 3, 17.

palato (*dat.*) II 4, 18. palatum (*acc.*)

II 2, 24, 4, 46, 8, 38. palato II 3,

274. E II 2, 62.

palea II 6, 88.

palla I 2, 92. pallae A 278. palla I

8, 23.

palleo pallet II 3, 78. E I 7, 7. pal-

lerem E I 19, 18.

pallescere E I 61. pallescet A 429.

pallidus II 2, 76. † pallida I 2, 129.

pallor I 8, 25. II 8, 35.

palma E II 1, 181. palmae E I 1,

61. palmā II 4, 83.

palmetis E II 2, 184.

palor palantis II 3, 49.

palpere II 1, 20.

palumbes (*acc.*) II 8, 91.

palus I 8, 5.

palus A 65.

palustres I 5, 14. palustris E I 5, 4.

pandat II 2, 26. passo I 8, 24.

pango A 416. panges E I 18, 40.

panis I 1, 74, 5, 89. II 2, 17, 8, 68.

panis I 1, 47. pane E I 10, 11. II

1, 123.

pannus A 16. pannum E I 17, 32.

panno E I 17, 25.

panthera E II 1, 195.

Pantilius I 10, 78.

Pantolabo I 8, 11. Pantolabum II

1, 22.

papaner A 375.

par (*subst.*) I 7, 19. II 3, 243. paria

II 3, 86.

par II 3, 320, 6, 44, 8, 66. E I 5,

25, 15, 25. pari E I 5, 26. par II

3, 248. pares (*acc.*) I 3, 121. paria

I 3, 96. paribus A 159. pariter E

I 10, 5, 18, 48. II 2, 22. A 344.

parabilem I 2, 119.

parasitae (*nom.*) I 2, 98.

- parasitus* parasitis E II 1, 173.
parcit II 2, 58. *parcas* II 3, 326.
parcere I 1, 71, 4, 127. E I 11, 30.
parcentis I 10, 13. *parcet* I 4, 35.
 E I 7, 11.
parcus II 2, 62, 3, 114. E I 5, 13.
 II 2, 194. *parca* II 5, 79. *parco*
 (dat. masc.) I 3, 46. *parcō* I 4, 102.
 A 53. *parcius* I 3, 49. II 2, 127. E
 I 7, 38.
parens A 313. *parentis* I 2, 7. *pare-*
rente I 6, 7. II 3, 134. *parentis* I
 6, 91, 95.
paret II 7, 79. E I 2, 62. *parent* II
 3, 96. *parere* E II 1, 84. *parcus* II
 7, 111. *parentem* I 1, 91. E I 20,
 15. *pareret* I 6, 48. *parebit* II 2, 52.
paries II 3, 8. E I 18, 84.
pario partum II 2, 19. *parto* I 1, 24.
Paris E I 2, 10. *Paridis* E I 2, 6.
Parus *Parus* E I 19, 23.
Parmensis (gen.) E I 4, 3.
paro *paras* I 3, 13. E I 3, 24. *pa-*
rat E I 2, 21. *paret* I 1, 82. II 3,
 215, 271. E I 18, 100. *parare* E II
 2, 196. *parabat* I 5, 10. *parabo* E
 I 18, 112. *parasti* II 3, 15. E II 2,
 147. *parasset* I 4, 108. *pararia* II
 3, 129. *parentur* A 307. *paratus* E
 I 7, 22. *paratum* II 3, 98. *parati*
 E II 1, 184. *paratis* II 3, 167.
parochi (gen.) II 8, 36. *parochi*
 (nom.) I 5, 46.
pars I 1, 61, 6, 90. II 1, 3, 3, 82,
 121, 7, 6, 7. E I 1, 77, 6, 35. A
 24, 297. *partis* II 5, 100. *partem*
 II 2, 66. E I 1, 35, 6, 44. *parto*
 I 2, 38, 3, 92, 9, 35. II 5, 108.
partes (nom.) A 177, 319. *partis* E
 I 18, 14. II 1, 171. A 123, 326.
partibus I 1, 18. II 3, 51.
Parthi II 1, 15. *Parthorum* E I 18,
 56. *Parthis* II 5, 62. E II 1, 256.
Parthis E II 1, 112.
particulam II 2, 79.
partitur E I 18, 61. *partita* II 5, 82.
parturient A 159.
partus partum II 8, 44.
parum II 6, 45. E II 2, 111. A 353,
 448.
paruola I 1, 33. E I 18, 29. **par-*
uola (acc.) E I 15, 42.
paruos I 3, 45. *II 2, 112. A 296.
paruum E I 3, 21. *II 1, 179. *parui*
 I 2, 10. *paruo* II 6, 95. E II 1, 70.
paruum E *I 7, 44. *I 2, 15. II 1,
 257. *paruo* I 1, 52. *parua* E II 2,
 200. *paruo* II 2, 1, 110, 3, 158, 7,
 106. E I 10, 41, 17, 40, 18, 75. II
 1, 139. *parui* E I 3, 28. *parua* E I 7,
 11. *paruis* E I 7, 17. *paruas* I 6,
 86. *parua* I 3, 122. *paruis* E I 7,
 58, 17, 40. II 1, 125, 2, 179.
pascō II 6, 67. *pascit* E II 2, 160.
pascat E I 15, 14, 16, 2, 70. *pascere*
 II 3, 35. E I 17, 47. *pascēs* E I
 16, 48, 20, 12. *pascet* E I 18, 35.
pauit II 7, 18. *pascitur* E I 3, 36.
pasci E I 17, 50. *pascendi* I 6, 101.
pasta E I 7, 30. *pastum* I 5, 18.
passeris (*piscis*) II 8, 29.
passim II 3, 48. E II 1, 117.
pastillos I 2, 27, 4, 92.
pastorem I 5, 63.
patella E I 5, 2.
pateo *patet* I II 2, 30. *patent* II 1,
 33. *patentem* E II 2, 135. *patuit*
 II 4, 46, 8, 29.
pater I 2, 20, 3, 43, 45, 126, 4, 48,
 53, 56, 105, 6, 41, 71, 131. II 3, 58,
 178, 6, 88, 8, 7. E I 7, 7, 37, 19,
 7. II 1, 5. A 248. *patriis* I 2, 62, 3,
 5, 6, 89, 10, 27. E II 1, 172. A 388.
pater (uocat.) II 1, 12, 42, 6, 20. E I
 6, 54, 16, 59. A 21. *patre* I 2, 72, 5,
 53, 6, 6, 21, 29, 36, 45, 46, 58, 64.
 E I 7, 54, 20, 20. A 24. *patres* E
 II 1, 81, 169. *patrum* E I 16, 41.
patres E I 14, 3. *patribus* I 2, 17.
pateri I 6, 118.
paternus I 6, 3. *paterni* E II 2, 50.
paternum (acc. neutr.) E I 13, 8,
 16, 37. *paternā* A 366. *paterno* E
 I 18, 60. *paterna* (acc.) A 256. *pat-*
ernis II 3, 184. E I 15, 26.
patientia E I 17, 25.
patinam I 3, 80. II 8, 55, 72. *patinā*
 II 8, 43. *patinae* II 2, 95. *patinas*
 E I 15, 34.
patior *pateris* E I 16, 30. *patiuntur*
 E I 18, 29. *patiar* I 3, 141. E I 5,
 15. *pati* E I 15, 17, 16, 74. *patiens*
 I 1, 38. II 5, 43. A 257. *patientis*
 E I 7, 49. *patientem* II 6, 91. E I
 1, 40. *patienter* E I 17, 13. A 271.
patriae (gen.) I 10, 27. (dat.) II 2,
 106. E I 3, 22. A 312. *patriā* E I
 6, 64.
patrimoni II 3, 90, 226.
patrium (masc.) I 2, 56. A 57. *patri-*
um I 4, 110. *patrio* (neutr.) II 3,
 126. *patriis* (dat. neutr.) I 10, 29.
patrios II 5, 4. A 471.
patrone E I 7, 22. *patrone* E I 7, 54.
patruus I 6, 131. II 3, 88. *patruum*
 II 2, 27.

- patulum (*masc.*) A 132. patulae (*nom.*) E I 18, 70. patulas E II 2, 105.
 patulis II 4, 34.
 paucio A 203. paucorum I 9, 44.
 paucis II 3, 120. E I 20, 4. pauca I 4, 38, 6, 56, 61. II 7, 2. A 55.
 paucis I 3, 16, 5, 51, 6, 65, 10, 74. A 351.
 paucas II 7, 69.
 pauidi II 6, 113.
 paulatim E II 1, 46, 2, 161.
 paulum I 3, 84, 9, 38. II 5, 103, 6, 3. E I 15, 34. A 233, 378. paulo I 2, 120, 3, 29, 50, 9, 71. II 3, 265. E I 6, 43, 17, 11, 18, 83. II 1, 74, 2, 43. A 255.
 Paulus I 6, 41.
 paunonem I 2, 116. paune II 2, 23.
 paupor E I 6, 10, 18, 20. paupore II 7, 57.
 pauper I 6, 71. II 3, 142, 5, 20. E I 1, 21, 12, 4. II 2, 12. A 96. paupere II 6, 80. E I 10, 32. A 423.
 pauperibus E I 1, 25. pauperiorum I 1, 111. pauperrimus I 1, 79.
 paupercula E I 17, 46.
 pauperies II 2, 45, 7, 84. E II 2, 199. pauperiem I 1, 93. II 3, 92, 5, 2. E I 1, 46, 10, 39.
 paupero pauperet II 5, 36.
 paupertas E II 2, 51. paupertatis E I 18, 24. paupertate E I 5, 20, 17, 43.
 Pausiaci II 7, 95.
 pax II 3, 268. pacia II 1, 44. E II 1, 255. pacem E II 1, 137. pace II 2, 111. paces E II 1, 102. paces E I 3, 8.
 peccatum I 3, 84. peccati II 7, 60. peccatum II 4, 4. peccata E I 18, 77. peccatis I 3, 75, 118. E I 16, 62. peccata I 3, 26. A 266.
 pecco peccas II 7, 26. peccat II 7, 47, 64, 109. E II 1, 63. A 354. peccem E II 1, 3. pecces I 2, 63. E I 13, 4. peccet I 3, 115. E I 1, 2. peccare E I 16, 52. II 1, 23. +A 127. peccantis II 7, 62. E I 20, 9. peccaro I 3, 140. peccatur E I 2, 16.
 pectinibus II 4, 34.
 pecto pexa E I 1, 95.
 pectus E I 1, 33. II 2, 206. pectus E II 1, 128, 211. pectore I 2, 110, 6, 28, 61. II 4, 90, 8, 90. E I 2, 68, 4, 6. A 337. pectora (*acc.*) II 2, 136.
 peculi A 330.
 pecunia E I 1, 53. Pecunia E I 6, 37. pecunia E I 10, 47, 12, 10, 15, 46.
 pecus I 3, 100. II 3, 202, 5, 7. E I 12, 12. pecoris E I 14, 42. pecus II 6, 14. E I 16, 10, 19, 19. pecore II 2, 116.
 Pedanā E I 4, 2.
 pedes pedites A 113. peditum E II 1, 120.
 pedestri (*abl. masc.*) A 95. (*fem.*) II 6, 17.
 Pediatia I 8, 39.
 Pedius I 10, 28.
 pedo pepedi I 8, 46.
 peior I 5, 26. II 8, 35. peius E I 6, 13. II 1, 265. peius I 2, 22. E I 17, 30. peioribus E I 6, 22. pessime (*uocat.*) II 7, 22.
 peiuro peiuras (†periuras) II 3, 127.
 Peleus A 96. Peleu A 104.
 Peliden E I 2, 12.
 pelliculum II 5, 38.
 pellis pellem II 1, 64. E I 2, 66.
 pelle I 6, 22. E I 16, 45. pellibus I 6, 28.
 pellit II 3, 49. E II 1, 136. pellebat E I 10, 35. pellent II 4, 28. pepulere II 6, 98. E II 1, 152. pelli I 2, 110. pulsus I 6, 13. pulsa I 2, 129. pulsis II 1, 36.
 peloris II 4, 32.
 Penates (*acc.*) II 5, 4. Penatis II 3, 176. E I 7, 24.
 pendro pendet I 4, 6. pendentis E I 1, 105. II 2, 15. pendentia (*acc.*) II 3, 299.
 pendo pendis II 4, 23.
 pendulus E I 18, 110.
 Penelope II 5, 81. Penelopae E I 2, 28. Penclopam II 5, 76.
 penes II 3, 273. A 72.
 penetratia E II 2, 114.
 penitus I 3, 76. E I 18, 80.
 pensilis II 2, 121.
 penso pensantur E II 1, 29.
 Pentheu E I 16, 73.
 penuria I 1, 28.
 penus (*acc.*) E I 16, 72.
 per I 1, 22, 3, 6, 4, 30, 5, 73, 7, 34. II 1, 19, 37, 64, 2, 119, 3, 57, 176, 196, 4, 88, 6, 34, 47, 50, 113, 7, 87. E I 1, 46 (*ter.*), 2, 20, 61, 7, 29, 94, 10, 21, 11, 19, 13, 10, 15, 5, 17, 1, 28, 60, 18, 62, 19, 21. II 1, 16, 106, 145, 147, 149, 210, 248, 249, 251, 254, 2, 140. A 17, 180, 215, 367, 403.
 peragit II 4, 22. peragunt II 6, 92.

- †peraget II 4, 22. peragenda I 10, 26. peractum I 6, 94. peractas II 4, 2.
 perambulet (†perambulat) E II 1, 79.
 percipiant A 336.
 percentotorem E I 18, 69.
 percentor I 6, 112, 10, 25. percenteris I 2, 7. E I 16, 1. percentare E I 8, 14. percentabere E I 18, 96. percentabitur E I 20, 26.
 pereurram I 1, 24. pereurrit E II 1, 174. percurre II 5, 56.
 percusti II 3, 273. percusso I 10, 43. percussa II 3, 277.
 perdit II 6, 18. perdunt II 4, 64.
 perdas I 1, 90. I 3, 182. 5, 37. E I 6, 33. perdere I 4, 111. 8, 39, 9, 37. perdidit E I 16, 67. II 2, 40.
 perdiderat E II 2, 23. perditur II 6, 59. perdenda E II 1, 85. perditionis I 2, 15.
 perduci II 5, 77.
 peregre *I 6, 102. E I 12, 13. †peregre I 6, 102.
 peregrina II 2, 22. peregrinum E I 17, 62. peregrinae E II 1, 204.
 Perelli *gen.* II 3, 75.
 perennis E I 15, 15.
 perece peream II 1, 6, 3, 157. pereas II 3, 42. pereat II 1, 43. pereant I 2, 133. perire II 7, 69. A 466.
 pereuntis II 1, 14. periret II 3, 93.
 peribunt A 8. perierunt I 3, 108.
 periere E I 7, 86. periisse E II 1, 80. peritura I 8, 33.
 pererro I 6, 113.
 perfacile I 5, 88.
 perfectam A 294. perfectum I 10, 70. perfectos E II 1, 37.
 perfert E I 17, 41. perferre II 2, 59. E I 13, 7, 15, 17, 16, 74. pertulit E I 2, 22.
 perficit E II 1, 39.
 perfidus I 1, 29. A 124.
 perfundit II 7, 21. perfundat II 4, 50. perfusus I 7, 32.
 pergis I 1, 102. perges II 4, 89.
 pericli II 8, 57. periculum II 7, 73.
 pericula (*acc.*) E I 18, 83. II 1, 136.
 pericla I 2, 40.
 periscelidem E I 17, 56.
 peritus I 1, 2. peritis E II 2, 213.
 periurus II 3, 161. 5, 15.
 perluor E I 15, 4.
 permagna I 7, 4.
 permingo permixerunt I 2, 44.
 permisceo permixtas II 3, 209.
 permitto II 3, 190. permittant I 3, 124. permissum (*acc.*) II 5, 105.
 permisso E II 1, 45.
 permolere I 2, 35.
 permulceat E I 16, 26.
 permulta I 4, 97. 5, 62.
 permuet E II 2, 174.
 pernae II 2, 117. perna II 4, 60.
 pernicios E I 15, 31. perniciem I 4, 130.
 perniciosius II 7, 104.
 pernix A 165.
 pernoscere II 4, 63.
 perpauca I 4, 18.
 perpetuus E II 2, 175.
 perraro II 5, 50.
 perrumpet E I 10, 25.
 persaepe I 2, 82. 3, 10. A 342.
 perscribere I 4, 54.
 persequar I 9, 16.
 persimilem A 7.
 Persius I 7, 2. 4. 22. 33. Persi (*gen.*) I 7, 19.
 persona A 192. personae (*gen.*) A 278. (*dat.*) A 316. personam I 2, 69. E I 17, 29. A 126.
 personatus I 4, 56.
 personet E I 1, 7. personuit II 6, 115.
 perspexisse A 435.
 persta II 5, 30.
 persuades I 6, 8. persuadet E I 7, 81. persuadere I 5, 100.
 pertersit II 8, 11.
 pertinet I 2, 23. II 2, 35. 6, 73. pertinuit II 3, 11.
 peruellunt II 8, 9.
 peruñit E I 17, 38. peruñimus I 5, 24. peruñeris E I 13, 11.
 peruideas I 3, 25.
 peruincam I 10, 21. peruincere E II 1, 200.
 peruncti A 277.
 pes A 8, 252. pedem A 80, 135.
 pede I 2, 88. 93. 102. 132. 3, 32. 4, 10. 47. 6, 33. 10, 1. 43. II 2, 117. 3, 314. 8, 72. E I 7, 98. 10, 43. 19. 12. 22. 28. II 2, 37. A 158. 430. pedes II 7, 108. pedibus E I 12, 5. pedes I 8, 12. II 3, 21. pedibus I 4, 7. 8, 24. 10, 59. II 1, 28.
 Petilli I 4, 24. 10, 26.
 petis E I 11, 29. II 2, 64. petit II 1, 52. 55. 4, 57. E I 11, 11. 17, 42. A 298. petimus E I 11, 29. A 11.
 petunt E I 15, 2. petat E I 6, 16.
 petant E II 1, 218. pete II 2, 13. 3, 232. E I 2, 56. 6, 20. petero II

- 2, 30. petenti II 5, 1. petebas E I 14, 14. petes I 2, 26. petet II 1, 32. E I 12, 22. peteret I 3, 5. petiit E I 1, 28. II 1, 100. petendis I 2, 75. 3, 114. petitus I 2, 66. petitum I 4, 79. petitae (nom.) II 7, 107. petita I 10, 22. petitis II 2, 120. E I 7, 96. petitu I 4, 116.
 petorrita I 6, 104. E II 1, 192.
 Petrinum E I 5, 5.
 Phaeax E I 15, 21.
 pharmacopolae I 2, 1.
 Philippi (urbs) E II 2, 49.
 Philippos (numism.) E II 1, 234.
 Philippus E I 7, 46. 64. 78, 90. Philippi E I 7, 52. 82. Philippo E I 7, 66.
 Philodemus I 2, 121.
 phimum II 7, 17.
 Phraates E I 12, 27.
 pinacula E I 1, 36.
 Picens II 3, 272. 4, 70.
 pictor A 1. pictoribus (dat.) A 2.
 pictura A 361.
 Pieris A 405.
 pietas E I 14, 6.
 piger I 4, 12. 5, 19. 9, 19. E I 1, 21. 14, 43. II 1, 124. pigro E I 14, 29. pigrum E II 2, 20. pigrior (†pulcror) I 7, 17.
 pila I 4, 71.
 pila II 2, 11. pilae (gen.) A 380. pilā I 5, 49.
 pilenta E II 1, 122.
 pillolelo E I 13, 15.
 pilum pilis II 1, 13.
 pilus pilos E II 1, 45.
 Pindarici E I 3, 10.
 pingimus E II 1, 32. pingeret E II 1, 240. pingitur A 21. pictā II 2, 26. E II 1, 97. pictae E I 2, 52. picta II 7, 98. pictis I 1, 72.
 pinguis II 4, 42. E I 15, 24. pingui I 3, 58. pinguem II 2, 21. E I 4, 15. pingue II 6, 14. pingui II 4, 65. 5, 40. 6, 64. E II 1, 267. pingues (nom. masc.) E I 3, 5. pinguibus II 8, 83. E II 2, 184.
 pinnae E I 20, 21. pinnis E II 2, 50.
 pio piabant E II 1, 143.
 piper II 4, 74. E I 14, 23. II 1, 270.
 pipere II 8, 49.
 piris E I 7, 14.
 piscator II 3, 227.
 piscis E I 7, 74. piscem A 4. piscibus II 4, 45. piscis I 3, 81. II 2, 17. 3, 235. 4, 37. 50, 77. 8, 27. E I 12, 21. 15, 23. piscibus II 2, 120.
 piscor piscemur E I 6, 57.
 piscosi I 5, 27.
 Pisones (uocat.) A 6, 235.
 Pitholconti I 10, 22.
 pituita II 2, 76. E I 1, 108.
 pius pia II 1, 54. E I 18, 26.
 placabilis E I 20, 25.
 placentas II 8, 24. placentis E I 10, 11.
 placeo placet E I 7, 45. 14, 11. 18, 17. II 1, 101. 206. placeat E I 8, 14. placeant I 10, 89. placere E I 19, 2. placebit A 365. placui I 6, 63. placuit I 3, 26. E II 1, 83. 165. A 365. placuisse E I 14, 33. 17, 35. 20, 23. placitum II 6, 22.
 Placideiani II 7, 97.
 placidis A 12.
 placeo placet E I 16, 58. placem E II 2, 102. placere II 3, 13. placui II 3, 206. †placuerit II 8, 5. placeantur E II 1, 138. placari A 210.
 plagas E I 6, 53. plagis E I 18, 46.
 plāgis E II 2, 27.
 plagosum E II 1, 70.
 plantam II 7, 27.
 plānum E I 17, 59.
 planus planis E I 7, 41. plano I 3, 66. planius E I 2, 4.
 plateae E II 2, 71.
 Platona II 3, 11. 4, 3.
 plaudo I 1, 66. plaudite E II 1, 88.
 plaudite A 155. plaudere I 10, 76.
 plausor E II 2, 130. plausoris A 154.
 plaustis E II 2, 74. A 276.
 plausus II 3, 185. E I 6, 7.
 Plautinos A 270.
 Plautus E II 1, 58. 170. Plauto (dat.) A 54.
 plebecula E II 1, 186.
 plebeius II 3, 183.
 plebs pleps E I 1, 59. plebis II 7, 23. E I 7, 35. 19, 37. plebi I 8, 10.
 plector II 7, 105. plectantur E I 2, 14.
 plenus II 2, 43. E I 20, 8. plena E II 1, 100. A 476. plenum A 427.
 pleno (abl. neutr.) E I 7, 31. 12, 29. A 337. plena (nom.) A 106. plenior I 1, 57. E II 2, 154. plenissima I 5, 50. plene E I 11, 14. plenius E II 2, 10.
 plerique I 6, 5. pleraque E II 1, 66. A 44.
 plerumque I 10, 15. II 5, 55. E I 18, 94. II 2, 84. A 14, 95.
 plorat E I 17, 54. plorant A 431.

- plorare II 3, 253. plorare I 10, 91.
 II 5, 62. plorare E II 1, 2.
 ploraria A 154.
 plostello II 3, 247.
 plostra I 6, 42.
 Plotius I 5, 40, 10, 81.
 pluma II 2, 28. plumas E I 3, 19.
 A 2.
 plumbeus II 6, 18.
 plumbum (acc.) E I 10, 20.
 pluris I 2, 120, 6, 11, 9, 7, 22, II 3,
 320. plus I 1, 46, 48, 53, 92, 2, 79,
 113, 3, 52, 4, 16, II 3, 270, E I 2,
 29, 6, 21, 10, 15, 30, 16, 19, 17,
 41, 51, 18, 10, 19, 27, II 1, 170, 2,
 43, 100, A 433. plures I 4, 142, 6,
 101, 103, II 5, 44, E II 1, 183. plura
 I 3, 71, A 351. pluribus (dat. fem.)
 E I 5, 28, (neutr.) I 3, 70, II 2,
 100. plures (acc.) I 4, 24, 9, 23.
 pluris II 3, 149, E I 15, 22, 20, 19,
 II 1, 189. plura I 6, 57, 10, 51, E
 I 10, 45, II 1, 198, 2, 147, 118,
 192, 196, A 432. pluribus E II 2,
 212. plurima (fem.) E I 17, 59. plu-
 rima I 2, 100.
 pluuius A 18.
 pocula II 8, 82, pocula I 2, 115, 6,
 117, II 6, 70, E I 2, 23, 18, 92.
 podagra I 9, 32. podagram E I 2, 52.
 poema I 4, 45, 63, E II 1, 54, A
 377. poema E II 1, 75, 237, 2, 109.
 poemata I 10, 6, II 3, 321, E I 1,
 67, 18, 49, II 1, 31, 117, 225, 2, 57,
 65, A 99, 263, 276, 303, 342, 416.
 poena E II 1, 153. poenae E I 16,
 53, II 2, 17. poenas I 2, 65, 3, 118,
 E I 2, 61. poenis I 8, 31.
 poesis A 361.
 poeta E II 1, 126, 211, A 87, 420.
 poetae I 4, 62, 10, 12, A 299, 463.
 poetae E II 1, 231. poetam I 4,
 42, E II 1, 182, A 307, 455. poetae
 I 4, 1, E I 19, 10, II 1, 219, 247,
 A 285, 333. poetarum I 4, 141, 10,
 67, A 291. poetis I 10, 6, A 2, 264,
 372, 466. poetas I 4, 33, 39, E I
 19, 4, II 1, 41, 61, 64, 2, 20, A 236,
 poetis II 3, 8.
 poetica E I 19, 44.
 pol E I 7, 92, II 2, 138.
 Polemon II 3, 254.
 pollet A 242.
 pollex pollice E I 18, 66.
 pollicitus E I 7, 1.
 Pollio I 10, 42, (uocat.) I 10, 85.
 Pollux E II 1, 5.
 polypus I 3, 40.
 pomarina II 3, 227.
 Pompeio E I 12, 22.
 Pompilius (adi.) A 292.
 Pomponius I 4, 52.
 pomus pomis II 4, 70, poma II 3,
 258, 5, 12. pomis II 3, 279, E I 1,
 78, 16, 3.
 pondus (acc.) I 1, 41, II 2, 37, E I
 19, 42. pondere E II 2, 112, A 250,
 320. pondera E I 6, 51. ponderi-
 bus I 3, 78.
 pono E I 1, 10, 16, 35. ponit II 3,
 287, 6, 101, E I 18, 111, II 1, 213,
 A 169. ponimus E II 1, 16. ponunt
 I 5, 47. pona I 1, 86, II 3, 254.
 pone E I 16, 35. ponere I 3, 195,
 II 4, 2, 14, 7, 113, E I 7, 93, A 31,
 297, 422. ponebam II 3, 23. pones
 E I 10, 31. ponet A 469. posui E
 I 19, 21. posuere II 3, 48. posuis-
 set I 3, 42. ponetur I 3, 72, E II
 1, 43. ponentur II 6, 64. poni II
 3, 148, 8, 91. ponendum II 3, 16.
 ponendae (dat.) E I 10, 13. posita
 II 1, 43. positi II 3, 142. po-
 situm I 2, 106, 3, 92, E I 19, 12.
 posito II 2, 23, 8, 58. positorum
 E I 12, 7. positas E II 1, 14. posita
 I 2, 108. positus I 2, 13, II
 3, 115, E II 1, 93, A 389, 421.
 ponti I 5, 45. ponte II 3, 36. pontis
 II 2, 32.
 pontificum E II 1, 26.
 popello E I 7, 65.
 popina E I 14, 21. popinis II 4, 62.
 popino II 7, 39.
 poplite II 7, 27.
 popularis A 81.
 populus I 1, 66, 6, 19, II 3, 195, E
 I 1, 70, 16, 21, 27, II 1, 18, 108,
 A 153, 206. populi I 1, 65, II 1,
 69, E II 2, 103. populo II 3, 86,
 E I 17, 19, II 2, 115. populum II
 1, 69, 3, 128, E I 1, 6, 6, 59, 15,
 14, 16, 27, II 1, 197, 2, 84, A 321.
 populo I 6, 15, 79, E I 6, 60, A
 185. populorum E I 2, 8. populos
 II 3, 45.
 populus E II 2, 170.
 Porcius II 8, 23.
 porcum II 3, 165, E I 4, 16. porco
 E I 16, 58, II 1, 143. porcis (dat.)
 E I 7, 19.
 porrigo porrigis II 3, 258. porrigere
 E I 6, 52. porrexerit II 8, 30. por-
 rectus I 8, 5, II 3, 112, 6, 88, E I
 7, 42, II 1, 268. porrecta II 8, 43.
 porrectum (masc.) II 2, 39, 6, 106.

- porrecto (*neutr.*) I 3, 89. porrecta (*acc.*) E I 18, 92.
porriga porrigue II 3, 126.
porro I 3, 101. E I 6, 31, 13, 18, 16, 65.
porrum porri I 6, 115. porrum E I 12, 21.
portas I 4, 61. portis A 199.
portenta E II 1, 11, 2, 209.
porticus I 4, 134. II 3, 41. E I 6, 26. porticibus (*abl.*) E I 1, 71.
porto portat II 3, 393. portes E I 13, 13. portet E I 16, 72, 17, 20. portare I 5, 20, 6, 76, 99. portantes I 6, 109. portarit I 1, 49. portatur E II 1, 123. portanda I 8, 2. portus (*acc.*) E I 6, 32.
posco E I 19, 47. II 1, 113. poscis E I 17, 21. poscit II 7, 20, 8, 35, 77. E II 1, 134. A 411. poscunt E II 1, 185. poscas II 3, 2. poscat A 339. poscenti II 8, 82. A 349. poscentem I 3, 75. poscente E I 17, 44. poscentes E II 2, 62. posces E I 2, 35. poscet E I 13, 3. II 2, 190. posci E II 1, 78. A 190.
possessor E I 2, 49.
possideam II 3, 236.
possum I 4, 103, 119, 8, 20, 10, 84. II 1, 79, 5, 34. E I 6, 42, 7, 39, 15, 17. A 56. potes I 10, 40. II 5, 103, 6, 39, 7, 88, 112. E I 5, 1. potest I 1, 34, 3, 113, 4, 84. E I 6, 20, 47. possunt E I 1, 82, 19, 2. possim I 6, 53. E I 1, 12, 9, 6, 15, 24. possis I 2, 19, 94, 103. II 2, 102, 3, 76, 138, 7, 70. E I 1, 28, 35, 66, 16, 29, 69, 18, 52. possit I 2, 6, 3, 30, 4, 16, 9, 24, 55. E I 1, 39, 2, 17, 4, 9, 6, 2, 12, 3, 19, 14, 25. A 422. possint E I 13, 17. posse I 2, 109, 6, 121. II 1, 4. E I 2, 11. II 1, 210, 2, 66. A 150, 332, 439.
poteras II 1, 16. A 328. poterat II 8, 64. A 376. possem I 4, 114, 10, 47. E II 1, 257, +2, 44. posset E I 3, 26. posset I 3, 4, 7, 6, 9, 46. II 5, 87, 8, 13. E I 6, 41, 17, 50. II 1, 107, 164, 2, 133, 135. possent E II 2, 36, 155. A 74. potero II 2, 8. poteris A 329. poterit II 2, 22, 82, 5, 77. E I 10, 29. poterunt E I 1, 37, 12, 6. II 2, 63. A 310.
post (*praepr.*) I 6, 40, 55, 122, 8, 36, 10, 33. II 2, 118, 123, 3, 300, 4, 60, 8, 31, 44. E I 1, 54, 7, 62, 71, 8, 13, 10, 49. II 1, 6, 140, 162, 175, 2, 28, 39. A 278, 401. pos A 141.
post (*adv.*) I 2, 120, 3, 102, 4, 89, 6, 61. E I 18, 83. A 76, 111.
postera I 5, 39, 96. E II 1, 42. posterius I 4, 59.
posthac I 1, 21. II 2, 107, 3, 297.
postico E I 5, 31.
postis postem E I 1, 5. postis I 4, 61.
postmodo II 6, 27.
post ponas I 1, 86. postponet E I 18, 34.
postquam I 4, 60, 7, 9, 32. II 3, 251, 7, 15, 8, 57. A 308. posquam II 3, 18, 171. E I 10, 37.
postremus E I 6, 48. postremum II 2, 132.
postulat I 3, 51, 74. postulat II 6, 17.
potens II 1, 51. E II 1, 61. A 116.
potentis E I 18, 44, 86. potentius A 289. potenter A 40.
potestas II 7, 62. A 10. potestatem I 6, 2.
potior I 1, 7. E I 5, 27, 6, 64, 17, 17. potiori II 5, 76. potiore E I 10, 14. potiore E I 10, 11, 39. potius I 1, 109, II 2, 21, 3, 114, 263. E I 6, 23, 10, 48, 13, 7. II 2, 197.
poto potet II 3, 117. potare II 2, 123, 3, 143, 8, 3. E I 5, 14. potentia E I 10, 27. potandum II 7, 32. potus I 3, 80, 4, 88. II 3, 255. E I 19, 7. A 224. potum E II 2, 215.
potorem II 4, 59. (potores E I 18, 91.) potioribus E I 19, 3. potores II 8, 37.
prae E I 11, 4.
praebeo I 4, 88. praebeat I 1, 22, 73. praeberé E I 6, 41, 14, 24, 18, 2. praebeantem E II 1, 198. praebeantem I 5, 38. praebebit II 2, 69. praebeuit I 5, 46. praeberi I 6, 80. praecanum E I 20, 24.
praecedere I 9, 42. praecedentibus E I 2, 71.
praeceps I 4, 30. E I 18, 21. A 217.
praecipitem I 2, 41. praecipiti II 3, 293.
praeceptum E I 8, 16. praecepta II 3, 34, 4, 11, 95. E I 1, 18. praeceptis II 4, 2. E II 1, 128.
praecidere E I 2, 2.
praecincti II 8, 70. praecinctis I 5, 6. praecipies A 335. praecipit II 2, 2. praecipitat II 3, 277.
praecipue E I 1, 108. II 1, 261.
praeclaram I 2, 8. praeclare I 6, 110. praeclaro I 6, 64. praeclarâ II 3, 9.

praeco I 6, 86. A 419. praeconis II 2, 47. praeconem E I 7, 56.
 praecordia (acc.) I 4, 89. II 4, 26.
 praecurrere E I 10, 33. praecurret I 7, 8.
 praedae (gen.) E I 15, 38. praedā II 3, 68.
 praedia II 3, 168. 6, 56. 7, 110.
 praedonum I 2, 43.
 praedor praedantur E II 2, 55.
 praeferat E II 2, 184. praetulerim E II 2, 126.
 praegravat II 2, 78. E II 1, 13.
 praelambens II 6, 109.
 praelucet E I 1, 83.
 praemia I 5, 35. II 1, 12. E I 3, 25. 9, 11. II 1, 78. 2, 38.
 Praeneste E I 2, 2.
 Praenestinus I 7, 28.
 praeonomine II 5, 32.
 praeparat E I 7, 84.
 praepone II 6, 92. praeponeus I 4, 69.
 praeroso II 5, 25.
 praerupti II 6, 91.
 praesaepe E I 15, 28.
 praescribe II 1, 5. praescripta (acc.) II 2, 81.
 †praeseptum A 294.
 praesens II 2, 68. E I 1, 69. II 1, 42. A 184. praesenti E II 1, 15.
 praesens A 44. praesente A 59.
 praesentes II 2, 41. praesentibus E I 17, 24. praesentia E II 1, 134.
 praesertim I 6, 51. E I 18, 50. A 383.
 praesidium E II 2, 30. praesidio E I 18, 81.
 praestat E I 6, 49. praestant II 4, 71. E I 16, 16. praestet I 1, 87.
 praestent E I 7, 97. praestantia E I 11, 14. praestabo E I 7, 24.
 praesto I 2, 117.
 praesumis II 2, 87.
 praeter I 2, 94. 115. 3, 139. 4, 88. 10, 19. II 2, 117. 5, 1. 69. 6, 14. E I 239. 2, 65. A 324.
 praeteragendus E I 15, 11.
 praeterea I 1, 23. II 3, 179. 5, 45. 8, 71.
 praetereo I 10, 88. II 7, 73. praetereunt A 342. praeteritum I 1, 116. praeteritā I 9, 36.
 praetextam I 5, 36.
 praetextas A 288.
 praetor II 3, 181. 218. E II 2, 34.
 praetorem I 6, 108. praetore I 5, 34. 7, 18. E I 1, 103.
 praetorius II 2, 50.

praenertamur I 3, 38.
 pranderet E I 17, 13. prandere II 3, 245. pransus I 6, 127. pransae A 340. pransi (nom.) I 5, 25.
 prandia II 4, 22.
 prateusibus II 4, 20.
 prato (dat.) E I 14, 30. pratis (abl.) E I 16, 3.
 pranos I 4, 79. praua II 3, 220. 7, 71. pravi II 2, 52. *pranom II 2, 55. prauam E II 2, 152. prauo A 36. prauū I 6, 51. prauorum II 3, 244. prauis II 7, 8. prauis I 3, 48. prauē II 3, 87. E I 1, 104. II 1, 266. A 88.
 prece II 6, 13. E I 9, 2. 13, 18. 14, 14. II 1, 135. 2, 173. A 395. preces (acc.) E II 1, 133. precibus II 6, 30.
 precor precaris. II 8, 75. precetur A 200. precari E I 18, 106. precatus II 3, 203. precati II 7, 36.
 premit II 7, 115. E I 1, 22. II 2, 118. A 262. premunt E I 5, 29.
 premat E I 12, 18. 19, 36. premet E I 18, 72. pressi E I 19, 22. pressit II 8, 46. pressisse E I 16, 37.
 premuntur E II 1, 189. prematur A 388. pressa II 4, 62. pressis II 3, 314.
 pressare I 9, 61.
 pretiosa (acc.) E I 18, 32.
 pretium I 2, 37. II 2, 99. 4, 63. E I 18, 18. II 1, 229. pretium I 2, 104. E I 16, 47. 17, 42. II 1, 35. 2, 17. A 299. pretio I 2, 122. 6, 14. E II 2, 173. A 372.
 Priamus II 3, 195. Priami II 3, 195. A 187.
 Priapum I 8, 2.
 pridem II 2, 46. A 254.
 primores (acc.) II 1, 69.
 primus I 6, 83. II 1, 63. 4, 73. 74. 8, 51. E I 6, 48. 19, 23. A 130. 254.
 prima II 2, 93. 5, 53. 8, 5. 45. E I 1, 41. 7, 5. 18, 17. primo A 152.
 primum A 84. primam E I 17, 6.
 primā E I 1, 1. 7, 13. prima A 61.
 primorum E II 2, 204. primis I 4, 59. E I 20, 23. primos I 9, 56. II 6, 21. prima I 1, 26. II 7, 33. E I 3, 23. II 2, 98. primis I 3, 99. cf. in primis. primum (adu.) I 4, 39. II 3, 41. 307. E I 1, 53. 8, 15. 10, 13. II 1, 93. 2, 49. 92. A 75. 103.
 princeps E I 19, 21. principe E II 1, 256. principibus (dat.) E I 17, 35.
 principium (nom.) II 6, 23. A 392.

- prior I 5, 56. II 6, 24, 7, 19. E I 7, 66. II 1, 55. prior E I 5, 27. prius I 4, 58. priori (fem.) E I 7, 95. priorem (masc.) II 6, 30. E I 18, 27. prius E I 1, 88. priores E II 2, 204. prius I 4, 102. 8, 8. II 3, 252. 4, 36. 6, 73. 6, 17. E I 19, 32. II 1, 112. A 108, 415.
- Priscus II 7, 9.
- priscus prisca I 4, 2, 10, 16. prisco E I 19, 1. priscas A 214. prisci E II 1, 139. priscis E II 2, 117.
- priuatus I 3, 142. priuati (neutr.) A 131. priuato I 6, 26. priuatas E I 3, 16. priuatis A 90, 397.
- priuignus E I 3, 2.
- priuio priuet II 7, 77.
- priuus priua E I 1, 93. *priuom II 5, 11.
- pro I 2, 19, 43, 3, 61. II 3, 199, 219. 7, 16. E I 7, 24. A 433.
- proau I 270.
- probat E II 1, 263. A 249. probes E I 17, 16. probet I 1, 109, 10, 82. probantes E I 1, 82.
- probus I 3, 56. E II 1, 32. probos I 6, 11.
- procaces (acc.) II 6, 66.
- procedit II 8, 14. procedere I 2, 37, 6, 20. processerit A 127.
- procellae A 28.
- procera II 5, 64. proceros II 2, 36.
- Procne A 187.
- procul I 4, 101, 6, 52. II 6, 105. E I 7, 32, 11, 10. II 2, 95, 199.
- procurare E I 6, 21.
- procurrunt I 7, 21.
- procus proci II 6, 78. procis II 6, 7.
- prodeo prodis II 7, 64. prodire E I 1, 32.
- prodigialiter A 29.
- prodigus I 2, 4. E I 7, 20, 42. II 1, 238, 2, 195. A 164.
- prodo prodentem II 5, 104. prodiderit I 3, 95.
- prodocet E I 1, 55.
- producimus I 5, 70. producere A 59.
- produxit E II 2, 119.
- productior A 189.
- proelia II 7, 98. E I 5, 17, 18, 54.
- profanis E I 10, 64. A 397.
- profecto A 315.
- proferat E I 12, 18. proferre A 135.
- proferres A 130. proferet E I 6, 24. II 2, 116. protulit I 8, 22. protulerit A 58.
- profesta II 2, 116. profestis (abl. masc.) II 3, 144.
- proficiente E II 2, 151. proficeret I 3, 6. profeci E II 2, 23.
- proficientem E II 2, 20. proficiens-tem E I 13, 1.
- profiteor professus E I 18, 2. A 27.
- professis A 14.
- profur profari I 6, 57.
- progenies II 3, 213.
- prognatus II 1, 26. prognatam (masc.) I 2, 70. prognatos I 6, 73.
- prohibere I 8, 21. E I 1, 31. A 398.
- prohibebat I 6, 57.
- proicit A 97. proicere II 3, 109. projectis II 7, 53.
- proles E I 7, 40.
- prolueris II 4, 27. prolutus I 5, 16.
- promissor A 138.
- promissum promissa E II 1, 52, 2, 10. promissis (abl.) II 3, 6.
- promitto I 4, 103. promittit I 6, 34. E I 7, 81. promittunt E II 1, 116.
- promittere I 4, 102. promissi (neutr.) A 45. promissa (acc.) II 6, 55.
- promo promit II 4, 47. promat A 144. promere E II 1, 104. promes A 183.
- promus II 2, 16.
- pronus E I 18, 10. pronum (masc.) E I 10, 21. pronos A 60.
- prope (adv.) I 3, 98. II 3, 32, 268, 5, 42. E I 6, 1, 18, 5, 28. II 2, 21, 61. A 90, 432. (praepr.) I 9, 18. II 8, 20. E I 14, 35. propius II 3, 80, 6, 52. E I 1, 67, 16, 11. A 361.
- propellere I 2, 6.
- propereo I 9, 40. properemus E I 3, 28. properent E I 8, 10. properare E I 7, 57. II 1, 58. properantis A 17. properabat I 6, 74.
- propinquis I 1, 83. propinquos II 3, 218.
- propior (masc.) II 6, 40. propioris (masc.) E I 9, 5. propius E I 10, 28. propiora I 4, 42.
- propono proposuit E I 2, 18. proponi E II 1, 265. propositum II 6, 99.
- propositum propositi E I 13, 11. proposito (dat.) A 195. propositum II 7, 7.
- proprius II 2, 134. proprium I 4, 133. E II 2, 158, 172. propriae II 2, 129. E I 9, 2. proprium II 6, 66. proprium II 7, 89. E I 17, 5. proprio A 79. propria I 6, 22. proprios E I 7, 51. propria II 6, 5. propriis I 3, 73, 10, 64. II 3, 20. proprie A 128.

- propter I 3, 100, 5, 7, II 3, 102, E I 2, 6.
 propugnet E I 18, 16.
 proropat I 1, 37, proropserunt I 3, 99.
 prorogat E I 2, 41, A 346.
 prorsus I 5, 70.
 proscripti I 7, 1.
 Proserpina II 5, 110.
 prosilit I 5, 21, prosiliet II 7, 74.
 prosiluit E I 19, 8.
 prospicit E I 10, 23.
 prostes E I 20, 2.
prosum prodest I 2, 113, E I 1, 25.
 prosunt E I 6, 46, II 2, 177, prosit E I 16, 72, A 440, prodesse E I 17, 11, A 333, profere E I 8, 11.
 protervae (*gen.*) E I 7, 28, proteruis A 233.
 Proteus II 3, 71, Protea E I 1, 90.
 protinus II 5, 21, E I 12, 8, 18, 67.
 protrusit E I 20, 15.
 prouidisset E I 7, 69, prouisae (*gen.*) E I 18, 109, prouisam A 311.
 prouidus E I 2, 19.
 prouisor A 161.
 prouocat I 4, 14.
 prout II 6, 67.
 proximus II 6, 9, E I 18, 81, proxumus I 9, 54, proxima A 338.
 proxuma I 9, 45.
 prudens I 10, 88, II 3, 206, 212, 5, 58, 7, 66, E I 16, 32, II 2, 18, A 415, 462, prudemtem II 3, 89, E II 2, 155.
 prudentia E I 11, 25.
 prunae I 5, 36.
prunum pruna E I 16, 9.
 psallimus E II 1, 33.
 publicus E II 1, 92, publica (*fem.*) A 131, publica (*acc.*) E I 1, 77, II 1, 3, A 397.
Publius Publi (*uocat.*) II 5, 32.
 pudens A 83, pudenter E I 17, 44, A 51.
 pudet E I 14, 36, 19, 42.
 pudibunda A 233.
 pudica II 5, 77, pudico (*mas.*) E I 20, 3, pudicum (*mas.*) I 6, 82, E I 16, 36.
 pudor I 6, 57, II 3, 39, E I 16, 24, 18, 24, II 1, 259, A 135, pudori A 406, pudorem E I 9, 12, 18, 77, II 1, 80.
 puella I 2, 72, E I 5, 27, II 1, 99, 132, puellae (*gen.*) E I 18, 74, puellam I 5, 82, puellae I 1, 85, II 3, 130, puellarum II 3, 325, puellis (*dat.*) I 6, 31.
 puer I 2, 117, [10, 5], II 2, 87, 112, 4, 73, 7, 109, 8, 10, E I 2, 68, 7, 52, 18, 55, 72, II 2, 127, A 158, 413, pueri II 3, 289, E I 18, 74, II 1, 126, puero I 9, 10, 30, II 3, 258, E II 1, 122, A 177, puerum I 4, 121, 67, 76, II 3, 290, 5, 49, E I 18, 13, II 2, 2, A 340, puer (*uocat.*) I 10, 92, II 1, 60, puero I 4, 97, A 174, pueri I 1, 85, 3, 134, 5, 11, 6, 73, 109, II 3, 130, 8, 70, 86, E I 1, 59, II 1, 109, A 325, 456, puerorum I 4, 27, II 3, 325, E I 1, 62, pueris I 1, 25, 5, 11, II 3, 170, E I 1, 26, 2, 44, 7, 7, 17, II 2, 142, pueros I 4, 38, E I 18, 62, 20, 17, A 83, 185, pueri II 3, 128, pueris I 6, 116, II 8, 81, E II 1, 132, 142, puerilius II 3, 250.
 puga I 2, 133.
 pugil II 3, 30, pugilem A 84, pugiles (*acc.*) E II 1, 186.
 pugna E I 18, 61, pugnam I 5, 52, 56, pugna E I 10, 34.
 pugna E I 1, 49.
pugno pugnat I 7, 19, E I 1, 97, pugnet II 7, 99, pugnantia I 1, 102, 2, 73, pugnant II 3, 102, pugnat E I 16, 25.
pugnus pugnus I 2, 66, 3, 101, II 1, 27, pulcher I 10, 17, E I 1, 107, 19, 45, II 2, 4, pulchra E I 11, 17, pulchrum E I 2, 3, 30, pulchri (*mas.*) E I 18, 74, (*neutr.*) I 1, 44, pulchra (*uocat.*) E I 16, 60, pulchrae I 2, 89, pulchris (*fem.*) II 3, 95, pulchra I 10, 6, E I 8, 3, 14, 21, II 1, 72, A 99, pulchris E I 18, 33, † pulchrior I 7, 17, pulchrius E I 15, 41, pulcherrimus I 5, 89, pulchre I 9, 62, II 8, 19, A 428.
 pullum I 3, 45, 92, pullo II 2, 121, pullos E II 2, 163, pullis II 3, 314.
pullus pullum I 8, 27.
pulmentaria (*acc.*) II 2, 20.
pulmentum pulmenta II 2, 34, E I 18, 48.
 pulpita E I 19, 40, II 1, 174, A 215, 279.
 pulsat I 1, 10, pulsat II 6, 30, pulset E II 2, 216.
 puluis I 4, 31, E I 17, 7, pulueris II 8, 55, puluere II 3, 261, E I 1, 51, pumice E I 20, 2.
 punctum A 343, puncto E II 2, 99, 172.
 Punica (*acc.*) E II 1, 162.
 pupillo E II 1, 123, pupillis E I 1, 22,

Pupius *Pupi* (*gen.*) E I 1, 67.
purgantem E I 7, 51. *purgor* A 302.
purgatam II 3, 27. *purgatam* E I 1, 7.
purpureus A 15. *purpureum* E I 17, 27. *purpurea* II 6, 106. *purpureo* II 8, 11.
purus I 6, 69. *purum* II 3, 213. *purī* I 3, 14. *puro* (*dat. max.*) E II 2, 120. *puro* (*abl. neutr.*) I 6, 64. E I 2, 67. *purae* E II 2, 71. *puris* I 4, 54, 68. II 4, 75. *purior* I 9, 49. E I 10, 20, 16, 13. *pure* I 2, 100. E I 1, 37, 18, 102.
pus I 7, 1.
Pusillam II 3, 216.
pusilli I 4, 17. *pusillo* I 5, 69.
puteal II 6, 35. E I 19, 8.
puteo *putet* II 2, 42. *putere* E I 19, 11. *putuit* II 4, 66.
putescit II 3, 104.
puteum E II 2, 135. A 459. *puteos* E I 15, 15.
putida II 7, 21. *putidius* II 3, 75.
puto *putas* I 2, 77, 3, 23. II 2, 18, 3, 302, 5, 76. E I 1, 101, 6, 31, 12, 11, 14, 21, 18, 106. *putat* II 1, 3, 3, 178. E II 1, 167, 2, 168. *putant* E II 1, 84. *putem* E II 2, 54. A 266. *putes* I 1, 121, 4, 42. II 3, 307, 7, 4. E I 16, 20. II 1, 202, 208. *putetis* I 10, 21. *puta* II 5, 32. *putato* II 3, 161. E I 7, 69. *putaret* E II 1, 199. *putatur* E I 18, 43. *putetur* E II 1, 77. *putarer* E I 9, 8.
putrescat II 3, 119.
putris *putre* E I 10, 49.
Pyladen II 3, 139.
Pyrria E I 13, 14.
Pythagorae II 6, 63. *Pythagoran* II 4, 3.
Pythagorea E II 1, 52.
Pythia A 414.
Pythias A 238.

Q.

qua I 2, 50 (*ter.*) II 2, 65. E I 2, 65, 2, 170.
quacumque I 6, 31, 111.
quadam *tenus* E I 1, 32.
quadra E I 17, 49.
quadrante I 3, 137. II 3, 93.
quadrigris E I 11, 29.
quadringentis E I 1, 58.
quadro *quadrat* (*†quadrat*) E I 6, 35. *quadrata* E I 1, 100.
quaero II 3, 188, 253. *quaeris* I 2,

114. E I 1, 2, 10, 8. *quaerit* I 2, 85. II 8, 81. E I 7, 79, 19, 30. A 167, 170. *quaerimus* E I 17, 39. *quaerat* I 2, 23. E I 3, 16. *quaeramus* I 1, 27. *quaere* II 2, 20. E I 6, 29, 7, 53, 17, 62. *quaerere* I 2, 113, 6, 37, 10, 57. II 3, 20. E I 7, 57. II 1, 162, 2, 45. *quaerens* I 9, 8. II 1, 77, 7, 114. *quaerenti* II 8, 2. *quaerentis* I 4, 77. *quaerobat* I 5, 66. *quaeram* I 4, 64, 9, 58. E I 6, 42. *quaeres* II 7, 69. *quaeret* E I 8, 3. *quaesiuere* I 4, 46. *quaesierat* E I 15, 32. *quaesiritur* E I 2, 44. *quaerendi* I 6, 32. *quaerenda* I 6, 100. E I 1, 53, 19, 13. *quaerendi* I 1, 92. *quaecita* II 4, 46. *quaesitum* A 409. *quaesitis* (*dat.*) II 6, 82. (*abl.*) I 1, 38.
quaeso I 10, 51.
quaestor I 6, 131.
quaestus II 6, 19. *quaesta* I 2, 19.
qualis E I 15, 2. A 127. *quale* I 10, 62. *qualem* I 3, 63. E I 18, 76. *quale* II 3, 252. *quali* I 6, 7, 32, 33. II 2, 63, 4, 50. *qualia* II 4, 2, 8, 8. *qualis* I 5, 41. E II 1, 229.
qualiscumque *qualiacumque* I 10, 88.
quam I 1, 48, 2, 20, 59, 66, 79, 105, 124, 3, 27, 67, 6, 20, 110, 10, 66. II 1, 21, 2, 24, 91, 114, 3, 60, 135, 4, 66, 5, 35, 6, 97, 8, 90. E I 6, 16, 23, 7, 18, 83, 8, 7, 10, 21, 29, 46, 48, 13, 7, 16, 19, 18, 27. II 1, 91, 174, 215, 249, 251, 263, 2, 54, 128. A 36, 88, 130, 181, 290, 322, 442.
quamquam I 1, 24. II 1, 23, 2, 41. E II 1, 124.
quamuis I 3, 15, 129. II 1, 74, 2, 29, 4, 90, 5, 15. E I 14, 6, 17, 1, 22, 18, 59, 92. II 2, 113, 168. A 355, 366.
quando II 2, 42, 5, 2, 6, 60, 63, 93, 7, 5, 69.
quandocumque I 9, 33. E I 14, 17, 16, 58.
quandoque A 359.
quantulum II 3, 124.
quantumuis E II 2, 39. *quantum uis* E I 7, 16.
quantus II 4, 81. E II 1, 173. *quanta* II 2, 1, 3, 317. *quantum* I 2, 52, 6, 127. *quantae* E I 3, 31. *quanti* I 6, 112. II 3, 156. E I 9, 2. *quantum* I 1, 62. II 2, 127, 3, 87, 8, 56. E I 7, 16 (*quantum uis*). 29, 22. II 2, 190. *quanto* E I 1, 44. II 2, 93.

quanto I 1, 59, 2, 15, 47, 73, 3, 83.
 II 1, 21, 2, 127, 4, 85, 7, 18. E II
 1, 170, 2, 23, 147. A 130. quanta
 I 5, 43. quantas E II 1, 118. quanta
 II 2, 70. quantum (*adu.*) I 8, 19.
 46. II 5, 80. E I 1, 28, 7, 96. II 1,
 257, 2, 42, 193, 194. A 371.
 quare I 2, 77, 9, 53. II 2, 103, 3,
 46, 126, 176. E II 2, 96.
 quartana II 3, 230.
 quartus quarta A 192. quatae II 5,
 100. quartam I 6, 122. quartā I 5,
 23, 9, 35. A 258.
 quassens quassē II 5, 36.
 quatenus I 1, 64, 3, 76. II 4, 57.
 quater II 3, 1, 7, 76. E I 20, 27.
 quaternos I 4, 86.
 quatit E II 2, 84. quantient E I 10, 31.
 quattuor I 3, 8, 5, 86. E II 1, 189.
 -que I 1, 9, 29, 76 (*bis*). 83, 89, 92.
 105, 107, 110, 3, 6, 39, 45, 50, 53.
 56 (*bis*). 65, 66, 71, 73, 80, 85, 104.
 110, 116, 119, 123, 3, 24, 52, 59.
 62, 78, 81, 97, 103, 104, 112, 115.
 131, 135, 141, 142, 4, 1, 7, 17, 37.
 58, 61, 66, 69, 72, 73, 75, 83, 90.
 96, 97, 109, 115, 117, 118, 120, 127.
 5, 14, 19, 20, 22 (*bis*). 24, 32, 36.
 40, 46, 48, 62, 69, 75, 85, 98 (*bis*).
 104 (*bis*). 6, 18, 20, 25, 43, 44, 61.
 74, 78, 89, 91, 109, 113, 115, †126.
 129, 131, 7, †7, 23, 24, 28, 8, 3, 5.
 7, 11, 17 (*bis*). 22, 24, 35, 39, 42.
 50 (*bis*). 9, 4, 55, 10, 27 (*bis*). 36.
 40, 63, 67, 81, 85, 90. II 1, 3, 9.
 22, 25, 50, 68, 69, 75, 83, 2, 3, 4.
 21, 42, 46, 49, 70, 75, 84, 95, 109.
 110, 136, 3, 3, 7, 16, 24, 32, 55.
 57, 95, 109, 110, 115, 125, 130, 131.
 144, 146, 157, 162, 171, 182, 195.
 200, 208, 216, 266, 271, 288, 294.
 4, 3 (*bis*). 65, 68, 77, 85, 88, 92, 5,
 4, 6, 22, 30, 57, 63, 68, 69, 77, 99.
 102, 110, 6, 15, 17, 19, 21, 27, 58.
 60, 63, 65 (*bis*). 66, 76, 85, 89, 92.
 100, 104, 108, 110, 113, 116, 7, 31.
 35, 41, 44, 54, 58, 66, 68, 69, 75.
 76 (*bis*). 83, 90, 94, 96, 99, 108.
 113, 115, 8, 12, 40, 65, 70, 76, 82.
 E I 1, 17, 20, 23, 24, 26, 27, 33.
 43, 44, 55, 56, 57, 79, 81, 2, 10, 20.
 24, 28, 44, 3, 3, 5, 15, 4, 5, 7, 12.
 5, 10, 13, 15, 26 (*bis*). 27, 6, 2, 14.
 17, 25, 36, 38, 53, 59, 61, 65, 66.
 7, 3, 5, 8, 12, 30, 37 (*bis*). 46, 58.
 77, 78, 89, 90, 91, 94 (*bis*). 97, 8,
 2, 5, 14, 9, 4, 13, 10, 5, 7, 10, 13.
 23, 36, 11, 1, 9, 11, 12, 5, 13, 27.

13, 1, 4, 8, 17, 19, 14, 8, 19, 27.
 32, 38, 15, 6, 9, 17, 20, 24, 31, 16,
 20, 21, 25, 30, 35, 38, 41, 42, 49.
 50, 61, 70, 72, 74, 17, 7, 10, 11, 29.
 51, 57, 18, 6, 8, 23, 38, 45, 46, 50.
 59, 68, 81, 89, 90, 98, 19, 4, 8, 13.
 14, 16, 24, 34 (*bis*). 36, 20, 1, 23.
 II 1, 7, 11, 16, 20, 21, 37, 45, 49.
 61, 64, 72, 75, 79, 83, 89, 92, 97.
 102, 109, 117, 126, 139, 147, 153.
 155, 160, 167, 182, 181, 190, 204.
 230, 235, 247, 249, 252, 253, 255.
 262, 2, 1, 5, 47, 50, 58, 64, 66, 72.
 82, 92, 120, 121, 126, 130, 136, 137.
 144 (*bis*). 145, 156, 193, 198, 209.
 A 11 (*bis*). 27, 28, 37, 46, 51, 52.
 54, 55, 58, 62, 63, 65, 70, 73 (*bis*).
 80, 83, 86, 87, 94, 113, 123, 128, 130.
 132, 145, 157, 162, 165, 166, 171.
 172, 174, 177, 178, 183, 193, 196.
 199, 200, 202, 203, 207 (*bis*). 209.
 211 (*bis*). 212, 214, 215, 218, 224.
 235, 239, 241, 242, 247, 255, 261.
 265, 274, 277, 278, 280 (*bis*). 283.
 299, 307, 311, 317, 319, 321, 322.
 336, 344, 349, 358, 377, 380, 384.
 388, 391, 393, 402, 405, 413, 415.
 425, 440, 444, 452, 455, 456, 463.
 466, 474, 476.
 queo quis II 7, 92. queam II 4, 95.
 5, 2. queas II 5, 10. E I 18, 97.
 queat I 3, 15. queamus I 1, 119.
 quercus E I 16, 9.
 querellā A 98. querellas E I 12, 3.
 querimonia A 75.
 queror quereris E II 2, 24. queritur
 E I 7, 49, 17, 53. queratur II 3,
 55. questus I 6, 87.
 querulus A 173.
 qui (*relat.*) I 1, 11, 16, 23, 28, 49.
 59, 81, 117, 2, 25, 49, 56, 3, 4, 9.
 10, 69, 73, 80, 87, 116, 117, 124.
 4, 81, 82, 83, 84, 85, 88, 5, 92, 6,
 15, 17, 34, 63, 71, 83, 120, 7, 6.
 34, 9, 46, 55, 62, [10, 5, 6.] II 1,
 45, 65, 2, 108, 110, 3, 40, 53, 96.
 100, 109, 143, 158, 208, 221, 236.
 281, 288, 298, 4, 15, 22, 55, 5, 15.
 29, 6, 9, 11, 7, 16, 20, 79, 81, †83.
 109, 110, 8, 26, E I 1, 7, 65, 68.
 2, 3, 19, 40, 41, 51, 59, 62, 3, 10.
 4, 9, 5, 25, 6, 9, 50, 51, 56, 58, 7,
 26, 10, 26, 29, 39, 11, 11, 12, 14,
 13, 20, 15, 28, 29, 16, 28, 33, 41.
 (*bis*). 65, 66, 67, 17, 10, 15, 37, 38.
 48, 53, 18, 53, 56, 65, 81, 111, 19,
 22, 20, 15, II 1, 10, 13, 36, 39, 40.
 44, 48, 86, 111, 115, 182, 211, 233.

238. 2, 11. 40. 109. 124. 129. 131.
133. 135. 160. 182. 187. A 15. 21.
29. 140. 142. 158. 220. 302. 312.
343. 356. 357. 379. 382. 412. 414.
419. 422. 460. 467. quae I 1, 36. 2.
121. 3. 8. 14. 118. 4. 141. 5. 45. 51.
6. 26. 8. 31. 32. 9. 54. II 2, 73. 94.
3. 265. 5. 81. E I 1, 63. 4. 13. 6.
2. 35. 10. 21. 23. 14. 25. 18. 7. II
1, 153. A 190. 305. 361. 364. quod
I 1, 43. 4. 51. 53. 6. 41. 44. 60.
123. 10. 22. 62. II 2, 102. 6. 13. 27.
30. 72. 7. 3. 40. 78. 8. 12. 50. E I
1, 24. 2. 46. 4. 3. 8. 8. 15. 19. (bis).
20. 21. 35. 16. 17. 18. 17. 107. 108.
II 1, 83. 115. 179. 264. 2. 52. 81.
172. A 195. cuius II 2, 59. E I 14.
25. A 7. cui I 4, 43. (bis). 136. 5.
68. 6. 106. 7. 30. II 1, 20. 2. 56.
3. 118. 6. 43. E I 1, 50. 51. 85. 2.
30. 46. 4. 8. 6. 53. 54. 64. 7. 32.
10. 42. 12. 4. 14. 11. II 2, 139. 151.
A 40. quem I 1, 35. 87. 2. 21. 117.
4. 55. 6. 46. 10. 63. II 1, 41. 2. 34.
3. 13. 126. 222. 4. 22. 6. 42. 7. 76.
84. 88. 8. 93. E I 1, 93. 7. 33. 90.
10. 30. 14. 2. 32. 33. 34. 16. 57.
17. 25. 18. 21. (bis). 22. 23. 21. 79.
105. 19. 30. II 1, 177. 201. 260. A
72. 348. 358. 435. 453. 475. quam
I 1, 1. II 2, 28. 87. 3. 68. 5. 78.
E I 1, 2. 65. 7. 4. 14. 44. II 1,
259. quod I 1, 16. 94. (bis). 2.
84. 3. 85. 126. 4. 11. 101. 108. 5.
87. 9. 19. 25. 30. 37. 10. 47. II 3,
66. 76. 138. 141. 178. 190. 253. 4.
65. 62. 5. 84. 6. 109. 7. 25. 66. 8.
45. 53. E I 1, 73. 98. (bis). 2. 110.
60. 7. 94. 11. 17. 29. 17. 5. 39. II
1, 49. 87. 92. 100. 101. 263. (bis).
2. 63. 64. 158. A 123. 168. 292.
390. 418. quo I 4, 29. 122. 6. 15.
30. 8. 15. 9. 42. II 3, 291. E I 2,
69. 7. 14. 16. 42. 43. (bis). 20. 28.
qua II 1, 61. 4. 66. E I 2, 6. quo
I 2, 6. 85. 4. 56. 6. 124. 7. 11. II
1, 32. 50. 2. 112. 3. 21. 34. 137. 5.
62. 6. 41. E I 2, 65. 6. 10. II 2,
153. qui (nom. plur.) I 1, 30. 2. 28.
38. 4. 74. 75. 6. 4. 10. 21. II 3, 47.
E I 1, 77. 6. 4. 11. 27. 15. 8. II 1,
214. 2. 106. 182. A 38. 288. (bis).
431. 456. quae (fem.) I 8, 12. quae
(neutr.) I 2, 22. 100. 10. 38. 72. II
4, 87. 6. 46. 105. 7. 106. E I 1, 23.
36. 2. 38. 8. 11. 13. 17. 19. 3. II
2, 36. A 70. 71. 181. quorum I 4,
2. II 4, 47. E I 15, 45. quarum I

2, 29. quibus I 7, 11. 10. 16. 88.
II 1, 1. 8. 48. 4. 12. 38. (bis). E I
1, 20. A 248. 347. quis I 3, 96. 4. 72.
130. 5. 42. 9. 27. quos I 1, 89. 107.
3. 109. 134. 4. 24. 5. 78. (bis). 10.
17. 87. II 3, 129. 185. 8. 22. E I
1, 22. 79. 12. 1. II 1, 42. quas I 2,
48. 6. 77. 107. II 3, 98. E I 1, 24.
A 352. quae I 3, 102. 4. 56. 57. 5.
46. 9. 5. II 2, 2. 3. 322. 4. 23. 7.
45. 8. 80. E I 1, 12. 42. 47. 72. 2.
24. 4. 2. 7. 20. 8. 11. 10. 9. 14. 19.
21. 17. 3. 118. 111. II 1, 21. 70.
73. 82. (bis). 84. 208. 246. 2. 117.
119. A 149. 181. 184. 277. quibus
I 3, 103. 4. 81. 87. II 5, 2. E I 1,
34. II 1, 204. quis I 1, 75.
quid (interrogatiu., or. directae) quae
II 7, 70. quo (masc.) I 6, 22. E I 1,
90. 6. 8. (bis). quā II 3, 301. quo
II 3, 295. 7, 22. qui I 5, 43. quae
E II 1, 200. 2. 53. quos E II 1, 41.
quas II 6, 29. quae E I 3, 21.
(or. obl.) quae II 2, 1. 4. 45. 6. 76.
8. 5. E I 15, 1. quod E I 15, 1.
A 314. (bis). cuius E I 7, 54. quem
I 1, 73. 2. 111. quo I 5, 53. 6. 36.
E I 1, 13. (bis). 90. 6. 8. (bis). 7. 54.
(bis). 12. 25. 18. 53. 68. A 74. 313.
(bis). qua II 5, 10. E I 18, 97. quo
I 4, 99. 7. 2. 8. 40. II 3, 21. 306.
4. 8. E I 8, 13. 17. 2. II 1, 171.
quae (fem.) E I 12, 16. A 314. quo-
rum E I 15, 2. quae II 2, 70. quis
II 8, 18. quibus E I 3, 1.
qui (adu.) I 1, 1. 3. 128. 10. 21.
(quine). II 2, 19. 3. 108. 241. 260.
275. 314. 7. 96. 105. E I 6, 42. 16.
63. (bis). II 2, 90. A 462.
quia I 1, 62. 3. 92. 6. 1. 47. 49. 9.
51. II 2, 25. 36. 89. 3. 101. 4. 93.
7. 25. 26. E I 1, 30. 74. 8. 4. 6. 7.
10. 41. 12. 10. 11. II 1, 28. 76. 77.
83. 84. 168. 2. 175. A 314. 295. 376.
qui cumque II 5, 51. quicumque II
6, 51. A 227. (bis). quaecumque II
7, 49. quodcumque II 8, 12. cui-
cumque E I 18, 31. quemcumque
II 3, 43. quancumque E I 11, 22.
quodcumque I 1, 34. 4. 36. II 3,
312. E I 2, 54. 7. 60. A 188. 339.
350. quocumque E I 1, 66. 11. 24.
quaecumque I 4, 130. II 4, 62. E
II 2, 111. quoscumque I 6, 95. II
5, 13. quaecumque II 8, 75. E I
3, 17.
quidam I 1, 64. 95. 2. 31. 45. 3. 22.
4. 136. 2. 3. quaedam I 10, 8. A 352.

- quiddam I 1, 105. quendam I 9, 17. E I 7, 50. quidam I 4, 45. quaedam E II 1, 66. 2, 152. quibusdam I 10, 47.
- quidem I 10, 51. E I 2, 13. 9, 7. II 1, 43. 219.
- quidni A 382.
- quies E I 17, 6.
- quiescit A 380. quiescas II 1, 5. quiessem I 6, 22.
- quietus E II 1, 162.
- quilibet cui libet E I 6, 53. cuilibet E II 2, 8. quodlibet I 2, 126. quidlibet I 9, 12. E I 17, 28. A 10. quaelibet E I 15, 30. quibuslibet I 4, 74.
- quin I 1, 20. 2, 44. 4, 30. 8, 22. II 1, 71. 2, 23. 77. 3, 42. 137. 4, 8. 61. E II 1, 152. 2, 2. A 444.
- quincunce A 327.
- quingentis II 7, 43.
- Quinquatribus E II 2, 197.
- quinque I 3, 16. 6, 108. II 3, 289. 7, 89. E I 6, 43. 7, 1. 14. 2, 3. II 1, 24.
- quinquenni II 8, 47. quinquennis II 2, 57.
- quinqueiro II 5, 56.
- Quintilio A 438.
- Quintius Quinti (uocat.) E I 16, 1.
- quinto (abl. masc.) A 189.
- Quintus Quinti II 3, 243. Quinte II 5, 32. 6, 37.
- quinus quinas I 2, 14.
- quippe I 2, 4.
- Quirinus I 10, 32. Quirini E II 2, 68.
- Quiritis E I 6, 7.
- quis (interrog.) I 2, 17. 6, 29. 9, 23. 24. 10, 2. II 8, 59. 61. E I 1, 49. 3, 7. 8, 6. 20. 7, 53. 16, 40. 20, 16. II 2, 99. 100. A 77. quid I 1, 7. 19. 20. 25. 41. 2, 62. 3, 19. 4, 115. 6, 55. 10, 56. II 1, 62. 2, 48. 3, 4. 22 (bis). 41. 122. 152. 157. 158. 159. 166. 219. 230. 272. 274. 283. 5, 61. 6, 55. 75. 76. 90. 7, 42. 58. 80. 8, 32. E I 1, 11. 27. 2, 3 (quater). 6, 12. 62 (bis). 7, 23. 11, 1. 2, 3. 7, 12. 16. 18 (bis). 19. 14. 31. 16. 8. 17. 38. 18. 19. 101 (bis). 102. 19, 12. II 1, 40. 91 (bis). 101. 200. 2, 38. 166. 177 (bis). 205. 212. A 20. 307. 308 (bis). 328. 353. 382. cui E I 18, 68. quem E I 1, 76. 5, 19. 20. 16. 40. quid I 1, 44. 49. 63. 69. 101. 2, 69. 72. 112 (bis). 3, 94. 126. 5, 69. 6, 17. 82. 8, 40. 9, 4. 40. II 1, 5. 24. 3, 89. 99. 152. 201. 230. 233. 303. 5, 3. 53. 6, 17. 29. 83. 7, 89. E I 1, 76. 91. 2, 10. 17 (bis). 3, 6. 9. 15. 20. 4, 2. 8. 5, 16. 6, 5. 7. 7, 62. 8, 3. 9, 6. 10, 8. 16. 74. 18. 68. 106 (bis). 20, 6. 7. II 1, 21 (bis). 163. 2, 23. 57. 63 (bis). 96. 191. A 39. 40. 53. 138. 153. 212. 312 (bis). 419.
- quo II 3, 295 (quone). quos E II 1, 41. quae E II 1, 106.
- quis (indefini.) I 1, 15. 90. 2, 23. 3, 56. 63. 80. 106. 4, 3. 41. 67. 80. 111. 6, 30. 85. 10, 59. II 1, 61. 82. 83 (bis). 84. 2, 51. 3, 104. 111. 159. 187. 214. 268. 322. 4, 49. 5, 49. 106. 6, 69. 78. 7, 24. 8, 90. E I 16, 25. 19, 12. 20, 26. II 1, 222. 239. 2, 2. 157. 158. A 461. qui I 6, 79. II 3, 219. qua I 3, 35. 4, 93. quae II 6, 10. quid I 2, 84. 4, 138. II 3, 31. 4, 52. 7, 87. 8, 25. E I 2, 5. 38. 15. 44. 18. 57. 20, 7. quod I 3, 44. cui I 3, 45. II 3, 189. 5, 45. E I 16, 19. A 426. quem II 1, 82. 3, 249. quid I 3, 140. 4, 31. 102. 104. 122. 5, 102. 8, 37. 9, 2. 6. 10. 67. 10, 59. II 1, 49. 78. 81. 3, 33. 5, 37. 7, 39. E I 6, 6. 10. 31. 12. 22. 17. 4. 18. 67. 108. A 35. 125. 194. 249. 386. 426. 438. quod II 1, 38 (bis). E II 2, 35. qui E I 15, 40. quos I 1, 57. qua I 3, 36.
- quilibet quidlibet I 9, 12. E I 17, 28. A 10.
- quisnam II 3, 158. 7, 83. quidnam II 2, 86.
- quisquam I 3, 33. 138. 6, 69. 9, 27. II 1, 44. 2, 103. 6, 24. E I 14, 37.
- quicquam E II 2, 172. cuiquam I 4, 35. 73. quemquam II 1, 40. 55. 2, 130. E II 1, 153. quicquam I 3, 6. II 2, 27. 177. 3, 39. 251. 5, 5. 6, 65. E II 1, 76.
- quisque I 2, 15. 6, 7. 27. 96. II 1, 23. 50. 64. 3, 124. quaeque I 3, 79. cuiusque A 156. cuique I 2, 52. II 3, 232. 6, 67. E I 6, 55. 10, 47. A 316. quemque E I 6, 55. 7, 98. A 291. quodque (unum quodque) E II 2, 189. quoque II 8, 77. E I 18, 68. quaeque E II 1, 28. A 92. quaeque I 4, 106. II 5, 2.
- quisquis II 1, 60. 3, 77. 79. quicquid I 2, 60. 6, 1. II 1, 74. 3, 231 (bis). E I 4, 5. 6. 24. II 1, 270. quicquid II 1, 2. 3, 15. 98. 167. 5, 59. E I

2, 14, 6, 13, 10, 4, 15, 32, 38. II 2, 108. A 335.
 quivis I 4, 55, 6, 50, 77. II 1, 13, 4, 35, 5, 35. E II 2, 14. A 240, 263.
 quiduis II 3, 127. A 23. cuius E I 17, 36. quemuis I 4, 25. E I 15, 30. quiduis E I 15, 17. II 2, 8. quovis I 3, 65. quavis I 4, 87.
 quo (*adu.*) I 1, 15, 73, 2, 23, †3, 128, 6, 24, 73, 7, 27, 8, 15 (= ubi). 9, 16, 40, 63, 75. II 1, 32 (*instrum.*) 37, 2, 35, 102, 112 (*magis*). 3, 261, 4, 1, 7, 60. E I 3, 27, 5, 12, 6, 27, 57, 13, 7, 15, 11, 20, 5. II 1, 52, 2, 37, 40. A 206, 308 (*bis*). 396. quocumque II 4, 82. A 100. quo cumque E I 1, 15.
 quoad II 3, 21.
 quocirca II 2, 135, 6, 95 (quo - circa). E II 2, 145.
 quod I 1, 110, 2, 10, 83, 89 (*bis*). 3, 30, 38, 4, 3, 4, 17, 24, 46, 47, 49, 91, 98, 5, 7, 66, 6, 3, 48, 53, 63, 91, 98, 119, 7, 14, 10, 3, 20, 78, 79. II 2, 90, 3, 3, 130, 163, 5, 88, 7, 32, 111, 8, 37, 38, 82. E I 6, 19, 22, 7, 68 (*bis*). 10, 50, 14, 22, 18, 52, 19, 27. II 1, 30, 183, 2, 22, 24, 147, 192. A 169, 171, 222.
 quodsi II 4, 6, E I 1, 70, 2, 70, 3, 25, 7, 10, 25, 9, 11, 19, 17, 20, 9. II 1, 20, 241.
 quomodo I 9, 43.
 quondam I 2, 55. II 2, 82, 3, 145, 5, 21. E I 18, 78, †II 2, 167. A 396.
 quoniam I 6, 22. II 3, 301, 4, 25, 6, 52. E II 2, 167.
 quoque I 4, 88, 6, 50, 81, 10, 5, 8. II 2, 69, 78, 3, 286, 312, 5, 1, 73, 8, 81. E I 3, 6, 16, 65, 20, 17. II 1, 151, 164, 187, 257, 2, 35.
 quorsum II 3, 11, †201, 246, 7, 21, 116.
 quot I 1, 27. E I 6, 42.
 quotiens E I 18, 45, 104. II 1, 55.
 quotquot II 7, 14.
 quotus E I 5, 30. II 1, 35. quota II 6, 44.

R.

rabidos †A 393.
 rabies A 79. rabiem II 3, 323. E I 10, 16. II 1, 149.
 rabiosa E II 2, 75. rabiosi (*gen. neutr.*) I 6, 126.

radice E II 2, 149, 150. radices (*nom.*) II 8, 8.
 radit II 6, 25. radere II 4, 83.
 raeda II 6, 42. raedis I 5, 86.
 Ramnes (*nom.*) A 342.
 ramos I 5, 81.
 ranae (*gen.*) II 3, 314. ranae (*nom.*) I 5, 14.
 rancidum (*masc.*) II 2, 89.
 rapaci E I 14, 33. rapacibus (*abl. fem.*) II 2, 40.
 rapidum (*acc.*) II 3, 242. rapido I 10, 62. rapidos A 393.
 rapinis (*abl.*) II 3, 167.
 rapis II 6, 23, 7, 118. rapit I 1, 114, 9, 77. II 1, 10. E I 1, 15. A 149.
 rapias II 5, 53. E I 17, 45. rapere I 5, 76. rapientis I 5, 109. rapies II 3, 72. rapimur I 5, 86. raptam E I 17, 56. rapto (*abl. masc.*) E I 14, 7.
 raptum E II 2, 198.
 rapula II 8, 8. rapula II 2, 43.
 rarus A 259. rara I 2, 49, 7, 27. II 2, 26. raro (*adu.*) I 1, 117, 4, 18. II 2, 38, 3, 1.
 ratio I 1, 2, 2, 50, 3, 78, 115, 6, 93. II 3, 83, 225, 250. E I 11, 25. ratione II 3, 266, 271, 4, 36, 5, 10, 6, 6. E I 18, 97. II 1, 20, 47. rationibus A 325.
 ratus ratas E I 5, 17.
 rauca E I 17, 62. rauci (*nom.*) I 4, 66.
 recalcitrat II 1, 20.
 recedo E I 16, 35. recedant I 1, 31. E II 2, 113. recedentes A 176.
 recens II 2, 42. E I 2, 69. II 1, 64. recentibus A 49.
 recideret I 10, 69. recidet A 447.
 recisurum I 3, 123.
 recinunt E I 1, 55.
 recipit I 5, 50. E II 1, 258. recepit E I 3, 17, 10, 36. A 256. recepisset I 5, 80. receptus A 63. recepta E II 2, 104. recepti E II 1, 6.
 recitator A 474.
 recito I 4, 73. recitent I 4, 75. recitare I 4, 23. E I 19, 42. recitares A 438. recitata (*acc.*) E II 1, 223.
 reclamatione E I 17, 62.
 recludit E I 5, 16. reclusa E II 1, 103.
 recoctus II 5, 55.
 recondit II 3, 109.
 recordor E II 2, 145.
 recreare II 2, 84. E I 1, 37. recreabis II 4, 58.
 rector (*uocat.*) E I 16, 74.

- rectus* *recta* I 2, 123, 6, 66. *rectum* I 1, 107. II 6, 75. *recti* (*neutr.*) A 25. *rectum* II 3, 201, 7, 26. E II 1, 63, 83, 2, 44. A 367. *recto* II 5, 78. E II 1, 176, 2, 131. *rectā* I 5, 71. *recta* II 7, 2. *rectis* E II 1, 105. *rectius* I 2, 82, 4, 134. II 1, 21. E I 17, 19. *rectius* II 7, 25. E I 6, 67. *recte* I 2, 37, 74, 90, 4, 13, II 2, 106, 3, 88, 162, 7, 112, 8, 70. E I 1, 60, 63, 66, 2, 41, 6, 29, 7, 3, 8, 4, 15, 12, 2, 16, 17, 21, 17, 42. II 1, 79, 130, 209, 2, 213. A 309, 319, 369, 422, 428. *rectius* II 4, 72. A 129, 140.
- recumbere* E I 5, 1.
- recurras* II 6, 31. *recurrat* I 2, 127.
- recurrentis* E II 1, 147. *recurret* E I 10, 24.
- recuso* E I 10, 10. *recusat* II 2, 6, 3, 258. *recusant* II 7, 108. *recusem* E II 1, 208. *recuses* II 5, 17, 7, 24. *recuset* I 4, 60. *recusent* E II 1, 259. A 39.
- reddat* II 7, 71. E II 1, 34. A 348.
- reddas* II 3, 66. *reddat* I 1, 83. E I 18, 101. *redde* II 8, 80. E I 7, 95. II 1, 216. *reddere* I 3, 76. II 3, 270, 5, 65. E I 18, 14. II 2, 155. A 133, 158, 305, 316, 411. *reddentis* E I 14, 1. *redderet* A 253. *reddes* E I 7, 25, 27, 13, 2. *reddet* I 4, 116. *reddidit* A 48. *reddatur* A 9.
- redemptor* E II 2, 72.
- redeo* I 1, 108, 6, 45, 7, 9. *redis* II 8, 84. *redit* E I 7, 48, 55. II 1, 48, 2, 138. A 329. *redeam* II 10, 8, II 3, 264, 5, 6. *redcat* E I 7, 97. A 201. *redeant* I 10, 39. *rediens* II 2, 83. *redeuntis* I 4, 37. *rediturus* II 3, 261.
- redigatur* I 1, 43. *redacti* E II 1, 155.
- reditus* E I 20, 6. *reditum* E I 2, 21, 3, 36. A 146.
- reducit* E II 1, 181. *reducere* II 3, 191. *reducat* II 3, 294. *reductum* (*nom. neutr.*) E I 18, 9.
- refero* I 6, 115. *refers* E I 7, 60. *refert* E I 17, 55. II 1, 130. *referunt* E II 1, 201. *referas* II 4, 90. *refer* E I 7, 53, 8, 2, 17, 32. *referre* A 85. *referentes* I 6, 75. *referret* E I 6, 60. *referam* E I 1, 74. *rettulit* E II 1, 234. *rettuleris* E I 17, 32. *refertur* E I 18, 62. A 179. *referri* E II 1, 37. *referendus* E II 1, 41. *referenda* II 7, 36.
- refert* II 3, 157, 7, 53. E II 2, 166.
- referat* I 1, 49. *referre* I 2, 77, 6, 7. *reficit* E I 18, 104. II 1, 139. *refici* II 4, 61. *refectus* E II 2, 136.
- refigit* E I 18, 56.
- reformido* II 7, 2.
- refregit* I 4, 61.
- refugit* E II 2, 171.
- regale* E II 1, 234, 2, 30. *regali* (*abl. neutr.*) A 228. *regales* E I 12, 6.
- regerit* I 7, 29.
- regia* E I 11, 2.
- regina* E I 6, 37.
- regio* I 4, 30. E I 15, 2. *regione* E I 4, 2.
- regius* A 453. *regia* E I 7, 41.
- regno* E I 10, 8. *regnet* E I 2, 19.
- regnum* (*acc.*) I 3, 123, 6, 9. E I 1, 63. *regno* I 6, 13. *regna* (*acc.*) E II 1, 253.
- rego* *regit* E I 18, 26. *regam* E I 1, 27. *regat* A 137. *rege* E I 2, 62.
- reges* E I 19, 23. *regi* A 283.
- regula* I 3, 118.
- relecta* II 3, 68.
- relabor* E I 1, 18.
- religio* *religi* E I 2, 2.
- religio* *relegatā* I 10, 84.
- religio* *religat* I 5, 19.
- relinquit* A 159. *relinquam* I 9, 41. *relinquas* I 1, 52. *relinquere* E I 3, 26. A 165. *relinquens* II 6, 89. *relinquam* E I 7, 43. *relinques* E I 7, 19. *reliqui* E I 10, 8. *reliquit* E II 1, 100. *reliquerit* II 3, 290. *relinqui* E I 15, 6. A 417. *relinquendis* I 10, 51. *relictis* II 3, 13. *relieta* (*acc.*) E I 7, 97. *relictis* (*neutr.*) E II 2, 67.
- relligio* I 9, 71.
- remeare* I 6, 91.
- remigium* E I 6, 63.
- remiscet* A 151.
- remittit* A 319. *remittunt* E II 1, 235. *remittat* II 8, 53. *remisit* II 4, 69. *remissi* (*nom.*) E I 18, 90.
- remouere* II 5, 52. *remouit* II 6, 16.
- remorant* II 1, 71. *remotus* A 384.
- remota* A 327. *remoto* (*abl. masc.*) A 161. *remotos* I 6, 18. II 4, 94.
- remotis* (*abl.*) II 7, 71.
- remus* *remis* A 65.
- ren* *renes* II 3, 163. E I 6, 28.
- renascuntur* A 79.
- renuis* E II 2, 63. *renuit* E I 16, 49.
- reor* E II 1, 70. *reis* II 3, 131. *reoro* I 9, 49.
- reparare* II 5, 2.

- reporiſo I 1, 119. reportas A 405.
 repertor A 278.
 repetit I 9, 41. E I 1, 28. repetas
 E I 6, 48. repetat E 17, 97. repe-
 tes II 1, 6. E I 7, 33. repetitum E
 I 3, 18. repetita A 365.
reſpo repinus I 5, 25. repentiſ E II
 1, 251. reſperat E I 7, 30.
 reponis A 120. reponero E I 7, 39.
 reponet II 1, 39. reponi A 190.
 repotia II 2, 60.
 repraeſentet E I 19, 14.
reprehendo reprehendiſ I 10, 52. re-
 prehendas I 6, 67. reprehendite A
 292. reprehendere II 3, 138. E II
 1, 81, 222. reprehendes E I 18, 39.
 reprehendet A 415. reprehendi II
 4, 86. E II 1, 76. reprehendiſ I 10, 55.
 reptaro E I 4, 4.
 repugnant I 3, 97.
 repulſam E I 1, 43.
 repulſum (*maſc.*) II 7, 90.
 requiem E I 7, 79.
 requiro E I 15, 18.
reſ I 2, 23, 50, 59, 3, 54, 78, 6, 100.
 II 1, 18, 3, 18, 91, 265, 5, 12, 27.
 E I 1, 80, 2, 51, 6, 1, 47, 10, 42,
 12, 25, 14, 5, 17, 23, 18, 29, 81, II
 1, 107, 180, 2, 12, 190, A 49, 89,
 179, 248, 411. *reſ* I 1, 15, 2, 8,
 62, 100, 3, 91, 1, 21, 32, 110, 9, 41,
 II 2, 27, 3, 74, 189, 6, 6, 7, 67, E
 I 1, 65, 66, 6, 12, 7, 71, 8, 1, 13,
 16, 75, II 1, 164, 226, 259, 2, 152,
 A 29, 310, 311, 329. *re* I 2, 79, 6,
 80, II 3, 37, 1, 48, 5, 8, 45, 6, 36,
 78, 7, 99, E I 10, 2, 16, 68, 20, 20,
 II 2, 203. *reſ* I 2, 97, II 2, 71, 106,
 8, 73, E I 10, 30, 15, 43, *16, 43,
 A 73. *rerum* I 2, 76, 5, 88, 9, 4,
 10, 57, II 2, 25, 7, 75, 8, 83, E I
 1, 103, 2, 22, 3, 33, 12, 4, 19, 16,
 79, 17, 45, 18, 99, II 2, 31, 84, 116,
 A 49, 57, 218, 322. *rebus* I 4, 47,
 II 2, 136, 3, 280, 8, 62, E I 1, 19,
 2, 36, A 82, 368. *reſ* I 3, 121, 10,
 15, II 1, 11, 4, 2, 5, 2, 6, 29, 8,
 92, E I 1, 19, 3, 7, 17, 39, 19, 25,
 II 1, 2, 168, 251, A 148, 171. *rebus*
 I 1, 106, 5, 28, II 6, 96, E I 1, 81,
 2, 50, 57, 6, 39, 15, 26, 19, 29, II
 1, 125.
 reſcinditur E I 3, 32.
reſciſco reſciſeris E II 1, 227.
 reſcribe E I 5, 30. reſcribero II 3,
 76, E I 3, 30.
 reſigno E I 7, 31. reſignat E I 7, 9.
 reſoluit II 3, 193.
 reſonat I 3, 8, 4, 76. reſonet I 2,
 129. reſonarent I 8, 41.
 reſpicere II 3, 292. A 317. reſpi-
 cientiſ E I 1, 105.
 reſpondeſ I 6, 60, E I 16, 31. reſpon-
 det I 2, 11, 9, 63, E I 7, 63.
 reſpondeat II 6, 24. reſponde II
 5, 2. reſpondero I 9, 36, II 3, 192,
 E I 3, 24, II 1, 2. reſpondebam I
 9, 14. reſponderet I 2, 72. reſpon-
 dit E I 1, 74. reſponderit II 3, 233.
 reſponſura II 8, 66. reſponſura
 (*acc.*) E II 2, 48.
 reſponſat II 7, 103. reſponſet II 4,
 18. reſponſare II 7, 85, E I 1, 68.
 †reſponſore (*reſ ſponſore) E I
 16, 43.
reſponſum reſponſa I 8, 29.
 reſpuit E II 1, 42.
 reſtinguere I 5, 76.
 reſto I 9, 28. reſtat E I 1, 27, 6, 27.
 reſtexens II 3, 2.
 reſticulum (*acc.*) I 1, 47.
 reſtinacula (*acc.*) I 5, 18.
 reſtinent E I 18, 70. reſtinere I 1, 89.
 reſtortis E II 1, 191.
 reſtrahas E I 18, 58. reſtractus A 468.
 reſtrorſum E I 1, 75, 18, 88.
 reuehi II 5, 4.
 reuerſi II 3, 36, 6, 37, E I 15, 24,
 A 390.
 reuiſet E I 7, 12.
 reuocac I 6, 61. reuocat II 3, 264.
 reuoluimus E II 1, 223.
reus rei I 10, 26. reum II 4, 3.
 rox I 3, 125, 133, 138, II 3, 97, 188.
 E I 1, 59, 107, 6, 39, 7, 37, 17, 20,
 II 1, 237. *regis* A 65. *regi* E II 1,
 232. *rex* (*uocat.*) II 1, 42. *rego* I 3,
 112, E I 17, 43. *reges* E I 2, 14,
 A 434. *regum* I 3, 136, 10, 42, II
 2, 45, 3, 190, E I 1, 107, 2, 8, 10,
 33, II 1, 24, 121, A 73, 401. *regi-
 bus* I 2, 86, II 2, 101. *reges* I 3,
 12, 7, 31, II 3, 45, E I 10, 33. *re-
 gibus* E I 17, 13, 14.
Rex *Regis* I 7, 1. *Regem* I 7, 6, 35.
Rege I 7, 5, 25.
Rheni I 10, 37. *Rhenum* A 18.
rhetor I 5, 2, E II 2, 87. *rhetoria*
 I 10, 12.
Rhodio I 10, 22.
Rhodos E I 11, 17, 21.
rhombus II 2, 42, 49. *rhombi* II 8,
 30. *rhombum* I 2, 116. *rhombi* II
 2, 25. *rhombos* II 2, 48.
rictum I 10, 7.
rides I 1, 69, II 3, 310, 5, 3, E I

- 1, 95, 97, 101, 19, 43. II 2, 202.
ridet I 10, 54. E I 7, 78. II 1, 121.
ridemus I 5, 57. rideat E II 2, 216.
ride E I 1, 21. ridere E I 4, 16.
7, 27. ridens I 1, 23, 9, 66. riden-
tem I 1, 24. II 3, 72. ridentes I 5,
35. ridentibus (*dat.*) A 101. rideret
E II 1, 124. ridebo A 105. ridebit
E I 20, 11. risi I 4, 21. risisti II
8, 80. ridetur I 7, 29. II 8, 83. A
356. ridentur E II 2, 106. rideri I
3, 30. ridendus E I 1, 9.
ridiculus II 3, 311. 8, 24. A 139.
ridiculum I 10, 14. E II 1, 238.
rigidus E I 1, 17. rigidus E II 1, 25.
rimam E I 7, 29.
rimosā II 6, 48.
ringi E II 2, 128.
ripā I 1, 58. II 3, 291.
risores A 225.
risus II 2, 107. risum I 4, 34. II 8,
63. E I 3, 12, 13, 9. A 5, 381. risu
I 8, 50, 10, 7. II 1, 86. E II 2, 84.
A 358. risus (*acc.*) I 4, 83, 9, 28.
II 5, 57. E I 7, 79.
rite E II 2, 78. †206.
ritu II 1, 22, 3, 268. A 62.
rinali (*abl.*) A 441.
*rius E I 12, 2, 18, 104. rius E I 14,
29. riuo E I 16, 12. *rium E I 10,
21. rium E I 14, 35. riuos E I 3,
11, 10, 7.
rixae E I 17, 51.
*rixator (†rixatur) E I 18, 15.
robigne (†rubigine) II 1, 43.
robustus E II 2, 74.
rodit I 4, 81. rodunt I 6, 46. rodere
E I 14, 40. roderet I 10, 71.
rogo E I 1, 11. rogat I 9, 63. E I
9, 2. roges E I 1, 13. roget I 1,
82. II 5, 75. E I 1, 70. rogare II
3, 316. rogabat I 6, 63, 67. roga-
tus I 4, 97. II 4, 88. E I 6, 41.
rogata E I 8, 2. rogati I 3, 2.
Roma E I 7, 44, 16, 18. II 1, 61.
Romae II 1, 59. 6, 23, 7, 13, 28.
E I 2, 2, 8, 12, 11, 21, 20, 10. II
1, 103, 2, 41, 65, 87. Romam I 6,
76. E I 8, 12, 11, 11, 14, 17, 11, 1,
266. Romā I 5, 1.
Romanus II 4, 10. E I 1, 70. A 51.
Romana I 6, 48. II 2, 10, 52. E I
12, 25. Romano II 1, 87. Romane
I 4, 85. Romano II 7, 54. Romani
E II 1, 29. A 113, 325. Romanis
E I 18, 49. A 264. Romana E I 3,
9. Romanis E II 2, 91.
Romulus E II 1, 5.
rorem A 430.
Roscia (*lex*) E I 1, 62.
Roscius E II 1, 82.
Roscius (*actor*) II 6, 35.
rostris II 6, 50.
rotā A 22. rotarum E I 17, 7.
rotundentur E I 6, 34.
rotundus II 7, 86. rotundo (*abl.*
neutr.) A 323. rotundas II 4, 40.
rotundis II 4, 13. E I 1, 100.
rulcam E II 1, 267. rubere II 8,
31. rubentem I 8, 35. ruberes E
II 2, 166.
ruber I 8, 5. rubra II 5, 39. rubro
II 6, 102.
Rubi Rubos I 5, 94.
rubicunda E I 16, 8.
ructatur A 457.
rude (*subst.*) E I 1, 2.
rudis I 10, 66. rude A 410. rudem
E II 2, 47.
Rufam II 3, 216.
Rufillus I 2, 27, 4, 22.
Rufus II 8, 58.
rugosus E I 18, 105.
ruinas II 8, 54.
rumor II 6, 50. rumore I 4, 125. E
I 10, 9.
rumpere E I 3, 35, 10, 20, 14, 9.
rupit E I 19, 15. ruperis II 3, 319.
rumperis I 3, 136. rumpi I 2, 118.
raptis II 7, 70.
ruo ruis E I 14, 41. ruit II 7, 88.
E II 2, 75. ruunt II 2, 104. ruam
II 5, 22. ruant II 8, 71. ruentis II
3, 57. E II 1, 47. ruenti II 3, 154.
ruebat I 7, 26.
rupes II 3, 59. rupem E II 2, 135.
rupis (†rupes) II 3, 55. E I 20, 15.
Rupili (*gen.*) I 7, 1, 19.
rursum II 3, 268.
rursus I 3, 28, 75. II 7, 21. E I 2,
17, 7, 30.
rus raris E I 10, 2, 6. II 1, 160. rus
I 6, 102. II 7, 28. rus (*vocat.*) II 6,
60. rure I 1, 11, 2, 127, 10, 45. E
I 7, 1, 10, 14, 14, 10, 15, 17, 18,
60. rura I 6, 59. E I 7, 76, 14, 14,
15, 2.
Rusonem I 3, 86.
rusticus I 1, 17. II 2, 3, 6, 80, 115,
7, 28. E I 2, 42, 7, 83, 13, 13. II
2, 39. A 213. rustica E II 1, 146.
rusticius I 3, 31.
Rutubae II 7, 96.

S.

- sabbata I 9, 69.
 Sabellus E I 16, 49. Sabella I 9, 29. Sabellis II 1, 36.
 Sabino (*dat. masc.*) II 7, 118. Sabinum (*acc. neutr.*) E I 7, 77. Sabinis (*abl.*) E II 1, 25.
 Sabinus (*Hor. amicus*) Sabinum E I 5, 27.
 saccis I 1, 70. saccos II 3, 149.
 sacer II 3, 181. A 391. sacro I 5, 99. sacrā I 9, 1. sacra E I 16, 51. A 397.
 sacerdotis E I 10, 10.
 sacrament E II 1, 49.
 sacrum II 3, 110. sacris I 1, 71. sacra I 3, 11. 117. sacris II 8, 14. A 224.
 sacro I 2, 40, 87, 3, 9, 11, 12, 63, 4, 2, 86, 128, 6, 10, 16, 114, 7, 30, 10, 11, 50, 71, 72, II 7, 8, E I 7, 37, 73, 13, 1, 17, 55, 56, 18, 15, 25, 68, 19, 19, 20. II 1, 182, 219.
 sacrosam I 5, 61.
 sacuit I 4, 49. sacuiat II 2, 126.
 sacuōs II 2, 68. *E I 15, 30. II 1, 148, 2, 21. sacuo E I 18, 13. sacuam I 8, 33. E I 18, 54. sacuo E I 16, 77.
 saga sagas E II 2, 208.
 Saganæ I 8, 48. Saganā I 8, 25, 41.
 sagax A 218.
 sagittas II 7, 116.
 sal salis I 3, 14. salem I 5, 46. sale I 10, 3. II 2, 17, 4, 74, 8, 87. E II 2, 60. sales (*acc.*) A 271.
 salacem I 2, 45.
 salebras E I 17, 63.
 Salerni E I 15, 1.
 Saliare E II 1, 86.
 saligno (*abl. masc.*) I 5, 22.
 saliant II 6, 34. salias E I 14, 26.
 saliet A 430.
 Sallustius I 2, 48.
 saluus I 9, 65. salso I 7, 28. salsā II 3, 200.
 saltem I 6, 41.
 salto saltat II 1, 24. saltet II 6, 72.
 saltaret I 5, 63.
 saltus salibus E II 2, 178.
 salubrem A 128. salubris I 7, 21. II 4, 21. E I 4, 4. salubribus I 8, 14.
 saluere E I 7, 66, 10, 1.
 *saluōs E I 2, 10. *saluom I 1, 84. E I 16, 27. saluo I 9, 27.
 salutor A 87. salutandi I 6, 101.
 Samnites E II 2, 98.
 Samos E I 11, 2, 21.
 sancimus I 3, 67. sanxerunt E II 1, 24.
 sanctum E II 1, 51. sancto E I 16, 61. sanctum E I 17, 60. sanctarum II 1, 81.
 sanc II 3, 138. E I 7, 61, 15, 5. II 1, 206, 2, 64, 132. A 206, 418.
 sanguis E I 3, 33. (*vocat.*) A 202.
 sanguino II 3, 206, 5, 16.
 sanus I 4, 129, 5, 44, 6, 98. II 3, 128, 158, 160, 284, 302, 322 (*hic*). E I 1, 8, 108, 2, 34. sani II 3, 74.
 sanas I 9, 44. sanum I 6, 89. E I 7, 3, 16, 21, 18, 30. sano I 3, 61. E II 2, 122. sani II 3, 246. sanos I 3, 83. II 3, 218. E I 19, 3. A 206.
 sanior II 3, 241, 275.
 sapiens I 1, 38, 3, 124, 127, 128, 132, 4, 115. II 1, 17, 2, 3, 63, 111, 3, 97, 4, 44, 7, 73, 83, 8, 60. E I 1, 106, 6, 15, 7, 22, 16, 30, 73. II 1, 18, 50. sapientem II 3, 35. sapiente II 3, 46. E I 4, 5, 16, 20.
 sapientum II 3, 226. sapientior II 3, 52, 265. E II 2, 153. sapienter E I 10, 41. sapientius II 3, 56.
 sapientia II 1, 72. E I 1, 41, 2, 17, 3, 27. A 396.
 sapis A 367. sapit E II 1, 68. sapunt A 456. sapinas E I 12, 15.
 sapiat I 9, 34. sapere E I 2, 40, 4, 2, 15, 45, 18, 27. II 2, 128, 141. A 399. saperet A 212.
 saporem II 4, 54. saporum II 4, 36.
 Sappho E I 19, 28.
 sacrina E I 13, 6.
 sarcio sarta E I 3, 31.
 Sardis (*urbis*) E I 11, 2.
 Sardus I 3, 3. Sardo A 375.
 Sarmentus I 5, 56. Sarmenti I 5, 52, 55.
 satelles E I 1, 17.
 satis I 1, 62, 120, 2, 52, 60, 66, 4, 41, 54, 116, 5, 13, 68, 10, 7, 76. II 3, 69, 127, 178, 4, 37, 48, 5, 4, 6, 64, 7, 3. E I 1, 2, 2, 46, 6, 16, 7, 16, 83, 10, 46, 15, 35, 43, 17, 1, 18, 111. II 1, 166, 2, 53, 214. A 29, 416, 470.
 satur I 1, 119. E I 7, 35.
 saturā II 1, 1. saturis II 6, 17.
 Satureiano I 6, 59.
 Saturnalibus II 3, 5.
 Saturnius E II 1, 153.
 Satyrum E II 2, 125. Satyrorum A 235. Satyris E I 19, 4. A 233. Satyros A 221, 226.
 saxum II 3, 73. saxo II 3, 90. saxo I 5, 19, 6, 39. saxis I 5, 26. saxa

- E I 1, 46, 10, 7, 14, 39, A 395.
 saxis II 3, 128.
 scaber scabrum E I 7, 90.
 scabies A 417, 453. scabiem E I 12, 14.
 scaba scaberet I 10, 71.
 scaenae E I 6, 41, A 125. scaenam A 183, 269. E II 1, 177. scaenâ II 1, 71. E II 1, 295. scaenis A 179.
 Scaena E I 17, 1.
 Scacuae II 1, 53.
 scalis (*abl.*) E II 2, 15.
 scalpere I 8, 26.
 scalptra (*acc.*) II 3, 105.
 scamnum (*acc.*) I 8, 2.
 scarus II 2, 22.
 scanrum I 3, 48.
 scelceratus II 3, 71, 221.
 sceleris II 1, 61, 3, 208, 279. scelus II 3, 212. scelere E I 2, 15.
 Scetani I 4, 112.
 scilicet I 10, 27. II 1, 70, 2, 36, 3, 185, 240, 5, 87, 6, 58. E I 6, 36, 9, 3, 10, 2, 15, 36, 18, 16, 20, 2, II 2, 41.
 scio scis I 9, 40. E I 11, 7, 14, 16, 33, 17, 1, 18, 53, 20, 7, A 20, 462. scit E I 14, 44. II 2, 187. A 158, 316, 371. scimus A 11, 273. sciat E I 18, 19, 20, 27. scire I 4, 37. II 6, 52, 67. E I 3, 2, 19, 35, II 1, 35, 87, 2, 193. sciret E I 17, 14. sciet A 424.
 Scipiadæ II 1, 72. Scipiadam II 1, 17.
 scituri E I 7, 60.
 scobe II 4, 81.
 scopae scopis II 4, 81.
 scortator II 5, 75.
 seorto (*dat.*) E I 18, 34.
 scriba I 5, 66. II 5, 56. scribae I 5, 35. E I 8, 2. scribae II 6, 36.
 scribo E II 2, 103. scribis II 3, 1. scribit E I 6, 43. scribimus E II 1, 117. scribitis A 38. scribam A 265. scribat I 4, 41. scribe II 3, 69. E I 9, 13. scribere I 9, 23, 10, 47. II 1, 16. E I 3, 7, 4, 3, 15, 25. II 1, 111, 228, 2, 54, 66. scribens A 306. scribentes E II 2, 107. scribam II 1, 60. scribet II 5, 74. scripsit I 4, 57. scripsere E II 2, 108. scripseris A 387. scripsisse I 10, 60. scripturus I 10, 73. scribuntur E I 19, 3. scribare II 5, 48. scribi A 74. scribendi I 4, 12, 13, 65. II 1, 10. E II 1, 103, A 309. scribetur E I 16, 4. scripta I 10, 16. scripto I 6, 123.
 scrinia (*acc.*) I 1, 120. E II 1, 113.
 scriptor E II 1, 35, 2, 126. A 120, 136, 235, 354. scriptoris E II 1, 62.
 scriptori A 346. scriptorem E I 2, 1. scriptore E II 1, 268. scriptores E II 1, 30, 236. scriptorum E I 19, 39. II 2, 77. scriptores E II 1, 199.
 scriptum scripta E II 1, 29. scriptorum II 3, 2. scripta I 4, 23, 75, 10, 56. E I 3, 17, 19, 42. II 2, 67.
 scrutare II 3, 276. scrutaberis E I 18, 37.
 scrutum scruta E I 7, 65.
 sculptum II 3, 22.
 scurra II 7, 15. E I 15, 28. scurrae (*gen.*) I 5, 52. (*dat.*) I 8, 11. E I 18, 4. scurrâ II 1, 22. scurrae II 7, 36. scurreis (*abl.*) II 3, 229.
 scurror E I 17, 19. scurrantis E 118, 2.
 senticâ I 3, 119.
 Scyllam A 145.
 secernis I 6, 63. secernere I 3, 113. A 397. secretum E I 18, 103. secreta II 8, 78. secreta II 1, 71. A 298. secreto I 9, 67.
 seculo secat I 10, 15. secantur E I 16, 42. secer E I 19, 46. secandi A 395. sectum E I 1, 194. sectis II 4, 67.
 sectatur I 2, 16. sectere I 3, 119.
 sectetur I 2, 106. sectarier I 2, 78.
 sectantem A 26. sectabitur I 3, 139. II 4, 44. sectatus II 2, 2.
 secundus II 3, 193, 5, 48. secundam II 6, 34. secundo II 5, 53, 8, 83. E I 10, 9. II 1, 123, 2, 201. secundâ I 2, 47. A 257. secundi E II 1, 109.
 secundae II 8, 74. E I 10, 30. secundas I 9, 46. II 2, 121. E I 18, 14.
 securis (*nom.*) I 7, 27. securi I 1, 92.
 securus II 4, 50. E II 1, 176, 2, 17.
 securum (*acc. neutr.*) I 5, 101. II 7, 30.
 secus A 149.
 sed I 1, 27, 2, 120, 3, 108, 4, 99, 5, 89, 6, 23, 60, 64, 76, 9, 15, 68, 10, 67. II 1, 39, 56, 80, 83, 2, 2, 20, 90, 121, 131, 3, 17, 51, 207, 4, 5, 29, 31, 5, 73, 109, 6, 72, 8, 18, 73, 79. E I 1, 58, 5, 29, 7, 45, 8, 7, 9, 8, 10, 37, 11, 11, 14, 36, 15, 13, 16, 6, 19, 44, 17, 50, 18, 111, 19, 29. II 1, 18, 71, 77, 78, 89, 159, 167, 169, 229, 235, 257, 2, 2, 46, 52, 144, 170. A 12, 19, 143, 203, 282, 372.
 sedeo scdet I 6, 40. sedit E I 17, 37.
 sederit II 2, 73. sessuri A 155.

- sedes* sede A 257.
sedilia (acc.) A 205.
seditione E I 2, 15.
sedo sedatum E I 18, 90.
sedulitas E I 7, 8, II 1, 260.
sedulus I 5, 71, E I 13, 5, II 1, 178.
sedula A 116.
segos E I 7, 21, 87, *segetes* (acc.) E II 2, 161.
segnis II 3, 236, *segnes* II 3, 102.
segnius A 180.
selectis I 4, 123.
sellis I 6, 97.
semel I 4, 36, II 1, 24, 5, 81, 7, 71, E I 2, 69, 7, 96, 10, 17, 17, 58, 18, 71, II 2, 14, A 331, 365, 468.
semen *semina* (acc.) II 3, 272.
semessos I 3, 81, *semessa* II 6, 85.
semis A 330.
seniita E I 18, 103.
seniota E II 1, 21.
semper I 1, 79, 113, II 2, 106, 3, 111, 4, 43, 5, 19, 6, 54, 7, 88, 8, 62, E I 2, 56, 16, 68, 18, 98, A 58, 118, 178, 350, 356.
senator I 6, 77, (uocat.) 110.
senectās E II 2, 211.
senectus II 1, 57, 2, 88, E I 20, 18.
senescit E I 7, 85, *senescentem* E I 1, 8.
senex II 3, 282, A 115, *senis* II 1, 34, 2, 67, E II 1, 56, *senem* I 10, 41, II 5, 71, A 169, *senex* (uocat.) II 3, 123, *sene* II 5, 12, 82, 84.
senes I 1, 31, E I 1, 55, II 1, 85.
senum II 5, 24, *senibus* E I 1, 26.
senes E I 1, 79, *senior* II 5, 107.
seniorum I 10, 67, A 311.
seni *senos* A 253, *senis* I 10, 59.
seniles A 176.
senium E I 18, 47.
sensus I 3, 97, *sensu* I 3, 66, 4, 77, E I 6, 8, *sensus* I 3, 103.
sententia I 2, 32, 10, 9, E I 1, 97, 17, 17, A 76, 219.
sentis II 2, 31, 7, 25, E I 18, 83.
sentit II 3, 190, E I 1, 81, 11, 20, 16, 79, II 1, 131, 2, 162, A 66, *sentimus* I 5, 21, *sentiat* E I 4, 9.
sentire E I 18, 106, *sensit* II 3, 90.
sensimus II 8, 58.
sepelio sepultis E II 1, 88.
seponere A 273, *sepositi* (gen. neutr.) II 6, 84.
septem E I 1, 58, 7, 80, II 2, 82.
Septembribus E I 16, 16.
Septicium E I 5, 26.
Septimius E I 9, 1.
septimus II 6, 40.
sepulchrum I 8, 10, *sepulchro* II 3, 81, *sepulchrum* II 5, 101, *sepulchro* II 3, 196, *sepulchra* I 8, 36.
sequor I 9, 43, II 1, 34, *sequitur* II 7, 115, *seuntur* I 6, 108, A 456.
sequar E I 1, 72, 76, 8, 11, *sequere* E II 2, 95, A 119, *sequi* E I 10, 48, II 2, 80, 113, *sequentis* I 1, 3, 102, 6, 78, *sequeretur* I 4, 113, 6, 87, *sequeretur* II 3, 175, *sequetur* I 8, 13, *sequar* I 9, 19, A 210.
sequuntur A 311, *secutus* I 4, 6, E I 19, 24, *secuti* II 8, 85, *secutis* II 8, 40.
soreno (dat. neutr.) II 4, 51.
series A 242.
serius *seria* (nom.) A 107, (acc.) I 1, 27, II 2, 125, A 226, 451.
sermo I 4, 48, 10, 23, II 2, 2, 6, 71, *sermonis* I 7, 7, *sermoni* I 4, 42, 48, *sermonem* A 57, *sermone* I 3, 65, 10, 11, II 3, 4, 4, 2, E I 5, 41, II 1, 4, 2, 88, A 95, 229, *sermo* [num E I 4, 1, A 69, *sermonibus* A 81, *sermones* E II 1, 250, *sermonibus* II 5, 98, E II 1, 127, 2, 60.
sero *serendis* A 46.
serpens I 3, 27, *serpentes* A 13, *serpentis* I 8, 31, *serpentibus* II 8, 25.
serpit A 28.
seruile II 7, 111, *seruilibus* I 8, 32.
Seruilio II 8, 21.
seruis II 7, 81, *seruit* I 6, 16, E I 10, 47, *seruiet* E I 10, 41, 16, 70.
seruitio (abl.) II 5, 99.
Seruus *Serui* I 10, 86.
Seruus (Oppidius) II 3, 168.
seruo *seruas* II 3, 201, E I 10, 6, 19, 44, *seruat* I 3, 51, E I 11, 20, 16, 41, A 467, *serues* E I 2, 33, 18, 80, *seruet* E I 16, 28, *serua* II 3, 59, *seruare* I 1, 89, 4, 117, E I 6, 2, 47, 20, 16, A 86, 329, *seruantem* E I 5, 31, *seruaret* E II 2, 131, *seruabis* E I 13, 12, *seruabit* E I 2, 69, *seruantis* I 6, 83, 9, 78, *seruatis* E II 2, 139, *seruetur* A 126, *seruari* A 463, *seruanda* A 332, *seruatis* II 3, 194.
seruos II 3, 265, *7, 1, *70, *E I 16, 47, *seruo* II 7, 79, *seruoni I 3, 80, E I 6, 50, *seruo* I 1, 27, E I 16, 63, *seruorum* E II 1, 121, *seruis* II 2, 66, E II 2, 133, *seruos* I 1, 77, 3, 12, 5, 75, 6, 78, 9, 57.

II 3, 100, 129. E I 6, 58. seruus E I 14, 40.

seruus (*adi.*) seruom E I 19, 19.

serus E II 1, 161. serum II 7, 33.

seri I 10, 21.

sesquipedalia A 97.

sensor E II 2, 130.

sestertia E I 7, 80. II 2, 33.

seu II 1, 38, 59, 2, 84, 118, 3, 88,

4, 78, 5, 108, 6, 25, 7, 80. E II 1,

194. A 67. seu — seu I 1, 2, II 1,

57, 58, 3, 11, 13, 87, 88, 5, 39, 40,

6, 69, 70. E I 3, 23 *sq.* (*ter.*). 33,

19, 21. A 426.

seuerus E I 5, 13. seuerio E I 18,

42. seuerum A 107. senari E II 1,

109. seueris E I 19, 2. A 216.

sex E I 1, 68.

sextarius I 1, 74.

Sextilem E I 7, 2. Sextili E I 11, 19.

si I 1, 15, 43, 46, 54, 57, 80, 87, 88,

90, 2, 7, 23, 49, 63, 74, 84, 87, 96,

116, 120, 3, 5, 6, 44, 46, 71, 72, 80,

94 (*bis*). 112, 123, 124, 140, 4, 3,

14, 41, 53, 55, 57, 60, 67, 91, 93,

102, 103, 104, 116, 140, 5, 102, 6,

21, 30, 42, 65, 66, 68, 70, 79, 86,

93, 105, 130, 7, 15, 16, 8, 37, 9,

22, 34, 38 (*bis*). 10, 59, 68, 89, II

1, 6, 10, 20, 31, 32, 49, 82, 83 (*bis*),

84, 2, 10, 51, 55, 3, 11, 10, 33, 41,

66, 67, 74, 92, 104, 106, 111, 115,

117, 125, 127, 128, 159, 189, 211,

212, 241, 249, 250, 259, 264, 268,

270, 290, 319, 322, 4, 17, 27, 49,

51, 62, 6, 17, 24, 27, 31, 45, 49,

61, 70, 81, 87, 93, 103, 106, 6, 6,

8 (*bis*). 10, 13, 31, 32, 55, 78, 7,

24, 29, 39, 42, 98, 102, 8, 4, 21,

25, 58, 71, 72, 90, 92. E I 1, 32,

40, 158, 60, 66 (*bis*). 84, 85, 89, 94,

95, 96, 2, 24, 34, 35, 38, 50, 3, 18,

29 (*bis*). 5, 1, 6, 12, 6, 13, 16, 28,

30, 41, 47, 49, 56, 65, 67, 68, 7, 3,

13, 18, 32, 34, 39, 70, 93, 8, 3, 15,

10, 12, 31, 43 (*bis*). 11, 15, 25, 30,

12, 2, 5 (*bis*). 7, 12, 22, 13, 3 (*ter.*),

8, 14, 29, 15, 40, 16, 5, 8, 9, 15,

17, 21, 25, 33 (*bis*). 36, 46, 17, 3,

4, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 26, 31, 50,

18, 1, 26, 57, 67, 80, 108, 19, 1,

12, 43, 20, 26, II 1, 4, 28, 34, 64,

68 (*bis*). 73, 74, 80, 99, 125, 164,

180, 185, 194, 216, 222, 257, 2, 2,

16, 24, 25, 100, 108, 146, 149, 155,

156, 157, 158, 159, 178, 213, A 2,

20, 31, 35, 47, 48, 52, 56, 71, 87,

98, 102, 104, 112, 120, 125, 130,

131, 154, 249, 272, 290, 300, 327,

354, 361, 362, 378, 386, 422, 424,

436, 438, 442, 458, 461, 468, 473,

cf. quodsi.

sibilat I 1, 66.

sie I 1, 23, 66, 104, 113, 2, 36, 106,

3, 19, 41, 43, 132, 133, 4, 120, 128,

135, 5, 60, 69, 6, 34, 92, 9, 53, 78,

10, 5, II 1, 61, 2, 68, 3, 1, 85, 150,

300, 4, 4, 5, 53, 81, 85, 6, 22, 79,

8, 3, 36, 48, 60, 93, E I 1, 23, 71,

2, 51, 7, 69, 8, 17, 9, 10, 10, 39,

12, 8, 13, 12, 17, 18, 18, II 12,

41, II 1, 23, 119, 157, 179 (*bis*). 2,

3, 139, 175, A 136, 151, 188, 214,

216, 238, 357, 377, 400, 410, 432,

cf. sicut.

sicarius I 4, 4.

siccat II 6, 68.

siccus II 2, 14, 3, 281, E I 17, 12,

siccis E I 19, 9, siccis II 4, 15.

Siculi E II 1, 58, A 463. Siculi E I

2, 58. Siculis E I 12, 1.

sicut I 1, 32, 9, 1, *cf.* I 1, 101, 102.

Sidonio E I 10, 26.

sidus (*acc.*) I 7, 26.

sigilla E I 20, 3, II 2, 180.

signat A 159. signatum (*masc.*) A

59. signata (*acc.*) E I 13, 2.

signi I 6, 126. signo II 3, 23, signum

A 447. signo E II 2, 134. signa I

5, 10, II 4, 2, 6, 38, E I 18, 56, II

1, 248. signis I 5, 88.

silentium silenti II 6, 58.

Silenus A 239.

sileo sileas II 5, 91.

siliquis E II 1, 123.

silua II 6, 116, E I 10, 22. siluac

II 6, 3. siluam I 10, 34. siluac E

I 2, 45, A 60. siluarum E I 14, 1,

siluus II 6, 22, A 30. siluas E I 4,

4, II 2, 45. siluis II 3, 48, E I 2,

67, A 244.

Siluanum E II 1, 143.

siluestrem E II 2, 186. siluestris A

391. siluestria II 2, 67.

similis I 2, 107, 4, 69, II 5, 92, A

254. simile II 3, 31. similem I 5,

57, II 3, 63. simile I 4, 137, II 3,

99. simili I 3, 123, E II 1, 20, si-

millis II 1, 3. simillimus E II 2, 120.

simius I 10, 18.

Simone A 238.

simplex I 3, 52, II 2, 68, 73, 4, 64,

E II 2, 193, A 23, 203. simpliciis

I 3, 63.

simul I 1, 36, 58, 67, 5, 32, 10, 85,

86, II 2, 73, 74, 3, 226, 4, 10, 6, 32.

63. 114. 8. 21 (†semel). E I 6. 11.
7. 20. 10. 8. 50. 19. 10. II 2. 49.
205. A 334.
simul ac I 1. 67. 2. 33. 4. 119. 8.
21. E I 13. 11.
simul atque I 2. 18. 9. 31. E I 16.
78. II 1. 226.
simulo simulas II 7. 56. simulet E I
19. 13. simulare A 20. simulantia
E II 1. 241.
sincerum (nom.) E I 2. 54. (neutr.
(acc.) I 3. 56.
sine I 2. 83. 3. 68 (postpos.). 4. 77.
120. 5. 80. 29 (postpos.). 9. 59. II
1. 2. 4. 29. 5. 15. 28. 105. 6. 59.
7. 107. 8. 49. 87. 91. E I 1. 51. 4.
6. 6. 65. 7. 56. 12. 13. II 2. 112.
A 281. 320. 376. 409. 414.
singuli singula I 6. 32. 8. 40. II 2.
34. 6. 87. E II 2. 55. A 92.
singultim I 6. 56.
sinistræ A 452.
sinistrorsum II 3. 50.
sino sine E I 16. 70. 17. 32.
Sinnessæ I 5. 40.
Sinuessanum E I 5. 5.
sinus E I 1. 83. sinu II 3. 172.
Siren II 3. 14. Sirenum E I 2. 23.
Sisennas I 7. 8.
Sisyphus (mythol.) II 3. 21.
Sisyphus (abortivus) I 3. 47.
sitiens I 1. 68.
sitis I 2. 114. E I 18. 23. sitim E
II 2. 116.
sitas E I 16. 4. II 2. 118. sitis E
II 1. 252.
sive II 1. 38. 2. 83. 119. 3. 87. 4.
80. 5. 11. 108. 6. 25. 7. 72. 8. 16.
E II 1. 126. A 63. siue — siue I
4. 121. 124. II 4. 7.
sobrius II 3. 5.
socco E II 1. 174. A 90. socci A 80.
socero II 5. 66. soceram I 1. 105.
E I 19. 30.
socialiter A 258.
socius II 5. 72. socio E II 1. 122.
sociis E I 2. 21. sociis E I 2. 24.
II 1. 142.
Socratico A 310.
sodalis II 5. 101. sodalibus II 1. 30.
E I 7. 58.
sodes I 9. 41. E I 1. 62. 7. 15. 16.
31. A 438.
sol I 6. 125. E I 20. 19. Sol E I
16. 6. solem I 7. 24. 9. 72. II 4.
23. E I 6. 3. Solem E I 10. 17. sole
I 4. 29. E I 5. 3. II 1. 113. soli-
bus E I 20. 24.

soldum vide solidum.
soleas I 3. 128. II 8. 77. E I 13. 15.
soleo soles II 6. 15. solet II 3. 28.
solent I 6. 5. II 8. 74. E I 18. 85.
soleat I 5. 20. solitus I 1. 66. 6.
29. II 3. 141. solitum E I 14. 3.
soliti I 5. 29. II 1. 74. 3. 245. so-
lido II 1. 78. solidum II 3. 240.
soldum II 5. 65. soldo I 2. 113.
solum (acc.) E I 17. 34.
sollemne E I 18. 49. II 1. 103. sol-
lemnia E I 1. 101.
sollers A 407.
sollicitat II 2. 43.
sollicitudine II 8. 68.
sollicitus I 6. 119. II 3. 253. solli-
citem I 2. 3. sollicitas II 6. 62.
sollicito E II 1. 221. sollicitum II
7. 51. sollicitis E I 5. 18. sollicitas
II 6. 79.
solor solatur E II 1. 131. soler E I
1. 27. solabitur II 6. 117. solatus
II 3. 35.
solutio E I 11. 18.
solnas I 4. 60. soluo E I 1. 8. sol-
ueret II 6. 83. soluet E I 16. 78.
soluatur II 1. 86. solutus II 6. 68.
solutum E I 5. 20. solutorum I 6.
129. solutos I 4. 82.
solus I 3. 125. 133. 6. 102. 112. II
5. 54. E II 1. 1. 87. A 444. sola E
I 6. 2. 47. solum E I 19. 45. solum
II 4. 49. solo II 3. 42. solis E I 1.
89. 17. 2. solos I 1. 12. E I 15. 45.
solum (adu.) I 6. 84. A 234.
somnia I 5. 84. 10. 33. E II 1. 52.
2. 208. A 7.
somnus I 5. 83. E I 14. 35. 17. 6.
somni II 3. 3. somnum E I 5. 10.
7. 35. A 360. somno II 1. 8. 6. 61.
7. 114. E II 2. 78. somnos I 5. 15.
E I 10. 18.
sono sonat I 8. 46. sonent I 10. 38.
sonabit I 6. 43. sonaturum I 4. 44.
sonum E II 1. 201. 2. 86. A 274.
348. sono A 325.
Sophocles E II 1. 163.
sopori II 2. 80.
sordeo sordet E I 18. 18. sordent E
I 11. 4.
sardes sorde E I 2. 53. sordes (acc.)
I 6. 63. 107. sordibus II 2. 65. 5.
105.
sordescere E I 20. 11.
sordidus I 1. 65. 96. 2. 10. II 2. 53.
3. 164. sordida E I 5. 22.
soror II 3. 58. E I 17. 46. sororem
II 3. 139.

- sors E I 11, 11. sortem I 1, 1. sorte II 3, 269, 6, 110. E I 10, 41. sortes A 403.
 sortilegis A 219.
 sortitus I 6, 53. sortita II 6, 94. A 92.
 Sotiorum E I 20, 2. Sosii A 315.
 spargis II 3, 200. spargas E II 2, 125. sparge II 5, 103. spargero E I 5, 11. sparsum II 4, 68. sparsi II 8, 87.
 spatere II 3, 183. spatiari I 8, 15.
 spatium (acc.) II 6, 101. spatii E I 7, 42, 14, 2.
 species II 2, 35. E I 6, 11, 49. speciem E I 18, 2, 95. II 2, 121. specie E II 2, 203. A 25. species A 8. species II 3, 208.
 speciosa A 319. speciosum E I 16, 45. speciosa E II 2, 116. A 111. speciosius E I 18, 52.
 spectaculum I 7, 21. spectacula II 2, 26. E II 1, 198.
 spectator E II 1, 178. A 182, 224. spectatoris E II 1, 215.
specto spectat E I 16, 57. II 1, 61. spectant E I 6, 19. spectes I 2, 92. E I 1, 67. spectent E I 6, 5. spectare II 2, 39. E I 11, 10, 20, 1. spectantis A 98. spectante E I 6, 60. spectantia E I 1, 75. spectabant I 8, 16. spectaret E II 1, 197. spectauerat II 6, 48. spectasse II 8, 79. spectatum A 5. spectantur E II 1, 203. spectanda A 190. spectandum A 37. spectanda I 10, 39. E I 6, 8. spectata E II 1, 230. †A 190. spectatum (masc.) E I 1, 2.
 spernit E I 1, 98, 7, 20. spernat A 45. sperno II 2, 15, 5, 31. E I 2, 55.
spero speras I 2, 105. speramus E II 1, 236. A 331. speret A 241. speravit II 3, 29. sperabitur E I 4, 14. speratum E II 1, 10.
 spes E I 1, 50, 15, 51, 18, 22. spem II 5, 26, 47. E I 1, 93, 4, 12, 7, 87. A 267. spe I 10, 89. E I 6, 13, 15, 19, 18, 110. II 1, 111. A 172. spes (acc.) E I 5, 8, 17, 18, 33.
 spinas E I 14, 4. spinis E II 2, 212. spiritus I 4, 46. spiritum II 3, 311.
spiro spirat E II 1, 166.
 spissae A 381. spissa A 205. spissus E I 19, 41.
 splendet E I 5, 7. splendeat A 15. splendida II 3, 141. splendida E II 1, 237. splendidus E I 17, 20.
 splendor I 4, 28. splendoris E II 2, 111.
spondeo spondere A 123. sponsum E I 3, 95. E II 2, 67.
 spondeos A 256.
 sponsae E I 19, 31.
 sponsorem II 6, 23. *sponsoro E I 16, 43.
sponsus sponsi E I 2, 28.
 sponte E I 12, 17.
 spurco II 5, 18.
 squillas II 8, 42. squillis II 4, 58.
 Staberi (gen.) II 3, 81, 82.
 stabilis A 256.
 statuā E II 2, 83. statuas II 3, 64, 5, 40.
 statuis II 3, 199. statuit II 2, 130.
 statuat I 2, 111.
 status E I 17, 23.
 stellae E I 12, 17. stellas I 7, 24. E I 6, 3.
 sterilis A 65.
sterno strauit II 3, 202.
 Stertinus II 3, 33, 296. Stertinium E I 12, 20.
 stertit I 5, 19. E II 2, 27. stertebat I 3, 18.
 stillabit A 129.
 stilus II 1, 39. stilum I 10, 72.
 stimulos II 7, 21.
 stipator I 2, 138.
stipo stiparo II 3, 11. stipata E II 1, 60.
sto stas II 3, 213. E II 2, 38. statis I 1, 19. stes II 3, 183, 5, 92. A 361. stet I 2, 122. E II 1, 176. A 69. stare I 9, 39. stans I 4, 10. stantem I 2, 39. II 5, 42. stante I 3, 135. stabat I 8, 10, 32. stabant I 10, 17. stabit II 3, 292. stetit II 3, 38, 4, 68. E II 1, 205.
 Stoice II 3, 160, 300.
 stola I 2, 99. stola I 2, 71.
 stolidique E II 1, 181.
 stomacheris E I 1, 101. stomachetur I 4, 55.
 stomachosus E I 15, 12.
 stomachus II 2, 38. stomacho II 2, 75, 3, 154, 4, 69, 78. stomachum II 2, 18, 43, 7, 44, 8, 2. E I 15, 8. strabonem I 3, 44.
 stragula II 3, 118.
 stramentis II 3, 117.
 strenuus E I 2, 70, 7, 46, 71. strenua E I 11, 28.
 strepitus II 6, 112. E I 17, 7. strepitum E I 2, 31, 14, 26. strepitu I 2, 129. E II 1, 203. strepitus (acc.) E II 2, 79. A 82.

- stridère II 8, 78.
 strigili (*abl.*) II 7, 119.
 stringat I 2, 8. strictis E I 14, 28.
 struit I 1, 35. E I 3, 6.
 studet E I 3, 13, 19, 16. II 1, 120.
 A 412.
 studiosa II 5, 80. E I 3, 6.
 studium A 409. studio II 3, 195. stu-
 dium E I 3, 28. studio I 4, 79. II
2, 12. E I 13, 4. II 1, 109, 218.
 studiorum I 10, 21. II 1, 27. stu-
 diis E I 2, 36, 7, 85, 18, 65. II 2,
82. studia E I 18, 39. studiis E I
1, 81. II 1, 95, 2, 101. A 166.
 stultitia II 3, 43, 221. stultitiae II
3, 64. stultitiae II 2, 276. stulti-
 tiam E I 18, 29. II 2, 153. stulti-
 tia II 3, 210, 301. E I 1, 42.
 stultus I 3, 24, 140, 6, 15. II 3, 158,
159, 6, 8. E I 2, 24, 7, 20, 11, 12.
 stultum I 3, 805. stulti I 2, 24.
 II 3, 32. stultorum E I 2, 8, 16,
24. stultos II 3, 225. stultior II 7,
42. stultissimus I 5, 82. stulte E I
1, 47. II 1, 260. A 272.
 stupet I 4, 28, 6, 17. II 2, 5.
 Suadela E I 6, 38.
 suades I 1, 101. suadet E I 1, 65.
 suaderet I 2, 60. suascrit E I 2, 60.
 suave I 1, 61, 4, 76. suavis II 2,
61, 8, 92. suavior I 10, 24. suavis
 II 8, 89. suaviter I 9, 5. E I 8, 4.
 suavis I 6, 130.
 sub (*cum accus.*) I 1, 10. II 1, 9, 35,
2, 33, 7, 33, 66, 109, 8, 43. E I 16,
22. II 2, 31, 169. A 302. sub. (*cum*
ablat.) I 2, 17, 3, 34, 9, 74. II 2,
133, 7, 48. E I 2, 25, 6, 24, 10, 32,
13, 12, 16, 77, 18, 66. II 1, 99. A
78, 363, 437.
 subducta (*acc.*) E I 17, 54. subduc-
 tis I 2, 26.
 subeo subit E I 17, 41. subimus I
5, 25. subire I 3, 120. subisti E I
7, 83. subiit I 9, 21.
 subicio subiecta (*nom. fem.*) A 251.
 subiecta (*nom. neut.*) A 181. sub-
 iector II 6, 47.
 subiectat II 7, 91.
 subigo subegit E II 1, 11.
 subinde II 5, 103. E I 8, 15.
 subito II 4, 17, 6, 111, 7, 11, 21.
 subiungere E I 1, 19.
 sublegit II 8, 12.
 sublimis E II 1, 165. A 165, 457.
 sublimia (*acc.*) E I 12, 15.
 subreperere II 6, 108.
 subruit E II 1, 180.
 subscribe I 10, 22.
 substringe II 5, 25.
 subsum subest E I 1, 96, 14, 24.
 subentia I 2, 29.
 subtilis II 7, 101. suptile II 8, 38.
 subtile E II 1, 242. [subtilior I
10, 4.]
 subucula E I 1, 65.
 subuertet E I 10, 43.
 suburbano II 4, 15. suburbana (*acc.*)
 E I 7, 76.
 succedant E I 6, 35. succederet E
 I 17, 37. successit A 281.
 succinctus II 6, 197. succinctam I
8, 23.
 succinit E I 17, 48.
 succurrit A 459.
 sucus I 4, 100. suci II 4, 13. sucum
 II 8, 28. suco II 4, 70. sucis II 8, 46.
 sudet A 241. sudavit A 113. suda-
 visse E I 13, 16. sudando II 2, 21.
 sudor I 9, 10. sudoris E II 1, 169.
 suetac I 8, 17.
 suffigat I 3, 82.
 sufflans II 3, 317.
 suffragia E I 19, 37. II 2, 103.
 sui sibi (*sing.*) I 1, 1, 75, 2, 20, 62,
112, 121, 3, 19, 127, 4, 35, 6, 34,
85, 96, 10, 62. II 1, 23, 2, 108,
3, 21, 304, 4, 35, 5, 61, 69, 6, 35,
7, 83, 8, 82. E I 1, 61, 2, 21, 3, 7,
6, 43, 7, 11, 79, 17, 56, 19, 22. II
1, 83, 165, 198, 2, 28, 81, 96. A
122, 127, 182, 210, 254, 339. se
 (*acc.*) I 1, 21, 96, 98, 109, 111, 117,
2, 18, 22, 41, 53, 130, 6, 120, 10,
9. II 3, 198, 277, 317, 319, 4, 31,
39, 7, 11, 32, 63, 71. E I 7, 98, 8,
13, 9, 3, 14, 13, 16, 64, 18, 7, 27.
 E II 1, 14, 239, 261, 2, 129, 138
 (*sece*). A 462. se (*ablat.*) I 10, 55. II
1, 49, 2, 70, 3, 260, 7, 16, 86. E I
1, 97, 7, 62. A 174. sibi (*plur.*) I
1, 32, 4, 127. II 3, 270. A 119. se
 (*acc. plur.*) I 1, 31 (*sece*). II 1, 71,
2, 75. E II 1, 214, 2, 107. se (*ablat.*)
1, 102, 6, 78. E II 1, 245. A 175.
 Sulcius I 4, 65. Sulci (*gen.*) I 4, 70.
 sulcos E I 7, 84.
 Sullae I 2, 61.
 sulphura E I 15, 7.
 sum I 9, 19, 40, 71. II 1, 74, 3, 188,
6, 7, 72, 80, 92. E I 11, 11, 15, 42,
16, 49. II 2, 12. es II 5, 132, 273,
7, 29, 56, 8, 76. E I 1, 76. II 2,
154, 205. * s II 8, 2. E I 17, 21. est I
1, 7, 11, 20 (* est?). 33, 62, 95, 105,
106, 120, 2, 3, 15, 25, 28, 31, 47.

58. (*bis*). 60. 62. 66. 72. 81. 84. 86.
93. 95. 117. 122. 126. 134. 3. 1. 24.
29. 32. 46. 50. 51. 53. 63. 68. 69.
74. 79. 81. 97. 111. 124. 125. 128.
130. 133. 4. 2. 54. 58. 80. 85. 95.
97. 100. 11. 116. 134. 139. 5. 6.
13. 51. 92. 6. 2. 29. 41. 44. 60. 66.
76. 111. 128. 7. 32. 35. 9. 1. 5. 16
(*bis*). 26. 27. 45. 49. 51 (*bis*). 55.
71. 10. 2. 7. 8. 9. 11. 16. 24. 63.
76. II 1. 8. 23. 36. 48. 62. 82. 2. 2.
16. 20. 34. 46. 102. 3. 6. 14. 12.
53. 59. 65. 69. 74. 75. 82. 102. 116.
127. 137. 145. 161. 162. 164. 213.
220. 221. 232. 257. 284. 301. 308.
312. 321. 4. 1. 7. 16. 21. 31. 37. 38.
42. 52. 63. 5. 4. 7. 36. 81. 84. 85.
102. 6. 4. 26. 32. 44 (*bis*). 51. 56.
67. 73. 94. 116. 7. 3. 61. 79. 104.
116. 8. 4. 44. 45. 61. 65. 66. E I
1. 4. 7. 39. 41. 52. 53. 57 (*bis*). 87.
89. 106. 2. 46. 62. 69. 3. 22. 4. 5.
5. 28. 6. 1. 10. 16. 24. 45. 66. 7.
16. 41. 83. 87. 98. 10. 13. 15. 18.
46. 11. 29. 30. 12. 2. 4. 13. 24. 14.
11. 13. 15. 19. 12. 13. 25. 16. 35.
40. 56. 17. 20. 35. 39. 41. 46. 18.
5. 9. 29. 53. 63. 107. 111. II 1. 30.
31 (*bis*). 39. 53. 54. 53. 98. 101. 115.
120. 222. 229. 2. 64. 158. 160. 182.
215. A 78. 99. 102. 128. 248. 283.
355. 360. 372. 416. -et I 1. (*20?)
51. 59. 2. 37. 88. 134. *3. 69? 72?
*4. 27. 5. 104. *9. 42. (49?). II (*1.
62?). *3. 213. (257?). (*4. 7?). *4.
75. *6. 8. 6. 83. *E I 1. (53). 62.
108. 2. 54. 6. 55. 7. 72. 12. 5. 16.
79. 18. 69. 87. II 1. 44. 179. 2. 18.
141. 158. A *48. *72. *76. *264.
304. *309. 327. 353. 389. *404. 409.
*417. *422. est (= licet) I 2. 79.
101. 5. 87. II 5. 103. E I 1. 32. 12.
2. sumus I 4. 142. 9. 7. E I 2. 27.
sunt I 1. 13. 106. 2. 28. 92. 3. 71.
4. 24. 75. 7. 10. 8. 18. 10. 17. II 1.
1. 3. 267. 4. 47. 7. 11. E I 1. 34.
36. 57. 77. 6. 4. II 1. 28. 2. 71.
182. A 71. 156. 181. 347. sim I 4.
70. 6. 47. sis I 1. 62. 4. 69. 112.
II 1. 60. 3. 88. 5. 37. 91. 6. 27. 7.
40. E I 1. 104. II 2. 153. sit I 1.
40. 54. 92. 2. 20. 81. 102. 112. 123.
3. 13. 44. 94. 4. 43. 63. 64. 116.
125. 142. 5. 42. 6. 7. 33. 36. 120.
7. 2. 10. 28. II 2. 1. 3. 41. 153. 5.
100. 108. 6. 76. 7. 3. 32. 8. 81. E
I 1. 51. 2. 3. 3. 39. 5. 25. 6. 22.
23. 7. 54. 11. 7. 12. 25. 14. 5. 15. 1.

40. 16. 54. 63. 17. 17. 18. 17. 107.
102. II 1. 55. 173. 2. 172. A 23.
123. 189. 313. 314. 407. 436. 460.
466. sicut I 1. 32. 10. 72. 88. II 4.
49. 6. 74. A 338. esto I 2. 32. 6.
19. II 1. 83. 2. 39. 3. 31. 65. 5. 27.
6. 22. E I 1. 60. 81. 17. 37. A 335.
sunto A 22. esse I 1. 19. 63. 79.
2. 4. 51. 52. 3. 26. 121. 4. 39. 41.
42. 5. 57. 64. 67. 6. 62. 90. 7. 3.
8. 3. 9. 64. 10. 62. II 1. 3. 3. 178.
250. 7. 25. 112. 8. 57. E I 1. 43.
88. 82. 2. 60. 5. 17. 30. 6. 44. 7.
22. 92. 16. 17. 36. 18. 27. II 1. 70.
A 25. 36. 99. 372. eram I 6. 60.
8. 1. eras E I 4. 6. erat I 2. 4. 3.
17. 132. 4. 3. 11. 5. 7. 27. 6. 41.
8. 30. 9. 26. 35. 10. 46. II 1. 7. 2.
47. 49. 90. 120. 123. 3. 2. 261. 281.
4. 8. 6. 1. 8. 23. E I 15. 38. 17.
45. II 2. 87. A 19. 204. 223. essem
I 6. 21. 55. 87. E I 20. 25. cases
I 10. 50. esset I 2. 52. 3. 106. 4.
46. 5. 66. 6. 26. [10. 6.] II 3. 22.
8. 59. E I 15. 35. II 1. 91. eris I
1. 16. 9. 8. II 3. 67. 320. 4. 12. 5.
20. 6. 64. E I 1. 59 (*bis*). 20. 10.
erit II 1. 60. 2. 65. 68. 134. 3. 41.
27. 222. 4. 12. 5. 15. 31. 62. 64.
75. E I 10. 43. 13. 3. 16. 66. 18.
3. 36. 20. 6. II 1. 41. 2. 5. A 40.
42. 131. 361. 468. erunt II 2. 106.
E II 2. 112. A 112. fuit I 3. 9. 18.
46. 107. 4. 2. 6. 3. 71. 86. 7. 13.
15. 10. 62. II 3. 278. 8. 6. E I 2.
30. 6. 64. II 1. 103. 151. 232. 2.
128. A 10. 396. fuerunt I 6. 43.
fueris E I 6. 40. fuerit I 2. 57. 4.
95. 10. 64. 65. II 8. 4. 19. fuisset
II 3. 317. E I 2. 25. II 1. 90. fuisset
I 6. 131. fuero I 9. 58. fueris
E I 11. 24. fuerit II 3. 180. foret
I 2. 53. 67. 4. 4. 5. 59. 69. 6. 109.
8. 36. 10. 68. II 4. 45. 6. 3. E II
1. 194. 2. 82. A 289. fore I 1. 21.
6. 25. II 3. 99. A 6. futura II 8.
44. futuri (*gen. neutr.*) I 1. 25. II
2. 110. A 172. 218. futurum (*masc.*)
E I 7. 1.
summae II 3. 124. summam II 3. 84.
90. E I 1. 106. A 384. summā I 4.
32. A 34.
summittit II 4. 43.
summosos I 9. 48.
summus II 8. 20. E I 1. 54. summa
I 7. 15. II 2. 20. 3. 221. summum
(*nom.*) II 6. 76. summum I 5. 74.
II 3. 309. E II 1. 32. summā I 3.

[7, E] 1, 1. summo A 378. summe E 11, 2, 31.
sumo sumit E 1, 3, 7. *sumas* E 1, 17, 44. *sume* 11, 3, 155, 237, 259. E 1, 11, 23. *sumite* A 38. *sumere* 1, 1, 56, 6, 25, 97. E 1, 18, 85. *sumet* E 1, 18, 33. 11, 2, 110. *sumi* 11, 7, 106.
sumpta A 51. *sumptā* 1, 2, 16. *sumptis* A 243.
sumptus 11, 4, 82. *sumptum* 1, 2, 19. 11, 4, 85. E 11, 2, 125. *sumptus* 1, 6, 80.
supellex 1, 6, 118. E 1, 5, 7.
super (*cum acc.*) 1, 5, 51. 11, 6, 103, 8, 23. (*cum abt.*) 11, 6, 3. E 11, 1, 152, 2, 24. A 429.
super (*adu.*) 1, 2, 65. 11, 7, 78. E 11, 2, 33.
superbus 1, 6, 12. *superbi* E 11, 1, 215. *superbae* E 1, 1, 68. *superbum* 11, 2, 109. *superbo* 11, 6, 87. *superbis* A 201.
supercilio E 1, 18, 94.
superi E 11, 1, 138.
superne 11, 7, 64. A 4.
supero *superat* 11, 2, 102. A 328.
superare 1, 1, 112. E 1, 18, 51.
superstitione 11, 3, 79.
supersum *superest* E 1, 18, 108. *supersunt* E 1, 6, 45. *superesse* E 1, 18, 108. *superessent* 11, 6, 104.
superuacuum A 337. *superuacuas* E 1, 15, 3.
superuenit E 11, 2, 176. *superueniet* E 1, 4, 14.
supinor 11, 7, 38.
supinus 1, 5, 19. *supinum* 1, 5, 85. 11, 7, 50.
suppetit E 1, 12, 4.
supplex E 11, 2, 103. *suppliciter* 1, 8, 32.
supplicii 1, 3, 79.
supponere E 1, 15, 8. *suppones* 11, 4, 51. *supposuit* 1, 2, 125.
supra (*praep.*) E 1, 18, 22.
supra (*adu.*) E 11, 2, 165.
supremum (*acc. neutr.*) 1, 1, 98. E 1, 4, 13. *supremo* (*masc.*) E 1, 5, 3. 11, 1, 12. *supremā* E 11, 2, 173.
surā 1, 6, 33.
surdus E 11, 1, 200.
surgit 11, 2, 81. *surgunt* E 1, 2, 32.
surge E 1, 18, 47. *surgente* 1, 4, 29.
surgeret 11, 2, 124. *surgit* 11, 3, 162.
surrexe 1, 9, 73. *surgendum* 1, 6, 120.
Surrentina 11, 4, 55.
Surrentum E 1, 17, 52.

surripis 11, 3, 127. *subripis* E 1, 16, 55. *surpite* 11, 3, 283.
sus E 1, 2, 26. 11, 2, 75.
suscitet 1, 1, 83.
suspecta E 1, 18, 42. *suspectrum* 1, 4, 65. *suspectos* 11, 1, 50. E 1, 16, 51.
suspendis 1, 6, 5. *suspendit* E 11, 1, 97. *suspendens* 11, 8, 64. *suspensi* 1, 6, 74. E 1, 1, 56. *suspensa* 11, 8, 54.
suspicio *suspice* E 1, 6, 18.
sustinet 1, 6, 117. *sustineas* E 1, 18, 54. 11, 1, 1.
susurros 11, 8, 78.
autor 1, 3, 125, 128, 132. 11, 3, 106.
suus 1, 9, 52. *sua* E 1, 10, 42, 14, 11, 18, 79. *suas* 1, 2, 74. *suam* 1, 3, 5.
suum E 11, 2, 179. *suo* 1, 6, 90. E 1, 7, 98, 17, 43. 11, 1, 13. *suā* E 1, 6, 13, 12, 17. *suorum* (*masc.*) 11, 6, 41. *suis* (*masc.*) 11, 5, 69. (*neutr.*) E 1, 18, 65. 11, 1, 2. *suos* 1, 1, 115. *suas* E 1, 3, 13. *suis* (*masc.*) 1, 3, 78. (*neutr.*) E 11, 1, 21.
syllaba A 251.
symphonia A 374.
Syrus *Syri* 1, 6, 38. *Syro* 11, 6, 44.

T.

tabellā 11, 1, 33, 7, 95. E 11, 1, 97.
tabellis 11, 6, 38. *tabellas* E 11, 2, 180. *tabellis* 1, 1, 72.
taberna 1, 4, 71. E 1, 14, 24. *tabernā* 1, 3, 131. *tabernas* A 229.
tabescat 1, 111.
tabulae (*dat.*) A 6. *tabulam* 1, 6, 74. E 1, 1, 56. *tabulae* 11, 1, 86. E 1, 2, 52. *tabulas* 1, 4, 15. 11, 3, 70, 5, 52.
66. E 11, 1, 23. *tabulis* E 11, 2, 110.
tacet 1, 3, 129. *taceas* E 11, 2, 108.
tacere 1, 4, 48. *tacentes* E 1, 17, 43.
tacenda (*acc.*) E 1, 7, 72.
taciturnus E 1, 18, 95, 20, 12. *taciturnus* E 11, 2, 83.
tacitus 1, 9, 12. 11, 5, 68. E 1, 7, 62, 17, 50. 11, 2, 145. *tacitum* 1, 3, 65.
6, 123. E 1, 4, 4. *tacitā* E 1, 14, 14.
tactra 1, 2, 33, 4, 60. *tacterrima* 1, 3, 107.
talentum A 238. *talenta* E 1, 6, 34.
talenta 11, 3, 226, 7, 89.
talis *tale* (*acc.*) E 11, 1, 17. *tali* (*abt. fem.*) 1, 10, 32. *talibus* E 11, 2, 21.
talo E 11, 1, 176. *talos* 1, 2, 29, 99, 9, 11. 11, 3, 171, 7, 17. E 11, 2, 4.
talis 1, 3, 48.
tam, 1, 1, 22, 3, 26, 5, 69, 9, 73, 10, 2.

- II 3, 18, 283, 5, 77 (*bis*). 102 (*bis*).
 7, 21. E I 7, 18, II 1, 90, 238 (*bis*).
 tæmeu I 1, 27, 3, 128, 129, 4, 99, 5,
 83, 10, 5, 8, II 1, 75, 80, 2, 23, 29,
 82, 3, 71, 4, 91, 5, 16, 53, 61, 6,
 82, 7, 63. E I 1, 29, 6, 27, 42, 7,
 23, 10, 24, 11, 8, 12, 25, 14, 8, 26,
 15, 3, 17, 4, 20, 25, II 1, 118, 159,
 299, 2, 19, 2, 154, 192, 202. A 77,
 93, 182, 317, 372, 382, 386.
 tamquam I 1, 71, 72. II 2, 27. E II
 2, 171.
 Tanain I 1, 165.
 tandem I 5, 17. II 3, 326, 5, 68, 6,
 90. E I 7, 73, 17, 2. A 161.
 tango I 2, 54, tangas II 7, 61, tangere
 I 2, 106, II 1, 45. E I 3, 16.
 tangens II 5, 42, tangents II 6,
 87, tetigisse I 2, 28. A 98, 455.
 tacta (*acc.*) E I 11, 27.
 Tantalus I 1, 63.
 tantuli I 1, 52.
 tantum (= tantummodo) I 4, 7, 64,
 8, 17, 9, 3, 10, 60, II 3, 149, 306.
 tantumdem I 1, 52, 56, 3, 115, II 3,
 237, 4, 91.
 tantummodo I 9, 54.
 tanti II 1, 10, tanti (*neutr.*) I 1,
 62. A 304, tantam E I 12, 14, tantum
 II 3, 236, tanto II 2, 105, E
 II 1, 203, A 138, tanto I 2, 15, II
 3, 313 (*bis*). 318, 4, 86, 7, 19. E II
 1, 169, 2, 148, tantum II 3, 317,
 4, 47, 5, 80, A 242, 243, tantos II
 3, 12, tanta I 2, 68. E II 1, 1, tantis
 II 7, 76.
 tardus A 164, tarda I 9, 32, II 2,
 88, tardo I 3, 58, tardum E I 2,
 71, tarda E I 1, 23, tardis I 5, 6,
 II 6, 28, tardior A 255, tardius
 (*adv.*) II 2, 91, 3, 101.
 Tarentino E II 1, 207.
 Tarentum II 4, 34, E I 7, 45, Taren-
 tum I 6, 105, E I 16, 11.
 Tarpä I 10, 38.
 Tarquinius I 6, 13.
 Tauro E I 5, 4.
 taurus I 3, 110, II 1, 52.
 Teanum E I 1, 86.
 tecto II 6, 2, teetum I 5, 45, 74. E
 I 6, 20, tecto I 2, 41, 5, 103, II 3,
 10, E I 10, 32.
 tegam II 5, 18, tegat I 2, 29. A 200.
 tegentis I 2, 95, teges E I 18, 38,
 tectus II 1, 41.
 Telemachus E I 7, 40.
 Telephus A 96, Telephe A 104.
 tellus II 2, 23, telluris II 2, 129,
 Tellurem E II 1, 143, tellure II 5,
 63, 6, 56.
 telum II 1, 43.
 temere I 3, 67, II 2, 116, 4, 35. E
 II 1, 120, 2, 13. A 160.
 temeti E II 2, 163.
 temnit II 2, 38, temmens I 1, 116.
 temperiem E I 16, 8.
 tempero temperat E I 19, 28, 29, II
 2, 187, temperet II 5, 71, E I 12, 16.
 tempestas I 5, 86, E I 1, 15, 15, 31,
 tempestatis II 3, 268, tempestati-
 bus E II 2, 85.
 tempestium E II 2, 142.
 templa II 2, 104, templa E II 1, 6,
 templis E I 18, 56.
 temptat E I 17, 31, temptent E I
 18, 80, temptare E II 1, 259, temptantem
 E I 17, 24, temptavit E
 II 1, 164, A 222, temptantur E I
 6, 28, temptentur II 3, 163, tem-
 plata A 405, temptatum I 1, 80.
 tempus II 4, 1, E II 2, 215, tempo-
 ris A 173, 302, tempus I 1, 98, II
 2, 118, 6, 47, E I 2, 39, 16, 22, II
 1, 62, 2, 34, A 44, tempore I 1,
 118, 4, 78, 5, 47, 9, 69, II 1, 18,
 3, 31, 4, 4, 5, 62, E I 2, 66, II 1,
 140, 2, 108, tempora E I 1, 23, II
 2, 46, tempora I 3, 112, 4, 58, 6,
 126, 9, 58, E I 6, 4, II 1, 4, 130,
 A 141, temporibus E II 1, 22.
 tendis I 9, 63, E I 15, 11, tendit E
 I 7, 89, 10, 29, 19, 16, tendimus I
 5, 71, tendunt E II 2, 47, tendant
 II 7, 21, tendere II 1, 2, E I 5,
 11, tendebat I 7, 31, tentus II 5, 40.
 teneo tenet I 6, 44, II 3, 46, E I
 18, 23, A 475, teneam E I 1, 90.
 teneas II 3, 324, teneatis A 5, te-
 neaut A 92, 336, teneto II 7, 44,
 tenente I 7, 18, tenebat E 6, 100,
 tenerem II 4, 8, teneret E I 15,
 28, tenebo I 9, 15, E I 16, 77, te-
 neur I 4, 131, E I 7, 18, teneritur
 E I 16, 43, teneti E I 1, 81, 19, 34,
 tenerum (*nom.*) I 2, 81, teneram II
 4, 20, tenerum E II 1, 126, tenerä
 E I 2, 64, teneros I 3, 116, 4, 128,
 teneris A 246.
 tentigine I 2, 118.
 tenuis II 2, 70, E I 7, 29, A 46,
 203, tenui II 2, 53, 4, 9, 36, 6, 117,
 E I 7, 56, 20, 20, II 1, 225, tenuous
 E I 14, 32, tenuis II 4, 2.
 tenuo tenuabitur II 4, 52, tenuatum
 II 2, 84.
 tenuus E I 1, 32.

tepefecit II 3, 136.
 tepet I 4, 30. tepeant E I 10, 15.
 tepidus E I 20, 19. tepidum (*acc.*
neutr.) I 3, 81. tepido II 3, 10.
 tepores (*acc.*) E I 18, 93.
 ter I 10, 43. II 1, 7, 3, 116, 7, 76.
 E I 1, 37. A 358, 440.
 Terentius E II 1, 59. Terenti (*gen.*)
 I 2, 20.
 teres II 7, 86.
 Teresia (*uocat.*) II 5, 1.
 tergere II 2, 24.
 tergo II 3, 299, 7, 105.
 terna (*acc.*) II 4, 76.
 tero tereret E II 1, 92. triuerit I 1,
 45. trita E I 1, 96. tritae E I 19,
 38. tritum I 3, 91.
 terra I 5, 42. terrae E I 6, 5. terrae
 E I 14, 26. terram I 1, 28, 8,
 26. A 430. terrā I 1, 42. E I 6, 24,
 11, 10, 16, 23. A 64. terrarum E
 I 3, 1. II 1, 252. terris I 5, 2. ter-
 ras II 6, 25. E II 1, 7. terris I 3,
 99, 8, 43. E II 1, 21. 194, 2, 157.
 terreo terret I 8, 7. E I 16, 39. II
 1, 182. terrent II 7, 84. E I 1, 74.
 terreat II 1, 50. terrere II 7, 44.
 terrestria II 6, 93.
 terrores E II 2, 208. terroribus E
 II 1, 212.
 tertia E I 6, 35.
 tesqua E I 14, 19.
 testa II 8, 53. E I 2, 70. testae II 4, 31.
 testamentum (*acc.*) II 5, 51. testa-
 mento (*abl.*) II 5, 85. testamenta
 (*acc.*) II 5, 24. E I 7, 2.
 testis I 8, 36, 44. teste (I 10, 1). E
 I 16, 43.
 testis I 2, 45.
 testudius A 395.
 tetrarchas I 3, 12.
 Teucrum II 3, 204.
 textam E I 17, 39.
 textore E I 19, 13.
 theatro E I 1, 60, 2, 130. theatra
 (*nom.*) E II 1, 201. theatris I 10,
 39. E I 19, 41.
 Thebae Thebarum E I 16, 74. The-
 bis I 5, 84. E II 1, 213. A 118.
 Thebae A 394. Thebanos E I 3, 13.
 thesauro II 6, 11.
 Theonino (*abl. masc.*) E I 18, 82.
 Thepsia E II 1, 163. A 276.
 Thessala (*acc.*) E II 2, 209.
 *Thraeca E I 3, 3. Thraecam E I
 16, 13.
 Thraex II 6, 44. E I 18, 36.
 Thuringus II 8, 20.

Thyestae A 91.
 thyma (*acc.*) E I 3, 21.
 thynni II 5, 44.
 Tiberinus II 2, 31. Tiberiuo (*abl.*
neutr.) E I 11, 4.
 Tiberis E I 11, 19. Tiberim I 9, 13.
 II 1, 8. Tiberi II 2, 292.
 Tiberius Tiberi (*uocat.*) II 3, 173.
 tibia A 202.
 tibicen A 215, 415. tibicinibus E II
 1, 98.
 tibicina E I 14, 25.
 Tibur E I 7, 45. Tibur E I 8, 12.
 Tibure E I 8, 12. II 2, 3.
 Tiburte I 6, 108. Tiburtia II 4, 70.
 Tigellius (*Sardus*) I 3, 4. Tigelli
 (*gen.*) I 2, 2.
 Tigellius (*Hermogenes*). Tigelli (*gen.*)
 I 4, 72, 10, 80. (*uocat.*) I 10, 90.
 tignum E II 2, 73. tignis A 279.
 tigribus A 13. tigris A 393.
 Tili (*uocat.*) I 6, 24, 107.
 Timagenis E I 19, 15.
 times E I 5, 2. timet I 2, 12. II 1,
 23. E I 6, 2. II 1, 114. A 170. ti-
 ment A 455. timentis I 4, 23. II 3,
 54. timenti E I 7, 4. timentis I 5,
 75. A 197. timui E I 9, 8, 19, 27.
 timuit I 6, 85. E I 17, 37.
 timidus A 28. timido E II 2, 36.
 timidum I 1, 42. E II 2, 156. timi-
 dia E I 15, 33. timide A 171.
 timor I 4, 67. timore II 3, 295. ti-
 mores (*acc.*) E I 4, 12.
 tinearum II 3, 119. tineas E I 20, 12.
 tinguo tincta II 6, 103. tinctas E II
 2, 181.
 tironum I 2, 17.
 tisanarium II 3, 155.
 Tisiphonen I 8, 34.
 titillet II 3, 179.
 Titius E I 3, 2.
 titubes E I 13, 19.
 titulos II 3, 212. titulis I 6, 17.
 toga I 3, 13, 31. E I 1, 96, 18, 30.
 II 1, 67. togae E I 19, 13. togam
 II 3, 77. togae E I 14, 32.
 togatae I 2, 82. togatā I 2, 63. to-
 gatas A 288.
 tolerabile A 368.
 tolerare II 5, 20.
 tollis II 7, 29. tollit E I 18, 12. A
 93. tollas E I 16, 76. tollant A 381.
 tolle II 7, 73. E I 7, 16, 12, 3. A
 368. tollite E I 17, 61. tollere I 1,
 51, 3, 80, 4, 11, 7, 34. II 6, 42. A
 460. tolleret II 7, 16, 8, 61. E I 6,
 44. tollam E II 2, 191. tolles A

183. tollet II 1, 56. E II 2, 123.
 tolletis E I 1, 87. tollent A 113.
 sustulit I 3, 93. tolli +I 2, 110.
 tollenda (acc.) I 10, 51. sublatus II
 5, 46. sublatō (abl. neutr.) A 284.
 sublatīs II 5, 97, 8, 10.
 tondeo tonso I 3, 31. tonsā E I 18, 7.
 tonsoris E I 7, 50. tonsori A 301.
 tonsore II 3, 17. E I 1, 94. tonso-
 ribus I 7, 3. tonsores E I 1, 92.
 toral E I 5, 22. toralia II 4, 84.
 tormentum E I 2, 59.
 tornatos A 441.
 torpes II 7, 95. torpet E I 6, 14.
 Torquate E I 5, 3.
 torquet E II 1, 127, 2, 73. torquero
 A 435. torquerier II 8, 67. torque-
 bere E I 2, 27. torquebitur E II
 2, 124. tortus E I 18, 38. tortum
 E I 10, 48.
 torret I 5, 73. tostis II 4, 58.
 toruo (abl. masc.) E I 19, 12.
 tot II 3, 196, 7, 76. E I 6, 42. II 1,
 1, 2, 66 (bis).
 totidem I 10, 61. II 1, 27, 3, 298.
 E I 6, 34. II 2, 97.
 totiēns II 3, 194, 7, 70. E I 1, 6.
 totus I 9, 2. II 3, 309, 7, 86. tota I
 5, 14. E I 16, 44. totum E II 1,
 75. totum (masc.) I 3, 18. E I 7,
 2. II 1, 254. totum II 6, 47, 113.
 A 34. toto II 3, 1. E I 1, 99. II 1,
 44. totā II 1, 46. toto E I 8, 7.
 totas II 8, 24. tota (acc.) II 8, 39.
 tractant E II 1, 116. tractet E I 18,
 53. tractent E II 1, 209. tractare
 E I 17, 12, 18, 14. tractauit II 4,
 79. tractari II 2, 85, 3, 267. tra-
 ctata E II 1, 235. A 150.
 tractus E I 15, 22.
 tradit A 182. tradimus E I 18, 78.
 trade II 5, 76. tradere I 6, 30, 9,
 47. E I 9, 3. tradet II 5, 54. tra-
 ditum (masc.) I 4, 117.
 traducere E I 18, 97.
 tragicus A 95. tragici I 10, 53. tra-
 gicne A 275. tragico (masc.) A 236.
 tragicum E II 1, 166. tragica E I
 3, 14. tragico (neutr.) A 220. tra-
 gicis (abl. masc.) I 5, 64. A 89.
 Tragoedia A 231.
 tragoedis E II 2, 129. tragoedis E
 II 1, 98.
 trahit I 1, 34, 2, 59, 6, 23. II 5, 110,
 6, 26. trahunt E I 14, 17. trahat
 II 3, 53, 6, 75. trahentia II 8, 55.
 traxit A 215. trahitur E II 1, 191.
 traheretur I 10, 70.
 traiecto II 3, 29.
 tramite II 3, 49.
 tranquillet E I 18, 102.
 tranquillus tranquilla (nom. fem.) II
 1, 57.
 trans I 9, 18. E I 6, 51, 11, 16, 27.
 transcurrere II 2, 82.
 transit A 345. transire E I 6, 59.
 transnanto II 1, 8.
 transuolat I 2, 108.
 transuoruo A 447.
 Transius II 2, 99.
 Trebati (uocat.) II 1, 4, 78.
 Treboni (gen.) I 4, 114.
 trecentos I 5, 12, 8, 12. trecentis E
 II 2, 164.
 tremis II 7, 57.
 tremor E I 16, 23.
 trepidat E I 10, 31. trepidare II 6, 114.
 trepidum E I 19, 48.
 tres E II 2, 61. tria I 6, 43. tribus
 II 2, 101. E I 15, 35. tria I 5, 26.
 tribus I 4, 86, 6, 116. II 7, 9. A 390.
 tribulis E I 13, 15.
 tribunal E I 16, 57.
 tribuno (dat.) I 6, 25, 48.
 tribuo tribuens I 10, 5.
 tribus E I 19, 40.
 tributum II 1, 69.
 tricesima I 9, 69.
 triens A 328.
 †trigonem I 6, 126.
 trilibrem II 2, 33.
 trimetris A 252. trimetris A 259.
 trimus II 3, 251.
 tripes I 3, 13.
 triplex II 3, 237.
 Triquetra II 6, 55.
 triremis E I 1, 23.
 tristia E I 16, 35. A 124. triste I 9,
 29. tristem II 3, 36, 173. E I 14,
 16, 18, 89. triste I 8, 41. A 471.
 tristi I 10, 11. II 1, 21. tristi (fem.)
 II 3, 79. tristes I 3, 87, 8, 15. E I
 18, 89. tristia E II 2, 74. A 73.
 105. tristis I 5, 103.
 Triuici I 6, 79.
 triuici (abl.) I 9, 59. E I 16, 64, 17,
 58. A 245.
 trochi A 380.
 Troiae II 5, 18. E I 2, 10. A 141.
 Troia II 3, 191.
 Troiani (neutr.) E I 2, 1. Troianum
 (neutr.) A 147.
 trucidas E I 19, 21. trucidet A 185.
 truculentior I 3, 51.
 trudit E I 5, 17.
 trulla II 3, 144.

- truncus I 3, 1.
 trutinā I 3, 72. E II 1, 30.
 trux truces (acc.) E I 19, 49.
 tu I 1, 16, 17, 86, 2, 74, 3, 19, 21, 134, 137, 4, 19, 69, 85, 6, 38, 110, 9, 69, 75, 10, 52, II 1, 78, 86, 2, 20, 3, 32, 47, 67, 76, 128 (tun). 134, 138, 155, 175 (bis). 177 (bis). 182, 185, 199, 235, 291, 322, 4, 92, 5, 17, 21, 37, 107, 6, 22, 30, 53, 92, 7, 40, 53, 81, 105, E I 2, 2, 63, 4, 6, 5, 30, 6, 23, 40, 7, 15, 16, 8, 17, 10, 9, 11, 22, 12, 14, 14, 2, 4, 10, 14, 21, 41, 16, 17, 27, 32, 53, 17, 19, 21, 18, 37, 44, 67, 87, II 2, 59, 63, 79, A 128, 153, 385, 426, tibi I 1, 40, 54, 89, 2, 59, 69, 97, 100, 101, 103, 109, 114, 116, 3, 27, 33, 35, 64, 123, 133, 4, 64, 90, 93, 116, 6, 3, 8, 24, 41, 47, 63, 107, 9, 16, 17, 26, 10, 26, II 1, 81, 2, 73, 86, 97, 106, 3, 3, 47, 66, 123, 191, 213, 237 (ter). 4, 6, 5, 11, 13, 33, 61, 81, 7, 1, 32, 36, 80, 102, 8, 19, 75, E I 1, 57, 65, 3, 21, 30, 4, 6, 7, 13, 5, 7, 24, 26, 6, 23, 7, 1, 43, 79, 9, 3, 10, 49, 11, 1, 22, 12, 3, 14, 21, 25, 42, 15, 25, 16, 4, 16, 19, 25, 28, 17, 1, 18, 29, 77, 19, 45, 20, 6, 19, II 1, 16, 220, 247, 2, 2, 13, 18, 20, 25, 146, 149, 161, 206, 216, A 103, 156, 310, 367, 386, 407, 427, te (acc.) I 1, 14, 38, 41, 78, 81, 82, 84, 104, 2, 77, 96, 3, 22, 34, 123, 135, 138, 4, 142, 5, 56, 6, 50, 53, 64, 109, 7, 83, 9, 11, 16, 19, 41, 67, 10, 25, 73, 84, 85, 86, 90, II 1, 10, 62, 2, 13, 30, 35, 55, 97, 3, 16, 27, 31, 39, 51, 53, 62, 130, 153, 171, 173, 273, 312, 319, 324, 4, 4, 17, 83 (ten). 5, 35, 47, 75, 99, 109, 6, 13, 36, 51, 60, 90, 7, 22, 24, 31, 46, 60, 65, 90, 113, 117, 8, 1, 17, 67, E I 1, 36, 68, 76, 105, 2, 5, 33, 68, 3, 27, 4, 2, 5, 3, 24, 6, 19, 26, 7, 12, 63, 82, 94, 8, 17, 11, 15, 25, 30, 12, 8, 13, 1, 6, 16, 14, 19, 15, 25, 16, 18, 21, 27, 53, 77, 17, 1, 6, 7, 12, 22, 18, 1, 58, 65, 75, 83, 88, 93, 98, 101, II 1, 19 (bis). 2, 16, 22, 37, 156, 160, 162, 212, A 362, 367, 437, 439, 441, te (abl.) I 1, 40, 69, 2, 69, 3, 142, 4, 95, 6, 2, 9, 27, 43, 16, 19, II 2, 20, 103, 3, 39, 41, 320, 5, 6, 62, 82, 7, 112, 8, 62, E I 1, 105, 18, 62, II 1, 256, 2, 3, 76, 157.
 tubae A 202, tubas I 6, 44.
 tuberibus I 3, 73.
 tueri I 4, 148, E I 18, 79.
 Tullius Tulli (gen.) I 6, 9.
 tum I 2, 97, 5, 11, 25, 76, 84, 7, 28, 9, 36, II 2, 148, 1121, 3, 230, 5, 66, 6, 115, 8, 33, 36, 77, 90, E II 2, 23.
 tumes E I 1, 36, tument I 2, 116.
 tumidus I 7, 7, tumidum II 3, 213.
 tumido (neutr.) A 94, tumidi E I 6, 61, tumidis (masc.) II 5, 28, (neutr.) E II 2, 201.
 tumultum II 2, 75, tumultu II 3, 208, tumultus (nom.) E I 19, 20, tumultus (acc.) E II 2, 126.
 tunc II 2, 48, 121, 3, 304, A 103.
 tundet A 430.
 tunicae E I 1, 96, tunicā I 2, 132, tunicis I 2, 25, E I 18, 33.
 tunicato E I 7, 65.
 turba I 10, 67, 73, II 3, 228, 8, 26, turbae I 1, 112, turbam I 2, 43, 4, 143, A 419, turbā I 3, 135, 4, 25, II 5, 24, 6, 28.
 turbatam I 1, 60.
 turbine I 4, 31.
 Turbonis II 3, 310.
 tardus II 5, 10, turdo (abl.) E I 15, 41, turdos I 5, 72, turdis II 2, 74, turget A 27, turgentis II 7, 49.
 turgidus I 10, 36.
 Turius II 1, 49.
 turmae (nom.) E II 1, 190.
 turpis II 1, 65, 7, 55, E I 2, 25, A 213, turpe I 3, 100, E I 2, 3, 5, 22, A 417, turpi (neutr.) II 7, 91, turpem E I 1, 43, 16, 45, II 4, 167, turpe E II 1, 84, turpi I 2, 102, 4, 111, 6, 63, 84, II 7, 59, A 262, turpia I 3, 39, turpia I 2, 85, turpissimē I 9, 75, turpiter E I 3, 22, A 3, 284.
 turpo turpauerat I 5, 61.
 turris E I 3, 4.
 tus (acc.) E I 14, 23, II 1, 269, tura (acc.) I 5, 99.
 Tusci II 3, 33, 3, 222, Tuscum E II 1, 202.
 tussiet II 5, 107.
 tussis I 9, 32.
 tutela II 3, 218, E I 1, 103.
 tutor tuter E I 1, 13, tuteris E I 18, 81, II 1, 2, tutetur E II 1, 171.
 tutus II 1, 20, 42, 2, 42, 6, 117, A 28, 266, tutae (gen.) II 3, 137, tuto (abl. masc.) II 2, 49, tuta (acc.) I 1, 31, E I 15, 42, tutior I 2, 47.
 taus I 1, 46, 4, 95, 6, 60, E I 7, 11,

II 1, 18, 2, 5, 160. tua I 1, 45, 5, 58, 9, 54. II 5, 33. *N* I 18, 84, 87. II 1, 253, 2, 37. *tuom I 2, 81. tui E I 2, 13. tuo II 8, 66. tuum I 4, 120. E I 18, 66. tuam I 4, 117. A 329. tuum II 3, 232. E I 18, 72. tuom E II 1, 16. tuo I 10, 85. II 3, 207. tuā I 5, 24. II 5, 108. E I 10, 44. tuo I 2, 76, 6, 98. E I 16, 31, 18, 81. tua A 103. tuorum (*neutr.*) I 7, 35. tuis (*mas.*) E I 12, 5. tuos II 3, 129. tua (*acc.*) I 1, 53, 3, 25, 28, 10, 74. II 3, 151. E I 7, 43, 18, 39. II 1, 4, 245, 2, 195. A 444. tuis (*neutr.*) II 3, 324. E II 1, 253. Tyndaridarum I 1, 100. tyranni (*nom.*) E I 2, 58. Tyrios E I 6, 18. Tyrias II 4, 84. Tyrrhena (*acc.*) E II 2, 180. Tyrtæus A 402.

V.

vacas E II 2, 95. Vacunæ E I 10, 49. uacuum E I 7, 45. uocuo II 2, 119. uacuum II 3, 10. uacuum E II 2, 94. uacuom II 5, 50. uacuum II 1, 37. E I 19, 21. uacuā E I 7, 50. uacuo E II 2, 130. uacuis (*fem.*) II 4, 25. uacuas E I 16, 26. II 2, 81. uadato I 9, 36. uade E I 13, 19. uadere I 8, 23. uadet E I 17, 28. uacpallida I 2, 129. uaffer I 3, 130. II 3, 21, 4, 55, 5, 24. uafri (*neutr.*) II 2, 131. uaginā II 1, 40. uagor I 6, 129. uager A 265. uagetur E I 12, 17. uagus E I 15, 23. A 117, 215. uaga I 5, 73, 8, 21. II 7, 74. A 124. uago (*abl. masc.*) A 398. uagos II 4, 77. Vala E I 15, 1. ualidus E I 9, 6. A 321. *cf.* ualidus. ualeo I 9, 39. ualet II 1, 50. E I 3, 12, 6, 62. A 305. ualeut I 1, 14. ualeas II 2, 71, 6, 116. E I 18, 50. ualent I 1, 73. II 7, 78, 87. E I 2, 49, 8, 13. II 1, 180. ualeant A 40. uale II 5, 110. E I 6, 67, 13, 19. ualentem E I 7, 3, 16, 21. ualuit A 473. Valeri (*gen.*) I 6, 12. ualetudo II 2, 88. E I 4, 10. Valgius I 10, 82. ualidus II 2, 87, 5, 45. E I 8, 7, 11, 15, 13, 3. *cf.* ualidus.

ualle E I 16, 6. uallo I 2, 95. ualuorum II 6, 112. uanae (*nom.*) A 7. uana E II 1, 189. uanis II 2, 25. uaporet E I 16, 7. uappae (*gen.*) I 2, 12. uappam I 1, 104. II 3, 144. uappā I 5, 16. Variam E I 14, 3. uariare A 29. Varius I 5, 40, 93, 6, 55, 10, 41, 81. II 8, 21, 63. E II 1, 247. Varro A 55. Varium I 9, 23. uarius uariae I 8, 42. uariis II 6, 86. uario E II 2, 62. uariae II 2, 71. uarios II 4, 83. uarias E I 10, 22. A 2. uariis II 3, 51. Varrone I 10, 46. uarum II 3, 56. uis uadibus I 1, 11. uis E I 2, 54. uis I 3, 56. uisa (*acc.*) II 7, 72. uates E I 7, 11. uatis E II 1, 119, 249. uatem E II 1, 133. uate II 5, 6. uatum E II 1, 26, 2, 80, 102. A 24. uatibus E II 1, 217. A 400. uatibus E II 2, 24. uatillum I 5, 36. uber (*acc.*) I 1, 110. ubi (*loci*) I 3, 60, 61, 5, 71. II 3, 48, 220, 5, 12, 6, 2, 102. E I 6, 45, 10, 15 (*bis*). 18. II 1, 63. A 351. ubi (*temporis*) I 1, 10, 2, 86, 125, 4, 138, 6, 125. II 1, 71, 2, 80, 81, 3, 260, 315, 4, 67, 6, 16, 97, 106, 7, 47, 72, 8, 10. E I 7, 73, 86, 10, 45, 12, 24, 15, 33, 38, 44, 20, 7, 11. II 2, 10, 136. ubicumque I 2, 62. E I 3, 34. ubique I 2, 60. II 5, 23. ubiuis I 4, 74. udā E II 2, 8. udos I 5, 81. [udis I 10, 5]. ue I 2, 63, 3, 90, 95, 4, 74, 6, 102, II 2, 2, 60, 3, 29, 79, 129, 139, 180, 242, 292, 5, 27, 31, 71, 6, 7, 71, 75, 7, 64. E I 6, 13, 7, 54, 10, 28, 11, 3, 18, 72, 74. II 1, 69, 77, 122, 2, 177. A 65, 250, 289, 380 (*bis*). 385, 459. uecors II 5, 74. uectigalia (*acc.*) II 2, 100. uector uectari I 6, 59. *cf.* circum uectari. ueemens uide uehemens. uegetus II 2, 81. uehemens ueemens E II 2, 28, 120. uehemente E I 13, 6.

- ueho* *uehas* I 1, 48. *uehet* E I 10, 40. *uexisse* A 276.
Veianus E I 1, 4.
Veiens *Veientis* E II 2, 167.
Veientanum II 3, 143.
uel I 1, 49, 55, 2, 131, 6, 22, 105, II 2, 10, 7, 63, 95, 8, 29, E I 1, 72, 96, 2, 26, 37, 5, 6, 15, 6, 41, 17, 16, 18, 14, *uel* — *uel* II 3, 232, 8, 37, E I 12, 10, II 16, 58, 18, 51, II 1, 25, 44, 83, 84, A 169, 171, 288.
Velabro II 3, 229.
Velinae E I 15, 1.
Velinā E I 6, 52.
uellicet I 10, 79.
uelle E II 1, 46. *uellis* II 3, 235.
uellunt I 3, 133. *uellere* I 9, 63.
uellus *uellera* (acc.) E I 10, 27.
uelo *uelat* E I 17, 25. *uelat* II 5, 94.
uelatum (masc.) I 2, 71.
uelox II 2, 11, E I 12, 13, 18, 64.
ueloci (abl.) II 5, 55.
uelum *uela* (acc.) II 3, 106. *uelis* E II 2, 201.
uelut I 3, 2, 10, 6, 66, II 1, 30, 3, 48, 110, 7, 39, 41, 98, 8, 24, E II 1, 29, 2, 176, A 7, 245, 472.
ueluti I 3, 49, 4, 142, II 1, 33, 40, 3, 28, 6, 107, E I 18, 26, II 1, 235, A 458.
uena A 409. *uenaē* (nom.) II 3, 153.
uenis II 4, 25. *uenas* I 2, 33, E I 15, 20.
uenabula (acc.) E I 6, 58.
Venafranae II 4, 69.
Venafrī II 8, 45.
uenale (acc.) I 2, 84. *uenalis* I 1, 47, E II 2, 11.
uenaticus E I 2, 65.
uenator I 2, 105.
uendibilis E I 17, 47.
uendo *uendit* II 7, 110, E II 1, 75.
uendas II 3, 309, E I 11, 16. *uendere* E I 16, 69, II 2, 2. *uendentes* E I 7, 65, II 1, 269. *uenderet* II 3, 286.
uenerat E I 14, 38.
uenerum I 7, 1, II 1, 48. *ueneue* II 3, 131, E II 1, 207. *ueuena* I 9, 31.
uenenis I 8, 19.
ueneo *uenit* I 5, 88. *ueneat* II 5, 25.
uenerabilior II 5, 14.
ueneror II 6, 8. *ueneratur* E II 1, 263. *uenerantur* E II 2, 107. *uenerandi* E I 18, 73. *uenerata* II 2, 124.
uenia A 264. *ueniae* E II 1, 170, A 267. *ueniam* I 3, 75, II 4, 5, E I 5, 10, 7, 5, II 1, 78, A 11. *uenia* I 4, 105, A 355.
uenis I 9, 62. *uenit* I 1, 8, 9, 74, E I 11, 5. *uenias* II 5, 50. *ueniat* I 4, 111, 8, 38, E I 7, 61. *ueniant* II 3, 230. *uenire* I 2, 122, II 7, 33. *ueniens* E I 16, 6. *uenientes* A 175.
ueniret A 255. *uenies* E I 7, 71.
ueni I 6, 56, E I 15, 18. *uenit* II 2, 128, 5, 79, A 401. *uenimus* E II 1, 32. *uenere* I 3, 87, 5, 56, II 3, 230. *uenerit* E I 3, 18. *uenerat* II 2, 118. *uenerisset* E I 7, 68. *uenisse* I 7, 26. *uenturus* E I 3, 9. *uenturus* erat I 5, 27. *uenturam* E II 1, 226. *uentura* (acc.) E I 18, 83. *uentum* ... est I 3, 97, E I 7, 72. *uentumst* II 6, 33. *uentum* erat I 9, 35.
uennuncula II 4, 71.
uenor E I 19, 37. *uenemur* E I 6, 57. *uentur* E I 1, 78. *uenari* E I 18, 40.
uenter I 1, 46. *uentris* II 7, 104.
uentri I 5, 7, E I 12, 5, 15, 32.
uentrem I 5, 85, II 8, 5. *uentre* I 6, 128, II 7, 38. *uentres* (acc.) E I 15, 36.
uentosus E I 8, 12. *uentosae* (gen.) E I 19, 37. *uentoso* (abl. masc.) E II 1, 177.
uentus *uenti* E II 1, 102.
Venus E I 6, 38, 18, 21.
uenus A 42. *ueneris* II 5, 80, A 329.
ueneri I 5, 84. *uenerem* I 2, 119, 3, 109, E II 2, 56. *uenerere* I 4, 113, A 414.
Venusinus II 1, 35.
uepallida † I 2, 129.
uepres E I 16, 2.
uerax I 4, 89.
uerbera (acc.) I 3, 121, II 7, 49.
uerbum I 4, 58, E I 18, 71, II 1, 73. *uerbi* II 3, 42. *uerbum* I 1, 121, A 47, 133, 443. *uerbo* E I 7, 38, A 133. *uerba* II 1, 19, E I 1, 34, A 52, 106, 311. *uerborum* A 61.
uerbis I 4, 47, 10, 20. *uerba* I 3, 23, 103, 10, 30, II 1, 28, 3, 231, 274, E I 1, 14, 2, 68, 6, 31, 15, 20, 17, 16, 18, 12, 19, 25, II 2, 85, 113, 143, A 97, 235. *uerbis* I 2, 68, 4, 54, 10, 10, II 2, 199, 7, 41, E I 16, 26, II 2, 36, A 46.
uerecundus A 207. *uerecundum* E I 7, 87.
uereor I 2, 127, 3, 131, E I 16, 19.

- uerare II 3, 40. ueritas E I 10, 39. ueriti (*nom.*) II 8, 57.
 Vergilius I 5, 40, 48, *6, 55, *10, 81. E II 1, 247. Vergilio I 10, 45, A 55.
 uerit A 378.
 uerna I 2, 117. E II 2, 6. uernas II 6, 66.
 uerni A 302.
 uerniliter II 6, 108.
 uero I 9, 76. A 422, 475.
 †uerrii II 3, 235.
 uerrucis (*dat.*) I 3, 74.
 uersiculos I 10, 32, 58. uersiculis I 2, 102.
 uerso uersat I 5, 72. II 7, 24. uersant I 8, 19. uerset II 3, 249. uersate A 32, 269. uersetur I 3, 60. uersentur E II 2, 114.
 uersus E II 1, 74. uersum I 4, 40, 54. E II 1, 222. uersu I 5, 87, 19, 70. II 1, 21, 5, 54. uersibus E II 1, 233. uersus I 4, 8, 10, 33, 9, 24, 10, 3, 10, 1, 25, 54, 61. II 1, 4, 6, 7, 117. E I 1, 10. II 1, 111, 120, 2, 52, 54, 76. A 231, 245, 260, 322, 382, 427, 441, 445, 457, 470. uersibus II 1, 68. E I 19, 30. II 1, 146, 266. A 75, 89, 403.
 uertice I 8, 6. E II 2, 4.
 uertit I 1, 28. uertas I 10, 72. E I 13, 19. uertere II 8, 35. E II 1, 164. A 226, 442. uertetur I 6, 85. uertent II 7, 75. uertere E II 1, 154.
 uerterat E I 15, 39. uertatur A 187. uerti E II 1, 149.
 uerum I 2, 53, 55, 92, 6, 84. II 1, 7, 2, 7, 3, 165, 205, 8, 47. E I 1, 80, 7, 86, 12, 21, 15, 44, 17, 21. II 1, 187, 214, 2, 70, 106. A 225, 303, 351, 360.
 uerus uera E I 18, 8. uerum (*nom.*) II 3, 312. E I 1, 11, 7, 98. uerae (*gen.*) E I 1, 17. II 2, 144. ueri II 3, 33, 43, 208. ueram A 425. uerum I 1, 24, 3, 27. II 2, 8, 3, 17. E I 7, 93, 12, 23. II 2, 45. nero A 433. uerā II 7, 22. uero II 2, 56. E I 10, 29. uera I 10, 33. ueris II 3, 395. E I 17, 57. A 338. uera E I 18, 28. ueris II 3, 208. A 151. uere I 4, 103, 6, 8, 69. E I 18, 17. cf. uero, uerum.
 †uesania II 3, 174.
 uesantum (*masc.*) A 455.
 uescor II 6, 66. uesceris II 2, 27. uescatur II 3, 114. uescere E I 7, 15. uesci E I 7, 14.
 uesica I 8, 46.
 uespertinus II 4, 17. E I 6, 20. uespertina I 4, 30. uespertinum I 6, 113.
 Vestae I 9, 35. E II 2, 114.
 uester II 7, 80. uestrum (*masc.*) E I 3, 36. uestri E I 19, 20. A 270. uestris A 38.
 uestigia E I 1, 74. II 1, 160. uestigia II 6, 102. E I 19, 21. II 2, 80. A 286.
 uestimenta (*acc.*) E I 18, 32.
 uestio uestit E I 18, 22. uestiret I 1, 97.
 uestis II 3, 118, 6, 103. E I 19, 38. uestem I 5, 85, 6, 78. II 3, 215. A 215. ueste I 3, 16, 29, 95. II 6, 106.
 uestis II 4, 84. uestes E II 2, 181.
 ueterno E I 8, 10.
 ueto I 1, 104. uetas II 3, 187. uetat I 1, 25, 8, 7, 10, 56. uetes E II 1, 228. uetet A 135. uetantis E II 1, 23. uetabat I 4, 124. uetuit I 10, 32. E II 1, 232.
 uetuli E I 10, 5.
 uetus II 1, 36, 6, 81. E II 1, 39, 54, 91. A 61, 281. ueteris II 2, 62, 3, 115. ueteri II 4, 80. ueterem I 5, 73. II 3, 28, 6, 81. uetus E I 6, 17. uetrum II 6, 61, 7, 101. E II 1, 23. ueteres (*acc.*) II 3, 64. E II 1, 37, 41, 43, 64.
 uetustas E II 2, 118.
 uexat II 7, 90. E I 3, 33. II 2, 90.
 uexet I 7, 15. E I 18, 98. uexare I 8, 18.
 uia I 5, 96. E I 6, 26, 15, 2, 17, 26, 18, 20. A 404. uiae I 5, 104. uiam II 6, 93. E I 2, 65. uia I 6, 108, 9, 1. uiarum E I 11, 6.
 uatica E I 17, 54. II 2, 26.
 uiator I 5, 16, 17, 90, 7, 30.
 Vibidius II 8, 22, 33, 40, 80.
 uicarius II 7, 79.
 uicina II 5, 106. E I 16, 44, 17, 62.
 uicinus II 2, 120, 6, 2, 77. E II 2, 132. uicina I 5, 79. E I 14, 24. uicinum I 4, 126. uicini I 1, 85. E I 14, 32. uicinos II 2, 97. uicinas E I 3, 4. A 66. uicina E II 2, 171.
 uicis uicem I 3, 141 (inque uicem). 10, 12. uice A 304. uices A 86.
 uicissim A 11.
 uictor E I 10, 37, 13, 11. A 208.
 uictorem E II 1, 156. A 84. uictore I 9, 43. uictrix E I 10, 25. uictricis E I 3, 25.
 uictoria I 1, 8. E I 18, 64.

uictus II 2, 70. E I 4, 11. uictūs I 1, 28. uictum E I 17, 48. uicta II 2, 53, 63. A 392.
uicus E I 11, 8, 15, 7. uici II 3, 228.
uicum E II 1, 269. uici E II 2, 177.
uicos I 2, 13. uicis E I 10, 20, 20, 18.
uideo I 9, 15. II 2, 35. E I 14, 22, 16, 65. A 410. uidēs I 4, 109. II 2, 76, 5, 5, 42. E I 1, 42. II 2, 70.
uidet E I 7, 78, 9, 6, 16, 41. II 1, 22, 63. A 263. uidēas I 4, 86. II 2, 114. uideamus I 4, 16. uideto E I 18, 68. uidere I 2, 101. uidenti I 2, 68. uideres I 5, 76, 8, 31, 50. II 8, 77. uidi I 8, 23, II 3, 172. uidit E I 6, 13. A 142. uidimus II 8, 91.
uidisse II 3, 89, 4, 92. uidisset I 6, 79. uisuros A 266. uideor I 4, 93.
II 3, 189, 392. uideris I 6, 42. E I 7, 91, 30, 1. uidetur I 4, 90. II 3, 301. E I 1, 21. II 1, 51. 210. uidentur E II 2, 61. uidear II 1, 1.
uidentur I 3, 51. II 3, 120. uideri I 2, 124. E I 16, 61. II 1, 71, 87, 2, 126. A 363. uideretur II 3, 91.
uidebor E I 10, 46. uidendis E II 1, 242. uisus I 10, 33. E I 7, 74.
II 2, 100. uisa E I 11, 1. uisa I 4, 84. uisu E II 2, 91.
uiduas E I 1, 78.
uigent I 3, 61. A 62.
uigil E I 2, 37. II 1, 113.
uigilet II 3, 112. uigila II 3, 152.
uigilare I 1, 76. E II 1, 104. uigilans II 5, 100. uigilabat I 3, 17.
uiginti I 5, 106.
uilicus E I 14, 15. II 2, 160. uilice E I 14, 1.
uilis I 6, 118. E I 12, 24, 15, 35.
uilem I 1, 43. II 2, 15. A 132, 220.
uili I 8, 9. uiles II 4, 28. uilibus II 2, 45. uilis E II 1, 38. uilia E I 7, 65, 15, 43, 17, 21. uilibus I 10, 75. II 4, 81. uilior II 5, 8. uilius E I 1, 52. uilissima I 5, 88.
uilla I 5, 60, 80. uillis II 6, 71. E I 15, 46.
Villius I 2, 64.
uillula I 5, 45. II 3, 10.
uinaria (occ.) II 8, 39.
uincio uinctus II 7, 31. E I 3, 3, 20, 13. uincta A 202. uincti E II 1, 110.
uincit I 5, 73. uincunt II 4, 2. uincat I 6, 44. E I 4, 3. uincere I 7, 6. II 6, 87. E II 1, 59. uincentem A 82. uincutibus I 1, 115. uincam I 2, 134. uineet I 3, 115. II 3, 225.
uinci I 9, 55.

uincula II 7, 81. uincula I 8, 50. II 3, 71. uincla E I 7, 67.
uindemiator I 7, 30.
uindice A 191.
uindicta II 7, 76.
uinea II 4, 43.
uineta E I 7, 84. II 1, 220.
Vini († Vinni) E I 13, 2.
uinosis E I 1, 38, 19, 6. uinosa E I 13, 14.
uinum uini I 1, 74. II 3, 3. E I 19, 6. uinum II 2, 58, 4, 60. E I 13, 24. uino II 2, 125, 7, 114, 8, 47. E I 18, 38. II 1, 114. A 202, 414.
uina II 4, 49, 8, 38. uina II 4, 51, 56, 8, 15. E I 5, 4, 7, 28, 15, 16, 19, 5, II 1, 34. A 85.
uiola uiolas E II 1, 207.
uiolens E I 10, 37.
uiolenta II 1, 89.
uiola uiolare II 3, 139. uiolauit II 3, 204.
uir I 2, 120, 127, 3, 32. II 8, 76. E I 7, 32, 16, 32, 40, 57, 73, 17, 42. A 415. uirum A 141. uiro E I 18, 68. uiri II 7, 100. E II 1, 24. uirorum I 4, 2. E II 1, 249. uiris I 10, 16. E I 17, 35, 18, 49. uiros I 5, 10.
uirementis A 117. uirementem E II 1, 218.
uirga uirgis II 7, 58.
uirgo II 8, 13.
uiridis I 2, 80. II 8, 51.
uirilis A 196. uirile A 193. uirili I 2, 16. uiriles A 177. uirilia E I 18, 52. uiriliter E I 17, 38.
uiritim E II 1, 22.
uirtus I 3, 42, 7, 14, 9, 51, 10, 8. II 1, 72, 2, 1, 3, 25, 5, 8, 33, 7, 103. E I 1, 41, 54, 2, 17, 6, 30, 17, 41, 18, 8, 9. II 1, 231, 2, 37. A 42, 308. uirtutis I 6, 83. E I 1, 17, 16, 52, 67. uirtuti II 1, 70. uirtutem E I 6, 16, 31, 18, 100, 19, 14. II 1, 48. uirtute I 2, 32. II 3, 13, 98, 6, 71. E I 12, 11, 26. II 1, 183, 2, 123, 203. A 289, 370. uirtutibus E I 20, 22. uirtutes I 3, 55. E II 1, 119. uirtutibus E I 1, 52, 18, 27.
uirus E II 1, 158.
uis I 4, 46. uim II 3, 202. E I 2, 61. II 2, 140. A 282. ui E II 2, 173.
uires II 1, 12. E II 1, 259. uiribus I 10, 13. A 39. uires E I 18, 22, 85. uiribus I 3, 110. E I 13, 10, 18, 51. II 2, 203.
Viscum I 9, 22. Viscorum I 10, 83.

- Viscus (Thurinus) II 8, 20.
 Viselli (*gen.*) I 1, 105.
 visere I 2, 17. vises E I 4, 15. ui-
 sendus E II 2, 62.
 visui I 5, 81.
 uita I 6, 129, 9, 60, II 1, 31, uitae
 I 3, 60, II 1, 60, 4, 25, 6, 21, 62.
 E I 1, 99, 17, 26, 18, 103, II 2,
 131, 144, A 317, 401, uitae E I 7,
 25, 18, 50, A 334, uitam I 1, 60,
 4, 118, II 7, 67, E I 11, 14, 18,
 112, uita I 1, 118, 6, 64, II 3, 15,
 6, 115, 8, 4, E I 1, 88, 10, 33.
 uitalis II 1, 61, nitale II 7, 4.
 uitellus II 4, 57, uitellum II 4, 11,
 uitiatum II 2, 21, uitiato II 1, 56,
 uitiatia II 4, 54.
 uitiosus I 4, 2, uitiosa E I 1, 85.
 uitiosum E I 6, 63, uitiosum E II
 2, 18, uitiosum II 7, 108.
 uitis E I 8, 5, uitibus E I 16, 3.
 uitium I 3, 1, 44, 76, II 2, 62, 4,
 76, E I 18, 5, uitio I 6, 85, E I
 18, 5, uitium I 4, 101, II 2, 54,
 3, 22, 7, 42, E I 1, 41, II 1, 21,
 A 31, 163, 282, uitio I 2, 76, II 3,
 213, 307, 6, 7, 8, 50, E II 2, 205,
 A 384, uitia I 3, 39, uitiorum I 3,
 35, 4, 106, E I 18, 2, uitia I 2, 21,
 3, 20, 28, uitis I 3, 26, 68, 70, 4,
 129, 131, 140, 6, 65, II 2, 21, 78,
 7, 6, 19, E I 18, 25, 19, 17.
 uito uitas II 7, 113, uitat A 230,
 298, nitant I 2, 24, uitet I 2, 34,
 E I 3, 16, uitent II 7, 22, uitare
 E II 2, 135, uitantis II 4, 41, ui-
 tabit E I 17, 31, nitam A 267,
 uitaueris II 2, 54, uitatu I 4, 115,
 uitanda II 3, 14.
 uitrea II 3, 222.
 uitula II 3, 192.
 uituli II 3, 314.
 uiuaria (*acc.*) E I 1, 72.
 uiuax A 60, uiuacem II 1, 53, uiua-
 cior II 2, 132.
 uiuo I 6, 70, 111, E I 10, 8, uiuis
 E I 12, 8, 16, 17, uiuit I 3, 42,
 57, 4, 28, E I 6, 56, II 1, 123, ui-
 uimus I 9, 48, uiuitis E I 3, 35,
 uiuunt II 1, 27, uiuunt II 6, 94,
 uiuam I 1, 101, E I 18, 107, uiuas
 II 3, 152, E I 6, 66, II 2, 166, ui-
 uat I 1, 3, 4, 68, 109, E I 2, 10,
 17, 32, uiue II 5, 110, 6, 26, 27,
 E I 6, 67, uiuite II 2, 135, uiuere
 II 2, 1, 6, 91, 7, 14, E I 3, 22, 6,
 29, 7, 3, 8, 4, 10, 12, 11, 8, 12, 20,
 15, 45, 19, 2, II 2, 213, A 36,
 uiuenti I 1, 50, II 5, 88, uiuentem
 E I 14, 10, uiuentis I 1, 12, uiue-
 rem I 4, 108, uiueret I 4, 53, E II
 2, 157, uiuam I 3, 142, 4, 135, ui-
 ues E I 10, 44, 12, 8, uiuet II 5,
 28, E I 16, 66, uiui I 4, 81, uiuit
 II 3, 21, 7, 10, E I 17, 10, uiuiase
 I 1, 117, 2, 21, 6, 11, II 1, 76, E I
 11, 24, uiuisset E I 2, 26, uiuendi
 II 8, 65, E I 2, 41, uieturum I 6, 130,
 uiuos uium A 340, uiuam II 4, 12,
 uiuo II 3, 152, uiuorum I 10, 42,
 uiuos I 10, 71, uiuas A 318,
 uix I 2, 19, 5, 23, 9, 52, II 2, 23,
 7, 12, 8, 61.
 ulceret I 6, 106, E I 18, 72.
 ulcisor ultus I 7, 2, ulti (*nom.*) II
 8, 93.
 ulcus ulcera E I 16, 24.
 Vlixes II 5, 109, Vlixi E I 6, 63, 7,
 40, Vlixen II 3, 127, 204, E I 2, 18,
 ulla I 2, 42, II 6, 24, E I 18, 72,
 ullum II 8, 42, ullius E I 18, 37,
 ulli II 3, 105, ullam E II 1, 122.
 ulmo E I 16, 3, ulmos E I 7, 84.
 ultima I 7, 13, E I 16, 79, 17, 35,
 ultima (*acc.*) I 4, 59.
 ultor E I 19, 32.
 ultra (*prae*pos.) I 1, 107 (*post*pos.),
 10, 69, II 1, 1.
 ultra (*adverb.*) I 5, 89, II 3, 188, 5,
 90, E I 1, 32, 6, 16, 7, 82, A 443.
 ultro I 4, 21, 7, 17, II 1, 39, 3, 262,
 5, 28, 75, 7, 40, E I 12, 22, II 1,
 227, 3, 107.
 ulua uluis II 4, 42.
 Vlubris E I 11, 30.
 ululantem I 8, 26.
 Vmber II 4, 40.
 umbram E II 2, 185, umbrā E I 7,
 50, 16, 10, II 2, 78, umbrae I 8,
 41, umbris E I 5, 28, umbras I 5,
 10, II 8, 22.
 Vmbreū II 2, 133.
 umero I 1, 48, umeri A 40, umeris
 I 5, 20, II 5, 286, 25.
 Vmmidius I 1, 25.
 una (*adu.*) II 2, 78, 26, 3, 198, 6,
 48, 8, 18, E II 1, 267.
 uncia A 328, 329.
 unda E II 2, 176, undam E II 2,
 176, undā E I 15, 4, undis (*abl.*)
 I 1, 60, E I 1, 16, 2, 22, 16, 71,
 unde (*interrog.*) I 4, 70, 2, 62, II 1,
 52, 2, 18, 31, 3, 17, 4, 1, 5, 102,
 7, 116 (*bis*). E I 7, 53, II 1, 133,
 A 307.
 unde (*relat.*) I 1, 108, 2, 58, 78, 6,

12. II 3, 25, 33, 238, 6, 21, 7, 11.
E II 2, 49, A 135, 252.
unde unde I 3, 88.
unde octogiuta II 3, 117.
undenos E I 20, 27.
undique I 1, 70, 2, 124, 9, 78, II 1,
20, 3, 108, 128, E I 7, 79, A 3.
unguentarius II 3, 228.
unguentum A 375.
unguis unguem I 5, 32, E I 1, 101.
A 294, ungui E I 19, 46, ungula
I 10, 71, E I 7, 51, A 32, 227, au-
gubus I 3, 101, 8, 27.
ungula I 1, 114.
unguo unguo E I 18, 22, ungere II
3, 125, ungor I 6, 123, ungui E II
2, 183, uncta E I 14, 21, unctum
E I 17, 12, A 422, unctam II 2,
68, unctum II 5, 86, uncto II 5,
83, uncti II 1, 7, uucta II 6, 61,
unctis E I 16, 23, unctis II 4, 78,
E II 1, 33, unctius E I 15, 44.
unquam I 1, 27, 2, 57, 3, 18, 5, 68,
6, 14, 29, 10, 18, II 7, 77, unquam
E I 14, 13, 16, 66, 18, 37, II 2, 53,
A 246.
uus I 4, 87, 5, 21, 6, 101, 9, 71,
10, 42, II 3, 24, 50, 315, 5, 24, E
I 6, 60, 2, 1, II 1, 74, 2, 201, A 15,
uua I 5, 68, E I 6, 1, 30, 11, 5, II
2, 212, unum I 4, 140, II 3, 53,
801, A 23, unius I 6, 13, uni II 1,
70, 2, 106, E I 9, 2, A 8, uni cui-
que I 9, 51 *sq.*, unum I 4, 123, II
3, 282, 283, 6, 57, E I 16, 55, II
1, 46 (*bis*), 221, unam A 29, unum
I 5, 6, II 3, 104, E II 1, 120, unum
quemque A 290 *sq.*, unum quodque
E II 2, 188 *sq.*, uno I 4, 10, 6, 40,
II 3, 93, 5, 81, E I 1, 106, II 1,
18, 40, 2, 157, unā II 4, 48, E I 10,
2, 12, 11, uno I 2, 53, 64, E II 1,
108.
uocabula A 71, uocabula II 3, 280,
E II 2, 116.
uocat I 8, 33, II 7, 91, E I 14, 20,
II 2, 37, 67, 170, uocamus I 3, 62,
uocet II 3, 262, 5, 29, uocares E I
7, 92, II 1, 243, uocatur A 251,
uocari E I 16, 30, uocando II 3,
140, uocatus II 7, 29, uocata II 3,
238, uocatis II 3, 170.
Volanerius II 7, 15.
Volcano I 5, 74.
*uolgaria II 2, 38.
uolgo uolgan E I 19, 33.
*uolgu E II 1, 63, uolgi I 4, 72,
6, 98, E I 20, 11 (?), *II 1, 196,
uolgo I 4, 23, E I 13, 16, uolguis
II 3, 62, 286, uolgo I 6, 18, *II
1, 71.
*uolnus E II 2, 149, uolnera (*acc.*)
II 1, 15.
uolo uolat E I 18, 71.
uolo I 9, 17, uis I 2, 69, 4, 14, 9,
5, 6, II 3, 152, 6, 29, 39, 92, 7, 39,
[E I 1, 48, 6, 29, 7, 3, 16, 32, II 1,
217, 2, 40, 57, 80, A 429, 102, uis
I 9, 69, uolt *I 1, 84, *II 3, 267,
*E I 18, 8, 28, *II 1, 87, *2, 11,
[A *89, 190, 348, uolumus E I 3,
29, *uoltis I 1, 16, 2, 38, uolunt E I
18, 108, A 333, uelim I 5, 53, 10, 89,
E I 8, 8, II 1, 35, A 36, uelis I 1, 89,
2, 75, 3, 112, 9, 54, II 2, 23, E I
5, 30, 19, 35, uelit I 2, 124, 4, 111,
II 3, 187, 5, 54, 61, E I 12, 19, 16,
27, 17, 4, II 2, 2, A 2, 339, ueli-
mus A 347, uelint I 1, 26, nelle I
5, 76, 2, 67, uolebat E I 18, 31,
uellem I 3, 41, II 2, 40, 3, 37, E
I 11, 8, II 2, 44, uelles I 3, 11, 9,
47, E I 7, 93, uellet I 2, 51, II 6,
43, A 396, uolam E I 16, 78, II 2,
193, uoles E I 4, 16, 17, 12, A 426,
uolet I 2, 72, II 2, 84, 85, 3, 73,
98, E I 2, 60, 6, 54, 11, 12, 16, 33,
18, 40, A 71, 363, uolent A 100,
uolui II 3, 88, E I 20, 7, uoluit II
3, 91, uoluerant II 7, 5.
*uolpecula E I 7, 20.
uolpes II 3, 186, E I 1, 73, *uolpe
A 437.
Volteium E I 7, *55, 64, Voltei
(*uoc.*) E I 7, 91.
*uoltus II 3, 2, uoltam *I 6, 121,
II 4, 92, *5, 104, E *I 11, 20, II
1, 97, 241, A 106, uoltu II 7, 44,
E *I 19, 12, II 1, 265, 2, 189, uolt-
tūs *E II 1, 248, A 102, uoltūs E
I 1, 90.
uoluā E I 15, 41.
uolubilis E I 2, 43.
uolucres (*acc.*) I 8, 6.
nolumina (*acc.*) E I 13, 2, II 1, 26.
uolo uolnens II 4, 57.
uoluptas I 2, 39, II 2, 19, E I 2, 55,
6, 64, II 1, 187, 2, 139, uoluptatis
A 338, uoluptates (*acc.*) E I 2, 55.
uomer uomere E I 2, 45.
Voranus I 8, 39.
Vortumnus E I 20, 1, Vortumnis
II 7, 14.
uos II 2, 187, E I 10, 9, A 272, ue-
strum II 3, 181, uos (*acc.*) I 10, 86,
II 2, 50, 3, 174, 179, E I 3, 3, 82.

- 15, 45. uos (*uoc.*) I 1, 17, 18, II 2, 40, 3, 81. A 155. 268. 291.
- uotina E I 3, 36. uotiā II 1, 33.
- uotum uoti A 76. uotum E I 11, 5.
- uoto I 5, 66. E I 2, 56, 14, 41.
- uotis I I 22. uotis II 6, 1. 59.
- uoueat E I 4, 8.
- uox I 6, 93. A 390. uoci I 4, 76.
- uocem A 93. uoce I 3, 8, 7, 31, 9, 76, 10, 32. II 3, 257. A 366. uoces E I 1, 31. II 1, 200. A 216. uoces I 1, 65, 3, 103, 8, 45. E I 2, 23, 18, 12. A 158. 318.
- urbanus I 4, 90, 10, 65. II 6, 90. E I 15, 27, 19, 16. urbani I 10, 13.
- urbanæ (*gen.*) E 19, 11. urbanum II 6, 80. urbano A 213. urbana (*acc.*) E I 14, 40.
- urbis II 6, 99. E I 10, 1, 14, 22, 20, 23. II 2, 85. urbi E I 16, 28. II 1, 124. urbem I 1, 11, 6, 34, 8, 47, 9, 13, 10, 4. II 6, 92, 7, 28. E I 14, 15. II 3, 77. urbe I 1, 12, 4, 98, 5, 37. II 1, 46, 2, 120, 6, 16. E I 14, 10. urbes (*acc.*) E I 2, 19. A 66. 142. 298. urbibus E I 11, 5.
- urceus A 22.
- urges E I 14, 26. urget I 2, 15. II 2, 64, 3, 30, †39, 6, 29, 7, 6, 93. E II 1, 260, 2, 12. A 453. urge II 5, 97, 6, 24. urgere II 4, 77. A 434.
- urgeris I 3, 135. urgetur I 3, 69.
- urnam II 1, 47, 6, 19. urnā I 1, 54, 5, 91, 9, 30.
- uro urit I 2, 114. E I 2, 13, II 1, 13. nrere I 9, 66. urente I 5, 81.
- uret E I 10, 43, 13, 6. ureris E I 16, 47. uri II 7, 58. urenda I 3, 37. urendos E I 15, 37.
- ursus A 472. ursum E II 1, 186.
- ursis E I 15, 35.
- urticā E I 12, 8.
- usquam I 1, 37. II 1, 31, 7, 30. E I 7, 25. II 1, 265.
- usque I 1, 97 (ad usque). 2, 26, 65, 3, 7, 4, 20, 5, 82, 96 (ad usque). 6, 105, 9, 15, 19. II 1, 76, 7, 24. E I 10, 24. II 2, 170, 204. A 154. 354.
- usus I 3, 102. II 6, 75. E I 12, 4. II 1, 92, 2, 119, 159, 175. A 71.
- usum I 1, 73. II 2, 134. E I 14, 41.
- ut (*p. comparatiua aut interrogatiua*) I 1, 23, 25, 46, 54, 61, 64, 90, 102, 108 (?), 114, 2, 38, 39, 55, 87, 102, 105, 3, 22, 43, 46, 69, 79, 86, 89, 110, 114, 129, 130, 4, 10, 21, 60, 95, 102, 109, 126, 6, 5, 6, 30, 49, 60, 79, 86, 90, 7, 16, 27, 8, 32, 42, 44, 9, 5, 20, 42, 10, 6, 24, 44, 55, 76, II 1, 17, 36, 50 (*bis*). 55, 2, 68, 72, 76, 111, 3, 28, 30, 31, 133, 215, 255, 315, 4, 13, 49, 5, 5, 43 (*ter*). 83, 6, 10, 15, 57, 67 (prout), 7, 82, 89, 8, 1, 7, 13, 29, 36, 53, 58, 72, 84, 89. E I 1, 20, 21, 71, 2, 52, 3, 12 (*bis*). 6, 40, 55, 57, 7, 19, 41, 49, 70, 8, 13, 14 (*bis*). 17, 19, 40, 42, 11, 14, 13, 1, 13, 14, 15, 16, 33, 17, 3, 18, 40, 18, 3, 20, 14, II 1, 31, 45, 54, 172 (*bis*). 198, 213, 2, 14, 30, 124, 197. A 60, 101, 136, 202, 232, 351, 361, 374, 419, 431, 453.
- ut (*p. temporatis*) I 5, 15, 5, 27, 56, 9, 13. II 1, 24, 2, 128. E I 7, 72, 15, 26, 19, 3, II 1, 93.
- ut (*p. indignantis c. coniect.*) II 5, 18. E I 18, 16, 17.
- ut (*p. exclamantis*) II 6, 53, 8, 62. E I 19, 19.
- ut (*fin. aut consec.*) I 1, 1, 22, 26, 31, 57, 82, 96 (*bis*). 101, 108 (?), 117, 2, 20, 45, 49, 123, 3, 2, 28, 32, 51, 61, 115, 120, 4, 13, 32, 106, 122, 5, 33, 90, 6, 70, 7, 8, 13, 8, 28, 9, 65, 110, 6, 8, 10, 3, 9, 73. II 1, 32, 43, 60, 80, 3, 1, 52, 54, 55, 92, 122, 145, 152, 183, 185, 195, 205, 234, 240, 4, 94, 5, 48, 53, 67, 72, 6, 5, 82, 7, 4, 10, 8, 3, 48, 67, 69, 94. E I 1, 27, 39, 67, 2, 10, 32, 33, 3, 16, 5, 25, 6, 60, 9, 3, 11, 24, 12, 2, 8, 15, 24, 26, 16, 6, 12, 17, 20, 18, 13, 48, 67, 80, 107, 20, 2, 17, 22, 25, II 1, 23, 65, 218, 220, 226, 2, 44, 52, 71, 87, 89 (*bis*). 102. A 3, 8, 12 (*bis*). 43, 144, 201, 237, 240, 255, 257, 335.
- ut (*p. concessiua*) I 4, 60, †E I 2, 10, 18, 16 *sq.* (?) + A 265.
- uter utrem II 6, 98.
- uter I 4, 16. II 2, 107 (uterne). 3, 102, 180, 5, 28, 7, 47. E I 15, 22 (*bis*). II 1, 55. utrius E I 17, 15.
- utrum II 2, 64. E I 15, 11. utro E II 4, 55. utra E I 15, 23.
- utroque I 4, 67, 5, 28, 53, 7, 21, 10, 83. II 3, 176, 6, 101. E I 14, 12, 44. II 2, 69, 96. A 96. utrique II 3, †50, 140. utrumque I 4, 68, 7, 2, II 1, 35, 6, 112. E I 2, 13, 6, 41.
- utramque E I 17, 29. utrumque II 8, 17. A 271. utroque I 7, 14, II 1, 29. E I 18, 66. utrique I 10, 23.
- utroque II 4, 7, utrasque I 8, 25.
- utrisque II 3, 50, 284.
- uti (*p. comparatiua*) I 1, 119, 4, 31, 41. II 7, 79, 8, 73. E I 6, 65.

uti (*p. finalis aut consecutiva*) 1 4, 108.
5, 63, 6, 102, 7, 19. II 3, 227, 5,
91. E 1 7, 81, 17, 56.
 Vticam E 1 20, 13.
 utilis E 1 16, 14 (*bis*). II 1, 124. A
 204. utile E 1 2, 3. II 2, 141. utile
 E 1 2, 18, 18, 49. II 1, 163. A 343.
 utilium E 1 18, 99. A 164, 218.
 utiliter E 1 16, 79.
 utilitas 1 3, 98.
 utinam 1 10, 83. II 2, 92.
 utor E II 1, 45. utitur 1 1, 37, 3,
78. utare II 3, 167. utere II 7, 5,
 E 1 6, 68, 12, 22. uti 1 4, 113. II
3, 109. E 1 2, 50, 5, 12, 7, 57, 10,
41, 17, 2, 13, 14, 19, 45. A 179.
 utar E II 2, 190. uteris E 1 13, 10.
 II 2, 154. utetur II 2, 63. usus (...
 est) 1 4, 96, (97). est usus 1 9, 45.
 usum II 2, 113.

utpote 1 4, 24, 5, 94. II 4, 2. A 206.
 utrimque 1 9, 77. E 1 18, 2.
 utrobique E 1 6, 10.
 utrum E II 2, 199. A 470. utrumne
 II 3, 251, 6, 73.
 uua II 2, 121. uuam II 4, 72, 7, 109,
8, 50. E II 2, 162. uuā E 1 14, 23.
 unescit II 6, 70.
 uxor 1 1, 84. II 3, 58, 238. E 1 2,
45. uxorem 1 4, 50. II 3, 131, 217,
 E 1 6, 36. II 2, 133. uxore II 3,
203. uxores (*acc.*) 1 2, 35. uxoribus
1 2, 57.

Z.

Zephyris E 1 7, 13.
 Zethi E 1 18, 42.
 Zmyrna E 1 11, 3.
 zonam E II 2, 40.

INDEX DEFECTIVVM

codd. $A'(Aa)DE'(Ec)\gamma BCF(\varphi\psi)\lambda'(\lambda I)\delta'(\delta d)eu\beta'(\beta Fran.)$
 $\nu\pi'(\pi Lips.)\sigma\tau\rho\nu$

IN SERMONIBVS DEFICIUNT OM-

NINO $A\tau$; in γ remotus ν

serm. I 1, 1—5 deficiunt $C\epsilon\epsilon$

serm. I 1, 6—117 defic. $C\epsilon$

serm. I 1, 118—121 defic. $C\epsilon\epsilon$

serm. I 2, 1—65 defic. $C\epsilon\epsilon$

serm. I 2, 66—69 defic. $C\epsilon d\epsilon$

serm. I 2, 70—113 defic. $C\epsilon d\epsilon\pi$

serm. I 2, 114—134 defic. $C\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 3, 1—134 defic. $C\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 3, 135—142 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 4, 1—121 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 4, 122—143 defic. $B\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 5 defic. omnino $B\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 6, 1—40 defic. $B\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. I 7 — II 1 deficiunt
 omnino $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 2, 1—131 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 2, 132—3, 74 defic. DB
 $C\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 3, 75—326 defic. $BC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 4 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 5, 1—2 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 5, 3—86 defic. $BC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 5, 87—94 defic. $E'BC$
 $\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 5, 95—110 defic. $DE'B$
 $C\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 1—25 defic. $DE'BC$
 $\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 26—33 defic. $DE'BC$
 $\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 34—60 defic. $DBC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 61—99 defic. $DBC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 100—102 defic. DB
 $C\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 6, 103—117 defic. DBC
 $\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 1—27 defic. $DBC\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 28—45 defic. $DBC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 46—69 defic. $DBC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 70—91 defic. $DBC\delta'$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 92—117 defic. DBC
 $\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 7, 118 defic. $DB\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, 1—36 defic. $DB\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, 37—58 defic. $DB\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, 59—64 defic. $DB\delta'\epsilon$
 $\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, 65 — part. 83 defic.
 $DB\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, part. 83—89 defic. D
 $B\delta'\epsilon\epsilon\pi$

serm. II 8, 90—95 defie. *Dδδ'u*
veiβx

IN EPISTVLARVM LIBRO I DEFICIUNT OMNINO *IBCure*

epist. I 1, 44—47 deficit *ε*
epist. I 1, 65—102 deficit *ε*
epist. I 1, 103—106 defie. *ed*
epist. I 1, 107, 108 defie. *d*
epist. I 2—5 deficit omnino *d*
epist. I 6, 1—64 defie. *d*
epist. I 6, 65—68 defie. *Ad*
epist. I 7 defie. *Ad*
epist. I 8, 1—7 defie. *Ad*
epist. I 8, 8—17 defie. *Ad'*
epist. I 9—12 deficiunt omnino *Ad'*

epist. I 13—17 deficit omnino *δ'*
epist. I 18 defie. omnino *δ*, ex parte *ed*
epist. I 19 defie. omnino *δ*, desunt perpauea *εν*
epist. I 20 deficiunt omnino *δν*

IN EPISTVLARVM LIBRO II DEFICIUNT OMNINO *ABCure*

epist. II 1, 1—176 deficiunt *Dδν*
epist. II 1, 176—218 deficiunt *Dδεν*

epist. II 1, 219—247 defie. *Dδν*
epist. II 1, 248—260 defie. *Dγδν*
epist. II 1, 260—270 defie. omnino *Dγδν*, ex parte *ε*
epist. II 2, 1—19 deficiunt omnino *Dγδν*, ex parte *ε*
epist. II 2, 20—65 defie. omnino *Dγν*, ex parte *ε*
epist. II 2, 66—111 defie. omnino *Dγ*, ex parte *ε*
epist. II 2, 112—115 defie. omnino *γ*
epist. II 2, 116—152 deficiunt *γε*
epist. II 2, 153—192 defie. *Dγε*
epist. II 2, 193—216 defie. *γε*

IN ARTE POETICA DEFICIUNT OMNINO *Addeg*

uu. 1—74 defie. *E'ε*
uu. 75—103 defie. *E'*
uu. 104—158 defie. *E'ν*
uu. 159—195 defie. *E'εν*
uu. 196—200 defie. *E'ε*
uu. 201—242 defie. *E'*
uu. 243—410 deficiunt *E'ε*
uu. 411—440 defie. *E'*
uu. 441—470 deficiunt *BC*
uu. 471—476 deficiunt *BCν*

ADDENDA ET CORRIGENDA

- p. 2 = text. serm. I 1, 6 pro austris leg. Austris
- p. 3 = text. serm. I 1, 20 recipiendum erat *causaest
- p. 6 = appar. serm. I 1, 57 ante copia iusto] pon. interuallum
- p. 7 = appar. serm. I 1, 62 post *cell.* add. *ψ uar.*
- p. 10 = text. serm. I 1, 97 pro adusque leg. ad usque; item 5, 96
- p. 11 pro LIB. 1, 96—115 leg. LIB. I 1, 96—115
- ibid. = text. serm. I 1, 112 pro opstat leg. *opstat
- ibid. = appar. serm. I 1, 108 pro t ne ñ; leg. t ne ñ;
- p. 12 = appar. serm. I 2 ultul. pro iin leg. in
- p. 15 = text. serm. I 2, 26 pro obscenum leg. opscenum
- p. 19 = text. serm. I 2, 72 pro puella est leg. *puellast
- p. 20 = appar. serm. I 2, 78 pro (r et β leg. r (et β)
- p. 23 = appar. serm. I 2, 111 post pelli *DEγFl'* ante u adde δ
- p. 25 = text. serm. I 2, 133 pro fama leg. fama
- ibid. = appar. serm. I 2, 133 pro fuga leg. fuga
- p. 26 = testim. serm. I 3, 7 adde: 7 'de quo supra: io Bacche'
schol. γ serm. I 9, 25
- p. 27 = text. serm. I 3, 25 post inunctis adde duo puneta
- p. 28 = testim. serm. I 3, 26 sq. post dicitur adde punctum
- p. 29 = text. serm. I 3, 37 pro neglectis ueclectis erat recipiendum
- p. 32 = text. serm. I 3, 75 post rursus adde punctum
- p. 33 = text. serm. I 3, 79 pro quaeque est leg. *quaequest
- p. 34 = text. serm. I 3, 89 pro captius leg. *captius
- ibid. = text. serm. I 3, 91 post rem del. comma
- p. 37 = text. serm. I 3, 140 pro si quid leg. siquid
- ibid. = text. serm. I 4, 2 pro uirorum est lege *uirorumst
- ibid. = testim. serm. I 3, 133 sq. adde: 133 sq. cf. Persius s. 1,
133: 'si Cynico barbam petulans nonaria uellat'

- p. 38 = testim. serm. I 4, 11 adde: cf. Ausonius professor. Burdigal. I, 17 sq.: 'dicendi torrens tibi copia, quae tamen surum, non etiam luteum nolueret inluuium'
- p. 39 = appar. serm. I 4, 28 pro *nesciò quis leg. Burmannus ad Lucan.* VIII 16
- p. 40 = appar. serm. I 4, 36 post omnis *DEI* adde *y*
- p. 44 = testim. serm. I 4, 94 adde: 91 'hunc Petilium dixit superius coronam rapuisse de Capitolio' Acr. ad serm. I 10, 26
- p. 47 = testim. serm. I 4, 135 adde: 135 cf. Persius a. 5, 109 in fine hexametri: 'dulcis amicia'
- p. 48 = text. serm. I 5, 4 post nautis adde comma
- p. 55 = appar. serm. I 5, 88 pro *pfacil* *y* leg. *pfacitè y*
- p. 57 = text. serm. I 6, 1 pro non leg. Non
- p. 59 = testim. serm. I 6, 24 adde: 21 'de quo superius dixerat: quo tibi Tili' Acr. ad serm. I 6, 106
- p. 60 = appar. serm. I 6, 41 pro II 7, 118 leg. II 7, 117
- p. 63 = text. serm. I 6, 79 pro et leg. ut
ibid. = testim. serm. I 6, 69 pro sacer. leg. Sacerd.
- p. 70 = text. serm. I 7, 25 pro canem leg. Canem
- p. 71 = text. serm. I 8, 1 post ficulus pone comma
- p. 75 = appar. serm. I 8, 39 pro *pedatia u(σ)* leg. *pedatia u* *pedacia σ*
- p. 77 = text. serm. I 9, 6 pro num quid leg. numquid
- p. 80 = text. serm. I 9, 49 pro ulla est leg. *ullast
ibid. = appar. serm. I 9, 50 post nihil exeidit *y* et pro nichil β leg. nichil β
- p. 81 = appar. serm. I 10 [, 3] pro *ed Landin.* leg. *ed. Landin.*
- p. 86 = testim. serm. I 10, 18 adde: 18 cf. schol. *y* ad u. 70: 'quē sup^a ait simiū'
- ibid. = testim. serm. I 10, 20 sq. adde: cf. Acr. ad u. 66: 'id est: et quamvis Graeca carmina Lucilius Latinis (om. *y*) admiscuerit primus (v; primus admiscerit *y*), quod superius deprehendit'
- p. 89 = appar. serm. I 10, 47 ante *Acr.* adde: *Ac. (cod. v)* et post β') adde: *Acronis Francker. lemm.*
- p. 91 = text. serm. I 10, 76 post andax adde comma
- p. 95 = appar. serm. II 1, 8 ante Transnato excidit numerus uersus
- p. 97 = appar. serm. II 1, 38 pro bellum] belli *Bentl.* leg. *Lucania belli uel Lucana duelli Bentl.*

- p. 98 = appar. serm. II 1, 54 post *Horkelius* adde cf. *Sulpic. Luperc. Scruast. iun. anthol.* 543, 23 sq. *Meyer.*: 'mirum, ni pulchras artes Romana iuuentus discat'
- p. 100 = appar. serm. II 1, 78 pro *Offendit Ac. opp. Acr.* leg. *Offendit Ac. cons. Acr.*
- p. 101 = testim. serm. II 2, 2 adde: II 2, 2 cf. *Acr.* ad u. 53: 'ipse est, de quo etiam superius dixit'
- ibid. = appar. serm. II 2, 1 post *omn. Bland.* adde: *Acr. cod. γ* et post *Pph.* *Acr.* adde: *cod. ν*
- p. 101 = appar. serm. II 2, 29 pro *distat inquit leg. distat, inquit,* ibid. = appar. serm. II 2, 30 post *luparibus γς'* adde: *Acr.*
- p. 106 = appar. serm. II 2, 49 post *rūbus γ[β]* adde: p. ν
- p. 111 = testim. serm. II 2, 110 cf. *Stat. Theb.* VI 765: 'metuens-que futuri'
- p. 114 = text. serm. II 3, 12 post *Eupolin* adde comma
- p. 115 pro *LIB.* II 2, 4—30 leg. *LIB.* II 3, 4—30
- ibidem = text. serm. II 3, 18 recipiendum erat posquam
- p. 116 = testim. serm. II 3, 40 adde: 40 imitatus est *Symphos. prae-*fat. *aenigm.* u. 16: 'insanos inter sanum non esse necesse est'
- p. 117 = text. serm. II 3, 50 post *sinistrorsum* adde comma
- ibid. = text. serm. II 3, 55 pro *rupes fort. leg. rupis*
- p. 120 = text. serm. II 3, 91 pro *quoad fort. e codd. melioribus quo* ad recipiendum erat
- p. 121 = appar. serm. II 3, 97 post *σ pr.* adde: *a*
- p. 122 = text. serm. II 3, 116 pro *tercentum leg. ter centum*
- p. 127 = text. serm. II 3, 171 recipiendum erat posquam
- ibid. = appar. serm. II 3, 171 pro *opp. A leg. opp. Acr.*
- p. 133 = appar. serm. II 3, 242 pro *fractrum leg. fratrum*
- p. 134 = text. serm. II 3, 247 pro *muris leg. mures*
- p. 135 = text. serm. II 3, 257 pro *postquam est leg. *postquamst*
- p. 139 pro *LIB.* II 3, 291—315 leg. *LIB.* II 3, 291—317
- ibid. = appar. serm. II 3, 317 pro *tand̃ γ leg. tand̃ γ*
- p. 147 = appar. serm. II 4, 73 post *vsa* adde: *r*
- p. 151 pro *LIB.* II 5, 5—13 leg. *LIB.* II 5, 5—31
- p. 156 = appar. serm. II 5, 87 pro II 6, 20 leg. II 6, 60
- p. 158 = appar. serm. II 5, 103 post *a* adde: p. *ras.*
- p. 159 = text. serm. II 6, 8 pro *hormm; leg. homum;*
- p. 161 = appar. serm. II 6, 29 post *Fl* adde: (*r*)

- p. 162 = text. serm. II 6, 35 pro Puteal leg. puteal
- p. 162 = text. serm. II 6, 39 pro dixeris, experiar: leg. dixeris
'experiar':
- p. 163 = appar. serm. II 6, 44 pro thrax r leg. thrax r
- p. 179 = appar. serm. II 7, 113 pro et erro Ω'ς leg. et erro Ω'ς
- ibid. = text. serm. II 8, 2 nescio an seruanda erat lectio dietus
conl. uisus epist. I 7, 74
- p. 181 = testim. serm. II 8, 21 pro luxuriosas leg. luxuriosos
- p. 183 = appar. serm. II 8, 38 adde: subtile Ω'ς
- p. 185 = text. serm. II 8, 71 ante aulaea adde *idemque corrige in
indice p. 387
- p. 187 = text. serm. II 8, 95 pro Afris leg. Afris.
- p. 192 = appar. epist. I 1, 30 pro 'πάντα νικῶν leg. ὁ πάντα νικῶν
- p. 194 = text. epist. I 1, 47 post optas pone comma
- ibid. = text. epist. I 1, 53 nescio an recipiendum erat *primumst
- p. 210 = testim. epist. I 3, 17 adde: cf. Calpurn. eclog. 4, 158 sq.:
'nam tibi fas est sacra Palatini penetralia uisere Phoebi'
- p. 234 = text. epist. I 9, 12 post pudorem pone comma
- p. 235 = text. epist. I 10, 13 post primum pone comma
- p. 236 = text. epist. I 10, 25 pro uietrix scrib. uietrix
- p. 242 = text. epist. I 12, 7 pro Si leg. si
- p. 245 = appar. epist. I 12, 14 post 1865 adde: p. 183
- p. 265 = text. epist. I 17, 58 pro tirulis leg. triuils
- ibid. = appar. epist. I 17, 44 in exemplaribus quibusdam exedit
n supra & in fer& a
- p. 271 = text. epist. I 18, 53 post tractet pone semicolon
- p. 272 = text. epist. I 18, 67 post tu pone duo puncta
- p. 302 = text. epist. II 1, 196 post ora pone duo puncta
- p. 360 = appar. art. poet. 319 post locis adde: γ
- p. 362 = text. art. poet. 339 pro nec recipiendum uidetur ne
- p. 364 = appar. art. poet. 360 pro Cruqu. leg. Cruqu.
- in numerandis paginis exhiberunt numeri 365—368

INDEX EORVM COMPENDIORVM

quae in huius uoluminis apparatu critico adhibuimus

- // significat singulas litteras uideri erasas esse
 /// ... non nullas litteras uideri erasas esse
 :: ... singulas litteras uideri euauuisse
 ::: } ... non nullas litteras uideri euauuisse
 :::: }

quas typis inclinatiss siue cursiuis expressimus litteras, eas ab altera manu esse indicauimus, ut pag. 316 crescat perinde est ac si diceretur: 'crescat a manu priore, mutatum altero atramento in crescit'; pag. 102: Lassus D = 'in codice D ss ab altera manu in rasura'

maioribus litteris expressimus lectiones codicum Ω uel Ω''' ;
 minoribus litteris expressimus ceteras lectiones, ut codicum $\xi''y$, scho-
 liorum, editionum ueterum, grammaticorum antiquorum uarias lectio-
 nes et recentium coniecturas

- 1 = a manu priore [prima] (*A₁* γ₁)
 2 = a manu altera (*A₂*)
 3 = a manu tertia
 1 = unus (1 Bland.)
 2, 3, 4 etc. = duo, tres, quattuor (4 Bland.); exempli gratia: 1
 Bland. 2 = 'unus codex Blandinius ab altera manu'

Γ, uide gloss. *Γ* et schol. *Γ*

Ω''' = codices *A'DE'γBCFλδ'εu* (exceptis iis qui forte deficiunt)

Ω = codices *ADEγBCFλδεu* (exceptis iis qui forte deficiunt)

β' = liber archetypus codicum β et Fran. [praef. p. VII]

β = codex Bernensis 21 [praef. p. VII]

γ = codex Parisinus 7975 [praef. p. IV]

δ' = liber archetypus codicum δ et *d* [praef. p. VI]

δ = codex Harleianus 2725 [praef. p. V]

ε = codex Einsidlensis 361 [praef. p. VI]

λ' = liber archetypus codicum λ et *l* [praef. p. V]

λ = codex Parisinus 7972 [praef. p. V]

ν = codex Nienburgensis [praef. p. VIII]

π' = liber archetypus codicum π et Lips. [praef. p. VIII]

π = codex Parisinus 10310 [praef. p. VII, VIII]

σ = codex Sangallensis 312 [praef. p. VIII]

τ = codex Turicensis 6 [praef. p. IV, IX]

φ = codex Parisinus 7974 [praef. uol. I p. X]

- ψ = codex Parisinus 7971 [praef. uol. I p. X]
 ω = editionum ante Cruquium aut singulae aut non nullae
 ξ'' = omnes codices $\beta' \nu \pi' \sigma \tau a d e g l r$ (et in epistulis atque arte poetica ν) praeter eos ex quibus aliae lectiones notantur et praeter eos qui deliciunt; exempli gratia pag. 47 serm. I 4, 130: Perniciem *DEYCF λ corr.* ξ' Perniciem $\lambda' \psi$ corr. Pernitiem u (r) *Pph.* sic interpretandum est: Perniciem habent codices *DEYCF λ* , hic autem antea aliter legerat, item habent codices $\xi' = \beta' \nu \sigma a g$: deficient enim hoc loco codices $\pi' \tau d e$, ν in sermonibus non adhibitus est, r uero Pernitiem legisse docemur et l Perneciem exhibere inde apparet, quod dictum est: Perneciem λ'
 ξ = omnes codices $\nu \sigma \tau a d e g l r$ (et in epistulis atque arte poetica ν) praeter eos ex quibus aliae lectiones notantur et praeter eos qui deficient; signo ξ numquam aut β' aut π' comprehensunt
 ξ' = codices ξ accedente aut β' aut π'
 hoc denique potissimum animaduertendum est signa $\Omega'''' \Omega''' \Omega'' \Omega'$ plus ualere signis $\xi'' \xi' \xi$: itaque siquid exempli gratia de $\Omega'''' \xi''$ notatum esset, ut 'noctem Ω'''' mortem ξ'' ': inde efficeretur, non, ut codices $\beta' \nu \pi' \sigma \tau a d e g l r \nu$ exhiberent lectionem mortem, sed ut codices *A' DEYBCF λ d'su*, ergo etiam codices *adel* lectionem noctem exhiberent; nam signo Ω'''' notatum esset, ad numerum codicum *A DEYBCF λ d'su* accedere codices *adel*, ergo iam 'aliae lectiones ex his codicibus notatae essent'
A = liber archetypus codicum *A* et *a* [praef. p. IV]
A = codex Parisinus 7900^a [praef. p. III]
a = codex Auenionensis [praef. p. IV]
a. = ante (*a.* corr., *a.* ras.)
Ac. = lemmata Pseudoacronis cod. ν [praef. p. XIV. XV]
Acr. = interpretationes Pseudoacronis [praef. p. XIV. XV]
alt. l. = altero loco
alt. m. = altera manus, altera manu
B = codex Bernensis 363 [praef. p. IV sq.]
Bland. = codex Blandinius, codices Blandini
C = codicis Monacensis 14685 pars altera [praef. p. IV sq.]
cons. = consentit, consentiunt, consentiente, consentientibus
corr. = correctura, correxit
Cr. = Cruquius, Cruqui
D = codex Argentoratensis [praef. p. IV]
d = codex Harleianus 2688 [praef. p. V]
del. = delet, delebat, delent, debebant
E' = liber archetypus codicum *E* et *e*
E = codex Emmeranensis [praef. p. IV]
e = schedae Stutgardianae [praef. p. IV]
F = liber archetypus codicum φ et ψ [praef. uol. I p. X]
Fran. = codex Franekeranus [praef. p. VII]

- g* = codex Gothanus [praef. p. IX]
gloss. Γ = ea scholia interlinearia quae non tantum in cod. *γ*, sed etiam in alijs, ut in *E a* Bamberg. Barcin. extant
h. = hic, hoc, hunc (h. l., ad h. l.)
l = codex Leidensis [praef. p. V]
l. = locus (h. l., ad h. l.)
Lips. = codex Lipsiensis [praef. p. VII. VIII]
m. = manus, manu
n. l. = non liquet
om. = omisit, omiserunt
opp. = opposito, oppositis, idest dissentientibus
p. = post, per (p. corr., p. ras.), pagina
Pf. = lemmata Porphyronis Wolfenbottelani [praef. p. XIV]
Porf. = Interpretationes Porphyronis Wolfenbottelani [praef. p. XIV]
Porph. = liber archetypus interpretationum Porph. et Porf. [praef. p. XIV]
Porph. = Interpretationes Porphyronis Monacensis [praef. p. XIV]
Pph. = lemmata Pph. et Pf. inter se congruentia [praef. p. XIV]
Pph. = lemmata Porphyronis Monacensis [praef. p. XIV]
pr. = prior, prius, priore
r = codex Parisinus 9345 [praef. p. IV. IX]
ras. = rasuram (a. ras., p. ras.)
schol. Γ = ea scholia marginalia quae non ad Ae. Acr. pertinent, ne-
runtamen non solum in cod. *γ*, sed in alijs quoque libris manu
scriptis, ut in *r* Bamberg. Barcin. Francker., passimque etiam in
cod. *v* reperiuntur [praef. p. XV]
v = codex Blandinius qui dicitur vetustissimus [praef. p. VI]
u = codex Parisinus 7973 [praef. uol. I p. XI]
v = codex Parisinus 8213 [praef. p. IX]
u., uu. = uersus
uar. = uaria lectio
uid. = uidetur (ut uid.)
y = codicum aliorum atque Ω §" aut singuli aut nonnulli; tales codi-
ces igitur sunt: β π Fran. Lips, ubicumque β' π' construi non pote-
rant, item *v* in sermonibus; praeterea innumeri codices et a nobis
et ab illis, qui ante nos Horatium ediderunt, conlati; de illis codi-
cibus *y*, quos praeter β π Fran. Lips. *v* aut ipsi contulimus aut
ab alijs la nostrum usum conlatos accepimus, ut Argentoratens. III
Bamberg. Barcinon. Basil. I Berolinens. 269 Bruxellens. 9776—
9778. 10063—10064 Burnesian. 179 Gronouian. Harleian. 2724.
3534. 3754. 4862 Mellicens. Montepessulan. Nostradam. Parisin.
7976. 7977. 8216. 8219. 10401. 10403 Petropolitan. Regimens.
Regium Sorbocens. Taurinens. Valentian. I. II Vindobonens. Vossian.
Zuñichenian. his omnibus uide praefat. p. IX—XIII

